Ч. 118 (14.949). Львів, середа 1. червня 1938. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 804.060
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартирічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Неділя, 5. червня, год. 4. пополудні

Львів, площа Сокола-Батька

Велике Свято Молоді

ШКІЛ І ЗАХОРОНОК Р. Ш. ЗІ ЛЬВОВА І З КРАЮ. У СВЯТІ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ ТАКОЖ ДІТВОРА ЗАХОРОНОК Т-ВА „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА".

ПРОГРАМА БАГАТА: дефіляда, ігри й забави, масові вправи, руханкові образи, історичні і стрілецькі пісні в супроводі оркестри, хороводи, спортові змагання. АТРАКЦІЯ: Живі шахи в історичних строях при звуках оркестри!

ТРУБНА ОРХЕСТРА. ФАНТОВА ЛЬОТЕРІЯ. Подробиці Свята в афішах і летючках.

Др. Олександер Лаврівський

перепрозадився з днем 1. червня ц. р.
на вулицю ЛЬВА САПІГИ ч. 2., партер,
Тел. 244-56.
— Приймає в жіночих недугах і поліжництві. —
Лікування короткохвилевим апаратом.

Подробиці про замах на полковника Евгена Коновальця.

ПРИЇЗД ДО РОТЕРДАМУ.

Льондонський кореспондент ПАТ-а подає такі подробиці про ротердамський атентат:

В понеділок, 23. ц. м. приїхав до Ротердаму з Німеччини поспішним поїздом німецький громадянин Новак. З двірця переїхав він таксівкою до Гран Готель Сентраль і там замешкав у покою ч. 104., залишаючи свої речі, м. ін. українську машіну до писання та історію фашістівського руху в німецькій мові.

У КАВАРНІ „АТЛЯНТА".

Передполуднем ввійшов до кавярні „Атлянта", положеної на головній вулиці Ротердаму, сів недалеко вікна та замовив чарку „шері". Коло год. 12. до кавярні ввійшов якийсь високий бронет, що присівся до Новака і замовив пиво. Кельнер ствердив, що вони оба говорили якоюсь незрозумілою для нього мовою. Дальше він помітив, як той бронет

дав Новакові пакунок завбільшки книжки,

що його Новак положив на крісло, опісля поспішно випив пиво та вийшов.

Новак вложив пакунок до кишені та незабаром вийшов поволи у напрямі свого помешкання.

ВИБУХ.

В год. 12.15 пакунок у кишені Новака вибух, розриваючи його на куски; кількох прохожих ранило.

Поліція найшла паспорт Новака та квит з Гран Готель Сентраль, тому негайно перевела ревізію у його кімнаті.

Там найдено чимало українського пропагандивного матеріялу; з того зорієнтувалися, що жертвою замаху є українець.

Виявилося, що паспорт на імя Новака був сфальшований.

БАРАНОВСЬКИЙ ПРИЛЕТІВ ЛІТАКОМ З ВІДНЯ.

Коло год. 16. причалив на ротердамському четунському майдані літак, з якого висів чеський громадянин Володислав Бора. Він пішов до готелю „Атлянта", опісля „Сентраль" розпитуючись за Новаком. Готелевий портієр повідомив про те поліцію, що заарештувала Бору. Виявилося, що і його паспорт фальшивий.

Він відмовився від зізнань. Коли йому сказали, що Новак не живе, не хотів вірити; на вид розшматованого тіла Новака зімлів.

Щойно тоді Бора признався, що він називається Ярослав Барановський, а убитий — Евген Коновалець.

ЯК ВАЛЮХ ЗАМАНИВ ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ДО РОТЕРДАМУ.

Барановський оповів, що в неділю дістав у Відні телефоном від полк. Коновальця **приказ приїхати на 4-ту годину до Ротердаму, щоб відібрати більшу суму грошей.** Їхати поїздом було вже запізно, тому він прилетів літаком.

Сам полк. Коновалець приїхав до Ротердаму, щоби стрінутися з Валюхом, з яким підтримував зв'язки від року. Валюх передавав йому кілька разів гроші, лише раз замість грошей дав пудельо з цукерками і папіросами.

Пані Коновальцева і Барановський остерігали полк. Коновальця перед Валюхом; вони не дозволили йому курити цих папіросок, бо боялися, що вони затроєні.

Остання пачка, яку Валюх передав полк. Коновальцеві — це була бомба з годинниковим приладом.

ПОХОРОН.

В суботу похоронили тіло полк. Коновальця в Ротердамі. Крім пані Коновальцевої та двох українців з Відня у похороні взяв участь литовський консуль, бо полк. Коновалець мав литовське громадянство.

ГОЛЯНДСЬКА ПОЛІЦІЯ РАЗОМ З НІМЕЦЬКОЮ ШУКАЄ ЗА ВАЛЮХОМ.

Голяндська поліція визначила нагороду за зловлення убивника. Вона скомунікувалася з німецькою поліцією, що вислала трьох представників, які ведуть разом з голяндцями дальше слідство.

„ІВНІНГ СТАНДАРД" ПРО ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ.

Вся европейська преса містить замітки про полк. Коновальця та його смерть. „Івнінг Стандард" стверджує, що після акції на терені Польщі полк. Коновалець зосередив увагу на Совітській Україні і від 2-ох років намагався викликати там повстання. Тому ГПУ звернуло на нього увагу та зорганізувало атентат у Ротердамі.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПОІНФОРМОВАНА...

У деяких польських часописах, що вийшли в понеділок, появилася вістка, що у звязку зі смертю полк. Коновальця відкликано всі українські забави у Львові та на провінції..

Цікаво, коли то українські установи вспіли повідкликувати ті забави, коли перша вістка про замах на полк. Коновальця (і то зі знаком запиту!) появилась у нашій пресі щойно в суботу, так що на провінції про те дізналися найскорше в неділю.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

На одну оману менше.

(З ПРИВОДУ ОСТАННЬОГО ВИСТУПУ „ПОЛІТИКИ".)

Львів, 31. травня 1938.

У передучорашньому „Ділі" зреферовано становище відомого польського органу „Політика" до декларації УНДО з 7. травня ц. р. Цей голос настільки характеристичний, що вертаємось до нього ще раз, щоб висловити кілька загальніших уваг.

Пригадуємо, що „Політика" згуртувала довкола себе людей, які справді найкраще серед поляків знають українське питання, його — здавалось би — розуміють та які з приводу цього питання висказували досі найбільш сміливі погляди. Оригінальність авторів українських статтей у „Політиці" межувала — на тлі примітивности польської публіцистики в українських справах — просто з парадоксальністю. Багато українців з симпатією, та навіть з признанням ставилось до цих своєрідних політичних піонірів, які протоптували перші стежки у пралісах рідного примітивізму, не зважаючи на труднощі чи навіть кпини від своїх земляків. І тому перший відруховий висновок після прочитання тієї статті п. н. „Нещасна декларація УНДО" міг бути той, що дотеперішнє становище „Політики" було нещире, з тактичних оглядів зручно масковане і що справжнє її політичне „вірую" таке саме брутальне, нетерпиме й егоїстичне, що тієї політичної думки яку „Політика" поборювала. Не підлягає найменшому сумніву те, що істотний політичний сенс **останньої** статті „Політики", якої змісту ще раз не хочемо повторяти, є тотожний з повним запереченням права української нації на **власний** політичний розвиток і що панове з „Політики" схильні признати якісь туманні, дуже неокреслені можливости політичного розвитку українців лише в залежности від волі і великодержавних інтересів Польщі. Те, що така концепція перекреслює рівнобіжність розвитку обох народів і обопільне вирівнювання різниць в обличчі вищих цілей, переходить до денного порядку над натуральними правами кожного народу, врешті нівечить можливости визволення енергії українського народу, звязаної в боротьбі за його фізичну екзистенцію саме з народом польським, усе це авторів концепції не бентежить. Хто як хто, але саме панове з „Політики" писали колись, що треба рішатись на внутрішньо-польське „або — або": або саме існування українця є державною зрадою і тоді українська кооператива в Песиголовках є етапом до відірвання частини території Польщі, або українське питання в Польщі існувати може. А тоді — це теж колишнє становище „Політики" — його як політичного питання не можна розвязати ані поліційними засобами, ані лише покращанням адміністрації, ані врешті насиченням польщиною тієї території, де вона в меншости. Те внутрішньо-польське „або — або" „Політика" вязала колись зі зовнішньо-польською дилемою: або Польща рішиться на велику політику розчленування московської держави, або її змелять жорна Москва—Німеччина. А тоді, рішаючись на велику політику, не може польська держава кульгати з тягарем при нозі, з нерозвязаним українським питанням у своєму нутрі.

Цього всього пп. з „Політики" в останній своїй статті відреклися. Відреклися в огні першої проби, якою є актуалізація меншинового питання в усьому світі з приводу подій у Чехословаччині. Замість стануги на височінь, з якої видно трохи дальше, „Політика" воліла кинути дешевенькі погрози, що відвернеться від нас, як дотеперішній наш „приятель", бо — мовляв — декларація УНДО це „акт боротьби з державою", це була „кольосальна помилка" і т. п. Мало того! У статті „Нещаслива декларація" „Політика" кинула погрозу, що буде натискати на польську закордонну політику, щоб вона не допустила до автономії Закарпаття і домагалася прилучити її до Угорщини, врешті погрожує відмовитись від проместейської платформи, себто відмовитися від того, що досі проповідувала не для гарних українських очей, тільки в польському державному інтересі!

Як бачимо, перед нами **суцільний плян не допустити, щоб українське питання стало політичним денебудь і колинебудь, це плян боротьби на життя і смерть з цілим українським народом.** Пишемо без жалю і без іронії, бо бажаємо отверті карти. Лише, на нашу думку, ньому виступові „Політики" треба було дати інший наголовок, не „Нещаслива декларація УНДО", лише напр. „Una salus victis nullam sperare salutem" (Єдине спасення переможених — не сподіватися спасення.) Булоб бодай у дотеперішньому стилю „Політики"...

Та тут доходимо до суті справи. Як з одного боку не хочемо упрощувати складного питання і, шануючи дотеперішню діяльність пп. Боженських, Прушинських, Борковського і інших з групи „Політики", не можемо заперечити всієї доброї волі в їхніх **дотеперішніх** виступах, так з другого боку не можемо їхньої ірітації з приводу декларації УНДО пояснити лише тим, що ця декларація спричинила закордонній політиці Польщі деякі труднощі. Перед нами питання складніше, яке формулуємо так: останній виступ „Політики" показав, що **сьогоднішня польська політична думка органічно ще нездібна на якунебудь практичну конструктивну розвязку українського питання.** Вона стоїть під непереможним напором власної стихії, яка рятунок польської держави у теперішньому трудному і складному її положенні бачить лише у свому скріпленні коштом безпержавного організму українського народу.

Ствердживши таку сувору дійсність ми перш усього запитуємо себе, чи й ми за неї не відповідаємо. Адже це наївність звертатися до противника з вимогою, щоб він робив те, чого він у дану хвилину робити не мусить. Коли польські політики вважають, що не потребують робити тепер конструктивної політики на польсько-українськім відтинку, коли навіть ті гурти польських громадян, які теоретично потребу такої політики признають, у практиці від неї відступають, то з того простий висновок, що для тієї політики реальних умовин нема, хочби ми як цього лише **хотіли.** Думаємо, що на нас тяжить співвідповідальність за що дійсність о стільки, поскільки ми допустили до зменшення української політичної сили і занедбали польський відтинок.

Сьогодні обмежуємося лише до ствердження цього трагічного факту і не будемо накреслювати планів тої української практичної конструктивної політики, яка витворилаб таку **силу,** що з нею **мусіліб** поляки рахуватися — у власному інтересі.

На нашу думку саме декларація УНДО з 7. гравня ц. р. є одним з таких ходів, які примушують польську політику переходити на рейки конструктивізму, хоч як собі цього вона не бажає і хоч як ще до нього далеко. І саме одностайний крик польської преси каже, що цей хід був **добрий. Вереском стихії не треба перейматись. Голос „Політики" був саме зовом польської крови. Не політичного розуму...**

Але хай нам буде вільно на хвилину забавитись теж у політичні пророцтва. Припустім, що останне становище „Політики" стане неспірним становищем усього польського народу і його відповідальної верхівки супроти українського народу, який тоді бачитиме теж і з цього боку примару політичної смерти, як її бачить від сходу. Бо на холодно пп. з „Політики" мусять признати, що для українського народу врешті-решт байдуже, чи політично йому розплистись у російському морі, чи у велико-державній Польщі. З тієї смертельної альтернативи вдаємо собі ми, українці, докладно справу. Думаємо, що саме Панове знають, що подібні ситуації в історії обох народів уже були. Панове знають, що між політикою історичної Польщі супроти українців та переяславською угодою був звязок, так само, як існує звязок поміж тією угодою та опануванням України сьогоднішнім большевизмом, як врешті існує звязок поміж польською політикою в Галичині до 1919 р. та втратою фізичної і матеріяльної екзистенції сотень тисяч поляків в кількинадцяти останніх роках на Правобережній Україні. Це безумовно справи, що лежать на межі політики й історіософії, якими зрештою українська публіцистика широко займалася (Томашівський, Кучабський). Стверджуємо, що українська національна політика вважала би трагедією свого народу, колиб він опинився в положенні подібному, як у 1654 р., себто, колиб обставини затерли для нього ріжницю, укриту в питанні: Польща чи Росія? Хай „Політика" вирішить сама для себе, чи консеквентно переведений плян, накреслений в її останній статті, приспішує чи віддалює розвязку тієї дилеми і в чию користь, Польщі чи Росії.

Погроза прилучити Підкарпаття до Угорщини це політичний шантаж. „Політика" може уважати нашу погрозу політичного русофільства теж шантажем. Але одно мусить признати: нарід доведений до розпуки хапається тих самих засобів боротьби, що їх до нього стосують.

*

Остання заввага „про домо суа". Автори останньої статті „Політики" кинули камінчик у бік т. зв. внутрішньої опозиції в УНДО. Мовляв, польська держава не буде „регулювати" своєї національної політики на підставі енунціяції партії, про котру „відомо ноторійно, що її члени не є взаємно зі собою в згоді в ніякій справі". Не будемо злобні і не відплатимо „Політиці" „пенкнем за надобне", що моглиб зробити, колиб пошукали анальогій у внутрішньопольському середовищі, ба навіть (маємо вражіння) у самій групі „Політики". Обмежимось лише до категоричного ствердження, що повинщі слова „Політики" не відповідають справжньому станові речей. **Бо у всіх важніших загально-національних справах в УНДО нема ріжниць поміж його членами.** Коли внутрішні ріжниці існують, чого ми зовсім не відпекуємось, то члени УНДО вирівнюють їх і будуть надалі вирівнювати, очевидно, не коштом сили партії і її одноцілого становища **назверх.** Цей стріл „Політики не був навіть стрілом у порожнечу, лише **затроєною** стрілою. Думаємо, що **затроєними** стрілами „регулювати" політики не можна. Вони добрі — у джунглях. У джунглях політики, в якій рішає вулиця.

В. Кузьмович.

Життєва діяльність кредитова Комунальних Кас Ощадности.

Сума кредитів, яку призначили Комунальні Каси Ощадности в Галичині на підсилення загрозливого господарського життя творить повоєнну квоту 242 мілюни. З цієї квоти припадає на рільні кредити 42 мілюни. З цієї квоти припадає на рільні кредити 42 мілюни, на вексельні позички 78 мілюнів, на іпотечні позички 78 мілюнів, під заставу дорогих річей і вартісних паперів 7 мілюнів, на біжучі рахунки 12 мілюнів, на сервітові 25 мілюнів. Ці суми свідчать про велику життєвість і значіння для господарства Кас, бо як видно з цього К. К. О. є скарбницями, де складають ощадностеві вклади, а цілком урухомити ці гроші у господарських осередках, в яких працюють 1189

Італія пригадує дружбу з Францією.

Рим, 24. травня 1938.

Сьогодні рівно 23 роки, як Італія вступила на боці держав Антанти у світову війну, і вона святкує ці роковини. Але з огляду на її теперішню приязнь з Німеччиною — щоб не образити її — офіційні промови та преса відзначають подію 24. травня 1915. року як перший акт революції „чорних сорочок", як перший крок зєдиненої Італії на дорогу відбудови своєї імперії.

Все-ж багато людей думало у Римі, що таке свято ц. року не відбудеться, і що факт приступу Італії до війни проти центральних держав будуть затирати. Але традицію зберігають і далі. І нині, як і раніше, коли французькі та англійські представники складали вінки на могилі невідомого вояка, військова музика заграла „Марселіезу" та англійський гимн „Год сейв ді Кінг", які численна публика прослухала з деяким сентиментом і вітала гучними оплесками. „Неначе не було санкцій", весело сказав один старий чоловік, що навіть гукнув: „Віва ля Франчія". Не будемо придавати цій вуличній маніфестації великого значіння, особливо у такій експансивній країні, де нарід зовсім не впливає на закордонну політику, але цей дрібний факт нас зацікавив як прояв тої великої симпатії, що Франція мала і має ще й досі в Італії.

Властиво між обома державами нема і не повинно бути розходжень. Савоя та Ніцца — Мусоліні сам нераз признавав, що це французькі провінції, і ніколи на цю тему не промовляв. Чому-ж за останні роки, політика Франції та Італії так розійшлися і дійшли нині до такого напруження? Короткий нарис відношень останніх років розяснить це питання.

Коли восени 1935. р. Італія почала абісинську війну, проти її імперіялістичних змагань повстала британська імперія з огляду на свої інтереси — безпосередньо зацікавлена озером Тцана — і вона дуже зручно зуміла використати ідеольогію Ліги Націй. Франція не мала в Абісинії ніяких інтересів. Це і причина, чому її закордонна політика за розумного і поміркованого міністра Піера Лявала дуже неохоче підтримувала ідею санкцій, і пішла на них тільки з огляду на свої взаємини з Англією. Але на початку 1936. р. прийшло до влади міністерство Саро, і в травні того року загальні вибори дали народньому фронтові парляментарну більшість. Це й перемінило справу: з ідеольогічної ненависти до фашизму, нові політики Франції, не дивлючись на те, що Мусоліні вже війну скінчив та виграв, довели до абсурду політику санкцій. Коли Англія мала мудрість залишити у Римі свого старого амбасадора льорда Перта (відомий більш під іменем Сер Ерика Дрюмонда), що просив димісії, то Франція властиво без причин відкликала свого посла графа Шанбрена, що своїм пактом і розумом тішився загальною повагою всіх, — і назначила другого, графа Сен-Кентена, котрий ніколи не приїхав до Риму, з тої причини, що свою акредитивну грамоту мусів скласти на ім'я Й. В. короля Італії, імператора Етіопії, що було рівнобіжне визнанню імперії. Таким чином розсердивши Італію санкціями, Франція позбавила себе цінного представника, що залишав у Римі її престіж та інтереси.

Тут іще вдобавок улітку 1936. р. почалася еспанська війна. Французький народній фронт тісно звязаний зі Совітами, почав постачати зброю „червоним", коли навпаки Італія почала підтримувати всіма силами ґенерала Франка, посилаючи йому кілька дивізій регулярної армії.

Ці факти, і постійна полеміка преси обох країв, привели до сьогоднішнього напруження.

З моменту, коли Англія головно зацікавлена в Абісинії прийшла до порозуміння з Італією, то для Франції нічого іншого не залишається, як цю справу припинити. У всякому разі діло минулого, а діло актуальне — в Еспанії. Причини фашистівської підтримки ген. Франка явні, Італія не хоче мати у Середземному Морі московської большевицької кольонії, це реальний інтерес держави. А Франція? Чи їй таке сусідство дійсно бажане і необхідне? Чи створення комуністичного бастіону на Заході не загрозилоб її північно-африканським кольоніям? Великі французькі патріоти, кольоніяльні діячі, визначні військові та політики, відомі гарячою любовю до рідного краю і великим розумом, поборюють політику уряду, що почав підтримувати Барсельону, лише з ідеольогічних причин. Та є надія, що Франція таки порозуміється з Італією.

В Італії сподіваються цього, і преса, коли атакує Францію, то лише атакує її уряд, а дуже прихильно ставиться до національних сил „латинської сестри", підготовуючи терен для порозуміння.

Політика Франції примусила Італію піти на німецьку дорогу. Нині інтереси Італії та Німеччини спільні, але завтра германський імперіялізм може стати небезпечний для Італії, і порозумітися з Францією може бути пізно.

Ростислав Шульгин.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Посвячення прапору Українських Запорожців у Парижі.

Дня 26. травня ц. р. у греко-католицькій церкві св. Юліяна Убогого у Парижі посвятив прапор Українських Запорожців настоятель греко-католицьких місій у Франції о. Я. Перрідон. У проводі цієї української організації б. комбатантів стоїть полк. Дубовий. Після посвячення підписали присутні грамоту — акт хрещення прапору. С.

Панахида на могилі бл. п. Симона Петлюри.

Дня 25. травня ц. р., в день убивства пок. отамана Симона Петлюри, відправив над його могилою у Парижі на цвинтарі Монпарнас в год. 2.30 попол. торжественну панахиду православний парох Парижа о. протоєрей Бриндзан. Присутні були численні представники української політичної еміграції та б. українські комбатанти, що зложили багато вінків. С.

НЕЗМІННО ЩАСЛИВА КОЛЄКТУРА

„НАДІЯ"

ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 11.

виплатила в 41 Льотерії своїм Кл єнтам

зол. 50.000 на ч. 79896

зол. 50.000 на ч. 111004

Зол. 20.000 на ч. 992

Зол. 20.000 на ч. 28678

Зол. 200.000 на ч. 131287

Зол. 15.000 на ч. 96700

зол. 10.000 на ч. 59189
зол. 10.000 на ч. 69570
зол. 10.000 на ч. 84868
зол. 10.000 на ч. 98531

зол. 10.000 на ч. 114265
зол. 10.000 на ч. 157001
зол. 10 000 на ч. 144930
зол. 10.000 на ч. 149612

зол. 5.000 на ч. 15126
зол. 5.000 на ч. 60427
зол. 5.000 на ч. 63974
зол. 5.000 на ч. 81612

зол. 5.000 на ч. 110643
зол. 5.000 на ч. 143792
зол. 5.000 на ч. 151321
зол. 5.000 на ч 151333

Зол. 5.000 на ч. 158156

а теж багато виґр нижче 5.000 зол.

Купуйте щасливі льоси 1-ої кляси!

Викорінюймо лінивство!

Приглядаючися суспільно-громадянській праці в краю, можемо завважити попри дуже інтенсивну працю теж тут і там повний й застій. Ніби щось робиться, але висліду не видко. Коли шукати за причинами то їх скоро можна знайти. Найважніша: наше лінивство. В селі чи місті маємо ледви кілька осіб, що зовсім віддаються суспільно-громадянській праці, а решта стоїть з боку і приглядається роботі, або таки зовсім нею не цікавиться.

Чомусь годі нам зрозуміти, що від цієї роботи залежить наша найближча майбутність. Вже світова війна й наші визвольні змагання дали нам на те незбиті докази. А все-ж багато інших людей замість працювати над собою чи для громадянства, терпеливо й завзято на щось чекає. Чи може на кращі часи? Воніж залежать саме від успіхів нашої праці. Таке чекання й марнування часу є просто убивством для народу. Замість ініціятиви і праці родиться байдужність і духовий занепад.

Ще не дано, коли то стареньскі люди чогось вичікують — їм це можна вибачити. Вони більшу частину життя прожили за спокійних добрих часів і тому не можуть часто погодитися з сьогоднішніми не дуже то веселими часами. Але коли це явище помітне серед молоді то це вказує лише на лінивство і його треба якнайрішучіше викорінювати.

Майже всю нашу студентську молодь можемо зачислити до безробітних. На державні посади її не приймають, а наші освітно-культурні чи навіть економічно-торговельні установи спираються здебільша на ідейній і даровій праці і лише малий відсоток може знайти платну працю. Більшість молоді з високою, чи середньою освітою сидить просто без жадного заняття. Шож ця молодь робить? спитаємо. Чи може поглиблює своє знання, вивчає чужі мови, вчиться чогось практичного, веде якусь громадянську працю? Де там!

Є правда, одиниці які працюють, але тих небагато. Більшість живе з дня на день, збереться кількох та грають відбиванку (то ще добре), шахи і карти або прочитають якусь книжку чи газету і тільки всього. Часу мають доволі, але не вміють чи не хочуть його корисно використати. Як казав мені батько одного магістра фільософії: „Пане! чи то вся молодь така ледаща, така лінива? — мій син зранку встає і просить Бога, щоб якнайскоріше вечір прийшов, щоб міг піти до товариша заграти в карти..." І що з того, що хлопець скінчив фільософію, коли через безробіття поволі забуває і відвикає від свого фахового знання. А цьому можна зарадити і набуте знання можна використати для громадянської праці. Кілько то нераз чуємо нарікань, що мовляв, у наших установах „розсілися" пани і нікого туди без протекції не приймуть, хочби людина мала 2—3 дипльоми. Це може частинно правда, але ми мусимо тямити, що сьогодні є вже такі часи, де на дипльом не дуже звертають увагу — дивляться більше на те, чи дана людина визначується життєвою справністю, громадянською діяльністю, активністю та ініціятивою. Коли так, то для такої людини все праця знайдеться.

У нас не повинно бути безробітних інтелігентів. Треба собі підшукати працю, якої довкола нас подостатком. А коли не хочемо працювати для громадянства то працюймо над собою, щоб не повторилися такі речі, як у часі наших визвольних змагань; що не було кого вислати з місією за границю, бо на пальцях можна було почислити тих людей, які добре володіли кількома европейськими мовами.

Старше громадянство мусить теж змінити перестарілу методу виховання своїх дітей і відразу заправляти нашу молодь до праці, байдуже до якої — чи громадянської чи над собою. Молодь виховану серед праці перестане чекати на якусь „манну з неба", але піде сміло в життя, буде творити позитивні цінности. Бо нема нічого здається гіршого над пасивність, яку можемо завважити тепер у нашому молодому поколінні.

Нам треба від усіх не якогось велького героїчного чину, але малої, сірої, непомітної праці, яка зцементувала би нас усіх в одну велику силу. Треба нам на кожному кроці тямити, при кожному варстаті праці, що лише через солідну й гармонійну працю для громади й для себе можемо дійти до нашої спільної мети. Мусимо позбутися того „соломяного рогна", який у нас часто зустрічається, бо це теж вказує на лінивство. Багато з нас бореться нераз до якоїсь корисної праці, але тої початої праці не докінчує. Брак нам сили волі, мужности, видержливости. А прикмети ці можемо розвинути та виплекати в собі лише при праці. Лінюх ніколи не може мати сильної волі — це загально відома правда. Сьогодні багато людей хворує на занік волі і тому так часто можемо стрінути в пресі поклики до батьків і старшого громадянства, щоб плекали в молоді сильну волю, тверді характери, моральну силу і любов до праці.

Коли поглянемо на суспільне й політичне життя то побачимо ще одно невідрадне явище: попри пасивність бачимо ще страшний егоїзм. Цей егоїзм особистий, партійний чи суспільно-громадський теж не побуджує до доброго, а навпаки викликує часто-густо ненависть, яка витрачується відтак у різних формах, не виключаючи права пястука. Колиж ми навчимося всі спільно, без огляду на партійно-політичні чи станові різниці, разом працювати для нашого спільного добра, то тоді й цей егоїзм не буде такий різкий, не буде стільки сварок і непорозумінь між нами.

Наша міська академічна молодь мусить більше зацікавитися тою чорною роботою на селі наших читалень, кружків „Сільського Господаря" і „Рідної Школи", кооператив. Бо треба з прикрістю ствердити, що при тій сірій роботі майже не видко нашої академічної молоді. Увесь тягар роботи по селах лежить на ідейних одиницях селян. Часто можна бачити таку дивовижу: в повітовім місті відбуваються збори якоїсь нашої, повітового характеру, установи і нема кого вибрати до виділу — хоч у містечку є кількох гімназійних учителів, кілька учительок без заняття, гурт укінчених студентів а до виділу вибирають на голову старенького священника або якогось адвоката, ще кілька священників і селян, а відтак усі дивуються, що установа нічого не робить, що праця в повіті кульгає.

Кожний молодий український інтелігент мусить ставати за варстат праці до якої приготовився в школі або до якої має хист, не дивлячись на те, чи з цієї праці буде мати зараз якусь особисту користь (заплату). Мусимо тямити, що в праці знайдемо вдоволення і силу та що працею промостимо собі і нашим нащадкам шлях до кращого життя.

Андрій Качор.

З діяльности української політичної еміґрації.

Від закордонного центру У. Н. Р. дістаємо текст **„Постанови Ради Міністрів У. Н. Р. про відновлення Київської Могилянсько-Мазепинської Академії"**. Постанова має підписи пп. В. Прокоповича, як голови ради міністрів У. Н. Р. на еміґрації, та ген. В. Сальського. Текст звучить:

Взявши до уваги,

що українська наука, зокрема українознавство, доведені на окупованих Москвою українських землях до повної руїни,

що найтяжчою втратою для цієї науки був доконаний окупаційною владою цілковитий розгром заслужених наукових кадрів Всеукраїнської Академії Наук у Києві.

що установа, яка тепер під Імям „Академії Наук У. С. С. Р." функціонує в Києві, служить не інтересам України, а навпаки інтересам її ворогів, не маючи нічого спільного з давнішньою Всеукраїнською Академією Наук, створеною силами Українського Народу для обслуговування його національних потреб в царині науки,

що ця комуністично-московська, цілком не українська своїм складом і напрямом діяльности установи використовує подібність назви з Всеукраїнською Академією Наук і довіря здобуте нею серед наукових кол культурного світу, на шкоду Україні на міжнародньому науковому форумі.

Атлянтик

Від сьогодні захоплюватиме Вас буде **Адольф Вольбрік** у найновішій фільмі американської продукції

Тіні Парижа

Повір! Без уваги на літній сезон висвітлюємо пробовну фільму!

Рада Міністрів У. Н. Р. ухвалила:

Арт. 1. Навязуючи до славних традицій минулого України, для вшанування 20-ої річниці проголошення самостійности України Держави відновити з днем 25. травня 1938 р. стародавню, славну Київську Академію Петра Могили й Івана Мазепи, як найвищу українську наукову установу, під назвою: „Українська Могилянсько-Мазепинська Академія Наук", що свого часу буде перенесена до Києва.

Арт. 2. Поставити ближчим завданням діяльности Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук:

а) переведення систематичної організації всіх українських наукових сил, здатних і охочих працювати для Українського Народу та його Держави на полі науки;

б) продовження розпочатої б. Всеукраїнською Академією Наук праці над всебічним науковим дослідженням України в її минулому й сучасному;

в) відновлення зліквідованих окупаційною владою наукових органів і видавництв та заснування нових, згідно з сучасними потребами української науки;

г) інформування чужонаціональних наукових кол про сучасний стан України й української науки.

Арт. 3. Для організації Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук покликати Колегію членів-фундаторів Академії, в склад якої запрошені:

Академик Михайло Возняк, член Всеукраїнської Академії Наук;

Академик Філярет Колесса, д-р філ., член Всеукраїнської Академії Наук в Києві, дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові;

Академик Степан Смаль-Стоцький, д-р філ., к. звичайний проф. Університету у Чернівцях, член Всеукраїнської Академії Наук в Києві, почесний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, звичайний професор Українського Університету в Празі;

Борис Іваницький, лісовий інжінір, к. проф. і ректор Української Господарської Академії в Ч. С. Р., к. голова Української Наукової Асоціяції в Празі;

Богдан Лепкий, почесний д-р Українського Університету в Празі Чеській, дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, професор Ягайлонського Університету у Кракові;

Іван Фещенко- Чопівський, д-р техн. наук, к. член Українського Наукового Товариства в Києві і багатьох заграничних наукових товариств, член-кореспондент польської Академії Технічних Наук, тит. проф. Гірничої Академії у Кракові;

Андрій Яковлів, к. член Українського Наукового Товариства в Києві, звичайний проф. і к. ректор Українського Університету в Празі, дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, заступник голови Українського Академічного Комітету, Української Наукової Асоціяції і Українського Історично-фільольогічного товариства в Празі.

Арт. 4. Надати названій вище Колегії повну автономію в її організаційній діяльности, доручивши їй опрацювати проект Статуту Академії, кошторис на її утримання та визначення тимчасового осідку.

Арт. 5. Ця постанова набуває сили закону в день її затвердження.

Року Божого 1938, м. травня 9. дня.

*

Друкуючи повний вищенаведений текст, чекаємо від наших наукових кол їхнього погляду на цю справу та її ближчого пояснення.

Ред.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Ч. 112. Четвер, 31 (19) травня 1888.

„АКАДЕМІЧНА ГРОМАДА" У КРАКОВІ.

Новоосноване товариство „Академічна Громада" у Кракові у своїй статті-відозві „до своїх земляків" каже:

„А ще тут у Кракові, де ми засуджені на сильне асимілюючі впливи тутешнього громадянства — не то що, а й думати по свому забуваємо та видіем отак блудом ходячи — тут і не очуешся, брате, як охолонуть твої національні почування, твої переконання викривляться неприродно, твої ідеали збіднуть.. То й не дивниця, що з Кракова виходять що-рік лікарі-русини та укінчені юристи, а вернувши на рідну землю, не вважаючи на своє незалежне становище, нерідко і камінчика не докинуть до загальної будівлі народнього відродження! Ось тому й лучимося нині в одноцільну Громаду, щоб дороги наші не розходились в розтіч, діла наші не марніли, але щоб ми працюючи злученими силами над собою підтримували в собі свідомість нашої національної окремішности".

ОБІЖНИК БУКОВИНСЬКОГО МИТРОПОЛИТА.

Буковинський православний митрополит Сильвестер Моравію-Андрієвич видав у звязку з переходом громадян у Раранчі на унію обіжник до православного духовенства, в якому наказує слідкувати за агітаторами, що виступають проти православної церкви та при допомозі адміністраційної влади викидати їх з села, а далі дораджує православному духовенству так поводитися з вірними, щоб не доводити до непорозумінь, до знеохоти і через те до відступства. Митрополит наказує православним священникам працювати в читальнях та використовувати для оборони православної церкви впливи народніх учителів, як теж через „старших братів" впливати на парохіян, щоб „утвердити їх у вірі та привязанні до православія".

„ТАЙНА ЛЮБОВИ".

„Тайна любови — стала причиною, що одни російський часопис припинили на шість місяців. „Північна агенція" повідомляє, що розпорядком міністерства внутрішніх справ часопис „Наблюдатель" дістав третє упімнення і припинили його на шість місяців, бо не вважаючи на два упімнення, не покинув шкідливого напрямку, що виявився найбільше в поезії Теофанова „Тайна любови", в якій є обидливі насмішки. Що це за „тайна" — цього агенція не пояснює".

Справа польського осадництва у Східній Галичині „на нових шляхах".

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЛЬСЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ.

Закріплюють „стан посядання народового" у львівському, тернопільському і станиславівському воєвідстві.

В неділю, 29-го травня ц. р., відбувся у Львові загальний зїзд польських кольоністів з трьох східно-галицьких воєвідств, на якому оснували „Звйонзек Осаднікуф Зем Всходніх" при „Львовскім Товаржистве Рольнічим". У цьому зїзді взяли участь: міністр хліборобства і земельних реформ Йосиф Понятовський, львівський воєвода Альфред Білик, директор департаменту Леонард Кравульський, делегати воєводів тернопільського і станиславівського та багато представників державної, самоуправної влади та суспільних організацій.

Ця офіційна участь урядових, від найвищих почавши, чинників у цьому зїзді кольоністів, свідчить про те, що відповідні чинники хочуть кольонізаційну акцію у трьох східно-

МОРОЗИВО

галицьких воєвідствах включити як ще одно „ділейне" звено в ту загальну акцію, якої завданням є закріплювати, ба, навіть посилювати „стан посядання народового" на згаданому терені. Це особливо підкреслив у звіті зі зїзду озонівський „Дзенник Польскі", який з того приводу написав: „Акція, що має на меті зорганізувати кольоністів у Східній Галичині, які чисельно репрезентують у нас поважну силу, як теж далеко йдуче зацікавлення уряду справами польського осадництва на окраїнах, чого доказом є участь пана міністра хліборобства і земельних реформ в нарадах зїзду, кажуть догадуватися, що справа осадництва піде тепер замітно вперед і тим самим скріпиться стан нашого національного посідання у південно-східних воєвідствах."

Зі звіту довідуємося, що у зїзді крім гостей узяло участь понад 200 осадників та що реферати виголосили Андрій Вітос і Станислав Сапита. З реферату А. Вітоса виходить, що в часі від 1919-го до 1934-го року розпарцельовано загалом понад **300.000 гектарів землі,** з чого 220.000 гектарів зужили на доповнення карловатих господарств, а з решти, тобто з 80.000 гектарів створили **15.000 самостійних господарств для осадників.** З тієї доповняльної парцеляції **користала майже у 90-ти відсотках непольська людність(?!)**

Осади розкинені в 43-ох повітах у числі 756 осель, з яких 447 має понад 20 господарств, а 309 — це слабші оселі, в яких число господарств не переходить 20. З загального числа розпарцельованих у тому часі господарств, 11.000 осадників залишилося, а **решта відплила з терену східно-галицьких воєвідств,** попродавши свої господарства — як каже А. Вітос — переважно в чужі, тобто не польські руки. Як причину цього відпливу кольоністів подав Вітос: слабий фінансовий стан осадників, брак

ФОРТУНИ НОВОЇ

відповідних державних кредитів, саботажі меншинних елементів, як теж часті стихійні нещастя, вкінці за мала дбайливість про моральну вартість тих, що набували осадничі наділи.

Статистичними даними з 1934-го року А. Вітос виказував, що тоді між осадниками мало було господарств, які мали необхідний живий та мертвий інвентар, що майже 60 відсотків тих господарств не мало усіх, необхідних господарських будинків, причому їх задовження доходило до суми 29,000.000 золотих. Задовження цілої низки тих господарств перейшло 200 відсотків їх вартости.

Від 1934-го року становище польських осадників у згаданих трьох воєвідствах — знову згідно з рефератом А. Вітоса — поправилося. В тому часі **повстало коло 5.000 осадничих господарств, які дістали достаточний кредит, фахову, культурно-освітню і суспільну опіку.** З земель, які тепер парцелюють, **творять передусім нові господарства,** а „Земельне Парцеляційне Товариство", яке є під пильною контролею державної влади і громадянства, добре гивязується зі свого завдання.

Наприкінці свого реферату А. Вітос — рідний брат колишнього премієра, кольоніст з Красного, золочівського повіту — поставив внесок, що треба створити рентові господарства і на підставі того закону створити нове осадництво.

Вже з самого цього реферату А. Вітоса ясно видно, що **справа польського осадництва у Східній Галичині знайшлася справді на „нових шляхах",** як висловився „Дзенник Польскі". На нових шляхах тому, бо відповідні, державні і громадські чинники взялися поза самою, формальною парцеляцією землі та кольонізацією, при допомозі ріжних, доступних їм, засобів, **створити з польського осадництва чинник, що раніше чи пізніше повинен заважити на національному характері країни.** Завершенням усіх тих заходів має бути отой, створений в останню неділю у Львові „Звйонзек Осаднікуф Зем Полудньово-Всходніх". Завдання **тієї** організації ясні й очевидні.

Другий референт, Станислав Сапита, говорив про громадське та культурно-освітнє життя осадників. Він домагався розбудови людових домів, суспільної та культурно-освітньої опіки, розбудови шкільництва, будови костелів, збільшення числа римо-католицьких священників, відмолодження духовенства, ну і, розуміється, виступав проти „крадежі душ греко-католицькими священниками". Всі ті домагання більш формальні. Станислав Сапита може бути певний, що всі ті домагання будуть вико-

найкраще холодить

нані. Таке запевнення дав присутній на зїзді міністр Понятовський. Він **заявив прихильне відношення до справ осадництва,** але під умовою, що в опіці над осадниками буде тісна співпраця урядового чинника з громадянством; тільки тоді **він подбає про те, щоб направити ті помилки, що були досі у справі кольонізації.**

Така заява щось значить.

Правнича сторінка.

Справа замкнення лист для адвокатів
та адвокатських аплікантів.

Від кількох літ підготовлювана справа замкнення адвокатських лист, з причини надмірного збільшення числа адвокатів у Польщі, здійснюється на підставі нового права про устрій адвокатури, що видано законом з 4. травня 1938 р., який увійшов у життя 12. травня ц. р.

Оцей закон постановив у статті 66, що міністр справедливости **може**, вислухавши опінії Начальної Адвокатської Ради, видати розпорядок, щоб замкнути **на означений час** листи адвокатів або листи адвокатських аплікантів або обох цих лист разом, у визначених округах або місцевостях.

На підставі цієї статті нового права про устрій адвокатури, міністр справедливости Грабовський подав письмо до Начальної Ради Адвокатської у Варшаві з 19. травня ц. р., щоб вона висловилася про евент. замкнення лист адвокатів та адвокатських аплікантів, як також про питання, які вяжуться з тим замкненням.

Наслідком цього скликано на 28. травня ц.р. **пленарне засідання Начальної Адвокатської Ради** у цій справі і вона по довших нарадах вирішила більшістю голосів заявитися за замкненням лист адвокатів та адвокатських аплікантів **у всіх Адвокатських Палатах на час пяти років**, з таким вийнятком, що адвокатські аплїканти з останнього року аплікації ще не підпадають цій постанові.

Адвокатські аплїканти нижчих років аплікацій аж до дня замкнення листи адвокатських аплікантів залишаються далі на своїх листах аплікантів і мають право докінчувати свої адвокатські аплїкації — разом з іспитами; їх доступ до самостійної адвокатури буде залежний від того, чи їх пізніше прийме Начальна Адвокатська Рада на вийнятковий апис на адвокатську листу, згідно з постановами уступів 3. і 4. артикулу 66. нового права про устрій адвокатури, або від скінчення часу, на який замкнено адвокатську листу.

Остатка вийшла опінія. Справу вирішить розпорядок міністра справедливости, що має бути незабаром появиться.

К. Л.

Справа поділу спільних ґрунтів.

Вже від 12. червня ц. р. обовязуватиме закон з 4. травня 1938 р. (Деннік Законів ч. 33 поз. 296) про управильнення ґрунтових спільнот (здебільша громадських пасовиськ). Цей закон дуже важний для наших селян головно тому, бо передбачує: 1) поділ спільних ґрунтів, 2) устійнює права співвласности неподільних спільних ґрунтів; 3) засади господарки на неподільних спільних ґрунтах та 4) управу спільних ґрунтів. Слід додати, що новий закон не торкається громадських лісів і полонин. Щож торкається поділу спільних громадських пасовиськ — то його переводитимуть здебільша на домагання самих управнених селян. Якщо більшість управнених селян рішуче спротивиться поділові спільних ґрунтів, влада, імовірно, не буде його переводити. Як бачимо — закон торкається дійсно пекучих справ українського селянства в Польщі і тому подаємо покищо найважніші постанови цього закону. По оголошенні виконного розпорядку до цього закону — подамо подрібно постанови цього виконного розпорядку.

Отже на просторі середущих і **східних воєвідств** (себто на Холмщині, Підляшші, Поліссю, та Волині) **закон торкається: 1) нерухомостей, записаних** до ліквідаційних і наданчих табель та інших актів про придбання селянами права власности як **спільна власність двох або більше громад і спільна власність тих громад з деякими господарами; 2) пасовиськ**, званих спільними з двором і двірських вигонів, на яких господарі мали право пасти свою худобу спільно з двором; 3) **нерухомостей, записаних** у ліквідаційних і наданчих табелях та в інших актах про придбання селянами права власности, як **спільна власність всіх або лише деяких господарів одної громади; 4) нерухомостей**, що їх дістали поодинокі громади на спільну власність як винагороду за скасування служебностей (сервітутів) або внаслідок поділу спільних ґрунтів; 5) **нерухомостей, що їх дістали на спільну власність власники розпарцельованих двірських ґрунтів** наслідком поділу спільних ґрунтів села і двора; 6) **нерухомостей, що їх придбали селянські спілки** при допомозі б. російського Селянського Земельного Банку; 7) **нерухомостей, що їх спільно ужиткують давні дрібношляхотські громади;** 8) нерухомостей, що їх спільно ужиткують давні дрібношляхотські **громади і двір.**

На **просторі** полуднево-східних воєвідств, себто **Галичини закон торкається: 1) нерухомостей, що їх спільно посідають або ужиткують дві або більше давних громад (сіл); 2) нерухомостей що їх спільно посідали або ужиткували колишні домінії і давні громади або колишні піддані; 3) нерухомостей, що їх спільно ужиткують всі або лише деякі члени давньої громади чи лише частини громади; 4) нерухомостей, що їх без дозволу влади поділили поміж себе давні громади** або колишні домінії і колишні піддані, а про доконаний поділ нема навіть згадки у ґрунтових книгах; 5) **нерухомостей**, що їх передано громаді або загалові управнених селян, до спільного ужиткування і посідання при нагоді управильнення сервітутів на основі цісарського патенту з 5. липня 1853 р. і вкінці 6) **нерухомостей, що є громадським добром, яке спільно ужиткують селяни.**

Закон не відноситься до нерухомостей, що є майном громад і самоуправних союзів або є спільною власністю колишніх міщан нехліборобів.

ЗАСАДИ ПОДІЛУ СПІЛЬНИХ ҐРУНТІВ.

Не можна ділити: 1) спільних ґрунтів, що є під водою (рибні стави, озера і т. п.); 2) громадських пасовиськ, положених понад 1.000 метрів понад рівнем моря; 3) громадських пасовиськ, положених на висоті від 500 до 1.000 метрів понад рівень моря, якщо мають тоненьку урожайну верству землі, що не надається ні на ріллю ні на сіножать; 4) пасовиськ, переміна яких на ріллю або на сіножать булаб з господарських причин недоцільна і пасовиськ, що їх слід зберігти для годівлі, хіба що поділ таких пасовиськ уже переведено.

Крім того влада може вилучити від поділу: 1) спільні ґрунти, що їх нищать повені, обривають береги, засипують рівню і т. д.; 2) спільні ґрунти, на яких є копальні нафти або інші мінеральні копалини; 3) спільні ґрунти, що їх з господарських оглядів управнені хочуть зберігти неподільними, щоб їх можна було спільно ужиткувати; далі спільні ґрунти, при поділі яких 3/4 управнених дістало би простір за малий до господарського користування; спільні ґрунти, що творять будівельні терени і вкінці 4) спільні ліси або багна, що їх поділ уважає військова влада недоцільним з огляду на оборону держави.

Кожний управнений дістає при поділі спільних ґрунтів: такий простір, що припадає йому на основі документів, якщо такі збереглися; 2) простір, що його дістав кожний з управнених при фактичному поділі 10 років раніше, заки влада наказала ділити, хочби навіть цей фактичний, на власну руку переведений поділ не відповідав наділам, що припали би на основі документів. **При поділі спільних ґрунтів між кілька громад, кожна з них дістає простір розмірно до простору, що його посідає.**

При поділі спільних ґрунтів села і двора дістають простір розмірно до того, що його посідають з тим, що двір не може дістати більше ніж 1/3 вартости спільних ґрунтів.

Спільні громадські ґрунти ділять між управнених селян ось-так: Першу половину вартости спільних ґрунтів ділиться між управнених селян на рівні части; другу половину розмірно до простору ґрунту, що його має кожний з управнених або відповідно до кількости інвентаря, якщо його устійнено в документах. Якщо ділять спільні ґрунти між громаду та управнених селян — громада дістає 1/10 вартости спільних ґрунтів, решту (9/10) ділиться між управнених селян у вище згаданий спосіб. Одночасно управильнюють справу гіпотечних тягарів і сервітутів, що обтяжують спільне добро.

Засадничо влада переводить поділ спільних ґрунтів на домагання управнених селян (ст. 22). З власного почину влада переводить поділ, якщо йде про спільні ґрунти кількох громад або села і двора (ст. 24).

Справи поділу спільних ґрунтів між управнених селян вирішують у кожній громаді самі управнені на сходинах, що їх скликають на домагання 1/4 управнених або влади солтис, війт чи бурмістр і на них проводять.

На таких сходинах рішення западають більшістю присутніх управнених з тим, що на сходинах мусить бути бодай половина управнених. Якщо на таких сходинах рішають недопустити до поділу спільних громадських ґрунтів між управнених — за таким рішенням мусить зявитися 3/4 голосів при участи бодай половини управнених до голосування.

На сходинах управнені селяни вибирають зпоміж себе трьох повновласників, які заступають їх перед владою. Кожний з управнених має на сходинах один голос і бере участь особисто.

ЯКА ВЛАДА РІШАЄ ПРО ПОДІЛ СПІЛЬНИХ ҐРУНТІВ?

У справі поділу спільних ґрунтів має голос: староста, повітовий виділ, воєвідська земельна комісія і воєвода. **Отже воєвідська земельна комісія** затверджує проект поділу спільних ґрунтів або устійнює права співвласників неподільних ґрунтів, якщо не дійшло до згоди що-до поділу.

Воєвода видає розпорядки у справі зладження документів і гіпотечних мап та відсуває в деяких випадках справу поділу.

Повітовий виділ затверджує пляни загосподарення спільних ґрунтів, що їх зладжено на основі опінії хліборобської палати і наглядає над загосподаренням спільних ґрунтів. Всі інші справи поладнує **староста.** До нього зголошують внесок у справі поділу спільних ґрунтів. Якщо староста не годиться на поділ слід внести відклик до воєводи. В інших випадках відклик від рішення старости слід вносити до воєвідської земельної комісії. Вкінці слід згадати, що в Галичині закон відсуває поділ спільного громадянського добра на три роки, себто до 12. червня 1941 р.

Нема доброго снідання
без кави з цикорієм
ЛУНА
— яку виробляє єдина —
українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АДВОКАТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ПАЛАТИ

відбудуться в суботу 11. червня ц. р. в год. 4. пополудні в салі польського „Сокола" у Львові. Загальні Збори виберуть трьох членів Начальної Адвокатської Ради у Варшаві і трох членів Ревізійної Комісії та двох заступників. На ці Збори адвокати не мусять приїзджати, а можуть прислати повновласти на руки поодиноких товаришів у Львові. Один адвокат у Львові може мати 4 повновласти.

Взиваємо всіх українських адвокатів, щоб негайно прислали свої повновласти на руки секретаря С. У. А. д-ра Льва Ганкевича у Львові, вул. Руська ч. 3/1.

Сторінка без політики.

400 ляльок для малої американки.

Американці мають свої спеціяльні примхи і щоб їх заспокоїти не вагаються витрачувати іноді велитенські грошеві суми.

Мільонер із Нового Орлеану Гаррі Іаспель рішив одного гарного дня вибратися на відпускову подорож по Європі. Коли він прощався зі своєю рідною, невістка шепнула йому до вуха таємниче:

— Славно — урадувався мистер Іаспель — привезу моїй малій внучці прегарну лялечку в дарунку.

Він не сумнівався ні на мент, що матиме внучку, не внука. Тому теж коли приїхав до Фльоренції купив прегарну ляльку. Та в Римі побачив він іншу ляльку і вона йому так припала до вподоби, що він купив знову іншу ляльку. Вона подобалася йому ще й тому, що говорила по італійськи. З Італії виїхав він до Швайцарії і там теж купив ляльку. Відтак поїхав до Франції, Голяндії, Німеччини і всюди, куди лиш заїздив, купував негайно лялечку. Одного разу при обчислюванні льок прийшов до висновку, що три тузини, які він призбирав у спеціяльно на те купленій великій валізі вистачать. Думав, що така скількість вистачить, щоб заспокоїти дитячі забаганки. Мала внучка матиме що товкти.

Та виявилося, що постанову дуже важко додержати, тимбільше, що в кишені грошей не збувало і в кожнім місті все мільонер стрічав чимраз гарніші ляльки. Не було іншої ради, лиш треба було купити другу валізу.

В Парижі дістав старий мільонер вістку, що його невістка справді привела на світ доньчку. Радощам новоспеченого дідуся не було кінця. Ясно, що з надміру тієї радости мусів він купити нову серію ляльок. Він думав весь час тільки про маленьку Барбарку — так охрестили внучку — і купував серію ляльок, де лиш попало. Не цікавили його ні чуда столиці світу, не цікавили його ні славні паріські нічні локалі, ні театри, музеї, Лювр... Нічого його не цікавило. Його найвільшими турботами та одночасно найбільшою приємністю було: вишукати нову крамницю з ляльками і купити якнайбільше нових примірників, якого він ще не мав досі у своїй збірці. Старого американця знали вже по кількох днях майже всі більші крамниці з дитячими забавками.

У Льондоні повторилася знову та сама історія, з тим, що до двох попередніх валізок прибула знову нова. І так поволі ляльок призбиралося ні менше, ні більше, лиш чотириста штук.

Про цю дивоглядну манію багатого американця довідалися льондонські журналісти й почали його випитувати про причину колекціонерства льок. Тоді старий американець відповів таке:

— Замолоду збирав я пристрасно почтові марки. Тепер я перекинувся на ляльки. Призбиравши достаточну скількість льок, сів мільонер на корабель і поїхав у своїси, щоб побачити й натішитися внучкою. Там він без суміву побільшив свою збірку, бож важко собі уявити, щоб дідусь, американський патріот, не подарував внучці ще й американських лялечок.

Чоловік, що став своїм власним батьком.

Неймовірна, проте правдива подія. Молодий американський ситківкар, поляк із походження. Франк Паркер оженився недавно й те його подружжя викликало чималу сенсацію в американській пресі. Та не лиш сенсацію, але й величезне счудування серед американців, які здавалося, перестали вже всьому дивуватися.

Паркер оженився зі своєю прибраною мамою місіс Біслей, яка прийняла його за свого 20 літ тому.

Свою ситківкову карієру почав Паркер як малий хлопчина від збирання мячиків. Підчас тієї своєї не дуже спортової професії почав він у вільних хвилинах грати в ситківку. І тоді звернув на нього свою увагу секретар ситківкового клюбу Біслей і він теж намовив свою жінку, щоб вона адоптувала малого хлопця. Батьки хлопчини, бідні польські еміґранти, погодилися дуже радо на таку проповицію, щоб лиш забезпечити синові долю.

Останніми часами між сином і „мамою" зародилася любов і плянї Біслей розвелася американським звичаєм зі своїм чоловіком, щоб вийти за багато молодшого від себе і при тім пристійного ситківкаря.

Таким чином Франк Паркер став своїм власним батьком і при тім батьком 21-літньої доньки й 14-літнього сина, які досі були його братом і сестрою. Справді комплікації дивоглядні навіть як на американські умовини.

Пес, який друкував часопис.

Очевидно, що такий дивогляд може трапитися тільки в Америці. Ми вже чули про різних чудесних собак, що проводять своїх панів-сліпців, що рятують присипаних сніжною хурговиною, возять молоко, виконують ролю післанців, одначе про таких собак, що самі друкують часопис, ми ще таки не чули. Такий пес це справді американський унікат.

В Америці у стейті Висконсін пес на прізвище Ріп сам друкував від кількох літ малий часопис п. назвою „Плімавт Ревю".

Правда, той друк виглядав в той спосіб, що пес уводив у рух лиш автоматичне колесо мотору. Тоді починала відразу ціла машина працювати. А що він, той чотироногий друкар, мав велику вправу, то йому це доволі легко приходило. Та все таки підчас виконування своєї роботи він ставав дуже схвильований і лихий, що можна було пізнати по тім, що нікому з цікавих не дозволяв він наблизитися до машини підчас праці. Хтож був дуже настирливий і конче хотів наблизитися до машин, той швидко жалував своєї сміливости, бо пес кидався розлючений на нього і відганяв від друкарської машини.

Летунські клопоти з лисицями.

Норвеські суди мають небавом проголосити присуд у процесі, який викликав чимале зацікавлення у міжнародніх летунських колах. Річ у тому, що фармери, які займаються годівлею срібних лисів домагаються відшкодування від летунського транспортового товариства в Норвегії з тієї причини, що літаки, які перелітають низько над фармами, спричинюють переполох між лисицями й вони сказяніли зі страху загризають на смерть своїх малих.

Ця справа настільки важна, що якби норвеський суд станув по боці фармерів, то це рішення мало би величезне значіння для летунського руху у скандинавських краях. У самій Норвегії є ні менше ні більше, лиш сімнацять тисяч фарм, на яких годують срібних лисів. Більшість із тих фарм положена на летунській лінії, яка веде з Осльо до Стокгольму й Копенгагену.

Якби літаки хотіли вимінати фарми, то мусіліб літати якимись закарлючками, або бодай у квітні і травні перестати літати, значить саме в той час, коли лисиці приводять на світ малих. Шведська й норвеська влада призадумується над тим, чи не проголосити наказу, щоб летуни удержувалися на відповідній висоті. Та виконати такий приказ булоб майже неможливо, хочби тому, що високий лет може стати у скандинавських краях небезпечний для пасажирів. Підчас непогоди летуни мусіліб сяк, чи так знижувати свої апарати.

У першій інстанції фармери виграли свій процес. Очевидно справа ще на тому не закінчилася.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

ДІМ ПОЛК. ЛЬОРЕНСА.

Полковникові Льоренсові т. зв. Арабському, відомому діячеві англійської розвідки, який за життя став справжнім героєм леґенди, при святять окремий музей.

Скромний будинок, в якім мешкав славний агент Інтеліджанс Сервіс, коли приїздив до Англії, став тепер музеєм, відкритим для публики. Тричі в тиждень можуть глядачі оглядати скромну обстанову його мешкання.

Мешкання складається з трьох кімнат. У спальні є лиш канапа, на якій він спав, бюрко і крісло. Кімната для приятелів обклеєна алюмінієвим папером і пригадує каюту корабля. У третій кімнаті міститься бібліотека. Всі її стіни заставлені полицями і книжками. В малій шафці стоїть ґрамофон і скринка з плитами. У цій скринці нараховують більше, як 800 грамофонових кружків. Льоренс був великим аматором музики. На цих кружках не сьогоднішня модерна музика, лиш твори Ваґнера, Бетовена, Моцарта, Шуберта.

Вечорами Льоренс наставляв ґрамофон і слухав музики разом із своїм другом Кновлесом.

Дімок окружений садом і преріжними квітниками. Льоренс любив у вільних хвилинах працювати у своїм городі, доглядати квіти й овочеві дерева.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ГОДИННИК НА ПІДСТАВІ ДАВНІХ ПРИПИСІВ.

У давніх часах, коли хтось складав іспит на годинникаря, мусів самостійно зладити кишеневий годинник, або теж годинник іншого роду. Хоч тепер від годинникарських учнів не вимагають того роду кваліфікацій, один молодий швед Ерік Лінд після важкої семимісячної праці сконструував годинник на підставі приписів, що містилися у старих цехових книгах. Кошт цього годинника з уваги на вийняткову важку працю зложення всіх частин годинникового механізму та з уваги на дорогий матеріял, що його Лінд ужив до свого годинника оцінили на 2000 корон. Фахівці заявили, що годинник виконаний незвичайно прецизно.

Лінд рішив здобути назву годинникового майстра згідно з давніми цеховими приписами. Тому, що ці приписи вимагають, щоб годинникарський учень відбував два роки мандрівки по ріжних варстатах, Лінд покинув недавно Швецію і виїхав до Карльсруге — (Німеччина), де хоче познайомитися з усіми тайнами німецького годинникарського мистецтва. Це справді небувалий випадок величезної солідности і любови до своєї професії.

—o—

ШКОЛА ДЛЯ УЧНІВ, ЯКІ ПОКІНЧИЛИ... 70 ЛІТ.

В місті Ельджін у Злучених Державах відбулася інавґурація „школи для старців". Згадана школа повстала за ініціятивою д-ра Карла Шарпа і вона приймає лиш особи, які покінчили 70-ий рік життя. На листі учнів тієї школи вписана якась п-і Христя Тавр, яка має всього 106 літ і кожного дня приїздить до школи на кріслі з колісцятами.

Не залишай воза без надзору!

Занепад українського шкільництва в УССР.

СКІЛЬКІСТЬ ШКІЛЬНОЇ ДІТВОРИ ПОСТІЙНО МАЛІЄ.

Під кінець 1933 р. заявив Косіор, що в українських школах вчиться 5 мілюнів дітей. В грудні 1935 р. заявив Постишев при подібній нагоді, що за шкільний рік 1934-35 українські школи відвідувало вже лише 4,685.000 дітей. Тепер „Ізвестія" в одній передвиборчій статті гордо заявляють, що в 18.097 школах України вчиться 4,390.000 дітей. Ці цифри стверджують повний занепад українського шкільництва та недвозначно характеризують занепад теперішньої національної політики уряду СССР.

ВИНИЩЕННЯ НІМЕЦЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НА УКРАЇНІ.

У „Фельдшер Беобахтер" появилася стаття одного німця, що втік з одеської в'язниці та дістався щасливо до батьківщини. Він оповідає про майже повне винищення решток німецьких кольоністів на Україні. При кінці минулого року почалася нова жахлива хвиля московського терору, яким уряд хотів очевидно помститися на безборонним населенню за політичні поразки, які йому завдали націоналістичні держави в Европі. Арештовано тоді цілі родини з малими дітьми, відокремлювано дітей від батьків і жінок від чоловіків та засилано їх у найдальші околиці СССР включно до Камчатки і Сахаліну. Листи від засланців, що діставалися випадково до рук урятованих, змальовують жахливе положення і незвичайно жорстокі умовини праці у місцях заслання. Автори листів прощаються навіки з близькими людьми, не маючи ніякої надії вирватися живими з московського пекла.

(Офінор).

Загальні Збори Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" у Львові.

Дня 30. травня ц. р. відбулися звичайні Загальні Збори Товариства Взаїмних Обезпечень „Дністер" при участи численних представників членів і гостей, що прибули навіть з дальших округ краю. На Зборах була заступлена також вся українська національна преса.

Збори відкрив в год. 10.45 передпол. голова Надзірної Ради Т-ва **сен. Остап Луцький**, що стверднв правильність скликання Зборів, привитав усіх приявних та присвятив довшу згадку памяті помершого у 1937 році першого заст. предсідника Ради, о. прал. Олексія Пясецького. Цієї згадки вислухали приявні стоячи.

Згідно з постановою статуту „Дністра" вибрано зпоміж представників членів предсідником Зборів **адв. д-ра Михайла Волошина**, який покликав на секретаря Зборів дир. д-ра Івана Гнижу.

З черги начальний директор Товариства **Ярослав Колтунюк** зложив звідомлення з діяльности Товариства за 1937 рік, насвітлюючи дані, що їх дістали учасники Зборів у надрукованому звіті. Минулий рік приніс задовільні висліди. Внаслідок заключення нового реасекураційного договору, фінансовий стан покращав. Збільшилася більше як удвоє сума посередніх складок, таксамо збільшилася сума складок безпосередніх. Зокрема у звітовому році видано 14.502 поліс на зол. 19,406.721 обезп. вартости і зол. 133.710.18 складки. В порівнанні з 1936 роком збільшилась у 1937 році вартість одного обезпечення із зол. 1.032.— на зол. 1.338.—, а пересічна складка за одно обезпечення із зол. 6.99 на зол. 9.22. У звітовому році вперше від 6 літ замкнуло Товариство свій білянс надвишкою, яка у відділі обезпечень від вогню дала зол. 1.316.71 та у відділі обезпечень від крадежі-влому зол. 1.987 08, збільшуючи крім цього свої фонди і технічні резерви.

Іменем Контрольного Виділу Надзірної Ради зложив звідомлення **інж. Павло Дурбак**, що поставив внесок затвердити рахункове звідомлення і признати Управі Товариства абсолюторію.

В дискусії над звітами забирали голос: **І. Федак** (Львів) у справі організаційних даних у звіті, **Р. Прокопчук** (Сокаль) про співпрацю з Українбанками, **о. С. Фітьо** (Золочів), який порушив справу обезпек рухомостей і землеплодів у „Дністрі" як пекучу потребу національного господарства з уваги на те, що примусове обезпечення дає зовсім невистарчальне відшкодування і **Т. Корж** (Зборів), що торкнувся справи промислових свідоцтв агентів. Вкінці **сен. Остап Луцький** у довшій промові зясував теперішне положення Товариства, стверджуючи, що Т-во нарешті вибилося у звітомову році з дуже тяжких літ, однак щоб забезпечити гарний розвиток Товариства на будуче, мусять скріпити свою працю не тільки агенти „Дністра", але й усе українське громадянство мусить дорожити своїм заслуженим асекураційним Т-вом, яким є „Дністер" та піддержати активно його змагання обезпечуванням у „Дністрі" своїх рухомостей і землеплодів, у розумінні великої ваги того роду обезпек для національного господарства.

Після прийняття внесків Контрольного Виділу переведено доповняючі вибори 4 членів Надзірної Ради і 3 заступників на місце уступаючих. Членами Надзірної Ради вибрані: **дир. д-р Павло Кривуцький, адв. д-р Іван Макух, о. радник Степан Онишкевич і пос. Григорій Тершаковець.** Заступниками членів Надз. Ради вибрані: **о. крил. Дамян Лопатинський, інж. Володимир Несторович та інж. Олександер Пежанський.**

Збори закінчив предсідник д-р М. Волошин короткою промовою, в якій підкреслив, що Загальні Збори виказали наглядний поступ у діяльности Товариства в звітовому році.

—o—

Того самого дня пополудні відбулися **Загальні Збори „Кооперативного Банку Дністер".** Із предложеного рахункового замкнення виявилося, що Банк, не зважаючи на замороження значної частини своїх оборотових капіталів у конверсійних договорах, зумів поширити у звітовому році свою кредитову діяльність, признаючи й виплачуючи поверх три рази більше позичок, як у попередньому році. Кооперативний Банк „Дністер" замкнув білянс у 1937 році поважною надвишкою в сумі зол. 75.140.24. Згідно з внесками Надзірної Ради Загальні Збори призначили цю надвижку на дотацію резервових фондів, на 4%-у дивіденду членам та на добродійні й загально пожиточні цілі.

—o—

З українського життя у Варшаві.

РОКОВИНИ СМЕРТИ С. ПЕТЛЮРИ.

Двадцяті роковини смерти Симона Петлюри вшанувала українська кольонія у Варшаві, в мин. неділю величавою академією У. Ц. К., на якій промову виголосив проф. Р. Смаль-Стоцький, та окремими студентськими сходинами корпорацій „Запорожжа". На обі академії прибуло численно старше і молоде українське громадянство, як і репрезентанти заприязнених з Україною народів.

НАУКА.

Український Науковий Інститут має за собою знов три цікаві науково-популяризаційно-відчитові сходини.

Передовсім заслуговують на увагу імена самих прелєгентів: **проф. Залозецький, проф. Шульгин та дир. Лотоцький.** Перший шукав за впливами Византії та Окциденту в українському мистецтві, другий перевів з темпераментом оборону і характеристику Драгоманова, як речника української справи і культури на міжнародній арені, останній займався актуальним і справді цікавим питанням Мазепової анатеми.

В Товаристві Приязників Історії відбувся відчит відомого польського історика православної церкви проф. **Холиніцького** на тему релігійних впливів у козацьких рухах. Після відчиту відбулася оживлена дискусія, в якій сильно зарисувалося становище її українських учасників на чолі з проф. М. Кордубою.

МИСТЕЦТВО.

Пропаганді української пластики на чужому грунті незле прислужилась **одинадцята виставa мистецького гуртка „Спокій"**, що відбулася в сальонах „Ілки" від 15—26. травня та зацікавила собою вже не тільки тісний гурток знайомих і приятелів „Спокою", але й чужі мистецькі круги. У святочному відкритті виставки та в конкурсовому журі взяли м. і. участь: ректор Академії Мистців проф. Детшембовський та проф. Тіхи. Журі признало м. і. нагороди: „Тризуб" **Дмитрові Дунаєвському** за портрет ген. Безручка, нагороду прихильників **Олексі Шашківському** та почесні **Петрові Андрусеву і Нілові Хасевичеві.** У варшавській польській пресі дістала вистава „Спокою" теплі згадки. В часі як вона відбувалася (22. травня) виставляючі мистці подбали за відправлення парастасу за душу їхнього товариша-основника гуртка бл. п. мистця **Володимира Побулавця.**

ТЕАТР.

Український Національний Хор ім. М. Лисенка здобувся на досить сміливий жест: виступив у варшавській **опері з концертом-фестівалем української народньої пісні.** Концерт відбувся 15. травня і безумовно випав краще, ніж гарячкова, прихапцева підготова та слаба рекляма казали того сподіватись. Атракцією для здебільша української авдиторії (чужинців було мало) були незле поставлені „Вечерниці" Ніщинського. **Проф. Е. Москвичів** зі Львова при диригентському пульті заслужено здобув собі признання всієї публики. З таким концертом, не зважаючи на численні недотягнення, можна було виступати перед ширшим гуртом слухачів. Що його не було — це вина виключно організаторів.

ПОЛІТИКА.

Україністичні зацікавлення Варшави не зменшуються. Ось у колі абсольвентів національногічного семинара У. Нац. Дослідів виступив з рефератом про українців п. **Тиніцький.** Реферат був пересічний. — Як довідуємося, варшавська цензура зайняла цілий наклад останнього числа польського молодо-демократичного тижневика **„Орка"** з першою **„українською колюмною"** того цікавого часопису, затитульованою „Живий нарід". — У відомому **„Клюбі Дискус.-Сполечнім"**, де гуртуються політики з табору мін. Понятовського, **м-р Квятковський** виступив з досить обєктивним відчитом про українську справу у Сх. Галичині. — Довідуємося, що на днях проголосить свою програму в українській справі голосна група сецесіоністів з ОЗН, скупчена при політ. органі „Ютро Праци".

КТВ.

92 проц. німців голосувало за Генляйном.

ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД У СУДЕТАХ.

Підчас недільних виборів листи судетсько-німецької партії дістали у Судетах 85 проц. голосів. У Празі на генляйнівські листи голосувало 92 проц. німців, 22 ц. м. — 90 проц.

ПОВИБОРЧІ РЕФЛЄКСІЇ.

Обговорюючи висліди недільних виборів, чеська преса признає перемогу Генляйна, але й підкреслює, що чеський елемент на пограниччі не ослаб, а то й подекуди скріпився.

Офіційних вислідів виборів ще не оголошено, тому поодинокі часописи висловлюють різні здогади. Чеська преса твердить, що Генляйн не здобув більше як 2/3 голосів у Судетах.

ВИБОРИ У ПОЛЬСЬКИХ ГРОМАДАХ.

У 32-ох громадах тешинського Шлеська та фриштадського повіту поляки здобули 10.530 голосів (2.941 більше ніж 1934 р.) і 299 мандатів, німці 18, комуністи 37 (дістали 3.158 голосів менше ніж у 1935 р.), жиди — 1 мандат.

—o—

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПЕРЕДАЄ ІРЛЯНДІЇ ТРИ ІРЛЯНДСЬКІ ПРИСТАНІ.

Англьо-ірляндські переговори закінчилися 11. липня ірляндське військо переїме пристань Корк, яка дотепер підлягала британській адміністрації, до кінця року— дві інші военні пристані.

ХТО СТВОРИВ БОЛЬШЕВИЗМ?

Відповідь на це дають „Ізвестія" з 18. ц. м. що пишуть у передвиборчій статті: „Товариш Сталін разом з Леніном попровадили московський нарід з його найбільш революційним у світі робітництвом до перемог над царським самодержавям, білогвардійщиною і інтервентами. Тов. Сталін вивів пригноблені народи на мирний шлях щастя та добробуту і утворив славетне сузіря одинадцяти совітських республик".

(Офінор.)

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Ті, що виграли міліон.

Ми вже повідомляли дещо про висліди тягнення головної вигри четвертої кляси сорокпершої Клясової Льотерії. Міліон золотих упав на число 128215, а поділилися ним мешканці Вильна, саме:

Марія Янушевська, донька власника невеликої фризієрні. Її матеріяльні відносини були дуже тяжкі. Завдяки вигрі 160.000 золотих має змогу сама відкрити варштат праці і дати заробіток біднішим за себе. На знимці бачимо теж нареченого пані Я., пана **Петра Окенчика,** вислуженого старшину. Цікавий це випадок, бо п. Окенчик грав уже колись саме на це число, а опісля змінив його на інше. Востанне його наречена не знаючи про це, знову купила той сам лос.

Пан М. Журавин, власник стійла з водою содовою, грав чотири роки з невеликим успіхом, бо тільки кілька разів удалося йому дістати найменшу вигру. Його витревалість нагородила доля щедро, бо вині стати його не тільки на стійло, але вже на цілу фабрику.

Пані Л. Салькінд і Катерина Подзельвер грали разом на одну п'ятку. Пані Подзельвер була вірна десять літ своєму числу і щойно в останній льотерії приняла до спілки свою приятельку. Тепер кожна з них дістала по 80.000 золотих, що в їхніх матеріяльних відносинах творить велитенську суму

П. Л. Райхель, з професії камашник. Хоча мусів тяжко працювати на життя, вірив, що виграє на льотерії і тому теж грав витревало десять літ і тільки один раз виграв сто золотих. І цим разом витривалість перемогла. „Пех" — як казав п. Райхель — „доля переломила".

Власничкою останньої „п'ятки", разом із десятьма товаришками в одним з великих складів кравецького приладдя, є донька книговода цієї фірми. Шіснацять тисяч золотих, які кожна з них дістала, буде для них підставою їхнього дальшого життя.

Всі нові „міліонери" переконалися, що тільки завдяки введенню „пяток" удалося їм виграти, бо при давній системі, були би напевне змушені грати на інше число. Вони мають теж повну надію на будуче і еже засобилися в льоси до першої кляси сорокдругої Клясової Льотерії, щоб узяти участь в тягненні, яке починається 22. червня.

ПРОФ. ФРОЙД ВИЇХАВ З ВІДНЯ.

Закордонна преса повідомляє, що проф. Жигмонт Фройд, відомий учений та творець психоаналітики, виїхав з Відня в товаристві своєї дружини, сина і шістьох учнів. Проф. Фройд житиме постійно в Льондоні.

—o—

ЗГИНУЛО 200 ОСІБ В ЧАСІ НАЦІОНАЛЬНОГО СВЯТА АМЕРИКИ.

В часі національного свята Америки, що припадає 30. травня, згинуло цього року понад 200 осіб, з чого 140 осіб втратило життя у самохідових випадках, а більше як 40 осіб втопилося підчас купелі. Крім цього було 30 убивств. В 1937 році в часі того самого національного свята згинуло в різних випадках 356 осіб.

—o—

БОЛЬШЕВИЦЬКА АРМІЯ НАД РУМУНСЬКИМ КОРДОНОМ.

Вечірня преса принесла вістку, що большевики сконцентрували велику кількість війська над румунським кордоном. На самому бесарабському пограниччі находиться 2500 літаків, половина московського гарнізону і багато спеціяльних відділів. На пограниччя приїхав маршал Будьонний, який перевів інспекцію війська.

Ця сама вістка каже, що льокальні відділи, складені з української людности, большевики перетранспортували на Далекий Схід до диспозиції маршала Бліхера. На совітській Україні находяться виключно відділи з центральної Росії та прикордонних округ.

Офіційні совітські кола пояснюють цю концентрацію війська тим, що мають відбутися великі маневри, на які покликали чотири річники запасних, тобто яких 1.600.000 людей. Кажуть теж, що це має бути демонстрація проти Райху, за концентрацію війська на чехословацькому кордоні.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хоругщини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1186 1—10

— **Прегарно положені,** гарні, соняшні, просторі кімнати з бальконами, як також цілоденне утримання, та поодинокі снідання, обіди, вечері, дешево, поручає від 1. червня **Захишька Володимира в Ямнім,** біля Яремча, дім Михайла Павлюка. За інформаціями звертатись до 30-го травня: **Львів, Обертинська 27,** а від 1 червня в Ямнім. 1094 -3

— **Неправдива вістка.** Вчора подали ми з польською пресою вістку, що Катерина Зарицька, засуджена за участь в замаху на мін. Перацького, померла в тюрмі. Ця вістка не відповідає правді. Катерина Зарицька живе і здоровить.

Присилайте передплату.

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 3

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

Д-р Володимир Охримович у своїх „Причинках до біографії і характеристики Івана Франка"[1]) написав, що Франко не був красномовцем. Й не міг би сказати цього про Франка. Я чув нераз Франка, як він промовляв на вічах, зборах, засіданнях і сходинах, і мушу сказати протилежне — він був красномовцем. Правда, він говорив спокійно, без патосу, без жестикуляції, але слова плили з його уст, заокруглені, образові, закрашені іронією; плили і плили, ворушили серце, переконували залізною льогікою розум. Франко як промовець не грав на людських душах тільки лірикою, він не був демагогом, він оперував фактами, холодною дійсністю; коли треба, колов, пік, батожив, і переконував своїм розумом і мудрістю.

II.

Від д-ра Василя Щурата, з яким Франко жив у Відні при Віпплінгерштрасе в одній кімнаті у 1892—1893 рр., довідуємося, що Франко попав у важку невилічиму недугу, що закінчилася прогресивним параліжем. ще у 1892 році[2]). Як знаємо, розвиток прогресивного параліжу позначується тим головно, що деякі складові частини кори великого мізку поволі завмирають. Коли саме починається паралисіс прогрессіва, цього лікарі не вміють сказати, вони знають тільки, що виразні ознаки виявляються аж по довгих роках після затроєння організму, — у декого після трьох, у декого навіть після двадцяти пяти років. Але виразні ознаки й перший початок не одно й те саме. Між ними часто лежить доволі довгий час. Через те, коли недугу помітять близькі люди, уже минув довгий процес її розвитку. Характерна ознака параліжу — не його розвиток хвилястою лінією: погані часи чергуються з добрими. До перших симптомів прогресивного параліжу належать між іншими — недуга очей, мігрена, змінливий настрій, ослаблення памяти, тощо. Не слід забувати при тім, що прогресивний параліж у вийняткових людей має незвичайні риси[3]). Коли тепер уявимо собі, з одного боку, що Франко знав, що він важко хворий; що нерви в нього були розхитані; що невидний ворог, наче шашіль, поволі точив його душу, а з другого боку, що йому жилося бідно й скрутно; що від своїх і чужих доводилось йому нераз проковтувати ущерть наповнену чашу гіркотою; що найкращі його мрії топтала холодна дійсність; що в житті мав він багато невдач і розчарувань, то зможемо розгадати неодну загадку в його житті і не будемо шукати ключа до розгадки у його „податливости з природи" або у сторонніх впливах[4]) Франко був надто великою індивідуальністю, щоб ходити чужими стежками, а коли в його житті ми маємо моменти сильного подразнення, нервовости, то їх появи слід шукати не деінде, тільки в його організмі й у специфічному галицькому оточенні.

„На перелазі з р. 1896 на 1897 рік нас, — пише жартівливо поет про себе — як того старця на перелазі, заскочили дві собаки, дві елементарні пригоди, що забрали нам багато часу і сили: вибори і слабість"[5]). Поет занедужав тяжко і не виходив з хати „пару місяців". Він і понаписував тоді „в темній кімнаті, з зажмуреними, болючими очима" більшу частину своїх поезій, що пішли в книжечку „Мій Ізмарагд"[6]). Тимчасом відбувалися вибори до австрійського парляменту і виборці з 4-ої курії виборчої округи: Перемишль—Мостиська—Добромиль, поетові прихильники йшли голосувати за посла із своєї округи — за поета. Недуга не дала змоги самому поетові полїтувати за себе й він розіслав був тільки своїм виборцям з 6 числом „Громадського Голосу" з дня 15. березня 1897 року кандидатську заяву п. з. „Браття виборці"!

(Далі буде).

---

[1]) „Новий Час" за 1926 р.

[2]) Українська Рада. ч. 19, Львів, 1925 і Франків „Іван Вишенський" (Звіт управи приватної гімназії С. С. Василіянок у Львові, Львів, 1925. ст. XI).

[3]) Paul Julius Möbius. Ueber das Pathologische bei Nietzsche, Wiesbaden, 1902 ст. 2—3. 71 і інші.

[4]) Хроніка Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів 1918, ст. 92 (ч. 60—62).

[5]) Життє і Слово, Львів. 1897, том VI, ст. 172.

[6]) Мій Ізмарагд. Поезії Івана Франка, Львів, 1898, ст. IV.

кого, вийшла на волю. Довідуємося, що ця вістка неправдива, Катерина Зарицька далі перебуває в тюрмі. Це справді гідне обурення, як деякі аґенції пускаючи подібні неправдиві вістки, не здають собі справи з відповідальности перед тими, яких така вістка обходить, коли вже й не говорити про те, що варта така інформація.

— **Інвалідські ревізійно-лікарські комісії.** На підставі закону з 23-го березня ц. р. повстали інвалідські ревізійно-лікарські та інвалідські відкличні комісії, що мають видавати свій осуд про ушкодження тіла у звязку з військовою службою, про втрату здібности заробляти, спричинену тим ушкодженням та про право до додатку за опіку як теж про висоту того додатку. Ревізійно-лікарські комісії урядують при повітовій адміністраційній владі (староства), відкличні при воєвідствах.

— **Присуд у комуністичнім процесі в Самборі.** В окружному суді в Самборі закінчився процес проти 12-ти підсудних, яким закидали приналежність до КПЗУ. Всі підсудні б. члени „Сельробу-Єдности". Суд засудив Ілька Бобеляка і Давида Гука на 4 роки вязниці, Івана Щепітку, Василя Горака, Теодора Проця і Дмитра Сабата на 2 роки, Михайла Голя на 2 роки і 6 місяців, Івана Іващука на 3 роки і 6 місяців, Івана Іванчука на 3 роки, Льва Чопка на 2 роки і 6 місяців вязниці.

— **Першу нагороду на Фотографічній Виставі** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „Екомп", Львів, Сикстуська ч. 29.

Один любить кохатися,
Другий любить пити —
Всі воліють у ДУФАНЦЯ
Добрий одяг вшити.

— **Львівська хроніка.** В неділю в домі при вул. Раппапорта 7 кинулася з балькону III-го поверху на вулицю Степанія Жук. Вона згинула на місці. Причина самогубства невідома. — На майдані св. Юра напилася сільного квасу 24-літня Марія Шенгофер, що живе при вул. Бернштайна 14. Її відвезли до лічниці.

— **Матура в українській гімназії в Луцьку.** Дня 18. травня ц. р. закінчились матуральні іспити в українській гімназії ім. Лесі Українки в Луцьку. Іспит здали: Наталя Лопуховичівна, Марія Пироженко, Юрій Пащук, Анатоль Климчук, Богдан Щербанюк і Микола Могилецький.

— **Електрифікація двох повітів на Волині.** В Дубні відбулося засідання електрифікаційної комісії, яка має завдання перевести електрифікацію дубенського та кремянецького повіту. Працю, звязану з тією електрифікацією, мають скінчити в найближчих двох роках.

— **На Волині шукають за нафтою.** До костопільського повіту приїхали: начальник виділу Державного Геольоґічного Інституту інж. Йосиф Зверженинський і професор Інституту Збігнев Суйковський, які почали досліди, чи нема на терені костопільського повіту джерел нафти.

— **Краєва хроніка.** З вязниці городського суду в Рогатині втікло трьох вязнів: Франц Руснек, засуджений на 3 роки, Іван Май, засуджений на 2 роки та Андрій Гузар, що сидів перед розправою. Вони втікли вікном, якого крати перерізали. — В селі Острівець у Гвіздеччині, град величини волоського горіха знищив засіви на 1000 моргах. Інші землеплоди знищені в 70 відсотках. Населенню загрожує голод. — В Монастирці, повіт Рава Руська, невисліджені досі напасники впали до мешкання Андрія Рудика і зажадали грошей. По грабежі мешкання вони забрали 200 золотих і втікли. — На фільварок Йонаса Цукерберга в Колодниці, стрийського повіту, напало чотирьох узброєних бандитів. Один стрілив до Цукерберга, але не трафив, потім стрілив другий і після того всі повтікали. Поліція арештувала Мацигіна, Данильцева, Чайковського і Окана. — На горі Довбушівка викопали в часі лісних робіт чотири людські кістяки. По знайдених річах пізнали, що це гріб німецьких вояків з часів великої війни. — 16-літній Василь Стаховський у Манаєві, повіт Золочів, так довго маніпулював коло гранати з часів війни, аж вона вибухла та рознесла хлопця на шматки. — В Силах, повіт Збараж, на дно глибокої 22 метри криниці, до якої опускали бетони, впав 30-літній Станислав Вербицький і згинув на місці.

— **Жахливі наслідки зливи.** Небувала злива в околиці села Гартманіце, у північній Чехії, затопила і цілком знищила 4 доми, 20 сильно ушкодила, а 7 домів ось-ось завалиться, бо вода підмила фундаменти. Одна з мешканок того села, 60-літня Анна Пецольд, втікла перед потоками води на дах, а як за пів години вода прибула, дах завалився і нещасна жінка втопилася. Бетоновий міст під тим селом вода зовсім забрала. Бетоновий гостинець до Санов вода знищила на просторі 4-ох кільометрів.

— **Бурі на Буковині.** Повіт Ботосані на Буковині наістила сильна градова буря, яка зовсім знищила засіви. Град був величини курячих яєць. У Ботосані вода залила доми, а в Пугоїн забрала кілька стад овець.

— **Що станеться з майном румунських політичних партій?** Румунський король Карло підписав декрет, силою якого все майно розвязаних політичних партій переходить у завідування міністерства справедливости аж до часу, коли вийде закон, що окреслить нові форми політичної організації громадянства. У звязку з цим треба замітити, що деякі румунські політичні партії мали велике майно і тому тепер перейдуть у завідування держави друкарні, видавництва, доми, навіть банки. Влада видала цей декрет тому, що — як каже — деякі партійні провідники ще й тепер користали з майна, що залишилося по партії.

— **Боротьба з церквою і релігією не вгавас.** Хвиля релігійних переслідувань у СССР посилюється. В останніх днях замкнули в Москві один з останніх двох костелів та кілька церков. На мурах святинь „безбожники" наліплюють протирелігійні афіші, які провокують почування вірних. Серед духовних ідуть дальші арештування.

— **Вмер еспанський співак.** В Ля Коруна вмер по довшій недузі відомий еспанський тенор Міґуель Флета. Покійний співак був гарячим прихильником еспанської фалянги.

— **Не хотіли їхати через Відень.** Кардинал Гома-і-Томас, архиепископ Толедо і примас Еспанії, що брав участь у нарадах Евхаристійного Конгресу в Будапешті, виїхав через Відень до Еспанії. Цікаве, що інші кардинали, які брали участь у конгресі, виїхали з Будапешту через Югославію, щоб не їхати через Відень.

— **Королівські заручини.** Перський президент міністрів заявив у своїй промові в парляменті, що перський наслідник престолу кн. Могамед Різа Пагляві заручився з єгипетською княжною Февзіє, сестрою короля Фарука. В найблизчому часі премієр виїде до Каїра, щоб підписати шлюбну умову. Шлюб має відбутися ще влітку цього року. Наслідник перського престолу, кн. Могамед, найстарший з семи синів шаха, скінчить у жовтні 19 літ, а його наречена в листопаді матиме 17 літ. Княжна Февзіє визначається непересічною красою, яку унаслідила по своїй матері, королевій Назлі.

— **Новий летунський шлях.** В останньому дні травня відкрили новий летунський шлях Берлін—Будапешт—Букарешт, який обслуговуватиме німецьке товариство Люфтганза.

— **Незвичайне самогубство.** Купець Люгос, у місцевости Орастіе, в Румунії наложив на себе руку в незвичайний спосіб. Він уклав до уст динамітовий набій та запалив його при допомозі льонту. Ясно, що його розірвало на кусні.

— **Запір.** Фахові свідоцтва лікарських поваг підкреслюють успішне діляння природної гіркої води **Францішка Йосифа** в людей, які мало вживають руху.

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ І Б

Матч за мистецтво Озброєної Ліги відбудеться в четвер 2. червня ц. р. на гриці Погоні. Початок матчу о год. 5.30 попол.

В год. 4-тій відбудуться мистецькі змагання юніорів обох дружин

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 1. 6. год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Четвер 2. 6. год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Театр Різнородностей:

Середа 1. 6. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало".

Четвер 2. 6. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало".

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:

1. б. Сузанна.
2. б. Чорноморці.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

РОҐАТИН:

1. б. Лісова пісня.
2. б. Процес Мері Дегва.

З Рогатина їде театр до Бурштина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЗАЛІЩИКИ:

1. б. Мазепа.

ГОРОДЕНКА:

2. б. Пісня Бескиду.
3. б. Чесна Сузанна.
4. б. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

2. б. Гоголь.

Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „39 кроків".
АТЛЯНТИК: „Тіні Парижу" з Ад. Вольбріком.
БАЛТИК: „Життя вулиці".
ВАНДА: „Пропавший овад", „Королівство за пілунок".
ҐРАЖИНА: „Невдячник" із Дамшем.
ЕВРОПА: „Верес" на осп. Родзевичівни.
КАСІНО: „Жінка на два тижні".
КОПЕРНИК: „Інституґка" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Без приказу", „Під чужим пріявищем".
МЕТРО: „Почалося від цілунку", „Засуджений".
МІРАЖ: „Камелієва дама" з Ґретою Ґарбо.
МУЗА: „Почалося в поїзді".
ПАЛЯС: „Чесноцлива Зузанна".
ПАКС: „Панна Петрусь".
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії".
РІЯЛЬТО: „Я винуватий".
РОКСІ: „Моя панна мама" та додатки.
СВІТ: „Вязень діявольського острова", „Блакитна пляма".
СТИЛЕВЕ: „Скитальці півночі" та ревія.
ТОН: „Оборонці Ріо Ґранде", „Концертіна".
УТІХА: „Фікер ч. 18" та ревія.
ХИМЕРА: „Гаспароне" (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Льондон".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбурґ".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 1. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Орх. музика, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Кінь Тадея Косцюшка, Музика з пх., 11.40 Ґрає тріо „Одеон", гр. пл., 12.03 Полудньова авдиція, 14.00 Інформаційна ґазетка в українській мові, 14.10 З оп. музики, пл., **14.35 Концерт на бандурі у вик. Юрія Сінґалевича (нар. пісні),** 15.00 Львівська біржа, 15.05 Ґосподарські вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Ґосп. вістки, 16.00 Концерт сальон. орх., 16.45 Роля села у прохарчуванні міста та війська підчас війни, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нині й завтра льв. Червоного Хреста, 17.20 Львівська комедія: „Іґрашки сміхунів" фраґм. старої міщанської комедії, 17.55 „Ґальо! — Позір!", 18.00 Резервати природи, 18.10 Альтівка у супр. форт., 18.45 „Під громами" опов. Й. Вайсенгофа, 19.10 Пісні у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна ґутірка, 19.30 Розр. концерт: орх., співа, у перерві Траяновий діялог Щепка й Тонька, 20.45 Веч. денник, 21.00 „Давні майки львівської молоді" 21.10 Шопенівський концерт, 21.50 22.00 Спорт, 22.05—23.05 На добраніч — концерт орх., Ост. вістки.

Четвер, 2. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авд., 8.10 Веселий добридень, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Кашубські мельодії, муз. поранок для вселюдних шкіл, 11.40 Легка музика з пл., 12.03 Полудньова авдиція, 14.15 Форт. твори Ґуналя „14.35 Орх. плити („Веселі часи в Києві" попурі), 15.00 Біржа, 15.05 Ґосподарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Сонце — лямпа світу, ґутірка для дітей, 15.30 Звукова ґутірка „Пів'якін клюб", 15.45 Ґосподарські вістки, 16.00 Концерт солістів, форт. спів, 16.45 Вибір літератури, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нар. пісня, сопран, тенор, форт., 17.40 Інтермецо Сенкевича, 17.55 „Ґальо! — Позір!", 18.00 Огляд видань, 18.10 Театр Уміл „Едісон", 19.00 Французькі пісні, сопран, форт., 19.20, 20.55, 21.00 Актуальна ґутірка, 19.3 Калейдоскоп, розр. концерт: спів, музика, 20.45 Веч. денник, 21.10 „Під балькономі моєї любки", легка муз. авд., 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 „Ґостинниця під Львом" словно-муз. авд., квартет Кутоґумору, Щепко й Тонько, 23.00 Останні вістки, 23.20—24.00 (вадне Варшава II.' Легка і танк. музика з пл.).

Пятниця, 3. червня 1938.

6.15 Ранішня пісня, 7.00 Рад. денник, 7.15 Муз. сальон. орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добридень найменшим, 11.00 Для новобранців, 11.15 „Собіський під Віднем" авд. для дітей, 11.40 Римський-Корсаков, пл., 12.03 Полудн. авд., 15.00 Біржа, 15.05 Ґосподарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Місяць — сумний брат" для старших дітей, 15.30 Ґутірка з хорами, 15.45 Ґосподарські вістки, 16.00 Із Шекспірових

часів, концерт орх., 16.45 Як улаштувати літування. 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 „У Татрах“ фейл., Підгалянські пісні, 17.55 „Гальо! — Політ“ 18.00 Цікаві речі з техніки та природи; **18.10 Концерт солістів: Марія Сабат-Свірська співає, Роман Савицький фортепіян, Роман Криштальський скрипка, концерт поперелить гутірка д-ра Н. Никанківського;** 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Скрипковий реціталь у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.20 Розр. концерт у вик. цілеської нар. капелі, співи, 20.45 Веч. денник, 21.00 Література сезону й доби, 21.10 Сентир і ліра, словянська муз. нар., 21.50 Спорт, 22.05 Жанний концерт бажань, орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.15 24.00 (надає Варшава II) Музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 1. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 18.30 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Концерт хору, 19.10 Офіцерові твора, 22.20 З міста пісні, розр. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.05 Концерт хору горожанської школи в Ужгороді (нар. пісні), МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Мойсей“ бібл. драма Росіяни, ПРАГА 15.15 16.10 Орх. концерт, 18.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Віол., 21.00 22.00 Розр. програма, РИМ 17.15 Концерт оп. музики, 21.00 22.00 „Ліз вагабонді делле стеле“ оперетка Діно Русія, СОФІЯ 19.00 Легка музика, 20.45 Вечір присв. співачці Х. Морфовій.

Четвер, 2. червня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Оперетові мельодії, БЕРОМІНСТЕР 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Зігфрид“ оп. Вагнера, БУДАПЕШТ 17.00 Мадяр. музика, 19.20 Співи. реціталь, 21.45, 22.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, баляди, 20.00, 21.00 Орх., сопран, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30, 21.00, 22.00 „Іванс і Ганусся“ оп. Гумпердінка, ДРОЙТВІЧ 21.40, 22.00, 23.00 „Тоска“ оп. Пучінія з участю Бенямина Джілі (II. і III. дія), КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Інж. Д. Махачек: „Підкарпатські земледільні, їх зоц.-екон. положення“, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Но, не Нанетто“ оп. Юманса, ПРАГА 17.40 Скрипка, 18.20 Орх., 20.05 Хори з опер Сметани, 20.45, 21.00 Концерт орх., форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Ліз роз Д'Іс“ оп. Ляльо, РИМ 17.15 Іт.-браз. концерт, 21.00, 22.00 Вечір містерій Реслігія, СОФІЯ 18.30 Пісеньки, 20.45, 21.00 Співи. реціталь.

Пятниця, 3. червня 1938.

БЕРЛІН 17.15 Шопенові твори, 20.00 „Епізод із життя мистця“ фант. симфонія Берліоза, БУДАПЕШТ 12.05 Форт., 12.50 Віол., 19.55 20.00 21.00 22.00 Валькірія“ оп. Вагнера (II. і III. дія), БУДАПЕШТ II 18.30 19.00 „Валькірія“ дія I., ВІДЕНЬ 15.30 Концерт солістів, скрипка, тенор, 18.00 Молодь грає і співає, 20.00 21.00 Віденські фантазії, орх., сол., КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Трансм. з Мекалаборця: Концерт хору сільської молоді (нар. пісні); концерт балалайк. орх., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.00 Скрипка, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.35 Квартет д-моль Бетовена, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Шестий поверх“ драма Альф. Жері, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Орх. концерт, 22.10 Концерт хору, СОФІЯ 20.45 Форт. реціталь Владігерова.

Радіокутик.

ЦЕНТРАЛЬНІ АНТЕНИ НА НОВИХ БУДІВЛЯХ У ВАРШАВІ.

Адміністраційна влада приступила до рішучої ліквідації антенового безголов'я, яке тепер панує на дахах великих кольорових домів у Варшаві. Постійно прибувають зверхні антени, творять скомплікований мозаїку дротів та антенових проводів зі шкодою для естетики вигляду цих домів. Крім того це викликує великі перешкоди в радіовій передачі, трудноші в консерації антен, врешті утруднює комінярські праці та ремонт домів.

Все це звернуло увагу п. Премієра генерала Славой-Складковського, котрий підчас одної з осінніх візитацій середміських староств, наказав якнайскорше урегулювати справу будови центральних антен.

ОБОВЯЗКИ ГОСПОДАРІВ ДОМІВ.

На думку цього розпорядження власники домів, і яких кількість льокаторів перевищує 10, зобовязані під загрозою адміністраційних кар (арешт до 3 місяців, гривна до 3.000) залозкати власним коштом центральні антени оперті на відповідному підвесенні. До часу збудування центральної антени не можна уживати поодиноких зверхніх антен льокаторів, хіба що кількість їх та розміщення будинків на перешкоді для будови центральної антени.

ОБОВЯЗКИ ЛЬОКАТОРІВ.

З моменту коли заінсталювано центральну антену, льокатори обовязані усунути свої зверхні антени, та власним коштом приключитися до центральної антени. Таким чином власники приймачів тільки обтяжені незначним коштом заложення антенових допроваджень до центральної антени. Кошти заінсталювання центральної антени покриває виключно власник домку без якогобудь обтяження своїх льокаторів додатковими коштами.

БІРЖА.

Львів, 31. травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97, 89·95, Доляри американські 5.29·50, 5·29·00 Доляри канад. 5·24·50—5.22·00. Фльорени голл. 393·94—392·50, Франки фр. 14·83—14·53, Франки швайцарські 121·35—120·55 Фунти англ. 26·35—26·19, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—9·00 Кор. дан. 117·65—116·80 Кор. норв. 132·43—131·45, Корони шв. 135·84—134·85, Ліри італ. 22·10—21·60, Марки фінлян. 11·65—11·25, Марки нім. 88·00 — 82·00, Єна Азія 26·20—25·95, Марки нім. срібні 105·00 — 99·00

Акції.

Банк Польський 119·00 Цукор. 34·00 Вугель 28·50, 28·75, Ліліпол 7·75. Можеів 12·25, Островець 54·60, Стараховичі, 38·50, 39·90, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із. 1 ем. 79·00 серія некот. 3 поз. із. 2 ем. 80·25 серія, 90·00, 5. конверс. 70·00 преміов. 41·50 4 конверс. 67·50

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 31. травня 1938.

1 кг. масла десер. блок. без оп. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·30 зол.
кг. масла експорт. за зачет. 2·50 зол.,
молоко 16—17 сот.
яйця кона . . . 3·40—3·45 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця здержана

ОПОВІСТКИ.

Дирекція жіночої гімназії і ліцею СС. Василіянок у Станиславові (з правами державних шкіл) приймає заголошення до вступних іспитів до всіх клас гімназії і гуман. ліцею. Про речинець іспитів повідомляють. 1185 1-2

ПАНСІОНИ

ТРУСКАВЕЦЬ — першорядний пансіон „САНА“, гарно положений, поручає ясні кімнати з балькончками і здоровим утриманням. 1159 4-5

ЛІТНИЩЕ — Карпати, добре, дешево. Боцюркова, Львів, Шептицьких 14. 1190 1-3

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ Пекарська 17, партер, від 1. липня, 3 кімнати, кух. комф., 1 кімн., кух., комф. 11.92 1-2

„На виїзд“

продаємо всякі матер'яли літні, пляжеві, купелеві в повнім сезоні

по цінах посезонових.

ДЛЯ ПРИКЛАДУ:

Перкалі до прання	65 сот.	„Маронен“ шовков.	1·10 зол.
Крепони до прання	65 сот.	Органді	1·75 зол.
Еполєт	65 сот.	Полотно на шорти	1·40 зол.
Еполєт, десен. „Ліна„	1·05 зол.	На піжами пляжеві	1·— зол.
Монголь гладкий	1·30 зол.	Плащі купелеві	від 7·50 зол.
Монголь десен.	1·65 зол.	Ручники купелеві	від 50 сот.
Шовк на блюзки	1·50 зол.	Коци	від 5·— зол.
Креп Мат, гладкий	1·75 зол.	Підшивки на ковдри	4·30 зол.
Креп Мат, десен.	2·— зол.	Пошевки мережкові	1·70 зол.
Апетат	2·25 зол.	Ковдри	від 10·— зол.

НА ЧАСІ! Для реклями додаємо знову при закупі товару від 5 зол. БІЛЄТИ (бони) ЗАЛІЗНИЧІ.

Приймаємо чеки Централі Товарового Обороту.

Галицький Магазин Новин, Львів, Галицька 15

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

СТАРША панна займеться домом і ва-ренням, найкраще у священника в місті. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Сирота по священнику“. 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 3-літньою практикою пише на машині, меткий просвітянин, шукає практики за винагородою або і за утримання. Зголошення під „Солідний“. 1166 3-3

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблонських у власній управі. 1163 3-3

КУПНО - ПРОДАЖ

КУХНІ ДІВНІ герметичні, новітні кухні — найдешевше МЕБ-ЛЯК, Мільвів, СИКСТУСЬКА 30. 1179 1-3

СІТКОВІ сорочки дитячі 1.45 — 1.75, піжами дитячі поплінові 3.75 і все на виїзд „СЬВЯТ ДЗЕЦКА“, Сикстуська 2. 1191 1-3

ПІЖАМИ мужеські, поплінові по 9.50, 10.80, 12.90, ЖІНОЧІ найновіші 10.80, 11.90, ДИТЯЧІ від 4.90. Поручає фабрика білля „ПАВ“, Сикстуська 1.

НОВІ мужеські сорочки по 4.50, 5.50, 6.90, ЖІНОЧІ 2.75, 3.25, 4.50, 5.90 а теж для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ поручає фабрика „ПАВ“, Сикстуська 1.

ХТО любить солідне білля, великий вибір, звічливу обслугу і постійні ціни радо купує в фабриці „ПАВ“, Сикстуська 1.

КОМБІНАЦІЇ шовкові по 3.90, 4.90, подвійні міллнес 6.90. Поручає фабрика білля „ПАВ“, Сикстуська 1.

ПОСТЕЛЕВЕ білля, конверти на ковдри по зол. 5.90, 7.90, 10.50. Пошевки 1.90, 2.80, 3.90, яськи 0.75, 1.30, 2.—. Поручає фабрика білля „Пав“, Сикстуська 1.

МУЖЕСЬКІ сорочки спортові, зефірові по 4.90, льняні 5.90, поплінові 7.90, шовкові 10.50, у великім виборі поручає фабрика білля „ПАВ“, Сикстуська 1.

СОРОЧКИ міллнес, мужеські і хлопячі, в різних гатунках виробляє у Львові тільки фабрика „ПАВ“, Сикстуська 1.

ПІДШТАНКИ мужеські, знаменито вкоснані по 2.50, 2.90, 3.90. ХЛОПЯЧІ 1.70, 1.90, поручає фабрика „ПАВ“, Сикстуська 1. 1196 1-4

РІЖНІ

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондулянція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикотуська 8, вхід через браму. 1194 1-2

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брама Андріолього. С. Дуб. 1162 1-11

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, жиркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 60-100

ГАЛЯНТЕРІЯ. крайовська приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Бані ки 10. 1016 8-10

СЕКРЕТ доброї направи годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки мистець годинникарства **Гутерман, Сикстуська чотирнацять.** 1105 3-12

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Виділ Українського Гігієнічного Товариства розписує конкурс на мистецький проект членської відзнаки Т-ва.

Нагорода 50 зол.

Ближчі інформації у голови Т-ва, професора д-ра Панькевича, Львів, вул. Клушинська 3. 1192

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ЛЕДІВНІ САКА

найдешевше купите просто в фабриці **Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86.** 1119 1-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE“ **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.

Догідні кредитові умовини.

Новацький

ЛЬВІВ, ПІЛСУДСЬКОГО 17.
Тел. 235-21.

А. МАРЯШ

Львів
Городецька 41
Телефон 245-62.

Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові, поодинокі і подвійні, технічні для дентистів, золотарів, цукорників і т. п.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, плюши, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 27-50

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої доставки. 1-50

За редакцію відповідає Олександер Костик, Видає Видавнича Спілка „Діло“, З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 119 (14.950). Львів, четвер 2. червня 1938. Ціна рос. wiaszkona gotówka. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 501.000. Банку Чеська Льгов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Неділя, 5. червня, год. 4. пополудні
Львів, площа Сокола-Батька

Велике Свято Молоді

ШКІЛ І ЗАХОРОНОК Р. Ш. ЗІ ЛЬВОВА І З КРАЮ. У СВЯТІ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ ТАКОЖ ДІТВОРА ЗАХОРОНОК Т-ВА „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА".

ПРОГРАМА БАГАТА: дефілядa, ігри й забави, масові вправи, руханкові образи, історичні і стрілецькі пісні в супроводі орхестри, хороводи, спортові змагання. АТРАКЦІЯ: Живі шахи в історичних строях при звуках орхестри!

ТРУБНА ОРХЕСТРА. ФАНТОВА ЛЬОТЕРІЯ Подробиці Свята в афішах і летючках.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ПРЕМІЙНИХ ВКЛАДКОВИХ КНИЖЕЧОК КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

„ДНІСТЕР"

у Львові вул. Руська ч. 20.

В лосування переведеному на засіданні Надзірної Ради Кооперативного Банку „Дністер" у Львові в дні 19. травня 1938 припали премії за ощадність на такі премійні книжечки:

по зол. 25.— на число книжечки 30.311, 30.389 і 30.294
по зол 50.— на число книжечки 30.290 і 30.489.

Дирекція Кооперативного Банку „Дністер" у Львові

Д-р М. ДЗЕРОВИЧ
виїхав як щорічно
до Щавниці.

Всі Елєгантні Панове
убираються у знанім краєвецькім салоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Після убивства полк. Коновальця.

УБИВНИК ПОЛКОВНИКА КОНОВАЛЬЦЯ ВИСТУПАВ ПІД ТРЬОМА НАЗВИЩАМИ.

Німецьке Інформаційне Бюро довідується з Ротердаму, що тамошня поліція вже має точний опис чекіста Валюха: виявилося, що він виступав також під назвиськами Діссимов і Петрович. Він говорить по українськи, російськи, французькі та німецьки.

ВАЛЮХ — ГАЛИЦЬКИЙ КОМУНІСТ?

„Українські Вісти" подають: В Комсомолі КПЗУ в рр. 1926—1928 працював якийсь Валю, мабуть Іван. Походив він із Дрогобиччини, був сином чи не греко-кат. священника й студентом львівського університету. У 1927 р. попав у вязницю, мабуть на Волині. Його засудили тоді й вислали до вязниці в Коронові на Поморю. По виході з вязниці Валюх виїхав до СССР і від тоді всякий слід по ньому застиг. Відомо лише, що підчас боротьби в КПЗУ між шумськістами і прихильниками Москви Валюх заявився за Москвою. Він жонатий з відомою на львівськім грунті перемиською жидівкою-комуністкою, співробітницею комуністичної „Трибуни Роботничої". Валюх був високого росту, худощавий, чорнявий; опис поданий голяндською поліцією відповідав би більш-менш, особі Івана Валюха.

ПОЛКОВНИК Е. КОНОВАЛЕЦЬ ПІДГОТОВЛЮВАВ ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКУ АКЦІЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Виленське „Слово" подає на основі телефонограми від свого варшавського кореспондента, що у тамошніх колах, поінформованих у справах Совітської України говорять у звязку з убивством полк. Коновальця таке:

Полк. Коновалець в організуванні терористично-конспіративної акції не обмежувався до УССР, але торкнувся і східних окраїн СССР.

Від деякого часу почав у Харбіні виходити часопис „Вільна Україна" під гаслом: „Хай живе національна революція та її вождь полк. Коновалець"; появились **українські самостійницькі брошури в українській, японській та китайській мові.** Українські та китайські брошури були звернені против СССР та Польщі, японські — виключно проти СССР. Рівнобіжно **йшла пропагандивна акція на терені совітської армії Бліхера, що у 40 прц. складається з українців,** у цій справі очевидно була заінтересована Японія.

Ця акція полк. Коновальця була можлива з огляду на те, що українці становлять поважний відсоток населення Харбіну й околиць Владивостоку.

Совіти могли вважати, що українська націоналістична акція на Далекому Сході більше небезпечна ніж на Україні, де полк. Коновалець ніколи не мав поважнішої організації.

Важко справдити, чи ця гіпотеза правдива — на всякий випадок вона дуже правдоподібна.

ПОЛК. КОНОВАЛЕЦЬ ПІДТРИМУВАВ ЗВЯЗКИ ЗІ СОВІТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ ЧЕРЕЗ УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ?

Цікавий причинок до тайни вбивства полк. Коновальця дає варшавський **„Наш Пшеґльонд"**. Він висловлює думку, що полк. Коновалець прийняв пакет з бомбою, припускаючи, що в ньому є важні документи, які привезли зі Совітської України моряки.

Полк. Коновалець від кількох літ за посередництвом своїх довірених висланців навязав звязок з українськими націоналістичними колами у Совітській Україні. До того звязку вживав він також українців зі залог совітських торговельних пароплавів, які відбували регулярні подорожі до закордонних пристаней. В останньому часі полк. Коновалець мав отримати якусь важну посилку зі Совітської України, мабуть важні документи. У тій справі полк. Коновалець виїздив уже раз до Ротердаму з початком цього року, але тоді з невідомих причин, не дійшло до передачі документів. Недавно полк. Коновалець довідався, що до Ротердаму причалить совітський торговельний пароплав „Менжинський". Один з совітських моряків, з походження українець, мав передати Коновальцеві пачку з документами. Щоб законспірувати факт перевозу документів з України до Ротердаму, зустріч мала відбутися на двірці в Ротердамі за посередництвом третьої особи.

Навязуючи до загадкової ролі „Менжинського" у замаху на полк. Коновальця, „Катовіцер Цайтунг" пише, що одну транспортову контору в Ротердамі, яка є агентурою большевицьких пароплавів, вважають большевицькою базою, куди м. ін. перевозять воєнні матеріяли до червоної Еспанії.

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

Матура і що після неї.

Львів, 1. червня 1938.

За виставочними вікнами всіх репрезентаційних крамниць — великі групові знімки абітурієнтів та абітурієнток середніх шкіл. Молоді, всміхнені обличчя, в яких можна вичитати тривожне вичікування того моменту, коли кожний кандидат на „зрілого" стане, немов деліквент, перед судом (матуральною комісією), який має рішити про кінець одного етапу їхнього недовгого ще життя. Кожний із нас — без огляду на скількість сивих волосків на голові чи розміри лисини — тямить ті радісно-тривожні переживання перед матуральним іспитом. Але тоді, перед війною, тих переживань не каламутили повні остраху й ненависти сумніви: що буде **після** того, як шкільний мундур заміниться першим цивільним одягом, першим баристим краватом?

Українські злидні поклали свою печатку і на середньо-шкільній повоєнній молоді. Передвоєнні середньошкільні бідні хлопці, які находили захист у бурсах, були здебільша розмірно ще багатшими в порівнанні з теперішніми бідними гімназистами. Що правда, то й батьківські комітети з їх благодатною допомічною діяльністю — це щойно повоєнна установа. Нужда української шкільної молоді кидає тінь на їх життєрадість від тих літ, від яких взагалі молодеча істота здібна здавати собі справу з ріжниці, яка існує між дитиною бідних та заможних батьків. А проте і для бідного і для багатого — середньошкільний вік це найкращий вік у житті людини, вік найбільшої безжурности, в якому малі радости й малі смутки чи навіть трагедії — це найменші спомини у пізнішому віці, що проходить у важкій борні за екзистенцію, серед важких конфліктів, з яких найважчими бувають конфлікти з самим собою, своїми думками, своїми почуваннями, своїми переживаннями.

Де купиш льос до 42-гої Клясової Льотерії?

в Українській Колєктурі
Повітового Кредитового Т-ва у Львові, вул. **Сикстуська 38,** партер.

День складеного матурального іспиту кладе край отій безжурності, якою є навіть маленькі журби, зв'язані зі шкільною лавкою та молодечими позашкільними переживаннями. Відразу, без якого переходу, з радістю з отриманого свідоцтва зрілости лучиться важкий смуток — в обличчі темної, незавидної, безпросвітньої і нечаче безвиглядної будуччини. Куди кинутись, який рід студій вибрати, щоб із них була реальна користь, себто, щоб вони дали підставу матеріяльної екзистенції? Університет — і який факультет, — чи фахова вища школа, чи обмежитись до середньої школи і доповнити її якимось практичним фахом, чи (селянським дітям) вертатись може на село і що там діяти, чи звертати свої очі на купецтво, ремісництво чи якийсь новий власний промисловий варстат (якщо хтось може розпоряджати бодай невеличким капіталом) чи побиватись за мізерною посадою по рідних приватних установах і підприємствах, що для 20-літнього матуриста, при нинішній великій скількости старших безробітних інтелігентів є річчю майже виключеною...

Ясна річ, що кожний читач відразу спитає: а що ви, українська газета, радите молоді і відповідальним за її долю її батькам, діяти? Куди записуватись, чи в краю студіювати, чи за кордоном (якщо хтось може собі на це дозволити), який фах вибрати, такий, що його українці можуть ще виконувати і в якому є ще розмірні можливости заробітку?! Але мабуть нема нікодної ділянки такої складної і такої відповідальної, як оця ділянка — будуччини української молоді — щоб можна було з легким серцем щонебудь радити...

Життя само накреслює ті шляхи, якими йде матеріяльна екзистенція української молоді, перед якою уже 20 літ зачинені двері державного бюрократичного апарату. Вільні фахи та ремесло, промисл і торговля втягають щораз більше молодих сил, вимагаючи теж від молоді тієї ініціятиви, що її накидують умовини: бути відданим виключно тільки на власні сили, на свій життєвий сприт, витривалість, енергію. Своєрідний остракізм, застосований до української молоді після льокавту українських залізничників і інших категорій державних урядовців після української воєнної програної у 1918-19 рр. приніс українському національному життю те добро, що штовхнув українську інтелігенцію до розбудови рідних варстатів праці. Інтелігентськими людьми, вишколеними у фахових високих школах, заповнились ряди кооперативного апарату. Нужда української інтелігенції створила увесь неіснуючий раніш стан повоєнної сільської інтелігенції, яка з черги дала ті справжні чуда розвитку й розбудови українського села, української конструктивної сили у низах і верхах, які викликують і подив і острах у польському громадянстві. Страшенне низька життєва стопа і такі скромні вимоги українських кооперативних робітників чи шумно званих „приватників", які з найбільшим трудом основують і втримують свої варстати праці, — все воно вможливлює і тисячам української інтелігенції з середньою та вищою освітою існувати та причинюється до щораз дужчого стрижня нації: нині нема вже поділу на свідомих і несвідомих селян і т. зв. (не в образливому значінні) півінтелігентів; нема явища хлопоманства та „народних робітників", що їх трактували ще розумно недавно, перед світовою війною, як білих круків. Тепер село таке насичене інтелігенцією і кооперативна сітка така густа і так переконала найбільш недовірливих селян про свою. доконечність, що прірва повна симпатії поміж інтелігентською та селянською верствою, дарма, що обі ті верстви завжди були органічно зі собою взаємні: адже українська інтелігенція — це у величезній більшості перше-друге-третє покоління просто з селянського пня.

Зовнішні обставини змінюють цілу психіку української молоді. Батьки самі дивуються, приглядаючи себе з свої часи, коли молода людина була виключно тільки наставлена на бюрократичну кар'єру, коли весь життєвий шлях був більше-менше згори унормований, згори відомий. Як змінилися поняття на вартість фаху від тих часів, коли вступати до найповажнішої нашої приватної установи було немов суспільно-товариською деградацією, а вже просто меншевартною людиною ставав кандидат на кадрового („штандового") австрійського старшину! Нині все залежить від життєвого хисту молодої людини; не поможуть ніякі ради-поради, коли вона не має ініціятиви, коли її вдача, її нерви, не годяться до нинішніх часів, коли вона сама не пробе собі стежки крізь гущавину життєвих труднощів.

Нинішні методи вибору звання також інші, ніж були колись. Власне бажання молодця чи молодої дівчини підлягає науковій перевірці: існують психотехнічні поради, які пристосовують звання до вдачі кандидата. Від громадського чинника молоді люди, які кінчають середню школу та стають перед великим життєвим питайником, можуть вимагати тільки одного: найбільшої доброзичливости, найбільшого і правдивого сентименту та щирої поради — не тратити віри в себе. Так, як нація вірить у свою молодь, так молодь мусить вірити у себе і вірити у старше від себе покоління. Недобре думати, що історія світа починається щойно від нас, а перед нами була пустка, — недобре бачити довкола себе тільки збір ледащих людей, які вміли тільки запропастити край і націю, якщо в єдино-путящі руки не візьмуть керми люди молоді, дуже молоді. Довіря до себе не може переходити у самозакоханість та легковаження всіх поза собою, — але довіря у власні сили, у свою вартість, як людини і громадянина, як силу, здібну до продуктивної праці і заробку на життя своє та втримання своєї будучої родини — це річ необхідна, це передумовина взагалі нинішньої людської екзистенції. Нема у нас місця на декадентів, нема місця на „гарнодухів", — зате є місце під сонцем для людей упертих, витревалих, чесних, готових далі вчитися — і з книжок і з життєвого досвіду. Таким українським молодим хлопцям і дівчатам, що покинули в цих днях мури середніх шкіл — на щасливу життєву путь!

ік.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ зл. 155·—
інформації:
ІВОНІЧ-ЖЛОБЦЬ

ЗНАД СЕНИ.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 28. травня 1938.

ФРАНКО-АНГЛІЙСЬКА ОХОРОНА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Французький уряд заявив у Берліні і Римі, що на випадок вступлення німецьких військ на територію чехословацької держави, французька армія вдарить на Німеччину. Велика Британія, яка зберігала повну байдужість до справи „аншлюсу" (є навіть голоси преси невтральних держав, що спільний німецько-італійський кордон підготовляла далекосягла політична гра Форін-Офісу) кинулася тепер у вир подій і англійський амбасадор відвідує щораз частіше німецьке міністерство закордонних справ. Німецька преса підвищує тон супроти Англії: навіщо — мовляв — Англія втручується до справ Середущої Европи? Чейже німецька публика (не тільки вона!) була поінформована своєю пресовою агенцією, що Англія, яка не має ніякого підписаного зобов'язання супроти Чехословаччини, буде тільки німим свідком її розподілу!

Сталося дещо інакше: зрештою багато що несподіванок переживатимуть односторонньо інформовані громадянства тих держав, в яких преса пише тільки те, що даному режімові приємне.

Париж і Льондон роблять тепер усе можливе, щоб недопустити до чесько-німецького збройного удару. Париж і Льондон змагають, щоб Чехословаччина перетворилася в нову Швайцарію: у вільну політичну спілку суверенного чеського, словацького, німецького, українського і мадярського народу!

Тій політичній англо-французькій акції помагає у великій мірі сьогодні признаний усім світом (навіть ворогами!) спокій і холоднокровність чеського уряду. Нині ще дуже трудно передбачити дальший хід подій, але тісна співпраця Англії і Франції у Середущій Европі є вже незаперечним фактом.

РЕЗОЛЮЦІЯ УНДО У ФРАНЦУСЬКОМУ РАДІО.

„Алло! Алло! Ісі (тут) радіо П. Т. Т., алло, алло, ісі радіо — сіте, алло, алло — ісі радіо Іль-де-Франс", крутимо радіевий гудзичок і раз-у-раз чуємо ми одно і те саме: зміст ухвал Центрального Комітету УНДО щодо територіяльної автономії українців у Польщі, поданий у щоденному інформаційному бюлетині паризьких і провінціональних французьких радіевих станцій. Ніби маленька річ, але ця річ означає, що французьке міністерство закордонних справ не забуло, що існує українська меншина у Польщі, яка мала вже до 1923 р. характер великої міжнародньої справи.

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ АНГЛІЙСЬКОГО ВОЛОДАРЯ.

Париж приготовляється прийняти якнайвеличавіше королівську пару Англії, яка відбуде дня 28. червня свій перший виїзд за кордон. Сьогодні є вже оголошена подрібна програма побуту королівської пари. Французький уряд завів якнайстрогіші засоби охорони осіб короля, королеви і їх почоту. Усюди, куди йтиме похід, стоятимуть два ряди війська і один ряд поліції, звернений до публики. На префектурі відбуваються безупинні наради англійських і французьких розвідчих відділів. В міжчасі випробовують світляні водограї, електричні декорації палат і памятників. Париж і вся Франція, що з найбільшим захопленням вичікує володаря Англії, навчена кривавим досвідом смерти югославянського короля на території Франції, — робить ті самі заходи охорони, яких уживають тоді, коли вулицями їде Гітлер, Мусоліні чи Сталін.

ДВОБІЙ БУРДЕ—БЕРНШТАЙН.

Ввесь Париж переживав кілька днів тому небувалу сензацію, про яку була згадка в літературній хроніці „Діла": двобій на шаблюки директора першого театру світу Французької Комедії п. Бурде та одного з найславніших сучасних французьких драматургів п. Бернштайна. Двобій відбувся в городі одної палати в Неї (елегантне передмістя Парижа). Двобій знімали до кіна, вулиці Неї були залиті непроглядною юрбою.

Не вважаючи на театральщизну тієї історії, двобій відбувався правильно і поважно. П. Бурде є ранений в праве рамя. Це був девятий поєдинок Бернштайна. Колись він боровся теж у двобою з Леоном Доде і Піжо з „Аксіон Франсез". Бій не за жінку, але за театральну пєсу! Французи не мають довіря до т. зв. мирових судів, яких присуди в усіх підсоннях світу стилізовані так само: не вдоволяють нікодної сторони. Інша річ, що не радимо прищеплювати на український ґрунт таких французьких звичаїв!

Ю. Студинський.

„Овочі якогось фатального нерозуміння або чужа воля".

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ І КОМЕНТАР ПРАВОСЛАВНОЇ МИТРОПОЛІЇ В СПРАВІ ЗАЧИНЕНИХ ЦЕРКОВ.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 30. травня.

Православна Митрополія і за нею її пресовий офіціоз „Слово" з 29. травня ц. р. ч. 22. оголосила офіційний комунікат такого змісту: „Закриття церков. 27. квітня 1938 р. місцева адміністративна влада запечатала церкви в с. **Могильниці** та **Серебрищах** холмського повіту, які були відкриті у 1927 р. на основі міністеріяльного розпорядку, після багатьох заходів місцевого православного населення. Дня 26. IV. поліція закрила, на основі наказу люблинського воєводи, церкву в с. **Гусинним**, холмського пов. В томуж місяці запечатано церкви в отих селах холмського повіту: **Свірже, Депултичі, Ліщани, Ростоки, Березно, Чернів.** Дня 20. IV. поліція запечатала церкву у **Вершинцях** томашівського пов. при чому ключі від церкви забрали на постерунок поліції. Згадана церква простувала понад 200 років. Дня 15. IV. опечатано й замкнено молитовний дім у с. **Шевно** і каплицю в с. **Юрові** на Томашівщині. Дня 21. IV. адміністраційна влада закрила церкву в с. **Радкові**, де дня та церкву в с. **Новосілках**, відкриту місцевим старостом 1935 р. В годину за це місцевий церковний причт, на просьбу населення установив сорок-денні молитви за бл. п. маршала Пілсудського. Крім того на Томашівщині закрито

запечатано церкви у **Виткові, Жабі** та капличку в **Хоружаничах**. На Білгорайщині зімкнули молитовні хати в сс. **Біщі, Липинах, Княжполі, Хмільку, Замху та Обші.** Через те, що вичислені церкви влада замкнула, православне населення усіх тих сіл змушене молитися на Великдень „тепер під голим небом".

Стільки офіційний урядовий комунікат Православної Митрополії. З причини появи того комунікату **„Слово"** поміщує несконфісковану передовку п. н. „Завіса піднялася", в якій, нарявши до нечувано провокаційних статтей д-ра **Четера в „ІКЦ"**, м. ін. заявляє таке:

„Відповідь проста: Увесь той час (відколи церкви на Волині закриті — Ред.) хтобудь міг текати, що нарід шукаючи заспокоєння своїх релігійних потреб, йде до католицизму або унятських священників (цих останніх не можна хіба так легко рівняти з латинським духовенством — Ред.) Створено „пляцувкі", зорганізовано „місії". Передбачували що зачинені церкви дочекають того, що їх заміняють на костели. Передбачували відкриття церков для латинських служб по візантійсько-словянському обряді.

„Так тревало майже 20 літ. Нарід залишився вірний православію. Нарід **не сягає по чуже, але бажає зберегти своє рідне.**

„Який звідси висновок? Зміщити святині? Залишити нарід без релігії?

„Ні, висновок може бути лиш один: законні, справедливі і надзвичайно важні постулати православного населення задоволити. Заспокоїти без подражнювання та побуджування національних антагонізмів.

„Православні церкви повинні бути відкриті і залишитися православними. **Цього вимагає справедливість** (підкр. ред. „Слова"). І ми гаряче віруємо, що так власне буде. У всьому тому, що переносить православна Церква на Холмщині, ми можемо бачити тільки **овоч якогось фатального непорозуміння або чужу волю:** на кожний випадок — **не інтереси держави чи польського народу".**

ВИЇЗД МИТРОП. ДІОНІЗІЯ НА ВОЛИНЬ.

Як довідуємося, православний митрополит Діонізій виїзджає в середу 1. червня до Почаївської Лаври на Волині, де візьме участь у Службі Божій на Вознесення Господне. На цей день вибираються до Почаєва — як повідомляють з Волині — **тисячні громади паломників з Кремяниччини та цілої Волині.**

„400 ЗОЛ. ГРИВНІ".

Сьогоднішня вечірня польська преса подає з Замостя:

„В окружному суді у Замості були дві карні справи проти правосл. духовника **о. Якова Лисюка,** що виконує релігійні практики у **Замості** та в **с. Шевня.** Суд по вислуханні промов прокуратора й оборони **засудив о. Лисюка на 400 зол. гривни з заміною на 28 днів арешту.**

„Духовник Лисюк — пише „Вечур Варшавскі" — веде на заміському терені русифікаційну акцію, не зважаючи на те, що в Замощині є дуже мало православного населення".

Фа—ський.

Перед отворенням І. Української Педагогічної Виставки.

І. УКРАЇНСЬКУ ПЕДАГОГІЧНУ ВИСТАВУ влаштовує **Рідна Школа,** як продовження і доповнення праць **ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОНГРЕСУ,** що відбувся за її почином та під її проводом 2. і 3. листопада 1936 р. у Львові.

В улаштуванні І. Української Педагогічної Виставки беруть участь усі ті українські організації, товариства й установи, що співділають у духовому, моральному та фізичному вихованні молодих українських поколінь. Організаційно підготовні праці вів **Ділoвий Комітет** І. Української Педагогічної Виставки при **Головній Управі Рідної Школи.**

Відкриття І. Української Педагогічної Виставки відбудеться у Львові в Національному Музею при вул. Мохнацького 42. в суботу, 4-го червня ц. р. в год. 4. пополудні.

І. Українська Педагогічна Виставка має показати розвиток українського шкільництва й виховання в історичній перспективі. На місце І. Української Педагогічної Виставки вибрано місто Львів, де в 1586 р. повстала при **Ставропигійському Братстві** перша нижча й середня школа. З того часу ніколи не переривалася творча праця українських педагогів і вихователів для **добра нації.** Тому на І. Українській Педагогічній Виставі будуть представлені в документах, матеріялах та образах педагогічні й виховні змагання та досягнення тих українських організацій та установ, що розвивали педагогічно-виховну працю в часах **від 1586 до 1938 року** на землях, де жив і творив український нарід.

І. Українська Педагогічна Виставка сповнить не лиш ідеольогічні та пропагандивно-інформаційні завдання, але матиме теж і науково-дослідне значіння. Частина зібраних матеріялів увійде до Українського Педагогічного Музею, що буде згодом зорганізований, чи то як самостійна культурна установа, чи як відділ Національного Музею.

І. Українська Педагогічна Виставка подумана досить широко. Має вона охопити сучасну педагогічну діяльність усіх наших культурно-освітніх установ та всі роди і ступні шкіл, отже дошкілля, народні, середні, загально-освітні (промислові, ремісничі, торговельні, вчительські) й мистецькі та установи позашкільного виховання й освіти.

На І. Українській Педагогічній Виставі будуть представлені предметово й символічно педагогічно-виховні змагання та досягнення. Переглядаючи їх можна буде завважити рівночасно й усі прогалини, недостачі та недомагання в ділянках шкільництва й виховання і при цій нагоді поробити відповідні виставки і заходи, щоб задоволь нити особливі розвоєві потреби українського народу. В цьому саме й найбільша суспільна і національна вага І. Української Педагогічної Виставки, і в цього погляду повинна вона зацікавити найширші кола українського громадянства — інтеліґенцію, селянство, робітництво, молодь і жіноцтво.

Виставка відчинена щоденно від 4. до 30. червня, в годинах від 9—13. і від 15—17.

Львів, 25. травня 1938 р.

Головна Управа Рідної Школи.

З польської преси.

„Війна чи мир?"

СТАНОВИЩЕ „П.-У. БЮЛЄТИНУ" ДО ДЕКЛЯРАЦІЇ УНДО.

З усієї доступної нам польської преси „Бюлетин Польско-Українські" єдиний пройшов попри декларацію УНДО — що так скажемо — дуже дискретно. Редактор „Бюлетину", п. В. Бончковський, у своїй статті п. н. **„Війна чи мир"** (ч. 21. з 22-го травня ц. р.), написаній з того приводу, ні словом не згадав про декларацію. Не можемо вірити і не хочемо думати, що вона його не заболіла так, як заболіла всіх тих наших ворогів і приятелів, що то в делікатнішій чи „гострішій" формі, від ендеків через українських народовців і консерватистів аж до пепеесів і „Зесполу" „Політики", заявили до неї своє становище. Навпаки! Саме та мовчанка, якою п. Бончковський пройшов попри декларацію УНДО, переконує нас, що вона і його зачіпила до живого. Але з другого боку п. Бончковський ствердив своєю мовчанкою, що декларація УНДО на тлі теперішніх українсько-польських взаємин — це ніщо нового і всупереч того, як це намагалася окреслити інша польська преса. Декларація УНДО для п. Бончковського — так принайменше нам здається — це природний, хоч для нього болючий вислід тих умовин, в яких живе сьогодні українська меншина в Польщі. Тому він про декларацію не пише. Тому він пише про те підложжя, на якому декларація виросла:

„Твердимо, що кожний розумний „україножер" на кожному кроці легко ствердить, що все, що тільки діється на наших окраїнах з наміром на свій спосіб поменшити українство, все те дивним правом реакції (або приповідкового другого кінця кия) обертається вінець і скріплюючи навіть у найближчій консеквенції українство рівночасно бє сильно і трагічно в фундаменти польської державної ідеї на окраїнах. Це загальне твердження стане зрозуміле в аспекті недискусійного факту мобілізації в останніх часах українства в Польщі проти теперішнього режиму і проти поляків. А ця мобілізація, викликана відомими подіями у польсько-окраїнних відносинах, могла би тільки тоді бути нешкідливою і в ненарушній цілости та чистоті залишити на польському конті ті дуже умовні та ще невипробувані здобутки, які ми осягнули, якби ми одночасно могли і вміли пристосувати супроти українців засаду фізичної екстермінації (як Туреччина супроти вірмен) або масового виселення (як Туреччина з греками).

„Не до інших висновків дійдемо, коли розмірковуватимемо над тією проблемою на тлі окремих подій. Випадок з „Союзом Українок" може послужити тут за добрий приклад знаменитої, за одним помахом чародійної палочки, мобілізації проти держави і без цього зовсім не пересякнутих польською державною ідеєю українських жінок, тобто тієї верстви, яка з природи речі була дальша від політики і ближча до всяких форм мирної полагоди польсько-українських справ. Закриття „Союзу Українок" — це найшвидший з усіх можливих спосіб перетворити українську родину в бастіон, якого символом буде те давне і добре нам відоме „твердинею для нас буде кожний поріг". Від сьогодні частіше і більше ніж колинебудь передтим стрічатимемо українські родини, в яких **він** і **вона** творитимуть **політичну цілість,** не тільки **національну,** що виховуватиме своє потомство в дусі для нас найменш бажанім.

„Для цілости картини треба тут додати справу площі „Сокола-Батька", яка **хоча й викликали неднскусійні огляди оборонних потреб краю** (підкреслення „Бюлетину") тим неменше у теперішній атмосфері відіграла ролю цілковитої протипольської „домобілізації" **цілої** української родини, бо викликала небажану реакцію українського юнака і дівчини.

„Не треба-ж додавати, що скрізь там, де батько, мати і дитина переняті одною думкою, де ціла родина одночасно починає думати одними категоріями, там саме повстають речі цілком інші від тих, яких сподіваємось."

Автор нагадує ще відомі виступи посла Войцеховського і стверджує, що від часу українсько-польської війни та від пацифікації з 1930-го року ціла Галичина не пережила такого консолідаційного струсу в українському громадянстві, як після виступів посла Войцеховського.

> „Вертаючись знову — пише п. Бончковський — до прикладів екстермінації у чужих, мусимо розчарувати прихильників т. зв. політики сильної руки зі слабими наслідками, що в інших державах акти того роду вяжуться з політикою вилюднювання краю, з масовими екзекуціями і засланнями, причому дитина іде на вулицю, батько на північ а мати на південь, віддалені від себе тисячами кільометрів."

Навівши це, щоб показати, що хоч він критично ставиться до відносин, серед яких живе українська меншина в Польщі, то все-ж дсінде є ще багато гірше, п. Бончковський питається, навіщо створювати таке положення, яке спонукує навіть найкращих людей до самогубних кроків. Треба догадуватися, що пишучи про самогубні кроки, п. Бончковський має на увазі декларацію УНДО. Виходить це з його жалю з того приводу, що втрачено

> „знамениту нагоду до того, щоб у Польщі повстала сильна державна партія серед українців, що йшли на нормалізацію в 1935 р., а тепер відступають на цілій лінії до позицій, які з таким трудом покинули і які так довго респектували."

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за душу бл. п.
ПОЛКОВНИКА
Евгена Коновальця
відправиться дня 4. ц. м. в год. 8.30 в храмі св. Юра. Родина.

Не називаючи її поіменно п. Бончковський робить докір за декларацію УНДО-ві, чи радше взагалі українцям за політику, на шлях якої станули вони останною декларацією УНДО, а ека — на думку п. Бончковського — спокушує Польщу до співпраці з Московщиною в українській справі, до творення протинукраїнського фронту з Румунією і в майбутности навіть з Чехословачиною; вона утруднює співпрацю Польщі з Німеччиною, зводить українську проблєму над Дніпром до справи кубансько-кримсько-українських побереж — для Італії, творить умовини поділу території України між Німеччиною, Італією та іншими на випадок розвалу Росії, доводить до ліквідації зацікавлення Англії українською справою і вкінці підкопує собі культурні й національні основи в Польщі.

На підставі усього того сказаного п. Бончковський стверджує цілковите банкрутство обох наведених політик, польської та української, або тез — як він їх називає — „україножерної" та „полякожерної", бо „вони бють однаково польську й українську рацію та скріплюють позицію Совітів над Збручем". Ці тези — на думку п. Бончковського — це підшепти агентур, що хочуть поширювати пацифістичні засади, найшкідливіші в теперішньому часі, бо вони перекреслюють великі польські східні пляни, про які марив маршал Пілсудський.

Тому для п. Бончковського і декларація УНДО, що поставила українську національну політику в Польщі на правильний шлях, є теж „шкідливою тезою". Наш погляд на цю справу інший.

Особи у старшому віці, які мають болісні випорожнення, матимуть значну полегшу до тижня при щоденнім вживанні 3—4 столових ложок денної природної гіркої води **Францішка Йосифа.** Спитайте лікаря.

З документів часу.

АНІ ПЯДИ ЗЕМЛІ В УКРАЇНСЬКІ РУКИ!

Для ілюстрації недавньої статті в „Ділі" д-ра Ст. Барана з 25. травня ц. р. на тему теперішньої урядової земельної політики подаємо ще такий документ:

Urząd Wojewódzki Tarnopolski. Nr. R. U. III. 11/60 Tarn. Tarnopol, dnia 9. maja 1938 r. Do pana Andrzeja Diaczuna z. Semka w Czerniłowie ruskim, powiat Tarnopol. Na zasadzie postanowień § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22. I. 1937 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianach Państwa (Dz. U. R. P. nr. 12, poz. 84), Urząd Wojewódzki nie uwzględnia prośby Pana z daty wpływu 13 kwietnia 1938 w sprawie zezwolenia na nabycie nieruchomości i odmawia udzielenia Panu Andrzejowi Diaczun zezwolenia na nabycie nieruchomości, położonej w Stupkach gm. kat. detto powiatu Tarnopol, stanowiącej letychczas własność Marty i Stefanii Balik. Decyzja ni. niejsza zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 23 XII. 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. nr. 11, poz. 83 z roku 1937 r.) nie wymaga uzasadnienia. Od tej decyzji służy prawo odwołania się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez Urząd Wojewódzki w Tarnopolu w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po tej doręczeniu. — Za wojewodę: Naczelnik Wydziału, wr.

Відклик внесено. Тут тільки зазначуємо, що згаданий Андрій Дячун є підстаршиною в резерві 12. полку польських уланів, мав як підстаршина у польському війську найлішу опінію перед старшин і дістав від них письменні похвали, скінчив при війську шестимісячний ветеринарний курс і був дипльомованим (іспитованим) оглядачем худоби та мяса. До того він у власному львівськім громадянин держави. Має всього два морги ґрунту і двоє дітей та як зразковий господар і батько хотів купити при своїй межі 920 квадратових сяжнів поля за дуже високу ціну 750 золотих. Є свідомим українцем, а згадані обі жінки — як кажуть — змінили свій обряд. Тут здається і причина, що п. Дячун не може собі того кусника поля купити..

500 жертв летунського бомбардування.

У вівторок нац. ескадри збомбардували каталонське містечко Гранольрес. У містечку був тоді торг, на вулицях повно людей, тому й наслідки бомбардування поважні: до 14. години нарахували 430 убитих; припускають, що разом буде їх понад 500.

ПРОЄКТ МІЖНАРОДНЬОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ ДЛЯ ОБОРОНИ ОТВЕРТИХ МІСТ ПЕРЕД БОМБАРДУВАННЯМ.

Вістка про наслідки бомбардування Гранольресу викликала сильне вражіння у Парижі. Треба припускати, що Франція прилучиться до британської дипльоматичної акції, яка змагає до міжнароднього договору, що забезпечував би отверті міста перед бомбардуванням.

У ВАЛЄНСІЙСЬКІЙ ПРИСТАНІ ЗАТОНУВ БРИТІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Національні літаки збомбардували Валенсію. 3 бомби впали на британський пароплав поємности 3980 тон, який затонув. Załогу врятовано. Крім того затонув один еспанський корабель.

Бомбардування міста тривало 12 годин з перервою.

НАСТУП НА ЧЕРВОНУ ЕСПАНІЮ.

Офензива есп. національних військ на фронті між Теруелем і морським побережжям робить дальші поступи. Нац. війська здобули 34 кільометри шляху з Теруелю до Сагунту, а на східному відтинку фронту дійшли до місцевости Рубієльос, що була донедавна головною квартирою східної червоної армії. Крім того пішли вони вперед на відтинку Альбокасер.

Авас повідомляє, що минулого вівторка передполуднем дійшло над місцевістю Пуебля Вальверде до воздушної битви, в якій брало участь 19 літаків нац. армії і 38 червоних. Червоні втратили 9 літаків, нац. армія ні одного.

Хто знає муку безсонности,

той знає, що часто пообвалюють нас ону змучені і виснажені нерви. Зела магістра Вольського, що втихомирюють розладдя нервової системи, з охоронним знаком „Пасівероса", що мають в собі Пасіфльору (цвіт муки Христової), рослину з цілющими приметами, волокнюють роздражнені і виснажені нерви, лагодять їх недомагання як перницю серця, болі і памороки, почування несупокою та спроваджують заспокоювальний, природний сон, що не спричинює звички. Можна дістати в аптеках і дрогеріях. Виробн: Магістер Е. Вольський, Варшава, Злота 14, власний відділ у Львові.

Як корчиться польський стан посідання...

ПОСВЯТИЛИ ПЕРШУ ГРОМАДУ НА ДЕРЖАВНІЙ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ПІД ЗАЛІЩИКАМИ.

У заліщицькому повіті повстали дві нові громади на державній парцеляції. Прибуло там близько 90 нових осад, переважно 5-гектарових, які передали осадникам з усіми готовими хліборобськими будинками. В останньому часі відбулося посвячення одної з тих осад, що називається Жиравка. У цьому посвяченні взяли участь: тернопільський воєвода Маліцький, начальник виділу хліборобства інж. Ціборовський та повітовий староста Кржижановський

ДОШКІЛЛЯ І СИРОТИНЕЦЬ Т. Ш. Л. У НАДВІРНІЙ.

В Надвірній відбулося святочне посвячення дошкілля і сиротинця Т. Ш. Л. в новім будинку, що складається з 5 великих саль і 6 малих кімнат, кухні, купалень та умивалень, мешкання для служби та господарських будинків. Все те міститься у великім, більше як моргівім городі в середмісті. У дошкіллі є коло 60 дітей, в сиротинці 8. Будинок, що є власністю Т. Ш. Л., оцінюють на 50.000 золотих.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ Т. Ш. Л. В ЗОЛОЧЕВІ.

Перед кількома днями відбулося в Золочеві посвячення угольного каменя під будинок торговельного дому Т. Ш. Л., що має служити господарським і культурним потребам польського купця й ремісника. Цей будинок, що коштуватиме коло 250.000 золотих, стане на фронтовій парцелі в середині міста. У посвяченні угольного каменя брала участь загонова шляхта, відділи „Стшельца" та „Сокола" й орхестра бурси Т. Ш. Л. у краківських одягах.

КОСТЕЛ У ЯГАЙЛОНОВІ.

В осаді Ягайлонів коло Ходачкова Малого, тернопільського повіту, посвятили оце новий костел, до якого будови причинилися польські кольоністи і комендант постерунку Стефан Подкуфка при великій матеріяльній підтримці тернопільського воєводи Маліцького і тернопільського старости Адамського.

Це перше свято з цілої низки, що мають відбутися в тернопільському повіті, а саме посвячення людових домів у Білій, Лучці, Кутківцях та Івагові Долішнім, посвячення костелів у Дубівцях та Острові і парохіяльного Дому у Янківцях.

„ДОМ ЛЮДОВИ" У МОНАСТИРКУ.

У звязку зі складками на т. зв. „дар народови" Павло Карло Сапега подарував площу під будову „дому людового" в Монастирку, борщівського повіту. Цей дім призначений для нових осадників, що дістали наділи над Серетом.

Загальні Збори „Карпатії"

Товариства взаїмних обезпечень на життя у Львові.

В звітовому році виставила „Карпатія" 911 нових поліс з обезпеченим капіталом зол. 2,005.697.—. У тому часі убуло внаслідок смерти, відкупу, неплачення то-що 452 обезпеки з обезпеченим капіталом зол. 1,085.543.— так, що в дні 31. грудня 1937. р. мала „Карпатія" 3 109 обезпек з обезпеченим капіталом зол. 8,363.954. У відношенні до р. 1936. обезпечений портфель Товариства зріс чисельно на 17,32%, а капіталово на 14.91%.

Збір складок враз із вписовим (полісовим) приніс золотих 370.990.98. Смертних випадків було у звітовому році 30 з обезпеченим капіталом зол. 92.791. Відкупів виплачено на суму зол. 9,783.86. Разом у звітовому році Товариство виплатило чи пак зарезервувало до виплати обезпеченим з титулу обезпеченевих договорів зол. 119.474.86, а в р. 1936 зол. 79.201.12, себто в звітовому році зол. 40.273.74, тобто на 50.85% більше. Позички членам на підклад їх поліс осягнули суму зол. 149.106.57.

Власні фонди Товариства, що складаються зі запасного капіталу, резерви на сумнівні належности, зі спеціяльного резервового капіталу, з фонду на ріжницю курсу валют і вартісних паперів зросли у звітовому році на зол. 205.771.02 та осягнули суму зол. 290.596.76. Резерва складок зросла у звітовому році на зол. 173.518.08 та осягнула суму зол. 915.529.12

Всіх фондів і технічних резерв „Карпатії" на 31. грудня 1937 р. було зол. 1,322.62, отже вони зросли у звітовому році на зол. 220.355.66, тобто на 19.99%, при чому сплачено основний капітал Товариства в сумі золотих 220.000.

Сплачення основного капіталу є переломовою подією в розвитку „Карпатії" тому, що з цією хвилиною власником Товариства є виключно тільки обезпечені члени і тимсамим майно Товариства є в цілости майном членів. Сплачення основного капіталу „Карпатії" можна було перевести тому, що запасний капітал осягнув, чи пак переступив висоту основного капіталу.

У звітовому році приступила „Карпатія" до будови чиншового 3-поверхового дому при вул. Глибокій. Є це вже третя власна каменица „Карпатії", що в ній буде ульокована частина обезпеченевих фондів Товариства.

З черги в імени Контрольного Виділу зложив звідомлення з переведених провірок каси і діловодства „Карпатії" **д-р Юлій Савчак.** Контрольний Виділ ствердив згідність і правильність рахункових замкнень за рік 1937. Зокрема ствердив правильність виказаної біляносової надвишки у висоті зол. 10.897.57 та поставив внесок на затвердження рахункових замкнень і признання владі Товариства абсолюторії.

Над звітом Управи й Контрольного Виділу відкрив предсідник дискусію.

Після вичерпання дискусії Загальні Збори одноголосно затвердили предложені Управою рахункові замкнення „Карпатії" за рік 1937 та одноголосно признали абсолюторію владі Товариства.

Згідно з внеском Надзірної Ради приділили Загальні Збори з біляносової надвишки за рік 1937 на фонд на ріжницю курсів валют і вартісних паперів зол. 1.089.76, на фонд на звороти зол. 8.718.05 та на суспільно-добродійні цілі до диспозиції Надзірної Ради зол. 1.089.76.

Після того переведено доповняючі вибори чотирьох членів Надзірної Ради і трьох заступників на місце уступаючих. Вибрано: д-ра Михайла Волошина, д-ра Маркіяна Дзеровича, посла Володимира Кузьмовича і дир. Емануїла Чесника. Заступниками членів Надзірної Ради вибрано: о. канц. Миколу Галянта, інж. Ореста Клюфаса і п. Ілька Лисого.

Вкінці згідно з внеском Надзірної Ради переведено зміну чи пак доповнення §§. 10—23 статуту. Найважніша зміна та, що рішено утворити новий фонд, так зв. фонд здоровля, який Т-во буде творити з приділу 20% евентуальних біляносових надвишок. З фонду здоровля покриватимуться лікарські гонорарі за безплатні періодичні лікарські поради членам та приділюватимуться безвідсоткові позички на клінічне лікування членів. Коли фонд здоровля осягне відповідну висоту, можна буде частину вжити на будову санаторії для членів. Цей фонд матиме велике значіння в першу чергу для членів Товариства, в дальшому і для цілої суспільности, як один із засобів, що впливатимуть на піднесення рівня народнього здоровля.

Подбаймо більше за наші передмістя.

ПЕРШЕ СВЯЧЕНЕ У БАТОРІВЦІ К. Львова.

Баторівка к. Львова — це скоріш передмістя, як окрема оселя. Давніше, як розказували мені місцеві громадяни, була там (1912 р.) читальня „Просвіти" хтось діяв там і працював над освідомленням цієї оселі. Тоді й замітне було, що Баторівка українська. Але це було колись...

Сьогодні Баторівка втратила багато з набутого, а те, що вона не розтопніла зовсім у чужому морю та поволи вертається на втрачені позиції і навіть закріплює їх, це заслуга цілої черги наших священників, м. ін. і теперішнього душпастиря, о. д-ра Максимця, якого можна назвати справді душпастирем-громадянином. Останніми часами горстка свідомих громадян Баторівки піднялася, як на свої скромні сили, великого діла вибудувати домівку для української захоронки. Початок уже зроблений. Куплено прекрасну піщоргову площу серед оселі і призбирано трохи грошей. Але Баторівка бідна. Мешканці Баторівки — це здебільша заробітники і, як це зустрінете сьогодні всюди, в більшому безробітні, а більшими господарів, щоб жили достатньо та засібно, теж не має. І тому обов'язком українців помогти баторівцям при будові отого одинокого їхнього прибіжища в майбутньому — домівки, від якої почнеться нове життя на отому сильно загроженому передмісті. Якщо спізнимося з помічю нашим немічним братам, то втратимо Баторівку так, як втратили вже багато наших підміських сіл, напр. Давидів, Кривчичі, Сихів й ін., що 50 літ тому були ще чисто наші оселі. Поможім отому невеличкому гуртові баторівців докінчити розпочате діло! Особливо ми, львовяни, поспішімо з помічю, бо від нас найбільше залежить, чи Баторівка буде наша, чи може ми готові її втратити, як втратили ми вже багато через нашу байдужість у цьому місті.

В суботу 28. травня ц. р. уладжено на Баторівці перше свячене — на жаль — у чужій хаті. Гостей, як на місцеві відносини, зібралося доволі. Прибули теж зі Львова представники наших установ, а саме: Просвіти, Центросоюзу, Р. Ш., Кредит. Т-ва, Відродження та С. У. К. і Промисловців. Після посвячення скромної застави, що його довершив о. Максимець, привітав він у теплих словах приявних та поділився з ними окрема свяченим яйцем. На перемину аж до пізної ночі чергувалися пісні та промови львівських представників, у яких пробивалася жура за місцеві обставини та слова потіхи й ради, як вивести Баторівку на кращий і ясніший шлях. А шлях цей, як виходило, простий — допомогти Баторівці придбати власну хату!

П. К-к.

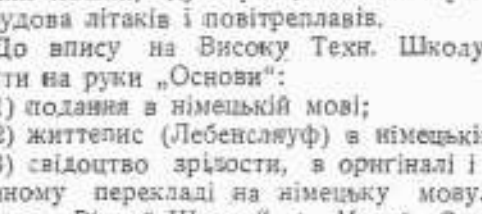
Відродженецьке свято-концерт

У МАЛІЙ ДУХОВНІЙ СЕМИНАРІЇ У ЛЬВОВІ.

Поміж кільканацяти святами „Відродження", що відбулися в цьому році по цілому краю для вшанування памяти митр. Йосифа Сембратовича, відріжняється своєю широкою мистецькою програмою свято „Відродження", що відбулось у Львові на просторому подвірі Малої Духовної Семинарії в понеділок 30. V. перед запрошеними гістьми і членами Головної Ради „Відродження" — завдяки прихильности ректорату й ініціятиві тамошнього гуртка „Відродження" і секції вчителів-абстинентів (реф. проф. А. Антонович, голова проф. Турчин).

Відродженецький гимн виконали здучені хори Малої Семинарії, гімн. і фахової школи СС. Василіянок. Прекрасне змістом і формою вступне слово виголосив з молодечим запалом д-р Петро Біланюк. Опісля поодинокі заведення виконали на переміну низку окремих продукцій. І так: хор Малої Семинарії виконав 5 народніх пісень під дир. п. М. Антоновича і кантату „Коль славен" під дир. проф. М. Колесси. Учениці-абстинентки гімн. СС. Василіянок відспівали під проводом уч. Яр. Тарнавської бадьоре „Ми хочемо світла" і деклямували збірно відповідні до хвилини вийнятки з української поезії. Фахова школа „Труд" вивела солідно підготовлену та з чуттям віддану таївку і відспівала „Садок вишневий" під дир. проф. Надраги. П. садівнички „Рідної Школи" в пестрій народній ноші виконали цілу низку таївок і веснянок в укладі й виведенні проф. О. Суховерської. Найбільше захоплення викликували наші малі симпатичні учні народньої школи ім. Б. Грінченка, що співали під проводом відомого вже з багатьох імпрез тієї школи проф. Гр. Терлецького цілу низку відродженецьких пісень та весняних канонів на 2, 3 й 4 голоси і виведли низку дотепних та зручних весняних образів. Учень Співак деклямував вірш — українську трагедію „Пияцьке життя Івана". За дозволом ректорату Богословської Академії відзначив свято своєю участю хор богословів, що під проводом п. В. Якубяка могуче й імпозантно співав: Мендельзона „До діла" та О. Кошиця „Ох, і закладався".

З приємністю треба підкреслити велике число гостей (к. 1.000 осіб), старших і молодих, що заїхали цілу велику площу. Свято мусіло додатньо й підбадьорююче вплинути на приявних, зокрема на молодь, що переконана в доцільність відродженецької акції — нестиме через повну здержаність від наших віковічних отрут здоровля, силу, добробут і відродження української нації.

ПЕРШІ АМБАСАДОРИ.

Польський амбасадор Р. Рачинський зложив у вівторок повновласти румунському королеві. Така сама церемонія відбулась у Варшаві, де президент Мосьціцький принив повновласти від румунського амбасадора Р. Френасовічі.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ.

У Вілягермоса відбулися маніфестації католиків за відкриттям церков. Ці маніфестації закінчилися сутичкою з поліцією, підчас якої згинуло 5 маніфестантів. Один із поліцаїв важко ранений.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ПЛЯН СТУДІЙ У ВИСОКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ В ДАНЦІГУ.

У Високій Технічній Школі (Політехніка) в Данцігу є такі факультети та виділи:

Факультет І. виділи а) хемічний, б) агрономічний.

Факультет ІІ.: виділи а) архітектура, б) будівельна інжинірія.

Факультет ІІІ.: будова машин, б) електротехніка, в) будова кораблів, г) будова корабельних машин, д) корабельна електротехніка, е) будова літаків і повітреплавів.

До впису на Високу Техн. Школу треба внести на руки „Основи":

1) подання в німецькій мові;

2) життепис (Лебенслауф) в німецькій мові;

3) свідоцтво зрілости, в оригіналі і легалізованому перекладі на німецьку мову. (Свідоцтва „Рідної Школи" і „Малої Семинарії" признають також);

4) свідоцтво моральности (може бути також видане парохіяльним урядом), якщо петент по скінченні гімназії мав більшу як 6-місячну перерву у студіях;

5) посвідку з відбутої шестимісячної безперервної практики в більшому фабричному заведенні, коли петент подається на факультет ІІІ-ій або 6-місячної практики в більшому будівельному підприємстві, коли петент подається на факультет ІІ. (на архітектуру вистачає 3 місяці);

6) Денник праці (Арбайтобух) в німецькій мові з рисунками й описом виконаної праці в диспозиційній формі.

Перекладами документів може занятися С. У. С. „Основа" за надісланням 5 зол. на звязані з цим видатки.

Вступних іспитів нема. Наука на В. Т. Ш. тривае 8 семестрів (4 роки) крім агрономії (3 роки). Шкільний рік починається на весні (у квітні), але можна почати студії в осени (1. листопада).

Вписове на факультеті І. і ІІ. 35 гд., на факультеті ІІІ — 45 гд. (1 гульден = 1 золотий). Семестральна (піврічна) оплата за науку — 450 гд., але в пізніших семестрах, почавши від 2-го можна дістати знижку оплат до 250 гд. на підставі любого поступу в науці. Утримання в Дан-

цігу коштує місячно від 70 гл. Грошей можна перевезти до Данцігу до 500 зол. місячно. На приїзд до Данцігу треба мати „довуд особісти" з потвердженням громадянства („обивательства"), яке полагоджує староство.

Звертаємо увагу на дуже високий науковий рівень данцігської Політехніки, яку знають і цінять у світі за справді фахові сили. В останньому часі данцігська техніка жвачно збільшилась, бо побудували кілька лабораторійних будинків, в яких находяться найновіші технічні здобутки.

В Данцігу студіює розмірно багато жінок, переважно на хемічному виділі, на виділі архітектури і летуиському. Товаришки і Товариші, що виберуться на студії до Данцігу, матимуть тут також змогу пізнати й оглянути памятки середньовічної культури і мистецтва, старинні будівлі та музеї. Данціг лежить у прегарній околиці, окруженій від півдня залісненими узгірями, від півночі безкраїм морем.

За ближчими інформаціями щодо студій звертатися на адресу:

Verein Ukrainischer Studenten „Osnowa", Danzig, Langfuhr, Technische Hochschule.

З ЖИТТЯ С. У. С. „ОСНОВА" В ДАНЦІГУ.

В 1937 році покінчили студії у Високій Технічній Школі в Данцігу і дістали ступінь дипльомованого інжиніра оці члени „Основи": Біласюк Павло — будівельна інжинірія, Подлуський Марія — електротехніка, Козак Володимир — будівельна інжинірія. З початком 1938 р. Іванчук Евстахій — хемія.

Дня 8. травня ц. р. відбулися загальні збори С. У. С. „Основа" в Данцігу. До Виділу ввійшли: Орест Семчишин — голова, Михайло Викрикач — секретар, Данило Боринець — скарбник, Дмитро Болеста — прес. реф. Контрольна Комісія: Ярослав Сайко, голова, Ярослав Оришкевич, Евген Гринишин.

„Ще один доказ, що активізація української справи є в повному ході".

КОМЕНТАРІ ЕНДЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

„Варшавські Дзеннік Народови" обговорює забійство полк. Е. Коновальця у тоні питомому ендецькій пресі. Згадуючи про консолідацію поважної частини української еміграції в Німеччині та Австрії під проводом полк. Коновальця, „Дзеннік" навязує якимсь чудернацьким способом цю подію до... недавньої декларації УНДО, „що є висліДом загальної засади німецької політики у Середущій та Східній Европі".

З цих мало оригінальних міркувань на тему „судетської тактики" УНДО переходить „Дзеннік" до ще менш оригінальної старої пісоньки про українську справу, що, очевидно, є звичайним знаряддям німецької політики не инше у відношенні до Польщі. Зрештою вона має ширше значіння, бо завданням її є — поруч балканізації польських внутрішніх відносин — підготова терену для німецької експансії в Росії. Полк. Коновалець, що мав свою оперативну базу в Берліні розумів значіння української справи для Німеччини, тому й активно співпрацював з тою політикою. Правдоподібно він перекинув останніми часами свою діяльність на терен совітської України, коли став небезпечний для СССР. Очевидно, ендецький щоденник радіє, що вибух бомби в Ротердамі поклав кінець багатьом політичним плянам полк. Коновальця, але знову собі, що цей замах „не поклав кінця політиці, якої виразником і одним із виконавців був полк. Коновалець. Його політика залишиться, і на місце Коновальця прийде інший „боритель", що піде його слідами."

Висновки часопису, що залюбки легковажить українську справу, цікаві:

„Ми повинні здавати собі справу з того, що **ми ввійшли в добу активізації української квестії, що та активізація не льокальне явище,** що її джерела находяться поза границями нашої держави та що ця квестія має ріжних опікунів. Тому і польська державна влада і польське громадянство мусять заховати велику чуйність та покинувши блудні шляхи преріжних „нормалізацій" чи експериментів у стилі п. Юзевського, а забратися консеквентно й енергійно до упорядкування наших справ на „кресах, згідно з вимогами безпеки держави й історичних інтересів нації. **Бомба в Ротердамі — це ще один доказ, що активізація української справи є в повному ході".**

Львівське **„Слово Народове"** не пускається на такі далекосяглі рефлексії та висновки. Воно вдоволюється скромним питанням „відкіля полк. Коновалець брав гроші?" та висловлює здогад, що полк. Коновалець свідомо співпрацював з большевиками проти Польщі. „Навіть з чортом, — мовляв — щоб лиш проти Польщі!" Тепер полк. Коновалець певно думав останній раз взяти большевицькі гроші й остаточно зірвати з большевиками.

Стільки пишуть два ендецькі щоденники. Цікаве: та сама ідеольогія, той самий українофобський підхід — а такі ріжні висновки.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 113. Пятниця, 1 червня (20 травня) 1888.

„УНІФОРМНЕ ВСЕСЛАВЯНСТВО".

Новий голова „Славянського Благотворительного Общества" у Петербурзі ген. Ігнатієв сказав у своїй промові на загальних зборах членів того товариства, що „прийде час, в якім усі славяни визнавати муть віру Кирила і Методія, уважатимуть себе одним народом і одна мова буде їх спільною мовою". „Діло" пише з того приводу, що ніякий славянський народ не рветься до тієї єдности. Не рвуться до того й українці, яких Москва хоче силою обєднати з собою. Але:

„Ян австрійські славяни встоялись проти безпереречно вищої німецької культури; ни Польща не могла спольщити Руси за ціну громадянських свобід; як фламандці не пропали з етнографічної карти Европи; як і в самій Росії естонці устоюються проти німців, чуди проти шведів і т. д. — то нескільки більше пустою роботою мусить видатися кожній думаючій людині змагання згнобити національного українсько-руського волетня! А треба ще додати, що Україна живе сильно традиціями недавних віків, що історичні спомини не вимерли у неї, що дух націоналізму не спинається на кордонах, що і поняття народнього достоїнства не вигасло в душах вільного колись козацтва.

„Славянське Благотворительне Общество" знає зрештою найкраще, кільки хитрости і матеріяльних засобів коштують його заходи коло поширювання уніформного всеславянства, а які у висліді такі мізерні".

„В РОСІЇ ЗНОВУ НАСТАВ ВОЄНИЙ ДУХ..."

„Від якогось часу німецькі часописи почали знову звертати увагу на те, що Росія посуває щораз більше війська на свої західні границі. Чи ці вістки правдиві, годі покищо стверднти, але все-ж здається, що в останньому часі настав у Росії знову доволі сильний воєнний дух. Так повідомляють з Відня, що дивізії російської навалерії, які стоять у Польському Королівстві, дістали сильні відділи кінної артилерії. До „Пол. Кор." пишуть, що цими днями спеціяльна російська комісія оглядала всі переходи через Збруч".

НОВА ЗБРОЯ

Відень, 31. травня. Міністр війни закупив одну мітральозу Максима. Мітральози цієї системи виказали при пробах велику справність у стріляннї, але тому, що матеріял, з якого їх тепер роблять, скоро зужившться, не можна ще завести їх в армії.

ЦАР ХОЧЕ ВТРИМАТИ МИР В ЕВРОПІ.

Петербург, 31. травня. Цар приймав депутацію з Києва, яка просила його, щоб він приїхав на 300-літній ювилей київського університету. Цар сказав депутації, що війна не закламутить цього свята, бо й він старається усіми силами, щоб утримати мир в Европі.

Чехословацький протест проти перелету німецьких літаків

над чесько-німецьким кордоном.

Чехословацький посол у Берліні вложив у німецькому міністерстві закордонних справ ноту з протестом проти 15-ох випадків перелету німецьких літаків понад кордоном.

ІНЦИДЕНТ НА ЧЕСЬКО-МАДЯРСЬКОМУ КОРДОНІ.

Вертаючись з будапештенського евхаристійного конгресу, молодий мадяр Степан Шорад крикнув на граничній стації: „Хай живе Мадярщина!" Тоді двох чеських митних сторожів завело його до бюра і так побили, що він мусить лікуватись 8 днів.

Тому, що до цього інциденту дійшло на мадярській території, обох чехів притримали, а мадярський уряд зажадав від чехословацького вияснень.

Двох заступників предсідника голови народніх комісарів УССР

арештовано.

200 РОЗСТРІЛІВ ЗА 2 ТИЖНІ?

ГПУ арештувало в Києві двох заступників предсідника совнаркому УССР Тягнибіду і Сухомліна; цей останній був рівночасно головою державної комісії планування. Сухомлин — старий большевик, займав уже визначні становища; навпаки Тягнибіда належить до молодшого покоління комуністів.

Обох большевицьких достойників арештовано мабуть мабуть у звязку зі справою Косіора. (АТЕ.)

У Москві ходять поголоски про масові арештування в УССР. Говорять, що за 2 минулі тижні розстріляно в Києві, Харкові та в Одесі коло 200 членів опозиції.

Німеччина не буде платити австрійських довгів

Англійці не приняли компромісових пропозицій.

У вівторок зірвано англійсько-німецькі переговори, що йшли від кількох днів у Берліні у справі ліквідації довгів Австрії. Німецький уряд відкинув рішуче усякі пропозиції Великої Британії, заявляючи, що Німеччина не вважає себе легальним спадкоємцем австрійської республики тому й не може перебрати довгів цієї держави. Німецький уряд пропонував переговори на такій площині: За те, що Німеччина візьме на себе відповідальність за австрійські довги, Велика Британія збільшить імпорт німецьких товарів; крім того Німеччина домагалась обниження відсотків від австрійських позичок. Провідник британської делегації відкинув німецькі пропозиції і виїхав до Льондону.

—o—

ЗАКАРПАТТЯ ДОМАГАЄТЬСЯ АВТОНОМІЇ ТА ОБЄДНАННЯ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

„Руська (Українська) Народня Рада" в Ужгороді під проводом о. Волошина рішила домагатись повної автономії з окремим міністерством для Закарпаття. Дальше Рада домагається, щоби зліквідувати ужгородський виділ (Шкільний Реферат) міністерства освіти і передати шкільні справи губернаторові, щоби прилучити до Закарпаття заселені українцями околиці Словаччини та щоб поширити компетенції автономної влади передовсім у господарській ділянці.

—o—

ПОЛЬСЬКО-ЛАТВІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ У СПРАВІ ЛЕТУНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ.

У вівторок почались у Ризі переговори над летунською конвенцією, що наладнала би повітряну комунікацію на лінії Варшава-Ковно-Рига-Таллін-Гельсінкі.

Переговори веде директор „Льоту" Зайферт і латвійський директор пошт і телеграфів Реснайс.

Алькоголь виводжує васи й веде до загибелі

З природи і життя.

Скарби здоровля в цитрині.

Цитрина займає почесне місце у відживі людини, як джерело вітамінни Ц. Вже давно, ще в середніх віках, коли нікому не снилося про вітаміни, на основі досвіду лікували недугу шкорбут, при якій загниває ясна, ропіють та випадають зуби і бувають підшкірні виливи крови, — дієтою з цитрин і помаранч. Давніше ця недуга виступала головно в моряків, що тижнями чи місяцями пливали по морях і жили лиш воткими сухарями, в яких мало цієї вітаміни.

Віт. Ц і аскорбіновий квас.

Недавно відкрили дослідники, що віт. Ц, хемічно є аскорбіновим квасом. Це відкриття завдячуємо вченому Шент-Ґіоргієві. Фабрики фармацевтичних препаратів почали фабрикувати штучну віт. Ц, у формі впорсків з аскорбінового квасу. Одначе при лікуванні шкорбуту такою штучною (т. зв. синтетичною) віт. Ц, як показали досліди у клініках і шпиталях, не всі хворобові прояви зникали. Головно утримувалось дальше ушкодження шкорбутом стін кровоносних судин, через що і надалі приходили підшкірні виливи крови, що зверху виглядають як синці і червоні плямки на шкірі та яснах. Ці прояви пошкодження кровоносних судин уступали щойно тоді, коли недужому подавали як лік сік із цитрини чи паприки. Тому лікарі прийшли до висновку, що крім віт. Ц. (аскорбінового квасу), у цілющім цитриновім соку, існують ще інші лікувальні субстанції, ще покищо не досліджені.

Нові вітаміни П. і К.

Нові досліди над тими таємними лікувальними субстанціями цитринового соку навели на слід хемічного тіла, яке назвали цитрином, а яке належить до хемічної групи флявонів; ці флявони — це барвники (барвливі субстанції), та їх багато у всяких ростинах. Саме брак цієї субстанції спричинює дотканкові кровотечі у шкорбуті. Оту цілющу субстанцію назвали **вітаміною П.** Згаданий Шент-Ґіоргі твердить, що шкорбут є саме т. зв. авітамінозою Ц і П. Це потверджувалось і досліди на тваринах; коли дослідним тваринам подавати саму віт. П., тоді маємо лиш образ авітамінози Ц. (занидіння ясен, опухи суглобів і смерть по 4—6 тижнях).

Як кажуть дослідники і відкривники цієї нової вітаміни, Арнентан і Шент Ґіоргі, вітаміна П. діє в той спосіб, що зменшує проникання кріваних тілець крізь стіни кровоносних судин, головно тих найдрібніших, і ущільнює їх, затискаючи щілини між поодинокими клітинами клітинної оболони, що вистелює канали кровоносних судин.

Вітаміна К.

Інші досліди над шкорбутом перепровадили два дослідники Дам і Шонґойдер. Вони тримали курята на штучній дієті, що викликувала в них появу шкорбуту. Підчас цих дослідів вони відкрили нову лікувальну субстанцію, що має вплив на ціпеніння крови. Брак тої нової вітаміни (як її назвали **віт. К)** в поживі є причиною того, що у шкорбуті вилита з судин кров дуже пізно і ліниво ціпеніє, через що кровотеча є більша. Само лікування чистою віт. Ц. не поправляє того прояву шкорбуту; щойно коли до дієти, яка є причиною авітамінози Ц. додати збіжжя, нелущеного рижу, свинячої печінки або жовтка з яйця, тоді поправляється стан хворого і вилита з судин кров ціпеніє правильно, затикаючи щілини в стінках кровоносних судин і гамуючи через те кровотечу; згадані споживчі продукти мають у собі багато вітаміни К.

Як бачимо, наука не стоїть на місці, але щораз більше відкриває таємниць природи, через що дає людині все сильнішу зброю у боротьбі з нею. Прикладом невтомної праці учених дослідників природи і усяких проявів життя є саме світлий розвиток науки про вітаміни (вітамінольогії). Ще недавно знали ми ледви чотири вітаміни (А, Б, Ц, Д). Тепер число їх зросло май же прикратно (А1, А2, Б1, 2, 3, 4, Ц, Д, Е, П, К), і не є виключене, що в найближчій будуччині число тих таємних а таких важних для життя і здоровля людини цілющих субстанцій ще збільшиться новими, нині покищо незнаними.

Б. Г-й.

Шовк із моря.

У теплих морях росте багато морських водоростів, що досі уважали безпожиточним для людини хабаззям. Вони мали значіння лиш як джерело йоду, який ці водорости втягають з морської води, і який можна з них витягнути відповідною фабрикацією. Аж ось недавно показалося, що целітенські маси морських водоростів можуть мати дуже велике практичне значіння для людини, а саме вони надаються знаменито до виробу **штучної вовни і штучного шовку.** Відкрили це японці, і вже навіть зголосили в Европі свої патенти на виріб тканин із морських водоростів. Як кажуть знавці, такий штучний шовк має бути дуже подібний до природнього шовку; він має подібні прикмети, як вигляд, полиск, є сильний, непромакальний, а як матерія мягкий і теплий. Найліпший продукт дають водорости з групи брунатних, т. зв. саргассум, які треба збирати тоді, як дозріють.

Хемічно продукція тканин з водоростів виглядає так, що з водоростів витворюють напереді галяретовату масу, що має в собі такі хемічні сполуки як альгіт, маннїт, білок і целюльозу. Цю масу розпускають а амоніякальним розчині окису міді і лишають цю масу в спокою до часу, аж згусне. Потім витягають з неї пряжу, яку сполокують у зміцновальній субстанції.

Щоб дістати штучну вовну добре вичищені і вибілені водорости купають, як згадано, в амоніякальним розчині міді, борочникані амоновім і таніні. Потім пряжу перепроваджують через цілий ряд ріжних купелів, а вкінці волокна тканини вигладжують і вирівнюють. Коли ця, щойно в початках, метода фабрикації тканин покажеться добра і дешева, то будоб незвичайно пожиточним надбанням для людини, бо ніде правди діти, теперішні тканини на убрання всюди по цілім світі є дуже дорогі і без огляду на великий розвиток техніки убраневі матерії-ли становлять для нижчої пересічної людини один з найбільших видатків.

—o—

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР НА ЧЕРВЕНЬ

1. VI.	3.21 год.;	19.46 год.;	16.25 год.
11. VI.	3.14 год.;	19.56 год.;	16.42 год.
21. VI.	3.13 год.;	20.01 год.;	16.48 год.
1. VII.	3.17 год.;	20.02 год.;	16.45 од.

22 дня червня в год. 3.04 початок астрономічного літа; Сонце вступає у знак Рака. У цім році літо тревати-ме 92 днів, 19 годин і 21 мінут. Т. зв. цивільні сутінки тревають у червні 1 годину і 3 мінути.

Місяць в червні.

5. VI. — в год. 5.32 — перша квадра; місяць світить звечора на пол. заході неба.

13. VI. — год. 0.47 — повня, місяць світить цілу ніч.

21. VI. год. 2.52 — остання квадра — місяць видно в другій половині ночі.

27. VI. год. 22.10 — новик, видно над овидом удень.

Мандрівка планет у червні.

Меркурій — в першій половині місяця сходить на пів години перед сходом сонця. 22. дня червня зливається зі світлом сонця.

Венера — світить дві години по заході сонця на тлі зоряних громад Близнята і Рак.

Юпітер — сходить у перших днях червня по півночі і під кінець місяця світить над полудньово-східним краєм неба.

Сатурн — сходить півтори години пізніше по сході Юпітера.

Чистоту і свіжість тіла запевнить Тобі ПУДЕР ПРОТИ ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Два неба.

Коли порівняти астрономічні мапи неба з половини червня минулого року з положенням небесних тіл на небі в половині червня цього року, видно, що всі звізди займають на обох тих мапах те саме положення у відношенні до лінії овиду. Це діється тому, що хоча звізди мають „свої власні рухи", то рухи ці такі мінімальні, що даються виказати тільки найновішими астрономічними помірами. Зате Місяць і планети займають по році інше положення; ця зміна положення є наслідком їх рухів довкола сонця або Місяця коло Землі.

Вже старинні халдейці, що створили величаву культуру на кілька століть перед Христом в долині рік Тигру і Евфрату, помітили це явище; вони на основі повороту звізд по часі одного року до того самого положення устійнили довготу року, який за їх обчисленням мав 360 днів. Вже вони ствердили, що деякі небесні тіла як Сонце, Місяць і планети, не надаються до визначування довготи року, ані до того, щоб бути провідниками мандрівників по безкраїх пустинях. З цієї причини, що згадані небесні тіла не тримаються такого незмінного порядку, як звізди, халдейці вірили, що вони мають свою „свобідну волю" і тому віддавали їм честь як божествам. Та віра старинних у „свобідну волю" планет (до яких зачисляли тоді також Сонце і Місяць) дотривала аж до великої революції, яку в астрономічному світі викликало відкриття Миколи Коперника. Ця хибна віра і була причиною того, що астрономія такі довгі віки стояла на місці. На тій вірі є також оперта славна головно в середніх віках „наука" **астрольогія,** що старається получити долю людей зі станом неба у даній хвилині. Природно, що ця „наука" втратила тепер основу свого істнування, від коли знаємо, що небесними тілами кермують механічні закони та їм підлягають рухи звізд і планет. Закони такі сильні і незмінні, що на їх основі можемо обчислити положення небесних тіл навіть на тисячі літ наперед і в минудім. Тому не має жадного значіння давня наївна віра у „свобідну волю" планет, що є основою т. зв. астрольогії, і тому представники нинішньої астрольогії живуть лише коштом наївних легковірів, бо для природничих наук таємна „астрольогія" сьогодні вже не істнує.

З коштами паспорту, дороги, мешкання й повного утримання коштує **місячний побут:**

В Берліні	зол. 681.—
у Відні	зол. 672.—
в Мілянє	зол. 825.—
в Парижі	зол. 777.—

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ НА КОРИСНЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ВІДПУСТКИ ЗА КОРДОНОМ РАДИТЬ

Пром-банк

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Сторінка без політики.

Фатальний смарагд.

Ще 3. лютого ц. р. стара графиня Мершов держала приблизно в 2. год. пополудні у своїх руках прегарне намисто, що вона його дістала в дарунку від князя Бравншвайгського, коли вона була ще молода й гарна... По середині намиста пишався величезний смарагд справжньої чистої води камінь.

Графиня з ним ніколи не розставалася і густо-часто повторяла:

— Я умру, як лиш той смарагд пропаде...

А вже 4. лютого ц. р. 98-літня графиня відкрила з розпукою, що намисто щезло. Спершу вона думала, що воно десь загубилося серед постільного білля. Та коли перешукали всю постіль цілу кімнату, графиня попала в розпуку. На другий день її не було вже між живими.

Перед судом.

Похресниця старої графині Фльорін-Нардіс-Франжен та її колишній наречений Моріс Ле Мае станули тепер перед судом обвинуваченні у крадежі дорогоцінного намиста. 4. лютого до Фльорін Нардіс-Франжен, яка мешкала разом із графинею, прийшов Моріс Ле Мае, доволі талановитий маляр. Він приніс із китицею квітів, видійшов із... намистом у кишені.

10. лютого Ле Мае відлетів літаком до Льондону. З ним їхала молода й гарна жінка. І а це не була його наречена Фльорін, яку поліція саме під ту пору арештувала, лиш молода, гайвненька норвежка, яка недавно передтим стала героїнею паризької криминальної хроніки. Паризька ворожка-хіромантка зуміла вимантити від неї цілу її майно, більше, як мілюн франків... Тепер наївна норвежка Беві Рес Кнудсен летіла до Льондону, щоб там продати свій дорогоцінний нарамсник; все, що їй залишилося з її майна.

Ле Мае оправдується.

Ле Мае продав усі дорогоцінности й намисто графині Мершов, одначе смарагд затримав. Коли він вернувся до Парижа, поліція відразу його арештувала. Підчас слідства почав він оправдуватися:

— Фльорін казала мені, — заявив він слідчому судді — що графиня дала їй намисто, прочуваючи свою смерть. Я хотів зробити прислугу Фльорині і на її прохання продав намисто в Льондоні.

— А чомуж ви залишили смарагд? — питається суддя.

Це несподіване питання сильно збентежило арештованого. Він замиявся хвилинку, відтак промимрив:

— Я хотів пощадити бідну Фльорін, яку поліція поставила у важку ситуацію...

Пане, ви брешете!

— Вибачте — перебила йому наречена — я зовсім не знала, що смарагд ви залишили собі...

— Пані, я хотів вам зробити прислугу, як учинна людина...

— Пане, ви брешете!...

Ясно, що після того наречені зірвали зі собою. Він оженився з іншою, вона вийшла замуж теж за іншого.

А ціла справа опинилася в суді, який небавом проголосить присуд у цій справі.

—o—

Зі страху перед зимом отруївся.

Двадцятьдволітний Фентон Слек із Шіфільду (Англія) був студентом медицини. Серед своїх товаришів і професорів мав він величезну симпатію. Він учився добре, бо був не лиш працьовитий, але й незвичайно здібний. Всі іспити здавав він із якнайкращим успіхом. Ніхто не догадувався, що Слек скриває в серці якусь трагічну тайну.

Та його переслідувала дивна манія, яка мала свою причину ще в події з дитячих літ. Одного разу пістунка сказала маленькому хлопцеві, що його сестрінець, який мав змалку такі самі очі, як Фентон, коли дійшов до 20 літ, дістане зиза. Хлопчина запамятав собі те оповідання і згодом зрозумів його в той спосіб що і йому, коли підросте, грозить зиз. Ця думка переслідувала його без упину і згодом ставала просто нестерпна. Памятники, що він їх від кількох літ писав, найкраще доказують, як молодий студент панічно боявся стати зизооким. Той страх доводив його майже до божевілля.

Того дня, коли він покінчив 22 роки, приглядався, як завжди, в дзеркалі і прийшов до переконання, що починає вже зизувати. Це так його схвилювало, що він ще того самого дня отруївся.

Лікар, який оглядав трупа і довідався про причину самогубства, ствердив, що про ніякий зиз не було навіть і мови та що очі самовбивника були зовсім здорові і правильно положені.

Обезпечення від... непогоди.

Деякі англійські обезпеченеві товариства завели тепер оригінальну новинку, а саме обезпечення від... непогоди.

Асекураційні товариства перевели статистичні досліди й устійнили, яка скількість сонячних днів припадає в поодиноких околицях Англії. На випадок, як скількість сонячних днів від травня до вересня не осягне устійненої пересічної цифри, тоді товариство виплачує відшкодування всім тим, які обезпечилися. Висота відшкодування залежить від висоти заплаченої вкладки. З того оригінального обезпечення користають у першу чергу власники різних кавярень, ресторанів і розривкових льокалів під голим небом та організатори різних спортових імпрез.

Справді обезпечення поширюються на всі ділянки людського життя 4 небавом мабуть не буде нічого такого, чого не можна було б обезпечити.

Пра-прадід.

В селі Льонжевіллі (Франція) живе собі добродій на прізвище Франсуа Моніє, який святкував недавно 83-ті роковини своїх уродин. Він має хіба найбільшу у світі рідню, а саме: 10 дітей (всі живуть) 50 внуків, 38 правнуків і двоє праправнуків. Число його нащадків дає рівно 100 осіб, з невістками й зятями 180. Франсуа Моніє почувається ще зовсім добре і сподівається, що діждеться ще більшого числа своїх нащадків.

Несамовиті мандрівки трупів у Харбіні.

Кореспондент часопису „Жур", який відбув поїздку по Манджуко, описує нинішній Харбін у дуже темних кольорах.

„Перший мешканець, якого я бачив у Харбіні, був трупом — пише той журналіст. — Він лежав у траві, сірий від пороху, напроти дому, який звичайно відкритий лиш по ночах. Той дім має назву „Ніца".

Був це труп якогось москаля. Дві години пізніше журналіст знайшов небіжчика 10 м. дальше, перед китайською грайзлєрнею. Відтак покійника переносили ще не раз і не два з місця на місце. Він опинився перед похоронним заведенням, відтак перед московським книгарським базаром... вечором знову лежав перед „Ніцою".

Китайський звичай наказує, щоб покійника хоронили мешканці дому, перед яким його постигла смерть, якщо покійник не помер у своїй постелі, або в лічниці. В іншім випадку небіжчик буде вловно переслідувати того, хто порушить той звичай.

Якщо якийсь чоловік почуває себе на вулиці погано, то люди, як; обсервують його з вікон, швидко вибігають на вулицю і дбайливо відводять недужого на протилежний хідник. Та коли хтось паде несподівано мертвий на вулиці, не упередивши про те нікого і без ніяких признак, які давали би змогу догадатися близької смерти, то відтак трупа переносять з під одних дверей до других так довго, аж тіло почне зовсім розкладатися й тоді рад-не-рад мусить трупа хоронити останній...

На вулицях Харбіну збирають пересічно 406 мерців щомісяця. До них треба додати багато пяниць, яких по зовнішньому вигляді зовсім не можна відріжнити від покійників. Валяються теж по вулицях і важко хорі. Згаданий журналіст бачив китайця, який сидів кілька днів непорушно під дверми. Він мав пятнистий тиф.

На думку того журналіста Харбін має чотири пори року: сезон тифу, повеней, холери і гострих морозів. Нещасне загибаюче — лише він — місто...

Скарб у стіні камяниці.

На вулиці Муфтар у Парижі трапилася справжня революція. Навіть незнайомі говорили зі собою на одну лиш тему. Перекупки теж не мали інших тем до розмов. Всі розмови оберталися довкола скарбу, що його відкрили при перебудові будинку ч. 53.

Золоті монети, що їх знайшли робітники у стіні передали нотареві, який буде їх переховувати аж до виконання необхідних формальностей. У стіні знайшли 79 золотих людорів та 19 пістоль. Половину цього скарбу розділять між робітників, які там працювали. Друга половина припаде власникові дому — громадянинові міста Парижа.

Остання мешканка кімнати, де знайшли золоті монети, вже стара жінка, і вона теж сильно схвильована тим скарбом.

— Я мешкала тут від 1911 р. — заявила вона журналістам і вимровадилася у вересні 1936 р., коли минув останній речинець покинути дім, який займало місто для перебудови. Двадцять пять літ жила я біля скарбу в стіні, не підозріваючи навіть, що він існує.

Муж старої жінки був мулярем. Коли вони спровадилися на вул. Муфтар, їх мешкання складалося з двох кімнат. Та тому, що в другій кімнаті не було світла, муляр зруйнував одну стіну й таким чином із двох кімнат зробив одну. Цегли розбивав він ломом у безпосередній віддалі від того місця, де був замурований скарб. Якби він був ударив ломом кілька центиметрів дальше, то зі стін було би посипалося золото...

Муляр помер кілька літ тому бідаком, вдова по ньому, стара вже жінка окалічіла й живе у захисті для вбогих на громадський кошт.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Гороскоп зрадив убивника.

У місцевості Міткруфт (Англія) вбив хтось для грабункових цілей багатого власника дому Вільяма Форестера. Слідство виказало деякі дані на те, що вбивником був імовірно сестрінець убитого Джон Вельш, який негайно після вбивства втік із містечка і щез без сліду. За ним розіслали гончі листи, одначе вони залишилися без успіху.

Щойно по кількох тижнях, підчас ревізії що її перевели у нічліговім захисті, який удержувала Армія Спасення в Саутгемптоні, придержали якогось чоловіка, якого опис годився з описом Джона Вельша. Та арештований заявив, що він називається Джемс Файф і в Міткруфті ніколи не був і про вбивство навіть не чув. Усі папери мав у якнайкращім ладі.

Тому, що опис, який мала поліція був недокладний і тому, що відтиски пальців поліція теж не мала, чоловіка, який називав себе Файфом мали вже звільнити. Та раптом один із поліцистів звернув увагу на ворожбу-гороскоп, який знайшли при підозрілому. Той гороскоп складів один з льондонських астрольогів. День, в якому вбили Форестера, був у гороскопі зазначений, як критичний день. Крім того розділ, що обговорював критичну дату, був підкреслений кілька разів червоним олівцем. Поліція стала підозрівати, що тут щось „не тає". Після провірки переведеної у книгах льондонського астрольога, виявилося, що згаданий гороскоп замовив колись Джон Вельш.

Це дало поліції змогу устійнити тотожність арештованого в захисті чоловіка й викрити одночасно вбивника Форестера.

Шкільні справи.

ІСПИТИ В УКРАЇНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ В РІВНОМУ

Дирекція Коедукаційної Гімназії і Ліцею з українською мовою навчання **Ф. Пекарського** (з правами державних) в Рівному подає до відома, що: **вступні іспити на 1938-39 шк. рік** відбудуться: до кл. I, II, III. і IV. гімназії **на весну в ян. 22. до 25 червня 1938 р.** і до кл. I. і II. ліцею, **— в днях 27—30. червня 1938 р. Крім цього, як будуть вільні місця в осени відбудуться додаткові іспити у вересні 1938 р.**

Прохання треба вносити: до гімназії найпізніше від 1. до 15. червня 1938 р. і до ліцею — від 22. до 25. червня 1938 р.

До кл. I. гімназії можуть бути прийняті кандидати, що мають скінчених 12 літ і не більше як 16 літ до 1. IX. 1938 р., до кл. II. приймають кандидатів до 17 літ, до кл. III. до 18 лет і до кл. IV. до 19 літ.

Для кандидатів до кл. I., які предложать свідоцтва про скінчення VI. кл. народньої школи відбудуться іспити з таких предметів:

I. Писані вправи: 1) з польської мови, 2) з української мови і 3) з аритметики з геометрією;

II. Устний іспит: 1) з польської мови з історією, 2) з української мови, 3) з географії з природознавством і 4) з аритметики з геометрією. Коли кандидат має у свідоцтві за VI. клясу народньої школи з названих предметів ноту „добре", то від устного іспиту його можуть звільнити, якщо напише іспитову вправу на „добре".

Кандидати, що не предложать свідоцтва про скінчення VI. кл. народньої школи — здають іспити з таких предметів:

I. Писані вправи: 1) з польської мови, 2) з української мови і 3) з аритметики з геометрією;

II. Устний іспит: 1) з релігії, 2) з польської мови, 3) з української мови, 4) з історії, 5) з географії, 6) з природознавства і 7) з аритметики з геометрією.

Кандидати до II, III, і IV. кляс здають іспити з усіх предметів по програмі за I, II. і III. кляси гімназії.

Учні, що не зложать іспиту на весні, мають право здавати той самий іспит восени.

Шкільні оплати: в кл. I, II, III. і IV. — 25 зол. і в ліцею I. кл 30 зол. і II. кл. 35 зол. місячно. Нововступаючі учні платять вписове в розмірі одномісячної шкільної плати. Старих учнів обовязує одноразова реєстраційна такса в розмірі 5 зол.

Незаможні учні, що виказують добрі успіхи в науці, можуть рахувати на знижку оплат і стипендії.

Прохання з долученням: 1) метрики народин, 2) свідоцтва про скінчення народньої школи, 3) свідоцтва щіплення віспи і 4) 10 зол. (до кл. II, III. і IV. — 15 зол.) за іспити, треба складати в канцелярії гімназії особисто, або через почту, на адресу: Рівне, вул. Соборна 5.

При зголошеннях за листовними інформаціями треба надіслати почтову картку або марку за 25 сот. на відповідь.

Дирекція.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

ВІДГУКИ ДНЯ

Словом і ділом.

Багато є на світі людей, що люблять діти. У Львові здибаєте їх на кожному кроці: в хаті, на вулиці, в кіні.

— Ох, нині наша сусідка знов била свою малу. Чути було ляпаси крізь стіну, а мале так кричало, аж серце краялося.

— Не розумію, як можна так дитину катувати. Таке звірство повинно бути поліційно каране.

Це так у хаті.

А на вулиці:

— Дивіться, дивіть! Такий мороз, а воно босе!...

— Сирітка, певно. Гляньте як ніжками перебирає бідненьке. А ручки як базник..

— Може й не мало нині ні рісочки в устах.

— Кого як кого, але дітей мені страшенно жалко.

— Мені теж.

А в кіні:

— Страшенне зворушлива історія. А та Ширлі так знаменито грає. Подумати тільки, що десь є такі бідні діточки, такі голодні, такі голі і босі...

Направду є багато людей і в нашім Львові, що люблять діти і милосердяться над ними при кожній нагоді і — всякими найніжнішими словами.

Але зате як мало є людей на світі (Львів також до нього належить!), що милосердяться над бідною дріботою — ділом.

Живемо, радіємо і терпимо, заробляємо і тратимо, а неодин з нас до гробової дошки не знає, що кожного дня тисячі дітей встає рано з бідної постелі в холодній хаті і вже від раннього ранку радіє обідом у захоронці. Не знає, що кожного дня встає рано кільканацять старших і вже від раннього ранку сушить собі голову, де роздобути трохи грошей на ложку теплої страви для тих тисячів.

І це є та велика, правдива любов до маленьких громадян, що не спиняється на милосердних словах і жалібних зітханнях.

Щасливіші нації мають міністерства опіки, магістрати міст, великі записи. Голова правдивих приятелів людської дріботи не сохне з жури де взяти гроші на харчі, а як і сохне то тільки дуже трохи. Зате в нас...

— Щож буде завтра?

— Бог святий знає. Я вже у всі можливі двері стукала. Як не будемо мати доходу з нинішньої імпрези, то направду буде зле.

— Може ще дадуть нам і цим разом на кредит... Зрештою, чому не має вдатися імпреза?! Гарна ціль, добірна програма...

— Все те правда. Але ви знаєте як воно є. Люди назагал байдужі до таких справ як дожива дітей. Кожний думає, що і без нього буде повна саля. А на ділі пять-шість перших рядів пустих, пять-шість других — пяте через десяте, а решта заповнила стояча публика.

— — — — — — — —

Прийшла до мене в хату така правдива приятелька голодних дітей, принесла дарові білети на імпрезу „Діти дітям", що відбудеться в салі Ріжнородностей у 16. годині, 2. VI. 1938.

— Напишіть у „Відгуках" про імпрезу! — просила.

Я спершу не погоджувався. Але як почув скільки дітей з тугою чекає на теплий даровий обідець — я рішив написати, мало того: рішив піти.

Сама програма варта того, щоби піти, сама ціль варта того, щоби не користати з дарового білету.

А одно і друге варте того, щоби про імпрезу написати.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— **Лінси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 168-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **Д-р Олександер Лаврівський** перепровадився з днем 1. червня ц. р. на вулицю Льва Сапіги ч. 2, партер, тел. 244-56. Приймає в жіночих недугах і поліжництві. Лікування короткохвилевим апаратом. 1187

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю, 3. червня ц. р. в год. 7. увечір. На сходинахчитатимуть реферат д-ра Мирослава Поповича п. н. „Найчастіші діягностичні помилки лікаря-практика".

— **Ви невдоволені** з Ваших фото-світлин тільки тому, що відбитки та побільшення не виконано якслід. Відповідно дібраний свіжий фотографічний матеріял та старанна робота дають часто неімовірні осяги. Звертайтесь зі закупом фото-матеріялу до української крамниці Е-комп, Львів, Сикстуська 29. 1639

— **До ПП. Передплатників „Змагу".** Адміністрація „Змагу" повідомляє, що експресові посилки вийде не у неділю 5. травня, але в понеділок 6-го травня вночі. За посилками треба вголоситися на місцях у вівторок досвіта.

— **Реферат посла В. Целевича.** Заходом Центральної Жіночої Секції УНДО відбудеться в пятницю, 3-го червня ц. р. в год. 7-ій вечором у кімнатах канцелярії УНДО у Львові, вул. Підвалля 7, III. поверх, реферат посла Володимира Целевича на тему: „Положення жінки в Совітах". Вступ для членів і вищих кол громадянства.

— **Нова Управа Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові.** Дня 24. травня уконституювалася нова управа Товариства Опіки над Українськими Емігрантами, вибираючи президентом товариства сен. Володимира Децикевича, віцепрезидентами о. митрата О. Базюка й о. крил. Д. Лопатинського, секретарем д-ра А. Говиковича, заст. секретаря ред. М. Таранька, скарбником д-ра Л. Ганкевича, заст. інж. Ю. Мудрака. Члени: пос. д-р Р. Перфецький, пос. З. Пеленський, о. радн. В. Садовський, проф А. Березовський, М. Донцова, д-р С. Ганицький, М. Говиковичева і М. Галібей. Контрольна Комісія: голова дир. О. Саєвич, член ради радн. П. Берест і дир. М. Лазорко. Заступники: дир. О. Пащак і дир. М. Кисілевський.

— **Важне для тих, що хочуть записатися у львівську політехніку.** Т-во українських студентів львівської політехніки „Основа" подає до відома абсольвентам середніх шкіл, що інформаційні сходини в справі студій у політехніці відбудуться в суботу 4. VI. ц. р. в год. 18. у домівці Т-ва „Основа" (пл. Юра ч. 5.).

— **Українка,** „Прагер Прессе" з 31. м. м. принесла під наг. „Шевченко у світовій літературі" оцінку XV. тому збірного видання творів Шевченка, що виходять у Варшаві заходом У. Н. І. Той том („Шевченко в чужих мовах") на сторінках „Діла" вже обговорено.

— **Остання матура в бережанській гімназії.** Іспит зрілости почався подібно, як в інших гімназіях, 4. травня. До письменного іспиту були допущені всі. Здавало 19 українців. Устна матура тривала від 13. 5. до 27. 5. З українців здали іспит зрілости: Була Евгенія, Войтович Льонгин, Галасса Нестор, Гусак Василь, Гой Василь, Івашків Богдан, Кісь Роман, Кордуба Евген, Левицький Олег, Літинська Марія, Никифорук Мирослава, Олійник Степан, Штокалко Зенон та Романчукевич Роман. Репробували пятьох абітурієнтів (-ок). Предсідником був дир. Едвард Ольшевський. Абсольвенти бережанської гімназії складають замість табля 30 (тридцять) зол. на Рідну Школу.

— **Перенесення.** „Курєр Поранни" подає: Перенесеного на інше службове становище дипл. полк. Островського, коменданта місцевого полку К.О.П., повіт. відділ заложку резервістів у Рівнім именував своїм почесним презесом. Рівночасно катол. товариство жінок у Рівнім вручило полк. Островському пятьсот зол. на будову римо-катол. костела в Гриньках б. Рівного.

— **За заслуги на Волині.** „Монітор Польскі" з 25. 5. ц. р. помістив м. і. заряджения Президента Р. П., що надає кс. д-рові Адольфові Петрові Шельонжкові, біскупові в Луцьку, велику стяжку ордеру відродження Польщі за визначні заслуги на полі суспільної праці.

— **Дальше перетягають.** У Бугрині (пов. Рівне) відбулось — як подає „К. Пор." — торжественне прийняття до римо-кат. костела 24 осіб, мешканців Бугрина, Бабина, Вільгори, Колесник, Подолин та Ілина, „переважно польського походження, яких предки були змушені росіянами прийняти православ'я". В торжестві взяли участь маси мешканців з цілої околиці.

— **Львівська хроніка.** Авто редакції „Малого Дзенника" трунуло при вул. Янівській Я. Реха з Шенгалю пов. Городок. Ровер ушкоджений. — При вул. Сяжетуській ріг Словацького зударися два авта і сильно ушкодилися. — Якийсь злодій вломився до кіоску И. Томашевської при вул. Зигмунтівській і вкрав тютюну на 56 зол.— Поліція арештувала В. Кондрата нелегального посередника тандористок (вул. Вузька 1 а), Фердинанда Рурного (Овоцева 5) і М. Вільгельма Шпінетера під замітом, що всі вони тероризували проституток-любовниць і забирали їм зароблені гроші. — Авто ч. А. 40290, власність чехословацького консуля, яким керував шофер Карло Нідергофер вломилало при вул. Стрийській (біля бльоків) так нещасливо малого хлопця, який перебігав вулицею, що віхало на телєграфічний стовп. Авто сильно ушкоджене. Висота шкоди к. 1.500 зол.

— **Влом до читальні „Просвіти" в Поручині.** В Поручині, бережанського повіту, вночі з 29. на 30-го травня ц. р. якісь злочинці виломили двері місцевої читальні, дісталися до середини, розбили шафу з книжками, більшість книжок забрали, а решту у вандальський спосіб понищили. Зі стін поздирали всі образи (з винятком ікони Матері Божої) та вишивані рушники. Все забрали зі собою. Втрати є понад 300 зол.

— **Большевицький корабель заблудив?** Японська влада затримала большевицький корабель місткости 400 тон, що знайшовся у віддалі одної морської милі від міста Ваконаі на Гльоккоідо. Капітана корабля переслухали на поліційній станиці у Ваконаі. Залога корабля складалася з 53-ох осіб. Капітан твердить, що корабель заблудив внаслідок густої мли.

— **Видалили французького журналіста з Чехословаччини.** Чехословацька влада повідомила Андре Жермена, кореспондента паризького щоденника „Ля Репюблік", що його побут у Чехословаччині небажаний. Жермен перед уплином 24-ох годин покинув Прагу, в якій жив 3 роки. Причина — тенденційні звідомлення.

— **Болгарія не має щастя до німецьких літаків.** З 30-ти військових літаків, які Німеччина в останніх 13-ти місяцях доставила Болгарії, 13 розбилося у катастрофах. Остання катастрофа з тієї серії трапилася у вівторок під Трігіне. У ній згинув пільот та обсерватор.

— **Пошесть холери в Шангаю.** Пошесть холери у міжнародній концесії у Шангаю з кожним днем поширюється. Японський генеральний консуль повідомив у звязку з тим декана шангайського консулярного корпусу, що до частин міста, занятих японцями, матимуть вступ тільки ті китайці і закордонні громадяни, що викажуться свідоцтвом щіплення холери.

— **Розвал совхозів.** Совхози, тобто великі державні маєтки в РСФСР (коріння Московщина) зовсім підупадають. З 780 совхозів досі закінчили засіви 276. Зовсім занедбані засіви паші. Крім цього „Ізвестія" стверджують, що ніхто в комісаріяті совхозів не думає про ремонт старих та будову нових збіжевих шпихлірів. Склади збіжжа у стані цілковитої руїни. Вже в минулому році совітське хліборобство мало великі втрати внаслідок лихого стану магазинів і шпихлірів.

— **Дітокради при праці.** Ще не прогомоніла справа гидкого вбивства, якого допустилися дітокради на сині нюйоркського банкира Левіна, якого тому три місяці вкрали з батьківського дому, а вже ніччю з суботи на неділю невідомі бандити схопили 5-тилітнього Джемса, сина американського промисловця Каша з Прінстон. Шантажисти домагалися від батька окупу у висоті 10.000 долярів, яку він заплатив. Бандити зобовязалися, що як відберуть гроші, повідомлять телефонічно, де находиться хлопчина.

— **Землетрус у Каліфорнії.** З Сан Франціско повідомляють, що у південній Каліфорнії відчули у вівторок один за одним три підземні струси. Жертв у людях не було, матеріяльні шкоди невеликі.

— **Націонал-соціялістичний музей.** Поліційну вязницю у Лінцу, в якій передтим відсиджували кари націонал-соціялісти, переміняли тепер на націонал-соціялістичний музей, що ілюструватиме цілу нелегальну боротьбу націонал-соціялізму в Австрії.

— **Гідропляни-великани для понадокеанської комунікації.** Одна американська фабрика літаків предложила американським летунським лініям плян будови великанських трансатлянтійських гідропляпів для перевозу подорожніх і товарів. Новий гідроплян має важити понад 100 тон, матиме 6 моторів понад 2.000 коней кожний і зможе розвинути швидкість 480 км. на годину при засягу лету 8.000 км. Він зможе перевести вантаж ваги 12.000 кг.

— **Сніги в Росії.** В багатьох околицях глибокої Росії впали сніги. В кітловині ріки Ками лежить верства снігу груба на півтора метра. Сніг паде далі.

— **Пошесть холери в Шангаю.** Пошесть холери у міжнародній концесії у Шангаю з кожним днем поширюється. Японський генеральний консуль повідомив у звязку з тим декана шангайського консулярного корпусу, що до частин міста, занятих японцями, матимуть вступ тільки ті китайці і закордонні громадяни, що викажуться свідоцтвом щіплення холери.

— **Рекорд швидкости.** Американський летун Карло Ортман побив рекорд швидкости в замкненому колі, осягнувши пересічну швидкість 427 км. 345 м. на годину. Давній рекорд, устійнений в 1936 році, був 424 км. 868 м. на годину.

— **Почтова марка за 1350 фунтів штерлінгів.** Один з найславніших філятелістичних оказів, почтову марку Маврікіюс 2 пенні, блакитної краски з 1847 р. продали за 1350 фунтів штерлінгів.

— **Німечина не дістане американського гелія.** Відомий німецький конструктор цепелінів д-р Екенер вернувся з Америки, куди їздив, щоб дістати пр:ціл гелія для будови нового німецького воздухоплава. Заходи д-ра Екенера покинцо безуспішні. Тому „Люфтганза" мусітиме ужити в новому воздухоплаві водень, бо хоче знову навязати воздухоплавну комунікацію з південною Америкою. Це має статися на весну найближчого року.

— **„Сталінівська бранка".** „Большевизація" червоної армії по думці сталінівського гасла поступає в гарячковому темпі. Іде вона у двох напрямках: 1. безперервна „чистка" всіх тих, яких можна підозрівати в симпатіях до страчених чи арештованих командантів; 2. відмолоджування старшинських кадр і масового набору молоді до партійних та комсомольських організацій. Жертвами „чистки" впали нові комісарі московської округи: Горін, Бондарьов та Лісовецький, яких цими днями арештували. Набір відбувається під гаслом „сталінівської бранки" до партії і його завданням є поповнити перетереблені партійні ряди червоної армії.

— **Поїхав, щоб прожити гроші.** В останніх днях виїхав до Москви відомий литовський письменник Цвірка з дружиною. Він дістав недавно нагороду Союзу Совітських Письменників у висоті 2.800 рублів за повість, яку перекладали на російську мову. Тому, що влада СССР не дає дозволу на вивіз грошей, Цвірка виїхав до Москви, щоб прожити гроші на місці.

— **Італійські втрати в еспанській війні.** Італійський урядовий комунікат подає, що за час від бою під Малягою в лютім 1937. р. до боїв на південному відтинку Ебро у травні ц. р. втрати італійських добровільних відділів були такі: вбитих 191 старшин і 1832 легіоністів, ранених 520 старшин і 6476 легіоністів, пропали без вістки 6 старшин і 157 легіоністів, дісталися в полон 3 старшини і 356 легіоністів. Загальне число втрат: 9541 людей.

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ.

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

Та й вибори-ж тоді були в нас! Від куль погибло десять людей, штиками поранено тридцять осіб, арештовано поверх девятьсот осіб, і то на землі Східньої Галичини й за те, що виборці не йшли голосувати лавою за урядових баденівських кандидатів. „Вся перверзія і глибока десь у крові скрита погорда до простого люду, погорда до закону і законности у галицько-польських верховодів — пише поет — вирвалась тоді наверх як олива на воду". А сам міністер внутрішніх справ, режисер тих виборів, Казимир гр. Бадені, що-ж сказав на це? Він сказав зі спокійним сумлінням: „Вибори в Галіції одбивайон сен цалкем легальне!". А ті слова його впали не коли інде, як саме в ту пору, коли повз поетові вікна у Львові гнали жандарі до тюрми день-у-день десятки покривавлених селян у важких кайданах; коли до „хворого, немічного й розбитого" поета „день-у-день і ніч-у-ніч надбігали розполохані „легальністю" виборів міщани та селяни... благаючи поради, й бодай захисту, переночувати їх та прогодувати кілька день, поки минуть страховища легальних виборів"[1]).

Очевидно, Бадені, який боявся допустити поета до університетської катедри, тим більше не схотів допустити його до польської трибуни. Виборчі комісари вжили всіх заходів, і поета не вибрали послом.

Коли нагадаю ще, що Франко працював багато спільно з поляками: соціялістами, людовцями і загалом поступовими елементами, сподіваючись, що спільними силами можна буде повалити шляхетське панування і поваливши його, можна буде за допомогою поступових польських елементів виборотн кращу долю й для свого народу, а тимчасом політичні події[2]) на ґрунті польсько-українських взаємин розвинулися в тому часі у зовсім протилежному напрямку сподівань поета; що такий популярний і впливовий посол Тадей Романович йому за його щиру працю над спільним добром, польським і українським, публично в „Новей Реформе" зробив докори, з яких недвозначно виходило, що він Валєнрод, бо „втискається" (вціска сєн) поміж поляків тим способом, „що може вже на... польські справи мати вплив" і „ним так дуже ненавидженим полякам"... „принести шкоду"[3]), — стане мабуть зрозумілим тепер, що розололася душа поета надвое, він побачив, „як довкола нього валився ввесь той світ ідей чи ілюзій, над якого реалізацією він працював, і в хвилині розпуки він „кинув каменем у прірву"[4]) — написав у віденському журналі „Ді Цайт" (1897 р., ном. 136) статтю „Айн Діхтер дес Ферратгес", у якій сказав до полякіа: „Ви самі Валенродні Ваш народній геній Міцкевич — це поет зради і сумний жде вас кінець, коли такого поета вважаєте без усяких застережень за свого найбільшого народнього героя та пророка і що-раз нові покоління годуєте отруйними плодами його духа!"

Польські вчені, коли й знаходили мотив зради в Міцкевича, бачили здебільшого його в поемі „Конрад Валленрод" і всі згідно знаходили його виправдання в палкому патріотизмі, що у Міцкевича осягнув свій вершок. А Вільгельм Брухнальський пішов ще далі й написав, що раз на завжди треба покінчити з підсуванням Міцкевичеві апотеози зради, бо „ані найбільше чутке, суспільне сумління, ані найбільше делікатне почуття права, з винятком обмеженої тартюферії, не признають великого Конрадового вчинку за злочин зради, якої й на основі найдавніших гадок і сучасних теорій допуститися можна тільки на власних земляках і своїх найближчих, не на ворогові, якого лише поборюється, перемагається і губить усіма можливими способами"[5]).

(Далі буде).

---

[1]) Чит. Іван Франко, Руссько-польська згода і українсько-польське братанє. (Л.-Н. Вісник, 1906, кн. I., ст. 157—158).

[2]) Д-р Роман Ярославич (Ів. Франко). Поляки і Русини. Житте і Слово, 1897, том VI., ст. 184 і 186—187.

[3]) D-r Iwan Franko. Nieco o stosunkach polsko-ruskich. Lwów, 1895, ст. 30.

[4]) Руссько-польська згода. ор. ціт. ст. 158.

[5]) Adam Mickiewicz, Konrad Wallenrod, Wydał wstępem i objaśnieniami opatrzył Wilhelm Bruchnalski. Lwów, 1922, ст. LXXXIV. Брухнальський підтримує свої міркування книжкою проф. Ю. Макаревича п. з. „Einführung in die Philosophie des Strafrechts auf entwicklungsgeschichtlicher Grundlage", Stuttgaet, 1906.

З кіна.

Кіно „Паляс": „Чеснотлива Зузанна".

Перероблена на фільму відома оперетка Жільбера не має багато співів ні музики, а тільки прекомічні фарсові сцени. Те, чого не можна бачити на сцені в усій ширині, як напр. звозаву в „Мулен Руж", на екрані розмальоване широко, з одночасними картинами в інших місцях. Член Академії моральних і що якихось там наук — зображений не тільки як сучасний Тартюф, але осміяний на те тільки, щоб ніхто не вірив у можливість усіх сцен і ситуацій, в які попадає по черзі він та його родина. Його грав першорядним артист Ремі; роль молодця грав Анрі Гара, на жаль без нагоди проявити свій талант і показати приємний голос. Комедія без претенсій чи щось більше, як пересічну паризьку фарсу.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ.

Академія в честь Пресв. Богородиці відбувалася на Личакові у Львові 15. травня п. р. заходом Братства Матери Божої Неуст. Помочі при церкві св. Петра і Павла у Львові. В улаштуванні свята взяли участь національні установи личаківської дільниці. Програма була багата й різнородна. Насамперед виступили діти з української захоронки зі сценкою „Псалтір Матері Божій". Цей виступ маленьких діточок викликав дуже гарне враження. Потім п. Евгенія Терлецька, членка Братства виголосила відповідну промову. З черги гарно відспівали свою хорову точку учениці вселюдної школи Р. Ш. ім. Княгині Льва під проводом п. М. Задеркіяної, а маленька Оксана Гафткозичівна відделямувала дуже гарно „Квіти Марії". Добре виявилася зі своєї точки п. Олена Пясецька, яка відспівали „Ave Марія" Гуно да і „Колисанку Марії" Регера. На загальну заслуговує також хор жінок з дільниці Личакова, які виконали справді дуже гарно два твори на жіночий хор: „Почаївська Боска Мати" і „Богородице Діво Маріє" під управою Гавришука. По мистецьки відделямувала п. Полюгова поему Т. Шевченка „Іржавець". Учениці Ремісничої Бурси на Личакові своїм гарним хором і мандоліновою орхестрою багато причинилися до збогачення програми. Врешті виступ „Сокола" IV. в інсценізації Уляни Кравченко „Ave Марія" був дуже ефектовною точкою. — Сала читальні „Просвіти" була переповнена міщанством та інтеліґенцією, так, що багато людей через недостачу місця мусіло відійти. Це доказ, що на Личаківській дільниці конечно треба великої сали. А саме свято характеристичне ще й тим, що до виконання його програми причинялися побіч греко-католицьке чинок і православні пані. Участь у святі взяли усі суспільні верстви, чого, на жаль, на наших імпрезах не можна завважати. Побажаймо, щоб це таке гарне свято стало початком консолідації українського громадянства на Личакові.

Учасник свята.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

ЛЬВІВЩИНА.

Спільне „свячене" в Кугаєві. В неділю 29. травня Кружок „Рідної Школи" в Кугаєві уладив спільне „свячене". Акту посвячення довершив о. парох Волинець, котрий після того виголосив гарну патріотичну промову, в якій побажав своїм парохіянам всього найкращого та заохотив їх до дальшої успішної праці в місцевих установах. На „свяченім" були делегати зі Львова: з Центросоюзу дир. Баглай, з Повіт. Кред. Т-ва „Українбанк" адв. м-р Жилинський, від Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" м-р Роман Алексієвич, з Т-ва „Просвіта" п. Салдат. Кожний з делегатів виголосив привіт від установи, яку був представником та загрівав численно зібраних громадян Кугаєва до єдности і постійної праці над піднесенням національного життя села. Від громадян Кугаєва промовляв студент Мацех, який подякував делегатам за те, що прибули на „свячене" і своєю присутністю та промовами звеличали не велике їх свято, що вперше відбулося в Кугаєві. В часі „свяченого" співав дуже гарно вивчений і вспіваний місцевий хор. На „Р. Ш." зібрано касету 11 зол. На всіх учасників зробило „свячене" в Кугаєві дуже гарне враження. Було воно улаштоване взірцево, що є доказом зросту національної свідомости місцевих громадян. Треба признати, що село Кугаїв іде все вперед у розвитку національного життя.

КОПИЧИНЦІ.

Загальні Збори Філії Союзу Українських Купців. Дня 23. травня п. р. відбулися III. Загальні Збори Філії С. У. К. у Копичинцях, які відкрив вступним словом голова філії інж. Євген Стрільців і покликав на предсідника п. П. Елиїва та на секретаря п. М. Кушніра. Звіти з діяльности Видїлу найшли повне одобрення. Приймано одноголосно абсолюторію і вибрано повновласну філії інж. Стрільцева з доповненим Видїлу в особах: М. Клим, І. Черновоський, С. Храпливий, І. Білик і М. Кушнір. До контр. Комісії увійшли: п. Елиїв Б. Бойорух і С. Музика. Слід згадати, що учительське купецтво в нашому повіті прийняв в повному числі. У цьому році число правних членів було втрох більше: 52 купців і 10 ремісників. Усі в молодому віці повні запалювань та життєвої адатности. Голосів в дискусії були річеві, фахові і повні запалу. Глибоко обдуманий реферат виголосив відпоручник С. У. К. і Промбанку у Львові п. Заячий (в справі організації купецтва, поширення рідного промислу, діяльности Промбанку й акції дрібної ощадности). Звіт з діяльности і розвою дрібної ощадности дав інж. Стрільців та підкреслив значіння Промбанку для українського купецтва, заохочуючи правних до складання дрібної ощадности. Комітет Промбанку: інж. Е. Стрільців як головний і члени п. п. П. Елиїв та І. Черновоський зложилися на дальше. Новим і похвальним завданням Ради Філії є започаткована на зборах акція організування українських ремісників (як секція при філії С. У. К.); в цій цілі рішено скликати спеціяльну нараду. На внесок п. Храпливого С. і п. Клима Я. рішено переслати до Т-ва „Просвіта" в ювілейному році привіт; збірка добровільних датків на „Фонд української культури" дала 18 зол.

ЧОРТКІВ.

Враження з дитячої виставки. В дні 8. травня улаштувала вселюдна школа Р. Ш. в Чортові виставку п. н. „Жива реклама українського промислу". Всі точки, що входили в програму, творили одну цілість і всі мали одну ціль: поширити і скріпити зрозуміння й потребу свого рідного промислу. Мило було дивитись, як наші малі громадяни-учні у своїх дібраних і барвних костюмах, що представляли вироби промислу, завзивали до кооперативної єдности та знаменували ярчно високу педагогічну вартість гасла „Свій до свого по своє". Малі недотягнення і похибки блідли супроти глибокого й морально виховного змісту. Пекан між поодинокими точками програми використано на розвагу реклами і продажу артикулів нашого промислу. Жаль тільки, що деякі фірми українського промислу зовсім не відгукнулися і не доставили рекламового матеріялу. Свято закінчено кооперативним і національним гимном. Всім молодим артистам, що сміло, весело та зі зрозумінням своєї ролі виступали на сцені, пропагуючи рідний промисл, як і цілому вчительському зборові вселюдної школи Р. Ш. за працю і труди належиться щира подяка і признання.

Громадянин.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 2. 6. год. 8. веч. „Вояк королеви Медагаскару".

Пятниця 3. 6. год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Субота 4. 6. год. 3. попол. „Пан Йозіяльський"; год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Театр Різнородностей:

Четвер 2. 6. год. 8. веч. „Подружжа, яких мало".

Пятниця 3. 6. год. 8. веч. „Подружжа, яких мало".

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:

2. 6. Чорноморці.

Найновіша премієра: „Хам", картини з життя поліщуків на 4 дії.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

РОГАТИН:

2. 6. Процес Мері Деген.

З Рогатина їде театр до Бурштина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:

2. 6. Пісня Бескиду.

3. 6. Чесна Сузанна.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

2. 6. Городок.

Турне під адм. Отецина Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „39 кроків".

АТЛЯНТИК: „Тінь Парижа" з Ад. Вольбрюком.

БАЛТИК: „Життя вулиці".

ВАНДА: „У совинському сяйві", „Коралівський скіпець".

ГРАЖИНА: „Невдячник" із Димшею.

ЕВРОПА: „Верес" на оси, Родзевичівни.

КАСІНО: „Жінка на два тижні".

КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіз).

МАРУСЬНЬКА: „Без привозу", „Під чужим прізвищем".

МЕТРО: „Почалося від цілунку", „Засудженець".

МІРАЖ: „Камеліова дама" з Гретою Гарбо.

МУЗА: „Почалося в поїзді".

ПАЛЯС: „Чеснотлива Зузанна".

ПАКС: „Панна Петрусь".

РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії".

РІЯЛЬТО: „Я вишукаю".

РОКСІ: „Моя панна мама" та додатки.

СВІТ: „Вязень діявольського острова", „Блакитна пародія".

СТИЛЕВЕ: „Сентальні пісні" та ревія.

ТОН: „Оборонці Ріо Гранде", „Концертіна".

УТІХА: „Фікер ч. 13" та ревія.

ХИМЕРА: „Гаспарроне" (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(кін. Марійська 5).
„Льондон".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 2. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня вад., 8.10 **Веселий добридень**, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Кашубські мельодії, муз. поранок для вселюдних шкіл, 11.40 **Легка музика в пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.15 Форт.** твори Гумпля ,14.35 Орх. плятн („Весняні часи в Київі" поттурі), 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Сонце — дамна світу, гутірка для дітей, 15.30 Заукова гутірка, „Пікніків клюб", 15.45 Господарські вістки, 16.00 Концерт солістів, форт., спів, 16.45 Вибір літництва, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нар. пісня, сопран. танок. форт., 17.40 Читаємо Сенкевича, 17.55 „Гальо! — Поїр!", 18.00 Огляд видань, 18.10 Театр Уяви: „Едісон", 19.00 Французькі пісні, сопран, форт., 19.20, 20.55, 21.00 Актуальна гутірка, 19.3 Калейдоскоп, розр. концерт: спів, музика, 20.45 Веч. денник, 21.10 „Під балконом моєї любки", легка муз. авд., 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 „Гостинниця під Львом" словно-муз. авд., квартет. Кутюк гумору, Щепко й Тонько, 23.00 Останні вістки, 23.20—24.00 (надає Варшава II.) Легка і танк. музика в пл.).

Пятниця, 3. червня 1938.

6.15 Ранішня пісня, 7.00 Рам. денник, 7.15 Муз. сальон. орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добридень наймолодшим, 11.00 Для новобранців, 11.15 „Собіський під Віднем" авд. для дітей, 11.40 Римський-Корсаков, пл., 12.03 Полудн. авд., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Місяць — сумний брат" для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із Шекспірових часів, концерт орх., 16.45 Як уладити літництво, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 „У Татрах" фейл., Підгальянські пісні, 17.55 „Гальо! — Поїр!" 18.00 Цікаві речі з техніки та природи: **18.10 Концерт солістів: Марія Сабат-Свірська спів, Роман Савицький фортепіян, Роман Криштальський скрипка, концерт попередить гутірка д-ра Н. Нижанківського; 18.45** Літер. хроніка, 19.00 Скрипковий рецітяль у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт у вик. шлеської нар. капелі, спів, 20.45 Веч. денник, 21.00 Література сезону й доби, 21.10 Сентер і ліра, словно-муз. авд., 21.50 Спорт, 22.05 Жанрі концерт балянь, орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.15 24.00 (надає Варшава II) Музика з пл.

Субота, 4. червня 1938.

6.15 Ранішня пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.15 Концерт військ. орк., 8.00 Для шкіл, 8.10 Кінчаємо тиждень, поглядна авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо піснеки, 11.40 Колядкові пісні з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Госп. та суспіл. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: Івась і ягодові царевичі", 15.45 Господарські вістки, 16.00 Муз. мозаїка, тріо, спів, 16.45 Зорганізовані ваканції, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із співаючого альбуму, 17.40 „Броди — забуте місто", 17.55 „Гальо! — Спорт!" 18.00 Нова програма, 18.15 Спів. рецітяль А. Шдемінської в супр. форт., 18.45 Поетична твертьгодина (Шлеськ), 19.00 Нов. рецітяль у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 З пісенею і танком по Мазовші, орх., хор, солісти, 20.00 „Мандрівки чорного діямянту" авд. для дітей, Тешинський Шлеськ, 20.45 Веч. денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.50 Спорт, 22.00 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 (надає Варшава II.) Танк. музика в плятт.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 2. червня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Оперетові мельоді, БЕРОМІНСТЕР 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Зигфрид" оп. Вагнера, БУДАПЕШТ 17.00 Мадяр. музика, 19.20 Спів. рецітяль, 21.45, 22.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, балади, 20.00, 21.00 Орх., сопран, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30, 21.00, 22.00 „Івась і Ґануся" оп. Гумпердінка, ДРОЙТВІЧ 21.40, 22.00, 23.00 „Тоска" оп. Пучінія з участю Вашмінна Джілі (II. і III. дія), КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Інж. Д. Махалек: „Підкарпатські земледільні, їх соц.-екон. положення". МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Но, но Нанетто" оп. Юмапса, ПРАГА 17.40 Скрипка, 18.20 Орх., 20.05 Хори а капер Сметани, 20.45, 21.00 Концерт орх., форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Ле рой Д'Іс" оп. Лялю, РИМ 17.15 Ін.-браз. концерт, 21.00, 22.00 Вечір містерій Росселія, СОФІЯ 18.30 Пісеньки, 20.45, 21.00 Спів. рецітяль.

Пятниця, 3. червня 1938.

БЕРЛІН 17.15 Шопенівські твори, 20.00 „Епізод із життя митця" фант. симфонія Берліоза, БУДАПЕШТ 12.05 Форт., 12.50 гавот., 19.55 20.00 21.00 22.00 Вальхірія" оп. Вагнера (II. і III. дня), БУДАПЕШТ II 18.30 19.00 „Вальхірія" дія I., ВІДЕНЬ 15.30 Концерт солістів, скрипк. тенор, 18.00 Молодь грає і співає, 20.00 21.00 Віденські фантазії, орх., сол., ЗАГРЕБ 7.30 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Транспл. з Межнаборщ: концерт хору сільської молоді (нар. пісні; концерт балалайк. орх., МІЛЯНО 17.15 Нов. концерт, 20.30 Розр. музики, 21.00 Комедія, 22.00 Скрипка, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.35 Квартет д-моль Бетховена, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Шестий поверх" драма Альф. Жері, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Орх. концерт. 22.10 Концерт хору, СОФІЯ 20.45 Форт. реціталь Владігерова.

Субота, 4. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 18.00 Розр. музика, 22.30 Легка й танкова музика, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Нар. пісні в цигар. інт. орх., 21.30 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Радіовказка для дітей, 19.10 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.30 Огляд преси, 18.00 „Дідо й ріка" сценка для дітей, відтвор. учнями нор. школи в Ужгороді, МІЛЯНО 19.30 Легка музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір містерій Реліґія, ПРАГА 18.20 Орх. концерт, 19.20 Військ. орх., 20.15 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 21.00 Квартет, 22.05 Симф. музика, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.35 Танк. музика, СОФІЯ 20.00 Спів, ФРАНКФУРТ 20.00, 21.00 „Пташник з Тиролю" оп. Цедера.

БІРЖА.

Львів, 1 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97, 89·53, Доляри американські 5.23·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·24·50—5.22·00 Фльорени голл. 293·89—292·15, Франки фр. 14·81—14·51, Франки швайцарські 121·35—121·55 Фунти англ. 26·34—26·18, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—9·00 Кор. дан. 117·60—116·75 Кор. норв 132·33—131·75, Корони шв. 135·84—134·85, Ліри італ. 22·90—21·60, Марки фінськ. 11·65—11·25, Марки нім. 90·00—84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 100·00—1.0·00

Яйця.

Вина польськими 118·75 Цукор. 34·00, Вугіль 28·50, 28·75, Львів 7·75. Дрова 12·25, Острівець 54·75, Старахомичі, 28·50, 30·75, Габербуш 47·75.

Папери

4 ½ пр. внутр. 65·00, 65·00, 3 пр. 1 ем. 80·25 серія 91·00, 3 пов. інв. 2 ем. 91·50 серія 92·50, 3. конверс. 70·00 преміов. 42·00 4 конверс. 67·75

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 1 червня 1938.

1 кг. масла десер. сільськ. без опак. 2·20 зол. 1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·37 зол. 1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол. Яйця 16—17 сот. 1 кг. сала 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова на яйця слаба.

ОГОЛОШЕННЯ.

Торговельний ліцей. Виділ Т-ва „Український інститут для дівчат" у Перемишлі, вул. Татарська 4, повідомляє, що торобить заходи в справі відкриття з початком шкільного року 1938-39 торговельного жіночого ліцею. Умовинною приняття до цього ліцею є скінчена 4-літня загально-освітня гімназія. 1157 3-5

ДИРЕКЦІЯ ЖІНОЧОЇ ГІМНАЗІЇ И ЛІЦЕЮ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ДЛЯ ДІВЧАТ у Перемишлі, вул. Татарська 6, приймає зголошення до вступних іспитів до загальноосвітньої гімназії і гуманістичного та природничого до 10. червня ц. р. При гімназії є зразково уладжений інтернат. 1156

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО представників (чок) на всі повіти (ділянка різьби). Зголошення до „Діла" під „У. М." 1199 1-1

„Карпат я" Т-во взаїмних обезпечень на життя у Львові.

Більнс на день 31. грудня 1937 р. в зол.

Чинний стан: I. Каса 7.908.88, II. Кредитові установи 82.323.17, III. Вартісні папери а бікучими купонами 744.575.05, IV. Нерухомости 206 897.30, V. Позички під заставу власних полісів 119.700.57, VI. Агенти 11.754.83, VII. Різні а тягару належних складок 25.135.45, VIII. Товариства обезпечень 25.417.73, IX. Інші довжники 4.612.—, X. Бюрові рухомости 1.—, XI. Інші активи 1.887.23, Разом 1,419.719.08

Довжний стан: I. Запасний капітал 200.000.—, II. Інші капітали й взагалі фонди Товариства 90.596.76, III. Обезпечений фонд 969.650.72, IV. Резерви на неполагоджені платні суми на власний уділ 22.044.—, V. Інші фонди й технічні резерви 5.726.17, VI. Фонд на амортизацію вартости нерухомостей 20.771.71, VII. Агенти 2.404.68, VIII. Товариства обезпечених 64.500.10, IX. Інші вірителі 14.760.20, X. Неподяті відсотки від уділових листів 562.50, XI. Незаплачені податки й оплати 2.257.56, XII. Інші пасива 45.457.11, XIII. Більансова надвишка 10.897.57. Разом 1,419.719.08.

Рахунок змін і втрат за 1937 р. в зол.

Зиски: I. Надвишка у звітовому році на рахунку життьових обезпечень 6.878.50, II. Чистий дохід з майна Товариства 12.154.43, III. Неподяті уділовими відсотки, почислені в добро Товариства 4.577.50, IV. Різниця курсу на вартісних паперах 18.872.41, V. Відзнакування відписаних належностей 9.25. Разом 42.442.09.

Втрати: I. Неподілена часть коштів забезпечення 2.301.63, II. Відписано з вартости рухомости 3.385.99, III. Відписано з вартости нерухомостей 5.162.10, IV. Різниця курсу на вартісних паперах 117.30, V. Відписано на фонд на різницю курсів 16.000.—, VI. Відписано на резерву адміністр.-податковий 4.577.50, VII. Більансова надвишка 10.897.57. Разом 42.442.09.

Приділ більансової надвишки з 1937 р.

10% на фонд на різницю курсів валют і вартісних паперів	зол. 1.089.76
80% на фонд на дивіденди	зол. 8.718.05
10% до диспозиції Надзірної Ради на суспільно-добродійні цілі й запомоговий фонд для службовців Товариства	зол. 1.089.76
Разом	зол. 10.897.57

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на дітячі костюми, комплєти та сукенки. — Кашкарки на мужеські дітячі одяги, матеріали на загортки, попелини та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТАРША панна займеться домом і маленьким, найрадше у священника в місті. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Оферта по священнику". 1-1

ЗДІБНА кравчина шиє по домах недорого. Зголошення до „Діла" під „Кравкова". 1197 1-1

МЕШКАННЯ

НОВІ, СОНЯШНІ 4 кімнати, кухня, передпокій і 3 кімнати, кухня півкомфорт до винайму вул. Жулінського 15. Відомість у сторожа. 1182 1-

ДО ВИНАЙМУ Підвальська 17. партер, від 1. липня. 3 кімнати, кух. комф., 1 кімн., кух., комф. 11.98 1

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сонячна далія. Ягодова. Проспект на бажання. 1049 6-10

ТРУСКАВЕЦЬ — першорядний пансіон „САНА", гарно положений, поручає всі кімнати з балькончиками і здоровим утриманням. 1159 3-3

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблонських у власній управі. 1163 4-3

ЛІТНИЩЕ — Карпати, добре, дешево. Бонорковa, Львів, Шептицьких 14. 1190 1-3

ЛІТНИКИ і емерити на постійне мешкання, де сонця найбільше, а дощів найменше з усіх Карпат, від станції 5 хвилин, Прут, електрика: вілли „Ата", Ділок, почта Микулинчик. 1204 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ПЛИТИ ХІДНИКОВІ, рури канальові, на студні, бетонярня „БЕТОН" — Аметах, вул. Городецька 102 (Богданівка 4 а) тел. 112-06. 1206 1-1

ЛЕДІВНІ герметичні, повітні кухні — найдешевше МЕБ-ЛИК, Мільвія, СИКСТУСЬКА 30. 1207 1-2

ПІЖАМИ мужеські, попелінові по 9.50, 10.80, 12.90, ЖІНОЧІ найновіші 10.80, 11.90, ДИТЯЧІ від 4.90. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

НОВІ мужеські сорочки по 4.50, 5.50, 6.90, ЖІНОЧІ 2.75, 3.25, 4.50, 5.90 а теж для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ХТО любить солідне білля, великий вибір, ввічливу обслугу і постійні ціни радо купує в фабриці „ПАВ". Сикстуська 1.

КОМБІНАЦІЇ шовкові по 3.90, 4.90, подвійні мілянес 6.00. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

ПОСТЕЛЕВЕ білля, конверти на коцдри по зол. 5.90, 7.90, 10.50. Пошевки 1.90, 2.90, 3.90, яськи 0.75, 1.80, 2.—. Поручає фабрика білля „Пав", Сикстуська 1.

МУЖЕСЬКІ сорочки спортові, зефірові по 4.90, льняні 5.90, попелінові 7.90, шовкові 10.50, у великім виборі поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

СОРОЧКИ мілянес, мужеські і хлопячі, в різних гатунках виробляє у Львові тільки фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ПІДШТАНКИ мужеські, знаменито виконані по 2.50, 2.90, 3.90, ХЛОПЯЧІ 1.70, 1.90, поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1. 1196 1-5

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1103 5-8

ПАНІ купують в мілянесу шовкові сорочки 2.75, комбінації 3.90—5.50, нічні моделі довгі 3.50—5.90 та гарні жіночі шлафроки по 5.75. „АСТРА", Львів, Сикстуська 2, Фабрика білля. 1076 1-2

РІЖНІ

ВСЯКІ кравецькі прибори і модні гудзики поручає М. ЦУКЕР, Львів, Казимира Великого 28. 1102 5-5

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУГЕРМАН, Сикстуська чотирнадцять. 1105** 3-12

РОВЕРИ. моторовери, мотоциклі гуртово поручає Ігнаци Роман, Ска в обм. пор. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/55 20-5

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи І. 1133 3-10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняю на майже нові більші матеріали. Телефон 270-25. 1200 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

Увага!

Церковні і просвітянські хори!

„СТУДІОН" видавництво духовно-музичних творів, Львів, Петра Скарги ч. 2 видало такі твори, потрібні хорам на весінні духовно-музичні імпрези:

1) Березовський: Часу спасення — мішаний хор — ціна 0.50
2) Березовський: В пямять вічную мішаний хор 0.50
3) Березовський: Творай ангели — мішаний хор 0.50
4) Березовський: Во всю землю — мішаний хор 0.50
5) Б. Кудрик: Пасли пастирі — пасхівський кант 1.—
6) Б. Кудрик: Радуйся Царице — на мішаний і на дівочий хор 1.—
7) Яшкевич Л.: Слава Богові на мішан. хор 0.50

Замовляючі крім ціни купна платять на порто пересилки 0.20 сот. Всякі ради дає, як і різні бажання інтересованих щодо видавництва приймає: І. Охримович, Львів, Домінікапська ч. 11. На відповідь долучити марку за 0.25 сот.

Гуртова продаж
хусток, шалів
і блаватних товарів
Ігнатій Йосиф
Марель
Львів, Фурманська 14.
Ч. 957 **тел. 272-08.**

Найдешевші меблі
в українській кооперативі
АРХО
Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патенту
пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 120 (14.951). ЛЬВІВ, СУБОТА 4. ЧЕРВНЯ 1938. Орган радикальної національної думки. РІК LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Сесія чехословацького парляменту
відложена на необмежений час.

Як довідується Авас з Праги, сесію парляменту, що мала зібратися 15. ц. м., відложено на необмежений час.

На тій сесії головним предметом нарад має бути національний статут.

ВИМИНАЙ ІНШИХ З ЛІВОГО БОКУ!

ДЕЛЕҐАЦІЯ ЗІ ЗАКАРПАТТЯ У ПРЕМІЄРА ГОДЖІ.

У четвер прем. Годжа прийняв делеґацію „Руської Народньої Ради", яка передала йому резолюцію з домаганням автономії для Закарпаття.

ГЕНЛЯЙНОВІ ЗАКИДАЮТЬ ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

Націонал-демократичний посол Кліма зложив до суду обвинувачення проти Генляйна, який буцімто нарушив 1, 2, і 3. параграф закону про охорону республики.

Цей виступ уважають звичайною демонстрацією, яка не може мати ніяких наслідків.

СУДЕТСЬКО-НІМЕЦЬКІ ФІРМИ БОЙКОТУЮТЬ ПРАГУ.

Обороти багатьох чеських ґуртівень у Празі змаліли, вокрема тих, що постачали товар німецьким фірмам у Судетах. Від деякого часу ті фірми почали протичеський бойкот.

Чехословаччина визнала „де факто" еспанський нац. уряд.
МОТИВИ СЕНЗАЦІЙНОГО РІШЕННЯ.

Чехословаччина визнала „де факто" уряд з Бургосу, погодилася прияти його „генерального агента" та обіцяла вислати в найближчому часі офіційного представника до Бургосу.

Ця подія викликала сензацію: сподівалися загально, що Прага остання визнає національну Еспанію. Як говорять у Празі, на рішення чеського уряду вплинуло внутрішнє положення у державі.

Офензива еспанських національних військ.

Як повідомляють зі Сарагоси, національні війська дальше наступають здовж шляху до Сагунта. Ліве крило армії ґен. Аранди навязало контакт з армією ґен. Валіна, праве наступає на Сієрру Ногеруеляс.

На теруельському фронті національні війська йдуть дальше вперед. На відтинку Кастельйону шаліє завзята битва.

НЕВДАТНІ ПРОТИНАСТУПИ ЧЕРВОНИХ.

Національний комунікат подає, що на кількох відтинках каталюнського фронту червоні перейшли до наступу, але мусіли відступити з великими втратами. На відтинку Кастельйону нац. війська пішли на 3 км. вперед.

БОЇ У ПОВІТРІ.

Національні літаки намагалися збомбардувати Валєнсію, але червоні ескадри їх прогнали, зістрілюючи 2 ворожі апарати.

Національні війська зістрілили кілька червоних літаків. У травні червоні втратили 46 апаратів.

Вел. Британія купить в Італії
500 2-моторових літаків?

Як подає „Івнінґ Стандард", у найближчому тижні приїде до Льондону відомий італійський фабрикант літаків Капроні та запропонує Англії доставу 500 бомбових літаків, кожний з 2-ма моторами по 2950 коней.

Після підписання англьо-італійського договору Мусоліні поручив італійським фабрикантам розглянути можливости експорту літаків на британський ринок.

Новий японський міністр війни.

Домеї повідомляє: Ґенерала-поручника Сеітіро Ішагакі заімєновано міністром війни.

Його попередник, ген. Сугіяма, став членом найвищої воєнної ради.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ТОКІО

Американський амбасадор вручив японському урядові ноту зі заявою, що американський уряд не легковажить проявів самоволі японської військової влади супроти американських громадян.

НЕВДАТНИЙ КИТАЙСЬКИЙ ПРОТИНАСТУП НА ЛЯНФАН.

Домеї повідомляє, що китайці намагалися відобрати японцям місто Лянфан, але відступили з великими втратами.

Збройний конфлікт у Південній Америці.
ПЕРУВІЯНСЬКІ КАНОНІРКИ ЗААТАКУВАЛИ ЕКВАДОРСЬКИЙ ҐАРНІЗОН

На границі між Еквадором і Перу дійшло до збройної сутички: 3 перувіянські річні канонірки заатакували еквадорський ґарнізон у пограничному місті Рокафуерте; згинуло 2-ох вояків.

Дипльоматичний представник Еквадору в Лімі зробив відповідний демарш.

У столиці Еквадору появились поголоски, немовби в тій сутичці згинуло 500 вояків.

—o—

Авдієнція професорів

Львів, 3. червня 1938.

Авдієнції у воєводів не є подіями, які потрясають світом. І кількарядкова звістка про те, що у львівського п. воєводи явилася делеґація професорів львівського університету й політехніки з сен. Бартлем на чолі — промайнула мабуть неспостережно. А проте це не така собі простенька справа: вона надзвичайно характеристична для того, що діється у польських високих школах та взагалі на відтинку польської молоді. Або ще вірніше: до чого ті події на тому відтинку вже дійшли.

Бо тільки просимо подумати: у представника краєвої (воєвідської) адміністрації являється ціла делеґація учених та педагогів (фах професора високої школи вяже обидві ці функції) просити його, щоб він (своїми органами влади) брав школу та професуру в оборону й оборону перед рідною молоддю! Здається, що це не перший у Польщі випадок, бо високі школи у Варшаві є постійними клієнтами влади безпеки, яка має з ними чи не найбільший клопіт. На львівському ґрунті це таки мабуть подія без прецеденсу.

Не знаємо її точних кулісь, але не важко догадатися, що дійшло до неї безпосередньо після двох маркантних подій: 1) З городу перед політехнікою кинули на 1-травневий похід петарди, які вибухли й ранили кілька осіб; ректор політехніки проф. Йошт, ендек, спротивився, щоб поліція ввійшла на терен політехніки; небавом потім появилася вістка, що ректор політехніки через погане здоровля зрікся свого становища: було прилюдною тайною, що він відійшов під натиском головно проф. Бартля, обуреного згаданою 1-травневою подією. 2) Група польської націоналістичної молоді напала на домівку недавно зорґанізованого Демократичного Клюбу у Львові та м. і. побила одного присутнього там діяча; коли зважити, що табор польських демократів в ультра-націоналістичному Львові був завжди і є дуже слабий (може за часів Батталії, Слівінського і Рутовського був трохи сильніший, але це вже дуже давні часи!), — то ще яскравіше кидається в очі непримиреність ендецької молоді навіть супроти тих, які в прилюдному житті не ґрають визначної ролі та творять острівець серед суспільно ворожого йому моря.

Поруч із цими льокальними подіями відносини серед самої польської високошкільної молоді та між нею і старшим громадянством (поза співзвучним та протеґуючим її політичним табором) — щораз більш загострюються. Ось тиждень тому студентська боївка напала у Ченстохові на загально-польську студентську паломницьку прогульку: похід розігнала та побила священників, що вели паломництво. Наробило це чимало шуму у польській пресі, в якій появився м. і. збірний отвертий лист голов кількох „Братніх Помоци" до голови Стронніцтва Народового Ковальського, чи Стронніцтво Народове бере на себе за той напад його членів відповідальність. Очевидно, що польська санаційна преса накидається на ендеків, які не цураються розбивати навіть релігійний похід з моментом, коли хтось загрожує їхньому монополеві оборонців Церкви й релігії.

Читати всі ті звістки й усю ту полеміку — нам, українцям, дуже дивно. Стоючи осторонь бачимо краще, ніж учасники тієї дискусії і всього того польського крутіжу, справжніх винуватців лиха. І тому не можемо бачити ріжниці між „Дзєнніком Польским", який нині громи кидає на польську націоналістичну молодь

за її виступи та на старших ендеків за те, що вони використовують навіть релігійні настрої молоді для партійних розрахунків, — та між таким „Словом Народовим" чи іншими ендецькими органами преси, що залишились вірні своєму прапорові і не стали на службу існуючому режимові. Не бачимо між ними ніяких різниць, бо хто-ж виховував польську молодь у таких напрямках думки й почувань, які згодом почали виявлятись у бійках, нападах та терорі супроти всіх і вся, хто тільки не на 100% є членом одного гурту?! Як можна скидати всю вину тільки на офіціяльних і формальних представників Стронніцтва Народового, тоді, коли одночасно ось саме иноді загальні збори ославленого „Звйонзку Полякув Земі Червеньскей" у найвищих суперлятивах славили свого основника і патрона Станіслава Грабського, який одного із стовпів Комітету Порозуміння Польських Суспільних Організацій, — того самого, який чейже від десятків літ впоює словом і ділом у молодь катехизм національної, ворожнечі та расової ненависти?! Хто вимагатиме за стан умів молоді, за її вдачу і погляди, як не ті духові проводирі з високошкільних катедр, які безпосередньо здобувають собі вплив на формування молодечої психіки?! Коли-ж мова про впливи ззовні, про політичні партії, про міжнародні течії, — то хто з польського громадянства мав і має по нинішній день відвагу протиставитись якомусь просто культові національного самозакохання, полученого з культом національної непримиренности й ексклюзивности, що панує хронічно у польському громадянстві та находить такі яскраві вияви у польсько-українських відносинах, у всій польсько-українській дійсности?!

Коли ми, українці, стрічаємось іноді з жалюгідними виступами нашої молоді на нашому рідному та польсько-українському ґрунті, то маємо один величезний аргумент на виправдання і старшого громадянства і самої молоді: ця молодь позбавлена рідної школи, рідної шкільної атмосфери, на цю молодь не має впливу рідна українська професура, якої нема, молодь не підлягає контролі власних виховників, які користувались би у неї довірям та які стєвились би до неї з сентиментом. Цього аргументу польське громадянство, польська професура, не має. Для польської молоді нема виправдуючого аргументу — величезного безробіття, бо хоч воно і польській молоді дає себе в останніх роках дещо відчувати, проте це райські відносини в порівнанні з ринком праці, що відкритий для українських абсольвентів високих шкіл. Нема теж усіх тих емоціональних чинників, які відомі тільки молоді бездержавних народів.

І тому польські професори, які здають собі справу з того, що вплив на молодь висмикується з їхніх рук і треба відкликуватись аж до адміністраційної влади за співпрацею, та група світліших польських професорів повинна здати собі теж справу з того, що фанатизм, як ідея, і терор, як форма його вияву, є недопускальні у засаді, взагалі, супроти нікого: коли сьогодні навчити молодь ненавидіти українця і нападати на українські установи, то завтра та сама молодь може звернутися проти рідних земляків. І дійсно звертається, а кровавi порахунки між ріжними групами того самого націоналістичного польського табору вказують, що цей процес іде своєю льогічною дорогою.

Нас внутрішні польські порахунки не торкаються, ми до них не мішаємось. Але безпосередньо торкається нас та робота, яку ведуть відповідальні — і не тільки ендецькі — польські діячі, політики та публіцисти, у висліді якої замість толеранції, зрозуміння і взаємозрозуміння, бажання не тільки самому жити, але і другому жити дозволити, — панує ненависть, злоба, заїлість та культ боротьби для боротьби.

ік.

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ РИЧАЛТОМ Зл. 155·—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

Невтральність Швайцарії та її армія.

Женева, 30. травня 1938.

Чим складнішими і більше напруженими робляться політичні відносини в Европі, тим більш розвивається змагання деяких менших держав до невтральности. За Швайцарією і Бельгією показує охоту до невтральности Швеція, існує проєкт також невтралізувати і ЧСР, що для нас з огляду на карпато-українське населення байдужим бути не може. Але треба сказати, що швайцарська невтральність є властиво так само мало товаром на експорт, як фашизм чи національний соціялізм. Швайцарська невтральність у межах Федерації є складовою частиною політичного світогляду населення, поза її межами европейською конечністю. У французькій і в німецькій частині Швайцарії є партії прихильні і до політичного ладу національних держав і до французького „Народнього фронту", але назагал відношення населення і уряду до всіх трьох великих держав, що сусідують з Федерацією одинакове і справді невтральне. Міжнародній статут швайцарської невтральности сформулований у 1815 р. ствердила Ліга Націй в 1920 р. і поширила його до меж „інтегральної" невтральности в часі останньої сесії Ради Ліги.

Дістала його Швайцарія при умові, що вона буде втримувати армію задовільну, щоб боронити свої кордони. Ця умова актуальна тепер більше, ніж колись. Швайцарське військо боронить не лише власної країни, але кожну з великодержавних сусідок. Швайцарія боронить Німеччину там, де Райн близький до свого джерела творить найслабшу природну оборону німецького півдня. Швайцарія заступає також шлях до промислової околиці Ліону і не дає обійти ззаду лінію Мажіно, як і німецьку лінію Зігфріда. Щодо Італії, то наявність швайцарської невтральности відсуває оборонну лінію південної сусідки від верхів Альп до Юри і Рони, що відповідає поглядам італійських стратегів від часів Юлія Цезаря.

Але таке становище Швайцарії накладає на неї нелегкий обовязок бути під військовим оглядом настільки міцною, щоб ніодна з її великодержавних сусідок не підлягла спокусі занять її територію випередивши інших. Стратегічним завданням Швайцарії є боронити з незначними силами заатаковані кордони, доки прийдуть помічні сили держав, що забезпечують швайцарську невтральність та поможуть їй устійнити фронт чи перейти до протинаступу. Отже швайцарська стратегія переважно оборонна. Швайцарський Генеральний Штаб був тої думки, що боронити такі прикордонні міста як Базель та Женеву неможливо та що лінія оборони малаб бути в дальшому запіллі.

Змагатися із своїми сусідками в маневруванні поважними масами війська Швайцарія не може, бо її фінанси не дозволяють їй на постійне військо навіть з 100.000 вояків. Отже вона мусить обмежуватися міліцією, яка зрештою творить в часі війни поважну військову силу. В 1914 р. Швайцарія змобілізувала за 50 годин і розташувала на кордонах 300.000 війська. Маючи 200.000 резерв вона може змобілізувати до кількох днів яких 500.000 війська. Але маючи на увазі, що несподіваний напад може мати вирішальне значіння в новітній війні, також як і те, що незначний простір швайцарської території не дозволяє відступити далеко від кордонів, виробив військовий провід Федерації спеціяльну методу оборони.

Прикордонна залога не може боронити життєвих осередків країни проти нападу ворожих літаків, які можуть осягти Ціріх за три і Берн за 9 мінут лету від кордону. Проти повітряного нападу зорганізовано пасивну оборону, затемнення міст, і активну. Спеціяльні швайцарські протилітакові гармати, марки „Ерлікон", довели вже свою справність в Еспанії. З 235 міліонів франків, які Швайцарія видає на свою оборону, припадають 115,800.000 на воєнне летунство.

Цікава також організація військового проводу Швайцарії. Її демократизм сягає так далеко, що вона не має навіть генеральської ранги в часі миру. Вона має генерала лише в часі війни чи тяжкої внутрішньої кризи. Від 1815 р. Швайцарія мала лише трьох генералів. Полковник є тут звичайно найвищою рангою. Генерала признає парлямент. Але ця система показується тепер непрактичною. В 1914 р. залежав вибір генерала від деяких політичних впливів. Зрештою треба мати людину, яка булаб приготована заздалегідь до своїх відповідальних обовязків. Тому переважає переконання, що краще призначити генерала вже в часі миру. Отже Федеральна Рада представить внесок у червні обом палатам призначити генерала вже тепер. Щоб не дразнити демократичної вражливости деяких послів, доведеться може призначити головного команданта швайцарського війська не даючи йому окремого титулу. Але таке становище необхідне в інтересах мілітарної безпеки країни, тому Швайцарія буде очевидно незабаром мати бодай „шефа Генерального Штабу".

До цих відомостей про швайцарське військо, більшість яких завдячую ласкавим інформаціям п. редактора П. Бріке, треба додати, що військо можна бачити тут не дуже часто, звичайно з нагоди якихсь патріотичних свят злучених з парадами. Але дуже часто доводиться бачити окремих вояків, на вулиці чи на залізниці, які з тяжким наплечником, шоломом і рушницею прямують на вправи. Не маючи блискучого вигляду вояків сусідніх великодержав, швайцарці роблять враження дуже здисциплінованих і справних вояків. Їх військова історична традиція не пропала даром. Хоч немає вже понад добру сотню років нагоди показати свою боєздатність, має, швайцарська армія дуже добру опінію в Европі. Рішучість, з якою вона показала свою готовість в 1914 р. боронити невтральности своєї батьківщини, завдячує їй мабуть участи в цій війні. Ця армія може з повним правом сказати тепер про себе, що вона є чинником миру в Европі.

М. Данько.

Українці на Міжнародньому Евхаристійному Конґресі в Будапешті.

XXXIV. Міжнародній Евхаристійний Конгрес у Будапешті, що відбувся від 25. до 30. травня ц. р., приїхало велике число представників майже всіх націй світа. Між ними не останнє місце заняло українське паломництво з Галичини. Було нас 58 осіб і двох епископів (Преосв. Чарнецький Микола і Бучко Іван).

Дня 25. V. раніщим поїздом виїхали ми через Лавочне, Мукачів, Мішкольц до Будапешту. У Волівці вийшли нам назустріч оо. Василіяни з о. протоігуменом Решетилом, який їхав з нами аж до мадярської границі. Раненько 26. V. приїхали ми до Будапешту, де приняв нас Преосв. Бучко, що виїхав кілька днів скорше від нас.

Місто прибрало святочний вигляд. Незвичайно чисте й чепурне, тепер мінилося барвами папських і державних прапорів.

По розміщенні на призначених комітетом Конгресу кватирах пішли ми на площу Героїв, де кард. Вердіє відправив Службу Божу для дітей і молоді. Понад 180.000 молоді приступило до св. Причастія. Організація і порядок цілого Конгресу чудували нас усіх.

В год. 11. наші священники взяли участь в окремому засіданні для духовенства, підчас якого папський легат-кардинал Евген Пачеллі виголосив палку промову. Того самого дня по-полудні відбулося перше пленарне засідання Конгресу у величезній галі в міському парку. Таких засідань було 3 — на них виголошували привіти представники усіх народів.

Вечором того дня взяли ми участь в імпозантній процесії по Дунаю. В повені світла й переблисках ракет та рефлекторів кардинал-легат увійшов з Найсвятішими Тайнами в ярко освітлений корабель. З грудей мільонової маси учасників, що залили береги Дунаю, неслися евхаристійні пісні, а процесійні кораблі плили поволи довкола острова св. Маргарити.

27. рано в базиліці св. Стефана брали ми участь у грецькій Службі Божій, що її відправив атенський епископ. В год. 11. у кіні „Гомерос" при вул. Герміна відбулося засідання української секції. На засідання прийшли оба наші епископи, о. кан. Бальок з Будапешту і представники українського Закарпаття. Референт п. н. „Вплив Евхаристії на українську культуру" виголосив о. Іриней Назарко Ч. С. ВВ., провідник нашого паломництва. По рефераті промовляли: еп. Чарнецький, еп. Бучко й о. кан. Бальок.

У вечорі того дня наші мужчини взяли участь у загальній цілонічній адорації мужчин. Ціла Площа Героїв заповнилася самими мужчинами, що сповідалися, причащалися і приріків адорації було коло 200.000.

В суботу 28. травня в церкві св. Германа, призначеній для українського паломництва, еп. Іван Бучко в асисті о. кан. Галянта й о. дек. Макара відправив читану Службу Божу, підчас якої наші паломники приступили до св. Причастія. По Сл. Божій гарно промовив до нас наш Владика. В год. 11. відбулося окреме засідання для католиків східнього обряду. Предсідником був кард. Капуні. З наших епископів виголосили реферати: еп. Гойдич з Пряшева та еп. Бучко зі Львова. Справжнім ґураганом оплесків приняли всі реферат Преосв. Бучка на тему: „Евхаристія основою єдности Церкви".

Останнього дня Конгресу рано в год. 9. відправив торжественну Службу Божу кардинал-легат. Наше паломництво взяло корпоративну участь у цьому богослуженні та звертало на себе увагу всіх чудовими національними одягами наших пань. По богослуженні вислухали ми голосу св. Отця, що на радієвих хвилях ніс ся до нас з Кастель Ґандольфо. На закінчення доступили учасники повного відпусту.

Пополудні на закінчення конгресу пройшла головними вулицями міста процесія всіх учасників. З участи в цьому Конгресі скористали ми багато, бо побачили подивугідну організацію мільонової імпрези, оглянули ріжні культурні надбання мадярів та передусім стрінулись ми з нашими братами-заточенцями, що нами щиро заопікувались та прощали зі сльозами в очах.

Технічною сторінкою нашого паломництва занявся Wagons-Lits Cook.

Учасник.

Незмінно щаслива колєктура

„НАДІЯ"

ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 11

виплатила в 41 Льотерії своїм Клієнтам:

Зл. 50.000 на ч. 79895

Зл. 50.000 на ч. 111004

Зл. 20.000 на ч. 992

Зл. 20.000 на ч. 131287

Зл. 20.000 на ч. 28078

Зл. 15.000 на ч. 96700

Зл. 10.000 на ч. 59189, 69570, 84868, 98531, 114265, 137001, 144930, 149612

Зл. 5.000 на ч. 15126, 60427, 63974, 81612, 110643, 143792, 151321, 151333, 158156

та величезну ск льк сть вигр нижче 5.000 зл.

купуйте щасливі льоси 1-шої кляси.

Привіт свідкам національної культури.

(В ДЕНЬ ВІДКРИТТЯ І. УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАҐОҐІЧНОЇ ВИСТАВИ.)

Нині, в суботу 4. червня, в 16-ій (4-ій) годині пополудні відкриє Рідна Школа у Львові в Національному Музею Першу Українську Педагоґічну Виставу, як продовження и доповнення праць свого Першого Українського Педагоґічного Конґресу, що відбувся 2-го і 3-го листопада 1935 року.

Зійдуться представники зорганізованого українського громадянства, щоо під проводом Рідної Школи поглянути на німих свідків праці та змагань багатьох поколінь, німих свідків досягнень та праці живих людей, німих свідків, зібраних уперше за довгі десятиліття і століття в одному місці.

І. Українська Педагоґічна Виставa — це реальний поміст між минулими, сучасними та майбутніми українськими поколіннями, жива традиція в німих документах та матеріялах праці живих українських людей у часі та просторі для розвитку національної культури, для виховання й освіти, як духової основи життя та розвитку українського народу.

Є в І. Українській Педагоґічній Виставі своя глибока символіка. Перед нашими очима вирнуть мертві документи й матеріяли, що засвідчать вікову працю й життя українського народу. Минули десятки й сотки літ, минуло неодно добро і зло, минули дні спокійного та щасливого життя і дні великих рухів та злиднів, а людська праця, як основа розвитку й життя народу, залишилася. Свідки цієї праці в мертвих документах на І. Українській Педагоґічній Виставі пригадають нам, що український нарід жив, живе та вік жити буде, як довго находитимуть серед нього люди, що в суспільній праці та змаганнях бачитимуть одинoку основу розвитку й істнування народу.

На І. Українській Педагоґічній Виставі найдуться побіч себе документи й матеріяли людської праці вперед десятків та сотків літ з доказами праці нинішніх дітей і молоді, сучасних виховників і педагоґів. Вони пригадають нам, що минулі покоління, та живі нині та майбутні наші внуки і правнуки — це один живий, вічний нарід. Окремі люди й цілі покоління міняються, але праця, основа життя народу та сам нарід залишається на віки!

Частину матеріялів, зібраних на І. Українську Педагоґічну Виставу, передадуть упорядники першому Українському Педагоґічному Музеєві, що буде згодом зорганізований або як окрема національно-культурна установа, або як самостійний педагоґічний відділ Національного Музею у Львові. Засновуючи Український Педагоґічний Музей, положать упорядники тверду основу під осередок української педагоґічно-виховної традиції, основи духової сили кожної нації, передадуть майбутнім поколінням українських виховників і педагоґів готовий матеріял дальшої праці, створять наукову лабораторію української педагоґічної думки.

В дуже важких умовинах і часах національного життя українського народу відкриває Рідна Школа І. Українську Педагоґічну Виставу. На тлі загального духового пригноблення стає І. Українська Педагоґічна Вистава ясним промінем на густо захмареному національному фірманенті українського народу. Вона пригадує нам, що навіть у найважчих моментах праця мусить бути одиноким дороговказом розвитку й життя народу. Нарід, що не затратив ще здатности до праці на основі національної традиції, не має чого боятися за своє майбуття!

—o—

Чи населенню Турчанщини потрібна дальша поміч.

З дотеперішніх голосів та покликів у часописах і виказів матеріяльних страт населення турчанського повіту, як також з признаної допомоги державних і громадянських чинників можна мати враження, що населенню Турчанщини не грозить вже голодова катастрофа, бо худоба, що врятувалася, вийшла вже на пашу, а весняні засіви вже покінчені. І ті, що під першим враженням катастрофи спішили з поміччю чи мали замір поспішити, з часом успокоїлися, переконані, що гроза голоду вже проминула та та що дальша поміч не конечна.

Щоб зобразити дійсний стан катастрофи, варто подивитися на присланий мені матеріял, представлений у трьох таблицях. Виказ ті зладжені по волостям (13) і з міста Турки. З цих таблиць видно, що від осени 1937 до початку травня ц. р. впало в турчанськім повіті 1.196 штук рогатої худоби, 155 коней, 125 безрог і 865 овець **вартости щонайменше чверть міліона зол.**, числячи по найнижчих цінах та не вчисляючи сюди страти на дорізаних штуках, а саме: 832 коров, 703 безрог і 1876 овець та на страті набілу через недожившення 15.580 коров. Таким робом ця страта сягає **щонайменше пів міліона зол.**, що видно з III. таблиці, яка виказує запотребування кредиту на суму 585.556 зол.

Коли приглянутись таблиці II., то 5.465 родин потребує помочі до нового збору, або числячи по 5 осіб на родину — 27.352 осіб. Новий хліб може бути в горах щойно в половині серпня, тобто за 75 днів. Колиж на виживлення одної родини денно потрібно щонайменше золотого, то на 75 днів для 5465 родин потрібно помочі на суму 409.875 зол.

Колиж до цього додамо, що тепер у горах заробітки тільки по тартаках і лісах, де українців не приймають, хіба, що належать до „Стшельца" (навіть циганів за роботу вписали до „Стшельца"!) — то марева голоду в Турчанщині ще далеко не усунено.

Поміч уряду (к. 5.000 зол. беззворотної запомоги і 15.000 зол. на роботи при дорогах) не могла дійти до всіх громад, бо вона д. незначна. Тому грозить небезпека пошестей з причини голоду, а кредит, який так тяжко дістати в комунальній касі в Турці, зовсім не вистачає, бо тут не вистане 200—300.000 зол. кредиту. З порожного не наллєш!

Позатим, крім Центросоюзу, ще не прийшли з поміччю наші центральні установи, а вона конче потрібна і населення чекає на неї!

Будучи 27. V. ц. р. Турці я бачив десятки голодуючих, що очікували помочі чи то в старостві, чи в українськім громадянськім комітеті. Тому отсією дорогою звертаємося ще раз до українських центральних установ і громадянства прийти якнайскоше з поміччю потребуючим, тимбільше, що ще до того всього 22. V. ц. р. у восьмох селах Турчанщини градові бурі знищили осінні та весняні засіви.

Цікаве, що декотрі обшарники ще й тепер користають з нужди населення, бо, як показалося, закуплена по 5 зол. за метр. сотнар соломи (через рільничий синдикат) і роздана населенню на доживлення худоби показалася зверха здорова, а в середині був гній і тирса. Зате була мокра і більше важила. Не гоноровo, але здорово!

Посол Гриць Тершаковець.

—o—

„Трагедія Холмської Землі".

Завіса піднята.

Під наголовком „Трагедія Холмської Землі" писав в „ІКЦ" відомі репортажі сумної памяти п. Петерс. Згадуючи цей наголовок, орган православної Митрополії, тижневик „Слово" (ч. 22), містить під власним наголовком „Завіса піднята", як завжди, дипльоматичний, в білих рукавичках, але не позбавлений сили й гостроти відгук. Для оріентації українського громадянства цитуємо із згаданого відгуку деякі, найбільш характеристичні місця в буквальному перекладі:

„З рядків (п. Петерса) сам собою **складається гимн** витревалости у своїй вірі православного народу Холмщини".

„Читач „ІКЦ" побачив фотографії **закритих і запечатаних"** наших церков, що стоять, як німий докір, ось уже 15—20 років"... „і поруч — фотографії скромних молитовних домів, що їх збудував нарід замість них (церков), для задовольнювання своїх релігійних потреб, в останнім часі, в роках кризи, за свої грошики... й теж зачинених".

„Розпочато розбірку православної церкви в Щебрешині, яку **збудовано в 12. столітті та яка уявляє собою памятку старовини".**

„Читач довідався: „про **безправне положення неетатового духовенства,** яке позбавлене всякої підтримки держави й не має ніякого за-

безпечення: ні землі, ні дотацій, ні платні за виклади релігії, ні причтових помешкань";

„про таємне — за одну ніч — здвигнення храмів";

„про збезчещення зачинених православних святинь";

„про підпали православних церков (уже відомі три підпали за один місяць).

„І неодна ще характеристична рисочка, що каже про тяжку долю православія на Холмській Землі, представлена тут" (у репортажах п. Петерса — В. О.).

„Духовенство жебрацьке: але, як напевно відомо авторові, на нього сиплються одна за одною величезні кари — по 500 зол. за відправу літургії без дозволу".

„Щоб там не було, а факт став широко відомий: **понад сто церков і молитовних домів зачинено".**

„Але чому сектанти можуть збиратися для богослужень і будувати молитовні доми, а православні не можуть?"

„Православні церкви повинні бути відчинені й залишитися православними. **Цього вимагає справедливість"...**

Гадаємо, що коментарі зайві, і ми їх не додаємо.

В. О.

З поштами паспорту, дороги, мешкання й повного утримання коштує місячний побут:

В Берліні	зол. 681.—
у Відні	зол. 672.—
в Мілляно	зол. 825.—
в Парижі	зол. 777.—

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ НА КОРИСНЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ВІДПУСТКИ ЗА КОРДОНОМ РАДИТЬ

Пром-банк

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Німеччина протестує проти переслідувань німців

У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Як повідомляють урядово з Берліну, німецький посол у Празі зложив протест проти переслідування німецьких громадян у Чехословаччині та проти інциденту в Нідеруллерсдорфі, де чеські вояки здерли німецький прапор.

ПРОТИНІМЕЦЬКИЙ КУРС.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що чеське міністерство внутрішніх справ відібрало дебіт вісьмом німецьким щоденникам.

На цьогорічні Зелені Свята приготовили судетські німці велике число обходів і національних торжеств. Всіх їх вони тепер відкликали з уваги на теперішню поважну ситуацію в краю.

До Відня приїхав з Чехословаччини німецький цирк. На кордоні чеська сторожа так переводила точну ревізію, що спричинила чимало шкоди.

ЧЕСЬКИЙ ПІДСТАРШИНА СТРІЛЯЄ ДО НІМЦЯ.

Німецьке інформаційне Бюро повідомляє, що в Хебі дійшло знову до інциденту між судетськими німцями і чехами. Чеський підстаршина стрілив до німця 4 рази з револьверу і зранив двох німців у ноги. Його арештували і тим способом охоронили від самосуду юрби.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 4. червня (23. травня) 1888.

ПРИЧИНА НУЖДИ В ГАЛИЧИНІ.

На першому місці „Діло" містить п. н. „Думка русина з провінції" статтю, написану з приводу книжки польського посла Щепановського п. н. „Ненда Галіції". Автор статті твердить, що Щепановський не подав у своїй книжці найважнішої причини нужди галицького населення, а саме: національної боротьби. Автор каже, що якби ту енергію, яку зужив на національну боротьбу, звернути на розвиток господарської ділянки, то господарський стан Галичини напевно поправився б. Щоб вимінути ту національну боротьбу, треба, щоб галицькі поляки погодилися на те, щоб українці мали рівні з ними права.

З ДІЯЛЬНОСТИ „РУСЬКОГО КЛЮБУ".

Відень, 2. червня. Руський клюб розвязався.

Відень, 3. червня. За відшкодуванням власникам пропінацій в сумі одного міліона зр. голосували з руських послів Сінгалевич, Мандичевський і Охримович. Посли Озаркевич і Ковальський стримались від голосування і вийшли підчас голосування з салі.

„ЩОБ НЕ БУЛО ЗДОГАДІВ..."

„В суботу почалися сьогорічні великі вправи генерального штабу (австрійського) під проводом шефа ген. штабу бар. Бека і потривають три тижні. Але щоб ті вправи не дали причини до якихнебудь здогадів і балачок політичного характеру, вирішено, щоб вправи відбувалися у найбільш віддалених від північно-східної границі держави сторонах.

ПАПА ПРОТИ НОВОГО ІТАЛІЙСЬКОГО КАРНОГО ЗАКОНУ.

На тайному консисторі, що відбувся 1-го червня, мав папа довшу промову до кардиналів, в якій виступив проти нового карного закону, особливо проти його постанов, що торкаються духовенства. Він назвав цей закон новою напастю на свободу церкви, ділом протирелігійним та у своїх основах проклятим.

ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКА ВІЙНА В ЦИФРАХ.

Як подає японська адміністрація і головна квартира, від кінця лютого в Китаю убито 2.130 японців і 8.586 ранено; за той час китайці втратили до 250.000 вояків.

У травні японські літаки виконали 1800 налетів і скинули 900 тон бомб.

Від початку війни японці зістрілили 1.058 китайських літаків, у травні — 26.

—o—

ЯПОНСЬКА ВІДПОВІДЬ НА АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Японський уряд приняв усі домагання уряду Злучених Держав Півн. Америки. Він погодився на зворот американської власности в Китаю і дав дозвіл американцям вернутися на їхні давні становища, що їх займали до вибуху війни в китайських місцевостях, що їх тепер заняли японські війська.

—o—

паперці тутки калина

ЗА ЯКІСТЬ СЛУШНЕ ПРИЗНАННЯ

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 5

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

СТАТТЯ ПРО „ВАЛЄНРОДА" І ПЕРЕДМОВА ДО „OBRAZKÓW GALICYJSKICH".

Коли до сказаного додам, що Міцкевича вважають поляки за свого найбільшого поета, що його тлінні останки спочивають на Вавелю побіч польських королів і Косцюшка, що польський нарід ставить йому памятники, де тільки має нагоду, і скажу, що Франко у згаданій своїй статті написав ні більше, ні менше, як те, що „зрада у своїх найріжноманітніших формах була головною темою майже всіх поезій Міцкевича", що ця зрада — і це найхарактерніше — малюється в нього не як підлий вчинок, як заперечення етичного почування, але дуже часто як щось геройське, деколи навіть як щось ідеальне, бо надхнене найкращим патріотизмом; що ця стаття появилася напередодні сотих роковин народин Міцкевича і була написана в журналі, якого співробітниками були визначні европейські письменники, — зрозуміємо гнів та обурення поляків на Франка.

Добре тоді дісталося нашому поетові за статтю „Айн Діхтер дес Ферраттес". На стіні дому при вулиці Зиблікевича, де раніше жив поет, появився напис червоною фарбою: „Tu mieszka łotr Iwan Franko!" а на дереві напроти дому гойдалася з ганчірок зроблена лялька з приписленим написом: „Iwan Franko". Коли поет зайшов у редакцію „Kurjera Lwowskiego", його довголітні товариші та приятелі пішли в іншу кімнату, а один з них Фрілінг заявив йому: „Pan tu nie masz miejsca!"[4]). З газет і журналів посипався на його голову град образливих слів, лайок та погроз. Вступ до польських товариств і редакцій Франкові був зачинений.

Одночасно за виставовим вікном „Ксенгарні Польскей" появилася в жовтій окладинці книжечка п. з. „Іван Франко. Образкі галіційскє". Коли була б тоді інша Франкова книжка на виставі, не цілі шиби були б у книгаря і мабуть не зовсім цілим і він був би, а так і книгар посміхався, і книжечка з чільного місця заглядала до публики. Польська публика видно, знала зміст книжечки, — так воно й було.

Від доктора Шурата довідуємося, що „Образкі галіційскє" з переднім словом „Нецо о собє самим" були видруковані ще 1895 року, але д-р Генрик Бігеляйзен, редактор „Бібліотекі Мрувкі", в якій друкувалася книжечка, і поет Ян Каспрович не радили Франкові випускати її у світ з переднім словом, у тій формі, у якій воно було написане[5]), але тепер, коли появилася стаття „Айн Діхтер дес Ферраттес" і всякі нитки польської приязни з Франком були пірвані, книгар з великою радістю виставив книжечку на продаж.

Що-ж писав Франко в передньому слові „Нецо о собє самим", що могло подратувати українців і викликати гнів проти нього? Отже проаналізувавши в ньому скептично свій український патріотизм, він прийшов до гіркого висновку, що не любить українців, бо „так мало знайшов він по між ними справжніх характерів, а так багато малоти, вузької партійности, дволичности й пихи, що дійсно не знає, за що мав би любити їх"; не любить і України так, як „патентовані патріоти", бо не любить фраз, щоб сказати, „що ніде не має так гарної природи, як на Руси"; бо мало знайшов у її історії „прикладів справжнього громадянського духа, справжньої самопожертви, справжньої любови"; бо Україна як раса „отяжіла, невстрійлива, сентиментальна, без гарту й сили волі, так мало здатна для політичного життя на власному сміттю, а так багата на перевертнів усякого сорта"; не любить він урешті її будучини, „якої не знає, і для якої слави не бачить підвалин"[6]).

(Далі буде).

[4]) Версію про прикру пригоду Франка в редакції „Кур. Льв." я подаю за д-ром Шуратом (стаття „Франків Іван Вишенський", ст. XI). Шурат був знайомий з польськими журналістами і вони мабуть цю пригоду так розказали йому. Михайло Павлик пише: „Франка прогнано з „Кур. Лв."... 11-го мая т. р., заочно письмом". Спис творів Івана Франка". ст. 114.

[5]) Д-р Шурат. Франків „Іван Вишенський", оп. цит. ст. X; Як Каспрович. Взаємини Франка з Каспровичем. „Діло", 1926, ч. 172.

[6]) Iwan Franko. Obrazki galicyjskie. Lwów, 1897

Економічний огляд.

„Овече питання“ у нас.

ЗВІРЯ, ЩО НАС ОДЯГАЄ.

Існує в нас один рід домашніх тварин, дуже поширених у світі та під багато оглядами дуже важних, а ми (маю на думці — міщухи) дуже мало про них знаємо. Цей рід тварин — вівці. Без пересади можна сказати, що кожний з нас менше знає про вівцю, як про таких рідких, далеких та непожиточних звірят, як наприклад, про жирафу, боа-конструктора, крокодила або кангура, не говорячи вже про лева, тигра, слона або гориля. Щоправда, досить часто вживають у нас слово „баран“. Та ми з засади вживаємо його тільки в негативному значінні, натякаючи ним на одну психічну ціху, часту і безсумнівну важну в людей, та зовсім не суттєву в овець. Суттєва річ у вівці — **вовна.** І, без пересади, треба стверднти, що на цьому відтинку сповняє вівця у всьому світі незвичайно важну, велику і корисну місію. Вовняний одяг, трикотарські вироби, кожухи, „кримки“ та коци, все це річи необхідні для людства, зокремаж у холодніших районах земної кулі. Самої тільки вовни спотребовує людство щороку поверх 1.700 міліонів кільограмів.

Одиноким або майже одиноким і незаступним доставцем цих продуктів є саме вівця.

Завдання цієї статті — трохи познайомити ш. читачів з „овечим питанням“ у нас. Бо воно заслуговує нині на велику увагу не тільки в нашому сільсько-господарському, але теж у загально-економічному житті.

НИНІ
ПИВО ПІЛЬЗНЕНСЬКЕ
БРІСТОЛЬ.

СКІЛЬКІСТЬ І ЯКІСТЬ.

Годуємо (маємо на думці наші землі в Польщі) розмірно **дуже мало овець.** Досадно ілюструє це нижче подана табеля:

Край:	Скількість овець:	Скількість овець на 100 мешканців:	Скількість овець на 10 коров:
Франція	10,000.000	23	6.5
Зл. Д. Америки	52,000.000	40	7.5
Англія	25,000.000	53	29.—
Польща	3,000.000	9	3.—
Воєв: львівське, станисл. і тарноп. та Волинь	600.000	7	2.—

Коли йде про якість — то вівці, що ми їх годуємо, назагал найгірші в цілій Европі, з виїмком СССР. Наша вівця річно дає пересічно 0.8—1.5 кг. вовни, тоді, коли „загранична“ пересічно 3—5 кг. і більше. Вина тут **не раса** наших овець, тільки **незвичайно примітивна годівля** у нас цих тварин. Тут треба додати, що при менш-більш поступовій годівлі, вівця дає найбільший дохід з поміж усіх домашніх тварин.

ВОВНА І БІЛЯНС ТА КОЖУХИ І ВІЙНА.

Польща продукує річно 5.000 тон вовни, консумує 32.000 тон, отже мусить імпортувати 27.000 тон. Це коштує щороку поверх 100 міліонів золотих.

Крім цього спроваджує Польща щороку великі скількости кожухів, каракулячих шкірок та готових смушкових виробів (дамських плащів, тощо) і бриндзі. Не дивно, що від кількох років Польща докладає всяких зусиль, аби розвинути в себе годівлю овець до тієї міри, щоб вона покривала краєву консумцію овечих продуктів.

Спеціялісти обраховують, що для цього число овець мусілоб у Польщі щонайменше чотирикратно зрости, що крім цього мусілаб поважно зрости якість (видайність) краєвих овець і, що на цей чотирократний зріст овець „безпечно“ є в Польщі „місце“.

До швидкого піднесення вівчарства спонукують Польщу ще моменти самовистарчальности на випадок війни. В нашому кліматі брак вовняного одягу і зокрема кожухів, робить армію таксамо нездібною до війни, як брак муніції.

У звязку з цим усім влада старається створити для розвитку вівчарства якнайбільше сприяючі умовини. Робить вона це між іншим в той спосіб, що запевнює для краєвих овечих продуктів збуту (досі ринок просто не узнавав краєвої вовни), шляхом обнижки ріжних оплат (в різних, на залізниці), субвенціонування, тощо. Завдяки цьому **для годівлі овець у Польщі запевнена на довший час дуже корисна зовнішна конюнктура.** Цим повинні зацікавитись і наші господарські круги.

МАЙБУТНЄ БАГАТСТВО НАШИХ ГІР.

Зокрема повинні зацікавитись тією справою наші Карпати та Підкарпаття. Йде про те, що гори та підгіря — це з природи годівельні околиці, тобто такі, що найкраще надаються для годівлі тварин. Нині ці околиці належать до найбідніших наших земель, їх життєва стопа є неймовірно низька і частим гостем є там голод. Та, з другої сторони, наші карпатські пасовиська та полонини є в жахливо-поганому стані, бо їх зовсім або майже зовсім не поправляють, управа пашних рослин стоїть там на дуже низькому рівні, а залагоджена та не селекціонована (брак „расових“ бугаїв, баранів) тварина, зокрема вівці, відзначається незвичайно низькою продуктивністю.

Очевидно при відповідній праці (поправа пасовиськ і полонин, селекція, тощо), годівля овець могла би стати справжнім багатством наших гір.

ПІОНІРИ З „МАСЛОСОЮЗУ“

Знана є засада, що **найкращою рекламою якоїнебудь галузі хліборобства є запевнення корисного збуту на її продукти.** Велику місію сповняє у наших Карпатах під цим оглядом Маслосоюз, через свою бриндзярську акцію. В минулому році, не вважаючи на відому жахливу посуху, експортував він із цих околиць (головно із районів: Шибене, Ворохта та Тарнава) 41.315 кг. будза. При цьому бриндзярська акція „Маслосоюзу“ не обмежується тільки до торговельної праці. „М. С“, організує теж раціональніше годування овець, поправу полонин, тощо. Завдяки цьому бриндзярська акція „Маслосоюзу“ є справжньою **піонірською працею** в годівлі овець у наших відсталих і темних горах.

Минулого літа мав я нагоду на тарнавських полонинах ближче пізнати одного з „піонірів із „Маслосоюзу“. Опалений як циган, атлетично збудований, бо підгодований будзом, жентицею та прегарним полонинським воздухом, меткий та енергійний, нагадував він героїв оповідань про агентів англійських чи американських торговельних „компаній“, що працюють на ледах Аляски чи Камчатки або у джунглях Африки.

Треба відмітити, що вище згадана піонірська праця „Маслосоюзу“ стрічає великі перепони, які просто унеможливливили „Маслосоюзові“ поширювати його незвичайно корисну працю на дальші райони. Це тим дивніше, коли взяти під увагу справді поспішні змагання держави розвинути в себе вівчарство.

ПРОМИСЛ, ЩО СПИРАЄТЬСЯ НА ГОДІВЛІ ОВЕЦЬ.

Нині наше вівчарство стоїть так низько, що його продукти майже всеціло йдуть на заспокоення потреб самих годівельників. Колиб ми піднесли саму тільки якість (видайність) наших овець (навіть без збільшування їх скількости), наше вівчарство могло би давати велику скількість продуктів „на експорт“. Це зновуж дало би тверді основи під розвиток численних галузей перерібки овечих продуктів, як наприклад: ткацького промислу, килимарства, трикотарства, гарбарства та кожухарства, смушкарства, тощо. Це далоб гарні варстати праці десяткам тисяч наших фізичних та інтеллектуальних робітників.

Та вже й нині є тут велике поле „до попису“.

ОРГАНІЗУЙМО ЗБУТ ОВЕЧИХ ПРОДУКТІВ!

Назагал до піднесення нашого вівчарства ведуть два основні шляхи: 1. Організація годівлі. 2. Організація збуту овечих продуктів. Коли йде про цей другий шлях то тут багато може зробити в першу чергу наша кооперація, а також приватна торговля, організування трикотарських, гарбарських і інших таких курсів та врешті наш консумент.

Отже: їджмо багато нашої бриндзі „М. С.“, купуймо светери й інші трикотарські вироби тільки з нашої (грубої) вовни і вироблювані руками наших дівчат, їджмо багато баранини, купуймо кожухи тільки в наших крамницях чи в наших кушнірів, вовну, пряжу та волічку у нашій кооперативі „Вовна“, що недавно повстала у Львові і помагаймо „Сільському Господареві“ в його важкій праці над піднесенням овечої культури. **Ярослав Татомир.**

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ЗНАЄ, ЩО
IV. УКРАЇНСЬКИЙ СТАТИСТИЧНИЙ РІЧНИК
— — який вже вийшов з друку, — —
є необхідний, бо подає українську статистику всіх українських етнографічних земель як рівнож містить велику інформаційну частину з адресами українських установ і преси у всьому світі.
— — Текст український та анґлійський. — —
Ціна тільки зол. 2.50. Ціна тільки зол. 2.50.
Замовляти вплачуючи зол. 3 (вартість річника й порто) на конто ПКО 21.776, Ł. Łukasiewicz, Warszawa.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД: КНИГАРНЯ НАУК. Т-ВА ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА — ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ХЛІБОРОБСЬКІ ПРИМУСОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

В міністерстві рільництва в Варшаві відбулась недавно конференція, якої темою було **введення на село примусових станових організацій.** Голоси щодо доцільности їх поділились.

ОСПАЛІСТЬ ПРИВАТНОЇ ІНІЦІЯТИВИ.

У Ц. О. П. брак цегли. „Газета Польска“ вважає це доказом оспалости приватної ініціятиви. „Курер Польскі“ добачує вину того в недавній регламентації цін цегли. Перед продуцентом були два гороскопи: або втрати або Береза. „Капітал легко відстрашити, але трудніше притягнути“ — зазначує згадана газета.

В РОЗШУКАХ НОВИХ ФОРМ ГОСПОДАРСЬКОГО УСТРОЮ.

Загальну увагу і численні міркування в польській пресі викликала нова книжка **проф. Ф. Млинарського** п. н. **„Економічний пропорціоналізм. — Проблема нового напрямку“.** Автор, — відомий економіст, — шукаючи за новою формою господарського устрою, висуває низку відважних проектів, як напр.: заступлення золота в валютовій системі публичними услугами і дотроєння емісії банкнотів до висоти публичних обтяжень та суспільного доходу, — стабілізацію цін деяких підставових сирівців (як напр. збіжжя), — суспільний, а не капіталістичний характер праці й участь працівників в зисках підприємства, тощо.

Думки проф. Млинарського викликали численні критичні застереження.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЗАКЛИК ЧЕСЬКОГО МІНІСТРА ФІНАНСІВ ЗБЕРЕГТИ СПОКІЙ ТАКОЖ У ДІЛЯНЦІ ГОСПОДАРСТВА.

Напружена політична ситуація поміж ЧСР. і Німеччиною з приводу Судетів спричинює чимало клопоту чеському урядові і в економічних справах. Мало хто в нас звернув увагу, що напр. **курс чеської корони значно обнижився.** Коли давніше оцінювано поміж 17—19 поль. золотих за 100 ч. к., то тепер є він на рівні між 9 і 12! На увагу заслуговує теж промова чеського міністра д-ра Кальфуса в празькому радіо 28. травня т. р. Повний її текст принесла „Прагер Пресце“. З неї довідуємось про **поважну паніку серед банкових вкладчиків.** „Як міністр фінансів — заявляв у своєму заклику д-р Кальфус — уважаю своїм обовязком заапелювати до населення, щоб воно в господарських справах зберегло такий спокій і розумне зрівноваження, як зберігає його красково в політичних справах“. І міністр підкреслив у дальшому, що мобільність чеського гроша є така велика, що нема найменшої загрози для вкладчиків. Нервовість є найбільшим ворогом. І кожний, хто знімає з вкладки більше ніж потребує, або не зберігає речинців знаменитий, виказує брак розуміння того, що обовязком громадянина в теперішньому часі є спокійно спостерігати події. Д-р Кальфус висказав вдоволення, що при банкових віконцях і на біржі можна зазначити вже успокоєння.

ВІДЕНСЬКА „ДІ БЕРЗЕ“ ПЕРЕЙШЛА ДО ПРАГИ.

Відомий господарський часопис „Ді Берзе“, присвячений економіці середущої Европи, перенесено з Відня до Праги, де він появляється під новою назвою: „Дер Ост-Европеїше Фольсвірт“. Видавець Густав Штерн був думки, що „анплюс“ Австрії не дасть змоги видержати в дальшому обективність в оцінці середньо-европейських господарських проблем і тому рішив перейти зі своїм виданням до столиці ЧСР.

Сторінка без політики.

Ситківка зперед пядесяти літ.

За кілька тижнів має відбутися в Англії ситківковий турнір, який викликує вже тепер величезне зацікавлення серед усіх англійських спортовців. Це зацікавлення зовсім оправдане, коли зважимо, що змагуни виступлять підчас цього турніру в одягах, яких вживали ситківкарі зперед пядесяти літ.

В першу чергу треба підкреслити, що рік 1873 був переломовою датою в історії ситківки, бо того року сір Вілям Герд Дайк, міс Юлія Маршал і містер Гіттефт грали партію ситківки в парку Люлінгстон і підчас тієї партії устійнили правила гри та спосіб обчислювання гри, який обовязує до сьогодні в ситківці.

Підчас тієї історичної гри замість сітки на грищі стояла драбинка, над якою у відповідній висоті стояла друга драбинка. Грачі намагалися грати в той спосіб, щоб мячики перелітали між обома драбинками. Ішло про те, щоб до гри ввести низькі, гострі мячі і сильно биті, замість дотеперішної високої гри т. зв. „бальонів".

Як видно з тодішніх світлин, міс Маршал була одягнена в довгу поза кістки сукню, стиснена в поясі горсетом і на голові мала капелюх прибраний штучними квітами та випханими птахами. Мужчини були одягнені вже більше по спортовому. Вони мали на собі короткі широкі штани, шнуровані капці і... твердо прасовані сорочки й високі тверді коннірці, які їх давили під шию.

Справді цікаво, як вони могли в таких „спортових" одностроях грати?

Тепер, підчас того оригінального „костюмового" спортового конкурсу мячики будуть збирати два мужчини, які підчас памятного метчу в 1873 р. в парку Люлінгстоні збирали мячики як семилітні хлопці.

—o—

Рефлєктором урятував життя.

Дотеп і проворність старшини британського корабля „Кнігфішер" урятували життя чоловікові, який малощо не згорів живцем підчас пожежі.

Корабель їхав на лінії Фальмуту. Коло години першої вночі дижурний старшина побачив, що в невеликого надбережного дому бухають величезні вогненні язики. Старшина знав дуже добре надбережний домик і часто в ньому бував: там містився клюб гри в гольфа.

Крім того згаданий старшина знав ще й те, що на першім поверсі того дому мешкав сторож клюбу, який відзначався незвичайно сильним сном. Счинити алярм булоб уже рішуче за пізно. Сторожеві грозила неминуча смерть. Тоді старшина велів засвітити помічний рефлектор і сам скермував жмут світла просто на вікно тієї кімнати, в якій він знав, що там спить сторож.

Кілька секунд пізніше сторож появився у вікні. Рефлектор негайно скермували на бік і тоді сторож побачив, що цілий дім стоїть у вогні. Не надумуючися, він вискочив негайно крізь вікно і таким чином урятувався від певної смерти.

—o—

Ковбої в Парижі.

В Парижі істнує клюб, якого члени (двацять-кілька) збираються кожного понеділка, щоб забути, що вони живуть в однім із найбільших міст у світі та щоб за кілька годин перевернуться [illegible].

Коли хтось увійде на терен клюбу, може спершу подумати, що він раптом опинився десь в диких просторах Мексику. Мужчини носять довгі, шкіряні штани, грубі ріжнокольорові сорочки і на шиї мають барвні хустки. На голові носять широчезні ковбойські капелюхи. Також кільки жінок приходить до ковбойського клюбу. І вони теж одягнені, як мужчини в пестрі строї.

Коли ввійти на терен клюбу, можна побачити, як один із членів гонить стрімголов верхом, інший кидає лясом... Глядачі сидять на віконах, наче на клюбових фотелях і приглядаються диким пописам. Здається, що ось-ось хтось кине ножем у плечі. Та воно лиш так здається, бо члени клюбу це самі інжиніри, малярі, урядовці, [illegible] обовязком є носити кожного понеділка ковбойський одяг. Учасники клюбу вчаться при тім ковбойського ремесла, напр. їзди верхом, киданя „ляса" і т. д. Одначе найважніший предмет навчання це те, що кожний мусить собі засвоїти „фахові вислови" ковбоїв і вміти їх по американськи вимовляти.

Які завдання має клюб? Ніякі. Просто кожний із членів хоче на якийсь час утекти від цивілізованого окруження великого европейського міста.

Боротьба з пантерою в авті.

Магараджа Девасу любив від довшого часу виїздити кожного тижня в джунглю, щоб там уполювати собі дони на дикі звірі. Його найбільшою приємністю були лови хижаків при допомозі сіток. Та ця приємність була теж одночасно дуже небезпечна. Зловлених молодих звірів завозили до пишно уладженої резиденції індійського багача, там їх освоювали та опісля пускали в город, по якому вони ходили зовсім свобідно.

ХИЖАКИ ДЛЯ КНЯЗІВСЬКОЇ ВІЛЛІ.

Підчас останньої виправи до джунглі вдалося магараджі і його дружинникам зловити мале пантеря. Коли вони малого хижака всадили до великого відкритого ловецького авта й хотіли якнайскорше відїхати, зявилася раптом величезна й сильна самиця, добігла до авта, яке пустилося в дорогу повним газом, скочила могутнім підскоком до середини авта й почала боротьбу в обороні свого малого.

Магараджа сам сидів при кермі і збільшив швидкість аж до стрімголовного темпа в надії, що приневолить хижака зіскочити. Оба його дружинники не вспіли в поспіху набити свої крісси і мусіли боронитися перед оскаженілим [illegible] ножами, прикладами крісів і револьверами.

10 ХВИЛИН ВІЧ-НА-ВІЧ СМЕРТИ.

Магараджа перший дістав жахливий удар пантери і відразу зайшся кровю, яка почала сильно [illegible] з отвертої рани. Оба стрільці даремне намагалися знайти секунду часу, щоб прикладити кріс до стрілу. Та коли хижак дістав перший удар ножем, його лють ще збільшилася.

Не зважаючи на болісні рани, магараджа обсервував у дзеркалі боротьбу, яка за ним велася і підчас їзди виводив рижні стрімголовні швидкі закрути. Одначе хижака не вдалося струнути з авта, бо він сильно присів на заднім сідалі авта. Та силу боротьби вдалося трохи загамувати. Десять хвилин тривала вже ця боротьба і ставала з кожною хвилиною чимраз більше безвиглядна. Вкінці один із ловців упав на дно авта під сильним ударом пантери.

РЯТУНКОВИЙ СТРІЛ.

Для обох пасажирів авта ситуація була вже просто безнадійна. Другий стрілець теж спливав сильно кровю з численних ран. Одначе повалений ловець, не зважаючи на важкі небезпечні рани, не стратив притомности думки. На землі міг він сходити один із крісів і правою рукою його приладити. Здоланий післав він жахливому котові кулю в лоб. По кількох секундах боротьби зі смертю оскаженіла пантера повалилася непритомно на долівку авта.

Магараджа не випускав керми з рук, доки не доїхав до найближчого, віддаленого 5 км, села. Коли до закровавленого авта, що стануло раптом посеред дороги, підбігли люди, побачили, що магараджа та оба його дружинники лежать без памяти. Всіх трох відвезли негайно до найближчої лічниці. Обом ловцям загрожувала смерть, одному з них мусіли перевести негайну операцію, другому — перелив крови. По якомусь часі всі три учасники трагічних ловів почали приходити до себе й тепер уже їм не грозить безпосередньо ніяка небезпека.

—o—

МАКАБРИЧНА ЗАМІНА.

Тільки тому, що похоронник, який мав занятися похоронами, знав особисто небіжчика, зявилося, що у трупарні замінили тіла двох небіжчиків.

Власник одного похоронного заведення в Каїрі прийшов до шпитальної трупарні, щоб забрати тіло небіжчика, якого він знав особисто. На його превелике счудування, він побачив перед собою трупа якоїсь незнайомої людини. Похоронник повідомив про те негайно управу лічниці і тоді виявилося, що день перед тим у трупарні забрали двох небіжчиків. Одного з них поховали під чужим прізвищем в околицях Каїра. Небіжчик, якого мали справді там поховати, залишився в трупарні. На домагання рідні мусіли перевести екгумацію похованого і тоді власник похоронного заведення пізнав справді свого знайомого, якого він мав поховати.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

150 ОСІБ ЗАНЕДУЖАЛО ПО ОДНІМ ОБІДІ

В однім із югославянських містечок трапилася перед кількома днями справді небуденна подія. А саме в пообідній порі занедужало раптом стопядесять осіб, лікарі, яких негайно до хорих покликали, ствердили признаки затроєння. Імовірно причиною затроєння було те, що в багатьох крамницях продали якийсь несвіжий споживчий артикул. Тому, що раптом занедужало таке велике число хорих, лікарі не могли собі дати ради й на підмогу мусіли приїхати лікарі зі сусідніх містечок.

—o—

РИБАЛКИ ВИЛОВИЛИ... КРІСИ.

Перед кількома днями сиділи два рибалки в Мендін-Гіґель (Англія) над берегом і ловили рибки. Раптом на вудку одного рибалки зловилося щось дуже важке. Колиж він по важких зусиллях витягнув вудку на верх, на гачку висів... кріс.

Кріс був ще в зовсім добрім стані і після відчищення може бути здатний до вжитку. Рибалка закинув вудку ще раз і небавом витягнув на поверхню другий кріс. Про це відкриття оба рибалки повідомили негайно поліцію. Над берегом почали розшуки при допомозі гаків, підойм і т. д. та знайшли ще 50 крісів. Багато крісів мало дату 1917 р. Досі не вдалося устійнити, яким чином ця зброя опинилася в морі

—o—

ВЕСЕЛЕ

КАРА Й ВІДШКОДУВАННЯ.

— Я домагаюся трьох тисяч золотих відшкодування. Міст був небезпечний для проходжих. Мій муж упав із мосту й зломив собі ногу.

— Але ж пані, адже входити на міст не дозволено під загрозою кари 5 зол. Тамже стоїть великий і широкий надпис.

— Пять зол. кари можете стягнути собі з відшкодування.

НЕТОВАРИСЬКИЙ.

Коли відомого маляра Ленбаха питався хтось на його старости, чому він нікого не відвідує, Ленбах відповів:

— Жінок я вже не люблю, мужчин знаю аж надто добре.

ЗНАЄ.

— Чи ви знаєте ощо паню, що там сидить при столику?

— Чекайте... сукня моєї жінки, парасолька моєї дочки, капелюх моєї братової... Так, це вона напевно наша служниця.

ДОПИТАВСЯ.

— Чи ця дівчина, яка тепер у вас служить, пильна й чесна? — запитав купець свого знайомого кравця.

— Вона пильна, це правда, але чи чесна, то важко сказати. Я ще напр. перед тижнем післав її до вас із рахунком за новий одяг, але вона ще до сьогодні не принесла мені грошей.

На трамваєвих зупинках стоїмай від, доки трамвай не зупиниться!

Після вбивства полковника Евгена Коновальця.

ПЕРЕНОСИНИ ТІЛА ПОК. Е. КОНОВАЛЬЦЯ.

Довідуємося, що за кордоном повстала думка перенести тіло полк. Евгена Коновальця до одної з европейських столиць, осідку численної української кольонії. План перевезти тіло до Парижа й похоронити його поруч із могилою Симона Петлюри відпав з огляду на можливі труднощі від людово-фронтового уряду Франції. Тому домовину перевезуть мабуть до Берліна. Ексгумація мала відбутися в пятницю 3-го ц. м., похорон у неділю 5-го ц. м. в Берліні. Але потвердження цієї вістки ще не маємо.

ЩЕ ОДНА ВЕРСІЯ.

Польська преса подає, що в Празі поширене переконання, буцімто трагічну смерть полк. Коновальця спричинив Бутенко, який ніби втік із совітської станиці в Бухаресті зі страху перед ГПУ, але насправді він большевицький провокатор. Коновалець навязав з Бутенком тісний контакт, зраджуючи йому легкодушно всі подробиці своєї акції.

Празькі українці твердять, що большевики згладили Коновальця зі страху перед його організацією. У цій справі відіграв — як кажуть — велику ролю якийсь **Мухин**, що довгий час був емісаром Коновальця в Брукселі та в Парижі, а потім його помічником у Женеві.

ВАЛЮХ УТІК ДО СССР НЕ НА „МЕНЖИНСЬКІМ" А НА „КУЙБИШЕВІ"?

Німецьке інформаційне Бюро повідомляє з Амстердаму: Портові робітники в Ляадам помітили, як мужчина, що з поверховности нагадував Валюха, приплив човном на совітський пароплав „Куйбишев", що стояв на якорі у тамошнім пристані.

„Куйбишев" відплив 28. травня з Ляадаму до Ленінграду.

Ще один жмут вісток.

(Від нашого паризького кореспондента.)

З широкої реляції нашого паризького кореспондента про вбивство полк. Коновальця вибираємо те, чого ми ще не подавали. — Ред.

Після приїзду до Ротердаму.

Полк. Коновалець прибув до Ротердаму з Берліна 23-го травня і зайхав до готелю „Сантраль". Він мав при собі одну велику валізу і грип малі та машину до писання. В готелевій кімнаті він поставив хрест на нічному столику та поклав піжаму на ліжко. Готелева служба переказує, що він був дуже схвильований і ходив яких десять хвилин туди і назад по коридорі готелю.

Паніка на вулиці.

Після вибуху бомби, що розірвала полк. Коновальця, на вулиці повстав нечуваний переполох. Люди втікали. Кельнер ресторану „Атлянта" звернув увагу на якихсь ще двох типів, що наче у відповідь на гук експльозії заявили преспокійно по німецьки із сильним чужинецьким акцентом платити рахунок кажучи до себе: „Єцт вірд ман зеген, вас вірд гешеген, вен ес Кріг гібт"...

Дружина полк. Коновальця пізнала тлінні останки.

Завізвана телєграфічно із Риму прибула літаком до Ротердаму 27-го ц. м. дружина покійного п. Ольга Коновалець. Голяндська преса зі словами справжнього співчуття описує сцену пізнання тіла вбитого мужа. Комісар поліції плакав, як мала дитина

Похорон.

Похорон відбувся в Ротердамі 28-го ц. м. в год. 11. вранці. Похоронний обряд відправив місцевий католицький священник. За трумною ступала дружина покійного, литовський консуль, ген. Курманович і представник голяндської поліції.

Голяндська преса

Голяндска преса подала світлини вбитого, фотографії готелю, ресторану та плян вулиць, де відбувся атентат. Подала також біографію полк. Коновальця. І тон дуже прихильний українській справі, при чому ця преса обговорює політичні проблєми України.

Слідство.

Французькі, англійські та німецькі детективи працюють на спілку з голяндською поліцією, щоб остаточно вияснити це таємниче вбивство, якого жертвою впав комендант СС. полк. Евген Коновалець. У Голяндії це вбивство викликало велике обурення — бо це нечуваний випадок в її історії. Українська еміграція в Парижі уладжує в найблизчу неділю заупокійну Службу Божу в греко-католицькій церкві св. Юліяна Убогого.

Ю. Студинський.

В сумні четверті роковини смерти незабутнього мого Мужа

бл. п. Романа Сосновського

радника Апеляційного Суду у Львові

відбудеться в суботу 4. червня 1938 в 8. год. рано в Успенській церкві

Поминальне Богослужение

На яке запрошує Жінка.

команданта Січових Стрільців, Евгена Коновальця, рішення пересякнуте духом фанатичного спротиву проти союзу з Польщею. У трикутнику смерти виявилася істота психіки того вождя Січових Стрільців. Не може бути ніяких компромісів з Польщею, причому інтереси його тісніщої батьківщини горують над інтересами загально-національної справи. Два поняття в українському національному житті борються до деякої міри з собою — незалежність України та максималістичний постулят зєднення всіх українських земель у великоукраїнській державі. Коновалець признає примат того національного тоталізму і тому відкидає концепцію союзу з Польщею. Національний максималізм за всяку ціну — це програма полковника Коновальця.

Як творець Організації Українських Націоналістів — пише п. Ковалевський — полковник Коновалець прийшов в останніх часах до висновку, що „його організація має занадто локальний характер, замало в ній всеукраїнського первня, що охоплює всі українські землі. Тому теж переводить реорганізацію і в останніх літах зачинає поширювати свою акцію на терени Совітської України (розстріл Гриця Коссака). Нагально шукає можливости навязати звязок над Дніпром. Підчас отих намагань паде жертвою замаху, підступних агентів хитрого ГПУ. Його зелектризувала вістка, що в України має отримати важні інформації за посередництвом одного моряка українця, що працює на совітським торговельним пароплаві. Двічі очікував у Ротердамі приходу пароплаву. І врешті дочекався. Годинникова бомба, яку стискав у руці як найдорожчу таємницю знад Дніпра, перервала життя полковника Січових Стрільців.

Відгомін статті „Діла".

Стаття „Діла" про полк. Коновальця викликала відгомін у польській пресі. Варшавський, жидівський „Нови Глос" (ч. 152. з 2-го червня ц. р.) надрукував її у повному перекладі. Відізвалося на чеї у своїй статті п. н. „Хто був Евген Коновалець?" „Слово Народове" (ч. 161 з 2. ц. м.), яку кінчить так: „З життєпису Коновальця вчиться більше, чим є український рух".

Вкінці за спеціяльну точку обстрілу взяв собі статтю „Діла" відомий п. Сар, ікацівський спец від української справи. Стаття п. н. „Справжнє обличчя „нормалізаторів" відслонює смерть Коновальця" (ч. 152 з 3. червня ц. р.) з увагою на ікацівський тон не заслуговує навіть на те, щоб її згадувати, та всеж не можна не підкреслити тут факту, що п. Сар — згідно зі своєю своєрідною журналістичною етикою — цитує зі статті „Діла" місця, яких там не було. Очевидна річ, що з такими видуманими собі місцями чиєїсь статті дуже легко полемізувати чи робити закиди ніби її авторові. Це типова ікацівська метода.

Польська преса про полковника Коновальця.

В польській пресі появилася крім комунікатів телєграфічних агенцій про сам ротердамський атентат ціла низка статтей про вбивство полк. Коновальця, про нього самого та про його діяльність. Між іншими виленське „Слово" вмістило (ч. 149. з 1-го червня ц. р.) довшу статтю п. Миколи Ковалевського п. н. „Кровава тайна Ротердаму" з такою редакційною замітною: „Цю статтю написав українець, що нераз стрічався з Коновальцем перед 1920 р.".

Стаття п. Ковалевського — це військово-політичний життєпис полк. Коновальця від моменту, коли він з відділом галичан віддався до диспозиції Української Центральної Ради в Києві аж до його останньої діяльности за кордоном. Хочемо підкреслити два місця тієї статті.

Після гетьманського перевороту в Києві українські міністри і деякі члени Української Центральної Ради зійшлися до касарні Січових Стрільців, де відбулася нарада з участю полк. Коновальця та старшин його штабу. В часі тієї наради проф. Грушевський „пропонував дипльоматичні пертрактації з німецьким послом у Києві, бароном фон Муммом та командою німецької окупаційної армії. Але радикальніші політики обстоювали швидку акцію, що унешкідливила би намери Скоропадського. Згідно з їх пропозиціями полк Січових Стрільців мав ніччю окружити палату Скоропадського на Липках, арештувати його та поставити німецьке командування перед доконаними фактами. Після тієї дискусії чекали з напругою відповіди Коновальця. Тоді, може перший раз у своєму житті, відчув молодий український полковник, що в його руках находиться доля України. У блискучих тем них очах іскрився вогонь нового почування. Він, Коновалець, рішає сьогодні, що має статися в українській столиці. Відповів коротко: Виконаю кожний наказ уряду, але не дам полку на те, щоб його знищила німецька сила. Я за дипльоматичними переговорами".

Коли в так званому трикутнику смерти в околицях Любара розгравався останній акт трагедії, коли Волох перейшов до большевиків, Симон Петлюра порозумівався з поляками, — було ще й третє рішення — „молодого й амбітного

Белитенське враження у Варшаві.

(Від власного кореспондента).

Варшава, 1. червня 1938.

Вістка про трагічну смерть полк. Евгена Коновальця надійшла до Варшави через ПАТ щойно в неділю, хоча деякі щоденники подали її за „Ділом" телєфонатами зі Львова вже в недільних нічних накладах.

Українське громадянство довідалося про цю подію здебільша з „Діла" підчас недільної академії в честь Симона Петлюри.

Напливаючі з Ротердаму інформації викликали **велитенське враження в цілому польському політично-пресовому світі,** що й відбилося на шпальтах усіх щоденників у Варшаві та на провінції. Ще в неділю редакції деяких щоденників доручили своїм **кореспондентам у Берліні, Парижі й у Львові пильно слідкуватиза тією справою,** інші зберігали резерву і чекали на конкретні висліди слідства. Загально в розмовах на тему роттердамського атентату висувають тут здогад, що ця подія матиме дуже поважний вплив на стан українсько-польських відносин. Поважні польські щоденники обмежилися до інформаційного тексту ПАТ, брукові варшавські і лодзькі використали телєграму ПАТ як своєрідний „шлягер", найбільш шовіністично поставилася до неї ендецька поморська, познанська, а то й проурядова катовицька преса, висуваючи несамовиті, понурі і фантастичні здогади.

Тому, що „Діло" займалося і — поки ця кореспонденція дійде — ще — хіба — реферуватиме голоси варшавської преси, обмежимося до перегляду позаваршавських щоденників. Отож поминувши інвективи **„Варш. Дз. Нар."** і таки — ніде правди діти — **„Куріера Поранного"** — треба запотувати висновки галлерівського **„Дзенніка Бидгоского"** в редакції — здається — його начального ред. п. **Тески.**

„Вбивство (замордоване) Коновальця є **випадком першої ваги.** З одного боку доказує воно, що убитий як і рух, яким він кермував, був під впливом Берліна та звертався останньо **про**ти... Москви! З другого боку цей факт мусить навчити наших українців що їх дячі —

це тільки агенти чужих великодержав і що Росія є найбільшим ворогом їхньої незалежности."

„Для Польщі смерть Коновальця може принести деяке заспокоєння в українських рядах. Не треба цього переціновати. Німецькі гроші знайдуть завжди слухняних виконавців."

Ще дальше пішов „островіда" — п. Едвард Румун, редактор щоденника **„Польска Заходня"**, що в довшій замітці під заг. „Понурий кінець Коновальця" понаписував м. і. таке:

„Важко зрозуміти, чому Коновалець, такий чейже вирафінований заговірник забрав валізу зі смертельною бомбою. У тих умовинах можна радше гадати, що Коновалець згинув власне від бомби, яку приготовив він сам або його люди, а яка була призначена для якихсь наразі невідомих терористичних цілей."

„Несамовитий кінець життя Коновальця викликав у Польщі, передусім у Сх. Галичині велитенське зацікавлення і враження. Москалі це не лицарські і добродушні поляки, що за бомби українських терористів не відплачували бомбами. Безпардонність українських терористів натрапила цим разом на такуж брутальну безпардонність совітських заговірників. Коновалець згинув від зброї, що нею сам воював. Смерть того завзятого заговірника поза колом сліпо віддавних йому виконавців, не викликала навіть жалю у тверезо думаючому українському громадянстві. Вона, якщо не закінчує, то на всякий випадок послаблює законспіроване вогнище, що загрожує невідповідальними наслідками терористичних виступів в Европі."

В такому — більш-менш — тоні витримані голоси **„Курієра Познаньского"**, **„Слова Поморского"** й т. п. органів польської преси.

Велике зацікавлення атентатом виявила **німецька преса у Польщі,** особливо найкраще про українців поінформована **„Фрає Прессе"** з Лодзі, що в сьогоднішньому числі принесла крім телеграм велику спеціяльну статтю свого варшавського кореспондента, з якої передаємо цікавіші місця:

На початку пише „Фрає Прессе" про сумніви українського громадянства щодо автентичности вістки з Роттердаму та розглядає їх причини: тайну місця побуту убитого полковника, можливість тактичного маневру, охоту маскуватися й т. п.

Далі передає німецький щоденник докладний життепис (одночасно з „Ділом"!) убитого і пише так:

„Петлюра походив з Великої України, Коновалець з сьогодні польської Галичини. Це викликало політичні ріжниці. Коли у 1920. р. Петлюра пішов з Пілсудським проти большевиків — Коновалець з ним розстався. Він теж ненавидів большевиків, як усі інші українські націоналісти, але він не хотів боротися на стороні поляків, яких теж ненавидів. Так став вождом того екстремістичного національно-українського руху, що поставив собі максималістичну програму збудувати майбутню українську державу від Кавказу по брами Кракова."

Автор статті вичисляє всі атентати ОУН, окремо згадавши про **„спробу атентату на Літвінова підчас його подорожі до Злучених Держав П. А."**.

„До жертв Коновальця — пише далі німецький щоденник — треба теж зарахувати тих багатьох молодих українців, що попали до в'язниць. Романтика змовництва ділала на сотні як магічна принада, без практичних висліпів для української справи."

Далі „Фрає Прессе" інформує, що полк. Коновалець довший час перебував у Женеві, **подаючи себе** за спокійного журналіста одної малої східної держави, що ворогувала тоді з Польщею. Опісля був він серед своїх у Канаді та П. А. Як він знайшовся у Голяндії — щойно вияснить майбутне.

„Його приятелі гадають, що атентат був актом большевицької помсти, але тайни, що оточували цілий спосіб життя змовника, що не мав спокою, дозволяють ще й на інші здогади.

„Зоря Коновальця серед українців у Польщі останніми роками зблідла. Інші групи перейняли від нього його засади, відкинувши злочин як засіб політичної боротьби."

—o—

По широкому світі.

Большевики розстріляли славного полярного дослідника проф. Шмідта.

Єгипетське духовенство веде енергійну акцію проти поділу Палестини.

Вождь мексиканських повстанців ген. Седільло заявив, що віддасться в руки уряду, якщо той запевнить йому життя і свободу.

Новий польський амбасадор при Квіринялі, ген. Венява-Длуґошевський приїхав до Риму.

Італійський король вернувся з Лівії та приїхав у пятницю рано до Риму.

—o—

ПРОМОВА МІНІСТРА ЧІЯНА.

Італійський міністр закорд. справ Чіано виголосив на інавгурації сесії комітету міжнародніх студій у Міляно промову, в якій порушив важніші питання зі закордонної політики. Він торкнувся осн Рим-Берлін, протибольшевицького фронту, взаємин з Мадярщиною, Альбанією та Югославією і обговорив значіння англо-італійського договору. Цю промову коментують як заклик до Франції, щоб вона порозумілася з Італією на такій самій площині, як Англія.

—o—

І БРИТИЙСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО У ПРАЗІ ПРОТЕСТУЄ.

Чеські жандарми перевели ревізію у англійки Юніті Мітфорд, прихильниці націонал-соціялізму; при тому поводилися з нею брутально та намагалися відібрати їй світлину Гітлера з власноручною дедикацією.

Британське посольство зложило протест.

—o—

„Діти = дітям".

(г.) Під такою назвою відбулась минулого четверга, 2. ц. м. у великій салі Народнього Дому симпатична хореографічно-музична імпреза у виконанні кляси ритміки (методою Далькроза) при Вищому Музичному Інституті ім. М. Лисенка (п-і О. Федак-Дрогомирецької) та орхестри учнів того Інституту.

Орхестра під батутою п. Р. Согора відіграла „Дитячу симфонію", яку д-р Б. Кудрик спеціяльно для неї скомпонував. Діти виконали при фортепіяновому акомпаніяменті п. Пясецької-Процишинової низку ритмічних вправ до творів В. Барвінського („Прелюдія", „Зайчик", „Дощик"), д-ра Н. Нижанківського („Марш горобчиків"), Баха (Двоголосова інвенція ф-дур), Шумана („Нордійська пісня"), Дворжака („Гумореска") та Далькроза (два марші, забава з м'ячем, вправи з тарабанчиками і з обручем, „Risoluto", „Канон"). Програму закінчила інсценізація байки укладу п. Олени Бігун при музиці В. Барвінського „Чар весняної квітки".

Сольові партії виконала сама п. Федак-Дрогомирецька та п. Заклинська. Між дітьми на перше місце вибивалася маленька Дуфанцівна. Хто привик бачити у всяких дитячих рухових пописах низку, неповязаних зі собою механічних рухів, вільноруч, чи з топірцями, гірляндами і т. п., — більше або менше вивчених та скоординованих, — той мусів бути вчора мило розчарований: вчорашня імпреза не мала в собі нічого з тих шкільних пописів. Діти — здебільша малі, у дошкільному віці — виконували вправи з якоюсь дивною грацією та вичуттям, їхні рухи вповні гармонізували з виразом очей та обличча — так і видно було, що це не вивчена лекція, а свідомий вислів внутрішніх переживань. При тому вони поводилися свобідно, без сліду треми. Можна було мати враження, що це не продукція на сцені, перед публикою, а дискретно підглянена дитяча забава на якійсь затишній поляні.

Та свобода тим дивніша, що — як довідуємося — деякі точки програми приготовлено в дуже короткому часі та що діти навіть не відбули хочби одної проби на сцені. З фахових кол пояснюють, що до таких осягів можна довести лише методою Далькроза, що по мистецьки зязує рух тіла з внутрішніми переживаннями і цим способом дає гармонію фізичному й духовому розвиткові дитини.

Ціла імпреза залишила дуже миле враження та дала ширшим колам львівського громадянства змогу переконатися, на якому рівні поставлена ритміка в Інституті ім. М. Лисенка.

—o—

З музичного життя.

СПІЛЬНІ ПОПИСИ МУЗИЧНИХ ШКІЛ ІМ. ЛИСЕНКА.

Спільні продукції елеїв усіх філій Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка, що відбулися ц. р. у Львові в днях 28. і 29. травня, пройшли з повним успіхом, при значному зацікавленні винятково численно зібраної публики на обох вечорах та дали наглядний доказ вельми інтенсивної та успішної музично-педагогічної праці учителів та елеїв цієї нашої установи, хоч і в яких тяжких умовах нашого життя! Між 30-ти точками програми обох пописів (із яких кілька з ріжних причин мусіло відпасти) — найбагатше був, як звичайно, заступлений фортепян (17 точок), відтак скрипка (11); були теж дві продукції віольончелі, одно форт. тріо із Станиславова й орхестра елеїв з Тернополя. Не маючи змоги проходити усіх точок програми, ми обмежимося до ствердження, що усі без винятку точки продукцій стояли на висоті свого ступня й завдання, а в значній частині навіть цей рівень далеко перевищали.

Першенство припало тут також кваліятивно фортепяновим точкам. Між найменшими адептами пяністичного мистецтва слід виріжнити перш усього обоє феноменальних Созанських з Дрогобича; відтак на середніх та вищих ступнях були дуже добрі станиславівські елеви Ю. Цебрівський і Т. Левицький (зразкове виконання сонати Бетовена), Л. Коссаківна і Л. Ковалів з Коломиї, спосібні, доволі уже виразові інтерпретатори Шопена — Я. Кравич і Р. Фільц із Яворова, добре технічно поставлена та з ядерним ударом І. Гіжовська з Перемишля, врешті поважно аспіруюча М. Витвицька із дбайливо опрацьованою балядою Ас-дур Шопена. На концертових ступнях спорили за першенство перемиські кандидатки: О. Вахнянин (подивугідна експресія удару і фразування) та Н. Ляхович (великі технічні засоби та памятеве опанування, трохи менше схильности до викінчення).

Смичкові інструменти були заступлені, як досі у нас, трохи скупіше, тим паче, що дві скрипкові й одна чельова точка з якихсь причин мусіли відпасти. Але і тут були виразні познаки поважного підходу науки і талановитости елеїв. Найкраще представилися Б. Запутович з Коломиї і Р. Гураль з Тернополя. Циганські танці, хоч й відіграні музикально, ученицею вищого курсу Стефанівною, всеж таки були своїми технічними вимогами для неї декуди за важкі.

Слід би звернути більшу увагу на опрацювання фортепянового супроводу до старокляси чних творів, як напр. концертів Віоттія.

Відрадною появою пописів були також ансамблі, як тріо Гайдна у виконанні елеїв із Станиславова, особливож камерна орхестра елеїв із Тернополя, що під проводом проф. Ю. Крика виконала І. частину недокінченої симфонії Шуберта, виказуючи музикальний запал і добру організацію праці.

В заст. І. Г.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація „Діла" повідомляє цим своїх передплатників, зокрема на зал. шляху ЛЬВІВ-ЗДОЛБУНІВ, що у справі нашого часопису, який неправильно або зовсім не доходить на деякі адреси, Адміністрація звернулася окремим письмом-зажаленням до Дирекції Почтової у Львові. Отже просимо не надсилати окремих письм до Адміністрації в цій справі, але зараз таки складати реклямації у місцевих почтових урядах. Про рішення Дирекції Почт у цій справі, Адміністрація „Діла" повідомить своїх передплатників окремою оповісткою в часописі.**

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Від зовнішнього вигляду** залежить ваше поводження. Тому одягайтесь у **А. Дуфанця** Львів, Косцюшка 1 а. 986

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до правня. Тел. 294-81. 1186 1—10

— **Фотоаматори!** Закуповуймо ввесь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі Е-комп, Львів, Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— **До П. Т. Представників „Змагу".** Адміністрація „Змагу" повідомляє, що експресові посилки вийшле не у неділю 5. червня, але в понеділок 6-го червня вночі. За посилками треба зголоситися на місцях у вівторок досвіта.

— **Зїзд членів Українського Воєнно-Історичного Товариства** відбудеться в неділю 5-го червня ц. р. у Варшаві, при Єрусалимській алеї ч. 31., м. 3 в год. 10-ій.

— **Тридцятьліття гімназії „Рідної Школи".** В неділю, 5. червня ц. р. відбудеться в Яворові ювилейне свято 30-ліття гімназії „Рідної Школи" ім. Осипа Маковея.

— **Українська волоконна вирібня у Перемишлі.** В Перемишлі відбудеться в неділю, 5. червня посвячення нововідкритої української волоконної вирібні під фірмою Фабрика „Текстиль" Інж. Лучишин і С-ка. Посвячення відбудеться у льокалі фабрики, при вул. Лукасінського 8, в год. 12-ій.

— **Пропагандивний тиждень „Польського Червоного Хреста".** Управа львівського відділу „Польського Червоного Хреста" уладжує в днях від 1-го до 10-го червня ц. р. у Львові пропагандивний тиждень ПЧК за масовим членством у цьому товаристві та за участю у санітарному курсі. Секретаріят віддїлу ПЧК, Львів, вул. Зибликевича 7.

— **З Львівської Хліборобської Палати.** Львівська Хліборобська Палата уладила в осідках окружних судів інформаційні зібрання для знавців поодиноких справ у звязку з новими виконавчими розпорядками до податкової ординації, що ввійшли цього року в життя. На тих зібраннях знавці мали познайомитися з відповідними приписами закону, особливо пізнати суть і значіння оціночних норм в доходовім податку.

— **„Культурна автономія совітської України та розвиток народньо-української культури".** Виклад на цю тему виголосив д-р М. Масюкевич 3-го червня ц. р. в Українському Науковому Інституті в Берліні.

— **Єп. Коциловському покращало.** Перемиський „Український Бескид" повідомляє, що стан здоровля еп. Коциловського значно поправився. Віденські лікарі лікують рану рентгенівськими промінями і заявили, що покищо нема потреби робити операцію.

— **Сконфіскували книжку про польсько-українську проблему в Галичині.** Комісаріят м. Варшави сконфіскував книжку Олександра Бохенського п. н. „Польсько-українська проблема на Червенській Землі", що минулого тижня появилася на книгарському ринку.

— **У справі віднови й ремонту реальностей у Львові.** Делегація Союзу українських власників реальностей у Львові, у складі: голова Союзу радн. Юліян Русин, заступник голови інж. В. Манастирський і секретар І. Олексин були дня 31. травня ц. р. на авдієнції у львівського воєводи і дня 1. червня ц. р. у президента міста Львова і вручили їм меморіяли, як теж устно представили, що розпорядок у справі віднови і ремонту реальностей не можна буде виконати, якщо ті власники реальностей, що матеріяльно але стоять і не мають доходів з реальностей не дістануть в якійсь фінансовій установі легкого та дешевого кредиту. Делегація просила також, щоб власників реальностей не карали, як вони з матеріяльних причин не могтимуть виконати наказаних ремонтів і щоби накази відновлювання видавали люди фахові, а не державна поліція або нижчі міські службовики. І воєвода і президент обіцяли цю справу по змозі прихильно полагодити, а президент Островський зокрема обіцяв подбати в Міській Комунальній Касі Ощадности про кредит для власників реальностей на цю ціль. Тому, що вже розпочали видавати накази відновлювати реальности, звертаємо увагу тих власників, що на цю ціль грошей не мають, щоб удавалися за позичками до Міської Комунальної Каси Ощадности у Львові.

— **Львівська хроніка.** До мешкання Йосипа Волоша, при вул. Усарській 16, вломився невідомий справець і вкрав на його шкоду готівку 280 зол., та одяг і білизну вартости 529 зол. — З причини невлічної недуги легенів повісився 57-літній воєнний інвалід Едвард Макушинський, замешкалий при вул. Інвалідів 5. — На узгірях при вул. 22-го січня вмерла нагло внаслідок вибуху крови 73-літна вдова Анна Отинко. Тіло відставили до Інституту судової медицини. — До загального шпиталю привезли Івана Ганаса з Прус, львівського повіту, з кількома ранами на голові, які в часі сну завдав йому брат Вартоломій на тлі родинних непорозумінь. Поліція веде в цій справі слідство. — Іван Шухтак, що у швидкому темпі проїздив пекарським возом Капітульну площу, потрутив прохожого Михайла Турковида, з Левандівки, який впав і потовкся.

— **Краєва хроніка.** Учень IV кляси І. державної гімназії в Стрию З. Кручек підчас гри у мяч, скочив на кіл, що пробив йому внутренности. — У Перемишлі юрба побила купця з Кельц, Менделя Ямеса, що з коморником переводив екзекуцію двох своїх довжників. — Стрийський окружний суд засудив на смерть 25-літнього Івана Хомина з Камянки, що убив купця Мозеса Розенберґа та свою наречену Параню Гринів.

— **Майор Маковський перелетів Атлянтик.** Польський летун, майор Маковський надіслав до Варшави телеґраму, що він перелетів Атлянтик за 9 годин та причалив у Дакарі.

— **Самогубство адвоката у Снятині.** Дня 2-го червня ц. р. помер у Снятині трагічною смертю відомий у Снятині адвокат-поляк, д-р Юзеф Скіба, підрізавши собі в купелі жили на руці. Рятунок був спізнений.

— **Пятнистий тиф у Коломийщині.** В околицях Коломиї занотували в останніх днях кілька випадків пятнистого тифу. У селі Ключеві померло від тифу 3 особи, а 20 ще важко хорих.

— **Засудили священника.** Дня 1-го червня ц.р. городський суд у Золочеві засудив о. Святослава Саса з Умні к. Золочева на шість місяців вязниці без припинення кари і 50 зол. гривни за зміст листа до староства в Золочеві зі скаргою на поведінку поліціянтів.

— **Кондуктор згинув під колесами поїзду.** На залізничій стації Хоростків, пов. Копичинці згинув трагічною смертю кондуктор з Чорткова Осип Білецький, що внаслідок власної необережности дістався під колеса підчас пересування поїзду на стації.

— **Бандитський напад.** Двох замаскованих бандитів напало на мешкання К. Віньовської у Старих Бродах та зрабували їй 305 золотих у готівці і річи вартости 140 зол.

— **40 дітей затроїлось морозивом** у Здунській Волі коло Лодзі; 10-го з них перевезено до шпиталя. Поліція почала слідство.

— **Запір.** Вже старі майстри лікарської науки призвасали великі приємети природної гіркої води **Францішка Йосифа**, як єдиний гідний довіря прочищальний засіб кишок.

Не залишай воза без надзору!

† Посмертні згадки.

Юліян Калужняцький, емерит. начальник скарбової каси, помер 18. травня ц. р. в Перемишлі, проживши 73 роки. Похорон відбувся 20. травня в Перемишлі. В. Й. П.

—o—

Спорт.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ СОКОЛІВ

У четвер 2. ц. м. відбулися у Львові на площі Сокола-Батька легкоатлетичні змагання Соколів з участю 75 змагунів (26 змагунок). Мале число змагунів оправдує те, що в українське свято багато ремісників працює.

Технічні висліди:

ЖІНКИ: **60 м.** (старт. 16): 1) Стеткевич С IV 9,2, 2) Гнатейко С III 9.3, 3) Стефа СБ 9,7. **Скок удовжінь:** 1) Стеткевич 4 м., 2) Гнатейко 3,94 м., 3) Балицька С II 3,75 м. **Стусан кулею:** 1) Капустяк С III 7,14 м., 2) Чайківська СБ 7,11 м., 3) Сорока С IV 6,44 м. **Скок увисочінь:** 1) Стеткевич 1,11 м., 2) Сорока 0,99 м. **Гінці 4Х60 м.:** 1) С-Б (Зачкевич, Гемська, Марошко, Балицька) 38,3, 2) С. III 39,0.

МУЖЧИНИ: **100 м.** (старт. 8): 1) Грабець СБ 12,1, 2) Орищин С. III 12,3, 3) Соколовський Ю СБ 12,4. **Скок удовжінь:** 1) Грабець 5,66 м., 2) Озерів СБ 5,64 м. 3) Стебельський С III 5,26 м. **Стусан кулею:** 1) Глова С. III 10,60,5 м., 2) Мирош С IV 10,50,5, 3) Грабець СБ 9,03,5 м. **Скок увисочінь:** 1) Литовнка Сокіл-Самбір 1,64,5, 2) Глова 1,54, 3) Сірко II С. IV, Круж С IV, Козачок СВ по 149 м. **200 м.:** 1) Соколовський Ю 25,2, 2) Грабець 26,3, 3) Козачок 27,3. **Мет ратищем:** 1) Глова 42,83 м., 2) Грабець 37,23 м., 3) Стебельський 32,65 м. **Трискок:** 1) Глова 11,66 м., 2) Озерів 11,64,5 м. **Мет диском:** 1) Глова 33,12 м., 2) Стебельський 28,68 м. 3) Бизень СБ 28,29 м. **1500 м.:** 1) Соколовський 4,35,2, 2) Стебельський 4,38,3, 3) Питляр С II 4,38,4. **Скок нерідкою:** 1) Глова 3,02 м., 2) Козачок 2,82 м. **Гінці 4Х60 м.:** 1) С-Б (Соколовський, Маланчук, Козачок, Грабець) 29,5, 2) С. III 29,9.

ЮНІОРИ: **60 м.:** 1) Всеволод СБ 8.2, 2) Сірко II СБ і Свальний С III по 8,7, 3) Сова СБ 8,8. **Стусан кулею:** (5 кг): 1) Круж С IV 11,60 м., 2) Бомба СБ 8,31 м.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ І Б 4:2 (2:2).

Ці змагання закінчилися повновартним успіхом чорно-червоних, коли зважимо, що Погонь виступила з новим ліговим нападом і з такими рутиновзаними змагунами, як Шмит та Потіха, які теж уже перед підсилювали репрезентаційну дружину Погоні.

Склади України: Гнура, Воробець, Мікльош II; Жилів (Підлісецький), Краєвський (Цимбала), Цимбала (Жилів); Тихоліз (Краєвський), Богурат, Мікльош, Скоцень II, Підлісецький (Тихоліз) — як бачимо не вороже якийсь дружині успіхів. Перші хвилини гри теж указували на те, що переможцем вийде Погонь, який напад переводив раз-уразґрізні акції і підїздив під ворота України. Краєвський на середині помочі не був рівною опорою, новачок — його нечиста, а то й небезпечно гостра гра приносила Україні лиш шкоду (корний за руку, з якого Погонь здобула другі ворота). Та одночасно тим, де всі сподівалися якнайменше опору, нападники Погоні мусіли спинювати свій розгін. Тою несподіваною важкою перешкодою для противника виявився зимовий воротар, юніор Гнура. Він не лиш якнайкраще заступив хорого Босого, але й боронив у тижкім програшім стилі, що викликував справжнє захоплення серед глядачів. Із залоганників кращий Воробець, який рутиною мусів іноді напрацювати помилки Мікльоша II, слабшого, як на інших метчах. Одначе всіпагал залога виконала вислід своє завдання. Поміч мала два періоди: у першій половині найслабша лінія дружини, у другій, після зміни грала на ціле небо краще. Найліпший цим разом Цимбала, особливо у другій половині. Якнайкращі і Підлісецький працьовитті, не забували теж спомагати напад мячами. З нападі важко призначити хто був кращий: Скоцень II чи Тихоліз. Обо давалися помічникам і залоганцям Погоні якнайбільше у знаки, обо теж виказали знамениту орієнтацію і гін на ворота. Словом, були повновартіонними напоминками. По Скоценеві видно з кожним метчем, що вертається до давньої форми, Тихоліз освоївся в першій дружині і повинен зайняти місце лівого крайника, на якому добре почувається. Богурат працював за двох, грав в одному меті під своїми воротами й кільна секунд пізніше стрілна уже на чужі ворота. Його теж, як і Скоценя, дбайливо пильнували чужі помічники. У першій половині дуже слабо грав Мікльош І. У другій він дещо поправився. Краєвський на крилі був без сумніву найслабшим грачем обох дружин, хоч годі йому відмовити великої амбіції. У другій половині нагадувала Україна грою свої давні добрі часи. Із пьогорічних метчів нашої дружини вчорашній був одним із найліпших.

Хід гри: Погонь натискав від перших хвилин, її напад переїздить попри Краєвського до карного поля, одначе там за довго баглться. Коли довший час не вдалося Погоні використати багато „муруваних" ситуацій, то не без сумніву велика заслуга Гнури й заложників. Перші ворота стрілила Погонь (Волинія) аж у 17. хв. Перевага Погоні триває далі, одначе один із випадів чорно-червоних приносить їм гола зі стрілу Скоценя II. За хвилину той сам грач підвищив вислід до 2:1. Погонь натискає з усіх сил, намагаючись вирівняти. Україна грає на своїй половині. За інтерплеяу руху Краєвського судди показав карного, що його використав Шмит у 34. хв. Аж до перерви тривав перевага Погоні. Після перерви Україна переставила склад і на гриші грала вже інша дружина. Всі акції набирають швидкости, поміч повертає всі мячі до нападу і перетоплена темном першої половини Погонь починає обмежуватися лиш до незвичайно грізних випадів. Вислідом майже постійної, хоч дрібної переваги чорно-червоних були ворота, здобуті Богуратом у 20. і 34. хв. Всі зусилля Погоні змінити вислід були безуспішні, новинки — Україна мала нагоду кілька разів стрілити ще й пяті ворота.

Суддював п. Нусенблат. Видів к. 1.500.

УКРАЇНА II — ПОГОНЬ II 3:0 (1:0).

Заслужена перемога запасної дружини в метчу за мистецтво А-кляси. Україна мала весь час зеніту перевагу. Ворота здобули: Кузьма, Дицьо (пригарний пізволей) і Кендій.

ЗОРЯ II — ЛУГ (КОМБ.) 2:2 (1:2).

Товариський метч в Луговім Городі закінчився не рішеним висліком. Ворота для Лугу здобув Шрам II, для Зорі Яцульчак і Жовнір II. У першій половині вирівнана гра, у другій перевага Зорі. Луг грав рішуче за гостро.

СЯН — ЧОРНІ.

Товариські змагання змістом перемиської А-кляси Сяну та отповідносового накладата на мистця Окружної Ліги відбудуться в неділю 5. ц. м. в **Перемишлі на площі Польскій, в год. 5. пополудні.**

Цей сенсаційний метч буде заключною пробою для Сяну перед важними фінальними змаганнями за мистецтво А-кляси та вхід до Окружної Ліги.

Сян виступить у такому складі, в якому гратиме теперішні мистецькі змагання.

ФІНАЛИ СССР У МОСКВІ.

У Москві відбувався минулої неділі фінальні змагання воєнного мяча за мистецтво СССР на стадіоні Динамо. У фіналі стрінулися Динамо (Київ) і Спартак (Москва). Цей метч закінчився нерішеним висліком 1:1 і тому відбудеться ще одна вирішна стріча між обома дружинами.

Театри.

Великий Театр:

Субота 4. 6. год. 3. попол. „Пан Воєвільський"; год. 8. веч. „Вояк королеви Малагаскару".

Неділя 5. 6. год. 4. поп. „Літо з Ноган" Год. 8. веч. „Вояк королеви Малагаскару".

Понеділок 6. 6. год. 4. поп. „Роз-Марі" Год. 8. веч. „Вояк королеви Малагаскару".

Театр Різнородностей:

Субота 4. 6. год. 8. веч. „Подружжа, яких мало".

Неділя 5. 6. год. 8. веч. „Подружжа, яких мало".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГОРОДЕНКА:

4. 6. Гетьман Полуботок.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:

4. 6. Тітка Карпа.

5. 6. Гриць.

Потім йде театр до Радехова та Стоянова.

КІНА.

АПОЛЬО: „30 кроків".

АТЛЯНТИК: „Тіні Парижа" з Ад. Вольбріком.

БАЛТИК: „Життя вулиці".

ВАНДА: „У сонячному сяйві", „Королівський свічник".

ГРАЖИНА: „Примхи маркіза Помпадур", „Жіночки".

ЕВРОПА: „Ворог" на осн. Родзевичівни.

КАСІНО: „Жінка на два тижні".

КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіа).

МАРУСЕНЬКА: „Без привалу", „Під чужим прізвищем".

МЕТРО: „Малий чарівник", „На сторожі закону".

МІРАЖ: „Камелієва дама" з Гретою Гарбо.

МУЗА: „Почалося в поїзді".

ПАЛЯС: „Чесноглива Зузанна".

ПАКС: „Панна Петрусь".

РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії".

РІАЛЬТО: „Я вишукую".

РОКСІ: „Моя панна мама" та додатки.

СВІТ: „Вязень діявольського острова", „Взаємна пригода".

СТИЛЕВЕ: „Скитальці півночі" та ревія.

ТОН: „Оборонці Ріо Гранде", „Концертіна".

УТІХА: „Фліккер ч. 13" та ревія.

ХИМЕРА: „Гаспаронне" (Лео Слезак).

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Льондон".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург".

Тільки оголошуючись у

„ДІЛІ"

можете успішно продати, купити або знайти реальність.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 4. червня 1938.

5.15 Ранішня пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.15 Концерт військ. орк., 8.00 Для шкіл, 8.10 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Копанкові пісні з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орк., 15.05 Госп. та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: Івась і ягідкові царевичі", 15.45 Господарські вістки, 16.00 Муз. мозаїка, тріо, співи, 16.45 Зорганізовані вакації, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із сценічного альбуму, 17.40 „Броди — забуте місто", 17.55 „Гальо! — Спорт!" 18.00 Наша програма, 18.15 Співи. ресіталь А. Шлемінської в супр. форт., 18.45 Поетична чвертьгодинка (Шлеськ), 19.00 Віол. ресіталь у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 З піснею і танком по Мазовші, орк., хор, соліст., 20.00 „Мандрівка чорного діямнту" авд. для дітей, Тешинський Шлеськ, 20.45 Веч. денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.50 Спорт, 22.00 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 (налає Варшава II.) Танк. музика з плит.

Неділя, 5. червня 1938.

7.15 Сигнал часу, 7.20 Орк. музика, 8.00 Ран. денник, 8.15 Для села: Хв. газетка, Грають гармоністи, Новинки зі світа, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Хл. скринька, 8.50 Добре пасовище це здоровля інвентаря, 9.05 Голостяк: Руський рапсодія, з пл., 11.00 Відслонення памятника Монюшко в Лодзі, хори 4.000 шк. дітей і союзні хори 1.100 осіб, 11.45 Культ. огляд, 12.03 Фрагм. з Вагнерових опер, 13.00 Квітами мого дитинства, літ. нарис Кор. Макушинського, 13.15 Із краю вишень і помаранч, музика сальон., 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Як зашите під вікном пілля, словно муз. авд., „Лис на передмісті" новела, Сільська капела, 16.30 Комедії Ос. Фредро: „З Перемишля до Пришова", 17.05 Концерт хору, 17.25 Форт. ресіталь, 17.55 Трансм. зі Штрасбурга: Матч Польща-Бразилія, 18.45 Хвилина бюра студій, 18.55 Тисяча тактів музики, співів, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Львівська варта, словно-муз. авд., 20.35 21.50 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 Концерт 2.000 співаків із Кракова, 22.10 „Король пастух" ком. опера О. Кольберга до слів Теоф. Ленартовича ,23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка і танк. музика (надає Варшава II).

Понеділок, 6. червня 1938.

7.15 Сигнал часу, 7.20 Музика з пл., 8.00 Ран. денник, 8.15 Орх. концерт, 8.45 Регіональна трансм. з Казімежа н. В., 11.00 Хитиця для всіх, орх., 12.03 Симф. поранок, 13.00 „Мум — великий ліпюх" опов. для дітей, 13.10 Обідова музика, 15.00 Для села: Заболоть йде до світа, Музика з пл., 15.30 Трансм. з Казімежа н. В., 16.30 Музика у вик. орх. мандолінистів, співів, 17.15 Ворота далеких вод, фейл., 17.30 Актуальна гутірка, 17.35 Репортаж із життя, 18.00 „Підомельчання за дрючком" у вик. квартету, монольог, катаринка, хор, гармонія; у перерві коло год. 18.55 Актуальна гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Зелені Свята в давньому Львові, 20.20 21.00 Спорт, 20.25 Сальон. музика, 20.50 Веч. денник, 21.20 Концерт хору, 21.50 „Наш гайок" словномуз. авд., 22.30 Мініятури на смичк. орк., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 4. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 18.00 Розр. музика, 22.30 Легка й танкова музика, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Нар. пісні в супр. цит. орх., 21.30 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Радіомана для дітей, 19.10 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 18.00 „Діло й ріка" сценка для дітей, відігр. ученики нор. школи в Ужгороді, МІЛЯНО 19.30 Легка музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір містерій Респігія, ПРАГА 18.20 Орх. концерт, 19.20 Військ. орх., 20.15 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 21.00 Квартет, 22.05 Симф. музика, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.35 Танк. музика, СОФІЯ 20.00 Спів, ФРАНКФУРТ 20.00, 21.00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера.

Неділя, 5. червня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Гайднові й Моцартові твори, 18.00 Весела муз. авд., 20.00 21.00 Великий концерт,БУДАПЕШТ 15.45 Цит. Музика, 17.30 Сольо на цимбалом, 19.35, 20.00 21.00 Оп. вечір, ВІДЕНЬ 14.00 Вес. казочки, 15.15 Концерт квартету, 20.00 21.00 „Палястрант" оп. Мілекера, КЕЛЬН 20.00 21.00 „Веселі хуми з Віндзору" оп. Ніколяя, КЕНІГСБЕРГ 20.00 21.00 „Циганський барон" оп. І. Штравса, КОШИЦІ 18.45 Вісти, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, ПРАГА 15.15 Розр. музика, 18.30 Чеська оп. музика, 21.10 Пісні Мартіну на міш. і діт. хор на орх., РАДІО ПАРІ 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Італійка в Альжирі" оп. Россіні.

Понеділок, 6. червня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Пісні та музика, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 Вес. свят. попурі, БІЛГОРОД 18.45 Пісні, 20.00 21.00 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.30 Військ. орх., 15.30 Форт., 17.00 Реліг. музика, 18.45 Цит. музика, 21.10 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.10 Розр. концерт, 15.20 Творн Баха й Бетговена, 18.20 Дуета орх., 19.10 20.00 З опер і оперетом, сопр., тенор, бас-барит., КОШИЦІ 13.30 Асекурація рог. худоби, 14.15 Культ. огляд 18.45 Вістки, 20.05 Концерт орх., М. Поповича: „Без наголовку" фейл., ЛЯЙПЦІГ 19.00 20.00 21.00 22.00 „Фавст" оп. Гунола, МІЛЯНО 18.00 Скрипка, 19.40 Легка музика, 18.30 Фільм. мельодії, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Аіда" оп. Верлія, РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 18.15 19.30 Пісні, 18.75 Нар. пісні, 20.30 21.00 22.00 „Переможений Ерос" літ. казка Бревіля, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.40 Розр. концерт, 21.00 Орх., 22.10 Концерт хору, СТОКГОЛЬМ 19.30 20.00 „Паганіні" оп. Легара.

Позір! Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Білинського

Провадженні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонне знання в ділянці моторизації та забезпечити собі певний прожиток. — Інформації і записи щодня. —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

БІРЖА.

Львів 3 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97, 89·60, Доляри американські 5·29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·24·50—5.22·00. Фунти голл. 293·79—292·31, Франки фр. 14·57—14·55, Франки швайцарські 121·25—120·45 Фунти англ. 26·34—26·18, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 12·0)— 9·00 Кор. дан. 117·65—116·70 Кор. норв. 132·25—131·25, Корони шв. 135·79—134·80. Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·64—11·25, Марки нім. 90·00 — 84·00, Тель Авів 26·20—25·95.Марки нім. срібні 111·00 — 105·00

Векселі.

Банк Польський 118·00 Цукор. 34·00, Вугель 28·50, 28·75, Ліліпол 7·75. Можеїв 12·25, Остроленка 36·25, Старахович 38·50, 36·75, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 64·50, 3 із 1 ем. 83·50 серія 91·00, 3 пол. зал. 2 ем. 81·0 0 серія 91·75, 3. конверс. 70·25 преміов. 41·50 4 конвер. 67·25

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 3. червня 1938.

1 кг. масла десер. сальон. без оп. 2·25 зол. 1 кг. масла бочкове нкл. з опак. 2·30 зол. 1кг. масла експорт за зачет. 2·30 зол. молоко 16—17 сот. пяна копа 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця слаба.

Оповістка.

Дирекція жіночої гімназії і ліцею СС. Василіянок у Станиславові (з правами державних шкіл) приймає заголошення до вступних іспитів до всіх клас гімназії і гуманіт. ліцею. Про речинець іспитів повідомлять. 1188 2-4

ПІДПРИЄМСТВА

ШУКАЮ спільника до купна 1/3 частини лісу 42-ої Класової Льотерії ТІЛЬКИ в УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЕКТУРІ Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер. 1177б 1-4

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ герметичні, новітні кухні — найдешевше МЕБ-ЛЯК, Мільнів, СИКСТУСЬКА 30. 1207 2-2

ЗНАВЦІ хвалять наші мужеські сорочки, оксфордові, відпорні на потіння і гоpіч, а теж найміцніші льняні в десені 4.90 — 5.90 — 6.75, а шовкові поплінові піжами вічні і мужеські 9.50 — 10.80 — 11.80. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутими, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 1-15

ПРОДАМ дім, сад, 2 морги городу, Івашкевича 29, коло зал. шляху. Піндус. 1210 1-2

ІМПРЕҐНОВАНІ ПЛАЩІ від 10 золотих і всяке білля дитяче і хлопяче до літ 15 майже даром „СВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2. Львів. 1191 1-3

ДАХІВКА „ТАРНОВЯНКА", цемент, вапно, гіпс, папа, дроти, цвяхи, та інші будівельні матеріяли найдешевше у фірми „БЕТОН" — АНГАВХ, Городецька 102 (Богданівка 4 а), телефон 112-06. 1206 1-2

МАШИНИ до писання: Мерцедес, Ідеаль, українсько-польські, дешево продає Іванишин, Львів, Городецька 23. 1212 1-2

НАУКА

ШУКАЮ на час ферій інструктора французької мови, найкраще студента Франц або бельг. вищих шкіл, для конверсації в заміну за побут і харч у гірській лемківській місцевости. Зголошення на адресу: Лев Лозинський, Львів, Міцкевичівського 12. 1211 1-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ОДРУЖУСЯ з панною або вдовою, хоть би й погано та бідною, але з льосом до 42-ої Класової Льотерії ТІЛЬКИ в УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЕКТУРИ Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер. 1177а 1-4

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ старшого практиканта спожівчої бранжі. Василь Гудз. Тарновського 85. 1209 1-1

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ Пекарська 17. партер, від 1. липня. 3 кімнати, кух. комф., 1 кімн., кух., комф. 1193 2-3

ШУКАЮ мешкання у Львові поруч вул. Сикстуської 38, партер, де є УКРАЇНСЬКА КОЛЕКТУРА Повітового Товариства Кредитового. 1177 1-4

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. тех., дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 38-5

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брами Андріолього. С. Дуб. 1162 3-12

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. трвала ондулиція з 5-місячною гарантією. Сальон чесаних пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 1194 2-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1200 2-2

МАРКОВІ годинники як Омега, Довся, Льонжін, Шафгавзен і т. д. направляє найкраще **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнадцять**, бо має оригінальні частини годинника. 1105 3-12

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.** Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ледівні САКА

найдешевше купите просто в фабриці Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86. 1119 1-20

Фірма **„Paryżanka"** виконує

ПЛІСИ, ГАФТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ скоро і старанно — низькі ціни.

Львів, Льва Сапіги 59.

Рік осн. 1904. Телефон 213-05.

ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД

Корсетів, черевиків поясів, гумових паньчіх і нагрудників

найновіших паризьких і брюсельських кроїв

Я. Шрайбер ЛЬВІВ Гетьманська 6.

Ч. 1054 4—10. Ціни фабричні.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 121 (14.952). Львів, неділя 5. червня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20. Тел. 205-47
приймає до обезпечення:
а) **від огню** хатні й господарські рухомости, худобу, пашу, збіжжя, товарі, як теж будинки вільні від примусу обезпечення;
б) **від крадіжі-злому** домашню обстанову, товари в крамницях і складах, готівку, векселі, вартісні папери, урядження церков, канцелярій і бюр, машини до писання і рахування і т. п.;
в) **від грабежі** готівку при її перенашанні і перевозі.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

Протимосковська військова змова на Сов. Україні й на Північному Кавказі.

ТАЙНА СТАРШИНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗБИРАЛА ПРИПАСИ МУНІЦІЇ.

Виявляється, що змова обняла також УССР, де окрема комісія переводить по військових частинах ревізії, шукаючи муніції, що її сховали змовники. Арештовано чимало старшин, які стануть під військовий суд.

У північно-кавказькій військовій окрузі арештували чимало старшин, м. ін. коменданта гарнізону полк. Метіна, шефа штабу сотн. Панасюка та шефа інтендантури Шамаєва. Їм закидують, що

вони нагромаджували припаси муніції, заховуючи їх перед вищою владою.

Появились поголоски, що ГПУ викрило широко розгалужену військову змову, для якої збирали муніцію.

Змовою в УССР кермував Харченко, шеф інтендантури одного з полків кінноти. Він предкладав штабові київської військової округи фальшиві викази скількости гострих набоїв, збираючи тим способом муніцію для своєї організації.

УСУНУЛИ ЧЛЕНІВ КИЇВСЬКОГО УРЯДУ.

Центральний виконавчий комітет УССР усунув трьох народніх комісарів: освіти, лісового, промислу, суспільних обезпечень та постачання. Крім того, як це ми згадували, арештовано двох віцепремієрів УССР.

Всі Елєгантні Панове
убираються у знаним краєцькім сальоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Винятковий стан у санджаку Александрети.

Високий комісар санджаку Александрети проголосив на терені санджаку винятковий стан, з огляду на напружену ситуацію.

Французький цивільний губернатор Ґарро мусів передати поліційну владу в санджаку отаманові Колле, комендантові куріня мароканських стрільців, що його прислали до Александрети з Антіохії.

Комісія Ліги Націй наказала від понеділка дальше вписувати на виборчі листи; вписування на листи недавно перервано з огляду на загострені відносини.

Syg. VI. 1. Pr. 187/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. d-r J. Locker i d-r K. Ponurkiewicz w sprawie konfiskaty nr. 106 czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 18 maja 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 187/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 maja 1938 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 17 maja 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Dilo" nr. 106 z daty Lwów, dnia 18 maja 1938 r., zawierającego: 1) w artykule p. t. „Krowawi podżi w Wilkach Mazowieckych", a) w ustępie od słów „Odnak ce" do słów „ciłoho oreczennia", b) w wyrażeniu między słowem „Rilnyetwa" a słowem „lisowyj", c) w ustępie od słów „Ti, szczo brały" do słowa „potwerdyw", d) w ustępie od słów „Hołownoju prycyznoju" do słowa „Ministerstwa", e) w ustępie od słów „i radni" „kopaty rowa" — znamiona występku z art. 170 i 159 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863), t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymienione wiadomości przez niezgodne z prawdą przedstawienie przebiegu zajść w powiecie rawskim szerzą wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny, a nadto rozpowszechniają przed rozprawą główną szczegóły wypadków, będące obecnie przedmiotem dochodzeń, bez zezwolenia władzy, prowadzącej dochodzenia. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Malicki wr. Protokolant: Mędraś wr. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

Sygn. VI. 1. Pr. 198/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. d-r J. Locker i d-r K. Ponurkiewicz w sprawie konfiskaty nr. 109 czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 21 maja 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 198/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 maja 1938 po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: A) uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 20 maja 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Dilo" nr. 109 z daty Lwów, dnia 21 maja 1938, zawierającego: 1) w artykule p. t. „Nikoły ne wyrieczemosia swojej hreko-katolyckoji Cerkwy i swojeji ukrajinśkoji nacji" w ustępie od słów „Naszu cerkwu" do słów „naszych predkiw"; 2) w artykule p. t. „Pisla prypynennia dijalnosty Towarystwa „Sycla", w ustępie od słów „Sudowi procesy" do słów „tomu misci" znamiona występku z art. 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863), t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. B) nie uwzględnić wniosku Prokuratora o uznanie za usprawiedliwioną konfiskatę artykułu p. t. „Wołyńśki cerkwy perepownemi" i konfiskatę tego artykułu uchylić. Uzasadnienie. do A) Wymienione artykuły przez świadomie nieprawdziwe przedstawienie położenia ludności ukraińskiej na ziemiach wschodnich, a w szczególności przez tendencyjne naświetlenie postępowania władz administracyjnych w stosunku do tejże ludności rzekomo dążącej do wynarodowienia jej i ukrócenia na polu gospodarczym i kulturalnym szerzą wiadomości mogące zaniepokoić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatym powyższe postanowienie uzasadnione. do B) W artykule pod B) wymienionym nie dopatrzył się Sąd znamion żadnego przestępstwa. — Przewodniczący: Malicki wr. Protokolant: Kowalski wr. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

Оттим повідомляємо, що на підставі закону з дня 9. квітня 1938 р. (Дєн. Зак. Р. П. Ч. 29, поз. 256)

Галицьку Касу Ощадности у Львові
змінено на
Центральну Малопольську Касу Ощадности у Львові
при чім залишено всі дотеперішні її чинности.

Агенди Каси поширено повіреним й обовязки центральної комунальних кас ощадности цілої Галичини і теж фінансової установи для самоуправ та їхніх заведень.

Починаючи від 18. травня 1938 р. підписуємо під печаткою:

ЦЕНТРАЛЬНА МАЛОПОЛЬСЬКА КАСА ОЩАДНОСТИ
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)

Львів, у травні 1938.

ДИРЕКЦІЯ
Центральної Малопольської Каси Ощадности у Львові
(раніше Галицька Каса Ощадности).

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
Найстарша ощадностева установа заснована в 1843 р.
Вклади ощадностеві з гарантією держави.
Рахунки чекові. — Рахунки біжучі. — Дисконт ренес. — Позички векслеві і гіпотечні. — Купно, продаж. — Льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити
РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.
Обсяг діяльности — ціла Галичина.
Замісцеві вплати — П. К. О. 500.196.

Дві нормалізації.

Львів, 4. червня 1938.

Початок другої половини березня ц. р. заворушив польську громадянську опінію. Було це безпосередньо після того, як в дні 13. березня ц. р. німецькі війська заняли Австрію, яка з тим днем фактично, а невдовзі і формально стала складовою частиною німецької держави. Приміри заразливі і дехто сподівався, що й Польща скористає з нагоди та покінчить війну без війни на польсько-литовському кордоні та одним махом зліквідує майже двадцятилітній польсько-литовський спір в радикальний спосіб, можливо на австро-німецький зразок. Проголошено тоді, що на Виленщині відбуваються військові маневри, у звязку з якими до Вильна виїхав марш. Ридз, а польський уряд, користаючи з одного граничного інциденту, в якому загинув вояк КОП-у, вислав до Ковна ультимат з категоричним домаганням ліквідації „війни без війни" та навязання нормальних міждержавних взаємин. День 19. березня ц. р., день імянин пок. марш. Пілсудського був днем критичним, бо саме тоді литовський уряд вирішував справу польського ультимату. На становище Литви безумовно величезний вплив мало становище СССР, який не хотів війни, та інтервенція західних держав. Литовський сойм по короткій нараді приняв польський ультимат в цілости, що й спричинило моментальне відпруження.

Не дійшло до воєнних кроків. Польські військові частини відкликано знад литовської границі. До кількох днів зявилися у столицях обох держав офіціяльні представники своїх урядів, що й було початком звичайних дипльоматичних і консулярних взаємин між обома сусідніми державами. Вкоротці розпочались переговори для наладнання залізничої, почтової, телєграфічної і телєфонічної комунікації, які закінчились успішно підписанням відповідних договорів. У взаєминах між Польщею і Литвою настала справді нормалізація.

Тій нормалізації офіціоз ОЗОН-у „Газета Польска" присвячує довшу передову статтю п.

н. „Перший нормалізаційний етап" (ч. 145, з 28. травня ц. р.). Передовик згаданого офіціозу насвітлює фактичне і психольогічне тло польсько-литовських відносин, як і причини, що спонукали польський уряд після анексії Австрії Німеччиною поставити рубом польсько-литовське питання. Уряд — як читаємо у згаданій статті —відкинув усі сугестії на тему вступного обговорення т. зв. спірних питань, вважаючи, що всякі розмови можливі лише в умовинах нормального сусідського співжиття, а не в атмосфері витвореній литовцями „мирної війни". Отже коли прийшов відповідний момент, то Польща накинула Литві своє становище зрештою не порушуючи литовської державної суверенности. Сприятливі обставини використала Польща тільки у тій цілі, щоб зліквідувати штучний граничний мур, який був дійсно одиноким свого роду феноменом, що його не вспіли зрозуміти ніхто з непереджених чужинців.

У згаданій статті говориться дальше, що хоча Польща без обави на більші міжнародні комплікації для себе могла окупувати литовські території, проте вона не зробила цього, бо бажала лише нормалізації міжнародніх відносин з Литвою, як цього зрештою домагалася вже від давно. Таке становище Польщі за словами „Газ. Польської" створило для Польщі великий морально-політичний капітал на Литві, коли литовці побачили, що Польща при всіх виїмково сприятливих обставинах не вийшла поза рямці відданої голошеної підставової нормалізаційної засади, яку литовська сторона стільки літ систематично відкидала.

Нормалізація польсько-литовських відносин є нині довершеним фактом, що його респектують обі сторони.

Була і друга нормалізація — управильнення дуже напружених польсько-українських взаємин у самій Польщі. Польсько-українське питання у своїй цілості не є тільки питанням внутрішньої польської політики, бо засяг того питання і його вага виходить далеко пова границі польської держави. Українська проблема мала в історії, має сьогодні і матиме й у майбутньому для Польщі свій питомий тягар, **куди більший, ніж литовське питання.** Не чужа ця тема і для деяких польських політичних кол та органів польської громадянської думки, що вміють хоч дещо критично поставитися до сучасної офіціальної польської політики і ще не зовсім заслінені польським національним шовінізмом супроти українців, співгромадян польської держави.

Що другу — внутрішню — нормалізацію започаткували українські політичні кола, у противенстві до першої — зовнішньої — нормалізації, яку започаткував сам польський уряд. Дата її майже на три роки вчасніша і має вже за собою трилітню життєву практику.

Висліди цієї трилітньої нормалізаційної практики для української сторони наскрізь негативні, як це наглядно стверджує декларація Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. По правді у життєвій практиці вона не існує і то — як це виразно підкреслює згадана декларація, не з вини українського контрагента.

Події на польській внутрішній політичній арені, становище місцевої державної адміністрації і польського громадянства та його організацій з Порозумівавчим Секретаріятом у Львові у проводі, надто відомі. Йдуть вони у негативному для нас напрямі яскравіше, ніж було це колись. Поодинокі факти, хочби з останніх місяців, загально відомі і нема потреби тут їх наводити.

Наше громадянство, що з великим та одноду шним вдоволенням прийняло одноголосну декларацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р., не вважаючи на зорганізований посилений польський наступ, не паде духом. Мені довелося в останньому тижні побути на кількох нарадах а краю і з розмов з поодинокими діячами та з промов, що я їх чув на нарадах, не слідно ніякої зневіри. Навпаки, є бадьорість і віра, що при обединанні наших сил і при дальшій нашій конструктивній роботі зможемо в Польщі добитися дійсної нормалізації, хоч напевне не так скоро.

Нас більше і ми сильніші від литовців, хоч не маємо власного державного апарату, війська, дипльоматії. І коли вдалася нормалізація з литовцями — хоч і в іншій площині — то прийде час і прийде конечність, що вона мусить бути переведена і у польсько-українських взаєминах.

Д-р Степан Баран.

ПІДЛЮТЕ **Гірський Живець, купелеве Заведення і Літнище** — в Г органах над рікою Лімницею на висоті 700 м. понад рівень моря. М.-- неральні цілющі води, сірчано-солоні, боровинові, газові і пінкові купелі.

Початок сезону: 15. червня. К урапційної такси нема. Комунікація: Залізницею до стації Брошнів (на лінії Стрий—Станиславів) а звідси лісною залізничкою лучба з раніщими поїздами на місце. **На замовлення гостей, що ідуть лікуватися до Підлютого, висилає управа Живця до Брошнева авто-дрезину.**

Адреса й інформації: До 1-го липня: — Управа живця Підлюте, — Львів, вул. Клушинська 3, тел. 248-82 а від 1-го липня: Управа Живця Підлюте, — почта Осмолода-Підлюте.

2—3

Нема людей...

ПЕРЕД ВАЖНИМИ ВИБОРАМИ В УССР.

Не купається вже в жаркому синьому небі золотий архангел на вежі ратуша, загадкова п'ятикутна зірка своїм кровожадним червоним сяйвом тяжить над старим Києвом. Лінивo куряться високі димарі численних заводів і фабрик Сталінго на Донбасі. Відбиваються у бистрих водах Смотрича стародавні вали й башти камянецькі. Самотно почуває себе памятник Шевченка на просторому харківському майдані Дзержинського на тлі хмародерів. Поволі вимальовуються величні одеські сходи аж до каламутних портових хвиль Козацького Моря. Біліють серед зелених садів будівлі старовинних чернігівських позачинених церков. Повною парою працюють миколаївські корабельні. Широка шоса поміж сосновими та дубовими лісами, поміж нивами, луками та багнами біжить від Києва до Житомира, що розташувався на мальовничих берегах Тетерева. Ніби так мало змінилася мила затишна Полтава, що не встигла ще перетворитись на обласний центр. І таксамо, як і раніш, вся у садах Вінниця. І протяжливо лунають пароплавні гудки біля берегів великого Дніпропетрівського.

Дві найважливіші політичні події мусять відбутися в недалекому майбутньому у цих 11 обласних центрах Совітської України, що знайдуть своє закінчення у її столиці, у велетенських будинках: в будинку центрального комітету комуністичної партії на розі вулиці Короленка й Оринінського завулку та в будинку уряду У. С. С. Р., збудованому на місці зруйнованого Михайлівського золотобанного. По цих центрах відбудуться на днях „демократичні" вибори обласних партійних комітетів і напівдемократичні (бо відкритим голосуванням — так воно все таки певніше!) вибори секретарів цих обласних партійних комітетів, цих одноособових керманичів політичного і господарського життя областей, цих справжніх червоних губернаторів червоних губерній.

А зараз по тих виборах на початку червня відбудеться в Києві XIV. зїзд комуністичної партії України, на якому виберуть центральний комітет партії та його секретарів, цю найвищу фактичну владу на Україні.

А 26. червня по всій Совітській Україні відбудуться вибори до Верховної Ради УССР, цієї найвищої теоретичної влади.

А 26. липня в Києві відбудуться збори цієї Ради, на яких виберуть її президію, на яких утворять раду народніх комісарів УССР. І все це не якнебудь, а на найдемократичніших у цілому світі підставах.

Як бачимо, найзнаменніші в тамошньому житті події, найважливіші вибори...

Чомуж так мляво іде підготова до них по цілій Совітській Україні? Чому? Там-же не можна виявляти свій політичний індеферентизм.

Відповідь на це досить незвичайна:

Нема людей!.

Так, так, на 32-міліоновій Совітській Україні, у 21. році після жовтневої революції, нема людей!.

Тобто люди, зрозуміло, є, та нема певних, надійних людей, нема на кого Москві покластися, нема кого визначити, ну — і тягнеться тому підготова до виборів, як мокре горить...

Справді, візьмім наприклад секретарів обкомів. Усіх їх обрали рік тому, а властиво тільки 9-4 місяців тому, бо тоді утворено нові області: Полтавську, Житомирську, Камянецьку та Миколаївську. Вибирають їх, як це було і досі, на пленумах обкомів, вибирають у такий спосіб, що представник секретаріяту ЦК пропонує чиюсь кандидатуру (цілком зрозуміло — підшукану та добре профільтровану) і — як завжди в цих випадках: — „Хто за?" — „Усі!" — „Хто проти?" — „Ніхто!" — „Хто стримався?" — „Ніхто!" — Одноголосно!

Вибирали секретарів обкомів на каденцію по між зборами пленумів, тобто не менше як на рік, при чім, зрозуміло, бували випадки (ой, як давно вже минули ці золоті дні Аранжуеца!), коли секретарі партійних обласних комітетів залишалися на цих посадах по декілька років. А тепер!? Та ось перегляньмо області по черзі.

Київська область. Рік тому вибрали на секретаря київського обкому дебелого гладкого росіянина Кудрявцева, та за три місяці той самий Кудрявцев почав фігурувати у пресі з епітетом „ворога народу". Довелось вибрати на його місце високого худорлявого Євтушенка українця, але спеціяльно „відрядженого" з Москви на партійну роботу в Україні. Характеристика досить знаменна. Але в квітні цього року Євтушенка „зняли" з приводу його зносин з українськими націоналістичними колами. Не знайшовши відповідної людини, щоб обсадити цю посаду, її обовязки став виконувати сам І. секретар ЦК КП(б)У Хрущов.

У **Донецькій області**, цій „кочегарці Совітського Союзу", секретарі обкому мають особливе значіння. Отже рік тому секретарем донецького обкому був Саркісов, вірменин, один з найдовіреніших партійних діячів у Совітській Україні, „відряджений" туди з Москви. І за якихсь два місяці той Саркісов уже „тонко замаскований цідлий шпигун". На його місце призначили перекинутого безпосередньо з такого теж видатного робітничого центру, як Горький (колишній Нижній Новгород), випробованого партійця Едварда Прамнека; поляка з походження. І вже нема і Прамнека! „Зняли" його з посади тишком-нишком і на його місце призначили надісланого з Москви росіянина Щербакова.

Рік тому секретарем **чернігівського обкому** був жид Маркітан, що вже декілька разів сидів на цій посаді... і в липні року 1937 це вже „ворог народу", й на секретаря обкому вибрали росіянина Михайлова. І за 4 місяці „зняли" Михайлова, посадивши на його місце росіянина Федорова, надісланого з Москви.

У **Вінниці** довгенький час був секретарем обкому жид Чернявський, годинникар перед революцією, але цілком певний партієць. І влітку року 1937 „похвалився" Чернявський. Призначили на його місце українця Співака.

Рік тому на секретаря **харківського обкому** призначили білорусина Гікала, але за 4 місяці на його місце довелося надіслати з Москви росіянина Осипова.

Рік тому секретарем **дніпропетрівського обкому** був жид, Марголін, що був передтим партійним секретарем у Москві. В липні він „захитався". На його місце призначили зі Смоленська Коротченка, українця. В лютому цього року Коротченка призначили на голову ради народніх комісарів УССР, а до Дніпропетрівського призначили на секретаря обкому аж заступника голови ради народніх комісарів РСФСР Задіонченка.

Влітку року 1937 довелося „зняти" з посади дуже довірену людину Москви жида Вегера. На його місце призначили „старого большевика" росіянина Кондакова, та в лютому вже замінили теж на росіянина Телешова.

В **Миколаївській області** в січні росіянина Волкова довелось замінити на росіянина Старигіна. В **Житомирській** росіянина Максимова — на українця Дідченка.

І тільки в **Камянецькій** та **Полтавській** області ніби й досі сидять секретарі обкомів, українці Олексенко та Топчій.

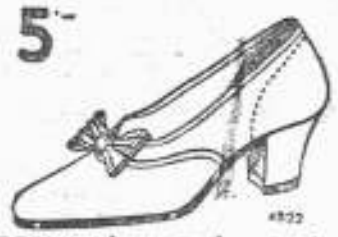
Дня 3. червня минулого року вибрали секретарів ЦК КП(б)У — цю фактичну владу окупованої України, тобто вже цілком таких певних людей, як поляка Станіслава Косіора і жида Менделя Хатаєвича. Хатаєвича „зняли" уже в липні, а Косіора забрали з України в січні року 1938.

МИЛО

„Центросоюз"

це найкращий продукт кооперативної фабрики

3·90
Пляжеві в кол рах.

5·–
Полотняні на шкір - гумі. в колірах, модні і практичні на шкір. підошві **7·90 і 8·50.**

12·90
„Фольклор“, літні пантофлі

13·50
Легкі продувні, в модних колірах.

13·90
Білі замшеві модно перферовані.

9·90
Шкірянi, в ріжних колірах.

9·90
Шкірянi в кольрі бронз. вигідні і практичні.

Delta
НА
ЗЕЛЕНІ СВЯТА

11·90
Мужеські вітрівки, вигідні та еластичні.

19·90
Мужеські плетінки, еластичні і продувні.

„ЗУЛЯ“ півматова панчоха з подвійною стопою **2·50**
Панчохи з природн. шовку зл. 4·90 і **3·90**
Скарпитки тенісові б лі і колірові **90 сот.**

Крім цього маємо на складі: кілька сотень найновіших моделів літніх, від найскромніших до найвибагливіших.

Мужеські літні скарпитки 1 пара 95 сот
при закупі 3 пар . . . . зол. 2·70

ДІСТАНЕТЕ У ВСІХ ФІЛІЯХ.

Про якуж підготову тут може йти мова, коли мабуть досі і в Москві не засовано добре когож призначити на секретарів обкомів у цю прокляту Україну?!

І зовсім не краще стоїть справа з підготовою до виборів до Верховної Ради УССР, до висування кандидатів до неї.

Не можна сказати, щоб ці висування не відбувалися назовні гучно, урочисто. Справді якийсь старий дід-колгоспник, чи молода студентка, чи молодий курсант військовий, може й цілком природнє хвилюючись, часто викрикують про щастя жити за часів Сталіна. Але дивна річ: після згадки цього імени завжди помітна малесенька, на якісь дві секунди перерва, мовчанка і потім уже збори плещуть, кричать: „Ура Сталінові“... і так кожного разу при згадуванні імени Сталіна. Коли ж згадується востаннє, то до криків та оплесків приєднуються звуки оркестри, що грає „інтернаціонал“... Інструкція, як бачимо, досить трафаретна.

Та і щож з цього? Ну — нехай висувають Сталіна на кандидата в депутати всюди, але ж він може бути вибраний тільки в одній виборчій округі. А треба ж крім нього вибрати ще 303 депутатів. Звідки оцих узяти, звідки взяти таких, що не підведуть, не оскандалять, не скомпромітують?!

Здавалосяб, щож простіше, як взяти вибраних 12. грудня 1937 від України депутатів до Верховної Ради СССР та й висувати їх. Так куди там?!

Які наприклад чудесні депутати булиб Косіор, або нарком шляхів Бакулін, або Ізраїль Леплевський, нарком внусправ УССР, чи напр. флягман Вікторов, заступник наркома важкого промислу Бутенко, всі ці торішні секретарі українських обкомів?! А де вони тепер? Добре ще, як сидять десь у вязниці, чи працюють у якомусь концентраційному таборі, а то і гірше того... А тут ще почнуть допитувати, а чому саме його вибрали? Може якісь звязки з ним мали? Може писали до нього, як до свого депутата?... Хай йому біс...

Чи не зрозуміла після всього цього мляявість підготови до цих усіх виборів?

А протеж ці вибори мають величезне значіння для Москви. Це, так би мовити: справді остатня ставка. Бо якщо і після цих виборів нічо не зміниться, то чи не повстане вже цілком певна думка: Коли й тепер ніби шкодять всюди вороги, то або все це вигадка Москви, або справді вороги міцніші від московського уряду.

І така думка може повстати навіть і серед маси червоної армії. А коли вже й на масу червоної армії не можна буде покластися, то щож тоді буде?! Гл. Л.

Коли лікар скаже „печінка“...

подумайте про її лікування, в тій діягнозі міститься часто: жовчевий мішочок, жовчеве замішання, жовтяниця. Зела маґістра Вольського з охор. знак. „Білльоса“, що містить у собі екзотичні рослини Комбретум і Больдо, побуджують печінку до відповідної праці і нормального виділювання жовчі та спричинюють природне випорожнення. Можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Виробник: Маґістер Вольський, Варшава, Злота 14, власний відділ у Львовідові.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 8.

ІВАН СТАРОЗУБ.

ПОХОРОН.

I.

Лише верхні шибки були над землею. Що хвилини вирнали й щезали в них людські ноги. І які вони були ріжноманітні і промовисті! Великі, малі, можища й ніженьки, медвежі, курячі, слонові й сернячі. Як столові ноги, як серпи та патики...

Бідюк по ногах означував не лише вік, пол і соціяльний стан прохожих, але теж і їх характер, інтелігенцію, естетичний смак.

У тих прохожих, що йшли другобіч вулиці, та в тих щасниць, що їхали автами чи візниками, з вікна сутерини можна було доглянути й верхню частину тіла, а над головами — ще стіну, вікна і вивіски по той бік вулиці.

В одних лише мешканців міста Бідюк не міг бачити ні ніг, ні голови — це в тих, що відбували подорож на цвинтар. А було цих подорожніх щодня немало. Траплялося, що мандрували вони туди без перерви з ранку до вечора. Бо — ця вулиця вела прямісінько на той світ, і ніхто з тих, що туди відправлялися, не міг обминути Бідюкових вікон.

Надивившись на сотні різних похоронів, багатських і жебрацьких, Бідюк непомітно для самого себе виробив у собі переконання, що увесь зміст життя, все щастя людини в тому, щоб мати такий роскішний похорон, якого його учасники не забулиб до смерти.

Щоб мати справжню „вічну память“!

І всі Бідюкові думки, вся воля та енергія були спрямовані до того, щоб стати багатим і славним, мати тисячі приятелів і знайомих та щоб усі вони йшли за його дорогою (срібною!) трупою, а прохожі щоб шептались:

— Це Бідюка хоронять! Знаєте? Того відомого, багатого. Бачите? Десятки вінків, тисячі людей! А скільки священників!

Якби він міг мати такий похорон, готовий би вмерти хоч зараз.

На жаль, це щастя покищо було неможливе: він був іще бідним, нікому незнаним. Але-ж у ньому стільки молодих сил, енергії, запалу! Тільки напружити їх...

Жив у вогкій, темній сутерині, що винайняв у бідної вдови прачки, і напружував усі свої духові та фізичні сили, щоб заробити собі на багатий і гарний похорон. Навіть завів собі щадничу скарбонку з написом: „На похорон! Відчинити зараз по смерти і всі гроші вжити на похорон „перша кляса“.

Найвищою-ж його мрією було: щоб перед його трупою йшла першокласна оркестра та щоб грала таких зворушливих жалібних маршів, які змусилиб усіх учасників похорону нестримно ридати. Правда, з тою оркестрою мав він трохи клопоту: ще не вивідав, чи є така похоронна оркестра для цивілів.

II.

Почулися сумні, повні сліз, лементу й розпачу звуки жалібного маршу.

— Мабуть якогось високого військового хоронять, — мигнуло в Бідюковій голові.

Підвівся з поломаного тапчана й хиткими кроками посунув до вікна. В голові з гарячки так кружилося, а ноги так підкошувалися, що мусів хапатися стола, стільців і стіни.

Звуки маршу плакали і лементували щораз ближче. Ось зза футрини вікна вирнув мужчина в чорному, з хрестом. Ось вінки, вінки, вінки. З самої зелені, з живих квітів, металеві. Десять, пятнацять, двацять і ще, ще...

Ось хоругви, оркестра, хор і нарешті духовенство в новеньких ризах. Не пожаліли! Мабуть багатий небіжчик.

А ось і роскішний караван. У ньому труна. Небіжчик їде по царськи. Караван трохи нагадує старі цісарські коляси. На зміну оркестри співає хор.

Труна металева, багата

— Яке щастя, — мигнуло у голові Бідюка, — вмерти багачем! І що може бути ліпшого, як спочивати в такій металевій трумі: кисень туди не доходить, тіло не псується, вода не просочується, черваки не влізуть, — от і лежи собі цілісінький хоч сотні, тисячі років! А як станеться, що могилу розкопають і труну відчинять то довідаються, що це.... Довідаються? З чого? Таж наші люди ніяких документів у трунах не залишають. Нерозумно. Я зроблю інакше: накажу в заповіті покласти до труни срібну чи золоту табличку з моїм іменем, прізвищем і всякими іншими даними...

III.

— Але як жахливо болить голова! в усьому тілі — немічі, в очах скаче, думки плутаються...

Бідюк вертається на тапчан. Лежить із заплющеними очима й думає.

Якою ясною надією він жив, коли був іще в гімназії! Хоч був сиротою, хоч голодував, ходив обдертий, але був переконаний, що стане славною, багатою людиною. Доживе до глибокої старости. А коли вмре, влаштують йому такий самий роскішний похорон, тисячі людей підуть за його багатою металевою трупою. Потім нові тисячі будуть читати на його мармуровому памятнику: „Микола Бідюк“...

— Ага! Це цей відомий Бідюк!...

Але з гімназії мусів виступити. І чим він після цього не був. Носив цеглу на будові домів, копав рови, коли проводили в місті каналізацію, служив нічним сторожем у паровому млині. Врешті попав на радіотехніка: закладав антени, наладовував акумулятори, попрявляв радіоапарати. Був уже на добрій дорозі. На нещастя фірма збанкротувала і не заплатила. Бідюк знову голодував. Аж перед тижнем знайшов працю в міського інжиніра — носив тичку та мірку, коли той мірив вулиці чи площі. Заробляв уже, їв уже щодня, мав надію заплатити прачці довг за кімнатку та почати щадити на похорон.

І ось — недуга.

— О, як страшно болить голова, все тіло!

Згадав, що має десь термометр. Підвівся з тапчана. Поставив валізку на стіл. Викинув із неї все своє майно, винявши скарбонку „на похорон“, і термометр. Тахи знайшов. Не сила була укладати назад речі, то так і залишив їх на столі. Ліг, заклав термометр під пахву й заплющив від болю очі.

Коли за кілька хвилин глянув на термометр, із жахом підвівся.

КІНО ПАЛЯС

Геніяльна пара трагіків
ЛЮІЗА РАЙНЕР і ВІЛІЯМ ПАВЕЛ
у найновішому архітворі Метр-Гольдвін — Маєр
п. н.
МАСКАРАДА

Політичні фантасмаґорії наших москвофілів
та актуальна дійсність.

В одній статті на тему можливости співпраці українського табору з т. зв. старорусинами ми кинули мимоходом завваґу, що вони повинні якнайшвидше в міродайний спосіб, ясно і виразно означити своє становище супроти большевизму. Докинемо тут, що зробити це лежить в їх власному інтересі. Розуміємо, що в нашій сучасній дійсности також в справах актуальної політики першорядне значіння має дійсне, особливо емоціональне відношення до большевизму, що є формою агресивности московського імперіялізму, який дезорґанізує пляново всі суспільства не тільки платною пропаґандою, але також оманними ідеями.

На цю нашу коротку завваґу москвофільський пресовий офіціоз відповідає в предовгій і баламутній статті, що: ...„справа большевизму для нас неактуальна (? — ред.) і розмови на ту тему не можуть мати ніякого значіння у справі порозуміння між нами та українофілами. Наша позиція в цій справі давно відома"... При цьому згадує Кирила Вальницького, котрого нібито „русска общественность" елімінувала зі свого середовища.

Щодо цієї „елімінації" зробимо завваґу, що вона прийшла не за большевизм, а за те, що Вальницький відрікся догми про „трєдіну націю", а друге, що „общественность" „елімінувала" його властиво вже давно передтим не за зміну орієнтації, тільки тому, що це була людина метка, котра знала багато закулісових тайн та демаскувала безоглядно „старорусских" дівчів, особливо на сторінках часопису „Жизнь".

Та щодо становища москвофільських визначних лідерів до большевизму, то спробуємо цю проблему насвітлити ревеляціями д-ра Дмитра Вергуна в тій самій статті „Русского Голосу" (ч. 34 з 1935 р.), про котру ми вже обширно згадували в ч. 110. „Діла". В цій статті находимо ось які несподіванки (цитуємо в українському перекладі):

...„Минули чотири роки (від часу останньої зустрічі Вергуна з Глушкевичем, коли Вергун разом з російськими окупаційними військами приїхав у Галичину. Пр. Ред.), — і нова зустріч у Москві, весною 1918 р. Глушкевич, якого потайки послав денікінський уряд у Москву, член „Союза Возрожденія", учасник конспіративних зборів у домівці московських земців, я приват-доцент московського університету, вибраний професор іркутського університету і передовик газети „Велікая Россія", котру, дуже несправедливо, називали патріяршим орґаном. У Москві зібрався тоді невеликий гурток галичан, бувших курсантів педаґоґічних курсів М. А. Лохвицької-Скалон. Тут були і педаґоги й студенти і слухачі сільсько-господарської Петровсько-Разумовської Академії. Між ними відзначалися ученики проф. М. Н. Покровського, і ті, що підтримували звязки з відомим українським діячем Н. А. Скрипником, опісля наркомосом України, що покінчив з собою не так давно. Тоді він був права рука Сталіна, котрий завідував комісаріятом національностей. За його почином Р.С.Ф.С.Р., після смерти Леніна, була замінена в СССР. — В голові Глушкевича родилася тоді думка створити окремий „червонорусскій національний революційний комитет" для протидіяння українським затіям („замашкам"). Його думка була така: галичани, буковинці, холмщаки, поліщуки і навіть західні волиняки творять історично окрему червонорускую народність, а не українську. Це паральлєля до білорусів. Землі, що входили в склад князівства Данила Романовича, настільки ріжняться своєю мовою і етноґрафічними даними від українських земель, що вони можуть творити ядро окремої політичної організації („образованія"), яка, маючи право на самоозначення, не бажає входити в склад Української Республики, а повинні створити окремий червонорускій край з автономним ладом. Статут цього революційного червонорускього комітету був Глушкевичем швидко складений"... ...„Глушкевич склав свій статут під девізом: „інсепарабілес—інсуперабілес". ...„На студента Ш. наклали обовязок предложити проект через Скрипника до комісаріяту національностей. Ш. мав держати мене в курсі своєї роботи. Однак минуло кілька днів, та Ш. не появився. Щойно раннім ранком 5-го липня, в день знаменитого „савінковського повстання", після вбивства ґрафа Мірбаха, Ш. явився з вісткою, що нічого з задуманої акції не вийшло. Скрипник, перечитавши статут попав в найбільшу злість („большую ярость"), назвав його „зрадою галичан" і передав цілу справу до вирішення („на усмотреніе") всесильного Сталіна. В ті дні я мусів ховатися в сербському посольстві"... Глушкевич, заздалегідь остережений, втік до Ростова н/Д.

„Бюлетин П.-У.", що своєчасно передав ці речі, подає таку оцінку тих фактів: ...„Переповіджені на звичайну мову ті ревеляції мають також значіння: 1) У 1918 р., коли „білогвардійці", себто табор російських націоналістів та усіх протисовітських елементів б. Росії проводив боротьбу „не на життя а на смерть" з большевиками, та коли про якнайменшу компроміс між тими двома світами не могло ще бути навіть мови, „старорускі" лідери, котрі завжди ще висіли при російських націоналістах, а то й чорносотенцях, члени „Союза Возрожденія", що поклав собі як мету безоглядну боротьбу з большевиками і реставрацію царської Росії, навязують переговори з большевиками, зневірившися вже тоді в перемогу тих течій і сил, з котрими звязалися, та з котрими дальше не зривали взаємин. Ті лідери виказали скоро свою казкову стійкість переконань, заявляючи готовість перекинутися як стій з платформи російського націоналізму, здвигненого на національно-релігійних принципах — на платформу безбожницько - інтернаціонального большевиз-

— Що? 42? Небувала річ! Це значить — смерть. Значить — зараз вмру. А в скарбонці не більше золотого! Отакий-то пишний похорон матиму!..

Раптом чує козлячий голос:

— Свя-а-тиний Бо-о-же!..

Знову когось хоронять.

Підводиться з ліжка й ледве чимчикає до вікна (він мусів глянути на кожний похорон, так уже звик до них). Ось якийсь обдертюх несе хрест. Священник у старенькій ризі — для бідака шкода ліпшої. Дяк нехотячи, байдуже тягне „трисвяте", роздивляється обабіч вулиці й щось киває знайомим. На магістратському возі (Бідюк добре його знає!) незугарна, непомальована соснова труна. А за нею — якийсь чи не п'яний чоловяга, мабуть, сторож.

Спечені Бідюкові уста викривляються злобною усмішкою:

— Похорон на кошт міста!.. Отак, значить, і мене!.. Прачка побіжить до господаря, господар до магістрату. З годину посваряться й врешті подарують мені таку саму коробку... щоб вода могла вільно просочитися..., щоб черви могли без перешкоди попоїсти собі... брр! „Вічна память"!..

У грудях щось його стискує, а очей виступили їдкі сльози. Не життя йому жаль. Жаль того, що ось так непомітно, як якийсь пес чи кіт, зійде з землі, що на його похорон ніхто не зверне найменшої уваги і за день, за два ніхто й не згадає за нього. І буде не вічна, а нікчемна память!..

В голові щораз болючіше стукає:

— 42! 42! Кінець!.. На кошт міста... І пес не побіжить за трупою... Як баранка на воді...

IV.

Стук у двері

Заглядає прачка.

— Я післала по лікаря для вас. Бо як умрете, то буду мати ще більше клопоту. І комірне пропаде. Заплатите лікареві?

— Ні, не маю.

— То хіба я маю платити за вас? А потім ще й похорон справляй.

— Хай на кошт магістрату... Як онтого бідака...

— Легко вам казати! А я мушу бігати, час марнувати!

Тріснула дверима.

Знову стук, різкий, брутальний.

— Го-го-го, Миколо! — вбіг Гомонівський, бувший шкільний товариш Бідюка. — Знайти тебе нелегко! Що це за катакомба? Та й виглядаєш як мощі!

— Вмираю.

Порскнув від сміху.

— Хіба отак посміхаючись вмирають? Може ще дати тобі гітару?

— Глянь на термометр.

Гомонівський глянув, зрушив плечима й споважнів.

— Ти завжди був дурний! Коли була біла — то жив, а коли сьогодні всміхнулося тобі щастя — то вмираєш. Дарма значить цілий місяць шукав тебе. А ти міг би бути багатим, славним, щасливо дожити віку і (посміхнувся) мати буржуйський похорон, з помпою.

— Скоріше на магістратський кошт...

— Гарячкуєш, бачу!

Знову відчинилися двері і ввійшов лікар.

— Що з вами?

Бідюк показав термометр. У лікаря здивовано розширилися очі і брови насупились. Вийняв свій термометр і подав Бідюкові, а сам почав досліджувати його пульс.

Гомонівський в той час розглядав маєток Бідюка, зложений на столі. Помітив скарбонку, прочитав напис і мало не порскнув від сміху. Трохи подумав, посміхнувся й потер руки: мовляв, буде діло. Він любив Бідюка. Разом училися в гімназії, разом і покинули її. Гомонівський мандрував кудись, оженився, став купцем і недавно переїхав сюди та купив собі крамницю...

— Вижиньте свій термометр! — засміявся лікар. — У вас всього 39. Звичайна грипа. Три дні в ліжку. Дам вам лік.

— Але, пане докторе, я не маю грошей, — простогнав Бідюк.

— На магістратський кошт! — вигукнув Гомонівський. — А через те, що всі наші міста живуть лише позичками, то я йому позичу...

І всунув лікареві в руку гонорар.

Бідюк ураз наполовину воскрес, навіть почав нетерпеливитись.

— То кажи, друже, яке там дурне щастя всміхнулося мені?

— Пощо тобі знати? Таж ти вмираєш?

— Ну, кажи, кажи!

Гомонівський підійшов до ліжечка, став у позі натхненого пророка й гукнув:

— Слухай! Я — купець. Маю сусіда, вдівця, з єдиною, гарною, як зірка, донею. Йому потрібний помічник, а вірніше — зять. Розумієш? Ось я хочу віддати йому тебе. Посмаруєш халявки біля Вірочки, покажеш себе добрим купцем і оженю тебе. А тоді — багате життя, а по смерти — розкішний похорон! Ха-ха-ха! То що, згоджуєшся?

Бідюк несподівано дістав яскравих румянців. В очах блиснула скрита радість. Посміхнувся.

— Я тобі дуже вдячний.

— Щоб не бути вдячним! Жіночка, по смерти старого — крамниця, грошенята, слава... а наприкінці — багатий похорон!... Кожний був би вдячний!

*

Минуло пів року.

В домі купця Перчика відбувається багате весілля його єдиної дочі Вірочки, що виходила заміж за Бідюка. Щасливий Перчик і гостей щедро.

В Бідюка, який ніколи не пив, у чубку трохи курилося.

І коли якийсь купець виголосив тост на честь його, як нового, зілбного члена купецького стану та побажав йому багатства й слави, Бідюк несподівано вигукнув:

— І похорону перша класа!

Тесть збентежився, молода жінка перелякалася, гості були здивовані.

Один лише Гомонівський весело засміявся клепнув його по плечі й вигукнув:

— Похорон буде перша класа! Забезпечено, Миколо, забезпечено!

ку. 2) Вони попадають на задум не то нереальний, а таки просто божевільний, — створити окрему галицько-волинську державу, котра звійшлаб як розмірно самостійна організаційна одиниця в склад Союзу Совітських Республік, що був зрадою таки супроти їхньої власної ідеольогії про „едину неділиму". 3) У своїй наївности і цинізмі вони звертаються з таким планом до... Скрипника.

Оті „староруські" діячі, розчаровані на цілій лінії в своїх надіях і позбавлені вкінці, після провалу Денікіна, всякої підтримки в Росії, вернулись частинно в Галичину, де доля перезначила їм відіграти ще раз жалку політичну ролю.

До цього треба додати ще такі завваги: Стійкість голошеної нашими „старорусинами" „обєдинительної" ідеї дуже тверда тільки в теорії, зате дуже елястична у практиці. Тут вона зовсім не є для них перепоною, щоби пропонувати свою співпрацю большевикам в тому самому часі, коли такі світочі партії як б. посол Бачинський та інші виступають як старшини в білогвардейській армії Денікіна та організують з дуже мізерним вислідом „Карпаторусскій легіон", — та щоби, зміркувавши, що большевики не дадуть себе надути, прибрати після повороту у Галичину маску „почцівих старорусінів", та з „революційних червонорусоф" перекинутися в „малопольскіх русінув"... під проводом тих самих старшин із армії Денікіна!

Дальше треба ствердити, що ціла така концепція автономії „Червонорусско-Волинської" републіки в Союзі Совітських Республік могла зародитися лише з фанатичної ненависти москвофілів до всього, що українське, бо створення ще одної „Червоноруської Републіки" під протекторатом Совітів не приспішило би хіба обєднання всіх „русских" племен в один національний організм.

Вкінці ціла ота імпреза „старорусинів" з офертою своїх послуг на адресу большевиків доказує краще всього, що наші москвофіли самі своїми силами не годні животіть, та що вони можуть найти рацію свого істнування лиш як знаряддя імперіялістичної політики російської імперії без огляду на її внутрішньо державний лад.

Тому — без ніякої образи, а спіраючися на історичних фактах, годі приняти, що відношення старорусинів до большевизму вирішене вже доза всякими сумнівами, та ще менше, що ідеольогічні засновки їхньої політичної доктрини зобовязують їх в їхній практичній роботі. Ось чому необхідно, щоби „москвофіли" означили ясно і виразно своє становище до большевизму в сучасний мент, коли в цілому світі йде поділ діючих сил між цілко сконцентровані табори.

Та коли ми вже при тих речах, то для доповнення наших двох статтів про політичні фантасмагорії старорусинів і сіру дійсність пригадаємо тут ще один документ. Це „Львовское Военное Слово, Издав. Штабомъ Главнокомандующаго Арміями Юго-Западного Фронта" ч. 140 з 1. IV. 1915 р. — Голос дуже міродайний, офіціоз переможної тоді російської армії. Є там мова про тих найревніших „староруських" діячів, що не були в Австрії арештовані, тільки завчасу втікли до Росії. Цитуємо дотичні уступи в українському перекладі: „...Мусимо знову зауважити, що наша газета служить російській справі та з її опіки користають усі ті, що віддані російським інтересам. Одночасно вона ніколи не буде підтримувати того невеличкого кривого гуртка **„рутенської олігархії"**, в якої пяній владою уяві **витворилося мабуть переконання, що російська армія заняла Галичину на те, щоби дати їм спроможність звести старі рахунки з політичними противниками** (підч. ред. — Якось зовсім інакше виглядає тут ця великодушність москвофілів супроти українців, ніж у п. „Климова" в „Русскому Голосі"!) — Ми не кати, і перед нашою совістю рівні всі ті громадяни, що льояльні супроти окупаційної армії і російської влади. Горе лише прислужникам кривди, байдуже в яку примильно форму вона не вилилася би..."

„...Ми чужі дипльоматичним хитрощам або підступам солодкої моральности, та для нас зовсім ясно, що наша опора в Галичині лежить у справедливих, але і твердих відносинах до народньої маси (нема такого сентименталізму як у п. „Климова"! — ред.), **а не у вигуках того невеликого гуртка „ДЕЗЕРТИРІВ СВОГО НАРОДУ", котрий хоче бачити в нашій хоробрій Армії тільки знаряддя своїх політичних жадоб** (підч. ред.)..."

„...Сміємо порадити тим лінивим крикунам, щоби вживали своїх сил на ведення кампанії прохарчування в Галичині, а не на звеличання своїх персон в ранзі політичних діячів (підч. ред.)..."

Хіба що більше ганебного і болючого бичування як наші москвофіли від своїх „освободителів" ніхто у світі не пережив!

УЧІТЬ свої діти замолоду вживати
KALODONT
Проти назубного каменя

Місія Симона Петлюри.

I.

Жалібна Академія в дні смутку по Петлюрі... Співи складені на його честь. Співи журливі, сумні та потім надхнені, бадьорі, запалюючі. І образ Петлюри повстав передомною як живий...

Хтось із новітніх його прихильників висловив скромне побажання, щоб чим скорше вимерли ті, що знали його: тоді вони, — наступники наші, — створили б той образ вождя, який їм потрібний. Але — покищо — ми ще живемо, його найближчі та близькі співпрацівники і за свій обовязок вважаємо передати майбутнім поколінням справжній образ Петлюри, не втискаючи його в рямці сучасних відносин та не пристосовуючи його до смаку сучасного молодого покоління. Образ Петлюри від того тільки виграє і постане у всій своїй дійсній величі.

„Люди вмирають, ідеї вічні". Цю формулу, правдиву по суті, але разом з тим небезпечну, ба навіть инколи й помилкову, нераз повторювали тоді, коли помер Петлюра: правді в очі поглянути страшно і в розпуці слабші люди шукають потіхи. Мужніші вже були слова Ної Жордапія, президента Грузинської Республики, сказані над могилою забитого міністра Рамішвілія: „Він помер і місце його лишається **порожнім**"... Формально Рамішвілія очевидно заступили другою людиною, але його індивідуальної волі й енергії ніхто заступити не міг. Тим більше, це торкається вождя нації, яким був Петлюра. І він найшов заступника і наслідника і до того дуже розумну людину та індивідуальність іншого типу; деякі річеві справи під впливом зворушення, що його викликала смерть Петлюри серед політичної еміграції, пішли вперед навіть може ліпше, але Петлюри нема серед нас: цього **ніхто** і ніщо заступити не може.

Ідеї вічні... Але ідея тісно вяжеться з людською постаттю та з її ділами. Фаталізм в історії такий розповсюднений завдяки прямому і посередньому впливові марксизму, це річ надзвичайно небезпечна, особливо в часі боротьби. Ідея, хоч як природна і правдива, тільки тоді життєздатна, коли знаходить відповідних носіїв. Інакше ця „вічна ідея" може надовго, часом назавжди занепасти, викривитись та перейти до архіву.

Петлюру намагаються тепер порівнювати, немов роблячи цим честь його памяти, до сучасних державних діячів, національних вождів. Справді, всі вожди мають деякі спільні риси: волю, хоробрість, твердість духа, розум і безоглядну чесність, риси, як імпонують масам. Але з цим починається те, що кожного з вождів ріжнять від другого. Ці ріжниці виливають і з чисто індивідуальних моментів, (напр. середовище родинного дому, виховання, вдача і т. п.) і з моментів національних і з огляду на устрій країни, в якій вони зявилися. Найкращим прикладом того, що можуть ріжнитися вони між собою, є постаті Клеманса і Мусолінія.

Тим більш неподібний вождь до вождя, коли ріжні самі обставини, серед яких їм доводиться виявляти себе. Сучасні диктатори не творили своїх держав, вони тільки (і то ріжними шляхами) змінили устрій своїх держав та надали нове темпо життю своїх народів.

Петлюра виявляв себе серед руїн великої соціяльної і національної революції, серед хаосу, про який сучасні покоління, що не нюхали пороху справжньої революції, поняття не мають. І колиб уже хотіти переводити історичні паралелі, то Петлюру можна би порівнювати з ролею Вашінгтона або Гарібальдія, так, як це дійсно робили деякі чужинецькі публіцисти, що цікавились українською тематикою. Очевидно, що й ота аналогія тільки поверховна і нікого вона не вивищує, ані не поменшує: бо одна чільна людина до другої неподібна.

Ототожнювати Петлюру з сучасністю, яка має і позитивні і негативні риси та яка ще непересіяна, непереві́трена часом, цим великим суддею людських діл, — може бути вивищенням Симона Петлюри, але може бути і образою для нього. Нам, старшим громадянам, незрозуміла адорація деким із нашої молоді — чужинецьких державних мужів, хочби яких великих і знатних. Петлюра нам ближчий, теплійший, зрозуміліший, бо в його постаті стільки питомених рис нашого великого народу, що ще не сказав світові свого останнього слова!...

*

У 1917 році, серед війни і революції відроджувалась українська державність. Обставини були жахливі. Проголошуючи ІІІ-ім Універсалом Українську Народню Республику, ми не мали ні фінансів, ні справжньої організованої армії, а тільки мільони втомлених війною вояків, які вправді кричали „слава" Україні і її Центральній Раді, але одночасно уважно прислухувалися до гасел та обіцянок большевиків.

Ми, ті, що були разом з Симоном Петлюрою в першому кабінеті, розуміли знаменито, що серед цього хаосу соціяльної революції, маючи до того на своїм терені многомільйонову російську армію („юго-западний" та румунський фронт), не зможемо втриматися; проте ми трималися і працювали з вірою в конечність нашого діла, бо знали, що **творимо великий прецеденс української державности.** Чим краще вона витривалатиме, чим довше триватиме, тим глибше ввійде у свідомість мас: стане зіркою, що освітлюватиме їм майбутній шлях.

Чудом трималися ми до січня 1918 року. Ажте, що мусило статись, сталося: маси, що були здавалося, радикальніші від самих провідників, не пішли за українським урядом в часі першої навали червоної Москви. Молодь встелила трупами поле під Крутами. Петлюра зійшов з свого міністерського крісла та в сірому воєцькому плащі пішов на фронт. Щоб у бою перемогти:

У це він, як реально думаюча людина, не міг вірити і не вірив. Він пішов, щоб творити капітал тої моральної цінности, якою є жертва, кров за ідею. Саме той підхід С. Петлюри в його поглядах і практичному ділі — робив його, провідного діяча і міністра, героєм в очах і широких мас, і навіть найближчого оточення.

Доля, здавалося, усміхнулася Україні: за допомогою чужинців московську навалу вдалося відбити, українська державність не була знищена. Але скоро прийшов час гетьманщини. Свої не повірили новій владі. До уряду ввійшли здебільша чужі або національно бліді люди. Формально державність закріплювалась і поступала вперед, організовувались міністерства, судові установи, школи, Академія, генеральний штаб. Частинно робили це свої люди, що лишилися і при новій владі по установах, частинно ворожі українській ідеї, особи, які всетаки були примушені працювати для нашої держави, сподіваючись потім використати її для своїх цілей. Формально справи в центрі і на око не стояли так зле, але фактично, особливо по селах ішло до щораз гіршого: грабункова господарка німців ішла в парі з хвилею жорстоких карно-військових репресій та бешкетами московських поміщиків, які нічого не навчились і нічого не зрозуміли.

Нарід відчував особливо соціяльний гнет і ототожнюючи те, що діялось по селах, з ідеєю української державности, став скептично ставитись до неї. Державність розвивалась, але була відірвана від народу, бездушна. Загрожувала величезна небезпека українській ідеї. Необхідно було або мирним шляхом повернути хід подій, договоритись з владою, або змести її. Не договорились. На ніякі сутні компроміси Скоропадський не пішов. Оголошення теоретичної федерації з Росією та фактичного обмосковлення України — стало сигналом для повстання. Воно нищило, очевидно, не тільки невідповідну владу, гнало не тільки зайдів московських: фатально відбивалося на самих основах ще дуже хиткої державности. Але разом з тим воно рятувало скомпромітовану національну ідею, наблизило її знову до українських мас, показало їм, що Україна — це територія і нарід.

І Петлюра був душею та провідником повстання, якого пробоєвою зорганізованою силою були Січові Стрільці. Імена всіх інших діячів та полководців зблідли, в народній уяві існував тільки Петлюра, який своєю особою символізував ідею державности.

1919 рік — час ще більшого хаосу, фатальний рік на Україні. Можливо, що наші уряди за той час зробили багато помилок. Але мабуть навіть колиб наші міністри були найбільшими геніями і державними мужами, в той час без допомоги ззовні, при тій психозі, яка опанувала маси і при тому ступні їх національної свідомости — нічого вдіяти не змоглиб.

Большевицька ідея — страшна ідея, що сіє по всьому світі розклад, китайським муром відгороджуються від неї старі держави. У нас годі було тоді здвигнути такий мур. Розкладові ідеї як хвилі повени залили Україну. Народ, що ще в кінці 1917 року став прислухатись до московських обіцянок, захотів на собі самому спробувати захвалюваного режіму. Але відразу його розкусив і відповів на нього хвилею повстань, що йдуть поруч із боротьбою нашого регулярного війська.

До пізньої осени 1920 р. тягнеться ця боротьба та оточує Петлюру ореолом слави, якої зід століть ніхто не зазнавав серед українського народу. Дивна річ — ця слава не пропала й після мілітарної поразки в останньому етапі збройної боротьби. Це привязання мас до імени Петлюри, це їхнє довіря, що ніхто інший, тільки Петлюра визволить їх, вказує на інстинктовне відчування українськими масами, що Петлюра своєю вдачею, способом думання, психікою — їхній. І тому українського Петлюри не можна з ніким іншим порівнювати.

(Кінець буде) Олександер Шульгин.

—o—

ЗМІНИ В АВСТРІЙСЬКІЙ ПРЕСІ ПІСЛЯ АНШЛЮСУ.

Як подає берлінська „націонал-соціялістична кореспонденція", до березня ц. р. австрійська преса була в жидівських руках: на 177-ох віденських редакторів було 124-ох жидів.

За два минулі місяці цей стан основно змінився. Наклад часописів поважно піднісся.

—o—

НОВІ СУТИЧКИ У ВАЗІРІСТАНІ.

У Вазірістані дійшло до нових заворушень: коло Раазані 200 тубильців звело битву з британським відділом. Згинуло 5-ох англійців, ранено 14-ох; повстанці втратили кільканацятьох убитих і ранених.

На перехресті звільнь хід воза!

Складаючи впродовж року щотижнево
по зол. 13.10 виїдеш на місячний побут до Берліна
по зол. 12.90 виїдеш на місячний побут до Відня
по зол. 15.90 виїдеш на місячний побут до Міляно
по зол. 15.15 виїдеш на місячний побут до Парижа

Запевнить Тобі змогу виїзду за кордон послідовна ощадність у
Пром-банку
Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15

Дипльоматичний представник еспанського нац. уряду в Льондоні

НЕ ПРОПОНУВАВ ЗАМИРЕННЯ.

Аґент еспанського нац. уряду в Льондоні, кн. Альба рішуче заперечив поголоску, немовби він робив якінебудь кроки у справі замирення в Еспанії.

Він пригадав заяву ґен. Франка, що **замирення можливе лише після повної капітуляції червоних.**

БРИТІЙСЬКИЙ ПРОЄКТ ПЕРЕМИРЯ В ЕСПАНІЇ.

В льондонській пресі появилася вістка, що прем. Чемберлєн і мін. Галіфакс роблять позакулісові кроки до замирення в Еспанії в таких умовинах:

1) евакуація чужинців-добровольців;

2) пропозиція перемиря, яку в Барсельоні предложила би Франція, в Бургосі — Італія та евентуально Німеччина;

3) якби оба уряди приняли цю пропозицію, їхні представники стрінулись би на невтральному ґрунті і утворилиб тимчасовий уряд. Він перевів би вибори до конституанти або плебісцит, що устійнив би майбутній устрій Еспанії.

ОХОРОНА НЕВТРАЛЬНИХ КОРАБЛІВ ПЕРЕД БОМБАРДУВАННЯМ.

У Льондоні опрацьовують доповнюючі постанови ніонського договору, на основі яких у кожній еспанській пристані малиб утворити окрему смугу для закордонних кораблів.

—o—

„Ми не є чехословаки, лише словаки".

О. ГЛІНКА ВИТАЄ ДЕЛЄҐАЦІЮ АМЕРИКАНСЬКИХ СЛОВАКІВ У БРАТИСЛАВІ.

Витаючи на двірці у Братиславі делєґацію американських словаків, що привезли оригінал пітсбурської умови, о. Глінка виголосив промову, в якій заявив, що словаки — це окремий нарід; хто того не визнає, може собі йти зі Словаччини. Ми не є чехословаки, лише словаки; тисячу літ ніхто не зумів нас знищити, тому й тепер ніхто нас не знищить.

Підчас недільного словацького свята у Братиславі відчитають маніфест до словацького народу та пітсбурську умову.

До Братислави приїхало кільканацятьох закордонних журналістів.

„ТАЙМС" ПРОПОНУЄ, ЩОБ СУДЕТИ ПРИЛУЧИТИ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Обговорюючи теперішнє положення в Чехословаччині, „Таймс" стверджує, що довела до нього несправедливе повоєнне розмежування, яке не дало змоги німцям б. Австро-Угорщини покористуватися правом самоозначення народів.

В інтересі самої Чехословаччини було би перевести плебісцит у справі евентуального відступлення Судетів німцям, а мадярських і польських земель — Мадярщині та Польщі. Тоді Чехословаччина сталаб національно суцільною державою, все таки більшою ніж Бельґія чи Голяндія.

СУДОВИЙ ЕПІЛЬОҐ ІНТЕРВЮ ҐЕНЛЯЙНА.

Відомий англійський журналіст хоче заскаржити судетсько-німецьку партію за те, що вона здементувала його відоме інтервю з Ґенляйном у „Дейлі Мейль".

—o—

„Волинські церкви переповнені — паніка швидко минає"*)

З розмови з членами делєґації православного населения Волині до премієра ген. Складковського.

Варшава, у травні 1938.

В понеділок, 9. ц. м. — як „Діло" вже інформувало — премієр ген. Славой-Складковський прийняв на довшій авдієнції делєґацію православного духовенства і селянства з Волині, що інтервеніювала у голови польського уряду в справі відомих волинських подій.

Негайно після авдієнції представники української та російської преси у Варшаві звернулися до членів делєґації з проханням інформацій про теперішнє положення і долю православного населення Волині. Вашому кореспондентові вдалося дістати отсі радісні (хоча ми далекі від оптимізму) інформації:

— Випадки розвинулися так швидко — оповідає нам делегат — священник з околиці Гриньок — так неочікувано, що ми — ніде правди діти — розгубилися. Населенням, яке нічого подібного не очікувало, заволоділа паніка. І — зрозуміло — лише тою панікою можна пояснювати початковий успіх після першого натиску латинників. Селянство переходило на католицизм зі сльозами в очах. Це факт. Але й зі сльозами вертались до Православної Церкви. Які з тих сліз були сльозами радости а які — смутку, чи розпуки?

— А якіж настрої тепер?

— Тепер вже починає бути цілком інакше. Передовсім — паніка минула дуже швидко, на що вплинула у великій мірі архипастирська візитація Преосв. Олексія. Після неї почалися повороти до православія. В самих Гриньках повернулося 120 людей. По-друге як природна реакція дається зауважити на цілій Волині велитенський зріст релігійних настроїв та привязання до віри батьків. У неділі і в усі свята церкви бувають переповнені вірними. Дам вам приклад: свічні доходи по церквах зросли вдвоє, все населення відбуло св. сповідь.

Не можна не зауважити теж — продовжує наш співбесідник — дуже відрадного явища як наслідку пережитих потрясень, а саме особливого духового обєднання волинського села. Звичайні давніше сільські сварки за межу чи за курку відійшли на другий плян — забуваються, минають. Українське волинське село, кажучи модно, консолідується і міцнішає духово.

— Ну, а якже почувають себе ті, що перейшли на католицизм?

— Знаєте — правду сказавши — не дуже.. Правда, вони мають від місцевої влади багато привілеїв, моральних та практичних. Якщо напр. поліцай звертається до православного селянина, то каже йому „ви", а до „конвертита" він говорить „прошен пана". Самі розумієте — „вяра хлопска" і „вяра панська".

Положення господарське тих „конвертитів" на селі все таки незавидне, погане, як усіх селян. До того їх дуже мало. Православна більшість, що до цієї пори ніколи вороже не ставилась навіть до „старих" католиків, тепер ставиться до одних і других холодно, недовірливо і в біді їм не дуже радо помагає. Очевидно, православні села дуже культурно, але й дуже послідовно їх оминають. З „конвертитами" не розмовляють, не мають ніяких звязків, не зауважують просто їхнього істнування.

— А скажіть, панотче, будь ласка. Оце ви підкреслювали, що до часу „ревіндикації душ" православні українці не тільки толерували, але

*) Цю статтю містимо в „Ділі" в друге — після того, як Окружний Суд скасував її конфіскату. — Ред

й жили примірно з католиками. Чи тепер можна сподіватися змін і під цим оглядом?

— Безумовно! Безумовно! Ворожба вже є — „ревіндикація" принесла грізні признаки поважних релігійних антагонізмів. Мирне співжиття ріжних віроісповідань на Волині — розбите і все це може злікувати тільки час та особлива обережність.

— Отже, реасумуючи те, що ми від вас почули, „є ще порох у порохівницях"?

— Є, є, зрозуміло, що є! І нема причин попадати в розпуку чи зневіру, хоча все це таке болісне і гірке. Настрій на місцях бадьоріший — зрозуміло — там на фронті, ніж тут у вас, у запіллі, тому нема чого падати духом. Православна Волинь не захитається, не впаде!

Стільки сказав нам старенький православний священник знад большевицького кордону, один з тих слуг свого народу, що в боротьбі зросли і для яких вона — зміст життя.

Бажаючи насвітлити проблему „ревіндикації душ" ще й від сторони... предмету тої акції, перевели ми розмову з делегатом селян, 55-літнім Ефимом Ничком. Оце вірний її зміст:

— Ну, якже вас п. премієр прийняв, приязно? — питаємо.

— Та воно добре — відповідає селянин. — Казали мені оповідати, а я оповідати не спосібний. Коб так мене питали, то я би всю біду нашу оповів, а говорити сам не потраплю...

От тільки і сказав, що доки нас не присилювали на католиків, то ми і злости ні на кого не мали. А тепер не довіряємо тим, що перекинулися від нас, всі як не ті люди стали. Роздор пішов.

— Про це ви п. премієрові сказали?

— Ну, так. Казав, що така несправедливість діється. Казав — нехай він був і підозрілий раніш, нехай на нього й око мали, а як став католиком, то все йому вільно. Може собі і 24 години ходити, куди хоче, а мені от не вільно. Як сонце зайде, то й коней напоїти не можу, бо зараз карають. А чи я вкрав, чи я противився? Всього, що хочу померти в тій вірі, що й народився.

...Тільки, бачите, одним я журуся, що я не все второпав, що мене п. премієр питав. Бо по польському, то я — сказати — й нічого не розумію. Він мене питав, чи був хто арештований за віру, а я зразу не зрозумів та кажу „ні". От колиб на мому місці був хтось з мудріших, що їх від нас з Гриньок повиселювали, то той би все розказав.

— Кажете, у вас — „роздор"?

— Ой, роздор. Таку всі злість, таку ненависть мають, що не дай Боже! Не буде спокою на нашій землі, згадаєте моє слово, не буде...

Фа—сы*й.

Твоє лице
звільниш від веснянок
КРЕМ і МИЛО
LESZNICERA
ЗНАК ОСНІ?

Господарять у чужім майні.

Сьогодні в суботу 4. червня, зявилися передполудням на площі Сокола-Батька якісь чотири цивільні панове та один військовий старшина й не кажучи нікому ні словечка, за чим і по що прийшли, почали оглядати майдан, ходили по всіх закутинах, словом, поводилися, наче в себе дома. Щойно відходячи сказали сторожеві площі, хто вони такі.

Опісля прийшли два невідомі з прізвища інжиніри й почали робити на площі поміри. Повідомлений про це телефонічно голова Сокола-Батька інж. Хроновят наказав сторожеві не дозволити на якінебудь самовільні роботи чи поміри на площі. У відповідь на це до телєфону прийшов один з інжинірів та почав оправдуватися, мовляв, вони виконують лиш те, що їм доручили. З його слів виходило, що наказ господарити на чужій площі вийшов із львівського магістрату.

Важко просто зрозуміти, як можна на чужому майні господарити, наче в себе дома? Чи знають про це компетентні чинники?

Чому сконфіскували книжку Бохенського?

Варшава, 2. червня.

Комісаріят уряду у Варшаві сконфіскував давно реклямовану книжку „Політики", що вийшла як збірна праця **Олексндра Бохенського, Ст. Лося і Вол. Бончковського** п. н. „Польсько-українська проблєма на Червенській Землі". Річ зрозуміла, що ця конфіската викликала у Варшаві своєрідну сенсацію як ще один доказ **ліквідування згори т. зв. „прометейських концепцій"** у підході до української проблєми.

З певного джерела довідуємося, що конфіската згаданої книжки мала місце найперше у Познані і власне Познань вплинув на рішення Варшави. Вказує це пророчісто на зростання значіння познанської ендеції у вирішуванні української справи.

Говорять, що рішення цензури заскочило найбільше авторів та видавців публікації, хоч — на нашу гадку не без рації — видавцям з „Політики" мали відповісти на їх інтервенцію в цензурі, що, мовляв, „вони самі змінили вже становище до української проблєми".

Як ми вже інформували, варшавська цензура сконфіскувала теж останнє число молододемократичного часопису **„Орка"** за „українську колюмну". В згаданій колюмні сконфісковано статтю Романа Гучандовича п. з. „Про українську молодь без лапок" та вірш С. Гординського „До польських поетів" у перекладі Голендра, зрештою друкований вже кількакратно у Варшаві.

Гром.

Китайські партизани атакують японські воєнні кораблі.

Представник японського генерального штабу заявив, що китайці почали партизантку також і на прибережних водах.

Напр. недалеко Гонкону 6 китайських озброєних джонок заатакувало японське стежне судно. Дійшло до регулярної битви, в якій узяв участь літак. Японські стрільна запалили 3 джонки і затопили одну; інші втекли.

Японський штаб заповів, що буде нищити всі озброєні джонки.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПОМІЧ ДЛЯ КИТАЮ.

Большевики вислали до Китаю 10 літаків найновішої конструкції. Ці літаки дуже скорі, мають дуже великий обсяг ділання; ними можна виконувати розвідчі лети над Японією та Манджурією.

ВИМИНАЙ ІНШИХ З ЛІВОГО БОКУ!

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 6

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ПОГЛЯДИ ЧААДАЄВА.

Паралелі до Франкової сповіді недалеко треба нам шукати. В 1836 р. появилося в журналі „Телескопъ" — „Первое философическое письмо къ г-жѣ ***", якого автором був Петро Яковлевич Чаадаєв. Що сказав Франко українцям, це холодними, але більш пекучими словами сказав Чаадаєв москалям. „Ми — каже Чаадаєв — не належимо ні до одної з великих родин людства, ні до Заходу, ні до Сходу, не маємо традицій ні того, ні другого... Ми існуємо неначе поза часом і загальний розвиток людського роду не торкнувся нас"... У нас немає навіть своєї власної традиції; у нас „не знайдете ні одного спогаду, який спинив би вас, ні одного памятника, який розказав би вам минуле живо, сильно, картинно. Ми живемо в якійсь байдужости до всього, — у тісному горизонті без минулого й прийдешнього... Нам треба молотами вбивати в голову те, що в інших стало звичкою, інстинктом... Сильогізм Европи нам невідомий. У наших ліпших головах є щось більше, як безосновність. Кращі ідеї, від недостачі, звязку й послідовности, як безплідні марива, деревяніють у нашому мізку... Навіть у нашому погляді я знаходжу надто неозначене, холодне, трохи подібне до фізіономії народів, що стоять на нижчих щаблях суспільної драбини... Маси перебувають під впливом особливого роду сил, що розвиваються у вибраних членах суспільства. Маси самі не думають; серед них є мислителі, які думають за них, ворушать збірне розуміння нації і примушують її рухатися вперед... А тепер питаю вас, де наші мудреці, мислителі? Коли і хто думав за вас, хто думає під теперішню пору?... Ми нічого не видумали самі, з усього, що видумали інші, приняли лише облудний вигляд і марну роскіш... Коли-б орди варварів, що стривожили світ, не пройшли перше, ніж наводнили Захід, країни, де ми живемо, ми не доставили-б і одної глави для всесвітньої історії"...[10])

Коли ми подумаємо тепер, що Чаадаєв нарушив у своєму листі і православія, основний камінь царської держави; що безжалісно вишмагав горду душу своїх земляків пугою, як ніхто перед ним і після нього; що молотом вбивав їм у голову гострі слова, як кинджали, — зрозуміємо А. Герцена, який сказав, що після прочитання „Первого философического письма" Чаадаєва „всѣ были изумлены, большинство оскорблено, человѣкъ десять громко и горячо рукоплескали автору". Аж кілька місяців пізніше патріот Вігель познайомив зі змістом Чаадаєвого листа царя Миколу. Тоді цар закипів гнівом — „Телескопъ" закрив, цензора прогнав, редактора заслав у Усть-Сисольськ, а Чаадаєва наказав визнати за божевільного й зобовязати підписом нічого не писати. Продовж більш, як півтора року, не вільно було Чаадаєву виходити зі своєї кімнати, але не був він проклятим серед своєї суспільности, а навпаки, вона оцінила його далекозору думку й відвідувала його[11]).

Рівняючи Франкові слова з Чаадаєвими, бачимо ріжницю: від кожного слова Чаадаєва, як каже Герцен, „віє довгим стражданням, уже охолодженим, але ще озлобленим"[12]), а кожне слово Франка горить стражданням, кипить живим гнівом і жовтіє злобою. Слова Чаадаєва падали краплями розтопленого олива на душу цілого московського народу," — слова Франка вразили громом душу тільки української інтеліґенції.

(Далі буде).

[10]) П. Чаадаевъ. Философическія письма, Казань, 1906, ст. 4, 6, 7, 9—11.

[11]) А. И. Герценъ о Чаадаевѣ. (З Былого и Думъ' часть IV, гл. XXX).

[12]) А. И. Герценъ, оп. ціт.

Після вбивства полковника Евгена Коновальця.

ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ФЛЬОРЕНІВ ЗА ЗЛОВЛЕННЯ ВБИВНИКА ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ.

Поліційне слідство в Ротердамі виказало нині, що Валюх зветься в дійсности Петрович або Петришин (мабуть навмисне подано до газет кілька прізвищ). Він високий 1 метр 72 центиметри, темний брунет, дуже елегантно вбраний.

Поліція має його світлину та почерки його листа. Із Льондону прибув до Ротердаму детектив Скотляндярду, знавець українських справ. Слідство ведуть у ріжних столицях Европи.

Голяндський уряд назначив 10 тисяч фльоренів нагороди за зловлення вбивника. Голяндська поліція покищо тримає в тайні цілу таємну справу вбивства і нитки тієї справи йдуть до ріжних східних країв.

Стверджено, що було багато спільників убивства.

(За голяндською пресою з дня 1. 6. ц.р.).

СПРАВА ПОХОДЖЕННЯ ВАЛЮХА.

У звязку зі здогадом, який появився у преси, що здогадний убивник полк. Коновальця Валюх походить мабуть з Дрогобиччини та є чи не сином гр.-католицького священника, появився в „Новому Часі" отвертий лист п. Анатоля Валюха з Трускавця, який стверджує, що ця вістка цілковито безосновна. Є в Галичині тільки один греко-католицький священник на прізвище Валюх, а ним є батько автора листа, парох Трускавця. Оба його сини, а саме інж. Ярослав Валюх (зам. у Стебнику) й автор листа, Анатоль Валюх, абс. В. Т. Ш., перебувають від років у краю і з комунізмом не мали й не мають нічого спільного.

ГОЛОС ЖИДІВСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

Львівська „Хвіля" (ч. 6898 з 4-го червня ц. р.) принесла статтю Бернарда Зінгера п. н. „Львів—Ротердам", в якій між іншим читаємо:

„Коновалець мав вести акцію виключно на протибольшевицькому фронті. Роботу в Польщі мали припинити, хоч у цій справі йшли гострі внутрішні тертя внутрі ОУН. Частина вважала, що слід вести рівнорядну акцію. Становище Коновальця в цій справі не було ясне, хоч близькі йому люди заявляють, що задумував припинити на короткий час протипольську акцію".

„Чи це правда, що в дійсності пороблено підготову до зліквідування ОУН на терені Галичини, годі на це відповісти. За лаштунками підпольних організацій оперують за кожним разом інші чинники.

„Ким були вбивники Коновальця, куди ведуть сліди, годі хвилево устійнити. Деякі групи заявляють рішуче, що він упав жертвою Совітів тому, що започаткував проти них гостру акцію. Інші думають, що його дотеперішні приятелі хотіли його позбутися, бо знає чимало річей з минулого"...

„Історія вбивства носить дивний і таємничий характер".

„Витворюється опінія, що ріжні чинники працюватимуть у напрямі замотання слідства. Не виясснено теж, що сталося з документами, що їх найшли в Коновальця, а які мали служити, як рефлєктор для насвітлення недоговорених і невиясненних у процесах ОУН фактів"...

„В останніх місяцях мала прийти остаточна постанова у справі дальшої діяльности. Гра валенродизму в еміґрантських дячів плутається, веде до тайних замахів і ніхто не годен зорієнтуватися, де зачинається ГПУ, де діє Гештапо, а де істнує можливість функціонування змовницької організації".

•

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ У ЛЬВОВІ.

Заходом родини покійного полк. Е. Коновальця відправлено в суботу, 4-го ц. м., в архикатедральному храмі св. Юрія у Львові поминальне богослужения. Після співаної Служби Божої о. пралат Л. Куницький в асисті 6 священників відправив панахиду. Після панахиди хор відспівав жалібні пісні. На Службі Божій та панахиді був приявний батько покійного

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 5. червня (24 травня) 1888.

ВІДНОВА ЦЕРКОВНОГО БРАТСТВА В РОГАТИНІ.

Церковне Братство, що істнувало при церкві Різдва Пресв. Діви Марії в Рогатині від XVII-го століття і поклало чималі заслуги для втримання релігійного духа, причинилося дуже багато до національного освідомлення рогатинських міщан та відіграло велику ролю в боротьбі з латинізацією, але по прилученні Галичини до Австрії занедбало подбати про затвердженни своїх привілеїв, тепер по великих короводах відновило свою діяльність. В листопаді 1887 р. влада затвердила статут, а в провідну неділю 1888 р. вибрано новий виділ.

УХВАЛИЛИ ПОДАТОК ВІД ГОРІВКИ.

Відень, 5. червня. Палата послів ухвалила закон про податок від горівки у третьому читанні 161 голосами проти 130.

ВІЧНА ТРИВОГА.

„До „Нос Фрає Пресзе" доносять, що австрійські і прусьні фабриканти і спедитори в пограничних місцевостях Конгресівки дістали наказ, щоб безпроволочно виселялися з Росії, бо назначений їм до того речинець вже давно минув. Кільна прогнаних вже навіть приїхало до Кракова не полагодивши навіть своїх інтересів. Коло Міхова ставлять кільна пенцирних веж".

ВЕЛИКА СЕНЗАЦІЯ.

„Велику сензацію викликав у цілій Европі факт, що Швайцарія почала укріплювати свої важні під стратегічним оглядом позиції. Швайцарська союзна рада справді носиться з гадкою почати в найближчому часі укріплювати гору святого Готарда. З плину, по якому цю гору мають укріпити, виходить, що Швайцарія думає на випадок потреби не допустити ані переходу німецького війська до Італії, ані італійського до Франції або навпаки французького до Італії і навіть австрійського в долину горішнього Рену".

І відклик не поміг.

Дістаємо відпис такого документу.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Nr. AP. 45/42. Warszawa, dnia 16. maja 1938.

ORZECZENIE.

Decyzją z dnia 7. kwietnia 1938 r. Nr. B. N. 61—a—3/38 Urząd Wojewódzki we Lwowie nie uwzględnił podania gimnastycznego towarzystwa „Sokił Bat'ko" we Lwowie o udzielenie zezwolenia na zjazd (zlot) sokoli we Lwowie w czasie od dnia 24. maja 1938 r., ponieważ odbycie się tego zjazdu (zlotu) zagrażało by bezpieczeństwu spokojowi i porządkowi publicznemu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie uwzględnia wniesionego przeciw powyższej decyzji odwołania i na podstawie art. 93 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22. III. 1928 o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) oraz artykułów 7. i 22. pkt. b ustawy z dnia 11. marca 1932 r. o zgromadzeniach (Dz. U. R. P. Nr. 48/1932, poz. 450) — decyzję tę utrzymuje w mocy.

Orzeczenie niniejsze jest ostateczne w administracyjnym toku instancyj.

(Adelstein)
Naczelnik Wydziału.

Okrągła pieczątka:
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Є це відповідь на внесений відклик Старшини Сокола-Батька у Львові. Нас інформують, що Старшина Сокола-Батька має всеж таки в пляні відбути Краєвий Здвиг Українського Сокільства у Львові ще цього року восени, тому не диво, що сокільська праця в краю йде дальше невпинно

Друга сутичка на еквадорсько-перувіянському пограниччі.

ДИМІСІЯ ЕКВАДОРСЬКОГО УРЯДУ.

Як подає еквадорська преса, після недавнього інциденту вислано еквадорську стежу під командою пор. Льопеза, щоби прослідити причину перестрілки. Перувіянці обстріляли еквадорську стежу; одного вояка убили, одного підстаршину ранили; пор. Льопез пропав.

•

Цілий еквадорський уряд подався до димісії, бо його члени — самі старшини — вернулись до армії. Новий уряд зложений з цивільних.

Комуністи намагаються в летючках представити цілий конфлікт як звичайний граничний інцидент

Вибори до самоуправ у 1939 р.

НА ПІДСТАВІ НОВОЇ ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Відбулося останне перед надзвичайною сесією парляменту засідання ради міністрів. На засіданні устійнено проекти, які мають предложити надзвичайній сесії парляменту. Поза деякома ратифікаційними законами, що регулюють апровізаційні питання, важне значіння має покликання громадського чинника в судах на місце скасованих судів присяглих.

Звертає на себе увагу й проект про виконування лікарської праці, який має не допустити до надмірного скупчення лікарів по великих містах, підчас коли т. зв. глуха провінція залишається без опіки.

Та найважніші проекти — це проекти уряду, що торкаються самоуправи. У соймі знаходяться вже проекти уряду про самоуправні фінанси і нову виборчу ординацію у 6-ти найбільших польських містах, проект нового статуту м. Варшави, тощо. До цього долучується ще проект нової виборчої ординації до всіх міст, містечок і сільських громад.

Остання новелізація самоуправних законів була ще в 1933. р. На основі постанов того закону переведено останні вибори до саомуправних установ. Вибори в 1939. р. пройдуть уже згідно зі зновелізованим законом.

. Якщо йде про міську самоуправу, то встановлені урядом засади спираються на поділі міст на виборчі округи та на 4-прикметниковому праві голосування. Засада пропорціональности булаб актуальна в тих округах, де булоб три та більше мандатів. Отже проект зриває зі засадою комулювання голосів, забезпечує виборцеві більшу свободу та скріплює останньому контролю підчас голосування.

Також виборча ординація до сільських громад зновелізована в більше демократичному дусі. Проект на засіданні ради міністрів дещо змінено.

Розпорядок президента про скликання надзвичайної сесії парляменту появиться зараз після латинських Зелених Свят. Сесію скличуть мабуть на 10-го ц. м.

МОРОЗИВО

ФОРТУНИ НОВОЇ

ШЕ ОДИН ШВАЙЦАРСЬКИЙ КАНТОН ЗАБОРОНИВ КОМУНІСТИЧНУ ПРОПАҐАНДУ.

Велика рада швайцарського кантону Урі ухвалила всіми голосами за винятком двох соціялістів, що стримались від голосування, заборонити на терені кантону комуністичну пропаґанду і протидержавні організації

—o—

найкраще холодить

По широкому світі.

У Палестині засудили на смерть двох молодих жидів, що обстрілювали арабський автобус.

Болгарський парлямент затвердив усі урядові декрети, що появилися від 1934-го до 1938-го року.

На Джемейці поліція стріляла до страйкарів, убиваючи 2-ох і ранячи 3-ох.

В національній Еспанії введено суди праці та подрібний кодекс праці.

Бельгійський уряд почав переговори з еспанським нац. урядом і має надію на успішний вислід.

Шефом румунського секретаріяту національних меншин стане мабуть Вайда Воевод.

Літературна сторінка.

Наш літературний конкурс.

Конкурс „Діла" на погідну новелю ми закінчили. Ясно, що якби ще ним-завтра забалакалася якась спізнена повістька, то ми її радо приймемо. Досі маємо **115 рукописів.** Будемо старатися помістити з них якнайбільше, щоб читачі мали самі змогу розглянутися у присланих оповіданнях. У першу чергу підуть очевидно рукописи виразно написані, яких не треба приладжувати до друку.

Маємо випадки, що автори, не прочитавши добре умовин конкурсу, прислали нам оповідання, які мали під рукою: похмурі, навіть трагічні. Від одного поважного громадянина ми дістали навіть величезний рукопис з інформаціями про один чужий край (простір, населення, військо), якого він ніколи не бачив і якого ні мови ні культури ніколи не студіював; цей матеріял присланий замість оповідання у переконанні, що редакція таки зможе його використати у... конкурсі!

Одна авторка виправдується, що не може написати нічого веселого, тому посилає оповідання сумне, до того написане наполовину олівцем у брульйоні, на двох сторінках, невиразно, бо — мовляв — не малаб терпцю його переписати. З невиразно чи недбайливо написаних рукописів ми взагалі не можемо користати, бо в такому вигляді не можна їх віддати до друку.

Від найближчої неділі будемо давати на „Літературній Сторінці" відповіді деяким авторам.

Нагороди призначимо безпосереднью після появи у друку останнього оповідання.

Чемній і пильній дитині

— **належиться крім цікавої книжки до читання теж щадничка книжечка** —

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО У ЛЬВОВІ, УЛ. СЛОВАЦКОГО 14.

(філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11).

Століття „Пана Халявського".

Відомий російський письменник Олексій Ремізов пригадав коротенькою статейкою століття повісти Гр. Квітки Основяненка „Пан Халявський", яку він написав по російськи.

„Григорій Квітка-Основяненко (1778—1843) — як мало відоме це імя в Росії — пише Ремізов — а проте його хроніку „Пан Халявський" читали, як „Мертві душі" Гоголя. Значіння Квітки для російської літератури майже Гоголівських розмірів: і як предтечі Гоголя (1808-1852), доречі вони обидва земляки, полтавські, і як єдиного, що дав зразок південно-руської мови в її щоденному вжитку, за Аввакумом „природної". До російської літератури ввійдуть три преважні памятники: автобіографія протопопа Аввакума (1620—1682) зразок простолюдної мови XVII. в. і „Пан Халявський" Квітки-Основяненка. І ось незбагненна доля: автори стояли або поза літературою або як „Пан Халявський" — без усякої літературної претенсії, скоріше розважаючи на легку, нескладну лектуру: „А гьфу! пропади бідо, нехай подивлюся! Бігме і в дива не вийдеш, як отой світ зміняється!" Легка література Квітки надихана високим гумором дасть Гоголеві і матеріял і повітря для його неподського лету, а за Гоголем Салтиков-Щедрін (1826—1889) у своїх прославлених „Господах Головльових" і „Пошехонській старовині" нераз згадає „Пана Халявського". Гоголь і Салтиков — це-ж сила російської літератури! І якже повторяючи ці блискучі імена не згадати Григора Квітки-Основяненка, його єдиний твір написаний ним по-російськи хроніку „Пан Халявський".

Не всі історики російської літератури згодиться з таким великим значінням твору Квітки, але вже сам факт, що інтелігентний і чутливий письменник захоплюється ним і згадує його як історичну дату, вказує на велитенський талант нашого письменника. Мало хто і в нас читав „Пана Халявського", хоч уже з самого пієтизму для великого повістяра і з цікавости для його творчости варт булоб неодному відкрити сторінки тієї пребагатої на гумор старосвітської хроніки. Ця хроніка моглаб залишитися по наших бібліотеках не менше тривкою лектурою, як „Тарас Бульба" або чужомовні оповідання М. Вовчка.

Подвійний талант мистців.

Німецький критик Герберт Гінтер видав минулого місяця книжку „Мистецькі подвійні таланти" над якою працював довгі роки. Він зібрав у ній зовсім новий матеріял про німецьких мистців від 16-го до 20-го віку таких, що працювали водночас у двох чи більше мистецьких напрямках. Нім. повістяр Адальберт Штіфтер довгі роки малював краєвиди, вважаючи, що малярство це справжня царина його таланту, а література тільки забава. Готфрід Келлер був професійним малярем, що голодував у Мінхені продаючи свої образки за 24 крейцарі і малюючи... стовпи до прапорів. Шеффель, автор славного „Еккегарду" жалувався, що „поезія не дає йому повної винагороди за втрачене малярство". Е. Т. Гофман, славний романтик був водночас рисівником, диригентом і театральним архітектом. Драматурґи Раймунд і Нестрой були актерами, Грільпарцер — компонував і рисував.

Давніше, коли поодинокі роди мистецтва не були ще різко розмежовані, з огляду на свою примітивну стадію розвитку, траплялося часто, що маляр був водночас різьбарем, співаком, диригентом і композитором, актор — драматургом. Лесінґ серед німців перший вказав на межі ріжних мистецтв, з яких кожне має своєрідні риси і вже Ґете, що добре рисував і малював ствердкував у себе недостачу чогось індивідуального у передачі природи олівцем. Коли він користувався пером, індивідуальність проявлялася в нього самохітно.

Коли поставити собі питання, які два мистецтва найближче споріднені, то можна відповісти, що досі найближчі література і малярство. Багато письменників рисує; Гінтер наводить із німців Гавфа, Беттіну фон Арнім, Кернера, Райтер, Шпітелера. Малярів є вже менше між ними; таксамо мало є композиторів (Отто Людвіґ і Гофман). Мало композиторів малює (Шпор) або рисує (Бузоні), а вже ніодин різьбар не компонує і ніодин поет не різьбить.

Такі самі приклади можна найти і в інших народів. Приклад Шевченка — великого поета та маляра рідкий; такими самими були Россетті, Блейк і Виспянський. Зате рисувальників, більш або менше талановитих аматорів, є між письменниками досить: рисував В. Гюґо, Бальзак, Байрон, а серед сучасних є цілий легіон аматорів. Бувають теж випадки, що славні малярі вміють добре володіти пером. Мало є між ними таких універсальних геніїв як Ліонардо да Вінчі, Мікельанджельо або золотар Челліні, але ніодин Ґоген і ван Ґоґ залишили докази, що вміє передавати свої переживання та враження з довкільного світу дуже живо чорнилом.

З розвитком друку, преси та книгарень щораз частіше трапляється явище, що славний мистець хапає за перо, щоб списати свої спомини. Згадаймо хочби прегарні спомини славного театрального режисера Станіславського, оперових співаків Шаляпіна і Леман, різьбаря Родена, композитора Стравінського, танцюристки Ізадори Дункан, акторки Сесіль Сорель, навіть славних циркових кльовнів братів Фрателіні і... всяких боксерів. Та серед цих подвійних творів рідко трапляються такі, щоб вони були такі рівновартні, як музика і текст у Вагнера або рисунок і вірші у Вільгельма Буша.

Найчастіше той другий талант, за яким ідe мистець є тільки другорядним, що не придає йому більше слави, а буває для нього тільки розвагою, дилетантизмом або засобом заробітку. І на цей другий талант треба дивитися зовсім так само, як на летунський хист поета д'Анунція або на спортові осяги великих англійських дипльоматів.

У нас можна напр. ствердити явище, що малярі в останніх роках почали писати, бо папір і чорнило дешевші ніж полотно і фарби а поети почали працювати в кооперації, бо маслом і яйцями можна лекше прожити, ніж папером і чорнилом.

Літературна хроніка.

„КОНРАД ВАЛЕНРОД" У НОВОМУ СВІТЛІ

Саме в тих днях, коли М. Мочульський у своїй студії про І. Франка пригадав його гомінку статтю про „Конрада Валенрода", член Польської Академії Ю. Клейнер мав у Львові відчит про цю Міцкевичеву поему. Відомий дослідник літератури відтворив суспільну атмосферу, в якій зродилася ідея такого твору і видав її із різними тодішніми настроями чужих літератур. Ідея героя, що під прибраною маскою входить у середовище ворогів, зєднуючи собі їх, щоб запанувати над їх організацією або цю організацію знищити була звичайним явищем в атмосфері законспірованих революційних гуртів і масонських лож; вона була природним наслідком політики самодержавія супроти поневолених народів. І найдемо у Шіллерівій драмі „Вільгельм Тель", Клейстовій „Германнешлахт", у поемах Байрона. Міцкевич мав перед очима геройську смерть співця-революціонера Рилєєва (теж „Конрада") і читав Маніяччевого „Кінгіна" — теорію безоглядної оборони батьківщини всіма можливими способами. Міцкевич у „Конраді Валенроді" дав замаскована поему про замаскованого героя, щоб омінути підозрінь цензури. Ця поема вийшла серед романтичних творів перемагаючого романтизму, який виводив героя збунтованого проти суспільного ладу, саме тим, що цей герой приймав тяжку відповідальність за долю народу і солідарність з його традіціями. Ю. Клейнер уважає „Валенрода" за одну з найбільше мужеських поем у світовій літературі романтичної доби.

РОКОВИНИ ЗАБУТОГО ПОЕТА-МОВОЗНАВЦЯ.

Цими днями минуло 150 років від дня уродин німецького поета Фрідріха Рікерта, що помер у 1866 р. проживши 88 років. Рікерта ставили за життя поруч Ґетого і Шіллєра; кількадесять років пізніше знову недоцінили його. Поезія Рікерта дуже нерівна, бо належить до різної доби, але є в ній неодна перлина. Рікерт вивчив багато чужих мов і перекладав індійські поеми, китайську книгу Шікінґ, вибрання з перського Шагнаме, з Корану і сотні східних коротких строф, що є водночас зорянтами східної мудрости.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ГИМН — ПЛЯГІЯТОМ?

Ось буде сто років від смерти автора „Марсельези", яку склав Руже де Ліль у 1792 р. Ця революційна пісня стала французьким національним гимном. І чули за стокількадесять років мільйони. Аж ось тепер якийсь професор д-р Газма твердить, що відкрив джерело звідки запозичена її музика: а саме із „вірую" богослужби Гольцмана написаної на 20 років перед Революцією. І справді знайшовся хтось другий, який ствердив, що ритм віршів „Марсельези", обрали і два останні рядки взяті з „Оди" французького поета Буальо. І справді є з цій оді та сама фраза про батальйони і проскрибі, які наповняться трупами.

МАДЯРСЬКИЙ МАЛЯР ДАЄ НОВУ ПОВІСТЬ.

Появилася у німецькому перекладі повість мадярського письменника Габора Васарі п. з. „Вона". Васарі рисівник, що живе у Парижі і дав у своїй першій повісти (перекладений теж на франц. та англ. мову) „Монтмі" прегарний образ малярського життя на Монтмартрі. Героїнею повісти „Вона" є 17-літня донька багатого видавця Селіна, що робить знайомість з бідним малярем і зазнає звичайного розчарування від наслідків такої поетично-неробосудливої перелетної знайомости. Закохана пара переживає біду: на біду зимує а з голоду. Коли Селіна заподужує і мусить довгі місяці лежати недужа поза Парижем, її вибранець робить нову знайомість з якоюсь екцентричною „піаденною" дівчиною. Коли Селіна вертається після чотирьох років, не пізнає вже свого нареченого і не думає про подружжя. Автор незвичайно щасливо відтворює хвилини, коли людина відчуває втрату навіки утраченого.

Сторінка без політики.

Одною ногою в раю...

Щастя людини дуже химерне. Воно приходить несподівано і несподівано теж щезає. Відчуло це на своїй шкірі чимало людей. Деякі з них були вже, так сказати, одною ногою в земському раю, одначе тоді, коли здавалося, скарби, чи багатства дозволять вести лекше й вигідне життя, злобна доля кепкувала собі з них і скарби, які, здавалося можна було брати ось-ось просто в руки, щезали раптом як примари

Нещастя в... щасті.

два одні кравецькі помічники з Кельну вирішилися, обхоплені гарячкою золота, шукати кращої долі й вимандрували до Трансвалю в Південній Африці. Не мали вони спочинку ні вдень ні вночі. Але сподіваних скарбів не було. Щойно випадок прийшов їм із допомогою. Кравчуки гонили підстрільного слона і попали при тім на яму, з якої виблискувала червонавим світлом кварцева жилка. Обоє кравчуки розтовкли у дрожачій руці кусень каменя и переконалися, що вони почали на видатну золоту жилу. Важко описати радість обох шукачів золота. У запорожевших кольорах мріяли вони вже про своє багацтво, яке найближчого ранку хотіли почати добувати зі землі.

Золота жила щезла.

Вони приладили собі недалеко золотої жили простенький обоз і снили цілу ніч про щастя й багатство. Якже вони здивувалися, коли досвіта пробудилися й побачили, що ціла околиця змінилася. Хоч як запопадливо вони шукали, своєї золотої жили не могли знайти. Сильний землетрус навістив у ночі з 18. на 19. травня 1867 р. цілу околицю. Багата золота жила щезла у глибині землі і лиш якимсь чудом оба мандрівники не загинули серед величезних мас каміння. Рад не-рад мусіли вони вдоволитися власним урятованим життям. Гірко розчаровані пішли вони далі, намагаючися знайти якийсь слід золота, але даремне. Колиж і ця остання надія пропала, вернулися вони зворотом до краю і від того часу пробивалися своїм ремеслом крізь рожі й терня життя.

Пять літ пізніше відомий німецький подорожник Карль Мавх, який поклав великі заслуги для географічних дослідів Полудневої Африки, попав на слід славних золотих злож у Трансвалю і його славили як того, що перший відкрив золото в Полудневій Африці. Оба бідні кравчуки мусіли вдоволитися лиш тим, що одною ногою були в... раю.

Скарби, що їх інші забрали.

Підчас визвольних воєн еспанських кольоній в середущій і полудневій Америці, один з еспанських старшин закопав підчас відступу військову касу, щоб вона не попала ворогові в руки. Незабом той старшина згинув на полі бою й еспанська влада веліла в ріжних місцях шукати за касою. Всі розшуки були безуспішні.

В 1824 р. помер у хатині бідного бразильійця еспанський вояк. Перед смертю він зрадив приятелеві тайну, яку він носив довгі місяці, а саме подав місцевість, в якій закопали підчас війни військову касу. Негайно після смерти еспанця бразильієць пустився в дорогу і по важких трудах знайшов описане місце. Він копав день і ніч під скалою і вкінці його терпеливість дождалася нагороди: він натрапив на шкіряну велику скриню наповнену еспанськими талярами й золотом. Всього було на два добрі вантажі мулів. Щасливий пішов бразильієць до найближчого села, щоб замовити собі віз до перевозу скарбу. Колиж він найближчого дня вернувся на місце знахідки, застав лиш порожнє місце. Скриню хтось украв. Сліди ніг вказували на те, що за бідолашним бразилійцем хтось стежив підчас відшукування скарбу. Підчас його неприсутности хтось інший забрав скарб. Бідний бразильієць далі жив у нужді.

Скарб у панчосі.

Не краще пішло теж одному малому французькому ремісникові в Діжон. Він витратив усі свої ощадности на малий дімок і заорався до роботи, щоб викинути стару змуршавлу дубову стіну.

Якаж була його радість, коли він за стіною знайшов панчоху і в ній чверть мільона франків у золотій монеті старофранцузького видання. Велитенський скарб пролежав мабуть у тому місці ще від часів реформації. Бідний досі ремісник не міг із великого щастя прийти до свое. Та ще тієї самої ночі в його домі вибухла пожежа.

Новоспечений багач випив сої трохи, щоб „угасити" спрагу з великої радости. Немов живий смолоскип вискочив він на вулицю и почав кликати помочі.

Важко попареного відвезли його негайно до лічниці, де він ще тієї самої ночі вмер від ран.

Поліційне слідство виявило, що пожежа повстала з вини самого господаря. Він положився до ліжка зі запаленою папіроскою в зубах, решту виконав випитий алькоголь. Він заснув і збудився щойно тоді, коли його ліжко стояло вже у вогні.

Тому, що після його смерти не зголосилися ніякі спадкоємці, золото багатого чоловіка перебрала на власність громада Діжон. Тільки величавий памятник на могилі нагадує щастя й нещастя того французького ремісника.

Радість убиває.

Несподівана смерть стрінула теж одного льондонського урядовця, який із важкими трудами пробивався крізь життя. Важка й затяжна недуга поклала його жінку до ліжка. Четверо дітей огорнула вже від першого дня недуги чорна розпука. Виглядів на поправу не було майже ніяких, тимбільше, що нужда не давала змоги хорої якслід лікувати.

Одного дня листар мусів шкандибати аж на найвищий поверх камяниці. Він застукав до дверей убогого урядовця і вручив йому грубий лист. Дрожачими руками отвирала хора лист із нюйорського суду, в якому вона дістала повідомлення про велику спадщину по своякові, який багато літ тому вимандрував до Ню Йорку. Тепер ціла біда щезне. Розрадувана жінка не могла діждатися тієї хвилини, коли муж вернеться з праці.

Колиж він прийшов і почув про те велике щастя, яке їх стрінуло, раптом заслаб. Кілька хвилин пізніше багата, хора жінка тримала в раменах небіжчика.

Радість відібрала йому життя.

хтось змінив крейдою вчорашні числа на зовсім інші. Якесь веселе товариство дозволило собі на поганий жарт і написало було вчора щасливі цифри на таблиці.

І знову почалися сірі й важкі дні для старої жінки.

Так іноді доля кпить собі з людей, саме в той мент, коли, здається, щастя само пхалося до рук.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Нагорода пильности.

Надходить кінець шкільного року й роздача свідоцтв нашим дітям. Нетерпеливо ждемо повороту дитини зі школи і вже здалеку пізнаємо по її личку, чи несе нам добре свідоцтво. З радісним зворушенням зустрічаємо дитину, коли на її личку грає усмішка. Вже знаємо, що свідоцтво має добре. Та шкода й питати, чи дістав наш синок, чи наша доня якусь нагороду пильности. Бо цей гарний і культурний звичай, на жаль, перевівся і належить у школах до рідких винятків. Наша дитина не принесе сьогодні книжечки в синій чи червоній обгортці з золотистим написом, хочби мала й найкраще свідоцтво. І мимохіть згадуємо ті часи, коли ми були школярами і приносили крім свідоцтва ще й нагороду пильности: книжку. І дивно нам! Невже світ поступає взад?... Ні, не сміє так бути! На чемну й пильну дитину повинна ждати нагорода пильности дома. Чимало маємо прегарних книжок для дітей і молоді. Є в чім вибирати. Памятаймо про те. Але обдаровуючи дитину книжкою за добре свідоцтво, не забудьмо і ще про одну особливу книжечку, яка не так лектурою, як сама собою дитину багато навчить і стане їй у пригоді на все її життя. Маємо на думці щадничу книжку з котрогось нашого банку — на імя дитини. Така книжка не тільки свідчитиме про дбайливість родичів, але й навчить дитину щадити. Відкриє їй одну з головних таємниць життєвого успіху й так — завдяки розважним родичам — спрямує дитину на найкращий шлях до доброї долі. Памятайте-ж, розумні батьки й матері! Крім книжки до читання — щадничка книжечка! Це буде правдива нагорода пильности, гідна таких родичів, яким добро дитини справді лежить на серці!

(ю. ш.)

Фотографічні новини
при значно знижених цінах продає ф-ма
інж. ШАРФ
1232 **ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2.** 1–2

Сон про льотерію.

Одна старша, збідована жінка йшла одного пізного вечора вузькими вулицями передмістя. Раптом вона пристанула перед великою чорною льотерійною таблицею. Там були виписані крейдою три числа. Це були її числа. Цілими роками ходила вона по домах прати, щоб роздобути на сякий-такий прожиток. І сьогоднішний день мала вона незвичайно важкий та трудящий. А тут біле на чорному стояло написане, що вона виграла великі гроші. Вона протирала очі й недовіряючи собі ще раз придивлялася білим цифрам. Не було найменшого сумніву — це було число її льосу.

Цілу ніч мріяла стара жінка про виграну й укладала собі найрожевіші пляни. У сні перемальовувала вона свою кімнату, купувала нову посудину і т. д.

Вже досвітком вона зірвалася й ледви діждалася 8 год. Перша ввійшла до льотерійної колєктури. Там стрінуло її гірке розчарування:

„Зближення" школи до життя.

Ми вже нераз писали про муки, які переходить наша молодь при т. зв. малій матурі. Ось тепер відбувається по наших гімназіях ця славетна „матура". Пригадуємо, що її здають діти після покінчення IV. кляси гімназії нового типу в школах без права прилюдности.

Від одного з батьків дістаємо листа, в якому він нарікає на математичну задачу. Просто не хочеться вірити, щоб сьогодні, в часі, коли стільки говориться про зближення школи до життя, такі задачі можна давати, які не є нічим іншим, лише знущанням над 16-літніми дітьми. Подаємо лише дещо з цього листа.

„Дітям дали дві задачі. Перша з них зводиться до розвязання такого рівнання: 549x²—1296x—38704=0."

Як вам, читачі, особливо тим, що були добрими математиками в гімназії, подобається ця задача? Т. зв. виріжник цієї задачі є: 86,673.600!

У другій задачі треба „витягати" третій корінь, **якого зовсім не вчать** у теперішній гімназії нового типу. Не диво, що діти мучилися цілими годинами і задач не порозвязували.

Можеб Кураторія зацікавилася цією справою? Може би заряджено, щоб цієї задачі не брали під увагу при оцінці іспиту?

Висказуємо надію, що п. куратор д-р Купчинський зрозуміє помилку, яку зробив хтось з його підчинених і не захоче, щоб діти покутували за помилки його службовиків.

—o—

З польської преси.

Чижиків! Чижиків!

В одному з попередніх чисел „Діла" (ч. 114 з 27-го травня ц. р.) подали ми уривки з алярмістичної статті „Слова Народового" з приводу переходу чижиківських українців римо-католиків на греко-католицький обряд. „Слово Народове" зробило великий крик, що це поляки покинули свою віру та під впливом української пропаганди перейшли на греко-католицький обряд, що це нібито „здрада народу" і т. д. Тимчасом тут справа простіша і ніякої зради в цьому нема. Чижиківські громадяни, колишні римокатолики, твердять, що вони ніколи не були поляками, що їх батьки виховали в українському дусі, що їх рідні хати — українські і ніхто в них ніколи польської мови не чув, що в них завжди святкували українські свята та що вони тісно звязані з українським громадянством. На якій підставі „Слово Народве" спирає своє твердження, що це поляки? Чи на тому, що вони були римо-католицького обряду? Але-ж „Слово Народове" власне втовкає в голови своїх читачів, що обряд і національність — це дві ріжні речі, бо хтось може бути греко-католиком, але при цьому поляком. Це т. зв. теорія „поляк греко-католік". І товкло воно це, товкло так довго, аж життя поставило йому перед очі чижиківський факт: римо-католики не мусять бути поляками, римо-католицький обряд не перешкоджує бути стовідсотковим українцем. „Слово Народове" в крик, як вередлива дитина, яка розуміє тільки свій біль і тільки свою прикрість. Та життя сильніше від усіх теорій, а в цьому випадку чижиківський факт — це життя, тоді коли всі історії з „поляками греко-католіками" — це теорії, що не мають нічого спільного з життям, а які ріжні людці творять тільки на те, щоб робити на них такі чи інші інтереси.

Справою переходу чижиківських римо-католиків на греко-католицький обряд занявся теж „Дзєнник Польскі" (ч. 153 з 5-го червня ц. р.), який у статті п. н. „Шукаймо винуватих також між нами" реагує саме на крик „Слова Народового". Статтю написав мабуть якийсь підльвівський польський священник, що знає відносини в Чижикові та сусідних селах. Він теж стоїть на становищі, що громадяни, які перейшли на греко-католицизм — це поляки.

„Треба було мати хоч трохи вирозуміння для тих 160 поляків, що живуть у масі 1100 українських селян, розполітикованих, фанатичних, що мусять тут жити, бо тут їх прикувала доля, бо тут їх земля, на якій з діда прадіда сидять. Кожний день, кожний крок, кожна межа казала співжити їм з українською (рускон) людністю, бо того вимагало життя, необхідність. Може неодин з тих Касперських, Пухальських, Пасків, що сьогодні задеклярували зміну обряду, на довго перед тим здавав собі справу з того, що говорити з сусідом по українськи — це не зрада польщини".

І тут автор статті обвинувачує „млодих академікуф" з Т. Ш. Л., які приходили до тих селян римо-католиків зі своєю політичною програмою, причому всіх, що тієї програми не визнавали, не вважали за поляків.

„І тут початок драми 39-ти чижиківських поляків. Від того моменту почався розрив, почалися косі погляди цих „наших" на тих, які — хочби там з сусідом, що сидить за межею, говорили по українськи — були завжди поляками. Аж дійшло до того, що — як мені розказував один з Касперських, що саме є серед тих 39-ти, коваль викинув його з праці, бо довідався, що він говорить з сусідом по українськи."

Оці слова невідомого автора підтверджують тільки наше становище та суперечать становищу самого автора. Тут справа ясна. Коли комусь роблять закид, що він говорить зі своїм сусідом по українськи, а він не виправдується з того, не заявляє, що буде говорити на будуче по польськи, хоча тут входить у гру така важна тепер справа, як утрата праці, то це знак, що ця людина звязана з українською мовою, що вона почуває за собою моральне та всяке інше право говорити тією мовою з кожним, що та мова для неї рідна, словом — це знак, що ця людина почувається і є справжнім українцем. І що тут поможуть усякі теорії „Слова Народового" чи „Дзєнніка Польского".

Правда, автор з „Дзєнніка Польского" має в одному рацію. Не виключене, що якимсь спеціяльним підходом до українців римо-католиків десь у якімсь випадку можна би осягнути те, що вони зараховувалиб себе до польського народу. Але-ж на те не треба аж українців римо-католиків. Маємо в теперішніх часах таку масу переходів з ріжних причин, ось хочби на римо-католицький обряд. Та в чижиківському випадку це не сталося. І тут нема ніякої вини ні „млодих академікуф" ні нікого іншого, бо тут **відіграла головну ролю національна свідомість** тих громадян, що не вважаючи на свій обряд, здавали собі справу з того, до якої нації належать. І не тільки національна свідомість. Тут відіграли головну ролю ще й **почуття національної чести і сильна воля** тієї чести боронити.

Автор з „Дзєнніка Польского" нарікає між іншим, що в Чижикові вже три роки будують школу і не можуть її скінчити, бо — пише він —

„це польська школа, але кооперативу будують на гвалт, бо зближається день посвячення, а на речинець будову треба скінчити. Як додамо до того, що при будові кооперативи в Чижикові працювали майже всі ті, що недавно задеклярували зміну обряду, легко буде собі зясувати, що за змогу працювати вимагали від них уступок саме у формі зміни обряду. І згодилися на те. Мусіли. Бо так і свої кривим оком дивляться і українці. Отже віз або перевіз. І вибрали, рішилися. І хіба, будьмо щирі, їх найменше за те можемо ганити, їм найменше можемо дивуватися."

Воно ніби так виглядає, як сказати по простому: почали українці в Чижикові будувати „Народній Дім". Дивляться на це чижиківські поляки та й забаглося їм теж возити камінь, цеглу, пісок, вапно, словом: брати участь в будові українського „Народнього Дому". Вони до українців: прийміть нас до роботи! А українці: чому ні, можна, але перейдіть на греко-католицький обряд. І поляки взяли тай перейшли, бо дуже хотіли возити камінь, цеглу, пісок, вапно, словом будувати... український „Народній Дім". Чи не весело?

А чому воно сталося так на думку автора з „Дзєнніка Польского"? Бо ніхто з поляків не прийшов їм з допомогою — пише він — ані ксьондза, ані адміністрація, ані вчитель... А оті ендецькі „молоді академіки" тільки пошкодили, бо вони хотіли зробити з чижиківських поляків ендеків, а не справжніх поляків. Нагадуються тут слова одної поцтивої бабусі, яка переконувала своїх знайомих, що той посол, який говорив на вічу, то „не правдзіви поляк, але ендек".

Наробив підльвівський Чижиків клопоту польським політикам і патріотам. Обвинувачують себе одні одних за те, в чому вони невинуваті. Бо чи винуватий хтось у тому, що життя сильніше від нього? Хіба тим, що йде проти того життя та витрачує надармо час і енергію. Але тоді його втрата.

Міські справи.

ВІДНОВА ЛЬВОВА Й УКРАЇНСЬКІ ВЛАСНИКИ РЕАЛЬНОСТЕЙ.

У вчорашньому числі „Діла" подали ми в новинках вістку про те, що делегація Союзу українських власників реальностей у Львові була на авдієнції у львівського воєводи Білика та президента міста Островського у справі останнього розпорядку про відновку та ремонт реальностей.

Річ ось у чому: Президент міністрів і міністр внутрішніх справ Складковський видав розпорядок, щоб зверхній вигляд міст довести до порядку. Цей розпорядок торкається власників реальностей, які мусять привести до охайного вигляду фасади камяниць (треба усунути вистаючі скрині при крамницях), подвіря (вибрукувати), паркани та взагалі огорожі. Премєр Складковський бере цю справу дуже ригористично і сам — як заповів — контролюватиме особливо по більших містах, чи цей розпорядок виконали якслід.

У звязку з цим львівська міська влада дала власникам речинець, до якого мусять перевести всі роботи, звязані з відновою та ремонтом камяниць з усім, що до них належить. І львівська міська влада теж ставить справу ригористично, тобто на випадок, якби якийсь власник реальности, без уваги на те, з якої причини, не перевів віднови чи ремонту, то влада зробить це на його кошт бригадою безробітних. Очевидна річ, що тоді кошти можуть бути багато більші.

Ясно, що меритарично не можна мати нічого проти такого розпорядку, бож навіть кожному мешканцеві міста залежить на тому, щоб воно мало приличний вигляд, щоб у ньому були можливі санітарні відносини, щоб була на кожному кроці чистота, щоб не треба було боятися, що прохожому впаде на голову цегла з якоїсь неусуненої руїни чи з невідремонтованої старої камениці. Та всеж цей розпорядок упав на власників реальностей важким ударом, наслідком якого вони знайшлися між молотом і ковалом. З кількох причин. Передовсім — чи зможе відновитися цілий Львів за 14 днів? Це неможливе просто з самих фізичних та технічних причин: не буде на той час потрібної кількости фахових робітників, не буде необхідної кількости потрібного приладдя і т. д. Тому цей час віднови міста мусить продовжитися і річ у тому, щоб міська влада не карала тих власників реальностей, що з незалежних від себе причин не могли виконати розпорядку на час.

З другого боку справу ускладнює матеріяльне становище великої частини власників реальностей. Треба взяти під увагу, що в нинішніх часах жахливого безробіття багато льокаторів не платить чиншу або платить з опізненням, а власник реальности мусить вивязуватися зі своїх зобовязань. І коли тепер приходить на нього примусова віднова та ремонт реальности, то хоч він і признає правильність такого розпорядку, бо і йому самому залежить на охайному вигляді його реальности, — то всеж має клопіт: звідки взяти грошей, щоб зробити якслід і за одним махом, до того ж у такому короткому річниці, як цього вимагає розпорядок міської влади? Якби можна було дістати на ту ціль легкий кредит, то ще можна булоб якось з тієї справи вийти.

Ось все те мала на увазі делегація Союзу українських власників реальностей, що хотіли при допомозі воєвідства та міської влади виєднати такі умовини, в яких українські власники реальностей моглиб без клопоту виконати розпорядок про віднову та ремонт реальностей.

При цьому треба пригадати, що у справі цього розпорядку відбулася перед кількома днями пресова конференція у львівському городському старостві. Городський староста, стоючи на становищі, що розпорядок мусить бути безумовно виконаний, висловив думку, що міська влада напевно дасть змогу власникам реальностей виконати розпорядок без більших клопотів та трудощів. Більш-менш у тому напрямі відповіли делегації Союзу українських власників реальностей також воєвода Білик і президент Островський.

На перехресті звільна хід воза!

Висліди досвіду з новим пляном клясової льотерії.

Ефектовним вильосуванням мільона золотих — головної вигри четвертої кляси, скінчилася сорокперша Клясова Льотерія. Крім цих чисто матеріяльних здобутків дала вона ще широкій публиці змогу докладно познайомитися з новим пляном гри, який давніше заняв так багато місця у пресовій дискусії.

Як відомо, у цій дискусії зарисувалися два зовсім окремі погляди: багато грачів висловлювалося за тим, щоб скасувати менші вигри і поділити добуту в цей спосіб суму на невелику кількість більших вигр. Одначе величезна більшість людей, які брали участь у дискусії таки висказала зовсім противну думку: вони домагалися розпарцелювання великих вигр, щоб завдяки цьому збільшити кількість тих, що виграють.

Погодити цю суперечність, найти вихід, який відповідав би бажанню обох зацікавлених сторін — не було легко. Одначе при всіх цих труднощах Дирекція Польського Льотерійного Монополю випрацювала новий плян для сорокпершої Клясової Льотерії, який з одної сторони втримує великі вигри з мільоном на чолі, а з другої дає змогу більшій ніж досі кількости грачів користати із вигр. Найбільше характеристичною і своєрідною прикметою цього нового пляну гри — це новий поділ льосів на пять частин, коли раніше їх ділили тільки на чотири частини.

Які користи дає ця зміна? Завдяки введеній „пяток" замість „чверток" збільшилася окрема кількість осіб, що виграють, бо зовсім ясне, що коли кожною вигрою наділюється одну особу більше, так цих, що виграють прибуває стільки, скільки є вигр у всіх клясах; розуміється, що кожний грач купить тільки одну „пятку". Знову ті, які бажають виграти тільки великі вигри, мають змогу осягнути це при невеликім збільшенні ціни льосу.

Треба ствердити, що ці додатні прикмети зміни стрінулися зі загальним зрозумінням. На всякий випадок не було серед тих, що виграли, нікого, дослівно ані одного, що заперечив би, шо введені „пятки" значно збільшили виграли на вигру і тимсамим дали змогу виграти також і йому.

Це відношення грачів до зміни спричинило, що Дирекція Польського Льотерійного Монополю, яка старається вдоволити бажання більшости грачів, затримала плян сорокпершої Льотерії без амін і для теперішньої сорокдругої Льотерії, яка внедовзі розпічнеться. Висліди цієї останньої викажуть позвильність цих думок.

В минулій Льотерії для багатьох, що зголосилися в останній хвилині, забракло льосів, бо купили їх скоріше ті, які не потребують думати довго про річ ясну і наглядну. Хто хоче тепер оминути цієї помилки, нехай поспішиться та засобиться в льос до першої кляси, якої тягнення починається 22. червня.

НОВИНКИ.

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **Загранични метеорольоги** віщують на місяць червень гарну та постійну погоду. Спомини з недільних прогульок запишете найтривкіше фотографуючи на свіжих матеріялах з фірми Екомп, Львів, Сикстуська 29. 1639

— **Про Конгрес у Будапешті** розкажуть учасники у клюбі „Нової Хати" і „Труду" дня 6. ц. м. в год. 18-тій. Членам і гостям раді. 1234

— **Літнисько Дора.** Пансіон у фундації Ремісничій ім. Кокорудзів у Дорі від 15. червня приймає літників з цілим утриманням. Ціни помірковані. Нова обстанова. Реміснича Фундація ім. Кокорудзів Дора, вул. Яремчанська, 54.

— **Замість** окремої подяки всім тим, що причинилися до звеличання похоронного обряду Нашої Найдорожчої Мами і Бабуні бл. п. Марії з **Коциловських Германкової**, вдови по парохові Гашан, померлої дня 2. травня 1938, в Перемишлі і тим, що виявили нам своє співчуття складаємо 25 зол. на шпиталь ім. Митр. Шептицького у Львові. — **Родина.**

— **Зїзд українського студентства в Німеччині.** У днях 5-го і 6-го червня ц. р. відбудеться в Мінхені зїзд українського студентства в Німеччині. У програмі зїзду реферати: ідеольоґічний („Зарево" — Берлін), пропагандивний („Січ" — Відень), „Економічне питання студентства" („Основа". — Данціг), організаційний („Січ" — Ґрац); програмовий („Зарево" — Берлін). Учасники зїзду матимуть змогу оглянути місто та третього дня, тобто 7-го червня відбути прогульку до королівських замків.

— **Матура в українській ґімназії в Золочеві.** До письменної матури засіло в днях від 4—9. V. ц. р. 19 учеників. При письменній впало трьох, при устній 2. Здали іспит такі учні й учениці: Костюк Софія, Коропецька Ірина, Лахман Степаніда, Олексюк Галина, Скобельська Анастазія, Фітьо Ірина, Бойцун Роман, Вашкович Іван, Гриценко Михайло, Іванчишин Микола, Семечина Роман, Косаревич Степан, Сидорович Василь, Москвитин Петро. Предсідником іспитової комісії був проф. держ. польської ґімназії проф. Хома з Тернополя. Оця матура була десятою з черги і останньою клясичного типу.

Іспит зрілости у Снятині. В днях 4 —24. V. відбувся в державній ґімназії у Снятині іспит зрілости під проводом проф. М. Калітинського. До іспиту зголосилося 43 учнів; з того репробовано 7-ох. З українців сіло до матури 12 абітурієнтів, з того 8 хлопців, 4 дівчата. З українців одна учениця від матури відступила, одного учня репробовано при письменнім, а одного при устнім іспиті. Свідоцтво зрілости з українців одержали: Онищук Михайло, Порайко Микола, Івасюк Анна, Мартинюк Стефанія, Виноградник Ольга, Ґрегорчук Василь, Ґушул Володимир, Юрасик Мирослав, Бодурович Йосафат.

— **До Берези.** Міністерство внутрішніх справ у Варшаві заслало цими днями до місця відокремлення у Картузькій Березі нову групу 20-кількох криміналістів, головно пачкарів, злодіїв і лихварів. Заслали м. ін. туди з Варшави пачкаря Шляму Фельдштайна, організатора крадежі в Музею Красінських, Маріяна Кордалевського і Шляму Коха, міжнароднього злодія, бездержавника Мойсея Таксіра вель Абрама Вессермана та лихваря М. Вайсмана з Люблина.

— **Державна столярська ґімназія у Станиславові.** Розпорядком міністерства освіти Державну Школу Деревного Промислу у Станиславові переорґанізували на польську державну столярську ґімназію. З початком шкільного року 1938-39 відкриють першуклясу.

— **Будують гарнізоновий костел у Дубні.** Військовий гарнізон у Дубні будує гарнізоновий костел. Офіцерський та підофіцерський корпус задеклярував на ту ціль 50.000 золотих.

— **Будівельна катастрофа у Львові.** У пятницю, 3-го ц. м. в 12-ій годині трапилася при вул. Новий Світ у Львові будівельна катастрофа. Там викінчують новий триповерховий дім. В одній хвилині, коли три робітники були на рущтуванні коло даху, нагло зірвався один бальок і частина рущтування разом з трьома робітниками впала на землю. Робітники: Михайло Шульцбат і Антін Кобирак зломили собі хребетні стовпи та стрясся їм мозок. Третий робітник Іван Гук зломив собі руку.

— **Льокомотива обтяла обі ноги залізничникові.** В суботу передполуднем трапився на головному двірці у Львові жахливий випадок. Підчас маневрування льокомотива так потрутила зворотничого, 47-літнього Антона Марчака, що він упав під колеса, які обтяли йому обі ноги. Марчака у непритомному стані поготівля відвезло до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** З мешкання Гершона Фрідмана (вул. Станислава 6) невідомі злодії вкрали жіноче футро, столове накриття, жіночу гардеробу та дві долярівки на загальну суму 5000 золотих. — Невідома жінка підкинула на міських плянтах при вул. Гербуртів 14-місячного хлопчика. За нею шукає поліція. — З мешкання Володимира Максимовича (Куркова 11) вкрали одяг, золотий годинник з ланцюжком та ще дещо загальної вартости 530 зол. — В пятницю, десь коло 20-ої години прийшли до мешкання Сендера Дампфа (вул. Івана Стики 8) два незнані типи і хотіли продати йому ліхтар. Користаючи з неуваги власника мешкання, вкрали з шафи 7.000 зол. готівки і спокійно вийшли. Дампф щойно поневчасі полапався, що йому вкрали гроші.

— **Самогубство 8-літнього хлопця.** В Сулошині, пов. Любартів, 8-літній Іван Косик вискочив з човна до саджавки і втонув. Тіла дитини ще не видобули з води. Причина цього рідкого випадку самогубства дитини — невідома.

— **Землетрус на Шлеську.** Нічю з пятниці на суботу на терені цілого Горішнього Шлеська, особливо у промисловій окрузі, відчули мешканці сильні підземні струси. В Катовицях чути було ці струси в год. 4-тій над раном. В деяких мешканнях позлітали зі стін годинники, образи і т. д. В Малій Домбрівці струси були такі сильні, що з вікон повилітали шиби, зі стель облетів тинк, а стіни позарисовувалися. Збуджені зі сну мешканці втікали з хат серед жахливого крику дітей. Без даху над головою знайшлося 14 родин, тобто коло 150 осіб, які таборують перед домами, бо перед входом до домів стоїть сторожа і нікому не можна входити до середини. Кажуть, що ці струси викликали незабезпечені якслід копальні.

— **Доцентові Цивінському зменшили кару.** Перед апеляційним судом у Варшаві відбулася розправа у справі доцента виленського університету Цивінського, б. редактора „Дзєнніка Віленьского" Звєржинського, яких судили за зневагу імени марш. Пілсудського. Цивінського, якого окружний суд засудив був на три роки вязниці, знизили кару на півтора року вязниці, причому зарахували слідчу вязницю. Щодо ред. Звєржинського апеляційний суд підтвердив присуд окружного суду, тобто звільнив його від вини і кари. Внесок оборони, щоб Цивінського випустити з вязниці, апеляційний суд відкинув.

— **Черговий Евхаристійний Конґрес у Ніцці.** Комітет евхаристійних конґресів вирішив, що черговий міжнародній конґрес відбудеться в 1940-ому році в Ніцці, у Франції.

— **Пожежі на Литві.** В останніх тижнях занотували на Литві цілу низку пожеж, що спричинили великі шкоди. За останніх десять днів зареєстрували 30 пожеж. Литовський уряд має намір знизити асекураційну ставку і таким чином збільшити число обезпечених обектів, бо тепер воно невелике.

— **Напад піратів на корабель.** Сто китайських піратів на джонках заатакувало невеликий португальський пароплав „Дата". Пірати завели корабель до заливу Ганг Чов і забрали як заложників комісаря і 4-ох моряків. Корабельний механік, китаєць, згинув у боротьбі з піратами — його розірвала ґраната.

— **Інтернованих жидів уживають до праці.** В останніх днях арештували у Відні велику кількість жидів, у цьому також лікарів. Частину випустили на волю, а деяких з арештованих вислали до околиць, які навістила повінь, де їх ужиють до праці при направі шкід. З деяких віденських бараків вислали багато безробітних до міста Бремен, де їм дадуть платну працю.

— **„Відпустка" совітського амбасадора в Льондоні.** В дипльоматичних колах Москви викликав велике зражіння короткий комунікат московської пресової агенції про те, що совітський амбасадор в Льондоні Майський, який з Літвіновом приїхав до Москви, лишиться довший час у Совітах, щоб провести свою відпустку. Відомо, що багатьох совітських дипльоматів приїздило на відпустку, щоб уже більше не вернутися на своє становище. Розстріляного совітського амбасадора в Туреччині, Карахана теж затримали були в Москві нібито даючи йому відпустку.

— **Англійські фабриканти самоходів затривожилися.** Союз англійських фабрикантів самоходів вислав листа до канцлера скарбу з протестом проти дампінґу дешевих самоходів і з вимогою завести спеціяльне мито для охорони англійського самоходового промислу. Ця акція спрямована проти дампінґу німецьких самоходів, хоча є в ній теж страх проти заливу англійського ринку дешевими італійськими та французькими самоходами.

— **Нечувана погоня за дітокрадами.** Схоплення 5-літнього Джемса Каша у місцевости Прінстон, про що ми писали, схвилювало цілє громадянство Фльориди тимбільше, що дітокради, хоч дістали 10.000 долярів окупу, як цього жадали, не повернули дитини. Тому за дітокрадами почалася небувала погоня, що перемінилася у справжній воєнний похід. Відділи війська

перешукують терен, оглядають найменший будинок, кожний закуток. В облаві беруть участь літаки морської служби, приватні літаки, 65 кораблів перешукує побережжя Фльориди на просторі 280 км. Водолази, між ними одна жінка, перешукують дна каналів і затоплених каменоломів. До облави прилучилися добровільні експедиції фармерів, що теж на свою руку перешукують терен. Вони вислали до дітокрадів ультиматт, яким вимагають, щоб до означеного речинця віддали дитину. Як цього не зроблять, сотні фармерів, рибалок та ремісників разом з відділами національної гвардії почнуть погоню і як зловлять дітокрадів, злінчують їх на місці.

При недугах мізку, нервів і хребетного стрижня природна гірка вода Францішка Йосифа спричинює правильне випорожнення, а теж значно влекшує травлення шлунка і перемін матерії. Спитайте В. лікаря.

—Воздухоплави не мають вартости в обороні краю. На такому становищі стануда буджетова комісія парляменту і відкинула пропозицію президента Рузвельта, щоб ухвалити пів мільона долярів на будову воздухоплавства для експериментальних цілей. Це своє рішення комісія сперла на думці знавців адміралиції.

— Проф. Шмідт живе. Вістка про те, що большевики розстріляли відомого полярного дослідника, проф. Шмідта, виявилася неправдива. Професор Шмідт живе, бо на інтервенцію Літвінова — як пише закордонна преса — Сталін погодився помилувати вченого. Літвінов переконав Сталіна тим, що передчасна вістка про розстріл проф. Шмідта, яка дісталася за кордон викликала велике, шкідливе для большевиків вражіння у цілому культурному світі. Закордонні журналісти, що перебувають у Москві, твердять, що деякі совітські достойники свідомо пустили у світ предчасну вістку про розстріл проф. Шмідта, щоб заалярмувати опінію культурного світу і так врятувати визначного вченого. Проф. Шмідта усунули з усіх становищ та вислали до одної з обсерваційних стацій на північному Ледовому Океані.

— 3000 американських літаків для Англії. Англійська преса повідомляє про переговори, які веде англійське міністерство летунства з представниками американських фабрик літаків у справі закупу коло 3000 шкільних апаратів.

— Рузвельт будує мешкання для робітників. Президент Рузвельт затвердив кредит у висоті 57 мілионів долярів на будову дешевих мешкань у цілій низці міст Злучених Держав.

— Замість торгових майданів майдани на політичні зібрання. Управа міста Відня вирішила опорожнити вже в найближчому часі всі майданин у середмісті, на яких ще відбувалися торги. Цей розпорядок має на меті створити у центрі міста просторі площі, на яких можна булоб відбувати масові політичні зібрання.

— Трагічна смерть молодого письменника. В Парижі вмер трагічною смертю молодий письменник, що походив з німецько-мадярської родини, Еден Горват. Підчас бурі впало велике каштанове дерево на Горвата, що попри нього переходив, і так його придавило, що він у шпиталі вмер кілька годин після випадку. Горват мав 37 літ і добре імя в літературних колах.

— Мило — урядово проваліоване, пристосоване до кожної цери, вавіть до найвражливішої. Мило виїтне до остатку, а густою піною і миліим запахом, то лише мило Візак, аптикаря в Перемишлі. 1—7

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ДАМА НА ДВА ТИЖНІ".

Багатий американець проводячи безжурно час у Трієсті серед своїх знайомих дає по пяному одній бідній кабаретовій дівчині багато грошей на те, щоб вона „ заграла" на два тижні даму з товариства. Вона має провести цей час у першорядному готелі, де мешкає один багатий молодець, приятель міліонера. Старий міліонер хоче показати молодцеві, що його оцінка жінок дуже поверховна. Як і він передбачив: легкодушний молодець, що має гарну молоду наречену закохується в гарній незнайомій, що грає незвичайно добре — скромну і добре виховану панночку. Бідна дівчина хоче за всяку ціну використати свій короткий побут серед аристократичного товариства і хоче вийти заміж за багатого молодця. Водночас вона закохується у бідному простому поштареві тирольської містини. Головні ролі грають Ліжоан Крофорд і Франшо Тон. Дотепна, добре складена комедія.

Присилайте передплату!

ВІДГУКИ ДНЯ.

СУМНІ ІДЕМ...

Референт літератури оголосив конкурс на новелю, який на око зовсім не був страшний для мене. Але це тільки на око! Бо фактично крив у собі велику небезпеку , а злорадний усміх референта доказував, що він мені аж тепер заїхав. Була в тім конкурсі вимога, що новеля має бути весела, погідна. „Чекай, господине Галактіоне — говорив усміх — дістану стільки гуморесок і погідних новель, що тебе чорти вхоплять. Побачиш нарешті, що значить гумор!"

Признаюся, було мені трохи страшно. Адже фама про український гумор як не має пять тисяч літ і не вийшла ще з Трипілії (гляди: Ю. Липа: „Призначення Укр[illegible]"!), то бодай тисячу літ і вийшла з Київсь[illegible] Руси (гляди: Літопис Нестора!). А хочби сягнути тільки до нових часів! Гумор Запорожців, Котляревського, Гоголя, Руданського і загалом нашого брата!...

Такий зазив: „Присилайте погідні речі!" — напевно не прогомонить безслідно, а я — референт погідности в редакції — піду в найсірішний кут.

Почали надходити рукописи. Автор конкурсу забирав їх під паху, глипав тріюмфально на мене і відходив до дому, читати.

Кожного чергового дня ждав я на грім з літературного неба:

— Завтра прочитаєш собі щось правдиво погідного.

А може навіть:

— Варт булоб того хлопця стягнути до редакції, до малих фейлетонів!

Грім не вдаряв, але небезпека все ще існувала: кожного дня приходили нові манускрипти, а серед них міг бути неодин погідний і веселий. Адже в конкурсі брав участь не хто інший, тільки славний на ввесь світ зі своєї веселости український нарід.

Але чим далі, референт літератури ставав щораз більше сумний, маломовний, деколи навіть похнюплений і зажурений.

— Що тобі? — питав я. — Може якісь клопоти дома?

— Жадні клопоти. Це просто від читання.

— Щож ти такого трагічного читаєш?

— Погідні новелі на конкурс. Чоловіче! —

вибух як бомба — хотів я тобі зробити збитка, а зробив собі. Послухай:

Розгорнув якийсь манускрипт і почав читати:

„Сонце останніми промінями вдиралося крізь розбиту шибку маленького віконця. Клалося вилиняним килимком на немазану долівку, сумним поглядом обкидало розвалену піч, зазирало на бідну постіль. На тій постелі вмирала мати. Коло неї пятеро діточок, одно менше від другого, а всі заплакані, голодні..."

— Бачиш! — кричав до мене референт. — Але пожди. Може щось іншого:

„Станула над берегом замерзлої ріки. Вітер ніс по леді білу муку снігу і свистав у надбережних лозах. Там, коло лоз хтось прорубав полонку... Туди, туди! Нехай скінчиться мука, нехай Іван має вільні руки. Може буде з другою щасливіший... Підійшла, перехрестилась і... прийми, Боже, мою нещасну душу..."

— Ти дивуєшся, що я похнюплений?! Цілих два місяці серед такої сумної літератури! Адже й я маю серце! Адже й мені жаль за матірю бідних дітей, за дівчиною, що топиться для добра хлопця, за хлопцем, що побитий паралічем, за вояком, якому колеса гармати обтяли ноги...

— Але все таки прийшли і погідні новелі.

— Прийшли, не перечу, але це капля в морі. Решта — самі трагедії. В цій кущі паперу — вдарив він рукою по стосі манускриптів — є щонайменше трицять трупів, кількинадцять покалічень, а вже про сухоти, паралічі і тим подібні гайне-медіни то й не згадувати.

Мені виходило радіти, але я чомусь не радів.

Може тому, що легенда про наш гумор є тільки легендою, а може тому, що сам знаю як тяжко нині за усміх.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Свячене в Бірках Янівських. З приємністю можна стверднти, що культурно-освітня праця в Бірках Янівських від якогось часу поступає вперед. Завдяки жертвенній праці деяких місцевих одиниць-селян Бірчани стають масово членами своїх національних установ та з успіхом працюють для добра громади. Щоб мешканці Бірок Янівських мали змогу частіше зі собою стрічатися і тимсамим плекати в собі національну єдність та свідомість, відбуваються в селі вряди-годи товариські забави з танцями, аматорські вистави та відпусти в різних ділянок життя. — Дня 29. V. відбулося спільне святочне заходами місцевої читальні „Просвіти" на присілку „Діброва" в хаті п. Дмитра Жеребецького, а 2. VI. п. р. заходами управи кооперативи „Згода" у п. Дубинняка для долішньої частини села. На обі ці імпрези прийшло разом понад 100 учасників місцевих та львівські делегати: від Р. С. У. К. п. Величковський, проф. Ластовецький від Пов. Союзу Кружків Р. Ш. та делегати „Просвіти". На святнім були й оба місцеві священники: о. парох Мирович з Яснищ та о. капелян СС. Студинток М. Ліщинський. Прилучі з увагою вислухали промагідних промов (хоч деякі з них були рішучо за довгі!) і відтак з повним задоволенням розійшлися домів. Слід ще додати, що кімнати, в яких відбувалося святочне, прибрано рушниками та портретами! Треба би подібні імпрези уладжувати частіше й на будуче.

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

РОЖНІТІВ.

З нагоди посвячення прапору Ювилятни-Просвіти відбулося в конному селі рожнітівської філії „Просвіти" святочне засідання членів читальні в дні 22. травня п. р. і кожна майже читальня, а також інші установи й організації вислали з тої нагоди привіт до Гол. Т-ва до Львова. І таке святочне засідання членів Виділу філії „Просвіти", членів Виділу читальні і членів Гол. Т-ва та місцевих членів читальні відбулося 22. травня п. р. в кооперативно-філіяльному домі в Рожнітові. Засідання отворив голова філії д-р Курбас Роман, що підчеркнув велику вагу теперішньої святочної хвилини, якою є посвячення прапору Матері всіх українських товариств. Опісля п. Петро Федошка виголосив змістовний і гарно опрацьований реферат, у якому нагадав працю Просвіти до давніх часів, змальовав обставини, які панували в часі заложення Т-ва „Просвіта" і коротко підсумував працю, яку виконала „Просвіта" за 70 літ свого істнування. Опісля забирали голос: о. дек. Косток Василь, д-р Грузький Степан і п. Шкудор Василь, що підчеркнули великі заслуги „Просвіти" для нашого народу і вказали на наші обовязки, які й дальше істнують перед „Просвітою". Засідання закінчено відспіванням національного гимну.

З шляхотського руху. Вже від довшого часу почала адміністрація на терені Рожнітищини акцію за організуванням дрібної шляхти. І так звернули головну увагу на села Креховичі, Струтин Вижний і Сваричів. Посторонкові ходять по хатах та агітують, що, мовляв, „колись всі шляхтичі були поляками, та під впливом українського окруження вони зукраїнізувалися і перейшли на греко-католицький обряд; але тепер повинні покаятись і вернутись на лоно польської нації". А щоб скоріше переконати наших людей, дають якусь муку і гнилу бульбу та обіцюють тим, які запишуться до шляхотського „зайонцу", що вистарають для них посади. І хоч загал цим переконуванням та обіцянкам не піддається, то таки, на жаль, знайшлось кількох несвідомих селян зі Струтина Вижного, які записалися в члени того „зайонцу" і зачали приєднувати до нього й інших людей. Сумне, але правдиве.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Заборона церковних процесій. На кілька днів перед роковинами злесення панщини зголошувалися посторонкові у поодиноких наших парохій та провідники деяких установ і подавали їм до відома, що всі обходи й походи в дні 16. V. п. р. заборонені. Це традиційне свято з процесіями відбувалося досі рівно без перепон. Цього року зайшло вже інакше. Я бачив напр. того дня похід — очевидно незорганізований — розспіваної та розмоленої юрби, яка без священника, без хоругов і навіть без хреста йшла спокійно й повільно до памятникового хресту, співаючи по дорозі воскресні пісні. Під хрестом уся юрба впала на коліна і по короткій молитві відспівала а повних гру-

дей: „Боже, вислухай благання". Потім уся завернула під церкву. Походу не відступав ні на хвилину комендант місцевого посторунку, одначе не мав причини до інтервенції.

Спільне свячене в Бережанах. Дня 15. V. ц. р. відбулося в Бережанах спільне свячене, улаштоване Філією „Просвіти", в якім взяли участь делегати читалень та представники деяких повітових установ у числі 60 осіб. У заступстві хорого пароха о. Бачинського довершив свячення дарів о. Гуглевич. Складаючи побажання, візвав він усіх до оборони церкви і віри та вказав многоліття ап. чести Митрополита. В часі свята, що тягнулося 4 години, виголошено цілу низку промов. Промовляли: голова філії м-р Логуш (порушив пекучу потребу нового „Народнього Дому" в Бережанах, емер. проф. Бобяк (звернув увагу на символічне явище — спільні свята без сивухолюбства та нікотини), емер. учит. Цалинюк (на тему єдности) і дальше дир. „Нар. Торговлі" п. Рижевський, дир. „Р. Ш." Крамарчук, представник українського купецтва п. Мацинський та від села Іван Бабій, делегат читальні з Комарівки, Кобель, голова читальні в Козівці та Федечко, голова читальні в Башках. У часі свяченого співали получені хори з Гнилович і Жолківки під управою п. Кадайтського. Свято закінчено національним гимном, опісля відбулася спільна фотографія. Свято це зробило дуже миле враження на учасників, які виказували побажання мати більше таких стріч у році.

Спільне свячене в Нарасві. Третього дня Великодніх Свят відбулося в домівці читальні „Просвіти" в Нарасві спільне свячене для членів читальні та кружка „Р. Ш.", в якім взяло участь 90 осіб. Дари посвятословив і святочні побажання зложив місцевий парох о. М. Воргуш. Співав мішаний хор під управою В. Цалинюка. Довшу промову виголосив голова читальні, що опісля відчитав легенду про розбійника Карасву та кілька веселих оповідань. Свято, що залишило на учасниках сильне враження, закінчено національним гимном.

В. Ц.

Спорт.

УКРАЇНА — II. СОКІЛ.

Останній мистецький метч України у Львові у цьогорічному весняному сезоні. Цей метч відбудеться в **понеділок 6. ц. м.** в год. 5.30 попол. на гриші **Чорних.**

На метчу з Погонею і Вавилова Україна у другій половині проявила своєї давньої форми, тому тем можна це вважати за признаки повороту тієї форми. Сокіл II займає останнє місце в табелі, одначе вміє він завжди бути небезпечний завдяки своїй добрій кондиції.

СЯН — ЧОРНІ.

Товариський метч обох дружин відбудеться в **Перемишлі,** в неділю 5. ц. м. на площі **Польовій.** Початок метчу в год. 5. попол.

УКРАЇНА (юніори) — ГАСМОНЕЯ (юніори).

Мистецькі змагання юніорів відбудуться в неділю 5. ц. м. на гриші Т. З. Р. Початок метчу в год. 12.30 пополудні.

ПОДІЛЛЯ — ЛЕГІОН.

Мистецькі змагання обох дружин відбудуться в неділю 5. ц. м. в Тернополі.

СКАЛА (СТРИЙ) — БАТРА (ДРОГОБИЧ).

Товариський метч обох українських 6-клясових дружин дрогобицької округи (цьогорічного й минулорічного мистця групи) відбудеться у Стрию в неділю 5. ц. м. Початок метчу в год. 11 передпол.

НАКОЛЕСНИЦЬКІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В понеділок 6. ц. м. відбудуться у Львові наколесницькі вуличні змагання. Траса бігу йтиме вул. Брюховицькою, Вашінгтона, Мікевича й Мар. Конопніцької. Початок бігів (один біг для старших 5 окружень, другий для молодших 3 окруження) в год. 12.30 пополудні. В бігу беруть теж участь змагуни України.

—o—

Нові книжки й журнали.

Dr. Lavo Cermelj: LA MINORITE SLAVE EN ITALIE. (Les Slovènes et Croates de la marche julienne). Ubico Yougoslave des Associations pour la Société des Nations. Association de Ljubljana. Ljubljana, 1938.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 5. 6. год. 4. пол. „Літо в Неаполі" Год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Понеділок 6. 6. год. 4. пол. „Роз-Марі" Год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Театр Ріжнородностей:

Неділя 5. 6. год. 8. веч. „Подружжа, яких мало".

Український Театр Йосифа Сталика (сеніора).

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
5. 6. Гриць.

РАДЕХІВ:
6. 6. Подвійна бухгальтерія.
7. 6. Казка старого млина.
8. 6. Сусанна.
9. 6. Ой не ходи Грицю.

Український Нар. Театр ім. І. Тобʼлевича:

БУРШТИН:
6. 6. Шаріза.
7. 6. Орлеяя.

САЛИЧ:
8. 6. Орфей у пеклі.
9. 6. Лісова пісня.
10. 6. Процес Мері Дейєн.

ДМНИЦЯ:
11. 6. Орлеяя.
12. 6. Лісова пісня.

СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії Ч. Варшавка. Прем'єра.

Зі Станиславова їде театр до Богородчан.

КІНА.

АПОЛЬО: „Саратога" (Клярк Гейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Тіні Парижа" з Ад. Вольбріком.
БАЛТИК: „Життя вулиці".
ВАНДА: „У сонцесяйному сяйві", „Королівський свічник".
ГРАЖИНА: „Примхи маркізи Помпадур", „Жіночки".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Після великої війни".
КОПЕРНИК: „Інституткa" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Без приказу", „Під чужим прізвищем".
МЕТРО: „Малий чарівник", „На сторожі азвону".
МІРАЖ: „Камелієва дама" з Ґретою Гарбо.
МУЗА: „Почалося в поїзді".
ПАЛЯС: „Маскарада".
ПАКС: „Панна Петрусь".
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Моя панна мама" та додатки.
СВІТ: „Вязень діявольського острова", „Голакитна пародія".
СТИЛЕВЕ: „Світальні півночі" та ревія.
ТОН: „Оборонці Ріо Гранде", „Концертіна".
УТІХА: „Фікер ч. 13" та ревія.
ХІМЕРА: „Гаспароне" (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ал. Марійська 5).
„Льондон".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург".

ЛьВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 5. червня 1938.

7.15 Сигнал часу, 7.20 Орк. музика, 8.00 Рав. дениик, 8.15 Для села: Хл. газетка, Грають гармоністи, Новинки зі світу, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Хл. скринька, 8.50 Добре пасовище це здоровля інвентаря, 9.05 Голєстан: Румунська рапсодія, з пл., 11.00 Відслонення памятника Монюшка в Лодзі, хори 4.000 шк. дітей і сполні хори 1.100 осіб, 11.45 Культ. огляд, 12.03 Фрагм. з Вагнерових опер, 13.00 Канцони мого дитинства, дит. парис Корн. Макушинського, 13.15 Із країн вишниць і помаранч, музика сальон., 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Як зацвіте під вікном зілля, словно муз авд., „Лис на передмісті" новела, Сільська капеля, 16.30 Комедії Од. Фредри: „З Перемишля до Яришова", 17.05 Концерт хору, 17.25 Форт. реціталь, 17.55 Трансм. зі Штрасбурга: Метч Польща-Бразилія, 18.45 Хвилина бюра студій, 18.55 Тисяча тактів музики, співів, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Львівська варта, словно-муз. авд., 20.35 21.50 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дениик, 21.00 Концерт 2.000 співаків із Кракова, 22.10 „Король пастух" ком. опера О. Кольберґа до слів Теоф. Ленартовича ,23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка і танк. музика (надає Варшава II).

Понеділок, 6. червня 1938.

7.15 Сигнал часу, 7.20 Музика з пл., 8.00 Рав. дениик, 8.15 Орк. концерт, 8.45 Регіональна трансм. з Казімежа н. В., 11.00 Китиця для всіх, орк., 12.03 Симф. поранок, 13.00 „Мум — великий ліпюх" опов. для дітей, 13.10 Обідова музика, 15.00 Для села: Заболоть йде до світа, Музика з пл., 15.30 Трансм. з Казімежа н. В., 16.30 Музика у вик. орк. мандолінистів, співів, 17.15 Ворота далеких вод, фейл., 17.30 Актуальна гутірка, 17.35 Репортаж із життя, 18.00 „Підмочення за дрючком" у вик. квартету, монольог, катаринка, хор, гармонія; у перерві коло год. 18.55 Актуальна гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Зелені Свята в давньому Львові, 20.20 21.00 Спорт, 20.25 Сальон. музика, 20.50 Веч. дениик, 21.20 Концерт хору, 21.50 „Наш гайок" словномуз. авд., 22.30 Мініятури на смичк. орк., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Вівторок, 7. червня 1938.

6.15 Рав. пісня, 6.20 Муз. з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Рав. дениик, 7.15 Музика, 8.00 Для шкіл, 8.10 Поранок при міжрофоні, пл., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Як сирітка Маруся внесла щастя до Скробкової хати" на осн. Конопніцької, 11.40 Делібес: „В городі літом", пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл.; у перерві в год. 11.10 Авдиція ККО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки. 15.10 Програма на завтра, 15.15 На широкому світі, авд. для дітей, 15.35 Фін.-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Концерт муз. хору, 16.20 Концерт сальон. орк., 16.45 Оповідання про І. Матейка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.00 Серед жінок: Моди, форт. твори, Комунікати, 17.55 Гальо — позір!, 18.00 Збірне життя комах, 18.10 Пісні Р. Шумана, 18.45 „Магнатське сватання" опов. П. Хойновського, 19.00 Спів. реціталь Ст. Тевришевича у супр. форт., 19.20, 20.40 Актуальна гутірка, 19.30 Настроєві мельодії, орк., співів, 20.30 Веч. дениик, 20.45 Співарня доброї господині, 20.55 Спорт, 21.00—23.40 Трансм. з Риму: „Італійка в Альжирі" оп. Россіні; У перерві: Спорт. вістки, Останні вістки веч. дениика, метеорол. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 5. червня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Гайднові й Моцартові твори, 18.00 Весела муз. авд., 20.00 21.00 Великий концерт,БУДАПЕШТ 15.45 Циг. Музика, 17.30 Сольо на цимбалах, 19.25, 20.00 21.00 Оп. вечір, ВІДЕНЬ 14.00 Вес. казочки, 15.15 Концерт квартету, 20.00 21.00 „Палестрант" оп. Мілекера, КЕНІГЗБЕРГ 20.00 21.00 „Веселі куми з Віндзору" оп. Ніколяя, КЕНІГСБЕРГ 20.00 21.00 „Циганський барон" оп. І. Штравса, КОШИЦЬ 18.45 Вістки, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, ПРАГА 15.15 Розр. музика, 18.30 Чеська оп. музика, 21.10 Пісні Мартіну на міш. і дит. хор на орк., РАДІО ПАРІ 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ 19.45 Розр. музику, 21.00 22.00 23.00 „Італійка в Альжирі" оп. Россіні.

Понеділок, 6. червня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Пісні та музика, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 Вес. свят. концерт, БІЛҐОРОД 18.45 Пісні, 20.00 21.00 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.30 Військ орк., 15.30 Форт., 17.00 Реліг. музика, 18.45 Циг. музика, 21.10 22.00 Концерт оп. орк., ВІДЕНЬ 12.00 13.10 Розр. концерт 15.30 Твори Баха й Бетговена, 18.20 Дуэт орк., 19.10 20.00 З опер і оперет, сопр., тенор, бас-баритн., КОШИЦЬ 13.30 Аскуранція рог. худоби, 14.15 Культ. огляд 18.45 Вістки, 20.05 Концерт орк., М. Поповичу: „Без наголовку" фейл., ЛЯЙПІҐ 19.00 20.00 21.00 22.00 „Фавст" оп. Гуно да, МІЛЯНО 18.00 Скрипка, 19.40 Легка музика, 18.30 Фільм. мельодії, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Аіда" оп. Вердія, РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 18.15 19.30 Пісні, 18.75 Нар. пісні, 20.30 21.00 22.00 „Переможений Ерос" лір. казка Бреваля, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.40 Розр. концерт, 21.00 Орк., 22.10 Концерт хору, СТОКГОЛЬМ 19.30 20.00 „Паганіні" оп. Легара.

Вівторок, 7. червня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Розр. музика, 21.00 Монартівський концерт, БІЛҐОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Кожда туте" оп. Моцарта, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 21.15 Сопран, скрипка, форт., КОШИЦІ 7.50, Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 „На храмовім празнику" фейлетон, 18.10 Пісенний концерт, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00, 23.00 „Італійка в Альжирі" оп. Россіні, ПРАҐА 17.30 Нар. пісні", 18.30 Орк., 22.15 Соната Ґріга на скр. і форт., РАДІО ПАРІ 20.15, 21.00, 22.00 Театр Ужи: „Аблюкемен" драма Вінтерв. РІҐА 19.00, 20.00 „В Голівуді" оп. Вінтерса, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Легка музика, 21.00, 22.00 Комедія, описал танк. музика

Середа, 8. червня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Веселі мельодії, 19.10 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05, 19.05 Циг. музика, 17.00 Співи, 20.15 21.00 Орк., ВІДЕНЬ 15.30 Концерт солістів, сопран, пісні в супр. лютні, 21.00 Розр. концерт, 22.30 Вечір розр. музики, орк., сол., квартет, КОШИЦІ 7.30 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт., ПРАҐА 18.20 Орк., 21.25 Симфонія ч. 7 ф-дур Бетовена, РАДІО-ПАРІ 20.30 Сказ пановий рецітоль Кулєнкампфа, 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 21.45 22.00 Розр. концерт.

Оповістка.

Дирекція Прив. Жіночої Гімназії СС Василіянок у Львові (вул. Длуґоша 17з) подає оцим до відома, що в шк. році 1938-39 буде мати в себе: 1). І—IV кляси гімназії дов. типу, 2) І. і II. клясу природничого ліцею з латинню як надобовязковим предметом, бо саме такий тип ліцею для наших паняночок найпрактичнішій. **Гімназія має повні права державних шкіл.** Зголошення до вступного іспиту до І. кл. гімназ. приймаємо до 10 червня, до кляс вищих і ліцею до 22 червня. Вступні іспити відбудуться по закінченні шкільного року. При гімназії є інтернат, де учениці можуть мати вимішення та фахову опіку. 1172 2)

Вписи до Державного Рільничого Ліцею з українською мовою навчання в Чернівці. Кандидати, що бажають вступити до І. кл. Державного Рільничого Ліцею в Чернівці, мають внести до дирекції Ліцею писемне зголошення, до якого треба долучити: 1. власноручно написаний життєпис, 2 метрику хрещення та доказ, що кандидат скінчив 16 літ життя, 3. лікарське свідоцтво, 4. свідоцтво покінчення гімназії нового типу, 6 кл. гімназії старого типу, або іншої рівнорядної середньої школи, 5. свідоцтво моральности, якщо від покінчення кандидатом школи минув рік. Кандидати до Ліцею здають вступний іспит, а саме: кандидати, що покінчили загально-освітні гімназії, здають письменний іспит з польської мови та устний з польської мови та хемії, або біольогії до вибору кандидата. Абсольвенти інших шкіл здають ще крім попередньо названих предметів письменний та устний іспит одної з чужих мов, якої вчилися в школі. Про речинець вступних іспитів повідомить Дирекція кандидатів письменно. Учні Ліцею мешкають в інтернаті. Харч і повне утримання коштує дійсні кошти (85 зол. місячно). Оплата шкільна 170 зол. річно, платна в двох рівних частях на початку І. і ІІ. півріччя. Сини державних службовників і немаєтних родичів користають з полекші в оплатах, як в інших середніх школах. Навчання в Ліцею тревае 3 роки. Зголошення до вступного іспиту треба слати на адресу: Державний Рільничий Ліцей-Чернівці, почта: Пясечна коло Жидачова, найдальше до дня 30. червня 1938 року. Скількість місць обмежена. 1229 1-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Висилковий Дім збіс, мануфактури і галянтерії, шукає агента христіян до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ФАБРИКА мясних консерв і перетворів прийме метких та солідних з відповідною готівкою заступників як тож людей для ведення у всіх містах, фабричних складів, крамниць гуртової та дрібної продажі. Зголошувати ся з поручениями Тернопіль — поштова скринька 98. 1224 1-1

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ для урядника або емерита, умебльована, сонячна кімната — для родині — в осібним заходом, околиця св. Юра, ключ від брами. Бочковського ч. 28. 1217 1-1

МЕШКАННЯ на Собінцині 7, на поверсі 2 вел. кімнати сонячні, великий тарас, вел. передпокій, кухня, лазничка і т. д. від 1. липня або скорше до винайму. 1229 1-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ВДОВА, літ 27, власничка більшого майна пожже листування з мужчиною на відповідному становищі. Світлина конечна. „Ділю" „Ідеалістка". 1220 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

ЗНАМЕНИТЕ ГОСПОДАРСТВО: Броди, Конюшковська 10, Підмаче — дім, електрика, будинки, город. лука, сад. Все в одним кусні. Вісім тисяч. ЛЯХОВИЧ, Львів, Личаківська 148. 1228 1-1

НОВОВІДКРИТИЙ „Базар оказійних Річнородностей" Дзевіньского — Домініканська чотири. Продає оказійно-дешево: шафи, столики, крісла, годинники, патефони, плящи, образи. Також античні меблі, дивани та всілякі річнородности. Також купує все. Тел. 285-48. 1068 4-10

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Ґербаполь", Львів, 3. Мая 21. влоя 6-8

ПРОДАМ дім, сад, 2 морги городу, Івашкевича 29, коло зал. шляху. Пиндус. 1210 2-2

НАУКА

ШУКАЮ на час ферій інструктора французької мови, найкраще студента франц. або бельг. вищих шкіл, для конверсації в заміну за побут і харч у гірській літньовій місцевости. Зголошення на адресу: Лев Лозинський, Львів, Міончинського 12. 1211 2-3

ПАНСІОНИ

ДОРА. Першорядний пансіон „Сарепта" (в українській управі) в затишному прегарному місці біля станції положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілоденним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студіююча молодь має знижки. 1078 4-7

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблоньских у власній управі. 1168 5-5

ЛІТНИЩЕ — Карпати, добре, дешево. Боцюркова, Львів, Шептицьких 14. 1190 2-3

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни помірковані, купелі сосновка залізо. йодова. Проспект на бажання. 1049 0-11

ДОРА! Пансіон „Малина" давніше „Олена" в найгарнішім і догідним положенню поручає сонячні кімнати, домашній здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1215 1-10

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

ЛЕҐІТИМАЦІЯ 202/36 (відповідь на сьогочне оголошення) має листа посте-рестанте Львів 1. 1230 1-1

РІЖНІ

КОВДРИ найдешевше тільки у Вирібці Ковдер Кентшинського 4. 1132 2-3

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 57-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, чесані, жіночі, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИЛА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 61-100

ҐАЛЯНТЕРІЯ, краєвецьке приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів Не Бай. ки 10. 1016 9-10

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 1138 9- 0

ПІЖАМИ мужеські, полотняні по 9.50, 10.80, 12.90, ЖІНОЧІ найновіші 10.80, 11.90, ДИТЯЧІ від 4.90. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

НІЧНІ мужеські сорочки по 4.50, 5.50, 6.90, ЖІНОЧІ 2.75, 3.25, 4.50, 5.90 а теж для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ХТО любить солідне білля, великий вибір, звічливу обслугу і постійні ціни радо купує в фабриці „ПАВ", Сикстуська 1.

КОМБІНАЦІЇ шовкові по 3.90, 4.90, подвійні мілянез 6.90. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

ПОСТЕЛЕВЕ білля, коверти на коцдри по зол. 5.90, 7.90, 10.50. Пошевки 1.90, 2.80, 3.90, яськи 0.75, 1.30, 2.—. Поручає фабрика біхли „Пав", Сикстуська 1.

МУЖЕСЬКІ сорочки спортові, зефірові по 4.90, льняні 5.90, полотняні 7.00, шовкові 10.50, у великім виборі поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

СОРОЧКИ мілянез, мужеські і хлопячі, в різних гатунках виробляє у Львові тільки фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні полірові листівки артиста маляра А. Климпа, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 2-15

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Федиського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує отарі чаші. 678 4-10

ПІДШТАНКИ мужеські, знамените виконані по 2.50, 2.90, 3.90, ХЛОПЯЧІ 1.70, 1.90, поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1. 1196 2-2

ЩЕ НЕДАВНО совісний годинникар висилав цінові прецизійні годинники до Швайцарії — нині всякі віковічні оригінальні частини має постійно **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 3-12

МАШИНОПЕРЕПИСУВАННЯ. друкування на цикльостилю, дешево, поправно — Іваничин, Городецька 23, телеф. 248-85. 1212 1-2

ДЛЯ ПАНЬ! 400 залишених вишуканих плащів і костюмів весняних, продаємо тепер по сезонових цінах. Maison Posament. Львів, Академічна 2. 1231 1-3

НОВОВІДКРИТА українська робітня корсетів Львів, ул. Вірменська 25, II. под. дв. 16 виконує: корсети, корселети, поопераційні сповки, підвязки, стаєники, сповки при вагітности, також чистить, відновляє і переробляє. Догідні сплати. **Маруся Ткачишин.** 1219 1-1

ПЛИТИ ХІДНИКОВІ, рури канялові, на студні, бетоняркя „БЕТОН" — АНГАВХ вул. Городецька 102 (Богданівка 4 а) тел. 112-06. 1206 2-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельгійські матеріяли. Телефон 270-25. 1226 1-2

БІРЖА.

Львів, 4 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97, 89·60, Долярн американські 5.29·50, 5·27·00 Долярн канад. 5·24·50—5.22·00. Фунтн голл. 293·79—292·31, Франки фр. 14·35—14·35, Франки швайцарські 121·25—121·45 Фунти англ. 26·34—26·18, Гульдени данські 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—9·60 Кор. дан. 117·65—116·70 Кор. норв. 132·25—131·25, Корони шв. 135·79—134·80. Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінляндські 11·54—11·25, Марки нім. 90·00 — 84·00, Тенденція Львів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 111·00 — 105·00

Акції.

Банк Польський 118·00 Цукор. 34·00, Вуголь 28·50, 28·75, Ліяльон 74·75. Можейів 12·25, Островець 56·25, Старахович, 38·50, 39·75, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 64·50, 5 інв. ем. 80·50 серія 91·00, 3 пов. зем. 2 ем. 81·0 0 серія 91·75, 5. конверс. 70·25 преміов. 41·50 4 консол. 67·25

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 4. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкд. з опак. 2·30 зол.
1кг. масла експорт. за вагон. 2·30 зол.
молоко . . . . 16—17 сот.
яйця копа) . . . . 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця слаба

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметика

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берлині. Праві, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Бід. Каварні) тел. 251-68. 2143

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зрогованіння, пігменту, волосся, бліжни, дзьоби по вісні і плями. Масажі тривале усування морщин, жилки і відморожень власною методою. Тривале усування овалосіяння ніг катафорезою. Сталі румянці підкірним запущанням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми. 792 1-10

ПОДЯКА

ВПанові

Фрайліхові

Львів, Городецька 35.

Повідомляємо Вас, що від хвилини, як Ви заложили мені Ваш патентований бандаж, не маю більше болів і почуваюся цілком здоровим. Тому дякую Вам щиро за мій знаменитий стан здоровля

с. ГОРАСОВСЬКИЙ
парох у Себушині.

ПОДЯКА.

Вп. Панові Д-рові Неслерові

у Львові, вул. Коперника ч. 22

складаю щиру подяку за вилікування мене безопераційно і без болю з терпіння гемороїдів, научне рошіпання, як теж вилікування мене безоперативно з залоги.

Д-р Евген Янкевич, ем. судця с. окр

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спец яльного певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюни, тапчани, матраци і декорації поручає віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79

948

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське кооп. підпр. самох. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

Рік осн. 1915

РОБІТНЯ НОВІТНЬОЇ МЕХАНІКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ

ОТТО ЛІНК

Львів, ул. Личаківська 20. Телефон ч. 272-65.

ВИКОНУЄ:

Зелізні апарати і корсети на сухоту і туберкульозу костей. Вкладки на плоскі стопи а теж протези на ампутовані кінчини.

Направа і ніклювання хірургічного приладдя

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ЛЕДІВНІ САКА

найдешевше купите просто в фабриці Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86. 1119 1-20

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Steinway & Sons-Londyn) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

Виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Увага!

Церковні і просвітянські хори!

„СТУДІОН" видавництво духовно-музичних творів, Львів, Петра Скарги ч. 2 видало такі твори, потрібні хорам на всякі духовно-музичні імпрези:

1) Березовський: Чашу спасенія — мішаний хор — ціна 0.50
2) Березовський: В память вічную мішаний хор 0.50
3) Березовський: Творий ангели — мішаний хор 0.50
4) Березовський: Во всю землю — мішаний хор 0.50
5) Б. Кудрик: Пасли пастирі — почаївський кант 1.—
6) Б. Кудрик: Радуйся Царице — на мішаний і на жіночий хор 1.—
7) Яшневич Я.: Слава Богові на чіпан. хор 0.50

Замовляючі крім ціни купна мають дістати на поверо пересилки 0.20 сот. Всякі ради дає, як і різні бажаним інтересованих щодо видавництва приймає: І. Охримович, Львів, Домініканська ч. 11. На відповідь долучити марку за 0.25 сот.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

приймає безперервно вписи студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання в різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підставки матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та переробляння садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На вашу відповідь приклайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найріжнороднійших хвороб

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

це добрий засіб до уздоровлювання шлунка, усувають запір, загідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і геморроїдах — їх радо приймають хворі.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та суконки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Чи ви вже чули ???

про те, що

Галицький Магазин Новин, Львів, Галицька 15

продає в повнім сезоні ЗА ПІВДУРНО зсяні літні матеріяли шовкові, пляжеві і купелеві.

ДЛЯ ОРІЄНТАЦІЇ КІЛЬКА ЦІН:

ВОАЛІНИ до прання тільки	0.50	„МАРОКЕН" шовковий тільки	1.10
„ЕПОНЖ" до прання тільки	0.50	„АЦЕТАТ" тільки	2.25
ПАНАМА до прання тільки	0.55	ОРГАНДІ тільки	1.—
ПЕРКАЛІ до прання тільки	0.65	ПОЛОТНО на шорті тільки	1.20
КРЕПОНИ до прання тільки	0.65	НА ПІЖАМИ пляжеві тільки	1.—
„ЕПОНЖ", десен. „ПРІМА" тільки	1.05	ПЛАЩІ купелеві від	7.50
МОНГОЛЬ гладкий тільки	1.50	РУЧНИКИ купелеві від	0.50
МОНГОЛЬ десен. тільки	1.65	КОЦИ тільки	5.—
ШОВК на блюзки тільки	1.50	ПІДПИНКИ на ковдри тільки	4.30
„КРЕП МАТ", гладкий тільки	1.75	ПОШЕВКИ мережк. тільки	1.70
„КРЕП МАТ" десен. тільки	2.—	КОВДРИ від	10.—

ДЛЯ РЕКЛЯМИ! При закупі товару від 5.— вол. додаємо даром виїзкові білети до першорядних кін. Приймаємо чеки Централі Товарового Обороту.

А. МАРЯШ

Львів

Городецька 41

Телефон 245-02.

Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові, поодинокі і подвійні, технічні для дентистів, золотарів, цукорників і т. п.

Купуйте тільки знаної добрости

ГОЛУБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ГИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побудять апетит
з назвою „ROTR", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub. Pomorze.

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 12, тел 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інженер будови

Львів, Мучна 46, тел. 270-27

виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.

6—19

ПОЗІР ПАНСІОНІ!

Великий вибір металевих ліжок для пансіонів поручає єдина українська фабрика

„ФАБРОЛЬ"

Львів, вул. Гольдмана ч. 3.
О. Ф. дав і С. Прийма.

Фірма **„Paryżanka"** виконує

ПЛЯСИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ скоро і старанно — низькі ціни.

Львів, Льва Саліги 59.

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Найдешевші меблі

в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

Гуртова продаж

хусток, шалів і блаватних товарів

Ігнатій Йосиф Марель

Львів, фурманська 14.

Ч. 957 **тел. 272-08.**

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій вторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання вторінка 1/1	вол. 650.—
Остання вторінка 1/2	вол. 250.—
Остання вторінка 1/4	вол. 130.—
Остання вторінка 1/8	вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

122 (14.953). Львів, в'второк 7. червня 1938. Ціна поєдинка місцевого числа 15 гр. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

20. роковини „Пітсбурської умови" у Братиславі.

Минулої неділі відсвяткували словаки у Братиславі 20. роковини пітсбурської умови. Місто залили тисячі словаків, здебільша в народніх одягах, що звідусіль зїхалися спеціяльними поїздами.

В 11-ій годині зібралося коло півтора тисячі словацьких делегатів у святочно прибраній салі. Присутні оваційно повитали о. Глінку та вислали привітну телеграму до през. Бенеша, пригадуючи в ній постанови пітсбурської умови та автономістичні домагання.

Після генер. секретаря партії Сокола, провідника американських словаків Глятка та інших збори ухвалили резолюцію, в якій підкреслили вірність підтсбурській умові, що гарантує автономію словакам як окремому народові.

Якої автономії домагаються словаки?

„Словак" помістив текст законопроєкту, що його задумує чеська народня партія предложити парляментові, домагаючися ревізії конституції. У цьому законопроєкті словаки домагаються автономії в ось яких межах:

СОЙМ.

Два місяці після проголошення автономії відбудуться вибори до словацького сойму. Виборче право малиб усі мешканці словацьких громад, що покінчили 21. рік життя. На 20.000 виборців припадає один посол. Місяць після виборів президент республики скликує сойм до Братислави.

КОМПЕТЕНЦІЇ АВТОНОМНОЇ ВЛАДИ.

Сойм вибирає краєвий уряд, відповідальний лише перед соймом.

Компетенція тих двох органів влади обіймає справи: громадянства, еміграції, летунства, річної плавби, пошт, телеграфів, телефонів, монополів та державних підприємств.

Словаччина малаб окремий найвищий та адміністраційний трибунал.

КОМПЕТЕНЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВЛАДИ.

До празького парлямєнту й уряду належалиб усі справи, що не входять у компетенцію словацької влади, а саме: закордонна політика, оборона держави, скарб, митна система і т. п.

АВТОНОМІЯ ДЛЯ СЛОВАКІВ І ЗМІНА ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

Згідно з проєктом словацької національної партії, введення автономії для словаків вимагало би ось яких змін у конституції Чехословаччини:

§ 1) Словацький край є автономною частиною Чехословаччини; він обіймає простір до теперішньої провінції Словаччини.

§ 2) На території Словаччини словацька мова є урядовою та шкільною мовою. Меншини будуть користуватись мовними правами згідно зі сен-жерменським договором.

§ 3) У Словачині вводиться краєву приналежність. Щоби її дістати, треба бути громадянином одної з громад у Чехословаччині. Разом з краєвою приналежністю здобувається автоматично державну приналежність.

Жахливе бомбардування Кантону.

2.000 ЖЕРТВ.

Японські літаки збомбардували в суботу Кантон семий раз у тижні. Бомбардування тривало 35 мінут, на місто впало найменше 75 бомб; жертви бомбардування обраховують на 2.000. В одному місці завалилося бетонове склепіння, засипуючи кількасот людей, що під нього схоронилися.

Пополудні появилось над містом знову 8 літаків, які почали бомбардувати передмістя Сайчуен, але протилетунська артилєрія прогнала їх.

„Братаймося з великим московським народом!"

ПРОМОВА НОВОГО СЕКРЕТАРЯ УССР

„Ізвестія" з 28. V. повідомляють з Киева, що там виступив на вічу секретар ЦК КПбУ Хрущов з „радісним" повідомленням, що Сталін та Молотов дали свою згоду виставити їхні кандидатури при виборах до найвищої ради УССР. У тій промові накопичив він досить незвичайну навіть для большевицького промовця масу простацьких погроз на адресу Німеччини, Італії та Польщі, петлюрівців та „буржуазних націоналістів". Він кінчив свою промову закликаючи українців брататися з „великим московським народом", який „поміг українському народові розбити петлюрівців".

(Офінор).

ХРУЩОВ ПРИ ПРАЦІ.

„Ізвестія" з 24. V. повідомляють з Киева: На київській міській конференції критикували делегати поважні помилки Київського Горкому, який на приказ ворогів народу в проводі партійних організацій України допускав масове виключування порядних комуністів з партії. Київські організації довго не виконували постанов січневого пленуму ЦК КП(б)У. Вони почали справно виконувати ті постанови щойно тоді, коли провідником большевиків України став вірний співробітник Сталіна, Хрущов. Обговорюючи боротьбу проти „фашистівських найманців і буржуазних націоналістів" конференція привітала сталінського наркома Єжова, що зруйнував „осині кубла фашистів". Делегати висловили надію, що київські організації будуть твердим опертям ЦК ВКПб на Україні.

(Офінор).

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Жидівська курія.

Львів, 6. червня 1938

В останній буджетовій сесії сойму зголошено урядовий проєкт виборчої ординації для шести великих міст: Варшави, Лодзі, Познання, Кракова, Львова і Вильна — що рішився засадничо з тим, що досі обовязує в тій ділянці. А саме, попри засаду загальности, рівности, безпосередньости і тайности при міських виборах, на основі яких мала вийти більшість (коло 60 прц.) міських радних, уведено в проєкті засаду представництва професійних і станових організацій та крім цього і членів міської ради, кооптованих вибраними радними. Для вирішення нової виборчої ординації для згаданих міст покликав сойм надзвичайну соймову комісію для справ міської самоуправи, що при кінці минулої буджетової сесії відбула вже низку нарад і вирішила підставові тези нового міського виборчого права, відкидуючи при цьому проєкт посла д-ра Цуха і приймаючи рівночасно як підставу комісійних нарад урядовий проєкт.

У принятих тезах комісія відкинула окремі мандати для професійних і станових організацій, як теж і мандати для кооптованих радних, уводячи у майбутнє міське виборче право загальність, рівність, безпосередність і тайність — себто елементи, що існують вже в дотеперішньому міському виборчому праві. Уряд, якого представником в комісії є вицеміністр внутрішніх справ Корсак, погодився зі становищем згаданої надзвичайної соймової комісії щодо принятих нею тез, але цілости зголошеного проєкту не полагодили, бо скінчилася сесія. Для цієї справи, як рівнож для полагоди зголошених пяти новелізаційних проєктів віддовження хліборобства, для яких створено надзвичайну соймову комісію, мала відбутися надзвичайна парляментарна сесія, що її саме тепер скликують.

Виборчі ординації для міст, сільських громад, волосних рад, повітових і воєвідських рад, сперті на загальних виборчих постановах закону про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи з 23. березня 1933 р., не є вирішені законодатним шляхом, а тільки окремими розпорядками міністра внутрішніх справ, при чому існують ще окремі розпорядки для вибору правлячих органів самоуправних установ. Творять вони цілу мозаїку, при чому напр. існує інша виборча ординація при виборах громадських рад в Галичині, а інша на Волині.

Уряд ген. Складковського хоче йти формально парляментарним шляхом і не хоче користати з повновластей парляменту, що їх легко може одержати, а то для збереження парляментарної декорації. Часом з цієї причини не хоче навіть використовувати і законні повновласти, як напр. нині в ділянці територіяльної самоуправи щодо окремих виборчих ординацій. Це й було причиною, що рада міністрів на своєму останньому засіданні з минулого тижня приняла проєкти виборчих ординацій до міських рад, громадських, волосних і повітових рад, що їх внесе на надзвичайну соймову сесію. Про це була вже згадка в „Ділі", де й подано найголовніші основи нового виборчого права, на підставі якого відбудуться нові вибори до установ територіяльної самоуправи вже з початком 1935 р. Зголошеного проєкту виборчої ординації для шести великих міст уряд не відкликує і його вирішить згадана вище соймова комісія.

Самоуправні виборчі проєкти будуть говорити мабуть одиноке політикум в нарадах надзвичайної сесії сойму і сенату, не згадуючи про урядовий проєкт, рівнож до деякої міри політичної закраски, що покликує громадянський чинник в карному судівництві у цілій Польщі замість ухилених недавно в Галичині судів присяглих.

Не інакше тільки як політикум — і то не малої ваги — трактують повищу самоуправну справу політичні кола і преса в Польщі і на ню тему в останніх часах появилася вже ціла низка часописних статтей, що між іншим порушили теж при тій нагоді і жидівську справу.

Жидівська проблема займає у сьогоднішній Польщі чолове місце. Вона не нова. І до війни і після війни польське громадянство не переходило і не могло перейти побіч жидівської справи, не торкнувшись її в цей, чи другий спосіб. Жидівського питання у Польщі взагалі не можна оминути і потребу його розв'язки чи пак управильнення відчувають сьогодні наглядно польські політичні кола маючи до цього і свою рецепту, написану відповідно до суспільно-політичного і партійного світогляду даної групи. Польська держава має найвище абсолютне число жидів з усіх держав світу, а і відсотково стоїть вона під цим оглядом у перших рядах. Три і пів міліона жидівського населення і майже повних десять відсотків загалу всього населення, це цифри, яких в державній політиці і в практичному житті не можна злегковажити. В додатку заслуги польських жидів в ділянці розбудови польської матеріяльної і духової культури є дуже поважні, у першу чергу у фінансовій, торговельній і промисловій організації, де жиди були нераз першими піонірами, що у тій сфері поклали основи для економічного життя і його розвою. Не чужі були жиди і в польському політичному, а навіть державно визвольному русі.

А всеж жидівська маса на польських землях була за численна, щоб підпасти хочби зовнішній асиміляції, як це сталося напр. в Німеччині. Маючи власну внутрішню організацію у своїх кагалах, жиди за винятком нечисленної інтелігентської верхівки, що приняла польську культуру і мову, удержали свій питомий ідіом, якого годі засимілювати, тим більше, що величезна більшість жидів живе великими громадами у міських скупченнях.

Ця дійсність польсько-жидівських відносин не була по нутрі польських націоналістичних елементів, і то не від нині. Агресивно проти жидів ще до світової війни виступила польська народова демократія, що у відродженій Польщі знайшла своїх численних наслідників. Протижидівські настрої серед польського громадянства зростали, кріпшали і завершились погромами на жидівській вулиці, бойкотом і пікетами перед жидівськими крамницями, так званим лавковим гетом у високих школах з рівночасним нумерус клявзус, з усуненням жидів від державної служби — врешті протижидівськими тезами, проголошеними проурядовою партією Обозу Зєднočення Народового. Очевидно, у таких фактичних відносинах асиміляція жидів — зрештою на теренах Польщі ніколи нереальна — перейшла безповоротно до історії.

Елімінація жидів поза скобки польського громадянства безупинно поступає вперед. Не минає вона очевидно і політичної ділянки, де вирнають спроби загнати жидів до власного гетта у формі окремої жидівської виборчої курії — от хочби тепер при нагоді законодатного вирішування виборчої ординації до установ територіяльної сумоуправи. На цю тему заговорили в останніх часах деякі польські пресові органи, головно ті, що недавно форсували заборону ритуального зарізу. Сучасна Польща багата на людей покрою посла Дудзінського, а до їх голосу прислуховується щораз більше значна частина польської суспільности, не виключаючи часто і урядових кол. Говорять вони про жидівську виборчу курію не могучи покищо увести у сто відсотках позбавлення жидів політичних прав включно з уведенням нюрнберських законів, хоч деякі польські політичні табори і про це вже думають.

Про жидівську виборчу курію заговорили по раз перший в Галичині на два-три роки перед світовою війною. Було це з нагоди актуальної тоді справи реформи виборчої ординації до галицького сойму після того, як сіоністична організація перший раз в історії при рішальній допомозі українських виборців здобула три мандати у Східній Галичині при виборах до австрійського парляменту в 1907 р. Це й була перша сіоністична парляментарна репрезентація у світі. Підносив тоді дехто з польської народової демократії, що подібну несподіванку, як щойно згадана, можна оминути хіба тим, що введеться окрему жидівську виборчу курію. Та справа була на часі тим більше, що виборча ординація до галицького сойму з 1914 р. увела справді в деяких округах чи деяких куріях — окрему нац. курію українську а в деяких польську. Жидівські вибор ці залишились по польському боці силою самої виборчої ординації, а про вибір представників жидівського населення до галицького сойму подбала вже виборча геометрія.

Одним словом, галицькі поляки з національно-політичних мотивів для задержання своєї переваги над українцями держалися дуже цупко жидівських виборців і всього жидівського торговельно фінансового світа, піддержуючи фікцію поляків мойсеєвого віроісповідання, як масового і вирішного явища, записаного в урядовій статистиці, тим більше, що Австрія не визнавала жидівської нації.

Нині часи змінилися. Безоглядна націоналістична течія серед поляків щораз більше поширюється, що відчуваємо і ми, українці; в неменшій а подекуди то й у значно більшій мірі між жиди. У польському громадянстві шириться погубна фікція про однонаціональну Польщу, в якій коло 40 відсотків громадян є непольської народности. Набирає життєвої ваги відомий вислів пок. Тадеуша Голувка, що держава може дійти до стану, в якому двох поляків буде пильнувати одного неполяка, а не буде кому дбати про польські державні інтереси. На тій почві родиться сьогодні й ідея жидівського виборчого гетта.

Нам покищо невідомо, яке становище займуть самі жиди у випадку, якщо у соймі вирине справа жидівської виборчої курії з обмеженням числа їхнього представництва при евентуальному нумерус клявзус. Було би це безперечне обмеження політичних прав одної категорії громадян, продиктоване виключно і єдино польськими національними, чи радше суто націоналістичними інтересами, проти чого мусілиб рішуче застерегтися і то у своєму власному інтересі на будуче — також усі інші непольські меншини хіба за виїмком німців, які стосують ті самі методи у себе.

Д-р Степан Баран.

Місія Симона Петлюри.

II

У тій боротьбі, що її проводила українська нація, довелося Симонові Петлюрі виявити не тільки безстрашність у боях, але ще й іншу мужність та рішучість, яка буває часом рідшою та важчою за найбільші прояви військової хоробрости. Йому треба було взяти на свої плечі великі рішення, перевернути всю українську політику і дати свою згоду на договір 1920 року.

Богдан Лепкий у своїй трильогії дуже добре описує ті муки вагань перед прийняттям поважних рішень, які зазнав Іван Мазепа. В такому стані опинився Петлюра на весні 1920 року. І він вирішив: боротьба з Москвою до кінця, українська державність — це перше завдання нашого покоління і тому треба **за всяку ціну** мати мир на заході та з усією рішучістю боротися зі сходом.

Ідея була вірна в основі, але 1920 рік не приніс того, на що сподівались. Армія дала навіть докази свого геройства, але мусіла відступити. Україна лишилася під московським ярмом. Нарід зрозумів трагедію Петлюри і популярність його під Совітами тільки зростає, але на еміграції, по цей бік кордону, серед українців розкиданих по світу, він зазнав нечуваних терпінь. Він опинився майже самотнім і тут виявив велику твердість характеру, виявив справжню силу душі. Після ентузіястичних овацій многотисячних юрб народу — лишилися при ньому тільки невеликі горстки вірних йому людей. Від Капітолію до Тарпейської скелі — тільки один крок...

По двох-трьох роках страшної дезоріентації, громадянство крок за кроком приходило до тями. В тодішньому українському політичному центрі, у Празі, довший час люди не зважувалися навіть говорити про У. Н. Р. і згадували імя Симона Петлюри тільки для того, щоб знущатись над ним. Але кількох людей, отих вірних і в долі і в недолі, зважились отверто і рішуче заговорити. До їх голосів стали прислухатись люди, почали думати над тим, що пронеслося над ними і поволі образ Петлюри став прояснятись і рости: люди зрозуміли, що політичні поразки не завжди дискредитують, коли ідея вірна. За невдачі не можна винуватити тільки людей, тих людей, що будь-що-будь боролися до кінця. Настрій у Празі, а де далі **по всіх теренах**, де живуть українці, куди загнала їх доля, став змінятись, ступнево. але невпинно.

Петлюра рвався до акції. Пречисленними, повними річевости і запалу листами кликав він до неї ближчих йому людей. Він виїхав на захід в свою останню подорож.

В цей час Симон Петлюра багато працював над собою. Передумував минуле, студіював цілі дні історично-політичну літературу, здавав собі справу з важливости своєї життєвої місії. Він, колишній інтеліґент-письменник, зумів перетворитись у державного діяча, справжнього провідника нації.

У своїх листах, на нарадах і особистих розмовах намічав він плян нашої закордонної акції. Не вірив, як і ми всі, що нам із неба впаде Україна, що Ліґа Націй нам її подарує, що всі держави, обурені тим, що творить Москва, підуть на неї, щоби нас визволити. Але він стояв твердо — і рішуче вимагав цього від нас, — щоб **там, де тільки є змога, серед дружнього, чи навіть напів воржого оточення, ми говорили за Україну.** Де можна, перед Ліґою Націй, перед ріжними державами, серед міжнародніх товариств ми мусимо протестувати голосно і виразно проти того, що діється на Україні, проти всякої допомоги, моральної чи матеріяльної, яку дають Москві. При активній пропаганді української справи мусимо дезавувати всіми способами московські брехні про нас. Петлюра розумів, що одна з причин наших невдач у 1919 р., була повна непоінформованість а звідси і цілковите недовіря до нас від міжнародніх чинників і то навіть тих, в інтересах яких було нас підтримати і які в той час, в 1919—1920 роках, могли це зробити. **Переконаний, що все рішається на полі битви, він одночасно розумів вагу дипльоматичної акції і закордонної пропаґанди,** він знав важливість світової опінії, він розумів, що Україна буде потребувати і грошей і зброї, і краму, і дипльоматичної підтримки, що ще ніодна нова держава в наші часи без допомоги повстати не змогла; що треба шукати не платонічного співчуття, а спільних з нами, в тому чи іншому відношенні, інтересів. І через те в час, коли ворота храму Марса для нас покищо зачинились, саме на той бік нашої боротьби він звертав найбільшу увагу. Коли Симон Петлюра 13 березня 1926 року, за два місяці і тринацять днів до своєї трагічної смерти, призначав мене міністром закордонних справ в уряді УНР. на еміґрації, я до дня його смерти безупинно проводив з ним розмови про всі детайлі пропагандивної роботи та дипльоматичних звязків нашого центру, а після його смерти, впродовж десяти літ на своєму офіціяльному становищі та й нині у праці серед змінених умовин згадую вічно енергію і захоплення С. В. Петлюри, який старався переконати світ про свою максиму — що Україна мусить бути державою.

*

Симон Петлюра особливу свою увагу звертав на всі прояви нашого культурного руху за кордоном. Його листування між Парижем та Прагою було повне не тільки думок на політичні теми й практичних урядових справ, але й культурним змістом. Цікавився незвичайно нашими високими школами, слідкував і перечитував звіти з їх діяльности, витав виступи наших учених на міжнародніх наукових конґресах. Він був ініціятором і то дуже активним першого наукового зїзду у Празі, що відбувся вже після його смерти... Це він подав ідею створити Український Академічний Комітет, обєднати високі школи й наукові установи за кордоном, що й донині існує у Празі. Він настоював на тому, що цей Комітет мусить добитися визнання у відповідній комісії при Лізі Націй, де засідає 14 найвидатніших учених світа. Коли ми виграли цю справу в липні 1926 року, то вже не було Симона Петлюри в живих...

Змагаючи до державности, Симон Петлюра здавав собі знаменито справу, що це не кінець, ще не повний тріюмф нації, а тільки можливість для її дальшого розвитку. Без держави і те, що саме цінне для людини, — її духова культура — не може вільно і всесторонньо розвиватися. Держава — це передмова існуваних націй, це — велике завдання нашого покоління але це покоління мусить думати і про те, щоб ця наша держава дала дійсно змогу нашому народові виявити себе перед світом, щоб розвинув свої скарби духові.

Симон Петлюра *бачив* і розумів *помилки* нашого минулого. **Але від основ демократії так і до кінця своїх днів не відступив.** Розумів, що те, що було в 1917 році, не було демократією, а хворобою революційних часів, свого роду масовим божевіллям. Він бачив необхідність сильної виконавчої влади, але був занадто реальною людиною, щоб припускати, що на Україні можна не рахуватись з народом і його суспільними течіями. В свою місію вірив майже містично. Вірив, що коли тільки житиме, при всяких обставинах і напрямках правління буде стояти на чолі. Передчував і свою передчасну смерть. Про це не раз говорив з власного почину. Самого життя не обожав і смерти не лякався. Про свою смерть казав без ніякої пози. Напр. з великим смутком висловлювався про майбутність своєї родини, до якої був дуже привязаний, на випадок своєї передчасної смерти.

Симон Петлюра не закінчив місії свого життя. Брутальна сила вирвала його від нас. Але його образ і його заповіти живуть між нами

Олександер Шульгин.

З калькуляції молодого термінатора: Маю років 14 і жде мене три роки терміну й зрі челядничої практики, разом 312 тижнів праці. Кожного тижня відложу зол. 2.— і це дасть мені зол. 624.—. З відсотків прибуде мені коло зол. 100.—. Маючи 20 років зможу відчинити самостійний ремісничий варстат, як буду пильний та ощадний.

І найдрібніша послідовна цілева ощадність у

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

дозволить відкрити самостійний варстат праці.

„Уряди" совітських республик під контролею прокуратури.

„Ізвєстія" з 28. V. пишуть: „Прокуратори повинні слідкувати пильно за постановами місцевих органів влади, повинні брати участь у засіданнях президій краєвих, обласних і районових виконкомів та горкомів, бути в курсі всіх постанов поодиноких республик. Прокуратура повинна доглядати за діяльністю і постановами республиканських органів влади, та припиновати все, що незгідне зі сталінською конституцією. Око прокуратора повинно бути всюди, в наркоматах, в управах трестів, у дирекціях залізниць, у колхозах, у совхозах, у кожному найбільш віддаленому кутку."

КЛОПОТИ З ПЕРЕПИСОМ НАСЕЛЕННЯ.

В „Ізвєстіях" з 26. V. появилась велика стаття, з якої виходить виразно, що від 1926. року, коли переведено останній перепис, колективізація та втеча населення до міст довела до такого неладу, що уряд не має ніякої змоги перевести справжній перепис населення. Перепис переведений у 1936. р. уневажнено указом в 25. IX. 1937 і його висліди визнано хибними. Новий перепис призначено на 1. січня 1939 р. Приготування до нього провадить ЦУНХУ (центральна управа народньо-господарського обрахунку), але ця робота безнадійна, бо ЦУНХУ не має даних, спеціяльно по національних республиках. В 1936. р. „переочено" в Калмицькій АСР 932 оселі, у Бурятсько-Монгольській — 600, у Киргизькій — 115, у Свердловській области 900 осель і т. д. І тепер виявилося, що в Туркменській ССР бракувало пів 34-ох міських осель. Зле стоїть справа і з містами Донецької области УССР. На Білорусі переводять роботу без участи місцевих органів.

Словар фахів і робіт, який мав у 1937. р. 14.000 назв, мають підвищити до 30.000 назв і перекладати на національні мови. Керманич ЦУНХУ Таджікістану Морозов „провалив" справу перепису населення уважаючи, що спочатку треба покінчити перепис... худоби.

Кадрів інспекторів, які мають переводити перепис, ще не приготовано. При переписі 1936 р бували випадки, що подавали статистичні дати про оселі, які були запроектовані, але в дійсности ще не існували. Головну частину вини за очевидний крах перепису складають спеціяльно в чужонаціональних республиках на троцькістів і „буржуазних націоналістів", які дістались до місцевих ЦУНХУ і ударемнили всі приготування до перепису. **(Офінор).**

ПРОВІД КІРГІЗЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ НЕ МАЄ ДОВІРЯ.

„Правда" з 18. V. повідомляє з Фрунзе, що там відбулись контрольно-виборчі збори партії. Три дні по виборі нового ЦК комуністичної партії Киргізії виявилося, що вибрано людей, які не заслуговують на політичне довіря. Вибрано Сарабиева, який розвалював партійну роботу, та Малева, пяницю, що втратив політичну чуйність. Подібне було і по інших містах Киргізії. **(Офінор).**

Др. Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних

ПРИ ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКІЙ 53 а, II. ПОВ

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол. Тел. 274-36.

1244 1—2

З польської преси.

Начальник виділу для справ національностей

ПРИ ПОЛЬСЬКІМ МІНІСТЕРСТВІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ПРО ПОЛКОВНИКА КОНОВАЛЬЦЯ.

У виленському „Słowі" (ч. 151 з 3-го червня ц. р.) появилася розмова з Генриком Сухенек-Сухецьким, який десять літ (1926—1937) займав становище начальника виділу для національних справ у міністерстві внутрішніх справ.

„Силою своїх обовязків — пише автор статті, що переводив розмову з п. Сухенек-Сухецьким — як і завдяки місіям, які йому як старшині доручали в 1926-му році, начальник Суховек є одним з найкращих

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 9.

ВАСИЛЬ ТКАЧУК.

Відьвиджений батько.

I.

Дві панночки переганялись у воді. Вода розприскувалась і вдаряла об береги. Я лежав на пляжі і на дзвінкі крики „не бовтай ногами", підвівся. Я сидів далеко від гурту хлопців, бо я ні з ким тут не був знайомий. А хотілося пристати до всіх і показати, що я теж умію бавитися.

Коли я побачив, що панночки допливають вже до пляжі, серце в мені забилось так, якби я щось страшне й неприємне побачив. Але ні. Це червона беретка, чорнобриве личко, широкі брови та дискучі очі так прошибли мене. І я почав сумовито міркувати:

„Якби я так не „хлопський син", якби я так панич, то мав би доступ до цих панночок, головно до цієї в червоному беретї".

Та як вони вже сіли на беріжку та почали розмовляти і плескати себе по колінах, я набрав відваги:

— Чи можу присістися?

— Прошу! і це слово зробило нас знайомими. Я вже знав, що панні в червоному береті на імення — Маруся. Я цілий час дивився на Марусю, а її слова навівали на мене чарівного леготу.

Товаришка Марусі, Стефа скочила у воду і поплила на другий бік. Там барвисті купелеві одяги потворили з людей паяців, що наче на пружинах скакали і поринали.

Як ми сиділи так обоє разом на березі з ногами спущеними у воду, мені хотілося закричати, що тепер цілий світ мій! Я забув, що я син вдовиці, селюх. Ми умовились, що ще зустрінемося, але як до цього дійшло, вже не знаю, бо це був пяний день.

...Як гамірні дзвони церкви кликали на вечірню, я наче випивши чарку опянливого трунку ішов у село. Я минав знайомих і не здоровкав їх. Світ мені крутився.

Разом із срібною зорею я вернувся до хати.

Я не знав, що маю мамі відповісти. Розглядався по хаті — бідненько прибрана — низька, невесела; ось наче бачите перед собою вбогу дівчинку на Великдень біля багацьких дівчат в оксамитах.

Тонкими тінями маленького світла опоясаний я сидів і вязав гадки.

Мати подивилась на мій щирий і невинний вигляд лиця:

— Що з тобою, що ти якийсь такий чудний!

Більше я говорити не міг. У голові безупину переливалися образки, а в кожному була вона — Маруся, як вона сміється, як вона у воду дивиться, як вона соромиться, як вста відчиняє, як говорить.

Ранком я пішов з мамою жати нивку.

Кругом серпи скрегінькали, а сонце немилосерне розсипало грань по землі. Мамині руки мов на пружинах ходили — бадьорі, дзвінкі колоски опускали вниз й падали до землі.

У дивився на сонце, а в голові сяє мені вона в червонім береті.

Мати не стерпіла:

— Василю, бачу, що робота тебе не береться. Тиж не з робочої родини. Неодна жінка допікала мені: „Твій Василь великого пана син має бути".

Мене, *якби* хто по голові вдарив.

— Ти нераз чув, як тебе прозивали: байстрюк! Тому, що ти воєнний! Ти до тата вдався, а твій тато офіцир був. То було у войну. Ой, якби ти знав, де твій тато, то ти не бідував би стільки, ні, ні!

Решта слів застрягла мамі в горлі, а мені наче розвязався вузол, що тиснув моє серце відколи я зрозумів, що земля не має кінця

— Маруся панночка... Мій батько пан...

Дурман замотиличив мені голову.

II

Ми стрінулись з Марусею над Прутом.

Прийшла в синій, в темні квітки суконці. На плечах розпустила коси. Я був у вишиваній сорочці, причесаний і чемний.

Довкола нас сонце довго-довго цілувалося із землею. Недалеко Прут ніс аж десь у розтоків Карпат буйні співанки. В лузі заводив соловій, а з неба стрімголов падав у воду птах-риболов, бо риби раз-у-раз блискали хвостиками до сонця.

— Васильку, сідаймо, — обізвалась Маруся, а її голос здавалось мені не дуже ріжнився від соловіного.

— Марусе, ти кожним словом мене чаруєш — і я нізащо в світі тебе не проміняв би. Твої слова — це музика, це найкраща пісня для мене...

Як беру її руку, кладу на колно й пещу то, якби на моїм коліні сидів голуб. А вона мовить:

— Вірю, Васильку, але... ми не однакі...

Чую шум води, що карбулиться вперед і вперед:

— Чому, чому? — питаю.

— Бо я не маю тата. Мій тато дідич, а я воєнна. Він живе у Ланах Довгих і до нас не признається. Мама ходила до тютюневої фабрики на зарібки, він там був на кватирі... Він десь там панує — а ми бідні, бо мама моя вийшла заміж за муляра.

Мені хотілось плакати і сміятись. Мені здавалось, що мені очі ширше відкрилися і я наче побачив багато таємних печер цього світа.

— Марусе, мусимо до нього дістатись.

— Та як?

— Я напишу тобі до нього. Я напишу щирого листа, щоб тебе приняв. Ти ще будеш великою панею.

Маруся кинулась мені на шию. Цей перший поцілунок додав мені сили. Я почав думати про лист.

(Докінчення буде).

знавців української проблеми, і тим самим знавцем тієї ролі, яку відгравав Коновалець".

На запит, чи знав особисто полковника Коновальця начальник Суханек відповів:

„— Чому ні. Я стрінувся з Коновальцем два рази. Ці стрічі відбулися поза межами Польщі. В яких обставинах ці стрічі відбулися та зміст тих розмов покищо мушу залишити при собі. Є ще багато причин, які не дають змоги виявити ці розмови".

На друге питання про те, як почалася політично-військова карієра полк. Коновальця, нач. Суханек відповів довгою історією, почавши від початків СС у Києві аж до початку 1928. року. І в цій історії, яка свідчить про знання багатьох фактів з останніх літ нашої історії, начальник Суханек всеж допустився деяких недокладностей і деякі справи переплутав. І так, напр. пол. Коновалець не був учителем, але мав абсолюторію правничого виділу та два правничі іспити. А про київські часи нач. Суханек каже:

„Коновалець ідучи з духом часу, зорганізував т. зв. Стрілецьку Раду — з метою дальшої розбудови формації Січових Стрільців та щоб надати тій формації власний політичний напрямок. Треба признати, що завдяки енергійній та умілій діяльности Коновальця і таких помічників, як Отмарштайн, Роман Сушко, Дідушко Петро і Василь — акція була успішна й у висліді повстав у Києві Корпус Січових Стрільців, на чолі якого станув Коновалець".

Тут п. Суханек перемішав імена з першого та останнього періоду СС, Дідушки ніколи не були членами Стрілецької Ради, дехто з названих прийшов до СС пізніше, натомість п. Суханек пропустив таких визначних СС, як Дашкевич; Кучабський, Черник, Матчак; а потім ген. Безручко та ген. Зміенко. Так само згадуючи при цій нагоді про галицьких Українських Січових Стрільців п. Суханек дуже упрощує справу, причому організатором українського легіону називає посла д-ра Кирила Трильовського. За недокладність у важній справі треба уважати теж вислів, що полк. Коновалець „втік за границю" з табору в Луцьку, бо відомо, що полк. Коновалець виїхав найлегальнішим способом, офіційно і формально як делегат уряду УНР зі спеціяльною військовою місією.

„Внаслідок підписання польсько-української умови — каже п. Суханек — у дні 22. квітня 1922 р. (отаман Петлюра з головною командою польського війська) почалася польська офензива на Київ. Цю умову проголосили в Галичині як зраду українських інтересів, якої допустився Петлюра, і велика більшість старшин з б. галицької армії в в поході на Київ з польським та українським військом не тільки не бере участи, але виконує акти саботажу на задах та організує „на всякий випадок" ріжні товариства б. військових".

Про ті акти саботажу, про які згадує тут п. Суханек, нам нічого не відомо, але п. Суханек промовчує факт, що саме в часі походу на Київ у VI-ій дивізії армії УНР були старшини корпусу Січових Стрільців, які на підставі окремої умови вступили туди не індивідуально, але масово, з ген. Безручком на чолі.

Є недокладности також там, де п. Суханек говорить про відношення полк. Коновальця до диктатора Петрушевича. Зі слів п. Суханка виходить, що полк. Коновалець змінив своє відношення до диктатора, з якого політичною лінією раз уповні погоджувався, то знову з нею зривав. Насправдіж полк. Коновалець завжди був в опозиції до політики диктатора Е. Петрушевича, виступаючи постійно та послідовно проти територіяльного партикуляризму.

Є ще у цій розмові більше недокладностей включно з неправильно поданими прізвищами ріжних діячів, як ось Коневників (Кожевників) Авдієвський (Андрієвський), що зрештою можна приписати коректорському недоглядові. Але цікаве, що начальник виділу для справ національностей, отже виділу суто політичного, говорячи про полк. Коновальця, не сказав нічого про нього як політика. А мабуть ця сторінка діяльности полк. Коновальця мусіла п. Суханка на його становищі найбільш зацікавити. Чи п. Суханек залишив це свідомо покищо для себе, як це зробив зі справою стріч з полк. Коновальцем?

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 6. червня (25. травня) 1888.

УНІЯ В РАРАНЧІ.

Переходом православних українців у селі Раранче, на Буковині, затривожилися галицькі москвофіли, які у православній вірі бачили чинник необхідний до „обєднення" всіх славян. Тому хтось з них у „Варшавському Дневнику" вдарив на сполох, що на Буковині йде сильна католицька пропаганда під покровом станиславівського єпископа Юліяна Пелеша. „Діло" у спеціяльній статті доказує, що перехід раранчан на унію — це не висліл якоїсь спеціяльної пропаганди, але місцевих обставин:

„Наші читачі пригадують собі докладно, що мотивом до переходу на унію раранецьких громадян була нетолеранція румунських шовіністів для русинів. Ясна річ. В міру як наш нарід на Буковині приходить до свідомости своїх національних прав, чує і потребу: усувати все те, що його національному розвитневі стоїть на шляху. У цьому випадку раранчани повалили національного противника свого існування одним ударом, приявши унію, яка для їх руськости являлась їм більш толерантною та менш небезпечною. Доки у православній церкві на Буковині жив ще дух пок. митрополита Гакмана, дух справедливости для обох народів, поселених на Буковині, що визнавали православіє, доти переходи на католицизм являлись тільки спорадично. Румунський шовінізм приніс з собою Раранче і хто знає, чи у слід раранчан не вступлять небавом й інші руські села, яким поширювана згори через православну церкву румунізація видається атакою на національні святощі".

„ЗАЯВА ДОВІРЯ".

Посол Рогль, селянин з горішньої Австрії дістав і відчитав у державній раді підчас дебати над горівчаним законом такий лист: „Так отже і ти, німецький хлопе з горішньої Австрії, голосував за тим, щоб поляки діставали з горівчаного податку по мільйонові продовж 23-ох літ! Це дає 23 мільйони. Як гадаєш ти за це відповісти своєю совістю перед Господом і твоїми виборцями? Чи знаєш ти, що це мусять заплатити бідні робітники до мошонки польської шляхти? Тим часом станув ти проти своїх німецьких виборців і цілого німецького народу та добре було би, якби твої виборці приняли тебе ціпами за твоє таке погане заступництво. Краще зробив би ти вернувши домів гній накидати, бо твоя глупота тільки шкодить добрій німецькій справі".

ЗИМА У ТРАВНІ

„З Петербурга повідомляють, що дня 26. і 27. травня падав там сніг. Бюро Північної Агенції повідомляє з Евпаторії на Криму, що нічим з 27-го на 28-го травня було там так зимно, що вода замерзла а овочеві дерева через те дуже потерпіли".

Після вбивства полковника Евгена Коновальця.

ГОЛЯНДСЬКА ТА БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ПОДІЮ В РОТТЕРДАМІ.

Брюссель, 3. червня 1938.

Уже другий тиждень голяндська та бельгійська преса публікує статті, звідомлення, знимки та замітки на тлі події в Роттердамі. Великі голяндські щоденники „De Maesbode", „Nieuve Rotterdamsche Courant", „De Tijd", „De Telegraf", De Oekonomsche Dageblaad" та ін. не перестають займатися нею на передових сторінках. Так і видно, що подія в Роттердамі порушила до живого голяндську опінію. Під цим оглядом характеристичні сотні листів та інформацій, що їх дістає з ріжних місцевостей голяндська поліція від населення, що вважає своїм обовязком подати до відома поліції всі свої „підозрілі" спостереження, що могли би причинитися до зловлення атентатчика.

Назагал голяндська преса висловлює сумніви, чи вбивник є ще в Голяндії. Є здогади, що вбивник утік на кораблі „Менжинський", що причалив до Роттердаму 20-го травня пополудні і відчалив у напрямі на Ленінград 24-го травня, отже на другий день по атентаті, або на другому совітському кораблі „Куйбишев". Цей другий, правдоподібніший здогад опертий на таких обставинах:

В місцевості Зандам біля Амстердаму тамошні рибалки звернули увагу на чоловіка, що відчалював на корабельному човні від берега. Впало їм в очі те, що вигляд його відповідає описові вбивника і поспіх, з яким відчалював човен. По хвилині надуми рибалки пустилися за човном. Чоловік замітив, що за ним пливуть і моряки, що були на човні, збільшили скорість. Почалася справжня погоня. Таємничий утікач урятувався перед нею над вантажному кораблі „Куйбишев", що очікував недалеко і негайно відплив у напрямі моря.

Найновіші голяндські часописи принесли вістку про поїздку голяндських поліційних старшин до Берліна та Праги у звязку з подією в Роттердамі.

З не менш сильним відгомоном стрінулася роттердамська подія і в бельгійській, фляндській пресі. Такі самі, обширні статті із знимками з місця події та портретом пок. полк. Е. Коновальця. Бельгійська вальонська (французька) преса спершу писала про подію з резервою та досить скромно, зате в останніх днях багато вальонських часописів помістило великі статті зі знимками.

Додати треба, що ввесь цей кольосальний матеріял про трагічну смерть полк. Коновальця, який ми могли би назвати „невиданою досі українкою" в голяндській та бельгійській пресі, не обмежовується тільки до реляцій про особу та ролю покійного, опису події та похорону, інтервю з близькими покійному особами, покликаними до Роттердаму й дотеперішнього ходу слідства. Цілою низкою статтей згадана преса документує своє зацікавлення усіми актуальними сторінками нашої політичної дійсности на всіх українських землях, а серед неї і такі часописи, що дотепер або взагалі не цікавились українською проблемою, або з ріжних причин промовчували її.

Інформації, які маємо й частинна лектура французької та англійської преси, дають підставу, щоб віднести і до неї подібне спостереження. Ж. П.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

У звязку зі здогадами, що появилися в українській пресі, про особу вбивника полк. Е. Коновальця, невідомого ближче Валюха, д-р Зенон Ніжанковський, адвокат у Дрогобичі, надіслав таке письмо:

До Хв. Редакції „Діла" у Львові, Ринок ч. 10, II. пов.

В імені моїх клієнтів Вп. П. Інж. Ярослава Валюха, зам. у Стебнику й Анатоля Валюха, зам. у Трускавці, прошу помістити на сторінках Вашого цінного часопису таке вияснення:

Тому, що у звязку з трагічною смертю бл. п. полк. Евгена Коновальця поміщено інформації про особу вбивника Валюха, які не лише з огляду на ідентичність прізвища, але і деякі біографічні дані могли би здезоріентувати публичну опінію — подаю до відома, що:

1) У Дрогобиччині, зокрема у Трускавці від ряду літ виконує обовязки душпастиря гр. кат. парох і декан Всч. о. Іван Валюх, який мав і має лише двох синів: інж. Ярослава й Анатоля Валюхів.

2) Інж. Ярослав Валюх і Анатоль Валюх не є в ніякім звязку з трагічною смертю бл. п. Е. Коновальця, як теж з особою вбивника, зокрема не є з ним споріднені, ані його не знають.

Одночасно прошу інші, зокрема закордонні часописи, помістити це вияснення фериальної ідентичности прізвищ, яка спричинює значні моральні шкоди відомим на тутешньому терені і в краю особам.

Згори дякую за ввічливість і залишаюсь

з глибоким поважанням

адв. Д-р Зенон Ніжанковський,
повновласник пп. інж. Ярослава й Анатоля Валюхів.

По широкому світі,

В неділю в год. 15.35 прилетів до Варшави польський летун, майор Маковський, що перелетів Атлянтійський Океан.

Віденський психіятр, проф. Фройд приїхав у понеділок рано до Парижа і того самого дня вечором відїхав до Льондну.

Біля місцевости Галє, в Німеччині, впав до рова пасажирський автобус, яким їхало 32 особи. З них 17 осіб ранених. Близько місцевости Фіссен на прогульковий автобус, яким їхало 35 осіб, наїхав на незабезпеченім переїзді поїзд. 7 осіб згинуло на місці 8 важко ранених перевезли до лічниці.

Італійський міністр летунства, ген. Джузеппе Валле прилетів у неділю до Румунії. На летунському майдані Банеаза привитав його румунський мін. летунства Теодореску.

—o—

ЗБОМБАРДУВАЛИ ФРАНЦУСЬКУ ТЕРИТОРІЮ

Над французькою місцевістю Е-ле-Терм над еспанським кордоном пролетіло в неділю рашком 9 літаків, які скинули бомби. Ці літаки яких державної. приналежности не можна було устійнити, бо летіли на висоті 1000 метрів і були помальовані на сіро, кружляли трійками над французькою територією від години 6-ої до 8-ої рано. Від вибуху бомб. які вони скинули, не було людських жертв

Відкриття І. Української Педаґоґічної Вистави.

В суботу, 4. червня ц. р., в 16-ій (4-ій) годині пополудні відкрила Рідна Школа І. Українську Педаґоґічну Виставу, як органічне продовження й доповнення праць І. Українського Педаґоґічного Конґресу, що відбувся за її почином та під її проводом 2-го і 3-го листопада 1935 року.

І. Українська Педаґоґічна Вистава розташована в чотирьох будинках: 1) в головному та 2) в бічному будинку Національного Музею при вул. Мохнацького 42, 3) в хлопячій школі Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Супінського 21 а та 4) в дівочих школах Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12.

Відкриття Педаґоґічної Вистави відбулося в репрезентаційній салі головного будинку Національного Музею в партері. Крім членів Головного Комітету та Ділового Комітету І. Української Педаґоґічної Вистави, зявилося на відкритті багато запрощених гостей, представників наших центральних наукових, культурно-освітніх, економічних і політичних організацій, Української Парляментарної Репрезентації, преси та ріжних інших кол українського зорганізованого громадянства.

Між гостями бачили ми Преосв. Бучка, голову Наукового Товариства ім. Шевченка проф. д-ра І. Раковського, голову „Просвіти" проф. І. Брика, офіційного представника Головного Виділу „Просвіти" проф. О. Терлецького, сенатора Ю. Павликовського та багатьох інших визначних громадян. Загалом на святі відкриття Педаґоґічної Вистави було понад 200 осіб.

Свято відкрив змістовною промовою голова Рідної Школи проф. І. Галущинський*).

По нім промовляв офіційний представник Головного Виділу „Просвіти" проф. О. Терлецький. Вітаючи великий культурний почин Рідної Школи, своєї молодшої сестри, промовець висловив глибоку радість, що Рідна Школа станула з Просвітою під одним культурним прапором та перебрала на себе від Просвіти важну ділянку національного виховання й веде її на добро та щастя українського народу. Нинішня Педаґоґічна Вистава є найкращим реальним засвідченням освітньо-виховних понад 50-літніх змагань та осягів Рідної Школи. Вистава стане основою та заохотою до дальшої виховної праці Рідної Школи. Цілий нарід вірить, що ця праця не перерветься ніколи.

По промовах відіграли учні Малої Духовної Семинарії вертеп Галагана у стилю та редакції кінця XVIII. ст. Ця сценічна картина мала свою глибоку символіку нашої шкільно-виховної традиції. Пригадала вона нинішньому поколінню народу, що сучасна школа в її ріжноманітних організаційних формах та багатих системах виховання й навчання виросла органічно з наших давніх духовних шкіл та бурсацьких антенатів.

Опісля гості під проводом голови Рідної Школи проф. І. Галущинського та впорядчика Педаґоґічної Вистави д-ра В. Метельського оглядали оригінальні й цінні експонати. Є їх сотні і тисячі. На жаль, через брак місця багато цінних експонатів мусіло відпасти.

В головному будинку Національного Музею займає Педаґоґічна Вистава вестибуль і 9 саль, цілий партер і поверх бічного будинку. В головному будинку розташовані експонати загального характеру, в бічному українські педаґоґічні й виховні видавництва, в хлопячій школі Рідної Школи при вул. Супінського 21 а (4 салі) тіловиховні організації української молоді, в дівочих школах Рідної Школи при вул. Мохнацького 12 (1 саля) наукова лябораторія української мови.

*) Цю промову видрукуємо окремо. — Редакція.

Життям кермує припадок.

Канни!

Лімузина, що виблискує сталлю, відсапнула і зупинилася, загамована викриком кондуктора в округлім чаку.

Пан Іван глянув: сонічко, білі віллі, зеленаве море і стрільчаті, немов із побережжя небосяжні пінії, рій гарних розсміяних жінок... Нехотя поправив краватку, пригладив рукою волосся і гукнув шоферові:

— Вілля „Маркіза"...

Поїхали. Над містом повисло гаряче полудневе сонце...

*

...Веж майже вісім років блукає він між бігунами. Тому два роки скінчив свої досліди археольоґічні, але сплін і меляхолія пхали його до блуканини по світі. Крім цього почувався змученим, бо лишив за собою багате минуле і 38 років — найвища пора відпочити і... вженитися. Та — боявся. Він, людина, що стільки бачила і знала — боявся. А може саме тому, що стільки бачив...

Єгипет — країна пірамід, стрункі єгиптянки, яким єгипетський письменник Птагостеп присвятив виритий на стіні колюмни в Даар афоризм: „Бережися жінки, бо погане є навіть те місце, де вона перебуває". Тут пан Іван усміхнувся і кинув поглядом на барвистий гурт скупаних у золоті сонця молодих „леді".

Хіба треба таки втікати з Канн — пробурмотів...

З Єгипту виїхав до Арабії... „Мудра жінко як дитина" — говорив до струнконї Кері, але скоро втікав від оксамитних очей і язика, як жало змиї, палкоокої арабки.

Весну стрічав у соняшній Італії. Італійські пісні зливалися з лірикою блакитного неба, кипарисові гаї старалися затримати його якнайдовше, одначе п. Іванові пригадувалися слова, які хитрі італійці все йому приговорювали: „Жінка має сім душ, а ще одну в додатку...".

В Греції оглядав прегарні збірки атенських музеїв і дивлячись на погруддя Сократа „з поганою мордою пса" здригався на саму думку про Ксантипу, саме яку мав у тямці мудрий старець, коли казав „Жінка — це смерть душі"...

Перший з черги корабель завіз його на другу земну півкулю. В Америці ще більше ніж деінде мучило його тутешнє життя. Крикливі неони реклям, джез саксофонів і... самопевні „гірльси". Почав волочитися по передмістях. Звидів Гарлєм „місто чорних" а в „жовтій дільниці" відвідав свого давнього доставця китайця Лі-Ку.

— Як живе Твоя родина? — спитав Лі-Ку.

— Ласкаво прийми до відома, ваша достойносте, що ця мізерна, стара дримба та її плюгаві нащадки тішаться кінським здоровлям — відповів китаєць з незвичайною чемністю.

Авто минуло саме ряд віль в городах — „уже близько", подумав і глянув на годинник.

Вже знову в Европі. Але ні скупі, як з журналу витяті француженки, ні ясноволосі німкині чи данки не найшли признання в очах пана Івана.

Та життям кермує таки припадок, льос. Переїжджає через Варшаву і там познайомився зі своєю майбутньою жінкою. Гарна і бідна, але захопила його практичним розумом і передбачливою обережністю: Зитка була власничкою льосу Клясової Льотерії, на який напередодні їхнього шлюбу впала одна з головних виґр...

Вже здалека побачив свою „Маркізу" і мінливу на тлі зелені, ясну суконку Зитки, яка вибігла йому назустріч.

—o—

ПІД ПЛАСТОВИМ ПРАПОРОМ.

Пластові свята у Франції.

В день 6. травня на чужій землі — у Франції — задзвенів український національний гимн, залопотів наш рідний прапор. Це наша молодь на вигнанні святкувала своє велике свято: свято патрона Пласту Св. Юрія.

Такі свята відбулись у Парижі та в Оден ле Тіш-і, де недавно засиувала Пластова Референтура у Франції пластові відділи.

У Парижі влаштуванням свята зайнялися пластуни з радіо-телєґрафічного пластового гуртка та пластунки з гуртка „Україна". Після звичайних пластових сходин з пластовими вправами була їх святочна частина з декламаціями (уривок з „Великого льоху", „Пісня молоді", „Лист вязня") й музичною частиною (сольоспів „Сонце заходить" і „Явір" та дует „Віє вітер", а також гра на фортепіяні: „Габанера" з „Кармен" і вальс Шопена). Пластовим гимном „Цвіт України" це скромне свято закінчено.

В Оден ле Тіші відбулося свято Юрія в помешканні української школи, що на цей час було гарно прикрашене цвітами. Свято зібрало багато присутніх, не лише молоді, а й старшого громадянства і саля була переповнена вщерть. Національним і пластовим гимном, що їх всі вислухали стоячи, розпочалося це свято, що його українські пластуни у Франції святкували вперше. Заспівали „Боже Великий, єдиний" та „Гей у лузі", „Чорна рілля ізорана", „Де Дніпро наш котить хвилі". Далі йшли руханкові вправи під спів „Гей там на горі Пласт іде" і „Не миритись" та національні танці. Також пісні „Присягаю на стяг пластовий" всі вислухали стоячи, що нею й закінчено це пластове свято. Пройшло воно з великим успіхом і показало, що українське громадянство у Франції цілком розуміє велике значіння пластового виховання та щиро підтримує українську молодь у її пластовій роботі.

Українська пластова молодь на чужині високо тримала в день великого пластового свята свій національний стяг — назустріч усім пластунам і пластункам на чужині й на рідній землі! Золотом весняного сонця і блакитю рідного неба сяяв наш прапор у її бадьорих руках і лопотів нам: „Ско-о-б! Чи чуєте?"

ЦІННА ПУБЛІКАЦІЯ.

Чим більше, не зважаючи на всі перешкоди, розвивається ідея Пласту на еміґрації та на Закарпатті, тим пекучіша стає потреба в своїх власних добрих, фахових пластових книжках. Саме тепер вийшла на чужині (видання Товариства „Український Пласт" у Празі, Чехословаччина) цінна пластова книжка зпід пера відомого і на Закарпатті і в Галичині автора багатьох інших пластових публікацій, ктм. Леоніда Бачинського, а саме підручник про слідження „Сліди".

Наука слідження дуже цікава і для молоді конче потрібна, що підготовляє її до життя не тільки в мирному часі, а й у війні. Проте саме ця ділянка була в нас занедбана через брак відповідного підручника. Українська молодь і наші педаґоги можуть тішитися, що нарешті така книжка вже є. Обговоривши науку слідження взагалі, подає автор багато практичних вправ (головно для слідження у природі), що дуже добре доповнені багатьма ілюстраціями (103 малюнки), головно слідів звірят і птахів. З цього боку книжка зацікавить кожного природознавця, мисливця та приятеля природи.

До книжки додано фотографію автора, а в передмові пера проф. Д. Коломийця із Закарпаття довідуємося про автора більше та про його працю з молодю, що її він почав ще в 1920 році й веде досі. Пластуни на Закарпатті, де жив і працював автор у рр. 1923—1929, із захопленням вітають це видання, що його вони чекали понад 10 років! Товариство „Український Пласт" подбало про гарне оформлення книжки, що виглядає дуже естетично. Видно на цім виданні дбайливу пластову руку. Назву книжки подано в чотирьох чужих мовах, що дасть можливість післати це видання на виміну чужинецьким пластовим видавництвам.

Ясінська.

Неписьменність — велике нещастя одиниці й народу. Вона зупиняє людину й нарід у розвитку до вищих щаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою буквара з читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сотиків

Сторінка без політики.

Тайна ясноволосої швайцарки.

Загально відома тайна, що в московських процесах підсудні признаються до вини наче за дотиком чародійної паличка і що роля тієї „палички" грає якийсь еліксір п. н. скополямін, який перед слідством впорскують вязневі. Під впливом того дивного ліку вязень тратить зовсім волю й говорить усе те, що йому підадуть.

ГПУ вживає еліксіру правдивости.

Невже справді існують засоби, чи ліки, які мають такий неймовірний вплив на людину, що приневолюють її говорити правду? Це питання турбує в однаковій мірі правників і лікарів. Правники перечать це питання, лікарі-психіятри потверджують його. Медицина знає такі хемічні субстанції, які впливають на нерви і спиюють волю. У Московщині, чи пак у цілому СССР уживають до цього „скополяміну". Подібний вплив можна теж викликати, застосуванням інекції іншого препарату т. зв. „мескаліну". Одна одніська інекція вистачає, щоб зовсім зломити волю людини. Дві або три інекції витворюють у людини такий стан, що вона затрачує навіть найменший слід власної волі і заломившись говорить про справи, чи злочини, яких ніколи не було та яких така людина ніколи не вчинювала.

Чужинка під замітом шпигунства.

Слідчі органи ГПУ не вдоволяються звичайним ходом слідства і стосуванням ріжних, лиш їм відомих метод. Тому вони домагаються від вязничних лікарів, щоб вони впорскували вязням в коротких відступах часу дві або три пайки скополяміну. Вязні починають справді говорити, але яку вартість мають такі їх зізнання та признання вини, або просто самообвинувачування, найкраще свідчить подія яка цього року трапилася в Московії.

Молода гарна й привабліва білявка-чужинка стануда під замітом шпигунської діяльности. Як її паспорт подавав, вона мала 26 літ, називалася Марта Лянґ і походила зі Швайцарії. Ні на один запит, який большевицький комісар їй поставив, не дала молода чужинка відповіди. А що комісар не міг гарній швайцарці дорівняти, рішив він помогти собі методою „скополяміну". Він задзвонив до вязничного лікаря й доручив йому дати підозрілій чужинці відповідну пайку інекцій.

Коли й лікар ГПУ має серце.

Вязничний лікар, молодий трицятьлітній мужчина залюбився в гарній чужинці від першого погляду. Він негайно відповів, що про інекцію нема навіть мови, тому, що чужинка кора і що її недуга може легко під впливом отрути перемінитися в смерть. Тоді слідчий велів застосувати „довготревалу" методу. Марта Лянґ помандрувала до вязничної лічниці, в якій молодий лікар сам особисто й цілий місяць доглядав. Кожного дня діставала вона дві інекції, як було приписано. Коли лікування було закінчене, „небезпечну шпигунку" знову повели перед слідчого комісаря. Та між першим допитом і теперішнім не було великої ріжниці. На превелике огірчення комісаря Марта Лянґ знову не промовила ні словечка про військо, зброю, політику, лиш із плачем оповідала, що вона заміжня за сімдесятьлітнім американцем, що вона перший раз залюбилася, коли мала шіснацять літ і що тепер розвелася.

При недугах серця і пасокових судин, зокрема у старших людей, вжито вже вісім століть природної гірської води **Францішка Йосифа** приносить просто знамениті наслідки. Спитайте Вашого лікаря.

І друге лікування не дало висліду.

Тому, що до зладження акту обвинувачення конче треба було сяких-таких зізнань, слідчий комісар відіслав Марту знову до лічниці на нове „лікування". Після другого лікування вона станула знову перед комісарем ГПУ і — мовчала. По довгих приговорюваннях почала вона знову оповідати давню історію, що вона справді тринацять літ була закохана в багатому американцеві. І більше ні словечка. Тоді чекістові не стало вже терпцю. Він написав приказ виселення і молоду швайцарку відставило чотирьох чекістів до кордону.

Лист зрадив тайну.

Одного дня знайшов вязничний сторож у вязниці помнятий лист, зладресований до молодого лікаря. У тому листі авторка висловлювала гарячими словами свою тугу, дякувала йому за лікування, яке вона почала в лічниці і на підставі його рецепти далі те лікування у Швайцарії продовжує. Негайно повели в цій справі слідство і виявилося, що молодий лікар замість впорскувати шпигунці скополямін на обезсилення нервів, впорскував їй лік на скріплення нервів.

Мабуть Марта Лянґ не дістала відповіди на свій лист, бо лікар спробував на собі спершу вплив скополяміну і відтак дістав зайву пайку олова на вічне успокоєння...

Чи можна собаку образити?

Коли жінка жінці (іноді можна те застосувати й до мужчин) скаже: „Ти стара собако, чи ти сяка-така суко" — зправила фінал такої суперечки відбувається в суді. Суд мусить рішати чи слово „собака" є образою, чи ні. Самі ж собаки не мають змоги запротестувати проти цього, щоб люди ними лаялися. Всеж таки справа зневаженої собаки опинилася перед кількома днями в париському суді. Одночасно згадана тут справа є своєрідним правничим курйозом, з яким европейські судді не мали ще змоги зустрінутися.

На виставі собак можна було оглядати між іншими собаками теж расового пса, якого називали „Бо Брокар оф Куртвуд". Відомо, що песяча краса умовна, що одному подобається, іншому ні. Та власниця тієї собаки вірила в красу свого любимця й дошкульно відчувала слова одного члена жюрі, який назвав собаку гидкою потворою.

Сам „Бо Брокар оф Куртвуд" прийняв цю зневагу зовсім спокійно і навіть зі справжньою собачою байдужністю. Та його власниця Люіза Франкар не могла стримати свого негодування і подала члена жюрі до суду, домагаючися 30.000 франків відшкодування за неславу.

Суд станув перед незвичайно важким завданням: Чи можна пса, який може почванитися „добрим і шляхотним" родоводом, зневажити? Якщо так, то чи не треба було би створити спеціяльні суди для собак із ветеринарями, як предсідниками.

Щоб розвязати це справді „важке і складне" питання, суд відложив процес на цілий місяць.

Стен Льорель розвівся і знов мусить платити аліменти.

Славний комічний фільмовий актор Стен Льорель, партнер товстого Олівера Гарді, знову став героєм скандальної хроніки американських часописів.

У січні ц. р. оженився він утретє. Цим разом його жінкою стала російська танцюристка, яка виступала під псевдонімом Іліяни. Її справжнє імя було Вера Шувалова. Третього дня після шлюбу жінка покинула Льореля й виїхала до славної розводової місцевости Рено, домагатися розводу. Вона заявила репортерам, що з Льорелем неможливе спільне життя.

Пошлюбну (третю з черги) подорож почав фільмовий комік з Юми у стейті Арізона. Там новоженці стрінули другу жінку актора Вірджінію Рут Роджерс, яка зайняла в гостинниці сусідню кімнату.

Через стіну крикнула Вірджінія Рут своєму б. мужові, що вона не годиться на умовини, устійнені з ним підчас розводу і буде переслідувати його в судах усіх 48 американських стейтів. Це навело Льореля на думку заключити своє подружжя теж у всіх стейтах.

Новоженці виїхали до другого стейту, зареєстрували там своє подружжя удруге і по кількох годинах вибрались із тієї самої причини до третього стейту. За кілька днів вибрались і до четвертого... Та третя жінка не видержала цього темпа масових шлюбів і покинула мужа.

Першій жінці платив Стен Льорель як аліменти пять відсотків зі своїх зарібків. Він заробляє 160.000 долярів річно. Друга жінка коміка дістає 1355 долярів місячно, одначе обі жінки запевнюють, що аліменти замалі.

Тепер місіс Льорель ч. 3. домагається не менше, як 3.000 долярів місячно. Якщо Стен Льорель оженився ще й четвертий раз (а може й пятий), то його заробітків не стане навіть на заплату аліментів своїм колишнім жінкам.

—o—

ЗБОЖЕВОЛІЛА У ПРОСЕКТОРІЇ.

Перед кількома днями в *просекторії* одного з польських університетських міст трапилася жахлива подія. А саме одна студентка медицини відбувала в малій салі просекційні вправи. Біля тієї кімнати містилася галя, в якій находилося під ту пору 60 трупів.

На підставі прийнятих і всім студентам відомих приписів в год. 6. вечором дають сигнал дзвінком, що праця у просекторії закінчена і що студенти мусять покинути просекторію, яку чверть години пізніше замикають. До цього припису згадана студентка не застосувалася. Вона хотіла конче покінчити просекторійні вправи, щоб дістати від професора посвідку закінченої праці. Заабсорбована працею, вона не запримітила, що всі її товариші покинули просекторію. По кількох хвилинах світло погасло і студентка залишилася сама одніська у просекторії. Вона хотіла вийти і йдучи попри стіну дійшла до дверей, які вели до галі з трупами. Не орієнтуючися де вона, шукала за виходом і при тім доторкалася раз-у-раз трупів. Перелякана, почала несамовито кричати, одначе ніхто її крику не почув.

Коли по двох годинах перевели, згідно з правильником, контролю, студентку застали під стіною із скорченими руками. Вона заливалася божевільним сміхом. І справді лікарі ствердили в нещасної дівчини божевілля.

—o—

ПОЗАЧЕРВОНІ ПРОМЕНІ.

Як відомо, людське око бачить тільки невелику частину променів, що в дуговині лежать поміж фіолєтними й червоними. Фіолєтні більш енергійні промені легко сфотографувати. За ними тягнеться довгий ряд дуже міцних променів, що проходять не тільки через дерево, тіло, кости але й металі. Чим коротші филі тих променів, тим вони більше проникливі. Найважніші з них промені Рентгена, але найбільше уваги звертають на себе під сучасну пору т. зв. космічні (світові) промені, що просякають у воду на сто метрів глибоко, пронизують гранітові скелі на кілька метрів грубі.

По другий бік дуговини лежить безліч променів, яких хвиля росте чим раз більше. Надто великі хвилі находять приклад у радіотелефонії. Дуже цікаві теплові хвилі, безпосередньо позачервоні. Вони легко проходять через мряку. Недавно винайдено фотографічні плитки, якими ті теплові промені можна добре світлити. При їх помочі можна відсвітлювати кровоносні посудини живого організму. А саме частина позачервоних променів пронизує шкіру та вглитується кровю і на знимці виступають кровоносні посудини у виді темних ліній на синім тлі. Знимку можна зробити при світлі прасувального залізка (гладуна). Плитки слід берегти перед теплом і треба їх переховувати в ледових комірках найрадше на сухім леді!

ф.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1

СВІТЛИВСТВО У ПРИРОДНИХ БАРВАХ.

Давня мрія світливців знимати природу в її природних барвах здійснилася давно. Все таки чутливість плиток для барв була дуже низька в порівнанні зі звичайними. Можна було знимати непорушну природу. Недавно появилися уліпшені плитки для таких знимок а саме аґфа-кольор-ультрафільми, що дозволяють робити навіть мигунцеві знимки у природних барвах. При них навіть фільтри зайві

ф.

—o—

УТІК ПЕРЕД БЛИЗНЯТАМИ.

Недавно трапилася в однім польськім місточку комічна подія, а саме 38-літній маляр Х. перестрашився так того, що його жінка привела близнята, що втік з хати „у світ за очі", відцуравшися жінки й дітей. Про цей дивний страх перед близнятами повідомила жінка поліцію, яка почала шукати за оригінальним утікачем.

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ

Найсильнішний живець гірких вод.

Дешевий сезон: травень — червень.

Інформації: Управа живця і всі станиці „Орбісу".

Молодь хоче сонця й повітря.

Рідношкільне свято у Львові. — 15.000 публики й поверх 2.000 дітей на майдані Сокола-Батька. — Князь Церкви в Українськім Городі.

Сірий і зранку навіть мрячний день не ворожив відповідної погоди на пообідню пору. Та сонце виявилося ласкаве для нашої молоді й пополудні настала прегарна, справді весняна погода. Вулиці Кадецька, Стрийська, т. зв. Вутецьке Корзо запестрилися вже добру годину перед назначеним початком довгими шнурками глядачів, які йшли до Українського Городу оглянути справність і тугість своєї молоді.

Важко було доступити до воріт майдану. Та важко не лиш тому, що всі каси обсаджені публикою і перед входом постійне муравлище голов, але й тому, що саме від площі Сокола-Батька почали ще на весну перебудовувати вулицю і чомусь важко цю перебудову скінчити. Хтось із глядачів, що спотикнувся на вуличній ярузі, не без злоби здогадався, що тепер, після відбутого Свята Молоді, вулицю швидше направлять.

ДЕФІЛЯДА.

Точно в год. 4. залунав сигнал сурми. І під звуки маршів, що їх відіграла дута орхестра під проводом дир. Манька, на площу входять довгі ряди молоді. На самому початку йдуть наші найменші, ті зі захоронок. Одягнені в національні строї йдуть усміхнені, притупуючи ноженятами під такт музики. Найстарше з учасників цього „малого походу" не мало більше, як 6 літ, наймолодше ледви 3 рочки. А за ними шкільна молодь: народні школи, середні жіночі й на кінці мужеські відділи. У дефіляді взяло участь 2.320 осіб, з того 540 зі середніх шкіл, 1340 з народніх, 200 дітей із захоронок та 60 учениць фахової школи „Труд". Із Самбора, Стрия, Рогатина й Тернополя приїхали прогульки молоді, які разом дали 180 осіб. Дефіляда тривала повних двацять хвилин.

НАСТРОЄВА ХВИЛИНА.

Після дефіляди уставилася молодь (у числі 1.600, без захоронок та учнів І. і ІІ. класи зелюдних шкіл) до ритмічної вправи-молитви. Орхестра грає маєстатичний гимн-молитву „Боже Великий, Єдиний" укладу п. О. Суховерської. Всі стають і над майданом царює святочна мовчанка. А на зеленій мураві у благальних, пливких рухах шле ріжнокольорова маса дітвори молитву до небес...

„...Дай Йому волю,
Дай Йому долю...

НАДПРОГРАМОВА ДЕФІЛЯДА-МАНІФЕСТАЦІЯ.

Починається друга точка. В одному менті п'ятнацятьтисячна маса несподівано заворушилася, наче за дотиком електричного струму. Десь у далеких задніх рядах гомонять оплески й оклики „Слава". Поволі ці оклики перекоплює цілий майдан і довший час не вгавае у своїм захопленні.

На закруті біжні заявляється чорне лискуче авто, а в ньому постать сивоголового велитня, що ледви замітним порухом немічної руки витає-благословить масу. Це приїхав найдорожчий гість української молоді та її справжній опікун, Митрополит Андрей.

Обіхавши цілий майдан, авто зупиняється на почесним місці. До гостя підходить голова Р. Ш. проф. І. Галущинський та сеніор українських політиків і діячів д-р Кость Левицький із привітом. Докінчивши третю з черги точку: вправи кружками, молодь удруге дефілює, цим разом перед Дорогим Гостем. Ідучи попри авто Митрополита, здоровить його окликами „Слава", підносячи високо руки з коліровими кружками. Був це справді зворушливий та одночасно бадьорий мент, коли молодь і вся кількатнацятьтисячна маса виявила таке ентузіястичне привязання й вірність своєму Князеві Церкви. Це була спонтанічна маніфестація, що випливала просто з глибини сердець.

ДАЛЬШІ ТОЧКИ ПРОГРАМИ.

Відтак ішли по черзі, одна за одною, дальші точки програми. Всі виконані взірцево та з якнайбільшою дбайливістю. Видно, що і вихованики і молодь вложили чимало зусиль. Видно, що одні не жалують своїх сил і трудів, другі-ж уміють ці труди оцінити й використати. Отже учні купецької гімназії Р. Ш. виконали під пров. проф. Т. Білостоцького взірцево кілька картин — веж. Відтак молодь усіх львівських шкіл Р. Ш. відспівала дві пісні в супроводі орхестри під проводом проф. Гриневецького. Виконання пісень було бездоганне й виявило, яке багатство співочого матеріялу скривається серед нашої молоді.

ОРИГІНАЛЬНА ТОЧКА

Без сумніву найефектовнішою точкою програми і при тім наскрізь оригінальною були „Живі шахи". Ініціятиву та план цієї точки піддав інсп. Будз, укладом і виведенням займялася учителька п-і Бігун. Прегарні, сперті на музеальних зразках історичні одяги гетьманської доби проектувала п-і І. Гургула. Одяги були у двох барвах: жовтій та блакитній. Кожна фігура живих шахів мала відповідний одяг: хлопчики — козаки, бігуни — козацькі сотники і т. д. Шахи виконали еволюції-танки (укладу п-і Бігун), відповідні до ролі фігур.

Ця точка викликала справжне захоплення серед публики, наступ аматорів-світлявців на групу „живих шахів" нагадував справді якусь американську фільму.

ЗАКІНЧЕННЯ СВЯТА.

Офіціяльна частина Свята закінчилася на цій точці. На бічних грищах відбувалися змагання поодиноких шкіл у спортових грах, одначе для більшости публики були вони недоступні.

Митрополит Шептицький був на площі до останньої точки програми, висловлюючи слова признання для виконавців та організаторів. На прощання знову лунали за ним ентузіястичні оклики „Слава".

Хоч Свято Молоді закінчилося ще далеко перед заходом сонця, то майдан довго роївся ще від пестрих дитячих одягів і творив до пізнього вечора справжнє людське муравлище. Рідне шкільне свято на майдані Сокола-Батька доказало не лиш зайвий раз справність і правильність праці цієї нашої виховної установи, доказало не лиш те, що наша молодь виховується на тугих і повновартісних на душі й тілі громадян української нації, але доказало й те, що Український Город — це щорічне місце великої стрічі шкільної молоді цілого краю. **Як риба без води, так українська молодь не може обійтися без сонця й повітря.** А це вона може знайти тільки на своїм рідним майдані.

Ті 15.000 людей, що вчора прийшли оглядати справність і вислід праці своїх дітей, дорожать долею тієї дітвори і тому бачили ми в багатьох батьків сльози на очах... Молодь, як завжди, бадьора, не хотіла погодитися з думкою, що вона могла б не стрінутися вже більше на цім майдані. Навпаки, коли молодь Львова і краю прощалася зі собою, то бадьоре і з вірою у силу своїх слів кликала:

„ДО ПОБАЧЕННЯ НАРІК НА МАЙДАНІ „СОКОЛА-БАТЬКА".

І справді само життя доказує, чим є Український Город для української нації та яку має вартість для її молоді. А тієї вартости не можна змірити грішми, як не можна змірити грішми й користями ні душі, ні серця.

Роман Сливка.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81. 1186 1—100

— **Лінси**, пелєринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Батьки дітям!** Найкраща та найдешевша нагорода за поступи в науці це фотографічний апарат за 12 зол. 50 сот., з одинокої української фото-крамниці Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639

— **Д-р Т. Е. Бурачинський**, вул. Сапіги ч. 43, виїхав на 3-тижневу відпочинкову відпустку.

— **„Найновіші розкопи з галицько-волинської княжої доби".** Виклад на цю тему виголосить в рямах викладів Українського Наукового Інституту в Берліні д-р Ярослав Пастернак, директор Музею НТШ у Львові. Виклад відбудеться 10-го червня ц. р. в салі берлінського університету.

— **Девятьсот пятьдесят літ християнства на Україні** — виклад проф. д-ра М. Чубатого, що відбудеться в четвер, 9. ц. м. в Т-ві ім. П. Могили. Саля Української Бесіди, початок 18. год.

— **Дайте змогу нашим дітям відпочити та підкріпити сили.** Управа Батьківського Комітету школи ім. Лесі Українки у Варшаві щороку висилає майже усіх учнів школи на Волинь на літний відпочинок. Це вимагає коштів, які частинно покривають батьки, а решту покриває Управа Батьківського Комітету з добровільних жертв на цю ціль. Як в минулому, так і цьому році Управа Батьківського Комітету просить ВШ. Читачів надсилати ласкаво добровільні жертви на згадану ціль, чим дадуть змогу усім учням виїхати на 6-тижневий відпочинок далеко від душної Варшави, серед широких піль Волині. Ласкаві жертви проситься надсилати до дня 30-го червня на адресу: Батьківський Комітет школи ім. Л. Українки у Варшаві, на руки скарбника: І. Слива, Варшава, Бартицька 11, пом. 2.

— **Смерть нашого співака на чужині.** У Бохум (Вестфалія) в Німеччині 28-го лютого ц. р. помер на запалення легенів колишній співак капелі Дм. Котка, соліст-бас і диригент Михайло Горох. Покійний осиротив вдову-дружину (українку родом із Галичини) й донечку. Сам Покійний походив з В. України, брав близьку участь у визвольних змаганнях, а на еміграції віддавався цілком вокальній музиці, до якої мав замилування з природи. Свого часу, за молодих літ, Покійний співав як соліст у відомому словянському хорі М. Словянського, а потім у хорі його доньки Агреневої-Словянської. Покійний помер у віці коло 55 років.

— **Іспит зрілости в жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі** відбувся під проводом директора заведення п. Степана Бобеляка в днях від 28. травня до 1. червня ц. р. Іспит здали: Безсонів Віра, Венгриновіч Ірина, Гробельська Марія, Гура Олександра, Гардецька Ірина, Гуглевич Любомира, Данилець Олександра, Дмитраш Ірина, Дучинська Марія, Заворотюк Іванна, Заяць Іванна, Івантишин Мирослава, Карпяк Степанія, Колянковська Дарія, Крутій Ярослава, Ксьонжек Марія, Кульчицька Дарія, Куціль Олена, Ломацька Дарія, Маринович Евгенія, Микитка Марія, Монцібович Дарія, Орелецька Марія, Пачовська Марія, Радченко Евгенія, Ривак Анна, Середоха Теодора, Скаб Ярослава, Чушак Олександра, Шпетман Неонїля, Яворська Ірина, Яремко Іванна. На основі письменного іспиту репробовано 2 абітурієнтки, 1 абітурієнтка відступила від іспиту.

— **Далі виселюють із прикордонної смуги.** Пишуть нам з Рівного: Дня 24. V. дістала п. Оля Ціхоцька (котра недавно скінчила курс інструкторок у Львові при „С. У.") наказ до 14 днів покинути прикордонну смугу без подання причин. Заборонили їй перебувати у воєвідствах: волинськім, тернопільськім, львівськім і станиславівськім.

— **Вічно експериментують.** З новим шкільним роком мають створити у Вильні перший польський експериментальний ліцей під назвою: Державний ліцей ім. Івана й Андрія Снядецьких. Взагалі польська шкільна влада весь час експериментує тепер у школах, проти чого підносяться дуже поважні голоси критики.

— **Газові маски в кінах.** У Чехословаччині появився розпорядок, що за місяць усі кіна і льокалі для розваги в цілій державі мають засобитися в газові маски не тільки для персоналу, але й для публики. Поліційна влада дістала доручення перевірити докладно, яка кількість масок є вже в руках мешканців.

— **Трилітня військова служба в Чехословаччині.** Політичний комітет ради міністрів ЧСР

затвердив проект трилітньої військової служби. У празьких політичних колах переконані, що парламент приймe той проект і за ним голосуватиме дотеперішня опозиція, тобто соціял-демократи й комуністи. Закон увійшов би в життя з днем 1-го жовтня ц. р.

— **У Відні замикають театри.** Віденська преса повідомляє, що в останньому часі замкнули у Відні одинадцять театрів: „Каммершпіле", „Комеді", „Театер ан дер Він", „Модернес Театер", „Раймунд Театер", „Штадттеатер", „Скала", „Вінер Опереттентеатер", „Ронахер", „Театер фір 49" і „Театр ін дер Йозефштадт".

— **14.000 чужинців живе нелегально в Парижі.** Перевірка документів у чужинців, що перебувають у Парижі, дала цікавий вислід. Виявилося, що 14.000 чужинців живе у столиці Франції без жадних документів, дістався туди нелегальним шляхом. З того числа 3.000 осіб дістало дозвіл на дальший побут, але з тим, що за кожний місяць спізненого заголошення заплатять 20 франків кари; 4.000 осіб дістало наказ покинути межі Франції, щодо других 7.000 осіб справи ще не вирішили остаточно.

— **Кілько европейців пустять до себе Злучені Держави.** На час до 30. червня 1939 р. Злучені Держави признали тим країнам, що підпадають під вимір числа еміґрантів, континґент на 153.774 особи. Німеччина з Австрією дістала континґент 27.370 осіб, Ірляндія 17.853, Польща 6.524, Італія 5.802, Чехословаччина 3.086, Совіти 2.712, Швайцарія 1.707 та інші держави розмірно менші континґенти. З іміґрації виключені японці, китайці та індуси, що можуть дістати тільки дозвіл на тимчасовий побут. Найбільший континґент, бо 65.724 осіб признали Злучені Держави Англії.

— **Тифлис у „сухій" мряці.** Совітська пресова агенція повідомляє, що 27-го травня ц. р. пройшла над Тифлісом сильна буря при південно-східному вітрі, після якої настала мряка, т. зв. „суха", що не уступила досі. Простір, який охопила мряка, досягає кількадесять кільометрів. Дня 29-го травня мешканці Тифлісу запримітили цікаве явище: після короткого дощу на деревляних частинах і дахах домів появився осад ірожовтої краски.

На трамваєвих зупинках стримай віз, доки трамвай не рушить!

Посмертні згадки.

О. ОЛЕКСАНДЕР КАПУСТИНСЬКИЙ.

В далекій подільській закутині, містечку Мельниці над Дністром, борщівського повіту, помер 17. травня ц. р. в 78. році життя один з найстарших представників нашого духовенства, о. Олександер Капустинський, парох у Мельниці і кудринецький декан, почесний кріпошанин епископської капітули в Станиславові, колишній віцемаршалок повітової ради в Борщеві і посол до галицького сойму з борщівського повіту, політичний організатор Борщівщини і член Національної Ради в Станиславові, український громадський діяч аж до останніх хвилин свого життя.

Покійний о. Олександер Капустинський уродився 16. серпня 1860 в Садагурі на Буковині, де його батько Осип Капустинський був судовим офіціялом, що як питомець львівської греко-кат. духовної семинарії належав до польського конспіративного гуртка і з цієї причини мусів утікати на Буковину, де й помер у розмірно молодому віці. Вихованням дітей занялась його вдова Маврикія, з дому Лаврецька, донька професора реальної школи в Чернівцях, куди вона перенеслася разом з дітьми після смерти чоловіка. Тоді саме творилась перша на Буковині греко-кат. парохія в Чернівцях, якої першим парохом був Василіянин о. Павло Лаврецький, стрий згаданої вдовиці, що по своїм силам спомагав свою рідню. Народню школу і гімназію — тоді ті школи в Чернівцях були виключно німецькі — скінчив Ол. Капустинський у Чернівцях і по матурі записався на правничий факультет черновецького університету. Але по році занехав правничі студії і перенісся на теольогію до Львова. Як студент теольогії і питомець духовної семинарії в початках 80-тих років мин. століття належав Ол. Капустинський до гурта семинаристів народовців, з якого вийшло чимало замітних опісля народніх діячів.

По скінченні богословя оженився о. Капустинський з Лукією Ганкевичівною, донькою пароха в Синькові коло Заліщик і по висвяченні в 1886 р. став приватним сотрудником у Кудринцях, опісля в Залісю, борщівського повіту, звідки перейшов як самостійний сотрудник експозит до Колодрібки, заліщицького повіту. Першу парохію дістав у Горошовій коло Мельниці, від 1905 р. став парохом Мельниці і на цьому становищі прожив 33 роки.

Усюди, де перебував як священник, займався Покійний дуже живо національним освідомлюванням та організацією парохіян, будучи рівночасно справді зразковим священником. За часів його душпастирювання в Борщівщині осів у Борщеві як адвокат пок. д-р Михайло Дорундяк, опісля його конципієнт пок. д-р Єронім Калитовський, що започаткували першу організацію борщівського політичного повіту. Між тими, що станули разом з ними до народньої праці, був і пок. о. О. Капустинський. Заходами і працею згадачих народних працівників збудовано в Борщеві велику будівлю Народнього Дому, в якому знайшли приміщення всі місцеві українські установа, а після війни і семиклясова мішана вселюдна школа Р. Ш. Пок. о. Ол. Капустинський займався передовсім просвітянською справою, даючи почин до основання цілої низки читалень „Просвіти" в повіті. Дбав теж про збільшення української інтелігенції і його заходами, а то й нераз і допомогою, цілий гурт селянських хлопців пішов до середніх шкіл. Дуже живо до останніх хвилин життя цікавився він Рідною Школою і тішився нашими осягами у рідношкільній ділянці, бо для шкільної справи працював здавна як член повітової шкільної ради.

Як чимало з його ровесників діячів, клав о. Капустинський перші підвалини під нашу політичну організацію в повіті, будучи діяльним членом Української Національно-Демократичної Партії, від якої вийшов у 1913 р. послом до галицького сойму, а з хвилиною утворення Української Держави членом Національної Ради в Станиславові. Всесторонність його громадянських зацікавлень потверджує і те, що брав участь у праці в самоуправних установах, у першу чергу в повітовій раді і повітовому виділі в Борщеві як повітовий віцемаршалок.

Віддав теж Покійний чималі заслуги при організації нашого життя за української влади і пішов з нею за Збруч, коли вона мусіла уступити перед польським напором. Осів у Камянці на Поділлі і був там першим греко-катол. парохом для численної тоді галицької колонії. До Мельниці вернувся в перших днях січня 1920 р. Безпосередньо по приїзді, в навечерію Різдва польська влада його арештувала і вивезла до відомого табору інтернованих в Домбю коло Кракова, де просидів до великодних свят 1925 р. і набавився недуги тяжкого, затяжного ревматизму в ногах, що і спинювало відтоді свободу його рухів.

Як зразковий священник дбав Покійний давно про церкву і релігійне виховання парохіян. Від довгих років виконував деканські функції і ще напередодні своєї тихої смерти полагодив кілька справ як декан.

Похорон Покійного, що відбувся в Мельниці 21. травня ц. р. був великою релігійною і національною маніфестацією для памяти Покійного, якого на місце відпочинку відпровадило 34 священників і тисячні маси вірних, а його тлінні останки попрощало девятьох промовців — духовних і світських.

Покійний залишив удову, Лукію з Ганкевичів, доньку Ольгу, вдову по о. Василеві Мисевичеві і трьох синів: Осипа, адвоката в Гусятині, о. Миколу, катехита української державної гімназії в Коломиї та о. Григорія, теперішнього завідателя парохії в Мельниці, яких виховав на свідомих українських громадян. В. Й. П.!

С. Б.

Спорт.

СПОРТОВІ ГРИ РІДНОШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ.

До півфінальних змагань у відбиванці стануло 5 жіночих і 4 мужеські дружини. Висліди змагань фінальних представляються так:

Жіночі дружини:

Ліцей Р. Ш. ім. Конорудзів — Гімназія Р. Ш. ім. Конорудзів 2:0 (15:9, 19:7).

Гімназія Р. Ш. ім. Конорудзів — Гімн. Р. Ш. Тернопіль 2:0 (15:5, 15:7).

Ліцей Р. Ш. ім. Конорудзів — Гімн. Р. Ш. Тернопіль 2:1 (15:1, 7:15, 15:9).

Мужеські дружини:

І. дружина Малої Семинарії — Гімн. Р. Ш. Самбір 2:0 (15:7, 15:3).

ІІ. дружина Мал. Семинарії — Торговельна гімназія Р. Ш. (Львів) 2:0 (15:8, 18:8).

У вислід, серед жіночих дружин перше місце здобув Ліцей Р. Ш. ім. Конорудзів, 2) Гімназія Р. Ш. Тернопіль, 3) Гімназія Р. Ш. ім. Конорудзів, 4) Гімназія Р. Ш. Самбір, 5) Торговельна гімназія Р. Ш.

НОВИНА!
„Говерля" найкращі ровери (колеса) **„Буйтур"**
единої кооперативної монтівні
Кооп. „ПЛАСТ"
Львів, Городецька 95.
Жадайте проспектів — цінників!

Мужеські дружини: 1) І. дружина Малої Семинарії, 2) Гімназія Р. Ш. Самбір, 3) ІІ. дружина Малої Семинарії, 4) Торговельна гімназія Р. Ш.

Організація змагань у справних руках п. проф. Марії Окрзєовичівни. Суддювали інструктори Сокола-Батька ин. Осип Ковачок і Володимир Тихоліз.

ПЕРЕМИШЛЬ. СЯН — ЧОРНІ (ЛЬВІВ) 1:1 (0:1).

Несподіваний одначе засяріяль заслуженого успіху української перемиської дружини, яка зуміла з доброю дружиною цьогорічного мистця Окружної Ліги осягнути нерішений вислід. Успіх без сумніву вартісний, коли нерішений вислід. Успіх без сумніву вартісний, коли зважимо, що Чорні може найбільше вирішила дружина у львівській Окружній Лізі і перемогти її не так жгина у львівській Окружній Лізі і перемогти її не так легко. Нерішений вислід може вважати Сян своїм успіхом ще й тому, що Чорні виступили в зовсім доброму складі зі своїм репрезентаційним нападом.

Сян загравав дуже амбітно й мав майже весь час легку перевагу. Ця перевага збільшувалася при кінці першої і другої половини. Цей прегарний вислід завдячує Сян у першу чергу знаменитій помочі, яка грала чи не найкращий свій матч у цьогорічному сезоні. Добре теж грав цим разом напад Сяну, яким керував Турко. Він теж здобув ворота для своєї дружини, хоч позатим мав величезного пеха у стрілах (двічі не поцілив із кількох кроків до воріт).

Чорні здобули ворота з незовсім справедливого карного за настрілену руку Побіднянського. Правда, Лозинський зловив стрій Чижевського, одначе судія вирішив, що м'яч був уже за лінією і призначив гола. Грав весь час спокійно і надсріяль „фер". У Чорних добре грав нимід, одначе мав теж пеха в стрілах та не зумів між собі дати раду з обороною та помічю Сяну. В помочі Чорних д. добре грав Чижевський (всього один здобувський вам вільний!). Зате слабо грала оборона Чорних.

Видців к. 1500 (багато гладачів прибуло з доокольичних сіл). Суддював назагал добре п. Даляцький.

СТЕП — СВЯТОГОР 5:2 (3:1).

Були це найкращі змагання Степу в цьому сезоні. Всі змагуни виявили дуже багато жертвенности й амбіції, щоб лиш відплатити за осінню високу програну. Цим разом напад Степу зграв дуже гарно, зокрема Оглій на середині, що не тільки докладно роздавав м'ячі, але й дуже часто вертався по них. Також помічі як цілість працювала продуктивно, спомагаючи напад. В обороні Литвин заслуговує на окрему згадку. Його спокій та притомність у ліквідації найнебезпечніших ситуацій, при тім сильні, чисті й далекі вибори ставлять його в ряди добрих наших заложників. Також його партнер, спершу стремований, згодом розігрався, дисциплінуючи далекими сильними ударами, був тяжкою заторою для небезпечного нападу Святогору. Щодо Костіва на воротах, то цей змагун має два „обличчя". На деяких змаганнях боронить якось дивно „байдуже", але с змагання (як уторошні), в яких виловлює він найсильніші „бомби", та своїми певними вибігами ліквідує небезпечні підворітні ситуації. Святогор, не заладивши на високу програну, це дуже небезпечна дружина, яка має незвичайно сворий напад. Знаменитні вправи життю підготовить цілий напад під ворота противника і тільки пригожість воротаря та стрілова немічі зложилися на такий слабий воріжний вислід. Також лівий оборонець тактично і технічно дуже добрий. Ворота для Степу здобули Оглій 3, Гдуля 1, Панчишин 1. Для Святогору правий лучник.

СТЕП II — САМСОН 11:0 (3:0).

До цих змагань резерва Степу виступила з 4 юніорами, які взагалі розіграли свої перші змагання і ви явилися повновартісним парибком. Ворота здобули Гачкевич 3, Онуфляк II 3, Гдуля 2, Оглій 2, Березюк 1. Цілу другу половину Степ грав в десятку, бо Чучман, захорівши, вийшов з гриша.

УКРАЇНА (ЮНІОРИ) — ГАСМОНЕЯ (ОНІЮРИ) 4:0.

Заслужена перемога юніорів України, які виказують знаменну форму і грають при тім незвичайно ефектовно.

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

Духовний концерт „Дрогобицького Бояна". „Дрогобицький Боян" улаштував 15. травня ц. р. в церкві Прсв. Трійці у Дрогобичі духовний концерт. Високий мистецький рівень „Дрогобицького Бояна" загально відомий, як також заслуги дирігента дир. Богдана Пюрка, який удержує „Боян" у репрезентативній формі і під оглядом виконання продукцій і під оглядом добору оригінальних програм. І так у мин. році „Дрогоб. Боян" виконав — також у місцевій церкві — ораторію

Генделя „Месія", а цим разом один з архітворів Дж. Россіні „Стабат Матер" у виконанні солістів, місцевого хору „Дрогобицького Бояна" і симф. оркестри Муз. Т-ва ім. Лисенка в Дрогобичі. Панує загальний погляд чи пак упередження, що мистецький рівень аматорських імпрез не є незвичайний, тим менше, коли ті імпрези мають якусь добродійну ціль. Цей концерт доказав, що цього роду упередження необосновані, бо хоч виконанці у 99% аматори і дохід призначений був на відновлення місцевої парох. церкви, проте концерт був, без перебільшення, знаменитий! Заслуга в цьому всіх виконавців, зокрема солістів, з яких п. М. Іщенталіївна вибивалася дзвінким та сильним сопрано, п. О. Лепкова (також уроженка Дрогобицької Землі) милим та вишколеним меццосопрано, Р. Попель музикальністю та м'яким ліричним тенором, отже приметами, які саме підходять до цього роду композицій Россіні, що головну вагу клав на мельодійність і вокальну техніку виконавців. Басові партії вийшли добрих виконавців в особах шп. Іваненка й інж. М. Кобрина, також „аматорів". Мішаний хор „Дрог. Боян" був теж добре диспонований, виконуючи безсторонньо нелегкі хорові партії та супровід солістів. Якщо додати до цього добру акустику церкви, зірцевий порядок і тишу під час продукцій, то легко зрозуміти широке захоплення та мистецьку насолоду всіх присутніх на концерті слухачів та рівночасно і вдячність для виконавців, головно для енергійного й талановитого диригента, який умозливлює провінції користати з рідко виконувальних музичних архітворів.

з. н.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 7. 6. год. 8. веч. „Пан Йовіяльський".
Середа 8. 6. год. 8. веч. „Сісі"
Четвер 9. 6. год. 8. веч. „При меті".

Театр Різнородностей:

Вівторок 7. 6. виставу нема.
Середа 8. 6. год. 8. веч. „Іван" прем.
Четвер 0. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:
7. 6. Казна старого млина.
8. 6. Сузанна.
9. 6. Ой не ходи Грицю.
10. 6. Тітка Карла.
11. 6. Нітуш.

Український Нар. Театр [illegible] **вича:**

БУРШТИН:
7. 6. Орлеяя.
ГАЛИЧ:
8. 6. Орфей у пеклі.
9. 6. Лісова пісня.
10. 6. Процес Мері Дуган.
ЯМНИЦЯ:
11. 6. Орлеяя.
12. 6. Лісова пісня.
СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії Я. Барнача. Прем'єра.
Зі Станиславова іде театр до Богородчан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
7. 6. „Чесноткива Сузанна".
8. 6. Пісня Бескиду.
9. 6. Гетьман Полуботок.
10. 6. Мазепа.
11. 6. Ніч під Івана Купала.
12. 6. Безталанна.
Театр відновляє в новій постановці Дай серцю волю", „Мати найомчка" і Нещасне кохання".

КІНА.

АПОЛЬО: „Саратога" (Кларк Гейбл, Дж. Гарлоу).
АТЛЯНТИК: „Тіні Парижа" з Ад. Больбіком.
БАЛТИК: „Життя вулиці".
ВАНДА: „Вечірня Радиваліївна", „30 каретів щастя".
ГРАЖИНА: „Примхи маркіза Помпадур", „Жіночки".
ЄВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Після великої війни".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Без припалу", „Під чужим прізвищем".
МЕТРО: „Посвята", „Несамовитий дім".
МІРАЖ: „Камеліова дама" з Гретою Гарбо.
МУЗА: „Почалося в поїзді".
ПАЛЯС: „Чесноткива Зузанна".
ПАКС: „Панна Петрусь".
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Моя папа мама" та додатки.
СВІТ: „Товариші аброї", „Вожд червоношкірих".
СТИЛЕВЕ: „Сентальці півночі" та ревія.
ТОН: „Оборонці Ріо Гранде", „Концертіна".
УТІХА: „Непереможний Біл" і ревія.
ХИМЕРА: „Галіяване" (Лео Слезак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Льондон".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Сентовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 7. червня 1938.

6.15 Ран. пісня, 6.20 Муз. з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ран. дзенник, 7.15 Музика, 8.00 Для шкіл, 8.10 Поранок при мікрофоні, пл., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Як сирітка Маруся внесла щастя до Саробкової хати" на осн. Конопніцької, 11.40 Деліюс: „В городі літом", пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл.; у перерві з год. 14.10 Авдиція ККО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На широкому світі, авд. для дітей, 15.35 Фін.-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Концерт муз. хору, 16.20 Концерт сальон. орх., 16.45 Оповідання про І. Матейка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.00 Серед жінок: Моди, форт. твори, Комунікати, 17.55 Гальо — позір!, 18.00 Збірне життя комах, 18.10 Пісні Р. Шумана, 18.45 „Магнатське сватання" опов. П. Хойновського, 19.00 Спів. ресіталь Ст. Тевришевича у супр. форт., 19.20, 20.40 Актуальна гутірка, 19.30 Настроєві мельодії, орх., спів, 20.30 Веч. дзенник, 20.45 Спіжарня доброї господині, 20.55 Спорт, 21.00—23.40 Травом. з Риму: „Італійка в Альжирі" оп. Россіні; У перерві: Спорт. вістки, Останні вістки веч. дзенника, метеорол. комунікат.

Середа, 8. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Орх. музика, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Школа шпаків", Пісенька у вик. шк. дітей Мельовиці на Полісся, 11.40 Симф. фрагменти з оп. Римського Корсакова, пл., 12.03 Полудневі авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Українська музика з пл., 14.40 М. Карлович, музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова (мурянські пісеньки), 15.45 Господ. вістки, 16.00 Із творів П. Чайковського: **Ольга Лепкова** меццосопран, Шеглов баритон, форт., 16.45 Промисл і торговля як запілля воюючої армії, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт форт., і трьох, 17.40 Старий Львів: Вол. Червенський забутий льв. поет, 17.53 Гальо — позір! 18.00 Коммаліївний острів, 18.10 Авд. Черв. Хреста, 18.30 Моцарт із пл., 18.45 „Магнатське сватання" опов. П. Хойновського, 19.00 Спів. ресіталь Вол. Дервесса у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Гумор і пісенька: Орх., рефреністи, форт.; у перерві: Скеч, 20.45 Веч. дзенник, **21.00 Праця у пасіці перед пожитком, в українській мові вик. інж. М. Боровський.** 21.10 Шопенівський концерт, 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки.

Четвер, 9. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Плятн. анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Музика після Шопена, 11.40 Вінс. Д' Індї: Виїмки із Симфонії на орх. і форт. оп. 25, пл., 12.03 Полудневі авд., 14.35 Волинські діти перед мікрофоном, 14.45 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. вістки, 15.10 Програма на завтро, 15.15 Плянети їх минуле й будуче, 15.30 Звукова гутірка: „Пивників клюб" з муз. іл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Гармонієти та радіоскрипка, 16.45 Виховні родини, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. музика, пл., 17.40 „Ця третя" Сенкевича, 17.55 Гальо-позір! 18.00 Огляд видань, 18.10 Бетовен: 15 Варіяцій і фуга на тему Героїчної Симфонії оп. 35, 18.30 Театр Уяви: „Затроєний дилень", 18.55 Арії та пісні у вик. Вит. Мишковського в супр. форт., 19.15 20.55 Актуальна гутірка, 19.25 Ах ті жінки, розр. концерт, орх., сол., у перервах два монольоги, 20.45 Веч. дзенник, 21.00 Актуальності, 21.10 Пісеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки та гутірка в мадярській мові, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 7. червня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Розр. музика, 21.00 Моцартівський концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Кожі фан тутє" оп. Моцарта, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 21.15 Сопран, скрипка, форт., КОШИЦІ 7.50, Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „На храмовім празнику" фейлетон, 18.10 Пісенний концерт, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Італійка в Альжирі" оп. Россіні, ПРАГА 17.30 Нар. пісні", 18.20 Орх., 22.15 Соната Гріга на скр. і форт., РАДІО ПАРІ 20.15, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Аблюсмян" драма Вінтера, РІГА 19.00, 20.00 „В Голівуді" оп. Вінтера, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Легка музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля танк. музика.

Середа, 8. червня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Веселі мельодії, 19.10 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05, 19.05 Циг. музика, 17.00 Спів, 20.15 21.00 Орх., ВІДЕНЬ 15.30 Концерт солістів, сопран, пісні в супр. лютні, 21.00 Розр. концерт, 22.30 Вечір розр. музики, орх., сол., квартет, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт., ПРАГА 18.20 Орх., 21.25 Симфонія ч. 7. ф-дур Бетовена, РАДІО-ПАРІ 20.30 Сарпівний реціталь Кулєшамфа, 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 21.45 22.00 Розр. концерт.

Четвер, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.30 Скрипка, 20.00 Хор, БУДАПЕШТ 13.30 Циг. музика, 17.30 Форт., 20.00 21.00 „Отелло" оп. Верді, ВІДЕНЬ 15.30 Твори на флет і клявесин у вик. сол., 19.10 Воєнські пісні, 21.20 Віденсько-льондонський концерт, 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гренадка-Донеський „Золотий хрещик" пєса, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.10 Концерт г-моль Сен Сансса на скр. і орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Піяд.-амер. пісні, 20.30 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Іоватичко" оп. Белівія.

Радіокутик.

ВАРЕННЯ ПРИ ПОМОЧІ КОРОТКИХ ХВИЛЬ.

Один віденський лікар винайшов спосіб, як застосувати ультракороткі хвилі, а саме у кухні. Він улаштував недавно показ варення новою системою. Вложив рибу до горщика з холодною водою та спрямував на рибу ультракоротке проміння високільне при помочі радіового апарату. По 5 хвилинах риба була вповні зварена, тоді коли температура води була така сама як попереднього. Потім намороджав він мясо, яке згодом зісмажив, не нарушуючи леду, який лежав довкола мяса.

Німецькі вчені зробили ще важнішій винахід. Вони сушать дерево при помочі радіових хвиль. Замість огрівати дерево зверху назовні, як це робилося досі, огрівається дерево від середини. Стверджено, що можна звуглити середину деревного бльоку без будьяких слідів чи знаків цього незвичайного нагрівання зверху. Ця техніка вимагає дуже коротких радіових хвиль, а час сушення є значно коротший як при звичайному сушенні. Цей новий спосіб зовсім не впливає відмінно на зортість дерева.

РАДІО ПРИ РОЗШУКАХ МІНЕРАЛЬНИХ БАГАЦТВ.

З нагоди з німецьким 4-літнім господарським планом, необхідне стало постійно переводити геольогічні розшуки, з метою відкрити незнані досі мінеральні зложення, пр. руд, соли, нафти. Геофізики опрацювали тепер нову методу сейсмічних дослідів, які полягають на фізикальних дослідах землі. Для цієї мети використовують викликаний вибухами штучний землетрус. Хвилі, які виникають цього витворюються, розходиться в напрямку поверхні землі, одначе частинно йдуть також у глиб землі і коли натрапляють на відмінні роди покладів, відбиваються назад угору. На підставі цих відбитих хвиль робить висновок про рід покладу. Група дослідників тов. „Сейсмос", яка працює в північній Німеччині, дослідила вже великі простори німецької землі.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 6 червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·20 зол.
1кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко . . . . 16—17 сот.
яйця копа) . . . . . 3·40 зол.
Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця слаба.

Подяка.

Горем прибиті по страті нашої Найдорожчої Мами, бл. п. ЕЛЕНИ З БОБЕРСЬКИХ ЛИТВИНОВОЇ, ощим складаємо найщирішу подяку Вп. Сусідам і Знайомим та всім тим, що брали участь у похороні. Передовсім щиро дякуємо Всеч. Духовенству, як о. деканові Цурковському за прощальну промову над домовиною, о. Самсутчукові, о. Куницькому, о. Бачинському, о. Лубинецькому, о. Ветрилі, о. Чепелеві й о. пароховві римокат. обряду Кольбушові і нашому дорогому місцевому пароховві о. Тимінові за труди і прислуги церковні, котрими увеличали похоронний обряд. Також зі широго серця дякуємо Хорові і Громадянам села Супрунівки, котрі своєю численною присутністю виявили Покійній багато серця і пошани. Смутком прибиті

Діти.

Вп. П. Д-рові Хомі, лікареві з Підволочиськ, складаємо найщирішу подяку за понесений труд в остатніх днях життя нашої Найдорожчої Мами та за прихильну поміч і серце, що їх виявив нам у нашім горі.

Литвини.

Оповістки.

Дирекція прив. коед. Гімназії Рідної Школи в Тернополі подає до відома, що прохання, щоб допустити до вступного іспиту до гімназії та до гуманістично-природничого ліцею належить вносити з усіми приписаними документами до дня **15-го червня ц. р.** 1246

Жертви вложені в Адміністрації: Кооператива „Укр. Промисл" село Крупа гр. Підгубці, пов. Луцьк зол. 10 (Пиволіди), зол. 5 (Р. Ш.), уховано Заг. Зборем пожертви з чистого зиску за 1937 р.

ПАНСІОНИ

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, піни помірковані, купелі сонячна заліз. йодова. Проспект на бажання. 1049 5-10

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ на Собіщиці 7, на поверсі 2 вел. кімнати сонячні, великий тарас, вел. передпокій, кухня, лазенка і т. д. від 1. липня або скорше до винайму. 1229 2-3

КУПНО - ПРОДАЖ

ФОРТЕПІЯН „Blüthner" у поганому стані, майже новий, дешево продам Райківський, Львів, Фредрихів 10. 1230 1-2

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія 35 зол., алюміній 90 зол., з блашками залізом поручає РЕНТШНЕР, Легіонів ч. 27. 1242 1-5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 3 і піврічною практикою шукає патрона. Ігоголошення під „Характер". 1245 1-2

ГОРГОВЕЛЬНОГО РЕФЕРЕНТА у відділі постачання шукає Окружний Союз Українських Кооператив у Станиславові. Потребуємо зовсім кваліфіковану рутиновану силу з практикою в окружному осередку. Зголошення враз з документами, референціями і умовами надсилати до 30. червня 1938 р. на адресу Союзу при вул. Баторія 7. 1236 1-1

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех.. дентист тепер Львів. Пасаж Гавсмана 7. 875 38-5

ДАХІВКА „ТАРНОВЯНКА", цемент, вапно, гіпс, папа, дротя, цвяхи, та інші будівельні матеріяли найдешевше у фірми „БЕТОН" — АНГАВХ, Городецька 102 (Богданівка 4 ві, телефон 112-06. 1206 2-2

МАШИНИ до писання: Мерседес, Ідеаль, українсько-польські, дешево продає Іванишин, Львів, Городецька 23. 1212 2-2

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всілі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673 5-0

НАШІ СОРОЧКИ мужеські відріжняються фаховим кроєм, повною мірою знаменитим викінченням. Льняні і оксфордові найкращі 4.90—5.90. „АСТРА", **фабрика білля, Львів, Сикстуська 2.** 1076 2-2

КЛІНІКА годинників **ГУТЕРМАН при Сикстуській чотирнацять** справді видає тільки 1-річну гарантію, але вони ходять роками. 1105 3-2

ДЛЯ ПАНЬ! 400 залишених найновіших плащів і костюмів весняних, продаємо тепер по смішних цінах. Maison Rosament. Львів, Академічна 2. 1231 1-2

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна діставти гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 3-15

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельові матеріяли. Телефон 270-25. 1226 2-2

ПОРОХІВНИКИ дитячі, до 15 літ від 10 золотих, а теж все для дітей „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2, Львів. 1191 1-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Др. Рибачевський Олександер
лікар — ординує
в Моршині
1241 віллі „Стефанія". 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

А. МАРЯШ
Львів
Городецька 41
Телефон 245-02.

Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові, поодинокі і подвійні, технічні для дентистів, золотарів, цукорників і т. п.

КІР
Львів, Уйського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
НОШТОРИСИ
БУДОВИ.

За 10 сотинів леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто в фабриці
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 116-86. 1119 1-20

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту
пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Український Текстильний Склад „Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та суконки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР"
у Львові.

Білянс на день 31. грудня 1937 року.

ЧИННИЙ СТАН.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Каса	9.570	73	987	81
II.	Кредитові інституції	34.830	60	52.766	33
III.	Вартісні папери з біжучими купонами	64.755	27	30.118	38
IV.	Недвижимости	356.436	80		
V.	Резерва на зал. складки, задержана через тов. обезп.	357.474	29		
VI.	Агенти	81.260	11	19.761	64
VII.	Товариства обезпечень	103.580	64		
VIII.	Інші довжники	16.487	—		
IX.	Інші активи	30.000	—		
X.	Надплачені податки	164	36		
XI.	Каційні льокати	432.795	06		
XII.	Бюрові движимости	1	—		
		1,707.325	76	109.634	6

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Власні фонди Товариства	717.679	67	49.986	50
II.	Капітал основний			30.000	—
III.	Фонд обезпеченевий	75.676	67	13.754	70
IV.	Технічні резерви	20.315	66	4.350	—
V.	Фонд на амортизацію вартости недв.	36.739	—		
VI.	Агенти	16.918	68	7.769	97
VII.	Товариства обезпечень	91	97	1.306	14
VIII.	Інші кредителі	158.158	62		
IX.	Неоплачені податки й оплати	1.236	27	479	47
X.	Інші пасива (ріжні фонди)	141.658	32		
XI.	Кації	432.795	06		
XII.	Емеритальні зобовязання	95.000	—		
XIII.	Фонд пенсійний	12.639	15		
XIV.	Біляисова надвижка	1.316	71	1.987	08
		1,707.325	76	109.634	16

Зиски. **Рахунок зисків і страт за 1937. рік.** Страти.

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Зиск у звітовому році наралунков обезпечень	127.142	26		
II.	Чистий дохід з майна Товариства	9.437	58	3.645	85
III.	Зиск на курсі чужих валют	398	27		
IV.	Інші зиски, необняті подрібними рах.				
	1) ріжниця курсу на варт. паперах з фонду на ріжницю курсу	20.408	05	4.481	90
	2) відзискані претенсії з давніше відписаних			610	80
		157.386	46	8.738	55

		Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Недобір у звітовому році на рахункові обезпечень			2.269	57
II.	Инші відписи й страти, необняті подрібними рахунками:				
	1) відписано з вартости недвижим.	2.385	—		
	3) ріжниця курсу на варт. паперах	20.408	05	4.481	90
	3) відписано нестятнені претенсії	4.411	50		
	4) на емеритальні чинитьби	35.965	20		
	5) на емеритальні зобовязання	95.000	—		
III.	Біляисова надвижка	1.316	71	1.987	08
		157.386	46	8.738	55

Львів, дня 30. травня 1938 р.

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир Децикевич, Інж. Юліян Мудрак, Ярослав Колтуняк

КОНТРОЛЬНИЙ ВИДІЛ:
Інж. Павло Дурбак, Михайло Стефанівський, Д-р Кость Левицький,
Бухгальтер: І. Мороз.

Розділ біляисової надвижки відділу обезп. від огню по думці §. 55 т. А. статута:
До запасного капіталу (§ 8 статута) . . . . . Зл. 651.37
„ пенсійного фонду 8% (§ 55 т. 2 статута) . . . . . „ 105.—
„ фонду на звороти (55 т. 3 статута) . . . . . „ 448.—
На гуманітарні і загально пожиточні цілі (32 т. 9 статута) . . . . . „ 112.— Зл. 1.316.71
Розділ біляисової надвижки відділу обезп. від крадіжки з вломом . . . . . Зл. 1.987·08
До капіталу запасного відділу обезп. від крадіжки з вломом ціла надвижка по думці §. 55 т. Б. статута.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і поміж ними . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

123 (14.934). Львів, середа 8. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Налети на французьку територію — це інтрига барсельонського уряду.

Радіостація зі Саляманки стверджує піврядово, що **налети виконали еспанські червоні літаки, щоб викликати міжнародні комплікації.** Цікаве, що в тому самому часі французькі комуністи виступили в парляменті з домаганням помочі для червоної Еспанії.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ БУЛИ ВІДДАЛЕНІ НА 100 КМ. ВІД КОРДОНУ.

Те саме потверджує національний ґенеральний штаб. Він підкреслює, що всі національні літаки оперували в тому часі на рівнобіжнику Барсельони, **понад 100 км від французького кордону.**

ПЕРЕД НОВОЮ ПРОВОКАЦІЄЮ.

В тому самому комунікаті згадується, що в червоній Еспанії перемальовують літаки на національні краски, щоби з них збомбардувати французькі кораблі і тим довести до европейської війни.

ДРУГИЙ НАЛЕТ НЕВІДОМИХ ЛІТАКІВ НА ФРАНЦУСЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

В неділю в 11. год. кілька літаків невідомої приналежности перелетіло еспансько-французький кордон; вони долетіли аж до французького села Осеж, коло Бург Мадам. Французькі протилетунські батерії розвинули вогонь, тому літаки завернули у напрямі Барсельони.

Вони летіли так високо, що годі було пізнати їхні знаки.

ПРЕМІЄР ДАЛЯДІЄ ОСОБИСТО ВЕДЕ СЛІДСТВО.

Премієр Далядіє виїхав пополудні до Орже, щоби переслухати свідків налету і представників місцевої влади.

Крім того він видав — у порозумінні з комендантом 17. корпусу — постанови, що мають забезпечити пограниччя перед новим налетом.

Виявилося, що у першому налеті взяло участь 10 літаків; вони скинули 10 бомб.

Еспанські національні літаки збомбардували британський корабель.

Підчас налету національних ескадр на Аліканте одна бомба впала на британський корабель „Св. Вініфред"; 5 осіб згинуло, кількадцять ранено.

ВРАЖІННЯ У ЛЬОНДОНІ.

Вістка про ту подію зробила велике вражіння у Льондоні. Британський уряд мабуть розгляне питання летунських бомбардувань в Еспанії на загальній площині та запропонує утворити в тій справі невтральну слідчу комісію.

30-ОХ УБИТИХ І 118 РАНЕНИХ В АЛІКАНТЕ.

Як подають з Мадриду летунські бомби знищили в Аліканте 21 домів, убили 30 осіб і ранили 118.

ІНШІ РЕЙДИ НАЦІОНАЛЬНИХ ЛІТАКІВ.

Як подає Авас, національні літаки збомбардували в понеділок вечором Валь де Укео й Алькубію; шкоди ще невідомі.

Налет на місто Сегорбе спричинив поважні втрати

Чеська поліція та жандармерія розігнала нім. похід ранячи 15 осіб.

У селі Максдорфі, 2 км. від німецького кордону, відбулось передвиборче віче судетської німецької партії, опісля 350 його учасників вирушило походом до сусіднього села. Коли на домагання поліції та жандармерії похід не розійшовся, його заатакували гумовими палічками. 15-ох німців ранено.

Слідство в цій справі ще не покінчалося.

ГЕНЛЯЙН НЕСПОДІВАНО ВИЇХАВ З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Провідник судетсько-німецької партії, Генляйн, виїхав негайно в невідомому напрямі. У Празі припускають, що він виїхав до Берхтесґаден, на нараду з Гітлером Припускають, що в тій нараді бере участь і заступник Генлайне, д-р Франк, що також виїхав з Чехословаччини.

У БЕРХТЕСҐАДЕН НЕ БУЛО ГЕНЛЯЙНА?

З німецьких поінформованих кол заперечують поголоску, немов би Генляйн виїхав до Берхтесґаден.

Вечором Генлайн вернувся до Аш після цілоденного побуту в Німеччині.

ЗАБОРОНИЛИ СВЯТО ЧЕСЬКИХ СОКОЛІВ У ВІДНІ.

На Зелені Свята мало відбутись у Відні свято чеського „Сокола" в Австрії. В останній хвилині влада заборонила це свято

Чесько-словацькі сутички у Братиславі.

ЧЕСЬКА КОНТРМАНІФЕСТАЦІЯ

Минулої ночі дійшло на вулицях Братислави і по кавярнях до частих чесько-словацьких сутичок. Словаки перевернули пропагандивний кіоск обєднаних чеських партій; чимало словаків арештовано.

Перед будинком військової команди маніфестанти вигукували: „Нехай живе словацька армія! Хочемо словацьких ґенералів!"

Словацькі демонстрації мали гостре протибольшевицьке вістря.

У відповідь на недільну маніфестацію словацьких автономістів, уладила аграрна партія в понеділок унітаристичну контрманіфестацію, також у Братиславі. Як подає ПАТ, у ній взяли участь здебільша державні урядовці та чехи, перебрані у словацькі народні одяги; замісцеві учасники свята дістали буцім то не лише безплатні залізничі білєти, але й дієти.

Дійшло до кількох сутичок зі словацькими автономістами.

Присилайте передплату.

Добровільно чи недобровільно йде „навертання" українських православних селян.

I.

Треба вважати за позитивне явище наших справді історичних часів, що деякі польські часописи, а за ними і громадяни, ставлять собі питання:

— Добровільно чи недобровільно „навертаються" українські селяни Волині, головно — у прикордонній смузі?

Подібне питання поставив премієр, ґен. Складковський, членові делеґації від Волині, старенькому селянинові с. Гриньок, Юстинові Ничці, 9-го травня ц. р., хоч правда, у трохи іншій формі: чи не вживали проти кого насильства?

Деякі польські часописи, очевидно, маючи з місць певні відомости, говорять про добровільність „навертання" православних волинян у сумно-іронічній формі.

Отак. п. Грабец („Політика" ч. 11), навязуючи до знаменитої статті кс. Едварда Косібовича в езуїтському часописі „Пшеґльонд Повшехни" (квітень ц. р.), каже про ріжні гура-націоналістичні часописи:

„Проте вони своє роблять, проте вони замулюють і без цього нездоровий суд опінії, проте затемнюють почуття дійсности народу. То певне, що скочуємося в поглядах до саських і передсаських часів. Чи перебільшення?... Перечитаймо висновки нових „розвязувачів" української проблеми. Казав кланятися пан Заґлоба, який „хамство" легковажив, і князь Ярема, до вбивання на кіл швидкий, і славні регіментарі зпід Пилявців, які верещали криком жаху. Можнаб сподіватися, що бодай релігійної війни уникнуть: XX. століття то не XVII. Але волинські Гриньки й Дедеркали свідчать, що знайшлися непережиті апостоли, які, правда, до монастирів не вступили, ксьондзами не стали, але й так навертають цілі села. Чудотворність цих раптових навертань нагадує діла Франціщка Ксаверого й Анджея Боболі. Правда, тим траплялося навертати маси від одного маху, а нашим, як чути, треба більше махів. І ці чуда діються справді за поміччю різки, але через те, що на Волині оливове дерево не росте, то не оливної..."

Хіба можна було представити волинське навертання православних українців у більш тонкій і штудерній формі і то — всього кількома рисами?

Стиль п. В. Бончковського більш різьбарський і він у ч. 21 „Бюлетину Польсько-Українського" каже про навертання трохи різче, хоч і теж не без іронії:

„Навіщо задрипувати найновіші національні й католицькі святощі — св. Анджея Боболю, приписуючи його заступництву і Гриньки, і відкликання воєводи Юзефського супроти факту загально відомого відкритого листа п. Г. (Грабец, див. вище), в якому говориться, що ми навертались з католицизму на православіє, якби воно стало польським, а не чужим, в якому говориться, що католицизм це в суті речі... ..фіюме? Навіщо вязати св. Анджея Боболю з прізвищами Ахтехтярева й Седельнікова?"

Дописувачам брукової щоденної преси з Волині, що з патосом і криком сповіщають польське громадянство про масові добровільні навертання „зрусифікованої" чи „зукраїнізованої" польської „загродової" шляхти та селян „до віри батьків" і до „рідного народу", ми не дивуємось, бо вони навіть не „скотилися", як каже „Політика", — „до поглядів саських чи передсаських", тому, що віколи понад їх рі-

вень не підіймалися. Не дивуємось і редакторам світської брукової преси, для яких найвищим ідеалом є сенсація і кольпортаж.

Але можна дивуватися насвітленню „навертання" волинян, яке дає місцевий „костельно-релігійний" тижневик „Жице Католіцке", що не перестає вмовляти у своє громадянство, буцімто на Волині все йде згідно з Христовою наукою, все добровільно й усе чудесним способом. Осьщо, напр., пише „Ж. К." (ч. 17):

„Маємо такий дивний збіг обставин, що важко не сказати: палець Божий є в цьому. Теперішній рік, рік канонізації св. Анджея Боболі є роком, у якому в нас, на Волині, почалося масове навертання з православія на католицизм. Чи хто з тих, які віддаються праці навертання, думав про вшанування таким способом канонізації св. Анджея? Напевно ніхто. Ці дві справи відбувалися рівнобіжно, на вигляд незалежно одна від одної. А проте хтось думав, хтось злучив їх. Чи це не думка Божа? Чи не зробили цього благання св. Анджея, для якого справа навернення Сходу була така дорога? Не беремося зясовувати незбагненні присуди Божі, але важко опертися думці, що маємо тут до діла з новим чином св. Анджея Боболі. Це може наповняти нас бадьорістю й вірою у Боже благословення й заступництво нашого св. патрона у великій справі навертання Сходу".

Ми, православні українці, спираючись на факти, виробили собі інший погляд на „навертання" волинян. Зрештою, коли навіть християнські церкви для ствердження чудес заряджують спеціяльні процесії із свічками, присягою, нотаріяльними зізнаннями і т. д., то чи не слід би дати можливість православному українському населенню та „навернením" зпосеред нього свобідно сказати своє слово?

Боятися нема чого. Хто твердить та переконаний, що „навертання" волинян відбувається добровільно, хай не боїться і не перешкоджує „навернением", і кандидатам на „навернених" свобідно висловитися. Аджеж таким способом можна тільки підтримати їх твердження.

Навпаки, недопускати людей до слова, — це вже само собою насуває підозріння та викликає сумніви щодо волинського чуда.

II.

Через те, що акція „навертання" православних українців Волині каламутить життя, денервує населення, відтягає його від спокійної конструктивної праці і цим шкодить не тільки льокальним, але й загально-державним інтересам українське православне населення Волині через свої делеґації і через пресу домагається дати йому вільну руку й вільний голос.

Цього нетерпляче чекають волиняни як вияву правопорядку і справедливости, як вияву вищої рації, що стоїть понад тими „раціями", якими жонглюють тут невідповідальні люди.

А ця вища рація, де вона тільки може хоч трошки передістатися на денне світло, виглядає зовсім інакше.

Отак у селі Гриньках, як тільки „неокатолики" довідалися, що ніхто не має права змушувати когонебудь до зміни релігії чи народности, то зараз навернулося (без лапок) до православної віри батьків та до свого рідного українського народу 118 осіб. Інші ще сумніваються і бояться.

Навертаються і в інших селах, але роблять це тільки дуже відважні люди, що вміють усім рискувати, хоча властиво ніякого тут риску нема. Та хто їм скаже про це, коли ні пресі, ні живим людям доступу до них нема? Навпаки, знову якісь невідповідальні людці переконують їх, що вернутися дуже небезпечно.

Увійдіть у положення таких селян, що прагнуть довідатись, чи справді тепер уже „такий закон", щоб усі православні українські селяни „перейшли", як хочуть мати землю? Правду, лише цю правду хоче знати селянин. Невже ті, від кого це залежить, не можуть сказати її? О, якби в село явився хтось компетентний і сказав:

— Ніхто не має права вас змушувати до зміни віри й національности. Нікому не вільно ні залякувати вас, ні погрожувати вам. За те, що ви не зміните віри й національности, ніхто вам землі не відбере й ніяких прав вас не позбавить. Вольному воля.

Чому не можна булоб сказати ці слова правди волинянам православної релігії і української національности? Невже це пошкодилоб державним інтересам? Не заспокоїлоб населення і не спрямувалоб його сили й енергії на конструктивну працю?

В колись сельробівському селі Радомишлі, на Луччині, кількинадцять осіб перейшло з православя на католицизм. Їх називають „загродовими шляхтичами". Записалося значно більше, але відступити від православя не хочуть, хоча „Жице Католіцке" потішає себе, що „навернеться" значно більше.

На поставлене їм питання: Чому вони записалися? — відповідають: „Нам, мовляв, казали, що хто запишеться, то той не ворог Польщі і при комасації ліпшої землі дістане і взагалі буде йому ліпше". Тепер уже дехто хоче вернутися, пишуть подання, щоб їх викреслили. І що-ж? (Гадаю, п. цензор не спротивиться). Чують від отаких собі маленьких, невідповідальних людей про якісь карі відділи і т. д. На чию користь працюють ці темні людці? На нашу думку, не на користь Польщі.

В кожному разі згаданим селянам с. Радомишля треба дати змогу поробити ті кроки, які підсказують їм їх совість і розум.

Може хто скаже: „А хіба ці волиняки не розуміють, що роблять?" На це відповімо теж питанням: „Хто хоч одну мить у житті не був у такому стані депресії, що справді таки не кермував своїми вчинками?" А коли хто хоче ближче познайомитися з психічним станом „навертаних" волинняків, хай візьме під увагу такий факт. Один з головних „навернених" у Радомишлі, Климентій (тепер Клеменс) Осторог, перед самим переходом на католицизм звернувся до ксьондза з заявою, що він хоче востанне піти висповідатися до свого православного батюшки. Вдумаймось у цей факт. Вдумаймось, що творилося в душі таких „навернених" (самі вони напевно не можуть собі пояснити)?

А такий факт. Дуже багато неокатоликів із Гриньок прийшло у великодню ніч помолитися до церкви в Ланівцях, до якої приписані, і в той час, коли всі великодні пісні накликують людей радіти, вони весь час гірко плакали.

Отут стає перед моїми очима інша картина, яку перед десятками років я бачив власними очима на Холмщині: поляки, записані насильно православними, так звані „упорствуючі", так само приходили потайки до костела і плакали.

Отже добровільно, чи недобровільно?

І чи не булоб корисним для всіх: дати нарешті на Волині місце добрій людській волі й совісті?

В. Островський.

Нема доброго сніданння
без кави з цикорією
Л У Н А
— яку виробляє єдина —
українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Хроніка Совітської України.

РАДІСТЬ, РАДІСТЬ і ЗНОВУ РАДІСТЬ!

Справді, чи не занадто вже радости навіть і для „щасливої квітнучої України"?!

Майже кожна виборча округа на совітській Україні висуває „вождя" як кандидата на депутата до Верховної Ради УССР, ну і зрозуміло, радіють без кінця!... Багатотисячні мітінґи, прапори, гасла, портрети, промови, крики „ура", музика і спів „інтернаціоналу", і надіслання привітань і запевнень у своїй любові!

„Вождь" ласкаво погодився виставити свою кандидатуру у сталінській виборчій окрузі м. Києва... І знову радість без кінця! Радіють виборці сталінської округи, радіють усі кияни, радіє усе населення України. І знову багатотисячні мітінги, прапори (дивись декілька рядків вище)!

Сталінська округа м. Києва зареєстувала „вождя", як кандидата на депутата!... І знову радість згідно з зазначеною щойно програмою!

На стотисячному мітінгу (а чому не все населення Києва?) киян гордо промовляє „перший українець" — „Нікіта Сергеєвіч Хрущов", патріотичною, тобто не тільки російською, але навіть московською мовою кричить він, що нема для українського народу імени більше дорогого та священного, ніж імя „вождя", що Україна є невідемна складова частина СССР, форпостна його республика, що вороги пролізли були і до лав комуністичної партії, і до червоної армії, і до фабрик, до установ, та що усіх цих ворогів розгромлено!..."

Гордо, нічого й казати. Але чомуж раптом такий дисонанс? Чому промовець раптом робить „попередження" і кому?

„Усім цим петлюрівським бандитам, якщо вони залишилися ще, а вони безумовно залишились недобитими (ось тобі і усіх ворогів розгромлено!)". А далі зовсім уже невпевнений заклик: „Ми повинні все зробити, щоб знищити усіх цих ворогів, під якою маскою вони не приховувалисяб!" Проте промова закінчується бадьоро: „Вперед у братерстві з великим російським народом, який допоміг українському народові розгромити петлюрівщину!"...

Так якже, пане Хрущов, чи розгромлено вже петлюрівщину, чи ні?!...

І ніби жива ілюстрація до слів Хрущова про замаскованих петлюрівців нова сенсаційна подія на совітській Україні: 28-го травня усувають з посад, не з таких собі маленьких, але з посад як-ні-як, а заступників голови ради народніх комісарів: пядесятьчотиролітнього Кирила Сухомлина і трицятилітнього Якова Тягнибіду; перший з них — член політбюра, депутат до Верховної Ради СССР, що десять років перебуває на посадах наркомів, а другого „висунули" на таку високу посаду щойно в листопаді минулого року... І старше покоління, і молоде покоління комуністів, але українців з походження, ненадійні!

Ой, пане Хрущов, чи дасьте собі раду з цією „проклятою Україною"?! Здається, для кого як для кого, але для вас щось не багато підстав радіти там?!

МОСКВА ЦІКАВИТЬСЯ ІСТОРІЄЮ УКРАЇНИ

Без жартів. Ось, наприклад, кореспонденція якогось Вол. Правдіна. Він обурюється, що у школах на Камянеччині занадто мало звертають увагу на українські народні думи, які „у своєрідній художній формі оспівують історичне минуле українського народу, героїчні сторінки його боротьби проти татарської навали, проти турків, проти польської шляхти" (а може ще проти когонебудь?!).

Він протестує, що у програмі навчання літератури зазначено тільки дві думи „Про трьох братів" та „Про козака Голоту", а немає жадної думи проти польської шляхти, немає думи про Хмельницького та Барабаша", „Про корсунську баталію", „Про смерть Богдана Хмельницького". Це велика прогалина, на думку кореспондента, бо ці думи „дають учителеві багато можливости для виховання в наших учнях почуття радянського патріотизму". (Ось значить в чому річ! Думи про Богдана Хмельницького виховають почуття радянського патріотизму, а це дуже потрібно у прикордонних місцевостях!).

„Само собою зрозуміло — додає кореспондент, — що як так стоїть справа з вивченням українських народніх дум, у школі неможливе прищіплювати учням повагу й інтерес до героїчного минулого українського народу".

А чи не виховає героїчне минуле українського народу у учнів якогось іншого патріотизму, ніж радянський?!

Та це тільки кореспонденція.

А ось обговорення 27-го травня на відкритих партійних зборах спілки радянських письменників нової історичної пєси О. Корнійчука „Богдан Хмельницький". Підкреслено велике політичне значіння цього твору, в якому „правдиво відтворено образ прогресивного діяча XVII-го століття Богдана Хмельницького". „Драматург зумів зобразити героїчну боротьбу українського народу, переконливо і яскраво показати мерзенну зрадницьку діяльність ворогів народу. Пєса збуджує патріотичні почуття закликає до боротьби з запеклими ворогами народу".

Наприкінці автор розповів про свою роботу, про багатющий історичний матеріял, який буде використаний у майбутніх двох пє-

сах трильогії про „боротьбу українського народу проти гнобителів". Він закликав усіх українських письменників дати такі твори, в яких мистецькі картини яскраво відображували би „боротьбу великого українського народу проти всіляких ворогів".

Ось і зрозумій тут, чи це „революція" чи „контрреволюція"...

Ну, а крім зазначеного величезна стаття професора М. Петровського „Розгром польської шляхти у травні 1648. року". Дозволимо собі навести два уступи з неї: „У війні з поляками Хмельницький показав високі здібности полководця, дипльомата, організатора, адміністратора. „Визволю з польської неволі народ руський — сказав Хмельницький і цій основній ідеї залишився вірним до самої смерти. Він не тільки очолив боротьбу українського народу проти гнету польської шляхти, але очолив і прилучення України до Росії, до братерського російського народу. У цьому його велика історична заслуга перед українським і російським народом", і далі: „Підчас визвольної війни, в якій українцям допомагали їхні брати росіяни, український нарід словом і ділом висловлював своє бажання приєднатися до Росії. І в 1654-ому році 18-го січня на раді у Переяславі остаточно вирішено це питання. Україна була прилучена до Росії".

Висновок автора трохи неясний і знову може навіть тропи „контрреволюційний"; він хоче показати, що щастя України почалось від прилучення до старшої сестри, Росії, тоді, коли усім відомо, що справжне щастя України почалось за часів Сталіна. Щось тут неясно, пане професоре.

Але не маємо сумніву, що у недалекому майбутньому змінять, чи краще сказати, поновлять напис на памятнику Богдана Хмельницького в Києві. Як відомо памятник цей мав раніше такі написи: „Волимъ подъ царя восточнаго, православнаго", і „Богдану Хмельницкому единая недѣлимая Россія", і „1654—1888". Року 1924. ці написи частинно вже знищені, замінили таким „Богдан Хмельницький" і „1888".

Внести деякі зміни, може замінити якось слова „царя" та „православного" на щось модерніше, а далі саме напрошується „Богдану Хмельницкому нерозрывный СССР", і виховуватиме цей памятник „радянський патріотизм".

Чи слід згадувати, що і цей памятник запроектували з метою виховувати російський патріотизм за часів, коли газета „Кіевлянинъ" вигукувала на своїх шпальтах, що Київщина — край російський, російський, російський!... І що з цього всього вийшло?!

Краще про це не згадувати.

Л.

приносить льос і. кляси з незмінно щасливої колєктури

„НАДІЯ"

Львів, Леґіонів 11.

Тягнення починається 22. ц. м.

Китайський уряд замкнув свою амбасаду в Токіо.

Китайську амбасаду в Токіо замкнено. Японський уряд не знає причини того кроку; в Токіо припускають, що китайський уряд хоче цим способом заповісти зірвання дипльоматичних взаємин з Японією і небавом проголосить формальну заяву у тій справі.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БОМБАРДУВАННЯ КАНТОНУ.

Французький уряд передав через свого шарже д'афер у Токіо протест проти бомбардування Кантону; дальші японські налети — мовляв — могли б викликати у Франції протияпонські настрої і наразити відносини між обома державами.

Японський віцеміністр закорд. справ відповів, що ті налети не нарушують права народів, бо Кантон — це укріплене місто й оперативна база.

На перехресті звільни хід воза!

Анґльо-американський морський договір

ОБМЕЖУЄ ТОНАЖ ПАНЦИРНИКІВ ТА КАЛІБЕР АРТИЛЄРІЇ.

Представники Англії та Америки заключили в неділю у Льондоні договір, що устійнює максимальну поємність панцирників на 45.000 тон, кабілер артилерії панцирників — на 16 цалів.

Франція не буде будувати більших кораблів як по 35.000 тон, доки інші европейські держави (за винятком Англії) не перейдуть тої границі.

—o—

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 9.

ВАСИЛЬ ТКАЧУК.

Відьвиденний батько.

(Докінчення.)

III.

Найдорожчий Татку!

Як місяць блідолиций блудить по чужих хатах, полях, лугах, так само я блукаю і питаю: О, де ти, батьку мій, де? Чому не прийдеш і не приголубиш, в тузі важкій не розрадиш? Чому?

Блуджу поміж люди. Там якийсь батько веде дитину за ручку, там гладить, пестить, цілує — а я сирота стою сама-одиська, як деревинка серед поля. Один штовхне, другий назве, нікому скарги занести, нікому болю розказати.

Серце кровю плаче, сльози випікають очі; Ти — батько, я — Твоя дочка, — а ми не знайомі?! Хоч сонце скоботче, але порхнути до забави не можу, не можу.

Татусю забери мене до себе — загаси той вічний вогонь туги-туги до Тебе.

Цілую руці — Маруся Г.

Я прочитав Марусі цей лист. Вона мовчала. А мати її, що сиділа в темній, на давню моду вшитій сукні, погладила мене і сказала, що лист добрий і завтра вишлють.

— Якби тато мене забрав, то я й тебе заберу, — мовила Маруся.

— Я згодився б бути навіть форналем у нього, щоб мати змогу бачитись з тобою.

Невдовзі прийшов батько-муляр. Люто кинув капелюх на ліжко

— Зібрання, віча, радять-радять, а праці нема!

Ми всі в хаті мовчали, що-ж говорити?

...А, як ішов я спати, тоді саме й місяць вже багровий і напухлий дрімав у чорних, тугих хмарах

IV.

В Марусі я не був цілий тиждень.

А в неділю вибрався скоріше, як бувало.

У селі залишив сонце, що птахою сиділо на журавлі біля криниці — а в місточку застав його на дорозі, воно сиділо в порохах.

Візники та пачкарі сиділи в холоді старих камяниць, оттак на сходах і хрускали зернята. А каштани мліли на сонці — листя корчилося.

...Як я прийшов до Марусі, застав там чужу жінку. По кабаті було пізнати, що вона з дальших сторін.

Маруся радісно потягнула мене до сіней:

— Васильку, твій лист поміг. Батько післав цю жінку, щоб мене забрала до Ланів Долішніх. І грошей прислав — бере мене до себе.

В голові шуміло, як на лотоках.

Я не тішився тим, що мій „лист поміг". Маруся, здавалось, кудись угору та вгору відходить від мене — я ставав маленький, малесенький і незамітний.

...Я сказав їй, що хочу їхати з нею. Вона згодилась.

На прощання говорила її мати до чужої жінки:

— Скажіть своєму панові, що я виховала добре йому доньку і тепер можу вже вмерти. Просіть, щоб пан дав їй краще життя, як вона мала в мене... Тай шаслива вам дорога!

V.

На стації в Ланах Довгих ждав нас візник. Ми посідали на повіз, батіг цівкнув, ляснув у повітрі й карі коні копитами кресали вогню. Над головами, на небі горіла ватра.

Іздалеку ми побачили двір. У кріслатих липах мовчки стояла стара будівля. Кругом двора багато малих і покірних мужицьких хатин — а далі лани-лани.

— Марусе — хотілось мені жартувати — а може цей твій тато є і моїм татом?

І ми обоє сміялися.

Коли ми приїхали до двора була ніч і ми зараз пішли спати.

Уранці дідич дав нам повіз, щоб ми оглянули Лани Довгі.

Мені було любо. Я навіть призабував за родинний дім, що залишився десь далеко.

Дума тих піль і золота курява сонця, що котилася за нами, зробили з мене малу дитину. Я готов був заплакати і таксамо засміятися.

— Правда Марусе, що ти щаслива тепер?

Я тиснувся до її руки за пестощами.

Колеса торкотіли, в очах мигали зелені, жовті і чорні латки піль — а відповіді не було Візник віжджав на пільну доріжку.

— Слухайте, а це мій лан? — цікаво розпитувала Маруся.

— Та нашого пана, прошу панночки.

На обличчі її дрібненько танцювала радість

Очима літала по довгому розлогому лані.

Як візник завернув коні в село, тоді Маруся до мене заговорила:

— Василю, треба тобі вже вертатися до дому.

Свідок повновартної життєздатности української нації.

ПРОМОВА ГОЛОВИ „РІДНОЇ ШКОЛИ" ПРОФ. ІВАНА ГАЛУЩИНСЬКОГО НА ВІДКРИТТІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИСТАВИ.

Іменем Головної Управи „Рідної Школи", Головного й Ділового Комітету витаю Вас, Високодостойні Гості, Пані і Панове!

Перша Українська Педагогічна Вистава є маніфестацією тих самих сил і змагань, що років тому два з половиною виявилися були в **Першому Українському Педагогічному Конгресі.** Таким чином вона є не тільки формальним але й органічним, пляново переведеним, завершенням праць того Конгресу.

„Педагогіка — це наука виховання... А виховання — це планове, всестороннє, гармонійне розвивання й образування духових і тілесних сил дитини за допомогою відповідних засобів, стосованих старшим поколінням, щоб людина у свому пізнішому житті могла вільно й самостійно сповняти свої обовязки супроти Бога, Батьківщини, ближнього і себе..."

З такого пояснення педагогіки і дальших висновків, які находимо у виданому недавно цінному творі відомого нашого педагога **о. Ю. Дзеровича** п. з. „Педагогіка" (Львів — 1937) виходить, що виховання, це щось більше як ремесло, щось більше, як уміліть (Фертігкайт), або знання-свідомість (Віссен). Це вроджений талант своєрідної творчости з познакою мистецтва, що лежить в основі нашого космосу. І тому кожний носить у собі більшу або меншу кількість цього таланту. Але, коли за познаку мистецької творчости беремо вияв повноти життя, яким мистцеві вдається оживити-одуховити мертву матерію, — то у вихованні завжди витворюється-формується **нове життя, правдиве життя,** зі всіми його впливами та наслідками, навіть коли це робить невдачник, нездара, неук чи тупоголовець... Через те справа виховання у своїх наслідках для долі така ваговита, для майбутньости така рішальна, тому вона є тереном суспільних змагань, монополем тотальних потуг, гаслом нових ідеольогій, заборолом визвольних рухів, передумовою перемоги — ну — а може й льогічним виясненням всякої злобо ценности.

Та все-ж, як воно й не булоб, виховання — **це творчість духа,** що з любови до життя нове життя творить. І те покоління, що нині діє, воно як символ теперішньости передаючи та пересотуючи здобутки та духові надбання минулих поколінь в нові молоді покоління, — минуле з майбутнім вяже. Через звязок крови — звязок духа. В історії людства нерозривний масив культурно-творчого елементу

Якого?

Вже від яких років 30 і світові події і наші власні переживання виносять нас — нераз і про-

---

— А далі?

— Знаєш, ми не зможемо писати листи... взагалі ми... ти не смутися. Ти гарний і цікавий хлопець, ти собі раду даш. Крути голови дівчатам, але шукай багатої.

Я стрепенувся. Мої очі вкрилися мрякою, якби тратили все найдорожче. Я вже бачив перед собою золоту даль, як осінь завита в жовтій хустині йшла і наче простягала до мене руки.

Коли ми вернулися на обід, дідич. сказав до Марусі:

— А ти гарно вмієш писати. Твій лист справді мене зворушив.

Їй стало ніяково і вона спаленіла:

— Це не я!

— Як не ти?

— Це Василь. Я попросила його помогти мені.

Дідич засміявся:

— О, то його треба дати до саду, нехай копає грядки.

Я втішився невимовно. По обіді дідич приніс кілька аркушів гарного білого паперу, нове перо і каламар, кажучи:

— Як утомишся роботою в саді... сідай і пиши. А як напишеш що мудрого, то пішлемо це до ще мудріших від нас до міста, нехай прочитають і скажуть, що це варта.

Надімною — небо, передімною Марусині очі, а по ночах зірки сходять на мою голову і скачуть по папері. Коли скінчиться довгий сонячний день я біжу до своєї маленької кімнатки в кінці саду і — пишу. Рука тремтить від радощів і тоді бачу перед собою мої листки, як летять уперед у сторону міста, наче голуби.

Коли і я полечу за ними?

ти нашої волі — на ті вершини загальнолюдського життя, де не можна животіти, не можна безчинно й байдужно приглядатися подіям, лише треба насторожливо, постійно змагати вперед, організувати збірне життя, заєдно творити нові цінности і не датися зіпхнути — а головно, — на вершини, **де** приймають і **де** це все можна діяти **лише в характері,** в самовідчутті і під відповідальністю самостійно-творчої і виразно самоозначеної національної збірноти — тобто Нації.

Ми вже осягнули ці вершини. Вже знову стоїмо на них і нашу тут приявність вже запримітили і поставили питання: „яким правом?!", „де карта вступу?..."

На це ми відповідаємо.

...правом життя, правом нашої повної життєздатности, а нашою легітимацією є, от хочби оця вистава, що є новим документом нашої життєздатности, документом, що його нині передаємо історії!...

Та це не єдине насвітлення цієї події.

Бо з котрого боку ми не підходилиб, чи з окремих ділянок духової чи матеріяльної культури, чи їх організаційних форм, в кожному випадку відчуємо в собі і в тих, що кість від кости і кров від крови нашої, цю свідому, ясну, благородну, цю всеприявну гідність і самопевність повновартної нації, чого ще тому рік або два так виразно, так дотиково, так фізіольогічно, з таким радісним болем може ще й не відчували.

Ми вже нераз були свідками ріжних виявів нашої життєздатности, але назагал всі вони мали познаку відокремленого гуртка. Тут, чи не вперше, маємо до діла з маніфестацією, що унагляднює спробу синтези явищ культурно-творчої праці, високо зріжничкованої-розчленованої національної збірноти, свідомої свого історичного призначення, свого історичного післанництва. Ця вистава є наглядним виявом, як стихійно ростемо, як гармонійно звязуються, як доцільно зазублюються чинности відокремлених знарядів-установ, як спонтанічно народжується свідомість, як вибивається назверх і самим життям освячується авторитет-повага надрядних провідних чинностей.

В цьому радісному моменті почуваюся до обовязку зложити іменем Головної Управи Р. Ш. подяку Управі Національного Музею, що за скромну винагороду дала змогу гідно зарепрезентуватися Першій Українській Педагогічній Виставі. Особливо дякую директорові музею д-рові Іляріонові Свєнціцькому за зичливість, вирозумілість і вибачливість, оцінюючи його спокій, з яким зносив гамірливу, занадто гомінку метушню, що цілих два тижні ворушила олімпійську тишину цього храму мистецтва. І. проф. Сидоровичу, д-рові Пеленському, д-рові Метельському, п-ві Вахнянинові, інж. Пастернакові за їх труди в уладженні вистави, п-ні проф. Гургулівні, мистцям п. Ласовському і д-рові Іванцеві за поміч у мистецькому оформленні, проф. Куриласові за вказівки і пораду, студентам політехніки, ученицям і учням середніх і фахових шкіл за те, що приходили помагати, а управам шкіл за те, що давали на це свій дозвіл. Передусім о. Хавлюкові, ректорові Малої Семинарії і її питомцям, а також і Дирекції Василіянських шкіл. П. ред. Ющишинові за пропаганду в пресі. Товариствам „Учительська Громада" і „Взаїмна Поміч Українського Вчительства", що доручили своїм членам співпрацювати в підготові та уладженні вистави. Українським установам, почавши від „Просвіти" і скінчивши на „Українській Захороні", що взяли чинну участь в організації Першої Української Педагогічної Вистави. А вкінці дякую всім тим місцевим і замісцевим особам і установам, — їм-же ність числа, — що чимнебудь причинилися до реалізації та звеличання цього нашого діла. Тут мушу зазначити, що всі виставлені тут експонати виконані або змонтовані руками учнів або вчителів.

При дуже скупих грошевих і матеріяльних засобах, а власне лише завдяки невичерпаній енергії, невтомній витривалости й неоціненній та безкорисній праці наших громадян, захоплених відчуттям ваги та значіння цього небуденного діла, та вірою в його далекосяглість, удалося матеріялізувати, двигнути та зосередкувати невидні рідні духові енергії та твор-

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 7. червня (26. травня) 1888.

ПОДАТОК ВІД ГОРІВКИ.

У передовій статті „Діло" обговорює справу горівчаного податку, який віденський парлямент остаточно ухвалив. До того часу Галичина платила річного горівчаного податку 2,674.579 зр., а Буковина 333.597 зр., разом 3,008.176 зр. Згідно з новою ухвалою оба ці краї мали платити 12 міліонів зр. річно. За те, що польські посли згодилися на цей податок, держава зобовязалася заплатити галицьким власникам пропінації 23 міліони зр. з відротками продовж 23-ох літ. Ясно, що цілий той тягар упав на консументів горівки.

НОВА ЧИТАЛЬНЯ.

У Струтині Вижнім, долинського повіту, відкрили 27. травня нову читальню „Просвіти". По торжественній вечірні відбулися загальні збори. Вписалося 41 членів. Зібрані ухвалили передплатити часописи „Батьківщину", „Русину Раду" і по змозі „Буковину", а „Діло" о. парох обіцяв давати від себе. Крім того збори вкрішили вписати читальню в члени Т-ва „Просвіта" та „Общества ім. Качковського".

ВІЧНО АКТУАЛЬНА СПРАВА.

У фейлстоні п. н. „Пасиви, всюди пасиви" автор, що підписався „Не-Устіянович" пише:

„Інших новин нема багато. „Пост", орган кн. Бісмарка, написав, правда, минулого тижня про конечність оснувати Київське королівство, але ту статтю в „Ділі" з великою пасією сконфіскувала львівська прокуратура. А шкода, бо міністр війни нового королівства мав готовий, чудасний плян на виселення жидів до Палестини. Проста річ. В новому королівстві булиб всі жиди обовязані до військової служби. З 2-ох міліонів цих пасіонованих вояків мали створити 200 полків. Одного дня мав вийти наказ зробити „ібунгсмарш" до Палестини, там генералісімус командує велике: „гальт, рут!" — і справа скінчена.

чі сили в оце райдужне огнище, що вогнями завороженого в ньому духа промінюватиме вже від нині, як незатертий слід нашого небездільного істнування.

Хоч виставу розташовано в чотирьох будиниках, проте можна було розставити ледви яку третю частину надісланого матеріялу, невикористовуючи — через брак місця — так само вартісної решти. Тектонічні елементи будинку, ріжноманітність вигляду стін і предметів, їх річевий зміст та групова приналежність, з додатком особисто перечуленої престіжовости — все те важко було зі собою доцільно погодити. З ріжних можливих комбінацій вкінці свідомо вибрано цей, а не інший, пляни, а власне такий, що охоплюючи та сполучаючи в рямах згармонізованої цілости тисячі розкинених частинок, всеж виказував би органічне розчленування тієї цілости, намічував би функціональну співзалежність окремих груп, та бодай фрагментарично зазначував ступневість (градацію) методичних вимог та осягів. Але ми свідомі того, що, як кожне довершене людське діло, і ця вистава має свої недостачі.

Як я вже зазначив, ця Перша Українська Педагогічна Вистава генетично вяжеться з Першим Українським Педагогічним Конгресом і є його органічним завершенням. Її відкриття мало відбутися у передодень Просвітянського Ювилейного Зїзду, що так величаво заповідався. Показом виховно-освітнього дорібку, працею культурно-творчих українських установ мала вона звеличувати ювилейне 70-ліття „Матері-Просвіти", якої виховно-освітня праця в цьому дорібку „магна парс фуіт аткве ест!" Матеріяльна річевість вистави мала ілюструвати праці Ювилейного Просвітянського Конгресу і як незатертий вислів гармонійно злучених культурно-творчих змагань українського зорганізованого громадянства задокументувати історичну монументальність „Культурних Днів — Просвіти".

Та обмеження, а частинно й відкликання ювилейних торжеств у Львові, спричинені труднощами умовин нашої хаилевої дійсности, вплинули лише на зовнішню форму виявів наших діл і почувань, але вони не могли перешкодити нашій добрій волі. І тому — в намірі причинитися до звеличання просвітянського ювилейного року відкриваю іменем Головної Управи Р. Ш. **Першу Українську Педагогічну Виставу,** як нетлінний історично-культурний монумент-памятник, що свідчитиме про **повновартну життєздатність української нації!**

ОСЯГИ ЕСПАНСЬКИХ НАЦ. ВІЙСЬК. У ТРАВНІ.

Урядово повідомляють, що у травні національні війська здобули простір 4.500 квадр. кільометрів зі 70-ма місцевостями.

Сторінка без політики.

Родина присмирників.

У Бельгії померла стара жінка Леоніда Пезон, з якою вигасла родина, що рівно сто років славилася як власники цирку та присмирники звірів. Перший Пезон з цієї лінії — наполеонівський вояк дістав землю на французській Рів'єрі. Він мав пять синів і мусів тяжко заробляти на хліб. У 1835 р. на його отари нападали вовки. Одного разу його синок Жан Пезон зловив вовка у пастку, не вбив його, а привязав ланцюгом. Виявилося, що вовк швидко освоївся, наче пес. Хлопчина, що зжився з вовком дістав дозвіл від батька мандрувати із села в село і показувати його за гроші. Це принесло йому трохи гроша. Та одної ночі хтось строїв йому улюбленого вовка і він з жалю приєднався до якогось гурта мандрівних пройдисвітів, що показували штуки з медведями. Виявилося, що Жан Пезон уміє незвичайно зручно поводитися зі звірятами. Слава про його талант пішла в села в село і за його намовою три інші брати пристали до його мандрівної трупи.

ІСТОРІЯ ОДНОГО ЦИРКУ.

Чотири брати Пезони почали присмирювати звірів і заснували власний звіринець. Батіст Пезон купив собі в 1850 р. лева з Мароко заплативши за нього 100 люідорів. Лев названий „Брутусом" виступав із своїм паном у Парижі і там обидва здобули небувалий успіх. Як власник цирку Батіст Пезон став славний у цілій Франції. Його дітям від 1897 р. не вдалося вести далі цирку, зате діти його брата Теодора продовжили славу прізвища Пезонів. Один із них Едмонд Пезон славився як присмирник львів. В історії париського цирку записана сцена з 1888 р., коли Едмонд виступив із величезним левом Роляндом. Ролянд був від самого ранку лютий, ревів і кидався, імовірно з перевтоми. Його пан не зважав на його настрій, а примусив його взяти участь у вечірній виставі. Коли треба було показати штудерні штучки, Ролянд почав бунтуватися. Деякі глядачі кричали „досить! досить!" лякаючися за життя присмирника. Лев іще раз послухав, а потім могутньою лабою ударив свого пана. Едмонд боронився гаком і батогом. Коли він покликав на поміч служника — вже було за пізно, бо лев вибив Едмондові з рук залізну штабу. В останній хвилині Едмонд зловився за долішню частину львиної пащі так, щоб він не міг нею свобідно рухати. Один із глядачів скочив до клітки і відчинив двері, що вели до окремих малих кліток інших левів. У великій клітці кілька левів дивилося спокійно на боротьбу Ролянда з їх паном. Коли інші леви повтікали із клітки, Ролянд пішов за їх прикладом. Вислід був такий, що лев здох кілька днів пізніше, а Е. Пезон лежв якийсь час тяжко ранений.

КІНЕЦЬ ВЕЛИКОГО ПІДПРИЄМСТВА.

Цирк Е. Пезона зазнав дві великі невдачі. У 1893 р. коли в ньому було 40 диких звірів, він згорів у Роян разом з усіма звірятами. Сім років пізніше у Шато-Тієрі над Марною несподівана повінь забрала із собою більшість звірів і добра. Едмонд Пезон, що розбагатів і виховав ціле покоління присмирників та цирковців помер самотно в нужді у 1916 р. Після нього вже ніодин Пезон не зумів відбудувати його великого підприємства.

—o—

Жахлива пригода нурця.

Один шотляндський нурець, 56-літній Джемс Мернс з Мідлекс пережив недавно жахливі хвилі.

Він працював у глибині 50 метрів під плесом озера Лоч Тріг. Джемс Мернс очищував там вихід із підземного каналу, що провадив води з озера до недалекої електрівні. Якось раптом він зачепив за гостру залізну штабу, що роздерла йому герметичний одяг нурця (такий, що не перепускає води).

Його стала заливати вода. Джемс Мернс негайно дав знак догори, щоб його рятували. Його витягнули, та він уже був зомлів.

Рятують.

Його негайно роздягнули, вбрали в новий одяг і знову спустили на дно. Опісля стали його поволі витягати догори. Це зробили тому, що перехід із величезного тиснення вглибині до звичайних умовин нагорі міг вбити нурця.

З приводу води, що вдерлася під одяг нурця, згущений воздух втиснувся до грудей, і в крові Мернса потворилися воздушні міхурці. Це спричинило жахливі болі нурцеві.

Негайно пристосували тут спеціяльні ліки. Вони на хвилину помогли, одначе згодом відізвалися знову болі.

Кабіна.

Нещасного нурця знову спустили в воду й вже повільніше витягали його звідтіль.

Опісля відставили його як мога швидко до лічниці в Льондоні. Там замкнули його в герметичній (щільній) кабіні (наче скриня). Згодом ступнево розріджували у ній повітря, щоб таким чином звільнити кров Мернса від повітряних міхурців.

Згодом Мернс став на дорозі до повного видужання. Одначе лікарі впевняли, що коли його не рятувалиб були в такий складний спосіб, то не можна булоб і мріяти про вдержання його при житті.

НОВА ЧОКОЛЯДА.

У Бразилії винайшов один фабрикант чоколяди новий рід цієї лакоминки.

Ця нова чоколяда у смаку така сама, як кожна інша чоколяда, тільки має ту прикмету, що дуже поволи розпускається. Треба довгих годин, щоб кусник чоколяди розпустився в устах. З чого складається нова чоколяда, покищо винахідник не хоче зрадити. В кожнім разі — каже він — у новій чоколяді нема ніяких складників, які булиб шкідливі для людського здоровля.

КАВОВИЙ ХЛІБ.

Коли в останніх роках ціни кави сильно впали, на доручення бразилійської влади викидували кожного року кілька мілионів кільограмів кави до моря.

Тепер повідомляють, що винайдено т. зв. „кавовий хліб", так, що є надія, що на будуче весь надмірний запас кави зможуть у Бразилії корисно використати. У звязку з новим винаходом повстане у Бразилії нове підприємство, яке перероблятиме з кави і муки новий екстрат до печення. Кажуть, що цей новий „кавовий хліб" дуже смачний і відсвіжує так людину як і напиток із кави.

—o—

НАЙМЕНША КНИЖКА НА СВІТІ.

Не тільки найбільші предмети викликують сьогодні у світі сензацію, але також і найменші. Тому теж і Букарешт має право до деякої міри чванитися, що має найменшу на світі книжку.

Яка велика ця найменша книжка? Приблизно така сама, може трішечки більша як зернятко фасолі. Хто хоче прочитати зміст цієї книжки, мусить уживати до цього побільшуючого скла. Крім цього є в тій книжечці репродукція портрету короля Карла, кисти визначного румунського маляра Дірра Дуре. Цю дивовижну книжечку, якої оправа має всього 14 мм. кв. площини, вислали були на париську виставу, як дивогляд друкарської техніки.

—o—

РАДІОВА СТАЦІЯ ІМЕНИ НАПОЛЕОНА.

На острові св. Олени мають відкрити небавом радіову стацію імени Наполеона. Проект будови тієї стації вийшов з англійських кол. Ню стацію збудують, щоб ушанувати память Наполеона, який помер на тім острові 5. травня 1821 року.

Пять жінок мститься на одному чоловіці.

В американському стейті Кольорадо в місті Денвер відбувся цими днями сензаційний процес проти цілої банди, яка ошукувала людей хитрими штучками, як багато женитися і розводитися.

Перед самим великоднем цього року один із найвизначніших адвокатів Денверу дістав таку телефонічну, інформацію: „Містер Антер! Тут говорить Єлена Лід; прийдіть негайно до бюра мого чоловіка, з яким я розведена. Ми хочемо порозумітися при помочі адвоката". Коли адвокат прийшов до мешкання Ліда, йому відчинила сестра Лідової жінки. У кімнаті лежав звязаний Лід а довкола нього було пять жінок, що його тримали за руки та ноги. Хто був цей Лід? У 1916 р. він був гарним молодцем і скромним книговодом. Здобувши доступ до аристократичного клюбу, він познайомився з донькою багатої рідні Помер — Емілією і всупереч цілій родині оженився з нею, дставши 100.000 дол. приданого. Після року Емілія розвелася з Лідом через його страшне скнарство.

Усьому винен — брат.

Підчас розводового процесу Лід заявив, що він протратив ціле своє майно у невдатних спекуляціях через свого рідного брата — маклєра. З цим братом, горбатим, він жив буцім-то у ворожнечі. Два роки пізніше Лід оженився вдруге, знову з великим приданим і після кількох років розвівся. У суді він повторив те саме, що за першим разом: радо заплатив би жінці аліменти, але ціле своє майно стратив через свого нещасливого брата. До 1936 р. Лід оженився ще два рази. Остання жінка Ліда — Єлена почала проти нього процес за обман, але адвокат Ліда — Антер зумів його звільнити від кари. Єлена програвши процес почала вести агітацію по ріжних клюбах і товариствах, остерігаючи молоді жінки та багаті родини перед хитрими тріками Ліда.

Енергія останньої жінки.

Лід побачивши, що діяльність його останньої жінки починає йому дуже шкодити, пробував дійти до порозуміння з нею. Жінка домагалася звороту свого віна, а це для скупого Ліда було за багато. Переговорри перервалися. Єлена порозумілася з попередніми жінками Ліда, щоб спільними силами його здемаскувати. Вони звязали Ліда і викликали його спільника адвоката — Антера до його помешкання, де під дулами револьверів вимогли від них правду. Виявилося, що брат Ліда та його адвокат, усі були у змові, щоб ділитися видуреним віном, яке дістав Лід від своїх пяти жінок. Лід робив симпатичне враження своєю зверхньою появою, а його два спільники були йому потрібні для розводових процесів. На суді винуватці мусіли признатися до вини і кожний дістав по 10 років вязниці.

Довготривалі сни.

31-літній сон

У міській лічниці в Йоганесбургу (Полудн. Африка) перебуває від багатьох літ пацієнтка Анна Званекель. В цілому місті відома вона з довгого сну. Щоденно будиться вона в 7-ій годині рано, їсть у ліжку скромне снідання і кладеться знову на відпочинок. Таким чином організм цієї 65-літньої пацієнтки пережив уже 31 літ.

Перед кількома днями пацієнтка перервала свій довголітній сон і виїхала до свого маєтку, положеного в околиці міста. Цей факт перервання сну і поява багатої дідички на вулицях міста викликав величезну сензацію.

Небавом зійдеться окреме лікарське консиліюм, яке проголосить звіт із цієї дивної недуги.

Безсонність після породу.

В Інтра, в малім італійськім селі в Калябрії, живе жінка, яка тому 30 літ породила свого першого й одинокого сина і від того часу терпить на безсонність. Від тієї хвилини хора, яка має нині 53 роки, не заснула ні на чверть години. Лікарі не вміють вияснити цієї дивної недуги. Жінка вже така виснажена, що цими днями мусіли її відвезти до лічниці.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Останній метч України весняної рунди у Львові.

УКРАЇНА — II. СОКІЛ 5:0 (2:0).

Україна переконалася на власній шкірі, що метчі в автсайдерами зовсім найважчі і що з клюбами з останніх місць табелі треба іноді не менш напружитися, як напр. із найсильнішим кандидатом на мистця. Тому теж Україна загнала вчорашній метч свобітно, зовсім не легковажавши противника. Та вже по кількахвилинах гри виявилося, що дружина Сокола в дуже слабим противником і що зовсім заслужено займає останнє місце в табелі. Цей метч Україна могла виграти в багато вищім відношенні, одначе помилки переслідував пех у стрілах. Чимало небезпечних ситуацій виконав теж воротар Сокола Іванський, який був мовчазним пунктом своєї дружини. Автім Україна завоювавши собі в першій половині перемогу, не дуже тотім виспекулювалася.

Україна виступила до цього метчу в такім складі: Босий, Мікльош II, Воробець; Якимів, Цимбала, Підлісецький; Тихоліз, Скоцень II, Мікльош I, Богурат, Кульчицький. Найкращою частиною нашої дружини була цим разом, на диво, поміч, яка, не зважаючи на деякі зромахи Якимова, загрола не лиш добре дефензивно, але й підсилювала напад раз-уразо добрими мячами і в другій половині просто пхала напад чорно-червоних під ворота Сокола. В нападі д. добре грало трьох змагунів: Скоцень, Богурат і Тихоліз. Мікльош, кращий, може, як на попередній метчу, все ще далекий від своєї давньої форми. Кульчицький має всі фізичні дані на доброго грача, одначе величезна трема, з якою він учора грав, не дає змоги подати про нього вартісної оцінки. Заломники грали доволі нечевно, що при слабім противнику кидалося легко в очі. Все таки їх гра не дозволила Соколові стрілити ніодного гола. Босий мав дуже мало праці, одначе кільна стрілів оборонив певно.

В Соколі крім іванського заграли ще добре Земба, і Малінка. Водено гру ввесь час фер, тому різко треба осудити вигуки і свисти деякої частини публіки під адресою дружини переможеної після закінчення змагань.

Вчорашній метч був останнім виступом у весняній рунді чорно-червоних у Львові. Україна грає ще два метчі поза Львовом (з Погонею у Отрию і Чузом у Перемишлі). Цей метч відбувався ввесь час при перевазі України. В першій половині ця перевага була доволі легка, одначе у другій перемінилась у правдиву облогу воріт Сокола. Серію голів започаткував притомним і гарним стрілом Мікльош I. у 7 хв. У 18. хв. підвищив виспід Богурат мудрим долішнім стрілом у сам ріг — 2:0. Третіх воріт, здобутих Скоценем, судця не призна, відповнавши одночасно карного до Сокола. Цим рішенням судця скомпромітував, бо ніяки карний не може виходити на користь виновникам. Карного Воробець не використав. У другій половині судця знову не признав Україні одних воріт, стрілених буцімто з офзайду. Це рішення, як і при карнім, викликало бурю протестів публіка. Та вже хвилину пізніше Богурат стрілив третє ворота і згодом той сам грач підвищив виспід у підворітнім замішанні до 4:0. В остонній хвилині Тихоліз, який набрав уже відвати і рішається іноді й на стріл, здобув пяті ворота, устійнюючи таким чином не лиш виспід дня, але й установляючи рекорд стрілених Україною голів у цьогорічних мистецьких грах.

Суддював м-р Шварц. Видів, не зважаючи на дощ, к. 1.000.

ОКРУЖНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Лехія — ВКС Ярослав 3:1 (1:1).** Ворота для Лехії здобули: Перожинський, Ковшевич із карного та Козак, для Ярослава Балдис.

ЛЬВІВ. **Р. К. С. — Чувай 1:0 (0:0).** Чувай грав д. добре. Ворота для РКС-у здобув Полусяток.

ЛЬВІВ. **Погонь I Б — Погонь (Стрий) 2:1 (2:1).** Більше щастива, як заслужена перемога львівської дружини над стрийською Погонею. Ворота здобули: для львівської Погоні Волинія і Панас, для стрийської Ларіяш.

РЯШІВ. **Ресовія — Польонія 3:1 (0:1).** В першій половині перевага Польонії, у другій Ресовії. Ворота для Ресовії здобув Календа 2 і Врубель, для Польонії Видрух.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1) Чорні	28	35:11	65:24
2) Україна	**24**	**32:16**	**57:36**
3) Гасмонея	22	28:16	36:23
4) Польонія	23	28:18	47:39
5) Юнак	23	24:22	50:45
6) Р. К. С.	22	24:20	27:25
7) Погонь Стрий	22	23:21	56:38
8) Погонь I. б.	22	23:21	56:51
9) Лехія	22	22:22	50:44
10) Ресовія	22	22:22	38:44
11) ВКС. Ярослав	23	22:24	44:57
12) Чувай	23	15:31	26:51
13) Корона	23	12:34	35:74
14) II. Сокіл	23	8:38	17:55

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Легіон 0:0.** Поділля мало майже ввесь час, за вийнятком 15 хв. другої половини, перевагу, одначе не вміло використати багато підворітних ситуацій. В останній хвилині гри Легіон урятувала перед програною поперечка.

Метч бігуди зі Смартою відкликали в останній хвилині й таким чином в Тернополі нема покищо мистця. Креси програли з Янівою 1:2.

Юніори Поділля перемогли юніорів Легіону 4:0.

САМБІР. **Дністер — Стриянка 1:0 (1:0).** Дністер заграв свій найслабший метч у сезоні. Одинокі ворота здобув Малиній.

ЛЬВІВ. **Україна II — Др. Сокіл II 7:1 (3:1).** Україна перевалювала навіть у другій половині, коли грала в десятку. Дуже мудро грав Бучацький на середині напасу.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

ШТРАСБУРГ. **Бразилія — Польща 6:5 (3:1, 4:4).** Сенсаційний виспід, який є одночасно успіхом Польщі. Ворота для Польщі здобули: Шерфке з карного і Вілімовський 4, для Бразилії Леонідас 3, Перачіо 2 і Ромео 1. Бразилійці показали знаменитту технічну гру, яка межувала просто з жонглярством. Найкращим грачем на гриці був мурин Леонідас, який керегував бразилійським нападом. В Польщі найкращий воротар Мадейський.

ПАРИЖ. **Німеччина — Швайцарія 1:1.** Цей метч не зважаючи на продовження, закінчився нерішеним результатом.

ГАВР. **Чехословаччина — Голяндія 3:0.**

МАРСЕЙ. **Італія — Норвегія 2:1.**

ТУЛЮЗА. **Румунія — Куба 3:3.** Продовження не дало виспіду і метч мусить повторити.

ПАРИЖ. **Франція — Бельгія 3:1.**

РЕЙНС. **Мадярщина — Голяндські Індії 6:0.**

ТОВАРИСЬКІ МЕТЧІ.

СТРИЙ. **Сокіл — Ватра (Дрогобич) 3:1 (0:0).** Сокіл використала вільний речинець на товариський метч із дрогобицькою Ватрою, який закінчився заслуженою перемогою Скали.

СТАНИСЛАВІВ. У рамках ювилею Ревери відбулися такі метчі: Драгош Вода (Чернівці) — Станиславія 7:2; Ревера — Краковія 5:4; Драгош Вода — Ревера 4:0 (0:0); Станиславія (репр.) — Краковія 2:1.

БОРИСЛАВ. В неділю грала краківська Вісла два метчі, кожний по 45 хв. Вісла вигрола зі Стшельцом 1:0 і з Калімою 2:1. В понеділок Вісла зремісувала з Юнаком 2:2.

УЖГОРОД. **Русь — МШЕ 4:2 (3:1).**

МУКАЧІВ. **МШЕ — Русь 7:2.** Русь розіграла в суботу й неділю два товариські метчі в МШЕ, з того один в Ужгороді, другий в Мукачеві. В Мукачеві суддював член МШЕ і тим теж можна пояснити таку високу програву Руси.

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ІХ ВКАЗІВОК!

ПЕРЕМОГА НАКОЛЕСНИКІВ УКРАЇНИ НА ВУЛИЦЯХ ЛЬВОВА.

Вуличний наколесницький біг на трасі Маршалківська, Крашевського, Матейка і Міцкевича, відбувся у двох категоріях: для ліценціонованих 5 окружень і неліценціонованих 3 окруження. У першій категорії стартувало 16 змагунів, з того з України **Бабій і Федак.**

Відразу на чоло висувається Бабій і Опят (ЛТК), у другім і третім окрузі на чоло висувається Опят, щойно в четвертім Бабій осягає (під гору на Крашевського) у гарнім стилю перевагу і вигадає перший на мету з перевагою 250 м. у часі 13. хв. 2) Опят. 3) Нойгебавер. Федак приїхав шестий.

Другу категорію, тому, що зголосилося 22 змагунів, поділено на 2 групи. В першій групі стартували з України чільні змагуни **Лата і Езерський.** Зі старту висувається на чоло Дубель (Чорні) одначе на другій рунді догнав його Езерський і не дав вже собі до вінця відобрати перемоги. На мету прийшов він у час 11 хв. 40 сек., 2) Дубель (Чорні), 3) Лата (Україна).

У другій групі стартували: Левкович і Рудницький. Левкович, не зважаючи на упадок та зіпчення керми, прийшов четвертий. Рудницький мусів відступити з причини дефекту, не зважаючи на добру поставу.

На трасі зібралося д. багато публіки, зокрема української, яка ввесь час сильно заохочувала наших змагунів та привітала ентузіястично перемогу українських наколесників на вулицях Львова.

ОКРУЖНИЙ БІГ 150 КМ. СТАНИСЛАВІВ—ОТИНІЯ—НАДВІРНА—СТАНИСЛАВІВ.

Цей біг, що відбувся в неділю 5. ц. м. організував Стшелец Рад-Два-Таш Станиславів, який теж призначив нагороди. З України стартував Степанюк. Біг зачався нагороди. З України стартував Степанюк. Біг зачався з виїзду судді п. Адамовського скандалом. Перший приїхав на мету Степанюк у часі 5 год. 13 хв. Та там виявилося ввесь дивo, бо судця (провідник Стшельця-Рожен), признав перемогу Нейгебавєрові (Стшелец-Рожен), який не минув по дорозі ніякого з перших змагунів і скоротивши собі трасу, явився перший на мети. Не зважаючи на протести самих організаторів та змагунів Чорних і станиславівських, судця обстоював своє рішення. Організатори здержали видачу нагород і вислали відклик до П. З. К. проти рішення судці. Організація змагань, зіпсованих суддею, зовсім добра.

ЛЕГКОАТЛЄТИКА.

ЛЕГКОАТЛЄТИЧНІ ЗМАГАННЯ СТУДЕНТІВ.

В понеділок 6. ц. м. відбулися на площі Сокола-батька легкоатлетичні змагання студентів (22 змагуни і 12 змагунок), які дали такі вислідки:

МУЖЧИНИ: **100 м.:** Банах 12,8; **1500 м.:** Варцаба 4,42.2; **диск:** Грабець 28 м.; **скок удовжінь:** Варцаба 5,65; **скок увисочінь:** Варцаба 1,68,8 м.

ЖІНКИ: **60 м.:** Кобзар 8,4; **100 м.:** Кобзар 13,7 (кращий час від українського рекорду); **диск:** Кобзар 23.72 м.; **скок удовжінь:** Кобзар 4,99 (новий рекорд); **скок увисочінь:** Кобзар 1,35.

ЛЕГКОАТЛЄТИЧНІ ЗМАГАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

В неділю 5. ц. м. передполудням на військовому стадіоні в Перемишлі відбулися чергові сокільські окружні змагання у легкоатлетиці, які зорганізувало повітовий сокільський осередок. І ці змагання, а пластично організація та способ їх переведення, були доказом нашої несправности та байдужности до фізичного вихования. Знову майже одногодинне опізнення, мізерна фреквенція змагунів, осталість, брак тренінгу. А понад те все брак відповідно вишколеного провідника. Арашжери-провідники не знали, що на площі робити: ввесь час крутались, замість робити порядок — робили неляд, в останній хвилині вносили спортовий виряд, не знали коли і як випускати до бігу. Були випадки, що бігуни по три рази вибігали зі старту та навіть перебігали трасу, зами можна було означити час бігу — вина того, що давав сигнал до бігу. Матеріял змагунів назагал добрий, тому треба би подбати для нього про доброго тренера. Коли сокільство покаже дійсно свою справність, тоді певно і громадянство не буде байдуже до нього ставитись

Осяги побратимів:

100 м.: 1) Севдзік 12.1 (Перемишль), 2) Войтович 12.2 (Перем.), 3) Лісний 12.5 (Малковичі).

400 м.: 1) Севдзік 57.9, 2) Коченаш 1:1,2 (Перем.), 3) Гаврилик 1:2,2 (Малковичі).

1500 м.: 1) Пелех 4:57,1 (Малковичі), 2) Радьо Д. 4:57.9 (Коровники), 3) Стахів 4:58 (Перем.).

Скок увисочінь: 1) Войтович 1.61 (Перем.), 2) Колодзєвич 1.42 (Негрибка), 3) Галазина 1.32 (Гнатковичі).

Скок удовжінь: 1) Войтович 6.08, 2) Севдзік 5.44, 3) Коченаш 5.29.

Ратище: 1) Войтович 38.88, 2) Прокоп 35.16, 3) Бурицький 35.12.

Диск: 1) Гарабач 25.86, 2) Прокоп 24.05, 3) Коченаш 22.58.

Куля: 1) Зелез 10.7, 2) Севдзік 10.6, 3) Гарабач 9.27

Посвстри:

60 м.: 1) Качмар 9.7 (Гнатковичі), 2) Солган 10 (Коровники), 3) Головка 10,2 (Малковичі).

500 м.: 1) Качмар 1,36, 2) Пелех 1:38,2, 3) Микита 1:40 (Коровники).

Скок удовжінь: 1) Солган 4.04 (Коровники), 2) Скірка 3.67 (Коровники), 3) Микита 3.40 (Коровники).

Скок увисочінь: 1) Солган 1.17 м. (Коровники), 2) Качмар 1.12 (Коровники), 3) Молєнда 1.01 (Перемишль). (Поза конкурсом Качмар скочила 1.10 м.).

Куля: 1) Молєнда 6.80, 2) Солган 5.69, 3) Качмар 5.18

К-н.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У звідомленні зі спортових змагань Р. Ш. зайшла помилка, а саме у зустрічі жіночих дружин відбиванки перемогла дружина тернопільської гімназії Р. Ш. дружину гімназії Р. Ш. ім. Конорудзів у Львові у відношенні 2:0 (15:5, 15:7).

Не вискакуй і не вскакуй до трамваю, коли він їде

папері тутки КАЛИНА
ЗА ЯКІСТЬ СЛУШНЕ ПРИЗНАННЯ

Під знаком „маршу на схід".

Зізд Т-ва Розвою Східних Земель. — Масові прогульки української дітвори до Варшави. — Табори Академічної Легії на сокальському кордоні. — „Кресові" маніфестації у Познані. — „Все для кресів".

(Від власного кореспондента).

Варшава, початок червня 1938.

„Марш на схід" — так ляпідарно і дещо по військовому назвали свою акцію молоді, зацікавлені „кресами" (очевидно — східними, бо таке поняття віддає це слово в польській термінольогії) поляки з Т-ва Розвою Східних Земель, акцію, що змагає і змагатиме до „якнайшвидшого підтягнення рівня східних земель під кожним оглядом до загальнопольського рівня". Наведений вислів — як символічна назва одної зорганізованої акції, що зедину собі велику увагу й зацікавлення загалу польського суспільства, може послужити — як не можна краще — за синтетичну дефініцію тої великої роботи, що рівночасно в багатьох нерідко ворожих собі польських осередках виробить **на чолі політично-культурно-господарської діяльности.**

Останніми днями відбулостя на терені цілої польської держави стільки ріжних, дуже важних і характеристичних для сьогоднішніх настроїв, „кресових" імпрез, що важко було би подати хочаб звязкий і повний їх реєстр. Тому й обмежимося до коротких інформацій про найважніших з них.

*

22. травня ц. р. відбувся в конференційній салі П. К. О. у Варшаві **II Загальний Зізд Т-ва Розвою Східних Земель,** що від деякого часу виказує особливу рухливість та активізацію ріжносторонньої праці.

Тому, що для представників преси на засідання того зізду вступу не було (українські журналісти не дістали навіть обіцяного їм офіціяльного комунікату), мусимо задоволитися здебільша офіційними інформаціями про хід його нарад.

Пленарне засідання Зізду відкрив маршал сенату Пристор, голова головної ради Т-ва; він і проводив нарадами до кінця. Довга дискусія вивязалася після звіту голови головної управи Т-ва і його пружини Ю. Кожуховського. В дискусії забірали голос не тільки делегати зі східних, але теж і особливо — з західних земель. Характеристики змісту промов більшість польської преси не подала, але в комунікаті подана ця характеристика в деяких словах:

„Підкреслювано в промовах **конечність скріпити польський елемент на східних землях,** як теж окружити ті землі особливою опікою держави, з метою **приспішити процес тісної їх злуки з рештою Польщі.** Стверджено одночасно **„активізацію польської суспільности на східних землях, особливож у Сх. Галичині".** Зізд признав абсолюторію уступаючій управі й ухвалив широкі резолюції, яких до відома преси, як дотепер, не подано.

До головної ради Т-ва увійшли: марш. Пристор, голова П. К. О. Грубер і голова Н. Т. А. д. Гельчинський; до головної управи пп. Кожуховський, дир. Яроцький, сен. Берковіч та дир. Гарбусінський.

Зізд надав титул почесного члена Т-ва марш. Присторові.

З добре поінформованих джерел довідуємося, що велика частина промовців, особливож делегати з заходу, домагалися більшого встряхання Т-ва **до політичної акції на „кресах", особливож підпомагання польського купецького елементу, що плине на схід з Познанщини.** Ці акценти спеціяльно сильно прямовано в сторону дир. ПКО **Грубера**, що — як відомо — рішає в признаванні мільонових кредитів на розвій польського ремесла й торговлі. З другої сторони особливі почести для марш. Пристора вказувалиб на те, що на зізді перемогли сторонники конструктівної, обмірковано, аполітичної, або хоча не яскраво політичної діяльности багатого в засоби Т-ва на східних землях.

Не від речі може буде навести тут слова, що їх рік тому сказав маршал Пристор в інтервю кореспондентові виленського „Слова": **„З таким населенням, яке маємо на сході, смирним, тихим, невимагаючим можна жити спокійно... але в інтересі держави — не доводити людей до розпуки"...** Ці слова повинноб мати „Т. Р. С. З." постійно на гадці.

*

Під дбайливою опікою Т-ва Розвою Східних Земель існує і розвивається мало у нас відоме, але дуже активне **Коло Молодих Т-ва Р. С. З.** Власне 15. V. відбулися також загальні збори тої організації, що в ній переважає академічний елемент. Дотеперішній голова п. Бурський уступив, вибрано нову управу, на чолі з п. Рубасм, в якій не бракне „народових" елементів. Головним опікуном кола є дир. Яроцький, якому „коло" завдячує виєднання більших фінансових субсидій на ріжні імпрези, м. і. на видавання при академічному тижневику „Декада" незле редагованої сторінки: **„молоді на східні землі!", що** сповняє ролю пропагандово-інформаційного в-за про східні землі у найширших кругах польської високошкільної молоді.

Нова управа кола молодих Т-ва Р. С. З. приступила негайно до ожівленої праці в літньому сезоні. Якими шляхами піде ця праця? Про це каже м. ін. комунікат з останнього числа „Декади": „Добрі вислідн минулорічних вакаційних академічних суспільних таборів заохотили їхніх організаторів продовжуватя цю акцію. Акція тих таборів обійме тепер **більшу територію і більше число учасників.** Цього літа, як і минулого, **вся акція сконцентрується на східних землях, де вперше розібє свої табори сусп. характеру між Сокалем і Волинню — Легія Академіцка.** Через ті табори за літо перейде коло 2.000 студентів університету". „Старим звичаєм Коло Молодих Т. Р. С. З. окупує (!) Полісся, при чому інтенсивну поміч дістане від Кола Медиків УЙП, яке має намір зорганізувати 250 стійок суспільно-лікарської помочі. Крім того багато інших академічних організацій готовиться тепер до цього „маршу на Схід".

Для характеристики цілей і метод праці всіх згаданих вакаційних таборів наведемо кілька точок з таборового інструкційного правильника: Отже: „Ціллю таборів є реалізація розвою східних земель через: 1) суспільне і національне освідомлювання населення в польському дусі; 2) створення живої оборонної лінії з автохтонного населення перед впливами Сходу".

Важіші праці в таборах ведуться „в порозумінні з компетентними державними чинниками, що зі своєї сторони дають поміч моральну і матеріяльну".

*

Кресова акція серед польської суспільности така тепер популярна, що напр. у Варшаві витворилося кілька до деякої міри „конкуренційних" її центрів. Відомо, що згадане Т-во Р. С. З. нехтує цілковито працю „групи кремяначчан", згуртованої в кількох організаціях з **Союзом Осадників на чолі кругом міп. Поніговського.** Цілком в іншому, хоча в суті однаковому напрямку йде **посилена тепер 3-кратно робота „Польської Матєжи Школьної"**, а зовсім своєрідний характер діяльности проявляє **„Польське Т-во Опіки над Кресами".** Саме в ост. неділю травня відбулися загальні збори цього Т-ва під проводом адвоката С. Зелінського. Зі звідомлення з діяльности довідалися ми м. і., що Т-во останніми часами розвивається д. інтенсивно. Число його членів зросло на 35 відс. Заходами Т-ва літом 1937 р. „спроваджено" — як каже звіт — до Варшави 524 дітей з 57 поліських шкіл.

При Т-ві працює окрема комісія для дослідів над „Червенською Землею". Комісія займалася „досліджуванням шляхів і засобів **побільшення польського елементу** в цій такій д. близькій серцю кожного поляка дільниці". Комісія дістала від свого львівського відділу звіт, з якого м. і. видно, що „поляки у Сх. Галичині у своїй боротьбі за польськість тої землі знаходять щораз більшу підтримку з тої сторони, яка дотепер не доцінювала небезпеки (!) протипольських елементів серед українського населення".

Героєм зборів став сенатор Бартошевіч, що виступив з досить цікавим рефератом на оклепану вже тему: „Значіння „кресів" для Польщі". Прелегент виступив м. ін. з проектом видавати спеціяльний місячник, присвячений „кресам". Проект прийнято — очевидно — з ентузіязмом, а інж. Жонсьніцький задеклярував навіть негайну більшу жертву на ту ціль. Місячник цей матиме „народовий" характер і конкуруватиме з місячником „Кресовяк".

*

Наша преса за мало уваги звертає на протиукраїнську роботу польських західних земель, де наростає **найсильніший потенціял анти-українських настроїв,** очевидячки, під впливом галицьких ендецьких політикантів у роді „скромного" п. **М(ірин) Р(ойка)**, що використовуючи ігноранцію „ін ребус українціс" „браці познаняки", дозволяє собі на фантастично-безличні пресові виступи проти нас. Для прикладу хочби варто навести, що згаданий „кореспондент" явно заповідав на шпальтах „Курера Познаньского" можливість **„чинного виступу проти демонстрантів" польської народової молоді у випадку,** коли би зізд „Просвіти" відбувся (!)". Цей самий „Курер Познаньскі" явно писав з нагоди декларації УНДО таке: „Махінації українських політиків мають звязок з позакулісовими пружинами Німеччини. В Берліні говорять, що коли би Польща пішла з Францією, то німці негайно зашахували би Польщу її меншинами".

А ендецьке д. популярне **„Слово Поморске"** з Торуня у великій передовиці закликувало до офіційного демаршу польського амбасадора в Берліні, як протест проти домагань УНДО, мовляв, коли німці бунтують українців, то хай польська меншина в Німеччині жадає також автономії (!!).

Нічого дивного, що під впливом такої „пропаганди" Познанщина дослівно кипить від жадоби „маршу на схід" та ангажується моральнс й фінансово в імпрезі „ маршу на креси". Найбільшою з усіх дотеперішніх протиукраїнських демонстрацій були великі збори, зорганізовані „Стронніцтвом Народовим" у Познані в неділю 22. травня. Найцікавіше, що ті збори були збірною подвійною демонстрацією: проти німців та проти українців. Центральною їх точкою була промова о. пралата **Прондзинського** та спеціяльно привезеного з Волині ген. **Маріяна Янушайтіса.** Добре життя галицько-волинським ендекам, нема що! Є до кого і по що їздити в гості в ролі „...спеців від жулто-бленкітнего небезпеченьства"...

*

В днях 4, 5. і 6. червня відбудеться у Бересті н Бугом зізд **Кола абсольвентів б. вихованців Союзу Осадників.** Цей зізд заповідається остільки цікаво, що возьмуть у ньому участь всі „кресові" організації **ідеольогії воєв. Юзефського,** які мають вирішити спільну методу ділання. Найцікавіше, що зізд молодих волинських політиків відбудеться цим разом на Поліссі.

Коли вже мова про це останнє, слід згадати, що на днях була у Варшаві велика прогулька (1020 дітей) української дітвори з пинського повіту на Поліссі. Українські діти провели тут 4 дні. Довідуємося, що небавком прибудуть такі самі прогульки з інших повітів Полісся, а вже тепер приїзджають нові гурти української дітвори з Волині.

Одначе акція „зближування кресів до столиці" не йде тільки в одному напрямі. Саме тепер появився комунікат міністерства комунікації про признавання високих туристичних знижок для туристів на східні землі. Є це перший наслідок заходів зізду Т-ва Р. С. З.

Відгук краю на декларацію УНДО.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В ТЕРЕБОВЛІ.

Дня 26. травня відбулася в Теребовлі повітова нарада УНДО при участи представників партійних осередків повіту. Нараду отворив д-р А. Заплітний. Опісля пос. З. Пеленський у довшій промові представив сучасне політичне положення нашого народу, зокрема діяльність УПР та останні ухвали Центрального Комітету УНДО. Д-р А. Заплітний відчитав у цілости декларацію і резолюції ЦК. УНДО з 7. травня ц. р., що їх присутні вислухали з великою увагою. В дискусії забирали голос: д-р П. Палійчук, о. Райх, Володимир Апостол, інж. Волинець, о. Яворський, о. Дикайло та Ілля Рогатинський, висвітлюючи ріжні загально-національні та організаційні справи. На всі запити давав вияснення посол Пеленський. По дискусії ухвалено отсі резолюції: 1) Повітова довірочна нарада УНДО в Теребовлі висловлює свою повну солідарність із постановами ЦК. УНДО з 7. травня ц. р., що їх у цілости піддержує та взиває провід партії перевести консолідацію внутрі партії, як теж доложити всіх зусиль до переведення консолідації всіх українських сил. 2) Зібрані громадяни теребовельського повіту закладають рішучий протест проти наміру вивласнити площу Сокола-Батька у Львові, бо це одинока площа, де українці мають змогу відбувати свої краєві народні свята та фізично виховувати свою молодь. Зібрані заявляють, що ця площа закуплена дрібними жертвами всього українського народу і тому ніяка ціна чи заміна не може бути еквівалентом за неї.

ПОВІТОВА НАРАДА В ЗАЛІЩИКАХ.

Заходом Повітового Народнього Комітету, у якого проводі стоять віддавна місцеві заслужені діячі, б. сен. Василь Бараник і д-р Ромен Стефанович, відбулася в Заліщиках у неділю 29. травня ц. р. пополудні повітова нарада заступників делегатів поодиноких громад Заліщиччини для обговорення актуальних політичних справ при участи 51 делегатів. Нараду отворив і проводив нею голова ПНК б. сен. Василь Бараник, секретарював п. Маріян Панас зі Заліщик. Реферат про політичне положення і про діяльність Української Парляментарної Репрезентації та про нові важніші закони, що торкаються хліборобів і села, виголосив посол д-р Степан Баран. У дискусії над рефератом забирали слово: д-р Роман Стефанович, Іван Курієць зі Синькова, Іван Юрчишин з Іваня, Ярослав Кузняк з Добрівлян, Іван Бзовий зі Синькова, Василь Мамалига зі Заліщик, Грець Сохацький із Дзвиняча, Павло Скалецький зі Заліщик та Іван Гандзюк з Іваня. На порушені учасниками справи дав відповідь і вияснення посол д-р Баран. З черги адв. Бараник відчитав декларацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. та вияснив її відповідною промовою, ставлячи внесок прияти її до відома. Внесок принято одноголосно і чотирогодинні наради закінчено відспіванням національного гимну.

ПОВІТОВА НАРАДА В ЧОРТКОВІ.

У вівторок 31. травня ц. р. відбулася в Чорткові в присутности 85 учасників, делегатів громад Чортківщини, повітова нарада УНДО заходом місцевого Повітового Народнього Комітету. Нараду отворив і їй проводив сенатор д-р Антін Горбачевський. Реферат про наше теперішне політичне положення і про діяльність УПР виголосив посол д-р Степан Баран. Над виголошеним рефератом переведено довшу дискусію, у якій промовляли: Н. Модюк з Білої, Петро Вівсяний з Долини, Роман Мазур з Павшівки, Степан Винник з Ягольниці Старої, Петро Слободян зі Залісся, Ілько Грицик з Джурина, Максим Дмитровський з Половець, Іван Братків з Джурина, Олекса Горячий зі Шманьковець, Ілько Чепига з Миловець — усі селяни, а з інтеліґенції інж. Василь Трачук та адвокат д-р Іван Хичій. Останній відчитав декларацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. і поставив внесок на приняття її до відома. Резолюції принято одноголосно. Посол д-р Баран дав вияснення на поставлені запити, після чого сен. д-р Горбачевський замкнув наради відповідною довшою промовою.

МАСОВЕ ВІЧЕ В КОПИЧИНЦЯХ.

Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО відбулося в четвер 2. червня ц. р. в 2. год. попол. в салі Народнього Дому в Копичинцях масове віче, в якому взяли участь громадяни з усіх громад Копичинеччини й Гусятинщини в числі понад 600 осіб. Віче отворив голова ПНК адвокат м-р Олександер Зеленецький, покликуючи до президії м-ра Михайла Шахновича, адвоката з Гусятина як председника і дир. Пенцака з Копичинець як секретаря. Реферат про наше сучасне політичне положення виголосив сенатор д-р Антін Горбачевський. З черги посол д-р Степан Баран виголосив реферат про діяльність УПР та про нові закони, що безпосередньо торкаються інтересів хліборобства і села, опісля дав вияснення на запити в цій справі. В дискусії замітну промову виголосив о. декан Анатоль Малиновський, пароx з Чабарівки коло Гусятина, про політичні настрої під цю пору нашого села, що, не зважаючи на лихоліття, не паде духом і вірить у наше краще завтра. Після дискусії председник віча м-р Шахнович відчитав декларацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. та пояснив її у приступний спосіб, ставлячи внесок, щоб цю резолюцію прияти до відома. Крім цього відчитав ще резолюцію з протестом проти наміреного вивласнення Українського Городу Сокола-Батька у Львові і другу з домаганням злагіднити строгі постанови закону про прикордонну смугу. Всі поставлені внески принято одноголосно при загальному одобренні. Председник віча відповідною промовою закінчив наради, після чого відспівано національний гимн.

МОРОЗИВО

ФОРТУНИ НОВОЇ

Сталін розмовляв дві години з ам. амбасадором.

У журналістичних колах Москви сенсацію викликала 2-годинна розмова Сталіна з американським амбасадором Дейвісом; подробиці наради тримають у тайні; Дейвіс заявив лише, що темою була світова політика.

—o—

Перувіянські війська дальше машерують

на Еквадор?

Еквадорське міністерство закорд. справ стверджує в комунікаті, що перувіянські війська дальше займають еквадорську територію.

Перу зосередило на пограниччі 15 бомбових літаків, 3 полки і 3 канонірки.

Говорять, що Перу хоче заняти острів Матапальо у заливі Гваякіль.

ПОГОЛОСКИ ПРО ПЕРУВІЯНСЬКУ ОФЕНЗИВУ НЕПРАВДИВІ.

Перувіянський міністр війни рішуче заперечує поголоски, немов би перувіянські війська перейшли б. ц. м. еквадорський кордон під Напо. У всіх пограничних гарнізонах спокійно.

I-е ЗВІДОМЛЕННЯ

„РІДНОЇ ШКОЛИ" В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАҐОҐІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Відкриття Першої Української Педагоґічної Вистави відбулося в суботу, 4. червня, в 16-ій (4ій) годині пополудні.

2) Педагоґічна Вистава розташована в чотирьох будинках: 1) в головному та 2) бічному будинку Національного Музею при вул. Мохнацького 42,) в хлопячій школі Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Супінського 21 а, 4) в дівочих школах Рідної Школи ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12.

3) Білєти вступу на Педагоґічну Виставу продає каса при вході до головного будинку Національного Музею.

Раз куплений білєт уповажнює до вступу на Педагоґічну Виставу в усіх чотирьох будинках. Педагоґічну Виставу треба відвідувати в порядку її розташування, вказаному під 2).

4) Білєт вступу коштує: для старших осіб по 49 сот., б) для шкільної молоді і військових до сержанта включно по 20 сот., в) для шкільних прогульок по 5 сот. від особи.

II-е ЗВІДОМЛЕННЯ

„РІДНОЇ ШКОЛИ" В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАҐОҐІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Перша Українська Педагоґічна Вистава відкрита в будні від 9-ої до 13-ої години та від 15-ої до 18-ої години.

В неділі і свята одноразово від 10-ої до 14-ої години включно; в дощові недільні і святочні дні та на випадок зголошеної наперед прогульки буде Вистава відкрита нормально до 18-ої години пополудні.

2) Про шкільні прогульки на Педагоґічну Виставу повинні Дирекції позальвівських шкіл повідомити Головну Управу „Рідної Школи" 2 дні наперед.

3) Чергу відвідин для шкільних прогульок усіх львівських шкіл визначить Головна Управа „Рідної Школи".

Дирекції всіх українських шкіл у Львові обовязані довідатися в Головній Управі „Рідної Школи" (Львів, вул. Сикстуська 46, партер) про дату черги відвідин Педагоґічної Вистави шкільними прогульками їхніх шкіл (телефоном 277—52).

По широкому світі.

Швайцарсько-німецькі переговори над розвязкою питань, що випливають з аншлюсу почалися знову в Берні; вони стрічають поважні перешкоди.

Австрійські купці почали підвищувати ціни товарів, зокрема харчів; за те їх покарано високими гривнами.

Шеф румунського генерального штабу ґен. Йонеску виїхав у суботу до Румунії. У Львові прощав його шеф польського ґен. штабу з високими старшинами.

У французькій соціялістичній партії виявився на конґресі в Руені розлім. Небавом мабуть повстане соціялістично-революційна партія під проводом Півера.

У Румунії святкували 8. роковини повороту короля Карла на престіл.

Американський державний секретар заперечив поголоски про недалеку девалюацію доляра.

найкраще холодить

НОВИНКИ.

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **Весняні хмари** одержите навіть без фільтра на знимці, коли будете фотографувати на найкращих заграничних матеріялах з української фото-крамниці Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29. 1639

Виділ СУА пригадує всім своїм членам обовязок взяти участь у загальних зборах львівської Адвокатської Палати в суботу 11. ц. м. Хто не може взяти участи особисто, повинен виставити повновласть ін блянко на руки д-ра Льва Ганкевича, Львів, Руська 3.

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 10. червня

ц. р., год. 7. вечір. На сходинах читатиме д-р Юліян Кордюк другу частину своєї праці п. н. „Гігієна молока та молошних продуктів".

— Нова влада Українського Вільного Університету. Ректором У. В. У. у Празі на рік 1938|39 вибрали професора політичної економії Олександра Мицюка. Проректором буде проф. О. Антонович. Деканом фільософічного факультету вибрали проф. Ф. Слюсаренка, продеканом проф. В. Щербаківського. На правничому факультеті вибрали деканом проф. Л. Шрамченка, продеканом О. Гайманівського.

— 9. ЧЕРВНЯ ц. р. влаштовує ФІРМА ЮЛІЙ МАЙНЛЬ, РИНОК 18, пробу відповідного приготування і варення кави, тому прохаємо скористати з нагоди.

— Виставі закарпатського українського театру у Празі. Закарпатський український театр „Нова Сцена" був від 3-го ц. м. на гостинних виступах у Празі, де в театральній салі „Акрополіс" відіграв „Марусю Богуславку" і „Сорочинський Ярмарок". Протекторат над виставами приняв президент Праги, д-р Зенкль.

— Українець виграв гру з Альохіном. Відомий шаховий грач світової слави А. А. Альохін грав 20-го м. м. у Празі одночасно з 35 грачами. У цьому шаховому турнірі він програв девять партій, у тому числі партію з В. Бачинським, молодим українцем, визначним шахістом-аматором. Цю партію Альохін—Бачинський відзначили знавці, а чеський часопис „Шаховий тиждень" видрукував її в цілости на своїх сторінках.

— Українські афіші колять їх в очі. Ендецьке „Слово Народове" обурюється в ч. 165, що на мурах Львова появляються українські афіші, які повідомляють про мистецькі метчі „України" з польськими дружинами. Одночасно „Слово Народове" домагається, щоб „Україна" друкувала афіші польські, не „циріліцою". Ендецький часопис дозволяє ласкаво розліплювати теж і „рускі" афіші, як цього буде треба. Видно, що „С. Н." не знає про те, що у змаганнях, в яких українська дружина є господарем змагань, вона має право друкувати афіші за свої гроші в рідній мові. І цього права певно ні „Україна", ні інший український спортовий клюб не зречеться.

— Мститься за українську мову. Одна наша громадянка зажадала на залізничій стації Бірки Великі білету до Ходачкова Малого. Урядовець заявив, що „такей стації нема" і на дальші вияснення сказав, що по українськи не розуміє і білету не видав. Не помогло навіть, як для тієї громадянки хотіла купити білет інша особа, полька і жадала його по польськи. Урядовець уважав за відповідне ще пімститися за українську мову так, якби залізничий білет — це була якась ласка. Може компетентна влада повчить залізничого урядовця з Бірок Великих, що його обовязок — розуміти, чого хоче подорожний, а вже ніяк не можна йому мститися за мову, якою подорожний говорить та не видати йому білету.

— Концерт у 25-ті роковини смерти Миколи Лисенка у Бродах. Музичне Товариство „Боян" у Бродах уладжує в неділю, 12-го червня ц. р. святочний ювилейний концерт у 25-ліття смерти Миколи Лисенка. В концерті візьмуть участь: проф. музики Юрій Крих, скрипак, проф. І. Любчак-Крихова, піяністка, та повний хор „Боян" під орудою о. проф. М. Е. Осадци. Реферат виголосить п. Ал. Кузик, фортепіяновий дострій — п-на Ст. Осадца. Початок в год. 8-ій вечором.

— Нові костели й людові домн. В Надвірній мають почати будову нового римо-католицького костела, тепер почали звозити пісок та сробляти каміння. В Жураках, надвірнянського повіту, викінчують будинок людового дому, якого будову почали минулого року. В калуському повіті продовжують будову нових костелів чи каплиць у Сівці Войнилівській, Пняках, Завадці та Цвітовій. У Пняках мають вибудувати теж людовий дім.

— Примусова служба матуристів у відділах праці. У цьому році матуристи мусять відслужити 4 тижні в юнацьких відділах праці. Служба відбудеться у трьох турнусах: 1) від 20. червня до 17. липня; 2) від 20. липня до 17. серпня; 3) від 19. серпня до 15. вересня. Тільки обложно хорих можуть звільнити від тієї служби. Під обложною недугою слід розуміти всякі гарячкові стани від 38 ступнів у гору, всі пошесні недуги й усякі важкі ушкодження тіла. Посвідки про стан недуги видаватимуть лише повітові лікарі. Коротша обложна недуга пересуває речинець покликання на черговий турнус і то лише на підставі лікарського орсчення. Довша обложна недуга може спричинити звільнення від служби праці, а затяжна недуга може спричинити нове обслідування бранковою комісією. Служба праці тісно вяжеться з привілеєм скороченої військової служби. Новобранець з цензусом, який з власної вини не ставиться до служби праці, підлягає, по думці закону про загальний військовий обовязок, аресштові до 3 місяців і гривні до 3.000 золотих, або одній з тих кар. Крім цього право до скороченої військової служби тратить той матурист, якого за кару усувають з відділів праці. Покликані до служби праці користають з безплатного переїзду з місця побуту до місця покликання, а по відслуженні — назад до місця замешкання. Підчас виконування служби праці матуристи отримуватимуть заслуженину у висоті 85 сот. на декаду.

Стрийко казав правду.

Того ранку Степанко збудився в дуже смутнім настрою: в кишені маринарки немов сирітки лежали самітні 5 сотиків, за тиждень мав сідати до іспиту з карного права, на дворі злива, до першого бракує двацятьтри дні, а за дверми, як той змий, що дише вогнем і сіркою, чатувала господиня. Цій господині Степанко вже від двох місяців товкмачив, що матеріялізм погана, нешляхотна річ, та вбиває вищі прикмети духа. Жадаючи грошей за комірне вона дає безсумнівний доказ свого поганого матеріялізму.

Властиво не було чого вставати і Степанко саме думав ще дещо продріматися, коли до кімнати ввійшла тихесенько покоївка з тацею в руках. На таці побрязкували горнятка і склянки. Так, це було сніданння, і Степанко, що від двох місяців не діставав навіть води до голення зразу зрозумів, що в горнятках є для нього сніданння та, що господиня, правда пізно, зате докладно змінилася під впливом шляхотних міркувань свого субльокатора.

І цей, таємничо і несподівано початий день приносив далі заморочливі несподіванки. Покоївка усміхалася, кравець, який кожного ранку приходив з рахунком і кількома „щиримн" словами на устах, тим разом прийшов з пропозицією зробити нове убрання і навіть не згадав словечком про рахунок. Потім прийшов усміхаючись як янгол швець, а зараз по ньому принесли пакунок, де було дві шовкові піжами. До пакунку був долучений лист, де великодушний фабрикант „поручає себе надалі ласкавій памяті". Це все пояснював собі Степанко якоюсь катастрофою, яка сталася в ночі, коли він як найкраще спав. А може — думав Степанко — я є двійняком якогось американського міліярдера, який під впливом душевного залому забив свою стару тітку і тепер мусить скриватися? Хто це може знати? А коли справді так — навіщо придасться опір? Я один — їх багато... Найкраще мовчати і чекати, що з цього вийде.

І Степанко мовчав, коли по піжамах прислали мило до голення, грамофонові кружки, пилосмок, цукорки на кашель, дві червоні рожі, електричні огрівальця на ревматизм, жмачку і песика, білого пекінця. „Які ж це шляхотні люди — думав Степанко — нічого не жадають за ці прегарні і практичні дарунки! Тільки просять, щоб про них памятати..." Зворушення гамувало йому віддих. Лежав на своїм полевім ліжку з кружками під головою, зі жмачкою на ногах, червоні рожі прикрашували узголовя, а малий песик-пекінець зївши цукорки на кашель, розложився на ледівні і натягнув на пушисту мордочку одну із шовкових піжам. За дверми лягла абсолютна тиша.

„Може я помер з нужди і тепер перебуваю в раю" — міркував Степанко. Хотів устати, але перестрашив його пекінець. Тому заслонився пилосмоком, однак і це не багато помогло, бо пекінець зіскочив з ледівні і гострими зубками зловив стопу Степанка. Ця подія викликала гамір і господиня всунулася тихенько до кімнати. Та як вона змінилася! Від вчорашнього змия лишилася тільки поволока тілесна, бо душа — ах ця душа — замінилася в душу овечки і голубки. „Гратулюю Вам, гратулюю — говорила господиня, зловивши в обійми перестрашеного Степанка — я все прочувала, що Вам пощастить ще в житті".

Боже, яке то страшне! — блиснуло в голові Степанка — ця жінка втратила розум. Щоб тільки не впала у скаженість!

— І що ж ви думаєте робити з такою масою грошей? — питалася далі, дивом змінена зі змия на голубку господиня — бо я, як тільки почула кріз радіо, що ви виграли головний льос на льотерії...

Степанко вже й не слухав. З ледівнею в руках, причіпленим до босої пяти пекінцем і червоними рожами за пазухою, почав витанцьовувати ріжні вихиляси по кімнаті.

*

— Видиш ледащо — говорив цього вечора товариш Степанка, коли разом сиділи у вибагливім ресторані — ти так злостився на стрийка, що замість готівки до рук дав тобі льотерійний льос. Готівку ти б вже давно прогуляв а так як тепер, то спокійно закінчиш свою освіту, урядиш собі канцелярію, ну і мені ще позичиш кілька тисяч. Ну, напиймося. Нехай живе Льотерія!

— Нехай живе!!! — закричав зі захопленням Степанко.

— Львівська хроніка. Першого дня латинських Зелених Свят згинув трагічною смертю електромеханік Сімон Техтенгольц. Закладаючи у Великій Сигнівці радіеву антену він хотів перекинути її через електричні проводи високої напруги. Тоді внаслідок короткої злуки Техтенгольц, що тримав в руках дріт, згинув на місці. — Під поїзд кинувся 18-літній Ляйбіш Розенбавм з Монастириськ, що хвилево мешкав у Львові, в готелю Асторія. Причина самогубства — родинні непорозуміння на спадковому тлі. — До загального шпиталю привезли Михайла Пташника з Глухович, львівського повіту, якого побили Петро і Денис Голоди з Глухович. Пташник має рани на голові і на лопатці та зламаний палець лівої руки. — Невідомий тип до крови побив на вул. Театинській 33-літнього Адольфа Гесса. — Під колесами поїзду знайшли смерть 26-літня Яніна Блажейовська і Ральф Порхер, які поповнили самогубство, бо не могли жити разом тому, що Блажейовська була замужня. Блажейовська згинула на місці, Порхерові колеса відтяли обі ноги і він умер у шпиталі.

— Краєва хроніка. У стодолі господаря Сахна в Підволочиських, золочівського повіту, вибухла пожежа. Вогонь знищив стодолу, возівню, господарське приладдя, сіно і солому. Загальна шкода коло 2.500 зол. — В селі Верчани, стрийського повіту, хтось сім разів стрілив з пистолету до Михайла Гриби, який вертався до дому. Гриба легко ранений, справець утік у невідомому напрямі. — В часі їзди з візка лісової залізнички в надвірнянському повіті скотилася колода з такою силою, що пробила стіну особового вагону залізнички й ударила в живіт 30-літнього робітника Василя Турка. Турок умер у шпиталі в Надвірній. — В часі облави за Михайлом Барамущаком, якого підозрівають у вбивстві Мендля Каца в Раві Руській, поліція пострілила Барамущака в ногу. Після переслухання його віддали до вязничного шпиталю у Львові.

— Буря над Лімановою. В понеділок перед вечором пройшла над околицею на межі лімановського та бохнянського повіту нагальна буря з громами та градом. У двох громадах маси води позривали гати та повивертали телефонічні й телеграфічні стовпи. Внаслідок обірвання хмари розлилася на широких просторах повінь, що зробила великі шкоди у землеплодах.

— Німці бойкотують польське радіо. Варшавська „Нова Ржечпосполіта" пише: У відповіді на розпорядок староства в Новому Томислі (на Познанщині), що заборонило закордонні авдиції у прилюдних льокалях, бо німці слухають тільки авдиції з Німеччини, почали німці в тому повіті та намагаються і в сусідніх повітах бойкотувати „Польське Радіо" здіймаючи радіо-приймачі.

— Грім забив 20 весільних гостей. В селі Малямец, на Филипинах, грім ударив у дім, в якому відбувалося весілля, і 20 осіб убив на місці та кільканацять поранив.

— 1000 жидів з Німеччини приїздить щомісяця до Злучених Держав. Прихильне становище американського уряду до жидівської еміграції з Німеччини й Австрії впливає на постійний зріст напливу жидів до Америки. Тепер приїздить місячно понад тисячу жидів до Злучених Держав. За останніх пять літ приїхало з Німеччини до Америки понад 60.000 жидів.

— Жіночі недуги. Автори класичних підручників про жіночі недуги підкреслюють корисне діяння природної гірної води **Францішка Йосифа**, теж у часі своєї практики.

Театри.

Великий Театр:

Середа 8. б. год. 8. веч. „Сісі".
Четвер 9. б. год. 8. веч. „При меті".

Театр Різнородностей:

Середа 8. б. год. 8. веч. „Іван" прем.
Четвер 9. б. год. 8. веч. „Іван".

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:
8. б. Сузанна.
9. б. Ой не ходи Грицю.
10. б. Тітка Карля.
11. б. Нітуш.
12. б. Синя квітка.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ГАЛИЧ:
8. б. Орфей у пеклі.
9. б. Лісова пісня.
10. б. Процес Мері Дейєн.

ЯМНИЦЯ:
11. б. Орлеянка.
12. б. Лісова пісня.

СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. б. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії А. Варнича. Прем'єра.

Зі Станиславова їде театр до Богородчан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
8. б. Пісня Бескиду.
9. б. Гетьман Полуботок.
10. б. Мазепа.
11. б. Ніч під Івана Купала
12. б. Безталанна.

Театр відновляє в новій постановці „Дай серцю волю", „Мати наймичка" і „Нещасне кохання".

КІНА.

АПОЛЬО: „Саратога" (Кларк Гейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентіну"
БАЛТИК: „Дівчата з Новосибірськ".
ВАНДА: „Варвара Радзивілівна", „30 каротів щастя".
ГРАЖИНА: „Примхи маркізи Помпадур", „Жіночки".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Після великої війни".
КОПЕРНИК: „Інститутка" (Д. Дарбіз).
МАРУСЕНЬКА: „Без привалу", „Під тужним прізвищем".
МЕТРО: „Посвята", „Несамовитий дім".
МІРАЖ: „Камеліова дама" з Гретою Гарбо.
МУЗА: „Почалося в поїзді".
ПАЛЯС: „Чесноткива Зузанна"
ПАКС: „Стрийний двір".
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Моя панна мама" та додаток.
СВІТ: „Товариші зброї", „Вождь червоношкірих".
СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні" та ревія.
ТОН: „Оборонці Ріо Гранде", „Концертіна".
УТІХА: „Непереможний Біл" і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 6)
„Льондон"

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 8. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Орк. музика, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Школа шпаків", Пісеньки у вих. шк. дітей Мельсинці на Поліссі, 11.40 Симф. фрагменти з оп. Ріжського Корсакова, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Українська музика а пл., 14.40 М. Карлович, музика в пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова (муринські пісеньки), 15.45 Господ. вістки, 16.00 Із творів П. Чайковського: **Ольга Лепкова** мецосопран, Шеглов басбаритон, форт., 16.45 Промисл і торговля як запілля возової армії, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт форт., і трію, 17.40 Старий Львів: Вол. Черепецький забутий льв. поет, 17.53 Гальо — позір! 18.00 Коваліївний естрів, 18.10 Авд. Чер. Хреста, 18.30 Моцарт із пл., 18.45 „Магнатське сватання" опов. П. Хойновського, 19.00 Співа. реціталь Вол. Дерлецса у супр. форт., 19.20, 20.35 Актуальна гутірка, 19.30 Гумор і пісеньки: Орк., рефреністи, форт.; у перерві: Скеч, 20.45 Веч. денник, **21.00 Праця у пасіці перед пожитком, в українській мові виг. інж. М. Боровський,** 21.10 Шопенівський концерт, 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки.

Четвер, 9. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Музика після Шопена, 11.40 Вінс. Д' Інді: Ваймки із Симфонії на орх. і форт. оп. 25, пл., 12.03 Полуднева авд., 14.35 Волинські діти перед мікрофоном, 14.45 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Планети їх минуле й будуче, 15.30 Звукова гутірка: „Шіккіїв клюб" з муз. іл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Гармоністи та радіочвірка, 16.45 Вакації родини, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. музика, пл., 17.40 „Ця третя" Сенкевича, 17.55 Гальо-позір! 18.00 Огляд видань, 18.10 Бетовен: 15 Варіяцій і фуга на тему Героїчної Симфонії оп. 35, 18.30 Театр Уяви: „Затроєний лицень", 18.55 Арії та пісні у вик. Вит. Мишковського в супр. форт. 19.15 20.55 Актуальна гутірка, 19.25 Ах ті жінки, розр. концерт, орх., сол., у перервах два монольоги, 20.45 Веч. денник, 21.00 Актуальність, 21.10 Пісеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост вістки та гутірка в мадярській мові, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (задав Варшава II).

Пятниця, 10. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Добрий день наймолодшим, „Казка з кожушком" авд. для молодших дітей (музика), 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „С. О. С.", 11.40 Співає К. Кульман, тенор, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На Молочній Дорозі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорами, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт у вик. симф. орх., 16.45 Де розтаборимося, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя: Із Стрийського парку, Популярні мельодії у вик. дутої орх. **17.40 Повість чи новелл, в українській мові виголосить д-р Михайло Рудницький,** 17.55 Гальо — позір! 18.00 У вогні вічних вибухів, 18.10 Форт. реціталь Од Вельгорського, 18.45 Подр. новини, 19.00 Гранціово — муз. авд. на теми Ем. Кальмана, сопр., хор; у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.15 Відьмичі обжинки, 20.30 Європ. кітосл. концерт (трансм. з Білгороду). орх. хор, сопран, тенор, баритон; 21.45, 21.55 Спорт. 22.00 Жанрі концерт балянь, орх., конферансієр, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55, Скрип. реціталь Е. Моріні з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 8. червня 1938.

БЕРЛІН 15.35 Веселі мельодії, 19.10 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05, 19.05 Цик. музика, 17.00 Спів, 20.15 21.00 Орх., ВІДЕНЬ 15.30 Концерт солістів, сопран, пісні в супр. любні, 21.00 Розр. концерт, 22.30 Вечір розр. музики, орх., сол., квартет, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Форт., ПРАГА 18.20 Орх., 21.25 Симфонія ч. 7. ф-дур Бетовена, РАДІО-ПАРІ 20.30 Скрипковий реціталь Кулєшанфа, 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 21.45 22.00 Розр. концерт.

Четвер, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.00 Хор, БУДАПЕШТ 13.30 Цик. музика, 17.30 Форт., 20.00 21.00 „Отелло" оп. Вердія, ВІДЕНЬ 15.30 Твори на флет і кляпесин у вик сол., 19.10 Воєнські пісні, 21.20 Віденсько-мельодійський концерт, 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гренадка-Донський „Золотий хрещик" пєса, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.10 Концерт г-моль Сен Саенса на скр. і орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Відд.-азер. пісні, 20.30 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Люнатичне" оп. Белінія.

Пятниця, 10. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 17.00 Що чуємо в горах, симф. поема Ліста, 20.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Симф. орх., 18.05 Два форт., 19.15 Цик. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.00 Молодь грає і співає, 19.25 20.00 21.00 „Нязлен" оп. Д'Альбера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. полчина, 15.15 Дитячі пісні, 22.30 Соната ц-дур на скр. і форт. Баха, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Вол. Бірчак: Народні забобони, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Легка й танк. музика, 21.00, 22.00 „Ля сіньорінд Джео" оп. Панпантія, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.35 Квартет, 18.20 Орх., 20.30, 21.00 Європейський концерт із Югославії, РАДІО ПАРІ 20.15 Скрипка, 20.30, 21.50, 22.00 Театр Уяви: „Гістовар д'ен Мерль Блянк" драма на осн. Місета, РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.45, 22.00 Вісл.

Радіокутик.

РАДІОСЛУХАЧІ В БОРОТЬБІ З РАДІОВИМ ЗАКОЛОТОМ.

Нещастям всіх радіослухачів у зв'язку з різного роду розладами при відборі радіових авдицій. Переважно повстають вони через різні прилади вайстальовані недалеко приймача. Новітня радіотехніка виповіла рішучу боротьбу цим шкідникам чистоти радіового відбору. Цілий ряд винаходів дозволяє боротися з цим лихом. Цілий ряд воєвідських урядів уже видав спеціяльні приписи, наказуючи власникам забезпечити прилади такого роду мотори та тому подібні інструменти, які є джерелом заколотів. До боротьби з заколотом стають самі радіослухачі та закликають всіх охочих до співпраці в цьому напрямі. Радіофосильня Польського Радія у Лодзі на радіовій виставі, задемонструвала широким верствам громадянства засоби до боротьби зі заколотом. Тепер до цієї боротьби прилучується Клюб Приятелів Радіоаматорів, який під проводом радіорозсильні у Лодзі організує протизаколотний курс.

РОЗТОРОПНИЙ СПІКЕР.

Недавно до студії одної з французьких радіорозсильень прийшов прелегент разом зі своїм псом, якого чомусь не помітили при вході. Коли спікер мав заповісти слухачам авдицію, нагло пес почав дуже голосно гавкати. Зразу спікер та прелегент сильно збентежилися, та спікер дуже скоро опанувався та з цілим спокоєм заповів: „Прошу панства, пес професора X саме тепер повідомив вас, що його пан прибув до студії". Таким чином ситуація була врятована.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 7 червня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·30 зол.
1кг. масла експорт за зачет.	2·30 зол.
молоко	16—17 грот.
яйця копа	3·40 зол.

Тенденція на всі артикули сильна.

Опов'стка.

† **За спокій душ бл. п. д-ра Ярослава Кулачковського і д-ра Стефана Федака** директорів Товариства „Дністер" відправлять у суботу, 11. червня ц. р. з год. 8-ій рано в Успенській церкві Богослужіння з панахидою, на яке запрошує Дирекція „Дністра". 1252

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 3 і півріччною практикою шукає патрона. Зголошення під „Характер". 1245 2-2

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ на Собіщині 7, на поверсі 2 вел. кімнати сонячні, великий тарас, вел. передпокій, кухня, лазничка і т. д. від 1. липня або скорше до винайму. 1229 1-3

ПОМЕШКАННЯ 3 кімнати з кухнею, комфорт, у партері, вул. Длуґоша 35 негайно до винайму. Інформації тел. 265-87 1249 1-3

ПАНСІОНИ

ДОРА! Пансіон „Малява" давніше „Олена" в найгарнішім і догідних положенню порушає сонячні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 2-10

РІЖНІ

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брама Андріолського. С. Дуб. 1162 4-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ширкові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 62-100

МАШИНОПЕРЕПИСУВАННЯ друкування на цикльостилю, дешево, поправно — Іваничишин, Городецька 23, телеф. 246-85. 1212 2-2

ГАЛЯНТЕРІЯ, красненьке приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Вайки 10. 1016 1-6

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові листівки артиста маляра А. Климка, а осоє: Бій під Крутами, Бій на Маліні, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 4-12

ДЛЯ ПАНЬ! 400 залишених найновіших плашів і костюмів весняних, продаємо тепер по сезонових цінах. **MAISON POSAMENT.** Львів, Академічна 2. 1231 1-3

СЕКРЕТ доброї напраси годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки мистець годинникарства **Гутерман, Сикстуська чотирнацять.** 1105 4-12

СІТКОВІ СОРОЧКИ, мужеські, здорові і приємні в ношенні в різних гарних кольорах 4.00, піками із шовкової пряжи в нові модні 9.50 — 10.80 — 11.80 13.80. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 2-2

КАФЛЯРСЬКА КООПЕРАТИВА „КЕРАМІКА" виконує всякі кафлярські роботи по цінах конкуренційних, солідно і на час. Зголошення приймає щоденно від год. 7-ої рано до год. 19-ої вечором при вул. Шептицьких ч. 16 А. Телефон ч. 206-19. 1253 1-2

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машини до морозива поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 87. 1242 1-7

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ ідальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-75.
948 29-50

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої достави. 806 1-50

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ледівні САКА

найдешевше купите просто в фабриці Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-86 1119 1-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 124 (14.955). Львів, четвер 9. червня 1938. Uprata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Не хочемо відповідати перед народом за злочини Сталіна".

ПУБЛИЧНИЙ ПРОТИМОСКОВСЬКИЙ ВИСТУП УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ У КИЄВІ.

На краєвій конференції компартії у Києві предсідник відчитав листу 60-ох новообраних членів партійного комітету Київщини. Тоді один з них, Ковалів, голосно запротестував і заявив, що не прийме вибору, бо не хоче відповідати перед народом за злочини Сталіна. Тоді кільканацятьох інших учасників конференції почало голосно протестувати; агенти ГПУ усіх їх виарештували. (АТЕ).

РЕДАКТОРИ КИЇВСЬКИХ ЩОДЕННИКІВ НЕ ПОМІСТИЛИ ВІДОЗВИ В ОБОРОНІ „ЄДИНОЇ, НЕДІЛИМОЇ".

ГПУ арештувало кількох редакторів „Вістей" і „Пролетарської Правди" за те, що вони не помістили відозви московських комуністів до українців, яка накликує до поборювання українського сепаратизму та називає Україну „нерозривною частиною СССР". (АТЕ.)

Перед великими змінами в італійській державній та партійній верхівці?

ЧІЯНО СТАНЕ ГЕНЕРАЛЬНИМ СЕКРЕТАРЕМ ФАШИСТІВСЬКОЇ ПАРТІЇ, СТАРАЧЕ — ГЕНЕРАЛЬНИМ ГУБЕРНАТОРОМ ЛІБІЇ, БАЛЬБО — ВІЦЕКОРОЛЕМ АБІСИНІЇ, ГРАНДІ — МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Як говорять у римських добре поінформованих колах, Мусоліні хоче перевести поважні зміни на провідних адміністраційних і партійних становищах. Міністр закорд. справ Чіяно став би генеральним секретарем партії, залишаючися в уряді як міністр без теки; на його місце прийшов би амбасадор в Льондону Гранді. Дотеперішній генеральний секретар партії Старачє став би генеральним губернатором Ліббії на місце маршала Бальбо, що став би віцекоролем Абісинії. Кн. Аоста після операції мусить узяти відпочинкову відпустку.

„Робітничо-селянська соціялістична партія"

ПОВСТАЛА У ВИСЛІДІ РОЗДОРУ СЕРЕД ФРАНЦУСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ.

На конгресі французької соціялістичної партії в Руаян відбулось голосування над резолюціями. Проект резолюції Блюма дістав 4.872 голосів, групи Жиранський-Баціль — 1738, революційної лівиці (Півера) — 1430; 259 учасників конгресу не брало участи в голосуванні.

Коли оголошено вислід голосування, на салі появилися летючки, які заповідали, що **16. ц. м. уконститується у Парижі „Робітничо-селянська соціялістична партія"** з членів революційної лівиці. Вони не можуть погодитися зі становищем Блюма, що висловився за обединанням усіх партій на випадок війни

Чому еспанські нац. літаки бомбардують закордонні кораблі?

НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ ЗБОМБАРДОВАНО 58 БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ.

Еспанський нац. уряд оголосив через радіо таку заяву:

Червоні боронятся завдяки воєнному матеріялові, який дістають зі закордону. До пристаней червоної Еспанії причалюють безнастанно чужі кораблі з воєнними доставами. Національний уряд уважає їх піратськими, тому національні летуни бомбардують тепер закордонні кораблі, що причалюють до червоних еспан. пристаней.

Як подає Райтер, від початку еспанської домашньої війни збомбардовано чи інакше заатаковано 58 британських кораблів; 6 зпоміж них затонуло. При тому 14 британських моряків згинуло, коло 50-ох ранено

Перед японським наступом на Ганкав.

КРИТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ КИТАЙСЬКОГО УРЯДУ.

У Китаю ідуть завзяті бої за Ганкав, осідок китайського уряду; місто вже загрожене безпосередньо.

Як стверджують невтральні обсерватори, упадок Ганкав буде мати більше значіння як упадок Нанкіну. Опір китайців слабне, поширюється дефетизм і анархія, у куомінтані скріплюються тенденції до угоди з Японією. Вже тепер у китайських провідних колах **часто чути думку, що Чанкайшек повинен уступити і уможливити сформування нового уряду, що заключив би з Японією перемиря, згідне з національною честю.**

Тайний договір між Китаєм і СССР.

Японські поінформовані кола твердять, що китайський уряд заключив зі совітським договір, на основі якого СССР збільшить військову поміч для Китаю та вишле одну дивізію до Сінкіяну, щоби запевнити звязок постачання зброї та муніції для китайської армії.

Судовий епільоґ револьти бразилійських інтеґралістів.

У Ріо де Жанейро почався процес проти учасників змови інтеґралістів. Від 11. травня до здавлення револьти арештовано 1.604 змовників, з того 437 військових. Дотепер у вязницях залишилося 1.015 осіб.

—o—

ДО ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ належить обезпечити від огню також господарські знаряддя, живий інвентар, хатню обстанову, одяги, білля і т. п.
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" у Львові, вул. Руська ч. 20.

Всі Елєгантні Панове
убираються у знанім краєвецькім салоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

„Тільки я сам і ніхто більше.."

Львів, 8. червня 1938.

Чи ви, дорогі брати і сестри, зауважили одну дуже цікаву й дуже поширену рисочку вдачі у наших земляків (-ок):

Коли хтось із нас щось робить, то відразу находяться у нашому громадянстві люди, які або кричать, що ця робота нічого не вартна (ще поки видні якінебудь її практичні висліди) і згори її дискредитують, або підхоплюють чужу ініціятиву і ведену вже ким іншим роботу починають „дублювати", підрізуючи попередню. Буває таке, що пручаючись спершу проти чужої думки, за якийсь час таки до неї переконуються. Це свідчилоб про них добре, бо тільки дурень не дає себе ніколи переконати. Але ба: приймаючи ту чужу думку як свою — вони не почуваються в найменшій мірі до морального обовязку признати чужу ініціятиву та співпрацювати з ініціятором. Навпаки, це вже ноторійне явище, що саме той, хто ту добру думку піддав, опиняється поза бортом реалізації свого власного пляну: і той, хто його реалізує, образився би, колиб хтось зважився сумніватись, що це він і тільки він ту добру річ задумав! Інколи навіть, з уваги на добро справи, треба вживати своєрідної дипльоматії, щоб так штудерно піддати думку людині, від якої залежить справа, щоб та людина набрала переконання, що це від неї виходить ініціятива: колиб не вона перша почала голосно про це говорити, реферувати та захвалювати, тоді діло пропало: Бо що добре в устах того достойника, то зовсім кепське в устах сірого зідача хліба, хоч би у тексті говореного не було найменшої ріжниці.

Девіза „тільки я сам і ніхто інший" має ріжні причини й джерела. Поруч з егоцентризмом вдачі (всі славяни, як відомо, є індивідуалістами, а українці — не вважаючи на мудру народню приповідку „громада — великий чоловік" — поклоняються радше приповідці „що голова — то розум"), найбільшу ролю грає тут мабуть таки недовіря до земляка, до його чесноти, до його знання і хисту. Коли в нас довідуються, що десь хтось щось робить, то перша реакція не є вдоволення з цього приводу та зацікавлення суттю його акції, тільки страх, чи борони Боже він чогось не напутав або навіть не зробив якогось нац. свинства. Очевидно, поруч із притупленим почуттям автокритицизму та невмінням оцінити якслід свого земляка і його здібности добре повести справу, покутує тут ще закорінений від старих австрійських часів культ бюрократичної формалістики. „А чи він має на це повновласть, а в чийому імени він виступає, а хто йому це казав робити, а чого він до цієї роботи береться?" — це все питання, які обовязково випереджують (якщо взагалі їх на чергу допускають) питання інші: чи дану роботу треба вести, чи вона з національного боку корисна, чи треба радше висловити признання тому, хто проявляє ініціятиву та своїм хи-

етом чи індивідуальними прикметами робить те, чим займається інший?! Очевидно, колиб кожний на власну руку вів якусь акцію, міг би повстати хаос. Але 1) таких диверсійних виступів не маємо на думці і 2) фактом є, що диверсій у нас майже не буває, що є доказом саме на те, що наше національне життя здорове.

Але і недовіря до земляків і егоцентризм та формалістика і звичайна особиста заздрість чи інколи й страх перед „конкурентом" не були такі прикрі, колиб не йшли в парі з політичним примітивізмом. В усьому світі відомо, що всього того, що належить до ділянки суспільно-політичної праці, один ніяк зробити не вспіє. Навіть у монопартійних державних системах є такий поділ праці і функцій, що ріжні люди та ріжні органи влади виконують ті завдання, яких їхні сусіди з тої самої вулиці виконати не змогли. Коли нам, українцям, потрібні звязки з усіми можливими чинниками в краю, в державі та в широкому світі, коли наша ситуація примушує нас вести інформаційну працю серед усіх, що цікавляться і ще не цікавляться українською проблемою, коли ми на внутрішньому нашому відтинку маємо до діла з мозаїкою партій, груп і течій, які (чи це комусь подобається чи ні) існують і мають свою історію та свої цілі, то є річчю аж надто ясною, що повинна бути тільки зорганізована або незорганізована координація зусиль, — незорганізована формально, але існуюча спільнотою свідомости, що кожний на своєму відтинку робить те, що до нього належить, і що кожний зокрема має разом з усіми іншими ті самі остаточні цілі та те саме почуття національної чести.

Для кожного у нас є місце і для кожного є місце серед безміру праці, що її треба виконувати. Навіщо утруднювати собі взаємно життя а не влекшувати і навіщо собі взаємно кидати у праці колоди під ноги — цього не можемо зрозуміти. У кожному народі буває маленька злоба маленьких людей, для яких особисті гонори й особисті амбіційки виповнюють увесь світ їхніх переживань. Поруч із егоцентричними вдачами бувають теж анархічні, які теж не годяться для співпраці та кожний гурт розсаджують. І це явища нормальні. Ненормальними стають з моментом, коли вони не є одиничними випадками, лише набірають характеру масового явища або коли зачеплюють такі ділянки, від яких повинні стояти осторонь, чи роблять це у такій яскравій формі, яка викликує вже прилюдне згіршення.

Тому, що міркування на такі теми, не підтримані конкретними прикладами з життя, можуть викликувати сумнів, чи справді автор не переборщив, чи не пише таких слів під враженням якогось відірваного випадку, — служимо прикладами.

Ось українські націоналісти, поборюючи (як і ми) соціялізм, у боротьбі проти українських соціялістів ідуть так далеко, що не допускають питання, чи може в українському національному інтересі лежить рівнож пропаганда української справи і серед чужинецьких соціялістів і що чейже ідеольогічно-політична ворожість не повинна впливати на оцінку чесности земляків з іншого табору, їх знання чужинецького соціялістичного світа і хист промовляти до тих соціялістів, з якими ніодин націоналіст ніякого звязку втримувати не може. Те саме торкається і наших соціялістів: найслабше місце їхньої полеміки з українськими „фашистами" це непризнавання українському націоналізмові, як такому, його органічно-суспільних джерел та рації екзистенції саме на тлі сучасних ідеольогічних течій у всьому світі. Кооператори непримирні до конструктивного приватницького світа, приватники не бачать у кооперації сили певного національно-суспільного руху. Коли якийсь український діяч чи цілий гурток має свої звязки з деякими польськими діячами, то земляків морозить, чи припадком не йде торг за їх тіла і душі. Коли хтось знайомий з жидівськими діячами, то він в опінії земляків вже обовязково фільосеміт, як не просто шабесгой.

Ось з останніх днів один яскравий приклад такого „тільки я уповажнений щось робити, а хто робить поза мною, той підпадає анатемі". Провадить „Діло" прилюдну дискусію на тему вічної війни чи замирення з галицькими москвофілами. Находиться невідповідальний журналіст, який — на жаль — має завелику свободу рухів у відповідальному тижневику та відчуває злість до „Діла", що не вдалися йому деякі маневри похвальні з погляду особистої амбіції, але не співзвучні з інтересом нашого щоденника. Історією москвофільської течії ніколи не цікавився і її не знає; не знає генези згаданої прилюдної дискусії та її куліс, і не знає відносин у нинішньому москвофільському таборі ані тамошніх людей, не знає в найменшій мірі практичних цілей та завдань тієї дискусії і деяких позитивних висліпів, які вже є. Не тільки цього всього не знає, але й не хоче знати, бо колиб хотів, то не мав би найменших труднощів познайомитись. Але цього йому і не треба: шкварить у згаданому відповідальному тижневику цілком невідповідальну статтю з лайкою на „Діло" і його Редакцію, намагається здискредитувати всю нашу прилюдну дискусію на тему можливостей замирення з москвофілами та виписує речі, які для тих, що сяк-так знають москвофільські відносини, просто страхітливі: йпр. не соромиться друкувати „пер екстензо" „пунктів" одного москвофільського типа, вивищує його до ролі якогось вождя і не розуміє, що такою писаниною не тільки минається з дійсним станом речей, але робить тому „русскому" і його приятелям найбільшу прислугу, бо дає йому пашпорт туди, куди він і без того преться передніми і задніми дверима, щоб шкодити українству. Бессервісерський арогантський тон ментора, який дає поуки та морали у справі, щодо якої сам не має зеленого поняття, а також поквапність кидати інвективи й інсинуації, — це вже специфікум стилю отого журналіста.

Або інший приклад з недавніх днів: твориться гурток журналістів із ріжних політичних таборів, які сходяться та говорять на актуальні теми та стараються узгіднювати той погляд на них, що його мають висловлювати у своїх часописах. Кому це шкодить?! Шкодить амбіції тих, які самі не можуть з отими всіми людьми стрічатися і находити з ними спільну мову хочби в отаких спорадичних випадках. Тому треба було накидатися і лаятись та розбивати те конструктивне і позитивне, що творилось. Бо як-же можна було повірити, що на отих сходинах не йде торг за національні цінности?!

Пробіг, земляки! Коли хтось із вас не знає, що в нинішній важкий для нації час діяти, хай не думає, що й усі інші теж не знають. І може направду пора вже прийти до висновку, що право виявляти ініціятиву та працювати не може бути нічиїм монополем.

ік.

ГЕРГАРД ГЕЗЕМАН

Утеча

Повість. 224 сторінок.

Переклав ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

Із воєнної епопеї геройського сербського народу. Сербія очима німця, що відступав перед німецькою армією.

ЦІНА КНИЖКИ ЗОЛ. 2.50.

почт. перес. 30 сотиків,

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10/11. п.

Політичний ярмарок.

Знову пахне порохом в Европі. Ми що йно пережили хвилини, коли здавалося он-он вибухне велика пожежа і то в самому центрі культурного світа, в серці Европи. В часі, коли пишимо ці рядки, безпосередня небезпека европейської війни начебто минулася, але загроза існує надалі. Колись пацифісти говорили, що тільки монархи і їх уряди хотять воювати, а народи завжди хотять миру. Властиво цю тезу спростувала ще велика французька революція: нарід скинув короля і саме тоді відчув в собі великі військові інтенції. Без короля і проти інших королів він воював з таким запалом, якого не знали армії старого режіму.

А нині враження таке, що хоч усі готуються, як ніколи раніш до війни, ні правителі, ні народи воювати властиво не хотять. Але й у приватному колі, бодай серед культурних людей свідомо кожний уникає і лайки і бійки, але все-ж несподівано до цього інколи приходить. У міжнароднім житті це діло дипльоматії запобігати такому лихові. В останніх двох тижнях вона виявила максимальні зусилля, щоб оминути катастрофи.

Але в 1914 році дипльоматія своєї місії не виконала і після закінчення війни найбільш зненавиджена була саме вона — ця законна, але **таємна** мафія. Її обвинувачували у тому, що працюючи без відповідної контролі, ховаючи від світа свої махінації, вона створює сприятливий ґрунт для людей злої волі, веде свої небезпечні інтриги, кидає один нарід проти другого у запеклу ворожнечу. Загальне гасло по війні було: геть з таємною дипльоматією!

Ліга Націй мусіла рятувати ситуацію. Її засідання мусіли бути відкритими для всіх, її голос мав лунати на цілий світ. І дійсно на початках Ліга була немов якимсь супер-парляментом світа, а її генеральний секретар — неначе премієр-міністром цієї супер-держави.

На першій Асамблеї (Загальному Зібранні) у 1920 р., коли саме доводилося мені бороти-

серед таких розпучливих для нас обставин кандидатуру України, зїхалися найвидатніші діячі всіх країн. Лунали промови Леона Буржуа, Мотти, Вівіяні, Сесіля, Нансена, Падеревського... Але на цій Асамблеї міністрів закордонних справ було таки ще не багато. Від Франції приїхали люди першорядні, але до тодішнього уряду вони не належали. Де далі тим більше стали цікавитись Асамблеями та Радою Ліги Націй міністри закордонних справ і самі голови урядів. Побували там і Мекдональд і Еріо і Бріян і Штреземан і Остен Чемберлен і Тардіє та багато інших видатних діячів сучасної Европи і цілого світа.

Красномовність, особливо за часів Бріяна, була у Лізі надзвичайна. Але буваючи майже щороку на цих зібраннях, помітив я вже між 1928 та 1930 роками велику зміну: самого Бріяна, рідко зустрічного промовця, що вмів суґестивно впливати на свою авдиторію та виявляти велич свого розуму (це не виключало його помилок) — у 1930 році не можна було вже пізнати. Від його надхнення зперед двох літ майже нічого не лишилося. Діло не тільки в тім, що він постарівся, що серце його ослабло, але в самих обставинах життя Ліги: ідея вже почала себе яскраво дискредитувати.

Ліга Націй ставала щораз менше і менше ідейним міжнароднім центром, все більше — зіздом закордонних міністрів цілого світа, які тут вирішували тисячі справ. Ліга Націй стала справжнім міжнароднім ярмарком.

Промови ставали щораз сухіші, зацікавлення до загальних дебат впало, зате всі зрозуміли, що найголовніше не те, що діється на пленумі чи навіть у комісіях, а кулюарні розмови при Лізі, розмови, що провадилися в прославлених готелях Женеви, у проходах над чарівним озером, у прогульках у гори. Там удвійку, у трійку і цілими групами міністри вирішують чи підготовлюють вирішення найважливіших справ світа. Журналісти вже менше сидять на зборах Ліги, зате ганяються за делеґатами, бажаючи коли не довідатись, то бодай вгадати зміст їхніх розмов.

Не всі ці справи, мали пряме відношення до денного порядку Ліги, а коли й мали, то й тут важніші справи вирішувались підчас сніданків та обідів, в канцеляріях Секретаріяту і вже в готовому вигляді переходили до комісій чи на пленум. З роками виробилась на цих засіданнях трафаретна процедура, добре відома постійним відвідувачам Ліги, створився своєрідний ритуал, що його конче треба було перейти та який втратив свою душу. Тільки в разі, коли в кулюарах до згоди не приходило, виникала дискусія, коректив, але часом дуже жвава і гостра. Тоді це звалося „une grande journée", всі збігалися і слухали промовців, коментували кожне їх слово на десять ладів.

Але всеж і Ліга Націй отої таємної дипльоматії таки не знищила, бо й знищити її неможливо: і внутрішнє громадське життя вимагає попереднього порозуміння між діючими особами. Коли їх розмова ведеться прилюдно, кожний з них оглядається на свої маси, на старі амбіції іт. д. До згоди таким робом прийти тяжко. Отже у ще більшій мірі це торкається міжнародніх відносин.

Але Ліга Націй привчила керманичів закордонної політики таки більше рахуватися з настроями мас, частіше звертатись до них з розясненнями, з повідомленнями, з промовами. Навіть ті держави, що вийшли з Ліги, в широкій мірі додержуються цієї нової практики.

Але найголовніше та безспірне значіння існування Ліги для дипльоматичної техніки полягає у встановленні безпосередніх зустрічей між керманичами закордонної політики світа. Нормальні дипльоматичні звязки акредитованих послів не можуть заступити цих безпосередніх розмов між відповідальними людьми. Вони можливі і без Ліги, але для відвідин одного міністра у другого потрібна довга підготова, тут заторкнені амбіції і саме коли відносини псуються, коли такі зустрічі особливо потрібні,

вони стають інколи просто неможливі. Ліга Націй, відштовхнувши від себе Німеччину, Японію, зразивши до себе Італію, у переконанні, що цим вона боронить справу мира, на ділі цим дуже його загрозила: саме в цю хвилину, коли відносини в центральній Европі так загострились, ці безпосередні розмови, могли б запобігти найкраще катастрофі.

У Женеві, на політичному ярмарку, ці зустрічі навязувались самі собою. Звичайно там, де повстають основні і непереможні розбіжности, і ці зустрічі нічого не поможуть, а проте це важливий технічний засіб, що веде бодай до взаємного зрозуміння, до безпосередніх висловів, до проявлення доброї волі.

Над Леманським озером можна було бачити відразу найвидатніших політиків цілого світа. В самому факті цих зїздів безперечне значіння Ліги, далеко реальніше, ніж принцип колєктивної забезпеки.

В цьому і найбільше в цьому полягало і для нас значіння Ліги Націй, бо цей „ярмарок" давав нам одиноку можливість зробити те, що при інших обставинах булоб багато важче: це дало нам можливість, особливо за останніх десяти років, поставити твердо на міжнароднім форумі справу України як одну з важливіших проблєм сучасного світа. В майбутньому це нам пригодиться.

Але використовуючи і саму Лігу Націй і ті установи, які довкола неї повстали для наших цілей, ми ніколи не мали і в думці безоглядно годитись з усіми її принципами та особливо з усіми її ріщеннями. Ми ніколи не забували, що це все таки союз людей і держав, що хотять зафіксувати, зберігти ті міжнародні відносини, що їх створили переможці. Миж переможені і покривджені, де для Української Державности нема місця, миритись не могли. Ми в Лізі були вічними протестантами.

Олександер Шульгин.

* * *

На бажання п. Олександра Шульгина вважаємо своїм обовязком льояльно зазначити, що в останніх двох його статтях на тему „Місія Симона Петлюри" ми перевели деякі такі зміни у тексті рукопису, які викликують застереження Автора (м. і. щодо характеристики побуту німецького війська на Україні у 1918 р.). На своє виправдання можемо тільки зауважити, що 1) почерк п. Олександра Шульгина належить до найстрашніших, в якими приходиться редакторові, що привик уже до всяких рукописів, стрічатися; 2) стаття була така широка, що необхідно було її скоротити і 3) стаття була передбачена на роковини смерти С. Петлюри, але спізнилася і тому не було вже змоги відіслати її поза травень, щоб листовно порозумітися з Ш. Автором. **Редакція.**

ГЕНЕРАЛА СЕДІЛЛЯ ЩЕ НЕ ВЗЯЛИ В ПОЛОН.

Хоч мексиканський уряд нераз заповідав, що сподіється небавом зловити ген. Седілля, він все ще є на волі.

Уряд заперечує поголоски, що до тепер ще не здавлено повстання.

МОЛОДІСТЬ і ВРОДА

ідуть разом...

Не всі жінки зберігають безцінний дарунок природи: гарну цеpу. Але навіть жінки, які занедбали свою цеpу, можуть привернути красу молодости постійно вживаючи засобу мила Пальмолів, яке багатьом жінкам принесло знамениті висліди. Масуй тіло вранці і ввечір багатою піною мила Пальмолів. Втирай її кінцями пальців.

Масляновий олійок, якого вживають до виробу мила Пальмолів, є відомий як засіб краси. Дозвольте масляновому олійкові просякнути в пори шкіри; він їх докладно очистить і вякшить свобідний відвих. По таким можнім засобі шкіра стає свіжа, чиста та еластична. Цера стає гладка і гарна, а шлях до довготреваної молодости і вроди стоїть перед Тобою відкритий.

ШАМПУН ПАЛЬМОЛІВ ПЛЕКАЄ ВОЛОССЯ, ЯК МИЛО ПАЛЬМОЛІВ ЦЕРУ.

Коли помітиш, що Твоє волосся втратило природну м'якість і красу, а при дотику товсте і тяжке, вмий їх у Шампуні Пальмолів, яке виробляють на масляновім олійку, будеш захоплена висліда ми. В кожній коперті 2 торбинки Шампуну.

БІЛЬШЕ НІЖ МИЛО — ЗАСІБ КРАСИ

Мило Пальмолів можна дістати у всіх перфумеріях і дрогеріях та у крамницях Народної Торговлі, міських українських кооператив і Центросоюзу.

З польської преси.

„Хто може бути наслідником Коновальця?"

У виленському „Слові" (ч. 152, з 4-го червня ц. р.) появилася друга частина розмови з колишнім начальником відділу для справ національностей при міністерстві внутрішніх справ, Генриком Сухенек-Сухецьким. (Першу частину зреферували ми в передостанньому числі „Діла"). У цій, другій частині п. Сухенек переповідає більш-менш історію та діяльність ОУН не виходячи зрештою поза факти і тон відомі нам з польської преси. Він теж думає, що єдиним завданням політики полк. Коновальця було за всяку ціну не допустити до українсько-польського співжиття в Галичині та північно-східних землях. Ця думка, як і багато інших з цілої тої розмови, відгонить доволі великим примітивізмом, який тимбільш вражає у людини, що стояла на високому становищі, особливо на становищі, на якому можна було мати змогу багато знати.

Твердить п. Сухенек, що декларація мін. Перацького з січня 1932. р., договір про ненапад з Совітами та польсько-німецьке порозуміння були великим ударом у політику полк. Коновальця, що полк. Коновалець „ставався зайвий".

„Все те спричинило, що мусіли приснути й останні надії організації Коновальця. Залишилися для українців у краю два виходи: або почати збройне, безнадійне повстання проти Польщі, або почати балачки з поляками. Вибрали те друге. Лист митрополита Шептицького, виданий після вбивства мін. Перацького і вбивства дир. гімназії Бабія, як теж процес убивців мін. Перацького у грудні 1935 року — протверезив мозки і дозволив довести до знаменних виборів до парляментарних тіл у 1935. році. Це були історичні моменти. Момен-

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 7

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

НЕДИПЛЬОМАТИЧНИЙ ПОЕТ.

Крик душі Чаадаєва — це був крик холодного глядача, фільософа, крик душі Франка — це був крик поета й діяча, якому карлики під шкуру вбивали тисячі більших і менших шпильок. Чаадаев бував у великопанських сальонах, театрах, клюбах; довкола нього — каже Герцен — вертівся „вихор лишь", а він „вередував, робився чудним, відчужувався від товариства, не міг його покинути, потім сказав своє слово... знову замовкав, знову ставав химерним, незадоволеним, роздражненим, знову тяжив над московським товариством і знову не покидав його"[13]). А яким іншим був наш Франко! Він не знав сальонів, клюбів, у театрі бував рідко, та й не в льожі, не в добірнім товаристві; його життя плило в убогій хаті або в редакції; його слухачами не були, як у Чаадаєва, дами, обвішані золотом і бриліянтами, лисі сенатори, генерали, сита молодь; його слова йшли з газет, журналів, до широкої юрби; його слухачами були селяни, робітники й голодні студенти; він не шліфував слів з холоднокровністю, з надумою, у гарнім кабінеті; у нього не було часу й спромоги бути вередливим і чудним; у нього слова росли й росли на клаптиках паперу, що все свіжі появлялися на вбогім його столі; його слова росли годовані його кровю і жовчю. Через те й його слова в „Nieco o sobie samym" сказані не дипльоматично, без рукавичок, різко.

Франко, як журналіст, публіцист, політик мусів часто виступати проти видних і впливових людей, а що був він гострий на язик і любив добре поглузувати зо своїх противників, то мав чимало ворогів, які, де треба було, вміли пошкодити йому. Не дивота, що коли Франко кандидував до сойму 1895 року чи до парляменту 1897 року, то вони повалили його, хоча селяни йшли за ним лавою; що не допустили його до університетської катедри, хоча сенат був за ним і ніхто більше від нього не мав права на неї. Не треба одночасно забувати, що Франко в очах галицького суспільства був єретиком, червоним радикалом, соціялістом, небезпечним агітатором, і що правовірні льояльні, мирні громадяни чимало страхалися його ідей, його впливів і кидали йому під ноги колоди, та як була нагода, ще й вбивали не одну гостреньку шпилечку під шкіру. А що у свому житті Франко чимало зустрівав людей підлих, безхарактерних, що шукали в патріотизмі наживи, ріжного сорту перевертнів, а душа його була вражлива, нерви витончені, то ясним буде його конфлікт з українською інтеліґенцією, головно галицькою, що і знайшов свій яскравий вираз у спо. „Nieco o sobie samym".

На сповідь Франка прийшла проповідь „Діла". 13 травня 1897 р. в числі 97 „Діла" появилася передова стаття без підпису п. з. „Смутна поява". Вже після появи цієї статті було загально відомо, що її автором був посол Юліян Романчук. Тепер знаємо, що на жадання д-ра Щурата Романчук читав свою статтю співробітникам „Діла" (ред. Іван Белей, М. Струсевич, І. Березинський, д-р Щурат), що стаття була писана в різкій формі, і що її вістря значно притупили ці співробітники[14]). Як би там не було все-ж дивно, що і в тій формі, в якій стаття появилася, вона була видрукована в „Ділі".

(Далі буде).

[13]) А. И. Герценъ. оп. ціт

[14]) Д-р В. Щурат. Франків „Іван Вишенський", ст. XII.

ти, що могли би бути важним кроком уперед на шляху розвитку польсько-українського співжиття."

На запит, як треба схарактеризувати полк. Коновальця, п. Сухенек відповів:

„— Гадаю, що після того всього, що про нього писали та що доказали на процесах, то я як поляк і дотого діяч з 1905-го року, і далі як такий, що має багато відомостей з часів мого урядування чи то у штабі чи в міністерстві внутрішніх справ, можу сказати тільки одне: — Це був тип з великим спритом та організаційним хистом. З великими амбіціями і може тому не далекозорий політик, але на щодень — чому ні."

Співробітник „Слова" поцікавився, хто може бути наслідником полк. Коновальця на становищі провідника ОУН.

„— На це питання — сказав п. Сухенек доволі важко відповісти. Попри Коновальця були одиниці тієї міри, що Грибівський-Урбан, Ярослав Барановський (той, що зомлів у Роттердамі), Роман Сушко і багато інших меншого значіння. Знав я одного — але він вже не жие. Найімовірніше — наслідника не треба буде, бо загальною консеквенцією, не тільки смерти Коновальця, мусить бути упадок організації того типу, яким була ОУН."

Вкінці п. Сухенек на запит, що могло бути причиною, що большевики вбили полк. Коновальця; висловлює здогад, що могли в цьому відіграти якусь ролю японсько-китайські події та теперішне положення на Великій Україні.

В. В. про „стан посяданя".

У тижневику „Зврот", органі т. зв. „Фронту Морж" (ч. 23, з 5-го червня ц. р.) появилася стаття п. н. „Чи не можнаб заглянути глибше?", підписана буквами В. В. З уваги на те, що стаття появилася в офіційному органі „Фронту Морж" не треба мабуть пояснювати, хто криється під тими буквами, щоб забрати слово у моменті, коли в Польщі йдуть балачки про якусь консолідацію, про сильний та авторитетний уряд, про якусь одностайну національну політику у відношенні до меншин.

Пан В. В. твердить, що теперішня Польща має тих самих ворогів, що й колишня, тільки ті вороги сьогодні сильніші та багато небезпечніші.

„Колишня Польща мала свої національні меншини і мала бунти, які вони викликували, мала Гонтів і Залізняків, що стояли на їх чолі. Мала теж і Вишневецьких, що заводили дуже упрощений порядок. Чи сьогодні ніхто не бачить кандидатів на їх наслідників? Чи з довгих, важких і таких дуже коштовних досвідів витягнув хтонебудь достаточну науку?"

Пан В. В. пригадує, що кілька літ тому написав був довшу статтю про „сумні відносини у Східній Галичині", але цензура сконфіскувала найсуттєвіше місце тієї статті. А тепер, „по кількох літах збирається у Львові група найповажніших людей, прихильних урядові, які стверджують, що польщина на сході щораз більше відступає." Отой уявлений, байдуже: в добрій чи злій вірі, „відступ польщини" дуже лякає пана В. В. Він пише:

„Одного дня та в однім часописі я вичитав вістки: про волинське село, залите большевицькими плахтами на день 1-го травня, про обєднання німців, що зголосили те польській владі, та про домагання „освоєних українців", що розбивають єдність і споєність держави. Як долучити до того жидівську справу, сьогодні менше виразну, але неменш небезпечну, то мимоволі виринає питання, чи цього не за багато на раз? Чи в періоді навіть найслабшої влади хтось відважився був виступити з такими домаганнями?

Далі п. В. В. ще більше „страшить" виказуючи при цьому нібито незарадність влади і польського громадянства:

„А громадянство, особливо та його „міродайна" частина і туба, що за нього промовляє? Жалюгідна! Сміється і плаче, тішиться і нарікає, все малощо не одночасно. Ми стратили кількасот тисяч гектарів землі при чулій опіці — зробім віче! Українці опановують Львів — завяжім комітет. Коли втрати стануть ще більші — зробім свято, а як буде ще гірше — поставимо памятник! А спішімся при цьому, щоб не бракло нам місця, бо німці й українці замість ставити памятники, ту землю „ревіндикують", замість ухвалювати резолюції — поступають у праці."

Нічого нового п. В. В. не сказав та й годі з тієї статті виміркувати, якої конкретної програми він тримався би, прийшовши знову до влади. Зворот про те, що з історії треба вчитися, вказував би на деяку ревізію його давніх протиукраїнських поглядів, так само зворот про потребу рахуватися зі статистичними даними. Добра є теж його нехіть до „освоєних" українців. З другого боку маємо цілу низку уваг, які цій ліберальстичній тенденції заперечують та пахнуть аж надто програмовими тезами давнього бльоку Хієно-Пяста. Стаття взагалі хаотична і не має характеру програмової заяви.

Нерви зі сталі

придались би в теперішніх часах, коли нервова система є в розладді, а безсоння не дозволяє вам вночати. Замітайте за зела магістра Вольського в охор. знаком „Пасіверова", що містить у собі Пассифльору (Цвіт Муки Христової) — рослину, що втихомирює. Вони загодять розладдя нервової системи: неравицю серця, болі і памороки, почування несупокою та приводять покріпний природний сон не спричиняючи звички. Можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Виробня: Магістер Е. Вольський, Варшава, Злота 14, власний відділ у Львові.

З українського життя у Празі.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ Т-ВА ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ ШКОЛАМ У ЧСР.

Дня 31-го травня ц. р. в їдальні інтернату української гімназії відбулися річні загальні збори Т-ва допомоги українським школам у ЧСР. Після звітів з діяльности загальні збори висловили подяку за велику працю і прихильне відношення до Т-ва радникові А. Берінґерові та радникові Й. Урбанові та вислали привіти президентові держави д-рові Е. Бенешові, голові уряду д-рові М. Годжі, міністрові освіти д-рові Е. Франке та голові сенату д-рові Фр. Соукупові.

Загальні збори вибрали на найближчі три роки до Управи Т-ва: майора Ф. Заплеталя, проф. Н. Григорієва, інж. М. Свидана та І. Найдуха. До Ревізійної Комісії вибрали знову проф. М. Тимченка, інж. М. Яремина й інж. Р. Каратницького.

Після загальних зборів всі присутні оглянули будову гімназії та [illegible]

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ ПІДКАРПАТСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У ПРАЗІ.

В половині травня ц. р. відбулися у Празі надзвичайні загальні збори Союзу підкарпатських українських студентів. Найважнішою точкою порядку нарад була зміна назви „руський" на „український" у назві Т-ва та в означенні урядової мови, що ухвалено по рефераті студента Ю. Кене.

По рефераті про сучасний господарський стан на Верховині, було на порядку дня іменування почесних членів. Іменований почесним членом за його особливі заслуги для поліпшення соціяльних обставин високошкільних студентів Підкарпаття директор д-р Микола Долинай, голова Студ. Доп. Фонду ім. кн. Корятовича в Ужгороді.

По уступленні дотеперішнього голови вибраний головою Степан Брезa

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Пятниця, 8. червня (27. травня) 1888.

ПАРЛЯМЕНТАРНИЙ КЛЮБ.

В 1888-ому році було у віденському парляменті пять українських послів. З них один, Василь Ковальський, вийшов як кандидат Центрального руського комітету, один, о. Іван Озаркевич, вийшов як самостійний кандидат і трьох — Ксенофонт Охримович, о. Корнило Мандичевський та о. М. Сінгалевич — були т. зв. митрополичими кандидатами. Пос. Василь Ковальський вступив до німецького клюбу, чотири інші посли створили „руський клюб". Коли в 1888-му році підчас дебати над горівчаним податком голова клюбу о. Озаркевич вимагав від членів клюбу, щоб вони стямули в опозиції до уряду, а вони на це не погодилися, о. Озаркевич розвязав клюб. Про все те пише в передовій статті „Діла" його віденський кореспондент.

ІНСПЕКТОР ЙОСИФ КЕРЕКЯРТО.

В окремій статті зібрало „Діло" цілу низку подвигів інспектора львівської шкільної округи, Йосифа Керекярта, що безправно заборонив уживати української мови на шкільних конференціях. Він створив під фірмою окружної шкільної ради, не маючи до цього правних підстав, конференційні кружки, бо хотів мати в них повний вплив на учителів та повну змогу успішної боротьби з українською мовою.

ХТО СЕРЕД НАС ЗБАГАЧУВАВСЯ?

В довгій статті п. н. „З коломийського підгіря" читаємо:

„Візьмім Березів Нижний, село, що нараховує до 300 хат. Перед 1848 роком було три жидівські родини, нині є до пятнацять, дуже численних. Маєтковий стан: жид, що зайшов у 1848 році з Коломиї, привіз до села 50 зр. тай жінку. Нині має чотири дочки і двох синів. Сам може мати маєтку до 50.000 і 400 моргів полонин. Старші два зяті по 20.000 маєтку що найменше, два молодші по 10.000, старший син найменше 20.000, а наймолодший, що торік оженився, 5.000 зр.

НА ВИПАДОК МОБІЛІЗАЦІЇ...

„Царським указом поділили цілу европейську Росію на 535 военних округ, щоб тим лекше можна було перевести, на випадок потреби, мобілізацію. Ці округи діляться ще на три частини: вищі, середні і нижчі. Вищих округ є 199, командантами тих округ мають бути полковники. Середніх округ є 210, нижчих 126, їх командантами є підполковники. В 9-ти округах вищого ряду, особливо важних, до яких зараховуються округи: петербурська, московська, харківська, київська, одеська, виленська, варшавська, казанська і тифліська, будуть додані командантам помічники в ранзі підполковників".

З ЖИТТЯ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" У ПРАЗІ.

Загальні збори читальні „Просвіти" у Празі відбулися 22-го травня. Зі звітів видно, що не вважаючи на припинення на деякий час праці, Просвіта все-ж проявила значну діяльність. Відбулося 8 сходин управи та 24 членських сходин. Пять членів підготовлено до іспитів з горожанської школи. Просвіта співпрацювала при влаштовуванні ріжних національних свят.

Після звітів вибрали таку управу: голова Андрій Бора, перший заст. голови Мартин Штімац, другий — Василь Лученець, секретар Лозан, заступник Михайло Штімац, скарбник В. Січик, бібліотекарка Будкова, господар Гайнек, члени Анна Гичка, Гафа Дуда, Фурдь і Кривань. Ревізійна комісія: голова д-р Ст. Росоха, члени: Татинець та Галай.

Вирішено з нагоди ювилею 70-літнього істнування Просвіти у Львові вислати Головній Управі привітальне письмо з побажанням дальших ще кращих успіхів.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОГО МОРЯ.

Заходом Української Академічної Громади, Союзу Українських Підкарпатських Студентів, Української Громади, Просвіти, Академічного Хору і Союзу Пластунів відбулося у Празі 25-го травня ц. р. Свято Українського Моря. (У. Т.)

—o—

По широкому світі.

У північно-західній Індії дійшло знову до кровавих боїв з повстанцями Факіра з Уні.

Чеське військо переводить ревізії у членів судетсько-німецької партії.

На Джемейці страйкова ситуація загострюється: дійшло до нових сутичок з поліцією.

Французька мандатна влада виселила зі Сирії на Мадаґаскар великого муфтія Палестини. Серед мусулман велике обурення

—o—

ПІДЧАС БОМБАРДУВАННЯ АЛІКАНТЕ ЗГИНУЛО 70 ОСІБ.

Як подають з Валєнсії, підчас вчорашнього національного налету на Аліканте згинуло 70 осіб, ранено 32.

Не залишай воза без надзору!

З природи і життя.

Роковини великої катастрофи.

30. ц. м. мине 30 літ як 30. червня 1908 р. в непролазній тайзі єнісейської губернії на Сибірі 800 км. від м. Туруханська упав найбільший метеорит, який знає людська історія. Ніхто не видів на власні очі таємного гостя з міжпланетних просторів, бо зараз підчас упадку на землю його проглинула земля. Але про його величину можна здогадуватися на основі великого числа проявів, які він викликав у ріжних околицях нашої землі.

На місці упадку.

Метеорит зі страшним шумом упав на землю, звідкіля піднявся велитенський огненний стовп висоти 20 км. Пожежа випалила довкола того місця великі простори лісу. Шум від упадку було чути на 500 км. довкола. Метеорит по упадку зникнув у глибині землі і досі не вдалось його віднайти, хоча багато експедицій його шукало. Ті експедиції не можуть навіть дійти до місця упадку, бо воно лежить в далекій неприступній тайзі і до нього нема жадної дороги. Єдине, що вдалося досі зробити, це дослідити місця упадку літаками. З літака видно серед густої тайги саму площу без ліса ширини на яких 10 км. Крім того головного місця, де впала найбільша частина метеориту, довкола є ще багато ям-кратерів, що видно повстали наслідком зудару менших відприсків метеориту.

Тільки видно при дослідах місця упадку літаками. Але й такі досліди є дуже трудні, бо густа сибірська тайга не дозволяє літакам ані ніде осісти, ні навіть знизитися.

Цей таємний метеорит, що пірнув углиб землі, інтригує ще сьогодні геофізиків і астрономів. Щойно недавно московський астроном Астаповін зібрав висліди ріжних дослідів ріжноманітних проявів, які спричинив упадок згаданого метеорита-велитня у ріжних сторонах Землі.

Землетрус і повітряні хвилі.

Упадок сибірського метеориту викликав велике потрясення земної поволоки та атмосфери у ріжних місцях нашої Землі, де їх записали відповідні дуже прецизні прилади.

У ріжних місцевостях збільшився атмосферичний тиск, по якім виступила обнижка тиску повітря і так наперемінну. Щойно 21 літ по упадку сибірського метеориту учений Кіеф впав на думку, що дивні колихання атмосферичного тиску були у звязку з упадком метеориту. Англієць Іпполь, директор геофізичної обсерваторії в Кю оголосив в 1930 р. свої досліди над атмосферичними хвилями, зареєстрованими апаратами пяти англійських станцій у хвилині упадку метеорита. Він виказав, що такі самі дивні зміни в тиску повітря виступили і в інших пунктах нашої Землі, де їх занотували відповідні апарати, як нпр. в Петербурзі, Берліні, Копенгагені, Загребі, Грінічі, Батавії та Вашингтоні. Повітряна хвиля, викликана спадком метеориту мала скорість 318 метрів на секунду. Фізикогеольогічна станція в Почдамі помітила дивне явище: там записали дві повітряні хвилі. Одна прийшла просто із Сибіру, друга 30 годин пізніше. Значить, ця друга повітряна хвиля оббігла довкола Землю і ще була настільки сильна, що її відчули вдруге у Почдамі.

Упадок метеориту викликав також потрясення землі, які записали сейсмографи, що находяться у більших містах. Землетрус, викликаний упадком сибірського метеориту, записали апарати навіть таких далеких місць як Тифліс у Кавказі і Єна.

Світляні явища.

Вночі по упадку метеориту в Европі було видно на небі сріблисті хмаринки. Небо було таке ясне, що в м. Гайдельбергу в Німеччині славний астроном М. Вольф не міг виконувати фотографій звізд. В саму північ можна було читати в околиці Чорного Моря.

Гіпотеза Іппля.

Іпполь поставив гіпотезу, на основі якої сибірський метеорит був малою кометою, якої хвіст складався з космічного пилу, а ядро з рою метеоритів. За його гіпотезою, коли ядро комети зударилось зі Землею на Сибірі, то її хвіст зложений з пилу, розпорошився на полудневий захід над Европу, даючи згадані світляні явища. Пил мав би находитися у вищих верствах атмосфери. На потвердження своєї гіпотези наводить Іпполь факт, що в той самий майже час, коли впав сибірський метеорит, впав маленький каменистий метеорит в околиці Києва

Колиб упала комета...

При наукових розглядах таємниці сибірського метеорита і метеоритів взагалі, насувається питання, що булоб, якби Земля зударилась з якоюсь кометою. У відповідь на це кажуть учені, що якби Земля зустрінулась з „хвостом" комети, тоді їй не загрожує ніяка небезпека. Можливо зрештою, що Земля уже нераз переходила через прозорий, зложений з ніжного космічного пилу хвіст комети.

Інакше, колиб Земля зударилась з ядром комети. Коли гіпотеза Іппля є правдою, тоді легко собі уявити, які з цього булиб наслідки для Землі, коли такий розмірно невеликий сибірський камінь-метеорит викликав на Землі так багато змін!

Два дослідники, співробітники британського музею в Льондоні обрахували, що якби сибірський метеорит упав був на 4 години 47 мінут раніше, то місцем його упадку булаб не дика, пуста сибірська тайга, а мілионовий Петербург! Ясно, що по ньому лишилась би тоді лиш гора румовища, перемішана з рештками мілионів мешканців цього великого міста. Не виключене, що і вся історія Европи виглядалаб інакше, якби згинула була у Петербурзі вся царська родина і всі ті, що організували війну у 1914 р.

примітивний; сонце ж може нам дати такі велитенські засоби дешевої і могутньої енергії.

Як видно з цього, хеміки не передбачують в найближчій будуччині якихсь основних змін; вони віщують лише постійний, ступневий розвиток на ріжних ділянках життя. Цей розвиток буде йти дорогою постійної еволюції, а не якихсь наглих революцій

ХЕМІЯ ЛЮДСЬКОГО ТІЛА.

Як це дослідив у 1919 р. німецький фізіольог Гак, у склад людського тіла входять такі первні в процентах: 62,43 проц. кисня; 21,15 вугля; 9,86 водня; 3,10 азоту; 0,95 фосфору; 0,26 потасу; 0,16 сірки; 0.08 хльору; 0,08 соду; 0,027 магну; 0,014 йоду; 0,009 флюору, 0,005 заліза; 0,002 брому; 0,001 алюмінію, 0,001 кварцу, 0,001 мангану.

В 1931 р. до того числа 18 первнів з яких хемічно збудоване тіло людини, додали дослідники ще такі первні: арсен, бор, цез, мідь, літ, род, рубід, цинк, хром, кобальт, оливо, молібден, цину, титан, ванад і срібло. Крім цього можна часто в тілі людини найти дер золото, ніот і тенталь. Так на всі знані досі 92 хемічні первні 38 входить у хемічний склад тіла людини

ВОДЯНИЙ ШЛЯХ БАЛТІЙСЬКЕ — ЧОРНЕ МОРЕ.

Відвічний проект середньо-европейських народів є вже на дорозі до реалізації. Чехословаччина має тепер намір приступити до будови каналу Одра-Дунай, Німеччина канал Рен-Дунай. Оба канали мають на оці влекшити обом цим промисловим країнам доступ до балканських країв. Польща гадає зарадити такій конкуренції через будову каналу Сян-Дністер. Польський водошлях Балтійське — Чорне Море був би найкоротшою сполукою обох морей і мав би яких 1900 км., з чого на Польщу випадало би 315, а на Румунію 215.

Наталко! Всього добра в нагоди уродин Сина. Радію, що Ти й Дитина здорові. Вашу адресу вислала я до Пром-банку, щоб передали Малому уродинову книжечку. Хай від перших днів привикає до ощадности. Одночасно, і від себе зложила я малий дарунок на книжечку, щоб згадав колись тету Люсю.

УРОДИНОВА КНИЖЕЧКА

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

запевнить Дитині самостійний вартат праці.

ЖИТТЯ У 2000 Р.

Багато людей цікавиться питанням як буде виглядати життя у недалекій будуччині. Питання це цікавить і письменників (Верн, Велс), лікарів, суспільників, хеміків та ін. Ось нпр. недавно директор великого німецького хемічного підприємства „І. Г. Фарбеніндустрі" запросив своїх співробітників списати свої думки про вигляд життя у 2000-ім році і діставши 40 відповідей на ту цікаву тему, видав їх друком у спільному томі.

Авторами тих відповідей є переважно хеміки, тому вони описують майбутні удосконалення життєвих обставин майже виключно зі свого фахового, хемічного становища.

Штучні сировини.

Вони кажуть, що штучно випробовані продукти майже цілком усунуть такі вживані тепер натуральні сировини як кавчук, шовк, вовна, бавовна і т. п. Згадані хеміки віщують також великий розвиток радіотехніки. Цією дорогою можна буде пересилати в найвигідніший спосіб на всяку віддаль відомости, образи, а навіть енергію. Люди винайдуть новий спосіб витворювання світла, безпосередньо із хемічних реакцій. З тим моментом втратять ціль свого істнування сьогоднішні великі електрівні з вуглевим паливом. З вугля витворюватимуть хемічно легкопальні олії як нафта, бензина і т. п.

Сонце дасть енергію.

Хеміки „І. Г. Фарбеніндустрі", автори згаданих пророцтв, звертають знов свої очі на сонце, що має стати невичерпаним джерелом енергії для людства. Сьогодні ми користаємо з цих засобів тепла і світла в спосіб незвичайно

Сторінка без політики.

Оригінальні лови у бразилійських джунглях.

Лови з крісами, чи взагалі пальною зброєю в диких околицях різних країв — це зовсім буденна річ. Зокрема різні багаті аматори ловецтва виїджають на лови, користуючись різними технічними удосконаленнями й таким чином лови в джунглях відбуваються тоді у справді комфортових умовинах. Та найбільш емоційні лови улаштовують різні індіянські племена, які зовсім не користуються пальною зброєю, лиш уживають у найнебезпечніших умовинах білої, ручної зброї. Одну подію з таких ловів оповідає німецький подорожник Карло Ганс Рейер.

Коли я колинебудь згадаю Сашу Сімеля, негайно приходить мені на думку американський фабрикант консерви з Шікага, з яким я стрінувся одного разу в Ассамі. Багатий американець приїхав туди полювати на тигра. Він мав грошей як полови й одно подорожне бюро зорганізувало для нього велику облаву. Коли лови почалися, багач сів на слона й більш, як сто туземців-наганячів наганяло тигра просто на нього. А що він був справді добрим стрільцем, то для нього було дрібницею поцілити дикого кота з віддалі сто кроків. Цього вечора заявив американець, попиваючи „віски-сода" огірчено:

„Направду, я уявляв собі, що лови на хижака куди більше емоційні".

З БРИТВОЮ НА ЛОВИ.

Рік пізніше стрінув я у Мато Гроссо в пущі Бразилії Сашу Сімеля. Саша Сімель є справжнім ловцем ягуарів із покликання. Бразилійці називають ягуара „ель тігре". Той хижак важить іноді більше, як 150 кг. і хижацтвом зовсім не гірший від тигра. Саша Сімель не йде на лови з крісом, лиш зі списом довгим на 7 стіп. На кінці того спису прикріплене гостре, як бритва обоюдне вістря. Зовсім оригінальний спосіб ловів, але при тім вимагає він відваги, сили й нервів. Думаю, що Саша Сімель ніколи не нарікав, що такі лови не давали йому емоцій.

Одного вечора оповів він мені, яким чином він попав на той спосіб ловів.

„Йоакім, мій товариш ловів, кватоіндієць показав мені одного разу, як ловці його племени полюють на „ель тігре". Ніколи не бачив я нічого більше емоційного та жахливого. Від того часу закинув я зовсім кріс підчас ловів на ягуара.

„ЗАЛИШІТЬ КРІС ДОМА".

Кілька днів пізніше запросив мене Саша Сімель до товариства на лови. — Ваш кріс залишіть спокійно в таборі — заявив мені при тім. Я послухав його, хоч не дуже радо. З трьома гончими собаками вибралися ми в дорогу крізь дикий праліс. Три години пізніше пси попали на слід і ще пів години пізніше озвалося їх заязяте брехання. Ми підійшли ближче, обережно, бо терен був дуже важкий і в кожнім менті небезпечний кіт-хижак міг вирнути з гущавини й кинутися на нас. Його дике й люте муркотіння доходило вже до наших вух.

Коли ми так продиралися крізь гущавину, в одним менті мені стало досадно, що я залишив кріс в обозі. Що-ж зможе вдіяти Сімель із своїм примітивним списом, коли ягуар раптом вискочить і кинеться на нас.

СТРІЧА З ХИЖАКОМ.

Саша ввесь час мовчав. Його дужа постать була легко похилена і він давав мені лиш незамітними порухами руки знак: іти за ним. Ми підкрадалися під розбите громом велитенське дерево й тоді побачили нашу добичу.

Ягуар муркотів на широкім конарі одного дерева і нащуривши свої короткі вуха, притиснув свою гадючу голову до кори. Це був величезний, сильний хижак. Його лють можна було пізнати по тім, як він своїм хвостом наче батогом стинав листя з гіль.

— Стійте! — шепнув мені Сімель.

Він схопив спис обома руками і йшов поволі на ягуара. Дикий кіт став ще голосніше муркотіти й вити. Собаки брехали завзято... Коли Сімель станув десять кроків перед хижаком, той кинувся на нього. Я бачив, як тіло Саші стужіло, як спис похилився, щоб приготовитися на зудар із 150 кг. смертеносних мязів, клеваків і кігтів. І відтак гостре як бритва вістря спису попало в горло ягуара і щезло аж до деревища у пругастім тілі.

Секунду здавалося, що сила наступу хижака роздавить Сімля. Але йому вдалося просто з надлюдською силою вминути розгін скоку і придержати ягуара списою три кроки біля себе на землі. Та „ель тігре" ще не був мертвий. Він боровся далі з небувалою розпукою і заїлістю якогось сатани. Лапами намагався він зломити держак спису, зубами хотів його прокусити, словом оскаженілий добував зі себе всіх сил, щоб позбутися з тіла смертельної зброї.

Сімель напружив всі свої сили й іноді оскаженілий кіт підносив його просто в повітря разом із списою. Але вістря вбивалося все більше і більше у груди ягуара, якого рухи починали слабнути, аж вкінці він судорожно підскочив і повалився непорушно на землю. З горла бухнув струм крови

СМЕРТЕЛЬНИЙ ЖАХ — ЦЕ НАЙБІЛЬША ЕМОЦІЯ.

Сімель скупаний у власнім поті, одначе при тім усміхнений витягнув бритву-спис із тіла ягуара, глипнув ще раз на мертвого хижака і відтак із вдоволеним усміхом відкинув зброю на бік.

— Можете підійти !Ель тігре вбитий!

Коли ми по якомусь часі вертались до нашого обозу, запитав я Сашу Сімля, чи він ніколи не відчуває страху при таких ловах, узброєний лиш списом.

— Ніколи? — усміхнувся Саша. — Можу вам зовсім щиро признатися, що мені за кожним разом волосся дубом стає зі страху... Але це саме й робить такі лови цікавими й емоційними. Автім те, що можуть індіяни, мусять теж і білі вміти.

Через сварку з жінкою, став самітником.

Люди, які швидко й несподівано на щонебудь рішаються, дуже часто не додержують таких наглих постанов. Та що й у такім випадку бувають виїнятки, про те свідчить найкраще подія, яка вже давно трапилася в Герефільді (Англія).

Джордж Вудлей посварився одного дня перед 25 роками зі своєю жінкою і тоді рішився її покинути. Від тієї пори мешкає він недалеко свого давнього мешкання, як самітник. Від часу того „розводу" з жінкою, він навіть з нею не говорив. Вудлей живе собі в хатині, що він собі її сам у лісі з дерева й куснів блихи побудував.

Одному з припадкових відвідувачів оповів той шістьдесятьсімлітній чудак пригоди свого життя, одначе при тім не подав він ніяких точніших пояснень, що колись вплинуло на його дивне рішення.

— Я мав тоді добре платну посаду у громадськім уряді в Уксбріджі — оповідав самітник — та був, як і моя жінка ревним членом Армії Спасення. Двацять літ жив я з жінкою і з дітьми в якнайбільшій згоді. Перед двацятьпяти роками я посварився з жінкою і покинув її. Від тієї пори живу сам один у лісі в цій хатині, що я собі її сам побудував. Ніякої платні тепер не маю і вдержуюся лиш із тих милосердних датків, що мені їх люди дають за різні дрібні прислуги.

Крім того оповів ще Вудлей, що він бачить здалеку свою жінку й дітей, одначе не має з ними найменших звязків, хоч всього кілька кільометрів теперішня хатина віддалена від давнього дому. Самітником хоче він теж і померти. На інші питання цікавого гости н давав ніякої відповіди. Не цілу англійську милю від ліса живе брат Вудлея Том, який Джорджа вважає великим чудаком. Перед 15 роками він намагався намовити свого брата до повороту між людей і рідню та це йому не вдалося.

МОРШИН — ЖИВЕЦЬ
Др. мед. Олександер Рибачевський
ординує як раніше
у віллі „СТЕФАНІЯ"

ПАСАЖИРИ ЗАЙЦЕМ НА ФРАНЦУСЬКІМ ВОЄННІМ СУДНІ.

Французький контрміноносець находився аже на отвертім морі, в дорозі до Альжиру, коли, капітана повідомили, що на чердаку відкрили двох пасажирів „зайцем".

Подорож ріжних пасажирів зайцем торговельними й пасажирськими кораблями — це зовсім буденне явище. Одначе подорож „зайцем" на воєннім кораблі це не так небуденне явище, але мабуть таке, що не має навіть прецеденсів.

Пять хвилин після повідомлення, перед капітана привели обох пасажирів. Це був барсельонський адвокат та його жінка.

— Ми мусіли втекти з Барсельони — заявив подорожник „зайцем" — бо нас підозрівали у звязках із націоналістами й нам грозила смерть. Ми роздобули серед ночі у пристані човен і добилися до вашого корабля, який саме стояв готовий до дороги. На потемки вдалося нам незамітно ввійти на чердак. Тепер благаємо у вас захисту...

Подорожних „зайцем" відвезли до Альжиру й там передали поліції, яка відішле їх з першим транспортом до національної Еспанії

Хто хоче бути свіжим, повним сили до праці повинен найменше раз у тиждні пити перед снідданком склянку природної гіркої води **Францішка Йосифа**, яка основно прочищує кормовий провід, кров та вилічує тривало, успішно на загальну переміну матерії.

ЗНАЙШЛИ ЩЕ ОДИН СКАРБ У СТАРІЙ КАМЯНИЦІ В ПАРИЖІ.

Ми вже повідомляли про те, що робітники віднайшли скарб при перебудові старої камяниці при вул. Муфор у Парижі. Тепер робітники знайшли підчас праці новий скарб, ще багатший від попередього. На них посипався просто дощ золотих монет, коли вони розбили одну зі стін дому королівського радника з часів Людвика XIV. Люї Нівеля. Одночасно вони знайшли теж ріжні документи, які імовірно є теж частиною завіщання королівського радника.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

РЯТУЙТЕ! — КАНАРОК ЗГИНУВ!

Англійські радіостації висилають на хвилях етеру на бажання слухачів ріжні заклики у важних і негайних справах. Та дуже часто трапляється й таке, що до радіостацій звертаються ріжні особи, які домагаються надачі закликів у маловажних і байдужих справах.

Недавно якась жінка просила, щоб закликом СОС відшукати їй якогось незнайомого мужчину, з яким вона дуже приємно говорила підчас їзди підземною залізницею в Льондоні. Розмова була така цікава і приємна, що згадана пані забалакалася й... забула запитати „з ким має приємність"...

Інша жінка домагалася закліку СОС, тому, що згинув... канарок. Один емерит із Менчестеру домагався, щоб радіо проголосило, що йому пропала памяткова цигарниця.

Якийсь хлопчина з Брайтону хотів при допомозі радія повідомити, що йому згинув „орел-літак", якого схопив вітер.

Ясно, що в таких випадках усі радіостації чемно, але рішуче відмовляють. З усіх прохань публики найбільш десять відсотків прохань радіо проголошує. Цілих 99 прц. — це самі дрібниці й маловажні справи, якими люди, що не мають турбот, хотілиб інших турбувати.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам. Редакція може використати тільки з трудом.

Як довго ще?

Запит до Пана Міністра Почт і Телєграфів

ВІД ПОЛОВИНИ КВІТНЯ Ц. Р. ПИШУТЬ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „ДІЛА" І „ЗМАГУ" РОЗПУЧЛИВІ ЛИСТИ ІЗ ЗАЖАЛЕННЯМ НА ПОЧТОВІ УРЯДИ **НА ЗАЛІЗНИЧОМУ ШЛЯХУ ЛЬВІВ—ЗДОЛБУНІВ** З МІСЦЕВОСТЕЙ: **ОЛЕСЬКО, СОКОЛІВКА К. ОЖИДОВА, ОЖИДІВ, РАДИВИЛІВ, ЗДОЛБУНІВ, ОСТРІГ, ОЛИКА, РІВНЕ** Й ІНШІ ТОГО ЗМІСТУ, ЩО ВІД ПОЛОВИНИ КВІТНЯ ПОЧТОВІ УРЯДИ ВИЩЕ ПОДАНИХ МІСЦЕВОСТЕЙ НЕ ДОРУЧУЮТЬ ІМ НАШИХ ЧАСОПИСІВ „ДІЛО" І „ЗМАГ".

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ В ІМЕНИ СВОЇМ І НАШИХ ПЕРДПЛАТНИКІВ ІЗ ЗАПИТОМ ДО ПАНА МІНІСТРА ПОЧТ:

ЧИ НЕДОРУЧУВАННЯ ЧАСОПИСІВ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ ЗГІДНЕ З ПРИПИСАМИ ПРО „ПЕРЕВІЗ І ДОРУЧУВАННЯ ЧАСОПИСІВ"?

ЧИ АДМІНІСТРАЦІЯ, ОПЛАЧУЮЧИ ТОЧНО ЩОМІСЯЦЯ ВЕЛИКИМИ СУМАМИ ПОЧТОВУ ОПЛАТУ ЗА ПЕРЕСИЛКУ ЧАСОПИСІВ, МАЄ ПРАВО ВИМАГАТИ ВІД ПОЧТОВИХ УРЯДІВ, ЩОБ ПРИДЕРЖУВАЛИСЬ ПОВИЩИХ ПРИПИСІВ?

ЩО ЗРОБИТЬ МІНІСТЕРСТВО ПОЧТ, ЩОБ ПРИТЯГНУТИ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ ЗА ВИЩЕ ПОДАНІ ВИПАДКИ НЕДОРУЧУВАННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ ЧАСОПИСІВ ПОЧТОВІ УРЯДИ НА ШЛЯХУ ЛЬВІВ—ЗДОЛБУНІВ?

ЧИ ПАН МІНІСТР ЗНАЄ ПРО ТЕ, ЩО ДІЄТЬСЯ В НАЗВАНИХ ВГОРІ ПОЧТОВИХ УРЯДАХ І ЧИ ЗАРЯДИТЬ, ЩОБ ПОЧТОВІ УРЯДИ ПРАВИЛЬНО ДОРУЧУВАЛИ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ НАШІ ЧАСОПИСИ?

ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО" У ЛЬВОВІ.

IV Зїзд Українського Воєнно-Історичного Товариства у Варшаві.

Варшава, 5. червня 1938.

В неділю 5. червня ц. р. відбувся у Варшаві IV. Зїзд членів Українського Воєнно-історичного Т-ва, відомого у нас з того, що поклало великі заслуги в ділянці збереження для історії найславніших періодів української збройної боротьби та плекання військових традицій в народі.

Збори Зїзду відкрив заст. голови **ген. Змієнко** привітанням прибулих з усіх сторін 27 дійсних членів Т-ва і численних гостей та представників преси, після чого предсідником зборів обрано **полк. Стецишина.** Предсідник, подякувавши за вибір, візвав приявних пошанувати повстанням з місць і мовчанкою померших в останніх трьох роках членів Т-ва, галичан і наддніпрянців.

Наради Зїзду були ввесь час річеві, оживлені і повні змістовности. Серед приявних на салі зауважили ми м. і. ген. Сальського, старенького ген. Савченка-Більського, проф. Д. Дорошенка, проф. М. Кордубу, редактора видань Т-ва полк. Садовського, Юрія Липу, лейтнанта фльоти Святослава Шрамченка, учасника Базару інж. Яновського і багато інших визначних б. військових та діячів.

У часі нарад відчитано велику скількість привітів, що наспіли звідусіль, отже від почесних членів Т-ва: Ексц. Митрополита Андрея Шептицького і Преосв. Полікарпа Сікорського, від українських наукових, культурних і комбатантських установ та організацій з Франції, Бразилії, Бельгії, Чехословаччини, зі Львова, Волині і Каліша.

З основних звітів уступаючої управи довідались ми, що існуюче вже від 14 років Т-во має за собою справді поважні надбання й осяги: взірцево виданих 8 книжок військово-студійного журналу-книги „За Державність", багато окремих розвідок і публікацій з операційно-штабовими картограмами тощо. Т-во видає свої праці виключно власними фондами й умів, не зважаючи на несовісність деяких боржників, так ощадно господарити своїми капіталами, що вже придбало 5.960 зол. на чергові томи своїх цінних публікацій. Крім видавничої діяльности з обсягу українського військознавства видало Т-во пропам'ятний хрест Симона Петлюри та опікувалось і опікується воєнними могилами.

До нової Управи Т-ва вибрано: ген. Змієнка, полк. Садовського, полк. Науменка, пп. Віденського і Благодіра, що сповняє успішно ролю лучника Т-ва з Галичиною і Львовом.

Після нарад відбувся спільний товариський обід членів Т-ва, запрошених гостей та представників української преси.

КТВ.

Проти „українського сепаратизму".

На ендецькому вічу, що відбулося у Львові 5. червня ц. р., ухвалили таку резолюцію у справі відомої декларації УНДО:

„Зібрані з обуренням відкидають декларацію Центрального Комітету УНДО з 7-го травня 1938 як спробу замаху на цілість та ненарушність Річпосполитої і як вислів охоти уторувати дорогу німецьким впливам у Польщі.

„Зібрані апелюють до уряду Річпосполитої, щоб поставив край звязуванню т. зв. української справи у Польщі з якимиінебудь міжнародніми проблемами".

На цьому вічу ендеки протестували теж проти тих ходів, які унеможливили відбути у Львові здвиг польських соколів з початком червня ц. р. В окремій резолюції ендеки ствердили, що „ця справа є доказом уступок супроти українського сепаратизму, які не даються погодити з суверенністю польської держави та з польським національним і державним інтересом". Тому ендеки „апелюють до польської людности у Східній Галичині, щоб, не вважаючи на такий оборот справи, з тим більшою енергією боролася за польськість тих земель, а всіх винуватих взивають освідомити собі справжнє значіння їх учинків та уступити зі становищ, які займають".

Вкінці ендеки, довідавшися про такий намір головної ради ТШЛ, заявилися проти розвязання академічного кружка ТШЛ, ставши на становищі, що ліквідація цього кружка була би невиджалуваною втратою для оборони польського стану посідання у Східній Галичині.

—o—

Після вбивства полковника Коновальця.

ПОЛК. КОНОВАЛЕЦЬ І НІМЕЦЬКА СХІДНА ПОЛІТИКА.

Орган німецьких католиків у Польщі „Дер Дойче ін Полен", пишучи про вбивство Коновальця, підкреслює, що берлінська преса виявила симпатію до особи вбитого. Відпруження між Варшавою і Берліном зовсім не значить, щоб деякі кола у третьому Райху не підтримували приязни для українських терористів. Є давні і нові докази — пише згаданий часопис — на те, що та приязнь тепер тільки краще замаскувалась, як передтим. Коновалець мусів, правда, переселитися до нейтральної країни і на деякий час шукати консулярної опіки у литовців, але його програма перетворити Східну Європу з руками й ногами перейшла до творів Альфреда Розенберга. До основ націонал-соціялістичної доктрини закордонної політики належить, щоб у майбутности на Сході Европи не дозволити на істнування самостійної великодержави, але створити низку середніх національних держав, для яких третій Райх мав би бути мировим посередником і фактичним зверхником".

„Ми не здивувалисяб тому — каже на закінчення „Дер Дойче ін Полен" — якби дух Коновальця, втілений у кількох його найближчих співробітниках, що залишилися далі в Райху, відбивався і в майбутній німецькій східній політиці".

„БІЛИЙ ТЮТЮН З УКРАЇНИ".

У статті п. н. „Як згинув ворог Польщі ч. 1." в ендецькому „Гоньцу Варшавському" (ч. 154. з 6-го червня ц. р.) знаходимо такий момент з допиту Ярослава Барановського у Ротердамі:

Привезли його на місце вбивства і відслонили тіло.

— Знаєте цю людину?

— Алеж так! — вистогнав Барановський — це наш великий вождь! Евген Коновалець!

Згідно зі старим законом, який завів у Голляндії ще Филип II., переслухували Барановського при тілі вбитого. Коли вбили людину, треба тих, що можуть подати про вбитого найбільше подробиць, переслухувати при відкритім трупі — каже дивний припис.

— Чи знаєте, в який спосіб згинув Коновалець?

— Мабуть не помиляюся. Це була напевно пачка білого тютюну.

— Той чоловік, що був пострахом усіх, а сам не знав почування страху, мав одну слабість. Пропадав за білим українським тютюном. Як мала дитина тішився, діставши пачку з екзотичним тютюном. Знали про це українські емісарі і привозили йому часто пачки такого тютюну. Тому теж Коновалець, який отвирав листи, зберігаючи всі способи осторожности, приняв без побоювань пакет, нібито перепачкований з України"

—o—

ЗБОМБАРДОВАНО ЩЕ ОДИН БРИТИЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ В ЕСПАНІЇ.

Підчас налету на пристань Гавдія (40 км. н аніводень від Валенсії), впала одна бомба на британський корабель. Жертв у людях не було.

—o—

ОФЕНЗИВА НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК НА ФРОНТІ ТЕРУЕЛЬ—КАСТЕЛЛЬОН.

Еспанські національні війська розвинули велику офензиву на фронті Теруель—Кастелльон. Авас повідомляє, що у вівторок під вечір нац. частини були 18 км. на південь від Альбокасеру і 25 км. від Кастелльону; червоні відступили.

Зі Саляманки подають, що офензива продовжується. За вчорашній день нац. війська здобули гори Фуентезіля та положений на південь гірський ланцюг; 140 червоних попало в полон. Також на відтинку Кастелльону кілька місцевостей та важних позицій попало в руки національних військ.

—o—

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ ВАРШАВИ.

Розуміючи труднощі наших молодших товаришок і товаришів, коли йде про вибір відповідних студій після іспиту зрілости, хочемо помогти їм зорієнтуватись у всіх родах високих та півакадемічних шкіл м. Варшави. Подаємо покищо їх спис і рівночасно зазначуємо, що про студії та їх плян в академічних школах поінформуємо докладніше у чергових комунікатах.

Підчас ферій, почавши від 15-го червня, даватимемо інформації також на індивідуальні запити. Тому просимо звертатися на адресу: **Українська Студентська Громада** (Ukr. Stud. Hromada) W—wa 1, skrzynka pocztowa 625, і долучувати поштову марку на відповідь. Крім інформацій полагоджуватимемо всі можливі формальности при вписах та внесеннях прохань.

У Варшаві є такі **академічні школи.**

1) Університет ім. Й. Пілсудського з виділами: правничим, медичним, ветеринарійним, фармацевтичним, матем.-природничим, правосл. та еванг. теольогією і гуманіст.

2. Варшавська Політехніка з виділами: інжинірії, механічним, електричним, хемічним та архітектури.

3. Академія Стоматольогічна („Дентистика")

4. Головна Школа Торговельна („G. S. H.").
5. Академія Мистецтв (Akad. Sztuk Pięknych), з виділами: малярства, різьби, графіки й архітектури нутра.
6. Головна Школа Господарства Сільського (S. G. G. W.) з виділами: рільничим, городничим та лісним.
7. Вища Школа Денникарська.
8. Школа Політичних Наук з виділами: політичним, суспільним, державної і комунальної адміністрації, фінансово-економічним.
9. „Вольна Вщехніца Польска" з виділами: педагогічним, наук політичних, мат.-природничим, економічним, права, еміграційно-кольоніяльним.

Півакадемічною школою є Вища Школа Будови Машин ім. Вавельберга. Є також для учителів спец. школа, т. зв. „Педагогіюм".

Для тих, що мають тільки свідоцтво 6-ти клас старого типу гімн., або 4-тої нового типу, подаємо **спис середніх (фахових) шкіл:** 1) Держ. Головна Школа Будівництва. 2) Держ. Мірничий Ліцей. 3) Держ. Ліцей Летунсько-Автомобілевий. 4) Держ. Ліцей Адмін.-Залізничий. 5) Держ. Ліцей Телекомунікаційний. 6) Міська Школа Штук Здобництва та Малярства **Виключно жіночі:** 7) Держ. Семинарія Учительок Господарства. 8) Держ. Кравецький Ліцей. 9) Ліцей Промислово-Технічний. 10) Держ. Коедукаційна Дворічна Школа Фотографіки. 11) Держ. Інститут Ручних обіт.

Крім того є гімназії: купецька, механічна, графічна й архітектонічна.

Управа Української Студ. Громади:

Бітошинський Борис, голова. **Ортинський Любомир,** кретар.

Відозви й комунікати.

ТАБОРИ „ОРЛІВ" НАД ЛІМНИЦЕЮ НА СОКОЛІ БІЛЯ ГАЛИЧА.

Комунікат ч. 9/38.

1) Ремісничо-робітничий мужеський табор „Орлів" буде тривати від 24. червня до 3. липня ц. р. Участь у цім таборі мають брати засадничо члени Товариства (виїмки можливі), що повиччали 14-ий рік життя. Таборова оплата 12 зол.

2) Мужеський (інструкторський) табор „Орлів" буде тривати від 5. липня до 1. серпня ц. р. Участь у цьому можуть брати члени і симпатики Т-ва „Орли", що повиччали 18-ий рік життя і мають середню освіту (виїмки можливі). Таборова оплата 30 зол.

3) Жіночий (інструкторський) табор „Орлів" буде тривати в часі від 1. до 16. серпня ц. р. Участь у цьому таборі можуть брати члени і симпатики Т-ва „Орли", що повиччали 18 літ життя і мають середню освіту. Оплата цього табору 20 зол. за час побуту.

4) Ремісничо-робітничий жіночий табор „Орлів" тривати-ме від 16. до 31. серпня ц. р. включно. Участь у цьому таборі можуть брати засадничо члени Т-ва „Орли" (виняткн можливі), що повиччали 14-ий рік життя. Таборова оплата 20 зол.

Приміщення всіх таборів під шатрами. Характер 2) і 3) табору інструкторський, 1) і 4), себто ремісничо-робітничих таборів, відпочинковий. Письменні заголошення до всіх таборів слід надсилати до 15. червня ц. р. на адресу: Т-во „Орли", Львів, вул. Шептицьких 14, партер. Гроші на оплату слати поштовою складанкою П. К. О. ч. 504.314. Каса Української Католицької Молоді у Львові, з зазначенням на середньому відтинку „Табор Орлів".

Вряд зі заголошенням треба прислати: а) половину таборової оплати; б) докладне заповідання таких даних: 1) ім'я і прізвище, 2) адреса, 3) рік уродження, 4) ступінь освіти, 5) звання, 6) спосіб удержання, 7) відношення до Т-ва „Орли", 8) вмілости (спорти, піонірка, таборування, музичні і т. п.), здібности (співацькі, організаційні і т. п.), зацікавлення (теоретичні чи пак практичні зайняття), 9) відбуті табори, 10) власне таборове приладдя; в) побажані відповідні поручення (Старшини Кружка „Орлів", душпастиря, якісь уставовки).

Повідомлення дотично прийняття до табору вишлемо заголошенним своєчасно поштою. Усякі евентуальні зміни будуть подавані до відома в дальших комунікатах. Кількість місць у таборах обмежена, тому радимо кандидатам (-кам) до таборів поспішати зі заголошенням.

Таборний референт.

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашне навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

Надзвичайна сесія сойму і сенату.

Розпорядком з 7. ц. м. президент Польщі отворив з днем 8. ц. м. надзвичайну сесію сойму і сенату.

Предметом нарад цієї сесії будуть м. ін.: законопроект про вибір міських радних, законопроект про вибір радних громадських, волосних і повітових, законопроект про поправу фінансів союзів територіяльної самоуправи.

Урядуючий віцемаршал сойму Шецель на основі згаданого розпорядку президента скликав перше засідання сойму на пятницю 10. ц. м. в год. 11-ій рано.

Коли виграємо середню ставку.

Не тяжко уладити собі життя, коли виграємо на льотерії мілїон. Це потрапить кожний — так думаємо. Але як буває, коли ми виграємо ось таку середню ставку, не дуже велику і не малу, наприклад 10 тисяч? Чи це змінить наші життєві відносини, чи принесе справді якусь полекшу, чи таки ці гроші „розлізуться", лишивши по собі тільки милий спомин?

Коли хочемо це прослідити, шукаймо щасливих грачів з минулих льотерій та стараймося вибрати зпоміж них т. зв. „сірих людей", яким усміхнулася доля. Як вони зужили свою вигру?

Добродій Станислав К., урядовець одної державної установи, виграв 10.000. Коли ми спитали його, що зробив з вигрою, відповів:

— Передовсім я сплатив усі свої довги. Разом із ріжними дрібними квотами, які я позичав „на кілька днів" — зібралося цього поверх півтора тисячі. За дві тисячі я купив площу в Заліссю, де буду будувати домик, спершу деревляний, відпочинковий. Теж дещо себе приодягнув, бо таки надто видерлися мої одяги. Ну й крім цього — буду женитися! Зрозуміле, що посади не кидаю. Ця вигра за одним махом звільнила мене від журби, що затроювала мені життя. Тепер, коли піду на емеритуру, буду мати власний дах над головою.

— Пані Люна С...івна була експедієнтукою в магазині капелюхів на вулиці Кручій. Купила „пятку" разом з товаришкою. Виграні 5.000 золотих вложила як пай до магазину і стала його співласничкою.

— Ці гроші принесли мені щастя — говорила з усміхом радости. Не можу жалітися на брак клієнтелі, інтерес йде добре. Я відновила крамницю, надала їй більш новітнього вигляду. І дальше граю на льотерії, тільки вже на цілу „пятку". Може знову виграю?

Стара няня, 60-літня Юстина Ант. ставиться спочатку до нас дещо підзорливо. Навіщо її питають, що вона зробила з вигрою? Може це якась помилка або може хочуть відібрати її гроші? Однак вкінці дещо успокоєна і переконана, що тут нічого злого, відповідає:

— Покищо ще дещо попрацюю (п. Юстина мешкає на окраїнах), бо хочу підховати свою маленьку. Стільки я їх виховала і так до кожного серцем прилягла, що таки тяжко і жалко з ними розійтися. А як маленьке плаче за мною! Правда я вже таки стара і працювати щораз тяжче. Здається поїду до Вильна, до захисту, який я уже заплатила собі з тієї вигри; до смерти буду там мешкати. Там гарні церкви і я сама „зпід Вильна"...

Задумалася.

— Та й братові на селі теж післала дещо грошей, бо там бідна, пане, шестеро їх сидить на тих кількох моргах землі. Але сама — так таки волію до захисту, на своїм бути. Ось трапилося щастя і не буду нікому тягарем. Бо нині стара людина, без грошей — це в родині непотріб.

Отже показується, що і ця „середня" вигра дає дуже багато радости і — в багатьох випадках — змінює життєві відносини. Кожний зуживає її інакше та одне в них спільне: кожний має змогу позбутися найбільшої пошести — довгів. За одним махом все змінити! І тому кожний повинен тримати в руках ту чудесну нагоду: льос до Клясової Льотерії.

НОВИНКИ.

— **Лиси,** пелерини, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, т. телєфон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Головна Управа Рідної Школи** подає до відома, що на час неприсутности голови проф. І. Галущинського, що виїхав на відпустку, заступатиме його о. дир. Ю. Дзерович.

— **Бурі.** Над Новим Санчом і околицею шаліла сильна буря з дощем і градом. Сади і засіви знищені, вихор повиривав дерева і позривав дахи, грім убив 2 корови і ранив пастуха. — Також Перемишлина потерпіла від граду, який зовсім знищив засіви у Сиракізцях.

— **Страйки у Польщі.** Головний Статистичний Уряд занотував у 1937. р. 2074 страйків у Польщі. В р. 1930 у Польщі було тільки 312 страйків, у році 1931 було 537 страйків, у році 1936 було 2056 страйків. У році 1937 у страйках у Польщі взяло участь 135.374 осіб.

— **Ага, це авто „Маслосоюзу"!** У безлічі випадків з самоходами, що їх нотує львівська хроніка, трапилося, що в минулу суботу авто „Маслосоюзу", яке вів шофер Т. Галус, потрутило візок з дитиною Лідври Лемперт. Візок покотився дальше і дитина спаслась, а Лемперт впала під авто, зломила собі руку й потовклася. Її відвезли до лічниці. Виявилося, що завинила тут сама Лемперт, бо не звертала якслід уваги на рух на перехресті (це сталося на розі вулиць Красіцьких та Казимирівської). Випадок, яких багато. Але „Дзеннікові Польскому" досить, що це авто „Маслосоюзу" і він репетує: „На польській (!) на жаль клієнтелі розростається „Маслосоюз"... Для польської клієнтелі польські написи на крамницях як примана... При кермі авт шофери виключно українські, що переважно походять зі сіл і недостосовані до великоміського руху, як свідчить описаний випадок". Отже з приводу самоходового випадку — ціла протимаслосоюзна і протиукраїнська політика. Як пристало органові Озону, щоб Боже борони хто не подумав, що Озон не має політичної лінії. Навіть ендеків, яких зрештою лається, треба час до часу переліцитовувати.

— **Розвал внутрішньої торговлі в Україні.** У внутрішній торговлі в Україні настала повна дезорганізація. Особливо дошкульно дається відчувати брак артикулів першої потреби. З числа 13.632 міських крамниць, в яких перевели люстрацію, у 2.800 не було цукру, соли та сірників. У гіршому положенні находиться село, де трапляються масові зловживання. За один 1937 рік викрили зловживань на більше як 30 мілїонів карбованців.

— **За вбивство дитини.** У Стрию засудили А. Борковського на 10 літ вязниці за вбивство своєї дитини. Борковський розвівся з жінкою, тому хотів позбутись і 3-місячної дитини від тієї жінки, щоби оженитись з іншою. Злочинний батько задушив дитину паском і вкинув трупа до виходка, але, як звичайно, злочин виявився і злочинця покарали.

— **Львівська хроніка.** З дому при вул. Нові Різні ч. 24. утік у широкий світ 12-літній учень Любомир Брила. — Степан Іваницький із вул. Панєнська 39 начитався книжок про індіян та втік з дому батьків, тому за ним шукає поліція. — У брамі Державного Архіву на Підвалах померла нагло 62-літня Міна Гірш, замешкала при вул. Сінявській.

— **Краєва хроніка.** Староство в Бучачі покарало членів „Лугу" Івана Федькова і Василя Ганкевича тижнем арешту за те, що після розвязання „Лугу" вони носили луговий однострій та збирались на лугові сходини. — В Калуші на стрільниці підчас вправ „Стшельца" Степан Шульц мимоволі стрілив до Фридриха Шана і вбив його. Причиною випадку було те, що Фридрих Шан небачно висунув голову зпоза валу. — На фільварку в Сихові упав до кітля з горячою водою 28-літній С. Дацьків і важко попарився. — На лісній залізничці у Надвірнянщині дерево зсунулося з возу і ранило в живіт 30-літнього Василя Турка. — 16-літній Василь Сухович з Ямниці п. Станиславів найшов артилерійське стрільно і кинув ним об камінь. Вибух розірвав Суховича і важко ранив його товариша Василя Ленюка.

— **Самовбивства.** У Рівнім відібрала собі життя 22-літня Владислава Кужеля, що втратила посаду касієрки. — У Львові при вул. Бема ч. 12, 35-літній Льонгін Доленський напився аміняку; відвезли його до шпиталю. — 68-літній Іван Петраш зі Залукви вискочив з вікна 2. поверха станиславівського шпиталя і вмер по двох годинах; причиною самогубства — нужда.

— **Весняні квіти** фотографуйте тільки на панхроматичному матеріялі української фотокрамниці „Екомп" Львів, Сикстуська 29, телефон 203-30.

—**Кров на обличчі статуї Богоматери.** Недалеко від місцевости Шидловец у Королівстві 29-го травня молилася група людей, як звичайно через цілий травень, під статуєю Богоматери. Якийсь роверист, що надіхав побіч, кинув каменем у статую. Камінь вдарив у лице Богоматери і ушколив його. По якомусь часі зібрані під статуєю вірні запримітили, що на місці удару виступила кров. Дехто пробував стерти кров і це вдавалося, але потім кров знову виступала. Цікаве, що червона пляма від тієї крови на хустинці потім зникла. До Шидловця приходить тепер багато паломників. Справою занялася церковна влада.

— **Зїзд циганів у Варшаві.** Варшава матиме незабаром сензацію: цигани підготовляють там на 7-го липня свій зїзд. „Лазенки" заповняться 15-тисячною юрбою циганів, що зїдуться так численно, щоб скласти поклін королеві Янушові Квекові, що рік тому коронувався. Циганський премієр Рудольф Квек дістав уже ріжні телєграми з Мадярщини та Румунії, які заповідають приїзд визначних циганів. Болгарські цигани пиїдуть зі своїм генералом.

— **Небезпечна вдова.** Перед судом присяжних у Ліеж, у Бельгії почався процес одної вдови, на прізвище Бекер, яку обвинувачують за отроєння 11 осіб та спробу позбавити життя 5 осіб, за сфальшуавння завіщання, багато крадежей та обманів.

— **Зїзд німецьких лікарів у Цоппот.** В середу почався в Цоппот коло Данцігу зїзд німецьких лікарів, в якому має взяти участь коло 1000 осіб. На зїзді передбачені промови гавляйтера Ферстера і надбурмістра Темпки. У звязку з тим зїздом появився розпорядок вивісити прапори зі свастикою від 8. до 12. ц. м.

— **В Данцігу влекшують зміну обряду.** Данцігська влада завела полекші для тих, що хотіли би змінити обряд. В тій цілі петент повинен тільки заявити перед урядовцем цивільного стану свою волю. Одночасно батько або опікун може зголосити безвіроісповідність дитини до 14-ти літ без її згоди, від 14-ти літ за її згодою.

— **Генляйн змінив місце осідку.** Кажуть, що Генляйн, який в останніх днях зі своєю родиною виїхав з дотеперішнього місця свого осідку у невідомому напрямку, не вернеться вже до Аш. Він поселиться в Усті над Лабою в Чехословаччині, де вже винайшли для нього мешкання.

— **Помер винахідник звукової фільми.** На паріському передмісті помер у 83-ому році життя Август Барон, винахідник звукової фільми. Він жив останніми часами в інституті для збіднілих старших учених в нужді.

— **Підземні струси в Туреччині.** В Чанкірі (на північний схід від Анкари) знову повторилися підземні струси. Від 1-го травня людність міста таборує під відкритим небом. Людських жертв нема.

— **Китайці бережуть Сталіна.** Відділи, що бережуть Кремлю, в останньому часі змінили та скріпили їх новим відділом, який складається з 1500 китайців. Доступ до Сталіна без згоди Єжова неможливий. Сторожа притримується розпорядків Єжова з нечуваною докладністю. Китайцям не можна покидати Кремлю. Крім звичайної зброї китайські відділи мають важкі скорострільи, панцирні авта і малі полеві гарматки.

— **Важне для Пань Дому.** Незрівняну книжку з приписами д-ра А. Еткера п. н. „Добра господиня сама пече" можна дістати у всіх кольпортажних крамницях і книгарнях. Знижена ціна 30 сотиків. Ця безцінна книжечка для недалеких Зел. Свят дає багато приписів печива, тощо.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ціль і засоби.

Спорт — штука аполітична, хоч загально кажуть, що в спорті і спортом можна робити ліпшу політику, як у Женеві. Спорт призначений для піднесення вальорів тіла, хоч при цьому і дух немало користає. Недармо автор сокільського гимну каже в одному місці за одною латинською пословицею: „В здоровому тілі здорова душа!" Виходить, що хто поправляє здоровля тіла, той стає здоровший душею, в кожнім напрямі — до справедливости включно.

Саме про те здоровля в душі у виспортованім тілі, здоровля до справедливости включно хочу написати.

Спорт має свої закони, приписи і права звичаєві, місцеві, а передовсім писані. На них спирається, ними живе і від них робить залежними всіх, хто хоче мати марку спортовця.

Так принайменше я собі донедавна думав, мало того: в те я донедавна свято вірив. Були тут і там малі прогрішки, але вони не зуміли захитати моєї віри. Зачалося щойно від останніх „Східних Торгів", коли появилися вже не прогрішки, чи прогріхи, а таки грубі прогрішища.

Управа „Східних Торгів" справила якусь там чашу і улаштувала наколесницькі змагання. Хто ці змагання виграє — той дістане чашу. Ціль добра і для „Торгів" і для спорту: „Торги" зробили собі, таку для них потрібну, рекляму, спорт робив пропаганду наколесництву, одним словом — корисна річ з кожного боку.

Поїхали й наші хлопці з „України" — добувати і славу і чашу. Хлопці — як загально говорять — перша кляса, Степаняк, Бабій, ще там хтось. Наколесницькі тузи, що крутять ліпше педалами як швець шкірою, як урядовець світом, як магістрат дозволом на будову церкви. Поїхали, їдуть, їдуть, ще їдуть... Степаняк на переді. Нараз — дефект. Зліз бідолаха, направляє, а за той час минув його якийсь наколесник і якесь авто. Хлопець з „України" чим скорше направив дефект, сів на ровер і вйо. Потискає, щоб надробити стрчений час. І справді ось-ось настигне суперника. А тут авто як не пустить йому бензинодиму під ніс, а головно в очі — зовсім вид закрило. Колиж дим розійшовся, то вже не було ні авта ні наколесника. Зате і авто і наколесник зявилися дуже швидко на меті. А що авто не могло їхати на наколеснику, то проста річ: наколесник підхав трохи на авті.

І дістав чашу.

Був з цього трохи крик, трохи квас, був протест, але и був аргумент: як дати чашу „Східних Торгів" у непокликані руки...

Пригадалися мені тоді перегони рака з вовком. Рак вчепився до вовчого хвоста і як вовк прибіг на мету, то рак відскочив і каже: „Я вже давно тут на тебе жду".

Другий випадок стався перед пару днями в Станиславові. Знову з наколесниками і знову зі Степаняком. Іде хлопець з „України", їде, їде, ніхто його не минає. Приїздить на мету, а там уже давно стоїть якийсь Нойгебауер. Як, що, яким способом, адже ніхто його не минав?!

Питається суддів, а вони діловито, хоч зі спущеними очима:

— Траса — кажуть — не була докладно визначена. Ви поїхали довшою дорогою — ваша вина, він коротшою — його заслуга.

— Алеж я їхав так як усі і як було призначено!

— Було, не було, нема.

Може це знов так як з черепахою і зайцем. Одна черепаха стануда до бігу, а друга вже ждала на меті?... Бог знає як було, але вийшло везле.

Ось чому мені з тим здоровлям до справедливости включно щось неясно.

Є, кажуть, ріжні писані і неписані закони і права. Уважаю, що спеціяльно в наколесницькім спорті вони щонайменше зайві. Просто за багато їх. Замість того всього повинно бути одно правило: Ціль освячує засоби.

Тоді навіть тіни страху за нїяку чашу чи медалю не буде.

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

26 УКРАЇНЦІВ НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ.

Перед Окружним Судом у Тернополі відбулася розправа проти 26-ох молодих українців, яких обвинувачували за те, що вони не дали поліції усунути хреста з могили, яку хтось ніччю на 1-го листопада 1937 потайки висипав у селі Дичкові коло Тернополя. Такі самі могили з хрестами зявилися теж у селах Бірки Великі, Красівка та Ступки. В Дичкові могилу висипали на середині села, причому на хресті був напис: „Борцям за волю України — націоналісти". Думаючи, що ці хрести мали служити українським націоналістам до демонстрації в день 1-го листопада у формі жалібних богослужень за страчених боєвиків ОУН постерунок поліції вирішив ці хрести усунути. Зібрана при хресті у Дичкові юрба не позволила постеруновому Халупці усунути хрест та не послухала наказу розійтись. Внаслідок цього 26 молодих людей знайшлося на лаві обвинувачених. Трибунал під проводом окружного судді Тільпа засудив 15 обвинувачених на кару вязниці по 6 місяців з припиненням кари на 3 роки, 11-ох звільнив від вини і кари. Боронили адвокати д-р Дзерович, д-р Олійник і д-р Ладика.

Спорт.

ВЕЛИКІ ЛЕГКОАТЛЄТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Комунікат Соколїської Спорт. Секції Львова.

В суботу 11. б. в год. 16-ій почнуться на площі Сокола-Батька великі легкоатлетичні змагання з участю **Соколів, К. Л. К. і Орлів.** Змагання тревatимуть в суботу 11. б. від 16-тої, в неділю 12. й понеділок 13. б. від год. 9—12. Зголошення приймає до пятниці 10. п. м. канцелярія Сокола-Батька у вечірних годинах.

Програма змагань:

Субота, 11. б. год. 16.

Мужчини: передбіги 100 м., пуля, півфінали 100 м. скок увисочінь, передбіги 4Х100 м., передбіги 200 м.; 1500 м. **Жінки:** пуля, передбіги 60 м., скок удовжінь, фінали 60 м., передбіги 200 м.

Неділя, 12. б. год. 9-та.

Мужчини: фінали 100 м., ратище, фінали 200 м., передбіги 400 м., скок удовжінь, 5000 м. **Жінки:** півфінали 100 м., скок увисочінь, фінал 100 м., ратище, гінші 4Х75 м.

Понеділок, 13. б. год. 9-та.

Мужчини: жердка, фінал 400 м., диск, фінал 4Х100 м., тришок, 3Х1000 м. **Жінки:** фінали 200 м., диск, 200+100+75+60 м.

Адвокатові вигоджує раси й леде до загибелі

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Театр:

Четвер 9. 6. год. 8. веч. „Ірн меті".

Пятниця 10. 6. год. 8. веч. „Жовнір королеви Мадагаскару".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 9. 6. год. 8. веч. „Іван".

Пятниця: 10. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка". — Гостинний виступ Остерви.

Український Театр Йосифа Стоднина (сеніора).

РАДЕХІВ:

9. 6. Од не ходи Грицю.

10. 6. Тітка Карла.

11. 6. Нічого.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ГАЛИЧ:

9. 6. Лісова пісня.

10. 6. Процес Мері Дейєн.

Український Народній Театр ім. М Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:

9. 6. Гетьман Полуботок.

10. 6. Мазепа.

КІНА

АПОЛЬО: „Саратога" (Кларк Гейбл, Дж. Гарльов).

АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентіну"

БАЛТИК: „Дівчата з Новолипок".

ВАНДА: „Варвара Радивилівна", „30 кадетів шостя".

ГРАЖИНА: „Примхи маркіза Помпадур", „Жівочка".

ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.

КАСІНО: „Після великої війни".

КОПЕРНИК: „Інституткa" (Д. Дарбіл).

МАРУСЕНЬКА: „Стріл у ночі", „Театр ексцентриків", „Мельодії півдня".

МЕТРО: „Посвята", „Несамовитий дім".

МІРАЖ: „Камелієва дама" з Гретою Гарбо.

МУЗА: „Почалося в поїзді".

ПАЛЯС: „Маскарада" з Лялею Райнер.

ПАКС: „Страшний двір".

РАЙ: „Роберт і Бертрам або два злодії".

РІЯЛЬТО: „Буревій".

РОКСІ: „Потвора" і муз. додаток.

СВІТ: „Товариші зброї", „Вожд червошкірих".

СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні" та ревія

ТОН: „В 4 очі", „Тайна семейного дому".

УТІХА: „Непереможний Біл" і ревія.

ХІМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛАСТІКОН:

(пл. Марійська 5).

„Льондон".

ФОТОПЛАСТІКОН „Скаговід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):

„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фуншаль".

Український Текстильний Склад
„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на дитячі костюми, комплєти та сукенки. — Кангарни на мужеські дитячі одяги, матеріяли на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Четвер, 9. травня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Музика після Шопена, 11.40 Вісн. Д' Інді: Вибори із Симфонії на орх. і форт. оп. 25, пл., 12.03 Полудневі авд., 14.35 Волинські діти перед мікрофоном, 14.45 Легка музика з пл., 15.00 Зірка, 15.05 Госп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Планети їх минуле й будуче, 15.30 Звукова гутірка: „Пів'кія хлоб“ з муз. іл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Гармоністи та радіочвірка, 16.45 Вокації родини, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. музика, пл., 17.40 „Ця третя“ Сенкевича, 17.55 Гальо-позір! 18.00 Огляд авдань, 18.10 Бетовен: 15 Варіяцій і фуга на тему Героїчної Симфонії оп. 35, 18.30 Театр Уявн: „Загрозний лицень“, 18.55 Арії та пісні у вик. Вит. Мишковського в супр. форт., 19.15 20.55 Актуальна гутірка, 19.25 Ах ті жінки, розр. концерт, орх., сол. у перервах два монольоги, 20.45 Веч. денник, 21.00 Актуальність, 21.10 Шпеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, легка словно-муз. авд., 23.00 Ост вістки та гутірка в мадярській мові, 23.15—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Пятниця, 10. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Добрий день найменшим, „Кацо з кожушком“ авд. для молодших дітей (музика), 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „С. О. С.“, 11.40 Співає К. Кульман, тенор, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На Молочній Дорозі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт у вик. симф. орх., 16.45 Де розтаборимося, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя: Із Стрийського парку, Популярні мельодії у вик. дуетові орх. 17.40 **Повість чи новеля, в українській мові виголосить д-р Михайло Рудницький**, 17.55 Гальо — позір! 18.00 У вогні вічних вибухів, 18.10 Форт. реціталь Ол. Вальгорського, 18.45 Пост. вояцьке, 19.00 Грандіозо — муз. авд. на теми Ем. Кальмана, сопр., хор; у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.15 Видавничі обжинки, 20.30 Європ. вогнед. концерт (трансм. з Білгороду), орх. хор, сопран, тенор, баритон; 21.45, 21.55 Спорт, 22.00 Жіночий концерт бальань, орх., конферансьє, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55, Скрипк. реціталь Е. Моріні з пл.

Субота, 11. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10—9.00 Хвичною тиждень, поспіна авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Стилізовані танки у екранізованому репертуарі, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уявн для дітей: „Малий лєорд“ на осн. Бернетт, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із Шубертових творів, орх. мандолінистів, мелодеклям, 16.45 Право дитини до свободи та свободи, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Спорт і ритм, жива музика, банджо, форт., Пісні про спорт Генр. Збенковського, Спортова гутірка, 17.45 Гутірка зі слухачами, 17.55 Гальо — спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Віольончелі у супр. форт., 18.45 Пост. чвертьгодинка, 19.00 Травнем, з привезеним жовней А. Воболі, 20.0 Муз. фестіваль: Великий симф. концерт, орх., сопран, тенор, хори; у перерві в год. 21.10 Вел. денник, актуальна гутірка, 22.15 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Легка й танкова музика з плит. (надає Варшава II.)

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 9. травня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Вечір пісні, БІЛГОРОД 18.30 Скрипка, 23.00 Хор, БУДАПЕШТ 13.30 Цит. музика, 17.30 Форт., 19.00 21.00 „Отелло“ оп. Верді, ВІДЕНЬ 15.30 Твори на факт і класичні у вик зол., 19.10 Новинькі пісні, 21.20 Віденсько-тельвадівський концерт, 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Гренаджа-Довський „Золотий хрещик“ пєса, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 16.10 Концерт г-моль Сен Саенса на скр. і орх., РАДІО ПАРІ 20.15 Півд.-амер. пісні, 20.30 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 Вок. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Любатичко“ оп. Белінія.

Пятниця, 10. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 17.00 Що чуємо в горах, симф. поема Ліста, 20.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Симф. орх., 18.05 Два форт., 19.15 Цит. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.00 Молодь грає і співає, 19.25 20.00 21.00 „Ниганки“ оп. Д'Альбера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. вечірка, 15.15 Дитячі пісні, 22.30 Соната д-дур на скр. і форт. Баха, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Вок. Вірчак: Народні забобони, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Легка й танк. музика, 21.00, 22.00 „Ля сіньоріна Джез“ оп. Пуантія, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.35 Квартет, 18.20 Орх., 20.30, 21.00 Європейський концерт із Югославії, РАДІО ПАРІ 20.15 Скрипка, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уявн: „Гістоар д'ен Мерль Блян“ драма на осн. Місета, РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.45, 22.00 Віол.

Субота, 11. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Молодь співає, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 22.45, 23.00, 18.45 Пісні, 22.15 Гавайський квартет, БУДАПЕШТ 17.50 18.00 Нар. пісні в супр. цит. орх., 19.30 Джез 2-форт. музика, 21.30 Орх., 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Комер. концерт, 15.30 Казка, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Вок. авд., 19.10 Весела авдиція, ГАМБУРГ 20.10, 21.00 „Гаспаронне“ оп. Мілекера, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Концерт хору т-ва „Просвіти“ в Кошицях, ЛЮКСЕМБУРГ 21.15, 22.00 Симф. концерт: Діта й Белі Бартох, МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Любатичка“ оп. Белінія, ПРАГА 12.50 Орх. концерт, 20.25, 21.00 „Тровада Стамбулу“ оп. Л. Фоза, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уявн, 21.10 Кабаре, колюмбійський фольксльор, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Весна“ оп. Ів. Штравса.

Радіокутик.

РАДІО В КОПАЛЬНЯХ.

В англійських копальнях щораз то більше поширюється радіо як засіб що збільшує безпеку праці. Голосники, змішувачі, мікрофони та грамофонове приладдя є на послугах персоналу, щоб остерігати перед небезпекою та пригадувати про необхідні способи забезпеки.

РАДІО ВІДШУКУЄ ЗАГУБЛЕНІ ДІТИ.

У березні п. р. югославянське радіо надало 7 комунікатів С. О. С. з ціллю відшукати загублених дітей. Завдяки радію майже усі діти відшайшлися, в тому двох хлопців утікачів, яких відшайдено вже на альбанській границі.

МІКРОФОН КОНТРОЛЮЄ НАВЧАННЯ В ШКОЛАХ.

В Аргентині в одному з наукових заведень в усіх 20 салях навчання вісять кімнатні мікрофони тишу Телефункен, сполучені при помочі проводів з контрольним пунктом в кабінеті директора заведення. При помочі включника, на розділовій таблиці може він сполучитися з бажаною салею на слухальни або голосити. Централа в контрольному пункті складається з трьохступневого змішувача силою 2 ватів. Таким чином директор заведення може вислухати лекцій в поодиноких салях та знайомитися з рівнем знання кожної салі.

БІРЖА.

Львів, 8 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·12, 89·55, Доляри американські 5·29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·24·50—5·22·00. Фльорени голл. 293·79—292·31. Франки фр. 14·35—14·55, Франки швайцарські 1·1·25—120·45 Фунти англ. 26·34—26·18 Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони н 120·— 90·— Кос. дан. 117·65—116·70 Кор. норв. 132·21—131·25 Корони шв. 135·79—134·80. Ліри стал. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·54—11·25, Марки пім. 90·00 — 85·00, Тель Авів 26·20—25·95 Марки пім. срібні 111·00 — 105·00

Акції.

Банк Польський 118·00 Цукор. 34·00, Вугель 58·50, 28·75, Ліяпон 74·75. Можеїв 12·25, Островець 56·25, Старахович, 38·50, 36·75, Габербуш 47·75.

Папери.

І 4 і пів проц. внутр. 65·00, 64·50, 3 із 8 ем. 80·50 серія 91·00, 3 поз. ізв. 2 ем 81·0 0 серія 91·75, 3, конверс. 70·25 прем. дол. 41·50 4 консол. 67·25

Тенденція дещо сильніша.

ШИНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 8 червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·25 вод.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 2·30 вод.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 вод.
молоко 16—17 сот.
яшна коза 3·40 вод.

Тенденція на всі артикули сильна.

Оповістка.

Конкурс на прийняття кандидатів до Гр.-Кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1938-39. Подання вносити до Митрополичого Ординаріяту у Львові до 20. серпня 1938 р. і долучити: свідоцтво хрещення і миропомазання, свідоцтво зрілости і всі гімназійні свідоцтва, свідоцтво моральности від Уряду Парохіяльного або Деканального, точний опис життя. В подані зазначити, чи прохає місця застереженого для жонатого чи безженного священника і чи готов приспособитися місійній праці. На канцелярійні видатки і на відповідь долучити 2.— зол. поштовими марками і подати свою адресу. 1257

КУПНО - ПРОДАЖ

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь“, Львів, 3. Мая 21. 1103 7-8

ПЛАСТОВІ убрання 4.40, сіткові сорочки 1.25—1.75, шовкові мілімес подвійні 3.90 „СВЯТ ДЗЄЦКА“, Львів, Сикстуська 2. 1191 1-3

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

ПРОШУ пана **Івана Пачковського** зголоситись до мене. **Найвельт.** 1256 1-1

ПАНСІОНИ

ЛІТНИКИ і емерити на постійне мешкання, де сонця найбільше, а дощів найменше в усіх Карпат, від станції 5 хвилин, Прут, електрика: вілли „Ата“, Дрлок, почта Микуличин. 1204 2-2

НАУКА

ШУКАЮ на час ферій інструктора французької мови, найрадше студента франц. або бельг. вищих шкіл, для конверсації в заміну за побут і харч у гірській літніковій місцевости. Зголошення на адресу: Лев Лозинський, Львів, Міяковського 12. 1211 3-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ХТО зі старших, замолоких панів схотів ознайомити літературну працю молодої жінки? Подружжя можливе. „Культурна“ Адм. „Діла“. 1254 1-1

РІЖНІ

ОЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морожена поручає ГЕНТ-ШНЕЙ, Легіонів 37. 1242 2-7

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появились дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 5-15

ГІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка овдулящя з 5-місячною гарантією. Салон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 1255 1-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1248

На Зелені Свята

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ҐУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять. 1105 4-12**

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі“) виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673 6-9

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Олександер Лаврівський
перепрозаднився з днем 1. червня ц. р.
на вул. Льва Сапіги 2, партер
Тел. 244-56.
Приймає в жіночих недугах і поліжництві. — **Лікування коротковахлевим апаратом.** 1-5

ОГОЛОШЕННЯ.

Найдешевші меблі
в українській кооперативі
АРХО
Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE“ 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 260-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

Ч. 125 (14.956). Львів, пятниця 10. червня 1938. Орган руської національної роботи. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 225-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
квартярічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зміна в адміністраційному поділі УССР.

Донецьку область УССР поділено тепер на дві нові области: Сталінівську та Ворошиловгородську. (Сталін — давня Юзівка, Ворошиловгород — колишній Луганськ.) Совітська преса пояснює, що ціллю тої зміни є децентралізація управи донецьких копалень. Децентралізація — це мовляв єдиний засіб, яким можна спинити зменшення продукції українського гірництва. (АТЕ.)

ПЛОЩА „СОКОЛА-БАТЬКА".
11. VI. год. 16. — 12. VI. год. 9. — 13. VI. год. 9.

Сокільські легкоатлетичні змагання

при співучасти К. Л. К. і „ОРЛІВ".
Вступ за добродійними датками.

Переговори між чехословацьким урядом і суд. німцями

стрічають перепони.

Як говорять у добре поінформованих празьких колах, переговори між урядом та судетськими німцями стрічають поважні перепони. Зокрема уряд не хоче погодитися на два німецькі домагання: „національної ради", що обіймалаб усі німецькі громади, міської поліції, що перенялаб обовязки державної на території заселеній німцями.

СУДЕТСЬКІ НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИЯСНЕННЯ.

Судетський посол Кундт повідомив прем. Годжу листовно, що деякі урядові заяви викликали враження, що базою чесько-німецьких переговорів є національний статут.

Тому судетська партія домагається вияснення, чи справді уряд стоїть на такому становищі. Якщо так, партія застерігає собі право занятн відповідне становище, бо вона ще не знає змісту національного статуту

НІМЕЦЬКІ ІНЖИНІРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ПРИСТУПАЮТЬ ДО СУДЕТСЬКОЇ ПАРТІЇ.

Союз німецьких інжинірів у Чехословаччині рішив на засіданні в Опаві приступити до партії Генляйна „Політичний союз" вступив туди ще давніше.

КОНФІСКАТА НІМЕЦЬКИХ ВИДАНЬ

Чехословацький урядовий денник помістив листу 100 друків, яких конфіскату затверджено; 70 з них появилося в Німеччині

Британське слідство у справі бомбардування

британських кораблів.

До Аліканте причалив британський контрторпедовець; його командант веде слідство у справі збомбардування 4-ох британських кораблів, підчас якого згинуло 9-ох англійців. Контрторпедовець забере до Англії вбитих і ранених.

МІЖНАРОДНІ ЛЕТУНСЬКІ СТЕЖІ ЗАПЕВНЯТЬ БЕЗПЕКУ НА ЕСПАНСЬКИХ ВОДАХ?

Англійська преса інтерпретує приїзд британського контрторпедовця до Аліканте як початок акції британського уряду для забезпеки британських кораблів перед летунськими атаками. Міркують, що дійде до поширення ніонського договору і що його сигнатарі утворять окремі летунські стежі.

ЖЕРТВИ БОМБАРДУВАННЯ МІСТА ФІГЕРАС.

З Мадриду повідомляють офіційно, що підчас бомбардування Фігерас згинуло 30 осіб, ранено 50. 25 будинків знищено.

Китайський уряд покидає Ганков.

Райтер подає: Китайський уряд наказав евакувати Ганков, куди перенісся Куомінтан та більша частина міністерств після упадку Нанкіну.

Військові уряди мабуть перенесуться до Гунану, міністерства комунікації та закорд. справ — до Юнанфу, інші цивільні уряди й Куомінтан — до Чункіну.

ЛІКВІДАЦІЯ КИТАЙСЬКОЇ АМБАСАДИ В ТОКІО.

З Ганков урядово повідомляють, що китайський уряд рішив замкнути амбасаду в Токіо та наказав її персоналові вернутись 11. ц. м. до Китаю. Під цю пору амбасада в Токіо не може виконувати своїх функцій.

Мексиканське повстання не здавлене.

ГЕНЕРАЛ СЕДІЛЛЬО ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Штаб мексиканських повстанців оголосив через радіо заяву ген. Седілля, з якої виходить, що він зовсім не покидав місцевости ель Сальто, що повстанці знищили 3 урядові літаки та що вістки, немовби повстання було здавлене, неправдиві.

Перед дипльоматичною ліквідацією

перувіянсько-еквадорського конфлікту.

У бразилійській пресі появилася заява дипльоматичних представників Перу й Еквадору у справі граничного конфлікту між обома державами.

Перувіянський амбасадор заперечив погоноски про мобілізацію в Перу та про намір перувіянського уряду анектувати еквадорські землі.

Еквадорський посол висловив надію, що вдасться зліквідувати конфлікт дипльоматичними засобами; Еквадор не перевів мобілізації.

Як довго ще політичні маняки зневажатимуть наших передових людей?

Одного дня ранком перечитав я дві газети: „Волинське Слово" з Луцька з 15. травня ц. р. та „Ілюстровани Курієр Цодзенни" з Кракова. Перша з них виписала у вступі як мотто — гасло Ягайлонів, що його пригадав Пілсудський: „За волю вашу і нашу!" Найбільший польський „грішник зпід Вавелю", що завжди глумиться з цього гасла, накинувся цим разом з проклонами на наших діячів з духовної ерархії: о. Григорія Яхимовича й о. Михайла Куземського, за їх політику з року 1848. і дальших років.

Григорій Яхимович, колишній наш галицький митрополит, помер у Львові 1863. року, а Михайло Куземський, б. канонік Митрополичої Капітули та потім єпископ холмський, помер у Львові 1879. року. Оба вони признавали самостійність українського народу та як поважні люди і характерні діячі полишили по собі добру память в історії відродження нашого народу.

Тому вважаю моїм громадянським обовязком опрокинути ці клевети, кинені на тих наших діячів давнього часу, — бо вони самі вже не можуть боронитися від напасти невідповідальних одиниць, які своєю поведінкою згіршують всіх людей доброї волі і поширюють суспільну деправацію, без огляду на народність.

Та в цій матерії покликуюсь передусім на найбільш авторитетне джерело-свідоцтво очевидця і учасника у справі політичної адреси поляків і українців до австрійського цісаря Фердинанда, у квітні 1848. року. Зосібна, **о. Стефан Качала,** у своїй книжці „Polityka Polaków względem Rusi", we Lwowie, 1879, на сторінці 286, подав з цих подій ось таке: „Gdy po raz pierwszy w Austryi zabłysło słońce swobody i ogłoszone zostało równouprawnienie narodowości, wielka radość nastała między narodowościami, również wielka była sympatyja dla Austrji, poza granicami tego państwa. Rok ten (1848) oblał nas, młodych polityków Rusinów, **którzy na wyrozumienie ze strony Polaków rachowali,** lodową wodą. Nastąpiło rozczarowanie. W pierwszym adresie do tronu, do podpisania którego i Rusinów zawezwano, było napisane: „W szkołach i urzędach język narodowy polski". Rusini zażądali dodania „i ruski". Polacy krzyknęli chórem: „Niema Rusi, tu Polska; język ruski — narzecze polskiego". Okrzyk ten dał dowód, że Polacy niczego się nie nauczyli i niczego nie zapomnieli; że polityki swej wynarodowiania Rusi zaniechać nie myślą; że dążeniem ich jest, aby na Rusi nie było Rusinów"...

„Rok 1848. odkrył nareszcie i dla ruskiej narodowości perspektywę praw politycznych. Przy takiem położeniu rzeczy, nie spodziewając się żadnej koncesyi ze strony Polaków, a opierając się na ogłoszonem równouprawnieniu narodowości, Rusini zawiązują osobną Radę ruską, dla pilnowania praw własnych. Ta wyrzekła, że Ruś halicka jest częścią 15. milionowej Rusi. Ztąd osobne adresa, deputacye i t. d., bez czego prawdopodobnie byłoby się obeszło, gdyby nie postępowanie z polskiej strony"...

Ось таке сказав польонофіл того часу...

Наслідком цього, в дні 19. квітня 1848 р. львівські поляки під проводом князя Льва Сапіги вислали делегацію до губернатора (намісника) графа Франца Стадіона у Львові, що вручила йому адресу до цісаря про окрему провінціональну адміністрацію, а того самого дня зібралися також львівські українці і під проводом о. Михайла Куземського внесли на руки того самого губернатора адресу до цісаря, в якій домагалися своїх конституційних прав у тих округах Галичини, населення яких цілком або у більшій частині українське.

Одні і другі, отже поляки й українці, пішли тим самим шляхом і до того самого намісника домагатися належних конституційних прав. Тому не розумію, за що „ІКЦ" лається, немов то зрадницькі розмови вели два запроданці: єпископ Яхимовнч і канонік Куземський з губернатором Стадіоном, щоб віддати український нарід в руки займанницької держави як знаряддя проти поляків?! Стара „їкацова" засада „то що іннего" повинна теж мати свої межі. Від „ІКЦ" ніхто ніколи не вимагав, щоб воно тямило якісь — хочби тільки декораційні гасла „за нашу і вашу свободу", але ніде в культурному світі не водиться, щоб брутально оклеветувати історичні постаті заслужені для інших народів.

Та ще й того було куріркові замало, бо у дальшому розгоні доходить він до такого шалу, що вигукує, начеб о. Михайло Куземський згодом перейшов на царську службу та спираючись на царських сотнях, що стріляли до уніятів, навертав Холмщину на православя, — хоч історія знає і ми очевидці ще бачили і пам'ятаємо того о. Михайла Куземського, що він як уніятський єпископ саме не пішов на царську службу і за це прогнали його звідтам та він тут у Львові помер 1879. року — як грекокатолицький єпископ!...

Ось куди пішла правда — на виворіть...

Такими шляхами неправди й облуди не розв'яжете панове української справи ані не поможете своїм польським громадянам пізнати між нами правду. Ані теж нас такими методами не налякаєте, бо неправда все має короткі руки та недовгі ноги...

А наших політичних діячів давнього часу такої міри, як о. Григорій Яхимович або о. Михайло Куземський, можете панове критикувати культурними засобами, спираючись дійсно на знанні історії та знаючи з неї сильвети старих політиків чи культурників. Але **не вільно нікому зневажувати їх доброго імени, бо це були люди чести і характеру,** що перейшли до пантеону української нації. Ми також мали своїх мучеників, що рідного народу не виркалися, а хто їх нині опльовує, той сам на себе видає присуд, як людина негідна займатися поважними справами та писати про них.

Д-р Кость Левицький.

СЛОВАЧЧИНА ПРОМОВИЛА.

ПІСЛЯ БРАТИСЛАВСЬКОГО ЗЇЗДУ.

До недавна закордон міг мати лише досить неясне поняття про справжній зміст словацького руху. Пропагандивні можливости недержавного народу, ще й такого малого як словацький, невеликі; сусіди представляли словаків в дуже ріжному насвітленні. З празьких джерел ви довідувалися, що ніяких словаків нема, бо існує лиш один суцільний чехословацький нарід; мадяр переконував вас, що найбільша кривда сталась словакам у хвилині, коли їх відірвано від корони св. Стефана, а преса одного братнього славянського народу переконувала словацького „молодшого брата", що він повинен змагати до повної незалежности.

Щойно в останніх часах, коли національні конфлікти у нутрі Чехословаччини висунулися на площину міжнародньої політики — і міжнароднього заінтересування, коли журналісти зі закордону залили Чехословаччину як можливий терен емоціонуючих політичних сензацій — щойно тоді **словаки дістали змогу самі сказати: хто вони такі та чого домагаються.**

На латинські Зелені Свята відбулись у Братиславі два великі політичні зїзди. В неділю словацька народня партія о. Глінки святкувала роковини пітсбурської умови, в понеділок відбулася контрманіфестація, яку уладили — як подає преса — місцеві чехи з невеликим гуртом „порожднних" словаків, при поважній підтримці державної адміністрації. Програма понеділкової імпрези мало цікава: говорилося там про необхідність єдности та мілітарного скріплення з огляду на грізне міжнародне положення, словом — шабльонове „еднаймося, тримаймося, не даймося!"

Куди цікавіший недільний зїзд. Не зважаючи на агітацію та на неприхильну поставу влади, зїхалися до Братислави на власний кошт тисячі словаків. Делегати всіх словацьких громад висловилися за програмою о. Глінки, тому й цей зїзд уважали за своєрідний плебісцит, що висловив справжнє політичне обличчя словаків.

Виявилося, що словацький нарід, за час 20-літнього співжиття з чехами не засимілювався, не лиш національно, але й політично. Гостре протибольшевицьке вістря недільної братиславської маніфестації становить сильний контраст до московської орієнтації Праги, що так буйно розрослася на грунті чеського русофільства й лібералізму. Вже ця світогляднова ріжниця потверджує, що **„чехословацький нарід" — це така сама фікція як „югословянський", що словаки зовсім не думають зливатись з чехами,** лише хотять на все заховати свою національну окремішність.

Але лише національну. Словаки зясовують собі, що невеличкий, 2 і пів мілїоновий нарід не має спромоги вдержати незалежної держави, зокрема коли він живе у наддунайському кітлі, на цьому віковічному терені імперіалістичних змагань. Словаки не хотять стати предметом мадярських ревіндикацій, ані частиною німецької Mitteleurop-и, ані навіть піддаватися під чиюнебудь братерську опіку. Хоча це могло декого розчарувати, вони **недвозначно висловили бажання залишитись у межах Чехословаччини, лише на інших правах.**

Словаччина у дотеперішніх межах мала би стати автономною країною зі словацькою урядовою мовою, та окремою краєвою приналежністю. З пресових вісток — зрештою не дуже ясних — виходило би, що компетенції словацької влади не були би дуже широкі. До Праги належали би не лише справи конституції, закордонна політика та армія, але й пошта, комунікація та державні доходи (податки, монополі, державні підприємства).

Як бачимо — партія о. Глінки домагається лише автономії і то не дуже широкої. Коли деякі часописи пишуть, що словаки змагають до дуалізму, то вони вживають не підхожого терміну. Програма о. Глінки не передбачує перебудови цілої республики, лише поширення прав одної її складової частини. Зрештою якби навіть Чехословаччина перетворилася на федеративну державу, вона складалась би не з двох, лише з шістьох, а найменше з трьох національних одиниць.

На такій площині дійде мабуть до розвязки словацького питання, а не на площині двобічного чесько-словацького порозуміння, бо під цю пору словаки не є одиноким і навіть не найповажнішим противником унітарної Чехословаччини. **(гал.)**

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанок „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 8

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

Ю. РОМАНЧУК УЧИТЬ ФРАНКА ПАТРІОТИЗМУ.

Романчук моралізує, лає, глузує, але не переконує. Він із свого лука раз-у-раз пускає затроєні стріли, але за слаба в нього рука, і стріли не попадають у серце противника. Можна бути великим політиком, але малим стрільцем. Романчук повчав Франка, що таке любов до рідної країни, але сам хіба не вірив у те, що говорив. Він фільософує так; „Русію есть передъ-всѣмъ рускій народъ, а народъ есть великою родиною. Отже любимо Русь, якъ любимо свою родину, и то цѣлу родину, не одного або другого члена ей, якъ любимо батька и матѣрь, и братовъ и сестры, и дѣти и всю дальшу родню разомъ взявши. Та и не пытаемо, за що и що въ нѣй любити, але любимо, бо то наше, бо то родина". Нема що казати, дуже гарну рецепту дав Романчук Франкові на любов до рідної країни, але хіба сам він вірив у її чародійну силу? Коня з упряжжю! — як знайде він одного такого добрягу, якому член ближчої або дальшої родини розвалить голову, а він з великої любови до нього й далі підставлятиме свою голову й кликатиме: „голубчику, я люблю тебе, а ну ще раз дай мені довбенькою по голові!"

Не треба бути великим фільософом, щоб зрозуміти хід Франкових думок про любов до рідної країни. Не помилюся, коли скажу, що світогляд Франка спирається на утилітаризмі. Пожиток — це головна мета людського життя, а що життя складається з розкоші (pleasure)[*]) і страждання (pain), отже оконечною метою наших діянь — це наше істнування скільки можна вільне від страждання й багате на розкіш. Виходячи з того погляду на життя, Франко й поспитав себе: За що я маю любити Україну, коли вона приносить мені страждання, „криваву в серці рану", а не дає розкоши? А коли все-ж я почуваю себе українцем і по змозі моїх сил працюю для України, себто без надії на особисту користь обмежую свій пожиток і несу жертву на користь загалу, то яка-ж причина цієї моєї самопожертви? На це питання Франко й дає зараз відповідь: причина моєї самопожертви — це суспільний обовязок. Я син селянина виріс на чорному хлопському хлібі, на праці твердих хлопських рук, отже й почуваю себе до обовязку „панщиною цілого життя відробити ті гроші, що дала хлопська рука на те, щоб я міг видряпатися на вершок, де видно світло, де пахне воля, де сяють вселюдські ідеали". Як бачимо зі сказаного, Франко в основу своєї любови до рідної країни поклав ідею суспільного обовязку, що стоїть уже понад егоїстичним принципом утилітаризму і входить у сферу вищих прав етики. А коли додам, що Франко працював для України понад свої людські сили й працював далеко поза означені ним межі, стане ясним, що каміння несправедливо посипалося на його голову, і що ті, які кидали його на нього, зробили йому велику кривду.

Кажуть, що як у кого біда, то ніколи не одна, і у Франка було їх більше, ще більше, як ті, про які я вже згадував. Мушу згадати ще про одну тому, що була у звязку з попередніми і показує пружину людської злоби, як та людина з великої любови до ближнього поборює свого противника тим способом, щоб відібрати йому всяку охоту до життя, не кажучи вже про любов до ближнього. Очевидно, є люди в яких нерви міцні, як мотузки, усе переживуть, але в нашого поета, та й ще недужого, вони не були кріпкі.

(Далі буде).

[*]) Джон Стюарт Міль, один з творців утилітаризму, у своїй книжечці „On Utilitarianism" хоче, щоб оцінювати вартість підметного задоволення, себто розкоші за її якістю. Є розкоші вищі, духові, які слід вище ставити над розкоші, нижчого роду. „Немає — каже він — ніякого сумніву, що людина, у якої джерела розкоші є нижчі, має більше основ до повного заспокоєння своїх побажань; людина-ж, у якої є вищі вимоги, завжди буде почувати, що щастя, яке може бути його участю, при існуючому порядку світа, не може бути повне. Але він переносить усякі недогоди, коли лише можна їх перенести. Не заздрить він тим, які не почувають того, що він почуває, бо саме те почування є вже розкішю. Краще бути незадоволеною людиною, ніж щасливою свинею; краще бути незадоволеним Сократом, ніж задоволеним дурнем".

„Марш на схід“ іде далі...

Варшава, 5. червня.

6 ТАБОРІВ ЛЕГІЇ АКАДЕМІЧНОЇ — НА СОКАЛЬЩИНІ.

Команда Легії Академічної виготовила вже шлях вакаційної таборової акції серед високошкільної молоді. Як ми вже інформували, окрему групу військово-академічних таборів зорганізують на сокальському кордоні, докладніше: **довкруги Сокаля, де стаціонуватиме 6 таборів** у часі від 2.—22. липня ц. р.

Про характер тих таборів так пише п. Марян Лаґовський, один з „легіоністів“ у „Декалі“: „Ніхто не сміє сумніватися, що праця в Сокальщині, де існує проблема т. зв. Східної Малопольщі й української справи, матиме спеціяльну вагу. Завданням учасників цього табору буде наблизитись до місцевого населення та плекати серед нього **польське слово і чин**“.

Програма таборів обіймає м. і. фізичну працю (направа доріг, мостів, копання ровів, меліорація і т. і.) та суспільну акцію, що полягатиме в закладанні читалень, організуванні сільсько-господарських курсів, рефератів про гігієну і годівлю тощо.

Цікаво, що коли участь у всіх інших таборах Академічної Легії майже обовязкова — до таборів на Сокальщину поїдуть **добровільні кандидати.** Цікаво теж, кілько студентів-поляків зацікавиться цією справою?

120.000 ЗОЛ. НА „КРЕСИ“.

„Польска Мацерж Школьна“, найрухливіша по „Т-ві Розвою Зем Всходніх“ варшавська „кресова“ організація, запросила представників преси на спеціяльне інформаційне засідання для обзнайомлення з вислідами цьогорічної традиційної збірки на „дар народови“, що відбувається — як відомо — в дні 3-го травня. Висліди цьогорічної квестарської акції „П. М. Ш“. справді великі й варті нашого зацікавлення.

Отже впливи з вуличних збірок у цьому році зросли д. значно; зібрано 54.504,44 зол. (у м. р. 33.897). Продажа кольорових віконних вітражиків дала 33.914,20 зол., на поіменні листи у самій Варшаві зібрали 35.464,57 зол. Вислід дійсно імпонуючий: Варшава за один день дала на польонізацію „кресів“ — 123.883 зол. і 31 сот.! У цілоденній збірковій акції взяв участь цілий штаб людей: 3.100 студентів-квестарів, 565 пань при столиках, багато середньошкільної молоді і членів усіх „кресових“ товариств.

Для характеристики настроїв, що їх виробляє серед свого громадянства україножерна польська преса, варто приглянутись нутру збіркових пушок: були там двацятизолотові банкноти і багато срібного більону, хоча траплялись, що правда, і московські копійки, німецькі феніги, або й звичайні гудзики...

ДВІ НОВІ ПОЛІТИЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ НА ВОЛИНІ.

Польська регіонально-політична література з обсягу „сходознавства“ багатіє з дня на день. Саме вийшли дві найновіші польські політично-статистичні публікації про Волинь. Одна — це видана у Познані книжка **Болеслава Подгорського п. н. „Проблеми польського громадянства і держави на Волині“.** (Познань, 1938, стор. 160 і 1 карта), друга — це **„Завваги і дані про можливости господарської експанзії польського купецтва й ремесла на Волині“,** що появилась у Варшаві накладом „Т. Р. С. З.“ як книжкова праця **Владислава Павліна,** молодого „кресового“ діяча і публіциста.

Обі згадані книжки такі цікаві і для сучасних польських настроїв такі симптоматичні, що зреферуємо їх небавом окремо, обмежившись нині до кількох звязких інформацій.

Автор першої книжки — Подгорський — від 20 років працює на Волині і вважає себе знавцем тамошніх відносин.

Найбільша частина книжки — це III. розділ п. з. „Волинь у межах Польщі“. Можна в ній знайти багато цікавих даних, як напр. такі, що за десятьріччя 1921—1931 зменшилося на Волині число поляків (!!), чи модний погляд автора, що католицький костел і польська школа зможуть спольщити цю землю.

В закінченні книжки знаходимо коротке резюме думок автора і читаємо м. і.: „Польська акція, зорганізована суспільними і **державними чинниками,** яка має на меті ревіндикацію зрутенізованих поляків на Волині, приєднання до польщини місцевого руського населення з неокресленою дотепер національною приналежністю(?), підсилення Волині допливом творчого і багатого в капітали польського елєменту, а також співпраця з льояльною до польщини наставленим українським населенням (отже: руські, прускі, мазовецкі, жмудські і т. д...), мусить бути нашою програмою і в найближчому часі, і на дальше майбутнє“.

А відношення автора до пропаґованого м. і. групою луцького „Волиня“ прометеїзму таке: „Ціла польська суспільність та керманичі українського руху мусять врешті виразно зрозуміти факт, що чим швидше Волинь буде духом і змістом до глибини польська, тим швидше Польща буде готова забрати рішальний голос у подіях, що можуть розіграти ся за нашим східним кордоном. Дотеперішня акція українського націоналізму, що чисельно розростається внутрі Польщі, є на фальшивій дорозі і змагає до суперечної цілі польській державній рації, як теж у відношенні до власних національних, широко та чесно зрозумілих українських інтересів“ (?!).

Книжка п. **Павліно** не менше цікава і написана навіть з більшим темпераментом. Присвятимо їй зчасом більше уваги, щоб тепер зацитувати за „Декадою“ цікаві волинські спостереження цього автора, що має нагоду багато подорожувати по Волині, недоступній здебільша для українського журналіста.

„ПОЛЬСЬКА СУСПІЛЬНІСТЬ ВОЛИНІ НЕ ДОРОСЛА, ЩОБ РЕАЛІЗУВАТИ ІДЕЇ ПІЛСУДСЬКОГО“.

„Минаємо — пише Павліно — якесь село на Кремяненчині, святочно вбрані молоді сільські парубчаки остентаційно відвертають голову на вид коней КОП-у. Варте призадуми: одно село вітає нас чемним поклоном, друге скулює голову в раменах, і його мешканці, побачивши нас, злісно натягають шапки“.

„В Дедеркалах Малих шкільна дітвора потурбувала свою товаришку польку- прозиваючи її „ти католичко“; в Загайцях православний монастир щедро обділює землею (?) тих хлопів, що відкинуть жертвенну поміч (?) польських вояків; а ще деінде „поп“ отверто і з гордістю говорить про Волинь як про „виключно нашу землю“.

Одначе треба безсторонньо ствердити, що і **польська волинська суспільність не доросла до реалізування великої ідеї, залишеної в спадщині маршала Пілсудського** — говорить молодий польський автор і питає: „Чи сучасний стан (антаґонізму на Волині) довго існуватиме та чи й надалі „пришельці з Польщі“ будуть себе почувати на Волині, як на чужій землі“?

Гром.

На перехресті звільни хід воза!

З польської преси.

Нормалізація чи ненормальність?

Краківський **„ІКЦ“** (ч. 157. з 9-го червня ц. р.) у статті п. н. „Розполітикована утраквістична школа“ каже, що до редакції „ІКЦ“ написав якийсь учитель-поляк з „кресуф всходніх“ ось що:

„Не можу тут почуватися виховником і як поляк дуже жалую, що я не вступив до служби у війську або в поліції та не маю кріса!“

Таке признання — ніщо надзвичайне. Кілько то людей приходить по якімсь часі до переконання, що розминулися зі своїм покликанням, що вибрали невідповідне для себе, для своїх фізичних чи інтелектуальних сил звання! Але треба хвалити таких людей, що отверто до цього признаються, бо тоді все можна вийти з того положення. Отой учитель, що про себе пише в „ІКЦ“, принайменше чесний не тільки з собою, але і з іншими: він виразно пише, що **не почуває себе виховником** і волів би служити у війську чи при поліції, щоб мати кріс. Та все лихо в тому, що таких чесних людей мало, що мало таких, які отверто признавалисяб до своїх життєвих помилок. **Найгірше з тими, що не почуваються виховниками, що не вміють бути вчителями, але не хочуть до того признатися й уперто сидять на посадах та замість виховувати дітвору, замість учити її того, чого слід, займаються справами й річами, що зі справжньою школою не мають нічого спільного.** Таких випадків багато особливо у нас, чого доказом і лист до „ІКЦ“ з „кресуф всходніх“. Тому українське громадянство, на якому найдошкульніше відбивається те, що багато вчителів по наших школах минулося зі своїм покликанням, повинно пильнувати справи та дбати про те і робити усі можливі заходи, щоб по наших школах учителями були по змозі лиш ті, що почуваються педаґогами і не мріють про карієру з крісом.

Діставши такого листа з „кресуф всходніх“, „ІКЦ“ не робить алярму з того приводу, що на становищах учителів є люди, які мріють про що інше, отже не можуть виконувати бодай бездоганно своїх учительських обовязків, а це **відбивається на рівні народньої освіти та народнього виховання,** але користає з нагоди, щоб зробити приступ на українську та утраквістичну школу.

„Особливо домагається швидкої полагоди справа двомовної школи. **Доки ту школу вестимуть на окраїнах у польській та українській (руским) мові, важко говорити про її наближення до західної культури“.** А тому, що не маємо наміру творити тут України, мусимо рішитися на те, щоб створити одномовну польську школу з польською мовою навчання. У протилежному випадку це буде далі досконалий терен до української агітації та впоювання ненависти вже від наймолодших літ у дитячі душі. А в таких умовинах нема мови про нормалізацію чи про якунебудь форму співжиття“.

Погоджуємося з паном „Сеп'ом“, що писав ту статтю, у тому, що „доки ту школу вестимуть на окраїнах у польській та руській мові, важко говорити про її наближення до західної культури“. Але-ж так! Українські педаґогічні кола давно стоять на тому становищі, про це ми давно і не раз писали і тому українці є в засаді проти утраквістичної школи та **домагаються для своїх дітей чисто української школи.** І про якунебудь нормалізацію на східних окраїнах польської держави, на яких живе компактною масою український нарід, можна буде говорити щойно тоді, коли всі українські діти будуть побирати науку в українській школі та від українських учителів. Польська школа для української дитини, якої домагається „ІКЦ“ — це не нормалізація, це — ненормальність зовсім така сама, якою була до війни німецька чи російська школа для польських дітей.

—o—

Канада приготовляється до війни.

Канадійський міністр оборони Мекензі заявив у парляменті, що на випадок війни Канада мусить бути самовистарчальна, тому провірив продукційну спроможність 768-ох канадійських фабрик.

Виявилося, що канадійський промисл може продукувати муніцію, скорострільні, панцирні авта, літаки, небавом пічне виробляти повзи і протилетунську артилєрію.

Крім того мін. Мекензі згадав, що під цю пору в Канаді відбуває вишкіл 48.840 рекрутів. Під кінець року Канада буде мати 230 бойові літаки.

Німеччина перестала цікавитися південним Тиролем.

Як подає „Івнінг Стандард“, Гітлер наказав зліквідувати всі організації, яких завданням була оборона німецького населення південного Тиролю.

Перевозить і магазинує
Меблі, товари
з усіх і до всіх місцевостей краю.
МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

Відгук краю на декларацію УНДО.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА В ЗОЛОЧЕВІ.

Дня 27. травня ц. р. відбулася заходом Повітового Народнього Комітету в Золочеві політична нарада відпоручників місцевих політичних Комітетів Золочівщини. У нараді взяло участь 95 представників 28 громад. Проводив нарадами заступник голови ПНК о. В. Пришляк, секретарював м-р Евген Олесницький.

Реферат про сучасне положення і про завдання теперішньої політики виголосив пос. В. Кузьмович. Після реферату прочитано декларацію УНДО з 7. травня ц. р., яку зібрані прияли однодушно через аклямацію, без дискусії.

Опісля відбулася дискусія над політичним рефератом, в якій забирали голос: о. Кедринський, м-р Олесницький, п. Головацький з Білого Каменя, о. Маркевич, п. Чабак зі Сасова, о. Пришляк та інші. Ухвалено цілу низку резолюцій з протестом проти збірної відповідальности, яку пристосовано у відомих подіях у Золочеві, з протестом проти розвязання Союзу Українок і Т-ва „Сила". Врешті прийнято цілу низку організаційних постанов.

Зібрання закінчилося відспіванням національного гимну.

НАРАДИ ПОВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УНДО В РУДКАХ.

Дня 24. V. в салі П. С. К. в Рудках відбулися наради відпоручників повітової організації УНДО. Всіх учасників було до 150, а багато мусіло відійти через брак місця.

Зборами проводив голова повіт. організації УНДО о. Онуфрій Гадзевич. Реферат про політичне положення українського народу під сучасну пору, як також посольське звідомлення з діяльности УПР виголосив посол д-р Степан Витвицький. Наради відбулися дуже поважно; в дискусії було видно, що нарід дуже цікавиться суспільно-політичними справами. Поставлені резолюції ухвалено одноголосно. Ось вони:

Зібрані на політичній нараді в Рудках в дні 24. травня: 1) домагаються введення територіяльної автономії на землях, заселених у більшости українцями та признання українському народові права завідувати самому своїми культурними й господарськими справами; 2) домагаються заснування українського університету у Львові; 3) закликають все свідоме громадянство рудецького повіту згуртуватися в організації УНДО і скріпити його працю у всіх ділянках нашого національного життя; 4) протестують проти замахів на нашу Церкву і духовенство, зокрема проти образи Голови Церкви Ексц. Митрополита Андрія Шептицького і заявляють, що завсіди вірно й непохитно стоятимуть в обороні Церкви; 5) протестують проти припинення діяльности Т-ва „Союз Українок" та вивласнення площі Сокола-Батька.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ЛІСЬКУ.

Дня 24. травня відбулася політична нарада в Ліську, скликана заходами Повітового Народнього Комітету УНДО в Ліську. На нараду приїхав пос. д-р Степан Баран. Прибувних було коло 200 селян і невеличкий гурт духовної та світської інтеліґенції з 27 громад. Багато селян, що прибули на нараду, мусіли відійти, бо невеличка саля місцевої читальні не могла всіх помістити.

Нараду відкрив голова Повітового Народнього Комітету інж. Олександер Гладишовський, що до президії запросив о. радн. В. Кончила, п. Андрія Буня, господаря з Волі Постолової і п. Михайла Коземчака, господаря з Беріски. Секретарював молодий інтеліґентний селянин Остап Теребецький.

Реферат про наше політичне положення виголосив пос. д-р Степан Баран. Опісля відчитано декларацію та резолюції Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. і насвітлено останні відрадні спроби консолідації партії і нашого громадянства, що викликало серед присутніх щире захоплення.

По оживленій дискусії принято одноголосно предложені резолюції і м. ін. висказано однозгідність зі становищем Центрального Комітету УНДО, виявленим у деклярації та резолюціях з дня 7. травня ц. р.

Відтак пос. д-р Баран відповідав на численні запити селян, а саме в справі обмеження купна землі у прикордонній смузі, в справі утрати громадянства нашими емігрантами, в справі недомагань нашої волосної адміністрації, про Лемківський буквар, про віддовженеві закони і т. п.

Наприкінці о. декан Стеранка підніс преважну справу поширення доброї преси та ріжні організаційні справи.

Відспіванням національного гимну закінчено ділові наради, що тягнулися поверх 4 годин.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Субота, 9 червня (28 травня) 1888.

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ СУДДІВ.

У звязку з промовою посла Пернерсторфера у віденському парляменті про відносини в галицькому судівництві, „Діло" містить передову статтю, в якій стверджує, що бувший президент львівської апеляції завів у галицьких судах такі порядки, які не давали змоги, особливо молодим студентам бути самостійними та справді незалежними. „Діло" виступило особливо проти того, що у кваліфікаційній табелі, яка була необхідна при іменуванні на суддю, була рубрика „політична поведінка". На думку „Діла" такої рубрики для суддів та суддейських урядовців зовсім не треба, бо державні закони дозволяють їм займатися політикою поза судом, а тільки в суді під час судження політика не повинна грати ніякої ролі.

ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА.

З виборчої округи Жовква—Сокаль—Рава вийшов при виборах до віденського парляменту в 1885 р. послом радн. Василь Ковальський. Ті, що не хотіли бачити українського посла внесли протести проти вибору. Були протести з усіх трьох згаданих повітів. Верифікаційна комісія парляменту перейшла над всіми закидами протестів до денного порядку і признала вибір посла Ковальського важним.

СКРОМНІСТЬ, ЩО ДО НИНІ МСТИТЬСЯ.

В повітовій раді в Долині українці мали більшість. На одному засіданні, на якому на зібраний комплет 14 радних було 9 українців, мали вибрати двох делегатів до окружної шкільної ради і трьох виділових до повітової каси ощадности. В дописі про те засідання читаємо:

„Коли в руським кружку заявили, щоби вибирати всіх пять русинів, спротивився цьому Впр. о. совітник Коляйковський з Волдіжа заявляючи, що це не може бути та що з противниками мусимо порозумітися, бо пять русинів не перфорсуємо і тільки надармо наразимося. Не помогла ніяка персвазія, ані аритметичне порівнання 5 польських голосів проти 9 руських і кінець-кінців русини удостоїлися: одного русина на делегата до окружної шкільної ради, і одного до каси ощадности, а могли мати двох до шкільної ради і трьох до каси!"

КІЛЬКО ШИНКІВ У ГАЛИЧИНІ?

„На 6 міліонів мешканців у Галичині припадає 19.122 шинки або один шинок припадає на 310 людей. У самім Львові є 325 шинків. В інших краях Австрії відношення між населенням і числом шинків показується гірше як у Галичині. І так припадає один шинок на Буковині на 250 людей, в Моравії на 200, в Чехії на 200, в Тиролі на 180, в Каринтії на 160, у Стирії на 210, в Долішній Австрії (з Віднем) на 210, в Горішній на 180, і в Зальцбургу навіть на 130 людей".

ПРОГРАМА ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Посли дістали денний порядок пятницевого пленарного засідання сойму. Він обіймає перше читання кількох урядових законопроектів, м. ін. законопроект про переіменування „Центрального інституту фізичного виховання" у Варшаві на „Академію фізичного виховання ім. Й. Пілсудського".

Після пленарного заісдання зберуться поодинокі комісії, щоби розділити референування законопроектів.

Після вбивства полковника Коновальця.

КОЛИ П. СУХЕНЕК БАЧИВСЯ З ПОЛК. Е. КОНОВАЛЬЦЕМ?

Стаття колишнього довголітнього начальника національного відділу у варшавському міністерстві внутрішніх справ п. Суханка у виленському „Слові", яку ми зреферували у двох останніх числах „Діла" (вона друкувалась теж у двох частинах), була назагал бліда і нецікава, з безліччю подробиць, відомих із судових процесів ОУН та з переплутанням ріжних історичних даних, що їх — зрештою — п. Сухенек видно (хоч і поверховно та загальниково) студіював. Зате одно місце звернуло увагу і — польської і української публики: таке собі мимоходом речення про те, що п. Сухейек двічі особисто стрічався з полк. Коновальцем, але — мовляв — державна тайна не дозволяє йому ще подавати про це ближчих подробиць.

Очевидно, полк. Коновалець говорив у свому житті із безліччю ріжних людей, що займали найріжнороднійші офіціяльні чи півофіціяльні становища у ріжних державах. Все-таки був обережний у своїх зустрічах: знаємо це хочби з того, що спроби деяких навіть дуже поважних журналістів, які приїздили до Женеви на збори Ліги Націй чи меншиневі конгреси — стрінутись з Е. Коновальцем (який після виїзду з Берліна постійно жив у Женеві) — не мали успіху. І саме тому у варшавських журналістичних колах була свого часу досить голосна подія, що п. Сухенек підчас одного конгресу національних менших познайомився із Коновальцем у кулюарах палати Ліги Націй, представившись йому як журналіст. Полк. Коновалець — як зачували ми тоді — мав бути прикро вражений цим підступом і дав це п. Суханкові відчути.

З цими нашими відомостями, які — повторяємо — мали ми з польських журналістичних кол, покривається інформація, що її вчора подали „У. Вісти". „Слово Народове" гостро з приводу цього атакує п. Суханка, порівнюючи його тодішню інтенцію до „амбіції", яку мають звеличниці відомих фільмових зірок, при чому домагається від п. Сухенка, щоб він вияснив цю справу.

А СОВІТСЬКА ПРЕСА МОВЧИТЬ...

МОСКВА (АТЕ). Совітська преса зберігає дальше цілковиту мовчанку в справі вбивства полк. Коновальця, провідника Організації Українських Націоналістів. Ця мовчанка тимбільш вимовна, що коротко перед кровавим замахом у Ротердамі совітська преса нагально атакувала Коновальця, приписуючи йому, що своїми людьми веде саботажну й терористичну акцію на Вел. Україні. По вбивстві полк. Коновальця совітська преса, якби на приказ згори, не тільки перестала ним цікавитись, але навіть не помістила згадки про його вбивство.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ ПЕРЕЛЕТІЛИ ПОЛЬСЬКИЙ КОРДОН.

2 німецькі військові літаки перелетіли польський кордон на Горішньому Шлеську, якийсь час летіли у напрямі Катовиць, опісля завернулися до Німеччини. Є це вже пятий того роду випадок цього місяця.

Не залишай воза без надзору!

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВВЕЛА 3-ЛІТНЮ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

„Лідове Новіни" потверджують вістку, що чехословацький уряд рішив впровадити 3-літню військову службу. Ця постанова тимчасова; як міжнародне положення зміниться, введуть знову 2-літню службу. Причиною введення 3-літньої служби є не лише теперішня грізна ситуація, але й обставина, що тепер саме відбувають службу найслабші річники (1915—1918).

ДЕМЕНТІ.

Празькі урядові кола заявляють, що дотепер ніякий компетентний орган не займається справою продовження військової служби до 3 ох років. Подаючи цю вістку, „Чеське Слово" додає, що може цю справу розглядають „деякі заінтересовані кола".

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЛІТАК НАД ЕСТОНІЄЮ.

В середу вечором появився над Нарвою большевицький літак, кружляв над містом коло 10-ох мінут і відлетів на схід.

По широкому світі.

Мадярський премієр приняв послів Малої Антанти. Тема розмови невідома.

Італійський міністр закорд. справ, Чіяно вибирається з офіційною візитою до Льондону.

Америка мабуть не вишле представника до міжнародньої комісії, яка прослідить справу бомбардування еспанських міст.

Конференція балтійських держав відбудеться у Ризі від 10. до 12. ц. м.

Жіноча сторінка.

Дорослі і діти.

Панство О. і панство Л. жили у великій приязни, довго ще і у близькім сусідстві. Діти панства О. і панства Л. приятелювали між собою ще може з більшою щирістю ніж дорослі. Не було дня, а майже й години, щоб котресь з дітей одної родини не забігало до дітей родини другої. З весною діти постійно перебували разом то в садочку панства Л. то в подвірю панства О. Все було в найліпшій згоді і родичі раділи, що їх приязнь перенеслась і на їх дітей.

Але ось... трапилась маленька пригода. Пані Л. зустріла одну свою дальшу родичку і та їй натякнула, що пані О. десь там трохи іронічно висловилась про її капелюх чи там щось інше. Закралось між приятельок підозріння, а далі вже почались якісь дрібні сварки, аж врешті дійшло до більшої незгоди. Під впливом пань почалось охолодження і між обома батьками, які так любили поговорити собі про політику та ріжні свої інтереси у вільні вечірні хвилини. Згодом між обома панями дійшло до правдивої сварки і перериву „дипльоматичних зносин".

А хто від того всього найбільше потерпів? — Діти. Якщо передтим їх не тільки ніхто не спиняв, коли вони бігли до дітей другої родини, коли мама одної родини зустрічала перед тим дітей другої родини з привітною усмішкою та обділювала разом зі своїми дітьми чи то хлібом з маслом чи може й чимось смачнішим, або солодощами, коли діти обох родин виступали разом на ріжних імпрезах, бодай як глядачі, а мама котроїсь родини брала всю громадку під свою опіку, щоб друга мама не мусіла йти на нецікаве для неї дитяче свято, зате могла щось в спокою зробити дома, або просто відпочити, то тепер, коли діти панства О. забігали до дітей панства Л. пані Л. хмурилась і не дуже привітно їх зустрічала і навпаки. Коли траплялась якась дитяча імпреза, панове між собою не порозумівались вже телефонічно, щоб узяти спільну льожу чи бодай місця поруч для дітей і діти панства Л. з подивом бачили, що пані О. зі своїми дітьми сидить на кілька рядів далі від них і їм доводилось тільки ріжними руками порозумітись між собою та ділитись враженнями. А згодом прийшла й формальна заборона відвідувати одне одного, бо мовляв, „там тільки дурно перешкоджаєте"... (Це ще у ліпшому випадку! Часто-ж буває й таке, що родичі просто перед дітьми виявляють свої незгоди). Діти здивовані, бо ніколи вони не чули перед тим, щоб комусь перешкоджали і засмучені, бо нема змоги бавитись з любими товаришами. Між собою діти одної родини починають сваритись, бо нудно бавитись з меншими від себе, а зрештою й нудно за товаришем чи товаришкою з другої родини з якими було більше спільних справ, ніж з молодшими чи старшими братом чи сестрою. Сусіди вдоволені, бо менше гамору, але і їм нераз бракує веселого дитячого сміху, що лунав у подвірю чи сусідському садочку.

Ось такий образок мала я нагоду бачити недавно і навіяли ці мої спостереження на мене сумні міркування тим більше, що обидві родини належать до інтеліґентної верстви.

Чи варто дітей втягати у вир непорозумінь між дорослими, чи варто щоб вони терпіли від того, що там мами чогось не помирились, чи політичні погляди батьків щось трохи розійшлись? Чи можна калічити дитячі душі через свої якісь там примхи і давати їм відчути, що тому, що дорослі чогось там посварились мають і вони свої товариські почуття міняти? Чи не задумуються такі родичі над тим, що може ця дружба між дітьми може пізніше зміцнитись і стати в пригоді у житті їх дітей та стати помічною і тоді, коли може їх коло дитини не буде? Чи подумали родичі про те, що товаришка чи товариш часто можуть бути їх дитині більш помічні, ніж вони самі, бо своїм однолітком, а ще задушевним приятелям часто скоріше і легше можна виявити ріжні свої клопоти ніж, хоч може й найближчим, але далеким віком родичам?

На жаль, явище яке тут описую не є таке дуже рідке, а навпаки частіше такі картинки можемо спостерігати, ніж би ми того хотіли і було варто на них звернути увагу. Дорослі часто бувають дуже егоістичні навіть і тоді, коли здається, що своїм дітям бажаліб усього найліпшого. Надто часто дорослі просто не задумуються над тим, яка дитяча душа чутлива і як діти боляче і прикро переносять такі, на перший погляд, може й незначні події. Те, що дорослі переживають розумово, діти тільки відчувають і на їх чутливости відбивається кожна така подія глибокою раною, що нераз довго гоїться і примушує й дитячу голівку міркувати над справами від яких родичі малиб їх оберігати, бо від них твердіє діточа душа.

Ще більш обережними, ніж з молодшими дітьми, треба бути в тих справах з дітьми, які вже потраплять мати і свій осуд. Не завсіди такий осуд випаде на користь родичів і тоді авторитет і пошана родичів дуже від того терплять.

В інтересах дітей треба себе нераз перебороти, а вже в усякому разі мати багато такту, щоб подібну ситуацію відповідно розвязати.

Х. К.

Балачки про моду.

Ще маємо перед виїздом на літнисько зробити собі одну чи там дві суконки, залежно від того, куди їдемо і скільки на те маємо грошей. Хочемо собі цього року зробити таку суконку, яка нам служитиме цього сезону як та святочніша, але на другий рік також нам придасться може для скромніших оказій. Але все хочемо вгадати так, щоб і на другий рік наша суконка була модна. Отже вибираємо собі матеріял на таку літню суконку.

Що носить Париж? — Париж після фантастичних взорів минулого року вертається до більш клясичних взорів т. а. яскраві матеріяли, що так вражали своєю кольористикою і барвистістю минулого сезону, цього року ще трохи зустрічаються, але все більше й більше уступають місце ріжного роду пасястим матеріялам, з „горошок" та „шкотам" (шотляндським).

Ці матеріяли, що правда, також дуже рябі і нераз такий матеріял має чотири-пять і більше колірів, або відтінів, але всеж він не робить такого головокружно цвітистого враження, як матеріяли минулорічні. Матеріяли в „горошок" звичайно мають ясне, або темне однокольорове тло, а на ньому залежно від тла ясні чи темні „горохи" середньої, можнаб так висловитись, „природної" величини. Часом ці горохи бувають і кількох кольорів, а нераз також і ріжної величини. Так наприклад тепер модні „горохові" матеріяли такі, що долиною розложені більші горохи, а потім вони все зменшуються і зменшуються. Очевидно, що до такого взору треба і відповідного фасону, а при смаку кравчині можна уложити такий матеріял у прегарні взори і підібрати для них „шик" фасони. З таких „горохових" матеріялів робиться багато томплетиків чи то з болерками чи з довшими вільними жакетиками.

Для пасястих чи красястих матеріялів більше надаються спортові фасони, але паси можна укладати рівночасно і дуже фантазійно, а трохи повніші пані можуть їх дуже добре використати, щоб бодай на око витончити свою „лінію", бо вже саме враження пасів дуже видовжує і витончує. Тільки борони Боже, таким, що хотять витончитися не слід брати поперечних пасів. Подовжні і скісні, уложені згори на долину зроблять свою добру послугу, але поперечні, або скісні уложені здолини нагору тільки пригрублять, що можуть знову добре використати ті пані, що трохи потрібували би показати більше тіла на своїх кістках.

Матеріяли в „крати" тільки для дуже стрункіх. Вони також, як і „горохові" мають одноманітне тло, а на них ширші чи тонші лінії, що творять оту „крату".

Але Парнж — Парижем, а Львів і далі любується у матеріялах квітастих і то дуже „замазаних" т. зв. невиразними дуже рябими квітами. Ті квіти бувають дрібніші і більші, але все дуже сорокаті, але так, що в цілому дають один якийсь головний тон. Очевидно, що з цих матеріялів можна шити більш фантазійних фасонів суконки і вони нам робитимуть добру послугу у ріжну пору дня. Тільки мусимо бути приготовані на те, що на другий рік така суконка вже буде досить „немодна", бо ця квітова мода вже має за собою два роки, а це вже надто довгий вік для пані Моди, яка, як і кожна жінка, не любить нічого, щоб нагадувалоб її вік.

Дуже добре надаються на такі літниськові сукні наші українські матеріяли. Коли Ви уважно переглянете цьогорічні фасони то побачите, що і наша „мальованка" і наша „шорпа", як уродились до тих фасонів. Можете тут і квітовій моді віддати данину і „горошковій" і пасястій.

Подумайте над цим, аж будете собі ще ті суконки на літниськo дороблювати, бо тут Ви і рідний промисл могли би підпомагати.

Рита.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Вже почалися мрії про вакаційний сезон. Вслід за тим узаштував клюб „Нової Хати" і „Труду" гутірку про **виїзд на вакації.** На референтку запрошено **п-ю д-ра Софію Парфанович.**

Д-р Парфанович розказала спершу про діяння ріжних здоровних чинників як повітря, вода, сонця й руху. Потім поділила наші кліматичні місцевости на гірські, підгірські, рівнинні й надморські. Описала широко прикмети кожної з них, лишаючи на боці купелища, що вже вимагають спеціяльного лікарського припису. Зокрема спинилась на значінні пребування. Зміна середовища важна для психічного самопочування. А зміна повітря дуже корисна для фізичного відсвіження, так як зміна харчу чи способу життя.

Присутні ставили ріжні запити. З дискусії вийшло, що виїзд на вакації, хочби й найкоротший, потрібний. Часом можна і в місті вигідно влаштуватись, купатись у воді й сонці, проходжуватись багато і відпочити. Але коли нема повної зміни окруження, психічної та фізичної, тоді нема й повного відпочинку.

Вплила пропозиція, щоб клюб „Нової Хати" та „Труду" не припиняював своєї праці в літі, а радше перенїс її поза місто, влаштовуючи прогульки та походи. Думка ця подобалась і членки ще й довго обговорювали.

Кілька днів тому вернулось наше палломництво з Будапешту і всі цікаві були послухати про **Евхаристичний Конгрес.** Тому управа клюбу „Нової Хати" і „Труду" запросила п. **Марію Прокопович** на понеділок б. п. м. розповісти про це.

Наше палломництво відїхало в числі 60 осіб у середу, 25 травня. Про дорогу не можна було багато цікавого сказати. Хіба те, що на Закарпатті видно було багато війська, а Мадярщина вітала всіх прозаїчно. Зате велике враження зробив Будапешт, як велике, гарно положене й упорядковане місто. Вражав порядок при зустрічі й розміщенні прочан. Референтка, враз з іншими молодими дівчатами, була в українському народньому вбранні, що їх кілька позичила на Конгрес с. Северина ЧСВВ із своєї багатої збірки. Вбрання ці робили величезне враження. Раз-у-раз спинали українок проходні, фотографували, розпитували. На жаль, годі було порозумітись із публікою, що говорила виключно по мадярськи.

Дальше молода референтка розказувала про організацію Конгресу, що стягнув велику силу прочан. Спинялась довше на описі міста, його історичних памяток та вигляді вулиць. Дуже влучні й помічення щодо вдачі мадярів.

Присутні ставили ще ріжні запити. Через літню пору учасництво було мало. Та дискусія розвинулася живо. Тому шкода, що не було й інших конгресових учасниць, щоб могли доповнити своїми помічennями виклад референтки.

У черговий понеділок, що припадає на другий день Зелених Свят, клюбових сходин не буде

—o—

Практичні поради.

Плетені крісла добре мити звичайним розведеним милом, та треба їх дуже скоро сушити на протязі, але не на сонці. Якщо сидіння такого крісла дуже витовчене і розтягнулось, перевертіть його догори і полийте кипятком та так лишіть висохнути.

*

Щоб відсвіжити кольори килима, добре зробити так: Узяти малу мітлину з рижової не дуже твердої соломи, намочити його в розчині води з бораксом (на три літри літньої води дати одну столову ложку бораксу) і легенько натирати поверхню килима чи дивана. Але цей спосіб добрий лише для килимів і диванів вкритих рослинними барвами.

Сторінка без політики.

Гонконг — місто нужди й багатства.

Кажуть, що Гонконг — це найкраща пристань у світі. Суперничати з ним можуть лиш Ню Йорк і Ріо де Жанейро.

Донедавна це була одна з найважніших прикмет того міста, яка відріжнювала його зпоміж інших того роду консервативних кольоніяльних міст, якими кермує Англія. Кольоніяльно-англійська система витиснула своє пятно на будівництві, на звичаях і навіть на мешканцях.

Азард гешефтярів.

Від кількох місяців Гонконг став прибіжищем для кількохсот тисяч утікачів із теренів та місцевостей загрожених китайсько-японською війною. За кілька тижнів характер міста змінився недопізнання. Гонконг став раптом центральним пунктом ріжних комбінацій, справ та „гешефтів". Цілий міжнародній світ, що робить інтереси на китайсько-японській війні, представники ріжних фабрик зброї, делегації Червоного Хреста, европейські та американські журналісти і перш усього втікачі з Шангаю, Нанкіну, Ганков і Кантону — впали наче ріжнокольорова, галаслива, засібна у гроші саранча.

Загроза пошести.

Ясно, що як перший вислід такого наїзду настала величезна звишка цін. Тамошні часописи раз-у-раз містять статті, в яких звертають увагу на дивну ситуацію та домагаються, щоб влада відповідно упорядкувала відносини. Та англійська кольоніяльна влада не дуже спішиться. Англієць не любить спішитися і хвилюватися. Він думає, що життя само якось уложиться й заведе лад. Та досі така метода якось не принесла Гонконгові ніякої користи.

Навпаки, наїзд чужинців створює в тому пристановому місті загрозу пошести. Від січня 1938 р. ствердили в Гонконгу поверх 900 смертних випадків віспи. Та щойно від недавна влада рішилася вжити рішучих засобів проти поширення тієї жахливої недуги.

Блеск і нужда.

Нужду жертв китайсько-японської війни може побачити лиш той, хто відвідає китайські дільниці міста. У середмісті тієї нужди не видно. Навпаки Гонконг викликує враження, що в ньому мешкають самі міліонери. На добре вдержаних і широких вулицях міста стоять сотні елеґантних, лискучих авт. Ресторани й кавярні переповнені гостями. Жінки одягнені в найновіші моделі париських суконь. На виставах золотарів зявляються щораз нові дорогоцінности — найкращий доказ великого обороту й доброго інтересу. І справді крамниці Гонконґу ще мабуть ніколи не могли почванитися більшим рухом, як саме тепер. Багаті китайці, торговці зброєю, купці залишають у крамницях свої легкі заробітки.

Крамницями Гонконгу пливе багатство й нужда воєнного марева.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Военна карієра.

Гонконг — це вільна англійська пристань, яка завдяки війні зробила блискучу карієру. Місто виросло несподівано швидко на центр західньо-азійської торговлі. Купці з Шангаю йдуть за своїми клієнтами на полудне. Чимраз більше шангайських фірм відчиняє свої філії в Гонконгу. Вся китайська торговля починає йти зовсім іншими напрямками. Від часу як лінія фронту відтяла ріку Янтсекіян, яка є головною комунікаційною і промислово-торговельною артерією, торговельний рух пересунувся з конечности на полудне. А одинокою, великою пристанею полудня є Гонконг.

Давніше подорож кораблем, скажім із Гдині до Гонконгу тривала 6 тижнів. Тепер повстали великі летунські лінії. Все таки дорога з Гонконгу до Льондону треває цілий тиждень. Місця в літаках треба замовляти кілька тижнів наперед.

Оживлений рух панує теж і на внутрішніх летунських лініях. Зокрема велике оживлення панує на лінії, яка лучить Ганков із Гонконгом. Як відомо, в Ганков резидує тепер китайський вождь маршал Чанкайшек.

Малпи-урядовці.

„Таймс" повідомляє, що перший раз в урядовім звідомленні згадують про „малп прийнятих на державну службу".

Одна з тих малп-урядовців називається Джамбуль, друга Путе. Їх прийняли на державну службу в сінгапурськім ботанічнім городі. Вони помагають збирати ріжні роди рослин на високих деревах, або в маляйських джунглях. Обі малпочки — це невеличкі звірятка з хвостиком звиненим у формі коркотяга. Ботанік, який вибирається на експедицію, саджає собі малпочку на плечі, як у давні часи ловці саджали собі соколів на рамя. Підчас праці в лісі малп привязували на довгім мотузку, який розкручувався на деревляній рамі, як напр. розкручується на коловороті линва вудки. Прикази подають малпам у маляйськім діялекті і обі малпи знаменито виконують усі доручення без найменшої надуми. Підчас праці виявляють вони величезну проворність і дотепність. При тім їх попадливість заслуговує на окреме признання, тимбільше, що малпи працюють на стрімголовій висоті, зовсім скриті від очей дослідника, який лиш із землі вигукує їм прикази.

„Очевидно, малпи вдоволені своєю працею — пише урядовий звіт — на яку їх висилають і чим більше повторяти їм якісь слова, то вони їх ще більше запамятують. Після кількох днів практики обі малпи освоїлися до тієї міри зі своєю працею, що зрозуміли, чого від них хочуть і їх не треба було вже тримати на мотузку. Вистало дати їм приказ і малпи осягнувши вершок дерева відпинали мотузок та перескакували з верха на верх, поки не знаходили того, чого від них вимагали, або коли ослабли від спраги, спускалися на землю.

—o—

Боротьба на даху вязниці.

Скелистий острів Сількатраз на Тихому Океані недалеко Сан Франціско називають американці чортівським островом. Там находиться важка вязниця для найгірших злочинців. Лиш кільком вязням вдалося втекти з тієї морської вязниці. Бо навіть як і котромусь із вязнів удасться змилити обережність сторожів і видістатися поза мури вязниці, то він стає жертвою акул, від яких море в тім місці аж ґориться.

Всетаки вязні не зважаючи на безнадійність і небезпеку втечі з острова, густо-часто спонукані тугою за світом і волею рішаються на втеку. Недавно до прилюдного відома дійшов один такий факт, завдяки заяві губернатора стейту Джемса Джонстона. Вязень Тома Лімерік засуджений на досмертну вязницю за банковий напад, намовив ще двох вязнів — Руфуса Франкліна убивника з Алябами і Люкаса Джемса, що свого часу штовхнув кинджалом у плечі славного короля ґанґстерів Аль Капоне — щоб вони разом із ним утікали. Всі три вязні роздобули якимсь чином важку залізну штабу і нею приголомшили сторожа. Відтак вони втекли на дах вязниці, щоб відтак спуститися поза мури вязниці й дістатися на волю. Та там натрапили вони добре узброєного сторожа й кинули в нього своєю штабою. Сторож відразу почав стріляти зі свого скорострільного револьверу. Таким чином заалярмував він інших сторожів, які зловили Люкаса, що схоронився перед стрілами на другий кінець даху. Лімеріка відвезли з простріленою головою до вязничної лічниці і він там небавом помер. Третій злочинець опинився з важкою раною плечей у лічниці. Ця подія викликала в цілій Америці велике враження.

—o—

ДІВЧИНА З ДВОМА МАТЕРЯМИ.

Кароліна Турчані, дитина бідних батьків на Мадярщині терпіла підчас війни холод і голод. Колиж настав мир її доля теж не була краща. Тому теж батьки, хоч із болем серця, прийняли пропозицію анґл. місії, яка вислала дитину до Анґлії. Там малу дівчинку прийняла за свою бездітна вдовиця на прізвище Вільон із Йорк-шіру. Дитина виросла на чужині в добробуті на гарну дівчину і привязалася цілим серцем до прибраної матері. Та цілі роки не забувала вона про свою маму й думала постійно про неї. Роки минали за роками й Кароліна стала жінкою молодого й багатого купця. Колиж відтак привела вона ще й на світ здорового сина, вирішила, що найвища пора вже відвідати тепер свою матір. Зі собою забрала вона няньку й дитину. Подорож, що про неї мріяла Кароліна цілими роками, проминула без ніяких перешкод. Та в Будапешті ждала її прикра несподіванка. Мати Кароліни, стомлена важкими роками війни та боротьбі зі злиднями після воєнних часів умерла саме напередодні приїзду єдиної дитини. Її слабе серце не могло видержати цієї радісної вістки й відмовило послуху. Лукава доля так усім покермувала, що дочка, яка відбула таку далеку подорож, щоб стрінутися з матірю, відвела її лиш на вічний відпочинок.

—o—

ЖІНКА-ХИЖАК.

Французький селянин Еміль Фовет, займався тим, що винаймав свою фіру. Він оженився з якоюсь Аделею Мішот, яка мала двоє нешлюбних дітей. Муж прийняв ті діти за свої.

Батьки Фовета не хотіли погодитися на подружжа сина і ввесь час робили йому за те докори. Одного дня між свекрухою і невісткою вибухла жахлива авантура. Після авантури свекруха забрала діти зі собою, вивела над гли боку річку і струнула їх з берега до води. Схоплені швидкою течією діти негайно затонули.

Коли злюча свекруха вернулася домів, почали її томити докори совісти й вона побоюючися кари, повісилась.

—o—

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО БОЖЕВІЛЬНОГО.

В мадярській місцевості Фокете під Калоча трапилася перед кількома днями жахлива кровава подія. 28-літній селянин Андрій Вальо застрілив жандарма, який вів його на поліційну станицю під замітом кількох крадежей. Убивши жандарма Вальо забрав йому револьвер і пішов до громадського судді, якого поклав трупом на місці. Відтак убивник одягнувся в одяг судді і так переодягнений ходив вулицями села, скликуючи всіх, кого підозрівав, що зізнавали некорисно для нього. Вальо убив таким чином ще 3 мужчин та 1 жінку зпоміж мешканців села. Разом убив він 6 осіб. По своїх жахливих злочинах навіжений утік і за ним пустилася в погоню жандармерія цілої округи.

ВЕСЕЛЕ

ПЕРЕВЕРНЕНИЙ СВІТ.

— Якже тобі подобається ця нова винарня?

— Зовсім не подобалася. Цеж перевернений світ.

— Чому?

— Бо вино молоде, а кельнерки старі.

А ТАКІ..

— Петре, казала мені Ольга, що вона буде тебе триматись як... пес.

— А так... бо на свої імянини вона хоче дістати від мене нашийник... із перел.

КУПЕЦЬКА ВВІЧЛИВІСТЬ.

Гозендуфт каже, що запорукою успіху є купецька ввічливість і терпеливість. Та вкінці і його випровадив з рівноваги один впертий довжник. Тоді Гозендуфт написав до нього чемного листа:

„Високоповажаний Пане! Хто набрав в мене цілу копицю товарів і не заплатив? — Ви. Хто прирік, що заплатить мені до трьох місяців? — Ви. А хто ще й по шестий місяць не заплатив? — Ви. Хто є шахраєм і злодієм? Ваш відданий Гозендуфт."

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-букзар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Марнується дорібок українського жіноцтва...

Після припинення діяльности Союзу Українок.

Вже пять тижнів минає від часу припинення діяльности Союзу Українок і українське жіноцтво з неспокоєм чекає на остаточне вирішення долі своєї дорогої організації. Як відомо, закон про стоваришення (§ 16) постановляє, що припинення діяльности тратить силу по двох місяцях, якщо до цього часу не розвязано товариства. Отже наше жіноцтво має перед собою ще три тижні великої проби, хіба що ще передтим впаде якесь рішення...

Покищо Союз Українок „висить", на чому Т-во терпить не тільки морально, але й матеріяльно. Зрозуміла річ, що припинення діяльности такої великої краєвої організації, яка має широкі аґенди, утримує канцелярійний апарат, веде всякі підприємства, напр. видавництво двох часописів і т. і., спричинює багато ускладнень. Закон про стоваришення (§ 25) накладає на адміністраційну владу найнижчого ступня (отже в цьому випадку на городське староство у Львові) обовязок не тільки тимчасово забезпечити майно товариства, але й полагоджувати всі необхідні фінансові справи через визначеного куратора.

Якже виглядає це забезпечення майна товариства та орудування ним у відношенні до Союзу Українок?

На вулиці Сикстуській ч. 46 у домівці С. У. вікониці забиті і двері запечатані — про це може переконатись кожний прохожий. Але в середині домівки, яка ще донедавна кипіла життям, тепер господарюють щурі (відома річ, що щурі — це язва всіх камяниць при вул. Сикстуській), молі та інші сотворіння, нищать обстанову та частину залишеного магазину (часописи, друки, книжки). Саме в день припинення діяльности Союзу Українок доставлено з друкарні 10.000 нової брошури п. з. „Княгиня св. Ольга", яка й залишилася на долівці, незабезпечена перед щурами. Так марнується дорібок українського жіноцтва...

До того всього западають ще усякі платности Т-ва, як рахунки в друкарні та клішарні, векслі в банках, далі другий уже місяць неплачений чинш, персонал, послуга і т. і. Що в таких умовинах має і може Управа Товариства робити?

Присилайте передплату!

Памяти лікаря-громадянина.

З лікарських кол дістаємо тепер цю згадку про бл. п. д-ра Е. Дурделла, яку друкуємо з уваги на особу Покійного, не вважаючи на спізнений час. — Ред.

В особі бл. п. **д-ра Евґена Дурделла** втратило не тільки Українське Лікарське Т-во свого чіненого члена, але кожний з українських лікарів свого доброго товариша та приятеля, а Український Шпиталь одного з найкращих своїх лікарів та ординаторів. В його особі втратило все українське громадянство одну з чільних постатей у нашому громадянському житті за останніх 10 років, багато наших товариств втратило свого активного члена й робітника, а деякі, як У. Ф-о. Т-о, свого — основника. Смерть д-ра Е. Дурделла була справжньою загально-громадською втратою, якої так скоро не можна буде заповнити. Не вдасться його заступити на ріжнородних ділянках нашого громадського життя — Його — невсипущого робітника, повного ідейного запалу та віри у наше краще майбутнє. Д-р Е. Дурделло ніколи не жалував своєї праці, як ніколи не відмовляв свого глибокого знання та своєї лікарської помочі всім, хто тільки за тим до Нього звертався. Прикований невблаганною недугою до смертної постелі, приймав ще д-р Д. до свого виїзду до Берліна хорих з дерматольогічної амбуляторії Народньої Лічниці у Себе дома за мінімальною оплатою, а всі призбирані з тої ординації гроші передавав кожного місяця на будову Українського Шпиталя.

Не цілих 10 років жив і працював серед нас покійний д-р Д., але за той час вложив він дуже багато в орґанізовану та систематичну працю нашого громадського життя. Своїм глибоким інтеллєктом і великим знанням здобув Собі признання всіх лікарських кол Львова — без огляду на їх національність, а Своїм благородним серцем, Своєю великою добротою, безастережною ввічливістю та безприкладною скромністю — зєднав Собі не тільки серця Своїх ріжнонаціональних пацієнтів, але безперечно всіх, хто тільки Його знав або хто хоч раз із Ним стрічався. Людина розумна і великого серця, людина великої духової культури, справжній европеєць.

Люта смерть забрала Покійника в розквіті сил. Помер д-р Д. в 42. році життя — на туберкульозу легенів, на яку терпів ще майже від дитинства. Помер далеко від Рідної Землі, яку так любив і для якої хотів жити та працювати.

Память про нього залишиться серед усіх, що знали його ближче або пізнали хочби на короткий час, як пацієнти і мали нагоду з ним познайомитися. Крім цього вона залишиться на довгі-довгі роки в тій установі, якій він віддав стільки своїх сил і серця — в Українському Шпиталі, де одна саля дістала надпис: „імени д-ра Евгена Дурделла".

МОЛОДІ І СТАРІ.

— Жалію, що вже не можу бути інституткою!

— А це чому? Чи так тужите за шкільною лавкою і нудними вправами?

— Це ні... але нині світ належить до молодих! Що більше — тільки молоді в т. зв. „телячих роках" мають змогу зробити кариєру.

Таку розмову вело двоє молодих „дідусів", які вийшли з кіна оглянувши фільму „Інститутка". „Дідусь" на око мав не більше трицять літ — „бабуся" елеґантна, роскішна бльондинка, багато молодша від свого товариша.

— Жаль мені вас, пані Лідо, прийміть моє співчуття. Старість не радість, та на це нема вже ради.

— Дякую. З висоти моїх 24 літ дивлюся на світ і стверджую, що не бачу найменшої причини до т. зв. „радости життя". Я вже зневірилась... і ви здається теж зневірені пане Евгене. Коли б я мала ще шіснацять літ, так як Діянна Дарбін!... Га! тоді це зовсім інакше!...

— Що сталося з вами, пані Лідо? Хіба жартуєте, чи кажете правду?

— Думаю і кажу правду. Прошу: героїня „Інститутки", 16-літня вітрогонка є нині відома у цілім світі, зробила кариєру, заробляє тижнево 5.000 долярів, за кілька років буде міліонеркою і коли буде в моїм віці кине фільму, але матиме славу і маєток. А що я матиму?

— А! значить вам про те йде!

— Тільки про це. Ми вже таки дещо за старі щоб здобути багатство, славу успіхи

— Помилка на помилці й помилкою поганяє, дорога пані Лідо. Зовсім не є так зле ще з нами. Наша — як ви її називаєте — „старість" не є жадною перешкодою добути успіхи в житті, а тим більше багатство. Не заздрю 16-літній американці її міліонів. Тверджу, що вистане добра сильна воля і витривалість, щоб запевнити собі майбутність.

— Ви аж такі самопевні?

— А так. Вже пізно, щоб ми, я чи ви пані, могли стати чудесними дітьми. Зокрема не маємо до цього здібности. Та стати нас на те, щоб узяти із рук Долі те, що вона нам може дати. І будьте певні, що це може статися скоріше, ніж чудесна кариєра американки та її міліонів.

— Ну, ну, я справді тепер дуже цікава, що ви далі видумаєте? Що ж це таке?

— Зараз вам поясню цю таємницю. Прошу — ось тут льос до І. кляси 42-гої Клясової Льотерії. Тягнення 22. червня.

— Агі! І я про це зовсім забула! Така знаменита ідея! Візьмемо разом ще одне число, по пятці на кожного! Добре?

— Прекрасно! Ось так люблю! І виграємо!!!

Чи у Вашому повіті та у Вашій громаді відбувається уже домашнє навчання неписьменних? Таким навчанням повинні зайнятися всі Філії та читальні „Просвіти" й окремі свідомі громадяни. Для цієї мети видала „Просвіта" дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що коштує всього 50 сот.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хоружини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 1—100

— **Нові матеріяли і нові фасони** убрань можна оглянути у кравецькій робітні: **А. Дуфанець, Львів, Костюшка 1 а.** 986

— **Преосв. Іван Бучко,** Епископ-Помічник львівський, виїхав б. ц. м. на канонічну візитацію нараївського й поморянського деканату.

— **Львівська філія Т-ва Прихильників Астрономії** повідомляє, що в суботу, 11. червня ц. р. в год 19-ій, в салі Геольоґічного інституту при вул Длуґоша 8. відбудеться дискусійне зібрання з відчитом проф. Маркіяна Войтовича п. н. „Час, його помір та історія". Вступ вільний. Гостям раді.

— **Іспити для екстерністів.** Кураторія львівської шкільної округи повідомляє, що іспити з 6-ти кляс восьмиклясової ґімназії для екстерністів відбуватимуться до кінця шкільного року 1938-9. Подання про допущення до того іспиту в осінньому речинці ц. р. треба вносити до Кураторії перед 15-тим серпня 1938. До подання треба долучити: метрику, шкільні свідоцтва, свідоцтво моральности, життєпис, виказ вивченого матеріялу, особисту виказку або удосговірену світлину.

— **11. ЧЕРВНЯ ц. р. влаштовує ФІРМА ЮЛІЙ МАЙНЛЬ, ПРИ ВУЛ. АКАДЕМІЧНІЙ 3, проби відповідного приготування і варення кави, тому прохаємо скористати з нагоди.**

— **Нові блянкети свідоцтв для середніх шкіл.** Міністерство освіти видало розпорядок про зміну зразків свідоцтв для середніх загальноосвітніх та вселюдних шкіл. Друк нових блянкетів свідоцтв опізнився, але — як повідомляє шкільна влада — всі школи перед кінцем шкільного року дістануть нові блянкети, бо державна друкарня у Варшаві вже друки розіслала.

— **Першу нагороду на Фотографічній Вистав.** дістанете, коли будете вживати свіжий матеріял, закуплений в єдиній українській фотографічній крамниці „Екомп", Львів, Сикстуська ч. 29.

— **Промоція на доктора медицини.** В четвер, 9-го ц. м. відбулася у львівському університеті промоція **Романа Копача,** сина д-ра Івана й Олени Копачів, на доктора медицини.

— **Українців не приймають до праці і не пускають на заробітки до Німеччини.** Кільканацять малоземельних селян-українців з села Маковиська, пов. Ярослав, працювали до недавна при залізничому шляху Ярослав—Рава Руська. Тепер українців до тієї праці зовсім не приймають. Коли один з тих, що перше працювали, Іван Онишко просив, щоб його приняли до праці, йому сказали перенести метрику до костела. Онишко не зробив того і не дістав праці. За таку саму ціну обіцяли дати при залізничому шляху й Іванові Гамрациєві з Острова. З волості Ляшки, ярославського повіту, на контингент понад 60 осіб, що мали виїхати на заробітки до Німеччини, не приняли ані одного українця. Українців пускають на заробітки до Латвії, де умовини праці тяжчі, ніж у Німеччині.

— **Заборонили релігійну процесію.** Волинське воєвідство заборонило хрестний похід з Обицького жіночого монастиря на Кремяненччині до монастирів у Зимному (Володимирщина), Дермані і Більовій (Рівенщина), що мав відбутися від 29-го травня до 5-го липня.

— **Небезпечна пушка.** В кооперативній крамниці „Надія" в Черневій, мостиського повіту, вже від кількох літ висіла на стіні пушка „Рідної Школи", до якої свідомі громадяни кидали добровільно свої жертви. Дня 4-го червня ц. р. комендант постерунку у Старяві забрав цю пушку з грішми. Цікаво, чи те саме сталося з пушкою ТШЛ?

— **Влом до німецької молочарні.** Покищо невідомі справці вломилися до німецької молочарні у Махлинці, жидачівського повіту, розбили фартушковою системою касу і забрали готівку в сумі 3.000 золотих у стозолотових банкнотах.

— **Хотів застрілити дружину.** На тлі родинних непорозумінь намагався вбити свою дружину Йосип Краєвський, що живе у Станиславові при вул. Болеслава Пруса. Краєвський стрілив до дружини двічі з револьверу, причому обі кулі попали в голову. Краєвську в непритомному стані відвезли до шпиталю, Краєвського арештували.

— **Львівська хроніка.** В середу пополудні 11-літній Марієк Каяковський (Мончинського 4),

вертаючись з лекцій, в реальности при вул. Зіморовича 3, так нещасливо зіхав по поруччі чадолину, що зламав собі ногу. — Матіяс Кімельман (Під Дубом ч. 24), намагався покінчити самогубством при помочі якоїсь незнаної трійки. Його відвезли до шпиталю. — На вулиці Пекарській вантажне авто, що належить до „Заведення чищення міста" потрутило парокінний віз Михайла Мацика з Винник, що віз скрині тютюну. Внаслідок зудару розбилися скрині з тютюном та частинно ушкодився віз. — У вівторок вполудне вийшов з дому(св. Мартина 22) 15-літній учень 7-ої кляси Адольф Кон і досі не вернувся. — Невідомий справець украв на шкоду Станіслави Вернерової (вул. Петра 25) вантажний віз вартости 150 золотих. — Розвірист невідомого прізвища наїхав на вулиці Супінського на Тому Яна (зам. Кохановського 55) і потім з двома товаришами ще його побив. — В четвер перед полуднем у мешканні проф. Шварцвальда при вул. Легіонів 39 від саджі в комині зайнялася стеля. Пожежна сторожа погасила вогонь.

— **На милування нема силування.** В середу пополудні на вул. 3-го Мая у Львові прохожі були свідками палкої суперечки молодого мужчини та молодої жінки. В одному моменті молодий чоловік витягнув з кишені звичайний кухонний ніж і завдав жінці два удари в груди. Як жінку ратували та повезли до шпиталю, молодий чоловік утік, але потім зголосився в комісаріяті поліції і зізнав, що він, Тадей Йосип Гурка, по фаху тапіцер, хотів, щоб панна Франціщка Шеліга, 22-літня урядничка банку, стала його нареченою і стрічалася з ним кожного дня. Вона рішуче на те не годилася. Стрінувши її випадково на вул. 3-го Мая Гурка ще раз намагався намовити її до стрічі, а коли Шелігівна заявила, що не хоче з ним бачитися й говорити та нехай він дасть їй спокій, він пробив її ножем. Гурку арештували.

— **Збірка в Люблині на українців на Волині, що з православія „перейшли" на римо-католицизм.** В польських часописах (напр. „Кур. Пор." з 4. V. ц. р.) проголосили заклик збирати і посилати гроші і польські книжки для „конвертитів" у Гриньках. У заклику мова про „масове пшейсьце людносьці православней на Волиню на лоно косьцьола католіцкего, а тим самим і до польскосьці. В звйонзку з тим провадзона єсть пшез клєр католіцкі акція збюркова на жеч новонавруцоних. На терене Любліна акцієн такон провадзі кс. д-р майор Новак, капелян гарнізону. Вшистке інституціе і організаціе релігійне католіцке, сполечне і культурально-освятове зехцон зажондзіць збюркі для капліц і косьцьолуф католіцкіх на Волиню. Збюркі складаць в канцелярії парафії войсковей, Люблін, Краковске Пшедмесьце 41".

— **Краєва хроніка.** В Дичкові, тернопільського повіту, глина присипала Івана Гемідося та Гринька Кота, що копали глину для своїх господарських потреб. Гемідось згинув на місці, Кота вдалося урятувати. — В селі Дмухавець, тернопільського повіту, земля присипала Миколу Лещишина, потовкла його та зломала хребетний стовп. В загрозливому стані відвезли його до шпиталю в Тернополі. — До шпиталю в Тернополі привезли теж Івана Зембу, робітника з Озірної, якого підчас праці у каменоломі присипала земля. — В Загробелі, тернопільського повіту, вмерла, мабуть голодовою смертю, 70-літня Франціщка Біхарська. Кажуть, що вона від кількох днів лежала без опіки під шопою і даремно благала, щоб хтось їй поміг та подав води. Влада веде слідство.

— **Засудили 5 німців.** Окружний суд у Гдині на виїздній сесії у Вейгерові та Пуцку засудив 5 німців на кару арешту за те, що вони „вели агітацію за приходом канцлера Гітлера на Поморя, щоб завести такий порядок, як в Австрії". Засудили їх на 8, 7, 6, 5 і півтора місяця і на грошеві гривни.

— **В Цоппот не видно жидів.** З Данціґу повідомляють, що в Цоппот при вході до купалень вивісили табличку з написом: „Жидам вхід заборонений". На пляжі, у кавярнях та ресторанах появилися написи „Жиди небажані". На вулицях у Цоппот не видно тепер зовсім жидів.

— **Протигазові маски для міських службовиків.** Управа міста Праги вирішила закупити для всіх своїх службовиків протигазові маски. Маски для родин тих службовиків теж купить управа, але службовики сплачуватимуть їх ціну місячними ратами.

— **„Сталінівський" урожай.** Рада народніх комісарів совітської України і ЦК комуністичної партії України означили врожай 1938 року як „сталінівський", що малоб значити „найкращий". Одночасно найвищі партійні й адміністраційні інстанції на Україні стверджують, що цьогорічних зборів не буде де магазинувати. Також велика збіжева данина, яку після жнив влада стягає від колхозів, у великій мірі марнується, бо нема її де зберегти. Шпихлірі та магазини поруйновані та загрожені збіжжевими шкідниками. Вони є тільки розсадниками зарази, особливо для сівного збіжжя.

— **Жидівський часопис у мадярській мові в Будапешті.** Цими днями появиться в Будапешті перший жидівський щоденник у мадярській мові, що буде називатися „Ешті Гірек" (Вечірня Хроніка).

— **Дунай вилив.** З браїльського повіту в Румунії повідомляють, що там на великому просторі вилили води Дунаю, загрожуючи околичним оселям. В околиці громади Станкута вода залила кілька тисяч гектарів пшениці. У порті Гецет води Дунаю зірвали гать і залили 10 господарств. Рівень води на Дунаю піднімається. Місцева префектура наказала евакуацію людности з загрожених теренів.

— **Тридцять тисяч німців в Еспанії.** На думку моряків, які служать на кораблях, що курсують між німецькими та еспанськими портами, число німецьких вояків в армії ґен. Франко перейшло вже 30.000. В останньому часі відійшли до Еспанії нові транспорти важкої артилерії та літаків.

— **Ще не знайшли схопленого хлопця.** Президент Рузвельт зажадав від конґресу дальших 50 тисяч долярів на пошуканку за схопленим 5-літнім хлопцем Джемсом Каш з Прінстови. Досі пошуканка безуспішна.

— **Інвазія щурів.** На летунську площу Могуль Бґім недалеко міста Карахі в Індії насунула язва щурів. Вони поробили під поверхнею площі багато нор, наслідком чого літаки не могли причалювати. Всякі заходи, щоб вигубити щурів, не помогли: щурів не відстрашили трійки, вогонь та трійливі ґази. Влада мусіла уладити летунський майдан на іншому місці.

— **Чи Трієст перестане бути чехословацьким портом?** Австрійські державні залізниці перейшли під спільну управу з залізницями Райху і підвищили транзитні тарифи від 8 до 44%. Це великий удар, особливо в Чехословаччину, яка мусить користати з австрійського транзиту до порту у Трієсті. Хто зна, чи при такій підвищці тарифи Чехословаччина не стрінеться з великими труднощами в користуванні тріестенським портом.

— **Німеччина узброює Грецію.** Між грецьким урядом та консорціюмом німецьких банків ідуть переговори у справі кредитів на збройні матеріяли. Треба пригадати, що в 1936-ому році німецькі банки дали Греції кредит у висоті 30 мільонів марок на закуп збройного матеріялу в кількох більших німецьких фабриках. Цей кредит уже вичерпався і теперішні грецькі переговори мають на меті добути ще одну позичку на ту саму ціль.

— **Лисина не окрашує...** Коли випадає волосся, це знак анемії, ослаблення або, що найчастіше трапляється, занедбання волосся. Парплі і лоєва шкіра голови — це перші ознаки, що цибульки волосся ослаблені та треба їх щодня зміцнювати. Засіб плекання волосся **Philothrix Roger i Gallet** усуває парплі, зміцнює цибульки, оживлює і відживлює волосся, зберігає перед випадом і в цей спосіб не дає творитися лисині. Другим щоденним засобом до утримання зачіски є ТЕПАХ, рід брилянтини, який не дає волоссю куйовдитися і не товстить його.

— **Розладдя в травленні.** Позавні інтервіюти стверджують добродійне діяння природної гірної води **„Франціщка Йосифа"** для шлунка, переладованого їжою і напитками.

З театру.

Театр Ріжнородностей: „ІВАН", комедія на 4 дії Буш-Фекетія.

Заголовок на афішах не приваблює прохожих. Якби його перемінили на „Льокай послом" — неодин міг би підозрівати якусь страшну суспільну сатиру. Буш-Фекеті не Шов і коли вибирає таку тему, то тільки на те, щоб усіх розважити і нікого не обурити. Гумор цієї комедії не в тому, що молодого, інтелігентного льокая вибирають послом, а в тому, що він не бачить причини, чому мав би зрікатися свого прадідного становища камердинерів, коли його пан, теж довголітній посол, не перестав бути хліборобом. Ідеальний льокай, що любить свого пана, бо в нього змалку виховався, вважає не тільки своїм обовязком, але і приємністю служити йому так, щоб задовольняти всі його довголітні звички. Зате там, де кінчаються його службові обовязки, він виступає у парляменті як завзятущий його противник.

Можна уявити собі, які кумедні ситуації виходять з такої подвійної ролі — соціялістичного діяча, що боронить інтересів голодної кляси і добре вихованого льокая, що є зразком чемности і такту. А що найбільшим ідеалом льокая є не рівність на лавках парляменту зі своїм паном, а рівність за столом у його домі, то найтяжчою буде для нього та хвилина, коли він схоче виявити своє почування, що кохає „паню графиню" — доньку свого хліборобавця. Глядач може від першої сцени догадуватися неодного, що трапиться, а проте ввесь час він не перестане з цікавістю та приємністю стежити за легкою, прегарно складеною комедією талановитого мадярського автора, який віддавна постачає легкий репертуар мадярським і чужинним сценам.

Майстерно відограв заголовну ролю Войтецький; зразковою парою були Жміївська і Барвінська; зовсім добрі — Каліновський і Гішиставський; на жаль Ґутнер не робив вражіння великого мадярського аристократа та розумного премієра-міністра.

м. р.

З кіна.

Кіно „Апольо": „Саратога"

Саратога — славна в Америці місцевість, де що-року відбуваються кінські перегони. Туди зїжджаються мілїонери та знавці коней, щоб попробувати свого знання і щастя у тоталізаторі. Героєм цієї фільми є молодий, енергійний „букмейкер" — посередник у грі, напів чесний, напів хитрун, людина із своєрідним моральним кодексом, коли йде про перегони коней і закоханих. Він хоче на перегонах доробитися маєтку щоб мав право освідчитися дівчині, яка йому подобається. Ця дівчина заручена з нюйорським мілїонером, що вже раз обіграв його на перегонах на більшу суму. Тепер іде змагання за реванж. Головні ролі грають Кларк Гейбл, Джін Гарльо, Ляйонел Беррімор, Франк Морґан та Уна Меркель — усі дуже добрі артисти. Фільма дуже пересічна, дає нагоду оглядати кілька разів кінні перегони, на жаль у такому боже-вільному темпі, що очі не всилі дігнати коней.

✝ Посмертні згадки.

Рената Романчук, дружина секційного радника, д-ра Юліяна Романчука, сина покійного діяча Юліяна Романчука, вмерла нагло у Відні 25-го травня ц. р. Згідно з останньою волею покійної поховали її на цвинтарі на Деблінґу в суботу 28-го травня в год. 16-тій. В середу, 1-го червня ц. р., відправили у парохіяльній церкві в Альтлєрхенфельд заупокійну Службу Божу. Крім мужа Покійна залишила заміжню дочку д-ра Віру Мендрохович. В. Їй П.!

Александра з Трешневських Погорецька, вдова по бл. п. о. Іполіті, парохові Велдіжа, упокоїлася дня 25. V. 1938 в 78 р. життя. Похорони відбулися в Стрию дня 27. травня ц. р.

В Покійній попрощала родина найдорожчу ніким незаступлену Маму і Бабуню, яка була зразком трудящої і шляхотної жінки, а для давніх парохіян найлучшою Імостею, яка нікому і ніколи не відмовляла своєї помочі.

За трудяще тихе життя нехай рідна земля, яку так любила, буде Їй легка у Вічную Память!

Юліян, Мирон Слоневський, магістер прав, уродж. 3. лютого 1911 р., помер по короткій і важкій недузі в Олеську, проживши 27 літ. Похорони відбулися в Олеську 22. квітня ц. р. Вічна Йому Память!

Дописи.

ЛЬВІВ.

Кооператива „Суспільний Промисл" — Просвіті. Дня 6. червня ц. р. відбулося скромне, але велике значінням свято, уладжене працівниками кооперативи „Суспільний Промисл" для відзначення пошани 70-літньої праці Просвіти. В одній з кімнат фабрики зійшлися працівники з дирекцією, уладжено сцену, прибрано стіни емблемами Просвіти і на тім тлі відкрив свято хор піснею „Просвіти армія йде". Одна з працівниць виголосила реферат-привіт Просвіті в комплементному тоні. Не бракло виконань стрілецьких пісень і гарної збірної рецитації „Сурма сурмить". Гарне вражіння вплила деклямація 5-літнього хлопчини „Хоч я ще маленький" у честь Просвіти. Від Гол. Т-ва „Просвіта" склонив привіт член Видїлу рада. Юл. Дроздовський реферат „Значіння Просвіти в культурно-економічному житті народу" виголосив Вол. Городиський. Врученним представникові Гол. Т-ва письменного привіту Ювілятці та приреченним, що всі службовники фабрики стануть членами Просвіти, подякою директора всім присутнім за участь та національним гимном закінчено це родинне свято. Почин гарний, бажаний і гідний наслідування.

СТРИЙ

День хорих. Дня 18. травня стрийська парохія сережинала гарний день. Це новий парох о. Гаврилишин на взір модерних душпастирів при допомозі Марійського Т-ва й Апостольства Молитви уладнував для хорих, цих найнещасливіших своїх парохіян, духовий пир, сповідь і спільне св. Причастія в церкві. Коло 60 недужих привезено підводами до церкви, де їх висповідали й запричащали, а до зовсім хорих по домах зайшов або о. парох або о. сотрудник, так, що цей гарний звичай, перший раз у Стрию практикований, викликав у всіх правдиве признання.

Сокільська музика. Дня 27. травня помер у Стрию залізничник, член музики українського „Сокола" і залізничної музики Григор Іванів, б. підофіцер У. Г. А. Несподівана смерть того всіми любленого залізничника викликала жаль у всіх, що його знали, тому його похорон стягнув великі маси населення. На похороні грали дві музики: залізничників та українських сокольських. Саме ці дві музики, що на перемінку грали, зекіли неодному, призадумаєтесь, як дуже конечна є щиріша опіка стрийського громадянства сокільською музикою. Заледви бл. п. вач. Мішкевичеві має Стрий сокільську музику, має ідейну молодь, що рветься до своєї музики, однак більша опіка цій музиці таки належиться. Можна цим музикантам дати якісь мінімальні місячні гратифікації, або бодай найти заняття (платне) при відповідних установах, щоб ті музиканти могли дальше плекати свої таланти, тим більше, що дотеперішній диригент музики п. Буднів дав доказ, що є відповідним кермованчем і на своїм місці.

Передвоєнна співацька слава Стрия, здається, верне ться до Стрия знову. По довгій анатії місцевого громадянства маємо ренесанс „Стрийського Бояна", а гурток стрийських ревелерсів під батутою П. Буднева відразу показав, що маємо в Стрию відповідний готовий матеріял, коби тільки було кому його запрягти до праці! Цього довконав диригент сокільської музики, „Стрийського Бояна" і стрийських ревелерсів П. Буднів. Маємо ще до занотування створення „вісімки" стрийських матуристів під проводом гімназ. Вощака, що своїм співом на Службі Божій в обох церквах 5. VI. засвідчили свій високий артистичний рівень. Коби не був це тільки соломяний вогонь!

Концерт українських народніх пісень. Акад. хор „Бандурист" під дир. п. О. Плешкевича відспівав дня 1. червня в салі Народнього Дому українські народні пісні Ф. Колесси, О. Кошиця, Ст. Людкевича, Б. Кудрика, Е. Козака і В. Гнатишина. На початку концерту зповів диригент, що повітове староство заборонило пісню Кошиця про Дорошенка, а дві пісні змінено з інших, непередбачених причин. Салю Народнього Дому виповнила добірна публика, що дві години любувалась артистичним відданим народніх пісень. Деякі вперше відспівані пісні захопили прихильних, одним чи жаль, наддатків не було.

Перше св. Причастія дітей. Дня 2. червня відбулося в Стрию перше св. Причастія шкільних дітей. Близько сотня гарно вбраних дітей, їх родичі і вірні заповнили вщерть в год. 8.15 церкву. Службу Божу відправив о. катехит Ліщинський, упорядкував дітей о. Хировський, привітав і прегарну проповідь до причасних дітей виголосив о. парох Гаврилишин. Взагалі з. парох Гаврилишин завів у церкві лад та порядок. В год. 7.30 рано є читана Служба Божа, в год. 8.30 є рецитована шкільним дітям Служба Божа з екзортою до них о. катехита Ліщинського, а в год. 9.15 Служба Божа для гімназії з хором. Велику фреквенцію має Служба Божа рецитована шкільними дітьми з екзортою достосованою для шкіл і старших. Бажано булоб подібні екзорти виголошувати в церкві на всіх читаних Службах Божих і через це ще більше піднести релігійний рівень парохіян. Варто ще згадати, що у нас почав вибиватись жіночий хор державного педагогічного ліцею в Стрию під управою учит. ліцею п. О. Яцишин, що успішно рималізує з хором ревелерсів і гімназійним. В год. 6.30 на рецитованій Службі Божій літургійні пісні співає хор гімназії Рідної Школи та закінчує цю Службу Божу все гимном „Боже великий".

Спорт.

ВЕЛИКІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

В суботу 11. п. м. починуться в год. 16-ій на пл. Сокола-Батька легкоатлетичні змагання при великому числі змагунів. Осліп деяких змагунів кажуть нам спеціалізувати своїх рекордів. Гарні виклади Соколів, КЛК і Студентів виказують, що цього року не легко здобути старі осени, як мужеські так і жіночі. Одночасно організатори радо бачилиб на площі Сокола-Батька як найбільше число українського громадянства, яке вже зрозуміло вагу тілювиховання і повинно своєю участю причинитися до його поширення і скріплення. Початок змагань у суботу в год. 16. Продовження в неділю 12. і в понеділок 13. б. від год. 9—12. Прибувайте на площу!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НОВА ХАТА. Журнал для плекання домашньої культури. Рік XI. Ч. 10. 15-го травня 1938. Зміст: Лідія Бурачинська: До фахової освіти. — М.: Цікучі справи. — Е. Соколовська: У перемиському інституті. — Л. Б.: Довкруги педагогічної виставки. — О. Кисілевська: Мистецтво й родинне життя. — Е. Яичевська: З Союзу Українок Емігранток. — Олена Березницька-Будзова: На городинчі теми. — Стефанія Чужинич: Показ Української Моди. — Нові форми строїв. — Приписи. — Людмила Бурачинська: В четирикутинку смерти.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик. Рік VII. Ч. 10. З 15-го травня 1938. Львів. Зміст: Перша українська педагогічна виставка у Львові. — Іван Герасимович: Українські діти з Полісся пишуть... — Коедукація у школах. — Мандрівник: За національний характер Полісся. — Свій: Цікава рідношкільна нарада у Збаражі. — Д-р Осип Когут: Бібліотечна справа. — М-р Роман Герасимчук: Поліська виставка у Львові та її виховне значіння. — М-р Мирон Хомінський: Рідношкільна праця Угнівщини. — Д-р П. Біланюк: Що цікавить людину в її дитинстві та молодості. — На терністому шляху. — З життя Рідної Школи. — Бібліографія. — Різні вісти.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Рік XI. Ч. 5. Травень 1938. Львів. Зміст: На сторожі дня. — В. Левицький: Оуен, Кінг, Рочдельці. — І. Ольховий: Актуальні справи нашої кредитової кооперації. — Я. Орищук: Ринки збуту для сушених грибів. — П. Балій: Соціальний підклад нашої господарки. — С. Бородаєвський: Централі чеської сільсько-господарської кооперації. — Серед книг.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Рік 10. Ч. 5. Травень 1938. Йоркton, Сек.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Часопис присвячений тілювихованню. Річник XI. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НАША БАТЬКІВЩИНА. Орган Українського Краєзнавче-Туристичного Товариства „Плай" у Львові. Рік II. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Рік III. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. Вістник Генерального Інституту Католицької Акції Греко-Катол. Церк. Провінції. Рік V. Ч. 2 (15). Квітень—червень 1938. Львів.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XIX. Ч. 5. Травень 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 9 (179). Травень 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинового руху. Рік XI. Ч. 4—5. Квітень—травень 1938. Львів.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіді й катехизі. Рік III. Ч. 5 (21). Травень 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Рік IX. Ч. 5. Травень 1938. Ужгород.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Рік XIII. Ч. 9—10. Травень 1938. Львів.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Рік V. Ч. 5—6. Травень—червень 1938. Варшава.

—o—

Сонс жертв на будову шпиталю

ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

ВИКАЗ Е.VIII.

Зложили: 110.55 зол. Союз Кооператив, Чортків; 104.60 зол.: о. М. Горошко, Гефорд, Канада; 100.— зол.: А. Трель, Орендовиця; 52.60 зол.: С. Олеш, Філядельфія; по 50 зол.: Союзний Базар, Львів; Українбанк, Сокаль; Д-р О. Гробельний, Станиславів; Пов. Союз Кооп. Рудки; 30 зол.: Д-р Р. Марковський, Кушнинці; 28 зол.: Церква Годовичі; 26.25 зол.: Жін. Т-во ім. Олени Пчілки, Нюарк; по 20 зол.: кооп. „Праця", Железхів Великий; кооп. „Єдність", Дмитровичі; Д-р Горбачевський за брошури Копача; О. Турянська, Львів; 17 зол.: Союз Українок, Скоде; 16 зол.: збірка урядовців Маслосоюзу; по 15 зол.: о. М. Кузьмяк, Волків; о. С. Посацький, Ветиконоле, перк. склеп; по 13 зол.: уряд декан. Бібрка; уряд деканальний Камінка Стр.; по 12 зол.: уряд деканальний Романів, о. А. Козак, збірка; по 10 зол.: кооп. „Єдність", Підберіщі; Д-р Могильницький. Різне; Д-р Кордюк, непринятий гонорар Д-ра Панчишина; о. Березюк, Ясенів Гор.; Церква Стронятин, збірка, Д-р К. Боярський, Королівка; о. Теофіль Прийма, Дуліби; Д-р М. Савчак, Кропивна; Д-р М. Шхета, Галич; Д-р Ніканлер Овгайко, Тишівці; Д-р К. Селянський, Кути; Д-р В. Голунько, Коросно; 9 зол.: Кружок Союзу Українок, Тустань; 7.60 зол.: громада Заболотіані; 7.50 зол.: греко-катол. ур. парох. Токи; 6.50 зол.: о. Р. Божейко, Добрівки; по 6 зол.: Д-р Чвартацький, Любінь Вел.; гр.-кат. ур. парох. Білоголови; ур. парох. в Сорохах; по 5 зол.: Д-р Лосина, Львів; „Фама", Львів; о. С. Пенько, Цішанів, Церква в Пилавій, кооп. „Гуцульська Ощадність", Соколівка; Д-р П. Цимбалістий, Львів; кооп. „Віра", Мшанець; уряд парох. Рісна Руська; кооп. „Солідарність", Поторниця; Д-р Б. Фищинчак, Краків; Д-р О. Бартків, Куровичі; Д-р Маланюк, Станиславів; Д-р Я. Дацюк, Краків; о. Г. Панчишин, Гологірці; Д-р П. Шлемкевич, Городенка; о. Е. Радкевич, Сутрів; Д-р А. Корнова, Коснинці; Д-р І. Лозицький, Стрий; о. І. Щербатий, Нерубаївці; Д-р М. Романовський, Калуш; о. д-р Й. Бабяк, Синевідсько Вижне; Кооп. „Самопоміч", Стрий; Д-р В. Дмитерко, Стрий; Д-р В. Гарбовський, Турка; Д-р М. Сірко, Броди; Д-р М. Керницький, Рудки; Д-р М. Яремчишин, Дрогобич; гр.-кат. ур. пар. Бригутин; о. В. Сайкевич, Васючин; кооп. „Будучність" Тустань; о. І. Сендецький, Турівці; Д-р Паращук Д., Городенко; о. Л. Курманович, Заяччя; о. А. Костирко, Грабівка; Д-р М. Дубовий, Самбір; Д-р М. Фуртак, Мавулинці; о. В. Рудко, Скварява к. Золочева; лік. Ірина Попович, Картуз; гр.-кат. ур. парох. Пашкове, Вигода; Д-р М. Долинський, Войнилів; Д-р Т. Самсь, Кристинопіль; о. М. Гоховіцький, Висьвічин; о. В. Кедрицький, Жуличі; гр.-кат. ур. парох. Теребовля; Д-р Р. Гевлицький, Городенка; Д-р М. Соловський, Шевченки; о. Н. Винницький, Глубічок Вел.; о. Я. Красовецра, Почапи; Д-р М. Комаринський, Букачівці; Д-р В. Пасічник, Богородчани; Д-р О. Гробельна, Станиславів; Д-р О. Гробельний, Станиславів; Д-р С. Коновалець, Кушків; гр.-кат. ур. парох. Долишнів. По 4 зол.: гр.-кат. Церква, Рінне; гр.кат. ур. парох. Белехів; о. І. Бордун; Тури Вел.; гр.-кат. ур. пар. Конюшків; о. М. Зінкевич, Радехів; 3.50 зол.: уряд парох. Зулин; 3.10 зол.: ур. пар. Бенків. По 3 зол.: уряд парох. Семигинів; Д-р Р. Кузів, Підкамінь к. Бр.; Д-р Р. Бариляк, Львів; Сабчук Богдан, Львів; Д-р М. Мурянюк, Снятин; Д-р М. Лісневич, Лісько, Д-р В. Лаврівський, Бережани; Д-р В. Дмитришин, Тересполь; гр.-кат. ур. парох. Підгущиці Вел.; В. Сташків, Олешичі; о. І. Зигаль, Козлів; лік. М. Сохб, Стрий; Д-р М.Кунин, Перемишль; ур. парох. Пісочна; о. О. Малицький, Шляхтинці; гр.-кат. ур. парох. Бібрка; ур. парох. Волоське Село; Д-р М. Якімчук, Бурштин; Д-р І. Римій, Бібрка; Д-р Ю. Болзер, Яблівці; Д-р В. Галяревич, Рогатин; о. М. Сливеньхий, Дернів; В. Михалевський, Коломия; о. В. Кушнір, Вербів; Д-р П. Тарашук, Збараж; Д-р Р. Бачинський, Позняк; Церква в Кобиловолоках; ур. парох. Руда Сілецька; Д-р К. Парфенович, Красів; ур. парох. Ясенська; Д-р В. Коцюба, Отинія; Д-р І. Яворський, Нове Село; Д-р О. Залужний, Золочів; ур. пар. Дубівці; лік. О. Менцінський, Любовецька; 2.90 зол.: гр.-кат. ур. пар. Добріводи; 2.80 зол.: ур. пар. Чернелів Руський. По 2.50 зол.: о. Калинович, Буськ; о. В. Соломка, Жупане; В. Білик, Долинин; уряд парох. Підбережжі; о. В. Левицький, Лука Мала; ур. парох. Розвенька; ур. парох. Бужок; о. Р. Шуневич, Шишківці; о. Я. Ринар, Хільчиці; о. С. Головацький, Вісна; о. С. Мокик, Любохора; о. І. Мацяк, Боківці; о. І. Яців, Голашів; гр.-кат. ур. парох. Стулин; о. П. Рошинський, Кремінець; ур. пар. Хітар. По 2 зол.: о. Яремко О., Черепин; збірка Черепин; Д-р Бронєвський В., Рейовець; о. І. Юхновнч, Тухля; о. І. Демчинський, Броди; Д-р Р. Несторович, Перемишль; Д-р І. Полохайло, Любачів; ур. парох. Поніяці; о. Любінецький, Калинівка; о. Е. Каралъ, Микуличий; о. Поленський А., Лисятичі; о. О. Сабат, Натарія; о. А. Флюнт, Угерсько; о. С. Малєйовський, Сокаль; о. М. Кузьма, Лошнів; ур. парох. Дібше; ур. пар. Стрептів; Д-р В. Мизик, Бела; Д-р І. Козій, Бірча; гр.-кат. ур. пар. Підберезне; Дмишко М., Гвізнин; о. В. Масик, Новосілка Ленч.; о.В. Нуд. Загірочко; о. К. Сосенко, Конюхи; Д-р М. Кецюбинський, Косів; о. Д. Теліщук, Потік; о. Р. Сороневич, Свистільники; о. В. Дубацький, Любінці; ур. парох. Добротвір; ур. парох. Підгірки; П. Куцинець, Калуш; о. І. Фенчинський, Голосковичі; Монастир оо. Василіян в Красностуші; Д-р С. Сарох, Невинниця; о. Т. Чапин, Вибранівка; о. В. Коваль, Медини; М. Анастазієвський, Мшана; Д-р С. Грабар, Мости Вел.; о. І. Голосновнч, Тейсарів; ур. пар. Вільшаниця; о. О. Захарків, Медн; о. М. Мосора, Сколе; ур. парох. Фалиш; Д-р В. Куцик, Стрий; о. М. Осадца, Хедичків; о. Ганас, Печеніж, ур. парох. Великополе; о. З. Кузьмович, Соколівка; ур. парох. Суходіл; о. О. Лопушанський, Чагрів; о. М. Чорнега, Долина; о. П. Івахів, Солуків; о. М. Жовнерчук, Голоско; ур. парох. Красносілці; ур. парох. Боршів; о. П. Пилрило, Перегінсько; Д-р І. Подзюв, Святин; С. Грубська, Яблівці; ур. парох Нуще; ур. парох. Лопушани; о. П. Штогрин, Кальне; о. К. Весна, Драгинівка; ур. парох. в Деревлянах, о. І. Тимків, Баличі Под., о. І. Мирончук, Дмитровичі; о. П. Курчаба, Чорний Острів; о. Т. Галькевич, Цвітова, ур. парох. Березниця Шлях., ур. парох. Торгилівка; Ю. Черешо, Сошиль; Д-р С. Савочка, Пістинь; о. І. Рошак, Протеси; гр.-кат. ур. пар. Балків; о. П. Левицький, Рожанка В.; ур. парох. Братківці; Д-р І. Маслапюк, Рожнітів; о. І. Іванчук, Товсте; о. Г. Хомчук, Куйдани; ур. парох. Дітьківці; Д-р С. Семигіновський, Ходорів; о. В. Джидзюра, Старе Місто; о. Л. Кедрицький, Завідче; о. С. Град, Тростянець; ур. парох. Ялинівате; ур. парох. Підлиса; о. Р. Красіцький, Воронники; о. І. Курчаба, Побужани; ур. парох. Скнилів; о. С. Городецький, Поморяни; о. Т. Демінський, Плотича; о. О. Дурбак, Коренчі; Д-р Полянський, Володимир; о. Я. Дерлиця, Глещава; о. Р. Охримович, Ворошів; о. І. Брик, Грималів; о. О. Герета, Сваморохи; В. Скоробогатий, Завадка; ур. парох. Стрийка; о. В. Волиновський, Збараж; Д-р К. Зубик, Обертин; Д-р Р. Ердевбергер, Стрий; о. І. Слободян, Підмонастир; лік. М. Хоцин, Самбір; лік. В. Лазорко, Львів; о. М. Горинь, Бобиловолоки; ур. пар. в Ілові; Д-р Р. Летицький, Львів; ур. парох. Вишенка Вел.; о. Д. Процик, Настасин; о. Е. Чубатий, Сварчів; о. С. Серкез, Межиріче; Б. Левицька, Броди; ур. пар. Семигинів; ур. парох. Камінки; о. Кажановський, Воротин; лік. В. Загородський, Збараж; о. Н. Бобиляк, Ляховичі Под.; о. П. Олійник, Августівка; ур. парох. Бишки; о. С. Могурський, Березівці; ур. парох. Стратин; Д-р Т. Бачинський, Чортків; Д-р В. Вапах, Камінка Стр.; о. М. Юрківич, Хотінь; 1 зол. о. Я. Шкільник Германів.

На памятникові ліжка зложили: 1) Д-р М. Чубатий, Львів, на 23. памятникове ліжко ім. Бл. Пам. Д-р Дарії Лежогубської-Чубатової 2.000 зол. 2) Інж. Дурбак на 27. ліжко ім. бл. п. Індишевських 2.000 зол. 3) Нар. Гостинниця на 26. ліжко 2.0000 зол. 4) Збірка в Дітройт з концерту п-і М. Сокіл і А. Рудницького 647.50 дол., це є 3.405.85 зол. 5) О. Сокук, Чікаго, збірка з концерту на 28 ліжко 557 дол., це є 2.940.88 зол.

Алькоголь зароджує раси й веде до загибелі

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 10. 6. год. 8. веч. „Жовтір королеви Мадагаскару".

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Сісі".

Театр Різнородностей:

Пятниця: 10. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка". — Гостинний виступ Оттерви.

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка".

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:
10. 6. Тітка Карла.
11. 6. Нітуш.
12. 6. Синя квітка.
13. 6. Чорноморці.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ГАЛИЧ:
10. 6. Процес Мері Дуган.

ЯМНИЦЯ:
11. 6. Орлеяна.
12. 6. Лісова пісня.

СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії Я. Барнича. Прем'єра.

Зі Станиславова їде театр до Богородчан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
9. 6. Гетьман Полуботок.
10. 6. Мазепа.
11. 6. Ніч під Івана Купала.

КОЛОМИЯ:
12. 6. Пісня Бескиду.
13. 6. Гетьман Полуботок.

ЯВЛОНІВ:
14. 6. Маруся Богуславка.

КІНА.

АПОЛЬО: „Саратога" (Кларк Гейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентіну"
БАЛТИК: „Дівчата в Новолипок".
ВАНДА: „Варвара Радивилівна", „30 каретів щастя".
ГРАЖИНА: „Р 107" взиває помочі" „Король жінок".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Після великої війни".
КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас" (Моріс Шевалє, Джек Боченен).
МАРУСЕНЬКА: „Стріл у ночі", „Театр ексцентриків", „Мельодії півдня".
МЕТРО: „Посвята", „Несамовитий дім".
МІРАЖ: „Тайна п-и Брінкс", „Тато женяться".
МУЗА: „Почалося в поїзді".
ПАЛЯС: „Маскарада" з Люізою Райнер.
ПАКС: „Страшний двір".
РАЙ: „Палкі серця".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Потвора" і муз. додаток.
СВІТ: „Товариші зброї", „Вокд червоноскірих".
СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні" та ревія.
ТОН: „В 4 очі", „Тайна самітного дому".
УТІХА: „Непереможний Біл" і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Альпи".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фунчаль".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 10. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10 Добрий день наймолодшим, „Кава з кожушком" авд. для молодших дітей (музика), 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „С. О. С.", 11.40 Співає К. Кульман, тенор, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 На Молочній Дорозі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорами, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт у вик. симф. орк., 16.45 Де розтаборимося, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя: Із Стрийського парку, Популярні мельодії у вик. дутої орк. **17.40 Повість чи новеля, в українській мові виголосить д-р Михайло Рудницький,** 17.55 Гальо — позір! 18.00 У вогні вічних вибухів, 18.10 Форт. ресіталь Ол Вельгорського, 18.45 Поет. новини, 19.00 Грандіозо — муз. авд. на теми Ем. Кальмана, сопр., хор; у перерві в год. 19.20 Актуальна гутірка, 20.15 Видавничі обжинки, 20.30 Європ. югосл. концерт (трансм. з Білгороду), орх. хор, сопран, тенор, баритон; 21.45, 21.55 Спорт, 22.00 Живий концерт бажань, орх., конферансієр, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55, Скрипресіталь Е. Моріні з пл.

Субота, 11. червня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 8.10—9.00 Кінчимо тиждень, погідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Стилізовані танки у скрип. репертуарі, пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий льорд" на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із Шубертових творів, орх. мандоліністів, мецосопран, 16.45 Право дитини до самостійности та свободи, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Спорт і ритм, жива музика, банджо, форт., Поезії про спорт Генр. Збежховського, Спортова гутірка, 17.45 Гутірка зі слухачами, 17.55 Гальо — спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Вільончелі у супр. форт., 18.45 Поет. чвертьгодинка, 19.00 Трансм. з привезення мощей А. Боболі, 20.0 Муз. фестіваль: Великий симф. концерт, орх., сопран, тенор, хори; у перерві в год. 21.10 Веч. денник, актуальна гутірка, 22.15 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Легка й танкова музика з плит, (надає Варшава II.).

Неділя, 12. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт кулевського полку піхоти, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Газетка, хор дітей вселодуської школи зі с. Малорита на Поліссі, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Власні справи беріть у власні руки, **8.55 Видатність паші збільшують післяплоди, в українській мові вик. інж. Д. Дучимінська,** 9.05 Музика з пл., 11.45 Фільм. огляд, 12.03 Муз. поранок, орх., 13.00 Сойомове видання Міцкевичевих творів, 13.15 Музика сальон. орх., мецосопран, тенор, форт., 15.00 Для села: На день кооперації, Кооп. гімн. Промова, „У громаді" авд., Свято весни в Ошмяні. Огляд ринків рільних продуктів, 16.30 Театр Уяви: „Дзвін короля Жигмонта", 17.00 Форт ресіталь Г. Штоєнки, 17.30 Звук. тижневик, 18.00 Концерт орх.; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Разом до мети, 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Пепіт: огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та йой" весела авдиція, 22.00 У літній вечір, розр. концерт, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 10. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 17.00 Що чуємо в горах, симф. поема Ліста, 20.00 Веселі мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Самф. орх., 18.05 Два форт., 19.15 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.00 Молодь грає і співає, 19.25 20.00 21.00 „Низини" оп. Д'Альбера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 15.15 Діточі пісні, 22.30 Соната и-дур на скр. і форт. Бало, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Вол. Бірчак: Народні забобони, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Легка й танк. музика, 21.00, 22.00 „Ля сіньоріна Джез" оп. Панантія, МІНХЕН 19.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.35 Квартет, 18.20 Орх., 20.30, 21.00 Європейський концерт із Югославії, РАДІО ПАРІ 20.15 Сюрпіка, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Гістоар д'ен Мерль Блян" драма на осн. Місета, РИМ 17.15 Камер. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.45, 22.00 Віол.

Субота, 11. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Молодь співає, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 22.45, 23.00, 18.45 Пісні, 22.15 Гавайський квартет, БУДАПЕШТ 17.50 18.00 Нар. пісні з супр. циг. орх., 19.30 Джез. 2-форт. музика, 21.30 Орх., 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Камер. концерт, 15.30 Казка, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Вок. авд., 19.10 Весела авдиція, ГАМБУРГ 20.10. 21.00 „Гаспаронне" оп. Мілекера, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Концерт хору т-ва „Просвіти" в Кошицях, ЛЮКСЕМБУРГ 21.15, 22.00 Симф. концерт: Діти й Беля Барток, МІЛЯНО 17.15 Тзик. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Лоната чка" оп. Белліня, ПРАГА 12.50 Орх. концерт, 20.25, 21.00 „Троянда Стамбулу" оп. Л. Фоля, РАДІО ПАРІ, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, колюмбійський фольклор, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Весна" оп. Ів. Штрауса.

Неділя, 12. червня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Орх., хор, сол., 22.30 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Циг. музика, 17.00 Форт., 19.30 20.00 Концерт хору, 21.40 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Тріо ес-дур оп. 40 Брамса, 19.10 Пісні й музика, 20.00 21.00 Китиця Штрауссових мельодій, КОШИЦІ 9.00 Правосл. Богослуження з Липчі, співає хор черниць, 18.00 Репортаж, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 15.30 Хор, 17.00 18.00 Розр. мельодії, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Військ. орх., ПРАГА 12.25 Розр. музика, 18.30 Балет. музика, 20.45 21.00 Форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.32 Сценка, 20.15 Пісні, РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Сибір" оп. Джордана, СОФІЯ 20.00 Співн. ресіталь, 21.30 Оп. мельодії, СТОКГОЛЬМ 19.30 „Весна у Вілні" попурі, 20.15 Сюрпіка, ресіталь Терпсіхіста, ШТУТГАРТ 20.00 21.00 „Циганський барон" оп. Ів. Штрауса.

Необхідний для кооператора, купця, промисловця, журналіста

IV. Український Статистичний Річник

у виданню Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, накладом Українського Економічного Бюра під редакцією: Д-ра В. Кубійовича, ред. Л. Лукасевича, інж. Є. Гловінського Річник має 340 сторінок друку, український й англійський текст і складається з двох засадничих частин: I. СТАТИСТИЧНА; II. Практична, яка подає реєстр УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ПРЕСИ У ВСЬОМУ СВІТІ.

ЦІНА ЗОЛ. 2.50. ЦІНА ЗОЛ. 2.50.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка, — ЛЬВІВ, РИНОК 10. Замовляти можна вплачуючи зол. 3.— (порто й вартість річника на конто ПКО 21.776 L. Łukasewicz, Warszawa.

Радіокутик.

РАДІО ДЛЯ ГЛУХИХ.

В Англії задемонстровано апарат, при помочі якого люди що мають притуплений слух можуть вповні користати з театральних вистав та інших приємностей Справа полягає на звичайній радіовій передачі та її засіб обмежений до одної салі. Концертові та театральні салі, які таким чином приходять з помічию особам, що недочувають, мусять бути засоблені в спеціальні прилади. Довкола такої салі є переведена мідяна стяжка, яка служить як антена та вона подучена з висильною апаратурою засобленою в мікрофон. Особи, які недочувають дістають малі приймачі, які можуть тримати на колінах. Приймачі мають три цівки та є так сконструовані, що не відбирають нормальні радіові хвилі, а тільки хвилі, випромінювані мідяною стяжкою. При кожному приймачі є рід трубки, яку притуплюється до вуха, при тому можна регулювати силу отриманого звуку. Спроби з новими апаратами дали добрі наслідки. Приймач переказував звуки, які не схоплюють навіть особи, що тішаться повсім добрим слухом. Лондонський Лірничний та Прінцес-Театр у Брістолю вже скоро дістануть відповідні інсталяції, завдяки яким особи, які недочувають, завдяки змогу ходити до тих театрів.

БІРЖА.

Львів, 9. червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельгія бельг. 90·12, 89·65, Долари американські 5.30.00, 5·27·50 Долари канад. 5·23·50—5.21·00. Франки гол. 294·34—292·60, Франки фр. 14·87—14·57, Франки швайцарські 121·40—120·60 Фунти анта. 26·38—26·23, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00— 9·00 Кор. дан. 117·75—116·90 Кор. норв. 132·55—131·55, Корони шв. 136·04—135·05, Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·66—11·25, Марки нім. 90·00 — 84·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 111·00 — 105·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·00, Вуголь 58·00, 27·75, Лісьпол 74·00. Можеїв 12·25, Островець 57·25, Стараховичі, 38·50, 36·00, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 і пів. 1 ем. непот. серія 90·25, 3 пов. інв. 2 ем. 81·63 серія 91·75, 5. конверс. 70·00 прем. дол. 41·88 4 консол. 67·25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 9. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко 16—17 сот.
яйця кона) 3·40 зол.

Тенденція на всі артикули сильна.

Оповістка.

Купецька Гімназія Р. Ш. у Львові, вул. Куркова 14 А. приймає заголошення до першої клясн хлопців і дівчат з покінченою 6-ою клясою вселюд. школи, в віці від 13 до 17 літ. Подання до вступного іспиту вносити до 20. червня, доступаючи метрику і останнє шк. свідоцтво. Вступний іспит починається 24. червня в год. 8-ій рано. Докладніші інформації про вступний іспит і устрій школи висилає на бажання Секретаріят Гімназії за доручением знаєка за 25 сот. Гімназія має повні права державних шкіл.

1265 1-3

ЛІТНИЦЯ

КОРЧИН РУСТИКАЛЬНИЙ, літнисько серед шпильковних лісів і гір, над рікою Стрий, купелі, плляжа, прогулькн на гору Парашку, скали Бубинщі, Урич, поручає сонячні, здорові помешкання. Доїзд зі станції Синевідсько Вижне моторівкою. Інформації: Уряд громадський.

1258 1-5

МЕШКАННЯ

ПОМЕШКАННЯ 3 кімнати з кухнею, комфорт, у партері, вул. Длугоша 35 негайно до винайму. Інформації тел. 265-87

1249 2-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

УЧИТЕЛЬ вдовець — кандидат на емерита шукає старшої, доброї, чесної жінки, яка занялась би вихованням дітей і малою господаркою. Емеритуру забезпечить. Судомир **Рогєby Kirieńskie, p. Kolbuszowa.**

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОСОБА літ 35, опадна, чиста, шукає заняття господині, кухарки. Зголошення до „Діла" під „Чесна". 1261 1-1

РІЖНІ

ПЛАЩІ КУПЕЛЕВІ „фротте" 8.90 — 10.80 — 11.80, шлафроки жіночі „Космонос" 5.75/і теж усяке білля жіноче, потрібне на виїзд у великому виборі: „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 1-2

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові хвстівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Кручами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 6-15

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму.

1255 2-2

МАРКОВІ годинники як Омега, Докса, Льонжін, Шафгавзен і т. д. направляє найкраще **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять,** бо має оригінальні частини годинника. 1105 4-12

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 126 (14.957). Львів, субота 11. червня 1938. Орган рос. нац. об'єднання в Польщі. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Зеленосвяточні обходи на львівських цвинтарах.

Цього року в оба дні Зелених Свят, як попереднього року, збереться Громадянство парохіяльно зорганізоване з процесіями своїх церков — першого дня (неділя 12. червня) на Янівському, другого (понеділок 13. червня) на Личаківському цвинтарі.

В обох днях при участи всіх процесій в год. 4.30 відправиться спільне Богослужения на могилах полеглих українських вояків — з проповіддю, після чого відправлятимуться панахиди на могилах визначних громадян і поодиноких парохіян.

На кошти охорони й удержування воєнних могил буде переведена в тих днях грошева збірка до замкнених пушок.

Прохаю всіх учасників як у поході, так також на цвинтарях задержати лад і спокій, на всяку провокацію гідно й рішуче реагувати та найважніше — не датися спровокувати.

о. Антін Каштанюк,
голова Філії Т-ва Охор. Воєнних Могил у Львові.

Комунікат Народньої Організації Українців міста Львова.

Просимо всіх Вп. Членів (-ок) взяти обовязкову участь у всіх загально-святочних обходах, а саме: в суботу в год. 9-тій рано в архиерейській Службі Божій з панахидою, в неділю і понеділок у церковних процесіях причасних собі парохій на Янівський та Личаківський цвинтар

Одночасно просимо всіх Членів (-ок) задержати строгий порядок та держатись здисциплінованно походу.

Президія Н. О.

Домагання партії судетських німців.

З Праги подають зміст 8-ох точок, що їх предложено урядові як домагання судетських німців. А саме вони домагаються:

1) рівних прав з чехами;
2) визнати німецьку меншину правною групою;
3) устійнити і визнати німецьку смугу;
4) дати їй повну автономію;
5) законної охорони для німців, що живуть поза німецькою смугою;
6) винагороди за кривди за час чеського панування;
7) німецьких урядовців на німецькій території;
8) свободи німецького світогляду та німецької націоналістичної ідеольогії.

СЛОВАКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ОКРЕМОЇ АРМІЇ.

О. Глінка заявив у інтервю представникові „Дейлі Мейл", що словаки домагаються окремої армії.

У законопроекті про автономію, що його предложить партія о. Глінки, не було про те згадки.

СПРАВА ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

У тих 8-ох точках нема домагання зміни закордонної політики республики, зокрема її відношення до СССР, що є — як відомо — одною з цілей Генляйнової політики.

ЧИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД ВИПОВНИТЬ ТІ ДОМАГАННЯ?

Як говорять у празьких політичних колах, прем. Годжа без спротиву погодиться на точки 3, 5 і 6, зате з трудом прийме точки 1, 7. і 8. Як поставиться Прага до точок 2. і 4. — це залежатиме від розвитку міжнародньої ситуації.

СУДЕТСЬКО-НІМЕЦЬКА ПАРТІЯ НЕБАВОМ ПОСТАВИТЬ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОМУ УРЯДОВІ УЛЬТИМАТ?

У Празі появилася поголоска, що по 12. ц. м. Генляйн поставить свої домагання на вістрі ножа, можливо, що зажадає плебісциту.

ФАБРИКА СКОДИ В РУКАХ КОМУНІСТІВ.

Підчас виборів до залогових рад у відомій фабриці зброї Скоди комуністи дістали майже 99 прц. голосів

Еспанські червоні літаки збомбардували французьке пограниччя.

Урядова комісія, що мала ствердити, чиї літаки збомбардували минулої неділі французьке пограниччя, не оголосила звіту. Не зважаючи на те, тепер уже майже нема сумніву, що були це червоні літаки.

Мешканці Андори бачили червону ескадру, що перелетіла на національну територію, опісля вернулася; це мабуть вона збомбардувала французьку місцевість Оре. Французькі старшини, що обсервували ескадру через льорнети, пізнали, що вона була зложена з червоних літаків марки Бльох.

Проурядова преса не атакує національного уряду, ліва перестала роздмухувати справу налету.

Прем. Даладіє, вертаючися з еспанського пограниччя, заявив, що він виробив собі вірний погляд у тій справі

Чого домагаються большевики за поміч для Китаю?

Домеї довідується з достовірних джерел, що уряд СССР передав кит. представникові д-рові Сунфу ось які домагання як винагороду за поміч у війні проти Японії:

1) спільної оборони китайсько-совітського кордону,

2) постачання зброї та муніції китайським комуністичним партизанам.

3) визнати спеціяльні інтереси СССР у провінціях: Сінкін, Ніншія та Чінгай,

4) спільними силами збудувати залізницю зі СССР до Китаю,

5) приділити Куоміптанові й китайському урядові совітських дорадників,

6) реорганізації китайської адміністрації згідно з побажаннями уряду СССР.

Жертва майна.

Львів, 10. червня 1938.

У тих важких часах, серед всієї відомої дійсности, в якій приходиться жити, не тільки слабодухи, але навіть люди зі — здавалось би — твердими нервами — можуть заломлюватись і тратити свою попередню енергію. Серед таких обставин цілющою водою для всіх зневірених, для тих, які забувають про тугість української нації і про її незломну впертість у дрібній муравлиній праці, яка чуда робить, — є ті докази патріотизму, які проходять здебільша зовсім непомітно та які проте є імпонуючими покажчиками життєздатности нації. Таких доказів безліч із ріжних ділянок. Час до часу чуємо напр. про таку оборону українського національного імени, яка не рахується з ніякими можливими прикрими наслідками. Ось напр. відбувався два дні у львівському суді процес, зрештою за цілком неполітичну справу: кривава сільська бійка за дівчину. Перед трибуналом станув гурток свідків із старим господарем (батьком дівчини) на чолі. Суддя звернувся до них з запитом, чи хотять присягати по польськи чи по „руску". „По українськи" — спокійно відповів старий газда. Тричі запитував суддя п. Циган свідка та в подзервонаному тоні пояснював, що нема української присяги, є тільки польська і „руска" і тричі відповів свідок-селянин, що хоче присягати „по українськи". Те саме повторилось з його донькою, 18-літньою сільською дівчиною, — після чого суддя не запитував уже нікого більше, тільки відчитав український текст присяги...

Бувають і інші докази привязання до рідної нації без огляду на істнуючу дійсність, яка неодному патріотові каже жаліти, що не вродився напр. англійцем. Маємо на думці жертву майна, найбільшу жертву, що її поруч із жертвою крови та жертвою праці можна скласти на жертівнику батьківщини. Ось саме за два дні підуть вулицями Львова довгі церковні процесії у супроводі мас вірних Церкві українських громадян, щоб віддати традиційний поклін тим, які склали рідній справі жертву своєї крови. Жертву праці складають тисячі службовиків українських приватних установ, у своїй масі погано платні, які примушені щораз обнижувати свою життєву стопу, при якій такі культурні потреби як книжка, театр, яканебудь подорож — це інколи недосяжний люксус. Жертву майна складають у нас масово, бідні і багаті, від початку істнування українського зорганізованого життя: адже такі установи, як „Просвіта", „Рідна Школа", „Українська Захоронка" чи Т-во Опіки над інвалідами і багато інших — не булиб повстали та сьогодні не діяли, колиб не українська громадська жертвенність, добровільна, ніким непримушена, така, яка пливе виключно зі свідомости хосенности конструктивного громадсько-національного діла, що його вони творять. І поза установами та товариствами раз-у-раз читаємо поклики до жертвенности на якусь нову ціль: то церкву якусь будують, то здвигають десь у краю народній дім, то збірають на будову якоїсь бурси чи захисту, то меценати світа культури самі щедро жертвують і кличуть до жертвенности земляків, які завжди голосніше чи тихіше — відгукуються.

Ці рядки писані під безпосереднім враженням довгого списку жертв, що появився у вчорашньому числі „Діла": аж півтора шпальт петітового друку треба було на виказ жертводавців на Український Шпиталь, при чому це вже 8 з черги такий спис. Крім розмірно дрібних сум (від 1 до 100 зол.) маємо там в окремому виказі жертводавців, які дали на Український

Шпиталь по кілька тисяч золотих. З Пропамятної Книжки Українського Шпиталю, яка появилась на весну ц. р. з нагоди відкриття Шпиталю та в якій м. і. подано докладну історію його будови, відомо, що крім найбільшого жертводавця — Митрополита, — який подарував площу під будову та сусідній партеровий дім (дотеперішня Народня Лічниця) та перших 3.000 долярів, і крім фондації з АЕФонду у висоті 10.000 долярів, — до дня відкриття Шпиталю було вже 19 інших жертводавців, що відгукнулись на поклик складати по 2.000 зол. на окремі ліжка їх імени (чи імени поданих ними осіб) в Українському Шпиталі. Між ними було 12 установ (Зем. Банк, УКТОДІ, Маслосоюз, Центросоюз, Філія Гігієнічного Т-ва у Теребовлі, Т-во „Будучність" у Тернополі, У. Лікарське Т-во, Спілка українських лікарів у ЧСР, Союз Українок, Філія У. Гігієнічного Т-ва у Коломиї та українська громада у Філядельфії) та 7 окремих осіб (М. Сосновська, д р М. Дзерович, С. Баньківський — запис на 2 ліжка, І. Терещук, Марія Федина, д-р М. Чубатий та радн. М. Грицак). Названий останній жертводавець вручив Управі Т-ва Народня Лічниця (правному власникові Українського Шпиталю) суму 10.000 золотих, заявляючи, що почував себе щасливим, що може свої життєві ощадности передати харитативній народній установі. Із учорашнього спису довідуємось про дальших фондаторів окремих ліжок у Шпиталі, фізичних і правних осіб (м. і. по кількатисячні збірки з нагоди концертів М. Сокіл та А. Рудницького в Америці у ріжних тамошніх містах). Тепер довідуємось, що радн. Михайло Грицак найшов наслідника в особі інж. Павла Дурбака, який теж жертвував на Український Шпиталь 10.000 зол. У листі, що його жертводавець післав одночасно до Управи Т-ва, читаємо, що ту жертву викликало захоплення геройською працею гурту львівських лікарів, які вже десять літ ординують в амбуляторіях Народньої Лічниці і тепер надалі в Українському Шпиталі — цілком даром, віддаючи всі свої прибні гонорарі (досі на загальну суму поверх 200.000 зол.) на Шпиталь (недавно померший д-р Е. Дурделло вже сам важко недужий ординував для Н. Л.). Жертводавець переконаний, що здвигнення Українського Шпиталю та праця в ньому служить не тільки здоровлю окремих одиниць, що в ньому лікуються, але є таким зовнішнім памятником конструктивної праці, який підбадьорює всіх громадян; і тому він і своїм актом жертвенности хоче підбадьорити земляків, вказуючи їм на добрі діла для народньої справи. І та жертвенність на Український Шпиталь не вгаває. Остання звістка — це благородний жест українського аптикаря м-ра М. Терлецького, який перекреслив ввесь дотеперішній рахунок за ліки Українського Шпиталю, на суму 1600 золотих.

Ми свідомі того, що деякі громадяни, що ми їх вище поіменно назвали, будуть за те на нас лихі, не бажаючи собі такої „реклями". Але ми свідомо це зробили: коли ми згадуємо патріотичні промови на пригадних зборах і сходинах, то вважаємо простою справедливістю згадати такі акти жертви майна, які складаються на суспільне явище. Українська жертвенність це не заслуга поодиноких осіб — це заслуга тої свідомости національної спільноти і того почування любови до рідного краю, що є питоменною рисою українського національного колєктиву, найтвердішою підставою життя і тривкости української нації.

Така масова і така поважна жертвенність на Український Шпиталь, ті всі записи, між якими є записи цілих домів, — характеристичні для настроїв і бажань нашого громадянства. Нема ніякого сумніву, що деякий упадок жертвенности на деякі навіть найкорисніші загально-національні цілн прийшов у звязку з боротьбою на терені даних установ: навіть коли люди вповні солідаризуються з постановами виділів отих установ і їх внутрішньою лінією, проте підсвідомо в душі залишається осад якогось несмаку, який притуплює сентимент до даної установи і каже свою жертву майна складати деінде. На Українському Шпиталі нема ані тіни, що на його терені є якісь суперечки, що на Загальних Зборах Т-ва, яке його утримує, може прийти до якихось ідеольогічних полемік, що комісія матка може мати якісь труднощі з політичною фізіономією кандидатів до управи! І ціль і засоби — ідеольогічні та технічні — якими тут змагається до цілн, такі ясні, такі безспірні, що притягають всіх тих наших громадян у краю і в европейських столицях і на далекій заморській чужині та кажуть їм жертвувати на це добре діло.

Нема у нас установ „ліпших" та „гірших" — всі вони роблять свою хосенну і спасенну роботу. Роблять її, оперті на довірі народу, який завжди готов до найбільших жертв, — до жертв крови і праці і майна, коли цього тільки вимагає рідна справа.

ік.

Міжнародне Нансенове Бюро буде перетворене.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 7. червня 1938.

Бюро Нансена мало і матиме очевидно поважне правне, господарське, навіть національно-політичне значіння в житті численної української еміграції, тому природно, що звертаємо увагу українських читачів і відповідальних чинників на ті зміни, які зайдуть в організації цієї установи. З огляду на те, що зміни ці ще остаточно не устійнені, а навіть не означено їх докладно, подаємо покищо відповідь Президента Міжнароднього Бюра Нансена для втікачів, Міхаеля Гансона, на дотичні запити редакції „Журналь де Женев", зроблені у звязку з рішенням принятим Радою Ліги Націй на останній сесії. А саме п. Гансон заявив:

„Звіт принятий Радою передбачає злиття двох дотеперішніх організацій, Міжнароднього Бюра Нансена і Високого Комісаріяту для втікачів, що походять з Німеччини, в один спільний орган під проводом Ліги. Цей організм матиме у проводі Високого Комісаря, коли, як треба сподіватися, найближча Асамблея прийме також цей плян.

В дійсности принято в загальних рисах пропозицію норвеського уряду, яку проголосовано на Асамблеї 1937 р. Щоб це осягти, треба було доброї волі і взаємних уступок, бо як відомо, на попередніх Асамблеях виявилися ріжниці в поглядах на цю справу. Мене тішить це змагання до порозуміння, яке уможливило врятувати твір великої соціяльної ваги, що робить таку честь Лізі.

Тепер іде про те, щоб виробити подрібний плян майбутньої організації. Рада доручила це Генеральному Секретаріятові в порозумінні з керманичами обидвох установ. Щодо Бюра Нансена, то розуміється, що я покажу найкращу волю, і я переконаний, що мене підтримає Адміністраційна Рада Бюра в усіх моїх зусиллях вирівняти всі можливі труднощі, бо по рішенні Ради можна сподіватися, що акцію для добра втікачів під патронатом Ліги тепер урятовано, і то на добро самих втікачів і країн, в яких вони шукають захисту.

Завдяки атмосфері вирозумілости, яка тепер всюди панує, зроблено великий крок вперед і оминено страшну для мене можливість, що знехтувалиб акцію для втікачів, яка дала справді поважні висліди. Я справді маю глибоке переконання, що без авторитету Ліги булоб даремно намагатися продовжувати цю справу".

Стільки п. Гансон. Тепер є завданням покликаних українських чинників зробити все від них залежне, щоб зменшити для українських еміґрантів всі ті хиби правні, економічні і національно-політичні, які мала в собі для них стара організація Нансенівського Бюра та збільшити добрі вигляди в новій організації. Полишаючи природно детальний і річевий розгляд справи тим українським чинникам, які боронили інтересів українських громадян перед Бюром з поважними успіхами для них, займаюся нею тут в межах дозволених кожному українцеві і пресовому працівникові.

Правний бік справи для українців у відношенні до бюра лучиться тісно з національно-політичним. Українському громадянству добре відомий хід боротьби українців за те, щоб їх національну приналежність зазначували в нансенівському пашпорті. Її очевидно не закінчено, чи закінчено ріжно в ріжних державах. Не виключене, що питання це буде порушене і в звязку зі змінами, які мають зайти в організації міжнародньої опіки над втікачами. Другим нашим поважним завданням перед Бюром було осягти відповідну участь представників українських еміґраційних організацій в Адміністраційній Раді Бюра та в його секціях по окремих державах. Перше питання було злучене з другим, бо відокремлення українських еміґрантів в окрему групу втікачів улекшилоб і призначення українських представників до централі та до філій Бюра. Цим з одного боку булоб зазначено національно-політичну окремішність України в міжнародній інституції, що підлягає безпосередньо Лізі, а з другого боку можнаб осягнути більш справедливий поділ допомоги Бюра між українські та московські еміґраційні організації.

Українські домагання поборювали досі ріжними, часом не завсіди „чистими", засобами, між іншим доказами, буцім-то всі ті домагання неактуальні з огляду на недалеке закриття Нансенівського Бюра, бодай у дотеперішній його формі. Цей аргумент тепер відпадає, бо підготовляють у деякій мірі нову установу на неозначений наперед час, а з цим виникає автоматично і питання українсько-московських відносин. Хоч Рада Ліги постановила, що власники нансенівських пашпортів не можуть бути урядовцями Бюра, але ця постанова питання ще не розвязує, а що найбільше зменшує його гостроту та переносить його на іншу площину. Постанова ця не відноситься мабуть до тих московських еміґрантів, що набули чужу державну приналежність, а таких немало, особливо в Югославії. Інші будуть, розуміється, домагатися всіми засобами добути права громадянства в ріжних державах, щоб дістати посаду в Бюрі. Неустійнено також ще, чи урядовці Бюра можуть приймати нансенівців на службу так мовити з приватного титулу, як перекладачів для московської мови і т. і.

Нема ніякого сумніву, що москалі, які були досі заняті у Бюрі, будуть робити все від них залежне, щоб під тим чи іншим виглядом свої посади затримати. Але й позиція тих українців, яким доручено пильнувати української справи у Бюрі і які мають великий досвід у своїй відповідальній роботі, наскрізь ясна. Вони будуть, розуміється, провадити й далі боротьбу за те, щоб у Бюрі та його філіях була відповідна кількість українців, що самі нансенівського пашпорту не потребують, а таких українців без порівнання більше ніж москалів. Колиж покажеться, що цього перевести неможливо, то треба буде почати акцію перед Бюром і в пресі за те, щоб між його урядовцями не було не тільки сучасних московських нансенівців, а й колишніх, бо чекати безсторонности в розподілі допомог, видаванні пашпортів та в інших функціях Бюра при сучасних українсько-московських відносинах булоб смішно.

Остаточні рішення щодо організації нового Бюра западуть очевидно в часі осінньої Асамблеї, отже в початку вересня. Після неї мабуть доручать якомусь спеціяльному комітетові устійнити остаточно нові організаційні форми установи для оборони втікачів. Отже часу лишилося небагато, щоб покликані українські чинники могли справу обговорити, зробити відповідні постанови і приготуватися під кожним оглядом до енергійної української акції в цій справі восени в Женеві.

М. Данько.

Кантон приступає до переговорів з Японією

ЩОБ ОХОРОНИТИСЬ ВІД ДАЛЬШИХ НАЛЕТІВ.

Як подають з Гонкону, влада провінції Квантун, в якій лежить Кантон, хоче на власну руку запропонувати Японії перемиря, щоб охоронитись від бомбардувань. Втікаючи перед щоденними налетами, більшість мешканців Кантону евакуувала місто; його населення зменшилось з 1,250.000 до 80.000

ЩО НА ТЕ КИТАЙСЬКИЙ УРЯД?

Військова влада квантунської провінції зачекає ще кілька днів, щоби почути думку центрального уряду і коли він не переговори, Квантун пічне їх на власну руку.

—o—

Присилайте передплату.

Літературна нагорода за 1938 рік.

Комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка на своїм засіданні дня 28. травня ц. р. вирішила роздати як у минулих роках, так і в черговім 1938 році літературну нагороду за найкращі твори, видруковані в цім році окремою книжкою в краю чи за границею.

Щоб зібрати фонди на літературну нагороду за 1938 рік, Т-во приступає до збірки жертв серед Українського Громадянства та Установ. Рада Т-ва надіється, що Українське Громадянство та Установи, у повнім зрозумінні ваги літературних нагород для української культури, піддержать Т-во і цього року у його змаганнях щедрими грошевими жертвами, які дозволять збільшити цього року грошеві премії для нагороджених творів.

Жертви просимо слати на адресу: Центробанк, — Львів, вул. 3. Мая 15, із зазначенням „Літературний фонд 1938".

Спис жертв проголосимо у щоденній пресі.

ЗА РАДУ Т-ВА:
Голова: **Р. Купчинський.**
Референт літ. нагород: **В. Софронів Левицький.**

Розкривається стара рана.

ЗАКОН ПРО УПРАВИЛЬНЕННЯ ГРУНТОВИХ СПІЛЬНОТ.

Львів, 9. червня 1938.

Панщизняні часи залишили у нас в земельній ділянці свою спадщину. Є нею звичайно громадські ліси і пасовиська, стара незовсім загоєна рана на нашому аграрному організмі, що й досі у своїй первісній формі є свідком нашого аграрного примітиву. Повстала вона здебільша при регуляції земельних сервітутів — голосні за часів наших дідів ліси і пасовиська, — якої не управильнив в Галичині краєвий закон з 9. XII. 1899 р. про поділ спільних грунтів та аналогічний закон для східних земель (російські) з 25. I. 1876, а для Холмщини з 30. V. 1894 р.

Розвязку хоче дати новий польський закон.

У Віснику Законів з 12. травня ц. р. ч. 33, поз. 290, оголошено закон з 4. травня ц. р. про управильнення грунтових спільнот, що буде обовязувати від 11. червня ц. р.

Під постанови цього закону підпадають на обшарі осередніх і східних воєвідств:

1) Нерухомости, записані в ліквідаційних і надвечних табелях і в інших актах, що торкається надачі власности селянам, як спільна власність кількох громад, або як спільна власність тих громад з деякими господарями.

2) Пасовиська, звані спільними з двором, і дворські вигони, на яких поодинокі господарі мали право пасти свій живий інвентар спільно з двором.

3) Нерухомости, записані в ліквідаційних і надвечних табелях і в інших актах, що торкаються надачі власности селянам, як спільна власність загалу або деяких господарів одної громади.

4) Нерухомости, одержані на спільну власність титулом винагороди за сервітутові служебности, або у випадді поділу спільних грунтів (про які згадано під 1) і 2) між поодинокі громади.

5) Нерухомости, що їх дістали на спільну власність власники розпарцельованих дворських грунтів у випадді поділу спільних грунтів села і двора.

6) Нерухомости, придбані селянськими спілками при участи колишнього російського Селянського Земельного Банку.

7) Нерухомости, ужитковані спільно давніми дрібношляхетськими громадами.

8) Нерухомости, ужитковані спільно давніми дрібношляхетськими громадами і двором.

Те все, що вище сказано, торкається північно-українських земель, зате **в Галичині** під постанови цього закону підпадають такі нерухомости:

1) Нерухомости, що їх мають або вжиткують спільно дві або більше давні громади.

2) Нерухомости, що їх мають або вжиткують спільно волинні домінії і давні громади або волинні підчаші.

3) Нерухомости, вжиткувані всіми або деякими членами давної громади або частини давної громади.

4) Нерухомости, про які згадано вище під 1) і 2), та які поділено без дозволу влади і без уявлення поділу в грунтових книгах.

5) Нерухомости, відступлені для спільного вжиткування і посідання громаді або загалові управнених три регуляції давніх грунтових сервітутів на підставі австрійського цісарського патенту з 5. липня 1853 р.

6) Нерухомости, що творять громадське добро і є у спільному вжитковані.

Під постанови цього закону не підпадають нерухомости, що творять **майно** громад і невласних союзів, або творять спільну власність бувших міщан невільників.

Цей закон нормує: 1) поділ спільних грунтів, 2) устійнення у користь поодиноких управнених права співласности неподілених спільних грунтів, 3) загосподарювання неподільних спільних грунтів і 4) завідування спільними грунтами. Не можна ділити таких грунтів: 1) спільних грунтів, що творять водні обшари (напр. стави, озера), 2) громадських пасовиськ, положених вище як 1.000 м. понад рівень моря, 3) громадських пасовиськ, положених між 500 і 1.000 м. понад рівень моря, якщо мають вони плитку ерозійну верству, що не годиться на ріллю або сіножать, 4) пасовиська, яких зміна вжитковання на ріллю або сіножать булаб господарчо неузасаднена, і пасовиська, які слід зберігти для годівельних цілей, хіба, що такий поділ, згаданий під 3) і 4) фактично вже переведено. Влада може вилучити від поділу деякі спільні грунти, що є наражені на знищення через повені, грунти, на яких находяться мінеральні копалини або нафта, грунти, при поділі яких три четвертини управнених одержалоб обшар замалий до господарського використування, грунти, що обіймають будівельні терени, і грунти, що управнені хотять задержати до дальшого спільного вжитковання.

При поділі спільних грунтів кожний з управнених дістає: 1) такий обшар, який є точно означений в документах, якщо такі документи істнують, 2) такий обшар, що його дістає кожний при фактичному поділі найменше 10 літ від часу, як розпочалась поділова процедура. При поділі спільних грунтів між кілька громад приділюється кожній з них обшар відповідно до обшару, що його має кожне з них та з яким звязана участь у спільних грунтах. При поділі спільних грунтів села і двора, участь устійнюється відповідно до обшару, що його має село і двір, а тим, що двір не може дістати більше як одну третину вартости спільних грунтів.

У випадку, коли переводиться поділ спільних грунтів між поодиноких управнених, тоді застосовується таку процедуру: першу половину вартости спільних грунтів ділиться по рівній частині між усіх управнених, другу половину знову відповідно до обшару, з яким звязана участь у спільних грунтах, або відповідно до числа інвентарів у випадках, коли число інвентарів устійнено в документах. При поділі спільних грунтів між громаду і управнених, приділюється наперед громаді 1/10 частину вартости спільних грунтів, а решту ділиться в спосіб вище щойно вказаний. При нагоді поділу спільних грунтів управнюються теж справи служебностей і іпотечних тягарів, що на них тяжать.

Поділ спільних грунтів переводиться заходами на домагання самих інтересованих, а з уряду у випадках грунтових спільнот кількох громад або села і двора. Коли грунтові спільноти належать до управнених господарів, тоді на домагання одної четвертої частини управнених у кожній громаді мусить бути складане зібрання всіх управнених, на якому проводить представник влади, війт, солтис або бурмістр. Коли є сумнів, хто має право проводити, голову зібрання означує влада (старостве). До важности ухвали треба присутности найменше половини всіх управнених, при чому рішення переходять більшістю голосів присутніх. Зібрання вибирає своїх повновласників в числі найбільше 3-х і вони виступають назовні іменем управнених і заступають їх перед властями на основі їх уповноваження Тільки ухвали, що торкаються вилучених спільних громадських грунтів від поділу між управнених, переходять більшістю трьох четвертих голосів, при присутности принайменше половини управнених до голосування. Кожний з управнених має на зібранні тільки один голос і в зібранні бере участь тільки особисто. Внесок на поділ спільних громадських грунтів може поставити одна четвертина управнених.

Властями, що вирішують справи поділу грунтових спільнот є повітовий староста, повітовий виділ, воєвідська земельна комісія і воєвода.

До компетенції воєвідської земельної комісії належить оречення про затвердження проекту щодо поділу спільних грунтів або устійнення прав співласників неподільних спільних грунтів, якщо проекту не приняли учасники.

До компетенції воєводи належить: 1) розпорядитись щодо виготовлення номінових документів і геометричних мап, 2) відкласти у деяких випадках процедуру поділу й устійнення прав співласників. Справи вирішує воєвода при співучасти воєвідського виділу з рішальним голосом.

До компетенції повітового виділу належить затвердіти плани загосподарювання, опрацьовані не під ставі опінії хліборобської палати, як теж роботи надзір над господарюванням спільних грунтів. Всі інші справи вирішує староста. Внесок на поділ спільних грунтів заголошується у старости. Відклики ідуть: 1) від оречення старости до воєвідської земельної комісії, 2) від оречення старости, який не дозволив розпочати поділову процедуру — до воєводи.

Закон передбачує осушування спілок, щоб загосподарити неподілені спільні грунти. Спілка має правну особовість і її членами є всі управнені, які вибирають зокрема себе управу. Спілка діє на основі статуту, затвердженого владою; зразок такого статуту має огоголосити міністерство хліборобства і земельних реформ.

У кінцевих постановах закону є дуже важний пункт, що в Галичині держиться на три роки, себто до 11. червня 1941 р., силу цього закону щодо поділу, громадського нерухомого добра, отже спільних грунтів, які в грунтових книгах звінтабульовані як громадське добро.

Між громадським майном і громадським добром в Галичині є основна різниця. Громадським майном є все те, що дає прибутки громаді як правній особі і з того вона покриває свої видатки. До цього майна належать громадські доми, каменоломи, далі громадські підприємства (млини, різні, електрівні, склепи і т. д.) та готівка. Громадським добром є все те, чим користуються всі члени громади (напр. дороги, мости, **пасовиська** і т. п.). Отже завданням громадського добра є заспокоювати потреби мешканців громади і таким чином приносити їм користь. Ось так між громадським майном і добром є різниця в тому, хто користає з їх прибутків: громада як правна особа, чи її поодинокі члени. Про те, чи щонебудь є громадським майном, чи добром, рішають табулярні книги.

Кошти поділу грунтових спільнот покривав в засаді держава, а управнені несуть тільки чинитьби в натурі і при ведених владою працях на місці. А саме управнені обовязані достарчити: льокаль для урядовців, що переводять поділ, паливо, світло, обслугу і підводи для осіб занятих при поділі. Дальше дають вони роботизну і матеріял, потрібний до ведення робіт на місці, як теж обовязані перевести безплатно потрібні водноменіоративні роботи. Вимір чинитьб у натурі належить до солтиса. Згадані чинитьби обтяжують поодиноких учасників відповідно до вартости їхнього уділу у спільних грунтах.

Я навів щонайважніші постанови нового закону, щоб наші селяни мали змогу з ними в час зазнайомитися. Пригадую тут ще раз, що новий закон не відноситься до громадських лісів і полонин, та що поділ громадських пасовиськ можна буде перевести лише на домагання самих управнених у спосіб, як вище згадано. Безпосередньої небезпеки поділу грунтових спільнот нема, коли цьому противиться більшість управнених. В Галичині громадські пасовиська є записані звичайно в грунтових (табулярних) книгах як громадське добро, супроти чого на основі нового закону аж до 11. червня 1941 р не можна переводити їх поділу, про що зрештою згадано вже вище.

Громадських пасовиськ, чи взагалі спільних грунтів, що припадають до поділу між управнених на основі згаданого закону, є на українських землях в Польщі сотки тисяч гектарів. Користування ними з погляду агрикультури є вповні невідповідне, але тут слід рахуватися зі сучасним господарським і соціяльним положенням села, зокрема сільської бідноти, для якої громадський вигін дає нераз спромогу удержати хоч одну коровину. Нелегка буде річ зліквідувати теперішній стан, хочби він був і найбільш доцільний з погляду на краще використання землі, а то головно з психольогічних і соціяльних причин, що ще й нині панують у нашому селі. Тема „лісів і пасовиськ", що приманювала і декого з наших письменників (напр. І. Франко) на своїй життєвости не стратила і у сучасности, а при ліквідації цієї справи згідно з новим законом — якого тенденції зі загального господарського боку вповні слушні, — розкриється наново ця стара рана нашого села

Д-р Степан Баран.

Як корчиться польський стан посідання.

ПРАЦЯ НА ВСІХ ФРОНТАХ У СТАНИСЛАВІВСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ.

У Станиславові відбулося зібрання членів воєвідського секретаріяту порозуміння польських суспільних організацій, (СППОС), в якому взяли участь: воєвода ген. Паславський, голова головної управи СППОС, проф. д-р Фішер, голови всіх польських окружних суспільних організацій та делегати повітових секретаріятів ППОС.

Зі звіту з діяльности воєвідського СППОС-у у станиславівському воєвідстві виходить, що на просторі станиславівського воєвідства є **117 польських людових домів, 49 таких домів у будові і 56 у проекті будови; костелів 97, в будові 11, у проекті 8; каплиць 92, в будові 12, у проекті 27.**

Майже у всіх осередках на терені воєвідства, де живуть поляки, находяться читальні або бодай бібліотечні пункти ТШЛ. Рівнобіжно з ТШЛ працюють: „Звйонзек стшелецкі", „Кола господинь вейскіх" і ін. Культурно-освітня акція „Звйонзку стшелецкого" скупчується у 284 „сьветліцах". Ця організація має **196 театральних гуртків, 143 місцеві хори,** причому улаштувала вона в минулому році **1.132 свят та імпрез і 478 аматорських вистав.** Треба підкреслити, що сільські організації ЗШ і ТШЛ у великій мірі зрадіофонізовані.

Воєвідський секретаріят ППОС поробив заходи, щоб створити **катехитські етати** у цілому ряді громад повітів товмацького, городенського і коломийського. Крім того йдуть заходи, щоб створити **римо-католицьке єпископство у Станиславові.**

Під егідою СППОС кооперативи „Сполем", „Звйонзек Стшелецкі, ТШЛ та „Звйонзек Młodej Wsi" уладили цілу низку торговельно-крамничних курсів, на яких перешколили понад **300 учасників.** Незалежно від того в останньому часі заложили **10 безвідсоткових** кас з призначення передовсім для ремісників.

СППОС вів спеціяльну акцію у справі позичок для купців та хліборобів; тим останнім помагав позичками набувати землю, щоб „земля з парцелиций не переходила в чужі руки".

СППОС робить заходи, щоб осадничий елемент не творив відокремлених суспільно-етнічних груп, але щоби злився з місцевим польським громадянством. На терені станиславівського воєвідства є **2570 осадничих господарств,** що скупчуються в **119 оселях** у 10-ти повітах. В найближчому часі повстануть нові осадничі оселі.

Вкінці акція дитячих осель та півосель. На терені станиславівського воєвідства зорганізовано в минулому році **296 осель і півосель,** в яких перебувало 14.402 дітей.

Що для польських дідичів найважніше?

ПРОГУЛЬКА ФІЛЬВАРОЧНОЇ СЛУЖБИ ДО ВАРШАВИ.

„Звйонзек Земян Всходніх Воєвудзтв Малопольскі" організує 2- або 3-денну **прогульку** фільварочної та лісової служби до **Варшави** на торжество, звязане з привозом реліквій св. Андрея Боболі. У цій справі „звионзек" дідичів розіслав до своїх членів окреме письмо, в якому пише:

„Звертаємося до ЯВПана (і) з апелем підтримати цю ініціятиву та вислати якнайбільшу кількість робітників зі свого фільварку. **З великим натиском підкреслюємо, що дуже вказаним булоб вислати якнайбільшу кількість служби греко-католицького віроісповідання, на те, щоб вони пізнали столицю та виробили в собі почуття звязку з рештою краю".**

Ця прогулька має відбутися між 17-им і 20-им червня, кошти для одної особи будуть коло 20 зол. Уявляємо собі, як буде тягнутися такий один чи другий робітник на тих 20 золотих, коли він звичайно не має кільканацяти сотиків на сіль та сірники. А мусітиме поїхати, коли „звйонзек" дідичів це з особливим натиском підкреслює

ПОЛІТИЧНА ДОПОМОГА.

Від весни йдуть по цілому краю алярми про те, що на Підкарпатті, особливо в Турчанщині, забракло паші, наслідком чого худоба масово паде з голоду. Були про це статті в „Ділі". Зацікавився цією справою і „Звйонзек Земян" та розіслав — з датою 13-го травня ц. р. — до своїх членів письмо „в якому за даними „Малопольського Товаржиства Рольнічого" стверджує, що в повіті Турка і Лісько впало 4.000 штук худоби, що була власністю найбіднішої людности і закликає, щоб дідичі прийшли з допомогою **польській людности і ходачковій шляхті.** Цю допомогу розділить спеціяльно складений для цього комітет.

Отже цю допомогу дістане польська людність і „шляхта загродова". Так виразно й написано, з чого виходить, що „шляхта загродова" — це не польська людність. Що воно так, це ми знаємо добре. Та річ у тому, що ця допомога має те саме завдання, що й „румунські вівці", які даром дістають на розплід ті, що вступлять до „звйонзку шляхти загродовей". Панове дідичі не вагаються робити своєї політики навіть на такій жахливій катастрофі, якою є голод.

До комітету, що займається тією допомогою, належать м. і.: д-р Казимир Папара, голова Львівської Хліборобської Палати, Людвик Мишковський, голова „Малопольского Товаржиства Рольнічого", кс. полк. Мйодонський, голова „Звйонзку Шляхти Загродовей", інж. Конрад Шуберт, голова „Звйонзку Зем Гурскіх", Феліція Гарапіхова, голова „Кул Господинь Вейскіх" та кн. А. Сапега, голова „Звйонзку Земян".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 11 червня (30 травня) 1888.

З ПОРОЖНІМИ РУКАМИ.

„З порожніми руками вернулися руські посли до своїх виборців, до руської Галичини. Коли чехи у своїх домаганнях на полі шкільництва проти міністра Гавча майже утримались та ще добули для себе чеські промислові школи; коли словінцям удалося виборотн собі деякі мовні права у мішаній щодо населення Каринтії і в південній Стирії; коли клюб Ліхтенштайна дістав гарантію для шкіл з конфесійним кольоритом, коли антисемітам удалось виторгувати полегшу для свого Шенерера; коли вкінці чехам і польській делегації удалося з законів цукрового і горівчаного вижести мілїонові матеріяльні користи — на духові й економічні потреби 3-мілїонової австрійської Руси не зглянувся австрійський парлямент ні на одну годину".

Так писало „Діло" у статі п. н. „Після парляментарної кампанії".

СПРАВА ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО СОБОРУ.

„Як довідуємося, Впревсв. митр. Сильвестер по повороті з Риму відніся письменно до Впр. єпископа Івана з повідомленням про проект провінціального собору із запитами: де, на його думку, має відбутись собор, в який час і хто має в соборі взяти участь? Єп. Ступницький, кажуть, заявився за Львовом як місцем собору, а щодо часу, то сказав: коли буде виготовлений предмет нарад. Щодо питання, хто має взяти участь в соборі: чи тільки єпископи, члени комітету і доктори богословія та церковного права, чи також і відпоручники клира з провінції, то єп. Ступницький заявився і за відпоручниками клира".

СТАНОВИЩЕ БІСМАРКА ЗАЧИНАЄ ХИТАТИСЯ.

В Берліні подався до димісії віцепрезиден: пруського міністерства Роберт Путкамер. Він був шурином кн. Бісмарка і був його правою рукою. У звязку з тим появилися чутки, що це уступлення Путкамера одночасно захитує становище Бісмарка. „Діло" написало з того приводу: „Уступлення Путкамера мусіло безперечно дітнути і кн. Бісмарка, але по всій імовірности не причиниться бодай у найближчому часі до зміни теперішньої системи в Німеччині, а вже певно не захитає становища кн. Бісмарка".

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 9

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

СПЛІТКИ.

В Науковому Товаристві ім. Шевченка йшла боротьба ні за що інше, як власне за те, щоб воно стало чисто наукове, і Франко боронив відповідний проект, якого головним автором був Михайло Грушевський, а надто належав до тих, що були за тим, щоб товариство виповіло друк політичних газет у своїй друкарні, між іншими „Діла", тим більше, що той друк не давав товариству ніяких прибутків, тільки притичку Шкільній Раді до того, щоб відібрати в товариства грошеві підмоги й друк шкільних книжок. І що-ж діяється? Хтось із Франкових противників — а під цю пору вже назріла спілка народовців із москвофілами — іде до редакції „Галичанина", шепче щось до вуха редакторові і виходить з того статейка, якої головним мотивом було те, що „д-р Франко розпинався за Барвиньскимъ", себто, щоб здобути університетську катедру або посольський мандат, входить у спілку з так званими „інкамерованими русинами", хоч у Франкових промовах не було й згадки про Барвінського і хоча Франко підозрівав Барвінського, що він був одним із тих, що своїми посольськими впливами старалися не допустити Франка до університетської катедри. Та ще той наклеп не пустив добре коріння, а вже повстав новий. Франко на запрошення фабіянців та соціял-демократів поїхав до Відня й мав два відчити про економічно-політичне становище галицького селянства; кореспондент урядового „Часу" написав прихильний допис про відчити і зараз добрі людці поширили по Галичині поговір, що Франко за допомогою соціял-демократа Адлера запродався міністрові гр. Казимирові Баденему. І той наклеп не всі добре чули, а вже, правда не новий, але добре приперчений, пустив в обіг „Галичанин". Повстала спілка народовців з москвофілами, Франко піддав її гострій критиці і зараз же зявилася в „Галичанині" стаття „Тудя стежка въ горохъ", де автор назвав Франка „казенним радікалом", бо таки запродався Олександрові Барвінському, а тому „дѣйствительне удалось помѣстити д-ра Франка въ пропозиціи на ту посаду, однако подъ условіемъ, если соубѣгающійся перемѣнитъ свою дотеперішнюю политику, поклонится въ св. Юрѣ и т. п.", і позволив собі моралізувати Франка, не мов би він „личныи интересы ставитъ выше интересовъ народа, который послѣдній обманывается лишь лестными словами", і тим способом „деморалізацію" доводить „до апогея". Ось так доводилося жити Франкові в хибному колі наклепів, підозрів і лайок. Жорстокі люди ранили його вражливу душу й доводили її до розпуки. „Була хвилина, — каже Франко — коли я бачучи довкола себе глупі докори та цинічні насміхи, думав було покаятись або емігрувати хоч на кубанські степи, та далі вспокоївся".

І Франко дійсно заспокоївся. Після бурі уступилися хмари і на небі показалося сонце. Франко поволі став приходити до здоровля, а в його тяжкому становищі прийшла йому на поміч своїми силами краща українська молодь, яка гуртувалася в „Академічній Громаді"

(Далі буде).

Економічний огляд.

Центральна Промислова Округа.

Територія голосної тепер Центральної Промислової Округи (т. зв. „Польщі Ц") обіймає Люблинську Височину, Сандомирський Низ і пояс бескидського Підгір'я між Вислою і Сяном. Ділиться вона на **три райони:**

1. Височину Малопольську, або Келецький район, в якого склад входять повіти: опочинський, опатівський, радомський, козеніцький, іляжецький і енджейовський;

2. Район люблинський з повітами пулавським, влодавським, холмським, люблинським, красноставським, замостським;

3. Район полудневий з повітами пінчовським, стопницьким, сандомирським, янівським, білгорайським, ярославським, кольбушовським, ряшівським, ропчиським, домбровським, тарновським і березьким.

З більших міст найшлись у Центральній Промисловій Окрузі: Радом, Кельце, Островец, Люблин, Замостє, Тарнів, Ряшів, Ярослав і Сандомир, що буде столицею нової промислової округи.

Поза моментами подиктованими обороннісю держави, орієнтуватись будуть будівничі нової промислової округи на її природні багатства та звязані з ними можливости поодиноких районів і очевидно на їх лучбу з рештою краю.

Основну **сировинну** базу для тяжкого промислу творить келецький район зі своїми засобами руд заліза, піритів, руд олова, міди, будівельного каміння, кварцитів, кварцевого піску, вапняків, дольомітів, керамічних і шамотових глин та фосфоритів.

Люблинський район, який має вже значну кількість менших промислових варстатів (хемічний промисл і металевий легкий) має стати **харчевою базою** для зростаючого промислового центру.

Полудневий район, багатий на енергетичні сировини, як: ропа, і земний газ, має також дуже поважні можливости для розбудови водних електростацій. Тому й призначено його на **енергетичну базу** цілої Центральної Промислової Округи. Там існують також поважні можливости для розбудови промислів: хемічного та металюргічного (карпатські сидерити), будівельного, деревного і харчевого. Цей район, поза своїми енергетичними вартостями, має стати також **сильною базою для розбудови промислу перетворчого.**

Комунікація в самій Центральній Промисловій Окрузі, як і її получення з рештою краю покищо слабо ще розвинені. Значну ролю в розбудові комунікаційної мережі мають відіграти **водні шляхи** з Вислою як головною артерією. Вона лучить нову промислову округу з Варшавою і морем, а через Пшемшу зі Шлеськo-Домбровським басейном. По вибудуванні каналу Сян—Дністер, який є в проекті, получать Промислову Округу зі сточищем Дністра, а далі з Чорним Морем. Позатим плянують розбудову битих і залізничих шляхів. Між іншими в найближчому пляні є будова магістралі Шлеськ—Сандомир—Волинь, яка з одної сторони уможливить скорий транспорт гірничих продуктів зі Шлеська до Центральної Округи, з другої сторони звяже найкоротшим шляхом хліборобську Волинь з промисловими районами Польщі.

Цікаво представляються **соціяльні відносини** на терені Центральної Промислової Округи („Польщі Ц"). Кількість людей, що живе з хліборобства, є 3,411.500, а кількість ужиткової землі — 3,439.495 га. Ці приблизно рівні собі цифри є доказом дуже далеко посуненої пролетаризації села, бо на 100 га орної землі живе 99 людей. На дрібні (по 2 га) господарства випадає аж 66 проц. всіх господарств. Міська людність „Польщі Ц" виносить 868.300 осіб, або у відношенні до людности, що живе з хліборобства около 20 проц.

Генези повстання Центральної Промислової Округи треба шукати у загальній нинішній господарській тенденції; схопити всі прояви господарського життя та спрямувати його на шляхи, що відповідалиб загальним суспільно-політичним тенденціям народу та цілям, що їх ставить собі держава.

Першими реалізаторами такого актуального гасла „плянової господарки" були большевики, що старалися нагнути господарське життя до вимог марксівської доктрини. З якими успіхами — знаємо. В слід за большевиками пішли вже власними шляхами Італія, Німеччина, Зл. Д. П. А. Засади плянової господарки старається ввести в себе й Польща.

Не місце тут розводитися над добрими чи злими сторінками плянової господарки. Вартість її буде можна щойно оцінити після успіхів, які вона дасть.

Центральна Промислова Округа — це спроба **розпланувати господарство в просторі.** Дотеперішнє розміщення промислу не відповідає вимогам модерного господарства, які йдуть нині не тільки по лінії найменшого опору, себто за найбільшою рентовністю, але які треба узгіднити з ріжними іншими моментами, в першу чергу стратегічними. Центральне положення промислового осередку дає найбільше певности, що на випадок війни і знищення ексцентрично положених промислових осередків (Шлеськ, Познанщина), продукція не буде спараліжована.

Заміти, що мовляв Ц. П. О. не має задовільних запасів сировини, нестійні, бо розвій модерної комунікації і транспорту усуває це недомагання в дуже великій мірі. Великі осередки промислові Европи розрослися часом навіть у віддалі тисяч кільометрів від сировинних джерел.

Ц. П. О. покищо в стадії творення, але не можна сумніватися, що пляни висунені урядом будуть зреалізовані, бо цього вимагає державна потреба. Не треба хіба додавати, що буде це мати свій вплив на господарське життя південно-східних і східних воєвідств, де живе український нарід.

Польські господарські кола ріжно приняли реалізацію Ц. П. О. Кола, зближені до уряду, є захоплені і хотіли би, щоб держава взяла в свої руки всю промислову ініціятиву в Ц. П. О. Кола ліберально настроєні, отже в першу чергу свій та чужий капітал, хочуть звести ролю держави тільки до відповідного підготовлення терену, на якому мав би розвинутися новий промисл. Держава — кажуть вони — повинна будувати залізничі і биті шляхи, уряджения санітарні і гігієни, підприємства прилюдного користування і врешті фабрики безпосередньо звязані з воєнним промислом. У всьому іншому повинна розгорнутися ініціятива приватної підприємчивости і капіталу. Цей спір між „етатистами" та їх противниками нині **дуже живий.** Якими шляхами піде розвій Ц. П. О. покаже вже найближча будучність. В кожному разі сама держава не розпоряджає такими капіталовими засобами, щоб могла зректися співпраці приватної ініціятиви і приватного капіталу, хочби тільки в Ц. П. О

Інж. Е. Врецьона.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

КОРИСНА ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЗМІЦНЕННЯ.

Польський журнал „Банк" зазначує, що для Польщі витворилась тепер корисна політична ситуація, і її повинна Польща використати передусім для зазаріплення своєї економічної сили. Він намічує ось-такі завдання:

1) **Добути закордонні капітали на інвестиції** у формі кредитів і уділів. До того треба існуюче зацікавлення Польщею закордонні підтримати, зберігаючи контракти з нею на відповідному моральному і фаховому рівні;

2) **Добути нові ринки збуту,** що тепер уменшене зменшеною експансією німців;

3) **Відкрити відповідні терени для еміграції.**

СВІТОВА ХРОНІКА

НАСЛІДКИ ПОЛІТИЧНОЇ НЕПЕВНОСТИ: ПОПИТ НА СУБСТАНЦІЯЛЬНІ ВАРТОСТИ.

Від недавнього часу можна помітити на европейських біржах дуже поважний зріст попиту на субстанційні вартости, себто на цінні папери, яких вартість не зменшиться ані тоді, коли курси акцій дальше впадуть, ані тоді, коли політичні катаклізми приймуть зовсім гострі форми. **Є це особливо акції гірничих підприємств чи пак тяжкого промислу.** В Англії і Франції проявляється цей новий рух у великому попиті в першу чергу на акції копалень золота. Цим разом іде головно про забезпечення вартости капіталу в уваги на загрожливу політичну ситуацію в Европі, а не про рентовність того роду цінних паперів, що переважно давніше при високій оцінці акцій копалень золота,

ПІТ ЗНИК!..
ПУДЕР SUDORYN

В ЧСР. висока оцінка субстанції в асекурації вартости майна проявляється великим попитом на папери гірництва і гутництва, зах.-чеського каоліну, тощо.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ П. К. О. ДЛЯ ПОЛЬСЬКИХ КУПЦІВ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

Зорганізоване польське купецтво дістало в останніх часах дуже сильну кредитову підтримку від державних банків. Однак з уваги на те, що Т-во Польських Купців і Промисловців у Львові не належить до Нач. Ради Союзу Польського Купецтва, за якого виключками ці кредити банки розпорядкують, рішив львівський відділ П. К. О. отворити польським купцям у Сх. Галичині спеціяльний кредит у висоті 200.000 зол. Цим вимазала П. К. О. — як пишуть польські газети — „зрозуміння для розвоєвих конечностей і потреб польської торговлі на південно-східних кресах". Очевидно **українське купецтво** не находить кредитової підтримки в державних банках. Таку підтримку **можуть і мусять** йому дати шадники-українці!

—o—

З економічної літератури.

Polityka gospodarcza III. Rzeszy, Lwów 1938, стор. 150.

Накладом рухливого Польського Т-ва Економічного у Львові появилась 1. частина збірної студії про господарську політику сучасної Німеччини. Містить вона дві розвідки. Автором першої п. н. „Господарський переворот у III. Райху" є відомий львівський економіст **проф. Леопольд Каро,** а автором другої п. н. „Хліборобство в III. Райху" — **доцент д-р Антін Жабко Потапович.** Обі автори користуються багатою літературою і ці джерельні студії позволяють читачеві запізнатися з усіми теоретичними і практичними творцями теперішніх економічних тенденцій в країні гітлеризму.

Пересічний наш громадянин небагато знає про господарську політику нинішньої Німеччини. Він знає, що вона обмежила господарську свободу одиниці, що все економічне життя втиснене у рамці пляновости і тоталізму, а коли йде про хліборобство — то чуває про заборону ділення землі і іншого свобідного диспонування землею, про „ербгофи" та мабуть небагато більше. Хіба ще про „чародія" д-ра Шахта, що створив дивну паперову валюту і адетронізував з успіхом золотий металь. Тимчасом сучасна німецька економіка скриває безліч цікавих думок і повчаючих практичних спроб, що завдають болючі удари особливо **безкомпромісовим** господарським лібералістам, які ніяк не хочуть зрозуміти сучасности з її суспільницькими і націоналістичними тенденціями. Те, що економічна політика Німеччини виказує прикмети єдиственности, міняючи в мовах засадничих речах час до часу свій напрям, — це свідчить тільки корисно про неї, дарма, що її фанатичні противники добачують у цьому її слабість та проголошують ворожбу, що ось-ось заломиться вся господарка гітлеризму.

Очевидно ми **дуже далекі** від звеличування господарської політики нинішньої Німеччини, бо ніколи, а важко погодитись з економічними засадами, що людині ані так багато відбирають з її свободи. Лектура обох згаданих вище авторів не може розлігітувати читача, дарма що особливо проф. Каро не скривав свого прихильного підходу до господарських напрямних гітлеризму. Книжка, якій присвячуємо **поки що** небагато рядків, у надії повернутись до неї згодом у ширшому образі в „Ділі" господарської політики теперішньої Німеччини, дає змогу на загал об'єктивно познайомитись з економічною сучасністю цієї держави з її справжніми й уявленими вартостями держави, і з її багатими парктичними осягами та з частинними невдачами.

В. Несторович.

Перша Українська Педагогічна Вистава представляє всебічний розвиток і потреби сучасного виховання, шкільництва й освіти. Побачимо на ній розвитковий стан усіх ступнів і шаблів шкіл, дошкіль, народніх і середніх шкіл, загально освітніх, фахових (учительських, торговельно-промислових, ремісничих), мистецтва і вищих та позашкільної освіти, що її ведуть українські установи.

Сторінка без політики.

Смерть невинно засудженого на електричнім кріслі.

Судові помилки — це доволі буденне явище і з ним важко боротися. Бо як комусь годі доказати безпосередню вину, так теж важко іноді невинній людині доказати свою невинність. Одна з таких жахливих судових помилок, яка коштувала людське життя, трапилася недавно в Америці в Сальт Лейк Сіті і вона схвилювала опінію цілої Америки.

Вбивство в Лйек Сіті.

В січні ц. р. американська поліція арештувала урядовця дирекції копалень потасових солей Джемса Парсона, під замітом убивства директора того підприємства. Директора убив хтось у сінях його віллі та ограбив.

Підозріння.

Слідство виказало, що короткий час перед убивством Парсон відвідав директора, якому подав кілька листів до підпису. При тім стверднли, що з кишені вбитого пропало 800 доларів і саме таку суму знайшли при Парсонові, який не був зовсім заможною людиною.

При тому поліція ствердила безсумнівний факт, що між Парсоном та вбитим були непорозуміння, які повставали не лиш з причин професійних, але теж і особистих. Парсонові виповів директор посаду, мотивуючи своє рішення тим, що Парсон не надається до виконування своїх обовязків. Та головною причиною непорозуміння було мабуть те, що молодий Парсон любився в жінці директора, яка теж зі свого боку воліла урядовця, як пристаркуватого мужа. До низки підозрінь долучилося ще й те, що жінка директора, яка імовірно не хотіла слухати постійних докорів мужа, день перед убивством сама наложила на себе руку.

Зродилися у звязку з убивством такі підозріння: Парсон убив свого начальника у грабункових цілях, думаючи, що він має при собі більшу скількість грошей (при Парсонові знайшли білет подорожі літаком до Льос Анджельос) або теж хотів позбутися свого суперника в коханні. Третя теза була ще й така, що між урядовцем і директором прийшло до якоїсь торговельно-урядової суперечки й урядовець убив директора, маскуючи грабунковий злочин.

Все промовляло проти нещасного Парсона. Єдиною людиною, що могла станути в його обороні була жінка директора, але вона саме, виконала самогубство.

Одинока точка оборони.

Крім тих усіх даних, що промовляли в некористь Парсона було ще й те, що він не мав надто доброї слави і назагал був несимпатичною людиною.

Одинокою точкою оборони було лиш те, що якби Парсон справді вбив був директора, то був би не носив грошей при собі, лиш був би їх денебудь скрив. Його оборонець намагався теж у той спосіб переконати присяжних, що якби Парсон був убив свого начальника, то його першим кроком після вбивства були би заходи примістити зграбовані гроші в безпечнім місці. Парсон заявив підчас слідства, що ті нещасні гроші дістав від жінки директора, яка вже не жила.

Присуд і смерть.

По короткій нараді присяжні вирішили, що Парсон справді виконав злочин, в якому його обвинувачують. Суд засудив його на смерть. Апеляційний суд затвердив присуд, який теж виконали на електричному кріслі. Парсон запевнював до останньої хвилини свого життя, що він невинний і що не знає, хто вбив директора. Присуд виконали ще в березні цього року.

Справжній убивник.

Три тижні пізніше до прокуратора зголосився начальний лікар одної з лічниць у Сальт Лейк Сіті і зложив сензаційне зізнання. А саме один із його пацієнтів, якийсь Аткінсон признався йому, що це він убив директора копалень потасових солей. Вбивство виконав він із пімсти, на тлі старих, особистих порахунків із директором. Він був у директора кілька хвилин після того, як Парсон вийшов із віллі.

Ці зізнання пацієнт зложив сподіючися смерти — та відтак неналійно він виздоровів і начальник лічниці вважав, що в цім випадку не може вязати себе службовою тайною. Прокуратор велів арештувати справжнього убивника і поліційно-судовий допит потвердив заяву лікаря. Арештований подав такі подробиці, що їх міг тільки вбивник знати.

Присяжні засудили справжнього вбивника на смерть, одначе беручи під увагу його низький умовий рівень, замінили йому кару на досмертну вязницю.

—o—

Новітній Робінсон будує собі острів.

Один із приватних будапештенських урядовців, який не мав жінки, не пив, не курив, не гуляв, всі вільні хвилини перебував на Дунаю. Він купався, плавав човном, опалювався на сонці, словом усі вільні хвилини перебував у воді й на повітрі. Він прийшов до внеску, що найкраще зробить, як ціле життя перебуде на Дунаю. Тому теж в одному дуже гарному місці ріки почав кілька літ тому ставити штучний острів. Цього року він хотів той острів побільшити та вибудувати собі на ньому дімок. Острів мав 25 м. довжини й 8 м. ширини.

Коли цього року новітній Робінсон узявся знову до праці, стрінув непередбачену перешкоду, а саме власник надбережних грунтів запротестував якнайрішучіше проти нового небажаного сусіда. А що новітній Робінсон теж не думав легко зректися свого пляну, ціла справа опинилася в суді, куди й подав правний власник надбережних грунтів. В суді цілої справи не розвязали, лиш заявили, що острів на підставі законів є власністю господаря надбережних грунтів. Якщо новітній Робінсон хоче таки вдержати острів для себе, мусить сам подати справу до суду й доказати, що острів повстав виключно з його праці й заходів. Та й тоді ще годі передбачити, яке становище займе суд. Невесела, як видно, доля будапештенського Робінсона та його „посілостей".

—o—

Дві дати роковин королівських уродин.

Англійський король Юрій VI. скінчив „урядово" 9. ц. м., значить учора 43 роки. З тієї нагоди Льондон має паради: військо дефілювало з Букінгемській палаті перед королем. До Льондону на той день надходитимуть привітні телеґрами з усіх усюдів велитенської британської імперії.

Та члени королівської рідні святкуватимуть „уродини" Юрія VI. не 9. ц. м. лиш справжній день його уродин. Бо теперішній англійський король перший в історії англ. монархії має дві дати уродин: „урядову" і... правдиву. Юрій VI уродився вдійсності 14. жовтня 1895 р. і 43 роки він скінчить аж за чотири місяці.

Причиною цієї урядової халепи з уродинами — холодна англійська погода. Стара британська традиція вимагає, щоб день королівських уродин звеличувати військовою дефілядою. Та здоровля Юрія VI. не дозволює йому в найгіршу осінь, чи навіть першозимову погоду брати особисту участь у дефілядах. Тому після його вступлення на престіл, визначили „офіціяльний" день уродин на 9. червня.

14. жовтня Юрій VI. теж буде святкувати день своїх уродин, але виключно в тіснім родиннім кружку. Офіціяльних привітів у той час він не буде приймати. Для всіх урядів та народів великої британської імперії монарх уродився 9. червня — і крапка.

Не вискакуй і не вскакуй до трамваю, коли він їде.

ЖІНКИ СХОПИЛИ ЖІНКУ.

В деяких околицях давньої Сербії панує по нинішній день звичай, що мужчині, якому помре жінка, не вільно другий раз женитися. Очевидно цього старого звичаю не стосують у всіх випадках, лиш у тих, в яких пожиття мужчини з жінкою, з його вини було погане.

Перед кількома днями трапилася там подія у звязку з тим звичаєм. Багатий селянин зі села Любенец повдовів. Небавом, після смерти жінки виявив він охоту женитися з молодою красунею із сусіднього села. Та не лиш й батьки, але й вона сама піднесла вдівцеві гарбуза. Одначе багач не хотів із цим погодитися та рішив іншим способом здобути собі жінку. Він намовив кілька відважних жінок, щоб вони схопили йому наречену і привели її до його дому. Він заплатив їм згори за „труд" і прирік, на випадок успішного закінчення діла ще 4.000 динарів.

Хитрий плян повівся й молода красуня опинилася в домі багача. Та не довго він тішився судженою, бо ще цього самого пополудня її рідня відбила „молоду". Крім цього „нещасний" вдовець ще відповідатиме разом зі своїми спільницями за насильне схоплення в суді.

Не треба зовсім до цього долавати, що найбільше нарікає багатий удовець на старі звичаї...

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

ПРИСУД НА... СЛОНА.

На острові Цейльон перший раз мабуть в історії відбувся суд над слоном.

Слон на прізвище Горацій, звір із великими клеваками, йшов завжди напереді ріжних релігійних процесій і був справжнім любимцем будійських монахів. Та кілька днів тому Горація щось напало й він став кидатися на людей. Вісім людей згинуло або від його клеваків, або під його ногами.

Поліційний суд засудив слона на кару смерти через розстріл. Цейльонське будійське духовенство зробило відклик до губернатора, одначе він затвердив присуд.

Щоб лекше і безпечніше виконати правосильний присуд, слона привязали до величезного дерева. Слон наче прочував, що його жде й за кожним разом, коли стрілець підносив кріс, робив рух у бік, намагаючись відвернутися від цівки кріса. Вкінці стрілець підхопив відповідний мент і вистрілив.

Велитенський кадовб слона повалився непорушно на землю.

—o—

ЗАВЗЯТИЙ ПИСЬМЕННИК.

В Парижі помер знаменитий шведський публіцист і письменник Іван Бярне, колишній співробітник паріського „Ентрасіжан". Горда, амбітна й незалежна вдача письменника спричинила те, що він мусів покинути свою батьківщину й перенестися до Парижа.

Було воно так: Бярне мав замолоду якусь особисту суперечку з тодішнім премієром. Амбітний Бярне заявив, що він ображений покидає Швецію і більше до неї не вернеться. А щоб себе самого приневолити до виконання тієї постанови, він висилав кожного року образливий у змісті й тоні лист до свого ворога.

Проте король Густав V. відомий „містер х", який часто буває в Парижі, вважав, що він нічого не знає про непорозуміння між письменником і премієром і за кожним разом, коли лиш приїхав до Парижа, запрошував Бярне до шведського посольства на обід.

—o—

МУЗЕЙ ЛЮЛЬОК

Льондонець Віль Кров має дивну манію. Від двацяти літ тратить він кожний зайвий гріш на колекціонування ... люльок.

Він може тепер похвалитися єдиною, своєго роду збіркою, яка творить справжній музей. Кров зібрав к. 5.000 ріжних люльок, між якими є люльки з крил альбатроса, з оленячих костей, цукрової трощі. Є теж турецькі люльки, арабські, японські, люльки до опію і т. зв. „люльки чужи", зроблені з глини з незвичайно довгими устниками. Ці люльки курили в Англії підчас пошести чуми в середині XVII ст.

Збірку люльок Крова оцінюють на 4.000 фунтів стерлінгів.

Заборонили основувати кружок „Сільського Господаря".

Основники кружка „Сільського Господаря" в Деревенці, жовківського повіту, дістали з жовківського староства таке письмо:

Starostwo Powiatowe Żółkiewskie. Ł. Pol. 6/14/34. — Żółkiew, dnia 22. kwietnia 1938.

Do Założycieli Oddziału p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Silskyj Hospodar" w Derewence, hr. Piły, gm. Wola Wysocka, do rąk p. Maruszki Wasyla.

Na podstawie art. 14 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808, zakazuję założenia zgłoszonego oddziału stowarzyszenia p. n. Kółka Krajowego Gospodarskiego T-wa „Silskyj Hospodar" w Derewence, istnienie jego bowiem może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego, ponieważ członkowie zarządu tego T-wa nie dają gwarancji, iż działalność tej organizacji będzie utrzymana w ramach statutu.

Od niniejszego orzeczenia służy odwołanie do Wojewody Lwowskiego za pośrednictwem Starostwa w 14 dni po jego doręczeniu.

Starosta powiatowy:
Jan Emeryk.

Члени-основники внесли у цій справі відклик до воєвідства

П. Т. Пром-банк, Львів. Сподіюсь, що поможете своєму давньому шадникові і призначите мені короткострочницеву позичку в висоті зол. 100.—. Як поруку залучую посвідки трьох шадників, що годяться ручити за мене вплаченими ощадностями. Наші ощадности разом перевищають зол. 100.—. З поважанням — Ярослав Губка.

Дрібна ощадність запевнює позичку під заставу дрібної ощадности в

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Предсідникові центрального виконавчого комітету УССР загрожує арештування.

У Київі говорять, що голова ЦВК УССР (це становище відповідає президентові держави) **Петровський попав у неласку; йому загрожує арештування.** Від 14. травня ц. р. він не підписав ніякого декрету, його нема між кандидатами до найвищої ради УССР.

Петровський — це старий большевик, належить до партії, від коли її основано. Від 1919 р. є він головою ЦВК УССР. (АТЕ).

—o—

На еспанських водах

літаки збомбардували один фран. корабель і два брит.йські.

Невідомий літак кинув 4 бомби на французький пароплав „Брісбан" недалеко Денії (провінція Аліканте) опісля обстріляв його зі скорострільа. Корабель горить і тоне. Згинуло 5 осіб (4-х моряків і міжнародній обсерватор-англієць), ранено 10 — з них 4 важко.

Недалеко Кастельйону впала бомба до галі машин британського пароплаву „Ізидора"; жертв у людях не було.

Підчас налету на Валенсію національні гидропляни обстрілювали скорострілами британський пароплав „Стенрей".

АНГЛІЙСЬКІ КАПІТАНИ КОРАБЛІВ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Капітани 7-ох британських кораблів, що стоять у барсельонській пристані, передали через консула британському урядові протести проти бомбардування їхніх кораблів.

ЧОТИРИ НАЛЕТИ НА АЛІКАНТЕ В ОДНОМУ ДНІ.

45 національних літаків збомбардувало в четвер 4 рази Аліканте; за кожним разом прилітали вони з новим припасом бомб.

ФРАНЦУСЬКІ ТОРПЕДОВЦІ В АЛІКАНТЕ.

В четвер вечором причалили до Аліканте 2 французькі торпедовці щоби забрати ранених членів залоги „Брісбана".

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

Після вбивства полковника Коновальця.

ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ПІДСТУПНО ЗАМАНИЛИ ДО РОТТЕРДАМУ.

Голяндське пресове бюро подає, що полк. Коновальця підступно заманили до Роттердаму, де він попав у засідку. Поліція має дані, які кажуть, що це було політичне вбивство, яке виконав українець з Совітів, що був на службі ГПУ.

ЯК ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ ХОТІЛИ УСУНУТИ З ЖЕНЕВИ

Швайцарська пресова агенція „Інса" пригадує, що після вбивства міністра Перацького полк. Коновалець приїхав до Женеви, де були наради Ліги Націй. Місцева поліція була поінформована про ролю Коновальця і директор поліції в Женеві, Мартен, дав Коновальцеві наказ покинути Женеву. Але Коновалець порушив якісь пружини в Берні і залишився в Женеві в характері журналіста.

Ріжні делегації на засіданні Ліги Націй були затрівожені побутом Коновальця, як знаного вождя терористів у Женеві, і деякі делегації навіть заанґажували приватних детективів для охорони своїх членів. Совітські детективи пильнували Коновальця, але швидко переконалися, що женевська поліція їх інвігілює.

В Женеві полк. Коновалець був у постійнім звязку з „Лігою Авберта", себто зі словаками, які ведуть акцію проти чехів. Ця словацька ліга висилає до ріжних урядів і товариств меморіяли й мапи, на яких Словаччина представлена як незалежна держава, а Судети як частина Німеччини".

ВАЛЮХ... ВАЛЮХ..

Була вістка, що здогадний убивник полк. Коновальця Валюх був мабуть жонатий з киянкою з Перемишля. Сьогоднішній краківський „ІКЦ" пише, що в Перемишлі були дві відомі комуністичні діячки Штайнівни. Це були сестри. Старша кандидувала кілька разів до сойму і до міської ради та жила з комуністом Павликом. Згодом вони перенеслися до Львова. Тут молодша Штайнівна пізналася з Валюхом. Але її арештували й вивезли до Луцька, де вона відсиділа кілька літ у вязниці. По виході на волю вона знову стрінула Валюха й обоє зникли зі Львова. Виявилося, що вони втікли до Совітів. Штайнівна дістала в Москві посаду уряднички в фабриці автомобілів, а Валюха післали на курс міжнародніх агентів ГПУ. Той курс тревав мабуть два роки. Опісля Валюх працював за кордоном і та його „праця" покінчилася вбивством полк. Коновальця. Штайнівна мабуть досі живе в Москві на посаді, хоч є чутки, що її вже розстріляли за контрреволюцію.

СЛУЖБА БОЖА Й ПАНАХИДА ЗА ПОК. ПОЛК. ЕВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ У ПАРИЖІ.

Париж, 6. червня 1938.

У старовинній греко-католицькій церкві св. Юліяна Убогого при площі і біля катедри Нотр-Дам-де-Парі відправив у неділю, 5. червня ц. р. настоятель греко-католицьких місій у Франції о. Яків Перрідон Службу Божу і панахиду за душу полк. Евгена Коновальця. Це історична церква, що стоїть на землі, яку колись благословив св. Григорій з Тур і в якій молився Данте.

Святиня була вщерть виповнена комбатантами війни. Зявилися представники та члени всіх місцевих українських організацій м. і. з прапором Війська УНР. та з прапором Генеральної Української Ради. Колишню Армію У.Н.Р. заступали генерали ген. штабу ген. хорунжий Капустянський і ген. штабу ген. хорунжий Удовиченко. Сміливо можна сказати, що не було досі — поза похороном пок. С. В. Петлюри — ніякої нагоди, яка зібрала б разом стільки українців на париському грунті з усіх можливих політичних партій, таборів і течій.

Присутні були теж численні французькі парляментаристи і представники французької преси.

Співав величавий хор під проводом п. О. Чехівського, хор справді „катедральний" — як казали чужинці.

Всі вінки і квіти, зложені біля образу пок. полк. Коновальця, поскладано в авто, що відїхало на париське летовище у Бурже. Того самого дня ті квіти, завезені літаком до Голяндії, зложено на гробі полк. Коновальця в Ротердамі.

Ю. С.

ДОКУМЕНТ ЧАСУ.

Дістаємо такий документ:

До всіх культурно-освітніх та економічних установ у Жовківщині.

Дня 8. червня ц. р. візвав повітовий староста в Жовкві представників культурно-освітніх та економічних установ і поручив їм подати письменно до відома своїм підчиненим установам ось-що:

Староста повітовий заказує замовляти богослужения, або робити якінебудь маніфестації з приводу смерти бл. п. полк. Коновальця.

Інституція, яка не пристосувалась би до цього зарядження, буде розвязана, особи фізичні будуть покарані.

Провід повітових установ Жовківщини, подаючи повище зарядження повітового старости своїм підчиненим установам до відома, поручає в інтересі добра установ пристосуватися до повищого зарядження.

Жовква, дня 9. червня 1938.

Філія „Просвіти", Кружок „Рідної Школи", Повіт. Союз Кооператив, Філія „Сільського Господаря".

—o—

ПРЕОСВ. КОЦИЛОВСЬКИЙ ПЕРЕБУВ ЩАСЛИВО ОПЕРАЦІЮ.

З авторитетного джерела довідуємося, що Преосв. Йосафат Коциловський, єпископ перемиський, самбірський і сяніцький, перебув нині, в пятницю 10-го червня, щасливо тяжку операцію.

III. Звідомлення „Рідної Школи"

В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАҐОҐІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Редактори та співробітники українських часописів, члени ТОПІЖ-у, мають право вільного вступу на Виставу (оскільки предложать членські виказки ТОПІЖ-у) кожного дня від 9-ої до 18-ої години.

2) Шкільні прогульки з провінції, оскільки зголосять бодай два дні наперед свій приїзд у Головній Управі „Рідної Школи" (Львів, вул. Сикстуська 46), можуть користати з безплатного нічлігу в дівочій школі Р. Ш. ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12.

—o—

ЧЕРГОВЕ БОМБАРДУВАННЯ АЛІКАНТЕ.

Вчора вповночі 6 тримоторових літаків бомбардувало Аліканте. Протилетунські батерії не допустили, щоб літаки кружляли над містом, тому нац. ескадра скинула 25 бомб і відступила. Бомби не спричинили більшої шкоди. В год. 24.40 пять літаків типу Юнкерса бомбардувало передмістя Аліканте, при чому згинуло 4 особи. 13 було ранених.

ЖІНКУ ГРІБЛЯ АРЕШТУВАЛИ.

Тому що Марія Грібль, жінка підозрілого у шпигунстві німця, американського громадянина, не могла зложити вимаганої кавції у висоті 5000 долярів, її арештували й посадили до вязниці.

Марія Грібль заявила представникам поліції, що вона хотіла виїхати до Німеччини й намовити свого мужа вернутися до Америки

—o—

НОВИНКИ.

— **Камінь Довбуша** над Прутом Пансіон — „Зелена Палатка" — (в управі п. С. Олесницької) — вже від **15. червня** поручає кімнати з утриманням. 1276 1—2

— ***Українці, позір!*** Купуйте льоси до 42-ої клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Пригадка для філій і читалень „Просвіти" в краю.** Воєвідський Уряд у Львові рішенням з 14. травня 1938 р. до ч. ПЬ 27/45/38 дозволив Товариству „Просвіта" у Львові видати і поширювати в краю до кінця ц. р. **ювилейні** наліпки для декорування українських домів у часі місцевих ювилейних торжеств у честь „Просвіти". Ціна одної наліпки 10 сот. Виділи читалень допильнують, щоб у часі ювилейних торжеств у честь „Просвіти" вікна всіх українських домів приватних та установ були прикрашені наліпками. Зокрема повідомляємо, що появилися вже в продажі картини: а) прапор „Просвіти", б) „Угору стяг", в) „Просвіти армія йде" і г) чотири менші картини „В освіті наша сила". Три перші образи по 5 зол., чотири менші по 50 сот. Замовлення слати до своєї філії „Просвіти". — **Ювилейний Діловий Комітет 70-ліття „Просвіти".**

— **Товариство св. Андрея у Львові** подає до відома: 1) **Реколекції** для духовенства під проводом їх Ексц. Митрополита розпічнуться в понеділок 20-го червня ц. р. в год. 6-ій вечором та закінчаться спільним св. Причастям у п'ятницю. Реколекції будуть відбуватися в будинку Духовної Семинарії вул. Коперника 36. Треба принести подушечку, кошик, простирадло. Кошти 13 зол. Учасники зголосять свій приїзд скорше до Т-ва св. Андрея вул. св. Тереси 38. — 2) **Загальні Збори Т-ва св. Андрея,** заповіджені на день 16. червня ц. р., відкладаються на п'ятницю 24. червня ц. р. безпосередньо по реколеціях в год. 10-ій також у будинку Духовної Семинарії. Приїзд і відїзд зі Львова просимо управильнити згідно з поданою тут програмою.

— **Українка.** У „Прагер Прессе" з 8. ц. м. помищена дуже прихильна широка оцінка праці б. Крупницького „Гетьман Пилип Орлик (1672-1742)". Огляд його політичної діяльности. (Варшава 1938, Праці Українського Наукового Інституту, том 43, стор. 257).

— **Шевченківський концерт у Берліні.** Заходом Української Громади в Німеччині відбудеться в середу 15-го червня ц. р. у салі Бехштайна в Берліні Шевченківський концерт, в якому візьмуть участь артисти: Іванна Синенька-Іваницька (сопран), Тарас Микиша (фортепіян), Маркіян Лепкий (скрипка), проф. І. Гоптє і Калина Андрієнко (*акомпаніямент*). Вступне слово виголосить проф. д-р Зенон Кузеля, уривки з Шевченка деклямуватиме в німецькій мові Лідія Семака-Борель. Дохід з концерту призначений на місцеві добродійні цілі.

— **„Про мистецький репортаж"** говоритиме на сходинах мистецького гуртка „Спокій" Роман Гунванович, дня 12-го червня ц. р. в год. 17-ій у пом. Клюбу „Прометей", вул. Єрусалимські Алеї 7, м. 11.

— **Іспит зрілости в коедукаційній гімназії „Рідної Школи" в Яворові.** До іспиту допущено всіх 23 учнів (-иць), що були в VIII-ій кл. Письменний іспит зложили всі, при устнім перепав один. Іспит зрілости зложили з Яворова й повіту: Волошак Ярослава, Галиняк Ольга, Грицунь Олекса, Капуста Володимир, Квас Осип, Кришгоф Теодор, Ломницький Ярослав, Лопушанський Степан, Лосічко Микола, Микулович Орест, Пулик Роман, Фірчук Степанія, Флис Юрій, Чопик Теодор, Чопик Ярослав, Ясельський Юрій — і з поза Яворівщини: Гнатюк Богдан, Гридкевич Осип, Кисілевський Микола, Макогін Михайло, Обшарський Осип і Тимкевич Роман. Предсідником іспитової комісії був п. Ярослав Манастирський, проф. XII-ої держ. гімназії у Львові. Цей іспит зрілости, останній в гімназії старого типу й 14-ий з черги, відбувся в 20-ті роковини першого іспиту зрілости, що був у яворівській гімназії в червні 1918 р.

— **В якому стані доручує „Діло" почтовий уряд у Турі Великій.** Наш передплатник, Впр. о. Іван Бордун з Тури Великої надіслав нам половину 118-го числа „Діла" з 1-го червня ц. р. з заявою, що у такому стані доручила йому цей примірник часопису місцева почта. Половина цього числа віддерта зовсім поздовж, що доказує, що це не випадок, але що зробив це хтось свідомо. Звертаємося цією дорогою до Дирекції почт, щоб цю справу розглянула. Яке довіря можна мати до почтових урядів, коли вони не можуть доручити посилки у такому стані, в якому її перебрали?

— **Фотоаматори!** Закуповуймо ввесь фотографічний матеріял тільки в українській фірмі Е-коми, Львів, Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— **Українська мова на льосах клясової льотерії.** Льоси державної чехословацької клясової льотерії мають також бездоганний український текст (на третьому місці) сучасним фонетичним правописом.

— **Уневинили директора школи.** Окружний Суд у Чорткові засудив п. Василя Никифорова, директора школи в Угриківцях, за те, що він підписав у чотирьох випадках на квітах аналфабетів, яким виплатив гроші за роботу коло школи (пер. з арт. 187 к. з.) на кару вязниці по 6 місяців, разом на лучну кару 7 місяців. Проти цього присуду вніс його оборонець д-р В. Електорович апеляцію і дня 9. ц. м. відбулася перед Апеляційним Судом у Львові розправа. Обвинувачення підтримував прок. Кожуховський, боронив д-р Лев Ганкевич. По переведеній розправі предсідник Суду Шуліславський скасував присуд І. суду й уневинив п. Василя Никифорова від вини і кари.

— **Чому не відбулося Повітове Свято Просвіти в Яворові?** Яворівське „Українське Слово" пише: Дня 15-го травня ц. р. мало відбутися в Яворові Повітове Ювилейне Свято Просвіти, але яворівське староство письмом з 5-го травня ц. р. ч. пол. 10/237/38 з цілої багатої програми не дозволило на уладження походу, академії ні фестину, тільки дало згоду на Богослуження і на участь по одному представникові від кожної читальні з філіяльної округи. На відказ воєвідство затвердило розпорядок староства.

— **Таємничий потопельник у Бучачі.** При поєнню коней натрапили в Бучачі на глибині Стрипи на трупа якогось невідомого мужчини. Труп відірвався від дна і плив у напрямі середмістя, де його виловили. Поліція веде в цій таємничій справі слідство. Потопельник на ріці в самій середині міста викликав справжню сензацію.

— **Згоріло 12 селянських загород.** У Серниках Горішніх, рогатинського повіту, вибухла у стодолі Михайла Процишина пожежа. При допомозі вітру вогонь перенісся блискавкою на 11 сусідних загород, які знищив до тла разом з живим та мертвим інвентарем. Ратункову акцію утруднювала недостача води. Шкода переходить кількадесять тисяч золотих.

— **Львівська хроніка.** Авто ч. 40403 наїхало вчора на розі вул. Колонтая і Казимирівської на наколесника З. Лозінського, який стовк собі сильно руку. — При вул. Вірменській авто ч. 41001 наїхало на Івана Ковалишина, який стояв коло свого роверу і зовсім знищило ровер. — З подвіря при вул. Перацького 8 украв хтось на шкоду Урсулі Громадовської дитячий візок, вартости 30 зол. — З мешкання Ю. Дерина при вул. Пелчинській 44 украв хтось 200 зол. готівки. — З мешкання В. Стефаняка (Львівських Дітей 24) украв хтось убрання та золоту обручку вартости 317 зол.

— **Не вибрали віцепрезидента міста Станиславова.** Відбулися вибори на опорожнене від довшого часу становище віцепрезидента м. Станиславова. Було двох кандидатів: польський клюб висував кандидатуру Тадеуша Загаєвського, службовика ПКП, а жиди д-ра Максиміліяна Блюменфельда, місцевого адвоката. Голосувало 38 радних. Тому, що у трикратному голосуванні ніодин з них не дістав потрібної кількости голосів, вибори відложили на 14 днів.

— **Вовки на Поліссі.** В останніх днях на терені Полісся, в лунинецькому повіті, появилася велика кількість вовків. Мешканці села Роздзяловичі часто бачать стада вовків близько своїх будинків. В цьому селі вовки загризли вола. В лунинецькому повіті місяць тому вовки загризли 5 дітей, у столинському повіті зробили багато шкоди.

— **Американська мати на 1938-ий рік.** Фондація „Комітет Матері" в Ню-Йорку вибрала поетку Грепс Ноль Кровель „Американською Матірю" на 1938-ий рік. Поетка родом з Айови, тепер живе в Даллях, Тексас. Має коло 55 літ. Її вважають одною з кращих поеток. Поезії її появляються друком від 32-ох років. Вони видані у 8-ми томах.

— **Знайшли тіло Джемса Каша.** Недалеко місцевости Прінстовн знайшли тіло 5-літнього Джемса Каша, якого схопили кіднапери, і за якого батьки зложили були 10 тисяч долярів окупу. Тіло вже так розложилося, що знайдено властиво тільки кістяк, але батьки пізнали піжаму свого хлопчика. Поліції вдалося арештувати шофера з Прінстовн, Франкліна Колля, який признався, що писав три письма з домаганням окупу і перебрав 10.000 долярів, але твердить, що не вбив хлопчини. Від часу схоплення дитини Ліндберґа у 1932-ому році — це вже двацятий випадок схоплення дитини з трагічним закінченням.

— **Летунські катастрофи.** Під Коматіце недалеко Нітри у Чехословаччині розбився чеський військовий літак. Залога: офіцер та вояки вбиті. Під Прагою військовий літак підчас причалу зачепив за дерево і впав на землю. Двох членів залоги важко ранених.

— **Лавреати Нобеля виїхали з Австрії.** З Австрії виїхали до Англії дотеперішні австрійські громадяни, лавреати нагороди Нобеля: проф. Леві (жид) та проф. Гес (жонатий з жидівкою) Кажуть, що вони оба дістануть катедри в університетах в Оксфорді та Кембрідж.

— **Італійські втрати в Африці.** Офіційний італійський комунікат подає, що в місяці травні згинуло у східній Африці 64 італійських військових, з чого 16 впало підчас поліційної служби, один умер від ран, 47 внаслідок недуг.

— **Недуги переміни матерії.** Дослідники лікарських знавців, що торкає переміни матерії, впевнають, що вживаючи природної гірської води **„Францішка Йосифа"** осягаємо якнаймилші висліди.

—o—

Ключ, яким отворимо всі замки.

Є ключі і... ключі. Ключі великі й малі, звичайні й американські, до дверей, до шуфляд і до кас. Ключі і ключики, які замикають і отвирають. Звичайні, щоденні. Та бувають теж ключі особливі, святочні, від великих дзвонів і навіть не зі звичайної сіро-синьої сталі чи взагалі простого заліза, але зі шляхотного металю — зі золота.

Збірку таких святочних ключів, з чистого золота має у великій кількости королева-вдова В. Британії. І не для власного вжитку — тільки як церемоніяльний реквізит. Бо в Англії є такий, повний традиційного пошанівку звичай, що при посвяченні нового дому якоїсь суспільної установи запрошеному членові англійської королівської рідні вручають золотий ключ, яким він отвирає вперше крила воріт. Так само мало бути в Ессекс, де на відкриття нового ліцею запросили королеву Марію. Королева знаючи згори, що дістане традиційний золотий ключ, казала попередити організаторів, щоб до отворення воріт подали звичайний сталевий ключ, бо вона має вже у своїх збірках кілька сотень таких золотих ключів.

Золотий ключ! Надзвичайний ключ — правда? Про нього неодин думає і мріє, молодий і старий. Такий, що отвирає двері, за якими скривається майбутність — довга для одних, для других коротша, але одні й другі однаково її бажають, коли щаслива. Одне слово — ключ від воріт Сезаму! Ключ до успіхів, добробуту, долі!

— Та ба — скаже цей і другий — добра ця історійка для дітей...

А все ж!... Коли добре подумаємо, легко переконаємося, що чародійний ключ до скарбів Сезаму буває не тільки в казці, але теж трапляється і в дійсности. Чи чвертка задрукованого паперу, при якого помочі Ти, чи Він або Вона стаєте враз багатими людьми — не є чародійним ключем до воріт Долі? Чи не кращий та цінніший від золотого ключа є символічний ключ у формі Клясової Льотерії, який за розмірно малу суму 10 золотих вже дає вигляди здобути маєток та запевнити собі спокійне завтра?

Хто не наслідує легкодушного пільного коника, але бере приклад з передбачливої, ощадної мурашки — цей не буде довго думати, не прогавить нагоди і засобиться в „пятку" до 42. Клясової Льотерії.

А зробить це ще краще, коли не відкладатиме до завтра, бо тягнення починається вже 22-го червня.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „МАСКАРАДА"

Фільму на ту саму тему зроблену на підставі повісти одного австрійського письменника ми бачили кілька років тому у першій її версії німецькій, з Павлею Весселі у головній ролі. Це була одна з найкращих фільм останніх років, одна з тих, що залишається надовго в памяті тому, що має всі прикмети доброї театральної гри. Тепер у Голівуді зробили на підставі того самого матеріялу, зазначуючи джерело, нову фільму з Люізою Райнер і Віліямом Повелем у головних ролях. Деякі сцени, навіть постаті (як роля хірурга та його жінки) зовсім анальогічні з віденською фільмою.

Варт пригадати тим, що не мали нагоди бачити „Маскаради", що в основу самої повісти лягла дійсна подія, яка трапилася із славним ілюстратором передвоєнного мінхенівського „Югенд" — Резніцком — майстром від жіночих „актів". У намальованому ним рисунку дами з маскою відомий лікар пізнав свою жінку, хоч її обличча було зовсім закрите.

Віденська фільма зробила з усієї події — драму, хоч і погідну в першій своїй частині. Павля Весселі не проявляла такої радости, темпераменту, ні гумору, як Люіза Райнер. Це дві зовсім ріжні креації і важко булоб рішити, яка з них краща. Віліям Повел має теж більше гумору, як його австрійський попередник і хвилинами наскрізь драматичний сюжет „Маскаради" розбуджує на салі щирий регіт. Для самої Люізи Райнер — незрівнаної у хвилинах радощів і смутку варт оглянути цю фільму з цікавим сюжетом.

Дописи.

ГОРОХІВЩИНА.

Організація ходачкової шляхти. 8. травня в с. Свинюхах на Горохівщині в салі місцевої школи відбулося організаційне зібрання т. зв. ходачкової шляхти, до взяли участь місцеві осадники, урядовці гміни, учителі і коло 80 душ селян-українців. Один з організаторів цієї шляхти капітан Петрулевич накликував присутніх убезпечитися в „колю шляхти заґродової", котра — мовляв — з діда-прадіда була польська, бо носить польські прізвища і тойбо російський уряд намагався її на православія та зрущив. Тепер настав час повернутись до матері Польщі. Новим шляхтичам обіцяли різні позички з державного скарбу, а також сіль і дерево з державних лісів. Православних організатори заспокоювали, що вони можуть і надалі сповідувати свою віру без ніякої перешкоди, бо їм іде лише про організацію дрібної шляхти і привернення їй давніх привілеїв. Протокол зібрання підписали працівники гміни і школи та 24 православних українців, разом 58 особи. Деяким з тих, що підписали приступлення до шляхти, каліський Рей дав роботу при чищенні ліса, що викликало серед населення насмішки.

ТОВМАЧ.

Луговий курс. Заходом Повітової Лугової Старшини в Товмачі відбувся в днях від 10. до 17. м. м. інструкторський луговий курс для підстаршин під проводом делеґата „Великого Лугу" у Львові п. Е. Верховського. На курс прибуло 20 луговиків з таких сіл товмацького повіту: Олеша, Одаї, Делева, Вільшовиця, Будин, Кривотули Нові, Кривотули Старі, Долина, Орхівка, Микованя та з самого міста Товмача. В програму входили практичні заняття, як: впоряд, шведська руханка, поширові вправи, гри і забави, легка атлетика і теоретичні заняття, як: історія Лугової Орґанізації, гігієна, перша поміч у наглих випадках, ґеоґнозтво, християнська етика, теорія рухавки і т. п. Вправи й реферати відбувалися в домівці Т-ва „Сокіл" в Товмачі. Прелеґентами були: о. І. Павлюк, д-р Зд. Колодницький, м-р Гудзьо А., Білинський Н., М. Остап — всі з Товмача та Евген Вербинський зі Львова. Курс почався Службою Божою та покінчився іспитом, іменуванням курсантів, роздачею свідоцтв, відспіванням національного й лугового Гимну та спільною знимкою. Курс відбувся серед дуже несприятливих обставин, як епідемія байдужність товмацьких громадян і навіть нехіть, брак відповідної домівки, до того слота. Однак курс усе таки зробив своє і є надія, що луговий рух активізується та поширить почутя ладу в повіті. Прикре вражіння на курсантів зробила поведінка урядовця філії „Просвіти" в Товмачі п. Криворуки, котрий агітував по селах за бойкотом лугового курсу. Та все те небагато помогло.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Поклін дітей памяти Симона Петлюри. Минулого четверга влаштували діти-сироти по вояках армії У. Н. Р. питомці бурси ім. Симона Петлюри, жалібну академію для вшанування памяти пок. Головного Отамана. Академію, що відбулися в одній зі саль бурси, відкрив д-р Шкурат Петро, основник та опікун бурси, короткими словами, в яких накреслив ролю Головного Отамана, що його память зібране громадянство вшанувало повстанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою. На дальшу програму заложилися: Вступне слово, що його виголосив питомець бурси Павковецький Володя, хорові продукції, деклямації та продукції перцевої орхестри. Програма була скромна, одначе, як на сили малих хлопців у віці 7—11 літ, виконана бездоганно. Від першої до останньої точки слідно було, що хлопці вложили немало труду у виконання програми та, що управитель бурси, б. сотник Ґордій Мировенко, докладав усіх зусиль та все своє знання виховника-педагога (а професії учитель), щоб тих малих сиріток виховати на добрих майбутніх українських громадян, що є засадничою ціллю бурси ім. С. Петлюри. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

„Перемиський Боян" — М. Лисенкові. Заходом „Перемиського Бояна" відбувся минулого четверга в салі Народнього Дому концерт у честь Лисенка в нагоди 25-тих роковин його смерти. Дбайливо опрацьоване вступне слово виголосив голова „П. Б." проф. Загайкевич Богдан. На дальшу програму заложилися: 1. „Зі сонцем хмарочка пливе". 2. „Весилька", II-а частина у виконанні міш. хору під управою проф. Вітошинського. Вокал. з Форт. сольо проф. Божейко Володимири: а) Друга українська рапсодія, б) Польонез Ас-дур. 4. П. Чеховичі Софія відеклямувала „Миколі Лисенкові на спомин" Б. Лепкого і 5. Скрипкове сольо д-ра Цегельського Евг.: а) „Хвиля розпуки", б) Сарабанда", в) „Гавот". Свято закінчено національним гимном. Присутніх на салі не більше як 60 осіб перемиського громадянства...

Курс садівничок. Минулої суботи відбулося закінчення чергового курсу провідниць дитячих садків, які від кількох літ організує Нов. Кр. „Рідної Школи". І цього року старшина П. Кр. „Р. Ш." доложила всіх зусиль, щоб садівнички дістали можливо найкраще знання ріжних ділянок суспільної праці, передовсім з ділянки виховування дітей у передшкільному віці. Виклади йшли у двох напрямках: у теоретичному і практичному. Теоретичне знання діставали курсантки на викладах: о. проф. Мигового Ю., проф. Кушнірової Ст., п. Околотової М., арт. п. Кульчицької О., д-ра Кочелишевої Ів., д-ра Гащукової Н., проф. Денилів М., д-ра Рябака М., родн. Шуликевича Б., дир. Пеленського Дм. та інш. Мосори В. Практичне — в захоронці св. о. Миколая під проводом Сестри Агафії та в захоронці філії Т-ва охорони дітей та опіки над молоддю під проводом п. Сорочак Ев. На закінченні двотижневого курсу промовляв д-р Рибак М., голова П. Кр. „Р. Ш.", підкреслюючи важне завдання садівничок у вихованні наших найменших і п. Зятикова Е., що звернула увагу на значіння садівничих в селі. Від курсанток зложила подяку старшині П. Кр. „Р. Ш." та прелеґентам за труди А. Бродило. На курс зголосилося 72, між ними досить багато таких, що вже відбули такі курси і мають кількалітню практику у ведении садків. На закінчення дир. Пеленський Дм., управитель курсу, роздав посвідки.

Н-н.

Спорт.

КОМУНІКАТ С. Т. „УКРАЇНА".

С. Т. „Україна" подає до відома всім охочим вступити в члени секції боксу, що зголошуватися можна кожного дня в Секретаріяті Т-ва (вул. Ґ. Сапіги 49, І.) в год. 20—21, або на тренінґах боксерської секції, які відбуваються кожного вівторка й п'ятниці на площі „Сокола-Батька" від год. 16-ої.

Виділ.

ЧОРНІ ЗДОБУЛИ ОСТАТОЧНО МИСТЕЦТВО О. Л.

РЯШІВ. **Чорні — Россвія 4:1 (3:0).** Тому, що до 19. ц. м. Львів мусить мати вже мистця О. Л. мечі Чорні-Россвія відбувся вже вчора в Ряшеві і покінчився по завзятій грі перемогою Чорних. Таким чином Чорні, які мають ще одну гру, здобули вже остаточно мистецтво Окружної Ліги, бо вісім клюб (в першу чергу Україна й Гасмонея) не зможуть осягнути вже 7 пунктів.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

В четвер 9. ц. м. відбулося повторення двох матчів у рамках футбольних мистецтв світу. А саме в Парижі відбувся матч Куба — Румунія, який дав вислід 2:1 (0:1) і в Парижі Швайцарія — Німеччина 4:2 (1:2). В обох випадках переможені вели до перерви 1:0 і 2:1. Переможці входять до чвертьфіналу і будуть грати в найблизчу неділю: Швайцарія з Мадярщиною і Куба зі Швецією.

Нові книжки и журнали.

ЖУРНАЛИ

SIMALI KAFKASYA. Северный Кавказ. Орган Народной Партии Горцев Кавказа. N. 44. Декабрь 1937. Париж.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. 60, Marzec 1938. Warszawa.

RUCH SLOWIANSKI. Miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Slowian. R. III. Nr. 4. 1938. Lwów.

MORZE. Organ Ligi Morskiej i Kolonialnej. Rok XV. Nr. 5. Maj 1938. Warszawa.

PLON, Rok V. Nr. 5. Maj 1938. Chorzów.

URANIA. Czasopismo Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomii. Rok XVI. Nr. 2. Kwiecień 1938. Lwów.

UKRAINIAN YOUTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Youth League. Vol. V. No. 3. March 1938. Jersey City, USA.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro poznavani politickeho, socialniho a kulturniho života slovanskych statu a narodu. Rocnik XXX. Cislo 4. Duben 1938. Praha.

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. VII.e Annee. Nr. 13. 1.er Avril 1938. Geneve.

BULLETIN de la Commision pour l' etude des problèmes polono-ukrainiens. Nr. 4. Institut Scientifique Ukrainien. Varrovie, 1938.

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. VII.e Annee. Nr. 14. 20. Avril 1938. Geneve.

L'APICOLTORE MODERNO. Anno XXIX. N 4 Aprile 1938. Torino.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Сісі".
Неділя 12. 6. год. 4. попол. „Літо в Ноган". Год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".
Понеділок 13. 6. год. 8. веч. „При меті".

Театр Ріжнородностей:

Субота 11. 6. год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка".
Неділя 12. 6. год. 4. попол. „Втікла мені перепеличка". Год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка".
Понеділок 13. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:
11. 6. Нітуп.
12. 6. Синя квітка.
13. 6. Чорноморці.
СТОЯНІВ:
12. 6. год. 4. попол. „Синя квітка".
13. 6. год. 4. попол. „Чорноморці".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ЯМНИЦЯ:
11. 6. Орлеяк.
12. 6. Лісова пісня.
СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії Я. Барнича. Прем'єра.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГВІЗДЕЦЬ:
11. 6. Ніч під Івана Купала.
КОЛОМИЯ:
12. 6. Пісня Бескиду.
13. 6. Гетьман Полуботок.
ЯБЛОНІВ:
14. 6. Маруся Богуславка
15. 6. Пісня Бескиду.
16. 6. Чесна Сузанна.
17. 6. Мазепа.
18. 6. Ніч під Івана Купала
19. 6. Гетьман Полуботок.
Театр загостить до Коломиї, Кут, Жаб'я, Ворохти, Микуличина, Яремча і Делятина.

КІНА

АПОЛЬО: „Саратога" (Кларк Ґейбл, Дж. Гарльов).
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентену"
БАЛТИК: „Дівчата з Новолипок".
ВАНДА: „Жайворонок", „Зелений сигнал".
ҐРАЖИНА: „Р 107" взиває помочі" „Король жінок".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Правда перемагає" (Павло Муні).
КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас" (Моріс Шевалє, Джек Бочелєн).
МАРУСЕНЬКА: „Стріл у ночі", „Театр експентриків", „Мельодії півдня".
МЕТРО: „Хто останній цілує", „Промінні заглади".
МІРАЖ: „Тайна п-н Брінкс", „Тато женитьси".
МУЗА: „Лінія Мажінота".
ПАЛЯС: „Маскарада" з Люізою Райнер.
ПАНС: „Строшаний двір".
РАЙ: „Палкі серця".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Потвора" і муз. додаток.
СВІТ: „Товариші зброї", „Вожд червоношкірих".
СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні" та ревія.
ТОН: „В 4 очі", „Тайна сиротинського дому".
УТІХА: „Непереможний Біл" і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Альпи".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбоня, Фунчаль".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 11. червня 1938

6.35—8.00 Ранішня авдиція, 8.10—9.05 Кінцьомий тиждень, посідна нед., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Сплайові піснички. 11.40 Стилізовані танки у сюїт.

репертуарі, пл., 12.03 Полудн. вид., 14.00 Музика з пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий лєорд" на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із Шубертових творів, орх. мандоліністів, мецосопран, 16.45 Право дитини до самоосвіти та свободи, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Спорт і ритм, жива музика, банджо, форт., Поезії про спорт Гемр. Збежховського, Спортова гутірка, 17.45 Гутірка зі слухачами, 17.55 Гальо — спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Віольончела у супр. форт., 18.45 Поет. чвертьгодинка, 19.00 Трансм. з привезення мощей А. Боболі, 20.0 Муз. фестіваль: Великий симф. концерт, орх., сопран, тенор, хори; у перерві в год. 21.10 Вечірній дневник, актуальна гутірка, 22.15 Година несподіванок, 23.00 Остан. вістки, 23.05—23.55 Легка й танкова музика з плит. (надає Варшава II.).

Неділя, 12. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт київського полку піхоти, 8.00 Ранішній дневник, 8.15 Для села: Газетна, хор дітей вселюдної школи зі с. Малорита на Поліссі, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Власні справи беріть у власні руки, **8.55 Видатність пацюків збільшують післяплоди, в українській мові вик. інж. Д. Дучимінська,** 9.05 Музика з пл., 11.45 Фільм. огляд, 12.03 Муз. зарисок, орх., 13.00 Сойменове видання Міцкевичевих творів, 13.15 Музика салькн. орх., мецосопран, тенор, форт., 15.00 Для села: На день кооперації, Ком. гимн, Промова, „У громаді" вид., Свято весни в Ошмяні, Огляд ринків рільних продуктів, 16.30 Театр Уяви: „Дзвін короля Жигмонта", 17.00 Форт ресіталь Г. Штомпки, 17.30 Звук. тижневик, 18.00 Концерт орх.; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Разом до мети, 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дневник, 21.00 „Та йой" весела хвилинка, 22.00 У літній вечір, розр. концерт, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II.).

Понеділок, 13. червня 1938.

6.15 Ранішня пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дневник, 7.15 Хор, 8.00 Для шкіл, 8.10 Зачинаємо тиждень, **9.00 Трансмісія богослужения з Успенської церкви у Львові,** відправить **о. Дамян Лопатинський, співає хор під дир. І. Охримовича,** 11.15 Для шкіл: Серед лісів північ, Грігові твори з плит, 11.40 Грає Йос. Сігеті, скрипка, з плит, 12.03 Полудн. вид., 14.15 Китиця для всіх, орх., 15.10 Програма на завтра, 15.00 Бірка, 15.15 Невідомі созвучники й вороги, гутірка для старших дітей, 15.30 Звукова гутірка: „На чердаку" От. Жеромського, Швайцарська музика з плит, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пісеньки та цитра, 16.45 В аналітському Пекіні, 17.00, Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 „Лебідь із Пезаро" (Джіжомо Пуччіні) муз. репортаж, 17.55 Гальо! — Повір! 18.00 Спортова гутірка, 18.10 Форт. твори у вик. Е. Реслера, 18.35 Співочий ресіталь Зд. Грабі-Шалкевичевої з супр. форт., 19.00 Воєнська вид., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 З екрану на мікрофон, розр. концерт, у перервах: Фільм. монольог і скеч „Поворот батьки", 20.45 Веч. дневник, 21.00 Радіотехн. актуалії, 21.10 „Закури собі папіроску" словомуз. вид., 21.50, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Вечірня серенада, муз. вид. у вик. мандоліністів і вок. квартету, 23.0 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл., (надає Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 11. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Молодь співає, 16.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 22.45, 23.00, 18.45 Пісні, 22.15 Гавайський квартет, БУДАПЕШТ 17.50 18.00 Нар. пісні в супр. цит. орх., 19.30 Джез. 2-форт. музика, 21.30 Орх., 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Камер. концерт, 15.30 Казка, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Вок. вид., 19.10 Веселі видання, ГАМБУРГ 20.10, 21.00 „Гаспаронове" оп. Мілекера, КОШИЦІ 7.50 Огляд преси, 14.05, 18.45 Вістки, 18.20 Концерт хору т-ва „Просвіта" в Кошицях, ЛЮКСЕМБУРГ 21.15, 22.00 Симф. концерт: Дітя й Беля Барток, МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Любатична" оп. Белліні, ПРАГА 12.50 Орх. концерт, 20.25, 21.00 „Троянда Стамбулу" оп. Л. Фалл, РАДІО ПАРІ, 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, колюмбійський фольклор, 22.05 Симф. музика, РІМ 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Весна" оп. Ів. Штрауса.

Неділя, 12. червня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Орх., хор, соп., 22.30 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Цит. музика, 17.00 Форт., 19.30 20.00 Концерт хору, 21.40 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Тріо ес-дур оп. 40 Брамса, 19.10 Пісні й музика, 20.00 21.00 Китиця Штраусових мельодій, КОШИЦІ 9.00 Правосл. Богослуження з Липчі, співає хор черниць, 18.00 Репортаж, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 15.30 Хор, 17.00 18.00 Розр. мельодії, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Військ. орх., ПРАГА 12.25 Розр. музика, 18.30 Балет. музика, 20.45 21.00 Форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.32 Сценка, 20.15 Пісні, РІМ 17.00 18.00 19.45 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Сибір" оп. Джордання, СОФІЯ 20.00 Співн. ресіталь, 21.30 Оп. мельодії, СТОКГОЛЬМ 19.30 „Весна у Відні" попурі, 20.15 Оперн. ресіталь Теркелєтс, ШТУТГАРТ 20.00 21.00 „Циганський барон" оп. Ів. Штрауса.

Понеділок, 13. червня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Фльотов-Росіні, 19.45 Вечірній гомін, 20.00 Фільм. і танк. мельоді, БІЛГОРОД 18.05 Співн. ресіталь, 18.35 Нар. пісні, 20.00, 21.00, 22.00 Опера БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 13.50, 19.00 Цит. музика, 17.30, 18.00 Військ. орх., ВІДЕНЬ 13.15 Розр. концерт. 15.30 Варіації і фуга Брамса на тему Генделя, 18.00 Свято цвіту вишні, японські фільм. мельодії, 19.10 Муз. імпровізації форт., 19.25, 20.00, 21.00 Муз. імпровізації форт., 19.25, 20.00, 21.00 „Тоска" оп. Пуччіні, 22.30 Розр. муз., ГІЛЬВЕРЗЮМ II. 19.50, 20.00, 21.00 „Чародійний флет" оп. Моцарта, КОШИЦІ 7.50 Преса, 12.10 Для хліборобів, 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Православна і Мараморош, Хор, ЛІОН 20.30, 21.00, 22.00 „Орфей" оп. Глюка, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.00 Скрипка, ПРАГА 16.15, 17.00, 18.20 Орх., 22.35 Віол., РАДІО ПАРІ 20.15 Віол., 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РІМ 17.15 Сольо на арфі, 20.30 Розр. музика, 21.00. 22.00 „Княгиня Ліна" оп. Тіто Шіпи, РИГА 20.15 Латиські нар. пісні.

Позір! Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Білинського

Провадженні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та залізнити собі певний прожиток. — **Інформації і записи щодня.** —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Радіокутик.

ГІМНАСТИКА МІЗКУ.

За прикладом популярних англійських авдицій, голяндське радіофонічне тов. АВРО організує низку авдицій під назвою „Гімнастика мізку". Дотеп тих авдицій полягає на стягнених питаннях на теми, які входять в ділянку загальної освіти, але так поставлених, що вимагають скорої орієнтації думки та скорого сформулювання відповіді. Перші змагання відбудуться 26. п. м. між слухачами сусідніх міст Утрехт та Амефурт.

НАШЕ МОРЕ.

3. червня п. р. віденська радіорозгляльня вислала драматичну авдицію „Наше море", метою якої є запізнати австрійців з чужою їм досі стихією. Німецьке море є тепер також і їх морем, а почуття спільности є важним елементом загально-німецького патріотизму.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕРЖАВНА ПРОТИКОМУНІСТИЧНА РАДІОСТАЦІЯ.

Американський президент Рузвельт вніс до парламенту проект будови державної радіостанції, яка протидіяла би комуністичній протидержавній агітації, вказавши річної довжини хвиль. На будову цієї стації мають призначити спеціяльні кредити.

РАДІЙВИЙ РЕПОРТАЖ З ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Японське радіо бажає дати своїм слухачам нагоду безпосередньо пережити, з японським військом штурм на китайське місто Сучов. З цією метою виїхав на китайський фронт радіовий справоздавець та інжинір радіотехнік. Вони мають почати репортаж з першої лінії японських військ, які є розташовані під Сучов. Таким чином японське населення матиме змогу слідкувати за японською атакою на Сучов, стежити за ходом боротьби та довідатися про здобуття міста.

АНГЛІЯ В 1538 Р.

Англійський король Генрих 8-й наказав одному зі своїх дослідників об'їхати та докладно оглянути цілу Англію. Дослідник уволив волю короля посвячуючи на цю ціль 9 літ. Рівно 400 літ тому закінчив він свою мандрівку по Англії. У регіональній програмі надасть ББК радіопівю, якої завданням буде пригадати Англію такою, якою тоді бачив дослідник та порівняти її з нинішньою.

БІРЖА.

Львів, 10 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·17, 89·70, Долярн американські 5.37·00, 5·27·50 Долярн канад. 5·23·50—5.21·00. Фльорени гол. 294·24—292·20, Франки фр. 14·86—14·56, Франки швайцарські 121·40—120·60 Фунти англ. 26·37—26·21, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч. 12·05—9·00 Кор. дан. 117·70—116·80 Кор. норв. 132·48—131·50, Корони шв. 135·94—134·95, Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·64—11·25, Марки нім. 90·00 — 84·00, Єна Азія 26·20—25·95, Марки нім. срібні 110·00, — 104·00

Акції.

Банк Польський 119·50 Цукор, 54·00, Вугель 28·00, 27·25, Лісьпол 74·00. Можеїв 12·25, Островець 57·50, Старахович, 35·50, 35·75, Габербуш 47·75.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 пів 1 ем. 80·25, серія конот. 3 поз. 1ив. 2 ем. 81·25 серія конот. 5. конверс. 70·00 прем. дол. 41·88 4 конверс. 67·25

Тенденція здержана.

ЦІНИ „МОЛОЧНОГО ОЗУ"

Львів, 10. червня 1938.

1 кг. масла десерт. сільок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·35 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·50 зол.
молоко .6—17 сот.
вища кова, 3·40 зол.

Тенденція на всі артикули сильна.

Оповістка.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": **На Рідну Школу** Мих. Корнюра, Овесяне зол. 5; на **Інвалідів** Зен. Марків, Пашко зол. 2; на **фонд вдів і сиріт** Зен. Марків, Пашко зол. 2.

Старшина Кружка Рід. Шк. ім. Г. Барвінок складає найщирішу подяку всім тим, що помогли уладити збірку дня 5. червня п. р.

Замість поіменної подяки за надіслані привіти в дні мого ювілею складаю 10 зол. на Рідну Школу. **о. Іван Іванчук,** парох у Товстім. 1271

ПІДПРИЄМСТВА

ШУКАЮ спільника до купна 1/5 частини дьогу 42-ої Клясової Льотерії ТІЛЬКИ в УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЄКТУРІ Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер. 1177б 2-4

ПАНСІОНИ

ЛІТНИЩЕ ДОРА, Пансіон у фундації Ремісничій ім. Коморудзів у Дорі від 15 червня приймає літників з цілим утриманням. Ціни помірковані. Нова обстанова. Реміснича фундація ім. Коморудзів Дора, вул. Яремчанська 54. 1214 4-3

НАУКА

НА ЛЄКЦІЇ, французьку конверсацію вийду на ферії. Адміністрація під „Нострифікат". 1266 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ХТО з культурних, самітних, до літ 70 пошукує опікунки, доброї товаришки, опущої господині з добрим варенням, прошу ласкаво зголоситися Адмін. „Діла" під „Львів-околиця". 1267 1-1

ШУКАЮ праці кухарки, до самостійного ведення господарства, радо на виїзд. Ласкаві зголошення до „Діла" під „Марія". 1277 1-1

МЕШКАННЯ

ТРИКІМНАТНЕ МЕШКАННЯ комфорт у середмісті, від 1. липня до винайму. Відомість: „Сільський Господар" Руська 20, тел. 230-53. 1270 1-3

ШУКАЮ мешкання у Львові поруч вул. Сикстуської 38, партер, де є УКРАЇНСЬКА КОЛЄКТУРА Повітового Товариства Кредитового. 1177 2-4

ВИНАЙМУ у Львові від листопада 1 або 2 покої й кухню. Можу також за мешкання взяти адміністрацію камениці або з умовою на утримання дитини. Поміч в виучці. Зголошення до „Діла" по півень червня „Для емерита". 1274 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

ВИПРАВИ кухонні, комплєтні, емалія 65 зол., алюміній 90 зол.; з машинами залізком поручає РЕНТШНЕР, Личаківська ч. 37. 1242 2-2

ПРОДАМ машину українсько-польську „Адлєра", новий модель, добрий стан. Зголош. „Діло" під „Адлєр". 1269 1-1

ПІЖАМИ поплінові, тканинні 3.75, хлопчачі сітілові сорочки шовкові 1.25—1.75 у „СВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2. 1191 1-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ОДРУЖУСЯ з панною або вдовою, хоч би й погано та бідною, але з льосом до 42-ої Клясової Льотерії ТІЛЬКИ в УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЄКТУРІ Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер. 1177а 2-4

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 40-3

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Рінків, Брами Андріївського. С. Дуб. 1162 4-5

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1245

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 7-15

ЩЕ НЕДАВНО совісний годинникар висилав зіпсовані прецизійні годинники до Швайцарії — нині всякі вівовічні оригінальні частини має постійно **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 4-12

КУПЕЛЕВІ СТРОЇ, плавальні, гарсонки, перерібки і тек патенти — ТРИКОТАРНЯ, Городецька 47. 1273 1-1

ЗА ДОВГИ своєї дружини не відповідаю. П. Карпинець, Домініканська ч. 7. 1275 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

Рік осн. 1904. Телефон 213-05.
ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД
Корсетів, черевиків поясів, гумових паньчіх і нагрудників
найновіших паризьких і брюсельських кроїв
Я. Шрайбер ЛЬВІВ Гетманська 6.
Ч. 1054 5—10. Ціни фабричні.

Фірма **„Paryżanka"**
виконує
ПЛІСИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ
скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

За 10 сотинів леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто в фабриці
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 115-65. 1119 1-20

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спец яльного, певного і нешкідливого патенту
пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 127 (14.958). Львів, неділя 12. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів.
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонерів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

НОВОВІДКРИТА ФАБРИКА ЗАЛІЗНИХ ВИРОБІВ У ВИННИКАХ

ВИПУСТИЛА НА РИНОК ПЕРШОЯКІСНІ ЦВЯХИ

ТА ПРОДАЄ ЇХ ГУРТОВО У ВСІХ СТАНДАРТОВИХ ВИМІРАХ

Д-р М. ДЗЕРОВИЧ
виїхав як щорічно
до Щавниці.

ПОЖЕЖА НИЩИТЬ НЕНАДІЙНО НАШІ ГОСПОДАРСТВА тому хоронім і забезпечуймо своє майно, асекуруючи від огню також свої рухомости (хатню обстанову, господарське знаряддя, живий інвентар, пашу і збіжжя) в

ТОВАРИСТВІ ВЗАЄМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР",
Львів, вул. Руська ч. 20,

яке за дрібну оплату виплачує повне відшкодування за втрачене майно.

Всі Елєгантні Панове
убираються у знанім краєцькім сальоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льокота, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
Найстарша ощадностева установа заснована в 1843 р.
Вклади ощадностеві з гарантією держави. Рахунки чекові. — Рахунки бікучі. — Дисконт ремес. — Позички вексельові і гіпотечні. — Купно, продаж. — Льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити.
РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.
Обсяг діяльности — ціла Галичина.
Заісцеві вплати — П. К. О. 500·198.

У Зелені Свята.

Принявся вже у нас такий звичай, як вислів почувань українських сердець, що щорічно в Зелені Свята віддаємо особливу пошану Тіням Тих, що передчасно від нас відійшли, сповнивши чесно свій обовязок супроти Батьківщини.

Це Тіні наших дорогих Борців.

Обовязком кожного та кожної з нас є плекати цей звичай, що вже став нашою народньою традицією, та переказувати його на памятку грядучим поколінням.

Тому, вірний Сину та Донько України, коли підете у Зелені Свята на цвинтарі сповнити цей святий обовязок та під звук церковних і народніх пісень вкриваючи Стрілецькі Могили вінками пахучих квітів складатимете Геройським Тіням свій низький поклін, тоді памятайте й на те, що ці Дорогі Могили вимагають крім загальної пошани ще й фондів на їхнє тривке збереження.

При цій нагоді не забудьте й на живучих ще бувших борців, що ставши інвалідами, потребують тепер щораз більшої опіки та помочі від Вас.

Коли вшануємо в цей спосіб і тих, що ще проживають свої осінні дні в недугах та ранах, то це буде найкращий вияв нашої пошани й любови до нашого Великого Минулого та одночасно запорука нашої яснішої Майбутности!

Львів, у Зелені Свята 1938.

ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ.
УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ.

*

Повідомляємо, що львівська Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил дістала дозвіл на переведення прилюдної збірки в днях:

12. червня ц. р. на Янівському цвинтарі і 13. червня ц. р. на Личаківському.

Крім цього в оба ці дні під церквами й українськими установами дозволена прилюдна збірка до замкнених пушок.

Анархія в Мексику.

У цілому Мексику панують дальше сутички, урядові війська зводять бої з озброєними ватагами.

У стейті Гереро бандити напали на місцевість Какагутля, попідпалювали доми та вимасакрували мешканців, не зважаючи ні на вік ні на пол.

АНТИСЕМІТИЗМ.

Торговельна палата в Гермозілльо видала всіх своїх членів-жидів, бо вони ведуть нелєґальну конкуренцію. Жиди попросили у ґубернатора стейту помочі проти пікет, але ґубернатор відповів, що дав їм усяку поміч, яку передбачує закон.

Переговори у справі Александрети.

В Анкарі почалися франко-турецькі переговори над розвязкою спірних питань у справі Александрети.

КУРДІЙСЬКО-ЧЕРКЕСЬКА ЖАНДАРМЕРІЯ В САНДЖАКУ АЛЕКСАНДРЕТИ.

Як подає турецька преса, новий військовий командант і цивільний ґубернатор санджаку Александрети приступив до орґанізування полку жандармерії, зложеного з курдів і черкесів, який має припинити сутички між поодинокими національними ґрупами.

—o—

Відвідини покійних.

Львів, 11. червня 1938.

Це не політика, а психольоґія: коли стріне людину велика радість, то серед найвеселішого настрою находить на неї раптом хвилина смутку: вона пригадує собі того когось найближчого собі, з яким не може вже своєю радістю поділитись. Коли-ж трапилось не щось радісне, а невинновно сумне, прикре, коли людині важко на серці і вона находиться на роздоріжжі, тоді тим більше лине думкою до тих, які колись були життєвою підпорою, які ділили не тільки радости, але й смутки, які вміли розважати та які були тим, після яких залишилася пустка. Цвинтар є місцем, куди з відвідинами не ходять люди з куртуазійного обовязку, з чемности ані з мусу. Супроти покійників не треба грати ніякої комедії, не треба супроти них скривати своїх почувань і нема пошо облудно виявляти супроти них свою сердечність. З відвідинами до покійників іде тільки той, хто відчуває жагучу, невідперту, непереможну потребу станути над могилою і шукати у надмогильній мовчанці співжиття для себе самого, розваги, полекші.

Коли сучасна дійсність важка і насуває чорні думи про будуче — то єдиним джерелом, з якого можна черпати віру і бадьорість, є минуле. Коли здається комусь, що довкола нема вже таких близьких друзів, на яких можнаб покласти свою надію, яким можнаб довірить свій дорібок і все своє життя, то ті сумніви можуть розвіяти тільки могили: наявні свідки часів, коли були і жили навіть такі, які віддали за своїх земляків, за Рідний Край і за Ідею — найдорожче, що мали — своє життя. Чи можна найти кращий доказ, що не треба зневірюватись, що не треба бачити довкола себе лише само зло, що треба серед буденних злиднів тямити і про добро, яке криється між нами?! Адже не могло воно розвіятись, як дим, разом із фізичною смертю тих, що самі були добром і творили в імя добра.

І тому культ могил належить до найблагороднішиx виявів людської душі і серця, які тільки можуть істнувати. У цьому культі все, що людина колись мала і що колись любила, і все те, за чим сьогодні тужить, і те, чого у будуччині бажалаб. Не щось матеріяльне, щось дохідне, а саме ідеальне, звязане з почуванням. Який матеріялістичний підхід може бути у пошані й любові до чорної землиці, яка крие в собі доземні рештки найрідніших?! І тому сам культ могил, сам ритуал, що йому товаришить, зазнає в усіх культурних країнах світа опіки. Не може нікому зла принести поклін, що його хтось складає тіням покійних. Маніфестація привязання до могил є найблагороднішою маніфестацією з усіх збірних виявів якогонебудь почування.

Маси українців, вірних греко-католицької Церкви, які в церковно-релігійних походах під проводом духовенства йдуть у днях Сошествія Св. Духа на цвинтарі, є пророчистим доказом, що в українському народі є ті первні добра, той ідеалістичний підхід до доземних справ, які є питоменною прикметою народів із найвищою духовою культурою. Самі наші зелено-святочні процесії є вже могутньою маніфестацією живого українського духа і підбадьоренням учасників. Побут серед зелених могил є для них тим надхненням, що його дає віра. Віра у себе самих, у свою Націю, у свою будучність, у свою Ідею.

ік.

„Бандити“ й „ідіоти“.

Вислів „бандити“ з додатком іноді до нього епітету „петлюрівські“ ввійшов до большевицького словника на совітській Україні вже давно.

Саме тоді, коли, подолавши Україну своїм непомірно численнішим військом, окупувала її червона Москва, вслід за чим неначе та сарана, посунули туди по хліб та такі смачні тамошні продукти цілі загони комісарів, чекістів, червоноармійців і коли замість того, щоб без перешкод забирати все те від „вдячного великому російському народові“, українського населення, довелося стрінутися з досить невдячними представниками цього населення.

Неначе на дичину полювали на всяких комісарів ці невдячні представники українського населення з своїх обрізів у кожному гайку, в кожному ярку, пускали під укіс з залізничних насипів цілі поїзди з продуктами, які простували на північ, до Росії; небезпечно було для комісарів навіть ночувати в кожному селі, в кожному хуторі — закидають по ночі ручними гранатами ці „бандити“...

І бували ці „бандити“ окремі, але й творили вони цілі банди, і складали навіть цілі тайні організації і „Козачу раду“, і „Центральний повстанчий комітет“ і „Вільну Україну“, і „Братство української державности“...

І були ці „бандити“ місцевого походження, як Григорій Косинка, Ангел, Струк, Зелений, і були вони з далекої Наддніпрянщини, як Андрух, Опока...

І часом зявлялися ці „бандити“ невідомо звідки, босі, обідрані, з кийками в руках замість зброї, але страшні своєю невловністю, своїм завзяттям, своєю ненавистю до окупантів, своєю цілковитою байдужністю до смерти і до всякого катування їх.

І були вони, ці „бандити“, справді ніби повсюдні, справді ніби такі, що їх не можна винищити.

Бо як і зникали вони під натиском військової сили з ярів та лісів зі своїми обрізами, то зявлялися потім під виглядом учителів по селах, розїжджали як кооперативні інструктори, працювали серед селянства як агрономи районових земельних відділів, виголошували проповіди з церковних амвон ці новопосвячені чубаті, голені молоді панотці...

І знову страшна була їх органічна ненависть, якою просичена була вся їх праця, всі їх балачки.

І чим більше їх нищили, засилали, розстрілювали, тим більше зявлялося цих „бандитів“ під іншим виглядом, там, де не можна було навіть очікувати, бо цеж „петлюрівські бандити“ сиділи по редакціях совітських газет і журналів, по видавництвах, по лабораторіях інститутів, по наукових заведеннях Академії Наук; цеж вони продазали до партійних організацій; це-ж вони сиділи по кабінетах наркоматів; це вони проголошували найльояльніші промови, де вони запевнювали Москву у своїй відданости партії, „вождові“; це-ж вони голосували на московських кандидатів, підносячи до гори червоні партійні квітки...

Ненависть до Москви залишалася попередня, але цілком нова була їх організація, їх звязок між собою, їх звязок з колгоспами, з українським робітництвом.

Ніби за якимсь гаслом то починається то припиняється на селі і цілковитий саботаж урядових заготівель, і нищення сільсько-господарського інвентаря, і коней, ніби за якимсь гаслом то починаються то припиняються „прориви“ і на українських залізницях, і в українських копальнях, і в українських фабриках.

І знову не може не лякати ця байдужність до найжахливіших кар, до самої смерти, байдужість чи не спадкова, що вироблялась століттями найнебезпечнішої нац. боротьби.

Бо не дивлячися на викриття законспірованих „бандитів“, не дивлячися на розстріли їх і на підставі судових присудів, і просто без усяких присудів, знову і знову зявляються нові, знову і знову викривають таких, про „контрреволюцію“, яких нікому в Москві і до голови не могло прийти.

І знову всюди сидять ці „бандити“ — і в кабінетах голови ради народніх комісарів, і в кабінетах його заступників, і в кабінеті першого секретаря київського, столичного, партійного обласного комітету, під оком самого ЦК партії.

І не дивлячися на жахливу долю своїх попередників не переводяться „бандити“, винаявобласного комітету, під оком самого ЦК партії!

Відбуваються, наприклад, вибори до київського обласного партійного комітету. Після того як два місяці тому на становищі першого секретаря цього комітету виявили „бандита“ Євтушенка, того „найлютішого ворога народу“ — як каже Москва — розуміється докладно перечистили склад делегатів до партійної конференції, на якій добирають обласний партійний комітет. Дбайливо складають спис кандидатів до цього комітету, „відводять“ всіх хоч трошечки сумнівних (требаж вислужитися перед Москвою, требаж покрити вину своїх попередників!) і нарешті над наміченими остаточно кандидатами голосують у тайний спосіб. Фільтрація на 100 відсотків! Секретар ЦК партії Бурмістенко, присутній на конференції, який уявляє собою вуха та очі Москви, виголошує зворушливу промову, що нарешті „викорчовано“ всіх „ворогів народу“, всіх „бандитів“, що нарешті київський обком уявлятиме собою монолітну скелю справжніх, відданих ЦК партійців. Після того проголошують спис нововибраних членів обкому, і... один з цих нововибраних членів Ковальов, подає таку „контрреволюційну“ репліку, що його зараз виключають зі складу обкому. Рекорд найкоротшого перебування у складі партійного комітету побитий. Та не в цьому річ... Але де є гарантія, що серед решти 59 не виявиться новий „бандит“?!

Такий є зміст слова „бандит“, зведеного до большевицького словника на совітській Україні, вже давно.

Вислів „ідіот“, „ідіоти“ ввійшов до большевицького словника на совітській Україні порівнюючи недавно.

Не втаємничені ми, якими епітетами нагороджувала своїх емісарів Москва раніше, коли вони поверталися з України, сумно звідомляючи, що винищили силу „бандитів“, але винищити всіх важко. Проте, виявилось, що найближчі співробітники і помічники самого Постишева у вигляді партійних секретарів Ілїна і Сапова й особистої секретарки Постоловської, яка виконувала обовязки і полюбовниці, були по суті „вороги народу“, „бандити“, а Ілїн, що мав підроблені документи навіть невідомо як називався, коли виявилось, що „бандити“, як ми вже казали, попролазили всюди, то з висоти Кремля сам „вождь“ схарактеризував поведінку Постишева, як „ідіотську хоробу“, а самого Постишева нагородив епітетом „ідіот“.

Не нам, розуміється, висловлювати сумнів щодо влучности цих окреслень. „Вождь“ досконало орієнтується у розумових здібностях своїх довірених осіб, своїх емісарів на совітській Україні. Але доля хотіла, щоб і наступник Павла Петровича Постишева, Мендель Хатаевич, не був розумніший від нього; мабуть це їх єдина потіха для Постишева. Змінив Хатаевича, як відомо, Станіслав Вікентієвич Косіор, взявши всі справи управління з совітською Україною у свої руки. О, цей мусів бути мудрий. Не даром мав такий прекрасний стаж; не даром був „українцем“, бо працював на Україні і раніше, отже мав усі дані визнаватися у справах на цій загадковій Україні, дати собі раду з „бандитами“. Рецепта його і його найближчого помічника, Ізраіля Леплевського, була дуже невигадлива: арештувати й арештувати.

Але-ж треба когось призначати на посади, на місця заарештованих.

Ну і що-ж робити, коли, наприклад, заарештували голову одеського обласного виконавчого комітету Бойка, як „бандита“, на його місце призначили Вовка, а він незабаром виявився теж „бандитом“?! Його заарештували, на його місце призначили Ткальченка, але й цього довелось заарештувати.

А чи краще було в Полтаві? А в самому Києві, де, скажім, на місце Петрушанського, того „бандита“ якого викрили на посаді голови Київської міської ради, призначили Христича. Христича заарештували. 13-го вересня призначили Митулінського, а 16-го вересня його вже заарештували.

Ну і що-ж?!!

Нагородили і Косіора з Леплевським епітетами „ідіотів“!

Надіслали на місце Косіора найвипробуванішого з найвипробуваніших „Нікіту Сергєєвіча Хрущова“, який мусить винищити на совітській Україні „бандитизм“, „викорчувати“ всіх „бандитів“. На допомогу йому вишукали аж в Оренбурзі здібного чекіста Успенського. Роботу почали.

Не вважаємо себе за фахівців від ворожби і не визначаємо наперед дня, в якому Хрущов унаслідить долю своїх попередників, але чомусь здається нам, що навряд Хрущов святкуватиме свій річний ювилей першого секретаря ЦК комуністичної партії большевиків України.

Може навіть вигадають для нього спеціяльний епітет на розлуку його з совітською Україною, а покищо доводиться ствердити, що для фактичної перемоги Москви над Україною не досить удосконалити розумові здібности московських емісарів. Тут єдина рецепта — винищити все українське населення, декілька десятків міліонів „бандитів“, а тоді керувати пустелею можна з успіхом і надісланими з Москви „ідіотами“.

Гл. Л.

НА СТОРОЖІ
твого здоровля і краси
ТОАЛЄТОВІ МИЛА
„Центросоюз“

Босі діти в королівських палатах.

ТИСЯЧА МАЛИХ ПОЛІЩУКІВ У ВАРШАВІ.

РЕПОРТАЖ.

Варшава, початок червня 1938.

Зустрічі я не бачив. Не було часу, було багато іншої пильнішої праці, тай врешті трафарет таких шумних привітальних зустрічей — відомий.

На двірці зібралося кількасот малих варшавяків, багато учителів, цілий гурт журналістів, представники міста, влади, всіх кресових товариств, комітетів, організацій; була надзвичайна „помпа“, квіти, чоколяда, високі слова привітів. Словом було все, крім тих, для яких це все було призначене, крім... малих поліщуків, які просто... спізнилися щось на годину, чи ще більше. Мариий їм приділили паротяг, погані, дрантиві вагони, тому й спізнилися. Але врешті таки доїхали і стали на кілька днів „любимцями“ столиці, вениаминками Варшави, стали атракцією великого міста; діти пущі і дикого болота — атракцією асфальтованої вулиці і міської цікавої юрби.

ПРИВЕЗЛИ З СОБОЮ ЗАПАХ ПОЛІСЬКОЇ ВЕСНИ...

Малі поліщуки задивували всіх усім: інтеліґенцією, одягом, (вишивки, полотно, лапті) орієнтаційним змислом, майже наддніпрянською вимовою і... браком будьякого здивування.

Всі гадали, що малі поліщуки не знатимуть як по Варшаві ступити новою, а вони, го, го!

Всі журналісти були ними захоплені, не могли вийти з дива: звідки в цих дітей набралося стільки такту, поваги, товариської оглади?!

А одна пані редакторка таки — як кажуть — просто з мосту „вищирилася“:

— Знаете — сказала — ці діти мають більше такту та інтеліґенції від їхніх учителів, даю слово.

Бо малі поліські українці в дійсности принесли до Варшави запах болотнистої поліської весни, ба, один привіз зі собою справжнього бузька, одна мала Катруся — привезла дику качку і ходила з нею навіть у палати; почували себе дітиська як в хаті, тільки по своїому балакати їм не давали; мусіли себе ловити на кожному слові...

ПРЕСА ЕНТУЗІЯЗМУВАЛАСЯ.

Не треба казати, що ціла варшавська преса захоплювалася малими Іванами і Федьками, писала довгі репортажі, фейлєтони, задруко-

вувала цілі колюмни. В деяких з них не бракувало дійсно зворушливих сцен. Перечитаймо кілька прикладів.

Оце з одної опозиційної газети.

„Тисяча малих поліщуків після пятьох днів лобуту в столиці, вертається до своїх далеких сіл, на креси Польщі. Цей побут був для них сном з чудової казки: так гостинно їх приймали, стільки краси і незнаного оглянули, стільки ласощів напробували... Бачили замок, лазєнки, летовища, парки й сади, авта і трамваї, були в кіні, в театрі..."

А проурядовий щоденник:

„В королівських палатах діти гостювали і почували себе як у власній хаті. З подивом приглядалися гарним образам і меблям, великими очима вдивлялися у свої власні відбитки у кольосальних дзеркалах, ступаючи несміливо „босоніж" по гладких дзеркальних паркетах..."

Уважливіший журналіст з брукової газетки вихопив цікаве спостереження: „Мала Лідія Васютчук на запит, як часто їла білий хліб, відповіла, що тільки раз урік, на Великдень. Зворушені дівчата з пенсії приобіцяли посилати їм раз на місяць солоденькі булочки..."

Нарешті одна з редакцій, яка постійно була в контакті з дітьми в Клітній приняла „свої" діти у своїх редакційних кабінетах. Начальний редактор пальнув до малих патріотичну гучну промову, а діти були добре виховані: вислухали патріотичну промову, подякували за гостину і в реванж — подарували редакторам пототняний вишиваний рушник з таким написом: „Чудовий краю наш, не дамо тебе на поталу" — „Варшаві — поліські діти".

Редактори повісили рушник на стіні і тепер щоденно відчитують вишиваний напис і покурюючи папіроси, призадумуються: гм, гм, як-же то толкувати цей напис: чудовий краю наш... не дамо тебе... на поталу... Варшаві... поліські діти...

Такі малі ці поліщуцькі шкраби і так гарно вміють вишивати!

ТАКИМ ПРОГУЛЬКАМ НЕМАЄ КІНЦЯ.

Можна би написати цілу книжку про поліські українські діти у чужому місті, цілу психольогічно-політичну студію, але можна теж сказати коротко: остання прогулька дітей з пинського повіту — неостання, безумовно діти багато з неї скористали, безумовно зле діється, що їм дають відчувати пощо їх властиво привезли...

Здається, рік тому в одному польському великому журналі, або навіть у двох, а може і грьох, дісталося організаторам тих ріжних прогулькових дитячих імпрез добре на горіхи! Польські редактори без обиняків писали в такому роді: Досить прогульок з голодних сіл. Привозять босі діти на чотири дні у місто, кормлять ласощами, водять по розкішних золотих палатах, а потім знов завозять їх у сморід і бруд, на бараболю, на поліські, темні, тихі села...

Редакторам-полякам вільно багато більше писати ніж нам, українським журналістам — отже вони нас виручили. Бо добре сталося, що діти знайшли добрих опікунів — тільки хайже вони, ці добрі пані і панове не забувають дітей також тоді, коли вони поїдуть на болота і хай вони не посилають їм самих чужих книжок і образків; сорочка, або теплі чоботи, боконець хліба — але не для того лише, щоб ловити на них душі пані і панове!

НІХТО ІХ НЕ ПРОЩАВ.

Коли малі поліщуки виїзджали з гостинної столиці — ніхто не прийшов на двірець. Пощо? Надивилися на них, натішилися, — отже хай собі малі ідуть до дому, з Богом! Була місячна, тепла ніч, коли вони відїзджали, 29 вагонів — повних дітей. Гладжу їх по головах, питаю:

— Скільки тобі, хлопчику, літ?

— Десять.

— А як тебе звуть?

— Василь Старчук.

— А що тобі, Василику, дали на дорогу, ковбасу?

— Ні, ковбаси мало; дали „Пломик" і коланів.

— А в хаті, в мами, є що їсти?

Василько зніяковів, спустив очі:

— Та де там є; нема, тільки бульба і бараболя — зареготався грубезний Федька, спертий на віконну раму. Цілий вагон сміявся.

Дівчата з Полісся мали чепурно заплетені кіски і все розповідали про своє село.

— А Варшава?

— Ах, Варшава гарна, дуже гарна, бачили справжнього слона, були в кіні, пили содову воду, але змучилися, добре, що вже їдемо... щоб швидше до дому!

В якомусь розспіваному вагоні хлопчиська витягнули перед мене якогось малого хруща.

— Аво-во, Степан забув шапку!

Треба було виривати хлопчину з юрби, що шарпала його на всі боки.

— Як називаєшся, хлопчику?

— Степан Голосюк — відповідає тихцем, а в дитячих блакитних очах сльози.

— Голосюк забув у президента шапку — кричать довкруги хором його товариші.

Голосюк дійсно забув шапку в палаті президента. Задивився на дзеркала й забув. Останнього дня малі поліщуки зложили делегацію і пішли на замок — в десятьох, по Голосюкову шапку. І принесли її Василькові а тепер не дають йому спокою. Адютантура президента держала Василеву шапку, якби знала, що поліщуки навіть одної шапки не люблять дурно втратити. Проворні хлопці!

Перед самим відїздом поїзду зявився Федька Федосюк з гармонією: грав широчину поліську мельодію, вагони вирівали його з рук, хотіли мати Федьку і гармонію для себе. А Федько грав немов старий, кількасот хлопчат вигукувало: гей, до дому! На село!

Нарешті поїзд рушив. Поволі, сгукотливо

— Бувайте здорові, хлопці, до побачення дівчата!

— Добраніч, але нас натолочили, як телят! — сміялася Настуня Білозор.

Біля мене на пероні тріпотіла мов рибонька, мала Аделя Домбровянка з VI. відділу загальної школи. Вона приїхала тут з вуйком провожати „свого" Теодора. Теодор ночував в її батьків чотири ночі, вонив обоє листуються вже три роки.

Аделя має в очах сльози, й Теодор десь сховався у вагоні (стидається дівчат і хлопців) не хотів виглянути.

— Теодор, гдзе ти, муй Теодор?

Поїзд поїхав. З останнього вікна вихилився високий Андроник. Видно, не пізнав мене бо гукнув в мою сторону глумливо:

— До відзеня, пане Яне!

Аделя Домбровянка плакала, схопивши мою руку дрібними дитячими долонями.

Поліщуки поїхали у свої болота

Р.Гучванович.

Що другий льос виграє в 42 Клясовій Льотерії,

що небавом починається, яка обіймає такі головні вигри:

1,000.000 зл.

150.000 зл. 125.000 зл.

100.000 зл. 100.000 зл. 100.000 зл.

Тому купи якнайскорше льос І. кляси до нової льотерії

у відомій зі щастя Колєктурі

„РУНО", РАВІЧ і С-КА

Львів, пл. Марійська ч. 4

де постійно падуть великі вигри! Тягнення І. кляси вже дня 22. ц. м.

Як корчиться польський стан посідання..

„ДОМ СТШЕЛЄЦКІ" В КОПИЧИНЦЯХ.

У Копичинцях створився польський громадянський комітет будови „дому стшелецкего". У проводі комітету станув староста Ґродецький. В найближчих днях комітет почне грошеву збірку на будову виключно на терені копичинецького повіту.

НОВИЙ ЛЮДОВИЙ ДІМ У КОПИЧИНЕЦЬКОМУ ПОВІТІ.

Дня 22-го травня ц. р. у громаді Постолівка „дому людового". З ініціятиви місцевих поляків та копичинецького старости Ґродецького вибудували дім, в якому знайдуть приміщення: „сьвєтліца Звйонзку Стшелецкєґо", театральна саля, каса Стефчика, громадська канцелярія і „кулко рольніче".

КООПЕРАТИВА „СПОЛЕМ" У СТАНИСЛАВОВІ.

У Станиславові відбулося посвячення великої польської кооперативної товарової гуртівні „Сполем". У посвяченні взяв участь станиславівський воєвода ґен. Паставський.

Новоотворена крамниця під назвою

Городецький Магазин Новин

Львів, Городоцька 76 (р-г Пєрацького)

продає бавовняні товари по цінах виключно фабричних.

СКАЛАТ БУДУЄ ТЕЖ „ДОМ ГАНДЛЬОВИ".

У Скалаті відбулося засідання польського повітового комітету порозуміння, в якому взяв участь голова воєвідського комітету порозуміння, ґенерал Пашкевич. На тому засіданні ухвалили вибудувати двоповерховий „дом гандльови", в якому має знайти приміщення дванацять торговельних станиць та місцеві суспільні організації. Кошт будови цього дому обрахували на 110.000 золотих. Отже Скалат іде тут за Золочевом.

Др. Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних

ПРИ ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКІЙ 53 а, II. ПОВ.

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол. Тел. 274-36.

1244 2—2

ЗАХОРОНКА ТШЛ. У ЛАНАХ.

В Ланах біля Щирця відбулося посвячення захоронки, яку заложив кружок Т. Ш. Л. ім. Квятковського у Львові при матеріяльній підтримці кружка Т. Ш. Л. у Щирці

„ДОМ СТШЕЛЄЦКІ" В ДЖУРОВІ.

Восени 1937 р. почали будову „стшелецкого дому" в Джурові, снятинського повіту. В половині травня ц. р. відбулося посвячення угольного каменя, в якому взяв участь снятинський староста Тимінський, делегат війська з Коломиї капіт. Ясінський та багато представників ріжних польських організацій

—o—

Богослуження за полеглих.

В суботу перед Зеленими Святами, 11-го червня ц. р., як що року, відправлено в архикатедральному храмі св. Юрія традиційну урочисту заупокійну Службу Божу. Службу Божу правив о. мітрат **Сліпий** в асисті о.о. **Хавлюка** та **Грицая.**

Після Служби Божої відправлено при гарно прибраній та засипаній квітами символічній могилі з березовим хрестом **панахиду,** до якої ставнули крім о. мітрата Сліпого та оо. Хавлюка і Грицая ще о. ігумен Климентій Шептицький, о. прал. Куницький, о. прал. Ковальський, о. Василів та о. Семчишин.

Підчас Служби Божої і панахиди співав хор питомців.

На Службі Божій та панахиді був присутній б. начальний вожд УГА ґен. Мирон Тарнавський, б. премієр уряду ЗУНР., през. д-р Кость Левицький і представники всіх українських культурно-освітніх та економічних установ.

Церква була виповнена вщерть.

Протести проти вивласнення площі „Сокола-Батька".

„ПРОСИМО СТАРШИНУ „СОКОЛА-БАТЬКА" ПОСТОЯТИ ДО ОСТАННЬОГО В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОДУ".

Громадяни села Цеблова, сокальського повіту, вислали окремий протест у справі вивласнення площі „Сокола-Батька" до міністерства внутрішніх справ. При цьому вони просять Старшину „Сокола-Батька" постояти до останнього в обороні „Українського Городу" у Львові, що є власністю цілого українського народу. Вкінці громадяни Цеблова звертаються до Української Парляментарної Репрезентації з проханням, щоб вона поробила усі заходи проти вивласнення площі „Сокола Батька".

Одночасно громадяни Цеблова складають 50 золотих на викуп дальшої частини Українського Городу.

ПЛОЩА „СОКОЛА БАТЬКА" — ЦЕ НАДБАННЯ І ВЛАСНІСТЬ ЦІЛОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Українське громадянство Золочівщини на довірочній нараді, що відбулася 23-го травня ц. р. у справі вивласнення площі „Сокола-Батька", ухвалило:

1) Український Город — площа Сокола-Батька — **це надбання і власність цілого українського народу. Це майно, звязане з працею, жертвами та змаганнями трьох поколінь — непродажне і незамінне.**

2) Вивласнення Українського Городу — це не тільки матеріяльна втрата, але це теж нищення нашої фізичної культури, це зневага цілого українського народу.

3) Громадянство Золочівщини разом з українським громадянством усіх наших земель та еміграції підносить цей голос в обороні Українського Городу у Львові і проти його вивласнення — зрештою навіть не необхідного — якнайрішучіше протестує.

Председником наради був д-р Володимир Безпалько, секретарював м-р Е. Олесницький.

Непромакальні плащі

Краєві і заграничні від 12·90 зол.

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

ПРОТИ НАМІРЕНОГО ВИВЛАСНЕННЯ ПЛОЩІ „СОКОЛА-БАТЬКА".

Громадяни Ляшок Завязаних, рудецького повіту, ухвалили резолюції, в яких протестують проти наміреного вивласнення площі „Сокола-Батька". Ці резолюції, ухвалені на анкеті 5-го червня ц. р., підписало 252 громадян.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В КАНАДІ.

Українці, згуртовані в Т-ві ім. Т. Шевченка у Вінґревіль, Альберта, Канада, на окремій нараді, що відбулася 15-го травня ц. р., ухвалили резолюцію з протестом проти вивласнення площі „Сокола-Батька" у Львові, спираючись на тому, що українська еміґрація зложила велику суму на викуп тієї площі. Протест у цій справі вислали українці з Вінґревіль до польського консуляту у Вінніпегу і до українських та англійських часописів у Канаді.

30-ліття Ґімназії „Рідної Школи" в Яворові.

ЯК ВІДБУВСЯ ЮВИЛЕЙ ЗАСЛУЖЕНОЇ РІДНО-ШКІЛЬНОЇ УСТАНОВИ.— ЦІННА ПУБЛІКАЦІЯ.

Трицять літ істнування рідношкільної ґімназії в Яворові, що повстала в часі великого розмаху українського національно-культурного життя в Галичині напередодні світової війни (1908 р.), зазнала великих ударів у часі военного й повоенного лихоліття і переможно боретьсся з усякими перешкодами та трудноцами — це таний важливий факт нашого збірного національного життя, що його треба було, як слід, відзначити. Це й була ціль ювилейного свята ґімназії, що відбулося в днях 4. і 5. червня ц. р. Діловий Комітет під проводом директора д-ра І. Велигорського доклав усіх зусиль, щоб те свято випало гідно. Підготовляли й переводили його інтенсивно такі секції: пропаґандивна, редакційна (для видання альманаху), імпрезова, фінансова, декоративно-виставова, квартирунковa й харчова. Багато посвити виявили пані, що несли тягар прохарчування гостей.

Свято розпочалося в суботу (4. VI.) в годині 8.45 походом молоді й учительського збору і колишніх учителів та учнів з ґімназійного подвіря до парохіяльної церкви, де відправилось поминальне богослуження й панахида за пок. директорів, учителів, учениць, учнів і добродіїв ґімназії (крім катехита о. М. Кушпіта взяли участь у відправі вихованці яворівської ґімназії: о. І. Лопачак, канцлер Перемиської Єписк. Капітули та о. М. Худа, парох Малівської Волі). По богослуженні відвідано могили покійників на місцевім цвинтарі, опісля матуристи в числі понад 70 (перша матура відбулася в 1918 р.), зібралися в ґімназії під проводом кол. директорів Т. Ставничого й Ом. Назаревича, де

Д-р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

КОПЕРНИКА 36.

(Спогади з нагоди Зелених Свят).

Шкільною церквою моєї IV. львівської ґімназії була церква Св. Духа. Кожної неділі і кожного нашого свята ми ходили туди по екзорті на Службу Божу вулицями Уейського, Баворовських, Сапіги і Коперника. Вулиця Баворовських була положена далеко вище, ніж ними, і теперішній перший поверх бібліотеки Баворовських був тоді партером. Напроти цієї бібліотеки, при мурі, що окружав костел Марії Магдалини, росли морвові дерева, де підчас дозрівання солодких овочів можна було побачити бодай одного „четвертака". По другій стороні вулиці Сикстуської, там, де тепер вулиця Котляревського, Шашкевича, Музичний інститут ім. Лисенка і нещасна театральна площа, розтягався аж до палати Бельських при вул. Коперника один великий сад, що враз зі збереженою досі при вул. Сикстуській ч. 45, віллею становив одну цілість.

Весело ходили ми тими вулицями. Попереду „мікруси" від першої кляси почавши, потім щораз вищі — до достойників з чотирьома золотими пасками. Як ми тоді хотіли бути якнайближче тих найстарших! Що я дав би за те, щоб хоч раз у весняну соняшну неділю побачити себе оттак з трьома-чотирьома срібними пасками всередині безжурної учівської громадки, виглядати через залізну огорожу парку Сапігів за першими сніжинками та фіялками, надихатися свіжою зеленню узбіччя Цитаделі та на годинку-дві скочити по Службі Божій у день нашого свята до читальні „Оссолінеум" і попросити в покійного Чапельського якогось „мексиканського" Робінзона чи Жіль Верна „Подорож довкола землі у 80 днях".

Майже рівночасно з нами входили в церкву реалка з Камінної з о. Лежогубським та мужеська учительська семинарія з о. Гузаром. Його високу постать з циліндром на голові вже здалека було видно. Службу Божу відправляв наш незабутній катехит о. д-р Крипякевич, служили йому два його учні з IV-ої кляси і так училися літурґики, що була предметом релігії в тій клясі. В часі богослуження співали всі від „Іже Херувими" почавши аж до „Буде Імя Господне". Зачинав ті всі пісні о. Гузар. У тій церкві ми теж сповідалися тричі в рік. По сповіди цілий хідник коло церкви був покритий біленькими клаптиками паперу. Це були наші гріхи; такі малі, як ті клаптики та учівські руки, що їх дерли, і такі невинні, як білина тих клаптиків, на яких залишалися чорні плями букв з нашого обрахунку совісти. На єрейських молитовниках, що їх залишали в лавках питомці, ми вчилися церковно-слав'янської азбуки і мови. Читаючи голосно напис „Instructioni Cleri Religionis Firmamento Vovit Iosephus II Aug. Anno MDCCLXXXIII" на мармуровій таблиці, вмурованій у семинарицьку вежу, ми хотіли заімпонувати латиною тим з „реалки" і „препаранди", на яких дивились ми троха згори.

Ми полюбили ту нашу церкву і наших питомців. Вони імпонували нам своїми добре скроєними реверендами, робленими у таких майстрів, як Кобільник і Ковальський, своїми циліндрами та передовсім своїм співом. Куди їх університетським товаришам із фіолетними поясами до них! Часто по нашій Службі Божій ішли ми ще на хори до св. Юра, де вони співали. А від Великого Четверга то нас майже не було в хаті. Архиєрейська Служба Божа з умиванням ніг, Єрусалимська Утреня в нашій церкві, а передовсім „Плотію" на Воскресній Утрені в св. Юрі! Тоді не була нам приємна навіть військова музика коло митрополичої палати і сальви почесної сотні. Ми старались вміститись якнайближче митрополичого трону й капітульних лавок. Зачинають ту пісню священники; чути голоси офіціяла Білецького і крилошан Туркевича, Бачинського, Пакіжа, Пюрка, Чапельського, навіть старенького Петрушевича. Скінчили. Цілий храм заміняється в один слух. Ще знадвору гукнула сальва, а безпосередньо по ній упали два-три поодинокі стріли. Це певно якісь легіні зпід Сокільського, Писаного Каменя чи Кострічі, що думали в цій хвилині про свою Воскресну Утреню в Ріжні Великім, Ясенові Горішнім, Криворівні чи в Ілецькій церкві, і так спізнили свої стріли. Буде хлопцям касарияк, напевно буде!

Але ось уже співають вони, наші кохані питомці. Все в церкві стоїть мов у гіпнозі. Австрійські ґенерали та інші старшини в елеґантних гузарських, драґунських, уланських, артилерійських і піхотинських однострояx слухають нашої пісні. Слухають її Дунай, Мура, Ін, Белтава, Соча, Тиса. Слухає її галицький намісник із представниками краєвої влади, поважні гофрати та інші вищі золотокомірковці. Слухає тисячна маса вірних і то не лише нашого обряду. Вже давно пісня скінчилась, а люди ще насолоджуються нею. Або як ті наші питомці співали „Аллилуя" в часі Йорданського-

відбулося читання катальогів. При тому кол. учні оповідали про своє життя від тієї хвилини, як покинули гімназію. Були тут радісні моменти, але скільки болючих спогадів прориваюся крізь сміх і жарти, спогадів про хресний шлях української молоді, що йде в життя!... Спільна знимка учасників утревалила незабутню хвилину зустрічі на терені школи. Увечорі відбувся комерс у театральній салі гімназії при участи вчителів, матуристів з ріжних літ та представників громадянства. Численні промовці обмінювалися рефлексіями та спогадами...

Коли суботнє свято мало більш інтимний характер, то у неділю мало воно заманіфестуватися перед ширшим загалом. На неділю завітав на свято з Чайкович рудецького повіту старенький уже віком, та душею молодий о. Юрій Кміт, один з духових батьків нашої гімназії. В год. 9.15 рушив похід до церкви з гімназійними прапорами. Струнко йшли довгі ряди молоді, радісно били серця в такт гучних кроків. У церкві відправилось урочисте богослуження на інтенцію розвитку гімназії, а відправили його знову-ж вихованці явор. гімназії: о. І. Лопачак, о. В. Бучко, О. Хархаліс, о. М. Худа та о. Я. Щирба. Незабутньою залишиться в душах високопатріотична промова о. Ю. Кміта, що зворушила слухачів щирістю чуття та глибиною думки. Після богослуження молодь і гості вернулися зорганізованим походом до гімназії, де в год. 12-ій відбулося відслонення пропамятної таблиці в честь патрона школи Осипа Маковея — у вестибулі гімн. будинку (таблицю виконав різьбар Евген Прокопович — родом яворівець). При цій нагоді промовляв дир. д-р І. Велигорський та о. Ю. Кміт, що й довершив відслонення таблиці.

Після того на просторій гімназійній площі в тіні стразезних лип відбулася святочна академія з такою програмою: 1. Рідношкільний гимн; 2. Інавґураційна промова голови Кружка РШ д-ра М. Фільца; 3. Хор учнів: а) Про зруйнування Січи — муз. О. Кошиця, б) Курилася доріженька — муз. В. Барвінського; 4. Устні привіти; 5. Хор учнів: Ой, ізза гори — муз. М. Лисенка; 6. Відчитання письменних привітів; 7. Смичкова орхестра під проводом проф. Б. Левицького: а) Увертура до „Наталки Полтавки", М. Лисенка, б) Думка — В. Барвінського, в) Ковачок — Р. Придаткевича, г) Коломийка — О. Нижанківського; 8. Закінчення.

Устні привіти склали: ред. М. Таранько від Гол. Виділу „Просвіти" та культ.-осв. установ Львова, о. Ю. Кміт від перших орґанізаторів та основників явор. гімназії, д-р Р. Секела від економічних львівських установ; від місцевих установ: п. Івашна Паарова, проф. Т. Водяний, дир. О. Назаревич, о. Е. Ломницький, дир. М. Чопик, д-р С. Матвісів і М. Гарасим.

...і дентист ділово записує: парадентоза. Яка її причина? Найчастіше назубний камінь. Які будуть її наслідки? Розхитані зуби! Тому треба поборювати камінь при помочі Кальодонту. Це єдина паста в краю, яка має сульфоріцінолеат згідно з д-р Бройнліхом. КАЛЬОДОНТ усуває камінь не дає йому далі творитися. Зуби чищені Кальодонтом — все сильні і здорові.

KALODONT Проти назуб. го каменя

Письменні привіти надіслали: Преосв. Гр Лакота з пастирським благословенням; Гол. Управа „Рідної Школи"; Наук. Т-во ім. Шевченка; Гол. Виділ Т-ва „Просвіта"; д-р З. Кузеля від Українського Наук. Інституту в Берліні; інші установи в числі 42 (сорок дві) та 48 осіб.

Свято вшанували своєю приявністю оці найстарші організатори та працівники на рідношкільній ниві: о. Юр. Кміт, Йоан Вархоляк, Мих. Грабовський, Мих. Гординська, Павло Придаткевич, Андр. Молчко та Юр. Питлик

Після академії відбувся на гімназ. площі фестин, сполучений із спортовим пописом гімн. молоді. Закінчився ювилей виставою драми „Нахмарило" Б. Грінченка у виконанні учениць та учнів гімназії.

У днях 4. і 5. червня була відчинена для учасників ювилейного свята виставa праць молоді (на дереві, блясі, шклі та комбінованих).

Ювилейний Комітет видав завдяки ініціятиві й заходом д-ра Ів. Велигорського альманах „Трицятьліття гімназії Рідної Школи в Яворові". На його зміст складаються: „Історія гімназії РШ в Яворові" д-ра І. Велигорського, „Нарис історії рідношкільної орґанізації в Яворові" С. Харамбури, низка спомнинів учителів і кол. учнів (Т. Ставничого, Д. Ліськевича, Т. Водяного, В. Барагури, С. Харамбури, С. Бутурина), стаття о. Ю. Кміта про передісторію явор. гімназії, Р. К. про яворівський пластовий курінь, ред. д-ра І. Німчука про А. Хомика, В. Проня про робітню технічних наук та І. Гуцуляка про спів і музику в явор. гімназії РШ. Книжка приносить цінний матеріял для майбутнього історика рідношкільного шкільництва та буде гарною памяткою для всіх тих, кому дорога яворівська рідношкільна станиця

На Першій Українській Педагогічній Виставі побачимо в документах, матеріялах та образах шкільні, освітні, педагогічні, методичні, дидактичні й виховні засоби й досягнення українського народу в працях його центральних організацій, установ і товариств

го Водосвяття на Ринку, куди приїздив кардинал з золотистій кареті, а довкола нього гузари з витягненими шаблями, перед ним крилошанин Чапельський у фіолетах на коні з мисрополичим хрестом! Або на Боже Тіло, коли вікові мури на Ринку втягали у себе відгомін і леви в чотирьох наріжних криницях примикали свої роти, щоб струя води, яка бухала з них, не перешкоджала панам Нептунові, Діяні, Адонісові й Амфітриді слухати співу.

А як умер який львівський громадянин, то не було порядного похорону без співу наших питомців і найближча родина покійного жживала всяких заходів, щоб питомці з нашої Семинарії заспівали йому „Святий Боже" і „Вічную Память".

У році 1901. ми прощали наших коханих хлопців, що з цілою українською академічною молоддю їхали на сецесію. Поміж тисячною нашою публикою, яка зібралася в провізоричній буді, що тоді заступала невикінчений ще залізничий двірець, щоб відвести своїх синів і братів на далеку дорогу, був також один гімназист з одним золотим пасом і буквою „G IV" на гімназійній шапці...

По матурі наш контакт з Семинарією перенісся на вулицю Миколая і ми що дня мусіли хоч якої пів години покрутитися коло авдиторій, де відбувалися теольогічні виклади, поговорити і „повіцувати" зі знайомими нашими „питомцями", перестерегти „гешіхтів", щоб їх де не переїхав „електричний", або — сохрани Боже! — кінний трамвай (не було поганішої смерти від кінсько-трамваєвої), розпитати їх, як їм смакувала каша, чи їм удалися „ляйхенцуґи" та екскурсії на місто, а старших з четвертого року, чи їм чоботи до шлюбу не за тісні... Часто передавали ми їм часописи і книжки, повідомляли їх про наше життя в Академічній Громаді, а вони нас про свої товариства в мурах Семинарії. Взагалі звязок ми підтримували з ними ввесь час, і лише деякі соціялістичні та радикальні „дуби" трималися осторонь питомецьких реверенд.

Потім ми пішли за нашими професійними обовязками і лише рідко при принагідних стрічах у Львові, на якомусь весіллі чи празнику, згадували недавні студентські роки.

Прийшли великі дні народнього зриву. Я дістав наказ лишитись у Станиславові при тамошнім старостві, хоч серце рвалося до Львова. При важкій праці я ввесь час думав про Львів і з неспокійним серцем слухав вісток, які до нас доходили про події.

Під впливом вісток, що головні бої зосереджуються біля кошар Фердинанда, де недалеко мешкала моя мама, я пішов на головну почту і казав себе получити телефонічно зі Львовом. Притулив слухальця до вух і чув лише стріли з ручних та машинових крісів, так, що не можна було вести розмови з телефоністкою. Питаюся про вул. Городецьку. Телефоністка не розуміє мене, бо ввесь час машинові кріси грають свою пісню: тратата, тратата... І тоді охопив мене ще другий неспокій — про нашу Семинарію і про її мешканців. Що з ними діється, таж вони кілька кроків від головної почти!

На першому Йордані у своїй державі я репрезентував Повітовий Державний Комісаріят. Біля мене почесний курінь нашої піхоти в шоломах, на правім крилі витягненого мов струна подвійного ряду стрільців маяв полковий прапор. Чую короткі, уривані слова нашої команди, потім сальву, прапор знижується, музика грає український державний гимн. Стаю на позір, як не стояв ніколи перед ніякою австро-угорською ексцеленцією в час своєї військової служби. Очі наповнюються сльозами радости, кусаю мої губи, щоб не вибухнути голосним плачем. Але чому я не у Львові на Ринку і чому тепер не співає „Явився днесь Вселенній" хор львівських питомців?

— — — — — — — — —

З розбитим серцем я вернувся до того мого міста і зараз у перших днях пішов подивитися на Коперника 36. Ціла фасада семинарського будинку була засіяна сотнями дірок, де сховалися малі оливяні кульки. „Будеш ти довго памятати листопадові дні" — я подумав собі, дивлячись на цей будинок.

У цілім Львові я бачив румовища, і то не лише матеріяльні, але й румовища людських сердець. Все жило в якомусь страшному отупінню або сподівалося якогось чуда, вірило в те, що прийде якийсь князь з казки, визволить нарід та дасть інтеліґенції посади. Одначе чудо не приходило, а замісць нього спадали щораз важчі удари.

На щастя, почав брати верх здоровий самозбережливий інстинкт. Почалася послідовна конструктивна праця. Почали теж відбудовувати Духовну Семинарію. За щедрою підмогою Митрополита взявся до тої відбудови тодішній ректор о. д-р Теодозій Галущинський.

Минулася давня семинарська романтика, таксамо як вона минулася по вишневих садках приходств. Майже безупинно вимінювано старі, звітрілі цегли семинарського будинку новими, випаленими добре в огні війни та народнього зриву. Fabrica ecclesiae працювала так

Виселюють православне духовенство з Холмщини.

Варшава 10. червня.

З д. добре поінформованих джерел довідався Ваш кореспондент що наказом повітового старости в Білгораю на Холмщині Шаловського виселено за її межі **шістьох православних священників,** парохів усіх неетатових па-, рохій — філій білгорайського деканату.

Речинець поставлений староством, передбачує 2 тижні часу. Мотивів не подано.

Білгорайський православний декан **о. прот. В. Матвійчук** виїхав з метою особистої інтервенції до митрополита Дениса, що — як вже читачам „Діла" відомо — перебуває від Вознесення в Почаївській Лаврі, отже в центрі відомих подій.

МИТРОПОЛИТ ДІОНІЗІЙ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВАРШАВИ.

В останій хвилині довідуємося, що наказ виїхати з Холмщини дістали священники усіх зачинених владою церков (22).

Повідомлений про такий оборот справи **митрополит Діонізій переривае свій побут на Волині і вертається до Варшави.** Гром.

Меморіял суд. німців — базою чесько-німецьких переговорів.

Як подає Райтер, праський уряд ствердив, що меморіял судетських німців може бути базою дискусії.

ЗВЯЗКИ МІЖ НІМЕЦЬКИМ І ЧЕСЬКИМ СПОРТОМ ПЕРЕРВАНІ.

Провідник німецького спорту фон Чаммер заборонив німецьким спортовим організаціям брати участь у спортових імпрезах, у яких виступають чеські клюби або змагуни.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ПОГОДИЛАСЬ НА ВИСИЛКУ БРИТІЙСЬКИХ ОБСЕРВАТОРІВ.

У висліді чесько-британських розмов британський уряд зіменує своїх обсерваторів у Чехословаччині. Ці становища обійме британський консуль у Ліберці та полковник, призначений до британського військового атташе у Празі.

Оба обсерватори матимуть необмежене право порушуватись на терені Чехословаччини. Вони будуть мати звязок зі своєю владою та з чехословацькими органами.

„ПОЧЕСНА ІСТОРИЧНА МІСІЯ" ЗАКАРПАТТЯ.

В інтензивній агітації на Закарпатті комуністи висувають на перше місце гасло: „Закарпаттю припаде почесна історична місія, воно стане помостом, що получить СССР з Чехословаччиною".

У більших закарпатських містах появилися летючки з винятками з промов Сталіна і Ворошилова.

Протестантське духовенство присягає на вірність Гітлерові.

Як інформують з протестантських кол, 75% протестантського духовества вже зложило присягу на вірність Гітлерові.

ЛІКВІДАЦІЯ СТУДЕНТСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ТОВАРИСТВ.

Німецька влада розвязала в Австрії всі католицькі організації студентів. Їхне майно переняли гауляйтери поодиноких австрійських країв.

Після припинення діяльности Союзу Українок.

З НАСТРОЇВ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

Від одного з наших громадян, який багато їздить по краю та має змогу стрічатися з різними колами населення як міського, так і сільського, довідуемося цікавих рїчей про настрої серед українського жіноцтва у звязку з припиненням діяльности Союзу Українок. Ось що оповідає наш інформатор:

Удар, який постиг Т-во „Союз Українок", викликав величезне вражіння між жіноцтвом, зокрема сільським. Коли говорити з селянками про розвязання, точніше завішення Союзу Українок, вони не можуть скрити своїх почувань і просто плачуть з жалю за своїм товариством. Неменший відгук спричинила ця подія і між інтеліґентським жіноцтвом у повітових осередках. Загалом щойно тепер виявилося велике привязання українського жіноцтва до своєї організації та велика пошана до неї навіть у тих одиниць, що досі не були її членами. В тих селах і містеках, де досі не було Союзу Українок, жіноцтво просто соромиться цього і заявляе, що тепер, „колиб дали змогу працювати, то ми і в себе зараз заложимо Союз Українок".

Треба далі ствердити, що потрясення, викликане припиненням діяльности Союзу Українок, не належить до тих, які паралїжують волю і спричинюють психічне заломання. Радше навпаки: серед широких мас жіноцтва можна вичути немов якесь піднесення і завзятість. У цій поставі нашого жіноцтва є може і дрібка гордости, що — мовляв — „ми пішли на перший вогонь"; є теж велике довіря до свого проводу, який „чейже продумає якийсь спосіб, щоб ми дальше жили і працювали"; а може попросту це здоровий інстинкт жіноцтва, який навіть серед катастрофи каже зберігати рівновагу духа, гідність та своєрідний оптимізм. На всякий випадок жіноцтво не втратило голови і вийшло з останніх подій загартоване.

І не тільки серед жіноцтва, але й серед загалу громадянства, яке досі може дещо легковажно ставилося до жіночої організації, розвязання Союзу Українок викликало помітне вражіння. Щойно тепер громадянство зачинає розуміти, яку ролю виконував Союз Українок, виховуючи тип активної жінки-громадянки. Не стало дрібної муравлиної праці українського зорганізованого жіноцтва і нагло повстала якась порожнеча, що з нею годі уявити собі правильне функціонування національного організму. Що втратилиб наші установи, зокрема кооперативні, колиб цей стан мав довше протягнутись — зайва річ говорити. Загалом Союз Українок — це сьогодні одно з найпопулярніших товариств у краю, яке серед усіх кол населення тішиться великою симпатією та признанням.

справно, як у св. Петра в Римі чи у св. Стефана у Відні.

Мої звязки з Семинарією кріпшали; мені припала честь стати її правним дорадником.

В тій самій церкві, де я вперше служив до Служби Божої, я вінчався рівно 17 літ тому. Вінчав нас о. ректор, дяками були очевидно чащі кохані питомці.

По повороті Того, що як незломний вождь обороняв Своїми могутніми грудьми поручену Йому паству і не уступив з позиції, відбудова Семинарії йде в незвичайно скорому темпі дальше та завершуеться основинами при ній Богословської Академії.

Завдяки ній піднісся високо рівень освіти нашого молодого духовенства. Історія нашого народу золотими буквами запише прізвища тих, що в страшних часах повоєнного лихоліття створили цей могутній монумент для хвали й добра Церкви та народу.

— — — — — — — —

І знову кінчається академічний рік. Хлопчиська кують на всі заставки до річних іспитів, а в останніх днях принесли мені і поставили на катедру цілу гору індексів до підпису. Підписуюсь механічно і скоро, щоб заощадити собі якнайбільше часу до викладу, бо Академія — це не давній австрійський факультет права і певно всі потверджені фреквентації відповідають фактичному станові. Одначе при деяких моїх підписах рука моя йде поволіше і хотілаб, щоб моє прізвище було не знати як довге. Таке побажання виринає у мене саме там, де моїм безпосереднім сусідом є ніхто інший, лише — Митрополит Андрей. Я удостоївся того, що один з найбільших наших митрополитів по цей і той бік Збруча виступає в тій самій студентській виказці, як рівний мені член професорської колеґії нашої Богословської Академії. Що за честь, що за радість для мене!

Надходить Празник Сошествія Св. Духа, празник семинарської церкви і водночас символічне свято нашої Академії, що в тій хвилині випускае, як це вже робила понад 150 літ, нову серію Христових воїнів.

Церква прикрашена молодими берізками. В повітрі своєрідний запах зеленосвяточного маю і кадила. Правиться торжественна академічна Служба Божа. В лавках професорський збір, гості, всі студенти і багато вірних. Целебрансові і „сослужачим" та діяконам відповідае такий самий хор, який я чув за моїх молодих літ. Мрію серед чудового співу того хору, а білий дим кадила снуе найкращі хвилини мого життя, які я пережив у тім Божім Домі від хвилини, коли я вперше як одинацятилітній ученик першої ґімназіяльної кляси сидів там праворуч у першій лавці, аж до нинішнього дня, коли сиджу в тій самій церкві, також у перших лавках, але в іншому характері, як тоді. В цій хвилині чую могутню пісню. Здається мені, що падуть слова команди: „До молитви!", що воркотять бубни, що грають труби. Права рука хоче мимоволі спрезентувати зброю, ліва прирости до швів. Це „Аллилуя" на ноту пісні перед боем „Vater, ich rufe Dich!" Чудовий спів несеться дальше. Ті самі потрійні „Господи помилуй" у часі Єктенії Сугубої, якими я так любувався у св. Юрв. Та сама Херувимська пісня. Зближаеться кінець Служби Божої. Хор співає: „Да исполняться уста наша хваленія Твоего, Господи" Січинського. Яка прегарна пісня, яка лагідна і часом яка сумна! Чи може не співае тої пісні лагідний весняний вітрець знад обох Бистриць, чи не співають її зелені лози лугів обох тих сестер? Ех, якби ще Ви заспівали ту пісню там, де вона вродилася, в якійсь підгірській церковці коло Станиславова!

З нагоди Великого Свята сам Митрополит має проповідь до своїх студентів. Усі слухаемо з запертим віддихом викладу: подивляемо його ясність, тонку дистинкцію та його ґранітні основи.

Після Служби Божої — спільний обід у семинарському рефектарі. Всюди зелень і квіти. З семинарського саду несуться сильні пахощі ясмину. Беру одну його галузку зі стола і ховаю в портфель як дорогу памятку. На високому подіюм грае студентська орхестра; чергуються чудові наші пісні стрілецькі, лемківські і ті, що їх співали наші діди, і ті, якими мене малого усипляла моя мати. О. ректор вносить тост у честь Митрополита. Дивлюся в Його усміхнене лице. Лунае „Многая літа" зі сотень молодих, сильних грудей. Неодному з нас у цій хвилині звенить в ухах невмируща студентська пісня: „Vivat Academia, vivant professores!" Мені здається, що я десь тепер у Гайдельбергу, Єні чи Інсбруку. Дотикаю грудей і хочу знайти на них студентську жовто-блакитну ленту...

Але все, що гарне, тривае, на жаль, коротко на цій землі. Ідемо ще в семинарський город на спільну знимку. Серед сотень лиць вибиваються два ті самі: одно живе між нами і там вище під аркадами друге в камені...

Тепер час, кохані хлопці, йти на Личаківський цвинтар, бо маете ще нині „творити воспоминаніе усопшому рабу Божому ерееві Маркіянові", вашому старшому товаришеві.

Але останні події викликали теж деякі небідрадні явища. Маємо на думці намагання деяких кол використати створену ситуацію для себе. В кількох повітових містах відбулися вже навіть наради деяких наших людей над тим, „куди жіноцтво має тепер пристати". Замішання між жіноцтвом спричинила теж одна газетка, яка без порозуміння із львівським проводом кинула тепер гасло творити жіночі секції при національних товариствах.

Розуміємо добре, що жінки, які перейшли школу Союзу Українок, це цінний елемент і кожна організація радо прийнялаб його у свої ряди. Всеж у даній ситуації ніяка установа не повинна керуватись егоїстичними спонуками, але мусить мати на увазі добро загалу. А це добро вимагає збереження в тій чи іншій формі **цілости українського жіночого руху.** Незалежно від того, яка доля постигне Союз Українок, **жіноцтво на місцях не сміє робити нічого самочинно і повинно вичекати на директиви згори.** Бо 60-тисячна армія українського зорганізованого жіноцтва тільки тоді залишиться поважним чинником у нашому національному житті, коли вона не розгубиться по кількох товариствах, а збереже свою єдність та суцільність.

При всякій простуді треба памятати про щоденне, правильне випорожнення і тому вживайте склянку природної гіркої води **Францішка Йосифа.** Спитайте лікаря.

32 ге бомбардування Аліканте.

500 УБИТИХ І 2.000 РАНЕНИХ.

В пятницю вполудне 5 національних літаків збомбардувало Аліканте, вбиваючи 5 осіб і ранячи 15.

Є це вже 32-ге бомбардування міста від 25. травня. Летунські бомби вбили там разом 500 осіб, ранили 2.000.

ПОРТ ГАНДІЯ ЗНОВУ ЗБОМБАРДОВАНИЙ.

Як подає Райтер, національні літаки знову скинули на Порт Гандію 6 бомб; затонув один еспанський пароплав.

ЗАТОНУЛИ ДВА БРИТІЙСЬКІ КОРАБЛІ.

Підчас національних налетів ушкоджено два британські кораблі: один у Кастельйоні, другий в Аліканте. Тепер вони оба затонули.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

З польської преси.

„Політика" вияснює своє становище до декларації УНДО.

„Політика" з 10. ц. м. принесла на 1-ій сторінці товстим друком статтю п. н. „Ще в українській справі", яка має декларативний характер (підписана також „Зеспул") та появилась унаслідку гострої реакції української преси на попередню голосну статтю того часопису у справі декларації УНДО. Тому, що згадана перша стаття „Політики" викликала в цілому українському громадянстві велике порушення, передаємо і це доповнення, чи радше вияснення у повному тексті. Одночасно — звертаючи лише увагу, що нинішня декларація значно відбігає від первісного і тону і змісту становища „Політики" у позитивному сенсі і тому є додатнім проявом (дарма, що засадничий підхід „Політики" до декларації УНДО, як до „помилки", ріжниться діяметрально від нашого погляду на цю справу), — стримуємося покищо від усяких ближчих коментарів та заповідаємо, що цій справі присвятимо згодом окрему статтю.

Текст статті „Політики" звучить:

„Наша стаття п. н. „Нещаслива заява УНДО діждалася дуже численних пресових відгуків. Однак з прикрістю мусимо стверднти, що її зміст був часто інтепретований незгідно з замірами автора. Це торкається передовсім відгуку, що його згадана стаття викликала серед українців Червенської Землі, та який виявився головно в обширній статті п. посла Володимира (в тексті оригіналу помилково сказано „Василя" — Прим. Ред.) Кузьмовича, одного з найчільніших провідників УНДО, поміщеній у щоденику „Діло"". Отже почуваємось до обовязку спростувати враження, що його може нещаслива стилізація статті, чи радше її неуважна лектура викликала у деяких читачів і критиків. Зокрема стверджуємо, що:

1) Лінія національної політики, яку від давна вів наш часопис, не підлягла найменшій зміні. Вона полягає на підкреслюванні спільних інтересів польського й українського народу в обличчі російської небезпеки і на змаганні витворити умовини, які психічно уможливилиб тісну співпрацю обох народів на випадок вибуху конфлікту з Росією. Зокрема вважаємо, що українці, які живуть у Річипосполитій, повинні діставати науку у народніх і середніх школах в рідній мові, мати власний університет та участь у територіяльній самоуправі, зі збереженням усіх прерогатив польського населення.

2) Не відмовляємо українському населенню права висувати політичні постуляти, бо навіть Секретаріят Порозуміння, якого устами промовляє проф. Грабський, один із найзавзятіших ворогів українців, не відмовляє їм цього права. Зате застерігаємо собі змогу критично оцінювати ефект, що його можуть викликати висувані в певній хвилині в певній формі постуляти українців. Вважаємо також, що з факту, що українці висували якісь постуляти, не виходить, щоб ми в кожному випадку мали на них годитися.

3) Ми далекі від іронізування на тему українських визвольницьких боїв, бо ста-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 10.

І. БИЛИНА.

Нечиста сила.

Не люблю розказувати про незвичайні чи надприродні речі, бо люди беруть їх звичайно з другої руки і в них мало хто вірить. Але тому, що те, про що хочу розказати, я сам пережив і як читач побачить, воно зовсім вірогідне, розкажу.

Було це перед війною в 1911 році. Я був на третьому році філософії і мешкав в Академічнім Домі. Тоді, як відомо, Львів був повний студентів-українців, емігрантів з Наддніпрянщини і з них кількох мешкало в Академічнім Домі.

Сірому галицькому студентові важко було приступити до одного з таких емігрантів, бо вони звичайно приставали тільки з соціялістичними діячами, провідниками молоді і паннами-студентками. Всеж мені пощастило зазнайомитися ближче з одним емігрантом. Це був, як казали, визначний хемік, який у Росії був замішаний у *бомбову* справу і мусів утікати за кордон. Назівався Ш-ський, був шляхтич і визначався незвичайно делікатною поведінкою в товаристві. Доволі сказати, що заки подав кому руку, наперед витирав долоню поза спиною у хустинку. Це тому, що йому дуже пітніли руки. Зрештою, був дуже нервовий і можливо хоровитий.

Я зазнайомився з ним при такій *нагоді*:

Було це на початку червня, в неділю по полудні. Був гарний день. У такі дні Академічний Дім звичайно пустів, бо його мешканці виїжджали масово на село, чи то виходили на місто, до парку, на проходи. Зокрема тої неділі ще був приїхав Блеріо чи якийсь інший летун зі своїм одноплощинником, щоб показати львовянам свій лет, і через те в Академічнім Домі буквально не лишився ані один студент. Лишився тільки я. А лишився тому — ніяково до цього признаватися — що я вже був дійшов до третього року університету, а зі свого предмету — історії, не вмів ще нічого. Я на першому році почав студіювати стислу філософію, на другім математику, а на третій переписався на історію. Щоб не переписуватися ще четвертий раз, (що очевидно значило прогавити університет) і змарнувати життя, я взявся „кути" ту історію, так, що не міг навіть неділі посвятити відпочинкові. Крім цього я взяв собі за спеціяльність середньовічню історію середущої Европи, хотячи, висловлюючися образово, через той міст дійти до зрозуміння історії наших князів, що зрештою мені й досі не вдалося.

Можна собі уявити, що мені самому на цілий Академічний Дім — я мешкав на другім поверсі — було сумно і ніяково. Сумно тому, що другі бавилися і веселилися, а я сидів над книжкою, ніяково — чому? не знаю.

Це був час, коли люди вже почали пробомкувати про війну. Мариво війни мене не страшило, бо я не вірив у вибух війни. Але мене цікавило і переймало — все одно, з якої причини — те, що собі наш нарід розказував у звязку і внаслідок воєнних звісток. А саме розказував, як це собі певно кожний пригадує, про світляні хрести, що появлялися на небі, про виродка серед тварин і людей. В якімсь підльвівськім селі в однім домі мали навіть появитися „духи", а це проявлялося в тім, що вночі завсіди в одній порі щось кидало по хаті бараболями, буряками то цибулями. Якщо це була правда, то була це добра примітивна прогноза куль і стрілен, що почали підчас війни лякати нарід.

Отже коли я так тої неділі сидів у своїй кімнаті, позираючи час до часу у вікно, чи не летить людська птаха, я почув нагло на коридорі якийсь, доволі сильний стукіт. Це було так, якби раптом переїхав попри дім вантажний віз. Я насторожився. Що це моглоб бути? Напад?.. Завалилася стіна чи стеля?.. Мені забилося серце.

За хвилину стукіт повторився. Додаючи собі відваги, я кинувся до дверей. Глянув на коридор — не чути і не видно нічого. А прецінь стукіт був близько моїх дверей.

Мені ще більше забилося серце. Я вже почав думати про духи, що то кидають, чим попало, по хаті...

Але знов додаю собі відваги, — я-ж був соціяліст і раціоналіст! — затріскую двері і щоб скоріше забути немиле враження, беруся назад до скриптів.

Та що! За хвилину стукіт або радше гуркіт знов повторився.

Думка про духи стає настирливіша. Але я не даюся і вмовляю в себе, що це може якийсь товариш робить мені збитка, гримаючи десь до дверей і втікаючи, щоб мене настрашити і відвести від того, щоб я вчився. Є такі заздрісники на світі!

Підходжу на пальцях до дверей, потихеньки відчиняю, вихиляю голову на коридор і жду. Дійсно зачинає гримати, але не орієнтуюся де, бо нікого не видно. Що за лихо?!

Виходжу на коридор і голосно кашляю, щоб видати хрещений голос. Та тоді чую в сусідній, зараз коло моєї, кімнаті, де мешкав Ш-ський, виразний стукіт до дверей зі середини і благальний і перестрашений голос Ш-ського, якісь слова, з яких лише розумію „якась нечиста сила"...

Можна собі уявити, що в першій хвилині це на мене так подіяло, що справді вірю в появу

вимось з пошаною до всіх рухів, опертих на ідейному підложжі.

4) Не твердимо, немов декларація УНДО була видана з намови Німеччини, хоч таке враження мали деякі кола. Твердимо тільки, що колиб так було, то українська помилка булаб ще важча, ніж та, яку дійсно зробили. При цій нагоді мусимо підкреслити велике обурення, що його викликав серед українців сам здогад, що ту декларацію могла інспірувати німецька політика, свідчить позитивно про державні настрої провідників найбільшої української партії у Польщі. Польське громадянство рішуче не доцінює легалізму провідників українського руху в Червенській Землі.

Зате твердимо і завжди будемо твердити що оголошення тієї декларації в теперішній хвилині було кроком помилковим, який не влекшить остаточної нормалізації польсько-українських відносин, але її утруднить. Був це крок, спрямований проти польської закордонної політики. Поминаємо факт, що зібрані докладніші інформації справді стверджують, що та декларація справді повстала під впливом розвязання „Союзу Українок", а не під впливом якихось чужинецьких порад. Її наслідком було скріплення совітофільського і чехофільського табору в Европі й у Польщі. Це річ совісти українців у Червенській Землі оцінити, наскільки таке скріплення лежало у справжніх інтересах їх народу.

Колиж підходимо до цієї справи з погляду внутрішньої політики, то мусимо ствердити, що висуваючи у нашій статті вимогу щоб декларація не змінила національної політики Польщі, ми передбачували тільки можливість загострення курсу супроти українців, а не — як вони мабуть сподівалися — її злагіднення унаслідку того кроку. Дійсність вже доказала, що ми не помилялися і що дійсно декларація спричинила не поправу польсько-українських відносин, але виразне їх погіршення. Тому в цій хвилині не пора думати про полеміку з групами, які змагають до співдіяння обох народів, але радше про те, щоб по змозі запобігти кепським наслідкам останнього виступу, однаково шкідливого для Польщі, як і для української справи".

З українського життя у ЧСР.

ВІДКРИТТЯ ФІЛІЇ Т-ВА „ПРОСВІТА" У БРНІ.

Заходом д-ра М. Слюсара та цілого гурту інших українських громадян у Брні повстав перед кількома місяцями у Брні Організаційний Комітет, що занявся підготовними працями до заснування філії Т-ва „Просвіта" у Брні. Потребу культурно-освітнього товариства у Брні, яке малоб безпосереднє відношення до потреб місцевої української кольонії з одного боку та Підкарпаття з другого, відчували всі тим більше, що філії Т-ва „Просвіта" вже якслід функціонували у Празі та Братиславі, тоді як брненський осередок культурного життя в цьому відношенні залишався позаду. Філія Т-ва „Просвіта" у Брні тим потрібніша, що саме коло того т-ва можуть збиратися всі українці без огляду на їх походження та переконання. Під зручним веденням підготовної праці Організаційний Комітет на чолі з судовим надрадником Дубом довів справу до успішного її завершення.

Саме дня 6. червня ц. р. у Брні відбулися установчі збори, на які прибув сам голова Матірнього Т-ва „Просвіта" в Ужгороді д-р Ю. Бращайко. На двірці зустріли його представники Організаційного Комітету — голова д-р Дуб, заступник д-р М. Слюсар і члени п. М. Сигериз та проф. Т. Монюк. Установчі збори відкрив д-р Дуб короткою промовою, в якій передовсім привітав присутніх гостей, членів і представників, зокрема голову Матірнього Т-ва в Ужгороді д-ра Ю. Бращайка, д-ра Опоченського та представників преси. Відтак збори вшанували повстанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою память померлого президента-визвольника Т. Г. Масарика, як добродія та мецената Матірнього Т-ва „Просвіта" в Ужгороді, після чого одноголосно вибрали президію установчих зборів у складі: д-р Ю. Бращайко — голова зборів, інж. Франтик — секретар перший та інж. Пасіка — секртар другий.

Голова Матірнього Т-ва д-р Ю. Бращайко, дякуючи за обрання провідником установчих зборів, у прекрасній промові подав короткий огляд історії Т-ва „Просвіта" в Ужгороді та всесторонній перегляд її доцьогочасної діяльности, зокрема — культурно-освітньої, видавничої і театральної. Факт заснування філії у Брні вітав, як дальше досягнення наших культурних змагань і висловив надію, що ця філія слідом за праською та братиславською буде плекати нашу культуру на цілій моравсько-шлеській землі серед українців та братнього чехословацького народу. Відтак на пропозицію голови зборів ухвалено денний порядок з доповненням точки про прочитання та принятя статуту.

Д-р М. Слюсар перечитав привітні письма від о. Августина Волошина, посла до парляменту Ю. Ревая та ін. Статут принято згідно всіми голосами.

На пропозицію окремої комісії вибрано Управу філії Т-ва „Просвіта" у Брні в такому складі: голова надрадник д-р Дуб, заступник д-р М. Слюсар, секретар інж. Франтик, другий секретар інж. Пасіка, скарбник п-і Е. Готфрідова, господар п. М. Сигерич, члени: д-р Ліщинський та д-р Ольшевський. Члени освітньої комісії: проф. Т. Монюк і д-р Чолій. Бібліотекар п-і Мацієвичева.

Після офіційної частини установчих зборів відбулися свобідні розмови членів і гостей новозаснованого товариства. Слід відмітити промову новообраного голови Т-ва д-ра Дуба, в якій він подав огляд діяльности та заслуг перед Т-вом голови Матірнього Т-ва д-ра Ю. Бращайка, як мецената Т-ва і громадянського діяча, та промову останнього, як відповідь на оцінку своєї діяльности, в якій д-р Ю. Бращайко переповів історію будування дому „Просвіти" в Ужгороді, вказавши на всі ті труднощі, що стояли та ще й досі стоять на шляху до успішного завершення цього шляхотного завдання. Зокрема бесідник підкреслив значіння „Просвіти" як всенародньої установи та висловив надію, що і на брненському ґрунті „Просвіта" стане не тільки новим вогнищем нашого культурного життя, але також обединючим осередком усіх українців без огляду на їх переконання.

Після зборів відбулося перше засідання Управи при участи голови Матірнього Т-ва д-ра Ю. Бращайка, що намітило низку важних завдань, які брненська філія має намір здійснити. З них можемо відмітити — поза чисто адміністраційними справами — справу стипендійного фонду, просвітянського пресового органу, бібліотеки та читальні.

Слід зазначити, що установчі збори пройшли в поважному діловому тоні, що можна завдячувати Організаційному Комітетові. Зі свого боку бажаємо брненській філії та її Управі якнайкращого успіху в її діяльности на користь і славу українського народу.

М. Вітровський.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 12 червня (31 травня) 1888.

ЧОМУ ЗРІКАТИСЯ СВОГО СЛОВА.

На першому місці „Діло" друкує письмо, яке „Народня Рада" вислала до міністра освіти д-ра Гавча у справі українських паралельних кляс у гімназії в Перемишлі. „Народня Рада" просить міністра, щоб створив при тих клясах підготовну клясу, бо тому, що ані в самому Перемишлі ані в сусідних повітах нема ані одної чотироклясової народньої школи з українською мовою навчання, нема де підготовити дітей до паралельних кляс гімназії. Крім того „Народня Рада" просить, щоб міністр створив у Перемишлі чотироклясову народню школу з українською мовою навчання.

Друкуючи це письмо „Діло" закликає українців Перемишля та перемиських околиць, приватних людей та цілі громади і деканати, вносити у тій справі петиції до міністра освіти. І закликає вносити ці петиції у рідній мові:

„Розуміється, що письма до міністра — як і взагалі всюди — можна і треба писати по руськи. Наші люди чомусь бояться руського письма, пишуть до Відня по німецьки, а тим нерва самі собі шкодять. Знаємо один приклад, що руський священник з Галичини, вносячи петицію до державної ради у справі свого покривдження, вніс її не по руськи, але по німецьки. Його петицію віддали петиційній комісії. Якби вона була писана по руськи, комісія булаб придїлила її послові о. Озаркевичеві, членові тієї комісії, але що була писана по німецьки, то віддали її німцеві, а той справу зовсім не так зреферував, як міг би був зреферувати посол русин. Можуть всі народи Австрії писати до Відня по своему, чому тільки одні русини мають зрікатися свого слова?!

НЕ ДРАЗНИТИ НІМЦІВ!

„З Парижа повідомляють, що урядовці і вся служба східної залізниці дістали гострий наказ оминати всього, що могло би дразнити німців на границі.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР НЕ ВИДУЖУЄ.

Почдам, 12. червня. Труднощі при проковтуванні не уступили ще зовсім. Вчорашній день перебув цісар добре, але під вечір появилася гарячка.

Вартости тривкі і ті, що проминають.

В однім товаристві вели розмову на тему розваг і еволюції смаку широкої публики. Йшло про те, яку найбільшу пристрасть любить ця публика: театр, кіно чи спортові змагання?

Переважав загальний погляд, що смак є дуже мінливий і химерний та не відомо, від чого залежить. Нині мода на те, завтра на що інше, але чому саме так, нікому не вдалося прослідити.

Один з присутніх, якого знайомі вважали гарячим аматором-психольогом, з увагою прислухувався дискусії і врешті таке сказав:

— Мода на розваги справді часто змінюється, але не у всіх напрямках. Візьмім наприклад нахил до азарту, до гри. Тут від віків нічого не змінилося і не зміняється. Багато людей скоро забуває про снобістичну вірність моді і коли трапиться нагода, користають з такої пристрасти, як гра. Азарт — цеж одна із найбільше шкідливих недуг суспільства, бо ніхто не має права для тимчасової химери ставити на карту часто добуток цілого життя. Вправді є й такі, що і азартові признають якісь вартости, але я переконаний, що вони самі не вірять у щирість своїх аргументів.

— Чи ви є противником всякої гри?

— Ні! Протестую тільки проти азарту Зате гри неазартові є зовсім гарною розвагою, а нераз навіть мають дуже корисне суспільне значіння. Маю на думці гру на Клясовій Льотерії. Наша Льотерія має дві постійні вартости: емоційну і матеріяльну. Тому, що ця гра не має нічого спільного з азартом, хоча дає емоцію і змогу вигри, є вона найкращим засобом поборювання азарту. Я теж противник азарту маю вже в кишені „пятку" льосу до першої кляси сорокдругої Клясової Льотерії і з чистим сумлінням раджу кожному з вас піти за моїм прикладом.

—o—

духів. Але слава Богу, — думаю собі, — що хоч не я сам у домі, але є ще хтось зі мною!

— Що, що сталося?!

— Кажу-ж вам, товаришу, — тим самим благальним і перестрашеним голосом говорить Ш-ський, — якась нечиста сила замкнула мене і не можу вийти! Зробіть ласку, відчиніть!

Мені зробилося смішно, що він раз-ураз говорить про нечисту силу, але знов новий ляк зібрав мене, бо я собі подумав, що може він зійшов з глуздів і я опинився у домі з божевільним.

— А деж ключ? — питаю. — Та ключа нема в дверях! Пождіть хвилину, я збіжу на долину по ключ.

Ми звичайно виходячи з дому, лишали ключі в шафці на гачках на долині коло сторожівки.

Відходячи, чую далі, як Ш-ський говорить про нечисту силу, але вже не стараюся зрозуміти, що.

Я збіг надолину, але ключа від кімнати Ш-ського нема. Стукаю до сторожа, щоб узяти витрих, але сторожа нема. Певно пішов глядіти на лет Блеріота. Що мені робити? Задиханий біжу назад на другий поверх, щоб принайменше Ш-ського заспокоїти, що жадної нечистої сили нема.

Колиж зближаюся до дверей, Ш-ський стоїть уже зніяковілий, але все ще переляканий, у відчинених дверях.

— Якже ви відчинили?

— Та бачите, товаришу, я по обіді положився спати, але передше замкнувся і, не думаючи, витягнув ключ і сховав до кишені. Збудившись, забув, що я сам сховав ключ. А то справді я думав, що якась нечиста сила мене замкнула.

Літературна сторінка.

Чим школа помогла письменникам.

Недавно один французький журнал для приємности своїх читачів звернувся до ріжних письменників із запитом: чи їх шкільна наука стала їм у пригоді у письменницькій професії? Ясно, що запит дістали тільки професійні письменники, які живуть виключно з пера і ясно, що у Франції у 99 відсотках письменники живуть лише із своєї професії.

Як можна догадатися — відповіді були ріжні. Письменниками стають добрі і злі учні, часто навіть такі, що з літератури у школі не мають найліпших нот. Один із найбільших сучасних поетів (краще не називати всіх по імені) сказав: „Вплив моїх шкільних студій на мою професію був скоріше негативний. Я був дуже поганим учнем і дуже пересічним. Мої професори були в розпуці, коли побачили, що я здав матуру".

Другий поет каже: „Я скористав із школи незвичайно багато. Головно з клясичних предметів. Мої вчителі були вийняткові — вони не тільки навчали мене, але вказували мені напрям. Я хотів іти на політехніку, а вони звернули мене на гуманістичний виділ".

Один повістяр сповідається так: „Для моєї бідної родини піти до гімназії це була нечувана річ. У школі я не мав нікого довкола себе, хто цікавився би літературою. Ніщо не підготовило мене до неї, тільки мої власні нахили. Я читав повісти не думаючи про працю їх авторів. Скінчивши гімназію я вступив до адміністраційної служби і сидів за віконцем магістратської каси. Тоді не можна було і думати про літературу".

Після такого категоричного заперечення впливу шкільних студій, один член Франц. Академії заявляє: „Цим студіям я завдячую багато і від перших років школи залежало вже все моє літературне виховання. Але не вчителі мене спрямували на цю дорогу, а сам предмет студій".

Один член Академії Гонкурів добачує вплив тільки наполовину: „У нашій душі так дивно все разом переплутане. Усі ми любили літературу, але я особисто цікавився історією. Вплив школи переплітався теж з іншими впливами. Письменник, який завдячував би свій талант тільки школі був би дуже нужденним письменником".

Один визначний поет кінчає свої признання так: „Мене проганяли з ріжних гімназій. Тепер цього жалую, бо це поганий приклад для молодих"...

Саме тепер, коли наші учні вернуться до дому із свідоцтвами, добре булоб звернути їм увагу, що погана нота не є ще доказом таланту, таксамо як і добра не є ще остаточною підставою успіху в житті. Та найважніше те, що в нас нема досі професії письменника — ніхто не може жити надією, що зможе заробляти на хліб (на масло і додатки) пишучи повісти, новелі, драми або вірші.

Більшість із письменників, що не вчилися шкільних предметів багато працювали поза школою. Найчастіше буває так, що багато з того, чого вчать у школі пізніше не залишається в памяті, але ще певніший факт: „що з порожнього не наллеш" і коли хто не має знання з ніодного предмету то не має з чого черпати у письменницькій праці. Справжній письменник може використати знання з усіх царин науки і часто потребує доповнювати свою освіту у всіх напрямках.

Одною з найбільших перепон для розвитку наших письменських талантів є недостатня знайомість рідної літературної мови. Шкрала, найчастіше чужа, такої підготови нашій молоді не дає. Треба нераз довгих літ, щоб скінчивши школу вивчити літературну мову наново самому при допомозі лектури. А в цій праці треба пробиватися таки самотужки, бо нема ні відповідних граматик ні словників ні середовищ, де можнаб розвіяти всякі мовні сумніви. Тимто можна сміло твердити, що всі наші письменники вчаться у власній приватній школі.

ДОБРА МАТИ ЗНАЄ,

що між книжковими нагородами за добре свідоцтво повинна знайтися теж

ЩАДНИЧА КНИЖЕЧКА

Земельного Банку Гіпотечного у Львові,

ул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11).

Повість про єдине досмертне кохання.

Французька письменниця Маргеріта Аду видала нову повість. Її дебют 20-кілька років тому звязаний із славою, з якої вона живе; її нагороджена і в сотні тисяч продана повість „Марія Кляра" досі не забута. Маргеріта Аду живе на провінції, тихим життям, далеко від паризького літературного руху. Її нова повість „Лагідне світло" на перший погляд робить враження старомодної; вона не звернула на себе живішої уваги публики, тільки критики присвятили їй симпатичні статті. У заголовку є гра слів, тому, що слово „світло" — люмієр однозначне із прізвищем геройки повісти Люмієр так, що можна це розуміти теж „Лагідна Люмієр". М. Аду оповідає нам сумне життя сиротки, залишеної змалку без батька та матері. Дівчинка вчиться жити самотньо і мовчки. Її першим приятелем є песик. Цей песик змальований без сентиментального прибільшення, без символічних натяків на підсвідому глибину тваринн. Песик „Ту" приятель Еглянтини Люмієр це живе створіння для неї важне тим, що тепле, зірне і з голосом. Другим приятелем дівчинки стає син сусідських селян Ноель, що вміє крадькома перелізати плоти і таксамо хитро добиватися до серця самотної дівчинки. У школі Еглянтина терпить від своїх товаришок, що нею помітують та їй докучають. Тільки природа є тою святинею, куди бідна дівчинка втікає як до захисту із своїм превражливим серцем. Відчування природи змальоване в цій повісти незвичайно тонко. Друга цікава частина книжки це відтворене кохання Еглянтини із ступня на ступінь. Вона годиться вийти заміж за Ноеля і виїхати з ним до Альжиру. Але брат Ноеля та його мати вороже настроєні до Еглянтини хотять перешкодити подружжю і роблять ріжні наклепи на неї. Вона не вспілі боронитися аргументами проти хитрих закидів її зради, бо вона зовсім невинна і не вихована серед людей, що вміють орудувати словом. Приходить повна трагізму сцена оборони невинної дівчини, якій не вірить її друг ранніх літ. За нею йде друга ще більше зворушлива, як дівчина з розпуки шукає забуття у глибині ставу, над яким стільки років бавилася. Вірна собака рятує свою паню і гине. Еглянтина мусить покинути село, де жила, розстатись із своєю улюбленою природою, що була для неї джерелом духового щастя. Еглянтина стає у Парижі помічницею у кравчині. Її любов природи перетворюється у любов музики. Згодом виявляється, що вона має прегарний голос і стає співачкою. Видавалось би, що від тої хвилини повинна початися нова сторінка в житті молодої жінки — ясна, щаслива. Але слава не доходить до співачки; музика, спів заступають їй внутрішне тихе життя. Замість стати оперовою артисткою, вона співає в церкві, де впливає духово на слухачів. *Еглянтина довідавшися про* те, що її Ноель оженився, відчуває, що не зможе вже вийти за нікого другого і житиме тільки спогадами, що зростають у неї до сили візій. Вона займеться вихованням нещасливої дитини без мами, але і в цій праці не найде супокою; на неї впадуть нові удари, а вона надалі лишиться та сама криштально чиста, вірна своєму першому ідеалові кохання. Маргеріта Аду з незвичайною ясністю та ніжністю вміє відтворювати те криштально-ідеальне почування єдиного досмертного кохання — без солодкавого сентименталізму.

РОВЕРОВІ ОЛОКИ

Літературна хроніка.

ФІНСЬКА СЕЛЯНСЬКА ПОВІСТЬ.

У перекладі на англійську мову появилася повість фінського письменника Ф. Е. Сілланпяа „Нужденна спадщина". Прізвище автора вимовлю кільк разів при кандидатах на нагороду Нобеля, коли йшло про те, щоб нагороду міг дістати бодай один фінляндець. Згадана повість змальовує сільське життя у суворих рисах, що нагадують сувору природу цієї країни. Герой повісти Янне виступає перед нами у 60-ім році життя, коли бере участь у великій пожежі і починає відходити на спочинок після тяжкої довголітньої праці. Він уродився в 1857 р. у сільській хаті, яку мучили після смерти батька продати на податок. Хлопчина був невгомонний, металізмущий і не мав щастя. Він оженився з Рікою неохайною наймичкою з хутора, де він працював. Вони мали кілька дітей і жили у вічній нужді; батько запивався вряди-годи, діти занедужували від хвороб чи нещасливих випадків. У повісти змальована з невблаганним реалізмом, як у найсумніших сторінках Гамсунового „Благословення землі", трагедія селянина. Уявляємо собі, що таку повість міг би був написати Стефанік, автор „Басаравби" і „Вечірньої години".

АНГЛІЙСЬКА УТОПІЙНА САТИРА.

Вона називається „Не було такого від Генезіс" і є фантастичною повістю, погідною, повною гумору. Її автор Сторер Клавстон змальовує ту хвилину в Європі, коли на неї паде величезний метеорит, давно запові-джений астрономами. На просторі сотень тисяч миль — руїна, румовища. Усі люди ще не померли, а у великих державах появляються цвіть еміліні та енергійні дівчі, які пробують боротися з такою стихійною катастрофою. У кожному краю є свої ідеалісти, трохи смішні і трохи вадійні. Наприклад в Англії власник великого пресового концерну лорд Пемірд пробує організувати спільну оборону; є там теж група релігійних дівчін, що починають проповідувати поворот до морального життя, бо поява метеориту вказує на недалекий кінець світа. У Німеччині у свої розпал протижидівської кампанії — її головний провідник вріпць закохується у гарній і дотепній жидівці. Представник Совітів товариш Боський каже розстріляти 85 астрономів за їх протидержавну діяльність. Найкраще змальовані два головні представники Німеччини — генерал і доктор. Є тут прекомічні сцени, на жаль, перепишені, бо повість дуже звязка, як на кількість зторкнених проблем. Автор силкується зберегти обективний спокій і відтворити постаті згідно з атмосферою даної країни; він має багато природної фантазії та ідей дотеп.

Замов свій щасливий льос

у популярній колектурі

„Щастя"

Львів, Сикстуська 30.

Чекове конто П. К. О 500.420.

ПОШТОВА СКРИНЬКА.

Б. Т. С. Підкамінь. „Під зорним прапором" і Ваші „Мініятюри" не відповідають вимогам нашого конкурсу. Шкода, що Ви не вмієте терпцю змальовати діяч та особи тільки зазначуєте їх невиразними цятками.

Ромодан. „Археольог" не є оповіданням; дотого Ви кінчасте свої міркування самогубством героя. У оповіданні треба відтворити якусь низку фактів і психольогічні мотиви.

Борис Славобійчик. Вашс „Щастя добуте пометою" має так багато паралізу, смерти, капітарів і розпуки, що саме його закінчення не залишає ні тіски погідного настрою.

Сторінка без політики.

Як можна заробити на позавушниках.

У французькій місцевості Ґонфль Бусіж на листі громадських радних опинилося прізвище Пантура, який у тому містечку має прегарну віллю і славу статочної, багатої людини. При цій нагоді французька преса зраджує тайну, яким чином той скромний чоловічок добився гарного майна.

Пантур був колись годинникарем у Парижі і заробляв своїми направками забагато, щоб умерти й замало, щоб жити. Та він не був вибагливою людиною і вдоволювався навіть тими скромними засобами, що йому його професія давала. При тому він відзначався незвичайно тихою вдачею: дуже важко було Пантура вивести з рівноваги; ще важче образити.

Одного гарного дня, коли вдалося на направі якогось старого годинника заробити кілька франків більше, Пантур пішов до каварні на одну чорну і приглянутися одночасно грі в карти. А що кожна людина має свої пристрасти, то й Пантур їх мав. А саме він пристрасно любив кібіцувати при грах. Сам ніколи не грав. І цим разом Пантур присівся до картярів і почав приглядатися їх грі. Раптом ним наче щось підкинуло:

— На вашім місці я був би трефом вийшов. Тоді ви робилиб всі леви. Ви граєте як останній дурень.

Оце несподіване схвилювання вийшло Пантурові в користь. Хоч не випереджуймо ходу подій. Вилаяний останніми словами грач не вдавався з Пантуром у дискусію над правильністю його тези, чи краще було вийти трефом, лиш відразу „трафив" сердешного годинникаря першорядним „серпом" в ухо. Пантур накрився ногами, одначе як і пристало спокійній та зрівноваженій людині встав і скермувався до виходу, вважаючи, що годі дискутувати з брутальною людиною.

Та свідки цієї події стримали Пантура й переконали, що за несподіваний і незаслужений біль, не згадуючи вже і про зневагу, належиться йому не так сатисфакція, як відшкодування. Рад-не-рад Пантур дав себе переконати, що загоністий грач справді його образив і подав скаргу до суду, домагаючися відшкодування. І справді він дістав 3.000 франків за біль.

Тоді Пантурові прийшла до голови думка, що в нинішніх важких часах куди лекше заробити гроші на позавушниках, як нпр. на годинникарстві. Обдумавши якслід цілий інтерес, Пантур перекинувся на нову професію.

За один лиш перший місяць праці „заробив" він тричі за позавушники. У новій діяльності не обмежувався він до терену одного передмістя, але навпаки, для кращого успіху перекидався на щораз інші дільниці й навіть на дальші передмістя Парижа. Коли набрав відповідної рутини почав працювати теж і в дальших околицях Парижа. Та „заплата" не все була відповідно висока до риску і трудів, чи пак болю. Та він цим не знеохочувався.

Одного разу Пантур дістав у трамваю так сильно поза вуха, який, на щастя, саме під ту пору стояв і добре потовк собі потилицю. Але виплатилася шкіра за виправу, бо в нагороду він дістав 5.000 франків. Найвища сума, яку він у тій легкій і болючій професії заробив — була 10.000 франків. Та й тоді не пішло так зовсім на сухо. Три тижні мусів Пантур відлежати той виступ у лічниці. Назагал нова професія до тієї міри виплатилася, що Пантур міг собі купити прегарну віллю у згаданій на вступі місцевості і міг собі залишити ще зайвий гріш на чорну годину. Імовірно, тепер, коли Пантур став радним, давню професію він покине раз-на-завжди.

—o—

S. O. S.! Атака печінки!..

Не допускайте до осліпочності, яка повстає при заведбанні недомагань печінки. Зела магістра Вольського з охор. знак. „Більлова", що мають в собі екзотичні рослини Кондретеум і Больдо, побуджують печінку до правильної праці і нормального виділювання жовчі та спричиняють природне випорожнення. Вживати їх при терпіннях печінки, жовчевого мішечка, жовчевих каменів і жовтяниці. Можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях. Виробник: Магістер Е. Вольський, Варшава, Золота 14, власний відділ у Льондоні.

З рішень Управи Пром-Банку:

Кредит будуть признавати в першу чергу тим нашим мішанам, в яких підприємствах чинно працює ощадностева Збірниця. Доказ зрозуміння дрібної ощадности — не доказ свідомости й совісности підприємця. Надто банк має моральне зобовязання супроти тих, що приходять до банку не тільки тоді, як їм треба кредиту.

Піоніри ощадностевої акції користуються довірям

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Факіри робили те, що й держава робить.

Перед кількома днями в Парижі судили цілу групу факірів, астрольогів, графольогів, хіромантів та іншого роду дурисвітів. Підчас процесу прокуратор сам признав, що закон не дає точних даних, у чому міститься саме провина обвинуваченних. Один із факірів заявив гордо, що він давав лиш поради й не сподівався, що це заборонене. Дотепна відповідь одного з обвинуваченних обійшла всі часописи:

„Не говоріть так легковажно і з обуренням про забобонність. Адже забобонність поширює в нас сам уряд. Невже ви, пане прокураторе, не бачили плякатів: „Сьогодні пятниця, 13-го! Купуйте льоси державної льотерії!?"

І справді у Франції забобонність офіціяльно „дозволена". Не так, як в Америці, де ріжним астрольогам важко світом і людьми крутити.

А саме американські астрольоги хотіли конче вдавати „науковців" та запевняли, що від них залежить будучність. Вислід був такий, що багато з тих астрольогів мусіло покинути Злучені Держави й вибратися до Мексику, де й терен догідніший та публика легковіриша й податливіша на ведення такого дохідного, астрольогічного підприємства.

Недавно професор астрольогії гарвардського університету Бертольд Бак присвятив діяльності астрольогів прилюдний відчит, на якому він між іншим таке сказав:

— Якщо прийняти, що справді мертва маса може мати вплив на людську долю, то треба булоб хіба признати, що перший-ліпший нюйоркський хмародер сильніше впливає на мешканців міста, як віддалена від них на міліони км. планета.

„Мертва маса" — та в тім то й сук, що астрольоги кажуть, що хмародери справді мертві, але планети живі. Ледви чи докази вченого переконають їх, коли в їх „науці" головну ролю грають ...гроші.

Пять сантимів — за дорогі гроші.

Французький уряд рішив витягнути з обігу пять сантимові монети — найменші гроші з обігу і заступити їх іншою монетою. А саме виявилось, що матеріял, з якого зроблені гроші, дорожчий, ніж сама вартість монети, бо пять-сантимові монети містять у собі багато ніклю. Ціна того металю так сильно підскочила, що продукція 5 сантимів коштує справді 7 сантимів. В нових монетах нікель заступлять цинком, пятнацять разів дешевшим від ніклю.

РИБАЛКА, ЩО МАЄ ШАСТЯ ДО ГРУБИХ РИБ.

У летунській місцевості Арбон над Боденським озером у Швайцарії уладили тамошні рибалки гучний бенкет свому товаришові, який зловив перед кількома днями пструга, що важив 29 і пів фунта. Пструг був довгий на 103 цм. і грубий на 73 цм. На другий день той рибалка зловив ще щупака довгого на 132 цм.

Тоді його товариші врадувані, що між собою відкрили таку рибальську славу, зладили йому гучний бенкет. Мешканці того містечка цілий день маніфестували радісно на вулицях міста вигукуючи: „Хай живе наш славний Петрусь!"

НЕВЖЕ ЦЬОГОРІЧНЕ ЛІТО БУДЕ ХОЛОДНЕ?

В Монте Карльо запримітили недавно ластівку з породи гірундапус кавдактута".

Тамошня преса счиняє з того приводу тривогу. За останніх пятьдесять літ ця ластівка щойно втретє появляється в полудневій Европі і за кожним разом її поява означала одночасно сильну обнижку температури.

Невже й тепер ластівка „гірундус" прилетіла на Рівіеру, рятуючися від холоду? Невже інші більше вражливі на холод ластівки вернуться до Африки?

Оттакі питання ставлять собі всі на Рівіері, турбуючися цьогорічною погодою і температурою.

Та цю тривогу мабуть спричинили рівієрські журналісти зовсім даремне і цьогорічне літо буде, як кожне інше літо. Автім справді теплого літа вже кілька літ не було, то й тепер невелика ріжниця буде...

—o—

МАРКИ З ФУТБОЛЬНИХ МИСТЕЦТВ СВІТУ.

На памятку футбольних мистецтв світу, що саме тепер відбуваються у Франції, управа французької пошти видала з днем 1. червня 1938 р. нові марки. Ці марки голубої барви доволі великі і на них змальована емоційна сцена з футбольного метчу. А саме на марці змальований мент, як воротар ловить в ефектовнім підскоці горішний мяч і при тім його атакує ворожий грач. Марка має вартість 1,55 франків.

—o—

Життєва конечність.

Є в житті глибокі правди, що міцно закріплені на найбільш природній послідовности, на правилах невблаганої льогіки, та всеж невдумчива людина не добачає їх. Візьмім наприклад ощадність! Ощадність — це єдино певна і конечна забезпека на майбутність. Ощадність бачимо і в житті природи довкола себе. Ощадність у значінні: збирання резерв для підтримки життя в непригожих обставинах. Кажуть, що природа дуже марнотравна. Наприклад, вказують на те, що з міліонів нарибку виростає тільки якийсь відсоток риби. Але-ж ті міліони нарибку це саме природні запаси, які творить собі природа на те, щоб навіть серед найгірших обставин виросли тисячі риб, нпр. і тоді, коли маса нарибку вигине від шкідників, або з іншої непередбаченої причини. Численні, ба, майже всі дикі звірята збирають собі запаси на зимову пору. А й наш власний організм кермується тими природними законами: у правильному стані нагромаджує собі запаси товщу, якими підтримується довго на випадок голоду, недуги і т. п. Тільки ми самі, голови того організму не все поступаємо згідно з тим конечним законом і вимогами свого добра. Не всі нагромаджуємо собі резерви на створення чогось більшого і цінніщого, як нині маємо на забезпеку майбутности. Не всі вміємо щадити, раціонально, в рідних банках. Час би вже розумній людині, особливо українцеві в сучасному положенні рідного народу, зрозуміти ту велику, наскрізь льогічну правду, що загальною ощадністю у рідних банках поставимо себе на ноги не тільки в матеріяльній, але і в кожній іншій ділянці. Загальна ощадність — ось одно з найбільш актуальних і потрібних гасел нашої сумної дійсности — щоб та дійсність стала веселіша, відрадніша...

(ю. т.)

Розгром китайських військ під Ченґіянкваном.

Після упадку Ченґіянквану китайські війська попали в безвихідне положення у місці, де сходяться ріки Ін і Гвай. Кілька тисяч китайців убито і ранено

КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ТІЄНТСІНОМ І ПУКАВ.

Китайці побудували міст на ріці Квей, привертаючи комунікацію на залізниці Пукав—Тієнтсін.

УРЯДОВІ МАРШАЛА ЧАНКАЙШЕКА ПІДЛЯГАЄ ЛИШЕ ШІСТЬ КИТАЙСЬКИХ ПРОВІНЦІЙ.

Японська преса підкреслює, що після евакуації Ганкав уряд Чанкайшека зовсім утратить характер центрального китайського уряду. Під його владою залишиться лише 6 провінцій з поверхнею 1,638.0000 кв. км. і населенням 144,000.000; цілий Китай має 24 провінції, з 241,000.000 населення.

ПЕРЕГОВОРИ НАД КИТАЙСЬКО-СОВІТСЬКИМ ПОРОЗУМІННЯМ.

Офінор довідується з вірогідного джерела, що в Москві відбуваються переговори, що мають допровадити до воєнного союзу між Куомінтаном та московським урядом. Їх провадить Сунфо з китайського боку та Потемкін з московського. Хоч Куомінтан і заперечує вістки про приготування до цього союзу, у загальному відомі вже його головні точки: Китай мав би прийняти совітських дорадників до управи краєм та до армії і дорадників для організації протияпонської пропаґанди; Совіти мають поставити до розпорядимости Чанкайшека 4 ескадри по 27 літаків разом із потрібною муніцією. Зі свого боку Китай дасть московському урядові концесії, яких не дає ніодній іншій державі. У звязку з цим Бліхер був у Москві і брав участь у нарадах про воєнну підтримку для Китаю. Згідно з довірочною умовою посилає Москва одну дивізію до китайського Туркестану, щоби боронити шляхи довозу зброї до Китаю. Відбувається також реформа китайського уряду, наслідком якої до нього вступають прихильники Москви.

На загал ця вістка годиться з інформаціями, що їх ми подали на основі японської преси.

—o—

ПІДЛЮТЕ Гірський Живець, купелеве Заведення і Літнище — в Горганах над рікою Лімницею на висоті 700 м. понад рівень моря Мінеральні цілющі води, сірчано-солові, берновинові, газові і пінові купелі

Початок сезону: 15. червня. Курційної таксі нема. Комунікація: Залізницею до стації Брошнів (на лін Стрий—Станиславів) а звідси лісною залізничною лучбя з ранішніми поїздами на місце. На замовлення гостей, що їдуть лікуватися до Підлютого, висилає управа Живця до Брошнева авто-дрезину. Адреса й інформації: До 1-го липня: — **Управа живця Підлюте, — Львів, вул. Клушинська 3, тел. 248-62** а від 1-го липня: **Управа Живця Підлюте, — почта Осмолода-Підлюте.**

3—3

Замкнули адвокатські листи.

Дня 10-го ц. м. увійшов у життя проголошений урядовий розпорядок міністра справедливости з 4-го червня 1938 про замкнення лист адвокатів та адвокатських аплікантів. На підставі арт. 66 і 167 закону про устрій адвокатури розпорядок замикає листу адвокатів та адвокатських аплікантів в округах адвокатських палат у Варшаві, Катовицях, Кракові, Люблині, Львові, Познані, Торуні і Вильні на час до 31-го грудня 1945.

Замкнення лист не торкається професорів і доцентів правничих наук у польських академічних школах, суддів Н. Т. А., урядовців Ґенеральної Прокураторії, що після референдарських іспитів були щонайменше 3 роки у службі референдаря, осіб, які щонайменше 3 роки виконували обовязки суддів, офіцерів-авдиторів, які щонайменше 3 роки виконували обовязки суддів і прокураторів у військовних судах, осіб, які щонайменше 3 роки виконували обовязки суддів в адміністраційних судах або були на становищах членів бюра суддейського осудництва, Найвищого Суду або правничого секретаріяту Н. Т. А., осіб, які 3 роки були у референдарській службі у правному бюрі Президії Ради Міністрів, у законодатнім департаменті Міністерства Справедливости або в бюрі сойму і сенату на становищах, звязаних з законодатними працями, осіб, які відбувши нотаріяльну аплікацію, закінчену приписанними іспитами, щонайменше 3 роки були на становищах нотарів, осіб, які по складенні суддейських іспитів були щонайменше 3 роки у референдарській службі на правничих становищах.

Розпорядок про замкнення лист не торкається також референдарських урядовців Ґенеральної Прокураторії, що звільнені від референдарських іспитів на підставі розпорядку Ради Міністрів з р. 1925, і вкінці б. урядовців Прокураторії Польського Королівства і Прокураторії Скарбу, які відповідають деяким спеціяльним умовинам гіпотечних писарів, які щонайменше 3 роки займали свої становища і судових асесорів та референдарських урядовців, управнених до впису на листу адвокатів на підставі закону про устрій адвокатури.

Замкнення адвокатських лист торкається всіх адвокатських та судових аплікантів, яких не вилучили наведені вгорі статті.

Розпорядки міністра справедливости, що згідно зі статтею 66 уст. 3. закону про устрій адвокатури окреслюють обсяг дозволів вписуватися на листи обмеженого числа адвокатів або адвокатських аплікантів в означених річницях та місцях, будуть проголошені в Урядовому Деннику Міністерства Справедливости.

—o—

Почалася надзвичайна сесія сойму.

В пятницю, 10-го червня ц. р. відбулося перше засідання сойму надзвичайної літньої сесії, яким проводив урядуючий віцемаршал Шиєцель.

На цьому засіданні у першому читанні відіслали до комісії такі урядові законопроєкти: 1) про вибір міських радних — до спеціяльної комісії для справ суспільної самоуправи; 2) про вибір громадських, волосних та повітових радних — до адміністраційно-самоуправної комісії; 3) всі законопроєкти, що торкаються ратифікації міждержавних умов — до комісії закордонних справ; 4) про Академію Фізичного Виховання — до освітньої комісії; 5) про участь громадянського чинника в карному осудництві — до правничої комісії; 6) про додаткові креди

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ 10

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ВИБІР ГНАТЮКА.— ПІДГОТОВА ДО ЮВИЛЕЮ.

1897 року восени, молодь вибрала головою „Академічної Громади" Володимира Гнатюка, великого Франкового прихильника. Гнатюк був уже тоді відомий як етнограф і знавець закарпатської України. Він 1895 і 1897 рр. промандрував був майже всю закарпатську Україну і пізнав наочно не тільки побут закарпатських українців, але й зібрав звідти багато фольклорного та етнольоґічного матеріялу. 1896 р. була вже видрукована в II. томі „Етн. Збірника" його стаття про лірників разом із репертуаром одного лірника. Він від 1894 р. був уже знайомий з Франком, друкував свої статті в „Життю і Слові", ба навіть був співавтором протесту галицьких українців проти мадярського тисячоліття п. н. „І ми в Европі!", видрукованого 1896 року. Молодь, знаючи про ці заслуги Гнатюка, пошанувала його своїм вибором. Гнатюк, двадцятишестилітня людина, широкоплечий, гарний з обличчя, блідий з коротко стриженою білявою бородою, вийшов після вибору на ступінь, на якому стояла професорська катедра (вибір відбувався в університетській салі), і звідти сказав зараз свою програмову промову. Він, як звичайно, говорив тихим голосом, але плавко; свою промову перетикав густо поезією проскрибованого Франка й закликував товаришів здійснювати Франкові ідеали. Гнатюк, знаючи, що Франко підчас недуги понаписував багато віршів, порадив „Академічній Громаді" взяти на себе видання отсих віршів. Виділ згодився і за двісті корон набув збірку Франкових поезій, яка й вийшла під кінець 1897 р., але з датою 1898 р., накладом „Академічної Громади", п. з.: „Мій Ізмарагд". Франкові поезії вийшли на гарному папері й були оправлені у ріжнокольорові окладинки з волоченими берегами і витисками. Чистий прибуток з розпродажу поезій був призначений на запомоговий фонд „Академічної Громади". Продажем займався головно Іван Макух, пізніший адвокат і діяльний член радикальної партії. Він ходив з томиками „Ізмарагду" по всіх усюдах і втикав їх навіть у руки, що не конче хотіли мати в себе еретицьку книжечку. Одночасно молодь ухвалила заснувати фонд для підмоги українським письменникам і відсвяткувати ювілей 25-літньої літературної діяльности Івана Франка. Для цього й вибрано окремий комітет, якого головою був Володимир Гнатюк.

Комітет узявся дуже живо до праці. Незабаром Іван Макух прибив у приміщенні „Академічної Громади" заклик до молоді святкувати ювілей Франка. Серед молоді були, очевидно, — й такі, яким той заклик не подобався, і якась невідома рука написала була на ньому образливі для Франка слова. Я помітив це й у кореспонденційній книзі товариства висловив своє обурення проти того вчинку п. з. „Wer reitet so früh durch Nacht?" Але ніхто не мав відваги відповідати мені й більше образливих слів на заклику вже не з'являлося.

Комітет дістав був з початком 1898 р. дозвіл від міністерства збирати гроші на фонд підмоги для українських письменників, але преса не підтримала доброго заміру молоді й складки не пішли так, як бажалося. Молодь почала також збирати гроші на ювілейний дар для Франка. Як на неприхильні для поета обставини зібрано, як на тодішні часи, доволі багато, близько 1400 корон. Наукове Товариство імени Шевченка додало від себе 600 корон і в день ювілею передамо поетові в окремій шкатулці 2000 корон.

З почину комітету Іван Труш намалював портрет поета. Мені здається, що він намалював був тоді два портрети: один, який дехто визнав за невдалий і який Труш подарував Гнатюкові, — в дійсности саме той портрет був найбільше подібний до живого Франка, — і другий, що пишався вчасі ювілею Франка в ювілейній салі і є тепер у музею Наукового Товариства імени Шевченка.

За спонукою комітету зладив Михайло Павлик „Спис творів Івана Франка. 1874—1898". Будучи раз у бібліотеці „Просвіти", я бачив, як Франко показував Павликові декотрі статті без підпису, всевдонімні або криптонімні — його. Тимто „Спис" Павлика має велике значіння для розсліду автентичности Франкових писань

ти на р. 1938-39 та інші проекти фінансового характеру — до буджетової комісії; 7) про поправу фінансів краєвих обезпечалень — до комісії праці; 8) про новелю у справі лікарської практики — до комісії публичного здоровля.

Три урядові апровізаційні законопроекти відіслали до спеціяльної комісії, яку вибрали на цьому засіданні у складі 30 осіб.

На цьому засіданні вплинули чотири інтерпеляції, між іншим інтерпеляція посла Казимира Святополк-Мірського **у справі відложеного польського сокільського здвигу у Львові.**

На цьому засіданні сойму замкнули, про річницю найближчих нарад повідомлять писемно.

Після нарад сойму зібралися комісії для приділу рефератів окремих законопроектів. Головою спеціяльної комісії для апровізаційних справ став віцемаршал **Келяк,** його заступником пос. **Совінський,** секретарем пос. **Гловацький.** Спеціяльна **комісія для справ самоуправи** приділила реферат законопроекту про вибір міських радних пос. **Духові,** який зреферує цей проект разом з законопроектом про вибір радних міст: Кракова, Львова, Лодзі, Познаня, Варшави і Вильна. **Правнича комісія** приділила реферат законопроекту про участь громадянського чинника в карному осудництві пос. **Сьозі.** Реферат законопроекту про Академію Фізичного Виховання **в освітній комісії** перебрав пос. **Похмарський,** законопроект про вибір громадських, волосних та повітових радних **в адміністраційній комісії** реферуватиме пос. **Кржечунович.**

*

В пятницю відбулося теж засідання посольського клюбу „Обозу Зедноченя Народового".

—o—

Чубар арештований.

У Москві говорять, що арештовано першого заступника премієра СССР Чубаря. Поголоска видається остільки правдоподібна, що Чубар — українець та що він був у 1937. р. заступником Гринька на становищі наркома скарбу, а ще давніше — головою совнаркому УССР. (АТЕ).

„ВОРОГИ НАРОДУ" В КИЇВСЬКОМУ ОБЛАСНОМУ КОМІТЕТІ.

У Києві, як повідомляють „Ізвестія" з 2. ц. м. відбувалась обласна партійна конференція. Делегати критикували дуже суворо і рішуче політичні помилки обкому, його хиби у практичній роботі та у проводі районами. Більшість делегатів, що виступали в дебатах, зазначили, що у звіті другого секретаря обкому, Костенка, бракувало самокритики та поважної політичної аналізи помилок обкому, до проводу якого дісталися найгірші вороги народу.

(Офінор).

МОСКОВСЬКІ „КУЛЬТУРНІ СКАРБИ" ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ РЕСПУБЛИК.

Боротьба проти московської мови в середніх школах.

„Правда" з 23. V. пише: „Фашистівські шпигуни і шкідники, що дісталися до проводу нар. комісаріяту освіти, дуже утруднили працю шкіл і учителів. Буржуазні націоналісти в союзних і автономних республиках перешкоджували у навчанні московської мови, тим самим. До іспиту приступило 38 абітурієнтів, у цьоскарбів культури великого московського народу..."

(Офінор).

Митрополит Діонізій у Президента Держави.

(Летунською почтою від вл. кореспондента).

Варшава, 11. червня.

Ваш кореспондент довідується з д. добре поінформованих джерел, що **Президент Держави проф. Мосціцький прийняв на авдієнції ще 30. травня ц. р. в Спалі Митроп. Діонізія,** голову Православної Церкви у Польщі.

Авдієнція **тривала 2 повні години** і доторкалася **цілости справ, звязаних з „ревіндикацією душ" на Волині і Холмщині.** Президент Держави мав запевнити митрополита, що **повагою власного авторитету не дозволить на будьякі зловживання невідповідних фанатичних чинників.**

Цікаво, що ані польська преса, ані ПАТ **не подали** вістки про цю характеристичну авдієнцію до прилюдного відома.

Зачуваємо, що після повороту з Почаїва, митроп. Діонізій звернеться до през. Мосціцького з просьбою ще одної авдієнції, щоб інтервеніювати у найвищого державного чинника в справі останніх рішень адміністраційної влади на Холмщині.

Гром.

ВЕЛИТЕНСЬКІ МАСИ ПАЛОМНИКІВ В ПОЧАЇВІ.— ГРЕЦЬКИЙ ПОСОЛ ВИЇХАВ НА ВОЛИНЬ

(Власна кореспонденція).

Варшава, 11. червня.

Телефонують нам з Почаїва: Побут митрополита Діонізія у Почаївській Лаврі став нагодою **великих релігійно-національних маніфестацій українського населення.** На Вознесення прибуло до Почаева **кільканацять тисяч паломників з Волині, Полісся, Холмщини, а навіть Гродненщини.** Архиерейську Св. Службу Божу відправляв сам митрополит та арх. Олексій.

Такаж величава маніфестація відбулася в неділю 5. червня, коли крім тисячних мас паломників прибула до Почаєва масово українська православна дітвора і шкільна молодь з Кремянця, Рівного і Сарнів.

Сьогодні в суботу і завтра на Зелені Свята відбудуться тут **кульмінаційні торжества,** на які прибуває нині запрошений митрополитом **посол Греції міністр Кимон Коллас** в супроводі о. архимандрита Васдекаса.

Від себе інформуємо, що на почаївські торжества виїхала увечорі з Варшави паломницька прогулька православних студентів-теольогів, що проповідуватимуть в часі Зелених Свят між масами спрагненого релігійної потіхи народу слово Боже.

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ЖЕРТВУЄ НА ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

Довідуємося, що премієр ген. Славой-Складковський підчас своєї візитаційної подорожі по Волині і Поліссі зложив пожертву на православну церкву в Столпцях заявляючи, що ця пожертва є висловом його **зичливого відношення до православного населення та підкресливши, що він не робить ріжниць** між громадянами **польської держави римо-католиками і православними.**

Сьогоднішне несконфісковане „Слово" комунікує: „Православне життя на Холмщині потерпіло в травні тяжкі удари. В багатьох повітах, крім поданого „Словом" виказу зачинених церков, („Діло" інформувало про цей комунікат) — **взагалі заборонили Службу Божу в православних неетатових приходах, число яких сягає кількох десятків".**

Цензура сконфіскувала 5. і 6. число журнальчику православної дітвори **„Дитина".**

Фа—ський.

„Спис" мав попереджати життепис Франка, який обіцявся написати А. Кримський, але той чомусь прислав був лише початок життепису, не кінчаючи його, і „Спис" вийшов у світ без життепису Франка. Ладив комітет і трильогію Франкових новель п. з. „Єзуїт". Видрукував був навіть дві перші давніше написані Франкові новелі — „Місію" й „Чуму"; на третю новелю не стало настрою у Франка і трильогія не зявилася в часі його ювілею. До „Місії" й „Чуми" додав пізніше Франко „Казки і сатири", і збірку випустила друком „Українсько-руська видавнича спілка" у Львові 1906 р. Аж у Ліпіку пригадав собі недужий поет, що його трильогія не закінчена і почав був писати третю новелю, але не довелося йому скінчити її. Накінець комітет видрукував збірку композицій до Франкових поезій п. з. „Зівялі листки" і книжку п. з. „Привіт Івану Франку". В „Привіті" взяли участь: Хв. Вовк, М. Грушевський, Юрій Жаткович, селянин Павло Думка, Іван Копач, А. Кримський, Леся Українка, Іван Левицький, К. Малицька, Олена Пчілка, Іван Тобілевич, В. Самійленко й інші.

В березні 1898 р. став Гнатюк заступником учителя в українській гімназії у Львові, і на його місце „Академічна Громада" вибрала тоді на голову Гриця Гарматія, недавно померлого лікаря в Теребовлі. Та через те Гнатюк не перестав бути головою комітету для ювілею Франка і далі працював у ньому пильно

(Далі буде).

ГОЛОВНІ ВИГРИ

виплатили ми таким грачам:

зол.	100.000	на ч.:	60649
„	100.000	„ „	75359
„	100.000	„ „	96798
„	100.000	„ „	120717
„	100.000	„ „	136803
„	100.000	„ „	145364
„	100.000	„ „	167868
„	100.000	„ „	172737
„	150.000	„ „	85938
„	200.000	„ „	66921

1,000.000

в 33. Льотерії на ч.: 163490

як також велику скількість по 75.000, 50.000, 30.000, 25.000 і т. д.

Тому купи вже тепер Твій льос до 42. Льотерії в щасливій Колектурі

JULIAN LANGER

Warszawa, Marszałkowska 121, Dworzec Główny, u. Srednicowy, Targowa 46, Wolska 6.

Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21.

Тягнення І. кляси дня 22. червня ц. р.

Головна вигра 1,000.000 зол.

П. К. О. Конто 1667.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 —10

— **Найцікавіший** і найбагатший змістом український релігійний часопис **„Лицарство Пресвятої Богородиці".** Львів, вул. П. Скарги 5. Ч. розр. переказу 233. Річна передплата 1.20 зол. Поодиноке число 10 сот. 1—4

— **Камінь Довбуша** над Прутом Пансіон — **„Зелена Палатка"** — (в управі п. С. Олесницької) — вже від **15. червня** поручає кімнати з утриманням. 1276 —2

— **Конфіската „Діла".** Два останні числа „Діла" підпали конфіскаті: ч. 125 за одну телеграму, ч. 126. за допис нашого париського кореспондента, поміщений в рубриці „Після вбивства полк. Е. Коновальця".

— **Кооператива Українське Народнє Мистецтво** у Львові просить відборців, щоби з усіми замовленнями звертались безпосередньо до бюра Кооперативи вул. Костюшка 5. До тепер Кооператива жадних агентів в край не висилала, а якщо появляються, то підшиваються під фірму Кооперативи і за них Кооператива не бере жадної відповідальности.

— **У дощеві** вечорі маєте добру нагоду довести Ваші світлини до порядку. Модерні німецькі фотоальбоми на складі тільки в одиноκій українській фотокрамниці Екомп, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30.

— **Кооператива Українське Народне Мистецтво** у Львові повідомляє, що перенесла свою крамницю **на вул. Сикстуську ч. 20.** (готель Народної Гостинниці) а бюра Кооперативи на вул. Костюшка ч. 5. (Дім Центробанку).

— **Пансіон „Стахова Воля" у Гребенові біля Сколього** над Опором серед гір та смерекових лісів. Відчинений від 1. червня поручає 50 соняшних кімнат з верандами. Смачні, здорові та добірні харчі **від 3—6 зол. денно!** Ближчі інформації: Львів, вул. Голувка 14/III. М. Гікавий, або Гребенів „Стахова Воля".

— **Всім** добре знаний пансіон Зелемін в Гребенові вже відчинений від 1. червня і жде на гості.

— **Позір!** Хто хоче забути про будні, хто хоче провести вільні хвилини безжурно, весело, хто хоче скріпити свої сили, нехай загляне до Підбужа. Чудова гірська околиця, рвучка Бистриця, ліси, гірське повітря, а що найважніше знаменита кухня, залишить у Вашій памяті незатерті враження. „Українська Захоронка" у Дрогобичі, що веде там вакаційну оселю для дітей і пансіон „Ольга" для дорослих піде всім ПТ. літникам на далеко йдучі уступки. Інформацій дає Управа „Української Захоронки" в Дрогобичі, вул. Хреста 49.

— **У семі роковини смерти Вячеслава Липинського** відбудеться поминальне богослуження в архикатедральній церкві св. Юрія в год. 9-ій рано, у віторок, 14-го червня ц. р. Панахиду відправлять того самого дня в год. 18.45.

— **Коли буде кінець шкільного року?** У звязку з тим що у пресі появилися ріжні вістки у справі речинця закінчення шкільного року, міністерство освіти повідомляє, що цей шкільний рік закінчиться згідно з відповідним розпорядком 21. червня ц. р.

— **Не буде числової льотерії.** Ухвалена минулого року новеля до закону про льотерію допускала можливість завести також числову льотерію, яка була колись за Австрії. Покищо, як кажуть останні вістки, рішили не вводити тієї числової льотерії.

— **Ціни овочів і городовини у Львові.** На львівському ринку 11. ц. м. були такі ціни овочів і городовини: черешні 1 кг. 2.00—3.00 зол., трускавки 2.50—3.00, суниці 3.00, рожа до смаження 70—80 сот. 1 кг., агрест 40—60 сот. літра, рабарбар 40—60 сот. кг., шпінак 40 сот. кг., помідори 4.50 зол. кг., бараболі молоді, дрібненькі 1.50—2.20 кг., морква вязка 15 сот., огірок 30—50 сот., шпараги 90—1.20 сот. кг., карафіол штука 25 сот., салата 5 сот. головка, горох молодий у стручках літра 80 сот., буряки молоді штука 10 сот.

— **Матура.** В державній гімназії у Збаражі відбувся іспит зрілости від 4-го до 23-го травня. До іспиту приступило 38 абітурієнтів, у цьому 17 поляків, 13 жидів, 8 українців. Всі українці здали іспит, а саме: Бучинський Ярослав, Лутний Роман, Дідик Михайло, Теля Ярослав, Заячківська Стефанія, Жила Володимир, Бохенський Іван (екстерн.), Гаврилишин Іван. — У приватній гімназії в Борщеві приступило до матури 27 абітурієнтів. З цього 2 українців, з них здала іспит Мирослава Марія Ворцун, другий перепав.

— **Пожежі.** У громаді Черниця, брідського повіту, вибухла в загороді Андрія Семчука пожежа, що перекинулася потім на сусідні загороди. Вогонь знищив три мешкальні доми і 7 господарських будинків, крім цього господарський інвентар. Загальна шкода доходить до 5 000 зол. Не вважаючи на сильний вітер місцева пожежна сторожа не допустила, щоб вогонь поширився. — У загороді Василя Бойка в Бортниках, біля Монастириськ, вибухла пожежа, що знищила цілу загороду, потім перекинулася на загороду Рачкевичів, яка теж згоріла до тла. Згоріли теж 3 мешкальні доми, кілька господарських будинків, домашня обстанова та мертвий інвентар. Шкоди великі. Причина пожежі — необережна поведінка з вогнем.

— **Львівська хроніка.** 28-літня Франціска Партика (Жовківська 64) випила якусь незнану отруту. Рятункове поготівля відставило її до Загального Шпиталя. — Поліція арештувала Й. Погуляка, який при допомозі двох спільників Евгена Міга і Ксенофона Кірика вирвав ще 30. м. м. Марії Малецькій торбинку з грішми. — Поліція арештувала згаданого вище Евгена Мігу під замітом крадежі гардероби вартости 205 зол. на шкоду В. Войтовича (Тереси 16)

МОРОЗИВО

ЗДОРОВІ ЦИБУЛЬКИ ВОЛОССЯ

І СПРАВНІСТЬ ЛОЙОВИХ ЗАЛОЗ

це ці дв. умовини, які стримують випад волосся, не дають творитися парплам і розпадатися волоссю. Цибульки волосся треба плекати і зберегти їх у спожиччі субстанції. Тому пишайте до щоденного плекання волосся Philothrix Roger & Gallet. Це знаменитий кор для волосся спертий на найновіших здобутках науки.

PHILOTHRIX
ROGER & GALLET
з прегарним запахом.

ВІДГУКИ ДНЯ.

В задушний день.

Щороку від літ відбувається в нашім львівськім соборі дивна подія. Тоді довкола шумить, переливається зелена повінь, а сам собор купається в розтопленому золоті сонця. Тоді камінний святий Юр, що стереже входу до собору, на хвилину здержує натиск ратища, зриває поводами свого боєвого коня вгору і робить перегляд богомольців.

Широкими сходами ідуть у храм якісь люди. Попереду два — сиві як голуби, вагою літ придавлені, але нині простують плечі, проясняють зір. Один з них тримає руку на лівім бедрі, немов би піддержував шаблю, другий на правім, немов би ніс важні, державні акти. А за ними довгі ряди молодших — усі з рукою на лівому бедрі.

Ідуть у храм поклонитися тіням і споминам великого вчора.

На середині храму — могила... Ніхто в ній не лежить, але як багато в ній поховано. З самого чотирокутника смерти сорок тисяч цвіту. А з тих усіх безвихідних закутів, заворожених кол тисячі, тисячі, тисячі...

На могилі березовий хрест. Такий, яких ліси цілі виросли на всім просторі Рідної Землі, таких, яких дуже часто не ставало, таких, які перейшли в стрілецьку пісню і в літературу.

А під березовим хрестом червоні квіти. Червоні як свіжа, гаряча і цінна кров. Найсвіжіша велика китиця спереду могили...

Коло могили духовенство достойним півкругом. Золота мітра хилиться в поклоні, святе кадило, врочистий спів сповивае могилу. За духовенством два сиві як голуби мужі, а там і отамання і товариство — всі вже посріблені життевим інеєм, і молодь, що тільки чула про велике минуле, але відчуває і цінить його. А далі — народ, що виповнив собою всі закутки великого храму, а своїми серцями обклав дорогу могилу.

На отаманні і товаристві чорні одяги нині. Але як дивно ці одяги нині лежать!.. Здається — на нікім недобре. Гляне хтось із товариства на другого і дивні речі бачить. Чорний одяг попеліє, на рукавах зявляється золото на білий ковнірець синя зубчатка виступає... А лиця холодніють як під подувом чародійного вітру.

Часи часи... І разом з запашним кадилом устають спомини — імже поминальний день нині творю.

В цей день нема ні директорів ні сірих урядовців. Є спомини обидвох про себе і інших таких, як вони, є спомини спільних переживань, безконечно більших як ті, що їх буровий день наносить. І тому нині так дивно добре людям, і тому нині такі дивно ясні очі.

Булиб такі і в тих, що не діждалися нинішнього дня...

Скінчилася відправа, стихли співи, розплилися хмарки кадила.

З соборного храму виходять люди. Попереду дві сиві голови, за ними ліс посріблених — довгими рядами.

Святий Юр поглянув ласкавим оком на них, стиснув коня острогами і знову рушив на змія.

Галактіон Чіпка.

ФОРТУНИ НОВОЇ

— **В Америці дають допомогу 20 мільонам людей.** З Вашингтону повідомляють, що у Злучених Державах є тепер 6 мільонів родин, які користають з державної допомоги. Таким чином з державної допомоги живе в Америці яких 20 мільонів осіб. Американська преса стверджує, що був час, коли з державної допомоги в Америці користало 27 мільонів людей.

— **20 мільонів лей на добродійні цілн.** Колишній румунський президент міністрів, Октавіян Гога, що недавно вмер, залишив майно вартости яких 20 мільонів лей. Згідно з завіщанням ціле те майно призначене на добродійні цілн.

— **Уродила 21-шу дитину.** В румунському місті Сігет 47-літня Марія Поп уродила 21-шу дитину. Вона заміжня удруге і три рази при тім вона на світ близнята.

— **Большевики вже визнають „святу Росію".** В нюйорському Таймсі писав раз один співробітник, що публика не повинна здивуватися, як на випадок вибуху війни Сталін піде на чолі церковної процесії у Москві до церкви молитись за перемогу червоної армії. Його слова вже настільки справдились, що совітський комісар воєнної фльоти, Смірнов, промовляючи 19-го травня в Москві, сказав, що північна совітська воєнна фльота дасть добру відправу фашистівським наїзникам, якби вони поважились напасти на совітську святу батьківщину.

— **Міжнародній конгрес охорони дитини.** В днях від 12-го до 18-го червня відбудеться у Франкфурті міжнародній конгрес охорони дитини.

— **Розбирають велику синагогу.** Німецька преса повідомляє, що у Мюнхені почали розбирати велику синагогу, що находилася біля палати мистецтва. Одночасно члени жидівської віроісповідної громади виносять внутрішне уладження синагоги. На площі, на якій була синагога, мають завести прилюдний парк.

— **Експльозія вибухових матеріялів.** У фабриці вибухових матеріялів у Хеляс під Лізбоною вибухли дві тони пороху, призначеного до гранатів. Вибух знищив цілковито склад. Чотири робітниці, що працювали при пакуванні, згинули на місці. Здогадуються, що причиною вибуху була недостаточна забезпека пороху перед змінами температури. А саме склад був покритий залізною бляхою, що була виставлена на безпосереднє діяння сонця.

НАЙКРАЩЕ ХОЛОДИТЬ

— **Жахливий буревій у Тексасі.** Над Тексасом у Північній Америці перейшла жахлива буря, яка найбільше шаліла в місті Клід. 20 домів зовсім зруйнованих. Між іншим буревій знищив теж школу, в якій саме під ту пору відбувалася шкільна наука. Вітер був такий жахливий, що скидав з дороги вантажні авта. Числа жертв у людях досі ще не знають.

— **Справлення помилок.** У попередньому числі (126) „Діла" в передовій статті п. н. „Жертва майна" зложено в 3. уступі помилково, що видрукований у 125. числі „Діла" виказ жертводавців на Український Шпиталь — 8-ий з черги Має бути: **58-ий з черги.**

—o—

Відозви й комунікати.

БЮЛЄТИН КОМІТЕТУ „СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ" Ч. 2.

Львів, 12. червня 1938.

Діловий Комітет „Свята Христіянської України" оцим оголошує, що Ювилейний Рік з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України триватиме на всіх Українських Землях **від дня 14. серпня 1938 р., як роковин хрещення, до дня 14. серпня 1939 р.**

В справі відсвяткування цього ювилею на місцях, видаємо, за апробатою і з поручення **Високопреосвященного Українського греко-кат. Епископату** покищо ось які інструкції:

1) Найпізніше до дня 1. липня 1938 р. оо. Парохи створять у всіх місцевостях Галицької Церковної Провінції, по змозі при участи місцевих установ, **місцеві Ділові Комітети „Свята Христіянської України".** Такі місцеві Комітети, під головством оо. Парохів, складатимуться, крім голови, з чотирьох членів, а саме: заступника голови, секретаря, референта організаційно-імпрезового і фінансового.

Подрібні інструкції для діяльности цих Комітетів і поодиноких референтів подамо своєчасно в окремому бюлетині Діл. Ком. „С. Х. У."

2) Відкриття ювилейного року попередить відповідне відсвяткування днів св. Ольги і св. Володимира, а саме: а) В день св. Ольги, в неділю 24. липня 1938 р., у всіх місцевостях Галицької Церковної Провінції підчас Служби Божої будуть виголошені відповідні підготовчі проповіди та від год. 12. до 12.15 дзвонитимуть дзвони у всіх церквах. б) В день св. Володимира, в четвер 28. липня 1938 р., від год. 12. до 12.15 дзвонитимуть усі дзвони у всіх церквах; вечором всюди відправиться відповідний молебен з проповіддю.

3) В день відкриття Ювилейного Року, в неділю 14. серпня 1938, по всіх парохіях Галицької Церковної Провінції відправляться торжественні Служби Божі так, щоби в год. 12-ій почалося ювилейне Водосвяття, з проповіддю. В навечеря, себто 13. серпня 1938 р., від год. 12. до 12.30 дзвонитимуть усі дзвони в усіх церквах.

4) В часі від 14. серпня до 27. вересня 1938 (Воздвиження Чесного Хреста) по всіх церквах Галицької Церковної Провінції будуть виголошені **по три ювилейні проповіди** на приписані теми.

Діл. Комітет „С. Х. У." радить виголосити ці три проповіди по змозі в днях 25. 26. і 27. вересня 1938. Всі проповіди на дні 24. 7., 28. 7., 14. 8. і 14. 8.—27. 9.вийдуть окремою книжечкою. Подрібні приписи для ОО. Парохів про ювилейний молебен, водосвяття, посвячення Хреста й інші обряди будуть подані своєчасно в окремому бюлетині Діл. Ком. „С. Х. У."

5) На Воздвиження Чесного Хреста, в дні 27. вересня 1938, біля всіх парохіяльних церков Галицької Церковної Провінції будуть посвячені та вкопані **ювилейні хрести** і будуть виголошені відповідні проповіди. В прилучених хрест можна вкопати в чергову неділю, 2. жовтня 1938.

Подрібні приписи про розміри й форму ювилейних хрестів та про написи на них будуть оголошені своєчасно в окремому бюлетині Діл. Ком. „С. Х. У.".

6) В часі Ювилейного Року (14. VIII. 1938—14. VIII. 1939) відбудуться в усіх парохіях Галицької Церковної Провінції **місії або реколекції** з наміренням поширити Христову Правду по всій Україні. Підчас місій чи реколекцій, які всюди будуть закінчені масовою сповідю і св. Причастієм та Благодарною піснею, щодня виправлятиметься ювилейний молебен.

7) В часі Ювилейного Року (14. VIII. 1938—14. VIII. 1939) відбудуться у всіх місцевостях Галицької Церковної Провінції **ювилейні концерти, академії або святочні сходини** з відповідною програмою.

Подрібні програми й матеріяли до таких імпрез будуть своєчасно подані в окремому підручнику, що його видасть Діл. Ком. „С. Х. У.".

8) Діловий Комітет „С. Х. У." підготовляє здвигнення цілокраєвого тривалого памятника Ювилейного Року. Крім того в кожній місцевості Галицької Церковної Провінції Місцевий Комітет проголосить якесь **актуальне завдання** церковно-релігійного характеру, що його започаткує і по змозі виконає в Ювилейному Році. Може це бути: будова церкви, розмалювання церкви, поставлення іконостасу, справлення ювилейного дзвона, збудування захоронки, Христіянського Дому і т. п. — відповідно до місцевих потреб та умовин.

Оці інструкції подаємо до загального відома і взиваємо всіх тих, що їм дорога релігійно-національна справа, щоб негайно бралися під проводом місцевих ОО. Парохів до підготови й реалізування намічених точок.

Львів, дня 11. червня 1938.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ
СВЯТА ХРИСТІЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ:

О. Юліян Дзерович, урядуючий заст. голови — **Роман Данилевич,** секретар.

Адреса Ділового Комітету „С. Х. У.": Львів, Новий Світ, 22, Ген. Інститут Кат. Акції.

—o—

Спорт.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ

На останнім засіданні В. І. і Д. вальсували речинці змагань за вхід до Окружної Ліги. Розгривки відбудуться у двох групах: Львів-Тернопіль і Перемишль-Дрогобич.

19. 6. Дрогобич (Кадіма) — Перемишль (Сян) і Тернопіль (?) — Львів (ТШЛ). 26. 6. ТШЛ — Тернопіль, Перемишль — Дрогобич. 10. 7. мистець групи Дрогобич-Перемишль — мистець групи Львів-Тернопіль. 17. 7. відплатні змагання обох мистців зі зміною господарів. До О. Л. входить тільки один клюб. З Окружної Ліги спадає два клюби. До А-кляси входить 2 клюби на чотири групи. Фінал А-кляси відбудеться у двох групах: Дрогобич-Перемишль і Львів-Тернопіль. До Б-кляси входить 4 клюби по 1 з кожної підокруги.

Дицьо (Україна) дістав за метч з II. Соколом (мистецтва А-кляси) — 2 місяці дискв. з припиненням на 6 місяців.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 12. 6. год. 4. попол. „Літо в Ноган". Год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".
Понеділок 13. 6. год. 8. веч. „Ціна мети".
Вівторок 14. 6. год. 8. веч. „Ціна мети".
Середа 15. 6. год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару".

Театр Ріжнородностей:

Неділя 12. 6. год. 4. попол. „Втікла мені перепеличка". Год. 8. веч. „Втікла мені перепеличка".
Понеділок 13. 6. год. 8. веч. „Іван"
Вівторок 14. 6. год. 8. веч. „Іван".
Середа 15. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український театр Йосифа Стадники (сеніора).

РАДЕХІВ:
12. 6. Синя квітка.
13. 6. Чорноморці.
СТОЯНІВ:
12. 6. год. 4. попол. „Синя квітка".
13. 6. год. 4. попол. „Чорноморці".
В короткому часі прем'єра драми з життя поліщуків „Хам".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ЯМНИЦЯ:
12. 6. Лісова пісня.
СТАНИСЛАВІВ — тільки одна вистава:
13. 6. Пригода в Черчі, оперета на 3 дії Я. Барнича. Прем'єра.
Зі Станиславова їде театр до Богородчан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОЛОМИЯ:
12. 6. Пісня Бескиду.
13. 6. Гетьман Полуботок.
ЯБЛОНІВ:
14. 6. Маруся Богуславка.
15. 6. Пісня Бескиду.
16. 6. Чесна Сусанна.
17. 6. Мазепа.
18. 6. Ніч під Івана Купала.
19. 6. Гетьман Полуботок.
Театр загостить до Косова, Кут, Жаб'я, Ворохти, Микуличина, Яремча і Делятина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".
АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентіну"
БАЛТИК: „Дівчата з Новолипок".
ВАНДА: „Жайворонок", „Зелений сигнал".
ГРАЖИНА: „Р 107" взиває помочі" „Король жінок".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Правда перемагає" (Павло Муні).
КОПЕРНІК: „Світ говорить про нас" (Моріс Шевальє, Джек Боченен).
МАРУСЕНЬКА: „Стріл у ночі", „Театр ексцентриків", „Мельодії півдня".
МЕТРО: „Хто останній цілує", „Проміння загляди".
МІРАЖ: „Тайна п-я Брінко", „Тато жениться".
МУЗА: „Лінія Мажінота".
ПАЛЯС: „Маскарада" з Люізою Райнер.
ПАКС: „Страшний двір".
РАЙ: „Палкі серця".
РІЯЛЬТО: „Буревій".
РОКСІ: „Потвора" і муз. додаток.
СВІТ: „Товариші зброї", „Вождь червоношкірих".
СТИЛЕВЕ: „Острів у вогні" та ревія.
ТОН: „В 4 очі", „Тайна самітного дому".
УТІХА: „Непереможний Біл" і ревія.
ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Орлом Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Альпи".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фунчаль".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 12. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт кулевського полку піхоти, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Для села: Газетка, хор дітей вселюдної школи зі с. Малорита на Поліссі, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Власні справи берім у власні руки, **8.55 Видатність паші збільшують післяплоди, в українській мові вигл. інж. Д. Дучимінська,** 9.05 Музика з пл., 11.45 Фільм. огляд, 12.08 Муз. поранок, орх., 13.00 Соймове видання Міцкевичевих творів, 13.15 Музика сальон. орх., мецосопран, тенор, форт., 15.00 Для села: На день кооперації, Кооп. гімн, Промова, „У громаді" авд. Свято весни в Ошмяні. Огляд ринків рільних продуктів, 16.30 Театр Уяви: „Дзвін короля Жигмонта", 17.00 Форт ресіталь Г. Штомпки, 17.30 Звук. тижневик, 18.00 Концерт орх.; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Разом до мети, 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дениик, 21.00 „Та йой" весела авдиція, 22.00 У літній вечір, розр. концерт, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Понеділок, 13. червня 1938.

6.15 Ранішня пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Хор, 8.00 Для шкіл, 8.10 Зачинаємо тиждень, **9.00 Трансмісія богослужения з Успенської церкви у Львові,** відправить **о. Дамян Лопатинський, співає хор під дир. І. Охримовича,** 11.15 Для шкіл: Серед лісів півночі, Грігові твори з плит, 11.40 Грає Йос. Сігеті, скрипка, з плит, 12.03 Полудн. авд., 14.15 Китиця для всіх, орх., 15.10 Програма на завтра, 15.00 Біржа, 15.15 Невідомі союзники й вороги, гутірка для старших дітей, 15.30 Звукова гутірка: „На чердаку" Ст. Жеромського, Швайцарська музика з плит, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пісеньки та цитри, 16.45 В анамітському Пекіні, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 17.10 „Лебідь із Пезари" (Джакомо Пуччіні) муз. репортаж, 17.55 Гальо! — Позір! 18.00 Спортова гутірка, 18.10 Форт. твори у вик. Е. Реслера, 18.35 Співочий ресіталь Ол. Грабі-Шалкевичевої в супр. форт., 19.00 Воєнька авд., 19.20, 20.35 Актуальна гутірка, 19.30 З екрану на мікрофон, розр. концерт, у перервах: Фільм. монольог і скеч „Поворот батька", 20.45 Веч. дениик, 21.00 Радіотека, актуалії, 21.10 „Закури собі папіроску" словно-муз. авд., 21.50, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Вечірня серенада, муз. авд. у вик. мандолінистів і вок. квартету, 23.0 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл., (надає Варшава II.).

Вівторок, 14. червня 1938.

6.15 Ранішня пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика у вик. сальон. орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Плитти, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Коник-стрибунець і мурашки", 11.40 П. Чайковський: Фрагменти із Симфонії ч. 4 ф-моль, пл., 12.03 Полудневa авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Явір, явір, яворові люди" казка для дітей, з музикою, 15.35 Фін.-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Квінтет і спів, 16.45 Біографічне оповідання про Івана Матейка, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Туристичні шляхи Поділля, Подільські пісні у вик. вокального мішаного квартету, 17.55 Гальо! Позір!, 18.00 Отвираємо вушій, гутірка, 18.10 Віол. соната Генделя та Баха у вик. Деа. Девчевського у супр. форт., 18.45 „Ганка і Ягуся" сцена з Реймонтових „Мужиків", 19.00 Спів. Ресіталь Еди. Бендера, бас у супр. форт., 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 Співає нар. квартет, 19.50 Три знаки запиту, 20.00 Муз. фестіваль: Симфонічний концерт із Вавелю, у програмі твори Шимановського у вик. орх. хору, скрипка, сопран, форт., тенор, у перерві коло год. 20.50 Веч. дениик і акт. гутірка, 22.15 22.25 Спортові вістки, 22.30 „Вже десята" концерт орх., 23.00 Ост. вістки, 23.05 23.55 Танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Середа, 15. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Орх. концерт, 8.00 Для шкіл, 8.10 Перше оріданал при орхестрі, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Із пригод лісових людей, Нар. пісні з пл., 11.40 Фрагменти давніх опер, пл., 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Легка музика з пл. **14.35 Полісні пісні в опрацюванні Миколи Колесси, у вик. Українського Студіо Хору, під дир. М. Колесси, Софія Гавришук мецосопр. (Летіли гусоньки Повій, повій буйний вітре, Ой там на горі, Встань мій колосочку, Коби я знала Тихше, тихше, Пють люди горілоньку, Ой поля, ви поля),** 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Орх. концерт, 16.45 Санітарне летунство, 17.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Листки з подорожі: Альжір, Екзотична музика з пл., 17.55 Гальо! Позір, 18.00 Резерват Вінєли, 18.10 Форт. ресіталь Маргарети Трояновіні-Казуро, 18.45 „Ганка та Ягуся" сцена з Реймонтових „Мужиків", 19.00 Пісні у вик. А. Вітовської-Камінської у супр. форт., 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 Форт., 19.50 Штучне сушення сіна, 20.00 Симф. концерт: орх., соліст, хор; у перерві коло год. 21.00 Веч. дениик, Актуальна гутірка, 22.50 Спорт, 22.55 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки.

ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
ПУДЕР З ПУШКОМ
ціна зл. 1.25
в найкращих крамницях
Й. ШАХ ВАРШАВА

Четвер, 16. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Музика в пл., 8.00 Ранішній дзенник, 8.15 Орк. концерт, 9.00 Реляція Божого Тіла у Спалі, опісля музика з пл., 12.03 Веселе полудне, пл., анекдоти, комунікати, 13.00 Для дітей: Що-шо? Навіщо? 13.20 Музика сальон. орк., Фокстрот, співа, 15.00 Для села: Як любиться молодь вітає весну, Актуальна гутірка, „Ой сіно, сіно зелене", 16.15 Танк. музика з пл., 16.30 „Ци третя" Сенкевича, 16.45 Респіті: „Рамсеві пісні" у вик. міліцейської симф. орк., пл., 17.10 Програма на завтра, 17.15 Вихісняймо дітя для здоровля, 17.30 Репортаж із життя, 18.00 Концерт солістів: Форт., скрипка, 19.00 Театр Уяви: „Дідусева каблєзня", 19.45 Весна та кохання, розм. концерт, орх., пісеньки. вельофон, у перерві Свєч, 20.45 Вєч. дзенник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Мельодії з „Ідаліздви" і „Дами від Максима", співа, музика, 21.40 Спорт, 22.05 „Гостинниця під пьвом", 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка музика в пл. (вистав Варшава II).

КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас", відір. додаток „Чарівний плин".

Закордонне РАДІО.

Неділя, 12. червня 1938.

БЕРЛІН 20.00 21.00 Орх., хор, сол., 22.30 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.30 Ор. орх., 15.45 Циг. музика, 17.00 Форт., 19.30 20.00 Концерт хору, 21.40 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Тріо ес-дур оп. 40 Брамса, 19.10 Пісні й музика, 20.00 21.00 Китиця Штраусових мельодій, КОШИЦІ 9.00 Правосл. Богослуження з Линчі, співає хор червиць, 18.00 Репортаж, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 15.30 Хор, 17.00 18.00 Розр. мельодії, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Військ. орх., ПРАГА 12.25 Розр. музика, 18.30 Балет. музика, 20.45 21.00 Форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.32 Сцепка, 20.15 Пісні, РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Сибір" оп. Джордана, СОФІЯ 20.00 Співа. реціталь, 21.30 Оп. мельодії, СТОКГОЛЬМ 19.30 „Весна у Відні" попурі, 20.15 Скрипк. реціталь Терекаєта, ШТУТГАРТ 20.00 21.00 „Цигавський барон" оп. Ів. Штрауса.

Понеділок, 13. червня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Фльотов-Росіні, 19.45 Вечірній гомін, 20.00 Фільм. і танк. мельодії, БІЛГОРОД 18.05 Співа. реціталь, 18.35 Нар. пісні, 20.00, 21.00, 22.00 Опера БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 13.50, 19.00 Циг. музика, 17.30, 18.00 Військ. орх., ВІДЕНЬ 13.15 Розр. концерт. 15.30 Варіації і фуга Брамса на тему Гендля, 18.00 Свято цвіту вишні, японські фільм. мельодії, 19.10 Муз. імпровізації форт., 19.25, 20.00, 21.00 Муз. імпровізації форт., 19.25, 20.00, 21.00 „Тоска" оп. Пучінія, 22.30 Розр. муз., ГІЛЬВЕРЗУМ II. 19.50, 20.00, 21.00 „Чародійний флет" оп. Моцарта, КОШИЦІ 7.50 Преса, 12.10 Для хліборобів, 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Православія і Мараморош, Хор, ЛІОН 20.30, 21.00, 22.00 „Орфей" оп. Глюка, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.00 Скрипка, ПРАГА 16.15, 17.00, 18.20 Орх., 22.35 Віол., РАДІО ПАРІ 20.15 Віол., 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Сольо на арфі, 20.30 Розр. музика, 21.00. 22.00 „Княжна Ліляа" оп. Тіто Шіпи, РИГА 20.15 Латиські нар. пісні.

Вівторок, 14. червня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Вечірня гомін. 20.00 Концерт Фільгармонії, БІЛГОРОД 20.00 Хор, 21.00 Португальська форт. музика, БЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Фіделіо" оп. Бетовена, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт орх. балалайок, 17.00 Давні мадярські пісні, 20.00 21.00 Військ. орх., ВІДЕНЬ 18.15 Розр. музика, 15.30 Форт., співа, 22.30 Розр. музика, КОШИЦІ 7.50 Преса, 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Передача з Хусту: Відчит Д. Поповича, Концерт балалайок. хору, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Сибір" оп. Джордана, ПРАГА 16.15 Сальон. музика, 17.00 Військ. орх., 17.40 Югосл. пісні, 18.20 Орх. концерт, 19.25 Діточий хор, 20.00 21.00 „Мертвий дім" оп. Яначека, на основі Достоєвського, РАДІО ПАРІ 20.15 21.00 Камер. музика, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Легка музика, 21.00 22.00 Комедія, опісля танк. музика, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 20.00 Співа, 21.15 Розм. ремінісц.

Середа, 15. червня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.10 20.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Російські пісні у вик. балалайок. орх., 21.30 Нар. пісні, БРЮСЕЛЬ ФР. 20.0 21.00 „Царевич" оп. Легара, БУДАПЕШТ 12.05 Циг. музика, 17.30 Співа, 18.15 19.00 20.00 21.00 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 14.10 Пісеньківарі та віртуози, 15.30 Твори на скр. і форт. 18.20 Пісні, 21.30 Сольн. квартет г-дур Бетовена, 22.30 Орх., сол., співа, ДРОЙТВІЧ 22.00 „Богема" оп. Пучінія (III. дія), Вістки, ЛІЛЬ 20.30 21.00 22.00 „Вільгельм Тель" оп. Россіні, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.40 22.15 Розр. музика, 21.00 Муз. сценки, РАДІО ПАРІ 20.30 Співа, 21.00 23.00 Кабарет, РИМ 17.15 Оп. музика, 19.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.00 Форт., опісля танк. музика, СОФІЯ 20.00 Хор, 21.15 Чеські пісні, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 21.00 22.00 „Сі" оп. Масканія.

Четвер, 16. червня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Оповідання, 16.50 Форт., 18.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.30 Нар. пісні, 21.30 Скрипка, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 17.15 Оскьо на флеті, 18.50 19.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 21.15 Джез, 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 15.30 Форт. тріо д-моль Шумана, 17.00 Оповідання, 18.00 Муз. кабарет, 19.10 Пісні, 20.00 21.00 Тенор, форт., КОШИЦІ 7.50 Преса, 14.05 18.25 Вістки, 17.10 Передачі з Нересниці: Концерт хору читальні „Просвіта", 18.00 Століття самоуправи Ужгороду, 18.10 Пісенний концерт Ст. Кафчака в супр. форт., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, МІНХЕН 20.00 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара, ПРАГА 17.50 Розр. музика, 18.30 Орх. концерт, 21.15 Церковна музика 17. і 18. ст., РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера, ПАРІ ПТТ 20.30 21.00 22.00 „Рамунчо" літ. драма Ліврія, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штрауса, СОФІЯ 18.00 Концерт військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45 Солісти: співа, форт.

На виїзд на вакації
найдогідніше позичає книжки у 5 мовах 1—4
„VITA" пл. Марійська 8.

БІРЖА.

Львів 11. червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·17, 89·70, Доляри американські 5.30.00, 5·27·50 Доляри канад. 5 23·50—5.21·00. Фунти голл. 294·44—292·70, Франки фр. 14·85—14·56, Франки швайцарські 121·40—120·60 Фунти англ. 26·38—26·22, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00— 9·00 Кор. дан. 117·80—116·95 Кор. норв. 132·58—131·60, Корони шв. 136·04—135·05. Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·65—11·25, Марки нім. 89·00 — 88·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 110·00, — 104·00

Акції.

Банк Польський 119·50 Цукор, 34·00, Вугель 28·00, 27·50, Ліснопол 74·00. Моквін 12·50, Острівець 58·00, Стараховичі, 35·50, 35·50, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 64·75, 3 ім. 1 ем. 80·25, серія ненот. 3 пов. ім. 2 ем. 81·25 серія ненот. 3. конверс. 70·00 прем. дол. 42·40 4 конверс. 67·25

Тенденція здержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 11. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·15 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·27 зол.
1 кг. масла експорт. за вачет. 2·30 зол.
молоко 16—17 сот.
(ціна кона) 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова, молоко сильна яйця здержана.

Оповістка.

Дирекція Прив. Жіночої Гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша 17а) подає оцим до відома, що в шк. році 1938-39 буде мати в собі: 1) І—IV класи гімназії нов. типу, 2) І. і II. класу природничого ліцею з латиною як надобовязковим предметом, бо саме такий тип ліцею для наших панночок найпрактичніший. **Гімназія має повні права державних шкіл.** Зголошення до вступного іспиту до І. кл. гімназ. приймаємо до 10. червня, до клас вищих і ліцею до 22. червня. Вступні іспити відбудуться по закінченні шкільного року. При гімназії є інтернат, де учениці можуть мати приміщення та фахову опіку. 1172 1-3

Мала Семинарія у Львові. Вступні іспити відбудуться в днях 22. і 23. червня від год. 8. зрання. 1284

Вписи до Державного Рільничого Ліцею з українською мовою навчання в Чернівці. Кандидати, що бажають вступити до І. кл. Державного Рільничого Ліцею в Чернівці, мають внести до дирекції Ліцею писемне зголошення, до якого треба долучити: 1. власноручно написаний життєпис, 2 метрику хрещення на доказ, що кандидат скінчив 16 літ життя, 3. лікарське свідоцтво, 4. свідоцтво покінчення гімназії нового типу, 6 кл. гімназії старого типу, або іншої рівнорядної середньої школи, 5. свідоцтво моральности, якщо від покінчення кандидатом школи минув рік. Кандидати до Ліцею здають вступний іспит, а саме: кандидати, що покінчили загально-освітні гімназії, здають письменний іспит з польської мови та устний з польської мови та хемії, або біології до вибору кандидата. Абсольвенти інших шкіл здають ще крім попередньо названих предметів письменний та устний іспит одної з чужих мов, якої вчилися в школі. Про речинець вступних іспитів повідомить Дирекція кандидатів письменно. Учні Ліцею мешкають в інтернаті. За харт і повне утримання платить дійсні кошти (85 зол. місячно). Оплата шкільна 170 зол. річно, платна в двох рівних ратах на початку І. і II. півріччя. Сини державних службовників і немаєтних родичів користають з полекш в оплатах, як в інших середніх школах. Навчання в Ліцею триває 3 роки. Зголошення до вступного іспиту треба слати на адресу: Державний Рільничий Ліцей-Чернівці, почта: Пісочна коло Жидачова, найдальше до дня 30. червня 1938 року. Скільність місць обмежена. 1229 2-3

Купецька Гімназія Р. Ш. у Львові, вул. Куркова 14 А. приймає зголошення до першої класи хлопців і дівчат в покінченою 6-ою класою вселюд. школи, в віці від 13 до 17 літ. Подання до вступного іспиту вносити до 20. червня, долучуючи метрику і остатнє шк. свідоцтво. Вступний іспит починається 24. червня в год. 8-ій рано. Докладніші інформації про вступний іспит і устрій школи висилає на бажання Секретаріят Гімназії за долученням значка за 25 сот. Гімназія має повні права державних шкіл. 1265 2-3

Ігуменат СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95 подає до відома, що цьогорічні замкнені реколекції для Пань почнуться дня 2. липня п. р. вечором і тривати муть 3 дні. Просимо привезти кошик, простирало і подушку. 1286

Рада Народньої Лічниці складає щиру подяку Вп. П. Інж. Марті зі Стефановичів і Павлові Дурбакам за їх значний дар у висоті 10.000 зол. вложений на Український Шпиталь ім. Метр. Андрея Шептицького у Львові. 1205

Управа Народньої Лічниці складає щиру подяку Вп. П. М-р **Михайлові Терлецькому,** власникові аптики у Львові за щедрий дар, вложений шпиталеві ім. Митр. Андрея Шептицького у Львові у формі очкування належитости за ліки, побрані для хворих у місяцях квітні і травні п. р. в сумі 1.610.15 зол. 1295

У Філії Державної Гімназії з українською мовою навчання у Львові відбудуться вступні іспити до І. кл. в днях 22. і 23. п. м. до II, III і IV-ої кл. в днях від 22. до 25. п. м. і до ліцею: класичного та природничого відділу в днях 24. і 25. п. м. Всі іспити починаються в год. 8-ій. Іспитова такса 10 зол. Гімназія має інтернат при Театинській вулиці 10. 1208 1-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПАННА освічена, господарна, літ 42, має реальність вартости 15.000 зол., шукає мужчини до 45 літ на стовпвищі або з відповідним майном у матримоніяльній цілі. Зголошення до Адміністрації під „Надія". 1287 1-1

З БРАКУ знайомства бажаю цією дорогою пізнати панну добре вихованої, доматорку, середнього росту, стрункої від 23—27 літ. Вимоги: культура і краса. Листи прошу слати до „Діла" під: „Пристойний уродзінк". 1305 1-1

МЕШКАННЯ

ПОМЕШКАННЯ 2 кімнати з кухнею, комфорт, у партері, вул. Длугоша 35 негайно до винайму. Інформації тел. 265-87 1249 1-3

ТРИКІМНАТНЕ МЕШКАННЯ комфорт у середмісті, від 1. липня до винайму. Відомість: „Сільський Господар" Руська 20, тел. 250-53. 1270 2-3

НАУКА

НА ЛЕКЦІЇ, французьку, конверсацію виїду на ферії. Адміністрація під „Кострофікат". 1266 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ХТО поможе 8-літній дитині, даючи їй змогу перебути в матірю час вакацій, в гірських околицях? В нагороду за це, матір займалася би домовою працею. Лист. зголошення до Адміністрації під „Горн". 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

НОВОВІДКРИТИЙ „Базар оказійних Різнородностей" Джевінського — Домініканська чотири. Продає оказійно-дешево: шафи, столики, крісла, годинники, патефони, плати, образи. Також античні меблі, диванц та всілякі різнородности. Також купує все. Тел. 285-45. 1093 5-10

ПІЖАМИ мужеські, поплінові по 9.50 10.80, 12.00, ЖІНОЧІ найновіші 10.80 11.00, ДИТЯЧІ від 4.00. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

НІЧНІ мужеські сорочки по 4.50, 5.50, 6.00, ЖІНОЧІ 2.75, 3.25, 4.50, 5.90 а теж для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ХТО любить солідне білля, великий вибір, опічливу обслугу і постійні ціни рекомендує до купна в фабриці „ПАВ", Сикстуська 1.

КОМБІНАЦІЇ шовкові по 3.90, 4.90, подвійні міцніші 6.90. Поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

ПОСТЕЛЕВЕ білля, конверти на кольдри по зол. 5.90, 7.90, 10.50. Пошевки 1.90, 2.80, 3.90, леєки 0.75, 1.30, 2.—. Поручає фабрика білля „Пав", Сикстуська 1.

МУЖЕСЬКІ сорочки спортові, зефірові по 4.90, льняні 5.90, поплінові 7.90, шовкові 10.50, у великім виборі поручає фабрика білля „ПАВ", Сикстуська 1.

СОРОЧКИ міцніші, мужеські і хлопчиі, в різних гатунках виробляє у Львові тільки фабрика „ПАВ", Сикстуська 1.

ПІДШТАНКИ мужеські, знаменито виконані по 2.50, 2.90, 3.90, ХЛОПЧІ 1.70, 1.90, поручає фабрика „ПАВ", Сикстуська 1. 1196 4-4

ФОРТЕПІЯН „Blüthner" у першорядному стані, майже новий, дешево продам Райківський, Львів, Фрадрихів 10. 1239 2-2

ЗНАВЦІ ХВАЛЯТЬ наші сорочки мужеські, шовкові міцніші 3.90, оксфордові льняні 4.90—5.90. Короткі зол. підштанки поплінові 2.50. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1078 2-2

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, з. Мая 21. 1103 3-8

СІТКОВІ сорочки дитячі 1.45 — 1.75, підкамки дитячі поплінові 3.75 і все по виїзд „СЬВЯТ ДЗЕЦКА", Сикстуська 2. 1191 2-2

ЛІТНИЩА

ДОРА. Першорядний пансіон „Саренка" (в українській управі) в затишному пречарному місці біля станції положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілодневним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студіюча молодь має знижки. 1073 5

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА" запрошує до себе гостей. Вілля велико, коло „Шаротки" близько двірця, а не при дорозі, з комфортом уладжена, має свій прегарний смерековий ліс. Харч добрий і солідний, на бажання ярський. Зокрема приймає реконвалесцентів до окремої вілли, де мають дбайливу опіку і 6-разове відповідне відживлювання. Зголошення слати на адресу: Наталія Семанюкова, Ворохта, пансіон „Черемшина". 1309 1-3

ЯМНА НАД ПРУТОМ. До винайму сонячні кімнати з верандою і балконами, також із уживанням кухні, під горою. Адреса: Тимо Галущинська, Ямна. 1288 1-2

ДОРА Вілля Рома над гірським потоком, напротив ліса, кімнати з цілим утриманням. Адреса до 22. 6: Д-рова (Приймова, Львів, Личаківська 37 а, тел. 261-50 потім Дора в. Яремча. 1301 1-2

НОРЧИН РУСТИКАЛЬНИЙ, літовисько серед шпилькових лісів і гір, над рікою Стрий, купелі, плажа, прогулянки на гору Парашку, скали Бубнищі, Урич, пропоную сонячні, здорові помешкання. Доїзд зі станції Синевідсько Вижне моторівкою. Інформації: Уряд громадський. 1258 2-5

ДОРА! Пансіон „Малина" давніше „Олена" в найгарнішім і догіднім положенню пропонує сонячні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 3-10

ЯМНЕ — вілля „Гуцулка" побіч стації відкрита від 15. червня. Здоровий домашній харч. Марія Климакова. 1291 1-3

ЛІТНИЩЕ ДОРА, Пансіон у фундації Ремісничій ім. Коморудзів у Дорі від 15 червня приймає літників в цілим утриманням. Ціни помірковані. Нова обстанова. Ремісниче фундація ім. Коморудзів Дора, вул. Яремчанська 54. 1214 2-5

РІЖНІ

НАЙДЕШЕВШЕ жіночі і мужеські парасолі тільки в НОВІТНІЙ ВИРІБНІ ПАРАСОЛІВ „ЛЮН", Шайнохи 2. 1300 1-3

ЛЕДІВНІ герметичні, новітні кухні найдешевше МЕБ-ЛЯК, Мільвів, Сикстуська 30. 1299 1-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1283 1-7

МЕШКАННЯ перед уживанням треба очистити від блощиць свічкою С-ГАЗ. Дістанете всюди. 1297 1-10

СКЛАД МЕБЛІВ, комплетні і поодинокі кімнатні уряджения поручає сходні і дешеві ФР. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Львів, Коперника 8. Тел. 228-10. 1281 1-8

СТАРИННІ книжки, рукописи, гравюри з історії та сусп. життя України купую. Це Адм. під „Книжка". 1282 1-2

ЗЛЕ ЧУЄШ? Шумить? Витікає? Жадай дармового проспекту на цегляні бубонці. „Eufonja" Kraków, Oława.

КОВДРИ перероблюю в однім дні за 3.50 Вирібня ковдер, Кентшинського 4. 1132a 2-2

КОНКУРЕНЦІЯНИЙ Висилковий Дім кіс, мануфактури і галантерії, шукає агента християнина до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрешвидше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 58-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 1193 5-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, жіночі, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 53-103

КАФЛЯРСЬКА КООПЕРАТИВА „КЕРАМІКА" виконує всякі кафлярські роботи по цінах конкуренційних, солідно і на час. Зголошення приймає щоденно від год. 7-ої рано до год. 19-ої вечором при вул. Шептицьких ч. 16 А. Телефон ч. 206-19. 1253 2-2

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій за Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 8-10

ЗЛІНІКА годинників **ГУТЕРМАН** при Сикстуській чотирнацять справді видає тільки 1-річну гарантію, але вони ходять роками. 1105 4-12

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші тканки на сукні, вовни на дітні костюми, комплети та сукенки. — Камгарни на мужеські дітні одяги, матеріяли на загортки, попелін та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найрізнороднійших хвороб
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
не добрий засіб до управильнення шлунка, усувають напір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

Єдина українська фабрика дротяних тканин і сіток „СІТКА" А. КУЗИК І. СТУПАР
поручає готові сита, решета, рафи і сітки до огорожі
ГОРОДЕНКА, вул. Івана Франка ч. 11.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ
Спец. скірн., венер. недуг і косметики
Др. ФІШЕР
б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

Косметичний Інститут і Лабораторія
Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.
УСУВАЄ: аномалії цери, арогованість, пігменту, волосся, бланш, дьобки по віспі і плями. Масажі тривале усування морщин, жидяків і відморожень власною методою. Тривале усування овалосіяння ніг катафорезою. Сталі румяні підкіряним запускванням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси взаємодопоміжної програми. 792 1-10

Не соромся коли маєш
Пропуклину!
Піди до найстаршого на світі заведення пропуклинових і черевних бандажів
М. Фрайліха
Львів, Городецька 35
під управою лікаря-спеціяліста.

ОГОЛОШЕННЯ.

Рік основ. 1915
РОБІТНЯ НОВІТНЬОЇ МЕХАНІКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ
ОТТО ЛІНК
Львів, ул. Личаківська 20. Телефон ч. 272-65.
ВИКОНУЄ:
Всякі апарати і корсети на кривуху і туберкулу костей. Виладки на плоскі стопи а теж протези на ампутовані кінчини.
Направа і ніклювання хірургічного приладдя.

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

МЕБЛІ Ідальні, спальні, кабінети, сальони, клюки, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Синстуська 41. Тел. 292-79.
948 10-50

А. МАРЯШ
Львів
Городецька 41
Телефон 245-02.
Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові, поодинокі і подвійні, технічні для дентистів, золотарів, цукорників і т. п.

Увага!
Церковні і просвітянські хори
„СТУДІОН" видавництво духовно-музичних творів, Львів, Петра Скарги ч. 2 видало такі твори, потрібні хорам на всілякі духовно-музичні імпрези:
1) Березовський: Чашу спасенія — мішаний хор — ціна 0.50
2) Березовський: В память вічную мішаний хор 0.50
3) Березовський: Творяй ангели — мішаний хор 0.50
4) Березовський: Во всю землю — мішаний хор 0.50
5) Б. Кудрик: Пасли пастирі — почаївський кант 1.—
6) Б. Кудрик: Радуйся Царице — на мішаний і на жіночий хор 1.—
7) Яцишевич Я.: Слава Богові на мішан. хор 0.50
Замовляючі крім ціни купна мають дослати на порто пересилки 0.20 сот. Всякі ради дає, як і різні бажання інтересованих щодо видавництва приймає: І. Охримович, Львів, Домініканська ч. 11. На відповідь долучити марку за 0.25 сот.

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотяговиз, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.

Найдешевші меблі
в українській кооперативі **АРХО**
Львів, Корняктів 1, Тел.: 272-04

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" **50 сот,**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 18.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто в фабриці
Львів, Синстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 116-66. 1119 1-20

САМОХОДИ „CITROEN"
МОТОЦИКЛІ: „Baker", „Coventry", польські „Moj", більші мотоцикле „Victoria", частини запасові, окуляри, тощо поручає
Бюро техн.-торговельне
„MOTOR"
Львів, Пекарська 13. — Тел. 209-88.

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

Фірма **„Paryżanka"**
виконує
ПЛІСИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ
скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	вол. 0.15
купно, продаж, виміни і т. п.	вол. 0.10
шукаючі праці	вол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 180.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик, Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 128 (14.959). Львів, середа 15. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 000
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

XIV. Конгрес КП(б)У почався в Києві.

У понеділок почався в Києві XIV. конгрес КП(б)У; він йде в напруженій атмосфері з огляду на протиукраїнські репресії Хрущова. Нарком внутр. справ УССР видав постанови, що мають не допустити до демонстрацій проти Сталіна. (АТЕ).

Вислід останнього етапу виборів до громадських рад у Чехословаччині.

НІМЕЦЬКО-СУДЕТСЬКА ПАРТІЯ ДІСТАЛА 90.9 ПРЦ. ГОЛОСІВ.

Чехословацька Пресова Агенція стверджує, що минулої неділі відбувся останній етап виборів — до 3829 громад. У кількасот громадах виставлено по одній виборчій листі, тому там зовсім не було голосування.

Партії урядової коаліції скріпили своє становище. Партія Генляйна дістала всі голоси б. активістів, крім того скріпила свій стан посідання від 1929.

Німецьке Інформаційне Бюро подає, що минулої неділі **німецько-судетська партія** дістала 90.9 прц. голосів.

У чеських громадах великі успіхи мали **комуністи.** На терені цілої держави вони здобули більше голосів ніж 1929 р., дарма, що потерпіли великі втрати в Судетах.

Словацькі автономісти здобули коло 50 прц. голосів більше ніж 1931 р. У Братиславі здобули вони 1931. р. 3 мандати, тепер — 6.

ХІД ВИБОРІВ.

Вибори до громадських рад покінчилися в неділю коло 17. год., назагал спокійно.

Лише у Тірміц коло Авсігу дійшло до сутички між генляйнівцями і комуністами: один німець ранений.

В ночі зі суботи на неділю дійшло до інцидентів у Братиславі: комуністи заатакували мадярських студентів та обкидали камінням самохід посла Сідора.

Національні війська здобули Кастельйон де ля Пляна.

1200 ПОЛОНЕНИХ.

Комунікат національної головної кватири повідомляє: Національні війська здобули в понеділок в год. 19.15, після завзятого бою місто Кастельйон де ля Пляна і пристань Ель Грао. Червоні потерпіли чималі втрати. Населення міста повитало національні війська з ентузіязмом.

Червоне командування не згадало в офіційному комунікаті про втрату Кастельйону

ЯК УПАВ КАСТЕЛЛЬОН.

Авас подає: Кастельйон заняла 4. наварська дивізія і 2. галісійська; перша з них увійшла до міста від сходу, друга від півночі. В год. 19.15 опір червоних заломався — тепер вони відступають у паніці; тепер фронт переходить 6 км. на південь від міста.

У Кастельйоні залишилось було 1.200 червоних вояків, половина з них піддалася без бою. Не зважаючи на наказ влади, 11.000 мешканців Кастельйону не евакуювало міста.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Як подає комунікат національного командування, національні літаки збомбардували летунський майдан в Аліканте, де знищили фабрику літаків; також збомбардували вони шлях Теруель—Сагонте і залізничі двірці у Вілля Реаль і Нулес.

37 ЕСПАНСЬКИХ ПРОВІНЦІЙ ПІД ВЛАДОЮ НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

Після здобуття Кастельйону національній владі підлягає 37 еспанських провінцій (усіх разом є 50).

Ґенерал Франко взиває червону армію до капітуляції.

Після здобуття Кастельйону ген. Франко видав заклик до вояків червоної армії. Дальший опір безнадійний — стверджує він, червона армія втратила найліпші частини, катальонські війська відступають в паніці. Фронтовим воякам не загрожує ніяка кара, якщо вони піддадуться і видадуть своїх командантів.

Китай заплатить Франції за поміч концесіями.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ВИСТУПАЄ ЗГІДНО З ФРАНКО-СОВІТСЬКИМ ПАКТОМ?

Як подає японська преса, французький амбасадор веде переговори з китайським урядом і з владою квантунської провінції у справі помочі для Китаю. Щоб дістати ту поміч, мусів би Китай дати Франції низку концесій на пограниччі французького Індокитаю та розбудувати залізничі лінії, що получать Індокитай з південним Китаєм.

„Асагі Шімбун" твердить, що франц. міністр кольоній обіцяв емісареві Чанкайшека, Сунфо поважні кредити на розбудову тих залізниць. Той щоденник уважає, що між французькою помічю для Китаю і франко-совітським пактом істнує звязок.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ДАСТЬ ПОЗИЧКИ КИТАЄВІ.

Британські міродатні кола заявляють, що поголоски про британську позичку для Китаю неправдиві, а щонайменше передвчасні. У цій справі йдуть у Льондоні від двох місяців переговори з китайською делегацією. Поінформовані кола вважають, що ці переговори мають великі виглядн на успіх.

ЯПОНЦІ ЗАНЯЛИ АНКІН.

Японські війська, що наступають здовж ріки Янтсе, заняли місто Анкін, столицю провінції Авей; китайці евакували місто, яке заняли японські морські стрільці.

Тепер японська армія приготовлюється до наступу на Ганков. Китайці поспішно ведуть підготову до оборони.

Коштовний експеримент.

Львів, 14. червня 1938.

Таким коштовним експериментом, що його веде від 1920 р. польська держава за державні гроші, є кольонізація польським елементом зі заходу південно-східних і східних земель, на практиці передовсім Східної Галичини і Волині. Видано низку кольонізаційних законів і розпорядків, між ними одинокий у теперішній історії закон про військову кольонізацію східних воєвідств з 17. грудня 1920 р., закон про виконання земельної резофми з 28. грудня 1925 р., закон для прикордонних повітів про границі держави з 9. липня 1936 р. як новелю до президентського декрету у цій справі з 1927 р., що спинила там майже в цілости оборот землею, врешті закон про обмеження в обороті нерухомостями, що повстали з парцеляції, з 14. квітня 1937 р. Окремі розпорядки міністерства хліборобства і земельних реформ та міністерства внутрішніх справ, як теж і міністерства справедливости, торкаються теж земельної справи і врізуються глибоко у хліборобське життя, що у значній мірі підпало під державну регламентацію.

Провідною думкою майже всіх земельних законів і розпорядків є скріплення при допомозі державної інтервенції польського елементу у хліборобстві на етнічно непольських землях. Цю думку послідовно здійснювали в житті. Безпосередньо по закінченні воєнних операцій на Сході вирушили на східні землі цілі маси військових осадників, що одержали там безплатні земельні наділи, а при цьому й значну фінансову поміч з державних засобів. Поруч військових осадників пішли тоді на схід і південний схід ще більші маси звичайних селянських польських кольоністів, що продавши у себе морг чи кілька моргів неврожайної піскової землі, купували за безцінь при парцеляції нераз більші простори родючої почви, що зправила давала їм змогу заснувати самовистарчальне господарство. Очевидно і вони користуварися обильною державною допомогою.

Перед польським громадянством і світом голошено, що військові осадники і кольоністи несуть на Схід польську культуру, а поруч неї і агрикультурне знання, техніку та організацію хліборобського життя. Цього всього по правді не було, бо величезна більшість військових осадників і кольоністів під оглядом хліборобського знання і організації стояла і стоїть ще й донині нижче від місцевих українських хліборобів Східної Галичини і Волині. Культурою теж наш хлібороб почуває себе вищим від пересічного осадника чи кольоніста. Про співжиття між осілим недавно на селі польським елементом та про тривку співпрацю з місцевим українським хліборобським населенням у витворених нині відносинах зправила не було і нема мови.

Як сказано, нові польські поселенці не заімпонували зовсім нашому селові своїми вищим знанням і хистом, бо його у них і не було, хіба вийнятково. Не заімпонували йому і матеріяльними засобами, яких теж у них не було. Прийшли бідаки без потрібних інвестиційних грошевих засобів, здані у цьому майже в цілости на допомогу уряду. І вона довший час йшла для них обильно, а зменшилась, частинно і припинилась щойно з хвилиною великої і затяжної господарської кріви. Зменшився буджетові державні засоби для кольонізаційного експерименту і маса кольоністів стануда перед повною матеріяльною руїною, хоч уряд не перестав їх дотувати, тільки ця дотація стала дещо менша.

Значній частині кольоністів помогли теж і віддовжиневі закони тим більше, що задовження осадників і кольоністів було найчасті-

ши в оборотовому фонді земельної реформи міністерства хліборобства і земельних реформ і в Державному Рільному Банку. Деяку ролю відіграло тут і бажання уряду зєднати собі польські селянські маси, зокрема кольоністів, здебільша людовців, віддовжиневою акцією в їх користь, бо польські селяни не дуже горнулися і не дуже горнуться і до нині до проурядової партії.

Відомо, що кольонізація мала і має найбільше посилення у Східній Галичині та передовсім на терені галицького Поділля, себто і тернопільському воєвідстві. І для польських кольоністів у Східній Галичині йшли теж обильні підмоги уряду, які проте політично-партійно кольоністів для нього не єднали, доказом чого є їхнє становище до уряду в часі минулорічного хліборобського страйку, зарганжованого людовцями. Розміри допомогової урядової акції в користь східно-галицьких кольоністів відслонює дещо промова мін. Понятовського, що її він виголосив на зїзді кольоністів трьох східно-галицьких воєвідств, який відбувся у Львові в останніх днях травня ц. р. у присутности ріжних військових і державних цивільних достойників. З цієї промови наводимо деякі важніші уступи, що наглядно характеризують коштовність кольонізаційного експерименту у Східній Галичині, хоч ще дуже далеко не вичерпують усіх коштів, вложених державою на цю ціль.

Після привитання учасників мін. Понятовський згадав, що нова хвиля польської кольонізації, розпочата у перших роках відродження Польщі, принесла новий комплекс нових обставин і нових потреб та передовсім створила цілком виразно таку ситуацію, в котрій тільки тревала співпраця уряду зі самим громадянством може дати успіхи. „Приходжу тут — говорив мін. П. — як приятель розвою кольонізації і культури польського села. Однак мусите, панове, зрозуміти, щоб щось осягнути спільними силами, треба мати довіря до партнера, з котрим співпрацюється. Слід вірити, що той партнер хоче і мусить для повищої справи добре робити. Розумію, що погляд у минуле може бути для декого гіркий. Говорю про це отверто з уваги на довгопануючий критичний підхід звінтересованого громадянства — очевидно кольоністів — до справ урядової парцеляції."

Покищо заміти під адресою уряду міністр оспорює як нестійні, висловлюючись проти приватної парцеляції, а за урядовою парцеляцією і взагалі за рішальним голосом уряду в парцеляційній ділянці. Як причину задовження кольоністів вказує п. Понятовський на високі ціни ґрунту, що не були господарчими, але радше аматорськими і не видержували калькуляції навіть в часах найліпшої хліборобської кон'юнктури. Підносить це не тому, щоби ухилити відповідальність уряду за брак точної інґеренції у тих справах. Ця відповідальність істнує і ніщо не всилі звільнити уряд від неї. Наслідки за те, що ніхто не протиставився високим цінам на землю та надто високим кредитам на купно землі, уряд взяв на себе, бо видавані дуже щедро кредити в часі віддовження, у величезній більшости счеркнено.

Очевидно те, про що говорив тут мін. Понятовський, торкається санаційної акції кольоністів у Східній Галичині. Задовження з титулу оборотового фонду земельної реформи і Державного Рільного Банку давало тут коло 21 міліонів золотих. З цього на підставі віддовженевого закону счеркнено коло 11,700,000 золотих, отже більш, як половину. Справа кредитів в заставних листах є рівнож майже цілковито полагоджена, бо коло 4,500,000 зол. переняв уряд на оборотовий фонд земельної реформи, скреслюючи майже 50 відсотків задовження. Не є це ще закінчена справа; залишена сума, коло 800,000 зол. у найближчому часі буде мабуть подібно потрактована.

Уряд дбав теж про допомогу кольоністам при забудуванні, признаючи кольоністам у Східній Галичині 770,000 зол. на 2,000,000 зол., призначених для цілої держави — отже більше, як третину цілої суми. Тому про покривдження кольоністів у Східній Галичині, як це вони підносили на своєму останньому зїзді у Львові, на думку мін. Понятовського не може бути мови. Свою промову закінчив мін. Понятовський тим, що знаючи болячки кольоністів, згуртованих у Союзі (Звйонзку) кольоністів південно-східних воєвідств, буде старатися усунути ті болячки, щоб тут на „кресах" скріпити польську культуру і силу.

З повищої промови теперішнього міністра хліборобства і земельних реформ п. Понятовського, відомого гарячого покровителя кольонізації українських етноґрафічних земель, знаємо скільки в деяких тільки позиціях коштує державу кольонізаційний експеримент у Східній Галичині. Виходить, що цей експеримент дуже коштовний і що при всіх одержаних від держави міліонах кольоністи ще таки невдоволені, бо хочуть, бути на повному удержанні держави. І це діється в часі, коли український дрібний хлібороб, що відчуває земельний голод в неменшій, як не у більшій мірі від мазурського хлопа, не може набути ані пяди землі з парцеляції більшої земельної власности, навіть за найвищу ціну, неспівмірну з реальною вартістю, і коли робиться йому і його хліборобським організаціям всякі перепони у розбудові і розвою. Про урядову допомогу на повищі цілі не може наш хлібороб і думати, а з коштовного державного експерименту користають тільки польські кольоністи.

Д-р Степан Баран.

Нема доброго снідання
без кави з цикорією
ЛУНА
— яку виробляє єдина —
українська коопер. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Перевозить і магазинує
Меблі, товари
з усіх і до всіх місцевостей краю.
МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

Словацька опозиція та чехо-словацькі взаємини.

Прага, червень 1938.

Містимо цю надіслану статтю, відразу зазначуючи, що маємо поважні застереження до її тенденції та трактуємо її радше як один погляд на словацьку проблему, а в ніякому разі, як авторитетний вислів українського становища. Засадничий український національно-політичний підхід — це признання наукового поділу славян і тому ми в засаді проти всяких накидуваних згори „обєднуючих" тенденцій, які полягають на творенні нових народів з політичною супрематією одного народу. Через те не можемо признати „чехословацького народу", тільки народи чеський і словацький, які за обопільним порозумінням склали чехо-словацьку державу. Далі: стоїмо рішуче за дотриманням умов, складених у важких хвилинах, та проти накручуваної їх інтерпретації, коли той важний історичний мент уже минув. Тому не можемо не признати словакам права боротися за реалізацію пітсбурської умови, так само, як стоїмо разом із нашими закарпатськими братами у боротьбі за реалізацію їх умов із чехами у Філядельфії та Скрентоні. З другого боку нема сумніву, що цілий ряд чільних словаків брав участь у будові ЧСР, стоючи на платформі якнайтіснішої адміністраційної спільноти та що словаки мають у ЧСР більші нац.-культурні й господарські права і вольности, ніж мають їх українці у „самостійній" УССР. Нема теж сумніву, що ми, українці, співчуваючи зі Словацькою Народньою Партією о. Глінки за її принципи та за її (спільне з нами) протисовітське становище, не бачимо потреби розпинатися за неї, тямлючи її протиукраїнське та асимиляційне становище супроти закарпатських українців. — Редакція.

На католицькі Зелені Свята відбулися на Словаччині у Братиславі дві маніфестації — в неділю улаштувала словацька автономістична людова партія Глінки маніфестацію за автономію Словаччини, на другий день, у понеділок, маніфестувала аґрарна партія премієра міністрів д-ра Годжі разом з іншими словацькими партіями за чехословацьку єдність.

Католицька людова партія Глінки широко відома як партія, що бореться безкомпромісово за автономію Словаччини та гостро виступає проти чехів. Українцям ця партія відома ще з іншого боку: зі свого протиукраїнського становища, бо вона взагалі проти національного відродження українського народу, а на Пряшівщині, заселеній українцями, що підпала під словацьку адміністрацію, партія о. Глінки пропагує денаціоналізацію та асиміляцію українського населення. Глінківці на Пряшівщині, які перейняли всі асиміляційні методи від мадяр, просто не визнають українського (руського чи русинського) народу, лише словаків греко-католиків. Нема сумніву, що це одна з причин [illegible] любови, з якою ставляться до неї деякі [illegible] кола.

Цю боротьбу словаків між собою — автономістів з неавтономістами, зокрема протичеське становище глінківців, не так то легко пояснити. Ця проблема досить складна. Пригадую собі, що кілька років тому, коли я був на словацькому селі (коло Піщан), спитав я був одного інтелігентного селянина словака про причину ворожого відношення словаків до чехів. Тоді я дістав таку відповідь: „Це ворожнеча інтелігенції, але не народу. Наша інтелігенція, за дуже незначними винятками, була змадяризована. Коли-ж повстала чехословацька держава, то ця інтелігенція не вірила, що держава довго вдержиться. Надіялася, що Словаччина скоро буде приділена до Мадярщини і тому не поспішалася йти на службу в уряди, а дехто просто таки втік до Мадярщини. Зрозуміло, що за браком місцевої словацької інтелігенції місця в урядах позаймали чехи. Пізніше, коли побачила, що Словаччина не прилучається до Мадярщини, повернулася з Мадярщини до дому, а та, що займала вичікуюче становище, полізла в уряди; але вже на перші місця вона не дісталася, бо їй, по-перше — не вірили, по-друге — вже не так легко можна було повикидати чехів-урядовців, що позаймали місця раніше. От ці пани тепер найбільше підбурюють народ проти чехів..."

Це говорив не чех, а справжній автохтон-словак, але причин, певно, є більше і вони значно складніші. Частина словаків є протестантами-евангеликами (до них належить і тепер. премієр міністрів д-р Годжа), частина — католики. Словаки-католики вважають чехів безбожниками. Крім того напевно й чеське урядництво на Словаччині не скрізь було на висоті свого завдання і деякими своїми нетактовними ходами провокувало словаків. Але безперечно головна основа непорозуміння й ворожнечі до чехів не в простім народі, а в інтелігенції. Місцева словацька інтелігенція в більшости змадяризована і мовою „панською" вважає мадярську, а чехів, що в себе вже давно побороли оте колишнє своє німецтво, це обурювало і вони вороже ставилися до мадярства місцевої інтелігенції. То було основне в чесько-словацькому непорозумінні, що пізніше приняло інші форми: „Геть зайдів чехів, що відбирають від нашої інтелігенції хліб!", „Чехи безбожники!" і т. д., а для цього „потрібна автономія, щоб заборонити вступ чехам на Словаччину"...

В теперішній час цю автономічну програму висуває лише одна партія словацька — людова партія Глінки. Решта словаків, що зорганізовані в інших партіях, є за децентралізацію, але проти автономії у формулі глінковців. Вони стоять на тій позиції, що чехословацьку державу творили спільно чехи й словаки і тому нема причин тепер творити дуалістичну державу. Словацька мова є державною мовою нарівні з чеською. Ніхто ніяких перешкод для розвитку словацької культури не робить, шкільництво словацьке розвивається і тому якогось державного дуалізму більшість словаків не вважає для себе, з причин економічних, за потрібне встановляти. Словак, міністр д-р Дерер, недавно так висловився: „Ми завжди були за децентралізацію державної адміністративи, але є проти державного дуалізму... Економічне піднесення Словаччини треба завдячувати лише Чехословацькій Республіці й чехословацькій єдности, а тому природно, що більшість словацького народу не звертає уваги на демагогію Глінкової партії, а стоїть за конструктивними партіями"...

Антическа чужоземна пропаганда занадто роздула глінківську маніфестацію. Вона була значно слабшою за понеділкову маніфестацію, що притягнула до Братислави до 100.000 людей. І то зовсім не були, як писалося, перебрані в

словацькі національні кроі чеські урядовці, а правдиві словаки — селяни й робітники. На цій маніфестації промовляв провідник словацької аграрної партії премієр д-р Годжа, який між іншим заявив, що „нехай буде ясно всім у республиці й у цілій Европі, що словацька людова партія має право говорити за своїх виборців, але не має права говорити за словацький нарід. Словацька більшість є тут нині така, як ми її перед собою бачимо... Основа словацької свободи, це чехословацька республика"...

А ще раніш д-р Дерер висловився про домагання Глінки, що „те, чого домагається Глінка, не є домаганням більшости словацького народу. Ми, словаки, що за бувш. Угорщини боролися за освободження Словаччини, застерігаємося проти такого Глінкового тоталізму. Глінка може говорити лише за свою партію, а не за словацький нарід. Більшість словаків стоїть за чехословацьку єдність і за сильну Чехословацьку Республику... Щож торкається пітсбурської умови, то всі словаки приняли її, а лише є ріжниця в її толкуванні. Пітсбурську умову можна розуміти у користь чехословацької держави, але можна її розуміти і так, щоб спільність і єдність держави була ослаблена. Ці погляди не є лише моїми особистими чи партійними, але усіх тих політичних партій, до яких належить більшість словацького населення"...

М. О-вич.

IV-те Звідомлення

„РІДНОЇ ШКОЛИ" В СПРАВІ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1) Представники редакцій українських часописів, журналів і видавництв відвідали гуртом Педагогічну Виставу 10. червня ц. р. Вони були захоплені цілістю Виставн.

Діловий Комітет Педагогічної Виставн просить всі редакції присилати в Архів „Рідної Школи" (Львів, вул. Сикстуська 46) ті примірники часописів, де буде згадка про Першу Українську Педагогічну Виставу. Потрібне це для історичного опису Виставн.

Вже надійшли експонати української еміграції з Північної Америки. Вони розташовані на окремому столі в репрезентаційній салі готовного будинку Національного Музею.

3) По 13. червня ц. р. включно відвідало Першу Українську Педагогічну Виставу 1.500 осіб. У цьому числі було кільканацять шкільних прогульок та селянські прогульки з Холмщини, Волині і ближчих Львова повітів Східної Галичини.

4) Діловий Комітет Педагогічної Виставн забезпечив безплатні нічліги в дівочій школі ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12 лише для шкільних прогульок. Інші прогульки можуть користати з цього нічлігу тільки по попередній згоді Ділового Комітету.

Першу Українську Педагогічну Виставу влаштовує Рідна Школа у Львові в Національному Музею при вул. Мохнацького 42 та в хлопячій школі Рідної Школи при вул. Супінського 21 а.

Відгук краю на декларацію УНДО.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В МОСТИСЬКАХ.

Дня 7. червня ц. р. відбулася в Мостиських повітова нарада УНДО при участи понад 200 представників громад мостиського повіту. Нараду отворив і їй проводив голова Повітового Народнього Комітету УНДО о. А. Пшепюрський, парох зі Старявн. Посол д-р Степан Баран виголосив реферат про наше теперішнє політичне положення, о. А. Пшепюрський про партійну організацію. Після того реферату посол д-р Баран обговорив і вияснив деякі найважніші закони, що їх ухвалено у минулій сесії та дав вияснення на запити, що впали в дискусії. Накінець о. А. Пшепюрський відчитав декларацію Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. та відповідно її вияснив, після чого принято резолюцію, у якій зібрані на нараді одноголосно висловили свою повну солідарність з постановами Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р. і їх у цілости підержують. Наради закінчено відспіванням національного гимну.

—o—

Після вбивства полковника Коновальця.

ВІДГОМІН УБИВСТВА В АНГЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ.

Вбивство полк. Евгена Коновальця відбилося в англійській пресі широким відгомоном. Не переповідаємо тих голосів, бо вони покриються здебільша з тим, що наші читачі вже знають. Замітимо тільки, що вістки про вбивство подали такі англійські денники і журнали: **„Таймс"** з 25. і 30. травня; **„Дейлі Телеграф"** з 26., 27., 30., 31. травня і 1. червня; **„Обсервер"** з 29. травня; **„Сандей Кронікль"** з 29. травня; **„Едінбóро Івнінг Діспеч"** з 28. травня; **„Івнінг Стендард"** з 30. травня; **„Дейлі Геральд"** з 30. і 31. травня; **„Дейлі Діспеч" (Менчестер)** з 30. травня; **„Манчестер Гардіян** з 31. травня; **„Дейлі Експрес"** з 31. травня; **„Дейлі Мейль"** з 31. травня; **„Байстендер"** з 1. червня; **„Дейлі Воркер"** з 1. червня; **„Дейлі Рекорд"** (Глесго) з 1. червня; **„Ноттінггем Гардіян"** з 2. червня; **„Кетолік Геральд"** з 3. червня; **„Ілюстрайтед Льондон Нюс"** з 4. червня. **(Укбюро, Льондон.)**

ШВАЙЦАРСЬКА ПРЕСА ФРАНЦУСЬКОЮ МОВОЮ ПРО СМЕРТЬ ПОЛК. Е. КОНОВАЛЬЦЯ.

У всіх швайцарських часописах появилися коротші чи довші замітки про смерть бл. п. полк. Е. Коновальця в Роттердамі. Годі наводити всі голоси. Зазначимо лише, що оцінку праці покійного здебільша іспірували ворожі Україні чинники. Подекуди пробивався польський вплив, у лівій пресі московський і то в комуністичній і соціялістичній. Що Москва писала про покійного, це відомо, бо голоси всієї залежної від Москви преси однакові. Це вказує на те, що всі ті вістки походять з одного джерела.

Зреферуємо тільки вістки преси з Женеви, де покійний довгий час проживав і де його добре знають. Назагал преса поставилась до його смерти спочутливо, за винятком московської, що появляється в Женеві французькою мовою.

Довшу вістку про атентат у Роттердамі принесла **„Трібін де Женев"** з 1. 6. Згадується там підготову Москви до атентату на полк. Коновальця ще в Женеві. Було трьох атентатчиків. Поліція їх зловила, але відтак випустила за кавцією 20.000 франків, які зложила Москва через свого неофіційного заступника в Женеві адвоката Діхера, жида з Камянця Подільського, приятеля Літвінова. Всіх атентатчиків засудили на вязницю. Два з них не ставились на розправу і Москва через це стратила 20.000 франків.

„Ля Сьвіс" з 30. 5. і **„Ле Курір"** з 30. і 31. 5. ц. р. принесли короткі вістки про атентат, з яких згадують, що атентат виконала Москва на провідника українських націоналістів.

„Ля Сьвіс" з 1. 6. подала короткий життепис полк. Коновальця, підкреслила його зна-

ПО СОНЦЕ.

Цьогорічна весна зробила нам кілька жартів. Відібрала нам сонце, тепло, погоду. Бавилася з нами в котика і мишку. Тільки дещо показала нам сонячного блеску і зараз таки замкнула одні двері, щоб отворити другі для зимна, вітру, дощу.

А людина по довгій зимі хоче сонця, навіть там, де лагідне підсоння. Нехай буде прикладом грецький циган-фільософ Діоген, котрий — з фантазії, чи таки не маючи грошей — мешкав у бочці. Про Діогена говорили, захоплювались його дивацтвом. Довідався про нього й тодішній великий полководець Олександер Македонський, могутній і богатий король. Разом із своєю дружиною пішов він на базар, де стояла бочка Діогена. Олександер підійшов до дивовижного „мешкання" і спитав фільософа, який вилігувався на сонці, чого він бажав би і що він, король, міг би для нього зробити?

— Відійди на бік, королю, заслонюєш мені сонце! — відповів Діоген.

Інші часи, інші люди. Нині не трапиться, щоб король, багатир, магараджа чи просто якийсь король пасти до взуття чи гуми до жвакання зупинився на базарі і журливо питався пана Ікс чи Ипсильона, чого вони собі бажають і чим можнаб їх двоволити?

Такі слізливі історійки трапляються в кіні, на фільмі, на екрані. В дійсности — рідко. Коли таке станеться — про це говорять і пишуть немов про сьоме чудо світа. Нпр. про дівчину з льондонського магазину Сельфріджа, котрою зацікавився магараджа Патіяля, коли робив у цім магазині закупи. Коли магараджа спитав її, що вона хотілаб мати, дівчина відповіла без надуми:

— Купи мені такі самі перелки, які маєш на собі.

Бажання малої англійки стало дійсністю. Однак відомо, що магараджа має змогу виконати й інші бажання...

Хто з нас не має бажань! Хто не хоче, щоб вони здійснилися? Але... про магараджу не так легко, а бажаннями вистелене не тільки пекло, але теж усі дороги і доріжки нашого життя.

Сонце, літо, вакації, гори, море... скільки слів, стільки бажань. Бажання, які можуть здійснитися! Здійснитися без помочі чародія, таки з власної волі.

Як саме? Без труду! При помочі 42-ої Класової Льотерії, якої тягнення першої кляси починається 22. червня.

„Пятка", якою засобимося за скромних десять золотих, може отворити перед нами вікно на широкий світ.

чіння для України в минулому і тепер та спинилася довше над справою його побуту в Женеві та підготовлюваним на нього атентатом московських агентів.

„Ле Курір" з 4. 6. приніс довшу статтю з портретом полк. Коновальця в чорній обвідці, зазначуючи також його значіння для України в минулому і тепер та впливи, які він своїм авторитетом здобув був собі серед української еміграції в Новому Світі та серед українства на всіх землях взагалі.

Подібну замітку-статтю з портретом привезла і **„Трібін де Женев"** з 4. 6. Редакції вдалось було дістати у свої руки відозву ОУН з приводу смерти провідника. Вона навела уривки з тої відозви. **УПС.**

КОМУНІСТИЧНИЙ ГОЛОС.

Комуністичний часопис у Женеві **„Ле Травай"** з 1. 6., що скривається під маркою соціялізму, бо відомо, що в Женеві комунізм заборонений, напав на полк. Коновальця за те, що він не давав спокою Союзові Народів, як жив у Женеві. Редактором цього часопису є відомий комуніст Ніколь, що був колись шефом кантонального женевського уряду і за намовою Літвінова всіма силами намагався викинути полк. Коновальця зі Швайцарії. Тепер він помістив за своїм підписом статтю п. н. „Політичний **тероризм"**, у якій намагається збити прихильні голоси іншої швайцарської преси, особливо „Трібін де Женев", про полк. Коновальця. Називаючи полк. Коновальця інтернаціональним терористом, він твердить, що побут його в Женеві загрожував життю представників держав у Союзі Народів. У звязку з цим Ніколь на свій лад представляє намаганий атентат на полк. Коновальця в Женеві. Він твердить, що люди, яких швайцарська поліція арештувала як атентатчиків, мали дбати за безпеку комісаря Літвінова на женевському терені, так само, як кожна — підкреслює Ніколь — делеґація до Союзу Народів мала свою службу охорони і то навіть міцну.

Вся буржуазна преса пише, що Коновалець загинув з руки московського агента. Це неможливе — твердить Ніколь. На його думку Коновалець упав жертвою внутрішньої борні між біломосковськими терористами, що служать інтернаціональному фашизмові. Вони грызуться і вбивають себе взаємно. Тут Ніколь пригадує зникнення з Парижа двох генералів, тобто Кутепова та Міллєра, яких — до речі кажучи — схопили большевики, але Ніколь хоче вмовити в публику, що це внутрішньо-емігрантські порахунки.

Чистоту і свіжість тіла заповнить Тобі ПУДЕР ПРОТИ ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Вибух на могилі у Вівсю.

В селі Вівсю, підгаєцького повіту знаному з боїв Українських Січових Стрільців, була з часів тих боїв на майдані посередині села могила УСС. В 1934-ому році адміністраційна влада наказала ту могилу усунути. Дня 10-го ц. м. невідомі люди висипали на тому самому місці високу могилу і на ній поставили хрест з написом: „Хто буде розкидувати — тому смерть".

В суботу, 11. ц. м. поліція зігнала людей, щоб розкинули могилу. Коли вони почали розкидати — спричинили вибух, що поранив чотирьох людей. Поранених відвезли до лічниці в Підгайцях.

Переходи дорогу, куди їдуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

Переговори між Берліном і Ватиканом у справі австрійського конкордату.

Між Німеччиною і Ватиканом ідуть переговори у справі конкордату, що його підписав ще Дольфус; тепер треба його узгіднити з німецьким конкордатом.

Переговори важкі, стрічають чимало спірних справ — зокрема у справі виховання молоді. Покищо не найдено навіть спільної платформи для розмов.

З коштами паспорту, дороги, мешкання й повного утримання коштує місячний побут:

В Берліні	зол. 681.—
у Відні	зол. 672.—
в Міляно	зол. 825.—
в Парижі	зол. 777.—

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ НА КОРИСНЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ВІДПУСТКИ ЗА КОРДОНОМ РАДИТЬ

Пром-банк

Львів, Ґродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Яким способом британський уряд охоронить свої кораблі перед бомбардуванням.

Британська рада міністрів застановлялася над засобом, яким можнаб охоронити британські кораблі на еспанських водах перед бомбардуванням. Експерти брали під увагу такі проекти: блькаду Кадіксу, затримування національних кораблів та ембарго на імпорт товарів з національної Еспанії.

Цей останній крок зашкодив би в першу чергу британським купцям, інші становилиб военну акцію. З огляду ч» те уряд відкинув ті всі пропозиції.

Нині прем. Чемберлен повідомить парлямент про свою постанову в тій справі.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятница, 15 (3) червня 1888.

БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО „КОРОНИ".

Обговорюючи положення галицьких українців, що парляментарним шляхом не можуть виборотн собі належних їм національних прав, „Діло" пише, що залишився українцям ще єдиний шлях:

„З просьбою за свої права може руський нарід відноситися ще — просто до корони. Це останнє, і судячи по недавніх даних у парляментарній акції державної ради, можлива дорога. Маловажені мусимо упімнутись там за нашу кривду, там ще можемо подибати повну справедливість. Може кому ця дорога видасться некоректною в конституційній державі, може надто сміливою, — але хто знає, що австрійська Русь повних 27 літ безуспішно боролась за свої права в конституційній дорозі, то це її крок виправдає з чистою совістю. Для нас є і буде це коректна поведінка, бо ми в безвихідному положенню, а в це положення ми не попали з власної вини".

ЗА УКРАЇНСЬКІ НАПИСИ НА БУДИНКУ ПОЧТИ.

Політичне товариство „Народня Рада" вислало до міністерства торговлі письмо, в якому, довідавшись, що на новому будинку почти у Львові мають бути написи тільки в німецькій та польській мові, звертає увагу міністерства, що українська мова є краєвою мовою і тому написи на будинку почти, так само як на залізничих будинках, мають бути також і в українській мові.

Друкуючи текст цього письма „Діло" від себе підкреслює правильність тієї вимоги.

АНҐЛІЯ СКРІПЛЮЄ ВОЄННУ СИЛУ

„Англійське міністерство війни почало тепер поважно думати над тим, щоб поліпшити та піднести военну силу. Новий поділ англійського корпуса добровольців на бригади, що міністерство війни порушило було ще на початку парляментарної сесії, переведено вже зовсім... Англійська армія числить тепер взагалі 232.000 добровольців, 200.000 правильного війська, 120.000 краєвої оборони і 58.000 запасу, з яких ніхто не має магазинового кріса".

ЗБРОЄННЯ РУМУНІЇ ПІД ДОГЛЯДОМ НІМЕЦЬКИХ СТАРШИН.

„Румунський король Карло оглядав укріплення довкола столиці краю. Йому товаришили військові аташе всіх держав крім французького та російського, а обводили два німецькі офіцири: Міллєр, новий військовий аташе і Шуман, представник фабрики в Магдебурзі, що доставляла панцирних веж. Міллєр виготовив план укріплення лінії Серету і Прута, для котрих замовлено також в Магдебурзі панцирні плити. Російська преса звернула увагу на цей факт і доказує, що збройння Румунії під доглядом і проводом німецьких офіцерів відбуваються за ініціятивою Німеччини проти Росії".

ВМЕР НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР.

В телєґрамах вістна про смерть німецького цісаря Фридриха III.

Мін. Бек. у Таліні.

У понеділок приїхав до Таліна мін. Бек з двома урядовцями свого міністерства й естонським послом у Варшаві. Вечором був мін. Бек на принятті у мін. Сельтерса, нині прийме його президент держави. У середу мін. Бек виїде до Варшави.

МІНІСТР СВЄНТОСЛАВСЬКИЙ ІДЕ ДО БУКАРЕШТУ.

Міністр віроісповідань і освіти Свєнтославський виїздить в четвер до Букарешту. Він звидить високі школи й наукові установи, польські організації та місцевости Сіная і Плоешті; 19. ц. м. вернеться він до Польщі.

Букарештенський університет дасть мін. Свєнтославському титул „доктора гоноріс кавза".

По широкому світі.

Румунський уряд заборонив на терені держави 13 релігійних сект.

Зі СССР втікло до Естонії кількадесятьох англійців; вони мабуть там замешкають.

Латвія запропонувала Литві злагіднити деякі девізові приписи.

Конференція Балтійської Антанти покінчилася у Ризі. Естонська і литовська делеґація повернулись домів.

Британська фльота починає 20. ц. м. великі маневри коло східних берегів Англії.

Мексиканський генерал Еспехель, прихильник ген. Седілля, згинув у хвилині, коли намагався втічи верхом перед арештуванням.

Большевики розстріляли в Ленінграді кілька осіб за шпигунство.

Французький уряд робить останні приготування до повитання британської королівської пари.

На сирійського премієра Мардама Бея кинули петарду, коли він їхав самоходом: вибух не зробив ніякої шкоди.

Сторінка без політики.

Американські методи прийнялися в Англії.

Намагалися схопити англійського мілїонера.

Перед оксфордським судом відбувається процес, який має радше слідче значіння у справі, що наробила в цілій Англії чимало шуму.

Як обвинуваченний перед судом станув 50-літній англієць Торнтон, який два тижні тому намагався схопити відомого англійського мілїонера, льорда Нюфілда, щоб видобути від нього викуп. Як відомо, льорд Нюфілд є одним із найбільших фабрикантів авт в Англії, де його теж знають як щедрого філянтропа. Зокрема щедро обділює він оксфордський університет. Нюфілд тепер один із найбагатших людей Англії, почав свою карієру, як звичайний механік, що займався направою роверів.

Плян схоплення.

Плян схоплення сильно нагадує відомі методи американських гангстерів.

Торнстон стрінувся два місяці тому зі своїм старим знайомим отаманом Рамсденом і оповів йому про свій плян схоплення льорда Нюфілда. На підставі цього пляну Нюфілда мали схопити з його власного бюра і вивезти на винаймлений Торнтоном передтим яхт. Там мали приневолити мілїонера, щоб він написав три листи: один до свого секретаря з повідомленням, що він виїздить на цілий тиждень, другий мав бути авізом до банку, з дорученням виплатити якомусь добродієві д-рові Вебові 100.000 фунтів, вкінці третий лист мав бути легітимацією фіктійного д-ра Веба, який мав цю легітимацію показати в банку.

Коли отаман Рамсден ствердив, що Торнтон справді хоче виконати свій плян схоплення, повідомив про те поліцію і сам далі вдавав спільника Торнтона.

Щоб виконати свій плян, Торнтон написав до льорда Нюфілда лист, в якім він подав себе за американського журналіста, який хоче написати низку статтей про ріжних знаменитих людей европейського промислового світу. Тому теж просив, щоб мілїонер приняв його на окремій розмові. Торнтон уплянував собі, що він відповідно ухарактеризований зверне підчас інтервю розмову на філянтропійні теми. В авті, яким мав кермувати Рамсден, Торнтон плянував стероризувати мілїонера револьвером.

Лист із порукою.

На випадок, якби підчас „інтервю" хтось увійшов до бюра мілонера, Торнтон мав льордові підсунути готовий лист з порученнями, який справді починався так:

„Маю при собі два револьвери і негайно буду до вас стріляти, якщо схочете счинити алярм. Кликати підмогу — теж вам на ніщо не придасться.

В дальших рядках лист містив поучення, що льорд мав, спокійно, не викликуючи ніякого підозріння піти до авта, щоб буцімто поїхати до лічниці зі своїм гостем-журналістом. Якнебудь спроба алярму, чи опору грозила льордові Нюфілдові розстрілом.

Поліція повідомила багатого фабриканта, який визначив Торнтонові стрічу на 24. травня ц. р. Отаман Рамсден повідомлював поліцію про кожний крок Торнтона; кандидата на англійського гангстера арештували саме в ментї, коли він їхав автом на визначену Нюфілдом стрічу. При ньому знайшли два револьвери і прилади до характеризації.

Торнтон боронить в суді в той спосіб, що він мовляв хотів лиш перевести фіктійне схоплення, яке булоб лиш одною частиною фільмового сценарія, що він його буцімто писав.

ТОРГ НА ДІВЧАТ.

Як кожного року, так теж і цього уладили в місцевості Єкосен к. Брісель традиційний торг на дівчата. Такий торг відбувається в перший день латинських Зелених Свят. Яка генеза торгу на дівчат? Доволі весела.

А саме 1903 р. настала в Єкосен жахлива посуха. Посуха не на воду, лиш на мужчин. Правда, мужчин було там доволі, але якось воно так зложилося, що ніодин із тамошніх мужчин не проявляв ніякої охоти женитися. Навіть на приманчиві оголошення в часописах не було добровольців. Словом посуха грозила молодим, спрагненим подружжя кандидаткам катастрофою. Тоді тамошні дівчата не попали в розпуку, або в безчинність, лиш почали вживати ріжних заходів, щоб ситуацію змінити у свою користь. Отже в першу чергу створили вони окремий союз, який поставив собі за ціль винайти вихід із поганої ситуації. Новоосновання союз узявся відразу до праці, яка теж дала добрі успіхи, бо він зорганізував зїзд мужчин, які зацікавлені новою імпрезою, позїздилися не лиш із Бельгії, але навіть із Льондону й Парижа. Торг випав дуже добре, бо самих паризьких кандидатів на мужів приїхало к. 200. Не зважаючи на те, що европейська преса містила злобні новинки на тему того дивоглядного зїзду, він закінчився повним успіхом, бо ще того самого року багато молодих дівчат вийшло заміж за „гостей".

Найбільш практичне значіння мали ці „жіночі ярмарки" в післявоєнних роках, коли дошкульно давалася у знаки недостача мужчин. Тепер ці ярмарки мають радше традиційне значіння і мешканці Єкосену уладжують для молодих подружніх пар веселий прилюдний бенкет. Одночасно ярмарок получили із „Днем квітів".

Як і минулими роками, так і теж і тепер, всі ті, які заручилися в той день із мешканками міста Єкосен, вписуються до спеціяльної золотої книги, яка є власністю магістрату. Місто приготовлюється кілька днів до того жіночого ярмарку. На деяких вулицях замикається навіть на той час коловий рух, щоб лиш закохані пари могли собі спокійно проходжуватися.

Навіть деякі вулиці Єкосену мають окремі назви, які вони дістали після „ярмарку" з 1903 р. Нпр. одну вулицю називають „Райська", іншу „вул. Закоханих", ще іншу „площа Зідхань". Одна вулиця має доволі оригінальну й багатомовну назву: „Вода протверезіння".

Два завіщання — нагорода й кара за... курення.

Ріжно люди дивляться на справу курення: одні вважають його найбільшою приємністю, інші найбільшим нещастям.

Ришард Ляйбурн, поручник валійської гвардії, славного англійського полку, помер в молодім віці, бо мав усього 23 роки. У своїм завіщанні, яке недавно отворили, виявилося, що він уважав курення за справжнє благословенство. Небіжчик записав І. куріневі свого полку 17.000 фунтів стерлінгів, з яких за відсотки мають мужву приймати кожного року 7. травня (день уродин поручника) папіросами й пивом. Відсотки з 3.000 фунтів призначив Ляйбурн на доставу шумкого вина для старшин, що мають службу кожної суботи від 1. жовтня до 31. березня. 7. травня ц. р. вперше виконали останню волю покійного поручника і того дня 500 вояків згадувало небіжчика, попиваючи пиво й покурюючи добірні папіроси. Такуж і на будуче будуть виконувати останню волю Ляйбурна.

Зовсім інше завіщання залишила жінка на прізвище Анна Фольдер, яка імовірно була непримиренним ворогом усіх курців і тютюну. Вона залишила 6 записів, з яких кожного року в день її смерти мають із відсотків тих записів обділяти шість жінок, які з курення не зробили собі привички. І в цім випадку нагороди розділювали цього року перший раз. Нотар зголосив пять кандидаток, які ще ніколи не курили й одну жінку, яка досі скурила одну одніську папіроску. Суддя признав усім нагороди, підкреслюючи при тім особливу корисність такого мудрого завіщання.

ЛЮБОВНИЙ РОМАН СТАРОГО МІНІСТРА.

Державний секретар закордонних справ Злучених Держав Гарольд Ікес повінчався недавно в Дебліні з 25-літньою Жанетою Дальман. „Молодий", який тепер має 64 роки, зовсім не виглядає на свої літа. Жанета — це молода, гарна, приваблива й енергійна жінка, яка всім оповідає, що почувається дуже щаслива. Коли молода пара приїхала до Льондону, не могла обігнатися перед репортерами-фотографами. Журналістам оповіла молода жінка старого міністра з усмішкою, що зі своїм мужом познайомилася вона, коли ще мала 10 літ. Він приїздив до свого приятеля її батька, до їх дому в Мільвоке (Вісконсін). Ікес любив малу Жану, але йому навіть не снилося, що вона колись стане його жінкою. Дитяче привязання і подив перемінився поволі у справжню любов. Колиж недавно вона стрінулася з Ікесом у Дебліні, в короткий час після тієї стрічі відбулося теж весілля, яке викликало небувалу сензацію в Англії та Америці.

ОРИГІНАЛЬНА ПРОФЕСІЯ МОЛОДОЇ АМЕРИКАНКИ.

Молода американка Мері Ферест узялася до професії, до якої досі ще ніколи жінки не бралися.

Мері Ферест має 25 літ. Вона працювала як стенотипістка в одного адвоката в Шікаго. Її батько є власником великого похоронного заведення і мав теж славу найкращого спеціяліста від бальсамування небіжчиків.

Мері Ферест рішила теж навчитися мистецтва свого батька. Вона перевела основні теоретичні студії і відтак практикувала якийсь час у батька. Тепер вона придумала для себе нову спеціяльність, а саме вона робить мистецькі воскові маски, які аж до омани нагадують риси лиця помершої людини. Ці маски накладають відтак на лице бальсамованих небіжчиків.

Молода похоронниця бальсамує пересічно 20 трупів кожного місяця й виконує для них воскові маски. Ця нова професія дає молодій американці величезні приходи і вона вже сьогодні є багатою людиною. Та ледви чи навіть в Америці вона знайде багато наслідниць, бо її макабрична професія вимагає незвичайно сильних нервів.

ДИВОГЛЯДНА „ЛІГА МОРАЛЬНОСТИ" В АНГЛІЇ.

Англійці відомі зі своїх доволі гострих поглядів на моральність, та всеж таки їх пуританізм переходить іноді людські глузди і стає дивоглядом, який годиться хіба лиш на те, щоб його занотувати справді в рубриці „дивогляди".

В Льондондері створили недавно Лігу, яка поклала собі за головне завдання шкодити закоханим на всі можливі лади. Отже згадана Ліга вирішила, що закоханим парам не вільно проходжуватися при світлі місяця й очевидно, не вільно теж цілуватися під загрозою вигнання з того архиморального міста.

Ліга моральности поділила ціле місто на окремі райони і її члени, які походять із ріжних кол громадянства, обходять призначені їм вулиці та пильно оглядають прохожих, їх поведінку, зокрема вночі зі суботи на неділю, бо моральні члени тієї оригінальної ліги кажуть (мабуть із власного, пережитого досвіду), що ця ніч найбільше спокуслива для закоханих.

Досі молодь того міста стрічалася вечорами в т. зв. Карлід-променад. Тепер цю „променаду" замкнули завдяки заходам згаданої ліги, яка стала справжнім диктатором прилюдної опінії і пострахом молодих людей, які не сміють навіть у двійку показатися на вулицях архиморального й архидивоглядного міста... хіба, що справді було воно новітньою Содомою і Гоморою.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Шість нових українських рекордів.

Зелені свята — це вже традиційний речинець львівських — колись окружних — легкоатлетичних змагань. Також і цього року майже все було по старому. Ці самі змагуни, тільки нема вже тих ріжнобарвних клюбових строїв. Тепер самі сині: сокільські, або білі: КЛК. Денеде можна було стрінути представників молодої ще організації „Орлів".

Самі змагання спершу не заповідали надто добрих вислідів. Передбіги 100 і 400 м. були середньо добрі, зате скок вгору й куля таки слабі. Тільки серед жінок Ірина Кобзяр скінчила врешті з пяткою скоку вдовжінь здобуваючи рекорд та установила **український рекорд в бігу на 200 м. знаменитим осягом 28,7.** Молоді змагунки КЛК також поправляють свої осяги зі змагань на змагання. **Третій жіночий рекорд — також Кобзярівної — впав у скоку вгору.** Висоти 1,40 не маємо вже чого соромитися.

Мужчини також не залишилися позаду, хоч казали на себе чекати аж до останнього дня. **Час Соколовського 55,6 на 400 м., осяг Шерстила 12,60,5 у трискоку і 8:34,3 в гінцях 3х1000 нотуємо в табелі українських рекордів.**

Коли слідкувати рік за роком як ці всі змагуни доходили до своїх осягів, можна зауважити їх велику послідовність та завзяття. Свої висліди вони завдячують не якимсь особливо догідним умовинам, лиш власній праці.

Інші, колись дуже добрі змагуни тепер сильно обнижили свої осяги. Та мабуть знову побачимо їх у добрій формі.

Подаємо технічні висліди:

Мужчини: 10 м.: 1. Мартинович (КЛК) 12,2 в передбігу 11,8. 2. Сопкевич (КЛК) 12,4. 3. Рубель (КЛК) 12,7.

200 м.: 1. Мартинович 24,8. — 2. Крупка (КЛК) 25,0.

400 м.: 1. **Соколовський** (С-Б) **55,6 рекорд.** — 2. Сліпко (КЛК) 57,6. — 3. Рибачек 65,0.

1.500 м.: 1. Гаврилюк (КЛК) 4:27,7. — 2. Соколовський 4:35,5. — 3. Сліпко 4,36,4.

500 м.: 1. Варцаба (С-Б) 16:58,7. — 2. Добрянський (КЛК) 17:31,8. 3. Стебельський (С. II) 17.43,3.

4 100 м.: 1. КЛК 48,0; 2. Сокіл Батько 50,8.

3×1000 м.: 1. КЛК 8:34,3 (рекорд); 2. Сокіл Батько 8:39,4; 3. КЛК II. 9,10,8.

Скок вгору: 1. Варцаба 1,56; 2. Козачок (С. Б.) 1,56; 3. Рак 1,52.

Скок вдовжінь: 1. Озерів (С. Б.) 6,24; 2. Рак 6,08; 3. Чехут (С. Б.) 5,99.

Трискок: 1. Шерстило (КЛК) 12,60,5 (рекорд); 2. Глова (С. III.) 12,36,5; 3. Озерів 11,92,5.

Скок із жердкою: 1. Глова 2,83; 2. Козачок 2,63.

Стусан кулею: 1. Гнатейко (КЛК) 11,30; 2. Мартинович 11,10 м.; 3. Волянський (Орли) 10,55.

Мет диском: 1. **Гнатейко** 34,10; 2. **Глова** 33,66; Мартинович 31,89.

Мет ратищем: 1. Чехут (С. Б.) 45,34; 2. Гнатейко 44,26; 3. Глова 43.84.

Жінки: 60 м.: 1. Кобзяр (С. Б.) 8,4; 2. Опришко (КЛК) 8,9; 3. Торська (КЛК) 9,1.

100 м.: 1. Кобзяр 14,3; 2. Торська 14,8; 3. Рисенко (КЛК) 15,5.

200 м.: 1. Кобзяр 28,7 (рекорд); 2. Торська 31,0; 3. Рисенко 32,5.

Скок вгору: 1. Кобзяр 1,36 поза конкурсом **1,40 рекорд;** 2. Опришко 1,15,5.

Скок удовжінь: 1. Кобзяр 5,04,5 (рекорд); 2. Опришко 4,38; 3. Торська 4,10,5.

Стусан кулею: 1. Кобзяр 8,36 м.; 2) Торська 6,77; 3. Зарінок (КЛК) 6,35 м.

Мет диском: 1. Кобзяр 21,30; 2. Зарінок 20,53; 3. Рисенко 17,01.

Мет ратищем: 1. Николишин (КЛК) 21,35; 2. Рисенко 17,42; 3. Зарінок 15,80.

На закінчення змагань роздав голова Сокола-Батька **інж. Хроновят** усім першунам почесні грамоти. Зібрані видці оплескували гаряче всіх, особливо Ір. Кобзяр, яка здобула аж 7 перших місць, відтак Рибачка, що найбільше причинився до перемоги гінців КЛК 3×100 м., Шерстила за трискок, Гаврилюка, Варцабу, Соколовського та інших.

Б. С.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Поручаємо!
„Говерля" „Буй-тур"
ТА ІНШІ РОВЕРИ (КОЛЕСА)
кооп. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 9S.
ЖАДАЙТЕ ПРОСПЕКТІВ — ЦІННИКІВ.

Гарні осяги шкільного спорту.

У днях 8. і 10. червня ц. р. зорганізував Спортовий Кружок „Сагайдачний" при Філії Д. Г. легкоатлетичні змагання.

Про добрий рівень свідчить те, що два висліди були кращі за гімназійні рекорди, один рекорд вирівняний:

Скок увисочінь: Боровик І. Л. К. 1,58 м. (гімн. рек.).

Скок удовжінь: Боровик І. Л. К. 5,75 м. (гім. рекорд).

100 м.: Микитович 11,7 сек. (вирівн. гімн. рекорд).

Інші висліди:

400 м.: Микитович І. Л. К. — 61 сек.

1500 м.: Фурман IVa — 4,48"2.

Мет диском (2 кг): Коберський IVa 29,55 м.

Мет ратищем (мужеським): Гарапа IVa — 38,07 м.

Мет кулею (5 кг): Іванницький IVa — 12,85 м. Подав Б.

ОКРУЖНА ЛІГА.

Львів. Корона—Гасмонея 1:0 (1:0). Несподівана програна Гасмонеї на власній грищі зі слабим противником не була направду для нікого несподіванкою, бо про неї ще перед метчом багато говорили. Гасмонея переважала, її напад не стріляв, остаточно виспід дав „дружині Штаєрмана", який теж і сам грав, два конче потрібні пункти. Ворота для Гасмонеї стріляв Сроковський. Правда, Гасмонея вирівняла, одначе суддя п. Мельник, який достроївся до цілого метчу, тих воріт не признав. Після тієї перемоги Корона скріпила сильно свої надії на вдержання в А-класі.

Львів. Польонія—РКС. 3:1 (1:1). Заслужена перемога Польонії, для якої ворота здобули: Зелінський із карного, Ендрух та Грушка. Для РКС. ворота здобув Зуб із карного.

Львів. Ресовія—II. Сокіл 3:0 в-о. Сокіл зрезигнував уже з тієї стрічі та віддав ряшівській дружині без гри.

Перемишль. ВКС. Ярослав—Чувай 4:2 (2:2). Нещаслива програна Чуваю, який мав більше з гри і повинен був цю стрічу виграти. Ця невдача, при одночасній несподіваній перемозі Корони над Гасмонеєю, поставила знову перемиську дружину перед маревом деградації. Ворота для Чуваю стріляли: Біляк І. із карного і Крисько, для Ярослава Літинський 2 і Міхалік 2.

Стрий. Чорні (Львів)—Погонь (Стрий) 3:3 (2:2). Погонь повинна була виграти різницею одних воріт. Ворота для Чорних здобув Немец 2 і Журковський, для Погоні Валіцький 2 (одні з карного) і Парилик.

Дрогобич. Лехія—Юнак 2:0 (2:0). Найбільша несподіванка минулої неділі, бо Юнак програв перший метч у весняному сезоні на власній грищі. Дрогобицька дружина злегковажила спершу Лехію, у другій половині важко було переломити оборонний мур цілої дружини Лехії, яка ще до того грала з 4 резервами. Ворота здобув Книжанський.

ТАБЕЛЯ О. Л.

1. Чорні	25	38:12	72:28
2. Україна	**24**	**32:16**	**57:36**
3. Польонія	24	30:18	50:40
4. Гасмонея	23	28:18	36:24
5. Погонь Стр.	23	24:22	59:41
6. Лехія	23	24:22	52:44
7. Юнак	24	24:24	50:47
8. РКС	23	24:22	28:28
9. Ресовія	24	24:24	42:48
10. Ярослав	24	24:24	33:44
11. Погонь ІБ	23	23:23	56:51
12. Чуваї	24	15:33	28:55
13. Корона	24	14:34	36:74
14. II. Сокіл	24	8:40	17:58

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

Львів. Погонь—Рух 3:1 (2:1). Погонь виступила з Матіясом II, про якого говорили вже, що він переноситься до Борислава. Ворота для Погоні здобув Матіяс 2 (одні з карного), для Руху Петерек із карного.

Варшава. Польонія—Сьмігли 5:2 (1:1). Метч двох аутсайдерів закінчився перемогою Польонії, яка краще використала підворітні ситуації.

Катовиці. АКС—Варта 4:0 (0:0). Всі голі для АКС-у здобув Пйонтек.

Краків. Висла—Варшавянка 3:1. Висла грала д. гостро й розбила воротаря Варшавянки та Смочка.

Лучь. Краковія—КЛС 1:0 (0:0). Ворота для Краковії здобув Зембачинський.

*

В табелі Д. Л. веде Рух із 10 т. і відношенням воріт 22:14, перед Погонею (Львів) з 9 т. і в.в. 8:5. **Третє місце займає Краковія** 9 т., 16:12, **четверте Варшавянка,** 5. АКС, 6. Варта, 7. Висла, 8. АКС, 9. Польонія, 10. Сьмігли.

*

СТАНИСЛАВІВСЬКА А-КЛЯСА.

Станиславів. Ревера—Раз-Два-Три 2:0 (1:0). Ревера, яка мала вже запевнене мистецтво, зовсім не висилювалася.

Станиславів. Гірка—Бистрицяя 6:0 (2:0). Цей метч мав важне значіння для Пролому, бо програна Бистриці давала Проломові слабі надії на рятунок.

Рінно. Рінно—Пролом 8:1 (5:1). Катастрофальна програна Пролому, в якому лиш Зубик і Куліба могли вдоволити. Одинокі ворота для Пролому здобув Урсакій з карного. На тому теж скінчився весь успіх української дружини, яка на чужім грищі ніколи не вміє навязати з противником рівнорядної гри.

Після недільних метчів ситуація в долині табелі ще більше замоталися, бо Пролом, не зважаючи на високу програну, все таки висунувся, завдяки воковерові з Покуця і кращим відношенням воріт на передостанне місце спихаючи на останнє надвірнянську Бистрицю. Справу деградації вирішить мабуть метч Пролом—Бистриця у Станиславові. В дуже поганій ситуації опинилося тепер Покуття, яке скінчило вже мистецтва з 10 здобутими пунктами й найгіршим відношенням воріт. Таким чином, після імовірної перемоги Пролому над Бистрицею Пролом може висунутися на 6. місце. перед Покуте, при чому Бистриця матиме ще одну гру.

Тепер ситуація в табелі виглядає так:

1. Ревера	13	22:4	48:14
2. Рінно	14	18:10	39:19
3. Гірка	14	16:12	31:25
4. Раз-Два-Три	14	14:14	33:25
5. Стшелец (Бр.)	14	12:16	18:43
6. Покуте	14	10:18	17:46
7. Пролом	13	8:18	17:29
8. Бистриця	12	8:16	11:31

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ.

Чорні — Україна 3:0 (0:0). Юніори, які останніми часами осягнули низку гарних успіхів, заграли той метч дивно слабо і програли заслужено. Найслабше в Україні грала залога. Найкращою частиною дружини юніорів була поміч.

Ц-КЛЯСА.

Зоря — Самсон 7:0 (3:0). Останній метч за мистецтво Ц-кляси вирішила Зоря цілком легко у свою користь. Гра велася весь час при сильній переважі Зорі, для якої ворота здобули: Микитин 2, Крушельницький 2, Синлик 1, Данилевич 1 і Миськів з карного.

Найкраще грали в нападі Микитин і Бандик, найслабше Синлик і Крушельницький. Той останній повинен якнайшвидше зрозуміти, що його місце на крилі і не пхатися до середини. На крилі він може бути повновартісним грачем і стрільцем. Інші частини дружини зовсім добрі, при чому вони не мали багато праці зі слабим противником. Цим вислідом Зоря здобула вже остаточно мистецтво своєї групи, осягаючи пунктову перевагу над ПКС-ом.

РІВНЕ 5. 6. **Гарт (Здолбунів) — Горинь 0:0.** Перший метч Гарту на виїзді закінчився його успіхом, хоч при більшім щасті Гарт міг навіть виграти.

ЗДОЛБУНІВ 12. 6. **Гарт — Цегольня 3:0 (1:0).** Заслужена перемога Гарту над Цегольнею, в якій грав аж 7 б. грачів Гарту. Ворота здобули: Семенюк Степан, Семенюк Михайло і Михайлюк О.

В табелі веде:

1. Гарт	2	3:1	3:0
2. Цегольня	2	2:2	1:0
3. Горинь	2	1:3	0:1

ТОВАРИСЬКІ МЕТЧІ.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Гагібор 4:0 (2:0).** Товариський метч Сян вирішив певно у свою користь. Суддя п. Добош.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

БОРДО. **Чехословаччина — Бразилія 1:1 (0:1, 1:1)** Стріча Чехословаччини з Бразилією, не зважаючи на продовження не дала висліду, тому в четвер 16. п. м. відбудеться ще другий метч обох дружин. Метч був дуже гострий і навіть брутальний, тому теж судди виключив із гри двох бразилійців та одного чеха. Особливо бразилійці грали д. небезпечно. Ворота для Бразилії здобув Леонідас, для Чехословаччини вирівняв із карного Неєдлі.

ПАРИЖ. **Італія — Франція 3:1 (1:1).** Італійці запевнили собі перемогу щойно у другій половині. Ворота здобули для Італії: Піола, Меці й Кольосі, для Франції Гайсерер.

ЛІЛЬ. **Майярщина — Швайцарія 2:0 (1:0).** Швайцарці переважали в першій половині, одначе не мали щастя в підворітних ситуаціях. Мадяри стріляли перші ворота з 43 хв. (д-р Ш[illegible]) і в останній хвилині гри (Ценгелєр).

АНТІБ. **Швеція — Куба 8:0 (4:0).** Несподівана висока перемога Швеції над Кубою, яка відняла також чимало від дальших гор.

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОГО ТІЛОВИХОВАННЯ

В найближчу неділю, 19. ц. м. чекає нас чергова велика імпреза спортовців у честь „Просвіти", а саме показ українського тіловиховання. Уладжує його Карпатський Лещетарський Клюб при співучасти Соколів, Орлів, Стріли, Дністра, Плаю, КВОММ-у і ЛКС.

Метою його має бути пропаганда фізичного виховання через показ всіх його ділянок та засобів. Отже просимо пам'ятати: площа Сокола-Батька в неділю, 19. ц. м. год. 16.30.

СЕНЗАЦІЙНІ НАКОЛЕСНИЦЬКІ ІМПРЕЗИ.

Львів — Яворів — Львів.

В четвер 16. ц. м. відбудуться на трасі Львів — Яворів — Львів (100 км.) наколесницькі змагання за чашу бл. п. Олексьова. Україна виставляє до цього бігу всіх своїх ліцензіонованих змагунів. Старт у год. 12. полудне зі Янівською рогатвою.

Дружинові мистецтва Львова.

Наколесницькі дружинові мистецтва відбудуться на тій самій трасі для ліцензіованих 100 км. і неліцензіованих 75 км. Україна боронить титулу минулорічного мистця. Імовірно дружина України виступить у складі Степанин, Бабій, Бушин, Лата, Івасів або Федая. Пригадуємо, що числиться тільки час четвертого змагуна.

До мистецтв для неліц. Україна виставляє 2 дружини. Старт у год. 8. рано.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИЙ ДВОМЕТЧ СОКІЛ (ЛЬВІВ) — СОКІЛ (СТРИЙ).

В неділю 19. ц. м. відбудеться у Стрию легкоатлетичний двометч між найкращими Соколами Львова та Стрия. Виступи львівських змагунів і такі змагуни як Куровицький, Чохут, Снятинський та інші дають запоруку справді вартісної імпрези. Отже в неділю 19. 6. все стрийське громадянство на майдан!

На перехресті звільнив хід воза!

ПОКЛІН ПОЛЯГЛИМ.

ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНІ ПОХОДИ І ВІДПРАВИ НА ЯНІВСЬКОМУ ТА ЛИЧАКІВСЬКОМУ ЦВИНТАРІ.

Зеленосвяточний похід на могили — це не звичай, це потреба. Це необхідність для тих, що залишилися і мають ще виконати своє завдання. Негода, супротивні вітри збивають з ніг, знесилюють, а за упадком сил приходить найнебезпечніша дорадниця — зневіра. Треба перед нею забезпечитися, треба набрати нової віри в перемогу у боротьбі з життевими супротивностями. І є єдине місце, де тієї віри можна зачерпнути як води з цілющого джерела. Це могили Поляглих Борців, могили тих, що беззастережно виконали свій обовязок до кінця.

Похід на могили Борців — це з одного боку поклін тим, що принесли найвищу жертву, але з другого боку — це свого роду паломництво по нові надії, по нову віру, по нові духові сили. Тому ці паломництва бувають такі многолюдні.

Цьогорічний зеленосвяточний поклін Борцям за Волю України почався торжественною Службою Божою та панахидою у храмі св. Юра, що відбулися в зелену суботу та про які написали ми в попередньому числі. В неділю й понеділок, не вважаючи на непогоду, великі маси народу взяли участь у панахидах на могилах, що находяться на обох львівських цвинтарях: Янівському та Личаківському.

НА ЯНІВСЬКОМУ ЦВИНТАРІ.

Від того часу, коли влада заборонила йти на цвинтарі спільними величавими походами, як це було в перших роках після війни, українське громадянство сходиться окремими процесіями з усіх львівських церков. В неділю прийшла на Янівський цвинтар велика маса народу. Процесії з ріжних церков зійшлися разом і заняли майже цілу Янівську вулицю: коли перша процесія доходила вже до цвинтаря, то останні були щойно на початку Янівської вулиці. Зі святоюрською процесією йшла зорганізовано „Молода Громада" з ген. Тарнавським на чолі та студентська молодь. Порядок утримували Соколи.

Панахиду під великим дубовим хрестом на стрілецькому цвинтарі відправив при численній асисті духовенства о. прал. Л. Куницький, співав хор „Бандуриста". Проповідь виголосив о. прал. Куницький. Могутній спів „Вічная Память" закінчив поклін Героям, що спочили на Янівському цвинтарі.

НА ЛИЧАКІВСЬКОМУ ЦВИНТАРІ.

Навіть сильний дощ, що падав майже ціле пополудне другого дня Зелених Свят, не відстрашив українського громадянства від того, щоб піти поклонитися Борцям, що знайшли вічний спочинок на Личаківському цвинтарі. І в цій панахиді взяв участь з „Молодою Громадою" ген. Тарнавський. Проповідь виголосив о. Всеволод Дурбак. Співали злучені хори богословів та „Бандуриста".

Алькоголь виродлює раси й веде до загибелі

Висліди конкурсу „Вулиця вбиває".

120 ВИГРАНИХ ГОДИННИКІВ.

Конкурс „Вулиця вбиває", зорганізований у Львові з почину львівського староства й „Автомобілевого Клюбу Малопольського", мав на меті звернути увагу мешканців цілого краю на приписи, що управильнюють рух возів та прохожих у великому місті. У конкурсі взяло участь кілька тисяч осіб з ріжних кінців краю, навіть з чужини; це доказ, що думка приневолити людей думати над рисунком була правильна.

10-го ц. м. в год. 18.15 у льокалі Авт. Кл. Мал. зібралися представники цього товариства, воєвідства, староства і преси, щоб розділити нагороди. Кілька тисяч листів перемішано в великій валізі, звідки малий 4-літній хлопчина витягав по вподобі запечатані листи. Ті рисунки, що поруч зазначених помилкових місць мали ще письменні влучні завваги, комісія передавала до першої категорії вильосованих, яким признали годинники на руку. Влучні розвязки без завваг перейшли до II-ої категорії (годинники звичайні). Вильосовані листи з невлучною розвязкою йшли до коша, і на їх місце хлопчина витягав інші, поки не вичерпав повного контингенту 120 кандидатів.

Із переглянених листів можна було ствердити, що половина відповідей була неправильна. Читачі найчастіше зазначували всі позиції возів та осіб, на рисунку як хибні, дошукуючись у всьому помилок. Все-ж комісія не відкидала як хибні відповіді навіть таких суворих читачів, що домагалися, щоб віз із конем мав на рисунку виїску із прізвищем власника. Були між відповідями теж цілі студії про вуличний рух і цілі поеми. Одну з таких поем узяли денникарі, щоб видрукувати її як приклад, що навіть поліційні правила вуличного руху можуть надхнути поета.

Подаємо спис нагороджених українців, звертаючи увагу на те, що нагороджені можуть відбирати собі годинники у Малоп. Клюбі Автомобілевім у Львові, вул. Сенкевича 3, І. п., від год. 11—13 і від год. 18—20 за легітимацією до пятниці 17. ц. м. Особи із провінції, які не відберуть годинників особисто, дістануть їх почтою.

ЛИСТА НАГОРОДЖЕНИХ.

І. Ручні годинники дістали:

1) Марія Сенарківна, Львів, Малаховського; 2) Іван Тис, Львів, Сокола 4; 3) Антін Індрух, Львів, Сихівська 4; 4) Орися Чайківська, Сокаль, Шашкевича 28; 5) Михайло Грунтишин, Львів, Більчевського 6; 6) Володимир Іванець, Львів, Ясна 31, 7) Стефанія Курдиляк, Львів, Баїхарська 8; 8) Зиновій Мороз, Львів, Даниловичів 3.

II. Годинники звичайні дістали:

1) Теодор Савицький, Львів, Орля 16; 2) Володимир Мацькевич, Львів, Ліська 17; 3) Софія Шаець, Львів, Задвірянська 19; 4) Степан Пророк, Теребовля-Підгірна; 5) В. Гришкевич, Доброводи-Івапичани; 6) Марія Третяк, Рогатин; 7) Петро Волошний, Почаївичі; 8) Катерина Цебенко, Горупсько, 9) Михайло Темечко, Львів, Личаківська 50; 10) Михайло Кушнір, Львів, Мостова 9; 11) Іван Курісць, Сильвія к. Заліщик; 12) Олекса Бойко, Львів, Пекарського 44/6; 13) Гриць Савчак, Гнилиця-Застав'є; 14) Зиновій Головчук, Сушно; 15) Михайло Данилевич, Максимівка к. Підволочиськ; 16) Микола Твердовський, Нагучевичі п. Дрогобич, 17) Володимир Русин, Львів, Стельмаха 1; 18) Павло Гелета, Балинці; 19) Ярослав Пришляк, Бережани; 20) Петро Обаль, Старосамбір; 21) Ярослав Попович, Бориничі.

З життя Перемишля.

НОВА ПРОМИСЛОВА СТАНИЦЯ.

Перемишль має то до себе, що довершує багато гарних діл тихо, без розголосу та власними силами. Ось і в мин. неділю, 5. червня ц. р., відбулося там посвячення фабрики **„Текстиль"** при участи представників місцевого громадянства і делегатки „Українського Народнього Мистецтва" п. І. Павликовської зі Львова. Чину посвячення довершив о. д-р Орський, який теж перший привитав нове підприємство та побажав йому якнайкращих успіхів. Далі виголосила п. Павликовська з притомою собі переконливістю дуже змістову промову, а закінчив свято директор фабрики інж. І. Луцишин, що потім пояснював зібраним фабричні уладження та знайомив їх з виробництвом. Від нього ми довідалися, що фабрика виробляє: вовняні матеріяли на убрання, вишивкові полотна з шовку, льону і бавовни на фелони, прапори, костюми, обруси, портієри й ін. Технічне вивінування фабрики складається з модерних механічних ткацьких станків, нитарки для скручування пряжі і всіх потрібних до ткацтва помічних машин. Праця змеханізована: погонова сила електрика.

Спілка веде покищо свою працю в найменім льокалі, добре й гігієнічно уладженім, та ставить собі за найближче завдання побудувати власну прядільню для перерібки рідного волоконного сирівцю та продукції текстильних товарів для села і міста. Знаючи дотеперішні великі досягнення Перемишля на полі народнього будівництва, можемо надіятися, що в недовгому часі всі наміри спілки „Текстиль" здійсняться, тим більше, що в її основанні взяли активну участь такі поважні установи, як мати наших кредитівок „Віра" і „Міщанська Каса", на чолі установи станув обзнайомлений з ділом інж. Луцишин, уроженець Перемищини, а фахово вишколений майстер проводить праці наших робітників.

При цій нагоді не можу здержатися від пригадки зперед 30 років, яка характеристична для переміни ментальности нашої суспільности. Як учитель перемиської гімназії і рівночасно член Дирекції „Спілки для господарства і торговлі" (нині „Центросоюз") у Перемишлі я заохочував молодь до практичної праці. Одного дня зголосився до мене ученик III. кл., якому наука не йшла, щоб я примістив його у „Спілці". Я це зробив, даючи йому відразу невеличку плату, та проте його батько зявився до мене з проханням, щоб я віддав йому дитину, бо він хоче її далі вчити; а коли хлопець не хотів вертатись до школи, батько пішов з жалобою на мене до пок. дир. Гр. Цеглинського. Не осягнув нічого, бо директор-громадянин розумів добре мою інтенцію, яка в цьому випадку дала добрий вислід, бо колишній практикант „Спілки" є нині засібним купцем і добрим громадянином. Якжеж часи змінилися! Нині у нас люди з високими студіями йдуть радо до промислу і торговлі, бо бачать у цьому крещу долю для себе і народу. На жаль, ми вступили на цю дорогу доволі пізно, коли перед нами замкнулася брама до посад. Де ми

було б нині, якби давно були пішли цією дорогою і не витрачували народньої енергії на різні „здобутки", що переважно залишились у сфері сподівань!..

Д. Коренець.

НОВИНКИ.

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Класової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-81, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **Лижі,** пелеринки, кравєтки з футер виконує і поручає Юлія Глушевський, Львів, пл. Каліпсяльна 5, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Кооператива Українське Народне Мистецтво** у Львові повідомляє, що перенесла свою крамницю **на вул. Сикстуську ч. 20.** (готель Народної Гостинниці) а бюра Кооперативи на вул. Костюшка ч. 5. (Дім Центробанку).

— **Весняні квіти** фотографуйте тільки на панхроматичному матеріялі української фотокрамниці „Екомп" Львів, Сикстуська 29, телефон 203-30. 1639

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хоружчини 5., поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до пранн. Тел. 294-81. 1186 —100

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю, 17-го червня ц. р., в год. 7-ій веч. На сходинах виголосить д-р **Нарциз Лукіянович** виклад п. н.: **„інсулінове лікування Схізофренії у світлі власних випадків".** 1 307

— **Конфіската „Діла".** Останне число „Діла" (ч. 127) з 12. ц. м. підпало конфіскаті за резолюцію українського громадянства Золочівщини у справі вивласнення площі „Сокола-Батька".

— **Як заварювати конфітуру?** Це тема чергового показу „Нової Хати" у четвер, дня 16. ц. м. У програмі заварювання з рожі, полуниць та агресту. Початок год. 16-та, Ринок ч. 39.

— **Кооператива Українське Народне Мистецтво** у Львові просить відборців, щоби з усіми замовленнями звертались безпосередньо до бюра Кооперативи вул. Костюшка 5. До тепер Кооператива жадних агентів в край не висилала, а якщо появляються, то підшиваються під фірму Кооперативи і за них Кооператива не бере жадної відповідальности.

МОРОЗИВО

— **Засідання Комісії Н. Т. Ш.** Засідання Комісії Національної Економіки, Соціольогії і Статистики відбудеться 17. ц. м. в год. 18. у льокалі бібліотеки. На порядку нарад реферати: 1) М. Возняк: З листовних звязків О. Русова; 2) І. Витанович: О. Русов у взаєминах Галичини з Наддніпрянщиною; 3) В. Огоновський: Бібліографія писань О. Русова. Участь членів обовязкова. Голова Комісії.

— **Поліська пісня перед мікрофоном львівського радія.** Львівська радіостація передає в середу 15. ц. м. в год. 14.35—15.00 концерт українських поліських пісень у виконанні „Студіо-Хору" під упр. Миколи Колесси та співачки Софії Гавришук (меццосопран). У програмі: Летіли гуси, Повій, повій буйний вітре, Ой там на горі, Встань мій колосочок, Ой, коби я була знала, Тихше, тихше, Пють люди горілочку і Поля ви, поля... Буде це один з цікавіших українських концертів, що їх передавало Львівське Радіо.

— **Загальні Збори Адвокатської Палати** у Львові відбулися минулої суботи 11. ц. м. у салі Сокола. Збори відкрив декан д-р Станкевич після чого вибрано предсідника зборів і президію, до якої ввійшов між інш. з поміж українських адвокатів **през. д-р Кость Левицький.** Звіт з діяльности Ради склав декан д-р Станкевич, якому присутні на внесок адв. Ридета зі Станиславова уладили бурхливу овацію за його інтенсивну й успішну діяльність для адвокатури. У відповідь д-р Станкевич заявив, що ніколи не кермувався і не буде кермуватися іншими критеріями ніж безсторонністю та прихильністю до всіх товаришів по званні. По буджетовім рефераті д-ра Догілєвського збори признали абсолюторію Раді на внесок голови ревізійної комісії **адв. д-ра М. Волошина.** Опісля д-р Зомерштайн і д-р Ридет гостро критикували звіт делегата Начальної Адвокатської Ради д-ра Янішевського, який намагався оправдати становище Начальної Ради у справі замкнення адвокатських лист. Д-р Зомерштайн **виказав, що на замкнення** адвокатських лист вплинули виключно політичні моменти і ніхто не зуміє переконати, чому одним почерком пера перекреслено добре набуті права кільком тисячам молодих правників, які по замкненні лист знайшлись у розпучливому положенні. Далі збори рішили відписати залеглі складки тим адвокатам, які до кінця листопада ц. р. заплатять складки за цей рік. Вкінці Збори вибрали трьох делегатів до Начальної Адвокатської Ради, а саме: **президента д-ра Костя Левицького (1487 голосів), проф. д-ра Ю. Новотного (1488 голосів), пос. д-ра Зомерштайна (1489 голосів).** До ревізійної комісії зпоміж українців **адв. д-р Ганицький** зі Львова. Листа союзу польських адвокатів здобула ледви 160 голосів і тому не перейшов ніодин кандидат з цієї листи.

— **Це для них „незвичайна провокація".** Факт, що в числі трьох делегатів Львівської Адвокатської Палати до Головної Адвокатської Ради у Варшаві вибрали през. д-ра Костя Левицького дав привід ендецькій та озонівській пресі до нового крику. „Львів — пише озонівський „Дзенник Польскі" — був оноді тереном незвичайної провокації. Воюючий український і жидівський шовінізм у маніфестаційний спосіб підкреслив своє вороже відношення до польщини, вибираючи на шефа східно-галицької адвокатури адв. Костя Левицького, б. премієра українського уряду в 1918 р.".

— **До Березн.** Міністерство внутрішніх справ заслало до місця відокремлення в Картузькій Березі Б. Фішенфельда, міжнароднього обманця, що приїхав з Аргентини до Лодзі; Фльокштрумфа, спеціяліста від вломів до кас у Варшаві; злодія Айхенбавма і злодія Осипа Пасеку, що вийшов з вязниці і знову вернувся до злодійства; вкінці Фр. Стшельчика, власника 10-моргового господарства, що займався професійно лісовими крадежами.

— **Після адвокатів прийшла черга на лікарів.** На засіданні Державної Головної Ради Здоровля, що відбулося 13. червня в міністерстві суспільної опіки, міністр Косьцялковський заявив, що до сойму вплинув проект новелі до закону про лікарську практику, який дає міністрові повновласть замкнути на випадок потреби листу лікарів в якійсь окрузі. Ця новеля має на меті вирівняти нерівномірне розміщення лікарів. Ця новеля знову вдарить по українцях. Вона дає майже необмежену владу Головній та Окружним Лікарським Палатам, які мали би видавати опінію про кожного лікаря, беручи під увагу поза професійними кваліфікаціями заслуги для держави. Можна знати наперед, на чиїх інформаціях будуть спиратись Лікарські Палати видаючи опінії про лікарів-українців та як ті опінії в такому разі виглядатимуть. Ця новеля дає право окремим Палатам вписувати на листу навіть після її замкнення, деяку кількість нових членів. Ясно, що для українців це

ФОРГУНИ НОВОЇ

право — це ігольне вухо. Не виключене, що новелю ухвалять ще на цій надзвичайній сесії.

— **УНС відродився.** „Дзенник Польскі" пише, що в Жидачеві відбулося 8. травня ц. р. віче „Української Аграрної Партії". Вічем, на яке, як каже „Дзенник Польскі", прийшло аж 700 селян, проводив якийсь Коханевич, голова повітового комітету У. А. Партії, реферати виголосили Т. Яцкевич і Степан Циб. Т. Яцкевич — це відомий „діяч" з УНС (Українського Народнього Союзу). Віче ствердило, що головною ціллю українського народу є визволення України за Збручем, але не при допомозі німців, тільки в оперті на Польщу під гаслом „Вспульни врог, вспульна оборона". Це віче було — як пише „Дзенник Польскі" дуже бурхливе, бо виступив на ньому з гуртком молодих людей д-р Юрків (ундівець), який перешкоджував аграрникам. Виходить з тієї вістки, що т. зв. хлібоїдщина знову на овиді.

— **Арешт за непереведення ремонту.** Городське староство покарало власничку дому при пл. Краківській Д. Опенгайм 14-денним арештом за те, що не перевела ремонту. Покарана відкликалася до окружного суду, але суддя Блюмич рішив на внесок прокуратора затримати власничку в арешті з остраху, що вона може втекти. Щойно апеляційний суд відхилив арешт залишаючи Д. Опенгаймову на волі до остаточного вирішення цієї справи.

— **Буревій із градом** навістив Галичину і центральну Польщу. Перед кількома днями буревій заподіяв великі шкоди у Камінеччині, де знищив зовсім засіви на просторі 900 моргів. Минулої ночі лютував буревій з дощем на Краковом та околицею. Град з дощем знищив понад 7.000 гектарів засівів у келецькому повіті. Шкоди сягають до 200.000 зол.

— **Львівська хроніка.** Минулої неділі в готелю при вул. Пілсудського скінчила самогубством 23-літня Софія Шентцівна, доглядачка військового шпиталю у Львові. Причина самогубства невідома. — На Кульпаркові кинувся під поїзд 26-літній Т. Гачкевич, магістер прав з Олеська. Причиною самогубства нервовий розстрій. — Минулого понеділка намагалася скінчити самогубством 22-літня К. Шецьона і напилася сільного квасу. Її відвезли до шпиталю. — При вул. Стрийській кинулася з другого поверху Р. Бораківна, почтова урядничка і важко потовкла ся. Її відвезли до шпиталю. — При вул. Валовій зударилися 2 таксівки. Жертв у людях не було.

— **Протижидівські заворушення в Перемишлі.** Минулої неділі відбувся в Перемишлі окружний зізд „стшельців" при участи кількох тисяч членів. Недалеко табору „стшельців" над Сяном стояв кіоск жидівського купця Е. Мандля, в якого „стшельци" купували содову воду та інші дрібнички. Купцеві звернув увагу Станислав Масловський, шпитальний лябораит, що не всі покупці платять йому гроші використовуючи натовп біля кіоску. Ця слушна завважа вивела з рівноваги юрбу, яку підбехтав хтось окликом: „жиди бють стшельців". Юрба кинулася на кіоск, щоб дістати у свої руки Масловського, що сховався до кіоску. Його напасники підпалили і він згорів. Опісля напасники кинулися на прохожих жидів, які були над Сяном і важко побили кільканацятьох багнетами та прикладами крісів. Важко раненик відвезли до жидівського шпиталю, лекше раненим перевязали рани у військовім і загальнім шпиталі. Щойно відділи поліції і старшин „стшельців" з револьверами в руках спинили юрбу, що намагалася вкинути прохожих жидів до Сану та зліквідували ці події.

— **Краєва хроніка.** В Рудках згоріла хата з будинками Миколи Качмарчика. Причиною пожежі — погана будова комина. — В Конюшках пов. Рудки згоріла стодола М. Грушева. Причини пожежі не вдалось устійнити. — В ночі з 10. на 11. ц. м. невідомий злодій закрався до костела в Підгайцях і забрав літургічні предмети більшої вартости. — Окружний суд у Самборі засудив сільського листаря Казимира Шемберського з Новосілок, пов. Рудки на півтора року вязниці за присвоєння 700 зол.

— **Землетрус у столиці Бельгії.** З Брюсель повідомляють, що у вівторок між годиною 3.45 і 5.53 над раном відчули там три підземні струси. Перший тривав 7 мінут і 4 секунди, два інші коло 2 мінути кожний. У місті запанувала паніка.

— **Втікли з концентраційного табору.** Дня 13-го травня ц. р. двох вязнів з концентраційного табору в Бухенвальд коло Ваймару вбило комаидаита відділу охорони Кальвайта і втікли. Одного з них зловили і стратили, другий, Форстер, хотів перейти до Чехословаччини, але на границі зловила його чехословацька сторожа. Форстера посадили у вязниці в Хебі, де чекатиме на рішення про свою долю. Німецька преса передбачує, що чехословацька влада видасть Форстера Німеччині.

найкраще холодить

— **Про засоби, які хоронять перед веснянками.** Проміння сонця — це невичерпане джерело здоровля і життєвої радости. Вони вже здавна викликували у мільонів жінок примарний страх перед опалізуванням їхніх лиць своєрідними привазами, т. зв. веснянками. Щойно у висліді багатьох довголітніх лабораторійних дослідів і наукової аналізи, опертої на працях найзнаменитших світових вчених, винішня косметика зрешти осягнула таки заслуженний тріюмф та поборола довголітній страх мільонів жінок перед змінами в барвині шкіри, які виступають під впливом сонячних променів, таких благодійних і цінних для здоровля, а які творять на шкірі багато густих плямок, званих веснянками. Тепер завдяки вживанню успішних і неохибних охоронних засобів стають непотрібними тисячі заслон, парасолі, сонячні парасольки та щораз більше, як замою, так теж літом, зустрічаємо лиця ваших гарних пань, які мають зовсім чисту шкіру, без сліду плям та веснянок. Серед указаних тепер охоронних препаратів вибився на перше місце „крем і мило Лешніцера", крайовий виріб відомої фірми Антинар І. Дрнач Сп. Командитова у Бельську, що його дістанете у всіх аптиках і дрогеріях. Тепер завдяки цьому охоронному засобові веснянки перестали бути повітською морокою гарних пань.

— **Запір.** Звідомлення начальних лікарів в лічницях ведуг шлунка і кишок ствердкують, що вживаючи природної гіркої води **„Францішка Йосифа"** осягаємо звичайні висліди.

Відозви й комунікати.

КОМУНІКАТ К. В. О. М. М. Ч. 4

К. В. О. М. М. — Львів, вул. Потоцького 11 а, тел. 111-21, подає річниці збірок та виїзду учасників до таборів першої зміни:

1. **Гуцульський під шатрами** — фахово-працююча молодь муж. (24. VI. до 5. VII.). Збірка: 24. червня год. 23. у вестибулі головного двірця у Львові, відїзд: 25. червня год. 0.20.

2. **Старява к. Хирова** — дівч. (27. VI. до 23. VII.), вік 7—10 літ. Збірка: 27. VI. Львів, головний двірець, год. 8.30 рано, відїзд: 9.26 рано.

3. **ОстоАір к. Підлютого** — хлоп. (27. VI. до 23. VII.), вік: 10—13 літ і

4. **Сокіл** — хлоп. (27. VI. до 20. VII.), вік: 14—18 літ. Збірка: 27. VI., Львів, головний двірець год. 6. рано, відїзд: 7.15 рано.

5. **Водний каюками** — муж. і жін.: Перемишль-Сян-Стрийгор-Дністер-Миколаїв, від 27. VI. до 11. VII. Оплата: 40 зол., вік понад 16 літ. Збірка: 27. червня Перемишль, год. 9. при вул. Костюшка 3, домівка Р. Ш. Вимагані власні каюка. Зголошення: Перемишль, Татарська 4, у дир. Л. Бачинського.

6. **Космач** — хлоп. і дівч. (2. VII. до 20. VII.), вік: 7—10 літ. Збірка: 2. липня Львів, головний двірець, год. 6. рано, відїзд: 7.28 рано.

7. **Гуцульський під шатрами** жін. (4. до 25. VII.), вік: понад 16 літ. Збірка: 3. липня Львів, головний двірець, год. 23, відїзд: 4. липня 0.20.

8. **Лемківський мандрівний** — муж. (7. VII. до 18. VII.), вік понад 18 літ. Збірка: Перемишль, 7. липня, год. 12, Костюшка 3, домівка „Плаю".

9. **Славсько** фахово-працююча молодь жін. (8. VII. до 28. VII.), вік понад 16 літ. Збірка: 8. липня, гол. двірець Львів, год. 6. рано, відїзд: 7.15 рано.

Зголошення до таборів I. зміни заамкнуться остаточно **20. червня**, II. зміни — **15. липня.**

Білети знижкові для тих, що їдуть зі Львова або через Львів, слід замовляти наперед! Тільки завдаткові зголошення беруть під увагу. — Урядові години Комісії: кожного дня в найвищем неділі від 17—18 год.

Частина матеріялів зібраних на Першу Українську Педагогічну Виставу стала засновком Першого Українського Педагогічного Музею.

Дописи.

ГОРОДОК.

Поклін Полеглим. Зеленосвяточний поклін борцям за волю був і є від літ загальною маніфестацією всього городецького громадянства. Цього року похід на могили полеглих був дещо сарамніщий. Позмикувши те, що не зрізано вінців та не було хору, увесь поклін полеглим обмежився тільки до відправлення панахиди. В поході й відправі взяли участь, правда, всі чотири священники Городка, однак чомусь ніхто не згадав хоч кількома теплими словами памяти Полеглих. Це викликало здивування серед усіх правних.

КОСІВ.

За громадянську пасовисько. Ще не вийшли з памяти кровавої події у Мазовецьких Вільках, де в обороні громадських пасовиськ, які мали залісити, поклало голови кількох селян, як прийшли нові події на тому самому тлі у Пістині, пов. Косів Гуцульський. В них, правда, не було людських жертв, але вони потягнуть за собою судові процеси проти кількасот селян. З кінцем травня п. р. управа волости в Пістині в порозумінні з повітовим лісовим надзором почала заліснювати громадські толоки над річкою Пістинька. Згадані толоки мають для зубожілого населення пістинської волости велику вагу, бо волость не має ніякої половини, пасовиська рішуче за малі і не вистачають для випасу худоби. Тому намагане заліснення згаданих толок, що служили за пасовиська, затривожило населення волости. Воно вже від довшого часу робило різні заходи, щоб ці толоки залишили їм під пасовиська, та не вважаючи на це, з кінцем травня п. р. виїхав комісар з охорони лісів і в присутности солтиса громади та війта волости і нанятих робітників почав заліснювати толоку. На вістку про це зібралося кількасот селян, які вислали делегацію до комісаря, війта і солтиса, з проханням стримати заліснення, а населення за той час поробить дальші заходи, щоб влада залишила пасовиська під випас худоби. Коли делегація нічого не осягнула і комісія таки почала заліснювати толоку, тоді юрба фізичною силою не допустила до того і прогнала робітників, при чому солтиса, Василя Корнійука і війта Казимира Фрайденберга тяжко потурбовано. Б. газдиня Василь Мирончук бореться зі смертю, занедужавши мабуть зі страху перед грізною поставою населення. Прокуратура Окружного Суду в Коломиї наказала перевести слідство в цій справі і небавом потягне винуватих до відповідальности.

РІВЕНЩИНА.

Католицька акція. Дня 29-го травня в селі Великім Житині почалася акція повертання православних на „польську" віру. Солтисів с. с. Житина і Городища викликали до стражниці КОП-у, де вони дістали наказ не ставити опору католицькій акції, що має тут початися і не перешкоджувати тим, що хочуть повернутися на католицтво. Десь тепер мають скликати збориння для православних, яких прізвища закінчені на „ський", „цький" та „нч".

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

Начальник залізничої стації в ролі місіонаря. Дня 15-го травня у цицькому костелі перейшло на католицтво 80 православних селян з Камяниці, Підлужного, Вербн та інших сіл, що лежать коло залізничої стації Камяниця. В агітації серед робітників, що рекрутуються з тих сіл, визначну ролю відіграє начальник стації Камяниця.

Шукають документів. В селі Горянці на Кремяниччині православна капличка. До неї прийшли комендант катербурської поліції, місцевий солтис та урядничка місцевої почтової агенції і, перекладаючи святі образи, шукали якихсь документів. Коли прийшла сторожиха тієї каплички, то вони і в неї вимагали документів. У звязку з цим по селі ходять чутки, що згадану капличку відберуть для католиків.

Легко перейдеш крізь життя

вживаючи LEBEWHOL, необхідного пластру на відтиски. При купні домагайтесь оригінальної коробки LEBEWOHL! — Теж на кожнім пластрі є напис: LEBEWOHL

Агітація серед дітей. В селі Борках всьонда з Шумбаря роздає православним школярим листівку „В Божій справі" із закликом до православних повертатися до „віри своїх батьків" та з поясненням, як це робити.

Забороняють викладати релігію у школі. 24. травня священника села Суража В. Козицького закликали до стражниці КОП-у, де поручник Буковський заявив йому, що над с. Ходаками (прилеглє до Суража прикордонне село), „вже накреслений католицький хрест і всі його православні мешканці мусять бути католиками". Тому п.-о. Козицькому вже не можна викладати в школі с. Ходак закону православної релігії. Дня 25. травня катехит все таки поїхав до Ходак, одначе натруди КОП-у, що чекала на нього від рання, не пустила його до школи.

Нові книжки й журнали.

Народня поезія села Калини на Прикарпатті. ПАРУБОЦЬКІ ПІСНІ. Катунські — негрутські. Зібрав і впорядкував Т. Монюк. Ч. 1. Накладом власним. На правах рукопису. Дівоми, 1938. 16°, стор 49. Відбитка на шапірографі.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 15. 6. год. 8. веч. „Вояк короля Мадагаскару".

Четвер 16. 6. год. 8. веч. „Вояк короля Мадагаскару".

Театр Різнородностей:

Середа 15. 6. год. 8. веч. „Іван".

Четвер 16. 6. виставн нема.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

СТОЯНІВ:

15. 6. Грець.

РАДЕХІВ:

16. 6. Грець.

17. 6. Сивий вайтка.

Потім театр їде до Бусьма.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БОГОРОДЧАНИ:

15. 6. Орфей у пеклі.

16. 6. Лісова пісня.

17. 6. Пригода в Черчі.

18. 6. Процес Мері Дейєн.

19. 6. Невольники.

З Богородчан їде театр до Надвірної.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯВЛОНІВ:

15. 6. Пісня Бескиду.

16. 6. Чесна Сузанна.

17. 6. Мазепа.

18. 6. Ніч під Івана Купала.

19. 6. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".

АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентіну"

БАЛТИК: „Історія одної ночі".

ВАНДА: „Жайворонок", „Зелений сигнал".

ГРАЖИНА: „Р 107" взиває помочі" „Король жінок".

ЕВРОПА: „Верес" на осн, Родзевичівни.

КАСІНО: „Правда перемагає" (Павло Муні).

КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас", колір. додаток „Чарівний плин".

МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стрілен".

МЕТРО: „Хто останній цілує", „Проміння загадки".

МІРАЖ: „Тайна п-и Брінкс", „Тато жениться".

МУЗА: „Лінія Мажінота".

ПАЛЯС: „Орієнт Експресс".

ПАКС: „Страшний двір".

РАЙ: „Пажі серця".

РІЯЛЬТО: „Двоє з юрби".

РОКСІ: „Потвора" і муз. додаток.

СВІТ: „Пісня засуджонців", „Кохана родинонька" з Фліпсі і Флипом.

СТИЛЕВЕ: „Сліпий вазлюк" і ревія.

ТОН: „В 4 очі", „Тайна самітного дому".

УТІХА: „Королева дакунгів" і ревія.

ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

Присилайте передплату!

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Альпи".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фунчаль"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 15. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Орк. концерт, 8.00 Для шкіл, 8.10 Перше снідання при оркестрі, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: із пригод лісових людей. Нар. пісні в пл., 11.40 Фрагменти давніх опер, пл., 12.03 Полудн. вадництв, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Легка музика в пл. **14.35 Поліські пісні в опрацюванні Миколи Колесси, у вик. Українського Студія Хору, під дир. М. Колесси, Софія Гавришук мецосопр. (Летіли гусоньки, Повій, повій буйний вітре, Ой там на горі, Встань мій колосочку, Коби я знала, Тихше, тихше, Пють люди горілоньку, Ой поля, ви поля),** 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Орк. концерт, 16.45 Санітарне літунство, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Лінотки з подорожі: Альжир, Екзотична музика в пл., 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Реферат Виолн, 18.10 Форт. реціталь Маргарети Тромбіні-Калуро, 18.45 „Газза та Йгуса" сцена з Реймонтових „Мужиків", 19.00 Пісні у вик. А. Вітошської-Камінської у супр. форт., 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 Форт., 19.50 Штучне сушення сіна, 20.00 Симф. концерт, орк., солісти, хор; у перерві в год. 21.00 Веч. дениик, Актуальна гутірка, 22.50 Спорт, 22.55 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки.

Четвер, 16. червня 1938

7.15 Пісня, 7.20 Музика з пл., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Орк. концерт, 9.00 Грамсм. Божого Тіла у Спалі, співає музика з пл., 12.03 Веселе полудне, пл., анекдоти, коґунікати, 13.00 Для дітей. Що-що? Навіщо? 13.20 Музика сальон орк., форт., спів, 15.00 Для села: Як доміщик молодь витає весну, Актуальна гутірка, „Ой сіно, сіно зелене", 16.11 Танк. музика з пл., 16.30 „Ця третя" Сенкевича, 16.45 Реґіґі: „Римські пінії" у вик. міжнародної симф. орк., пл., 17.10 Програма на завтра, 17.15 Вихінуймо літо для здоровля, 17.30 Репортаж із життя, 18.00 Концерт солістів: Форт., скрипка, 19.00 Театр Уяви: „Підуєва заробітня", 19.45 Весна та кохання, розр. концерт, орк., пісеньки, кавальєфон, у перерві Скеч, 20.45 Веч. дениик, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Мельодії з „Ідайздони" і „Дами від Максима", співає музика, 21.40 Спорт, 22.05 „Гостинниця під Львом", 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка музика з пл. (далі Варшава II).

Пятниця, 17. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Дуга орк., 8.00 Для шкіл, 8.10 *Добрий день найменшим:* пісеньки, казочки.

мельодії, оповідання, 11.00 Для новобранців. 11.15 Для шкіл: На вакаціях (Шлеські Заґулькн), 11.40 Диригент П. Конопя як композитор, пр. пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Невідомі сонцники та ворогн, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорами, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. орх., 16.45 Гігієна відпочин, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Плити з пояснюваннями, 17.45 Програмова резерва, 17.55 Газлью! Пожір! 18.00 Перфуми зі смоли, 18.10 Форт., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Шість пісеньок для дітей у супр. форт., 1915, 20.55 Актуальна гутірка, 19.25 Розр. концерт, орх., пісеньки, 20.45 Вечірній дзвінок, 21.00 Львівські пера: Вступний іспит, 21.10 „Небезпечна конкуренція", гумор. водевіль з музикою Офенбаха, 21.50 Спорт, 22.05 Жнвий концерт бажань: орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, метеор. комунікат, гутірка в англ. мові, 23.15—23.55 Танк. музика з плит (надає Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 15. червня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.10 20.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Російські пісні у вик. балалайк. орх., 21.30 Нар. пісні, БРЮСЕЛЬ ФР. 20.0 21.00 „Царевич" оп. Легара, БУДАПЕШТ 12.05 Цнг. музика, 17.30 Спів, 18.15 19.00 20.00 21.00 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 14.10 Пісеньківарі та віртуози, 15.30 Твори на скр. і форт. 18.20 Пісні, 21.30 Смичк. квартет г-дур Бетовена, 22.30 Орх., сол., спів, ДРОЙТВІЧ 22.00 „Богема" оп. Пуччіні (III. дія), Вістки, ЛІЛЬ 20.30 21.00 22.00 „Вільгельм Тель" оп. Россіні, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.40 22.15 Розр. музика, 21.00 Муз. спенки, РАДІО ПАРІ 20.30 Спів. 21.00 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Оп. музика, 19.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.00 Форт., опісля танк. музика, СОФІЯ 20.00 Хор, 21.15 Чеські пісні, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 21.00 22.00 „Сі" оп. Масканія.

Четвер, 16. червня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Оповідання, 16.50 Форт., 18.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.30 Нар. пісні, 21.30 Скрипка, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 17.15 Сольо на флеті, 18.50 19.00 Нар. пісні у супр. цнг. орх., 21.15 Джез, 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 15.30 Форт. тріо д-моль Шумана, 17.00 Оповідання, 18.00 Муз. кабарет, 19.10 Пісні, 20.00 21.00 Тенор, форт., КОШИЦІ 7.50 Преса, 14.05 18.25 Вістки, 17.10 Передача з Нересниці: Концерт хору читальні „Просвіти", 18.00 Століття самоуправи Ужгороду, 18.10 Пісенний концерт Ст. Кафчака в супр. форт., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, МІНХЕН 20.00 21.00 „Цнганське кохання" оп. Легара, ПРАГА 17.50 Розр. музика, 18.30 Орх. концерт, 21.15 Церковна музика 17. і 18. ст., РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера, ПАРІ ПТТ 20.30 21.00 22.00 „Рамунчо" лір. драма Лярна, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, СОФІЯ 18.00 Концерт військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.45 Соліст: спів, форт.

Пятниця, 17. червня 1938.

БЕРЛІН 17.30 Румунська музика, 17.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Спів, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Цнг. музика, 18.30, 19.0, 20.00 „Ілкі" оп. Герве, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Твори Паганіні на віол. і форт., 18.00 Молодь грає і співає, 19.10 Розр. музика, 20.00 Військ. орх., ДРОЙТВІЧ 18.30 19.00 „Нірнберські співці" оп. Вальвера, I. і II. дія. 19.50, 20.00 Шубертові твори на 4 руки, 21.50, 22.00, 23.00 „Нірнберські співці" (III. дія), КОШИЦІ 7.50 Преса, 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Фейлетон, концерт хору, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 „А те воліо торнар" оп. Равпата. ПРАГА 12.45 Орх., 17.15 Камер. муз 16. 18. століття, 18.20 Легка музика, 19.35, 20.00 Орх., солісти, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні. 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Ілров Сосй" драма Брелієра, РИМ 17.15 Солісти, 21.00 Іт.-нім. концерт.

Радіокутик.

НОВОЖЕНЦІ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Одна з радіостацій у Шікаго висилає нрнчі тнжнево репортажі з цивільного уряду, в якому відбуваються цивільні шлюбні акти. Радіовий справоздавець переводить гутірки з черговими парами новожевців. Ці авдиції мають такий великий успіх, що згадана радіорозсильня висилає тепер репортажі зі всіх цивільних урядів передмістя Шікаго та з підміських місцевостей. Ці авдиції фінансує одна матримоніяльна агенція, яка дуже задоволена з цього роду реклями.

ЗРАДІОФОНІЗОВАНІ ПОХОРОНИ.

В Злучених Державах Америки одна з церков є спеціяльно призначена для похоронів та жалібних Служб Божих. Саме ця церква тепер змегафонізована. Мікрофони та змінювачі переказують надові проповіди, молитви, співи та органову музику кожного похорону. Крім цього заінстальовано спеціяльний прилад, при помочі якого можна передавати похоронні обряди через телефон. Таким чином особи, які не можуть особисто брати участи в похороні, не виходячи з хати, всеж є присутні на похоронах своїх близьких людей.

„ДЕНЬ ЧОЛОВІКІВ".

В Берліні підчас Зелених Свят є звичай улаштовувати т.зв. „Герренпартаєн", кавалірські вечорі, коли сходяться мужі, щоби провести вечір у свобідній атмосфері людей „вільних". Останньо цей звичай вже поволі забувають. Берлінська радіорозсильня пригадала його радіослухачам, висилаючи спеціяльну авдицію дня 26. м. м. На вступі авдиції надано „репортажі" з льокалів, у яких сходяться соломові вдівці, чергову частину веселої та оригінальної авдиції виповнила Бетті Сельдмаєр.

БІРЖА.

Львів 14 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90.37, 89.90. Доляри американські 5.23.50, 5.27.00 Доляри канад. 5.23.50—5.21.00. Фльорени гол. 294.34—293.10, Франки фр. 14.90—14.56, Франки швайцарські 121.65—120.85 Фунти анга. 26.43—26.77, Гульдени данів 100.25—99.75, Корони ч. 12.05—1.000. Кор. дан. 117.99—117.10 Кор. норв. 132.23—131.75, Корони шв. 1.56.23—135.30. Ліри італ. 22.90—22.00, Марки фінлян. 11.68, —11.25, Марки нім. 88.00 — 82.00, Гелі Азія 26.20—25.95, Марки нім. срібні 107.00 — 1.1.00

Акції.

Банк Польський 119.50 Цукор. 54.00, Вугель 28.00, 27.50, Лісьонн 73.75. Моссів 12.50, Остроленць 58.00, Старахомичі, 35.50, 35.20, Сілезбуш 47.75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65.00, 64.75, 3 іп. 1 ем 79.50, серія 90.00, 3 пов. ім. 2 ем 20.50 серія непот. 5. конверс. 70.00 прем дол. 41.40 4 консол. 67.25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 14. червня 1938.

1 кг. масла десер. ольок. без оп. 2.15 зол.
1 кг. масла бочков. нкл. в опак. 2.20 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2.50 зол.
молоко .6—17 сот.
Яйця кона, 3.40 зол.

Тенденція на масло зннжнова, молоко сильна яйця вдержана.

Опов.стка.

Купецька Гімназія Р. Ш. у Львові, вул. Куркова 14 А. приймає зголошення до першої класи хлопців і дівчат з повиченою 6-ою класою вселюд. школи, в віці від 13 до 17 літ. Подання до вступного іспиту вносити до 20. червня, долучуючи метрнку і останнє шк. свідоцтво. Вступний іспит починається 24. червня в год. 8-ій рано. Докладніші інформації про вступний іспит і устрій школи внесене на бажання Секретаріят Гімназії за долученим значка за 25 сот. Гімназія має повні права державних шкіл.
1265 3-3

Реколєкції для мужчин-інтелігентів. Як заповіджено давніше, стнолі реколєкції для мужчин-інтелігентів відбудуться в цьому році **у днях від 3. до 7. липня, під проводом Впр. о. Д-ра Йосафата Марквевича ЧСВВ.** Удержання та приміщення за цілий час коштуватиме по 10 зол. у двійковій кімнаті та по 12 зол. в окремій кімнаті від особи, платних у день приїзду. Реколєктанти привезуть із собою: простирало, кашик до напивання та малу подушечку (заголовок). Зголошення з поданням імени, прізвища, звання, точної адреси і марки на відповідь просимо надсилати до 22. червня п. р. на адресу: Гев. Інститут Католицької Акції, Львів, вул. Новий Світ 22, тел. 244-67. 1311

Жертви зложені в Адміністрації: **для голодних у Турчанщині** зол. 5.— К. Вігуєова, Черче

50-літній Товариський Зїзд абітурієнтів Академічної Гімназії у Львові з р. 1888 відбудеться 29. червня п. р. Збірка: год. 8. рано в Народнім Домі, III. пов., вул. Рутовського. Просимо всіх товаришів до участи. За Комітет: **Д-р Ів. Березницький, Петро Берест, о. В. Томовнч.**
1310 1-3

ПАНСІОНИ

ДОРА! Пансіон „Малява" давніше „Олена" в найгарнішім і догідним положенню поручає соняшні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 4-10

ДОРА Вілля Рома над гірським потоком, напроти ліса, кімнати з цілим утриманням. Адреса до 22. 6: Д-рова Прийомова, Львів, Личаківська 37 а, тел. 261-50 потім Дора к. Яремча. 1301 2-2

ЛІТНИЩА

КОРЧИН РУСТИКАЛЬНИЙ, літнисько серед шпилькових лісів і гір, над рікою Стрий, купелі, пляжа, прогулькн на гору Парашка, скали Бубнищі, Урич, поручає сонячні, здорові помешкання. Доїзд зі станції Синевідсько Вижне моторівкою. Інформації: Уряд громадський.
1258 3-5

МЕШКАННЯ

ТРИКІМНАТНЕ МЕШКАННЯ комфорт у середмісті, від 1. липня до винайму. Відомість: „Сільський Господар" Руська 20, тел. 230-53. 1270 3-3

ХТО потребує у Львові на час вакацій мешкання двокімнатного з кухнею, умебльованого? „Дешево" до Адміністрації
1306 1-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ОЖЕНЮ інжиніра 46, з жінкою до 40, доброю, майно 15.000. Листи, знимка „Діло" „Дисперація". 1312 1-1

КУПНО - ПРОДАЖ

ПІЖАМИ жіночі і мужеські із шовкової попеліни, пасмисті і гладкі 8.90 — 9.50 10.80 — 11.80 — 15.90, гарні шлафроки жіночі крепонові 5.75 — „АСТРА", фабрика білля, Львів, Сикстуська 2. 2-2

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 1242 3-7

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія 65 зол., алюміній 99 зол., з млинками залізом поручає РЕНТШНЕР, Легіонів ч. 37. 1242 3-5

СКЛАД МЕБЛІВ, комплетні і поодинокі кімнатні уряджения поручає солідні і дешеві ФР. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Львів, Колонтая 8. Тел. 228-10. 1281 2-6

СТАРИННІ книжки, рукописи, гравюри з історії та сусп. життя України купую. До Адм. під „Книжка". 1282 2-2

ЛЕДІВНІ герметичні, повітні кухні найдешевше МЕБ-ЛЯК, Мільвів, Сикстуська 30. 1299 -2

СІТКОВІ сорочки дитячі 1.45 — 1.75, піжами дитячі попелінові 3.75 і все на виїзд „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2. 1191 2-3

ЗНАМЕНИТА нагода для емерита або аматора домашнього господарства: Мурована вілля з 10 убікаціями у найкращому положенні Станиславова з садом і городом, к. 38.000, заряз на продаж. Ближча відомість у п. Ярослава Дикова, упр. шк. в Петранні п. Рожнітів. 1309 1-3

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів. Пасаж Ґансмана 7. 375 41-5

С-ГАЗ вигублює блошнні із заподами. Інформації: САНОС, Львів, Таньської 3, телефон 212-62. 1297 1-10

НАЙДЕШЕВШЕ жіночі і мужеські паросолі тільки в НОВІТНІЙ ВИРІБНІ ПАРАСОЛІВ „ЛІОН", Шайнохи 2. 1300 2-3

НОВООТВОРЕНА робітня ковдор переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брами Андріолього. С. Дуб. 1102 6-10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли Телефон 270-25. 1283 2-7

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, маркові, проти усування матиць з гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕНЬЯ ІВАНА УТРИСЯ,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 64-100

СЕКРЕТ доброї направи годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки мистець годинникарства **Гутерман, Сикстуська чотирнадцять.** 1105 5-12

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а осоге: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 9-15

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ ідальні, спальні, кабінети, сальони, клюони, талчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-таніцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
948 31-50

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

КІР

Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ

ледівні САКА

найдешевше купите просто з фабрики Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 118-86. 1119 1-20

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту пудру „CSAVE" **50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик, Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 129 (14.960). Львів, четвер 16. червня 1938. Oprawa pocztowa miesczana gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пенією) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Британський уряд не виступить проти національної Еспанії

В ОБОРОНІ БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ ПЕРЕД ЛЕТУНСЬКИМИ АТАКАМИ.

Прем. Чемберлен виголосив у палаті громад заяву у справі бомбардування британських кораблів на еспанських водах.

Він пояснив, що є два проекти охорони кораблів перед бомбардуванням:

1). утворити смуги безпеки в деяких пристанях,

2) вибрати одну червону пристань поза терепом воєнних операцій, куди британські кораблі могли би причалювати без перешкод.

Британський уряд може хоронити британські кораблі лише на повному морі, зате на еспанські територіяльні води вони мусять впливати на власний риск. **Англія не може дати ніякої помочі кораблям, що впливають до червоних пристаней у воєнній смузі.**

Часті атаки на британські кораблі впливають некорисно на взаємини між Льондоном і Бургосом

АНГЛІЯ ПРОПОНУЄ НЕВТРАЛІЗАЦІЮ ПРИСТАНЕЙ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

Британський генеральний агент у Бургосі закомунікував нац. урядові ось який проект невтралізації пристаней червоної Еспанії: Над тими пристанями установлено би міжнародню контролю, щоб унеможливити вивантажування воєнного матеріялу, зате нац. літаки не бомбардували би тих пристаней.

Еспанський нац. генеральний агент у Льондоні поставився прихильно до того проекту.

Національні війська заняли Вілляреаль.

Як подає Авас, дивізія ґенерала Мартіна Альфонсо заняла Вілляреаль; через ріку Міхарес перейшла вона без труду.

Бої на тому відтинку доказують, що червона армія здеморалізована, але вона має дістати поважну поміч.

ШТАБ ЧЕРВОНОЇ ДИВІЗІЇ ПЕРЕЙШОВ ФРАНЦУСЬКИЙ КОРДОН З 200 ВОЯКАМИ.

Штаб 43. червоної дивізії перейшов французький кордон, забираючи зі собою касу. Крім того перейшло кордон 200 вояків тої дивізії, здебільша ранених.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ОЧИЩУЮТЬ ПРОВІНЦІЮ КАСТЕЛЛЬОН.

Як подає Радіо Насіональ, національні війська дальше очищують провінцію Кастельон та збирають зброю і муніцію, яку залишили червоні. Вони дальше йдуть дуже скоро вперед.

Становище німецького уряду в справі австр. позичок

Німецький уряд вислав до британського ноту у справі австрійських позичок, у якій стверджує, що Німеччина перебере на себе частинно ті позички, якщо обнизиться опроцентування двох німецьких позичок — Дейвіса і Йонга. Без того Німеччина не може брати на себе ніяких зобовязань, бо після аншлюсу чужі держави спроваджують з Австрії менше товарів, ніж це передбачено в торговельних договорах.

В британських колах приняли цю ноту неприхильно. Міністр скарбу сер Саймон заявив у палаті громад, що коли не дійде до згоди в тій справі, Англія 30. ц. м. уневажнить без виповідження теперішню англо-німецьку платничу умову.

Переговори прем. Годжі зі судетськими німцями.

З Праги повідомляють урядово: Прем. Годжа відбув нараду з представниками судетсько-німецької партії, послами Кундтом, Роше і Петерсом.

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД РАДИТЬ ОБОМ СТОРОНАМ ПОМІРКУВАННЯ.

У відповідь на інтерпеляцію в палаті громад прем. Чемберлен заявив, що британський посол у Празі підкреслив перед през. Бенешем, що необхідно дійти до порозуміння у безпосередніх переговорах зі судетською партією. Чемберлен вірить, що до того порозуміння може дійти, коли обі сторони проявлять досить доброї волі.

„БЕРЛІНЕР ТАГЕБЛЯТ" УТРАТИВ ДЕБІТ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Чехословацьке міністерство внутрішніх справ відібрало дебіт щоденникові „Берлінер Тагеблят".

150.000 китайців затонуло.

КИТАЙСЬКА АРМІЯ ЗІРВАЛА ГРЕБЛІ НА ЖОВТІЙ РІЦІ.

Щоби спинити японську офензиву, китайське військо зірвало греблі на Жовтій Ріці. Вода залила великі простори краю; втонуло коло 150.000 китайців.

ВТРАТИ ЯПОНСЬКОЇ АРМІЇ.

З китайських джерел подають, що після зірвання греблі затонуло 5.000 японських вояків; крім того затоплено 250 японських гармат, 80 повзів та чимало іншого воєнного матеріялу.

В одному місці 7.000 японців схоронилося на гору, що замінилася в острів; китайські літаки бомбардують їх.

Японська влада запевнює, що японські вояки втікли в пору і не потерпіли від заливу.

ЯПОНЦІ Й КИТАЙЦІ НАПРАВЛЯЮТЬ ГРЕБЛІ.

Цілий японський інжинірський корпус у північному Китаю зосереджено для направи гребель; китайське населення йому помагає. Завдання дуже важке, бо **— як звичайно у червні й липні — вода на Жовтій Ріці підноситься.**

МІСТО ЧУНМАВ ПІД ВОДОЮ.

Домеї повідомляє, що вода залила місто Чунмав; лише частину населення врятовано на тратвах.

ЯПОНЦІ ЗАНЯЛИ ЩЕ ОДИН КИТАЙСЬКИЙ ОСТРІВ.

З Токіо повідомляють офіційно, що японська маринарка заняла острів Чімнен (25 км. на схід від Амой).

—o—

ПЕРЕД СТРАШНИМИ НАСЛІДКАМИ ВОГНЮ
охоронитеся найкраще, якщо обезпечите свое майно (в цілости або щонайменше вартісніші господарські і домашні рухомости) від вогню в
ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР",
Львів, вул. Руська ч. 20.

Всі Елеґантні Панове
убираються у знаним крайецькім салоні
ГРИГОРІЯ КЛЮКА
Львів, Академічна 14, І. п. Тел. 115-65.

Про становище „Політики".

Львів, 15. червня 1938.

Коли ми вдруге займаємось на цьому передовому місці становищем варшавського часопису „Політика" до деклярації УНДО, то робимо це свідомо, далеко не тому, що це ніби то вже огірковий сезон, в якому кожна тема добра і не тому, що хочемо когось комплементувати. Так само, як люди із „Політики" не мають до нас, всього українства та зокрема „Діла" і його редакційного гурту, ніякого сентименту і кермуються виключно своїм розумінням польського державницького інтересу, так само у нашому підході до них нема ні крихіточки ніякого почування: ані любови ані ненависти, є тільки обективна оцінка того місця, що його той польський часопис займає у польському пресовому світі та в польському політичному таборі, і є тільки критерій нашого українського інтересу. І ми знаменито знаємо, що в нинішній польській дійсности, розуміючи під нею істнуючий державний режим, реальні впливи і практичні можливости „Політики" мінімальні, якщо взагалі якінебудь: адже це питома риса кожної бюрократичної системи, опертої на т. зв. референтурах, що писане слово, та ще й таке, яке проломлює щойно нові шляхи і не втішається популярністю на широкій вулиці, до неї не доходить.

Але „Політика" є саме таким часописом, який промощує нові стежки політичної думки. І тому це щось більше, ніж тільки одна газета. Разом із часописами В. Бончковського („Мисль Польска", „Бюлетин П. У.", „Всхуд") — „Політика" є сама для себе певним політичним табором, певною політичною течією: неоформленою, ще нескристалізованою, ще у стадії ферменту і шукання самого себе при зустрічах з подіями, а проте щораз сміливішою і щораз поважнішою у ролі суперниці з іншими польськими політичними групами і течіями. Можна піддавати в сумнів, чи гурт редакторів і співробітників „Політики" й „Мислі Польскої" та „Бюлетину П.-У." разом з їхніми симпатиками й однодумцями у Варшаві й поза нею (головно у Вильні) захоче накладати на себе шори політичної організації, але нема сумніву, що сфера впливів тих часописів і їх керманичів у польському громадянстві поширюється, головно серед деяких кол польської націоналістичної молоді, та що це один із найповажніших центрів нинішньої інтелектуалістичної публіцистики, тої, яка находиться на протилежному кінці міродайної, впливової і популярної, але плитної і вульгарної „ікацової" бібули.

І тому без почування жалю, без гніву, що був би зовсім не на місці, але просто з великим здивуванням прочитали ми первісну статтю „Політики" з 25-го мин. міс. про деклярацію УНДО. Реферуючи той її голос в огляді преси, ми відразу зазначили, що вона робить враження, немов „Політика" „перестала бути собою"

та що для українського читача та стаття мусить звучати цілком несамовито: під тією статтею стояв підпис „Зеспул", а ми знали, що до того „зесполу" належать і два брати Бохенські і два Прушинські і Ст. Лось і частинно Пйотр Дунін-Борковський і знали, що це люди, які мають підхід до справ Східної Европи подібний чи тотожний до підходу Адама Скварчинського, Леона Василевського та Тадея Голувка: і тамті діячі пера та пробудники польської політичної думки не мали великого впливу на хід державних справ та зокрема на внутрішню національну політику польського уряду, але залишались вірними своєму політичному світоглядові, побудованому не на химері, не на „шейгайстерай", а таки на історичних та геополітичних засновках, які залишались — і по нинішній день залишились тривкими. І ми дивувались, що ті люди з „Політики" перестали бути собою.

Трохи більша обережність, ніж інші українські часописи, яку ми, що ближче тих польських публіцистів та їх інтелектуальну структуру знаємо, проявили в оцінці того виступу „Політики", показалася правильною. Передова стаття „Діла" пера посла В. Кузьмовича викликала репліку декларативного характеру „Політики", в якій находимо признання, що попередня її стаття мала „може нещасливу стилізацію" та що не відповідає правді українське враження: становище „Політики" — читаємо — не підлягло в українській справі „найменшій зміні". Не будемо повторяти слів, переданих уже у нас два дні тому в огляді преси; стверджуємо, що остання заява „Політики" настільки ясна, що — згідно з прийнятими в культурному світі звичаями — не бачимо потреби завертати ще раз до попереднього її становища у цій самій справі.

Очевидно, що те становище надалі негативне супроти самої декларації УНДО. Але це добре право „Політики". Скажемо більше: ми дивувались би, колиб воно було позитивне. Бо 1) ми свідомі, що декларація УНДО була колючливим для міністерства закордонних справ і 2) знаємо, що „Політика" є органом надзвичайно чутливим на все, що торкається того ресорту. Однак засаднича помилка, яку робить „Політика" надалі, це переконання, що декларація УНДО була „звернена проти польської закордонної політики". Дуже прикро, що автори тієї другої статті не взяли під увагу того, що ми писали вже на цьому місці у кореспонденції з Варшави про варшавські відгуки на декларацію УНДО: міністерство закордонних справ і всі ті, які боронять його інтересів повинні мати претенсії за декларацію УНДО не до УНДО, тільки до міністерства внутрішніх справ, до внутрішньої національної політики, яка одиноко і виключно радикалізує українські національно-політичні і соціяльні настрої та диктує українській відповідальній політиці загострену тактику. Не ми спричинили і надалі зберігаємо „ножиці", що існують між польською закордонною та внутрішньою політикою, не ми всилі їх стягнути. Нам залишається тільки одно: не тільки боротьба за українські національні права, але й валення ілюзії, яку деякі польські кола почали свідомо витворювати, що сама боротьба припинилася. Декларація УНДО була виміряна проти системи, яка зводила на нівець само поняття українства, щораз більш легковажно трактуючи його, обчімхуючи з усякого політичного значіння, розмінюючи на дрібну монету та трактуючи, як якогось маленького і третьорядного клієнта, якому можна казати годинами вичікувати у передпокоях.

Ніхто з українських політиків ба навіть найсіріших українських зїдачів хліба не був такий наївний, щоб сподіватися від декларації негайного покращання української дійсности, залежної від польської сторони. І тому „Політика" вривається у відчинені двері, стверджуючи дальше погіршення тих відносин від часу оголошення декларації, та борється з вітряками, кажучи про заведені наші здогадні надії. Ніяких інших надій не було поза одною надією: піднести в очах польського та всього чужинецького світа український політичний потенціял — і це завдання безумовно декларація УНДО виконала. Виконала вона і своє завдання на внутрішньо-українському терені, на якому поглиблювалася розтіч не через протиукраїнський курс національної політики та ввесь наступ польського громадянства, але через те, що українські маси не чули достроєного до польського тону — однакового високого українського політичного тону. Декларація УНДО той тон взяла. Декларація УНДО заперечила теж легенді, що її штучно ширили польські чинники, немов унутрі УНДО є „облащавлені" та „бунтівничі" українці та що такий поділ існує в усьому зорганізованому легальному українському світі. При чім тут польська закордонна політика?!

Польська закордонна політика — скажете — панове — остільки звязана з цією історією, оскільки декларація УНДО прийшла в непригожому для неї моменті. Але, здається, панове не заперечать, що момент був пригожий щоб український голос взагалі дійшов до вух і свідомости тих, куди був адресований. Який політичний сенс оголошувати політичну заяву тоді, коли її друга сторона промовчить, коли пройде мимо неї, як проходила досі мимо резолюцій краєвої наради УНДО зперед двох літ і кожночасних резолюцій Центрального Комітету і мимо всіх посольських промов та заяв і мимо останньої заяви, що мотивувала неголосування за буджетом, і мимо резолюцій Народнього Зїзду з січня 1938?! Декларація УНДО не появилась як „деус екс махіна" та ще й може (як інсинуюють ікацові специ) на кивок Генляйна чи якогось достойника з берлінського Аусєенамту: але хто взагалі не цікавиться українською дійсністю та історією українських мозольних і впертих, найбільшою терпеливістю пройнятих заходів довести до якоїсь злагоди національних відносин, переконати польську сторону про необхідність зійти з прийнятих нею шляхів, той — очевидно — мусить бути здивований та огірчений, коли раптом почує, що український тон різкий неприємний і декому в дечому невигідний.

Ми свідомі того, що живемо в періоді загострення польсько-українських відносин і що не видно ще кінця того процесу загострення. Але не бачимо іншої можливости переконати відповідальних польських діячів — і з офіціяльного і з громадянського відтинку — як тільки через реституцію чинника поваги супроти українства, навіть, колиб наші зусилля в цім напрямку викликували реакцію невдоволення, рєвіствування чи може й репресій. На нашу думку декларація УНДО мала і має позитивне, а не негативне значіння, як засіб відбудови цієї поваги, що загрозливо котилася вділ. І це для нас найважніше. Бо тільки з тими можна і сваритися і миритися, котрих шанується. Ми не могли допустити, щоб українство котилось до рівня „похилої верби", якою помалу почало вже у щоденній практиці ставати.

І ті польські чинники, які стоять на становищі, що українська проблема є дійсно поважною проблемою, що а нею вяжеться проблема будучности польської державности, мусять поважно трактувати не тільки нашу боротьбу за актуальні наші права і вольности, але і за політичний рівень української проблеми. Тому декларація УНДО не була помилкою: це був розумний, правильний і доцільний політичний хід.

ік.

„Війна! Студентство на фронт!"

„Лінія Мажінота" на сході Польщі. — Проголосили протиукраїнську мобілізацію польського студентства. — 66.000 зол. дістало польське студентство на організацію таборів серед українського населення.

Варшава, 10. червня.

У Варшаві проголосили „мобілізацію" У всіх вищих школах порозкидано, розклеєно та роздано тисячі надзвичайних примірників ли-хенько редагованого студентського часопису варшавської генерівської академічної молоді **„Альма Матер"**, що її видає п. **Станіслав Бочинський**, екс-голова „Братньої Помощи" в У. Й. П.; **„чудесна дитина" серед „нової, відродженої, католицької і народової молоді.**

Пан Ст. Бочинський занявся своїм ультрапротижидівським та протиукраїнським в-вом від того часу, коли приблідла його зоря на організаційному терені, себто від осени м. р. Видавничий інтерес ішов спочатку — як нам відомо — не зле, але коли п. Бочинський та його вірний адютант, молодий дідич, студент хемії п. **Шперль** вичерпали з шумом публіковані ними проскрипційні листи професорів-жидів, та коли почала ще проти них ділати сецесійна група прихильників старої ендеції — збут „Альма Матер" почав шванкувати, хитатися, а буджет в-ва почав поважно тріщати. Пан Бочинський скликав негайно конференцію своїх співробітників і на цій конференції (в січні ц. р.) вирішено рятувати свої доходи в легкий вже до передбачення спосіб: устійнено формулу: „Кресы плоном" — „кресы горить"! і негайно зорганізовано доставу фантастично сенсаційних статтей про якусь... „загибіль польщини на сході".

Над виконанням того завдання працювало кількох братів **Сенделів** (усіх їх є сімох), буцімто „спеців" від української проблеми, в дійсности урядовців відомої „Мацержи Школьної" й інших подібних установ. Але й тут прийшла — як у Варшаві кажуть — пляйта; читачів убувало, „Альма Матер" мусіла замінитись у двомісячник і вже-вже мала вмерти, колиб..

Ось саме тут кінчаємо наш дещо за довгий вступ, щоб прийти до самої справи. Ми спеціяльно його навели для обзнайомлення незорієнтованого українського читача з кулісами деяких протиукраїнських махінацій.

Отже: **Управа Кола Медиків Університету Й. Пілсудського** виступила — як ми вже інформували — з ініціятивою організації і висилки **200 мандрівних таборів на східні „кресы"**. Тому, що ініціятива варшавського „Кола Медиків" знайшла можних протекторів і фінансієрів, „Коло" проголосило власне будівничу „мобілізацію цілої польської академічної молоді", завізвавши при помочі летючок „Альма Матер" до участи в ній.

Від часу, коли акція „маршу на кресы" почала поважно займати численні і найповажніші круги польської суспільности, стараємося з конечности бодай поверховно інформувати читачів „Діла" про цікавіші її прояви. Багато з них наші читачі мали нагоду пізнати дотепер. Одначе „мобілізації" варто приглянутись окремо. В заклику під наведеним у титулі гаслом „Альма Матер" м. і. пише: „Війна! Війна з найгіршим, найнебезпечнішим, бо внутрішнім, домашнім ворогом триває на східних кресах майже від світанку польської незалежности. Вороги чинники, що ненавидять польщину і працюють для наших зовнішніх ворогів — примусять до відірвання віковічних польських земель". „Східні кресы горять! Довше вже не можна нам пасивно глядіти на „кертичну, вивротову роботу" наших ворогів: агентів комінтерну — жидів-комунарів, висланників Берліна, гайдамаків!" „Не можна довше толерувати сепаратистичних намагань „українців". Дальша пасивність з певністю може довести до того, що польські землі стануть здобичю ворога. З гаслом будови Великої

Польщі, відповідальні за її майбутнє, памятаючи старі польські традиції, стаємо до боротьби за польщину східних „кресів".

„Вже за кілька тижнів майже **1.000 академиків, зорганізованих у 200 мандрівних таборах, вимашерує на східні креси.** Мусимо дати гасло боротьби за прокладання дороги імперіялізмові польського духа"...

ЛІНІЯ МАЖІНОТА НА СХІДНИХ „КРЕСАХ"...

Після тих кількох інформацій справа чергового подвигу в-ва „Альма Матер" не підлягає сумнівам: молоді хлопці, абсолютні ігноранти „кресових" відносин у порівнанні хочби з їхніми незле зоріентованими товаришами з групи „кремянеччан" чи Кола Молодих Т-ва Розвою Східних Земель, хочуть і тут очевидно дещо заробити в часі вакацій, і для тої конкретної цілі, для рятування підірваних буджетів ангажуються — видно з таким тупетом у „кресові" походи.

Не можна — зрозуміло — польській академічній молоді боронити цікавитися проблемою східних земель, проблемою важною і важкою. Знаємо з минулого такі табори польських академіків на „кресах", як оцей у Тараханцях, де молоді інжиніри, лікарі, правники і журналісти власноручно будували шоси, лікували людей. За це варто дати молодим людям золоту медалю. Але пощо і при чому тут демагогія скопіована з найгірших взірців ендеко-ігнорантів? Чи гадають, що пропагандою україножерства „вилікують" „креси", яким передовсім треба **світла, науки, хліба, праці, гігієни, чобіт і цивілізації, але не... демагогів та накручування своїх інтересів на зле зрозумілому патріотизмі!**

Життя покаже крикливим паничам, яка є дійсність. І не сумніваємося, що за кілька місяців, коли матимемо змогу оцінювати „роботу" пп. Бочинських, дістанемо ще одну нагоду до ..сатисфакції.

А тимчасом вертаймось до самої „мобілізації". Крім „апелю" „Альма Матер" порозкидано масово статтю **Юрія Гельмана** п. н. „Будуємо лінію Мажінота". Наведемо її в обширних витягах:

„Кинувши гасло будови „лінії Мажінота" на східніх „кресах" з потуги „народового" духа — доцінювали ми — пише п. Єжи Г. — трудящі, що стануть нам на дорозі. І дійсно ми переживали моменти, що могли нас сміло довести до розпуки, моменти, після яких **розум і зимна льогіка наказували нам залишити цю акцію".**

Після того вступу автор вираховує засади акції: 1) „Зближення до „кресового" населення тепер можливе лише на площинах реальної помочі в ділянці лікарської акції, санітарно-ветеринарійної допомоги, тощо. Рівнобіжно з цим можна ввести акцію **освідомлювання в польщині".** 2) „Чинник польщини можуть поширювати лише ті, які є не тільки поляками, але й мають відповідний стаж суспільної праці та матимуть довіря серед населення. Польська акад. молодь найкраще надається до боротьби з льокальними націоналізмами". 3. „Академічна молодь, розсварена на ріжних відтинках ідейних площин, знайде в акції на „кресах" поле спільної праці, незакаламученої ніякою ривалізацією, та створить тимсамим могутній фронт академічної праці".

Завдання акції такі: 1) Поміч амбуляторійна. 2) Лікарська допомога (обходи сіл). 3) Збирання статистичних даних з обсягу: загальноздоровельного стажу, епідеміольогії, гігієни, господарства, суспільного життя. 4) **„Унарадавяня".** 6) Контакт з місцевою адміністраційною владою.

Шематизм таборів такий: Число таборів — 200. „Лінія Мажінота" буде тягнутися рівнобіжно до кордону на трасі Вильно-Львів-Краків підковою. Табор триває від двох до трьох тижнів. Довжина траси кожного табору пересічно 70 км. Промінь діяльности 10—15 км. Склад табору: лікар, евент. абсольвент-медик, студент медицини, ветеринарії, студ. прелєгент, студ. господар табору.

Членів табору вербуватимуть зпоміж зголошених аматорів. Акцію веде Коло Медиків У. Й. П. Вона починається 2. липня ц. р. Перед виїздом у терен таборовики відбудуть курс прелєгентів, що його зорганізує **„Польска Мацерж Школьна" і „Звйонзек Польскі".** (Централя тої організації міститься в Познані і фінансує похід польського купецтва й ремесла на „креси" — Гром.).

Буджет таборової акції опрацювали на такому шематизмі: денне удержання таборовика 1.50 × 14 = 21 зол., переїзди 25 зол., ріжне 4 зол. Разом 50 зол. Отже кошт удержання 5-особового табору буде 250 зол. 200 таборів

— 50.000 зол., пропаганда — 6.000 зол., медикаменти — 4.000 зол., ветеринарія — 1.000 зол., матеріяли для пропаганди 4.000 зол., інші 1.000 зол. Разом 66.000 зол.

Як видно, кожний учасник табору не тільки нічого не платить, але й матиме безплатне повне удержання і проїзди. Отже охочі — як гадає провідництво акції — знайдуться.

Що з тої цілої широкої акції дотепер зроблено? Коло Медиків сконтактувалося з академічними осередками у Познані, Кракові, Львові і Вильні. Інспекційні подорожі **п. Льота** (якісь самі „чисто-польські" прізвища у цих панів: Гельман, Льот, Шперль, Сендек!) стверджують, що всі осередки встигли заангажувати багато аматорів пригод на „кресах". В акції бере участь порозуміння всіх „братняків" з тим, що керма її буде в руках ініціяторів.

Пропаганду акції переведено через „свою" пресу, з якою навязано контакт на окремій тайній конференції (ми про неї своєчасно інформували). В конференції взяли участь представники редакцій: АБЦ, Варш. Дзенник Народови, Вечур Варш., Куріер Варш., Альма Матер, Газета Польска, Куріер Поранни. Багато громових статтей, що після тої конференції появилися в цій пресі, спрепарували такі самі медики — як тепер чваняться — у своїх лябораторіях. Здібні хлопці!

Але не тут кінець: „Ми навязали контакт — пишуть медики — з **Польським Радіем та усіма справді польськими організаціями і союзами,** щоб дістати або фонди, або чинну допомогу. Ми устійнили **на авдієнції у п. полк. Томашевського межі співділання з таборами Легії Академічної.** (Полк. Томашевський, командант Л. А. виступав колись у Варшаві з голосним ромерівським протиукраїнським відчитом — Ред.). Ми розпочали з добрими висліданми акцію **збирання фондів серед банків і торговельних фірм,** про що подаватимемо що тижня комунікати. Тексти рефератів опрацьовує „П. Мацерж Школьна".

П. Гельман, ініціятор тої цілої акції, вірить — як пише — глибоко, що вона принесе сподівані висліди.

А ЩО МИ?

При цих симптоматичних і цікавих інформаціях тиснеться одно питання: А що ми, що наша молодь, що наше студентство?

Не хочемо накидувати нашому студентству якихось планів, молодь сама може про себе сказати, очевидно, навіть тоді, **коли їй не вільно навіть частину того, що колегам зза „лінії Мажінота".** Але в обличчі „маршу на креси" наше студенство повинно бодай мати готову **лінію морального відпору на наступи.** А в нас... У Варшаві напр., місті, де український студент є силою обставин живим речником української справи, існують дві українські студентські організації. Обі національні, обі працюють у міру сил і засобів, але й обі — себе не визнають... І тоді, коли в одній з них поліція переводить трус, про другу пише похвальну статтю за „льояльність"... „І. К. Ц." Серед студентства повстає зрозумілий крутіж думок: якже так, хто, що, чи провокація? Натурально провокація. Кореспонденти української преси шукають вияснення і в редакції відділу „І. К. Ц." дістають таку інформацію: статтю про „льояльність" принесла українська студентка... Коментарі зайві.

Гром.

З польської преси.

„І. К. Ц." та його львівський відголосок.

Не можемо нарікати, що польська преса про нас не пише. Писала давніше, пише й тепер. Від відомої декларації УНДО від статтей та заміток про українську справу і про українців аж роїться. Львівське „Слово Народове" та краківський „ІКЦ" просто концерти дають. Один наперед одного. Щось таке, як барабанний вогонь — щоб противника залякати, щоб його розстроїти, щоб розбити його боєздатність.

Цей протиукраїнський барабанний вогонь польської преси — зрозумілий. Як воно не було, то всеж в останньому часі українські політичні чинники зробили великий крок на шляху до остаточного сконкретизування та узгіднення основних засад української національної політики в Польщі. За тим кроком можуть прийти дальші, може прийти узгіднена політика цілого українського народу, не розбитого, як досі, навіть у засадничих справах української національної політики в Польщі. І це саме є та „українська небезпека", проти якої піднявся такий вереск польської преси.

Чим є і чим буде українська національна політика в Польщі? Нічим іншим тільки тим, чим вона може бути і чим вона мусить бути: **боротьбою за всі національні та політичні права українського народу.** Це не бунт, це не злочин, це не нельояльність до держави. Від коли світ світом кожний нарід, що не мав повноти своїх національних та політичних прав, боровся за них. Це його добре право. Цього права не може заперечувати українцям польська влада, не може заперечувати й польська преса. Тому ця остання робить що іншого. Вона інсинуує, вона оклеветує українську політику. Для неї українська політика — це не боротьба за права українського народу, для неї — це боротьба з Польщею, з польським народом. **„ІКЦ"** (ч. 164. з 16-го червня ц. р.) у статті п. н. „Око в око з „нормалізацією" так пише:

> „Загніжджується якийсь дух бунту, заколоту, якийсь дух, чужий не тільки польщині, але навіть тутешнім відносинам. Видно якісь надихи. Цей стан шкідництва триває. Вповюється в душу поліщука їдь ненависти до всього, що польське. І не поможе тут уладжувати прогульки до Варшави чи інших польських міст. Тут треба би багато глибших метод, що дійшли би до джерела лиха."

Або як пише пос. Войцеховський у **„Дзеннику Польскім"** (ч. 163. з 16-го червня ц. р.) у статті п. н. „Непевний контрагент":

> „Відповідю українських політиків у Польщі є їх негативне відношення до польської держави і ненависть до співгромадян поляків."

Це власне й є. Коли українці боронять своєї національности, то це обовязково „впоювання ненависти до всього, що польське", коли домагаються своїх національних і політичних прав, то це „негативне відношення до польської держави", це боротьба з Польщею, підважування її сили. Дарма, що польська національна меншина в Чехословаччині робить те саме і не вагалася видвигнути свого домагання автономії у справді найскрутніший момент для чехословацької держави.

За те, що УНДО сформулювало конкретно свої політичні вимоги звівши їх до домагання територіяльної автономії, значить не зробило нічого іншого як те, що зробила польська меншина в Чехословаччині, удостоїлося воно від посла Войцеховського таких докорів і закидів:

Не відкладай до завтра!
Купи ще нині льос до І. кляси
42 льотерії в банковім домі
ШІТЦ і ХАЄС
Львів, пл. Марійська 7. ПКО 500.222
Тягнення вже 22. червня.

„Оце недавно зробили ви незручне і неповажне посунення без ніякої для вашого народу користи, коли пристроїлися у генеляйнівські пера. Не дивуйтеся, що польський нарід більшу вагу привязує до вашої поведінки у моментах важчих міжнародніх ситуацій, як у періодах умовного спокою. Той іспит у часі останнього конфлікту випав для вас фатально. Ви ще раз показали, який з вас непевний контрагент. Ви пригадали нам, що не дуже можемо вам вірити, бо завтра — хто зна — чи не получитеся так само як у 1918. році з „чортом", щоб тільки проти Польщі."

Оця стежка, на яку ступив п. Войцеховський пишучи про „непевне контрагенство" дуже ховзька і ми подиваляємо його відвагу, як з другого боку маємо свою думку про той його розмах, з яким він дає свої претенсіональні науки українським політикам. Ціла його стаття повна таких претенсіональних закидів та докорів і дотого написана в ординарному тоні малого бессервіссера, відомому вже з попередніх подвигів того малого чоловічка до великих інтересів.

Свято Духовної Академії.

Як щороку, так і цього відбувся храмовий празник у церкві Сошествія св. Духа при вул. Коперника. Цей празник є теж звичайно і святом Духовної Академії: він закінчує академічний рік, Ректорат прощає питомців та питомці свою владу Академії. Свято відбувається щороку другого дня Зелених Свят.

Цього року празник зробив особливо миле враження на всіх, хто у ньому брав участь. Зрештою кожне свято, яке уладжує Духовна Академія, залишає симпатичне враження наслідком бездоганного виконання й культури зовнішнього виступу. Свято почалося соборною Службою Божою, яку відправив о. ігумен Климентій Шептицький в асисті професорів Духовної Академії — священників. У богослуженні взяли участь крім духовенства і питомців також запрошені гості — світські представники українських установ.

Після Служби Божої питомці внесли до церкви в супроводі духовенства Високопреосв. Архипастиря Митрополита Кир Андрея, який по короткій молитві виголосив глибоко обдуману промову, що зробила на всіх дуже сильне враження. Хід думок проповіди приблизно такий: Дуже багато річей, що ми їх читаємо у св. Письмі, для нас незрозумілі. Нераз теж і застановляємося, чому Боже Обявлення відбувається серед незвичайних умовин, у часах катаклізму, бурі. Ці зовнішні потрясення, бурі тощо — це відблиск думки, що наука Христа, щоб запанувати, мусіла проломити поганський світогляд, мусіла ним потрясти до основ, скрешити його неначе скелю. Однак наука Христа, ця правда правд, не панує, як колись панував пан над невільником, який ломив його індивідуальність і стирав її на порох. Наука Христа — це служба Правді. Обявлення Боже — це прихід нового світогляду, опертого на Христовій етиці. Дух у виді вогників — це символіка післанництва, яке очищує зі силою вогню та з другого боку дає право проповідувати Христову Правду. Проповідь тієї Правди — це голошення її панування. Панування Правди — це служба Богові, ближньому, народові.

Після проповіди відбувся в городі Духовної Академії при співучасти Митрополита спільний обід для питомців і гостей. У часі обіду новитав Високопреосв. Архипастиря господар Академії, о. мітрат д-р Йосиф Сліпий, згадуючи опіку Митрополита над українськими установами, дякував Йому за моральну і матеріяльну підтримку Духовної Академії. З черги промовив до питомців і до господаря о. ігумен Климентій і далі від світських гостей пп. В. Мудрий, д-р К. Левицький та інж. Ю. Павликовський. Світські гості звертали у своїх промовах увагу на велику ролю духовенства і Церкви в нашому національному житті та вказували на великі традиції, в яких виховувалися довгі покоління наших душпатирів у мурах Духовної Семинарії.

Після спільної фотографії гості перейшли на запрошення гостинного господаря разом з Митроплитом до сальону Духовної Академії, де перевели ще деякий час на товариській розмові і де під кінець о. проф. д-р В. Лаба прощав ґенерала Тарнавського, що взяв участь у святі. З доручення п. ґенерала відповів інж. А. Палій. На цьому закінчилося свято Академії, після якого приявні вибрались на могили полеглих на Личаківському цвинтарі.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 16 (4) червня 1888.

„ЗАГАЛЬНИЙ ПОГЛЯД В ЕВРОПІ".

Передову статтю присвятило „Діло" помершому німецькому цісареві Фридрихові III. Згадавши про вступлення на престол його сина кн. Вільгельма так пише:

„Вступлення на престол кн. Вільгельма не можна позитати з таким спокоєм, як виталося вступлення цісаря Фридриха. Треба памятати, що зараз по смерти цісаря Вільгельма запанував був загальний погляд в Европі, що вступлення на престол цісаря Фридриха означало би мир, але вступлення кн. Вільгельма віщувало би недалеку війну. Одне лиш робить надію, що мир дасться ще якийсь час утримати, а само, що кн. Бісмарк все ще тримає цілу німецьку політику у своїх руках і тому то може і справедливо доказують французькі часописи, що доки кн. Бісмарк живе, то війни не буде".

ПЕРШЕ СЛОВО ДО АРМІЇ.

„Берлін, 16. червня. Цісар Вільгельм II. видав до армії денний приказ, в якому каже, що перше своє слово у такому важкому горю звертає до армії і стає попереду неї у тій вірі, що вона буде вірно і безоглядно йому служити. Дальше покликується цісар на славу свого діда і батька і приказує, що матиме завсіди на оці те, що мусить здати рахунок своїм предкам з того, що пильнував слави і чести своєї армії".

„МІЖ ХРИСТІЯНАМИ НЕМА ЩЕ ОХОТИ ДО ТОРГОВЕЛЬНИХ НАУК"

В допису з Коломиї читаємо:

„Дня 9-го і 10-го червня відбулися іспити в тутешній промисловій школі, що втримується переважно коштом міста. Першої днини був іспит торговельного курсу, на котрий записалося було понад 20 учнів християн і жидів, але до кінця витривало 8 жидів і 1 християнин, а й той останній слухав тільки деяких предметів того курсу. Та обставина вразила всіх присутних на іспиті; з великим жалем запримітили всі, що між християнами нема ще досі охоти і не почувався потреба до торговельних наук, що сталиб їм нераз у великій пригоді і далиб добрий кавалок хліба".

ПІДБЕРІЗЦІ ПОЧАЛИ БОРОТЬБУ З ЖИДАМИ.

У допису з Підберізців пише „Діло" про те, що громадяни підльвівського села Підберізці перебрали на себе відставу тютюну з фабрики у Винниках до Львова та до Жовкви. До того часу займалися тим жиди, які самі не фірманили але наймали до того селян з Підберізців причому їх дуже експлоатували, але самі робили маєтки. Підберізчани вирішили робити це без жидівського посередника і підписали з фабрикою контракт, не вважаючи на те, що жиди великими способами намагалися до того не допускати.

Запропастили народнє майно.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

До Хвальної Редакції „Діла" у Львові.

У відповідь на статтю під повищим наголовком, поміщену в „Ділі" з 20. квітня ц. р. за підписом п. інж. І. Озаркевича, який забрав голос, як сам каже, в імени борислявян, просимо ми, борислявяни, помістити отсе наше вияснення:

П. інж. Озаркевич бідкає, що „Українська Захоронка" за частину площі, даної „Народньому Банкові" попри своїх 40% уділів, мала лиш один голос. На це відповідаємо, що і п. Сасик, який далеко більше вложив у Народній Банк, як Захоронка, мав також лиш один голос. Таксамо о. Ліщинський, який дав цілий дах на Народнім Банку за 1.000 амер. дол., мав також один голос, так як і п. інж. Озаркевич, який зложив заледви 1/3 уділу, себто 45.— зол. Кооперативний статут не знає ніяких привілеїв.

„Кооперативна мала — як каже п. інж. О. — кермуючі органи, а саме головою Надзірної Ради ввесь час був парох о. Ліщинський, який разом з Надзірною Радою заіменував головним директором п. І. Яворського." Ніхто інший, „лише вони оба відповідальні за банкрутство вищеної кооперативи". Отже п. інж. О. сам признає, що о. Л. разом з Надзірною Радою заіменував директором п. Яворського, але за ведення кооперативи на думку п. Озаркевича відповідальні не всі члени Надзірної Ради і ціла Дирекція, лиш о. Ліщинський і п. Яворський. Знаємо, що о. Л. не був увесь час предсідником Надзірної Ради, лише 4 роки, від 1928 до 1932 р., а від 5 літ цілком не цікавиться справами Народнього Банку, ані інших товариств. Знаємо, що в Надзірній Раді засідали такі панове: сам шановний дописувач, як секретар, бувший посол Максимович, та інж. Кулицький, директори Нафтової Спілки „Кипячка", фундатор Народнього Дому п. Сасик, інж. Маріян Капустяк, дир. копалень Роман Левицький, Осип Куликич та Іван Мулярський. Кожний знає, що голова Надзірної Ради не іменує Дирекції, але ціла Рада таку вибирає, і так сталося також з вибором п. Яворського й інших директорів, якими були свого часу також п. інж. Кулицький, Мушкевич та інші. Гадаємо, що й інші члени Надзірної Ради, які Богу дякувати ще живуть, відповідалиб за зловживання в Народнім Банку, якщоб такі справді були, а не лише голова Надзірної Ради і директор.

Каже п. інж. Озаркевич, що умову з кіном робили о. Ліщинський і п. Яворський і що вона не є знаменита. Умову з кіном по довгих переговорах заключив тодішній голова Надзірної Ради п. інж. Кулицький, уповноважнений до того Надзірною Радою, а о. Ліщинський не мав ніякого впливу на заключення умови і її зовсім не підписував. Коли умова не є знаменита, то на це скажемо, що Народні Доми і в інших містах не поробили знаменитих інтересів на кінах і якось ніхто нікого за це не винує.

Каже п. інж. Озаркевич, що о. Ліщинський дурить людей, будьтоби Зем. Банк ненадійно зліцитував Народній Банк. На це відповімо, що ліцитація Народнього Банку Зем. Банком за Дирекції п. Озаркевича була справді для всіх несподіванкою. День перед ліцитацією п. дир. Озаркевич, запитаний о. Ліщинським у справі ліцитації, відповів таке: „Я був у Львові в Зем. Банку і залагодив справу, ліцитації завтра не буде". На другий день вже було по всім. Виходить, що не о. Ліщинський, але п. дир. Озаркевич подавав фальшиві вісти про Народній Банк.

Векслі з підписом о. Ліщинського, дані для Народнього Банку на основі котрих Зем. Банк признав позички Народньому Банкові, були лише чемностеві, хоч о. Ліщинський ручив за них своїм приватним майном.

Пише п. інж. Озаркевич, що о. Ліщинський і п. Яворський дуже бояться конкурсу Народнього Банку, бо прокуратор! На це відповімо, що ані о. Ліщинський, ані п. Яворський не бояться конкурсу ані прокуратора, а донесення, зроблене до прокуратури проти п. Яворського, по переслуханні цілого ряду свідків та по провірені всіх книг Народ. Банку заприсяженими судовими знавцями в Самборі закінчилось уморенням (до ч. С. 61/37).

Пише далі п. інж. Озаркевич, що о. Ліщинський суспендований владикою. Хоч стан суспенси, створений наслідком канонічного непослуху, прикрий для о. Ліщинського і для нас його парохіян, однак всі знаємо, що в Перемишлі були колись суспендовані навіть сідогла ві мітрати і пралати, а проте ніхто не кидав на них камінем. Видно, що суспенса о. Ліщинського не є вічна, коли він, будучи недавно в Римі, відправляв там за дозволом Еміненції Кардинала Службу Божу в церкві св. Василія. Ми маємо в Бозі надію, що о. Л. буде незабаром зрегабілітований, тимбільше, що багато заслуг положив для борислявської парохії за 25 літ свого побуту у нас. Хто не вірить, нехай приїде до Борислава, а побачить: нову церкву у Мразниці, найкращу в Галичині, в 10 вітражами пок. Холодного, Церковний Дім у гуцульськім стилі, нову величаву II-поверхову захоронку, побудовану фондами Християнської Громади, а заходами о. Ліщинського. Власним коштом перебудував о. Ліщинський приходство і навіть українське гімназія в Дрогобичі завдячує йому багато, бо разом з п. д-ром Ільницьким своїм впливом виплопотав від громади Мразниця 12.000 долярів амер. на будову гімназії, додавши ще і з власної кишені добрих 400 долярів. Кільо наших людей (давніше і тепер) завдячує о. Ліщинському кусник хліба, здобувши за його впливом посаду на копальні або в громаді, то й не счислив би. Були часи, коли з браку домівки проби хору відбувалися в хаті о. Л., а тишу за домівку „Бояна" платив о. Л. з власної кишені, даючи рівночасно кілька літ диригентові помешкання, світло й опал. Повних 10 літ утримував теж о. Л. своїми фондами захоронку СС. Служебниць у Борислані.

Щож до цілої цифрової бухгальтерії, яку навів п. інж. Озаркевич, то відсилаємо цікавих до книг Народнього Банку. Його теперішня управа буде радо служити подрібними виясненнями.

Борислав, 6. травня 1938.

(Підписи 32 громадян.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

З природи і життя.

Таємниця здоровля зубів.

В медицині тепер велику, а то й найбільшу увагу звертають на т. зв. **профіляктику**, себто запобігання хоробі. Профіляктичне поступовання має на меті не допустити до хороби, і це найсвітліша ціль нинішньої медицини.

До одних з таких ділянок людського здоровля, де профіляктика має чи не найбільший вплив, належить здоровля зубів, що звичайно дошкулюють своїми хоробами майже кожній людині. Завдяки профіляктиці можна нині запобігти такій смертельній для зуба, а такій частій недузі як порохнявіння зубів. В кожній порі життя можна так впливати на організм людини і зуби, щоб їх зміцнити.

Профіляктика зубів людини зачинається нині вже від опіки над матірю в часі вагітности і кормлення, обіймає час ранного дитинства, час шкільного життя, а то й дальші періоди життя людини.

УЧІТЬ свої діти замолоду вживати

KALODONT

Проти назубного каменя

ВІТАМІНИ І МІНЕРАЛЬНІ СОЛИ.

У плоду, що перебуває в лоні матері, починають вапніти зуби вже в пятім місяці плодового життя. Вже тоді можна вплинути додатньо на розвиток зав'язків їх зубів, подаючи матері в поживі багато таких мінеральних солей як фосфор та вапно і вітамін, що розпускаються, т. є віт. Д. і А. Як це виказали досліди Кінга, віт. А. діє в той спосіб, що приготовляє тканки зав'язка зуба до звапніння, а віт. Д. спричинює само вапніння.

Вапно і фосфор є тому потрібні в поживі вагітних матерей, бо вони є головними складниками зуба; віт. Д діє в той спосіб, що регулює їх кількість в зубі і осаджує їх у зав'язку зуба. Між віт. Д і тими мінеральними солями є деяке відношення: коли до організму впровадити багато віт. Д., тоді солі вапна і фосфору грають у відживі другорядну ролю; колиж мало віт. Д, тоді треба відживляти вагітну матір стравами, в яких багато фосфору і вапна. Через те уникаємо у матері т. зв. **демінералізації**, себто надмірної утрати мінеральних солей її організму на користь плоду, що безапеляційно витягає з організму матері для себе все, що йому потрібно. Через таку демінералізацію виступає у багатьох жінок, що про це не знають порохнявіння і покрушення зубів. Колиж подаємо такій вагітній матері віт. Д, або багато згаданих мінеральних солей, тоді запобігаємо хоробі зубів матері і зміцнюємо ріст і силу плоду.

ЗУБИ НЕМОВЛЯТИ.

Вік ранного дитинства важний в житті людини тим, що тоді витворюється кістяк. Дитині треба тоді дати відповідну кількість вітамін і дбати про правильний розвиток гормонів. Що дієта має великий, а то й рішальний вплив на розвиток зубів у молодих осіб, виказали досліди Меллянбі над молодими псами.

Він годував молоді пси поживою, що складалася з ячменю, вівсяної муки, товщу чи оливи, молошного порошку, дріжджів, помаранчевого соку і кухонної соли.

Коли він годував пса оливою, в якій нема віт. Д, тоді горішня покрива зуба молодого пса ставалася шорстка, безбарвна, покрита тонкою, не зовсім звапнілою покривою шклива. Коли до такої дієти додав трану і оливи насвітленої позафіолетними променями, під впливом яких витворилася в оливі віт. Д, тоді шкливна покрива зуба ставала гладка, біла і лискуча.

ЯКІ СТРАВИ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЗУБИ?

Вітамін Д є отже тим чинником, що впливає додатньо на ріст і звапніння зубів. Вона находиться у доволі великих кількостях у жовтку яйця, повнім молоці, звіриннім товщі, рибячім трані, дріжджах, грибах, насвітленім позафіолетними променями товщеватім тілі ергоспіерині (яка є м. ін. і в людській шкірі, де також під впливом сонця повстає вітамін Д). Зате чинником, що впливає шкідливо на вапніння зубів є збіжжа, гол. овес і кукурудза.

ДОСЛІДИ АНГЛІЙЦІВ І АМЕРИКАНЦІВ.

Повищі дані потвердили також досліди лік. комітету в Бегмінгтем; вони виказали, що діти у віці 5—6 літ вихованки в заведенні Інституту в Б, виховувані на поживі, в якій багато віт. Д, багато рідше хорували на порохнявіння зубів, ніж діти виховані вдома. Л. Беттісон виказав навіть, що великі давки вітамін Д стримують порохнявіння зубів навіть тоді, коли воно вже досить сильно розвинене.

Американський дослідник Бантер виказав шкідливий вплив на зуби страв мучно-цукрових (т. зв. вуглеводнів). У людей, що багато споживаюць мучно-цукрових страв в устній ямині розвивається спеціяльний рід бактерій т. зв. баціллюс ацідофілюс, що витворює шкідливі субстанції, які розпускають шкло зуба. Цікаве, що тих бактерій не находимо в устній ямині людей, відпорних на порохнявіння зубів.

Згаданий американський дослідник зменшував людям склонним до порохнявіння зубів кількість цукрово-мучних страв і через те зменшував можливости шкідливого розвитку того деструктивного заразня. Бантер каже, що у таких людей треба зредукувати значні вуглеводні, а заступити їх товщами.

Таксамо велику вагу треба звертати у віці довітання, себто при розбудженні полового життя, бо і тоді наслідком великих перемін у системі залоз докрівного виділювання приходить часто до демінералізації і відвапнення зубів і їх порохнечі.

ІНШІ ДОСЛІДИ.

Згідно з найновішими поглядами на правильний розвиток зубів мають великий вплив **хемічні і механічні чинники.** У немовлят сильне ссання побуджує зав'язки до росту. Коли дитина має вже поломані зуби, тоді великий вплив на ріст зубів мають тверді страви, що дражнять щоки і приспішують через те відживу і звапніння зав'язків самих зубів. З тої причини у Скандинавії впровадили в народніх школах обовязковий другий сніданок, що зложений з твердого хліба, сирої ріпи, моркви чи овочів.

В Німеччині поручають до пиття тверду воду, в якій є більше мінеральних солей; таксамо пропагують там споживання сухого житнього хліба, що має добре впливати на стан зубів, збільшуючи продукцію слини і невтралізуючи шкідливі для зуба кваси устної ямини.

Інший американець Вайман дослідив, що **слина** людей відпорних на порохнявіння зубів діє значно сильніше бактеріобивчо і ферментивно (сильніше розкладає білок), а спеціяльно нищить згадані бацили ацідофілі, що псують шкливо зубів.

Два дослідники з Льондону Вілфрід і Фіш впроваджували до спорохнявілих зубів слину людей відпорних на порохнявіння. Показалося, що слина людей зі здоровими зубами нищила бактерії звані стрептококкус мутанс, яких є міліярди в кожнім спорохнявілім зубі.

Лікар.

Через „Просвіту" — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти"! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроша!

ПОМІЖ КРИГАМИ ЛЕДУ.

Підчас гарячого літа дуже великої ваги набирає холодне тримання всяких споживчих продуктів, що літом дуже легко псуються. До недавна консервація споживчих продуктів була одинокою ціллю холодільництва. Щойно дуже недавно показалося, що діяння низької температури може творити справжні чуда в синтетичнім промислі при виробі деяких сировин.

Щодо консервації споживчих продуктів, то останньо змагають до того, щоби, головно у військових цілях, можна було переховувати такі споживчі продукти як картопля, збіжжя та ін. в низьких температурах через довгий час.

В новітній холодільні істнують уряджения для ріжних температур, бо кожний споживчий продукт як молоко, мясо, овочі, ярина, збіжжя чи інші вимагають іншої температури, що є для них найліпша. Таку температуру холодільні, в якій процес розкладу ферменту, життя, розпад вітамін чи гормонів є обмежений до мінімум, називаємо оптимальною для нашого продукту.

Холодільні в промисли.

Друга ділянка, де холод набирає значіння — це штучний виріб деяких промислових продуктів.

Вже від довшого часу деякі галузі промислу працюють в низьких температурах; ось напр. в новітніх фабриках амоняку фабрикують амоняк методою Габера (через синтезу з воднем) у темп. —180° до —210° Ц. Азот дістають зі скропленого повітря, а водень через розпад водного газу в низькій температурі.

„Останній крик" у цій ділянці це фабрикація штучної бензини, яка також перебігає у низьких температурах (0° до —210° Ц.). Хемічні реакції відбуваються при тім у спеціяльних вежах, де панує темп. —45° Ц і тиск 16 атм. Врешті холод має тепер також пристосування і в залізнім промислі і при витворюванні сталі в бесселлерівських грушках.

—o—

ЗМИСЛ СМАКУ В ГУСЕНИЦЬ.

Недавно німецькі вчені перепровадили цікаві досліди над змислом смаку в гусениць. Вони розсліджували їх смакову вражливість на кухонну сіль, сільний квас і хінін.

Показалося, що гусельниці мають дуже слабо розвинений змисл смаку. Вони відріжняють тільки субстанції для себе приємні або неприємні, зате не можуть розріжнити гіркавого, кваснього і солоного. Старі гусениці були більш вражливі ніж молоді. Вчені мають тепер загадку, яким чином гусениці вибирають собі з помежи всяких родів ростин ті, що надаються для них на корм, коли в них така слаба смакова вражливість.

Перша Українська Педагогічна Вистава має на увазі шкільні, освітні й виховні потреби цілого українського народу, всіх його верств, селянства, робітництва й інтелігенції. Тому всі українські інтелігенти, селяни й робітники нехай масово відвідають Першу Українську Педагогічну Виставу.

ХТО МЕШКАЄ В ТУРЕЧЧИНІ?

В повоєнній Туреччині значно змінилися національно-релігійні відносини в порівнанні з передвоєнними. Турецький статистичний уряд подає ось такі цікаві статистичні цифри: в краю є 3,642.733 нежонатих мужчин а 2,978.006 незамужніх жінок. Жонатих там 2,792.069 мужчин і замужніх жінок 2,969.160. Вдівців є 100.095 а зате аж 1,062.916 вдовиць.

Щодо релігії, то в Туреччині є 12,269.606 музулман; 39.311 католиків; 2.658 протестантів; 109.909 православних; 77.433 вірмен-християн; 81.872 жидів; інших релігій 17.494; безконфесійних 2.702.

Щодо мови, то крім турецької мови є ще в ужитті такі мови: грецька, що нею говорить 119.822 осіб; по вірменськи 8.456; по французьки 7.248; по італійськи 7.200; по англійськи 1.938; по арабськи 143.273; по курдійськи 1,184.446; по єврейськи 68.900.

Болісний барометер у кістках.

мають артретики і ревматики, болісно відчувають всілякі зміни погоди. Не потребуєте безрадно терпіти, коли ті прояви злої переміни метерії можна злагіднити. Зела магістра Вольського з охор. знак. „РЕВМОЗА" що мають незвичайно рідку китайську рослину Чін-Шек, розпускають сечовий квас усуваючи його надмір регулюють перміну матерії, завдяки тому вважається їх у терпіннях артретичних, ревматичних і болях іспіну. Можна дістати у всіх аптеках і складах Варшави: Магістер Вольський, Варшава, Сьв. га 11, власний відділ у Львівові.

Сторінка без політики.

Захоплення картиною довело до подружжя.

В місцевости Беркенгід, недалеко Ліверпулю відбувся недавно шлюб молодої китайки Шен-ма-Шанту, яка приїхала на власне весілля аж з Китаю, перебувши залізницею, літаком і кораблем віддаль 10.000 миль. При тому годиться відмітити, що молода китайка не знала ще особисто свого майбутнього мужа. Ціле те оригінальне подружжя мало неменш оригінальний та сенсаційний прольог.

А саме Гінву побачив одного разу в китайськім часописі ілюстрацію молодої китайської красуні, яка на конкурсі краси проголошеним згаданим часописом здобула першу нагороду. Китайці розбилися по цілому світі, шукати за працею й заробітками. За ними й китайські часописи мандрують у кожну закутину, куди лиш заблудив син бога сонця. Таким теж чином китаєць Гінву, який власними трудами й ощадностями заложив собі в Беркенгіді велику пральню, дістав часопис із світлиною красуні. Хоч Гінву займався наскрізь прозаїчною працею і прав лиш ковнірці та білля холоднокровних синів Альбіону, сам мав незвичайно гарну вдачу й поетичну душу. Тому теж Шен-ма-Шанту відразу впала йому в очі. А що власник пральні до всього брався ділово, то свої зальоти почав від того, що в порозумінні з інформаційним бюром та редакцією згаданого часопису відшукав адресу своєї вимріяної. Колиж уже він роздобув адресу, тоді сам сів за писання листа. Видно лист був незвичайно чутливий і переконливий, може більш переконлива була світлина власника пральні, що він її до листа залучив, бо по двох чи трьох тижнях Гінву дістав відповідь.

У відповіді молода китайська красуня писала, що він їй теж припав до серця і що вона готова вийти за його заміж. Молодята написали до себе ще кілька листів і вкінці молодий, який не міг видержати з тути такої любови на віддаль, вислав гроші на дорогу. Небавом китайська красуня приїхала до Англії.

Її приїзд був справжнім святом для закоханого у світлині китайця, бо виявилося, що його вимріяна вдійсности ще гарніша, ніж на світлині. На шлюбі було теж багато журналістів, зацікавлених дивним коханням на віддаль та його щасливим фіналом.

З коштами паспорту, дороги, мешкання й повного утримання коштує місячний побут:

В Берліні	зол. 681.—
у Відні	зол. 672.—
в Мілляно	зол. 825.—
в Парижі	зол. 777.—

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ НА КОРИСНЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ВІДПУСТКИ ЗА КОРДОНОМ РАДИТЬ

Пром-банк

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

„Віддай цісареві, що цісарське".

Французький міністр скарбу Маршандо, який в цьому випадку заступатиме уряд, дістане в найближчих днях спадщину, що її залишив старий морський вовк капітан Валентен.

Валентен дожив до 80 літ і дістававав правильно державну платню. А що старець був незвичайно ощадний, то сусіди голосно говорили, що він зібрав зі своєї платні доволі гарну сумку грошей. Колиж посадник міста Ляніону і нотар запитали капітана Валентена, кого він, сам бездітний і безрідний призначить своїм спадкоємцем, старець відповів:

— Рідні не маю ніякої. Кілька тисяч залишу бідним, все інше майно хай звернуть державі. Я жив тільки за державну платню і все, що придбав — це державні гроші. Колиж я виберусь у далеку останню плавбу, віддасьте мої ощадности міністрові скарбу.

Хоч оце завіщання не було списане, лиш сказане устно, то ніхто не брався його оспорювати. Якось перед тижнем капітан Валентен поліз на стрих із важким мішком на плечах. Драбина сховзнулась і старець полетів коміть головою вдолину і розбив собі череп. Годину пізніше він помер. Згідно з волею покійного мер Ляніону повідомив Маршандо, що йому належиться у спадщині к. 80.000 франків.

—o—

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ" львів

Коперника 2. Тел. 258-88

„Совітський поступ".

„Паследніе Новості" подають в ч. 6283 з четвера 9. цм. таку картину:

У мистецькій студії молоді робітники Челябінського тракторного заведення рисували з захопленням картину „Спортсмен". Праця вже кінчилася, коли раптом явився секретар райкому комсомолу Самохвалов. Він оглянув значучо праці, підійшов до моделю і хмарно воркнув:

— Гидь!

— Чому гидь? — запитав один із рисівників. — Це наш модель.

— *Модель без капців і сорочки?* — іронічно запитав Самохвалов.

— Так, напівнага. Так вимагає научна програма.

— Покажіть.

Принесли програму. Самохвал переглянув недбайливо сторінки й поставив новий запит:

— Відки ви її взяли?

— Програму випрацювала іростудія ВЦСПС і прислали її нам із Москви.

— А хай там і рисують напів нагі моделі, а в себе в районі не допустимо до такої неморальности — рішуче заявив Самохвалов.

Рисівники - студенти звернулися за допомогою до управителя клюбу. Той послухав, почіхався за вухом і порадив:

— А я, товариші, на вашім місці не сперечався би. Не можна напів нагого — рисуймо модель у футрі.

Непромакальні плащі

Краєві і заграничні від 12·90 зол.

поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

Студійці не погодилися з таким соломоновим рішенням управителя клюбу і звернулися до уравителя кульсектора Завкома.

Той послухав і сказав:

— Мені в районі зробили вже за вас один скандал, другого не хочу.

Пішли вони туди в райком партії і там поставили принціпіяльний запит:

— Чи можна в студії рисувати з напівнаго моделю, чи ні?

— Ні! — відповів секретар.

— Яким же чином ми навчимося в такім випадку рисувати чоловіка? — запитали секретаря.

— Навіщо вам чоловіка?

— Все грецьке мистецтво основане на тому. Годіж бути мистцем і не вміти рисувать людського тіла.

— Греки — це помилка минулого — заявив секретар — і прирівнювати до них нема пощо. Хочете рисувати, будь ласка, рисуйте звірята. Цього вам не забороняємо...

—o—

ВІД ПАПІРОСКИ ЗГОРІЛО 4 ЛЮДЕЙ.

В Букарешті згорів перед кількома днями великий склад бензини, власність товариства „Кредітул Мінієр". Вибух був такий жахливий, що в цілій дільниці вилетіли шибн з вікон. 15.000 л. бензини уміщеної в одним зі збірників згоріло до тла, розриваючи збірник на дрібні кусні. На вулицях счинилася жахлива паніка, бо всі зорієнтувалися, що рятунок людей, які були в середині, буде неможливий. І справді, рятункова акція, яка тривала дуже довго, не довела до нічого. Один лиш службовик, який працював у конторі при вхідних дверях, успів урятувати своє життя. При тому вийшов він із катастрофи жахливо попарений.

Він теж подав причини цілого нещастя. А саме один із постійних клієнтів, не зважаючи на пересторги, що їх йому згаданий урядовець давав, увійшов до середини з запаленою папіроскою в устах. Правда, той урядовець побіг за ним, одначе вже було запізно, бо загорілася бензинова пара, яка теж спричинила вибух збірника. Трьох урядовців та сам виновник нещастя знайшли смерть в огненному морі

—o—

ШОКОЛЯДОВИЙ ДОЩ.

Недавно трапилася у Франції подія, що нагадувала якийсь чудний сон-казку з 1001 ночі. Мешканці французького міста Ре немало здивувалися, коли одного дня з неба впав шоколядовий дощ. „З неба" падав не шоколядовий порох, лиш готові, завинені в кольорові паперці таблички шоколяди, які в багатьох випадках натовкли прохожим добрі синяки на голові.

Ціла справа була зовсім проста, а саме під ту пору перелітав понад містом пасажирський літак, який перевозив теж більший вантаж шоколяди в табличках. На нещастя вантажник літака відчинився й шоколяда почала спадати на землю... солодким дощем. Найшвидше запримітили шоколядовий дощ діти й вони теж найбільше ним тішилися. Вулиці міста авроїлися малими ласунами, які вганяли по всіх-усюдах, щоб наловити якнайбільше солодкої добичі. Та на їх превеликий жаль, лиш дуже мало було нерозбитих табличок шоколяди. Одначе дітвора вдоволилася й тим, що визбирувала дбайливо кусники розбитої шоколяди.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ПИЯЦЬКА ЛЬОГІКА.

Поліцай: „Чому стоїте — питається він пяниці — чому не йдете домів?"

Пяниця: „Ціле місто крутиться разом зі мною, тому чекаю, поки мій дім не приїде коло мене... Тоді ввійду до середини".

ДИВНЕ ДИВО.

Він: „Дивне! Що вчора рано голився я ним вістрям знаменито, а нині воно нездатне до вжитку".

Вона: „Справді, не розумію, що воно означає. Ще нині рано тесала я ним олівці і тоді воно було зовсім добре й гостре.

ДОГОВОРИВСЯ

Кельнер (подає гостеві юшку й дивиться при тім крізь вікно): „Виглядає гейби на дощ"...

Гість: (проковтнувши ложку юшки): „І смакує теж так само".

ДИТЯЧА ЩИРІСТЬ".

— Юрчику, попрощайся з тетою. Що говориться, коли тета відходить?

— Богу дякувати.

КОРИСНЕ ЗВІРЯТКО.

— Яке звіря найкорисніше?

— Курка.

— Чому?

— Бо можемо її їсти заки вилупиться з яйця, можемо її теж їсти і по смерти.

Як провести вакації?

Починається час відпусток і знову, як щороку, треба подумати, де і як провести вакації.

Хворі люди і... запопадливі напевне використають відпустковий час, щоб підлікувати себе. Маємо в краю багато знаменитих живців, відомі купелеві заведення і води.

Ті, що потребують відпочинку, соняшних купелів, пливання, проходів, прогульок, можуть вибратися над море чи в гори. В польських надморських купелевих місцях завели цього року такі великі інвестиції, які напевне притягнуть велику кількість звеличників моря, сонця і піску, щоб провести вакації у більше культурних умовинах.

Молодь по цілорічній шкільній науці буде мати змогу відпочати у багатьох таборах, зорганізованих найріжнішими союзами і суспільними установами, а теж студентськими товариствами, службовицькими союзами, тощо. Таких таборів над омрем, у лісах, у горах прибуває щораз більше, де утримання дуже дешеве, а нераз і нічого не коштує.

Влекшено теж виїзд за границю. Завдяки туристичним умовам з Італією, Францією, Югославією, Болгарією, Румунією та ін., багатші будуть мати змогу познайомитися з чужими краями. Туристичні бюра заповіли багато прогульок. Ліга Морська і Кольоніяльна, студентські організації, ріжні союзи теж організують прогульки за границю, зокрема до тих держав, з якими Польща звязана окремими туристичними умовами. За викупном відповідної акредитиви кожний індивідуально матиме змогу виїхати за границю.

В цьогорічнім сезоні, як і минулих років, будуть зорганізовані морські прогульки до европейських і заморських країв, однак у дещо меншій кількости, як досі. Як бачимо, вибір великий: море, гори, прогульки, живці. Але щойно тепер кожний, що розпоряджає тільки малими, скромними засобами, що свої мали заробітки буде мусіти видати на щоденні потреби — стане журитися, звідки взяти гроші на виїзд.

Можливе, що в цім випадку, як і в інших, дещо розважить Клясова Льотерія. Тягнення першої кляси 42. Клясової Льотерії починається 22. червня ц. р. Не треба забувати, що тепер виграли на виграну багато більші, завдяки зменшенню кількости льосів і введенню „пяток".

Після вбивства полковника Коновальця.

ЧЕРГА НА... БУТЕНКА.

Кілька днів після того, як дійшла до нас вістка про трагічну смерть полк. Коновальця, появилася у пресі телеграма, в якій хтось кидав підозріння, що у справу вбивства полк. Коновальця вмішаний Федір Бутенко, б. совітський шарже д'афер у Букарешті, що перебуває тепер в Італії, і з яким полк. Коновалець буцімто був у близьких звязках. Очевидна річ, що цю чутку треба було прийняти з великим застереженням.

А тепер з Москви надійшли вістки, що Бутенка чекає доля Коновальця. Льондонський „Дейлі Телеграф енд Морнінг Пост" з датою 11. червня подає за норвежським щоденником з Осло „Афтенпостен", що шеф ГПУ Єжов зорганізував т. зв. „крилату чету" чекістів, яких завданням є ліквідувати ворогів Совітів за кордоном. Ця „крилата чета" дістала наказ ліквідувати на швидку руку найбільших ворогів Сталіна — полк. Коновальця й Ф. Бутенка. Вбивши полк. Коновальця в Роттердамі, ця „крилата чета", як подає норвежська й англійська преса, перебуває тепер на заслуженому відпочинку в „одній західній европейській державі, яка вдержує дуже приязні взаємини зі Совітами".

Після відпочинку „крилата чета" Єжова має приступити до спрятання другого українця, свого ворога ч. 1. — Бутенка, який укриває ся в Італії.

В огрядних артретиків і ревматиків шклянка природної гіркої води **Францішка Йосифа**, взята рано натще, спричинює багате випорожнення і необхідно усуває impregnacje в крові шкідливі, отруйні рештки переміни матерії. Спитайте Вашого лікаря!

МІСТЕРНА СІТКА КРІЗЬ ЕВРОПУ...

Нові сензаційні висліди слідства. — Заява комісаря Росбаха. — Реляції голяндських журналістів.

(Від нашого кореспондента).

Варшава, 13. червня.

Ваш кореспондент відбув розмову з **кореспондентами голяндської преси** і на підставі їх інформацій як теж на підставі нових, сензаційних реляцій голяндського великого щоденника **„Альгемеен Гандесблад"** (Ротердам, ч. 36409, вечірне видання з 9. 6. ц. р.) має нагоду передати нові, цікаві подробиці про атентат у Ротердамі.

Згаданий щоденник приносить розмову свого співробітника **з комісарем королівської поліції Росбахом,** що веде слідство.

„Слідство — заявив м. і. комісар Росбах — **переводжено головно за кордоном, а саме в Льондоні, Берліні та у Празі.** Слідство добігає вже кінця, але на жаль **не дає добрих вислідів.** Багато інформацій не можемо подавати до відома також з огляду на **державний інтерес Голяндії.** Велику прислугу віддала в часі слідства **німецька поліція, що радо ділилась з нами інформаціями і дала людей.**

Також голяндська **почта** станула на висоті завдання. Реєструвала вона не тільки час і місце, але й зміст усіх телеграм і телефонічних розмов, що їх діставав, чи полагоджував **полк. Коновалець!"**

„Це ствердженний факт — заявив далі комісар Росбах — **що смерть кружляла біля українського полковника від 2-ох років. Містерна сітка простягнута була крізь Европу. Большевики знали завсіди кожний його крок, а може й кожний намір..."**

„В такій ситуації катастрофа була неминуча. Гру вів не Коновалець, цим разом Коновалець був тим, кого вели"...

„Прага не зуміла, чи не схотіла дати ніяких відомостей. Пашпорт Барановського був справді чеський, але фальшивий і не з Праги. Скоріше видала його котрась з численних „пашпортових централь", що їх тільки діє в Европі.

„Є дві тези атентату. Головна: **Коновалець вбитий на приказ Г. П. У.** і побічна, що не виключає **особистої пімсти.** Українські групи і партії дуже розсварені, але — комісар Росбах гадає, — **українці ніяк не могли би розвязувати своїх внутрішніх непорозумінь бомбами.**

„Барановський у своїх колах відомий як людина дуже опанована, мовчазна і замкнена навіть з найближчими друзями. Полк. Коновалець мав багато своїх співробітників і агентів у ріжних державах, що завжди виступали під псевдонімами і **взаїмно себе не знали.** Правдиві їхні прізвища **знав лише полковник.** Тим власне треба пояснити, що Барановський не знав усього про контакти полковника з Валюхом, ані змісту особливих доручень. Слідство виявило, що Коновалець раніше **ще мав у Ротердамі побачення з 2-ома своїми співробітниками. Одним з них був Барановський,** а другий — **„айн Остукраїнер авс Советенлянд.**

„Полковник знав гаразд, що його слідять, тому теж рідко коли зустрічався двічи з тією самою людиною.

„Барановський завзято мовчить, але коли уже говорить, то рішуче правду і є рішучим **ворогом большевиків.**

„Безпосередні контакти Коновальця з Валюхом датуються від лютого ц. р. **Але годі устійнити, чи це Валюх дав бомбу.** Коновальця взивали до Ротердаму **телефоном рівночасно з Відня і з Берліна.** Та слідство виявило, що **оба телефони походили з Ротердаму.** І це не Коновалець вибрав Ротердам на місце зустрічі..."

На питання, чи бомбу перебрав полк. Коновалець з рук Валюха — відповів комісар Росбах:

— Атентат без сумніву підготовили за кордоном, але бомбу могла принести **людина, що її послав Валюх,** людина, яка нічого не знала про атентат. Це власне і є найслабше місце цілого слідства...

З дальшої розмови довідуємося, що відламки бомби оглядали уже експерти і журналісти. Шматки паперу, в який вона була завинена, мають виразні, типові, друковані східньоукраїнські взори і орнаменти. Людина, що телефоном взивала Коновальця, мусіла бути українцем, або москалем. Доказом цього є факт, що прізвище Коновальця написано в закінченні буквою „зет" а не „ц", як писав би німець чи поляк (?).

„Що вбивникові удалось втечи — це рішує вина Барановського, який по арештуванні мовчав, не промовивши цілий день ані слова і поліція гадала, що вбивником є власне він."

„Поки устійнили хто він, Валюх був уже на повному морі. Барановського покарають гривною за фальшивий пашпорт, а крім цього деякий час мусить залишитися в Голяндії до диспозиції прокуратури.

„Він переконаний, що з моментом, коли покине Голяндію, на нього прийде черга поділити долю полк. Коновальця.

Поведінка Барановського зрозуміла. Він після арешту і перевозу автом на поліцію і на віть на поліції був переконаний, що попав у руки чекістів та що його привезли до совітського посольства. Тому він нічого не хотів говорити ані визнати, ані навіть пити, ані їсти. Щойно коли увечорі у шпиталю показали йому розірване тіло — Барановський почав говорити. Але це було уже — закінчує комісар своє інтервю — запізно".

Уся голяндська преса підкреслює з вдоволенням, що в цілу справу не був замішаний ані один голяндець.

На маргінесі тих енунціяцій слід зауважити, що голяндська поліція проречисто вказує на дивну **ролю Праги,** яка відмовлялася від участи у слідстві.

З другого боку закордонні журналісти пригадують дивну чутку **made in Praha,** що до ролі Бутенка в атентаті. На гадку журналістів, історія з Бутенком виразно вказує, що Прага дещо мусіла відати і навіть помагала маскувати і відвертати увагу слідства в інший бік.

Гром.

ПОВОРОТ МІН. БЕКА.

У середу в год. 12.10 мін. Бек відлетів з Таліна до Варшави. Перед відлетом зложив він представникам преси заяву на тему польсько-естонської приязни.

—o—

Матура.

— Іспит зрілости в українській гімназії в Рівному. Цьогорічна матура в українській гімназії в Рівному, що відбулася при кінці травня ц. р. пройшла з великим успіхом. До письменного іспиту допущено всю клясу, в кількости 18 абітурієнтів. На письменному іспиті перепав один, здало іспит 17 матуристів. Свідоцтво зрілости дістали: 1) Апошанська Н., 2) Бугайчуківна О., 3) Буржимська А., 4) Бурий Л., 5) Зінченко Ю., 6) Кварценюк П., 7) Кушевичівна О., 8) Ненадкевичівна І., 9) Мулярчук М., 10) Рудаків В., 11) синюк М., 12) Штуль В., 13) Юркевичівна Л., 14) Якимчук В., 15) Якимчук П., 16) Іжинський Р. 17) Сегейдівна А.

— Остання матура в гімназії в Городку. У державній коедукаційній гімназії з польською мовою навчання в Городку здавало цього року матуру 47 абітурієнтів (усі були допущені). Письменний іспит зрілости здало 46, устний 44. Поляків здавало 40, жидів 4, українців 3: Шегін Іван, Горак Микола і Болкот Олена.

— Всі кандидати допущені і здали матуру в гімназії Р. Ш. в Коломиї. Іспит зрілости в українській гімназії Р. Ш. в Коломиї відбувся у днях 3. і 4. червня ц. р. під проводом проф. д-ра М. Стрільцева. Усіх, що зголосилися, допущено до іспиту й усі здали іспит зрілости, а саме: Бійовська Марія, Данищук Анна, Завалкут Ірина, Лютик Мирослава, Мандрика Марія, Олексюк Марія, Польнюк Катерина і Стадниченко Надія.

— В Борщеві зложила іспит зрілости одинока українка, Мирослава Марія Воркун (не Воркун, як зложено помилково в 127-ому числі „Діла).

Дещо про приповідки.

В одній кавярні, де сходилися письменники і мистці, пересиджував постійно один старший пан, про котрого дивацтва всі говорили. Однак його дивацтво не було шкідливе і не тяжіло навіть тим, які майже все з ним перебували. Його дивацтво лежало в цьому, що він у вільних від занять хвилинах досліджував приповідки і то не тільки власного краю, але теж і чужих та любив широко розмовляти на цю, не для всіх цікаву тему.

Одного дня так промовив до тих, що сиділи при його столику:

— Чи знаєте, панство, до яких висліпів дійшов я у своїх роздумуваннях? Саме, що приповідки з правила бувають майже все негативні, себто виказують якусь шкоду, а рідко вони позитивні, такі, що виказують якісь користи. Наприклад така приповідка: Хто рано встає, тому Бог дає — належить до винятків. Чому нема хочби ляпідарного окреслення такої справи, що ще ніхто не жалував мудрого вчинку, себто такого, що веде просто до цілі?

— І що доброго прийшло би кому з такої приповідки? — насмішливо спитав хтось із присутніх. — Адже кожний розуміє, що коли хтось хоче переплисти океан, мустить всісти на корабель — хіба, що вдасться йому перелетіти літаком...

— Саме завданням приповідки є пригадувати людям правду, хочби найбільш реальну, а так часто призабуту. Приповідка, про яку говорю, має пригадувати людям доцільність їхніх учинків. Наприклад чи є хто такий із нас, щоб не хотів виграти на льотерії? Нема! А чи всі граєте? Не всі! Саме для цих придалась би ось така приповідка.

Цим разом ніхто вже не противився „дивакові". Здається, що деякі навіть зараз із кавярні пішли просто до колектури, щоб засобитися в лєос до першої кляси сорокдругої Кляссової Льотерії та не прогаяти нагоди у вигрі, якої тягнення починається 22. червня.

—o—

НОВИНКИ.

— З НИНІШНІМ ЧИСЛОМ „ДІЛА" (129) висилаємо своїм точним передплатникам повістевий додаток за місяць травень ЮЛІЯНА ОПІЛЬСЬКОГО: „ІДОЛИ ПАДУТЬ", повість, том І. Реклямації щодо цієї книжки Адміністрація бере під увагу тільки до 14 днів.

— Лікарську ординацію шкірних і венеричних чедуг по бл. п. д-рові Евгенові Дурделлі перебрав д-р Михайло Дубовий та веде її від 20. червня ц. р. у Львові при вул. Косцюшка 4.

1315 1—3

— Батьки дітям! Найкраща та найдешевша нагорода за поступи в науці це фотографічний апарат за 12 зол. 50 сот., з одинокої української фото-крамниці Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639

— Кооператива Українське Народне Мистецтво у Львові повідомляє, що перенесла свою крамницю **на вул. Сикстуську ч. 20.** (готель Народної Гостинниці) а бюра Кооперативи на вул. Костюшка ч. 5. (Дім Центробанку).

— Кооператива Українське Народне Мистецтво у Львові просить відборців, щоби з усіми замовленнями звертались безпосередньо до бюра Кооперативи вул. Костюшка 5. До тепер Кооператива жадних агентів в край не висилала, а якщо появляються, то підшиваються під фірму Кооперативи і за них Кооператива не бере жадної відповідальности.

— **Засідання Науково-Технічної Комісії НТШ** буде в неділю 19. червня в год. 10.45 у Бібліотеці НТШ з такою програмою: 1. Проф. д-р інж. Фещенко-Чопівський І.: Новітне гартування сталі та двоверстова купіль. 2. Д-р інж. Шумовський П.: Гормональні чинники лактації. 3) Д-р інж. Вертипорох Е.: Металі як каталізатори в органічній синтезі.

— **Вакаційний курс для прихильників кооперативного руху.** Як попередніми роками, так і цього року уладжує РСУК літній курс для працівників і прихильників кооп. руху, получений з прогульками та іншими товариськими розвагами. Курс цей відбудеться цим разом у **Ворохті** на Гуцульщині в часі від 11. до 30. липня. Оплата за цілий побут 55 зол. В курсі можуть брати участь всі українські громадяни без ріжниці віку, звання і пола. В рямцях курсу відбудеться візд кооперативних пропаґаторок.

— **Промоція на доктора медицини.** У вівторок 14. ц. м. у львівському університеті промувався на доктора медицини **Сергій Сохоцький.** Молодому українському лікареві бажаємо якчайкращих успіхів у його праці.

— **Загальні Збори організації українських аплікантів** у Львові відбудуться в неділю 19. ц. м. в год. 10-ій рано в салях Адвокатської Палати при вул. Крашевського ч. 17. На зборах обговорюватимуть важке положення адвокатських аплікантів.

— **Виставу сучасного малярства** відкрито в домівці львівського союзу мистців пластиків при пл. Марійській ч. 9, І. У виставі бере участь 12 мистців. Вступ 50 і 25 сот., для шкільної молоді вільний.

— **Відзначення відомого українського композитора Василя Барвінського.** Сенат Українського Вільного Університету у Празі на своєму засіданні дня 19. травня ц. р. приняв до відома рішення філософічного факультету того університету з дня 4. травня ц. р. надати композиторові дир. Василеві Барвінському гідність почесного доктора Українського Вільного Університету у Празі за заслуги для української музики. Про передання дипльому подамо своєчасно вістку.

— **Ювилейне Свято прив. 7-кл. вселюдної школи Р. Ш. в Рогатині.** дня 19. червня ц. р. в неділю святкує приватна 7-клясова вселюдна школа Р. Ш. в Рогатині 25-ліття свого істнування. На програму свята складаються: торжественна Служба Божа в год. 9.30 і посвячення шкільного прапору та в год. 12-ій ювилейна академія. Українське громадянство Рогатинщини зволить взяти численну участь у ювилейному святі школи. Зокрема просимо бувших учителів (-льок) та учнів цієї школи прибути на ювилейне свято школи. — Старшина Пов. Кружка Р. Ш. в Рогатині. Управа прив. 7-кл. всел. школи Р. Ш. в Рогатині.

— **Розкинули могилу в Ляшках Долішніх.** На другий день Зелених Свят поліцієнти зі станиці поліції в Бережданах дістались з війтом Клосовським і двома невідомими мужчинами в год. 5.30 пополудні на церковну площу в Ляшках Долішніх, пов. Бірка, і розкинули символічну могилку, що стояла на площі біля церкви від 14 років, поломили огорожу та розірвали хрест з св. Розпятим Ісуса Христа і забрали те все зі собою. На площу дістались без відома о. пароха перескакуючи через паркан, щоб не входити головною брамою на церковну площу, де була могилка. На запит о. пароха війт заявив, що від староства дістав телефонічний наказ розкинути могилу.

— **Присуд на священника.** Гр.-кат. пароха Торок, о. Теодора Гуру, засудили на тиждень арешту і 5 зол. гривни за те, що він буцімто у проповідях накликував до переслідування поляків.

— **За кидання бомб на робітників** дня 1. травня ц. р. у Львові зпоза огорожі львівської політехніки поліція арештувала 27 л. Рудольфа Янічка та 29 л. Йосифа Гонсевича. Оба арештовані є членами ендецької робітничої організації „Праца Польська".

— **Трагедія бездомної.** До виділу суспільної опіки львівського магістрату зголосилась перекупка Катерина Тростянюк з 13-літн. донькою, прохаючи помочі. Вчора її викинули з помешкання, а господар дав їй кількадесять золотих, щоби найшла собі інше; тимчасом хтось украв ті гроші. Тростянюкова просила субвенції, погрожуючи самогубством — і справді напилась йодини. Перевезено її до шпиталю.

— **Львівська хроніка.** Минулого вівторка пополудні згорів склад фарб Кляри Фрідманової при вул. Замарстинівській ч. 86. При гашенні пожежі важко попарилися сусіди Фрідманової: М. Шмерлінґ, І .Бірст та Фрида, яких відвезли до шпиталю. Причиною пожежі вибух бензини. Пожежу загасила щойно пожежна сторожа. — При вул. Набеляка і Ходкевича зударилися два самоходи.

— **Краєва хроніка.** А. Мартинюк з Берегова п. Тернопіль знасилував та вдушив малолітню вихованку свого хліббодавця; на другий день зловили його в Потуторах. — Судля зі Зборова Роман Гупаловський впав з мотоцикля і зломив собі руку. — До листоноша, який віз ровером пошту з Коломиї до Гвіздця, хтось вистрілив і ранив його.

— **Смерть бандита.** Поліція застрілила в Люблині бандита Й. Гловацького, який від 4-ох років нападав у Люблинщині і вбив поліцая Тараса та селянина в селі Клини під Люблином. Поліція схопила Гловацького разом з його любовницею Г. Кшосівною в одній хаті в Любліні і по короткій перестрілці вбила його, Кшосівну важко ранила.

— **Сухоти й алькоголізм винищують населення Польщі.** У Варшаві закінчила на днях свої наради державна начальна рада здоровля, яка ствердила, що сухоти й алькоголізм винищують населення Польщі. Тому начальна рада здоровля одноголосно приняла внесок з покликом до міністра суспільної опіки, щоб у найкоротшому часі видано закон про поборювання сухіт. Далі рада приняла два внески у справі боротьби з алькоголізмом, домагаючись привернення протиалькогольного закону з 23. квітня 1920 р. і заборони продажі алькогольних напитків у т. зв. „сотках".

— **Покинув жінку, виграВши на льотерії.** До суду у Вильні внесла позов жінка електромеханіка Станислава Б., який виграв більшу суму грошей на льотерії. Маючи гроші в кишені, Станислав Б. покинув свою жінку. Тепер жінка домагається, щоб суд признав їй половину виграної суми, бо лєос закуплено за спільні гроші.

— **Протимасонське віче у Варшаві.** У Варшаві відбулося 12-го ц. м. протимасонське віче. Були на ньому делегації ОНР, Фалянги, Народової Організації Радикальної і „Стронніцтва Народового". Після віча групи демонстрували на вулицях.

— **Пожежа і хмаролім знищили два міста.** В Латвії згоріло в містечку Люцин 250 домів, православна церква, костел, касарні і всі будинки в ринку. В рятунковій акції взяло участь 500 осіб пожежної сторожі зі сусідних містечок і з Риги, звідкіля приїхали спеціяльним поїздом. Підчас рятункової акції 100 осіб важко ранених. 2.000 мешканців залишилося без даху над головою. Шкоди сягають кількох мільонів латів. Спеціяльна міністеріяльна комісія веде слідство. В Італії хмаролім залив містечко Лекко над озером Комо. Вода залила доми і спинила працю в кількох фабриках. В однім із костелів вода дійшла до висоти одного метра. В дільниці Сан Джіованіні завалився від грому мур довжини 12 метрів і спинив зовсім вуличний рух. Вода підмила гостинець з Мерану до Ляни так, що треба було припинити комунікацію. Крім того буревій зі зливою лютував над полудневою Італією, де заподіяв великі знищення. Зливні дощі заподіяли теж великі шкоди в околиці Базель у Швайцарії, де в кількох селах частина домів під водою. Біля Базель вода на Рені піднеслася на 55 цм.

— **Хлопчина з трьома руками і двома серцями.** У м. Клюж у Румунії прийшов на світ у шпиталі хлопчина з трьома руками і двома серцями. Одно серце є в черевній ямі і не функціонує.

— **Пів міліона турків покине Балкан.** У Стамбулі радять делегати Туреччини, Югославії Греції і Румунії у справі переселення до Туреччини турків з балканських держав. З Румунії та Югославії виїде коло пів міліона турків. Наради делегатів торкаються головно умовин корисної продажі майна переселенців. Здогадуються, що уряди держав, з яких виїмігрують турки, закуплять майно цих переселенців.

— **Страх туристів перед війною.** Відомий фільмовий артист Адольф Менжу, який приїхав з Ню Йорку до Льондону, заявив журналістам, що цього року зменшиться загально число американських туристів, які вибираліся до Европи, бо у Злучених Державах загально балакають про можливість вибуху війни в Европі.

— **Страшна залізнична катастрофа.** Недалеко Окоями в Японії трапилася страшна залізнична катастрофа, в якій згинуло 200 учеників, які їхали на вакації. Причиною катастрофи поїзду було усунення насипу на більшому просторі.

— **Закупно часописів для війська.** Міністр внутрішніх справ національного уряду в Еспанії видав розпорядок, щоб усі щоденники продавали в неділю і в понеділок по 20 сотиків замість 15. За придбану надвишку закуплять щоденники і видавництва для вояків на фронті. Видавці обовязані продавати свої видання по цінні власних коштів.

— **Летунська база на Азорах.** Франція і Португалія підпише договір, на основі якого Франція використає Азорські острови як базу для летунської лінії між Европою та Америкою. Летовище збудують імовірно на острові Терсейра, що його вибрали вже в 1936 р. відомі французькі летуни Кодос і Каете, які провірювали терен з доручення свого уряду.

— **Ріжні вістн.** У православній церкві в Римі відбудеться в неділю шлюб доньки кн. Юсупова відомого з убийства Распутіна, Ірини, з гр. Шереметієвом. На шлюб приїхала з Льондону сестра б. царя кн. Ксеня, бабка молодої. — Сейсмографи в Лісабоні занотували 11. ц. м. сильний землетрус, якого осередок віддалений коло 12.000 км. — Американський астроном 75-літній Віліям Кампель скочив у Сан Франціско з третього поверху і згинув

—o—

Зі судової салі.

ПРИСУД У СЕНЗАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ.

В середу в полудне варшавський окружний суд видав присуд у справі Міхальського і тов.:

Б. віцедиректора департаменту в мін-стві скарбу **Міхальського засуджено на 10 літ,** на основі амнестії обижено кару **на 8 літ.**

Б. посла Ідзіковського — **на 5 літ.**

Мязгу, спільника Міхальського з фірми „Фрамполь" — **на 5 літ.**

Начальника скарбового уряду в Білостоку **Несьобендзкого на 3 роки.**

Кавфмана увільнено.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Правда перемагає"

(г) Банкротство великого нюйорського банку, директор пропав без вісти. Вся преса пятнує його як дефравданта, що спричинив банкротство і втік. Лиш один редактор не хоче жирувати на нездоровій сензації — і за те його деґрадують у редакційній ерархії. Та правда перемагає: характерний редактор доказує, що банкир не втік, лише згинув з руки злочинців.

Увага глядача зосереджується на особі Поля Муні, що по мистецьки відтворює ролю редактора. Сензаційна сторінка фільми трохи наївна, інтриґа слабо повязана. Якби якийсь добрий „деус екс махіна" не поміг героєві фільми віднайти тіло вбитого банкира, він ледви чи встругав би таку штуку...

Фільма цікава з іншої сторони: вона малює редакцію великого американського щоденника, працю американських журналістів і репортерів, їхні товариські та службові відносини.

Нині
Пиво Пільзненське
БРІСТОЛЬ

✝ Посмертні згадки.

ГНАТ ЯКИМЧУК.

Дня 1. VI. ц. р. помер у Львові Гнат Якимчук, уродженний 1879 р. в Завидчі, пов. Радехів, інспектор Дирекції Пошт, довголітний член управ ріжних українських товариств та основник бібліотеки при кружку „Рідної Школи" ім. Б. Грінченка, відзначений срібною зіркою, як ветеран есперантистів і перекладач перлин української поезії на есперанто. Задля свого гарного характеру тішився пок. Якимчук загальною пошаною серед свого окруження, доказом чого був величавий похорон, в якім брало участь усе громадянство Городецької дільниці, як теж ширші круги поштовиків. Осиротив дружину і четверо дітей. В. И. П.!

Спорт.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ (СТРИЙ).

Мистецький матч обох дружин відбудеться в четвер 16. ц. м. у Стрию. Досі стрийський терен був для України дуже несприятливий — може цим разом буде краще. До Стрия виїздить Україна в такім складі: Бокій (Гагура), Воробець, Михальо; Гошовський, Цимбала, Кравецький; Тихоліз, Богурат, Міхальо, Свонець II, Магоцький. Цей матч відбудеться в год. 5.30 попол. на ґрунті стрийської Погоні.

ДРУЖИНОВІ МИСТЕЦТВА ЛЬВОВА НАКОЛЕСНИКІВ

Дружинові мистецькі змагання відбудуться в неділю 19. ц. м. Старт у год. 8. рано за Янівською рогачкою. Україна виставляє до бігу на 100 км. 1 дружину, яка боронить мистецького мистецтва й до бігу на 50 км. 2 дружини неліцензіонованих.

ФУТБОЛЬНІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.

БРАЗИЛІЯ — ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 2:1 (0:1).

У вівторок відбувся другий матч обох дружин, який закінчився перемогою Бразилії 2:1. Таким чином Чехословаччина відпала від дальших гор. Бразилія гратиме в четвер з Італією.

МЕТЧІ ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІҐИ ПЕРЕЛОЖЕНІ.

На прохання краківської, львівської та варшавської Округи, речинці змагань до Державної Ліги пересунуто з 19. ц. м. на 3. липня ц. р. У згаданих округах ще не закінчені мистецтва А-класи.

—o—

Нові книжки й журнали.

SIMALI — KAFKASYA. Северный Кавказ, орган Народной Партии Горцев Кавказа. N-р 45-46. Январь, февраль 1938. Париж.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 16. 6. год. 8. веч. „Вони королеви Мадагаскару".

Пятниця 17. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Субота 18. 6. год. 4. попол. „Пан Вівільський". Год. 8. веч. „Король волоцюг".

Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Король волоцюг". Год. 8. „Король волоцюг".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 16. 6. виставн нема.

Пятниця 17. 6. год. 8. веч. „Іван".

Субота 18. 6. год. 8. веч. „Іван".

Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Іван". Год. 8. веч. „Іван".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЗОГОРОДЧАНИ:

16. 6. Лісова пісня.

17. 6. Пригода в Черчі.

18. 6. Процес Мері Деген.

19. 6. Невольник.

З Богородчан їде театр до Надвірної.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯБЛОНІВ:

16. 6. Чесна Сусанна.

17. 6. Мазепа.

18. 6. Ніч під Івана Купала.

19. 6. Гетьман Полуботок.

Театр заїдстить до Косова, Кут, Жаб'я, Ворохти, Микуличина, Ярмича і Делятина.

Український Театр Йосифа Стадника (сезіора).

РАДЕХІВ:

16. 6. Гриць.

17. 6. Сина вайтка.

Потім театр їде до Буська.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".

АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентіну"

БАЛТИК: „Історія одної ночі".

ВАНДА: „Кайзоронок", „Вбивний сигнал".

ГРАЖИНА: „Р-107" взивав помочі" „Король жінок".

ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.

КАСІНО: „Правда перемагає" (Павло Муні).

КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас", колір. додаток „Чарівний плин".

МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стрілен".

МЕТРО: „Її перше кохання", „Моя зіронька" із Шерлі Темпль.

МІРАЖ: „Гайна п-н Брінкс", „Тато жениться".

МУЗА: „Лінія Маженота".

ПАЛЯС: „Орієнт Експресс".

ПАКО: „Отруйний дар".

РАЙ: „Палкі серця".

РІЯЛЬТО: „Двоє в юрбі",

РОКСІ: „Мадам Лево" з Рематою Мілер.

СВІТ: „Пісня засуджених", „Кохана родиночка" з Фліпом і Флопом.

СТИЛЕВЕ: „Сліпий заулок" і ревія.

ТОН: „В 4 очі", „Тайна самітнього дому".

УТІХА: „Королева джунглів" і ревія.

ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська 5).
„Альпи".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Португалія: Мадейра, Лісбона, Фунчаль".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 16. червня 1938.

7.15 Пісня. 7.20 Музика з пл., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Орх. концерт, 9.00 Трансм. Божого Тіла у Сяніг, опісля музика з пл., 12.03 Веселе полудне, пл., анекдоти, комунікати, 13.00 Для дітей: Що-що? Навіщо? 13.20 Музика сальон. орх., форт., спів, 15.00 Для сели: Як ловіцьки молодь витає весну, Актуальна ґутірка, „Ой сіно, сіно зелене", 16.15 Танк. музика з пл., 16.30 „Ци трета" Свяковича, 16.45 Респіґі: „Римські піні" у вик. мілянської симф. орх., пл., 17.10 Програма на завтра, 17.15 Вихісунємо літо для здоровля, 17.30 Ремортаж із життя, 18.00 Концерт солістів: Форт., скрипка, 19.00 Театр Уяви: „Підуфена нарабеля", 19.45 Весна та кохання, розр. концерт, орх., пісеньки, псальофон, у перерві Скеч, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна ґутірка, 21.00 Мельодії з „Ніделадова" і „Дами від Максима", спів, музика, 21.40 Спорт, 22.05 „Гостинниця під Львом", 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка музика з пл. (задає Варшава II).

Пятниця, 17. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Дуга орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрий день найменшим: пісеньки, казочки, мельодії, оповідання, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: На вакаціях (Шлеські Бескиди), 11.40 Дириґент П. Коноля як композитор, гр. пл., 12.03 Полудневі акорди, 14.00 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Недільні співанки та вороги, ґутірка для старших дітей, 15.30 Ґутірка з хорами, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. орх., 16.45 Гігієна відпливу, 17.00 Вікуї вістки з міста та провінції, 17.10 Плити з попереднього, 17.45 Програмова резерва, 17.55 Галлю! Повір! 18.00 Парфуми зі смоли, 18.10 Форт., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Шість пісеньок для дітей у супр. форт., 1915, 20.35 Актуальна ґутірка, 19.25 Розр. концерт, орх., пісеньки, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Львівські перли: Вотуційний конкурс, 21.10 „Небезпечна конкуренція", гумор. водевіль з музикою Офенбаха, 21.50 Спорт, 22.05 Живий концерт бажань: орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, метеор. комунікат, ґутірка в англ. мові, 23.15—23.55 Танк. музика з плит (задає Варшава II.).

Субота, 18. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Шануймо тиждень, вечірня вид., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Шкільні обличчя. Музика з пл., 11.40 Грає Марсель Мойсе, флет, пл., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий лорд", на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Мікрофон серед зірок, репортаж із пл., 16.45 Ті, що остались позаду, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Новини зі світу, радіомагазин і новини з пл., 17.45 „Куги — містечко вірмен", 17.50 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Камер концерт, форт., скрипка, 19.45 „Поронін у Кінові вбогих" Клосровича, 19.00 Спів, ресітяль Я. Гунертової в супр. форт., 19.20 Мельодії Валенщини, жар. хор, капеля, 19.50, 20.55 Актуальна ґутірка, 20.00 Уладжуємо для вас концерт, зед. для дітей, Поляки в Німеччині, 20.45 Веч. денник, 21.00 Ґутірка зі слухачами, 21.15 Концерт дуетів орх., 21.40 Легкоатлет. матч Польща-Франція, 22.10 Година несподіванок, 23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Танк. музика з плит (задає Варшава II.).

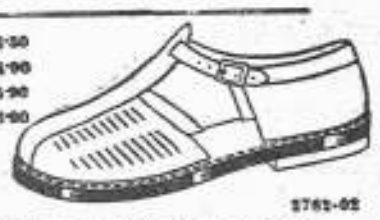
ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 16. червня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Оповідання, 16.50 Форт., 18.00 Розр. музика, БЕЛҐОРОД 18.30 Нар. пісні, 21.30 Скрипка, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 17.15 Сольо на флеті, 18.50 19.05 Нар. пісні у супр. цит. орх., 21.15 Дивер. 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 15.30 Форт. тріо д-моль Шуманна, 17.00 Оповідання, 18.00 Муз. кабарет, 19.10 Пісні, 20.00 21.00 Тенор. форт., КОШІЦЕ 7.50 Преса, 14.05 18.25 Вістки, 17.10 Передача в Ересанні: Концерт хору читальні „Просвіти", 18.00 Століття самоуправи Ужгороду, 18.10 Пісенний концерт Ст. Кафчака в супр. форт., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, МІНХЕН 20.00 21.00 „Циганське кохання" оп. Легара, ПРАҐА 17.50 Розр. музика, 18.30 Орх. концерт, 21.15 Цвєтова музика 17. і 18. ст., РАДІО ПАРІ 18.05 Театр Уяви, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера, ПАРІ ПТТ 20.30 21.00 22.00 „Рамуато" лір. драма Ліберо, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Казанір Срібної Руки" оп. Р. Штраусса, СОФІЯ 18.30 Концерт військ. орк., 19.00 Шевченківський вечір, 20.15 Сольоспів, форт.

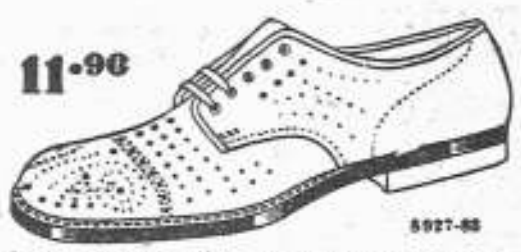
На вакації!

РІВІЄРА — новий рід сандалів.

ҐДИНКИ полотняні. Цей сам взір зі шкіри 8·90

Сандали мужеські — взуття Пана на літо. Вигідні, легкі, продувні. Шкіряна підошва.

Bata

КРАМНИЦІ У ВСІХ МІСТАХ ПОЛЬЩІ.

Пятниця, 17. червня 1938.

БЕРЛІН 17.30 Румунська музика, 17.45 Зач. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Спів, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Цит. музика, 18.30, 19.0, 20.00 „Лілі" оп. Герве, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Твори Паганіні на віол. і форт., 18.00 Молодь грає і співає, 19.10 Розр. музика, 20.00 Військ. орк., ДРОЙТВІЧ 18.30 19.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, I. і II. дія, 19.50, 20.00 Шубертові твори на 4 руки, 21.50, 22.00, 23.00 „Нірнберські співці" (III. дія), КОШИЦІ 7.50 Преса, 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Фейлетон, концерт хору, МІЛЯНО 17.15 Сюрпиза, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 „А те волію торнар" оп. Рапцата, ПРАГА 12.45 Орк., 17.15 Камер. муз. 16. 18. століття, 18.20 Легка музика, 19.35, 20.00 Орк., солісти, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Лєрова Соєй" драма Бреліера, РИМ 17.15 Солісти, 21.00 Іт.-нім. концерт.

Субота, 18. червня 1938

БЕРЛІН 15.30 Концерт молоді, 18.00 Розр. музика, 20.00 Військ. марші, 21.00 Хатиця вальсів, 22.30 Легка й танк. муз., БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.00 Народні пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Орх., 18.45 19.00 Хор, 20.00, 21.00 Концерт із нагоди уродин рег. Гортія, 21.30, 22.00 Цит. муз., ВІДЕНЬ 12.00 Симф. орк., 13.15 Розр. концерт, 15.30 Для дітей, 18.00 Вок. авд., 20.00, 21.00 Альпейський вечір, 22.30 Розр. концерт, ГІЛЬВЕРЗУМ 19.40, 20.00, 21.00, 22.00 „ЗІҐФРИД" оп. Вагнера, II. III. дія, КОШИЦІ 7.50 Преса, 18.45 Вістки, 14.05 Передача з Тичева: Наші школи у кв. році, Концерт хору тичівської округи, МІЛЯНО 19.30, Легка музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, ПРАГА 11.05 Орх., 18.20 Легка музика, 21.15 Серенади 17. і 18. століття, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 Театр Уяви, 20.05 Симф. музика, РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.30 Танк. музика, СОФІЯ 18.30 Популярна музика, 19.30 Скрипка.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

Львів, 15 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·42, 90·95, **Доляри американські** 5·29·50, 5·27·00 **Доляри канад.** 5·23·50—5·21·00. **Фунтарії** гол. 295·14—293·40, **Франки фр.** 14·89—14·39, **Франки швайцарські** 122·00—121·00 **Фунти англ.** 26·45—26·29, **Гульдени данц.** 100·25—99·75, **Корони ч.** 12·50—10·00 **Корони.** 118·10—117·25 **Кор. норв.** 132·68—131·80, **Корони шв.** 136·30—135·40. **Ліри** італ. 22·90—22·00, **Марки фінлян.** 11·68, —11·25, **Марки нім.** 85·00 — 82·00, **Тель Авів** 26·20—25·95, **Марки нім. срібні** 107·00 — 1..1·00

Акції.

Банк Польський 120·00 **Цукор.** 34·00, **Вугіль** 28·00, 25·50, **Ліяльон** 73·75. **Мокєїв** 12·50, **Островець** 58·00, **Старахокичі,** 35·50, 34·75, **Габербуш** 47·75.

Папери.

4 і пів проц. цінтр. 65·00, 64·88, 3 із. 1 ем. 79·50, серія ценот. 3 пов. із., 2 ем 80·75 серія 90·25 3. конверс. 70·25 прем. дол. 42·13 4 консол. 67·00

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 15. червня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·15 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 2·21 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко 16—17 сот.
яйця копа 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова, молоко сильна яйця вдержана.

Оповістка.

У Філії Державної Гімназії з українською мовою навчання у Львові відбудуться вступні іспити до I. кл. в днях 22. і 23. ц. м. до II, III і IV-ої кл. в днях від 22. до 25. ц. м. і до ліцею: клясичного та природничого виділу в днях 24. і 25. ц. м. Всі іспити починаються в год. 8-ій. Іспитова такса 10 зол. Гімназія має інтернат при Театинській вулиці 10. 1208 2-2

У Головній гімназії з українською мовою навчання (вул. Сапіги) вступні іспити починаються 22. червня в год. 7.30 письменною частиною. Вступні іспити до кляс II—IV 23. червня в год. 7.30. Вступні іспити до ліцею 23. червня в год. 7.30. Перед іспитом треба виплатити іспитову таксу і доручити бракуючі залучники. 1324 1-2

Дирекція прив. гімназії Р. Ш. в Чортнові подає до відома, що вступні іспити до I. кл. відбудуться 22. і 23. червня, до II., III. і IV. кл. та до I. і II. кл. ліцею 24. і 25. червня 1938 р. Початок іспитів в год. 8-ій рано. 1221

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші тканини на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та сукні конки. — Кангарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попелїни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Жіноча фахова школа кооп. „Труд" у Львові, Ринок ч. 39. Приймає вписи учениць щоденно від 9—1 і 4—6. В програму тритятного навчання на правецькім відділі входять: Предмети фахові: шиття і крій суконь і білля, моделювання, ручні роботи і народні вишивки, фахові рисунки, книговодство і кореспонденція, кооперація, товарознавство, домашнє господарство. Предмети загальноосвітні: релігія, українська і польська мова, історія, географія, рахунки, хемія, наука про громадянство, гігієна, руханка, спів. Від кандидаток вимагають 5—6 кляс вселюдної школи та повінчення 13—18 літ життя. Школа має всі права приходних пікіл. Учениці користають із залізничих і трамвайових знижок. Повінчення науки в школі дає основне фахове знання та право на самостійну заробкову працю. Учениці можуть мати приміщення в бурсі. Наука в школі і на курсах розпочинається з першим днем вересня.

Приймаємо також здголошення на однорічний курс домашнього господарства і кравецтва, що дає практичне знання з куховарства і кравецтва та поширює освіту вселюдної школи наукою історії, географії і літератури України, кооперації, гігієни і т. п. Тримісячні курси: кроєю і шиття і суконь, кроєю і шиття білля, Модництва, домашнього господарства, трикотарства. 1322 1-2

МЕШКАННЯ перед уживанням треба очистити від блощиць свічкою С-1 АВ. Діє стовідсотково всюди. 1297 2-10

ЦЕНТРАЛЬНІ ТА ЗБІРНІ АНТЕНИ системи „ГЛЬОБРАДІО Варшава" виконує фахово електротехнічна спілка „ЕКОМП" Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639 1-2

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1314 1-2

ХТО з Всечесніших о. Парохів (Скільщина, Гудульщина) приймє на третинний побут. Умовини до Адміністрації „Діла" під „Урядництва". 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Олександер Лаврівський

переправадився з днем 1. червня ц. р.

на вул. Льва Сапіги 2, партер

Тел. 244-56.

Приймає в жіночих недугах і пол[illegible] — **Лікування коротко хвилевим апаратом.**

ОГОЛОШЕННЯ.

Найдешевші меблі

в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

САМОХОДИ „CITROEN"

МОТОЦИКЛІ: „Baker", „Coventry", польські „Mors", більші мотоцикли „Victoria", частини запасові, окуляри, тощо поручає

Бюро техн.-торговельне „MOTOR"

Львів, Пекарська 13. — Тел. 209-88.

КІР

Львів, Усійського 6

Тел. 280-88.

Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255

ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.

Філія КОПЕРНИКА 15 а.

ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

КУПНО - ПРОДАЖ

НАЙДЕШЕВШЕ жіночі і мужеські парасолі тільки в НОВІТНІЙ ВИРІБНІ ПАРАСОЛІВ „ЛІОН", Шайнохи 2. 1300 2-3

ДО ПРОДАЖІ РЕАЛЬНІСТЬ в Рваку. Відомість адвокат Д-р Зільбер, Коспюшка 6. Посередники виключені. 1328 1-1

ПРОДАМ каменицю, 17 убіканій коло Личаківського парку, готівка 17.000, довгоречинцева 25.000. Зголошення до Адміністрації під „Виїзд". 1317 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КУХАРЯ (КИ) ДО ПАНСІОНУ у Ворохті на липень і серпень приймемо. Зголошення з домаганнями і рекомендаціями до 20. червня на адресу: „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" — Львів, вул. Якуба Стшемк 11, I. 1318 1-3

ФІЛІЯ „ПРОСВІТИ" в Тернополі розписує **конкурс** на освітнього інспруктора. Вимоги: вік найвище 35 літ життя і вища освіта. Зголошення до 31. липня 1938 р. посилати на адресу Із. Брикович, голова Філії Тернопіль, вул. Міцкевича 9. Видія Філії. 1319 1-2

ШУКАЮ від зараз на виїзд служанці, що вміє дуже добре варити. Потрібні рекомендації. Зголошення до „Діла" під „Добре варивО". 1327 1-2

МЕШКАННЯ

ВИНАЙМУ кімнату умебльовану з харчем або без. Зголошення до „Діла" під „Околиця Стрийського парку". 1326 1-3

ПАНСІОНИ

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою" під управою Т. Дмитерикової, над Прутом, парк, грище, сонячна плажа, поручає гарні кімнати з добірним харчем. Ціни приступні. 1316 1-6

РІЖНІ

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Кругами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 6. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 c-15

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 5-12

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10

Ч. 130 (14.961). Львів, пятниця 17. червня 1938. Ціна поєдинчого числа 15 сот. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 000
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Франко-турецьке порозуміння.

Як подає турецька преса, переговори між турецьким амбасадором у Парижі і французьким міністром закордонних справ довели до основного порозуміння. Воно торкається санджаку Александрети і двох майбутніх договорів: турецько-французького пакту приязни і франко-турецько-сирійського договору.

Рівночасно йдуть переговори між представниками генеральних штабів обох держав, та вони не дали ще ніяких вислідів; Франція пропонує Туреччині один гарнізон, Туреччина домагається більше.

Гроші задержиш, здоровля відзискаєш і найкраще переведеш літні ферії в **Гребенові** у пансіоні

„ЗЕЛЕМІН"

Найкраща кухня і найдешевші ціни.

Жахлива повінь у Китаю.

Домеї подає: Жовта Ріка залила 2.400 кв. кільометрів, з двома тисячами сіл; 300.000 людей залишилось без даху над головою. Столиця провінції Гонан, Кайфен, становить острів; інше мури та брами, скріплені мішками з піском хоронять місто перед загибілю. Перша хвиля повені широка на 5 км., висока на кількадесять метрів; вона змиває цілі місцевости.

ЖОВТА РІКА ЗМІНИТЬ РУСЛО?

Повінь на Жовтій Ріці така велика, що ріка може змінити русло і вернутися до давнього, яким плила до 1852. р., впадаючи просто до Жовтого Моря, а не — як тепер — до заливу Чілі. Від VI. століття перед Христом Жовта Ріка вже 10 разів змінювала русло. Зміна русла тої велитенської ріки грозить катастрофою просторові, на якому живе до 20,000.000 людей.

ЦІЛА ЯПОНСЬКА АРМІЯ У БОРОТЬБІ З ПОВІНЮ.

Японська армія припинила офензиву у північному Гонані та взялась до боротьби з катастрофальною повінню; 300.000 китайців співпрацює з японцями. Японські літаки кружляють над затопленими просторами і скидають харчі та ліки тим, що врятувалися.

ХТО ВИНУВАТИЙ?

Японці обвинувачують китайський уряд, що це він наказав зірвати греблі на Жовтій Ріці. З китайських джерел твердять, що японські летунські бомби ушкодили греблі.

З огляду на те, що китайські частини — зокрема артилерійські перешкоджували японцям направляти греблі, виходить, що повінь спричинили таки китайці.

Говорять, що Чанкайшек на те не хотів погодитися і уступив щойно під натиском комуністів.

ВПЛИВ НА ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ.

Північна японська армія на довший час унеруховлена. Китайське командування мабуть це використає і зосередить усі сили у південному Китаю, щоби спинити японську офензиву.

Вибори в совітській Грузії та Вірменії.

12. ц. м. відбулись вибори до рад у совітських республиках Грузії (з автономними республиками Абхазією та Аджарією) і у Вірменії. Як твердить совітська преса, у Вірменії взяло участь 99.6% виборців, у Аджарії й Абхазії — по 99.5%, в Грузії — 99.2%. На першому місці на виборчих листах був усюди Сталін; вибрано чимало безпартійних (АТЕ).

Петровський арештований.

ВИСОКІ ДЕРЖАВНІ ДОСТОЙНИКИ БРАЛИ УЧАСТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ НЕЗАЛЕЖНИЦЬКІЙ ЗМОВІ.

Поголоски про арештування президента УССР Петровського потвердилися. Рівночасно арештовано його сина, команданта 1. московської дивізії стрільців; на його місце прийшов Морозов.

Це арештування викликало тим більше вражіння, що Петровський недавно дістав ордер Леніна.

Отвираючи 14. конгрес КП(б)У, Хрущов заявив, що **в останніх днях викрито в Києві нову контрреволюційну змову, що намагалась повалити сталінівський режим та проголосити незалежність України; в ньому брали участь високі державні достойники. (АТЕ).**

НАЗВИСЬКО ПЕТРОВСЬКОГО ЗНИКНЕ З МАПИ.

Міська рада Дніпропетровська звернулась до Москви з домаганням змінити назву міста „Дніпропетровськ".

Як відомо, Дніпропетровськ давніше авався Катеринослав, за української влади перезвали були його на Січеслав, большевики на — Дніпропетровськ.

І ШЕФ ГПУ СОВ. УКРАЇНИ У ВЯЗНИЦІ.

Як говорять у Москві, на приказ Єжова арештовано у Києві шефа ГПУ УССР Леплевського.

Велитеньські закупи харчів з острахи перед війною.

Юнайтед Прес повідомляє, що англійський уряд переводить великі закупи харчів при допомозі зручних посередників. І так англійський уряд закупив дуже багато пшениці, цукру та оливи на випадок війни.

Важна нарада з амбасадорами в Парижі.

Мін. Бонне приняв минулої середи на довшій авдієнції амбасадора Англії і Німеччини. Темою нарад було положення в Европі, зокрема в Чехословаччині.

Присилайте передплату.

СУПЕРЕЧНОСТИ І НЕСПОДІВАНКИ.

Львів, 16. червня 1938.

Польська внутрішня політика мабуть ніколи не була така повна суперечностей та всяких несподіванок, як в останньому часі і тепер. Для ілюстрації цього досить нагадати прецікаву історію чи ще навіть трохи передісторії Озону. Дооре памятаємо — хоч минуло вже від того часу більше як півтора року — як заповідали, що полк. Коц підготовляє якусь політичну декларацію, що має стати підставою нової політичної організації у Польщі, організації, яка охопить цілість внутрішньо-політичного життя польської держави і може не далеко будемо від правди, коли скажемо, що мабуть ніодна авдиція польського радія не притягнула до слухавок та голосників тілько слухачів, що навмисно окружене спеціяльною атмосферою урочистости проголошення відомої декларації з 21-го лютого 1937-го року, яку відчитав полк. Коц і яка стала угольним каменем „Обозу Зєдноченя Народового". Хоч стрінулася вона з ворожим відношенням деяких польських політичних груп та з розчаруванням деяких кол, то назагал беручи вона розбудила деякі надії, що всеж повстав центр, в якому остаточно зустрінуться змагання бодай більшости польських політичних груп до національної консолідації, коли вже й не говорити про мрії, що Озон упорядкує ціле внутрішньо-польське життя і наладнає усі справи внутрішньо-державної політики. Знаємо, чим всі ті мрії й надії скінчилися: Озон клигав, став засобом метушливости й консолідаційних спроб серед опозиції, зате розпорошував колишній табор ББ. Врешті — через вибрики деяких ОНР-івських кол що ввійшли до ОЗН — відійшов їх покровитель полк. Коц і Озон замість стати консолідаційним чинником, став класичним зразком того, як важко нині знайти однозгідність в якійнебудь більшій польській політичній групі чи організації.

Всеж здавалося, що рішальні чинники, які поручили громадянству Озон, не закинули своєї думки, щоб ця організація таки стала внутрішньо-консолідаційним центром. Свідчила про це несподівана, але тим голосніша номінація нового II шефа, ген. Скварчинського, який мав ОЗН регенерувати, внутрі сцементувати (легіонові кола та ПОВ) і надхнути новим духом. І раптом... катовицька промова мін. Квятковського, людини дуже близької варшавського Замку, яка виразно казала про потребу міжпартійного порозуміння (отже не монопартійної системи) та про можливість зміни виборчої ординації. І знову надії, цим разом звязані з особою мін. Квятковського. І знову чутки і здогади, що висували мін. Квятковського на чоло нового уряду, що — словом — робили з нього польського мужа Провидіння. Все те розвіялося, як дим, від розмови мін. Квятковського з головним редактором озонівської „Газети Польскої", полк. Медзінським, який так накрутив катовицьку промову, що не залишився ані слід з її політичного змісту.

Номінація головної ради Озону у склад. 80 осіб мала бути одним з тих кроків, що повинні би узагальнити цю організацію, зробити

її всенаціональною, тобто скупчити в ній усі польські державно-творчі сили, які поза межами „партійництва" мали б на оці тільки загально-державний інтерес. Така численна верхівка Озону мала його не тільки шумно назверх репрезентувати, але й практично усуцільнити. Тимчасом несподіванка: саме ця головна рада стала першою причиною частинного, але дуже прикрого розламу. Відома історія „Звйонзку Młodej Polski" і цілого ряду послів з т. зв. групи „Ютра Праци", які вийшли з ОЗН.

Треба признати, що група „Ютра Праци" зуміла звернути на себе увагу і заворушити до деякої міри польську прилюдну опінію просто тому, що в тій атмосфері загального вижидання чогось, що має прийти, що має статися і змінити відносини, з яких люди невдоволені, кожне голосніше „ні" викликує настороження. А група „Ютра Праци" не тільки крикнула на цілу Польщу „ні", тобто заявила відмову від співпраці з Озоном, але і в енунціяціях своїх представників заповіла політику на власну руку, яку зясує на надзвичайній сесії сойму.

Ця надзвичайна сесія сойму знову була тим моментом, якого вижидали з зацікавленням і політичні групи і загал польського громадянства. Нарешті вона прийшла, ця сесія, і принесла чергову несподіванку. Цим разом зробив її уряд, бо на порядок нарад у цій сесії допустив тільки урядові законопроєкти, поминувши всі справи, що були предметом посольської ініціятиви, як ось буджетове право, законопроєкт про неподільність ґрунтів, протимасонський закон, ритуальний заріз, віддоження хліборобства. Цей крок уряду — як зачувати — викликав досить широке невдоволення в парляментарних колах, які прийняли це як доказ легковаження обох палат та як обмеження законодатних функцій парляменту.

Деякі органи польської преси пояснюють той крок уряду тим, що уряд ставиться негативно до згаданих посольських внесків. А тому, що здає собі справу з того, що більшість в обох палатах займає до тих питань суперечне становище, волів тих проєктів взагалі не допустити під наради. Це своєрідне недовіря до сойму виявило черговий парадокс польської внутрішньої ситуації. Теперішній сойм, вибраний на підставі спеціяльно спрепарованої виборчої ординації, мав стати непохитною підпорою теперішнього режіму та кожночасного його уряду. Керівні чинники рахували на те, що сойм та уряд творитимуть одну зіграну цілість, яка легкою рукою переможе всіх противників режіму. Та ні! Не помогло навіть створення парляментарного клюбу Озону: навпаки, ОЗН почав маркувати свою „незалежність". Сойм не став ані проурядовим, ані опозиційним: він став „ніяким", став соймом без обличчя — як писав недавно один чільний польський журналіст. Цілий той сойм, тобто його діяльність — це збір самих суперечностей і несподіванок. Пригадуємо ще останню звичайну, буджетову сесію: гострі критичні виступи проти деяких міністрів. Але на цих словних виступах скінчилося. Ніхто не мав відваги поставити внеску недовіря урядові або бодай критикованим міністрам. Не диво, що уряд перестав рахуватися зі соймом, перестав звертати увагу на те, що говорять посли, бо знає, що за тими словами не прийде ніякий льогічний політичний висновок.

В останніх днях запримічуємо цікаве явище. Деякі польські пресові органи почали промовляти соймові до амбіцій, що він, мовляв, повинен зареагувати на це останнє знехтування його урядом, що він повинен показати своє обличчя, що — конкретно — він повинен зажадати нової надзвичайної сесії, на порядок нарад якої прийшлиб промовчані тепер посольські внески. Але самі побудники не вірять у те, що теперішній сойм здібний це зробити.

Обговорюючи теперішню сесію сойму, колишній посол ППС, Адам Цьолкош у своїй статті у „Дзенніку Людовім" висловив побожне бажання, щоб ця сесія сойму була остання. Відома справа, що всі польські опозиційні партії повною силою пари змагають до нових виборів. Коли-ж брати під увагу відношення уряду до теперішнього сойму, то не можна казати і про надто великий сентимент уряду до цього сойму. Але яка гарантія, що той, який прийде, буде кращий? І рішальні чинники мають нині найскладнішу проблему, як вийти з положення. А вийти треба, бо ось-ось надходить 1940-ий рік, а в ньому вибір президента держави. А це не маловажна справа, хто, який парлямент вибере майбутнього керманича польського державного корабля, керманича, якому квітнева конституція надала великанські прерогативи. І міжнародня і внутрішня ситуація вимагає, щоб на президентському становищі станула людина з великим особистим авторитетом, що мала б беззастережну підтримку, бодай дуже великої частини польського громадянства. Велике ризико поручати таку місію такій невідомій величині, як новий сойм, з другого боку добре булоб, щоб ту місію виконав сойм, який був би еманацією якоїсь національної консолідації. Якої, на яких підставах, у яких межах? Оце питання!

Чи цю, таку бажану і необхідну, консолідацію має таки переводити Озон? Керівні чинники Озону стоять на цьому становищі, стверджуючи на кожному кроці, що нема і не може бути національної консолідації поза „обозом зєдиченя народового". На підставі промови, яку виголосив маршал Сьмігли-Ридз на „чаю" з нагоди засідання головної ради Озону, можнаб гадати, що й рішальні чинники є тієї самої думки. А тимчасом прийшла авдієнція людовців Мадейчика та Вуйціка у президента держави, яка викликала широкі коментарі, що, мовляв, іде акція, щоб притягнути до співпраці опозиційні групи. Якщо така акція йде, а вона невиключена, то вона знову стоїть у деякій суперечности з акцією і становищем Озону.

До яких вислідів дійде польська консолідаційна акція, що мала би остаточно санувати внутрішні відносини та створити відповідний ґрунт для вибору нового президента, про це не можна сьогодні нічого певного сказати. Затеж можна ствердити, що теперішній успіх тієї консолідаційної акції — це повне розбиття польської внутрішньої політики, це такий хаос у польських внутрішньо-політичних відносинах, якого ще мабуть не було. Дотеперішні організації розбиваються на дрібні ґрупи; ріжні групи, нераз здавалось би з зовсім противними ідеольогіями кокетують себе взаїмно, а то й лучаться; творяться нові партії; появляється ціла низка нових програм і нових ідеольогій, нові провідники і нові діячі... Беззастережне взаємне поборювання і змагання кожної ґрупи висунутися наперед, охопити ціле життя — оце та мряковина, з якої має вирінути новий польський світ. Чи вирине?!

об.

Нині
Пиво Пільзненське
БРІСТОЛЬ

ПОГОЛОСКИ ПРО ДЕВАЛЮАЦІЮ ЛІРА.

Авас повідомляє за римським кореспондентом „Дейлі Телеграфу", що публична опінія Італії сподіється девалюації ліра.

—o—

ЩЕ ОДИН ФРАНЦУСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ЗАТОНУВ У ВАЛЄНСІЙСЬКІЙ ПРИСТАНІ.

В середу рано еспанські нац. літаки збомбардували у валенсійській пристані пароплав „Ле Голюа", який затонув.

Ведім далі дискусію!

РЕФЛЄКСІЇ З ПРИВОДУ СТАТТІ РАДН. М. ТРЕТЯКА У ЦИКЛІ СТАТЕЙ „МИР ЧИ ВІЙНА З МОСКВОФІЛАМИ".

(Дискусійна стаття).

Великий російський письменник подає в одній драмі прегарну алєгорію. Ось на засвічений в темну ніч смолоскип летять нетлі; летять міліонами великі і малі, з великим завзяттям, щоби погасити його. Попадають у вогонь і спалюються. Цей смолоскип — це велика ідея, вогонь — це животворна сила ідеї, а нетлі, це чорні духи, що намагаються цю велику ідею погасити, її світло притьмарити — й у висліді спалюються у вогні тієї ідеї. Її жар для них убивчий.

Таким смолоскипом у нашій безпросвітній сучасності є ідея всенароднього замирення для оборони просто біольогічних умовин життя нашого етнічно - національного моноліту. Не дивниця, що летять на нього в цю темну ніч нашого народнього життя масово нетлі. Рація цієї ідеї така велика й очевидна, що явно булоб небезпечно її атакувати,— але підступно, підпольно, окружними шляхами, ріжними „підходами" посипались на неї удари. Насамперед від т. зв. старороського табору, що зрештою з огляду на його „релігійне призначення" подекуди зрозуміле, та на жаль не тільки звідтіль, але також від деяких українських кол. Тут уже сама тактика має свою вимову.

Коли з українського боку підхід до справи був чисто академічний, проблєма „мир чи війна" була поставлена в площині чисто теоретичній, дискусійній, без конкретних плянів і політичних пропозицій, коли була кинена навіть думка, що без ідеольогічного зближення політичне порозуміння не матиме тонвкости (дарма, що це справа теж дискусійна, хоч недискусійна є правда, що перевести таке ідеольогічне зближення сьогодні річ цілком неможлива), то „старорусини" якось нервово заметушилися і поквапилися виступити з конкретними не так пропозиціями, як домаганнями. Не беремо тут під увагу безприкладних щодо форми і змісту вискоків одного москвофільського політичного апліканта, котрого „Свобода" іменувала з незрозумілих для нас мотивів дійсним провідником цілого т. зв. старороського табору та котрого сьогодні вже самі москвофіли перестають брати поважно. Посміх, з яким він вихопився на прилюдну трибуну і провокаційний тенор його „маніфесту" кожному читачеві насував думку, що це проречистий доказ тих укритих тенденцій, яким залежить, щоб справу злагоди внутрішніх відносин у нашому народі вже в зародку вбити.

Зате годі перейти мовчанкою над іншими пропозиціями, які мають поважніший характер. Маємо на увазі статтю п. М. Третяка у „Ділі".

Хочу говорити щиро, не загортаючи нічого у бавовну і тому без обиняків скажу, що маю враження, що проєкти, подані п. радником Третяком ,хоч дуже милозвучні і гарно сформуловані, непристосовані до нашої актуальної дійсности. Зараз на вступі мусимо зробити помічення, що переважна частина виводів шановного автора обертається в суто ідеольогічній а не практично - політичній царині. Тут належить безліч рекримінацій, піднесених проти українства на підставі інтерпретації нашого минулого в дусі „старороської" ідеольогії, дарма, що автор ставить від себе домагання, щоби понехати взаємне обвинувачення себе. Це доказ, як важко без ідеольогічного приготування говорити про справи актуальної політики, коли навіть така Англія, що інстинктовно боїться встрявати куднебудь на довший час, визнає вже необхідність причалити до союзу, здвигненого на ідеольогічній платформі.

Конкретний проєкт п. Третяка той, щоб для спірних між українцями і старорусинами справ створити мировий суд. Але кожний вичуває, що це важка і складна справа. Таких судів в загально - народніх справах не має ніодин нарід на світі. Годі уявити собі, як виглядав би такий суд напр. у німців, що вирішував би спори між націстами і соціяльдемократами, або між німцями з ІІІ. Райху та Австрії, або у поляків, що мирив би санацію з ендеками і конґресівців з познаняками. Нема теж такого суду між українцями, що вирішував би їхні міжпартійні спори, бо нема такої екзекутиви, котра приневолювала би усіх членів нації без огляду на їх партійну приналежність піддатися такому судові. П. Третяк, котрий привик до громадянського життя в монопартії, де діє партійний суд, що ферує безапеляційні присуди, мабуть не освідомив собі неможливости перещіпити таку формулу громадянського життя в середовище, зріжничковане партійно та організаційно.

Друге домагання п. Третяка — це герметично замкнути „сферу впливів" „старорусинів" і українців. У практиці воно вийшлоб на те, що залишилось би дальше панування клянів у ріжних москвофільських установах. Мета цього для „старорусинів" — забезпечити їм спокійне посідання на базі „статус кво".

Ми противники всяких клянів, де вони не повставалиб, байдуже, в „старороському" чи українському середовищі.

Для ідеї всенароднього замирення клями це найбільша перепона. Провідники клянів, до такого замирення не допустять, бо воно

воклало би край їх невідповідальній господарці. Це може довершитися тільки у дуже широкому всенаціональному масштабі на демократичних засадах. Практиці замкнених в собі клянів і заскорузалого гетта ми протиставимо засаду свобідної гри життєздатних сил і необмеженої пенетрації більше вартісних і тугих, морально і фахово працівників без огляду на їх приналежність до цього чи іншого табору. Цього вимагає закон життя, з котрим кожний мусить рахуватися. Розуміємо, що цей проект — це оклик туги за спокоєм, що лунає з тамтого середовища, але на це нема іншої ради, тільки конструктивною працею закріплювати за собою стан посідання і творчим хистом доказувати свою життєздатність.

У звязку з тим стоїть дальше домагання „старорусинів", повторене також п. Третяком, щоб понехати всяку критику діяльности однаково установ, як і поодиноких діячів противного табору. Признаємо і бажаємо собі, щоби критика була завжди річева, пристойна та шанувала людську гідність противника. Без компліментів, цілком обективно можна вказати, що напр. „Діло" завжди придержувалося цієї засади, навіть тоді, коли було спровоковане інсинуаціями противника. Але з права й обовязку критично аналізувати діяльність з цього чи іншого табору зрезигнувати ніхто не може. І нема способу заборонити котрійнебудь українській партійній газеті критикувати очевидне шкідництво лише тому, що воно вирине в „сфері впливів" „старорусинів", тим більше, що українська преса не вирікається права гострої критики супроти своїх власних установ! Те саме торкається також критики вже історичного минулого. Це вже знову ідеольогічна тематика. Та коли на такі теми ведуть з собою гарячі, а навіть пристрасні спори українські політичні угрупування, то не може бути мови про те, щоб діяльність „старорусинів" у минулому мала залишитися якимось недоторканим „табу".

Та ось тут насуваються мимохіть деякі політичні помічення і висновки з ходу дотогочасної дискусії, що можуть дати вказівки, чого у майбутньому не треба би робити.

І так, однаково при розгляді історичних як і суто актуальних подій та явищ треба безумовно оминати взаємні зайві обвинувачення. Тобто завжди і всюди треба в засаді признати добру волю діючих осіб, за виїмком, коли злу волю можна поза всяким сумнівом виказати і доказати. Треба виявити поміркованість та передовсім річевість. Ми повинні завжди мати в памяті свіжий історичний приклад, що славний версайський договір сам себе перечеркнув аподиктичним ствердженням вини за викликання війни.

Друге, ні одна сторона не має права ані не повинна трактувати свого контрагента як переможеного і розторощеного, хоч би на її думку так було, бо це недоцільно і до замирення не веде, особливо, коли дійсність цього не потверджує.

З цього виникає дальше, що не вільно противній стороні накидати домагання, кого вона має висунути як свого речника до евент. переговорів. Очевидно, що сам факт поставлення таких чи інших речників має першорядне значіння і може або допомогти акції замирення або допровадити до негайного припинення її. Чейже ясна річ, що речником замирення не може бути людина, яка демонстраційно на національно ворожому терені домагається двох національних рубрик для членів одного народу та яка відома зі свого зачіпливо-провокаційного тону.

Хтож із ким мав би переговорювати? Це лекше вирішити „старорусинам", котрі політично і суспільно ще незріжничковані, живуть немов у патріярхальних часах життям монопартії, ніж зріжничкованій вже під кожним оглядом українській національній громаді, котра складається сьогодні з численних політичних партій, груп і течій. З українського боку повинні входити в гру взагалі не політичні партії, а діячі доброї волі, з поважним громадянським стажем і впливом в українському громадянстві. **В першій мірі велику і почесну роль має тут перед собою преса і письменство, ті великі потенціяли, що в житті націй вже нераз довершили великих діл, приготовлюючи почву для політичних діячів.**

І тому добре діється, що „Діло" веде цю дискусію та що само воно і за його почином інші часописи актуалізують питання війни чи замирення між двома відломами одної нації. Не припиняти цієї дискусії, а сприяти їй — ось вимога українського націоналістичного інтересу.

Скіз.

Цілий край грає і виграє

- Там, де в кожній льотерії виплачують мільони золотих
- Там, де тисячі родин добули щастя і добробут
- Там, де від літ паде постійно багато великих виґр
- Там, де справджується право постійної черги щастя

саме в НЕЗМІННО ЩАСЛИВІЙ КОЛЕКТУРІ

„НАДІЯ"

ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 11.

Тягнення І. кляси вже 22. ц. м.

Большевики відновлюють православія у прикорд. смузі.

З прикордонної смуги Волині надходять дуже сенсаційні відомости, а саме: Комуністи зацікавились акцією навертання православних українців і вживають заходів, щоб використати її для своїх цілей. Селяни деяких сіл кажуть, що буцімто вже бачили по той бік кордону, біля деяких зачинених церков, свящепників і юрби народу, навіть процесії. Цим, як кажуть, комуністи хочуть показати, що православні українці по їхньому боці користуються повною релігійною свободою.

Так чи інакше, а ця, на вигляд неправдоподібна вістка швидко передається з уст до уст.

Коли большевики справді відновляють на кордоні церковне життя, то це з їхньої сторони незбиякий трік.

Ще про Крим і Берестейський мир.

У числі 109. „Діла" п. І. Кревецький помістив листа у відповідь на мою статтю „Крим і Берестейський мир" („Діло" ч. 108).

Лиш з того листа я вперше довідався, що в 1919 році п. М. Любинський мав у Камянці щось говорити про кримське питання у берестейських переговорах та що той його виступ був переказаний п. І. Кревецьким у „Громадському Вістнику" з 1923 р. ч. 33.

Цю статтю прочитав я тільки тепер і жалію, що в той час вона, рівнож як і сам камянецький епізод, пройшли непомітно, не викликали належного відгомону і тим не причинилися ще тоді до всестороннього вияснення цього моменту і звязаного з ним балямуцтва.

Отже згідно з „Гр. Вістником" виходить, що восени 1919 р. після вступного порозуміння У. Н. Р. з Польщею приїхали до Камянця два польські журналісти та на пресовій нараді з українськими журналістами доказували тим останнім, що за польську поміч Українській Державі варта заплатити, навіть „ціною резигнації з деяких українських окраїнних земель".

Присутній на нараді М. Любинський хотів в імя „національної справедливости" переконати поляків не посягати на споконвічні українські землі і як приклад на те, що Україна не виявляє ніяких тенденцій підпорядковувати собі „чужі землі", мав сказати („меньше-більше") таке:

> „...коли переговори (в Бересті Лит.) добігали вже до кінця і все найважніше було вже полагоджене, один з німецьких делегатів запитав нечайно, звертаючись до української делегації: „А в яких границях ви уявляєте собі Українську Державу? Яку територію маємо звільнити вам від російських большевиків?"
>
> І не ждучи на нашу відповідь, виложив на стіл карту Східньої Европи, на якій були зазначені вже границі майбутньої Української Держави".
>
> Глянувши на цю карту, я побачив, що до Української Держави включено і Крим.
>
> І побачивши це, я негайно від імени української мирової делегації спротивився цьому, заявляючи:
>
> „Крим — не українська етнографічна територія. Тому Україна, шануючи права інших народів, не посягає на Крим і не бажає прилучати його до себе".

Отже, з уваги на вище згадане, я знову заявляю, що вся ця описана сцена є **апокрифічна і не відповідає дійсности.**

1) „Коли переговори добігали вже до кінця" то пленарні засідання (крім, очевидно, кінцевого) більше не відбувалися, а праці конференції проходили у комісіях (політична, правнича, економічна тощо). Само собою розуміється, що на цих комісіях представники української делегації не могли робити відповідальних заяв, не порозумівшись з цілою делегацією. А на нарадах делегації справа Криму ніколи не підносилася. Абсолютно виключено, щоби М. Любинський всупереч нашому регуляміновi міг „негайно" ад гок скласти німцям в імені делегації таку декларацію. Але як би навіть теоретично і припустити можливість такої недисциплінованости М. Любинського, то не треба забувати, що М. Любинський належав до політичної комісії і тільки там міг би робити якісь заяви, але до тієї самої комісії належав і я, який ніс відповідальність за її праці. І я рішуче стверджую, що там ніколи справа Криму не підносилась і М. Любинський не складав ніяких заяв у цій справі.

2) Ввесь ланцюг цієї сцени виходить ще і з того, що згідно з камянецькою промовою М. Любинський свою берестейсько-кримську заяву мав ніби то скласти з нагоди розмови на тему евентуальної німецької інтервенції на Україні. Тимчасом загально відомо і я категорично тут це підтверджую ще раз, що з уваги на те, щоби відразу не поставити нашої делегації в незручне підпорядковане становище, ніколи до підписання трактату про евентуальну інтервенцію на Україні з німцями в ніякій формі, ні офіційній ні приватній, не говорилося і в цьому сенсі всі учасники української делегації дістали категоричні інструкції. Німці це відчували і ніколи цього питання передчасно навіть у приватних розмовах не порушували.

3) У ніяких документах, ані спомипах не тільки українських, але і німецьких (ген. Людендорф, ген. Гофман, гр. Черпін і інші) ні одним словом не згадується про Крим, що було абсолютно незрозуміло, колиб дійсно існувала така „відмова". Пізніше, коли саме через Крим виник у Києві конфлікт з німцями, український міністр закордонних справ п. Д. Дорошенко в

дотичній дипльоматичній ноті лише відповідно інтерпретував третій Універсал. Ясно, що якби істнувала вищезгадана апокрифічна берестейська заява, то німці без сумніву на неї покликались би і Д. Дорошенкові треба булоб її також якось „інтерпретувати".

Щоби не ширилось дальше баламуцтво і щоб люди не приписували берестейській конференції того вигаданого вчинку, уважав я за потрібне категорично спростувати цю камянецьку заяву і зі свого боку оповістити, що в ніяких берестейських актах, заявах, протоколах, тощо нема не тільки відмови від Криму, але навіть і згадки про нього.

Щодо самої камянецької промови, то я дозволю собі, наприкінці висловити один з моїх здогадів.

Знаючи вдачу М. Любинського, можу припускати, що десь **після підписання договору** він міг щось з кимнебудь з невідповідальних людей (бо німецькі дипльомати виїхали з Берестя) балакати про Крим та інше (тоді вже і про інтервенцію говорилося), але такі балачки, якщо вони і були, нічого спільного з конференцією не могли мати і не могли нівчому і ніяк ангажувати України.

У Камянці — патріот, але ідеаліст і романтик — М. Любинський, вражений польськими територіяльними вимогами, бажаючи у простосердиому пориві переконати поляків, міг для прикладу наговорити речей, які він сам без надуми вважав тоді лише реторичною фразою.

Сьогодні, на жаль, не можна встановити, чи завинив у тій справі тільки М. Любинський, чи призабув і неточно передав ту справу також і п. І. Кревецький, що оголосив її після 4 років, з памяти і як він сам застерігається — лише „менш-більш" (другий учасник цієї наради п. О. Назарук нічого про цей епізод не згадував).

Якби там не було, щоб закінчити цю полеміку, я уважав моїм, як активного учасника мирових перемов, обовязком рішуче заперечити і спростувати цю камянецьку декларацію та в інтересах історичної правди ствердити, що берестейська конференція не містить в собі нічого, що моглоб обтяжити кримське питання.

Олександер Севрюк

колишній голова Української Мирової Делегації у Бересті.

XVI. Зїзд агрономів.

Дня 15. червня 1938. р. відбувся черговий XVI. Зїзд Агрономів Товариства „Сільський Господар" у Львові. Зїзд отворив голова Товариства **Мирон Луцький** у прияві 75 агрономів, інструкторів (ок) від 45 Філій Товариства „Сільський Господар" та представників співпрацюючих установ Р. С. У. К., „Маслоосоюзу" і „Центроосоюзу". Відкриваючи Зїзд, голова вказав на вагу праці Товариства під сучасний мент. Предсідником Зїзду одноголосно вибрали присутні інж. В. Дмитренка зі Стрия, а секретарями інж. Я. Менцінського й інж. Р. Панькова. З черги виголосили реферати інж. І. Лапчук на загально актуальні справи Товариства та інж. А. Романенко про організацію праці хліборобського вишколу молоді у звязку з переходом з дотеперішньої 4-літньої на 3-літню програму праці. Після тих рефератів відбулася широка дискусія, в якій забирали голос майже всі учасники. У висліді нарад прийняли постанови про упрощення книговодства по Філіях і Кружках, точні звіти, точне плачення вкладок, переведення восені курсів для інструкторів (ок) поширення преси і видавництв Товариства та Філій для загальних справ і справ хліборобського вишколу молоді.

У полудневих годинах учасники Зїзду оглянули українську педагогічну виставу Рідної Школи.

З черги пополудні зреферував інж. І. Лапчук закон про впорядкування зеемльних спільнот, який торкається актуальних справ у сучасний емнт у краю.

При кінці Зїзду прощав учасників від Товариства „Сільський Господар" дирéктор інж. Евген Храпливий, взиваючи всіх учасників скріпити діяльність у краю, передбачену у статуті Товариства, після чого голова подякував учасникам за таку численну участь і розвязав Зїзд.

З польських справ.

КОЛИ БУДЕ ЗМІНА ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ?

Раз-у-раз появляються чутки про те, що перед найближчими виборами до сойму та сенату прийде зміна виборчої ординації. В останньому часі вязали справу зміни виборчої ординації з особою проф. Бартеля, мовляв він працює над новим проектом ординації. У соймових колах є переконання, що покищо нема мови про те, щоб хтонебудь мав внести тепер проект нової виборчої ординації до сойму та що ця справа буде актуальна щойно пізніше.

ПОЛЬСЬКА ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ

Польська преса від довшого часу заповідала, що у Львові має відбутися зїзд демократичних дівчів, якого метою буде створити нову демократичну партію. Заповідали теж, що у тому зїзді візьме участь проф. Бартель, якого й висували на одного з провідників нової партії.

Цей зїзд справді відбувся і взяло в ньому участь понад 50 осіб. Предсідниками зїзду були проф. сен. Міхалович і проф. Чарнецький. Реферати виголосили проф. Міхалович та проф. Гавдельман, які представляли необхідність створити демократичну партію і накреслили її програмові тези. Зїзд створив спеціяльну організаційну комісію, що має виробити програму демократичної партії. Нова партія змагатиме до того, щоб навязати контакт з ППС та „Стронництвом Людовим". Ця тенденція до деякої міри незрозуміла, бо ППС і „Стронництво Людове" належать сьогодні до опозиції, причому нова партія виявляє радше проурядові тенденції.

Цікаве, що не вважаючи на чутки, на зїзді не було проф. Бартеля.

ГРУПА „ЮТРА ПРАЦИ".

З великим шумом виступила недавно з Озону група „Ютра Праци", що мала оформитися також в окремий соймовий клюб і виступити вже на цій надзвичайній соймовій сесії. Але сесія сойму вже почалася, а про групу „Ютро Праци" не чути. Кажуть, що покищо ця група намагається приєднати до себе більше послів. Між іншими пробувала вона зєднати собі ген. Люціяна Желіговського, але він рішуче відмовився від якоїнебудь співпраці з групою „Ютро Праци" і на терені парляменту і в краю.

Чи сонце світить, чи небо плаче...

На селі господар, коли складає плян найпильніших робіт у полі, мешканець міста, коли проектує якусь прогульку, моряк, коли вибирається на море — кожний зі страхом думає про те, яка буде погода, чи дощі та бурі не перешкодять його планам і надії. Він слухає метеорольогічних звідомлень, які надають крізь радіо, питає людей бувалих, з досвідом, врешті сам старається збагнути непевне на підставі власних спостережень. Однак усе це дуже непевне, навіть і барометер, якого стрілка дуже часто має спеціяльний „нахил" до змін, не рушиться з місця, хоч будете стукати і стрясати інструментом.

Цих усіх побоювань і страху не відчуває льотерійний грач. Ні спека, мороз, гарна погода, ні градова буря не мають і не можуть мати найменшого впливу на хід і вислід гри на Клясовій Льотерії. Міліон можна виграти так добре під жаркими промінями сонця, як теж у часі найбільшої зливи. Єдиною передумовою вигри — мати льос.

Решта залежить від припадку і тільки від припадку. Одному пощастить нині, другому завтра або ще пізніше. Іншому пощастило вчора або давніше, однак усе завдяки припадкові. Саме під цим оглядом Клясова Льотерія незаступна, а гра на ній не підлягає ніяким, гідним уваги, обставинам.

Кожний з нас хоче напевне стати обєктом такого припадку... На це єдиний спосіб — засобитися в льос до першої кляси сорокдругої Клясової Льотерії, яка завдяки „пяткам" дає великі виграші на вигру. Тягнення починається 22. червня.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 18 (6) червня 1888.

„ПРИЙШОВ НА СВІТ ЗДОРОВИЙ РЕКРУТ".

У передовій статті, присвяченій новому німецькому цісареві, Вільгельмові II-ому, читаємо:

„Недавний ще наслідник престолу а від пятниці німецький цісар Вільгельм II., син помершого цісаря Фридриха III. і цісаревої Вікторії, народився 27-го січня 1859 р. в Берліні. Розказують, що коли він народився, фельдмаршал Врангель виходячи з княжої палати, так оповістив столичій перед нею юрбі народу народини дитини: „Все добре, діти; прийшов на світ здоровий рекрут, якого лиш можна собі бажати". Слово „рекрут" може і стало характеристичним для теперішнього цісаря, бо з рекрута виробився опісля вояк, а військова натура цісаря Вільгельма є тепер його характеристикою".

ЧОРНА РОБОТА „КІЕВСКОГО СЛОВА".

В довгій статті „Діло" виясняє, як то редактор „Кіевского Слова", професор університету, А. Я. Антонович перехопив з почти листа співробітника „Діла" Гладиловича до Володимира Б. Антоновича і твердив у своїм часописі, що той лист був писаний до нього, а в ньому „Діло" хотіло продатися москалям. Тимчасом Гладилович звертався до визначного українського патріота проф. Володимира Антоновича з проханням, чи багатші наддніпрянські українські патріоти не підтримали морально і матеріяльно „Діла" як всеукраїнського часопису у моменті, коли воно почало виходити щодня. Скориставши з подібних прізвищ на адресі редактор „Кіевского Слова" перехопив листа і хотів „компромітувати" ним „Діло", що мовляв, воно звернулося до нього за „пособіями". Розуміється ціла та затія не вдалася і „Діло" здемаскувало чорну роботу „Кіевского Слова" та його редактора.

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМЯТНИКА О. ФЕДЬКОВИЧА.

„Торжественне посвячення памятника О. Федьковича відбудеться в понеділок дня 25. н. ст. червня в год. 4. пополудні на чернівському кладовищі Горечі. Після того торжества відбудуться вечором в год. 7.30 поминки в домі церновного міщанського братва".

З відчитової салі.

Проф. д-р Чубатий: „Девятьсотпятдесять літ християнства на Україні" — виклад у Т-ві ім. П. Могили.

Прелегент зосередив увагу на християнізації Киева і на самій історично преважній події хрещення Руси. Вже до Володимира не тільки княгиня Ольга, але й інші київські володарі, дружина і визначні громадяни були християнами. Договір Олега з Греками (912 р.), той перший памятник міжнароднього права у Східній Европі, скріпили присягою поруч нехристіян — християни. На Аскольдовій могилі тому поставили церкву, що він був християнином.

Бажаючи зясувати акт хрещення, не вдавався прелегент у політичну вагу Володимирового діла, епохального не тільки для України, але і для Східної Европи, він підкреслював здебільша високі етичні й культурні вартости, які внесло християнство, і з натиском підніс вагу християнства в процесі зединення племен у націю. А згодом у лихоліттях, після втрати державности, теж християнська віра зберегла націю.

На цікавий і мало відомий документ покликався прелегент, розбираючи мотиви, які склонили твердого поганина Володимира приняти Христову віру. Скандинавська сага дуже докладно описує гостину князя Оляфа у Володимира в Киеві. Колись вони, дружили, як молодий ще Володимир виховувався на півночі в Новгороді, як у Швеції збирав військо проти Ярополка. Оляф уже став християнином і до того самого намовляв свого друга. „Володимире, вступи в мої сліди!" — читаємо у скандинавській сазі, що дуже докладно передає всі розмови Володимира з Оляфом. Володимир пішов у його сліди.

Чому з Царгороду приняв він християнство, хоч були звязки з Західною Церквою (кн. Ольги)? Ребелія грецьких воєвод Варди Фока і Варди Скліфа у Малій Азії, потім і в самій Греції, грозили не тільки розривом території, але і зміною династії. На просьбу цісаря Василя кн. Володимир рятував його, а це довело до його подружжя з царівною Анною, але передумовиною було особисте хрещення Володимира. В три роки потім приняв він християнство за державну релігію.

З великою ерудицією широким знанням і глибоким розумінням опрацював д-р Чубатий свій виклад, змістом, формою, укладом і методою — першорядної ваги. Актуальна тема й особа референта повинні були стягнути більшу авдиторію. Варто згадати, що на салі не було ніякого ні з молоді ні з учительства.

Д. Л.

Жіноча сторінка.

Всьому своє місце.

Пощо рікрічно у Зелені Свята прямують непроглядні маси народу на могили борців за волю? Це питання видається більшости аж дивовижним, бо на нього відповість вже і дитина того народу. А однак заходить потреба виразно означити ціли цього народнього паломництва. Це ідуть живі поклонитися тіням тих, які на дорозі до здійснення найвищого ідеалу нації зложили у жертву найвищу ціну, своє життя. Ідуть подякувати їм за їх жертву і наче у джерел животворної криниці народньої сили черпати віру у краще майбутнє нації. Поруч з найстаршими ідуть наймолодші представники всіх верств народньої спільноти.

Починаються поминки Богослужбою-панахидою і в ту хвилину у предивній містерії навязується звязь між духом живих та духом погибших. В цілім культурнім світі найвищим висловом цієї містерії є безоглядна мовчанка. Вона будує нерукотворену святиню для злуки народнього духа.

А пригадаймо щойно минулі поминки. В часі цілої панахиди над могилами борців і навіть в цей мент, коли хор співає „Вічную память" і в імені многотисячної маси народу складає запевнення, що „во вік Їх щирим серцем помяне", коли ще живі члени Армії віддають Їм військову почесть, коли хилять над їх могилами прапори організацій і установ, чи не вразили вас прикрим дісонансом нестримані голосні розмови та навіть сміхи?

З жалем приходиться ствердити, що до пошанування місця і хвилини причинюються в першій мірі жінки, себто ті, яким стало приписують чутливішу вражливість і ті, які покликані для плекання національних культів. В часі панахиди поводяться, начеб не прийшли у паломництві до святих місць народу, а з прогулькою у ліс чи в поле. І так учениця якраз в цей мент обзнайомлює товаришок зі своїми шкільними перипетіями, а старші жінки оповідають про свої родинні, господарські і тоалетні клопоти, і здається вам, що перед вашими очима біжить лента фільми Сорочинського Ярмарку, а неодна з привяних жінок найшла би в тій фільмі для себе почесну ролю.

В круг своїх заінтересувань втягають знайомих мужчин, які назагал поводяться куди поважніше і пристойніше. Також належить оцінювати ентузіязи збірщиків для цілей збірки в часі походів перед і по панахиді, але ніяк не можна погодитися на це, щоби в час панахиди переривали повагу хвилини калатанням пушкою і голосним зазивом до жертв.

Наші походи на могили борців не є лиш маніфестацією перед чужими, а є виявом найвищої пошани і любови для тих, що життям жертвували за здійснення народнього ідеалу і нехай цей вияв буде направду поважний і гідний народу, що розуміє і оцінює Їх жертву. На товариську розвагу маємо багато свят і буднів, а в день і в місці культу могил належить здержатися від розваги, а віддатися всеціло самому культові.

Мк.

НАШІ ТОРБИНКИ.

Давніше носили наші бабці, а навіть ще й мами торбинки, які називались або „помпадурка" або редікюль.

Помпадурка це був мішечок з шовку, коралників, плетива, оксаміту чи іншого матеріялу, а на горі стягнений шнуром. Такі „помпадурки" звичайно оздоблювали ріжними рожечками, роменами чи іншими штучними квітами, або фальбаночками, а на долині ще й пришивали кутасик.

„Редікюль" — була це квадратова чи подовгаста плоска торбинка замкнена на металевий замок з металевим ланцюжком чи шкіряним держачком, який носився через руку. Властиво „редікюль" — що малоб означати в точнім перекладі „смішний" — не є правильною назвою. Ці торбинки називались при свому народженню „ретікуль", що зовсім не означає смішний, але так називались сітки, що притримували в середневіччу волосся красунь. До торбинок ця назва підходила остільки, що жінки звичайно складають туди ріжні дрібниці, які носять переважно з собою.

Може назва „редікюль — смішний" більше відповідалаб тим торбинкам, що їх носять сього року в Парижі ріжні великомодні дами. Уявіть тільки собі наймоднішу цьогорічну паріську торбинку (сподіваймося, що до нас ця безглузда мода не дійде) у формі жаби зі запнутим на „зіпс" ротом, чи песика, якого животик також замикається на такий замок, або мухоморика з червоного сафяну, або велике червоне серце замкнене стрілою, чи парасольку завішену держаком на руку, — чи власне таким торбинкам можна дати іншу назву як „редікюль"? Як так далі піде, то взагалі можна буде сподіватись, що жіноча мода знайде всьому інше призначення як воно мало дотепер. Кошик на папір чи до накупів носитимемо на голові, а капелюх буде торбинкою — взагалі скільки то всяких можливостей і несподіванок нас може чекати від такої химери.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Балачки про моду.

ОДЯГ НАШИХ МАЛЕНЬКИХ.

Мамо, памятай, що не тільки ти мусиш бути добре і модно одягнена, але й твоїм малим пестіям належиться на літо не тільки нове, але передусім зручне й гігієнічне одіння!

Отже передусім памятаймо про гігієну діточого одягу. Ось чому діточий одяг мусить бути без зайвих прикрас, простий, зручний і чистий. Що є забезпекою чистоти діточого одягу? Перш всього матерія з якої шиємо одяг, а вона буде така, що її все можна прати без остраху, що стратить вона на своїй красі і розсипеться від мила. Полотно, ріжного рода бавовняні крепи, вуалі, батисти, піка, попеліна, а у парадніших суконок органді, жерсі, сирий шовк чи шантунг — це матеріяли для діточих одягів. Для хлопячих одягів ще добре надається легка фланелька.

Для діточих суконок надаються всякі кольори і живіші і пастелеві. Можуть це бути матеріяли однокольорові, а можуть бути і пестрі, можуть бути гладкі, а також і взористі.

Свому хлопчикові вшийте фланелеві штанятка, а до них блюзочку з шантунґу чи епонжу — носитиме це вбрання в місті. До забав чи на село пошийте малому панові штанята з полотна, а до них блюзку з довшими, а другу з короткими рукавцятами. Блюзочка може бути з легчого матеріялу, як попеліни чи ін. Тим найменшим хлопятам можете зробити комбінацію (штанці разом зі станичком) з кольорового матеріялу, але не забудьте пришити великі кишені, до яких складатиме він усі свої скарби: камінці, кавалки шнура, пера, що їх стратить якась пташка та інші дрібниці, які ви з гамором і великими протестами власника викидатимете (якщо вам вистарчить на те характеру) що вечора. Трохи старшим хлопчикам зробіть штанята з шлийочками. Носитиме до них кольорові сорочинки з короткими рукавцятами, або носитиме їх і без сорочки, щоб ліпше тіло віддихало й опалювалось. Будете мати велику потіху дивлячись на бронзові від сонця плечі та шию. А коли настануть холодніші дні дасьте дитині теплішу сорочинку чи навіть і блюзочку.

Коли будете шити суконочку своїй малій донечці, то будете мати багато спокус, щоб її оздобити ріжними прикрасами. На жаль через ті прикраси суконочка втратить на своїй практичности, але за те в першій хвилині поки мала не сяде десь у пісок чи не замастить тої паради ягодами милуватиме вона ваше око. Для міста надаються ріжні дорожчі матеріяли. Будуть це ріжні квітковані „емпріме", сирий шовк, органді, легка вуаля. Спідничка такої суконочки буде широка „звонова", або складана. Прибрати можете ріжними фальбаночками, закладками, гафтом чи вишивкою. Та дійсно практичною і гарною буде і для міста суконочка полотняна прибрана нашою народною вишивкою. Що може бути краще на дитині, як біле полотно, яке можна кожної хвилини випрати і випрасувати і від того воно не втратить нічого ні на своїй красі, ні на практичности. Таке полотно надається добре і на щоденні суконки — бож навіть варити його можете, а цеж при ріжних плямах, які дитина на себе за ввесь день назбирає, таке необхідне. Тільки таких суконок вже не вишиваємо, або вишиваємо нитками, що не пускають кольорів. Вишивка мусить бути дуже скромна і легка у взорі, аби не робила напацьканого враження. До гри і на лігнисько чи на село зробимо і дівчинці комбінацію з штанцями. Може така комбінація бути з легкого матеріялу з штанцями широкими, чи бальониковими т. зв. зібраними на гумку навкруги ніжки. Ці штанці добрі тому, бо не допускають піску та бруду. Часом для тих найменших дівчаток вистарчать також штанятка тільки на шлиечках, щоб тільце вільно віддихало і розвивалось.

Не купуйте на всі ті діточі паради дорогих, хоч може й дуже тривалих матеріялів — не виплатиться. Дитина росте, а з другого боку коли хочете попустити дитині трохи волі і веселої забави то легко кожний діточий одяг наражений на знищення. На що вам зайвих дорікань дитині, а собі псування нервів? Певно, що від малку привчатимете дитину до порядку і чистоти в одежі та до бережливости, але не будете гризти ні себе, ні дитини матеріяльними шкодами від знищеного одягу. Натомість зробіть як можна більше таких дешевих діточих одягів, щоб дитина все була чистенько вбрана, навіть тоді, коли й бавиться ввесь день на дворі та й замаже суконку, бо буде мати другу на зміну.

Не обмежуйте дитині волі через одяг, собі-ж не робіть клопоту з великими видатками на ту одежу, а побачите скільки будете мати радости ви і ваші улюбленці, що наберуться від сонечка і води та повітря здоровля, радости та енергії.

Рита.

Практичні поради.

ЯК УТРИМАЄМО НАШІ МЕБЛІ В СВІЖОСТИ І ПОРЯДКУ.

Утримати політуровані меблі, що є тепер у такій моді, в порядку, зовсім не така тяжка річ, як собі звичайно а господиня уявляє, треба для того тільки дещого знання, як у кожному випадку evtpадити лихові. Ось тут кілька приписів на такі ріжні „хвороби" наших меблів:

1) коли шклянка з водою залишить нам на політурованій поверхні „коло", або коли маємо іншу плямку від вогкости то позбавимось її так, що натремо ушкоджене місце густим розчином звичайної кухонної солі у чистій воді. Як тільки пляма зникне, зараз же старанно витираємо сухою шматочкою а потім тремо сірою замшою (ірхою) або вовняною шматою аж поки знову добре блищати.

2) Темні плями від гарячих чайників чи філіжанок на політурованій поверхні зникнуть від того-ж розчину солі, або коли злегка ту плямку натремо оливою.

3) Плями від вогкости усунемо коли потремо їх ватою, змоченою в мішанині оливи з алькоголем, а потім добре витремо фланелею.

4) Масні плями на меблях усунемо так, що спочатку змиємо їх теплою водою, а потім натремо нивяром з хорішня „панама". Як що після доброго витирання замшею чи фланелею меблі не наберуть потрібного полиску то тоді натремо їх поверхню звичайним воском і потім знову старанно витираємо.

5) Як що маємо дубові або горіхові різьблені меблі то мусимо їх час від часу старанно вичистити щіткою з довгим волосом, а потім злегка натерти терпентиною і висушити фланелею та виглянцувати замшевою ірхою.

*

Якщо хочете відсвіжити ваші деревляні тали, то спочатку добре витріть їх фланелевою шматинкою, а потім таку саму шматинку вогочіть кількома краплями терпентини і натріть тапю, потім зміщайте дві ложки оливи з ложкою спіритусу до палення, змочіть добре в ній рідні шматочку і легенько чистіть тапю, а наліпець знову все добре витріть сухою фланелькою.

*

Часто буває, що лінолеум повигинається і погорбиться. Зробіть тоді так: з лівої сторони добре наоливуйте погорблене місце, а потім оберніть на праву сторону і притисніть чимось тяжким рівномірно місце.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

Сторінка без політики.

Як вони виходили замуж.

В ріжних часописах світу появилися найріжніші літні анкети. Такі літні анкети мають величезний успіх серед читачів. Один великий лондонський часопис уладив анкету на тему: „Як ви заручувалися?" Серед відповідей є чимало дотепних і веселих.

Одна з читачок написала: „Я стрінула молодого цукорника. Він випікав лише на ріжні нагоди. Його спеціяльністю були весільні торти. У день моїх уродин він прислав мені пречарний торт. В середині була маленька срібна коробка і в ній питання, на яке я відповіла „так"!"

„Мій муж — пише інша — син комісаря поліції і він мешкав у будинку комісаріяту. Одного разу він показав мені розміщення комісаріяту: канцеляріяні кімнати й арештантські келії. Ми сіли на арештантській причі і він сказав до мене'

— Той дім справді поганий. Я уладив би життя своїй жінці в домику, в якім жилоб лиш нас двоє. Що ви на те скажете?

Я відповіла, що годжуся з його поглядами і — тепер не жалую своєї згоди.

Артистка-акробатка, яка виконувала стрімголовні, небезпечні еволюції на трапезі, оповідає таке:

„Я повисла на трапезі головою вниз і готовилася до рисковного кроку. Саме цю небезпечну секунду вибрав мій майбутній муж, щоб запитати мене: „Ідо, хочеш вийти за мене заміж?" Я вже розгойдалася й летіла на другий трапез, тому теж не могла йому відповісти. І щойно виконавши поворотний скок, могла я сказати йому „так" і знову скочила. Імовірно я єдина жінка, якої жених не обняв і не поцілував негайно після того, як почув слово згоди".

„Від мого мужа дістала я цілу серію поштових видівок — пише ще інша. — Він був незвичайно несміливий і в нього не лиш що не було відваги поговорити зі мною якслід, але теж і написати ясно все в однім листі. В понеділок я дістала поштівку з першим словом: „Чи хочете...", у вівторок другу „вийти" — в середу „за мене" — в четвер „заміж?" На останній видівці був тільки підпис.

Уже після нашого вінчання з легким докором я казала йому, що за ті гроші він міг був вислати до мене телеграму.

—o—

Найважніше — це рекляма.

Чого то вже не роблять у Голівуді для реклями? Саме тепер майже у всіх американських часописах появилася світлина молодої акторки Гльорії Стюарт, яка може почванитися тим, що поставила рекорд реклямової винахідчивости навіть в американських умовинах гідний окремої згадки.

Одного дня прийшла їй до голови геніяльна думка. Молода американка важить 59 кг. Перевіз летунською почтою посилки вагою 59 кг. коштує 245 долярів. Міс Стюарт прийшла на летунський майдан і заявила, що хоче, щоб її вислали як летунську поштову посилку. Щоб офранкувати посилку марками, дотепна американка привезла зі собою рульон, в якому було 24.500 марок по 1 центові.

Урядовці летунських ліній в такій державі, як Америка і в такім місті як Голівуд проявляють іноді незвичайну услужливість, намагаючися при тім виконати суху букву приписів і правильників. А в приписах ніхто не передбачував такого випадку, як висилка живої людини немов якийсь клунок.

Якби воно там не було, подорож міс Гльорії Стюарт мала таки відбутися. На летунському майдані опинилася „припадково" маса ріжних репортерів і фотографів саме тоді, коли літак мав відчалити з майдану із „живим клунком". Дотепну й винахідчиву міс Стюарт відфотографували у всіх можливих позах — цілу обклеєну поштовими марками й без них...

Найважніше те, що рекляма мала свій успіх. Агенції, які фінансували коштом 245 долярів, яких молода акторка не мала, цілу справу, розіслали світлини міс Стюарт до часописів та ілюстрованих журналів цілої Америки.

Міс Гльорія Стюарт стала відразу славна й тепер напевно матиме вже свої доляри не лиш на летунську посилку, але й на інші витребеньки.

Похід пляшок.

У провансальськім місті Бульбон у деп. Рони відбувся минулої неділі традиційний „похід пляшок".

Ця романтична церемонія залишилася ще з тих часів, коли вино вважали люди якимсь надземським даром. В поході брали участь тільки мужчини. Кожний із них держав у руці пляшку наповнену молодим вином.

Похід доходить до старовинної церкви св. Марселена, де священник благословить принесені пляшки з вином. Там теж пляшки відчиняють і частину вина з пляшки випиває при загальній мовчанці кожний із учасників походу.

Відтак пляшки знову затикають і останки вина відносять з найбільшою обережністю домів. Винокури вважають це вино найкращим ліком проти пропасниці і болів шлунка.

—o—

Французьке село загибає.

Франції даються дошкульно в знаки два великі лиха, а саме упадок народин та вимирання сіл. Саме тепер льокальні органи влади Валянсіяну повідомили про новий багатомовний приклад.

Село Есвар нараховувало в 1921 р. 323 мешканців. Тепер воно має вже лиш 280 мешканців. Цього року в тому селі не заноґували зі одних народин.

Купці втікають із того засудженого на загибіль села. Один за одним втікли: пекар, мясар, різник, торговець вугля. Доволі добре йде заробляв коваль і він покинув кузню та перенісся до праці на залізницю.

Робучих рук не стає і тамошні фармери не можуть обійтися без помочі спроваджуваних із закордону, здебільша з Польщі робітників. Та з кожним роком все більше поля стоїть облогом. Тільки емерити хочуть ще жити на селі. Робуче населення воліє міське життя.

Сто літ тому селяни творили ще 75,6 прц. населення Франції, в 1886 р. — 64,1 прц. в 1931 р. вже лиш 48,8 прц. Обезлюднення села йде з катастрофальною швидкістю

Важко догодити акторці.

Відома фільмова зірка Констанс Беннет замовила собі портрет у модного в Голівуді Віллі Погана. Коли портрет був готовий, міс Беннет попала в розпуку: вигляд очей видався їй чужий, ліва рука за важко лежала на поручні крісла, талія була грубша, ніж справді, жилки на нозі теж неподібні до її жилок і ясноплятинове волосся мистець намалював риже.

— Між мною і цим портретом нема ніякої, навіть найменшої схожости — заявила тоді артистка.

Частину умовленої за портрет суми фільмова зірка заплатила при замовлюванні портрету, одначе відмовилася заплатити решту. Маляр звернувся тоді до суду.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Суд відкинув домагання маляря, погодившися з акторкою, що Віллі Поган намалював деякі частини фільмової зірки не зі самої артистки лиш з іншої модельки. У причини, з яких маляр таке зробив, суд не хотів вдаватися.

ДИТИНА — ДИВОГЛЯД.

Будепештенські часописи повідомляють, що в клініці Клявзенбургу уродилася дитина-дивогляд. А саме природа була для немовляти аж надто щедра, бо дала дитині аж три руки, 18 пальців і два серця. На підставі опінії лікарів новородок зовсім здоровий та імовірно буде карликом. Його вигляд, неподібний до звичайної дитини, викликує незвичайно прикре враження.

АРГЕНТИНСЬКІ КОНІ СІЮТЬ ПАНІКУ НА ВУЛИЦЯХ ЛІСАБОНИ.

Португалія, яка не має відповідної скількости коней власного хову, закупила в Аргентині для своєї кінноти кількасот коней. Коні доставляє Аргентина партіями. Коні такі дикі, що їх треба конче освоювати, що знову тривало кілька місяців.

Недавно привезли на данськім кораблі транспорт 94 коней. Підчас вивантажування коней кількадесять штук розбіглося по місті. За чотироножними втікачами почалася по місті справжня погоня, яка викликала величезну паніку серед публики. Один із погоні упав так нещасливо, що його мусіли відвезти в тяжкому стані до лічниці

—o—

ВЕСЕЛЕ

ТАЙНА.

— Як ви смієте називати мене прилюдно дурнем?

— Вибачайте, мій пане, я не знав, що ви хочете затримати це в тайні.

В ГОСТИННИЦІ.

— Пане — хвилюється гість — ви додали мені до суми дату.

— А чи ви, шановний добродію, не знаєте, що час — це гроші — каже господар.

У ШКОЛІ.

— Якби ти поділив 10 яблок між 12 хлопців?

— Я зробив би компот, пане професоре.

ДОБРА ПРИЧИНА

На залізниці. Пасажир:

— Ці закуски дуже малі.

— Бо поїзди стоять на нашій стації тільки одну хвилину.

ЛЮБОВ НА ВІДДАЛЬ.

Жінка (виїзджаючи в дорогу прощається з чоловіком): „Будеш мене любити, хоч я так далеко від тебе відїзджаю?"

Чоловік: „О, певно, моя дорогенька. Чим далі ти від мене, моя люба, тимбільше я люблю тебе!".

ДОТЕПНИЙ ЛІКАР.

Пацієнтка: „Чому ви веліли виставити мені язик, коли ви навіть не глянули на нього?"

Лікар: „Я хотів спокійно написати рецепту".

СИЛА ЕЛЄКТРИКИ.

Він: „Коли я читаю кілько дивних річей може зробити електрика, то це побуджує мене до глибокого думання..."

Вона: „Дійсно електрика може спричинити надзвичайні річи.

ЯКІ ГРОШІ...

Мати зі своєю донечкою Ганею виходила з церкви. По дорозі промовила до своєї приятельки, з якою йшла: „Думаю, що нинішна проповідь не була дуже добра".

— Мамцю — каже мала Ганя — ви нині кинули на тацу лиш сотика! Що ви хотіли за сотика?

ЗЛЕ ЧУЄТЬСЯ.

— Владку, чому не йдеш до школи?

— Не можу йти, бо не чуюся добре.

— Де не чуєшся добре?

— В школі.

БАГАТО РУХУ.

Лікар: Коли хочете подужати, мусите передусім уживати багато руху. Ви певно багато сидите?

Пацієнт: Ні, останній раз я сидів лиш два місяці.

ДОБРІ ЧЕРЕВИКИ.

Пані у крамниці до послугача: „Зовсім природно, мусите це зрозуміти, що я бажаю мати черевики вигідні на ногу, притім хочу, щоби вони гарно виглядали й були по новій моді.

— Ах, так пані. Думаю, що вас розумію, — відповів послугач — ви бажаєте, щоб черевики були широкі в середині й тісні зверху.

Не треба далеко шукати.

Є така приповідка: гроші лежать на дорозі, треба тільки по них схилитися. В дійсности таке трапляється рідко, зокрема в Европі. Щоб комусь під стопами заблискотів діямант, або щоб копаючи в землі попасти на грудочки золота чи діямантове поле, треба поїхати до Бразилії, до Полудневої Африки... Зокрема — треба мати щастя! Бо можна копати і шукати цілими роками та не найти навіть гудзика.

Однак у кожній приповідці є дещо правди, спертої на якімсь випадку, що колись трапився. Тому і нашу приповідку можна по малій змині застосувати в життю. Треба тільки вміти дивитися і мати все отворені очі, а тоді напевне не прогаємо найменшої нагоди, яку нам несе життя.

Наприклад гроші лежать часто за виставовою шибою. Ріжні суми — від сотень до тисяч і десяток тисяч. І це майже на кожній вулиці. Їх може мати кожний, хто тільки забажає.

Фантазія? Ні! Найправдивіша дійсність — як говорять. Гроші лежать за тонкою шибою виставового **вікна**, чекають на свого власника. За десять золотих може кожний дістати колірсвий відтинок, який дає йому право одержати пяту частину вигри. — Так — вигри! Бо, ці державна льотерія дає кожному власникові льотерійного білету змогу виграти — про це вже напевне знаємо з часописів, як також із оповідання тих, яким вигра отворила кращі виглядн в їхнім житті.

Хто думає про завтра, хто має якісь пляни, проєкти і шукає грошей, хто дбає про долю своєї рідні, той не забуде засобитися в льос до першої кляси 42. Клясової Льотерії, якої тягнення починається вже 22. червня ц. р.

Десять золотих, які видамо на купно „пятки" льотерійного льосу, можуть принести щастя і долю. Хто досі грав — добре про це знає. Хто не має льосу — шкодить собі самому.

З українського життя на Буковині.

„РУСЬКА БЕСІДА" МАЄ НОВИЙ ВИДІЛ.

Колись рухливе і багате центральне товариство „Руська Бесіда" в Чернівцях, з 24б читальнями, періодичними виданнями та народнім університетом, зредукувалось до централі в одній кімнаті в „Народньому Домі", а його діяльність обмежилася до 10—15 засідань на рік. На останніх загальних зборах вибрали такий новий виділ: М. Івашко — голова, Довганчук — писар, д-р Омельський скарбник, Кисилиця — господар, Вусик, Кучерявий, Станислав Проць — члени.

З волинської хроніки.

КОНФІСКАТА ЧАСОПИСУ „ЦЕРКВА И НАРІД".

В „Ділі" вже появилася коротка вістка про конфіскату ч. 10 органу волинської православної епархіяльної влади „Церква й Нарід", що виходить гарними двотижневими зшитками в обемі коло 40 сторінок. Згадане число заняли за статтю „Де служба Божа найдорожча" — спогади колишнього вяття про релігійну сторінку вязничого життя — та за вірші П. Куліша „Псальми" (XIII і XV), яких російська цензура не конфіскувала. Цілий наклад забрали, і в цьому найбільше втрата для читачів, бо в **закятому числі на першому місці було вміщене „послання" православного єпископату в Польщі, викликане навертанням православних українців.** Справа спрямована до прокуратора, підтягають її під § 170 к. к.

НАРАДИ В ПОЧАЄВІ.

Як повідомляла преса, митрополит Дионис виїхав до Почаєва на торжества, звязані зі святом Вознесення, і мав залишитися там аж до Зелених Свят. У тому часі відбулася в Почаєві нарада, в якій взяли участь волинські українські посли. Як кажуть, нарада звязана з тією ситуацією, що витворилася в останньому часі у православній церкві. Між іншим і на Волині, де від грудня минулого року йде так зване навертання православних українців.

Ходять чутки, що російські кола намагаються використати ситуацію і, в імя оборони церкви, намовити українців примиритися зі „славянистами" та, звичайна річ, стримати розмосковлення церкви.

Кажуть теж, що й рішальні чинники підтримують таке замирення православного населення на Волині. У мові українців це значить: зберігати в церкві „русскій" дух, що своїм діянням довів Волинь до Гриньок, Дедеркал і т. д.

Українці ще раз підкреслюють, що так звана українізація церкви має на меті не саму богослужбову мову, але звільнення церкви від характеру й функцій русифікаційної твердині. Думка українського громадянства така: коли „русскіе" батюшки, що довели православіе на Волині до такого ослаблення, справді дбають про церкву, то повинні або усунутися з неї, або виконати всі справедливі домагання українського народу, господаря церкви.

НА ВІДТИНКУ ВУО.

Перед кількома днями відбулося в Луцьку засідання головної ради й управи ВУО у звязку з витвореною на Волині ситуацією. Ствердженo, що положення українського народу з кожним днем стає важчим. Між іншим запанувала думка, що тепер треба спиратися на власні сили. Принято низку ухвал, а між ними й рішення: на випадок якби теперішній стан продовжувався, звернутися до найвищого в державі чинника.

Одночасно деякі польські кола місцевого, волинського, походження поширюють думку про необхідність порозуміння з українським громадянством, яке за часів воєводи Юзевського силоміць відсунули від громадського й політичного життя, і цим способом остаточно зліквідувати „юзевщину".

І в той саме час варшавська ендецька преса піддає думку зліквідувати ВУО, а на Волинь з метою підсилення акції Гертиха починає заглядати вже й редактор Грабик (Горохів).

—o—

ГЕН. СЕДІЛЛЬО КОМАНДУЄ ЧОТИРМА ТИСЯЧАМИ ПАРТИЗАНІВ?

До Тексасу наспіла вістка, що ген. Седілльо не зрезигнував з повстання. Він зеднав собі 2 партії, що мають впливи серед селян і тепер знову має коло 4.000 партизанів

—o—

З нових видань.

Появилася невеличка розміром, але дуже цінна праця нашого визначного математика проф. д-ра Володимира Левицького п. н. **„Релігія і наука. Великодні гадки"** (Львів 1938, 8°, 30). Книжечка присвячена „о. совітникові В. Садовському, одному з найсвітліших умів серед нашого духовенства". Автор додає: „Довгим та цікавим дискусіям з Ним завдячую незвичайно багато, бо якраз вони дали мені товчок до моїх останніх праць, присвячених справам повної гармонії між релігією та наукою — справам, що відбилися у світі широким відгомоном у кругах найбільших світочів науки і духа". У „Примітках" автор подає й заголовки тих своїх праць, а саме: Гадки про життя, Революційні течії в сучасній фізиці, Старі ідеї — нові думки, Головні основи сучасної астрономії, Свобода волі в світлі сучасної фізики.

В названій на вступі новій своїй розвідці автор старається доказати що між релігією і наукою нема властиво ніякого противенства, хоч так могло декому ще недавно здаватися. Автор покликується щодо того головно на виклад славного берлінського фізика Макса Планка п. н. „Релігіон унд Натурвіссеншафт" (1938), а також на книжку проф. Бафінка п. н.

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 11

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ОДИН ВЕЧІР.

Ювілейне Франкове свято мало відбутися напередодні свята Івана Котляревського та, поки воно наспіло, життя в „Академічній Громаді" плило без важніших подій. Бували часом відчити студентів, але дуже рідко. Не знаю, чи не в березні 1898 р., був відчит Льонгіна Цегельського про 1848 рік. Оцей відчит згромадив був у товаристві більше студентів. На нього прийшли також: Михайло Грушевський, Михайло Павлик, Остап Терлецький і Франко. Після відчиту молодь пішла до „Єзуїтського саду" на спільну вечерю, а ресторатор на ту мету відступив їй велику салю. З молоддю пішли тоді на вечерю Франко, М. Грушевський і Павлик. Вечеря була, як звичайно, студентська, скромна, але за те настрій був добрий, бадьорий. Мало коли бачив я в такому веселому настрою Франка й Павлика як тоді. За шклянкою пива йшли гости й промови. Промовляв дехто з молоді, промовляли також Франко, Павлик і Грушевський. Франко підносив у своїй промові великі заслуги Остапа Терлецького для поступу й культури і ставив його на зразок молоді. Павлик, як звичайно, славив Михайла Драгоманова. Всі гуртом співали українських пісень. Співали Франко, Грушевський і Павлик. Павлик навіть учив співати улюблених Драгомановим пісень. І так серед поважної гутірки та співів ми провели гарний вечір до пізньої години.

1898 р. зважився Франко ще раз кандидувати на посла до австрійського парляменту в Тернопільщині. Його старий ворог Казимир Бадені уступився був йому з дороги, намісником став у Галичині гр. Лев Пінінський, естет і вчений, отже Франко міг думати, що вибори перейдуть легально і він дібється свого. Проте не сталося так, як мріяв. Вибори, правда, відбулися без проливу крови, зате так майстерно, що Франкові пропало кількадесять голосів, що віддали за нього виборці, і він знову не став послом. Кандидував на посла цим разом востаннє. Вже більше не приходила йому охота кандидувати. Невдачу прийняв він спокійно і пішов за голосом Спінози: „...satius est... iniurias aequo animo ferre, et studium iis adhibere, quae concordiae et amicitiae conciliandae inserviunt".

III.

М. ГРУШЕВСЬКИЙ НА КАТЕДРІ. — Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА СТАЄ НАУКОВИМ.

Восени 1894 року приїхав до Львова молодий київський учений Михайло Грушевський і обняв у львівському університеті катедру всесвітньої історії з особливим оглядом на історію східньої Европи з українською викладовою мовою. Вступний виклад з давньої історії Руси прочитав він 30 вересня (12 жовтня н. с.) 1894 р. Одна з найбільших університетських саль ледве вмістила слухачів, серед яких були й старші люди. Галичани призвичаєні були бачити героями царів, князів, гетьманів, бояр, тимчасом від молодого вченого, в якому хотіли мати „готовий авторитет", вони почули щось зовсім протилежне: єдиний герой історії — це нарід, народня маса, а мета історії — зрозуміти „стан економічний, культурний, духовий" цієї маси „її пригоди, її бажання й ідеали". Така демократизація історії певне не подобалася слухачам, особливо старшим, — вона й тепер ще не подобається деяким, — але вони мовчали та оплескували молодого вченого. Оплескували, хоча цей учений сказав ще більшу єресь, що всяке „iuratio in verba magistri" він уважає за неможливе. Як то не вірити в догми, в авторитет, в професора університету? Але що було робити, коли вже прийшов такий революціонер та й ще такі авторитети, як проф. Володимир Антонович і Олександер Конисський, особливо перший, казали його шанувати, то треба мовчати й чекати що буде далі.

Ще перед проф. Грушевським проф. В. Антонович і О. Конисський настоювали, щоб товариство ім. Шевченка перетворити на наукове. Але говорити легше, як зробити: не було кому взятися до такої тяжкої роботи. Правда була

„Ді Натурвісеншафт ауф дем Вегє шур Релігіон" — дві найгарніші речі з того поля. У згоді з тими обома ученими д-р В. Левицький твердить: „Розсліди електронової та квантової фізики з одного, а астрономічні і астрофізикальні досліди нашої галяктичної системи і позагаляктичних мряковин з другого боку ведуть нас із цілою рішучістю консеквентно до погляду, що загадки світа без решти ніколи не дасться збагнути та, що світом кермує одна велика всемогуча Воля, що находиться поза ним". Але попри математику і фізику автор узгляднює также хемію і біольогію, особливо на основі кількох дуже цікавих праць німецького лікаря Фенцмера, при чім порушує також справу відносин „смерти" до „життя". Він робить висновок: „Як бачимо, смерти в дійсности нема; є може процес умирання і переходу в іншу форму істнування" (ст. 24).

Авторові належиться подяка за те, що він своєю книжечкою також серед нашої української суспільности старається викорінити хибний і дуже шкідливий погляд, мовбито „наука" була протилежна „релігії". Але мушу тут зараз додати, що релігія — то не є справа ані математики ані фізики ані хемії ані мінералогії ані навіть біольогії у вужчім того слова значінні, тобто біольогії ростин (фльори) і тварин (фавни), бож навіть найвищі типи тварин (напр. малпи) не знають і не мають жадної релігії. Релігія є виключно тільки проявом людського життя. Отже вона належить до біольогії, але тільки у найширшім того слова значінні, і так — очевидно — має звязок і зносини також із математикою і з хемією, бо й вони, як і всяка наука взагалі, є також біольогічними проявами ін продуктами людського істнування і творчости. А що людське життя є явищем збірним (родинним, громадським, національним, державним), то й релігія як конечний складник того життя є явищем визначно соціяльним — і тому суть релігії найліпше видко в історії людства. Дуже раджу нашим читачам по цінних книжечках д-ра В. Левицького взяти до рук прегарну нову працю проф. Ферстера (Фр В Ферстер: Свігес Ліхт унд менщліхе Фінстерніс, Люцерн 1936, 8°, 125).

Д-р Іван Копач

НОВИНКИ.

— **Лиси,** пелєринки, кравятки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. *Приймаю футра до перехову літом.* 3229

— **Весняні хмари** одержите навіть без фільтра на знимці, коли будете фотографувати на найкращих заграничних матеріялах з української фото-крамниці Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29. 1639

— **Найкращий** з усіх пансіонів у Гребенові Зелемін відчинений вже від 1-го червня ц. р. Приймає гостей на найдогідніших умовинах.

...же невеличка громада вчених у Галичині, був такий Франко, можна було з Женеви чи Софії покликати Драгоманова, але таких „антихристів", як вони, не приймали в члени товариства, не то, щоби давати їм провід у ньому. Від біди загальні збори ухвалили 13 березня 1892 р. новий статут, переіменувати товариство на наукове, але покищо науки в товаристві не було, а бодай було її обмаль. Тимчасом Драгоманів хотів у подертих черевиках[1]) і хотів „у Рому стрибнути"[2]), а Франко збирався втікати до Америки[3]), або на кубанські степи. Провід у Науковому Товаристві ім. Шевченка треба було дати не лише вченій людині, але людині вченій та енергійній, при тім з організаційним хистом. Тодішній голова Товариства Олександер Барвінський хотів мати „готовий авторитет" і шукав такого на Україні. Дуже йому хотілося віддати Наукове Товариство ім. Шевченка проф. В. Антоновичеві, але тому було під цю пору 30-ий рік життя, дотого він зная галицькі обставини так, що й темних окулярів йому не треба було, і він з Коницьким намовили молодого тоді магістра історії Михайла Грушевського поїхати у Львів і взяти на себе обовязок зорганізувати науку в Галичині. (Далі буде).

[1]) М. Грінченкова. Про мало знаного... (Україна, кн. 6, 1925, ст. 123).

[2]) Листи до Ів. Франка, т. І, ст. 130.

[3]) Драгоманов. *Листи до Ів. Франка*, том II, ст. 134.

— **Головна Управа Рідної Школи подає до відома,** що вступні іспити в усіх гімназіях Рідної Школи відбудуться в таких речинцях: до І. кл. гімназії 22. і 23. ц. м., письменний іспит зачинається 22. в год. 8. рано. Вступні іспити до вищих кляс гімназії від 23. до 27. ц. м. Вступні іспити до ліцею 25. і 27. ц. м.

— **Річні пописи** слєвів Вищ. Муз. Інституту ім. Лисенка відбудуться в днях 19. VI. неділя год. 19-та (7. веч.) вищі роки і концертовий курс форт. і скрипки. 20. VI. понеділок год. 15.30 (3.30 попол.) нижчі роки форт. і скрипки, оба рази в малій салі Муз. Т-ва. 21. VI. вівторок год. 19.30 (7.30 веч.) велика саля Муз. Т-ва: Орхестрально-оперовий вечір — орхестра, хор, сценічна вистава 3 дій з опери „Фавст" Гунода. 22. і 23. VI. середа, четвер год. 19-та (7. веч.) оба рази в малій салі, середні і вищі роки форт. і скрипки, сольо-співу, камерної кляси. Вступ за програмкою. Ближчі інформації в афішах.

— **Іспит зрілости в українській дівочій гімназії „Р. Ш." ім. І. й І. Кокорудзів у Львові** відбувся під проводом делєгата Л. Ш. О. п. Сг. Пшездзецкого, директора львівської XI. державної гімназії в днях 1—8 ц. м. Свідоцтво зрілости дістали: 1) Бариляк Ірина, 2) Бурак Олена, 3) Вишневська Каролина, 4) Гірна Марія, 5) Гуменюк Іванна, 6) Гуцуляк Марія, 7) Ефремов Наталія, 8) Кливак Ірина, 9) Максимович Софія, 10) Мельничук Ярослава, 11) Микетей Віра, 12) Могильницька Ірина, 13) Нискоклін Лідія, 14) Оліфинк Марія, 15) Перешлюга Варвара, 16) Попович Марта, 17) Приплесь Надія, 18) Спаринік Ольга, 19) Харко Марія, 20) Хрущка Олександра, 21) Шевчик Любов.

— **Мала матура в гімназії СС. Василіянок у Яворові.** В днях 30. V.—11. VI. ц. р. відбувся в дівочій гімназії СС. Василіянок у Яворові іспит укінчення IV. кл. гімн., так звана мала матура, що пройшла з повним успіхом. До іспиту приступило 13 кандидаток. При письменнім іспиті репробовано одну кандидатку. Всі інші кандидатки, допущені до устного, зложили його з позитивним успіхом.

— **Ще про загальні збори організації адвокатських аплікантів.** У вчорашньому числі „Діла" появилася під згаданим наголовком новинка того змісту, що в неділю 19. ц. м. відбудуться в Адвокатській Палаті у Львові при вул. Кравшевського ч. 17 загальні збори **українських** аплікантів. Згадану новинку надіслало нам „зажене" адвокатських аплікантів при Адвокатській Палаті у Львові і до цієї новинки вкралася прикра помилка, що в неділю 19. ц. м. відбудуться загальні збори **українських** аплікантів. Як довідуємося — **управа аплікантів при Союлі Українських Адвокатів у Львові цих зборів не скликає.**

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала Й. Бріґона, С. Юнга, Б. Кагана та Мехля і Хаїма Фогельфангера, що обікрали віз у поїзді Львів—Броди та перепродували крадений товар.

— **Намагане вбивство за маєток.** На полях села Цецелін, равсько-мазовецького повіту, знайшли на днях важко раненого, 24-літнього Станислава Каспшака, якого відвезли негайно до шпиталю в Раві. Слідство виявило, що Каспшак вийшов з братом своєї нареченої Владиславом Гондзіном на полювання. Підчас ревізії в Гондзіна поліція знайшла під підлогою фльоберт, з якого він намагався застрілити Каспшака, щоб заволодіти половиною майна своєї сестри, яке вживав. На вістку про вбивство Каспшака Гондзінівна намагалася скінчити самогубством.

— **Самогубство гарної жінки в готелі.** В однім варшавськім готелі застрілилась на днях молода, дуже гарна жінка. Вона прибула до готелю перед кількома днями і замешкала в кімнаті ч. 21 на другому поверсі. Портієрові заявила, що називається Алісія Заремська зі Зґежа і доручила йому, щоб збудив її другого дня в 8-ій год. рано. Коли ж прислуга почала стукати до дверей її помешкання — ніхто не обзивався. Тому зааларм...вала поліцію і відчинила двері запасним ключем, але Заремську знайшла неживу на ліжку. Біля її трупа лежав маленький дамський револьвер. Тому, що при вбитій не знайшли ніяких документів — поліція намагається стверднти її правдиве прізвище, бо на підшивці костюму вбитої знайшли фірму кравця з Лодзі. Стверджено, що вбита була красунею.

— **Затроїлися мясом з дорізаної корови.** Поляк Бжосковський з Вейкова під Косцежиною дорізав корову і мясо розпродав селянам зі сусідніх сіл. Майже всі покупці мяса занедужали зі своїми найближчими так, що їх мусіли відвезти до шпиталю. Два брати Бичковські померли затроївшись мясом. Поліція арештувала Бжосковського.

— **Опир нападає на молоді жінки.** На вулицях Старого Міста у Варшаві невідомий бандит улаштовує від якогось часу лови на молоді жінки. Бандит підступає до гарно одітих жінок і намагається навязати балачку. Опісля несподівано затикає своїй жертві уста ганчіркою, втягає до брами, де знущається у страшний спосіб над безборонною жінкою. Вкінці забирає своїй жертві торбинку і верхній одяг та втікає. Перестрашені мешканці Старого Міста називають невловимого бандита „опирем". З оповідання нападених жінок виходить, що опир має жахливе обличча покрите болячками. Поліція перевела низку ревізій в пасерів і припадково знайшла в одного з них плащ доньки лікаря, Галини К., на яку м. ін. напав опир. Пасер Грінцвайґ заявив, що не знає, як називається опир.

— **Жінки священниками.** Норвеський парлямент прийняв минулого понеділка закон у справі рівноправности жінок і мужчин при обсаді становищ в урядах. Одночасно цей закон розтягається на обсаду всіх становищ у евангелицькій церкві в Норвегії. На основі цього закону уряд зможе призначувати жінок на становища парохів і сотрудників у парохіях.

— **Крівава бійка в Римі.** На площі Еседра в Римі, де стоїть бронзовий памятник Льва Юди, що його привезли з Адіс-Абеби до Риму, дійшло до крівавої події, що закінчилася зранкенням кількох італійців. Їх зранив один абісинець, який приїхав з почотом абісинських достойників до Риму. Опинившись біля памятника абісинець почав проявляти ознаки божевілля. Коли італійський старшина почав його втихомирювати, абісинець вихопив умить шаблю з під маринарки і зранив в голову старшину. Опісля кинувся на прохожих і зранив кількох. Шойно міліціянтам удалося розброїти абісинця, якого раніше зранили, бо не могли відобрати від нього зброї. Раненого абісинця та кількох італійців відвезли до шпиталю.

— **Швидкий приріст індіян у Злучених Державах.** Уряд для справ індіян оголосив статистичні дані з перепису червоношкірого населення у Злучених Державах. Загальний спис виявив, що дня 1. січня ц. р. число індіян дійшло до 337.356 осіб, себто зросло на 24,7 проц. від 1900 р., коли то їх було ледви 270.554. Приріст індіян є куди вищий від природного приросту білої раси, хоч далеко ще відбігає від числа 846.000 індіян, що його застав Колюмб в Америці.

— **Трагічна подорож човном двох журналістів.** Недалеко пристані Віборґ у Фінляндії перекинувся човен, яким їхало двох англійських журналістів з Льондону до Гельсінгфорсу. Один з них Саймберґ доплив до берега, другий Ляндель Джонс затонув.

— **Велику аферу** з фальшуванням залізничих білєтів викрили в Букарешті. Слідство виявило, що на чолі ватаги фальшівників стояв залізничий урядовець. Ватага вела свою діяльність від кількох років і в тому часі продала кілька мілїонів залізничих білєтів.

— **Зразковий володар.** З нагоди 80-літніх роковин уродин шведського короля Густава V. шведська преса помістила розмови зі соціялістичними діячами Швеції. Всі соціялістичні діячі зазначили у розмовах з журналістами, що дуже вдоволені з теперішнього державного устрою Швеції. Одночасно підкреслювали, що добра монархія куди краща від поганих республіканських урядів. Король Ґустав V. — заявили соціялісти — є саме зразковим володарем.

— **Рікові вісти.** В румунському місті Ботошані вибухла пожежа, що знищила цілу дільницю. Десятки родин залишилося без даху над головою. — В останніх тижнях в Індії занедужало 25.000 осіб на холеру, на яку померло 12.000. осіб. Ця страшна пошесть навістила тепер Шанґай. — Австрію навістив минулого вівторка легкий землетрус.

— **Розладдя шлунка і кишок.** Спеціялісти лікарі шлунка запевняють, що природну гірку воду **„Францішка Йосифа"** можна гаряче поручити як дуже доцільний домашній засіб.

Частина матеріялів зібраних на Першу Українську Педагогічну Виставу стала засновком Першого Українського Педагогічного Музею.

Посмертні згадки.

Каміля зі Збуловських Рошкевич, вдова по судді, померла приявши Найсв. Тайни у 84. році життя в домі свого зятя Миколи Чапельського. Похорон у пятницю 17. ц. м. в год. 3. з криптн ОО. Реформаторів на Янівський цвинтар. На цей сумний обряд запрошує **Донька, Зять і Внуки.**

Зі судової салі.

ПРОЦЕС 22-ОХ ОСВІТНИХ РОБІТНИКІВ У СТАНИСЛАВОВІ

Минулої пятниці і суботи відбувся перед трибуналом окружного суду у Станиславові процес проти 22-ох молодих освітних робітників, яких прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 165 к. к. (створення тайного союзу, якого мету і діяльність зберігається в тайні перед владою). На лаві підсудних засіли: **1) Никифорчин, 2) Косарчин, 3) Цап, 4) Кручковський, 5) Скорець, 6) Орляк, 7) Галій, 8) Лапчинський, 9) Антків, 10) Михайлів, 11) Пилипонько, 12) Скородинська, 13) Дусяк, 14) Дзиндра, 15) Цар, 16) Бацвин, 17) Осадця, 18) Солодуха, 19) Романович, 20) Стасюк, 21) Крушельницька і 22) Ференц.**

Всі підсудні — це молоді українські абсольвенти гімназій або студенти університету, які не мали грошей на студії у високих школах і пішли працювати в народ, щоб ширити освіту і відродженецьку ідею. Заробляючи важко на нужденний прожиток підсудні прийшли до переконання, що слід заснувати „професійний союз освітників", щоб забезпечити свою долю. З цією метою підс. Никифорчин звернувся з відповідними листами до освітньо-культурних товариств у Львові. Прокуратор станув на становищі, що це вже був „тайний союз", а підсудні були членами цього „союзу".

Всі підсудні заперечили рішуче вину. Тому що не відчитувано акту обвинувачення ні не переслухувано прокураторських свідків, ні не допущено свідків оборони — розправа скінчилася швидше. По промовах оборонців та кінцевім слові підсудних предсідник трибуналу відложив розправу до вівторка 14. ц. м. Тоді проголосив вполудне такий присуд: 1) **Никифорчина трибунал засудив на 4 роки вязниці, 2) Косарчина на 3 роки, 3) Орляка, 4) Лапчинського і 5) Пилипонька по 2 і пів року, 6) Дзиндру на 2 роки, 7) Цапа, 8) Анткова, 9) Дусяка, 10) Царя та 11) Осадцу по півтора року; 12) Михайлова на 20 місяців, 13) Кручковського, 14) Бацвина та 15) Скородинську по 15 місяців, 16) Солодуху, 17) Романовича і 18) Гапія по 1 році, 19) Крушельницьку на 10 місяців, 20) Стасюка на 8 місяців. Двох підсудних: Скорця та Ференца трибунал увільнив від вини і кари.** Двом засудженим трибунал припинив виконання кари на 5 років.

Оборона підсуд. зголосила апеляцію. Підсуд. **боронили адв. зі Станиславова: д-р Бих, д-р Чорненко, м-р Шлапак, д-р Литвинович та д-р Диденко.**

Дописи.

СТРИЙ.

Зелені Свята цього року випали куди краще як попередніх літ. У неділю 12. VI. українське громадянство йшло на дорогі могили упорядкованими шістками за своїми священиками. На переді йшли церковні процесії з обох церков, що злучилися коло старого цвинтаря і тут спільно за процесіями йшли делегації українських установ з вінками в числі 117, за ними сокільська музика і хор під управою п. Буднева. За хором ішло шістьох стрийських духовників, за ними репрогадні маси громадянства частинно шістками й частинно по боках тротуаром (зі Стрия й околичних сіл). По соборнім парастасі в центрі цвинтаря пішли всі на стрілецькі могили, де відправлено панахиду і де прекрасну проповідь виголосив новий сотрудник у Стрию о. Василь Мармаш. У часі проповіди здалека наче з фронту гарматні стріли чути було громи, одним то самого вечора була прекрасна погода. Порядком занявся головн. „Сокола" інсп. Козак, малючи до розпорядимости своїх побратимів. До пушок збирали датки на Т-во охорони военних могил. Могили стрільціа, прегарно прибрані вінками і зеленю, всі обменментовані та з хрестами з гарним свідоцтвом пошани стрийського громадянства для національних героїв. — У понеділок 13. VI. по Вечірні пішли процесії на старий цвинтар і в поле. Погода і того дня була гарна.

РІВНЕ.

Свято Матері в Рівному. Дня 29. травня відбулося в домівці Окружного Народнього Комітету УНДО в Рівному Свято Матері, що його влаштувала жіноча секція при Окружному Народньому Комітеті УНДО. Відчитано відповідний змістовий реферат і продекламовано кілька віршів, вложених на честь матері.

Роковини трагічної смерти Головного Отамана Симона Петлюри відбулися 2. червня н. р. в Рівному заходами Окружнього Народнього Комітету УНДО. Відчитано два реферати та продекламовано кілька віршів, присвячених памяті Головного Отамана. Вечірку відспівано національний гимн.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вистава малих рук.

Бувають імпрези, про які передтим багато пишеться, ще більше говориться, а як нарешті імпреза стане перед нами — ми розчаровано знизуємо плечима.

— Шкода було стільки крику. Ані в части не оправдала надій.

Але буває й навпаки. Перед імпрезою то тут то там подейкують:

— Не уявляю собі, що там може бути цікавого! Просто манія робити вітер.

А прийдете на імпрезу і приємно здивуєтесь. Поминаючи велику працю, вложену в підготову, ви бачите і прекрасні висліди тієї праці.

Недалеко шукаючи було так і з Першою Українською Педагогічною Виставою.

— Ти йдеш на виставу?

— Сам не знаю... Думаю може...

— Шкода часу! Якась книжка, якась знимка, якась робітка. Не знаю, пощо загалом... Хіба для педагогів!...

— Знаєш, спробуймо. Ходім, зиркнемо, не буде цікаве — вийдемо.

І пішли, і не вийшли, а як вийшли з одного будинку, то перейшли до другого, а як вийшли з другого, то перейшли до третього. І всюди знайшли щось цікавого не тільки для педагогів.

Адже для кожного з нас цікаво, хто і як підростає серед нашої молоді, куди йде і що собою уявляє. За десять-двацять літ ця молодь стане при кермі, а що найменше при веслах і поведе в майбутнє наш корабель!..

В будинках „Національного Музею" примістилася більшість вистави. Організатори кажуть, що вона не тільки на столах та стінах, але й під столами та по шафах, бо не годен було всього матеріялу розмістити, так багато його і такий він ріжноманітний. А те, що виставлено, вистане на похвалу організаторів і тих малих ручок, що готовили експонати.

Ходить публика по салях, приглядається і киває головами:

— Невжеж можливе, щоб це все робила шкільна молодь!

— Я не вірю! — каже якийсь старший пан — Мені, пане-дію, вже шістьдесять років і на бас так легко не возьмуся. Наприклад ця мапа. Неможливо. Як з картографічного інституту... Або ці абажури до лямп! Робота як з фабрики.

Тимчасом шістьдесятьлітний таки помиляється: і ті мапи і ті абажури і все, що тут виставлене — це робота зовсім невеликих рук, але зате охочих і багато надійних рук.

— Де нам до купецтва. До цього треба жидівської голови! — казали колись у нас, забуваючи і про купців і про чумаків.

Минуло з того часу кількадесять літ і нині вже ніхто цього не каже. Потрапляємо і важити і міряти і калькулювати.

Те саме і в ділянці ужиткового мистецтва, чи мистецького промислу.

Не можна припустити, щоб ті руки, які вишивають такі прекрасні взори, чи різьблять скриньки не були здібні виконувати вже від малечку гарних річей, що є в силі зацікавити навіть знудженого і вередливого горожанина столичного міста Львова.

Напевно ті, які ще не були на виставі, не мають поняття скільки цікавого чекає там на них, а ті, які не будуть на ній не знають, скільки втратять на цім.

На кожню нашу виставу публика слезить як ручайок у посуху. Слезить вона і нашу першу педагогічну. А шкода! І для вистави і для публики... Хто зна, чи для публики не більша...

Галактіон Чіпка.

САМБІР.

Свято хрещення Руси-України й концерт „Сурми" у Самборі. Неділя 5. червня ц. р. на довго залишить гарний спомин у громадах Самбора, що перший із наших міст відзначував величаво 950-літтє хрещення Руси-України. Не велика, як на місто, литеж дуже гарна своїм виглядом і мистецько розмальована парохіяльна церква не могла помістити вірних, що від ранку напливали сюди громадами — і то не тільки з міста, але й із довколичних сіл. Торжественну Службу Божу відправив самбірський парох і декан о. Юліян Плешкевич у співі шістьох священників із сусідніх парохій. Він і виголосив зворушливу проповідь про благодать Христової віри, що сяяла на нашу землю 950 років тому й указала нашому народові правдивий шлях життя на віки вічні. До Богослужби співав відомий із своїх гарних концертових виступів львівський хор „Сурма" під майстерною орудою свого невтомного диригента п. Омеляна Плешкевича. Сполудня у найбільшій тамошній кіносій салі відбулась академія. Сала виповнена вщерть, у тім і селянством — багато людей, що для них не стало місци, мусіли стояти на коридорі й подвірю, — а все таки панував зразковий порядок. Декорацію сцени вложено так помислово, що вона викликувала задуменість у всіх глядачів: розмальована на всю широтінь сцени мала цілої рідної землі з одною тільки написаною назвою її серця — „Київ"; а збоку, на тронові підставі з датами: „988—1938", установлено монументальну постать князя-соборника св. Володимира Великого з хрестом і мечем у руках — роботи арт. Богдана Мальонія. Академію відкрив д-р М. Галущинський глибоко продуманою те в життям виголошеною промовою, вказуючи на велику історичну місію України в минулому та в майбутньому. В дальшій частині програми дир. д-р М. Скорик виголосив іще коротку промову про прийняття християнства на Русі-Україні. Самбірчани представилися гарно двома концертовими точками: хор „Самб. Боян" під орудою М. Магурського відспівав зовсім удатно „Слала во вишних Богу" Д. Бортнянського, а молодий і надійний К. Білинський виконав дуже гарно — під фортепіяновий дострій д-ра Б. Кудрика — два скрипкові соля (Ф. Мендельзон-Бартольді: Op. 64. „Алегро, мольто аппассіонато" і Ф. Шуберта: „Аве Марія"). Із львівських виконавців арт. М. Сабат-Свірська чарувала своїм милим сольоспівом (В. Матюка: арія Ангела України в опері „Інвалід"), а арт. Леся Кривицька широ зворушувала двома речитаціями (Ю. Вуєвія „Князь Володар" і М. Дарагана „Київ"). Хор „Сурма" зі Львова зпрезентував себе, як не можна краще, вступною кантатою (У. Кравченко — Б. Кудрик „988—1938") і кінцевим могутньо-бадьорим „Кріпись, народе!" В. Матюка. Така теж високовмістецька була третя й остання частина самбірського свята: концерт хору „Сурма", що в незвичайно дбайливому виконанні пригадав учасникам уже потроху призабуті, алеж які чудові наші старогалицькі пісні, що їх колись співали: І. Воробкевич, І. Лаврівський, М. Вербицький, А. Вахнянин, М. Конко і В. Матюк. Великий і жертвенний вклад цього хору в ціле свята слід піднести з якнайбільшим признанням і похвалою. В концерт цей увів учасників д-р Б. Кудрик коротшою і цікаво схоплевою промовою про нашу старогалицьку пісню та її творців. Крім того арт. Л. Кривицька відрецитувала з незвичайно тонкою інтерпретацією „Сповідь Матері" П. Тичини, а арт. М. Сабат-Свірська з душі виспівала три сольові пісні під фортепіяновий дострій д-ра Б. Кудрика (В. Матюка „Весніванку" та А. Вахнянина: Арія Одарки з оп. „Купало"). Кожну точку цього гарного концерту зовсім заслужено надгородкували учасники бурею оплесків, а наприкінці усі відспівали національний гимн. Щоб бути справедливим, треба хоч скромно відмітити, що починовцем і дбайливим керманичем цілого того, такого гарного, самбірського свята був о. дек. Ю. Плешкевич, голова й душа Комітету свята.

Прихильний учасник.

—o—

Спорт.

НАКОЛЕСНИЦЬКИЙ БІГ НА 100 КМ. НА ТРАСІ ЛЬВІВ—ЯВОРІВ—ЛЬВІВ ЗА МАНДРІВНУ ЧАШУ ОЛЕКСІВА.

В четвер 16. ц. м. відбувся наколесницький біг на 100 км. на трасі Львів—Яворів—Львів за мандрівну чашу Олексіва. До бігу стануло 22-ох змагунів, а того 7-ох з „Україна". До мети прибув перший **Бабій** (Україна) в часі 3.17, 2) Опят (ЛТК), 3) Новгебавер (Стшелці-Рояль), 4) Отепшик (Україна). Слід згадати, що Отепшик з Бабієм були ввесь час на чолі змагунів. В Яворові Отепшик мав дефект у колесі і тому прибув до мети як четвертий.

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОГО ТІЛОВИХОВАННЯ.

Як ми вже повідомляли в неділю 19. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька „Показ українського тіловиховання". Буде це чергова велика імпреза під гаслом „Спортовці — Просвіті".

Як назва каже — не будуть це спортові змагання тільки показ. Організатори старалися вибрати з кожної ділянки тіловиховання по кілька характеристичних вправ та показати їх нашому громадянству в ефектовній формі.

Отже побачимо там показ руханки вільноруч долівкової і приладової у виконанні Сокола, дальше кілька цікавих легкоатлетичних конкуренцій, показові ігри у відбиванку, кошівку і поривану. Всі інші ділянки тіловиховання також будуть заступлені своїми вправами.

Як бачимо такий показ, це річ і при тому цікава імпреза, що її варта буде оглянути. Початок о год. 16.30

—o—

Нові книжки й журнали.

Tadeusz Zakszewski: SPOŁDZIELNIE NIEZWIĄZKOWE I WALKA Z NIMI. Z przedmową D-ra Aleks. Calkosinskiego, przewodniczącego Rady Spółdzielczej. Warszawa, 1938. Wydawnictwo Spółdzielczego Instytutu Naukowego. Biblioteka Spółdzielcza Nr. 31. — Стор. 70, ціна 2ł

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 17. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Субота 18. 6. год. 4. попол. „Пан Зєвільський". Год. 8. веч. „Король волоцюг".

Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Король волоцюг". Год. 8. „Король волоцюг".

Театр Різнородностей:

Пятниця 17. 6. год. 8. веч. „Іван".

Субота 18. 6. год. 8. веч. „Іван".

Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Іван". Год. 6. веч. „Іван".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БОГОРОДЧАНИ:

17. 6. Пригода в Черч.

18. 6. Процес Мері Дейген.

19. 6. Невольник.

З Богородчан їде театр до Надвірної.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯБЛОНІВ:

17. 6. Мазепа.

18. 6. Ніч під Івана Купала.

19. 6. Гетьман Полуботок.

Театр загостить до Косова, Кут, Жаб, Ворохти, Микуличина, Яремча і Делятина.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

РАДЕХІВ:

17. 6. Синя квітка.

Потім театр їде до Бусьна.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".

АТЛЯНТИК: „Втікач із Сан Квентіну"

БАЛТИК: „Історія одної ночі".

ВАНДА: „Страшний двір" і „Два дні в раю".

ГРАЖИНА: „Р 107" взиває помочі" „Король жінок".

ЕВРОПА: „Верес" на оси, Родовелівни.

КАСІНО: „Прізвиськ Біл" з Волесом Бірі.

КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас", колір. додаток „Чарівний плин".

МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стрілен".

МЕТРО: „І перше кохання", „Моя зіронька" із Шерлі Темпль.

МІРАЖ: „Тайна п-я Брінкс", „Тато жениться".

МУЗА: „Лінія Мажінота".

ПАЛЯС: „Орієнт Експрес".

ПАКС: „Страшний двір".

РАЙ: „Премієра".

РІЯЛЬТО: „Двоє з юрби".

РОКСІ: „Мадам Лепю" з Ренатою Мілар.

СВІТ: „Пісня засуджених", „Кохана родинонька" з Фліпом і Флапом.

СТИЛЕВЕ: „Спільний заулок" і ревія.

ТОН: „В 4 очі", „Тайна самітного дому".

УТІХА: „Королева джунглів" і ревія.

ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Єгипет".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (вул. Гавсмана ч. 7):
Португалія: Мадейра, Лісбона, Фунчвль".

Присилайте передплату!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 17. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Цута орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень наймолодшим: пісеньки, казочки, мельодії, оповідання, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Шкільні обжинки, Музика в пл., 11.40 Грає Марсель Мойсе, флет, пл., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий лєорд", на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Мікрофон серед зірок, репортаж із пл., 16.45 Ті, що остались позаду, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Новини зі світа, радіомагазин і новини з пл., 17.45 „Куток — містечко вірмен", 17.50 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Камер концерт, форт., скрипка, 18.45 „Поровін у Книзі вбогих" Каспровича, 19.00 Сніг. ресіталь Я. Гупертової в супр. форт., 19.20 Мельодії Видвіцькни, нар. хор, капеля, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 20.00 Уладжуємо для вас концерт, авд. для дітей, Поляки в Німеччині, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 Концерт дутої орх., 21.40 Легкоатлет. метч Польща-Франція, 22.10 Година несподіванок, 23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Танк. музика з плит (надає Варшава II.).

Неділя, 19. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт дутої орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Хліб. газетка, 8.35 Сигнал Станиславова, репортаж, 8.36 Хліб. справи Станиславівщини, 8.45 Хор, 8.55 Полуднина господарці, 9.05 Пісні у вик. хору й орх., 9.15—11.45 Станиславівська трансмісія: Діяльн. репортаж, богослуження, Трансм. із спротивання, діточі співи, Дари Підкарпаття словно-муз. репортаж, 11.45 Культурний огляд, 12.01 Промова стан. воєводи Пасławського, 12.06 Симф. ранок: хор, орх., форт., 13.00 Про ночі та дні, літер. вариє М. Домбровської, 13.15 Музика дутої орх., співи, гітарове тріо, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, На Кумах, авд. для сільської молоді, Що чувати серед хліборобів, Музика з пл., 16.10 Заболотця йде до світа, 16.30 Театр Уяви: „Повною парою на Гон-Конг" з англ. Ч. Бріпцера, 17.00 Рахманінов: Соната на віол. і форт., 17.30 Звук. тижневик, 18.00 „Фрасхіта" оп. Легара; у перерві: Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Наша варта" словно-муз. авд. 20.35 Прощання Підкарпаття, 20.38 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дениик, 21.00 Весела Сирена 21.40 Легкоатлет. метч Польща-Франція, 22.15 Танк. музика у вик. орх., 23.10 Ост. вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 17. червня 1938.

БЕРЛІН 17.30 Румунська музика, 17.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.20 Співи, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 17.30, 18.00 Цит. музика, 18.30, 19.0, 20.00 „Лілі" оп. Герве, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30 Твори Паганіпія на віол. і форт., 18.00 Молодь грає і співає, 19.10 Розр. музика, 20.00 Військ. орх., ДРОЙТВІЧ 18.30 19.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, І. і ІІ. дія, 19.50, 20.00 Шубертові твори на 4 руки, 21.50, 22.00, 23.00 „Нірнберські співці" (ІІІ. дія), КОШИЦІ 7.50 Преса, 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 Фейлетон, концерт хору, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 „А те боліо торнар" оп. Рапіатта, ПРАГА 12.45 Орх., 17.15 Камер. муз 16. 18. століття, 18.20 Легка музика, 19.35, 20.00 Орх., солісти, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви „Лєрой Соей" драма Бреліера, РИМ 17.15 Солісти, 21.00 Іт.-нім. концерт.

Субота, 18. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Концерт молоді, 18.00 Розр. музика, 20.00 Військ. марші, 21.00 Китиці вальсів, 22.30 Легка й танк. муз., БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.00 Народні пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Орх., 18.45 19.00 Хор, 20.00, 21.00 Концерт із нагоди уродин рег. Гортія, 21.30, 22.00 Цит. муз., ВІДЕНЬ 12.00 Симф. орх., 13.15 Розр. концерт, 15.30 Для дітей, 18.00 Вон. авд., 20.00, 21.00 Альпейський вечір, 22.30 Розр. концерт, ГІЛЬВЕРЗУМ 19.40, 20.00, 21.00, 22.00 „ЗИГФРИД" оп. Вагнера, ІІ. ІІІ. дія, КОШИЦІ 7.50 Преса, 18.45 Вістки, 14.05 Передача з Тячева: Наші школи у нов. році, Концерт хору тячівської округи, МІЛЯНО 19.30, Легка музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, ПРАГА 11.05 Орх., 18.20 Легка музика, 21.15 Серенади 17. і 18. століття. РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 Театр Уяви, 20.05 Симф. музика, РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.30 Танк. музика, СОФІЯ 18.30 Популярна музика, 19.30 Скрипка.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

Неділя, 19. червня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Орх., форт. тріо, сопран, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.20 Концерт хору, БУДАПЕШТ 12.30 Он. орх., 17.00 Цит. музика, 19.30 20.00 Концерт оркестри, ВІДЕНЬ 13.00 Розр. концерт, 15.00 Казка, 15.35 Смичк. квартет п-дур Гайдна, 18.20 Весняні пісні, 19.10 Соліети: віол., скр., форт., бас, хор, орх., 22.30 Розр. музика, опів, ДРОЙТВІЧ 18.00 „Пори року" орат. Гайдна, 21.35 22.00 „Марта" оп. Фльотова, ГІЛЬВЕРЗУМ 11. 21.10 Тіно Россі співає, КОШИЦІ 8.55 9.00 Словацькі нар. пісні, 18.00 20.10 Авдиція, плити, МІЛЯНО 17.00 Легка музика, 18.00 Пісеньки, 19.45 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Концерт військ. орх., МІНХЕН 20.00 21.00 Із рос. опер, ПРАГА 12.25 Орх. 18.00 Моравська музика, хор, 18.30 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Джез, 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Севільський цирульник" оп. Росінія, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 20.00 Концерт хору.

Радіокутик.

МІЛЬ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Можна собі уявити, скільки гамору справляє міль, який перегризає вовняне вбрання, коли зміпити цей гамір 10.000.000 разів. Без сумніву буде це шум буревію. Одна американська фірма, яка продає засоби проти молів впала на оригінальну думку утревалити цей зміпений голос. Вислали спеціяльну експедицію, в якій одна з зірок американської радіофонії задемонструвала слухачам голос гіганта-моля, сполучуючи артистичні та реклямові елементи в добре сконструйовану цілість.

ВАРШАВСЬКІ ВЗІРЦЕВІ АНТЕНИ.

Міністерство Внутрішніх Справ видало розпорядження в справі однакового типу радіових антен на всіх приватних, публичних та державних будівлях середмістя Варшави. Ці антени мають відповідати всім естетичним вимогам нових будівельних приписів.

БІРЖА.

Львів, 16 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·62, 89·95, Долярн американські 5.29.50, 5·27·00 Долярн канад. 5 23·90—5.21·00. Фльорени гол. 295·49—293·75, Франки фр. 14·92—14·62, Франки швайцарські 122·20—121·40 Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц 100·25—99·75, Корони ч. 13·50—11·00 Кор. дан. 118·20—117·35 Кор. норв. 133·03—132·00, Корони шв. 136·54—135·55. Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлян. 11·68—11·25, Марки нім. 88·00 — 82·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 107·00 — 101·00

Акції.

Банк Польський 119·50 Цукор. 34·00, Вугель 28·00, 25·00, Лісьпол 75·75. Можеів 12·50, Островець 57·25, Стараховичі, 35·50, 34·75, Габербуш 47·75.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 із. 1 ем. 79·75, серія 90·25 3 пов. нов. 2 ем 81·50 серія 95·75 3. конверс. 70·25 прем., дол. 42·00 4 консол. 67·00

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 16. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·15 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·20 зол.
1 кг. масла експорт. за зачот. 2·50 зол.
молоко . . . 16—17 сот.
яйця копа . . . 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова, молоко сильна яйця вдержана.

Опов.стка.

Перед отворенням власної канцелярії шукає **лікар заступництва.** Проханє також подати заскаво місцевість для осідку лікаря. Кошти листування зверне Іван Михалевський, учитель в Коросні, вул. Скорушки 3. 1330 1—2

Вступні іспити в жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, вул. Татарська 6 відбудуться: до І. кл. — 22. і 23. 6., до кляс II—IV. 23. 6., до І. і II. кл. (виділи гум. і прир.) 24. і 25. 6. Початок іспитів о год. 8. рано. При заведенні є зразково уладжений інтернат. 1334

Вступні іспити в гімназії й Ліцею Рідної Школи ім. Конорудзів у Львові відбудуться: до І. кл. гімн. дня 22. і 23. червня, до II.—IV. кл. гімн. дня 24. і 25. червня, до І. кл. ліц. дня 25. і 27. червня. Початок іспитів у 8-ій год. рано. **Школа має права державних шкіл.** — Дирекція. 1333

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КУХАРЯ (КИ) ДО ПАНСІОНУ у Ворохті на липень і серпень приймемо. Зголошення з домаганнями і рекомендаціями до 20. червня на адресу: „Взаїмна Поміч Українського Товариства" — Львів, вул. Якуба Стшемп 11, І. 1318 2-3

ФІЛІЯ „ПРОСВІТИ" в Тернополі розписує **конкурс** на освітнього інструктора. Вимоги: вік найвище 35 літ життя і вища освіта. Зголошення до 31. липня 1938 р. посилати на адресу Із. Брикович, голова Філії Тернопіль, вул. Міцкевича 9. Видія Філії. 1319 2-2

ШУКАЮ від зараз на вигад служниці, що вміє дуже добре варити. Потрібні рекомендації. Зголошення до „Діла" під „Добре варено". 1327 2-2

КУПНО - ПРОДАЖ

СОРОЧКИ МУЖЕСЬКІ з шовкової поплїни 5.90, льняні оксфордові в десені, гладкі 4.90 — 5.90 — 6.75. Кольорові підштанки зі сірого шовку, подвійні клини в проці 2.50. Фабрика білля „АСТРА" Львів, Сикстуська 2. 1076 2-2

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 1242 4-7

СКЛАД МЕБЛІВ, комплетні і поодинокі кімнатні уряджения поручає солідні і дешеві ФР. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Львів, Колонтая 8. Тел. 228-10. 1281 3-6

ІМПРЕГНОВАНІ ПЛАЩІ від 10 золотих і всякі білля дитяче і хлопиче до літ 15 майже даром „СВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2. Львів. 1191 2-3

ЖАРІВКИ до 25 ватів 70 сот., ГОЛОСНИК детекторовий 3.50, ЛЯМПА двополуміна 6.—, ліхтарки, батерії „Даймон" — найдешевше ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК, Львів, Ринок 21. 1329 1-10

ЛІТНИЦЯ

КОРЧИН РУСТИКАЛЬНИЙ, літнисько серед шпильковнх лісів і гір, над ріжою Стрий, купелі, плажа, прогульки на гору Парашка, скали Бубинці, Урич, поручає сонячні, здорові помешкання. Доїзд зі стації Синевідсько Вижне моторівкою. Інформації: Уряд громадський. 1258 4-3

МЕШКАННЯ

ХТО потребує у Львові на час вакацій мешкання двокімнатного з кухнею, умеблюваного? „Дешево" до Адміністрації 1306 2-2

ЗАМІНЯЮ гарне фронтове мешкання 1-кімнатне з кухнею, комірне вол. 38.—, на таке саме комфортове або на 2-кімнатне півкомфортове. Зголошення „Діло" під „Сонце". 1-2

РІЖНІ

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Отадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 1-15

МАРКОВІ годинники як Омега, Докся, Льонжін, Шафгавзен і т. д. направляє найкраще **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнадцять,** бо має оригінальні частини годинника. 1105 5-12

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенг пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 131 (14.962). ЛЬВІВ, СУБОТА 18. ЧЕРВНЯ 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504 080.
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Наглий виїзд прем. Стоядіновича
до Італії.

Несподіваний виїзд прем. Стоядіновича до Італії викликав велике вражіння між політичними колами. Тому, що преміер виїхав минулої середи з дружиною і шефом протоколу до Любляни — здогадувалися, що прем. Стоядінович поїхав до реґента кн. Павла до замку у Брдо у Славонії. Тимчасом прем. Стоядіновіч поїхав з Любляни до Венеції, де зустрінувся з мін. Чіяном. Офіційні кола Югославії запевняють, що побут прем. Стоядіновича має наскрізь приватний характер.

Політичні кола здогадуються, що у Венеції обговорять важні господарські справи. Італія наладнає справу закупів залізної руди і міди в Югославії, бо цих сирівців не може дістати тепер в Австрії. Далі політичні кола сподіються, що наради мін. Чіяно з прем. Стоядіновичем можуть довести до несподіваного звороту в міжнародній ситуації, якщоб поголоски про військовий союз між Італією та Югославією виявилися правдивими.

Білгородський кореспондент щоденника „Фігаро" вказує на велике значіння візити прем. Стоядіновича у звязку з теперішнім міжнародним положенням і здогадується, що ці наради доведуть до союзу між Римом і Білгородом.

Німецькі соціял-демократи протестують
проти Генляйна.

Прем. Годжа приняв делеґацію нім. соціял-демократів, які зложили протест проти партії Генляйна підчас виборів і по виборах. Годжа обіцяв розглянути його.

ЯКІ ВТРАТИ ПОТЕРПІЛИ НІМЦІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ?

У 8. точці своєї програми Генляйн домагається відшкодування за матеріяльні втрати, що їх німці потерпіли за 20 літ чеського панування. Як пояснює преса, ці шкоди спричинив уряд:

1) уневажнюючи австрійські воєнні позички,
2) через рільну реформу, у висліді якої 500.000 гектарів перейшло в чеські руки,
3) звільнюючи німецьких урядовців — буцімто з огляду на ощадність,
4) не допускаючи німецьких фірм до участи у державних доставах,
5) уживаючи німецькі банки до санації чеських.

Криваві бійки
у французькому парляменті.

На засіданні палати послів дійшло минулого четверга до кривавої бійки між комуністичними і правими послами з причини Еспанії. **Комуністи виступили рішуче проти привернення міжнародньої контролі на французько-еспанському кордоні в Піринеях, щоб і Франція признала барсельонському урядові право купувати воєнні матеріяли. Одночасно поставили наглий внесок, щоб над цією справою відбулася дискусія.**

Предсідник Еріо заявив, що регулямін не передбачує негайної дискусії над наглим внеском. А що комуністи викликали велику авантуру — предсідник перервав засідання. По короткій перерві засідання відбувалося далі і тоді дійшло до кривавої бучі, бо посли правиці запротестували проти наглих внесків комуністів. Одначе з рівноваги вивів комуністів щойно пос. Вінякур кажучи, що

бажає дуже дискусії над внесками комуністів, бо дістав трівожні вісти з французьких військових кол, що війська з розбитої 43 червоної еспанської дивізії перейшли французький кордон та окупували два французькі села на території Франції. Ця заява викликала протести на лавах комуністів, які обурювалися на послів правиці за гострі закиди під адресою комуністичного посла Марті, що ввесь час перебуває в червоній Еспанії і зорганізував там „політичну черезвичайку". Тому предсідник другий раз перервав засідання. При виході зі салі комуністи ранили трьох послів з правиці та одного поміркованого і щойно возьні відогнали напасників. По короткій перерві **прем. Далядіє склав заяву, що виступить рішуче проти всіх комуністичних маневрів і на випадок дальших авантур оголосить ще нині вночі декрет про замкнення сесії парляменту.**

АНҐЛІЯ НАТИСКАЄ НА ФРАНЦІЮ.

Дипльоматичний кореспондент „Івнінґ Стендард" повідомляє, що

французький уряд вислав на пірнейський кордон 30.000 вояків, щоб перевести основну контролю всіх транспортів, що йдуть з Франції до Еспанії. Прем. Чемберлєн не хоче допустити до загострення міжнародньої ситуації і тому натискає на Францію, щоб замкнула кордон у Піринеях. Анґлія сподіється, що таким чином приєднає Мусолінія до своїх плянів

Згарища і знущання залишають червоні.

Комунікат головної кватири військ ґен. Франко повідомляє що **розбита 43-тя червона дивізія знищила вогнем і мечем всі оселі в долині ріки Сінка. Зі собою забрала до Франції живий інвентар з цілої околиці.**

На фронті Кастельон національні війська здобули декілька нових місцевостей. На полі бою червоні залишили понад 400 убитих. **Національні літаки бомбардували військові об'єкти в Аліканте і Валєнсії, де затопили один корабель та ушкодили дві фабрики муніції.**

Частина матеріялів зібраних на Першу Українську Педагогічну Виставу стала засновком Першого Українського Педагогічного Музею.

ДЕ ПЕРЕБУТИ ВАКАЦІЇ?
НАЙКРАЩЕ В ПАНСІОНІ
„Зелемін" у Гребенові
НАЙКРАЩА КУХНЯ
І НАЙДЕШЕВШІ ЦІНИ.

Дійсність і містифікація
НА ВОЛИНІ, ПОЛІССІ Й ХОЛМЩИНІ.

I.

Цілковито здаючи собі справу з того, що відповідаємо за кожне своє слово, категорично твердимо, що не все те, що велика частина польської преси писала, пише і мабуть ще довго буде писати про надбужанські землі, незгідне з дійсністю.

Найбільша відповідальність за неправдиве насвітлення цієї дійсности Волині, Холмщини й Полісся падає на дописувачів з місць і на спеціяльних висланників ріжних часописів. Але не можна не признати вини й редакторів польської преси. Адже повинні вони мати хоч який-такий ґазетярський нюх, вміти відчути неправду та зауважити нельогічність насвітлення життя цих наших етнографічних теренів.

Ця нельогічність особливо різко дає себе відчувати тоді, коли польські автори намагаються представити український нарід цих земель якоюсь неокресленою, несвідомою та інертною етнографічною масою, з якої, як із глини, можна виліпити все, чого лише забажаєш. Якось не приходить їм у голову, що не могли-ж українські маси, після пережитого політичного і соціяльного здвигу 1917—20 рр., після користання з власної державности та після двацяти років культурної, політичної і економічної праці, раптом втратити память, свої ідеали й аспірації та враз скочити на сто чи двісті років назад. Бували такі випадки з поодинокими особами, яких щось запаморочило, але з цілими народами таких „чудес" не бувало, бодай історія таких випадків не записала.

Зрештою, сама польська преса і само польське громадянство мимохіть розкривають оцю викривлену дійсність: з одного боку вмовляють у себе й у всіх довкола, що український нарід північно-західних земель це примітив, несвідома „тутейша" маса (як це твердить, напр. п. Подгорський, пізний нащадок колишнього українського роду), а з другого боку кричать про експанзію українців, про українську „небезпеку" та зменшення польськости і т. д. (як п. Петерс і ін. курієркові денникарі).

Де-ж тут льоґіка? Якщо український нарід — несвідома маса, то яка-ж може бути експанзія і небезпека? Коли-ж українці виявляють ґін до розросту і зміцнення, то вони не можуть бути одночасно несвідомою інертною масою.

Якби український нарід Волині, Холмщини й Полісся не уявляв собою живого, життєздатного й відпорного на асиміляцію організму, то не боровся б за свої національно-політичні, культурні й господарські права, то покірливо ходив би на шнурку всяких експериментів і не думав би про територіяльні автономії та інші права й можливости. Тоді не було б чого спинати крику з приводу його виступів.

І навпаки, якщо український нарід на згаданих землях виявляє таку непереможну життєву силу, що може декого лякати „небезпекою", то асиміляційні пляни — утопія, то треба трактувати українців так, як на це вони заслуговують. Негація українців у цьому випадку не може бути корисною для тих, хто її хапається, як найлегшого виходу.

Саме тому деякі поступові польські публіцисти та поодинокі органи преси, бачучи свідомо чи несвідомо сфальшоване обличчя холмсько-волинської дійсности, накликують своє громадянство: не ошукувати себе й не ховати голови в асиміляційнім тумані, — хоч, щоправда, і вони ще не можуть спромогтися на те, щоб відважно глянути цій дійсності в очі.

З другого боку, українське громадянство не залишається безчинним, як це декому здається здалека: і тут теж польська преса глибоко помиляється в оцінці відносин.

Коли ж іде про польські пресові відомости про польське „кресове" громадянство", як про буцімто суцільний табор, який однаково думає й однаково домагається „міцної руки" проти українців, репатріяційної акції, навертання і всяких інших радикальних засобів та заходів на здійснення планів пп. Грабських, Гертихів і ін., то тут теж категорично твердимо: ні. Ввесь цей „кресовий" шум і гам роблять одиниці та маленькі гуртки майже виключно з прийшлого елементу. Газетний та вічевий гомін про те, що буцім-то місцеві чинники допустили до „страшного" зміцнення українства та ослаблення й упосліджения польського населення і що все це вимагає рішучих „ратівничих" засобів, далеко не викликує захоплення в ширших місцевих польських масах і не є їх голосом.

Маємо тут до діла з явно сфальшованою польською опінією. Найгірше — і не тільки для нас! — це те, що столиця й польське громадянство поза межами надбужанських земель бере ці „кресові" голоси за „чисту монету" й вироблює собі неправильне поняття про ці наші етнографічні терени.

Отак невідповідальні, ніким непокликані польські чинники, найчастіше у власних інтересах або через своє маняцтво витворюють незгідну з дійсністю польську громадську опінію і впливають не лише на місцеву, але й на центральну меншиневу політику. Не диво, що напр. на Волині починається вже в польському громадянстві реакція проти цих політичних містифікацій та їхніх авторів. Цю реакцію викликують ті „печені", які печуть собі ріжні зайшлі алярмовці на вогні пристрастей, між іншим — у ділянці самоуправи, вільних професій, торговлі та посад.

В останнім часі серед місцевого польського громадянства почав зарисовуватися розлам і саме на лінії територіяльного походження: між „корінними" волиняками та їхніми прийшлими земляками. Цікаво, що цей розлам помічається не на теоретичному, меншинево-політичному грунті, а на грунті практичному, справді життевому. Щораз частіше доводиться нам чути навіть з уст народовців:

„Приходять сюди наші кохані брати з далекої Познанщини, стають тут війтами, бурмистрами, президентами та ріжними політично-суспільними й релігійними діячами, перебрані в свої руки справи, завдяки незнанню місцевого життя та своїй невідповідальности доводять до абсурдів, а часто й до значних матеріяльних втрат, а потім утікають в інші затишні „кресові" закутки, щоб продовжувати свою „патріотичну роботу". Досить уже цього! Ми, місцеві поляки, мусимо кермувати життям."

Характеристичне й те, що найсильніший відрух починається тут проти познанчиків, які несуть з собою сюди всі первні гакати й безпардонности. Зачувати навіть від цих польських „волинян" голоси про порозуміння з українцями та спільне кермування місцевим життям.

Чи це не цікаві наслідки того голосного протнукраїнського походу, веденого головно з боку познанчиків, що наростає тут від кількох місяців? Отже в таборі „офензивників" не така згода і єдність, як це думають деякі перелякані наші інтелігенти. Правда, місцеві польські громадяни, що вважають за шкідливе (передовсім для Польщі) всяке „навертання" українців, дратування й озлоблювання їх, мають не такі міцні горла й менше здібности „робити опінію" загалу. Через те, треба думати, прийдуть вони до голосу й керми не хутко; а покищо напливовий елемент голосно гомонить, лякає столицю й побиває польських волиняків.

Люди буденної дійсности ставляться до українського питання цілковито інакше. Говорять про це численні факти.

Наведемо деякі з них, дуже характеристичні для Волині.

В свій час обтерлася об столичну пресу ухвала польських батьків Киверець (осада біля стації), щоб їхніх дітей не вчили у школах української мови. Брукова преса використала цю ухвалу для походу взагалі проти викладання у волинських школах української мови польським дітям. Українці зареагували на цю акцію мовчанкою, а деякі ще й підсміхувалися: „Це навіть було добре: не розумілиб нас і можнаб було вільніше говорити; жидам дуже виходить на користь те, що сусіди не розуміють їх." Очевидно, Ст. Грабський і мав це на увазі, коли задумав навчити поляків нашої мови (очевидно: поруч із знищенням нашого нарсдиього шкільництва).

А ось на цьому патріотично-емоціональному тлі буденна практика:

„Курієр Волиньскі" обслуговує „народовців" та не грішить симпатією до українців. І в ньому можна було прочитати таке оголошення: хтось пропонував „вчити української мови (єнзика рускего"). Отже хтось навчанням поляків української мови заробляє на хліб, — і хтось з поляків, видно, відчуває потребу знати українську мову, очевидно, для зносин з українцями. А патріотичні киверецькі й інші батьки кричать, щоб нашу мову вивести із шкіл! Не заторкуємо тут уже того питання, що культурні люди взагалі вважають знання чужих мов за великий здобуток.

Другий приклад. Автор цих рядків бачить в українській книгарні молодого поліціянта, що питає за українським букварем, по якому можнаб легко навчитися української мови. „Для кого?" — питається книгар. Поліціянт пояснює, що прибув він з глибини Польщі, не розуміє місцевого населення і мусить навчитися української мови. Це знову ця буденна дійсність.

На Волині тепер фільмові світлини в моді. В кожному нашому селі в неділі і свята, а то й у звичайні дні побачите фотографа. Ось бачите гурток і чуєте молодого фільмівця: „Дайте заробити своєму, українцеві!" Говорить чудовою українською мовою. Придивляєтесь: молодий поляк із Луцька. Зауважив вас і просить очима не демаскувати його, бо під іменем українця він хоче заробити. Такими самими „українцями" виступають і фотографи з „пятимінутними" апаратами на ярмарках і відпустах.

Такими самими „українцями" промишляють по селах і всякі гандлярі, професійні „безробітні", агенти ріжних фірм і т. д. і т. д. Величезні маси цих поляків вільних професій, що голуються з праці своїх рук, дуже неприхильно ставляться до акції ріжних (на посадах і тому подібних платних становищах) навертачів і асиміляторів, отверто заявляючи, що ці патріоти унеможливлюють їх екзистенцію.

До тих противників навертацької і екстермінаційної акції на прибужанських землях ставляться також негативно й численні поміщики, економи та інша двірська служба, яка дуже часто в інтересах маєтків і власних заробітків не бажає заогнення взаємин з українськими селянськими масами, а навіть послуговується українською мовою, бо це вигідніше.

Трапляються і осадники, що вважають за корисніше для себе і для держави бути толерантними й не псувати собі взаємин з українським населенням.

Зустрічаємо навіть нечисленних ксьондзів, поліціянтів і урядовців, які того самого внутрішнього переконання . Але їхні переконання в даному випадку не можуть бути рішальними. Витворилося для цих людей просто трагічне положення. **Навертацька й асиміляційна психоза, витворена ріжними інтелігентами на посадах, огорнула все „кресове життя" важкою атмосферою.** Люди залежні, часто в супереч своїм переконанням і розумінню шкідливости цієї акції, вдають, що й вони такі самі „патріоти" і, лише для того, щоб не втратити праці чи не мати інших неприємностей, — і самі займаються подібною протиукраїнською акцією. **Якби цим полякам сказали з варшавського чи воєвідських центрів, що вони не потерплять, як не будуть відограватн ролі навертачів і україножерів, то з полекшою зідхнулиб і гаряче подякувалиб Богові.** А покищо, всупереч самим собі, мусять виконувати ролі Грабських, Гертихів та інших прикордонних „будівничих" на східних землях.

Просто не можна вийти з дива, що якийсь розмірно невеличкий гурток спецїв від кресового патріотизму міг так засугерувати польське громадянство і деякі рішальні чинники та завертати настрої на цих теренах до XVII ст.

Отака тут буденна правдива дійсність і такі гурапатріотичні містифікації. По правді, то не ми повинні про це писати, але в обороні правди на наших етнографічних теренах мусіли дещо сказати про цю дивовижну аномалію.

В. Островський.

„Днепроєжовск" чи „Днепрохрущовск"?!

— „Тут сам чорт зломить ногу на цій проклятій Україні! По всіх республіках усе як слід, по людському, „ліквідують" там трохи достойників і все в порядку, бодай назовні! А тут, чорт зна що, а мені треба все виправляти!" Отакі думки не можуть не виринути в голові „першого українця" — Хрущова. Бо справді:

Відкривається напр. зїзд Комуністичної Партії большевиків України, так само як і зїзди комуністичних партій інших республік. Ну з початку ніби добре: вибирають одноголосно з оваціями й ентузіязмом до почесної президії самого „великого вождя" й „менших „вождів": Молотова, Ворошилова, Кагановича, Калініна, Мікояна, Андреева, Єжова, Жданова, Чубаря, тобто політбюро Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії, але потім комуністично - совітський добрий тон вимагає вибрати до почесної президії і політбюро місцевого Центрального Комітету. Так робиться по всіх зіздах республіканських комуністичних партій, робиться навіть в недавно утворенім Казакстані і Кіргізстані, а ось у „квітучій Україні" не можна цього зробити!..

— Чому? — запитаєте наївно.

— А тому, що нема цього проклятого політбюра, зникло воно... Рік тому вибрали, як слід, політбюро Центрального Комітету Комуністичної Партії большевиків України, тобто вибрали еліту, мізок комуністів України, вибрали в складі 11 членів, а 5 кандидатів (заступників) передбачливо додали. Деінде у путящому краю за рік щезають три хай чотири члени політбюра, а тут на цій Україні як почали щезати! Пробували спершу всетаки поповнювати склад політбюра, вводили туди кандидатів, кооптували нових членів: Бондаренка, Євтушейка, Тягнибіду тощо., Щезали так само і — подумайте тільки! — за один рік щезли, як камінь у воду, всі до одного! Нікому і нових кооптувати... ну і залишилась „квітуча" на день комуністичного зїзду без політбюра! Довелося поминути мовчанкою це питання.

Але на цьому не кінець клопотам. Ось приходить чергова точка — вибір ділової президії. Живемо у часах найдемократичніших у світі. У часах суворо конституційних. Український „щасливий" (правда, ще не зовсім, бо це відбувалося ще за старої конституції) нарід вибрав до найвищої своєї влади найкращих зпоміж себе, створивши таким робом Центральний Виконавчий Комітет УССР, а цей Комітет вибрав найкращих зпоміж себе 24 осіб з „українським старостою" чи — як навіть уже тепер вживають — з президентом УССР, Григорієм Петровським на чолі. До ділової президії комуністичного зїзду по всіх республіках вибирають на першого голову цього „президента" та ще кількох членів президії. А чи можна це зробити в УССР? Не можна! Нема „президента"! Зник! Нема членів президії! Зникли! З 24 осіб залишилося здається тільки 4, якщо не менше та таких невідомих нікому, що й обирати до президії не личить. Ну і щож

виходить? Є УССР, „квітуча", „невідємна частина", „найщасливіша", бо має свою конституцію, пройнята вся любовю до „найбільшого вождя" і менших вождів. А нема в ній верховної влади — президії Центрального Виконавчого Комітету, немає голови цієї президії — „президента", немає політбюра Центрального Виконавчого Комітету партії та з 62 членів самого ЦК залишилось тільки... 5 (словами: пять). Всі вони зникли, як „вороги народу"...

І навіть сам перший секретар ЦККП(б)У Хрущов не є де юре першим секретарем ЦК, бо за статутом комуністичної партії секретарів вибирають, хай і формально, але вибирають, а не призначають, а тут нікому й було вибирати. Правда, якось-такось дотягли до комуністичного зїзду, тобто виберуть уже цілком добрий „сталінський" ЦК, потім цілком добре політбюро ну і секретарів. Якийсь там „контрреволюціонер" може пробомкнути, що і торік вибирали також цілком добрих сталінських большевиків, — а що вийшло?!

Але з верховною владою доведеться зачекати таки аж до 26. липня, коли уконституться Верховна Рада, що її виберуть 26. червня. Та найгірше виходить з цим „президентом" Петровським. І надалож лихо ному мати такий справді пролетарський стаж, чи не найкращий в СССР!?

Справді, народився як-не-як а в самісінській робітничій родині, з 14 років працює, як робітник у фабриках у Катеринославі, член большевицької партії з 1897 року, активіст, засилають його на Сибір. У 1912 р. робітництво Катеринослава вибрало його до Державної Думи, де він боронив робітничих інтересів, де працював в большевицькій фракції, де його заарештували і заслали на каторгу, на якій перебував аж 5 років. І нема хлопчика, якому не вбили в голову, що Петровський страждав тоді тому, бо хотів добра народові...

19 років „президенствує" на Совітській Україні", тим самим за часів старої конституції СССР „президенствував"і в СССР. Щойно вибрали його на заступника Калініна, на заступника „президента" СССР уже за нової, „сталінської" конституції. Завжди вихваляли його. Його ймям перейменували Катеринослав, дільницю Києва Подол. Урочисто святкували в лютому його шістьдесятиліття. Нагородили орденом Леніна. Ні разу не впадав у жадні „ухили" і ось „ворог народу", мусить зникнути, треба його знищити!...

І недармо на обласній київській партійній конференції тільки що вибраний до складу київського обкому робітник Ковальов „контрреволюційно" запитує: „а де Петровський, чому не вибирають Петровського?"

А що, як робітники Дніпропетровського поставлять таке питання? (Хай йому всячина: очевидно це місто мусить зватися відтепер якось інакше, але як?! Там у Москві на це не звертають уваги, а тут роби що хочеш!).

Відомо, що всі ці „вороги народу" хотіли запродати „щасливу Україну" закордонним фашистам, хотіли відірвати „невідємну Україну" від „єдиного нерозривного" СССР...

Але чи не повстане в чийомусь мозку думка: адже згідно зі сталінською конституцією кожна республика має право відділитися і коли еліта, мізок, душа комуністичної партії України, її політбюро хоче відірвати Україну від СССР, то чи не висловлює воно цим волю, бажання всієї комуністичної партії УССР?! Коли еліта, мізок, душа всієї Совітської України, президія її Центрального Виконавчого Комітету хоче відірвати Україну від СССР, то чи не висловлює вона цим волю, бажання всієї Совітської країни?! І дивний конгльомерат цих „ворогів народу", що хотіли запродати Україну, справді: Любченко, Якір, Балицький, Затонський (цеж твердить сама „Правда") приєднуються до них Євтушенко, Тягнибіда, а тепер і старий Петровський!..

Ну, — хай ще Любченко, той самий Любченко, який 30. березня року 1918. виголошував у Центральній Раді, що підчас боїв за самостійну Україну на зовнішньому фронті не можна дозволити й унутрі України жадних виступів проти самостійности України. Любченко лівий есер, боротьбіст — ця мішанина націоналізму з комунізмом — хай він тягне за старою звичкою до відірвання України від СССР... Але Якір, що створював червону армію на Україні, Якір, що вів свої військові частини у бій за владу рад, що бився пліч-о-пліч з Будьонним, з Фрунзе, Якір, що вбачав своїх ворогів у петлюрівцях самостійниках, Якір так щедро нагороджений й обдарований, по 19 роках своєї військової блискучої каріери... „ворог народу", що прагнув відірвати Україну від СССР?! Хотів відірвати Україну від СССР Затонський, той самий, який разом з Леніном творив взагалі червону армію. Затонський, який нищив Скрипника, Затонський, який впроваджував російську мову й літературу до шкільних програм — і цей Затонський стає сепаратистом!? Ну, хай, ну допустім, що ніякий інтелігент ненадійна штука.

Але Балицький? „Надійний меч революції", співробітник Дзержинського, права рука Менжинського, якого фаховим завданням було нищити петлюрівців, тобто націоналістів-самостійників. Та виходить — не він український націоналізм, а український націоналізм його переміг?! Начальник українського ДПУ, нарком внутрішніх справ УССР з довголітнім стажем став ворогом „народу"! Чи це справді не кінець усьому, коли чекісти приєднуються до акції відірвання України від СССР. Алеж і Балицький з інтелігенції, навіть з української шляхти, колишній старшина царського війська. Але Євтушенко і Тягнибіда походили з селян незаможників, це вже молоде покоління. Вони висунулись на такі високі становища і миттю полетіли з них униз як контрреволюціонери.

І знову чи не найгірше справа таки з Петровським. Адже це чистокровний дідичний пролетар, член большевицької партії з 41 літнім стажем, 60 років людина, став „президентом" республики у нагороду всіх своїх заслуг для неї, і замість тихо й смирно сидіти до кінця днів своїх і не рипатися, — так на тобі, теж „ворог народу". І найцікавіше, що всі ці „вороги народу" — українці з походження. Невже українська кров так діє?!

А може це все неправда, може це вигадки?!

Так мабуть божевільна людина захоче такого всесвітнього скандалу, такої компромітації, щоб вигадати таке обвинувачення на президента республики, на премієра республики, на його заступника, на командира війська, на міністрів внутрішніх справ та освіти, що всі вони за зміну сучасного становища, за самостійність УССР (яку, зрозуміло, там у СССР і не можуть інакше називати, як продажю її іншим державам!).

— А хтож тоді проти її самостійности? Хрущов, Федоров, Щербаков, Любавін, Осіпов та ріжні інші Вяткіни та Корабльови. Оце значить, справжні теперішні репрезентанти УССР.

Якже буде з назвами у честь вчорашніх вождів, нинішніх зрадників? Незручно — частину Києва, Петрівку, називати по старому Подол. Хай вже буде Хрущовка, і не Хрущівка, а Хрущовка.

Але як бути з Дніпропетровським? Не повертатиж старої назви Катеринослав... Треба змінити і то негайно! Ось і думають і секретар місцевого обласного партійного комітету і голови обласного комітету і міської ради: „мусимо негайно поклопотатись, попросити уклінно, щоб змінили назву міста й области. Але на яку? Днепрохрущовск (знову таки не Дніпрохрущівське?) або ще краще Днепроєжовск? Хрущов дуже добре, але Єжов ще краще... Але коли Хрущов, то Єжов може образитися і навпаки... А все через цих „ворогів народу"!

Гл. Л.

22 червня

День щастя вже близько!

Спішіть по льос І. кляси 42. льотерії до відомої зі щастя колектури

„РУНО", РАВІЧ і С-КА

ЛЬВІВ, пл. Марійська 4

де постійно падуть більші вигри!

Головна вигра 1,000.000 золотих!

Льос з „Руна" — це заповідь богацтва і добробуту!

Нелєгально збудована церква.

Допис із Холмщини.

І.

Ославлений краківський бруковець недавно з обуренням згадував про „нелєгально збудовану церкву у селі Тарноватка", томашівського повіту, на Холмщині. Шкода, що репортаж не подав до відома всієї правди про історію цієї „нелєгальної" будови. А вона цікава, тим більше, що тарноватська дія — типове явище для всієї Холмщини

* * *

До війни були в Тарноватці 2 церкви: нова мурована у середині села, що її збудували селяни власним коштом у 1897 році, отже вже за часів православія. А друга церква, деревляна, стояла на цвинтарі, куди її перенесли, як збудували нову. По війні старенську церкву замкнули і тому, що заборонили її ремонтувати, вона дійшла до руїни. Вже з рік, як її не стало. Дарма, що закон передбачує будову каплиць на цвинтарях.

Нову-ж церкву, що ніколи не була ані греко-католицькою святинею, ані римо-католицьким костелом, віддали, як писалось, „у хвилеве користування римо-католицькій людности" з тим застереженням, що ця передача „ні в чому не пересуджує справи власности цього церковного обекту".

До речі буде додати, що у самій Тарноватці було поза фільварком тільки кілька родин католицьких; все-ж село, досить велике, є виключно православне та здавен-давна українське. Адже Тарноватка згадується в Іпатіївському Літописі, а перехід селян з унії на православія в 1875 р. відбувся без насильства, як зрештою у цілій південній частині Холмщини. Щоб створити у Тарноватці римо-католицьку парохію, треба було відірвати 2 сусідні села від їхніх попередніх парохій: Немірувек від краснобродської парохії та Антонівку від криницької, хоч з Антонівки до Криниці 2½ кільометри, а до Тарноватки — 5 кільометрів, себто вдвоє дальше. Для справедливости треба сказати, що самі польські хлопи Немірувка та Антонівки противились тому, щоб їх приписати до тарноватського костела: вони-ж бачили, як православні будували цю святиню. Про те церкву перемінили на костел.

Спочатку тарноватчани робили найріжнородніші заходи, щоб вернути собі свою церкву, навіть хотіли процесуватись у суді. Але митрополит Діонісій довго не давав своєї згоди на судовий процес, а його згоди потрібно було, бо, як відомо, співвласниками кожної православної церкви є єпархіяльна влада та сама громада вірних. Колиж прийшла повновласть від митрополита на судовий процес, вже існував конкордат з Апостольською Столицею, а він признав власністю костела все те, що в моменті заключення конкордату було у фактичному посіданні костела. В додатку жодин адвокат - поляк не хотів узяти на себе справи, а були тоді в Замості серед адвокатів 2 послів і 1

сенатор, що належали до лівих партій („Визволення" та „Стронництва Людового") і ППС.

Безнадійною стала судова дорога. І тоді тарноватчани задумали збудувати третю церкву. Не легко було задум перевести у діло. Знали селяни, що ніде на Холмщині й ніхто — ні село ні приватні особи — ніяк не змогли дістати дозволу на будову церкви. Та чи треба було ще інших аргументів, коли по всій Холмщині поверх сотки церков стояли замкнені, а ремонтувати їх не дозволяли? Адже і в Тарноватці стояла така церква.

Треба було шукати іншої, окружної дороги. І ось нараз усе село перейшло до „народового костела". Біскуп цього костела Фарон, що саме тоді мешкав у Замості, негайно прислав до села священника, який відправляв по православному. Це був о. Шведко, що перед тим довший час був православним дяком. Гірше було, що цей народовий священник не мав права вести книг цивільного стану. Проте, на диво, селян, льокальна влада, себто війт волости та командант поліційної станиці, по змозі помагали селянам від часу, як вони стали „народовцями". Так оце вони передали селянам деякі речі із замкненої церкви на цвинтарі, а також із замкненої церкви у сусідньому селі Панькові.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від 12·90 зол.
поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Підбадьорені цим селяни почали тихцем підготовляти все необхідне для будови дому молитви: набрали у жидів на борг дерева і замовили бляху на дах. Матеріял звезли на обійстя окремих господарів і там його тихцем обробляли. А коли все вже було готове до будови, одного літнього вечора запанував у селі незвичайний рух. На громадський виґін по середині села з багатьох садиб почали звозити оброблений матеріял для будови і відразу розпочалось будування. Жваво йшла робота і найдивніше, що не було нікого, когоб можна було вважати розпорядчиком. І тому, коли місцеві поліцієнти зявились на будові, не знали вони,до кого звертатися з приказами. Не тільки не видно було, хто кермує роботою, але й довідатися про це було годі: селяни, що працювали, ні слова на допити не відповідали. Мовчки відбувалась робота, без людського слова: чути було тільки стукіт довбні, удари сокири і дзеньків пили. Зателефонували з поліційної станиці до повітового староства, але й там не знали, що робити. А тарноватчани працювали далі, без перерви, всю ніч. І на рано у селі стануда нова будівля начеб велика стодола, тільки бляхою покрита та з вікнами по боках.

II.

Не було у тій святині ні стелі ні підлоги. Свічники були з дерева, мало було церковних речей, взагалі кидалася в очі простота й убогість. Тільки прикрас та цвітів з кольорового паперу багато і вони вимовно свідчили про те, якою любовю оточили селяни свою нову церкву. Сильне враження робила тоді вона на кожного: мимохіть пригадувались перші віки християнства.

Минуло кілька місяців і селяни рішили, що окружна дорога вже добігла до кінця. Гремільно вернулась Тарноватка до своєї прадідівської віри. Почав у церкві відправляти священник чернець з Почаївської Лаври. Не мав він ані права вести метрикальні книги ані викладати релігію у школі, не діставав він ані від уряду ані від митрополії ніякої платні. Не мав ні дому ні клаптика землі, хоч перед війною тарноватська православна парохія мала щось коло 200 моргів землі, у тому до 40 моргів пречарного ліса. А домів для священника було аж 2; один старий — приходський, а другий збудував власним коштом для себе священник о. Скроцький і пізніще подарував парохії. Минулося. Для теперішнього священника мусіли селяни винаймати мешкання в селянській хаті — одну кімнату. А церковна земля частинно перейшла в руки латинського ксьондза, а в більшости до кольоністів і селян, але всіх неправославних. До цього ще року бодай формально рахувалась вона власністю православної Церкви, хоч дивним дивом арендну плату за цю землю брало міністерство рільництва. Відтепер обовязує закон міністра Понятовського, що — як відомо —одним почерком пера вивласнив Православну Церкву з її майна, у першу чергу землі. Очевидно, що Церква не дістала при цьому зні сотика відшкодування.

У Тарноватці жив священник виключно з того, що давали селяни. А вони, хоч самі бідні, мусіли ще сплачувати борги за будову церкви та дбати про те, якби дальше впорядкувати свою нову святиню. Зворушувала ця дбайливість селян за церкву навіть тих, що далеко городу за їх привязаність до церкви.

Місцевий дідич, ґраф Тишкевич, який головно причинився до того, що у Тарноватці повстав латинський костел, подарував був дещо матеріялу на ошалювання нової церкви у середині та на огородження її парканом. Навіть сам латинський парох, що нераз громив з проповідниці „схизматиків", віддав був православним старий іконостас із зачиненої уніятської церкви та один великий образ з б. муруваної церкви: це — піджреслював він — у нагороду заїх привязаність до церкви.

Люди прикрашували нову церкву, все щось нового прибувало. Вставили підлогу, зробили стелю, ошалювали з середини, помалювали наново іконостас, відновили деякі образи, а торік набули навіть дзвони, хоч покищо взяли їх на борг. Восени 1937 року ухвалили на громадській раді віддати частину громадського вигону біля церкви під будову дому для священника. Цікаво, що цьому дуже сприяв війт волости, п. Моссаковський, інтелігентний поляк - католик, що одночасно є касієром в економії (у дідича). Вже почали були селяни лагодитись до будови дому для священника, закупили невеликий дімок і весною мали приступити до будівлі.

І нагло перша зловіща вістка — заборонили ставити дім для священника. А вслід за нею прийшло до ще гіршого. 14. травня ц. р. відчитав селянам війт Моссаковський розпорядження про закриття церкви. А 15. травня ц. р. відбулась остання Служба Божа. Незвичайна вона була не тільки тим, що правилась вона у присутности поліцієнта. Ціла церква — від малих до старих — увесь час ридала... Не видержав і поліцієнт — вийшов з церкви, не діждавшись кінця.

А Передсоборне Зібрання, що повстало на підставі голосного декрету Президента Держави про скликання Собору, ухвалило було, що в Тарноватці має бути етапова парохія.

Таке ото на Холмщині.

В.

—o—

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Вівторок, 19 (7) червня 1888.

ПРОКЛЯМАЦІЯ ВІЛЬГЕЛЬМА II.

Цісар Вільгельм II. видав як пруський король з нагоди вступлення на престол проклямацію до прусського народу, в якій між іншим заявив:

„Покликаний перебрати батьківський престол занав я його з оном піднесенім до Сотворителя і обіцтував за прикладом моїх предків бути для мого народу князем справедливим і лагідним, поширювати страх господній і побожність, берегти мира, дбати за добро краю, бути захисником бідних та пригнетених і берегти пильно законів. Коли отже молю Бога, щоби мені дозволив виконувати королівський обов'язок, який Його воля вложила на мене, то з другого боку маю повну надію на довіря до мого народу, котрий, як доказує його історія, стояв завжди вірно при престолі. На ту вірність прусього народу, вірність доказану моїми предками у найважчих хвилинах, рахую тим певніше, що зі своєї сторони відплачуся цілим серцем".

У ПОЛЯКІВ ДУЖЕ МАЛО СЛАВЯНОФІЛЬСТВА".

„Пан Радован Кошутич, академик, виїхав учора до Сербії. З початком нового шкільного року зїгадав він вибратись до Петербурга, щоби там доповнити свою освіту у славянській фільольогії. При відїзді зі Львова трапилась йому немила пригода. Дехь висказався п. Кошутич, що у поляків дуже мало славянофільства, чого доказом їх заходи у російсько-турецькій війні в 1877 р., їх польські легіони йшли в поміч туркам і т. п. Почувши таке, обурились вельми деякі члени академічної читальні і покликали п. Кошутича перед свій ареопаг, щоби виправдався з тієї обиди. Мабуть потім каялись, бо п. Кошутич численними цитатами з польських газет того часу стверднв правду свого висказу".

ЧЕСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК.

„У Празі має повставати чеська академія наук. Один чеський посол, старший будівничий, Главка, зложив у краєвому виділі 200.000 зр. як перший краєвий фонд. На найближчому засіданні краєвого чеського сойму мають цю справу обговорювати".

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 12

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ГРУШЕВСЬКИЙ ГОЛОВОЮ Н. Т. Ш.

Коли-ж Михайло Грушевський був уже у Львові, хотів хто чи не хотів, треба було йому віддати наукову керму в Товаристві, а трохи пізніше (2 лютого 1897 року) й головування. Насамперед перейшли під його редакцію „Записки" Товариства, які вже раніш редаґували в Києві з його участю. Від 1895 р. виходили вони щотри місяці, а від 1896 р. аж до війни що-два місяці. В 1895 р. зорганізував проф. Грушевський також археографічну комісію, що розпочала дві серії наукових публікацій „Жерела до історії України-Руси" і „Памятки українсько-руської мови і літератури". Обидві серії виходили наперемінку: одного року одна, другого — друга. В тім самім часі засновано осібну серію для фольклорних матеріялів п. з. „Етнографічний Збірник". А пізніше за порадою Ф. Вовка зорганізовано ще й окреме видання — „Матеріяли до українсько-руської етнольогії". Від 1898 р. почали виходити окремі „Збірники", призначені для більших статтей і матеріялів історично-фільософічної і фільольогічної секції, а від 1902 р. й обємисті томи „Українсько-руської бібліотеки".

Проф. Мих. Грушевський, обнявши провід у Науковому Товаристві ім. Шевченка, запросив до співробітництва в ньому вчених галицьких і закордонних, охочих до праці на полі українознавства, а серед них насамперед — Івана Франка. Він відчинив двері в Науковому Товаристві ім. Шевченка й покійному Драгоманову, якого наукові праці окрашували чужі журнали, зате свої боялися його імени гірше як прокази. В 1899—1907 рр. вийшли в перекладі М. Павлика чотири великі томи розвідок Драгоманова про українську народню словесність і письменство у „Збірниках фільольогічної секції".

І Франкові усміхнулася тепер доля покинути найми і присвятити свої сили рідній країні Вже 1895 року зявляються на сторінках „Записок": габілітаційний виклад про „Наймичку" Т. Шевченка, „Вірша про Барську конфедерацію", починається друком його дисертація про старо-християнський духовний роман „Варлаам і Йоасаф"; потім іде 1898 р. його більша праця „Хмельнищина 1648—1649 років у сучасних віршах"і з того часу майже немає книжки „Записок", де не було б його розвідки, матеріялу, замітки або рецензії. Товариство починає випускати у світ від 1897 року його „Апокрифи і легенди", а від 1901 року великий корпус „Народніх приповідок". Франко бере також визначну участь у редаґуванні „Українсько-руської бібліотеки".

За те, що В. Гнатюк орґанізує ювілей Франка, під кінець вересня 1898 р. його переносять з львівської гімназії до самбірської. Очевидно, Гнатюк покидає вчительську службу і стає за порадою проф. Грушевського секретарем Наукового Товариства ім. Шевченка. Під проводом проф. Грушевського та Франка Гнатюк стає працювати науково і незабаром стає душею Етнографічної Комісії. Завдяки його енергії та метκости Наукове Товариство ім. Шевченка випускає у світ систематичні корпуси народніх легенд, анекдот, коломийок, колядок, щедрівок гаївок, байок тощо.

А сам Михайло Грушевський — душа Наукового Товариства ім. Шевченка? Він угинається під тягарем організаційної роботи в товаристві, творить свою історичну школу й побіч сотень більших і менших розвідок пише монументальну „Історію України-Руси", яку Франко назвав „величавою основою української історичної науки і невичерпаним джерелом національно-політичного і соціяльно-культурного самопізнання й освідомлення, що вводить нас дійсно вперше в сімю европейських народів".

(Далі буде).

Економічний огляд.

Ощадність — наша сучасна конечність.

Переглядаючи сьогоднішню нашу пресу находимо у порівнанню з тою пресою із минулого десятиліття куди більше статтей та заохот до готівкової ощадности. Кожний пресовий заклик, якщо він актуальний та належно поданий, має свій успіх, тому й вся акція у тому напрямі ідейних одиниць та широка реклама наших фінансових інституцій находять належний відгук. Ряди щадників поволи, але постійно ростають, про що можна легко довідатись із звітів та річних рахункових віставлень, що їх оголошують наші фінансові установи. Щоб докладніше зрозуміти й оцінити це явище, киньмо на хвилину оком на справу ощадностей у довоєнних часах.

Вищі доходи, нижча життєва стопа, тривкість валюти, довіря до монарха, та назагал кращі економічні відносини громадян і держави, виховали суспільність у пошані до вартости матеріяльного добра, а зокрема до вартости гроша. Тодішній нахил громадянства до бережения і побільшування майна, ощадна державна господарка при стабілізованих політичних відносинах спричинили, що без окремої акції зовні сама суспільність доцінювала належно значіння ощадности. Попри готівковий вид тих ощадностей, залюбки льокували наші батьки свої капітали у вартісних паперах, та в зовсім непопулярній тепер формі, навіть без уваги на девізові приписи останніх років, у золотій монеті, або біжутерії. Ще сьогодні можна подибати старших людей, що вряди-годи добувають зі своїх сховків решткн отих блискучих, а мертвих, чи пак завмерших в економічному понятті цінностей на те, щоби ними малюбуватися і... назад сховати.

Світова завірюха сколихнула і перевернула горі дном економічне життя світу, капіталістів зіпхнула, спекулянтів піднесла, а надівсе зруйнувала на довгі часи моральні надбання суспільности, м. і чесноту ощадности. В повоєнних часах нижчі доходи, вища життєва стопа, брак тривкої валюти, нагальна потреба розбудови економічного життя, змінчивість економічної політики ріжних держав, безустанні воєнні зброєння і алярми, та багато інших причин вплинуло до тої міри негативно на оцінку вартости гроша, що про готівкові ощадности у тому часі не могло бути й мови, а дрібні квоти, що находилися в банках на вкладах не були по сутті ощадностями у повному розумінні того слова, а лиш хвилевими готівковими резервами, або депозитами. Як зле громадянство ще й досі виховане, коли йде про довіря до гроша, — про це найкраще свідчить нервозність вкладників, що її можна було завважити в останньому польсько-литовському напруженні, коли щадники в деяких польських фінансових установах доконали дводенної правдивої облоги тих установ, вимаючи масово свої вклади. Многократні запевнювання польського уряду від часу змінчивости валютової політики багатьох держав і в звязку з тим тривожних настроїв серед польських громадян, про змагання польського уряду втримати вартість гроша і консеквентна праця в тому напрямі державних чинників, безпощадно глумлять із скептиків, вихованих минулим десятиліттям. Повільна знижка відсоткової стопи останніх років при сьогоднішньому (треба сподіватися вже кінцевому) стані, промовляє лише в користь валюти. Деяке невдоволення у ріжних кругах з приводу останнього східця цієї знижки зперед кількох місяців, а це до рівня 3 і пів до 3 прц. від вкладів, а емісійного банку до 4 і пів прц. від дисконту є знову неоправдане, бо доказує повну нормалізацію відносин на грошевому ринку, та повинно навпаки, змінитися на тимбільше довіря до грошевого капіталу.

Ощадність дає при нинішній стопі скромніші зиски ніж перед десяти роками, та не слід забувати, що відсоткова стопа, — цей живчик кредитового ринку, — є висліком попиту на гріш і довіря щадника, нормована прямим відношенням до першого і відворотним відношенням до другого чинника. Безсумніву, добрий щадник повинен цікавитися зиском на відсотках, та західному европейцеві ніколи і в голову не прийде слабнути у своїх ощадностевих починах лише тому, що його зиск на відсотках невеличкий, дарма, що тамошня відсоткова стопа здебільша куди нижча від нашої. Там йде про випробовану засаду, що людина, хочби її доходи були дуже скромні і давали змогу лише з трудом рівноважити її домашній буджет, — **мусить щадити,** якщо бажає вдержатися на належному матеріяльному і моральному рівні. Непотрібною працею булоб тут прирівнювати наші дотеперішні ощадностеві надбання до західно-европейських народів, бо песимістичні рефлексії принеслиб нам шкоду, замість науки, одначе не заризикуємо, коли скажемо, що у політичному і культурному розвою відіграла там ощадність і завдяки їй концентрація капіталів у покликаних руках першорядну ролю.

У пословицю перейшла ощадність шкотів, а вигідне життя французьких рентієрів, повсталих із ощадностевих привичок вкорінених з діда-прадіда в народі, є для французів типове. Якуж анальогію із гігантичною ощадностевою акцією третьої Німеччини находимо в нас? Для згоди означеної цілі: воєнних зброєнь, господарського піднесення, морального виховання народу в дусі самовідречення, планового і повного вихіснування всіх продуктів промислу, тощо. працює завзято ціла спільнота почавши від зорганізованої акції уряду, а кінчаючи на шкільній дітворі. Білянсові осяги нам ще невідомі, але їх легко догадатися. Ми свідками великого зросту потенціялу Німеччини. Загрозу цього потенціялу відчуває одинадцять сусідних їй держав. Так приготовлюється до великого діла політичного обєднання цілого німецького народу і ревіндикацій воєнних втрат велика, сильна і державна нація.

А якжеж ми, бідна, між найбіднішими націями світу, збіраємося реалізувати наші політичні та громадянські цілі? Чи тамошньої акції уряду, або вродженого нахилу не зуміє заступити ідея вкорінена в ум і бажання кожної одиниці? Ось складне питання, що потребує до своєї розвязки не лише щоразто нових спонук із нутра самогож таки громадянства, сильної аргументації, вічних і невпинних закликів, але ще й наскрізь пересяклих тою ідеєю фанатиків діла. Не зважаючи на дотеперішні наші скромні надбання в акції дрібної масової ощадности, мусимо врешті почати, кожний із нас індивідуально те трудне діло доконання нашої першої ощадности в готівці, а далі, послідовно і вперто відмовляти собі неконечних видатків — собі та нації на користь.

Щоб нашу постанову скоро і певно виконати починаймо вже від нині щадити, а скоро переконаємося, що наші заощаджені капітали будуть значно скоріше зростати від наших сподівань. Початкуючий щадник, по важких початках запалюється до дальших ощадностей таксамо, як азардовий грач, одначе з тою ріжницею, що тамтой запал збільшує ризико, а запал до ощадности збільшує наші капітали. З часом запал перемінюється в привичку, а тоді вже наші ощадности зростають автоматично. Тепер діло у тому, чи ми повинні ощаджувати і збирати капітали на згори намічену ціль?

У Франції щадить кожний таксамо, як вино пє кожний. Щадить селянин, маркіз, робітник, фабрикант, дитина, рентієр, купець, промисловець, студент, урядник, словом — кожний, хто має якінебудь доходи. Велике число щадників відмовляє собі ріжних видатків лише тому, бо вже не може не щадити, бо це їхня внутрішня конечність, майже органічна конечність. Вони щадять, збирають нерідко з трудом свої капітали, ними радіють, відчувають у тому свій сенс життя. Природно, що хоч хосенне це діло, то щадникові приносить воно передовсім моральну користь, а матеріяльну доперва при доцільному пізнішому вихіснуванню тих капіталів через нього, або його нащадків, що ужинають їх на свої потреби. Довгі роки до часу реалізації цієї вкладки обертає грішми банк, та оживлює ними господарське життя краю. Куди більше користи, та імпульсу дає щадникові згори обрана ціль його майбутніх капіталів. Передовсім того роду ощадність зростає значно скоріше від попередньої, бо кінетика зросту є без порівнання більша, а практичніша вона ще й тому, що щадник вже грубо наперед приготовляється до здійснення своїх намірів, значить має час їх докладно передумати і упорядкувати. Цей рід ощадности ще й з уваги на наші відносини потреб творити нам, або нашим дітям конечні варстати праці, що вимагають більших капіталів можливих до здобуття лише довшими зусиллями, був би в першу чергу вказаний.

Як сказано вище, готівковий вид наших ощадностей був би найпрактичніший; якщо-ж нам це ніяк не до вподоби, тоді треба вибирати льокату таку, що далабся легко і скоро згрошевити, та до цього треба мати вже означену скількість... гроша. **Володимир Гірняк.**

—o—

З економічної літератури.

IV. УКРАЇНСЬКИЙ СТАТИСТИЧНИЙ РІЧНИК, — 1936—1937, Варшава—Львів 1938, стор. 305.

Треба подякувати Редакційній Комісії в особі д-ра В. Кубійовича, Л. Лукасевича й інш. Е. Головінського, що — не зважаючи на численні труднощі — цього подібу за ноту 4-го в черги річника української національної статистики. „Labent sua fata libelli", так і цей випуск річника має свою історію. Мав він своїх попередників у 1933, 1934 і 1935 рр., що появлялись періодично. Рік 1936 довелось перескочити від чого — як нам відомо — страждали редактори і тепер маємо перед собою фактично дворічник за рр. 1936 і 1937. Не знаємо, чи причинився до того патронат Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, що вперше зазначений на передніх сторінках. Проте булоб добре, колиб того роду видання зберігало таки одноріччий відступ. Правда — коли не рахувати нечисленних дрібниць (як напр. ліквідація в міжчасі деяких фірм чи оголошення про шкільний рік 1937-38 в „школі ораторського мистецтва"), то матеріял, поміщений в річнику, цінний і ледви чи тратить щось на своїй актуальности. Де можна було, там статистичні цифри подані і за рік 1937. Але адебільша редактора, що примушені черпати цифровий матеріял з ріжно-державних джерел, при найбільших зусиллях і найкращій волі не можуть довести своїх зіставлень до строго-актуальних меж.

Квантитативне формулування національно-економічних явищ має все свою велику цінність, особливо, коли воно надхнене бажанням дати **правду,** а не надмірувати цифри до „потреб і вимог вищої рації". Наша національна статистика в великій мірі залежна від статистик тих держав, що в їх межах живе і проявляє себе активно український елемент. Наскільки тенденційні ціх статистик далека від хемічної чистоти, про то зайво говорити. Та наші редактори вміють зі знанням справи запозичений матеріял відповідно висвітлити, якщо не тільки не переступає границь їх спроможности. В численних „примітках" до таблиць находять зацікавлений читач не тільки потрібні корективи, але й завваги, що йому дозволяють лекше розуміти мову цифр і розглядати явища в їх найменше викривленій формі.

Інвентура людського матеріялу на українських етнографічних землях зложена відомим знавцем популяційного діла доц. В. Кубійовичем. Та це не тільки інвентура. Цифри з ріжних років дають вислідну статистику, що оживляє інвентурний людський матеріял, примушує його рухатись, копіюючи життя. Популяційні імігрційні зміни представлені доволі обширно, бо — як зазначено в передмові — вислід перепису населення в Польші з 1931 р. оголошено тільки недавно. Та треба зазначити, що природний рух людности зображений на всіх етнографічних українських землях, отже крім УССР на тих, що є в Польщі, в Румунії і в ЧСР.

Не будемо тут вичислювати всього, що ввійшло в розмірно багатий і ріжноманітний зміст цього доволі вже товстого річника, ані авторів, що причинились своїми інформаціями чи статтями до його цікавого змісту. Вважаємо, що ця книжка **повинна найти багато покупців.** Ті, що мають попередні річники, найдуть у новому випуску дальше їх доповнення. **В. Н-вич**

—o—

СВІТОВА ХРОНІКА.

КИТАЙ І НІМЕЦЬКІ ГОСПОДАРСЬКІ ІНТЕРЕСИ.

Німецька Торговельна Палата в Шанхаю помістила у своєму звідомленні заміткі міркування на тему політичної експансії японців на терені Китаю. — „Чого можемо сподіватись від Китаю, коли його окупує Японія?" — питає Н. Т. П. і відповідає: „Зробимо добрі на тому інтереси, але короткотривалі. Для знавців справедливих причин цієї імвазії нема тайни, що **перемога Японії в Китаю — це початок остаточного кінця чужої торговлі.** При відбудові і розбудові японської господарки ще будуть приязно на нас дивитись, але в остаточному висліді стратимо позицію, яку могліб ми втримати довго в обставинах толерантного китайського режіму. Те що тепер відбувається в Манджурії, ясно вказує, про що йде японська гра".

ВІСТИ ПРО ЧЕРГОВУ ДЕВАЛЮАЦІЮ НЕПРАВДИВІ.

Заграничні преса опрокидує вістку, немов би то підчас поїздки американського амбасадора до Нью Йорку вирішено чергову девалюацію долара, фунта і фр. франка в рямцях валютарного порозуміння трьох великодержав. Ця вістка спричинила в останніх днях пожвавлення в закупах золота, бо европейські капіталісти знову старались забезпечити собі при помочі золота.

Сторінка без політики.

Письменник, який винайшов папіроски без паперу.

Мадярський письменник Стефан Томас винайшов як подають деякі закордонні часописні сплітки, папіроски, які можна буде курити без паперу. А саме по довголітніх дослідах у своїй аматорській хемічній лябораторії вдалося йому, як кажуть поголоски, винайти папіроску, що її можна буде курити без туток, чи пак паперців. Той винахід полягає на тому, що Томас хоче застосувати замість паперу спеціяльну масу, що буде легко тліти і буде доволі тверда, так що папіроски можна буде робити без такої машинки, як сьогодні. Вистане мати лиш тютюн та нововинайдені „тутки" і якийнебудь патичок, щоб можна було ним набити до „тутки" тютюну. Імовірно новий винахід матиме теж застосування і в гігієні, бо „тутки" з нової маси не будуть витворювати при куренню ніяких шкідливих для здоровля субстанцій.

Як кажуть згадані часописні поголоски, винаходом буцімто зацікавилася одна з найбільших американських фабрик папіросів. Та фабрика викупить мабуть патент від винахідника за мілюн долярів та зі забезпеченням 5 проц. користи з продукції тих папіросок на час 10 літ.

Імовірно винахідник погодиться на такі умовини (важко сказати, щоб вони не були корисні) і ще мабуть цього місяця вийде до Америки, щоб заключити там умову.

Журналістам, які Томаса „тягнули за язик" він сказав таке: „Від двацяти літ мріяв я, щоб колись поїхати до Америки і там побачити світляні реклями моїх пес та фільм. Тепер замість реклям театральних пес, напевне побачу реклями такого змісту: „Куріть лиш папіроски винаходу Томаса". Це одинока прикра для мене прикмета мого винаходу".

Паніка серед циганів.

Увесь циганський світ Европи сильно схвильований і занепокоєний. Із швидкістю блискавки поширилася серед циганів Румунії, Мадярщини, Чехословаччини й Польщі вістка, що німецькі цигани опинилися в небезпеці. Їм грозить стерилізація.

Той плян, який на думку німецької влади довів би зчасом до щезнення циганського племени на землі, зродився в голові посадника малого, вестфальського міста Берлебургу д-ра Гінтера. В тому місті живуть осілі цигани, які вже давно закинули кочівний спосіб життя, одначе задержали ще свої звичаї та привички предків. Мужчини займаються давньою професією — роблять кухонну посудину. Крім того роблять вони нові соломяні сидження на крісла і точать ножі. Тамошні цигани живуть у бідних домиках на передмістях.

Скількість народин серед циганів величезна. Посадник Гінтер обчислив, що при задержанні нинішнього темпа уродин у циганів і німців, циганське населення, яке творить 8,5 проц. мешканців Берлебургу, перевищить за 200 літ тричі німецьке населення міста. Німці стануть тоді меншиною, цигани більшістю.

Щоб виминути таке лихо, д-р Гінтер запропонував радикальний спосіб: стерилізувати всіх циганських дітей, тому що ця, мовляв нижча раса, нездібна жити в умовинах ладу і дисципліни гітлеріяської Німеччини.

Ідею д-ра Гінтера прийняла асоціяція лікарів націонал-соціялістів і таким чином вона поширилася на цілу Німеччину. Циганам грозить заглада, покищо бодай у Німеччині.

Цигани інших держав хочуть прийти з допомогою своїм одноплемінникам у Німеччині. Кажуть, що підчас циганського зїзду, який небавом відбудеться у Варшаві, вирине проект призбирати відповідні фонди для евакуації німецьких циганів. Кажуть, що той своєрідний циганський конгрес звернеться з відповідною петицією до комісії Ліги Націй у справі охорони меншин.

Складаючи впродовж року щотижнево

по зол. 13.10 виїдеш на місячний побут до Берліна
по зол. 12.90 виїдеш на місячний побут до Відня
по зол. 15.90 виїдеш на місячний побут до Міляно
по зол. 15.15 виїдеш на місячний побут до Парижа

Запевнить Тобі змогу виїзду за кордон послідовна ощадність у

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15

Розвага фільмових зірок.

Що роблять голівудські фільмові зірки, коли вони не працюють у студіях і нудьгують? Як проводить вільний час Сімона Сімон, Мирна Льой, Джоан Кровфорд, Кароля Льомбард та інші?

Оттаке питання зацікавило американського репортера, який теж і перевів у Голівуді відповідні досліди на власну руку. Виявляється, що акторки найбільше вдовілля знаходять підчас вільних хвилин у клясичній жіночій праці: майже всі вони люблять шити, вязати, вишивати, займатися куховарством... і т. д.

Для Джоан Кровфорд нема приємнішої розваги, як те, що вона може у вільних хвилинах узятися за шиття. Вона шие прегарні дитячі одяги, виконує трикотарські роботи й робить теж дитячі капелюшки. Вона залюбки обшиває своїх доволі численних малих свояків і своячок. Її вишивки викликують справжнє захоплення серед приятелів.

Сімона Сімон учиться у вільні хвилини англійської мови (з конечности), коли перериває науку, то найкраще відпочиває при ручних роботах. Вона справжня артистка в цій ділянці й могла б порівнятися з неодною, найкращою паризькою міднеткою.

Такі замилування виявляє багато інших зірок. І лиш деякі з них, як нпр. Кароля Льомбард, присвячують вільний час у цілості спортові.

Новоотворена крамниця під назвою
Городецький Магазин Новин
Львів, Городецька 76 (ріг Пекарського)
продає бавовняні товари по цінах виключно фабричних.

ТАЛЯРИ МАРІЇ ТЕРЕСИ

Англійська державна карбівня почала знову карбувати срібні таляри Марії Терези. Востаннє таке замовлення виконали — як пише „Тайме" — в 1936 р. Тоді 150.000 старих австрійських монет, що вже давно вийшли в Европі з обігу призначили для Абісинії. Теперішнє замовлення теж роблять для „деяких східних держав". Знову викарбований таляр призначують для англійської кольонії Аден, англо-египетського Судану й деяких „арабських територій на берегах Чорного Моря", де старий австрійський таляр є найбільш улюбленою та поширеною валютою тамошнього населення.

До часу італ. завоювання Абісинії, талір карбували у Відні. Та в Абісинії італійський лір чимраз більше витискає стару валюту й швидше чи пізніше витисне її зовсім.

На сусідньому Сході консервативні торговці по давньому вірні австрійському таляровi. Розмірами він не ріжниться від англійської пятишилінґової монети, одначе відсоток срібла в талярі Марії Терези куди більший, ніж у шилінгу, чи в якійнебудь іншій сучасній монеті. У шилінгу срібла не більше, як 50 відсотків, зате в талярі Марії Терези дещо більше як 83 відсотки. Цим теж пояснюють любов і привязаність туземців до старої австрійської валюти. Щоб не нарушувати привичок населення, монети по давньому карбують із гербом Габсбургів, портретом цісареви Марії Терези. І дата на монетах давня: 1780 р.

В арабських краях над берегом Червоного Моря є власні національні валюти, одначе найбільш улюбленою та поширеною монетою далі залишається австро-угорський таляр.

—o—

ПЕРШИЙ ТЕЛЕЛІНОТИП.

В американському місті Шарльоті (Північна Кароліна) випробували 11. ц. м. першу друкарську машину, що працює на віддаль.

Винахідником того ліпотипу, що працює на віддаль є якийсь Бафорд Грін. Він писав на клявіятурі в себе дома в Ню Йорку, машина уставлена у часописній друкарні в Шарльоті відливала рядки зі скорістю 7 рядків на хвилину.

Не зважаючи на успіх цілого експерименту, капіталіст Кертіс Джонсон, який фінансував досліди Гріна та начальний редактор часопису в Шарльоті заявили, що на їх думку ледви чи телелінотипи зможуть заступити спеціялістів-лінотипістів. На думку винахідника клявіятуру можна поставити в кімнаті якогонебудь редакційного співробітника і він міг би відразу складати призначені для часопису статті чи замітки.

Винахід Гріна робить таку працю з технічного боку зовсім можливою. Та, на жаль, праця журналіста мусить перейти іноді через кілька рук, заки вона стане здатна до вжитку. Або сам автор або якийсь інший член редакції мусить виправити скрипт, поробити ріжні зміни і т. і. В таких умовинах цю важку і відповідальну роботу дешевше виконають у редакції.

—o—

НА ВИПАДОК НЕПОГОДИ ЗВЕРНУТЬ ГРОШІ.

Управа чехословацького живця Піщани впала на доволі оригінальний плян, яким чином стягнути гостей до живця. А саме управа живця проголосила перед кількома днями, що лікуванці не повинні боятися поганої погоди, бо на випадок дощу, на підставі окремого рішення управи живця, всім лікуванцям, які схочуть відіхати, звернуть кліматичну таксу.

Ця вістка мала добрий успіх, бо наплив гостей до Піщан відразу збільшився. Та виринуло тепер питання, чи таке рішення управи живця не підірве фінансів самого живця з уваги на теперішню негоду та на сподіване слотливе літо.

—o—

124 КІНА НА МІЛІОН МЕШКАНЦІВ.

Щодо скількости кінотеатрів Чехословаччина стоїть на шестому місці в Европі. Чехословаччина має тепер 1833 кінотеатрів. Перед Чехословаччиною стоїть Німеччина, Англія, Італія, Франція та Еспанія. Одначе, коли йде про скількість кін, що припадають на скількість мешканців, Чехословаччина займає друге місце, бо на міліон мешканців випадає 124 кіна. В цім випадку Чехословаччину випереджує лиш Швеція, де на міліон мешканців, випадає 269 кін. Годиться при тім зазначити, що чехословацькі кіна мають більшу фреквенцію, ніж шведські кіна.

ПІТ ЗНИК!..
ПУДЕР SUDORYN

усуває основно
ПІТ і ВОНЬ

ЧИ НОВА ПОВІНЬ ВРЯТУЄ КИТАЙЦІВ?

Японський щоденник „Ніші-Ніші" пише, що **марш. Чан-Кай-Шек задумує висадити греблю довжини 16 км. на передмістю Ганкав і затопити місто Ганкав, щоби спинити наступ** японського війська. 700.000 мешканців Ганкав, що залишилася ще в місті, виселять.

—o—

ПОВОРОТ ДОБРОБУТУ В АМЕРИЦІ.

Відомий американський промисловець Генрі Форд, заявив журналістам, що Злучені Держави стоять напередодні найбільшого добробуту. Цей нечуваний досі добробут прийде на думку Форда внаслідок масового „повороту до землі", по освідомленні має, що Злучені Держави пішли надто далеко вперед в упромисловленні і що в містах люди не мають вже чого шукати.

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на житя „КАРПАТІЯ" у Львові за скоре й без зайвих трудношів виплачення повної обезпеченої суми по моїму бл. п. Мужеві о. **Іванові Гамерському**, парохові в Якимові. Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити це солідне українське Товариство обезпечень на житя „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим кругам української суспільности.

Теофанія Гамерська.

Закарпаття.

„НОВА СВОБОДА" — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК НА ЗАКАРПАТТІ.

Закарпатські українці вже від довшого часу думали над тим, щоб створити на Закарпатті український щоденник. Правда, виходив за губернатора Жатковича народовецький щоденник „Русин", але він, не зважаючи на підтримку уряду, не проіснував навіть року. І тепер важке положення нашої преси взагалі довго спинювало реалізацію думки видавати щоденник. Аж ось надійшло до Львова 2-ге число (перше мабуть пропало в дорозі) українського незалежного щоденника **„Нова Свобода"**. Як бачимо з даних у наголовку, то цим щоденником став дотеперішній тижневик „Свобода", що був власністю о. А. Волошина і виходив (колись під назвою „Наука") оце вже 39-тий рік.

Як з одного боку всі українці зрадіють появою цього нового нашого щоденника, то з другого боку ця радість тим більша, що цей новий щоденник — це вислід обєднаних сил, як пише про те у 2-ому числі „Нової Свободи" соціялістичний посол Ю. Ревай. „Наше обєднання — пише посол Ревай — основується на спільній волі та в спільних акціях. Ми доказали, що хоч ми є в ріжних партіях, але в потрібний час зуміємо свої партійні змагання підпорядкувати інтересам народу".

У добрий час! Щасть Боже! — кличемо зі щирого серця до наших закарпатських братів і бажаємо якнайкращого розвитку ще одному українському щоденикові — „Новій Свободі".

ГРОМАДСЬКІ ВИБОРИ НА ЗАКАРПАТТІ.

В минулу неділю закінчилися громадські вибори на Закарпатті. Вибирало 61 громад. Всього віддано **36507** правосильних голосів, з чого республіканська партія дістала 16.504, соц.-демократи 3.434, нар.-соціялісти 2.408, комуністи 6.920, христ.-нар. 805, бродіївці 1,230, горговці 587, мадяри 1.134, Фенцик 2.353, Генляйн 192, українські націоналісти 519, надпартійні 743, блюк 651, народне обєднання 27 голосів.

Всіх мандатів є **1139**, з цього **українці республіканці, комуністи, соціял-демократи, волошинівці, українські націоналісти дістали разом 553 мандати,** 133 мандати дістали жиди, мадяри, чехи, німці, так званих „руських" мандатів є всього 453. Таким чином всі українські партії дістали 100 мандатів більше, ніж т. зв. „русскіе".

Розвязали Волинський Союз Українок

Повідомляють нас з Волині, що ще дня 8. червня ц. р. адміністраційна влада розвязала тамошній Союз Українок, а саме централю т-ва у Рівному та його відділи в інших волинських містах. Розвязання попередили дві ревізії, переведені в днях 4. і 19. травня. Остання ревізія, що відбулася рівночасно в домівці централі, в усіх філіях та в приватному мешканні голови п-і Багриновської, була дуже ригористична і тривала цілу ніч.

Як мотиви розвязання влада подала: висилку членів Союзу Українок на курси до Львова, 2) допомогу студіюючій молоді і 3) деякі недостачі в книговодстві.

Треба підкреслити, що Волинський Союз Українок влада **розвязала,** а не припинила в діяльності. Таке зарядження суперечить постановам § 16. закону про стоваришення, який виразно каже, що спершу влада може товариство тільки завісити, а щойно опісля розвязати.

Управа Союзу Українок у Рівному вносить проти цього зарядження відклик до вищої інстанції.

Союз Українок у Рівному був оснований весною 1927, отже проіснував 11 літ. Він нарахував вісім філій, чотири кружки і кількадесять бібліотек-читалень по селах. Працював серед невимовно важких умовин волинської дійсности, поборюючи перешкоди не тільки з боку чужинн, але і з боку своїх. Разом із ліквідацією рівенського Союзу Українок, зникла на Волині остання незалежна українська організація.

—o—

Конференція у справі площі „Сокола-Батька".

В четвер 16-го ц. м. відбулася у великій салі Сокола-Батька конференція у справі вивласнюваної площі „Сокола-Батька". На конференції явилися представники українських установ та преси.

Голова „Сокола-Батька" інж. **Хрономят** представив присутним докладно стан, в якому знайшлася тепер справа вивласнення площі та повідомив про ті заходи, які вже Старшина „Сокола Батька" поробила та робить, щоби площу врятувати.

Після реферату інж. Хрономята розвинулася широка дискусія, в якій між іншими забрав слово **д-р Михайло Волошин,** що представив зібраним справу з правного становища, та заступник голови „Сокола Батька" інж. **А. Палій,** який подав подрібні інформації як доповнення до реферату.

Останній забрав слово у дискусії о. прал. Куницький, який ствердив, що все українське громадянство стоїть як один муж при Старшині „Сокола Батька", розуміє її примусове положення у справі вивласнення площі, **заявляє** їй своє довіря та вірить, що вона вичерпає усі засоби правної оборони перед вивласненням площі, а як ці засоби будуть безуспішні, що воно ні в чому не наразить гідности й престіжу Української Нації.

Промову о. прал. Куницького **приняли** зібрані оплесками.

Бувають ріжні випадки.

Коли хочемо **с**характеризувати когось, як дуже розважну і зрівноважену людину, говоримо про неї, що вона не залишає нічого долі припадку, що у неї все згори приготоване і вираховане та що кожна можливість і кожна обставина передбачена а їхні висліди вона бере все під розвагу.

Однак є певна ділянка, де людина рахує тільки на припадок і колиб мала якісь сумніви щодо рішення в таких справах інших обставин, напевне **не** брала би в цім участи, як в чімсь, що зовсім не заслуговує на довіря.

Клясова Льотерія — це саме ця виняткова ділянка. Вигра на Клясовій Льотерії залежить виключно, без жалних застережень, від припадку і не можна навіть думати, щоб на висліди льосування мали вплив якісь бічні обставини, чого — завважуємо на маргінесі — не можна сказати про всі інші гри, в яких нераз відіграє велику ролю теж... зла воля.

Цей, рішальний в грі льотерійній, припадок залежить теж, з одної сторони, від особистого щастя того, що грає. Але ні щастя, ні т. зв. „пех" не є вічні. Трапляється, що „щасливець" стрінеться з непередбаченими трудношами, яких не вміє побороти, а також, що впертому „невдачникові" знечевя і несподівано усміхнеться фортуна і всякі приємности злітаються до нього — як кажуть — дверми і вікнами.

Однак на цім світі нема нічого задурно. Теж і фортуна не усміхнеться до того, хто не має льотерійного льосу, бо без нього не матиме змоги виграти. Отже, коли бажаємо, щоб нас не минув щасливий припадок — передовсім мусимо засобитися в льос до першої кляси сороктретої Клясової Льотерії. Тягнення починається 22. червня.

Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!

Загальні Збори „Центросоюзу".

У пятницю 17. ц. м. зібрались у „малиновій салі" Ревізійного Союзу 37. (13.) Загальні Збори „Центросоюзу". Взяло в них участь 61 умандатованих представників від 37-ох обєднаних у „Центросоюзі" окружних та повітових централь.

Отвираючи Загальні Збори, голова Надзірної Ради „Центросоюзу" сен. О. Луцький повитав представників преси та наших центральних установ. Він ствердив, що наша кооперація переможно вийшла з господарської кризи і що зокрема 1937. рік становить поважний стан у розбудові „Центросоюзу", який проявляє чимало ініціятиви у творенні нових ділянок праці.

На секретаря Заг. Зборів покликав сен. Луцький дир. Колодницького зі Стрия. На внесок дир. Новосельського одноголосно рішено не відчитувати протоколу попередніх Зборів; провірить його верифікаційна комісія.

У звіті з діяльности дир. Ю. Шепарович ствердив, що всесвітня господарська криза хвилево перервалася, але вертається знову. Ціни сирівців сильно падуть. Окружні Союзи до кризи приготовані, позбулися давних припасів. З огляду на врожай, що заповідається на цей рік, треба сподіватися спадку цін збіжжа — і тим самим зменшення консумційної сили села. Рахуючися з тим, Центросоюз заздалегідь рішив поширити деякі нові ділянки продукції та збуту. У своїй праці Центросоюз перемагає всі трудноші завдяки великій свідомости нашого селянства та самовідреченій праці кооперативних працівників.

Дир. І. Кузів відчитав звіт Контрольної Комісії, що ствердила успішну працю Центросоюзу у 1937. р. та поставив внесок дати Дирекції абсолюторію та затвердити білянс.

Опісля дир. Грабар зреферував звіт з ревізії, яку 7-ох ревізорів РСУК переводило у Центросоюзі 2 місяці. Центросоюз виконав усі доручення РСУК. Зі звіту дир. Граберя та з друкованого звідомлення „Центросоюзу" довідуємося, що відношення його власних фондів до чужих добре, ліквідність вистарчаюча. Діяльність Центросоюзу розпадається на три головні ділянки: збут, постачання для низової кооперації та продукцію. Збут обіймає ростинні продукти, зокрема збіжжа і стручкові ростини, в 1937. р. започаткував Центросоюз збут городовини й овочів. Збутом збіжжа зайнялися 22 Окружні Союзи, себто майже всі, за виняткою підгірських, на яких терені продукується мало збіжжа; вони розбудовують власні збіжеві магазини, з яких деякі дуже модерно уладжені. Скуп прядива не дав минулого року добрих вислідів. Для збуту яєць має наша кооперація 8 магазинів; головним ринком експорту яєць є Англія. З огляду на те, що дрібне сільське господарство черпає більшу частину своїх доходів з годівлі живини, Центросоюз кладе вагу на збут того товару — в першу

ринку за кордоном. Експорту м'ясних перетворів ще не вдалося налагодити, бо влада не дала ще дозволу. Живини збуває Центросоюз у Німеччині та в Англії.

Експорт домашньої птиці з Польщі збільшився на 50%, що спричинило зменшення експорту Центросоюзу на 25%.

Продукційна ділянка Центросоюзу обіймає фабрику мила, що 1937 р. продала 863.000 кг. мила, навиванку ниток та м'ясарню з 7-ма крамницями. Ця остання стрічала з початком року поважні труднощі з огляду на максимальні ціни та високу ціну сирівця, щойно від серпня, завдяки новому ціннікові, могла вона розвинути рентовну продукцію.

Постачання для низової кооперації обіймає насіння, штучні навози, рільниче приладдя, будівельний і опаловий матеріял, цьвяхи, шкіри, мануфактуру, галянтерію, споживчі товари та нафту. Низові кооперативи дістають той товар через окружні союзи — за винятком Львівщини, Городеччини й Бобреччини, що їх обслуговує роздільня Центросоюзу з 3-ма складами.

Обороти Центросоюзу дійшли 1937 р. до 35,043.000, себто збільшились у порівнянні з 1936 р. на 81.35%. Коли йде про поодинокі ділянки то найбільший зріст оборотів (279%) виявив збут збіжжа, дальше йде збут прядива (150%), збут і перерібка живин (50%), роздільня для підльвівських околиць (49%), постачання споживчих товарів (44%), експорт яєць (42%), постачання сільсько-господарських товарів (41%) і т. д.

У постачанні для низової кооперації Центросоюз вдоволюється мінімальним зиском, тому ціни по наших кооперативах приступні. Промислова продукція Центросоюзу не проявила поважнішого розросту за винятком м'ясарні, яка дійшла вже до буджетової рівноваги. У збутовій ділянці Центросоюз стрічає поважні труднощі від адміністраційної влади, зокрема у торговлі живинами і яйцями. Найкращі висліди дав збут збіжжа.

В загальних оборотах Центросоюзу збут вже перейшов постачання — подібно у 13-ох окружних союзах. Борги у нашій кооперативній сітці дальше помітно зменшуються.

Дальший хід Загальних Зборів, після обідньої перерви, подамо у завтрішньому числі

—o—

Петарди в редакції „Слова" у Вильні.

В четвер уранці хтось кинув до кабінету редактора Ст. Мацкевича в редакції „Слова" у Вильні дві петарди, прикріплені до каменів. Детонація висадила шиби, але не зробила більшої шкоди. В тій самій годині хтось кинув таку саму петарду під приватне мешкання ред. Мацкевича.

Треба догадуватися, що це політичні порахунки. Ст. Мацкевич один з чільних польських журналістів, людина з великою дозою цивільної відваги, що не завиває в папері своїх поглядів і думок, міг комусь „наразитися". Особливо в останньому часі, коли він дуже заангажувався по стороні т. зв. „народових Пілсудчиків" намагаючись сцементувати праву легісьову опозицію.

Влада почала у справі цього замаху слідство.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 —100

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **„Культурна автономія совітської України і розвиток національно-української культури".** Виклад на цю тему виголосив д-р М. Масюкевич 17-го червня ц. р. в Українському Науковому Інституті в Берліні.

— **Повітовий Кружок** „Рідної Школи" в **Галичі** відкриває з днем 18-го червня ц. р. **Книгарню і Базар** „Рідної Школи" в Галичі, вул. Пілсудського ч. 19. — Повідомляючи П. Т. Громадянство округи і краю про цей наш здобуток, Старшина Повітового Кружка звертається цією дорогою до всіх Парохіяльних Урядів, Установ, П. Т. Громадянства Округи та відвідувачів Крилоса і прогульковців полагоджувати свої закупи книжок, канцелярійного і спортового приладдя, друків, часописів і журналів, видів Галича і Крилоса, мистецьких виробів і вишивок, солодощів тільки „Фортуни Нової", морозиво і содової води — тільки в **Книгарні і Базарі „Рідної Школи"** в Галичі, вул. Пілсудського ч. 19. — Увесь дохід на потреби „Рідної Школи"! Кожний гріш закупна книгарні — це вклад на розбудову культурної станиці Галича!

— **Реколекції для духовенства.** В останній хвилині закінчення шкільного року назначено на день 21. червня. З огляду на те, що для багатьох Впр. Отців, які цього дня мусять бути на місцях, було би це перешкодою до участи в реколекціях під проводом Їх Екс. Митрополита, реколекції зачнуться у вівторок 21. червня в год. 6. веч., а закінчаться в суботу 25. червня. — **Дирекція Т-ва св. Андрея.**

— **Мистецькі світлини** на фото-матеріялах з фірми Е-комп, Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30. 1639

— **Іспит зрілости у кремянецькій семинарії.** Цьогорічна матура у Волинській Духовній Семінарії у Кремянці закінчилася з таким висліdом: на 21 учнів семинарії допущено до матури тільки 19-ох; з них здали матуру: Барщевський Сергій, Данилевич Олекса, Демчук Василь, Гвоздиковський Леонід, Куцевич Іван, Кудринський Іван, Кукурик Олександер, Малевич Анатоль, Марчук Петро, Пеленкевич Никанор, Пундик Юрій, Рябцов Олег, Скрипнюк Єфрем, Смикуржевський Володимир, Вильотник Василь і Брянський Аристарх.

— **Залізниця і Зелені Свята.** Першого дня Зелених Свят на стації Запитів під Львовом касієр не хотів продати білетів до Львова багатьом нашим селянам і селянкам, мовляв: „То певно на Яновскі цментарж! Ютро!" Наші селяни мусіли йти пішки до Львова. Чи це в інтересі залізниці відзвичаювати людей від неї і чи до компетенції залізничих урядовців належить розгляд причини подорожі громадян?! Подаємо цей факт до відома Дирекції Залізниць у Львові і ми були б цікаві почути, чи в цій справі залізнича влада поцікавилася дивними слідчими здібностями пана касієра.

До Вп. Передплатників

„ДИРИГЕНТСЬКОГО ПОРАДНИКА".

Подаємо до ласкавого відома, що друк **„Дирігентського Порадника"** вже закінчений. Розсилку книжки зачинаємо з днем 20. б. п. р., спершу зброшурованої, опісля оправленої преміянки.

Пригадуємо, що твір висилатимемо тільки тим Вп. Передплатникам, які вирівняли цілу належність, чи то мають ще доплатити невелику квоту.

Рівночасно повідомляємо, що передплатну, себто знижену ціну узнаємо всім Вп. Передплатникам, що замовили твір до дня 20. б. 1938 р.

В-во „Український Видавничий Інститут" у Львові.

— **Атентат на просвітянського діяча у Стрию.** В ночі 16. ц. м. коло год. 11.30 якийсь невідомий справник (як каже інша версія: справники) пострілив важко урядовця філії „Просвіти" у Стрию С. Масного, коли він вертався вул. Крашевського домів. Масний дістав два стріли в рамя та один у груди. Раненого відвезли до темошньої лічниці в безнадійному стані. Причина замаху невідома, хоч „Дзенник Польскі" здогадується, що атентат вийшов мабуть із кругів Української Аграрної Партії, яка починає саме тепер на терені стрийського і жидачівського повіту свою акцію. Масний був відомий у цілому повіті як незвичайно ідейний та ревний просвітянський діяч і організатор. Тому теж і не диво, що комусь був він сіллю в оці.

— **Будова вязниці в Печеніжині.** З кінцем червня ц. р. починають будувати в Печеніжині велику вязницю. До Печеніжина приїхала комісія з Варшави з директором департаменту міністерства внутрішніх справ Криховським та інспектором вязниць Вапнярським.

— **Буревій над Березівщиною.** Минулого четверга вечором над Грабівницею, пов. Березів лютував дві години буревій з громами. Від грому згоріла одна копальня нафти, що належить до фірми „Галіція". Шкодн, що їх спричинив буревій, сягають кількадесять тисяч зол.

— **Страшна середземноморська недуга в Городенці.** Директор шпиталю в Городенці д-р Добровольський ствердив у Городенці дуже рідкий випадок середземноморської недуги д-ра Бавга в цій околиці. Ця недуга повстає від пиття сирого козячого або коровячого молока, нагадує черевний тиф і дуже довго треба її лікувати.

— **Львівська хроніка.** Минулого четверга вечором невідомі напасники напали на 34-літнього М. Кляйна в парку Кілінського, важко його побили і забрали годинник. Поліція шукає за грабіжниками. — При вул. На Байках і Потоцького ударились два самоходи. Пасажир М. Каратєв важко потовкся. — В пятницю рано дійшло на площі св. Антонія до авантури перекупки Марії Грайсової з міським службовцем Кусем, якого побив її знайомий Фішер. Поліція арештувала обоїх і привернула лад. — З паркану на грищі на Цитаделі упав минулого четверга 16-літній Микола Мельничук і зломив собі ногу. — До помешкання С. Тавбер при вул. Кохановського ч. 40 ломилися злодії і вкрали гардеробу вартости понад 2.000 зол.

— **Краєва хроніка.** У хвилях ріки Вігор у Сільці, пов. Перемишль затонуло минулого четверга дві дівчинки: Р. Тиро та Анна Дятик. Обі дівчинки їхали каяком, який перевернувся на середині ріки в місці, де глибина доходить до 4-ох метрів. Тіла обох дівчат витягнули за годину. — В Городниці над Дністром будують купальний павільон довжини 20 метрів зі салею до забав, буфетом і кухнею. Павільон відкриють 26. ц. м.

— **Дітокрад засуджений на смерть.** Американський суд засудив шофера Мек Каля, який убив схопленого хлопця Джіммі Каша, на кару смерти. Засудженого відвезли до вязниці у Рефорд, де виконають кару смерти.

— **Сильний землетрус в Японії.** Бельгійська обсерваторія в Ікль зареєструвала минулого четверга сильний землетрус, якого осередок находився 9.400 км. Обсерваторія обчислила що центром землетрусу була Японія.

— **Неписьменність у Злучених Державах.** Статистика виказує, що з кінцем 1930. р. у Зл. Державах було 4,250.000 неписьменних. Найбільше неписьменних є між муринами в полудневих стейтах, але є теж і між фармерами. Тепер число анальфабетів зменшилося на 25% так, що у Злучених Державах є ще три мільони неписьменних.

— **Овації засудженим ворожбитам.** У Парижі закінчився процес проти трьох ворожбитів, які подавали цікавим французам числа льотерійних льосів і тягнули з цього велитенські користи. Один із ворожбитів, який виступав під прізвищем проф. Оляфа, утримував бюро, в якому працювало 40 осіб, щоб писати ради для легковірних громадян. Суд засудив ворожбитів на невеличкі грошеві кари. Зате публика уладила ворожбитам бурхливу овацію.

— **80-ліття короля Густава V.** вшанувала величаво ціла Швеція. Всі шведські доми прибрані вінками квітів і портретами короля. Вечором міста прегарно освітлені. Король Густав V. приняв минулого четверга на королівському замку членів уряду, представників урядовців і народу. Опісля відобрав велику військову дефіляду. Пополудні відбувся на замку величавий бенкет, на якому були представники всіх політичних партій Швеції, представники організацій, малярі, мистці і т. п. Вечором відбулися на площах і городах народні забави. На свято приїхали теж королі Данії і Норвегії.

— **Катастрофа літака.** Близько лет. майдану в Букарешті зачіпив за комин цегольні військовий літак, що відбував вправи, і розбився на шматки.

— **Велика шпигунська афера в Америці.** Нюйорська поліція арештувала молоду жінку Сенту Вагнер, яка заявила, що знає тло широко розгалуженої шпигунської афери, що її викрила американська влада. Арештована Вагнер в власничкою крамниці в Льонг Айленд недалеко летовища Рузвельт Філд. Поліція знайшла в її кімнаті плян летовища Мікельфілд.

— **Крадіж дипльоматичної почти в літаку.** На шляху Відень-Прага невідомі особи обікрали дипльоматичного курієра одної з европейських держав, якому забрали всю дипльоматичну пошту. Курієр запевняє, що крадіж трапилася підчас просоння. Тому що курієр їхав лише сам літаком, підозріння впало на залогу. Ревізія між членами залоги не дала позитивних висліdів. Тому здогадуються, що течку викинули підчас лету через вікно. Слідство ведуть далі.

— **70.000 жидів має покинути Австрію.** До Львову приїхали представники жидівських організацій на переговори з міністром кольоній у справі внеднання дозволу на вїзд більшого числа жидівських еміґрантів до Палестини та англійських кольоній. Гавляйтер Відня Бірккель

заявив, що до кінця року мусить виїхати з Австрії 70.000 жидів. Тому віденські жиди облягають консуляти чужих держав, щоби виїхати за кордон. За візами на виїзд до Злучених Держав зголосилося 75.000 жидів.

— **Страшний злочин божевільної матері.** В румунському селі Індепенденца 38-літня селянка Єлисавета Русу в нападі божевілля вбила троє маленьких дітей та зарубала сокирою дві корови і безрогу. Опісля побігла до стодоли і повісилася.

— **Скандальна афера між французькими соціялістами.** Італійська агенція Стефані повідомляє, що у Франції виявилась скандальна афера. Героєм афери є Поль Жуо, син провідника генеральної конфедерації праці, який купив замок у місцевости Коле за гроші, призбирані на допомогу червоним в Еспанії. Щоб пустити кінці в воду Поль Жуо записав замок на прізвище своєї приятельки Зузанни Лясоб. Одначе саме його приятелька зробила йому найбільшу несподіванку, бо до замку стягнула свого приятеля і рішили обоє замок продати. Довідавшись про зраду невірної приятельки Поль Жуо примусив її написати заяву, що замок є виключно його власністю. Тепер справа опинилася в суді, бо Зузанна Лясоб внесла позов.

— **Запір.** Свідоцтва лікарських власт стверджують доцільне діяння природної гірної води **„Францішка Йосифа“.**

Спорт.

Успіх на вагу золота.

СТРИЙ. **УКРАЇНА — ПОГОНЬ 4:2 (3:1).**

Львівські метчі України не мають того значіння, що її виступи на провінції. Львівський глядач бачить свою дружину цілий сезон, бачить її ліпші і гірші метчі та звикає однаково до успіхів та неуспіхів. Зате виступи української репрезентаційної одинадцятки мають на провінції куди більше значіння. Перш усього такі метчі є знаменитим пропагандивним спортовим чинником. Якнебудь провінціональне місто бачить Україну лиш раз на рік і тому виступ чорно-червоних стає справжнім національно-спортовим святом.

Найкращим доказом, яке значіння мають виступи України на провінції, був учорашній її метч у Стрию з тамошньою Погонею за мистецтво Окружної Ліги. На стадіоні стрийської Погоні зібралося к. 3500 людей в тому чи не половина українців. На той метч прибули ціли прогульки не лиш із побливьких сіл (Дуліби, Угерсько, Добрини й інші), але і з дальших пор. Синевідська Нижнього (поверх 100 людей), Сколього, Болехова, Журавна, Черниці, Миколаєва і Жидачева. Коли Україна вийшла на грище, її привітали такі щирі оплески вірних вболівальників, що вона дружина почувалася на цьому метчу як на своїм грищі. І треба признати, що Україна не розчарувала тих численних своїх симпатиків, що іноді й по кільканадцять км. пішки йшли до Стрия на метч, бо заграла один із найкращих метчів в осінньо-весняному сезоні. Ціла дружина виявила стільки запалу, амбіції і жертвенности, що в першій половині просто не допускала противника до голосу. У другій половині вміли чорно-червоні не лиш мудро боронитися, але у відповідному моменті перейти до противнаступу. Львівна частинь заслуги за такий виклід складає на поміч, яка заграла несподівано добре. При тому напад і оборона виконали свої завдання у 100 відсотках.

До цих здогадів, які запевнили нашій дружині відмагістерство (вдруге з черги) виступили чорно-червоні в такім складі. Босий, Воробець, Міхальом II; Кравецький, Цимбала, Гошовський; Тихоліз, Богурат, Міхальом, Скоцень і Магоцький.

Погонь виступила у своїм звичайнім складі, без Лапчука.

Якщо йде про оцінку гри поодиноких змагунів, то цим разом справді важко когось спеціяльно хвалити, бо ціла дружина дала зі себе все, що могла. Правда, не всі грали на однаковому рівні, одначе свої недостачі надробляли всіми жертвенністю і запалом.

У нападі знаменито заграли оба лучники Скоцень і Богурат, які теж далися найбільше у знаки ворожій обороні. Міхальом вермував дуже мудро нападом і хоч це може не вернувся до своєї світлої форми, то все таки вніс до лінії нападу багато зрівноваження та думки. Четвертий голь, що він його стрілив, був справжнім „майстерштіком“. Із крайників кращий деще Тихоліз, хоч Магоцький по однодінній перерві (і по багатьох недоспаних передіспитових ночах) заграв теж несогірше добре. Напад, як цілість грав добре і нема ним недотягненим не мав слабих місць. Зовсім добрий напад стрийської Погоні перевищали наші нападники рішучістю в підворітних ситуаціях.

Про певіч ми вже згадали на вступі. Найкраще грали: Гошовський і Цимбала. Кравецький настановлений спершу на офензивну гру, не пильнував свого крайника. Тому теж у першій половині він виявив доволі слабо. Зате у другій частині гри зовсім добре він застосовувався до своїх партнерів і не допускав Кравца до голосу.

Заложникам не можна нічого закинути. Вони робили все, що могли, щоб лиш не допустити небезпечних випадів Погоні до стрілу. Оба теж працювали рівномірно від початку метчу до кінця.

Босий не мав у першій половині багато роботи. Крім кількох анемічних стрілів, оборонив він лиш один певний стріл. Зате у другій половині, коли Погонь перейшла до генерального наступу, воротар чорно-червоних боронив у безнадійних просто ситуаціях. Спокоєм і бравурою заскочував він не лиш своїх глядачів, але й чужих. Його сусід із противлежних воріт був лиш тінню доброго воротаря.

Погонь, як цілість не вдоволяла. Найкращою її частиною був напад, який мав при тому пеха у стрілах. Залога тверда і неустрашима, одначе у підворітних ситуаціях тратила голову. В домочі найкращий середущий. Воротар непевний, мав претарні моменти, але мав теж і безнадійні. Двоє воріт він міг боронити.

Хід гри: Погонь відразу переводить небезпечну акцію лівим боком і підіздить аж під самі ворота України. Посилку Кровецького, який пустив Кравца під ворота, направляють на спілку оба заложники. По кількох протинаступах України оборонець Погоні оборонив ворота... рукою. Самостоя... карний... Скоцень стріляє гостро в аут. Уже в перших хвилинах прогавлена знаменито нагода. Проте Україна не пошпитьми тою невдачею й далі переводить небезпечні акції, осягаючи начеб й далі перевагу. Та перші ворота здобуває Погонь після легкої перевагу. Та перші ворота здобуває Погонь після легкої перевагу. Та перші ворота здобуває Погонь після легкої

Театри.

Великий Театр:

Субота 18. 6. год. 4. попол. „Пан Повівільський". Год. 8. веч. „Король волоцюг".

Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Король волоцюг". Год. 8. „Король волоцюг".

Театр Ріжнородностей:

Субота 18. 6. год. 8. веч. „Іван".

Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Іван". Год. 8 веч. „Іван".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

НАДВІРНА:

18. 6. Орфей у пекл.

19. 6. Орленя.

20. 6. Лісова Пісня.

21. 6. Пригода в Черні.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯВЛОНІВ:

18. 6. Ніч під Івана Купала.

19. 6. Гетьман Полуботок.

Театр загостить до Косова, Кут, Жаб'я, Ворохти, Микуличина, Яремча і Делятина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".

АТЛЯНТИК: „Таємний агент" із Сільвією Сідней.

БАЛТИК: „Історія одної ночі".

ВАНДА: „Страшний двір" і „Два дні в раю".

ГРАЖИНА: „Кохання любуа" з Аннов Ондра, „Армія Еви".

ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родзевичівни.

КАСІНО: „Грізний Біл" з Волесом Бірі.

КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас", колір. додаток „Чарівний плин".

МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стріхен".

МЕТРО: „І перше кохання", „Моя зіронька" із Шерлі Темпль.

МІРАЖ: „Царевич" із Мартою Егерт.

МУЗА: „Дама на два тижні", „Малий обіточник" із Шерл. Темпль.

ПАЛЯС: „Орієнт Експресс".

ПАКС: „Жовтий скарб" із Гейрі Купером.

РАЙ: „Премієра".

РІЯЛЬТО: „Двоє з юрби".

РОКСІ: „Мадам Лево" з Ренатою Мілер.

СВІТ: „Пісня засудженців", „Кохана родинонька" з Фліпом і Фляпом.

СТИЛЕВЕ: „Сліпий заулок" і ревія.

ТОН: „Бунт залоги", „Світла бульварів".

УТІХА: „Королева джунглів" і ревія.

ХИМЕРА: „Під жовтим прапором" з Ольгою Чеховою.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Єгипет".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Сятсовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофотн".

Присилайте передплату!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 18. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орх., 8.00 Для шкіл, 8.10 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Шкільні обжинки, Музика з пл., 11.40 Грає Марсель Моїсе, флет, пл., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий лєорд", на осн. Бернетт, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Мікрофон серед зірок, репортаж із пл., 16.45 Ті, що остались позаду, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Новини зі світа, радіомагазин і новини з пл., 17.45 „Кутя — містечко вірмен", 17.50 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Камер концерт, форт., скрипка, 18.45 „Поронця у Київі вбогих" Кемпровича, 19.00 Сніп. ресіталь Я. Гупертової в супр. форт., 19.20 Мельодії Виленщини, вар. хор, капеля, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 20.00 Уладжуємо для вас концерт, авд. для дітей, Поляки в Німеччині, 20.45 Веч. денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 Концерт дутої орх., 21.40 Легкоатлет. метч Польща-Франція, 22.10 Година несподіванок, 23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Танк. музика з плит (надає Варшава II.).

Неділя, 19. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт дутої орх., 8.00 Радіційний денник, 8.15 Хліб. газетка, 8.35 Сигнал Станіславова, репортаж, 8.36 Хліб. справи Станіславівщини, 8.45 Хор, 8.55 Полонинна господарка, 9.05 Пісні у вик. хору й орх., 9.15—11.45 Станіславівська трансмісія: Діяльн. репортаж, богослуження, Трансм. із сиротинця, діточі співи, Дари Підкарпатти словно-муз. репортаж, 11.45 Культурний огляд, 12.01 Промова стан. всеводи Паславського, 12.08 Симф. поранок: хор, орх., форт., 13.00 Про ночі та дні, літер. нарис М. Домбровської, 13.15 Музика дутої орх., співів, гітарове тріо, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, На Кунках, авд. для сільської молоді, Що чувати серед хліборобів, Музика з пл., 16.10 Заболотля йде до світа, 16.30 Театр Уяви: „Повною парою на Гон-Кон" в авт. Ч. Бріпіцера, 17.00 Рахманінов: Соната на віол. і форт., 17.30 Звук. тижневик, 18.00 „Фраскіта" оп. Легара; у перерві: Авіяна бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Наша варта" словно-муз. авд. 20.35 Прощання Підкарпаття, 20.38 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 Весела Сирена 21.40 Легкоатлет. метч Польща-Франція, 22.15 Танк. музика у вик. орх., 23.10 Ост. вістки.

Понеділок, 20. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика війська, орх., 8.00 Зачинаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.20 Фрагм. з Пуччінієвих опер, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14. Легка музика з пл., 14.15 Китиця для всіх, орх., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Тайна Львова" повість із 1848 р. невідомого автора, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Фрагм. з оперет і вальси Івана Штравса, орх., 16.45 На хвилях півд. Атлянтику, фейл., 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Вірші й. Едліча, 17.25 Орх. музика, 17.55 Гальо! Поліція! 18.00 Рятування потопаючих, 18.10 Сніп. ресіталь Мих. Забейди-Суліцького, 19.00 Соната Анг. Штольпе, форт., 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 Веселий звіринець, розр. концерт; у перерві казки з королівства фавни і флори, 20.45 Веч. денник, 20. 55 Актуальна гутірка, 21.00 Технічна скринька, 21.10 На вовні та під возом, словно-музична авд., 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Вечір вальсів, пл. 23.05 Ост. вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 18. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Концерт молоді, 18.00 Розр. музики, 20.00 Військ. марші, 21.00 Китиця вальсів, 22.30 Легка й танк. муз., БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.00 Народні пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Орх., 18.45 19.00 Хор, 20.00, 21.00 Концерт із нагоди уродин рег. Горті, 21.30, 22.00 Цит. муз., ВІДЕНЬ 12.00 Симф. орх., 13.15 Розр. концерт, 15.30 Для дітей, 18.00 Вок. авд., 20.00, 21.00 Альпейський вечір, 22.30 Розр. концерт, ГІЛЬВЕРЗУМ 19.40, 20.00, 21.00, 22.00 „ЗИГФРИД" оп. Вагнера, II. Ш. дія, КОШИЦІ 7.50 Преса, 18.45 Вістки, 14.05 Передача з Тачева: Наші школи у кв. році, Концерт хору тячівської округи, МІЛЯНО 19.30, Легка музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, ПРАГА 11.05 Орх., 18.20 Легка музика, 21.15 Серенади 17. і 18. століття. РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 Театр Уяви, 20.05 Симф. музика, РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.30 Танк. музика, СОФІЯ 18.30 Популярна музика, 19.30 Скрипка.

Неділя, 19. червня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Орх., форт. тріо, сопран, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.20 Концерт хору, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 17.00 Цит. музика, 19.30 20.00 Концерт оркестри, ВІДЕНЬ 13.00 Розр. концерт, 15.00 Казка, 15.35 Смичк. квартет ц-дур Гайдна, 18.20 Воєнські пісні, 19.10 Солісти: віол., скр., форт., бас, хор, орх., 22.30 Розр. музика, спів, ДРОЙТВІЧ 18.00 „Пори року" орат. Гайдна, 21.35 22.00 „Марта" оп. Фльотова, ГІЛЬВЕРЗУМ II. 21.10 Тіно Россі співає, КОШИЦІ 8.55 9.00 Словецькі нар. пісні, 18.00 20.10 Авдиція, цнути, МІЛЯНО 17.00 Легка музика, 18.00 Пісеньки, 19.45 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Концерт військ. орх., МІНХЕН 20.00 21.00 Із рос. опер, ПРАГА 12.25 Орх. 18.00 Моравська музика, хор, 18.30 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Джез, 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 20.00 Концерт хору.

Понеділок, 20. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 „Масковий бал" оп. Верді, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт квінтету, 13.30 Концерт симф. орх., 17.30 Форт., 18.35 Скрипка, 20.45, 21.00 Цит. музика, 21.50, 22.00 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 14.10 Розр. муз., 15.30 Пісні й арії Юнгбовер сопрана, 19.00 Смичк. квінтет ц-дур Шуберта, 22.30, Все весело, розр. концерт, КОШИЦІ 12.10 18.00 Для Закарпаття, ЛІЛЬ 20.30, 21.00, 22.00 Концерт російської музики, МІЛЯНО 17.15 Популярна музика, 21.10 Муз. вечір, 22.20 Форт. рестіталь Лідії Замбелі, ПРАГА 16.15 Скрп. концерт а-моль Дворжака 18.20 Орх. концерт, 19.30 Словацькі нар. пісні, 20.05 Сонатіна Дворжака на скр. і форт., 21.15 Фільг. концерт, РАДІО ПАРІ 20.15, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, РИМ 17.00 Вок. концерт, 19.40, 20.30 Розр. муз., 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика.

Позір! Єдині українські шоферські курси інж. Ярослава Білинського

Провадженні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — **Інформації і записи щодня.** —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Оповістка.

У Головній гімназії з українською мовою навчання (вул. Сапіги) вступні іспити починаються 22. червня в год. 7.30 письменною частиною. Вступні іспити до кляс II—IV 23. червня в год. 7.30. Вступні іспити до ліцею 25. червня в год. 7.30. Перед іспитом треба вилатити іспитову таксу і долучити бракуючі załучники. 1324 2-2

Перед отворенням власної канцелярії шукає **лікар заступництва.** Просає також подати ласкаво місцевість для осідку лікаря. Кошти листування зверне Іван Михалевський, учитель в Коломиї, вул. Скорупки 3. 1330 2—2

Дівочий Інститут. Сестри Василіянки відкривають з новим шкільним роком у Тернополі при вул. Острозького ч. 31 Дівочий Інститут для учениць гімназій і інших середніх і народніх шкіл. Інститут буде містився в новозбудованім комфортовім домі, положенім у середмісті і буде ведений фаховими силами. Ціни умірковані. Зголошення слати: С.С. Василіянки, Тернопіль, вул. Дорошенка ч. 40. 1335 1-2

Управа Товариства Українська Захоронка складає п. інж. Павлові Дурбакові сердечну подяку за жертву 1000 зол. зложених зі спадщини бл. п. Марини з Белеїв й Івана Іжицьких. 1337 1-1

Вступні іспити в гімназії і ліцею С.С. Василіянок у Львові, вул. Длугоша 17 а, відбудуться до І. кляси 22. червня, до всіх вищих кляс 23. червня. Зголошення ще приймаємо. 1172

Жертви зложені в Адміністрації: На писанку для „Рідної Школи" 10 зол. зі збірки в Лодзі, складає Іван Напнибіда.

ПАНСІОНИ

ЛІТНИЩЕ ДОРА, Пансіон у фундації Ремісничій ім. Кокорудзів у Дорі від 15 червня приймає літників з цілим утриманням. Ціни помірковані. Нова обстанова. Реміснича фундація ім. Кокорудзів Дора, вул. Яремчанська 54. 1214 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КУХАРЯ (КИ) ДО ПАНСІОНУ у Ворохті на липень і серпень приймемо. Зголошення з домаганнями і рекомендаціями до 20. червня на адресу: „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" — Львів, вул. Якуба Стшемя 11, І. 1318 3-3

ПІДПРИЄМСТВА

ШУКАЮ спільника до купна 1/5 частини лісу 42-ої Класової Льотерії ТІЛЬКИ в УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЄКТУРІ Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер. 1177б 3-4

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ каменицю, 17 убікацій коло Личаківського парку, готівка 17.000, довгоречинцева 25.000. Зголошення до Адміністрації під „Виїзд". 1317 2-2

ДО ПРОДАЖІ РЕАЛЬНІСТЬ в Рипку. Відомість адвокат д-р Зільбер, Коперника 6. Посередники виключені. 1339 1-1

ЛІТНИЦЯ

ГРЕБЕНІВ, дві кімнати, кухня разом або окремо, мала вілля, прегарне положення. Інформації дає проф. Чубатий, Окульського 8. 1343 1-2

ОКОЛИЦЯ РОЗЛУЧА. Кімнати в утримуванням винайму, домашня кухня. Інформації: Потоцького 7, партер від год. 5—7. 1342 1-3

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ мешкання у Львові поруч вул. Сикстуської 38, партер, де є УКРАЇНСЬКА КОЛЄКТУРА Повітового Товариства Кредитового. 1177 3-4

ВИНАЙМУ кімнату умебльовану з харчем або без. Зголошення до „Діла" під „Околиця Отрийського парку". 1326 2-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ОДРУЖУСЯ з панною або вдовою, хоч би й погано та бідною, але з лісом до 42-ої Класової Льотерії ТІЛЬКИ в УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЄКТУРІ Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер. 1177а 3-4

НАУКА

СТУДЕНТ філософії шукає на вакації лекції. Підготовляє до гімназії, ліцею, матура з усіх предметів, провадить конверсацію німецької мови. Зголошення до Адміністрації під „Студент". 1-7

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех.. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 42-5

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брами Андріолього. С. Дуб. 1162 7-10

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1314 2-2

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1308 12-0

ЩЕ НЕДАВНО совісний годинникар засилав зіпсовані прецизійні годинники до Швайцарії — нині всякі віковічні оригінальні частини має постійно **ГУ. ТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 5-12

ОГОЛОШЕННЯ.

Рік осн. 1904. Телефон 213-05.
ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД
Корсетів черевних пояс в, гумових паньчіх і нагрудників
найновіших паризьких і брюсельських кроїв
Я. Шрайбер Л Ь В І В Гетманська 6.
Ч. 1054 6—10. Ціни фабричні.

Фірма **„Paryżanka"**
виконує
ПЛІСИ, ГАФТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ
скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пуару **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 132 (14.963). ЛЬВІВ, НЕДІЛЯ 19. ЧЕРВНЯ 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Інж. Юрій Пясецький
державно уповажнений інженер будови
Львів, Мучна 46, тел. 270-27.
виконує усі праці з обсягу:
будівництва та промислової і житлової архітектури.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

НЕ МОЖЕТЕ ВИЇХАТИ НА ВІДПУСТКУ ЧИ НА ФЕРІЇ
доки не обезпечите від крадежі-злому свойого домашнього уряджения в
ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР"
Львів, вул. Руська ч. 20

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
Найстарша ощадностева установа заснована в 1843 р.
Вклади ощадностеві а гарантією державн.
Рахунки чекові. — Рахунки біжучі. — Дисконт ремес. — Позички вексльові і гіпотечні. — Куппо, продаж. — Льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити.
РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.
Обсяг діяльности — ціла Галичина.
Замісцеві вплати — П. К. О. 500·198.

Кожний українець мусить уміти російську мову,

ЩОБ МОГТИ ЧИТАТИ ТВОРИ ЛЕНІНА І СТАЛІНА В ОРИГІНАЛІ".

Перший секретар КП(б)У Хрущов виголосив на 14. партійному конгресі промову, в якій заявив, що населення УССР мусить вповні опанувати російську мову, бо це „мова революційної культури СССР". Українці мусять читати твори Леніна і Сталіна в російському оригіналі, не у перекладі.

У всіх школах УССР введуть цього року обовязкове навчання російської мови. (АТЕ.)

Французький уряд замкнув сесію парляменту

У ВІДПОВІДЬ НА КОМУНІСТИЧНІ ПРОВОКАЦІЇ

Комуністи намагались перевести в парляменті велику диверсію, у четвер в еспанській справі, в пятницю — в урядничій. Щоби тому запобігти, уряд замкнув цьогорічну парляментарну сесію. Б. премієр Фляндєн відкликав свою інтерпеляцію на тему закордонної політики.

З огляду на те, що вже почалися парляментарні ферії, істнування уряду Далядіє запевнене до осени.

НОВІ ДЕКРЕТИ.

Перед замкненням парляментарної сесії уряд затвердив на ранішньому засіданні серію нових декретів. Вони м. ін. вводять деякі зміни до закону про 40-годинний тиждень праці, змінюють митні тарифи та вводять нову регламентацію для чужинців, що ведуть торговлю у Франції.

ДОРОГА ГОСТИНА.

Як подає „Журнал Офісіель", на приняття британської королівської пари ухвалено спеціяльні кредити у висоті 24,000.000 франків.

ДЕМОНСТРАЦІЇ.

Коло 400 банкових урядовців уладило в пятницю пополудні демонстрацію на площі Опери. Поліція розігнала їх.

Французькі промисловці та купці навязують взаємини

З НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕСПАНІЄЮ.

З ініціятиви групи французьких промисловців і купців повстала в Парижі франко-еспанська торговельна палата, що має на меті чаладнати нормальні торговельні взаємини з національною Еспанією. Її головою став б. директор міністеріяльного департаменту Бонфуа Крапон, почетним головою — б. премієр Фляндєн.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ДІСТАЛИСЬ НА ВОРОЖЕ ЗАПІЛЛЯ В АНДАЛЮЗІЇ.

Національний комунікат повідомляє: На відтинку Пеннароя в Андалюзії нац. війська пішли на 25 км. вперед, глибоко вдираючись у вороже запілля. Ввесь простір пеннароїських копалень найшовся тепер поза засягом червоної артилерії. Нац. війська обсадили залізницю Альморчон—Вельмез.

Нац. війська захопили багату добичу, м. ін. артилерійську батерію і 38 скорострілів.

ДАЛЬША НАЦІОНАЛЬНА ОФЕНЗИВА ЗДОВЖ СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОГО БЕРЕГА.

Національні війська вели офензиву від світанку до пізної ночі, зокрема скоро на відтинку Вілля Малєза над морем. Вони здобули понад 5 км. терену на фронті широкому на 50 км. У кількох місцях вони перейшли ріку Ріо Міхарес.

НЕВДАТНІ ПРОТИНАСТУПИ ЧЕРВОНИХ.

Як подає національне командування, червоні перевели кілька протинаступів на відтинку Кастільйо Вілля Малєза та Вілля Реаль, але без успіху; вони втратили понад 1000 полонених і 24 скорострільні.

ЗАГАДКОВА ВИПРАВА ЧЕРВОНОГО ПІДВОДНОГО СУДНА.

Підводне судно червоної Еспанії „Ц 2" виплило з пристані Сен Назер у невідомому напрямі. Товаришить йому сторожевий корабель „Фляман".

Бельґія не пускає на свою територію польських громадян.

Бельґійський уряд замкнув кордони держави для транзиту польських громадян. Тим способом він хоче унеможливити польським громадянам, виданим з Франції, залишатись нелєгально в Бельґії.

Від тепер можна буде їхати до Франції лише через німецько-французький кордон, себто дальшою дорогою.

Заборона відноситься навіть до тих, що вже дістали бельґійські транзитні візи.

Присилайте передплату!

Буде як бувало.

УРЯДОВІ ПРОЄКТИ З ДІЛЯНКИ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ САМОУПРАВИ.

Львів, 18. червня 1938 р.

У перших девяти роках після травневого перевороту законодавчі праці сойму й сенату обмежувалися виключно до звичайної буджетової сесії і в тих роках парляментарні ферії тревали постійно коло сім місяців — від березня по листопад. А у часі звичайної сесії законодавчі палати не надто перепрацьовувались, полагоджуючи тільки ті „кусники", які дав до полагоди уряд, або яких не можна було полагодити декретами.

Зміна настала щойно тоді, коли ввійшла в життя квітнева конституція, що президентові держави надала широкі права, зменшуючи рівночасно дуже значно права сойму і сенату. Докінчила решти нова виборча ординація, що усунула опозицію з парляментарної арени. Це й улекшило становище уряду, що без більших перепон міг правити державою за формальною піддержкою парляменту без ніяких спеціяльних повновластей.

Надзвичайні сесії сойму й сенату у літніх місяцях стали правильним явищем. До такого явища належить і теперішня сесія сойму, що розпочала свої наради 10. м. м. Того самого дня вніс уряд у соймі 31 законопроектів, з цього 11 ратифікаційних, 5 з ділянки територіяльної самоуправи, один проект, що торкається карної процедури з допущенням лавників до виміру карного судівництва, один про виконування лікарської практики — решта з ділянки фінансово - господарської. Не включено тут тільки пятьох новелізацій тих проектів для віддовження хліборобства, зголошених поодинокими послами у минулій буджетовій сесії, хоч для цієї справи вибрали тоді надзвичайну соймову комісію і хоч зібрали коло 140 підписів послів з домаганням скликати надзвичайну сесію для вирішення згаданих проектів.

Признане соймові „пензум" доволі велике. Поминувши ратифікаційні проекти, що у соймі не викликують більшого зацікавлення і дискусії та яких сойм не може і так зміняти, а лише приняти або відкинути, справами, що без сумніву викличуть ширшу дискусію, будуть самоуправні справи, проект про участь лавників у вимірі карного судівництва, врешті проекти про апровізацію і торговлю господарськими тваринами і домашньою птицею та про гур-

тєву продаж мяса, бо при цій нагоді віджне справа ритуального зарізу. Тут буде й нагода для декого з польських послів переїхатися здорово по жидах і підсилити ще зайвий раз у польського громадянства —поогижидівську течію.

Суто політичний характер мають тільки проєкти, що дотичать територіяльної самоуправи. Є їх пять: 1) проєкт закону про самоуправу міста Варшави, 2) проєкт закону про вибір радних у містах: Краків, Львів, Лодзь, Познань, Варшава і Вильно, 3) проєкт закону про вибір міських радних, 4) проєкт закону про вибір радних громадських, волосних і повітових і 5) проєкт закону про поправу фінансів союзів територіяльної самоуправи. Два перші проєкти зголошено ще у минулій буджетовій сесії і для них вибрано окрему надзвичайну соймову комісію для справ міської самоуправи, котрій приділили тепер проєкт закону про вибір міських радних. Інші проєкти відослано до адміністраційно - самоуправної комісії.

Виборча ординація для шести найбільших міст була вже предметом нарад ще в березні ц. р. у згаданій надзвичайній комісії для справ міської самоуправи. Урядовий проєкт передбачував три категорії радних: 1) зі загального вибору — їх мало бути коло 60 відсотків усіх радних, 2) з вибору становими і професійними союзами і 3) з членів кооптованих, що їх кооптують вибрані радні. Ця засада потрійного добору радних на комісії перепала, бо там вирішили, що всі радні мають виходити зі загального вибору, як було і досі. Голосування має бути загальне, рівне, безпосереднє і тайне.

Таку саму засаду загальности, рівности, безпосередньости і тайности вводить теж і проєкт виборчої ординації у всіх інших містах Польщі з тою основною ріжницею з дотеперішнім виборчим правом, що касує комуляцію голосів на одного кандидата. На будуче кожній кандидат може дістати тільки один голос.

Зрештою проєкти виборчої ординації міст, громад, волостей і повітових рад спираються на дотеперішньому виборчому праві. Ріжниця є тільки формальна, бо дотеперішні виборчі ординації до згаданих установ територіяльної самоуправи вийшли у формі виборчих регуляміна в окремих розпорядках міністра внутрішніх справ, нові виборчі ординації будуть уняті у форму окремих трьох законів. Це й виключає на будуче зміну шляхом міністерського розпорядку.

Як сказано, ніяких суттєвих змін не передбачується. Залишається надалі цілковита супрематія державної адміністрації над територіяльною самоуправою і повна залежність останньої від чинників державної адміністрації. Отже по правді і на будуче територіяльна самоуправа у Польщі буде „світлом, що не світить" — і не викличе у громадянства належного зацікавлення.

Залишили теж в цілости дотеперішню драбинку у творенні установ волосної і повітової самоуправи. Іншими словами, загал виборців не буде мати і на дальше ніякого безпосереднього впливу на добір ні волосних, ні повітових рад, хоч ті установи мають куди ширшу компетенцію від громадської ради, якої роля чимі дуже обмежена.

Залишення істнуючої будови установ територіяльної самоуправи не причиниться до того, щоб стала вона справді конструктивним чинником у льокальній адміністрації. Тим більше не буде вона двигуном нового життя на території з такою національною структурою як у нас. Дотеперішні приклади з наших земель аж надто повчальні. Установи територіяльної самоуправи стали тут дуже часто сліпим знаряддям в руках державної адміністрації, ба навіть її найнижчих виконавчих органів та ріжких польських гурра - патріотичних організацій, не оглядаючись зовсім на потреби більшости місцевого українського населення. Воно і його культурні, виховні і господарські потреби є здебільша чужі, байдужі, а то й ненависні для ріжних самоуправних керманичів.

Нема ніяких даних на те, щоб зголошені урядові проєкти, виборчої ординації до самоуправних установ підпали основним змінам у соймовій комісії чи на пленумі сойму, або ще пізніше в сенаті. Зокрема слід про це сказати про найважнішу для нас виборчу ординацію до громадських, волосних і повітових рад. Референтом цієї ординації є пос. Кшечунович, який зреферує її на засіданні соймової адміністраційно - самоуправної комісії в пятницю 17. цього місяця.

Польські опозиційні партії, що не є репрезентовані у соймі, займають вижидаюче становище супроти зголошених проєктів виборчої ординації до установ територіяльної самоуправи. Заявила це на днях публично президія Польського Стронництва Людового, партії, що поруч нас найбільше заінтересована у виборчій ординації до громадських, волосних і повітових рад. Вдоволять їх мабуть деякі технічно-виборчі удогіднення, а ще більше при невтрально-прихильній поставі урядових виборчих чинників надія на щасливий перехід людовцевих кандидатів по виборчій драбинці до вищих установ територіяльної самоуправи. Для нас того всього не буде, але буде, як бувало!

Д-р Степан Баран.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА
склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ
Коперника 2. Тел. 258-88

Економіка, праця та політична демагогія

24-та сесія Інтернаціональної Конференції Праці у Женеві.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 14. червня 1938.

Ця сесія, що розпочалася 2. червня в палаті Ліги Націй, тревае далі під проводом п. Вальдемара Фалькао, міністра праці Бразилії, вибраного одноголосно на пропозицію Рюіца Гуінацу, делегата уряду Аргентини. Довгий час тревання сесії зрозумілий з огляду на те, що в ній бере участь 49 держав, заступлених 89 делегатами від урядів, 34 — від підприємців і 33 — від робітників, при допомозі 254 технічних дорадників. Про великий обсяг праці свідчить і поважна скількість комісій. А саме створено комісії — регуляміну, резолюцій, застосування конвенцій, технічної освіти, умов праці тубільчих робітників, мандрівних робітників, узагальнення часу праці, часу праці в транспорті, статистики годин праці і заплати.

Найбільшою подією сесії був властиво вибір нового директора Інтернаціонального Бюра Праці. Першим на цій посаді був Альберт Тома, якого памятник стоїть проти І. Б. П., другим — англієць Гарольд Батлер, третім вибрано тепер американця Джона Вінана, що тішиться не лише особистою симпатією президента Рузвельта, а й американської нації. Цей вибір тішить тим більше учасників конференції, що його вважають доказом зацікавлення Америки справами Ліги Націй та Европи взагалі. Преса висловлює навіть надії, що Америка піде нарешті шляхом Вудрова Вільсона і приступить може навіть до Ліги Націй. З огляду на те, що І. Б. П. мусить мати за свого керманича — представника якоїсь великої держави, ірляндець п. Фелян зрікся своєї кандидатури на посаду директора і вдоволився посадою його заступника. Мету І. Б. П. з її новим керманичем на чолі означує „Журналь де Женев" пишучи:

Новоотворена крамниця під назвою
Городецький Магазин Новин
Львів, Городецька 76 (ріг Перацького)
продає бавовняні товари по цінах виключно фабричних.

„Воно має шляхотну мету приготувати порозуміння між підприємцями та робітниками, усувати конфлікти та полагоджувати їх, заощадити світові лихо соціяльних і громадянських війн, шукати у безсторонній правді та людськім братерстві формули спасення та миру."

Щоб доконати цих великих завдань, є тут тимчасом лише одна безсумнівна передумова. Совітського представництва на цій сесії нема. Висловлюють тут здогад, що причиною цього є неприняття совітських професійних спілок до їх світового союзу на останнім Конгресі в Осло. Але й без москалів демагогії на женевській конференції не бракує. Делегат Нової Зеляндії, якої представник підчас останньої сесії Ради Л. Н. цілий час вірно підтримував Літвінова, запитав наївно, чи не можна булоб видавати на справи миру, якими займається І. Б. П., частину тих грошей, які видається на війну. Питання це треба булоб справді спрямувати передусім під адресою Москви. Робітничий делегат Мексику вважає сучасний господарський хаос наслідком війни і закликав підтримати еспанських робітників проти „чужинецьких нападників", розуміючи під ними мабуть не москалів. Представник китайського уряду, п. Лі, говорить також про війну в Еспанії і в Китаю та про недоцільність миру, і заявляє, що Китай буде боротися до кінця проти нападу, якого жертвою він є. П. Шу, представник китайського робітництва, скаржиться, що „відома" держава напала на Китай і позбавила праці 12 міліонів робітників, разом з тим він протестує проти повітряних бомбардувань і просить директора І. Б. П. повідомити Л. Н. про тяжке становище китайського робітництва. У відповідь на це представник японського уряду п. Кітаока висловлює жаль, що на трибуні порушують виразно політичні справи, коли Японія продовжує своє співробітництво в І. Б. П. лише з огляду на неполітичний характер цієї інституції.

Але показується, що економіку та її відтинок праці від політики тепер відокремити нелегко: це мусять признати і великі держави. Представник Франції мусів просити відкласти обговорення становища в Сирії та Лібані з огляду на політичну реорганізацію цих країв. Відложили й обговорення ситуації у французькім Камеруні. Цікава також заява представника египетського уряду Алі Ель Шансі Паші, який ствердив, що „політична непевність, збройення і автаркія спиняють усі спроби загальної відбудови. Щоб визволитися з кризи, в якій світ перебуває, треба мати нормальні політичні та господарські відносини між народами та здорові методи національного господарства..." Представник ірляндського робітництва, Кемпбель, звертає увагу на парадоксальне явище нашого часу, що економічну систему підтримують збройення, які мають викликати її руїну. Представник робітництва Сполучених Держав Америки п. Уат остерігає перед надіями на ліпші часи, коли людська активність спрямована на підготову війни. А разом з тим він гадає, що час уже І. Б. П. подумати про те, як вирівняти безробіття, яке повстане через припинення збройень, як також і про терпіння населення в часі війни.

Найбільш актуальне і конкретне питання цієї сесії є скорочення часу праці та узагальнення його в поодиноких державах. З докладною промовою в справі сорокгодинного тижня праці виступив французький міністр праці Ра-

медіє. Він доказував не лише можливість того часу праці, а й добрі наслідки для оздоровлення цілого господарства. Французька практика останнього часу доказала, що реформа цього роду можлива лише в деяких галузях промислу. Справа уормування часу праці інтернаціональними приписами стрічає величезні перешкоди, які випливають з того, що про умови праці робітництва в СССР взагалі не можна говорити поважно на якійсь інтернаціональній конференції, та з того, що большевизм викликав і в багатьох інших державах нашого суходолу наскрізь ненормальні господарські умовини.

Сенсацією початку цього тижня був приїзд на конференцію міністра праці Великої Британії, п. Брауна та міністра праці Сполучених Держав Америки, міс Френсіс Перкінс. Як палкі привитання, так і відповіди визначних гостей, учасників конференції, мали, як то звичайно бувае, досить абстрактний характер.

З нашого боку заслуговує уваги пропозиція представника швайцарського робітництва, Шірха, щоб І. Б. П. взяло участь у конференції, присвяченій справі втікачів, яка відбудеться 6. липня в Евіян біля Женеви та порушить і справу майбутнього Офісу для опіки над ними.

М. Данько.

„Польська державна рація вимагає, щоб спольщити торговлю й ремесло на східних землях".

ЯКИМИ ШЛЯХАМИ ПІДЕ „МАРШ НА КРЕСИ".

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 17. червня 1938.

Хто обсервував дотеперішню акцію „походу на кресы", міг мати враження, що йде вона в ріжних польських джерел, ріжними руслами і як така, не має більших виглядів на те, що польський елемент з перенаселеного заходу опанує послідовно, пляново і продумано українські, залишені без більших інвестицій, землі. Брак пляновости (коли вживемо модного сьогодні в польській екномічно-суспільній термінольогії слова) запримітили і відчули передовсім самі рушійні польські кола, що від тепер хочуть надати цілій походовій акції характер „маршу", продуманого в деталях, перевіреного на місцях, словом — підрахованого з олівцем у руках.

Є два роди польських організаторів „маршу на схід". Одні — це типові польські „**подвижники**" без будь-якої перспективи на майбутнє, гордайки, дорівочники, ентузіясти „цуду", Гриньок, Ланцців, гуралісти, ультра-„езуїти" тощо. Їх увага спрямована головно на волинсько-поліське село. Їхня акція не принесе нічого позитивного, крім збалямучення людей.

Увага другого типу польських організаторів зосереджена передовсім на **волинсько-поліських містах і містечках** по думці засади: чие місто, той перемагае та диктуе. Та друга група випрацьовуе детальні плани діяльности в терені, готовить масові засоби і має **поважні виглядн на успіх.**

Найвищий час купити льос

у популярній колектурі

„Щастя"

Львів, Сикстуська 30.

Чекове конто П. К. О 500.420.

ХТО БЕРЕ УЧАСТЬ У „МАРШІ"

З наших кореспонденціях часто звертаємо увагу на діяльність **молодого польського елементу** з Т-ва Розвою Східних Земель. Ця молодь цікавилася дотепер також здебільша експанзією польщини на село, але швидко зорієнтувалася, що це вже не така легка справа і змінила курс, зревідувала напрямні діяння.

Ревізія погляду і можливостей вказала молодим полякам „сходоманам" іншу дорогу: провірити спромогу і можливости польської експанзії на „кресові" міста, містечка, торговельні осередки, тощо. Молодь приступила до праці і ось перед нами її перші висліди, а саме: „Завваги і дані про можливости господарської експанзії польської торговлі й ремесла на Волині в опрацюванні п. Владислава **Павліна.**") Є це книжка-інформатор виключно для польських кол і „експансивних" елементів. Варто її простудіювати в першу чергу нам, українцям.

Хтож бере участь в „акції заселювання сходу"?

Читаемо: **Т-во Польських Купців (СКП), Т-во Розвою Східних Земель (ТРЗВ), Обединання Христ. Кас Безвідсоткового Кредиту (ЗХКБК), Збірні Цехи Ремісників Християн (ЗУРХ) Польський Союз (ЗП).**

Коротенько схарактеризуемо важніші з цих товариств чергуючи їх після матеріяльно-засобових спромог і сили кожного.

Про Т-во Розвою Східних Земель писали ми вже при інших нагодах. Діе воно в цілій Польщі, веде акцію переселення польського купецтва і ремесла та координуе аналогічну працю менших того роду товариств. Крім цього закладае каси безвідсоткового кредиту для підтримки підупавших польських підприемств, організуе фахові школи, будуе „доми людове", шукае ринків збуту тощо.

„Звйонзек Польскі" — це молодя, проте дуже активна організація, що повстала у Познані. Її мета — боротьба з усім непольським у господарському житті держави. Диспонуе „З. П." найбільшими резервами капіталів зосередивши у своїх рядах найактивніший познанський елемент, вливае у великій мірі на цілий хід переселенської акції.

Ривалізатором „ЗП" є варшавське „Стоваржишене Куцуф Польских", в якому, не вважаючи на спроби ввести арійський параграф, не бракне дотепер жидів. Його голова — відомий варшавський промисловець **Брун** ворогуе віддавна з організаторами познанського „ЗП" і ця ворожнеча відбиваеться на свого роду ривалізації в терені, тим більше, що „СКП" маe свої відділи в кожній волинській торговельній місцевости.

Інші подані в інформаторі товариства не мають, як дотепер, більшого голосу і виконують радше накази згори.

ЩО ГОВОРЯТЬ КЕРМАНИЧІ „МАРШУ".

П. Павліно зацікавився одним питанням, а саме: **чи відношення автохтонних волинських купців і ремісників до напливового польського елементу не буде вороже.** Зрозуміло, п. Павліно вважав відповідним запитати про це лише своїх земляків — тому може й відповідь випала так шумно і позитивно. Даймо їм слово:

Марія Чапліцька, голова „С. К. П." з Кремяниця: „Відношення кремянецького громадянства до людей з Заходу Польщі — добре. Населення околиці відноситься до польських купців з довірям. Треба підтримати цей настрій і тому елемент, що приходить сюди мусить бути солідний, фаховий, багатий, щоб витримував конкуренцію, і також високо вироблений під суспільним оглядом".

Подібно думають товариші п. Чапліцької з Ковля, Горохова, Здолбунова і Луцька, при чому деякі навіть вважають, що **„ціла Польща повинна допомогти великій акції польщення торговлі і ремесла на східних землях, тому, що цього вимагае польська державна рація".**

В реасумпції усіх завваг, які походять від людей, що практично реалізують ідею „маршу на кресы" автор дае польському купецтву таку науку:

„Після постанови переселитися на східні землі не треба ліквідувати дотеперішнього варстату праці, чи з родиною виіздити в невідомі сторони. Перед виіздом треба конче сконтактуватися з одною з названих організацій і попросити подрібних інформацій. Маючи докладні інформації, треба обовязково особисто виіхати до вибраної місцевости і на місці зознайомитися з умовинами майбутньої праці".

ЩО І ДЕ.

Після короткого інформаційно-ідеольогічного вступу — автор інформатора обговорюе у звязкий, докладний та прозорий спосіб всі дані і можливі експанзії до **кожного волинського повіту,** міста і містечка по черзі. Основою інформатора є така більш-менш схема: Населення, уряди, комунікація, загальний економічний характер, промисл, торговля, торги та ярмарки, ремесло, кредит. Цікаво, що автор поминае у своїй праці майже всі українські, чи українсько-польські установи, не приписуе ніякої ваги до торговельно-промислових спромог українського населення, поставившись до нього виключно як до консумента і предмету для збуту польського товару.

Та всеж треба, щоб кожний український волинський купець зацікавився у добре зрозумілому власному інтересі цим інформатором. А для української інтеліґенції, купецтва й ремісництва з Галичини, що вибираються за сокальський кордон це просто необхідна, провідна книжка

КТВ.

ВРАНЦІ і ввечір мий лице багатою піною мила Пальмолів. Опісля сполокай її теплою, а згодом холодною водою. Який чудовий засіб краси! Пальмолів у 100% чисте і лагідне мило, вироблюване на маслиновім олійку. При температурі тіла маслиновий олійок проникае і ушляхотнюе шкіру. Ось чому це ідеальне мило краси вже і не подражнюе а шкіра стае свіжа і оксамитна.

Мило Пальмолів можна дістати у всіх перфумеріях і дрогеріях та крамницях Народньої Торговлі, Міських Українських Кооператив і Центросоюзу.

Вул. Потоцького — ріг Ленартовича

НОВОВІДЧИНЕНА

ХАРЧІВНЯ МОЛОЧАРНЯ

видае смачні на десеровому маслі різнородні обіди, снідання і перекуски по умірковання цінах. Льокаль прекрасний.

1355 1—3 власник **В. Крижанівський.**

*) В-во Кола Молодих. Т-ва Р. С. З. — Варшава 1938, стор. 75.

Мир залежить від москвофілів.

(Дискусійна стаття в анкеті „Мир чи війна з москвофілами?")

У „Ділі" з дня 29. травня 1938 р. появилася стаття ради. М. Третяка у дискусійному циклі на тему „Війна чи мир з москвофілами?" Ради. М Третяк, чоловік старший віком, що хоче в спокою дожити свого віку, як вислужений суддя, подає кілька думок, в який спосіб можна б погодити два ворожі табори тої самої нації: „руский" і український. Подавати ради, як припинити хоча в дечому братовбивчу боротьбу — це дуже шляхотний почин. Йде тільки про спосіб його переведення. І тут саме ядро справи.

Розвязка подана п. радн. М. Третяком у 7-ми точках є властиво нічим більше, як задержанням „статус кво" між москвофілами та свідомими українцями. Тільки, що українці проявляють життєздатність, складають великі моральні й матеріяльні жертви для відродження нації, а москвофіли нічого жертвенного ніде не вкладають і не ризикуючи, хочуть тільки благоденствувати. Відомо, що найбільша журба цілого ряду моск. діячів в останніх часах, це призбирати особисті добра, байдуже, як на цьому вийде загальна національна справа. Маю на думці переслідування гр.-кат. українських священників на Лемківщині та справу комісарства Народнього Дому, що про неї ширше згадав у своїй статті п. радн. Третяк. Він передає ніби відповідь „власть імущих" українцям на їх претенсії, а властиво є виразником усіх „русских", що розумують так: Народний Дім збудували русини і стільки літ завідували ним русини — то якжеж ви, українці, нахабн, відважуєтесь сягати по не своє?!

Чи справді москвофіли мають рацію?

У 1899—1900 рр. я був вихованком бурси св. Михайла в Коломиї. Господарями (управителями) тієї бурси були самі визначні москвофіли, як д-р В. Дудикевич, Юліян Кисілевський вищий почтовий урядовець, Блонський — коваль і інші. Нас питомців було тоді в бурсі коло 50, в тому двох ремісників: підписаний, питомець гончарської школи, й Іван Ковальчук, питомець школи деревного промислу. І хоча нас виховували такі визначні русофільські дуби — всі ми сьогодні є свідомими українцями, крім одного-одинокого столяра Ковальчука.

От бачите панове з того малого приміру, як розвивалася національна свідомість. Думаю, що таким самим мірилом і процентом треба мірити ціле наше національне відродження. Тому не можна твердити, що тільки „русини" (так, як сьогодні розуміємо це слово) будували Народний Дім і що вони мають дальше задержати ту загально-національну установу.

Це саме можна сказати і про Ставропігійський Інститут. Скільки сьогодні є членів-міщан в повному значінні цього слова в тій міщанській всенародній організації? Ані одного! Свого часу (чи навіть не за сеніорства п. радн. Третяка?) Міщанське Братство у Львові внесло до Ставропігійського Інституту прохання, приняти в його члени 12-ох найповажніших, старших громадян, заслужених і релігійних міщан-ремісників. Між ними були й русофіли, бо Міщанське Братство гуртує членів без огляду на їх політичні переконання. З тих 12-ох згідна була Ставропігія в часі переговорів приняти в члени тільки двох-трьох русофілів, чи їх симпатиків, а всіх українців відкинула. Очевидно, солідарні міщани поступили по-братськи й такої розвязки не приняли. Або всі подані, або ніхто! А сьогодні вже навіть ті русофіли зовсім від русофільства відступили.

Знаю, що тепер у Ставропігійському Інституті є членами неписьменні селяни аж зпід Жовкви — тільки тому, що вони „рускі".

В першій точці радить п. радн. Третяк обом сторонам „морально себе роззброїти і між простолюддям себе взаємно не поборювати. Навпаки, поучувати робітників-інтелігентів впливати на людей примирно і полюбовно". Цього я вже зовсім не розумію. То ми маємо своєю пасивністю помагати москвофілам розростатися? Вониж і так мають тепер підтримку власть імущих, яким сила і свідомість українців є солею в очах.

Щодо четвертої точки радн. Третяка — то ми вже бачили і на власній шкірі почули від ріжних громил (у Галичі й інших місцевостях), як працюють общества й читальні Качковського „в хосен одного народу, в імя одної Ідеї і для одної Землі."

П. радник радить не перетягати собі взаїмно культурних установ і не лакомитися на чуже майно, дім і капітали. Тай не дуже є на що лакомитися, бо майже все вже розтрачене.

Що „затроєний дух народу, то найбільший із болів біль" — зовсім слушно. Але той затроєний дух віє із кожної москвофільської газетки. А на злобу нема ліку. Тяжко переконувати „русских", для яких нема більшого ворога від українців. Вони мабуть погодяться з найбільшим ворогом народу, щоб тільки нищити ненависне українство. Правда, не можна так твердити про всіх без виїмку „русских". Є між ними деякий відсоток людей, що тверезо думають і бачать добро народу у вирозумілій співпраці всіх українців з т. зв. старорусинами для одної мети. Але таких людей дуже мало.

Найкращим доказом неживучости москвофільства в Галичині є кожночасні вибори в голосуванні. Перед війною москвофіли перепихали своїх послів навіть при помочі польської ендеції, по війні самостійно вони не змогли провести до польського сойму буквально ані одного „русского", бо-ж Вальницький признавав українську національну платформу (самостійність української мови та нації), а єдині два „русскі" посли — Бачинський і Яворський були послами ББ. Так само діється і в громадських радах. Де йде річ про самостійну боротьбу, неоперту на чужу силу, там москвофіли виявляли і далі виявляють цілковиту неміч і безпомічність однаково в політичній ділянці, як і культурно-організаційній та економічній.

Ось найкращий покажчик, по чиїй стороні і сила і правда, хто живе і розвивається, як органічна вартість, а хто нидіє і занепадає, як річ штучна, штучно чужими соками підтримувана та сама нежиттєздатна. Очевидно, палками і фізичним насильством москвофільського питання у нас зліквідувати не можна, так само, як колишні москвофільські громили причинилися хіба до тим сильнішої української реакції — у формі нашої конструктивної праці. Але й ніхто з українців не робить над москвофілами ніякого насильства. Навпаки, не ми москвофілів відштовхуємо, лиш вони нас не допускають до ніякої співпраці: це вони так у собі засклепились, створили такий — як „Діло" писало — „кляп", що створили власне ґетто, в якому душаться, топтаються на місці, самі не всилі дати ради з своїми невеличкими установами і нас до співпраці не допускають. Так було з Народнім Домом, так є зі Ставропігією: це вони такі заздрі за те своє подвірячко, що окружили його високим муром, серед якого панує стухлина.

І тому претенсії москвофілів до нас та їх вимога зберігти „статус кво" в інституціях — зовсім не на місці. Ті чесні одиниці зпоміж москвофілів, які невдоволені з нинішнього стану боротьби в одному нашому народі, повинні зрозуміти, що саме найтісніша співпраця потрібна для спільного добра нації, а не закріплювання тих мурів, з яких виходить тільки ненависть і страх перед якоюнебудь зустріччю з українством.

Для цього, очевидно, потрібна зміна думок. Дискусія, яку започаткувало „Діло", не є на те, щоб махнути рукою і обмежитись до короткого „шкода говорити". Можемо навіть сумніватися в її практично-позитивний вислід, але вона добра хочби на те, щоб сказати нашим москвофілам спокійно, без образи, праду в очі. Бо погодитися можуть тільки ті, які є взаємно супроти себе щирі. Покищо трудно набрати враження щирости з тої писанини в цій справі, якою обдаровує нас „Русскій Голос" і „Земля і Воля". Але щира дискусія на сторінках „Діла" повинна вестися далі. І я рішуче проти таких голосів, як ось недавно один із них обізвався, який виступив проти самого дискутування про „мир чи війну" з москвофілами. І я не є за війною, але мир залежить тільки від самих москвофілів.

Мих. Галібей.

Сніжно біле БІЛЛЯ
запевнить Вам
МИЛО
„Центросоюз"

Вісти з Буковини.

ВОЄННИЙ СУД ПРАЦЮЄ..

За виріб і розповсюднення металевих тризубів засудив чернівський воєнний суд інж. **Степана Радзієвського,** відомого кооперативного діяча, режисера українського театру та організатора „мужеського хору" на 2 місяці вязниці, артиста українського театру **Евгена Дубиневича** на 4 місяці, та еміґранта з Придніпрянщини **Володимира Шумського** на 8 місяців. Крім того кожний з підсудних мусить заплатити 2.200 левів (80 зол.) гривни.

ЗА РІДНУ ЦЕРКВУ.

Того самого дня (30. V. ц. р.) воєнний суд судив молодих парубків Омеляна Стасюка, Цуркана, М. Базюка, Микитея, Юрчука та Якимюка з містечка **Заставни** за те, що на Великдень ц. р. намагались не впустити до церкви румунського учителя з шкільними дітьми, що мали співати по румунськи воскресну Службу Божу. **Хлопців заарештували таки в церкві.** Перед судом вони боронилися тим, що по румунськи не знають, та не розуміють чого від них хотів румунський учитель. Воєнний суд присудив усім по 6 місяців вязниці та по 1.000 леїв гривни.

ПРИПИНИЛИ РОСІЙСЬКИЙ ЧАСОПИС.

Румунська влада припинила на неозначений час останній з існуючих часописів у московській мові „Наша Речь" (Басарабія) за те, що не притримувався цензурних приписів.

ГІТЛЄР УДЕКОРУВАВ УКРАЇНЦЯ.

За заслуги при організації міжнародньої ловецької виставки у Берліні, відзначив Гітлер відомого українського лікаря, доцента букарештенського університету, **д-ра Івана Филиповича** з Чернівців, орденом „Німецький Орел".

РУМУНСЬКА МОВА ДЛЯ ДОРОСЛИХ.

Румунські культурні т-ва рішили завести по українських селах курси румунської мови для дорослих. Румунський митрополит Вісаріон обіцяв усім, що братимуть участь у тих курсах, безплатно дрова і пасовисько в лісах релігійного фонду.

РУМУНСЬКА „ОПІКА" НАД УКРАЇНСЬКИМИ ДІТЬМИ.

В день свята румунської молоді, 8-го червня ц. р., звезло Т-во „Стражері" багато української дітвори до Чернівців. Тут обділили дітей дарунками та дали їм обід у касарні. Префект полковник Теодореску обіцяв щиро опікуватися тими, що добре вчаться по румунськи

ТИМ, ЩО ПОЛЯГЛИ.

За почином Т-ва „Жіноча Громада" відправили підчас Зелених Свят панахиди на могилах наших героїв та діячів. Участь у панахидах узяли оо. Зленко, Бойчук, Слабий. Співав „Мужеський хор". В обох днях православне і греко-кат. громадянство масово відвідувало могили Стрільців, Федьковича, Воробкевича й ін.

НОВИЙ ПОДІЛ РУМУНІЇ.

Адміністративний поділ Румунії, який переведено перед місяцем, виявився непрактичним. Тепер уряд видав новий декрет-закон, на підставі якого Румунію поділили на 10 провінцій. Замість Буковини і Басарабії є тепер провінції **Сучава, Серет і Дністер.** Мармарощина належить до провінції **Крішурі.**

Дм. Хмара.

Відгук краю на декларацію УНДО.

НАРАДА УНДО У СТ. САМБОРІ.

Дня 10-го червня ц. р. відбулася нарада УНДО у Ст. Самборі. Прибувших було коло 250 членів і симпатиків організації. Нараду відкрив голова Окр. Народ. Комітету о. Ю. Татомир, покликуючи до президії: о. дек. Бенціна — як предсідника, п-ю Морозову, представників сіл: Сеника, Гечу, Курчака і як секретаря Василя Добрянського.

Політичний реферат виголосив пос. Гриць Тершаковець, організаційний о. Ю. Татомир. — Вивязалася дискусія, яка тривала 2 і пів год.

Збори увалили такі резолюції:

1) Збори заявляють повну однозгідність з декларацією Центр. Комітету з дня 7. травня ц. р.

2) Взивають Центр. Комітет, щоб повів акцію в напрямі консолідації всіх українських сил.

3) Висловлюють обурення з приводу недавніх нападів у соймі на українське духовенство, зокрема на достойну особу Митрополита: крім того висловлюють своє обурення пос. Екертові, що вийшов зі спільної листи цієї виборчої округи, за його нікчемний виступ на політичній нараді в Добромилі проти Преосв. Йосафата Кониловського; обом нашим Єрархам збори висловлюють свою відданість і глибоку пошану.

4) Протестують проти: а) вивласнення площі „Сокола-Батька"; б) припинення Т-ва „Союз Українок"; в) розвязання Т-ва „Сила".

5) Домагаються уздоровлення самоврядної господарки в повіті Турка, де вийшли на яву великі заловживання, пожищо у двох волостях (Стрілки—Турка).

6) Висловлюють довіря Центр. Комітетові, зокрема послові округи Тершаківцеві.

Збори закінчено національним гимном.

ДОВІРОЧНА НАРАДА УНДО В РІВНОМУ.

Дня 29-го травня ц. р. відбулася в Рівному довірочна нарада УНДО, на якій прибувші члени партії у своїх резолюціях у першу чергу ясолідаризувалися з декларацією Центрального Комітету з 7-го травня ц. р., і ставши на становищі, що УНДО бореться за права усього українського народу, закликають громадян Волині вступити в члени тієї партії. З другого боку зібрані закликають провід партії: посилити працю над обєднанням всіх національних сил у рямах партії, посилити пропаганду української справи на міжнародньому терені, посилити протимосковську акцію серед нашого народу та народів, що з нами запринязнені, посилити пропаганду за масовим членством у партії та повести акцію за віднову діяльности „Союзу Українок" та робітничих товариств. Вкінці зібрані закликають все українське громадянство до впертої боротьби всіми легальними засобами за здобуття повної автономії для всіх земель, на яких живуть українці в Польщі.

Не залишай воза без надзору!

Нові ІНВЕСТИЦІЇ, ФАБРИКИ, ВАРСТАТИ ПРАЦІ

виростають з ощадностей, льокованих у

Земельнім Банку Іпотечнім у Львові, Словацького 14.

(Філія Банку: Станиславів, вул. Собіського 11)

У підмогу нашим дівчатам ремісничкам.

Дівоча Львівська Бурса, яка дає захист майбутнім фаховим робітницям, розростається з кожним роком. Вже тепер власний будинок при вул. Кошаровій ч. 12 не вистачає на поміщення кандидаток, які зголошуються, так, що треба було донаняти ще кілька кімнат у сусідній камяниці. А що поширена діяльність бурси вимагає чимраз більше гроша і робучих сил, Краєве Т-во опіки над дітьми і молодю створило для неї останніми часами окрему філію (другу на терені Львова), яка веде агенди бурси та дбає про її фінанси і постійний розвиток. Не треба доказувати яке велике значіння має ця бурса для справи фахового вишколу наших дівчат. Більшість їх, це доньки незасібних селян і міщан з усіх сторін Галичини, а навіть Волині і далекої Басарабії.

В бурсі дістають вони по зниженій ціні ціле удержання і старанну опіку, а крім цього управа бурси і Виділ філії дбає про їх національне освідомлення та доповнює їх шкільну і фахову науку. За час свого істнування наша бурса видала в світ цілі кадри свідомих дівчат — фахових робітниць, які відограють свою ролю в майбутньому національному будівництві.

Але працю Філії й Управи бурси мусить піддержати ціле наше громадянство — не тільки моральним спочуванням, але й реальною грошевою підмогою, бо такої саме тепер бурса дуже а дуже потребує. На будинку бурси тяжить ще довг 9.000 золотих, платний ратами два рази в рік по 800 зол. Відкіля стільки гроша роздобути?

В неділю 19-го ц. м. улаштовує Філія збірку на свої цілі. Нехай ніхто в той день не оминає байдуже наших пушок, а докине і свою жертву, бо це жертва на велику, національну справу.

Константина Малицька.

—o—

Опера Ґунода „Фавст"

на сцені Музичного Товариства ім. Миколи Лисенка у Львові.

Знаю з засідань Виділу Музичного Т-ва ім. Миколи Лисенка та й сповіщають про це окремі афіші по мурах Львова та короткі замітки у щоденній пресі, що наша музична консерваторія — Вищий Музичний Інститут ім. М. Лисенка у Львові — у рямцях своїх річних музичних пописів ставить вже у найближчий вівторок 21. червня у великій салі Музичного Товариства у Львові при вул. Шашкевича 5 своїми силами оперу Ґунода — Фавст. Буде це цікава імпреза Інституту, яка завдяки гарним попереднім успіхам опери „Ноктюрн" М. Лисенка викликала серед широких кол нашого громадянства живе зацікавлення.

Пригадую собі мої розмови з наслідницею нашої великої Сальомеї Крушельницької — теперішньою корифейкою українського оперового мистецтва **Марією Сокіл** в часі коли то — хоч на жаль коротко — вона вчителювала у нашому Вищому Музичному Інституті. Її мрією було так підготовити своїх елевів, щоб так під оглядом музичним, як і акторським вони були здібні опанувати хочби найосновніші вимоги, які маємо до оперних ансамблів. Тому, коли вона нині збірає лаври на славу українського мистецтва — напевне щиро зрадіє, довідавшись, що її мрія стає наслідком послі-

ҐЕРТІ КЕЛЄМЕН.

Пушка від цигарок.

Корабель висовгнувся спокійним, одностайним рухом на повне море. Звільна погасала прозолоть дня, срібні серпанки спускалися на зелено-сині хвилі, що в білих, наче мармур, смугах пін гуляли довкола корабля.

Капітан у білому мундірі сперся недбало на поруччі, його ясні очі гляділи кудись далеко за темною смугою, що еднала небо й землю. Він міркував собі, що булоб гарно, якби він міг остаточно найти свій супокій десь там, де лежала земля. Колись, як ще був молодий, рвався у світ і почував у собі силу жити самітником на морі з дикою, безбережною тугою в серці. Але тепер, коли трохи постарівся і його туга опустила крило, здавалося йому, що змарнував життя, і що був би мабуть щасливіший дома із своєю яснокучерявою жінкою й двома дітьми, що все були наче чужі й замкнені перед ним, коли прибував до них у гості. Поринувши у своїх думках, сягнув за пушкою з цигарками. Але раптом помітив, що він тут не самий, що біля нього стояв Форсіні, його наймолодший старшина.

— Курите? — запитався капітан і подав йому пушку.

— Ні, дякую, пане капітане. Але славну маєте пушку!

Молодий старшина оглядав із подивом тяжку, виконану в бароковій манірі золоту пушку. На її накривці була рубінова корона, а всередині вигравіровані слова: „За вірну службу!"

— Це моя щира товаришка — сказав капітан. — Вона має вплив і на всі мої починки і все з холодною іронією глядять на мене ті слова: „За вірну службу!"

— Чи це іронія, капітане?

— Я про те ще ніколи вам не згадував, Форсіні, але ви ще молодий — може з цієї пушки вийде і для вас яка наука, може й вам вона покаже, як глупо вірити, що чоловік сам є ковалем своєї долі, бож треба часто якісь означені вчинки виконати, щоб здійснити власні бажання і щоб творити якесь добро... Дехто залишається при жінці, яку любить, але пізніше йому здається, що був би щасливіший, колиб був дослідником та жив десь там між неграми, дехто гадає, що спасе світ, а тимчасом несе всюди нещастя й смерть. Всі ми в Бога дурні — тай тільки.

В часі моєї воєнщини я мав колись приятеля, що звався Артуро Мерліно. То був відважний і твердий чоловік, великий і худий, холодний мовчун, але з вогнем у очах. У наступах мав бистру думку і рішучість блискавиці і як особисте відзначення подарував йому цісар отсю пушку від цигарок із написом: „За вірну службу". Але в найближчому бою він дістав у хребет кулю. Лікарям удалося врятувати йому життя. Одначе з цього мало було хісна — у нього залишився скривлений хребет.

Якийсь час після війни жив він із своєю жінкою по ріжних лічницях, та вічний неспокій кидав ним з одного краю в другий, остаточно сподівався найти полекшу в лагідному підсонні над Середземним Морем і його привезли з жінкою на мій корабель.

При тій нагоді я вперше побачив його жінку. Була лагідна й сумна і була чарівна з тією блідотою й ясністю шкіри, з русявим волоссям і темними очима, що були притінені довгими, чорними віями, але вони інколи розгорялися дикою жагою життя, яку з трудом могла опанувати. Артуро переводив у погоду дні на чердаку в своїм кріслі з колісцятами, понурий та мовчазний. Ліліян доглядала його щиро, але він усміхався рідко. Коли ж вона відходила від нього, він був неспокійний, його очі йшли в гарячці за нею, а в його худому лиці відбивалася мука й безпорадність.

Якщо мені залишалося вільного від служби часу, то я займався ним з самого почуття старої приязни, а пізніше вже й не думав про те — або з самої віри в загальну гуманність, що казала облекшити службу молодій жінці. Мені здавалося, що Ліліян у моїй приязні була веселіша і свобідніша.

Наша подорож прямувала на Грецію, Сирію, Палестину, Єгилет, Туніс та Альжир. Час, коли ми стояли в пристані, був для хорого найприкрішій, а години, коли він зі мною виходив на сушу, були для нього нестерпні. Незабаром прийшли знову фізичні болі і він не хотів виходити з каюти.

— Ліліяно! — сказав одного дня — піди собі геть на поклад, бодай на годину. Я маю щось поговорити з капітаном.

Він кивнув на мене, ми здивовані послухали його, а Ліліяна глянула на мене лагідно і лишила нас самих.

— Я знаю, Антоніо, що ти мій добрий друг — заговорив хорий. — Я знаю це. І ти поможеш мені тут, хоча діло, що його жадаю, тяжке та страшне.

— Що ж маю для тебе зробити, Артуро? — запитався я

Тягнення вже в середу 22. червня.
До дня тягнення наші бюра отворені без перерви від год. 9-ої рано до 7-ої вечором.
Тому спішіться з купном льосу,
бо може бракувати!
Дім Банковий
ШІТЦ і ХАЄС
Львів, пл. Марійська 7. — ПКО 500.222.

довної і жертвенної, не належно винагороджуваної, важкої праці учительського збору нашого інституту —справжньою дійсністю.

Опера — це найвища форма музичних свідчень, бо лучить у собі всі елементи широко зрозумілого музичного мистецтва, а саме мистецтво вокальне, драматичне, інструментально-орхестральне, сольове та ансамблеве і вкінці як завершення цілости — мистецтво диригентури. Чиж не буде надзвичайно цікаво навіть для тих, що найдалі стоять від музичної ділянки безпосередньо переконатися і ствердити, що ми вже так далеко пішли вперед, що підготовили солідно кадри молодих адептів, які всі ті напрями музичного мистецтва зможуть при дальших студіях як слід репрезентувати?

Опера „Фавст" Гунода перейшла сцени цілого світу. До всіх виконавців має небуденні вимоги. Хто з нас не пригадує собі незабутньої креації Мефіста — Адама Дідура чи Маргеріти — Марії Сокіл?!

У вівторок запрезентуються гарні голосові матеріяли, деякі вже поважно заавансовані, а саме: Рена Яросевич (Маргеріта), Юрій Шухевич (Фавст старий), Мирослав Старицький (Фавст молод.), Іван Гринчишин (Мефісто) Ольга Ладика (Марта), Анна Романович (Зібель), Лев Рейнарович (Валентін).

Велике зацікавлення викликує орхестра Вищого Музичного Інституту. Її організатор і знаменитий диригент професор теоретичних предметів і диригентури нашого Інституту **Микола Колесса** стоятиме при диригентському пульті. Ця вистава буде цікава з двох сторін: вона буде покажчиком, який оперовий репертуар приготовляють наші музичні кола для будучої постійної української опери та оскільки можемо виповнити виключно нашою публикою власну театрально-оперову салю.

На кінець практична порада. Рідучи назустріч звичаєві, що прийнятий скрізь у закордонних оперових театрах, — Музичний Інститут ім. Лисенка, як аранжер цієї імпрези, рішив не впускати на салю спізнених. Щоб оминути стиску при вході, треба заздалегідь подбати про програмку, що буде картою вступу. (Телефон канцелярії Музичного Товариства ім. М. Лисенка 23715. і там можна набути програмку).

Д-р М. Волошин.

За працю в беконярні -- зміна релігії.

Є собі в Золочеві беконярня. Її власником є жид п. О. Р. а спільником польське О. Т. Р., (Окренгове Товажиство Рольниче), технічним директором майор на емеритурі п. П. Робітник-камиж люди ріжної релігії, чим нижче у соціяльній ерархії, тимбільше українців. Однак так було донедавна. Вже перед роком звільнили двох українців без подання мотивів. Та мотиви вийшли наверх, коли один з них перейшов на латинське і його приняли назад до беконярні. Тесть згаданого перейшов теж на латинське і став оглядачем худоби в містечку С. Його оба сини перейшли теж і одержали „посади". Один в масарні, а другий на почті. Ось **від усіх українських робітників беконярні — числом 16 — зажадали перед кількома тижнями зміни метрик.** Коли з них ніхто не погодився на те, **загрожено всім редукцією. Досі зредуковано трьох.** Подаємо їх імена: пп. Зварича Ілька, родом зі Струтина, Панкевича Дмитра з Городилова і Михайла Сича зі Струтина. Всі працювали вже по 7 років у згаданій беконярні зі спільними польсько-жидівськими інтересами. Отсим запитуємо прилюдно пп. власників беконярні і її технічного директора: чи така поведінка впливає успокоюючо на соціяльні відносини нашої території? Чи може конечність зміни обряду, щоб дістати нужденний заробіток належить до канонів „нормалізації"?

Образок, який ми подали — взято з життя. Він правдивий до подробиць. Крім одної сторінки медалі (зовнішнього натиску) має він ще й другу: хитість наших людей і невміння боронити себе законними засобами. Може би наші політичні кола поцікавилися тією золочівською беконярнею і повчили наших робітників, що треба їм сьогодні, як умерти, своєї професійної організації?!

З калькуляції молодого терМінатора: Маю років 14 і жде мене три роки терміну й три телединичої практики, разом 312 тижнів праці. Кожного тижня відложу зол. 2.— і це дасть мені зол. 624.—. З відсотків прийде мені коло зол. 100.—. Маючи 20 років зможу відчинити самостійний ремісничий варстат, як буду спільний та ощадний.

І найдрібніша послідовна цілева ощадність у
Пром-банку
Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15
дозволить відкрити самостійний варстат праці.

З життя української політичної еміґрації.

У СПРАВІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОНҐРЕСУ.

Надісланий зза кордону матеріял містимо в інформаційних цілях. — Ред

Конференція членів Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії (на еміграції) дня 5-го червня ц. р. постановила:

„З огляду на те, що діяльність Підготовного Конгресового Комітету за кордоном через нечинність Львівського Підготовного Комітету загальмувалася, що частина членів Підготовного Комітету в Празі зовсім вийшла зі складу Комітету, а друга частина шукаючи способів активізувати Підготовний Комітет за кордоном, намагається повести праську частину Комітету до цілей, яких Комітет собі не ставив, — конференція УСДРП вважає, що все зазначене унеможливило якунебудь поважну діяльність Підготовчого Комітету за кордоном і тому відкликає свого представника зі складу Комітету.

Конференція вважає, що з огляду на несприятливі, внутрішні і зовнішні обставини для скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, українські політичні організації повинні знайти інші способи і форми для досягнення консолідації українських національних сил в інтересі вільного демократичного розвитку і національної незалежности українського народу.

ПРО СУЧАСНИЙ МОМЕНТ.

Ця сама конференція ухвалила таку **резолюцію про сучасний момент:**

Конференція УСДРП констатує, що наслідком загального суперництва великих держав світу небезпека нової світової війни зросла в такій мірі, як ніколи від 1918-го року. Проти „насичених" держав переможниць у світовій війні виступають зі своїми домаганнями „голодні" країни, що хочуть всяким способом розширити свої впливи і територіяльні здобутки у світі. „Переділ світу" в інтересі „расово вищих народів" — це гасло „динамічних держав", які готові запалити світовий пожар в кожну хвилину, яку вважатимуть для себе вигідною.

— Дивися, Антоніо, — відповів він. — Чи гадаєш, що таке життя, як моє, має якийнебудь глузд? Я-ж безнадійно хорий. Я вже отетерів і не зможу вже нічого зробити, що моглоб дати мені втіху. Я зробився тягарем для мого окруження, а передусім для моєї дружини. Чи знаєш уже, чого собі від тебе бажаю?

Я мовчав.

— Там угорі лежить моя пістоля — прошепотів він і показав рукою на поличку. — Вдень і вночі думаю про неї, але я не маю сили двигнутись, щоб її взяти в руку. Антоніо, прохаю тебе... подай мені її!

Я старався успокоїти його, але-ж він справді був цілком спокійний, спокійніший і готовіший на все від мене. Потішати його і заговорювати на інші теми видавалось мені тут глупим і забріханим. А він шептав: „Ти ж нічого більш не зробиш, тільки подаш мені пістолю. Ніхто не знатиме, звідкіля вона у мене взялася!"

— Але я не можу — і не жадай цього від мене! — закричав я і скоро відійшов. Але коли тільки ми були з собою самі, він вертався все до цієї справи. У твердих, безутішних словах говорив він про безнадійність свого життя та про муки його молодої дружини. Він називав це себелюбством і боягузкістю, що я, його єдиний приятель, відмовляюся від послуги, якої він мене просив.

Цілими місяцями я опирався цьому. Зате я мусів щораз більше роздумувати над тим, яким визволенням моглаб бути його смерть для того, що придивлявся такому життю і якого мучило все те, що бачив. І яким спасенням для молодої жінки, що була гарна й молода життя... Про це з Ліліяною я не говорив ніколи. Алеж я знав, яка тяжка була її жертва, як надмірно все те спиняло кожний її рух, коли вона так жагуче рвалася вперед.

Все більше й більше займала мене її доля, все частіше шукав я її товариства й роздумував над тим, що моглоб їй принести радість. Вона кидала деколи легку, ніжну усмішку, а я був щасливий, як та усмішка сховзувала по її лиці. Але вона здавлена болем скоро згасала. Часто, коли Артуро спав, приходила до мене на командний примосток, біло вдягнена, а коли йшла по чердаку, то вітер розвівав її русяве волосся. Вона спиралася коло мене, піднявши вгору дрібну голівку в лагідній мовчанці. І я відчував тоді довкола себе повний супокій і задовілля.

Одного ранку причалили ми до Пірею. Ліліяна покинула зі мною корабель і ми мандрували по пристані, вийшли на Акрополь, перейшли в місті поміж ряди колюмн святині Зевеса — і трохи опізнились. Коли ж ми вернулися, знайшли Артуро в страшному стані. Він дістав напад болів, гірший від усіх попередніх. Від цього наступу Артуро попав у ще більшу розпуку, як досі, його лице посіріло й вижолобилось, а його очі запалися в брунатно-фіолетову тінь.

Я був глибоко враження його мукою й виснаженням. І того дня не міг я вже опертися його проханням. Неясно пролетів тихий, болючий усміх Ліліян перед моїми очами, той усміх, що глухо завмірав, бо не смів жити.

Я подав Артурові пістолю. „Дякую тобі, мій друже!" — сказав він і сховав зброю під покривало.

— А це сховай собі на памятку! — говорив він дальше, сягнув до пригрудної кишені і дав мені свою пушку від цигарок.

— За вірну службу! — сказав він і усміхнувся.

І ми подали собі руки.

— Я заопікуюся твоєю дружиною! — я прирік йому.

Він німо глянув на мене, усміхнувся коротко і твердо. Я обернувся й хотів відійти. Та в тій хвилині ввійшла в каюту Ліліяна, з легко збуреним від вітру волоссям та з почервонілим від морського вітру лицем. Вона перейшла попри мене з лагідним усміхом і схилилася над чоловіком.

— Чи вже тобі краще, Артуро? — запиталася приязно.

— Так! — відповів він ясним голосом і жевріючими очами — і нагло десь наче вернулося його давне здоровля, коли він рішуче твердо виконував свої скорі думки.

Підняв рамя — і гримнув вистріл.

Але від цього вистрілу не впав він, той безнадійний каліка, але впала ніжна, гарна й буйна жінка, яку я любив.

* * *

— Ось, мій Форсіні, історія цієї пушки, — сказав капітан шорстким голосом. — Історія дурня, що хотів помогти другому.

— Капітане!... — простогнав молодий старшина. Але капітан вже обернувся й скоро відійшов.

День погас, на чердаку і на море лягли сутінки, а старшина побачив незабаром постать капітана, що мало що була темніша від сутінків вечора — і вона стояла на командному примостку непорушна й чужа.

Переклав **м. м. м.**

Український нарід, поневолений кількома державами, не може вільно і самостійно рішати про свою долю в цей критичний момент історії світу. Але свідома і політично активна частина української нації — українська соц. демократія повинна поставити собі ясну мету і вказати способи, якими український нарід мусить обороняти свої життєві інтереси в часах найбільшого міжнародиього напруження. УСДРП відкидає рішуче всякі претенсії чужих держав на панування над українським народом і заявляє, що, як і раніше, завдання визвольного українського руху — це віднова вільної, незалежної, демократичної України.

Конференція УСДРП зазначує, що з огляду на деспотичний внутрішній режім та з тієї причини, що московський центр гнобить всі інші народи — СССР не може бути надійним союзником західно-европейських демократичних країн у конфлікті з диктаторськими державами. Доля СССР на випадок нового воєнного конфлікту в іншій формі повторилаб події, що сталися з царською Росією за світової війни. Передбачаючи неминучу катастрофу СССР в разі війни, українська соціял-демократія з тим більшою сторожкістю ставиться до виявлених нераз намірів деяких імперіялістичних держав захопити Україну для нового господарського і політичного визиску. Теперішнє поневолення України чужими державами і загроза нового розділу і нового поневолення ставить перед усіми живими силами нації потребу, відкинувши політичні розходження, як другорядні, виступити в рішучий момент сконсолідовано і одностайно в обороні свого права на вільне демократичне самоозначення. Конференція УСДРП вважає, що тільки у тому разі, коли український зорганізований рух буде поважною силою, знайдуться у світі сили, прихильні справжньому визволенню українського народу і утворенню незалежної української держави.

Конференція УСДРП доручає проводові партії працювати і надалі в тому напрямі, щоб наблизити українську націю до перемоги ідеалів великої української революції 1917—19 рр., ідеалів свободи, народоправства, соціяльної справедливости, до віднови вільної, незалежної держави обединаного українського народу.

—o—

Загальні Збори „Центросоюзу".

(Докінчення.)

Після перерви у загальних зборах відбулася дискусія, в якій взяв участь дир. Дутка, що поставив внесок одобрити звіт Дирекції та дир. Семянчук, що звернув увагу на значіння кооперативного вирібництва та співпраці ріжних ділянок кооперації.

Опісля Загальні Збори одноголосно **ухвалили абсолюторію** Надзірній Раді й Дирекції та затвердили буджет. **З білянсової надвишки** у висоті 157.000 зол. признано 4% дивіденду, решту приділено до запасного фонду.

З трьох вильосованих членів Надзірної Ради двох вибрано знову (дир. **І. Кузева** і дир. **Я. Рубчака**), крім того до Надзірної Ради увійшов дир. **П. Новосельський.** Рівночасно Заг. Збори вибрали 5-ох заступників членів Надзірної Ради.

Прелімінар буджету приняли Заг. Збори без змін, висоту зобовязань „Центросоюзу" устійнили на 2,500.000 зол., найвищий кредит на члена на 200.000 зол.

В год. 17-ій Загальні Збори закінчились національним гимном.

З українського студентського життя у Варшаві.

Не дивлячись на кінець академічного року та гарячий іспитовий час студентське життя у Варшаві пливе неменш інтенсивно, як до того часу. Свідчить про це не тільки велика фреквенція на краєзнавчих прогульках, які влаштовує Українська Студентська Громада, але й переповнена простора домівка У. С. Г. підчас рефератів.

Дня 28-го травня м-р Сокульський прочитав реферат на тему „Перша українська школа в Україні", в якому обговорив цілу низку пекучих педагогічних проблем. Черговим відчитом, який влаштувала рухлива видавничо-рефератова секція при У. С. Г. був „Колесом на Крилос" інж. Северина Любинецького. Прелеґент у цікавій репортажевій формі оповів про свою мандрівку до старого княжого городу та з великою ерудицією в ділянці будівництва змалював наші історичні памятки в Крилосі. Цей відчит ілюстрований власними епідіяскоповими світлинами у великій мірі причинився до спопуляризування мандрівництва серед нашої академічної молоді.

Великою популярністю тішаться відчити Медичного Гуртка при Українській Студентській Громаді, що зумів в короткому часі свого істнування (три місяці) розвинути живу діяльність. Цікавіші з них: „Українське медичне назовництво" — студ. мед. С. Зощука, „Праісторія під мікроскопом" д-ра Івана Черкавського й „Гігієна відживлювання" д-ра Ярослави Патрилівни. Цикль цей закрив відчит д-ра І. Черкавського „Без маски" („Обличчя людини — дзеркалом душі"), що відбувся 6. червня ц. р. і викликав гарячі оплески численної авдиторії та завзяту дискусію, яка доказувала, що відчит був під кожним оглядом цікавий. **„вкл".**

—o—

2 І ПІВ МІЛІОНОВА СОВІТСЬКА АРМІЯ ВІДБУДЕ МАНЕВРИ НАД ПОЛЬСЬКИМ КОРДОНОМ?

У празькій пресі появилась вістка, що на західному пограниччі СССР пічнуться небавом **8-тижневі маневри, в яких візьме участь 2 і пів міліона війська та 2.000 літаків найновішого типу.**

Як говорять, боєвий стан совітських полків піднесеться з 2.500 до 4.000 вояків.

Ударам крови до мозку, легенів і серця можна дуже часто і скоро запобігти завдяки силянці природної гіркої води **Францішка Йосифа.** Спитайте В. лікаря.

ПАРТІЙНИЙ ПРОВІД „ДЕРЖАВИ РОБІТНИКІВ І СЕЛЯН".

Совітська преса подає цікаві дані про особовий склад 14. конґресу КП(б)У. Виявляється, що між делегатами є лише **10% селян, 12% фабричних робітників, 20% державних урядовців і 58% партійних.**

На 500 делегатів лише 10 належало до компартії перед 1917 р., 3/4 з них вступило до партії вже по 1928 р.

54% делегатів не має середньої освіти; є між ними і неграмотні. (АТЕ.)

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 13

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ЮВИЛЕЙ ФРАНКА.

Серед цієї кипучої праці в Науковому Товаристві ім. Шевченка приходить урочистий день ювилею Франка. Це було 30 жовтня 1898 р. В салі поштового клюбу у Львові зібралися Франкові прихильники, головно студенти й селяни, і ждали приходу ювилята. Прийшли також пошанувати заслуги нашого поета — Юліян Романчук і Олександер Барвінський. А зі священників явилися тільки два: о. Балабан із Закарпатської України і галицький о. Олекса Волянський. За якийсь час заворушилася саля. Прийшов Франко. Загреміло від оплесків. За хвилину піднялася заслона. На сцені пишався серед зелені портрет Франка; на столі лежали дарунки для ювілята, а на стіні висів гарний вінок від товмацького селянського товариства „Народний Поступ". Почалося свято. Насамперед ішли промови: голови ювилейного комітету В. Гнатюка, представника української науки Михайла Грушевського, посла-селянина Стефана Новаківського, представниці українського жіноцтва Наталі Кобринської, довголітнього товариша й приятеля Мих. Павлика і голови „Академічної Громади" Гриця Гарматія. Кожен із промовців освітлював зі свого боку діяльність Франка так, що з промов склався повний образ його заслуг для українського народу. Промовцям відповідав — ювилят.

Коли тепер прочитаємо відповідь Франка, бачимо цікаве психольоґічне явище: з цієї промови немов виходять тонесенькі червоні ниточки і обсотуються довкола головних ідей Франкової сподіді — „Nieco o sobie samym". Франко не знав, на що прийдеться йому відповісти, і тому відповідь його можна вважати за імпровізацію, до якої дивним дивом і поетичне порівнання (себе до пекаря і муляра) і свої дві заповіді, а саме почуття обовязку й потребу ненастанної праці, узяв не з іншого джерела, тільки зі сповіді, що спричинила йому стільки прикростей. Видно, що поет довго мусів роздумувати над основою своєї сповіді, мабуть уже після її появи друком, коли мимохіть репредукував її в головних пунктах у своїй промові, дещо надто яскраве пропускаючи, на дещо накладаючи лагідніші фарби. Одно тільки нове було у відповіді Франка, а саме натяк на універсальність його діяльности: у Франка було гаряче бажання — „обняти цілий круг людських інтересів" і в інших розбудити зацікавлення до них.

Після промови ювилята комітет передав йому дарунки й відчитував телеграми та привітальні листи. Особливо радували серця — листи й телеграми селян, деякі навіть віршовані. Коли які дарунки були милою нагородою поетові за його труди, то певне отсі прості, щирі, селянські вияви спочуття.

Концерт, що становив другу частину свята, відкрив „Вічний революціонер" композиції Людкевича; опісля йшли співи й деклямації. Відспівано між іншим пісню „Мій раю зелений" композиції селянина Якова Остапчука. Цей концерт був подекуди дзеркалом поетичної творчости Франка.

По концерті була спільна вечеря. На промови й тости відповів поет. У своїй промові сказав він, що якби в нього було що з вдачі когута, то з приводу лестивих слів учасників ювилею йому виріс би на голові великий гребінь, але він не когут, не був і не хотів бути ані гетьманом, ані керманичем, тільки був собі звичайнісіньким жовніром, якого громада, що сама не любить ходити „рівним рядом", раз-у-раз „штовхала" і вибивала з ряду. Серед веселої гутірки минув вечір і так скінчився ювілейний день Франка, що після гірких, бурхливих днів дав йому багато соняшного тепла, радости, життєвої енергії й направив на шлях нового, трудового життя.

Після Франкового ювілею два дальші дні були призначені для святкування сотих роковин відродження українського письменства: 31. жовтня в старім театрі гр. Скарбка відбулися вистава „Наталки Полтавки" і величавий концерт, а 1. листопада наукова академія у великій салі „Народнього Дому" і святочна вечеря.

Перед виставою „Наталки Полтавки" пок. Лев Лопатинський читав Франків прольоґ „Великі Роковини", який, хоча пройшов поліційне сито, зробив велике враження. Сьогодні немає в Галичині промовця, який не спокусив би себе продеклямувати хоча декілька огняних рядків, закрашених іронією, з Франкового прольоґу.

На памятку прожитих днів всенароднього свята заснувалася з почину Михайла Грушевського „Українсько-руська видавнича спілка", до якої ввійшов Франко діяльним членом і потрудився для неї чимало, редагуючи й друкуючи багато своїх та чужих творів оригінальних і перекладних.

(Далі буде).

Великий Театр понеділок і вівторок, 8. год. веч'р. Навідкличне дві останні вистави оперети

ROSE MARIE

Ціни популярні зол. 1 і 2 на всі місця в партері і льожі

Театр Ріжнородностей понеділок і вівторок 8·30 год. вечір Виступи російського гуртка

„В О Л Г А"

Ціни знижені

Японія змагає до приязни з Англією.

ІНТЕРВЮ ЯПОНСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРД. СПРАВ.

Японський міністр закорд. справ ґен. Угакі уладив пресову конференцію, на якій відповідав на запити закордонних журналістів.

На тему взаємин зі СССР відповів він загально, зате підкреслив, що з Англією Японія бажає жити у традиційній приязни, тому хоче полюбовно поладнати ріжниці поглядів у справі Китаю. Ген. Угакі вважає це одним зі своїх головних завдань.

Заміти, немов би греблі на Жовтій Ріці знищили японські летуни назвав ґен. Угакі дитинним, бо японці не затоплювали би простору, що його заняли і не наражували би своїх власних частин.

Своєї політики супроти Китаю Японія не зміннть. Вона вдоволена, що Німеччина відкликала дорадників з китайської армії.

Хоч Японія заключила протикомуністичний пакт з фашистівськими державами, вона зберігає парляментарний устрій, який найкраще їй підходить.

Посередництво третіх держав у японсько-китайській війні булоб небажане. Договір 9-ох держав утратив актуальність.

Супроти Китаю Японія не має ніяких територіяльних аспірацій. Пакт Кельоґа вона шанує, але мусить брати під увагу далекосхідні відносини.

Справи української адвокатури.

КОМУНІКАТ УПРАВИ АПЛІКАНТІВ ПРИ СОЮЗІ УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ У ЛЬВОВІ.

З огляду на невідрадне положення українських адвокатських аплікантів, поглиблене розпорядком Міністра Справедливости про замкнення до кінця 1945 р. листи адвокатів і адвокатських аплікантів — Управа Аплікантів при С. У. А. у Львові, свідома наслідків того розпорядку для української адвокатури, зокрема для українських адвокатських аплікантів, взиває усіх ВП. Товаришів не зневірюватися в можливостях свого звання, не покидати адвокатури та твердо перетривати це переходове положення і надалі гідно виконувати свої завдання супроти власного стану і своєї Нації.

Управа взиває рівнож послідовно пересторігати резолюцій, що їх ухвалив І. Конґрес Українських Аплікантів з дня 20. лютого 1938 р., — зокрема VII. резолюції, яка звучить:

„Конґрес взиває усіх аплікантів українців, що стоять на національному ґрунті, обєднатися у Секції Аплікантів при С. У. А. у Львові. Конґрес визнає, що єдиною становою орґанізацією українських аплікантів є Секція Аплікантів при Союзі Українських Адвокатів у Львові".

Через те особливо тепер яканебудь акція без порозуміння з Управою Аплікантів при С. У. А. є недопускальна і тому просимо всіх ВП. Товаришів у всіх важніших справах бути в постійному контакті з Управою.

Пригадуємо при тому, що кореспонденцію треба посилати на адресу: М-р Олександер Дроздовський, Львів, вул. Крашевського ч. 23 І. поверх.

За Управу:

М-р Маріян Дзьоба, заст. голови.
М-р Олександер Дроздовський, секретар.

На перехресті звільни хід воза!

Яка причина, такий висліл.

Римляни говорили: коли двох робить те саме, не є це те саме. Зрозуміле, що в цім випадку вони думали про висліл. Одному робота вдається, другому ні. Наприклад двох письменників пише повість. Один створить архитвір, другий макулятуру. Приповідка має вигляди дійсности.

Однак й ця дійсність буває тільки умовна, бо вона дещо суперечить іншій правді, до якої дійшли новітні дослідники: ця сама причина дає цей сам висліл. Ця правда підносить нас на дусі, додає нам віри у власні сили і власну спромогу. Хто добре чогось навчиться стає добрим фахівцем і може бути певний що у ділянці свого фаху створить добру річ, яка дорівняє роботі іншого фахівця.

Ця математична правда має ще й ту прикмету, що її можна пристосувати теж до інших випадків, які на перший погляд не лежать в площині нашого діяння. Наприклад коли хтось виграв на льотерії (висліл), так тому, що грав (причина). Тому теж коли хто інший буде грати, напевне матиме ту саму змогу виграти. Ця сама причина дає змогу цього самого висліду.

З цього висновок, що треба передовсім створити причину — засобитися в льос до першої кляси сорокдругої Клясової Льотерії, а ця причина може вже в тягненні, що починається дня 22. червня, принести бажаний висліл.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

З НАШИХ ЖИВЦІВ І ЛІТНИЩ.

Річка -- перла Гуцульщини.

Ой, перейду тоту Річку
Та затну смерічку, —
Таку маю біловочку
Як у траві чічку!...
(Гуцульська співанка).

Так як буйний Космач, славний своїми крилатими вітрами й шумними водопадами-гукачами, красується у широкій долині, окруженій високими верхами, так соняшна Річка зі своїми стрімкими й дикими зворами, зачарована в маестатичній тишині густих лісів, пишається у своїй первісній красі і мріє про старовіцьку, нічим необмежену свободу. Тільки рідко глибоку тишину переривають дзвінки маржини й овець, викликування і співи пастухів, голос сопілки чи трембіти. Глибоко в долині, серед густого лісу, срібною стяжкою вється хрустально-прозора ріка, звана Річкою, від якої має назву село. Розкинені по кичерах і грунях хатки висять вгорі як ластівчі гнізда.

Вже здалека видно деревляну церкву в Річці, помальовану як писанка, одну з кращих на нашій Гуцульщині. Червона мінія, якою помальовані стіни ріцької церкви, відзначається незвичайно чітко на тлі зелені дерев і приковує очі мандрівника. Друга, старенька церковця на Снідавці, під Буківцем, памятає ще часи Довбуша. Він часто приходив до цієї церковці, як оповідають старі люди.

Ідучи від Космача за Брустурами з верху бачимо чарівну поздовжну долину Річки. Раненько роси мерехтять срібними килимами, потім сонце вичаровує перли-самоцвіти і позолочує смерекові звори; вечором молошні мряки залягають вузьку долину Річки і неначе сповивають її до сну.

В кожній порі дня годі відірвати очі від чудової панорами Річки. Не диво, що ріцькі гуцули кажуть з гордощами:

— Наша Річька — ек писана чічка!

Від полудня захищає Річку від вітрів ріцький маєстатичний Буковець, від півночі лісистий Брусний. А далі — Ігрець, на пограниччі Річки і Криворівні, де любувалися красою наших гір І. Франко і Коцюбинський.

Незрівняні краєвиди Річки вичарував наш молодий і талановитий артист-маляр Михайло Мороз, у циклю своїх прегарних ріцьких картин.

Річку досі дуже мало відвідують наші літники, хоч вона має всі умовини на кліматичну місцевість. Тому поляки з Варшави, Познаня і Кракова відвідують її влітку і взимі. Особливо польські малярі радо заїздять до Річки. Добре було би, щоб і наші молоді малярі туди заглянули.

Сильне соняшне насвітлення, орак вітрів, багато лісів, джерела з великим відсотком мінеральних складників, як залізо, сірка і т. п., щавн, гарна купіль, — все те робить Річку вимріяним місцем відпочинку для хорих на груди, нерви, анемію, і людей, що потребують направду спокою. Гарні прогульки, ближчі на Брусний, Буковець, Середний, і дальші на Ігрець, Грегіт, Писаний Камінь і Чорногору, до Брустур, Космача, Шешор, Яворова, Криворівні, Жабя, Косова і т. д. упримнять побут літникам.

Річка є тепер важним осередком гуцульського народнього промислу. Тут працює багато майстрів, які з дерева і з мосяжу виконують прегарні вироби, що розходяться по цілому світі. Гарні є ріцькі ліжники й килими.

З Річки до Косова 14 км. доброї муровани. До Косова курсують правильно автобуси з Коломиї. Удержання в Річці незвичайно дешеве. Є гарні хати, можна дістати обіди. За всякими інформаціями найкраще звертатися до місцевого парохіяльного уряду **Літник.**

—o—

СМЕРТЬ МАРШАЛКА СОЙМУ — ЦАРА.

В суботу 18. ц. м. рано помер у Варшаві маршалок сойму Станислав Цар по важкій недузі серця і запалення легенів. Ст. Цар уродився в 1882 р. у Варшаві, де скінчив теж студії і відкрив адвокатську канцелярію. Від грудня 1918 р. до 1923 р. був шефом цивільної канцелярії начальника держави марш. Й. Пілсудського. Опісля в 1928 р. міністром справедливости. Був теж головним референтом нової конституції з 1935 р. На вістку про його смерть всі соймові комісії припинили свої праці.

ВИМИНАЙ ІНШИХ З ЛІВОГО БОКУ!

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Середа, 20 (8) червня 1888.

ЧИЇМ ОРҐАНОМ Є „ДІЛО"?

У статті, в якій домагає клеветницьку роботу „Кіевского Слова" та „Червоної Руси" „Діло" пише.

„Нанінець ми радіб уже раз довідатися з органу п. Маркова документно: чиїм властиво органом є „Діло" і на чиїй стоїть службі? Що кілька місяців довідуємось від нього чого іншого: „Діло" вже було у нього і орґаном Романа Чарторийського, і орґаном Юрія Чарторийського, і орґаном Адама Сапеги, і орґаном Земялковського, і орґаном гр. Таффого, і орґаном шкільної ради, і орґаном учительського кружка, і орґаном якихсь „червоних" полянів, — ну, „Кіевское Слово" каже, що хотіло бути ще й орґаном „москалів", а стало орґаном „ордена Льойоли" — тож бійтеся Бога, п. редакторе „Пролома" і „Червоной Руси", зробіть нам ласку і скажіть раз, але вже так напевно: чиїм орґаном є „Діло"? Щоби аж тільки правд було нараз — то якось дивно здається. Правда може бути тільки одна. Що-ж властиво правда?!"

ГОЛЯНДІЯ ЗБРОЇТЬСЯ.

„Вже і Голяндія зачинає поволи зброїтися. З Амстердаму повідомляють, що комісія, яку установив король для виготовлення закона про краєву оборону займається тепер головно справою заведення загального обовязку військової служби і здається, що заявиться за цим обовязком".

ЗБІЛЬШУЮТЬ АВСТРІЯЦЬКЕ ВІЙСЬКО.

„Вінер Аб. Пост" подає, що на підставі воєнного буджету, внесеного перед спільні делеґації, можна робити висновки про значне збільшення австрійського війська. І так мають створити 1341 нових офіцерських місць і відповідно до того тільки офіцерів підійде на вищі ранги. Військо збільшилося на 1341 офіцерів, 3136 вояків і 467 коней. Найбільші зміни зайдуть в піхоті, бо при штабі кожного полку утвориться одне місце капітана І. кляси до „спеціяльних доручень".

ТЕЛЬАВТОҐРАФ.

„Так називається новий винахід американця Іллі Ґравн, який може вскорі заступити цілком телефон. Це рід телеґрафу, що подає все те, що на одному кінці написати або нарисувати так само вірно на другому кінці електричного дроту".

Літературна сторінка.

Велика циклічна повість.

(„Тихий Дон" М. Шолохова)

Хто ще кілька років тому мав нагоду читати в оригіналі „Тихий Дон" Шолохова, тепер скоріше знайде його у західно-европейських перекладах. У польському перекладі появився VI-ий том цієї великої повісти у вид-тві „Рух". Хто не читав попередніх томів, зможе і на підставі цього одного виробити собі погляд про характер цілого твору. М. Шолохов належить до тих нечисленних російських письменників, які без огляду на зріст терору можуть продовжувати свою працю, якнайменше складаючи жертв на вівтар кровожадного божка комуністичної диктатури, який домагається від письменників щораз-то нового кадила. Цей привілей не звязаний у Совітському Союзі з талантом автора, а з чисто особистою позицією, залежною від ріжних таємниць, що пропадають між коридорами чрезвичайки та приватним бюром Сталіна.

VI-ий том „Тихого Дону" можна теж читати як окрему цілість. Техніка Шолохова видається дуже проста. Деякі глави він починає історичними інформаціями, в якій стадії находиться війна червоноармійців з відділами донської армії: „Червоні армії 8-а і 9-а, що перед весняними повенями не встигли переламати спротиву донської армії і посунутися за Донець, усе ще на поодиноких відтинках пробували перейти до атаки. Ці спроби кінчались здебільша невдачами. Ініціятива переходила до донського проводу". Після цього приходять інформації, які відділи де розташувались, хто ними проводив і який плян наступу. Безпосередньо після короткого вступу входимо у саму дію повісти, що змальовує переживання донських козаків-повстанців та поодиноких членів родини у звязку з подіями на близькому фронті. Цей фронт часто перерізує наполовину села, тіла і серця членів тої самої родини.

Головною дієвою особою є тут Григорій Мелехов, командант першої повстанчої дивізії донських козаків, що борються з большевиками. Це козарлюга, що не знає стриму у своїй сміливости, загонистости, пристрасти і воює з природної потреби — сам собі пан. Там, де можнаб обережно підходити стежею на ворога, він воліє зарискувати очайдушний лет верхи під обстрілом ворожих скорострілів, але у хвилини, коли при переправі ворогів рікою може рішатися неодна ставка виграної, він може два дні не виходити з хати, привабленій відвідинами своєї любки.

Шолохов змальовує головно донських козаків настроєних проти большевиків і не церемониться, коли передає їх устами погляди населення про жорстокости червоної армії та ненависть до неї. Він не вважає теж за відповідне протиставляти донським козакам червоноармійців у сильних, шляхотних або оригінальних типах, якби залишаючи собі остаточне враження на ті томи, де суде змальовувати перемогу. Поруч головного героя він уміє зарисувати кілька виразних, цікавих типів. Ядерний діяльог дієвих осіб багатий на побутові вислови, з яких неодин нагадує нам наші влучні народні приповідки; у розмовах не можна обійтися теж без брутальних лайок та епітетів, таких характеристичних для простолюддя і громадянської війни.

Окрасою повісти є короткі описи природи. Це не стилістично придумані прикраси, які так часто повістярі вважають за свій обовязок вимотувати на папері, підбираючи штудерні порівняння. Шолохов бачить образи і передаючи їх залишає у нашій уяві бодай рямці, що сяють прозолоттю.

„Зпоза горбка, як перед бурею випливали у величній мовчанці верхівя білих скублених хмар. Полудневе сонце розпекло землю. На вигоні посвистували суслаки, їх притишений, трохи сумний свист дивно сплітався з піснями житерадісних жайворонків, — тиша, що находила після перегрому гармат була така люба серцю Наталії, що вона стояла непорушно, заслухана жадно у просту жайворонкову пісню, у скрип криничного журавля і в шелест вітру надиханого полиновою гіркотою. Той крилатий, степовий вітер від сходу був гіркий і душний. Він дихав спекою розгорілого чорнозему, опяняливими пахощами всіх трав, що принишкли від сонячної жари, але вже чути було недалекий дощ. Від Дону йшов запах млосної вогкости, — ластівки пронизували повітря, майже доторкаючися землі роздвоєними вістрями крил, а десь високо, дуже високо, під зеленавим склепінням неба тріпотів степовий шуліка, втікаючи перед недалекою бурею".

М. Шолохов у своїй великій „циклічній" повісти має ту перевагу над такими великими повістярами, як Жіль Ромен або Мартен ді Гар (цьогорічний Нобелевий лавреат), що він не потребує для кожного нового тому аранжувати характеристичні суспільні події, щоб змалювати ширше тло повісти, а йде за головними етапами громадянської війни.

м. р.

В гарячі дні

скоро приладите смачні страви вживаючи

MAGGI^го буліонові кістки і MAGGI^го зупи в кістках.

Коли повістяр починає фільософувати...

Один із найчільніших французьких повістярів Жорж Бернанос, автор славної „Під оком сатани" видав нову грубезну книжку під досить дивним заголовком „Великі цвинтарі під місяцем". Неодин читач узяв її в руки переконаний, що це повість. Тимчасом це ліричні міркування про мораль і політику. Бернанос має вже за собою одну таку книжку зперед 7-ох років „Великий страх правовірних". У цій першій — він католик і монархіст нападав на французьку інтеліґенцію за її лібералізм і республиканство. Все це було природне і можна було сподіватися, що друга така книжка продовжить чи розвине його дотеперішні погляди в тому самому дусі.

Та ось велика несподіванка. „Великі цвинтарі" виглядають, якби справді впали з місяця. Це страшна атака на націоналізм, традиціоналізм, на ввесь національний фронт у Франції та Еспанії і на найчільніших представників французького католицизму, критика Г. Массіса, поета Поль Кльоделя, монархіста Морраса. Бернанос упевняє, що має право до такої страшної критики, бо довгі роки працював попліч із правими, отже добре їх знає. Його син боровся у рядах ґенерала Франка і втік з того фронту від огиди — політичних махінацій і жорстокостей. Чи може Бернанос перейшов нараз на ліво, як це трапляється у теперішніх часах неодному ідеольогові, який посварився із приятелями, встав лівою ногою з ліжка або якого попросту вкусила вночі блоха. Ні. Він надалі боронить вежі своєї твердині і тільки виливає всю жовч на своїх однодумців.

Нашого читача неознайомленого із французькою історією та ріжними ідеольоґічними течіями мало може цікавити така полеміка. А проте поява такої книжки, що нагадує бомбу збунтованого школяра, може бути повчальним прикладом для письменників без огляду на їх партійну чи ідеольоґічну приналежність. Французька критика — саме та, яка повинна затирати руки з утіхи, що визначний письменник накинувся на протилежний табор і та, яка повинна виправдувати чи боронити свого однодумця, зустріла з визвольною радістю твір, який є зразком хаотичної пустомельщини. Бернанос попробував свої нефільософувати на громадські теми і зніс таке зозулине яйце, що воно тхне крізь розорту шкаралущу. Усе тут наплутане: справедливість, милосердя, правда, воля, мужеськість, святе Письмо, газетні статті, Ґітлер, Салязар...

Дуже поміркований критик зрівноваженого завжди спокійного „Тан" — Андре Терів таки не втерпів після лектури цієї саламахи і сказав виразно: „Вже ця мішанина апокаліптичних дигресій і незручних роздумувань разом із доказами про людську підлоту та жорстокість, які Бернанос повідкривав у теперішньому світі, вже могла майже вбити книжку. Якби це все можна було звести до рямок памфлету то це булоб дуже гарно. Але маніфест? Сповідь? Манівці, на які зійшов автор, пробудять сумнів навіть у тих, що хотілиб його мати за союзника: сумнів, чи він взагалі вмів колинебудь бачити об'єктивно світ. Він має більше хисту в уяві, ніж у передачі того, що правдиве. У ролі повістяра він переноситься у світ, який створив і де створені ним дієві особи є сильніші за нього і втримують його у гармонії, але як мораліст, він засуджений на власні сили себто на повне безладдя".

Саме в останньому часі один із наших письменників — талановитий новеліст видав у нас аналоґічну книжку, де хотів при помочі історичних фактів з нашої давнини забавитися у психольога, расольога, історіозофа. У своїх месіяністичних міркуваннях він не завагався навіть покликуватися на теорію одного старого комічного маняка, якого ніхто в нас не бере поважно. Без ніякої фільософічної освіти і без найменшого почуття гумору цей наш молодий історіозоф сплодив твір, який може імпонувати широкій пів-інтеліґентній масі, що відчиняє рот із дива перед мудрезними вченими термінами, чужими прізвищами і заголовками та „потужною" ідеєю, який то з нас **вибраний** нарід — нічим ізраільський! Ясно, що поважно аналізувати наукові та фільософічні теорії таких письменників із гострим серцем і не більшим мізком, булоб смішно.

На жаль, у нинішніх часах, коли щораз сильніший голос має вулиця, юрба, безкритична, фанатична маса і коли кабінетні люди хотіліб наслідувати великих провідників мас бодай пером — щораз частіше трапляється таке сумне явище, як з Бернаносом, що письменники хотять наслідувати ґенералів або бодай фельдфеблів. У висліді вони роблять враження одержимих, яким перемішалися не тільки поняття, але і слова, не тільки почування, але і нерви.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

ПОШТОВА СКРИНЬКА.

Ріна Балагурська. „Дінгльова написана грамотно. Тема трохи за дрібна на новелю; треба її сильно „підмалювати", щоб означити контраст між сподіваним нещастям і веселим закінченням. Чи використаємо її? — ще не знаємо; це буде залежати від решти присланого на конкурс матеріялу.

Р. Д. „Найбільше бажання". З Вашої новелі ніяк не можна догадатися, де відбувається дія. Вона написана легко, але має деякі частини зовсім зайві. Відношення героя до його добросердної опікунки не змальоване досить виразно. Як (маємо таке враження) пишете „від руки", зовсім не напружуючися; не передумуєте композиції і мало дбаєте за мову, мабуть тому, що пишете оттак собі, як говорите.

Л. І. „Чи св. Миколай?" Ця гумореска могласб підійти до популярного часопису.

О. В. „Комфортове мешкання". Ви не зробили з такого випадку новелі, а попросту переповіли його, що таке-то трапилось.

Аркадій Орел. „Пригода з духом" могласб заступити малий фейлетон, як гумореска. Її матеріял за бідний на новелю.

Сторінка без політики.

Хто щадить, той цінить...

Люди стараються ріжними способами дійти до маєтку. Дехто вважає добрим способом і такий, як виграти в карти, на льотерії, на рулетці, заробити на біржі, не говорячи вже про тих, що уживають нечесних способів. Здавалось би, що все одно, яким чином збагачуємося. А тимчасом це не така проста справа. Хто тільки глибше подумає, той признає, що інакше виглядає багач, який раптом виграв, або знайшов гроші, а цілком інакше той, хто дійшов до маєтку пильною працею та ощадністю. Інакше вживатиме свого майна той, кому воно просто „впало в руки", інакше той, хто важко працював і складав гріш до гроша. Маєток цього останнього буде триваліший і певно вжитий корисніше для власника і загалу, як маєток, набутий легко. Сміло можна сказати, що тисячка в руках того, який важко працює і щадить, робить звичайно більше добра, як десять тисяч у руках легкодуха, що несподівано здобув майно. На це маємо богато доказів з життя. Якось не чути, щоб хтось із тих щасливців, які виграли гроші в карти чи на льотерії, помножили той гріш бодай у двоє в своїх руках. Ні, вони звичайно скоро упораються з ним, він стопиться в їх руках до зера. Дуже часто пускають так свій маєток і ті, що дістали його у спадщині. Зате чуємо, що правдиві міліонери, великі багачі, які вміють уживати свого майна на користь людства (великі фабрики, що виробляють дешевий товар, тисячі робітників, великі фундації) доробилися буквально від сотиків працею й ощадністю. До таких належить Рокфелєр, Морган, Форд, Батя та інші. І це зовсім природне. Річ у тому, що хто запрацював і заощадив, той уміє цінити і вміє вживати свого добра на правдиву користь свою і загальну. І тільки такі добра — багатства є тривким дорібком одиниць і народів. І тільки такі одиниці, що ощадністю доробляються, направду збагачують не тільки себе, але й свій нарід. Вже їх перші ощадности, зложені в рідних банках, працюють і для загалу, а й потім, коли своїм маєтком пічнуть орудувати самі власники, вживають їх так, що з того є теж велика користь загалові. Ось — виразна вказівка тим, хто ще досі мав у тій справі деякі сумніви. Найпевніший спосіб, збагатити себе і рідний загал, то працювати і щадити, розуміється, раціонально, в рідних фінансових установах.

Ю. Ш.

Фотографічні новини при значно знижених цінах продає ф-ма **Інж. ШАРФ** 1232 ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 2. 2—2

Коли арештантка закохується у вязничнім сторожі.

Пятьдесятьлітня Амелія Турато відсиджувала кару за обман та злодійства у вязниці Монпеліе. Підчас свого побуту у вязниці вона закохалася у своїм сторожеві. Доки вона сиділа у вязниці, все було якслід, колиж закохану злодійку звільнили після відбуття двох третин кари, настали для неї дні справжньої любовної муки. Вона не хотіла виїхати з Монпеліе, щоб лиш бути якнайближче біля свого коханого. Та він мусів перебувати майже ввесь час у вязниці, у вільних хвилинах не міг теж показуватися в містечку, в якім його всі знали, прилюдно з б. злодійкою.

На лихо, на закохану впав ще інший удар, а саме влада не хотіла мати Амелії Турато в Монпеліе і безпосередньо після звільнення з вязниці, засудила б. арештантку на виселення до іншого міста. Тоді Амелія пустилася на спекуляцію, а саме рішила не підчинитися приказові влади й довести таким чином до арештування. Ця спекуляція покінчилася сподіваним успіхом, одначе неповним. Бо хоч Амелію справді арештували, то посадили її в іншій вязниці, не в тій, де виконував службу її коханий.

Та любов перемагає навіть вязничні мури і сторож затуживши за своєю любкою, відшукав її в новій вязниці та зголосив до своєї влади прохання, щоб йому дозволили повінчатися з Амелією Турато.

І справді вязнична влада погодилася на оригінальне подружжя, яке теж відбулося у вязничній каплиці. Весільний почот складався з вязнів і вязничних сторожів.

Після вінчання Амелія дістала на підставі подружжя право побуту в Монпеліе і тому теж негайно після того її звільнили.

ПОСТРАХ ЖІНОК.

В одній з американських вязниць помер серед таємничих обставин вязень на прізвище Бассак. Його перевезли були негайно після занедужання до лічниці, одначе не вспіли вже його відрятувати, лиш ствердили, що смерть прийшла внаслідок отрути.

Шеф „йодів".

Кілька хвилин перед смертю вязень відзискав память і тоді признався не лиш до злочинну, що він за нього сидів у вязниці, але теж і до того, що він був шефом банди „йодів".

„Йоди" працюють від недавна на терені стейтів Вірджінії і Фльориди викликуючи справжній пострах серед жінок.

„Йоди" полювали на гарні й багаті жінки. Вони грозили їм змасакруванням рук, якщо вони не хотіли би заплатити викупу. В 1935 р. „йоди" схопили 4 жінки й важко поранили їм руки, так, що на руках залишилися погані близни. Це була жихлива пересторога для інших жінок, які від того часу послушно платили бажанний викуп.

Хто строїв?

Урядовців слідчого уряду не цікавили так зізнання Бассака, як те, хто його отруїв і яким чином насипали йому до страви отрути. Чи у вязниці є хтось із членів банди, який був зацікавлений у тому, щоб отруїти свого шефа? Поліція переслухала вязнів, які помагали в кухні, одначе нічого не могла відкрити. Щойно четвертого дня слідства один із вязнів знайшов у келії вбитого Бассака вирізок часопису, на якому був портрет гарної жінки і під ним підпис:

„Денні Обганор, яка заручилася з фабрикантом тютюневих виробів Жозе Шарден".

Тоді поліція зацікавилася тою панною Обганор, здогадуючися, що вона мала щось спільного з убивством Бассака. Підозріння були оправдані — але виринула нова перешкода: Дженні кудись щезла без сліду.

Фабрикант тютюневих виробів знав лиш те, що вона виїхала несподівано з міста. Він кохав гаряче свою наречену і обурювався на саму згадку, що її імя можна в якийнебудь спосіб вязати з померлим гангстером. Та вже небавом закоханий фабрикант мусів змінити свою думку, коли гарну Дженні арештували в Міямі на Фльориді. В її торбинці знайшли 80.000 долярів та залізничий білет до Канади, куди вона хотіла втекти.

Страх перед зрадою.

Два дні не давала арештована красуня ніяких вияснень. Щойно в перехресному вогні питань вона призналася до всього:

Я була нареченою „спеціяліста від рук" Атора Бассака. Я працювала разом із його людьми й любила Бассака. Та згодом я зненавиділа його. Коли Бассак опинився у вязниці, я познайомилася з Жарденом, якого покохала я з цілого серця. Одначе я побоювалася, що Бассак зрадить мене й таким чином знищить ціле моє щастя. Мені вдалося порозумітись з одним із сторожів та з важким трудом намовила я його, щоб він насипав Бассакові до страви отрути, що я її сама йому доставила.

Сторож признався до вини. Дженні видала теж інших спільників банди, з яких 5 арештували, 10 вспіло втекти.

Непромакальні плащі Краєві і заграничні від **12·90 зол.** поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1.

МАДЯРСЬКІ ЖІНКИ СЛУЖИТИМУТЬ ПРИ ВІЙСЬКУ.

Мадярський премієр заявив недавно в парляменті, що в найближчому часі уряд зголосить внесок про військову службу жінок. Цю службу будуть жінки виконувати в армії так, як її виконують досі у громадській роботі.

Коли почалася світова війна, мадярські жінки заступили мужчин у багатьох випадках і після закінчення війни той стан зберігся й далі до деякої міри. Ще й тепер кількасот тисяч жінок у Мадярщині заробляє собі самостійно на хліб насушний. Приблизно 30.000 жінок працює в державних і громадських урядах та установах. Ще більше жінок працює в приватних урядах і бюрах. Доволі велика скількість мадярок працює в ріжних важких чорних ділянках праці. Чимале число працює в таких наскрізь жіночих професіях, як кравецтво, модництво.

У вільних професіях мало жінок. Жінок письменниць усього 30, журналісток к. 100, приблизно стільки є теж малярок і 20 різьбарок. Крім цього в цілій Мадярщині нараховують 80 професійних співачок, 40 піяністок і 800 артисток.

Деякі з жінок винайшли собі такі професії, що про них давніше на Мадярщині навіть ніхто й не думав. Напр. одна мадярка займається тим, що ночами пише на центральній біржі любовні листи для служанок. Інша знову мадярка вночі працює як танцюристка в Будапешті, вдень працює як фризієрка.

—o—

КЛІНІКА КНИЖОК.

У присутності міністра освіти та учених ріжних країв відбулося в Римі відкриття інституту книжкової патольогії. Це перше цього роду заведення в Европі. Той інститут можна назвати зовсім легко клінікою для хорих книг.

Книжки дуже часто нездужають, іноді навіть на смертельні недуги. В Італії за останні роки відкрили в бібліотеках та книгозбірнях справжні пошести якоїсь заразливої книжкової недуги, яка спершу появилася на Сицилії і відти поволі, але безупинно поширювалася на північ та досягла Умбрії. Мілірди малих, ледви замітних оком муравлів нападає на шафи й полиці з книжками і в кількох днях винищують усі книжки й рукописи.

В новім інституті техніки - експерти ведуть досліди над зладженням якнайкращої сорти паперу і друкарської фарби. Інші експерти працюють над направою ушкоджених рідких примірників.

При поданому інституті відкрили біольогічний, хемічний і фізичний відділ і в тих відділах переводять теж безупинно відповідні досліди та експерименти. Кілька кімнат призначили на музей книг, в якім збирали книжки, рукописи й папіруси, які перейшли пожежі, повені, землетруси та книги знищені ріжними насікомими.

У найближчому часі інститут патольогії книг прийме до свого будинку одного з найвизнатніших пацієнтів: біблію Бордо д Есте, яку сильно надів зуб часу і її треба основно відмолоднити.

ВЕСЕЛЕ

СПОСІБ НА ВЛОМНИКІВ.

— Коли я переходив уночі попри вашу ювілірську крамницю, все було ясно освітлене. Не боїтеся вломників?

— А ви не читали реклями, що її кожної ночі кладу у виставовім вікні?

— Ні, щож там написане?

— „Кожна штука коштує 1 зол.".

ДОБРА ПРИЯТЕЛЬКА.

— Ти носиш прегарний капелюшок. Він подобається з року на рік більше.

НА ТЕ ЄДИНА РАДА:

Вживати пластер LEBEWOHL неохибний на відтиски. При купні домагайтесь оригінальної коробки LEBEWOHL. — На кожнім пластрі теж є напис LEBEWOHL.

З нових видань.

ЮВИЛЕЙНІ ОБРАЗИ „ПРОСВІТИ".

Діловий Комітет 70-ліття „Просвіти" видав для вшанування і пропаганди ювилею сім барвних образів. Образи подумані й виконані оригінально й по мистецьки, імена С. Гординського, М. Бутовича й Юл. Крайківського, що виконали ці образи, говорять за себе. Перший великий образ — це розвинений прапор „Просвіти" (посвячений недавно на горі св. Юра) у своїх природніх красках у мистецькому обрамуванні, з підписом на подобу старовинних підписів на портретах: „В силі духа перемога і щастя народу!" Сотні тисяч свідомих українців, що не могли прибути на посвячення прапору, матимуть змогу бачити цей найкращий з відомих нам досі національних прапорів на тому образі. Другий образ — це символіка загального членства Матірної „Просвіти". Перед алегорією „Просвіти" (Діва на хмарах) ідуть площею біля дому „Просвіти" стрійні лави просвітян, всі вітки народу у своїй народній ноші, з прапорами. Під голос грембіт клониться прапор перед „Просвітою". Третій образ — символіка всенародньости „Просвіти". Всі верстви народу гуртуються під стягом „Просвіти". Сама-ж „Просвіта" виступає тут як удухотворена Діва, яка так милує наше око, як ніодна з подібних алегорій. „Просвіта" сперла свої руки на дівчинці з Полісся і на малому гуцуликові, — так щасливо зобразив мистець (Ю. Крайківський) ідею зеднання найдальших віток народу під одним прапором „Просвіти"... Чотири малі образи зображують науку неписьменних: хлопчик на колінах матері читає першу книжечку, — молодий селянин читає часопис, а неграмотний пропадає в пітьмі, — мала школярка вчить старого батька читати, — той сам батько вчиться і писати. Під образками влучно підібрані народні приказки про вагу освіти: „Не кайся рано встати, а молодо вчитися", „Ученому світ, невченому тьма", „Не вчися розуму до старости, а до смерти", і навіть один повний гумору: „Краще сороці без хвоста літати, ніж письменному вміти читати, та не вміти писати..." Загалом ювилейні картини „Просвіти" — це дуже щаслива думка Ділового Комітету. Вони подумані так, що своїм мистецьким виконанням усім загально подобаються і стануть певно прикрасою стін по всіх свідомих домах і установах, — а своїм наскрізь виховним змістом поглиблять пропаганду просвітньої ідеї. Треба тільки пособляти тому, щоб ці картини розійшлися в сотнях тисяч між народом. А це можливе, бо ж картини, як на свій високий рівень, не дорогі (великі по 5 зол., малі по 50 сот.) і ввесь прибуток з них іде на продовження великої праці Ювилятки для всенароднього добра.

Образи замовляти через Філії „Просвіти", або просто в Книгарні „Просвіти", Львів, Ринок ч. 10. I. пов.

НОВИНКИ.

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Найцікавіший** і найбагатший змістом український релігійний часопис **„Лицарство Пресвятої Богородиці".** Львів, вул. П. Скарги 5. Ч. розр. переказу 233. Річна передплата 1.20 зол. Поодиноке число 10 сот. —4

— **В клюбі „Нової Хати" і „Труду",** Львів, Ринок 39. в понеділок 20-го ц. м. в 18. год. розкаже д-р Харитя Кононенко про свої враження з Чайкович. 1347

— **50-літній Товариський** Зізд абітурієнтів Академічної Гімназії у Львові з р. 1888 відбудеться 29. червня ц. р. Збірка: год. 8. рано в Народнім Домі, III. пов., вул. Рутовського. Просимо всіх товаришів до участи. За Комітет: **Д-р Ів. Бережницький, Петро Берест,** о. В. Томович. 1310

ВІДГУКИ ДНЯ.

Думки на площі.

В неділю вшановують наші спортовці ювилей Просвіти...

Не хочеться вірити, що це вже останні імпрези на площі Сокола-Батька. Може й тому такі маси народу пливуть на площу. Може деякі пливуть перший раз за останні роки, може деякі на імпрезу і не цікаві. Пливуть... Кожний, хто прийде до так нам усім добре знайомої брами — дивиться на неї, мовби вперше її побачив. Кожну букву напису огляне, кожну рисочку ввіски запримітить, кожну дошку, кожний стовпик обдивить... Як господар свою власну огорожу.

А коли ввійде за браму, то стає, набирає повні груди повітря, мовби втягав у себе не те, чим дихав перед хвилиною. Потім обкидає оком — на ліво кусень площі і садок, на право кусень зеленого пригорбка і грище.

Все це старі знайомі, але чогось тепер чогось ніби інакше виглядають, ніби в іншому світлі, ніби з іншого боку.

Після того йде повільним кроком уперед, дійде до кінця площі, постоїть, оглянеться, подумає і таким самим кроком вертається назад.

Спробуйте в отсю неділю підглядати людей. Можете дивитися й на імпрезу „Спортовці Просвіті", але будуть і перерви. Тоді зверніть увагу на окруження.

Я недавно так зробив...

Якийсь старший громадянин ішов площею рівномірним кроком, а уста його ворушились немов би молився. Рахував скільки кроків має площа вздовж. Потім швидко пішов у бік аж до кута паркану і знов рівномірний крок і знов порух уст. Це міряння площі вшир.

Якась сива пані сіла під липами на лавочці, розсіяла теплий погляд по цілій площі і тільки голова хиталася під вагою думок. Може пригадувала свої молодші літа, якісь імпрезові комітети, а може доньку чи сина згадувала. Може та донька нині за світами, може той син нині під землею, а колись отут, таки отутечки, були вони. Молоді, веселі, сонце в червні. І хто то ще з ними був?!.. Ах! Був цей, був той... Зір сивої пані зосередився на публиці... Ось професорова, ось радник, ось редактор... Де-де! Сполювіли колись румяні щічки, припали інеєм колись чорні чуприни. Часи-часи!... А здається, що це все вчора, ну — тиждень тому, найвище рік...

Перестав я підглядати других, а поринув у своїм власнім спомині як у прозорім плесі. „Купуймо город!" „Збираймо на майдан!" „Добудьмо грище!"... А потім: „Кожний квадратовий метер пять корон!" І картки зі світлинами: малий хлопчик, самітний як жайворонок на небі, серед великої площі на своему власному метрі. Може батько купив для сина, а може син сам складав, цукорків не їв, орішків собі відмовляв...

А потім друга картка: старший громадянин на двацяти метрах. Це вже так як король на шахівниці. Може багатий і не робило це йому рубрики, а може й бідний. Все одно — гідний памяти.

Далі Здвиг у 1914 р. Ціле море народу, цілий ліс шуму і цілий Прут гамору. І я в тому морі. Не як глядач, а як учасник Здвигу. В руках диск, а в оці охота на першу нагороду... А над нами всіма — найстарший сокіл — нині вже десь сивий як голуб, але ще напевно дужий — Іван Боберський.

„Ой та на синьому морю
Та на білому камені"...

Галактіон Чіпка.

Др. Михайло Дубовий

ординує у шкіряних і венеричних недугах і лікарській косметиці

Львів, ул. Костюшка ч. 4.

Окремі сепаратові ждальні.

Хто знає муку безсонности,

той знає, що часто пособляють нас бідні змучені і виснажені нерви. Зела магістра Вольського, що втихомирюють роздразнення нервової системи, з охоронним знаком „Пасівероса", що мають в собі Пасіфльору (цвіт муки Христової), фосфіну з підпущими приметами, вспокоюють роздражнені і виснажені нерви, лагодять їх недомагання як неранцю серця, болі і мігрени, почування несупокою та сперезадихують амінцювальний, природний сон, що не спричиняє звички. Можна дістати в аптеках і дрогеріях. Виробник: Магістер Е. Вольський, Варшава, Ілота 14, власний відділ у Львівові.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашне число „Діла" (131) підпало конфіскаті за один рядок зі вступної статті п. н. „Дійсність і містифікація на Волині, Поліссі й Холмщині".

— **Лікарську ординацію** шкірних і венеричних недуг по бл. п. д-рові Евгенові Дурделлі перебрав д-р Михайло Дубовий та веде її від 20. червня ц. р. у Львові при вул. Косцюшка 4.

— **Ви невдоволені** з Ваших фото-світлин тільки тому, що відбитки та побільшення не виконано якслід. Відповідно дібраний свіжий фотографічний матеріял та старанна робота дають часто неімовірні осяги. Звертайтесь зі закупом фото-матеріялу до української крамниці Е-комп, Львів, Сикстуська 29. 1639

— **Як їхати на відпочинок,** то тільки в гори. Найкраще положений пансіон Зелемін в Гребенові дає запоруку найкращого відпочинку.

— **Святочну академію** з нагоди закінчення шкільного року уладжує українська школа при Українській Громаді у Брні в неділю 19. ц. м. при вул. Старій ч. 11. По академії спільний чай.

— **Замкнені реколекції.** З нагоди ювилею 950-ліття Хрещення України, Академічне Душпастирство організує в днях від 29. червня (пополудні) до 3. липня (рано) в Християнськім Інтернаті, вул. Супінського 21. **замкнені реколекції** для мужеської академічної молоді під проводом о. д-ра Ю. Маркевича ЧСВВ. Академічне Душпастирство запрошує українську академічну молодь взяти численну участь в цих духовних вправах. Оплата за удержання дуже низька. Зголошення в домівці Т-ва „Обнова", вул. Коперника 36 (під вежею) кожного понеділка, середи й суботи в год. 18—19.

— **Милу несподіванку** для пильних учеників уладжує дирекція кіна „Паляс" з нагоди закінчення шкільного року. Кожна львівська гімназія дістане по 30 безплатних місць на прегарну фільму Фокса п. н. „Борнео", що його накрутили відомі подорожники Мартен та Осі Джонсон. Дирекції гімназій, які ще не дістали запрошень з кіна „Паляс" зголосяться самі до дирекції кіна „Паляс".

— **Ціни овочів і городовини у Львові.** У суботу на львівському ринку були такі ціни овочів і городовини: черешні 1.40, 2.40 зол. кг., трускавки 80. 1.00. 1.20 зол. кг., сливки 10—15 сот. склянка, бараболя 70 сот. кг. (в пятницю продавали вже по 40—50 сот. кг.), агрест 40 сот. літра, щеплений 70 сот., горох кватирка 40 сот., салата 5—10 сот. головка, калярепа 5 сот. штука, огірки 30—50 сот. штука, рабарбар 30 сот. кг., рожа 70 сот. кг.

— **З Борщівщини повідомляють,** що по наших селах солтиси, маючи до помочі кількох вартівників, ходять від хати до хати і розвалюють всюди плоти й огороджения, наказуючи ставити нові. Спершу наказували нашим людям плоти й огородження білити. Але відтак щось передумали і все побілене, чи ні, розвалюють. Тепер наші села виглядають, як по погромі. Чи це мусить бути? Є багато бідноти, що не має чого до уст вложити, не то ставити нові паркани й огородження.

— **Польські людовці** організують протестаційну акцію проти проектів нових самоуправних законів, над якими радить тепер сойм у Варшаві. З тією метою людовці рішили зорганізувати повітові зїзди, щоб виясняти своїм членам до чого змагає польський уряд при допомозі нових самоуправних законопроектів.

— **Добошинський стане третій раз перед судом.** Найвищий Суд у Варшаві скасував частинно присуд трибуналу окружного суду у Львові і тому Добошинський відповідатиме третій раз перед судом. Його притягне до відповідальности прокуратор за участь у збройнім союзі і нападі на станицю поліції в Мисленицях. Добошинського судитиме трибунал окружного суду у Львові.

— **Кінна поліція у Станиславові.** До воєвідської команди державної поліції у Станиславові приділили кінний відділ, якого залога є у Крехівцях коло Станиславова.

— **Розвівається легенда навіть.. у Бориславі.** В ендецькому „Слові Народовому" з 18. ц. м. читаємо: „У Бориславі назвали одну вулицю іменем відомого з протиукраїнських виступів пос. Бронислава Войцеховського. Недавно відбулося засідання комісії розбудови м. Бориславу, на якім інж. Павло Ленецький виступив з внеском, щоб комісія змінила своє рішення у справі назви вул. Залізничої іменем пос. д-ра Б. Войцеховського і назвала її іменем Стефана Окшеї, польського боєвика, якого москалі за-

Найкраща нагорода за добре свідоцтво це Фокса ФІЛЬМА ДЖУНГЛІВ у польській мові п. н **БОРНЕО** **В подвійній програмі! небавом у кіні „ПАЛЯС“**

судили на кару смерти. Тому, що за цим внеском голосувало трьох членів комісії (при спротиві одного) цією справою займеться ще міська рада, що мабуть затвердить це рішення. Свій внесок інж. Ленецький мотивував тим, що годі називати вулицю прізвищем живої особи, бо не відомо, що вона може ще зробити. Щойно по смерти можна назвати вулицю іменем особи, яка заслужилася для громадянства. Ось так — кінчить „Слово Народове“ — розвівається легенда про пана посла навіть... у Бориславі.“

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала братів Едмунда та Антона Міщаків за вимушування грошей від дирекції фабрики корків. — У робітні ювілєра Вольфа Авсштайна в пасажі Гевсмана завалилася стеля і зранила ювілєра та його двох робітників. На вістку про цю катастрофу технічна комісія міської управи оглянула льокаль та опечатала його. — При вул. Потоцького застрайкували робітники, які працюють при направі вулиці. Крім того застрайкували робітники, які працюють при направі вул. Рицерської тому, що не дістали винагороди та виповіли їм працю.

МОРОЗИВО

— **Скандальний процес у Грудзьондзі.** Польська преса широко розписуеться про присуд окружного суду у Грудзьондзі, перед яким відповідав комісар рухомої бригади скарбової контролі Думанський за неморальні вчинки з малолітніми дівчатами, що їх він допускався в бюрі. Процес викликав широкий відгомін у цій Польщі тому, що суд увільнив комісаря від вини і кари мотивуючи тим, що підсудний не знав віку дівчат, а зрештою діяв... для добра служби, бо таким чином здобував необхідні дані до виміру податків. Нечувані мотиви присуду викликали гостру критику польської преси, яка домагаеться вияснення в цій справі від компетентної влади. Взиває теж міністерство скарбу, щоб „ревного“ комісаря Думанського притягнуло до дисциплінарної відповідальности.

— **Засуджені достойники за решіткою.** Прокуратор при окружному суді у Варшаві вніс жалобу на рішення варшавського окружного суду, що по засуді директора департаменту міністерства скарбу Павла Міхальського та б. посла Едварда Ідзіковського залишив їх на волі за кавцією. Прокуратор поставив внесок, щоб обох арештували. Окружний суд змінив своє рішення і наказав арештувати Міхальського та Ідзіковського.

— **Страшна пошесть** Гайне-Медіна навістила одне село несьвеського повіту, де занедужало кільканацять дітей, з чого четверо померло. Влада замкнула всі школи. Від недужих взяли прібки крови, від померших стрижнь і переслали до аналізи до Варшави. Село, де вибухла пошесть Гайне Медіна, окружила поліція. Воно буде відокремлене аж доки пошесть зовсім не вигасне.

— **Новий нафтовий руротяг** рішило збудувати англійське нафтове товариство в Палестині. Руротяг буде тягнутися на просторі Палестини ввесь час під землею, щоб забезпечити руротяг перед нападами терористів.

— **Спадщину міліонера** Мілера в Торонто дістало шість матерей, які мали по девятеро дітей. Мілер записав 1/2 міліона долярів тій мешканці Торонта, яка за 10 років від дня його смерти приведе на світ найбільше дітей. Цей запис признав найвищий суд шістьом матерям, які в 10-ох роках по смерти Мілера привели на світ по 9 дітей. Чотири з них дістало по 100.000 долярів, дві ледви по 12.500, бо 75.000 пішло на заплату судових коштів.

— **Самогубство професора університету.** Велике вражіння в Ковні викликала вістка про самогубство відомого професора ковенського університету Брендера, який застрілився у своєму мешканні. Причина самогубства невідома. Влада веде слідство.

— **Велику аферу** пачкування грошей викрила влада на пражському летовищі. В афері брало участь кількох жидів-емігрантів з Німеччини та один громадянин з Чехословаччини. Пачкарі вислали за кордон 100 міліонів чеських корон. Пачкарі послугувалися спеціяльними курієрами, між якими було три красуні з Праги, одна з них з вищою освітою. Курієри перевозили гроші виключно літаками. Одна з красунь навязала звязки з представником консуляту одної полуднево-американської держави, щоб перевозити гроші дипльоматичною почтою. Енергійна акція чеської поліції і скарбової влади розбила цяли ватаги пачкарів.

— **Природний приріст населення** у прибалтійських державах зростає з кожним роком. Директор статистичного уряду Латвії обчислив, що природний приріст на Литві в 1937 р. сягав 9,1 прц., в Латвії 3,4 прц. в Естонії 1,4 прц. Латвія має 1,970.000 мешканців, Литва 2,500.000, Естонія 1,130.000.

— **Ріжні вісти.** У Празі відбувається зїзд шкільної дітвори з цілої Чехословаччини. — В перші роковини уродин наслідника престолу князя Симеона болгарська дирекція почт і телеграфів видала нову серію марок з портретом князя. — Головою ради міжнародного товариства Червоного Хреста вибрали американця Нормана Дейвіса. Міжнародній конгрес Червоного Хреста починає свої наради в понеділок 20. ц. м. у Льондоні. — До Злучених Держав виїхала зі Швеції численна делегація, щоб узяти участь у святі з нагоди 300-ліття заснування першої шведської кольонії в Америці. Між членами делеґації є наслідник престолу з дружиною, представники уряду, пар-

ФОРТУНИ НОВОЇ

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

2. КОМУНІКАТ У. С. Г. У СПРАВАХ СТУДІЙ У ВАРШАВІ.

Варшавська політехніка.

Варшавська політехніка має такі виділи: 1) інжинірії, 2) механічний, 3) електричний, 4) хемічний, 5) архітектури. Подання про приняття (на спеціяльних друках) треба вносити в часі від **29-го серпня до 2-го вересня** в год. 9—12. До подання долучити: 1) метрику народин в оригіналі або метрикальний витяг, 2) свідоцтво зрілости в оригіналі, 3) власноручно написаний життепис, 4) військові документи в нотаріяльному відписі, 5) свідоцтво моралі, видане адміністраційною владою (відноситься до тих, що мали перерву в студіях), 6) свідоцтво відходу (обовязує тих, що переносяться з іншої високої школи), 7) три ненаклеєні знимки, власноручно підписані, 8) квіт каси політехніки за вплачення 10 зол. маніпуляційної оплати.

Свідоцтва зрілости важні тільки з тих приватних або заграничних шкіл, які міністр освіти признав рівнорядними з державними школами. Прізвища кандидатів, недопущених до конкурсових іспитів будуть проголошені 6-го вересня. Карти вступу на іспит видаватиме Секретаріят у днях 10, 12 і 13. вересня по заплаченні іспитової оплати 20 зол. і 4 зол. за лікарські оглядини. **Іспити** відбуватисямуть **від 14-го до 20-го вересня включно.** Висліди іспитів проголосять 26-го вересня. Виклади і праця починаеться 3-го жовтня. Для кандидатів, що виходять щойно восени з війська, є додаткові речинці. Вони мають внести прохання між 3-им і 5-им жовтня ц. р., а іспити відбуватисямуть від 10-го до 15-го жовтня. Вони зобовязані представити посвідку військової влади, що вийшли з війська щойно у вересні 1938. р.

Конкурсовий іспит складаеться:

I. на виділі **інжинірії:** з 1) альґебри і тригонометрії, 2) геометрії, 3) відручного рисунку;

II. на **механічному** виділі: з 1) математики 2) фізики, 3) відручного рисунку;

III. на **електричному** виділі: з 1) математики, 2) фізики, 3) відручного рисунку;

IV. на **хемічному** виділі: з 1) математики, 2) фізики, 3) хемії в обсязі гімн. курсу, 4) рисунку фізичних апаратів, 5) чужої мови (нім., франц., англ., до вибору);

V. на виділі **архітектури:** з 1) геометрії, 2) рисунку з природи, 3) рисунку з памяте

При поданні на хемічний виділ треба подати вибрану мову, на виділ інжинірії відділ — будівництва або мірництва. Подання приймають тільки на один виділ. Ще **в червні** повинні всі цьогорічні абсольвенти гімназій повідомить ректора, що бажають восени 1938. р. здавати конкурсовий іспит на виділ... (подати назву виділу) і що свідоцтво зрілости одержали в гімназії... (подати назву і рід) у році... У звязку з тим, що усіх абсольвентів покличуть до „Таборів Праці“, треба, щоб вони при бранці зложили декларацію, що хочуть записатися до політехніки і просили визначити їм **першій речинець „Табору“ (від 20. VI.—17. VII.)** тому, що потім починаються **підготовні курси** до конкурсових іспитів. Їх влаштовує „Польське Т-во Студентів Політехніки Братня Помоч“ у часі **від 5-го серпня до 14-го вересня.** Дуже корисно записатися на ті курси, бо вони добре підготовляють з усіх предметів. Оплата за курс 85 зол., з чого 60 треба заплатити при зголошенні, найпізніше до 25-го липня. Вплачувати можна на конто ПКО згаданого товариства, при чому подати прізвище та вибраний виділ і мову.

Можливости приняття для українців дуже малі. Єдина надія — це дуже добрий вислід конкурсового іспиту. Шкільні оплати коло 250 зол. річно. Студії тривають 4 роки. Проспекти висилаємо за попереднім надісланням 70 сот. На прохарчування і мешкання у Варшаві треба 60 зол. місячно.

Управа Української Студентської Громади у Варшаві (почт. скр. 625).

—o—

Дописи.

ЧОРТКІВ.

Відгомін розвязання Союзу Українок. Філія Союзу Українок у Чорткові належала до краще зорганізованих. На всіх 45 сіл у повіті у 37 селах були чинні кружки Союзу Українок. Жіноцтво Чорткова і сіл Чортківщини брало чинну участь у всякій національній українській акції. Не дивилося воно, хто давав почин до тієї акції, але без огляду на особи ініціяторів брало радо чинну участь, якщо тільки акція була справді корисна для народу. Організаційна праця кількох діяльних одиниць з повітового центра дала за кільканайть літ дуже гарні вислїди. Жіноцтво перестало бути тією затуркапою масою, що пильнує тільки горшка і колиски але почало забирати слово і в громадянських спра-

найкраще холодить

вах. А голос цей був нераз рішальний в деяких суспільних акціях і завжди національно-свесний. Українське жіноцтво Чортківщини овіяне щирим патріотизмом і у відношенні до своєї жіночої організації перевяте просто фанатичною любовю. Тому нічого дивного, що розвязання жіночої організації викликало серед наших жінок потрясаюче вражіння. І то не тільки серед інтеліґентних жінок. Зараз на другий і третій день по переведенні ревізій по кружках на селах та по конфіскаті книг товариства, почали зголошуватися до повітового центра жінки за порадою, що дальше робити? Останнього дня, важного до внесення відкличу зібралися делеґатки усіх майже кружків а числі понад 30 і гурмою пішли до старости, щоби заявити свій протест проти розвязання товариства. Староста розуміється, не прийняв усієї делеґації, але тільки з кількома жінками коротенько говорив про те. Староста, правда, признав, що на своєму терені не мав ніколи непримисностей з діяльністю Союзу Українок, але вирішення цієї справи не від нього залежить і він тут не має нічого голосу. Дня 7-го червня зібралося жіноцтво повіту в числі повад 120 на нараду в тій справі. Зійшлися не тільки делеґатки кружків, але і активніші жінки. На тих сходинах самих жінок, виголосили реферати: дир. Шмата про наше політичне положення у Польщі, меценас Мартюк про політику большевиків супроти нас і п-на Рунькіпна про ролю жінки під теперішню пору. Основну тезу реферату п-н Рунькіпни, що українська жінка мусить змагати до того, щоб виховати молоде покоління в любови до свого народу, прийняли учасниці сходин з одобренням. Зібрані ствердили, що українське жіноцтво завжди відгравало і відгравати-ме дуже важну ролю в нашому національному житті та підкреслили величавші заслуги Союзу Українок в його конструктивній праці над організацією українського жіноцтва. Той великий капітал, здобутий довголітньою працею наша нація мусить використати і дальше його збільшувати для добра нації. Треба пильнувати, щоб якнайскоріше справу знову наладнати, щоб мати організації, які дадуть змогу нашому жіноцтву і дальше відгравати ролю співтворчого чинника в будуванні національного життя. Л-г І. Х.

КОМПЛЕТ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

24 томи вартости зол. 49·—

ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 30·—

	ціна поодиноко зол.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.50
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Оревіллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО. 2 томи — пов.	3.60
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.60
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальватора Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Чевелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини засланця	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Юрій Косач: ЧАД — повість	2.—
Мих. Посацький: ГРЕЦІЯ — усміх життя — із 20 ілюстраціями	3.—
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „Із казки мого життя"	2.20
Гергард Геземан: УТЕЧА — повість	2.50

—o—

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Почтова пересилка 30 сот.

Хто замовить цілий комплет — не платить пересилки.

СТРИЙ.

Ювілейний дзвін „Володимир" — це буде памятка 950-ліття хрещення України парохії Успення Пр. Діви Марії у Стрию. Церковне брацтво зі своїм парохом о. Гаврилишином замовило ще в травні ц. р. дзвін 700 кг. ваги, що має бути у Стрию вже 31-го липня ц. р. Дзвін по 20 зол. за 1 кг. підлялася виплити відома фірма Фельчинських в Калуші, а церковні установи зложили як завдаток тисячу золотих. Решту повернуть окремі ктитори зі своїх українських громадян, так, що є надія, що до 31-го липня ц. р. дзвін буде заплачений.

Поширення церкви в Стрию зачинає реалізуватися. Користаючи з великого довіря українського громадянства до нього, як до свого пароха, о. Гаврилишин приступив до підготовних праць над поширенням церкви. Місцевий інженір п. Ільницький згодився перевести поширення церкви згідно зі своїм проектом за 25.000 зол. Дня 6-го червня ц. р. місцева парохіяльна Рада і Церковне Брацтво авалюентувало проект інж. Ільницького під умовою, що Митрополичий Ординаріят і консерваторський уряд на такий плян згодяться. Шасть Боже конструктивній праці.

Нова крамниця Маслосоюзу в Рвнку свідчить про правильну розбудову цієї інституції. Завдяки дир. Лисові, довголітньому управителеві Маслосоюзу в Стрию і зразковому громадському діячеві, по довгих зусиллях і за великі гроші, 100 зол. місячно, удалось увайняти в Рвнку льокаль, в якому приміщено крамницю Маслосоюзу, що своїми солідними виробами і зразковою чистотою притягає до себе клієнтелю і має запевнений розвиток.

Будова „Дому Української Культури" в Стрию поступає наперед. Отже маємо змогу запотувати ухвалу заг. зборів відділу Взаємної Помочі Українських Вчителів, що на дім української культури згодились дати пять тисяч золотих. За ці гроші має ця установа дістати там своє приміщення. Музичний Інститут призначив на це 12.000 зол., а П. С. К. 2.000 зол. Не раді чекають на затвердження плану і в осени приступають до будови.

КОЛОМИЯ.

Річні загальні збори філії „Сільського Господаря" в Коломиї відбулися в неділю 29. м. м. під проводом голови філії радн. Вол. Кобринського. Відкриваючи збори, згадав голова великого добродія селян Коршева, Пацюк і Балинець пок. о. мітрата Тита Войнаровського (його портрет висів на сцені), який багато попрацював над поліпшенням буття селян у згаданих селах через кардіологію. Його память почтували учасники зборів одноминутною мовчанкою. Дальше представив образ праці „С. Г." в Галичині, зокрема в Коломийщині, труднощі, з якими він бореться, та успіхи осягнені в цьому році. Вичислив господарські курси, які відбулися в Коршеві (про них була у свій час згадка в „Ділі"), свята; подав кількість кружків (74) і секцій господинь (12) та число членів. Підкреслив, що число членів рівнучо замале, кількість жіноцтва, зорганізованого в секціях далеко незначительна, а й ті, що зорганізовані в кружки та секції, не виказуються зі своїх, передусім платничих, зобовязань. Явище невесоле, бо сьогоднішні умовини сільсько-господарської організації вимагають з одного боку масовости щодо членства, а з другого боку солідности у виконуванні всіх членських зобовязань, як до осягнення самовистачальности товариства. Після того пішли звідомлення Виділу філії, які подали пп. інж. Зайшлий і Комариниць. Треба підкреслити незвичайну, просто зразкову точність і повноту звідомлень. Вони засвідчили, що праця Виділу, а передусім пань інженірів ведеться пляново, солідно і з самопосвятою, та заслуговує на повне признання й подяку. Контроля діяльности й діловодства філії, переведена кілька разів, знаходила все в найкращому порядку. Дискусія, яку один учасник (п. М.) намагався нефортунно звести на манівці, порушивши справи, що не мали нічого спільного зі звідомленнями ані з сільсько-господарською організацією, завдяки рішучій поставі голови вдержала в рамах порядку нарад, була доповненням і насвітленням праці проводу „Сіль. Господаря" та його службовців. Промовляли м. ін. пп. О. Кисілевська, Чукур, пос. Завалкнут і д-р Ткачук. Вияснення давали пп. Зайшлий і Кобринський. Вибрано запропонований Виділ Філії, до якого увійшли з малими змінами виділові з попереднього року з головою радн. Вол. Кобринським. Не вважаючи на дрібний епізод, про який згадано вище, збори перейшла поважно й діловo та залишили по собі додатне вражіння.

VI. зїзд українських музейників відбувся цього року в Коломиї в днях 5. і 6. червня в салі „Українського Народнього Дому". Попередила його Служба Божа, відчитана о. прелатом А. Русином в 9. год. в парохіяльній церкві. На зїзд явилися представники майже всіх українських обласних музеїв Галичини під проводом д-ра Ів. Свенціцького, разом 17 осіб. Місцеві й замісневі гості, між ними декілька селян-хліборобів, виповнили салю по береги. Сам зїзд відкрито зі значним опізненням і в інший формі, як було намічено і як відбувалися зїзди минулих літ в інших містах. Влада не дала дозволу на цей чисто науковий (!) зїзд і через те довелось йому надати форму довірочних зборів з відповідною многочленною президією з пред. І. Чорнявським у проводі. Секретарював д-р О. Косман. Зїзд відкрив о. прелат А. Русин як голова „Українського Нар. Дому", який є власником місцевого Музею „Гуцульщина" ім. о. Йосафата Кобринського, що на його терені відбувся цьогорічний зїзд, та, привітавши всіх гостей, покликав згадану президію, в якої склад увійшли ще пп. д-р Свенціцький, свящ. О. Кисілевська, радн. Геник і селянин Ю. Годованець. Опісля радн. В. Кобринський, кустос музею „Гуцульщина", привитав товаришів по фаху й усіх гостей від музейної ради, згадав щирих музейників, покійних д-ра Кобильника і д-ра Гуркевича, яким завдячує своє істнування музей „Бойківщина" в Самборі, — їх память пошанували присутні вставши з місць та однохвилинною мовчанкою, — вказав на велике значіння музейної праці для національної культури та віддав провід наукової дискусії в руки голови українських музейників д-ра Ів. Свенціцького. На його пропозицію вислано Митроп. Андрееві привітальну телеграму від усіх учасників зїзду. Після цього виголосив д-р Свенціцький реферат на тему „сучасний стан українського музейництва в Польщі й основи його розвитку". З його довідалися слухачі, що на території Галичини зі Львовом включно маємо 20 правильних музеїв. Наше музейництво тісно звязане з розвитком загального музейництва. Це один із фактів музеєвнавства, якого не можна спускати з очей. Для правильної праці музеольогів потрібний величезний грошевий фундамент. Свою тезу доказував референт статистичними даними Національного Музею й порівнював з даними обласних музеїв. Порівняння виходить дуже в користь обласних музеїв; їх потреби величезні: в першу чергу відповідні приміщення, дальше фахово вишколений платний персонал, вкінці запевнений дохід на оплату персоналу і на фахову консервацію предметів. Потрібне теж солідно ведене наукове видавництво (на зразок „Бойківщини" й „Записок оо. Василіян). Досі обласне музейництво „мінне почуванням, слабе реальними потребами музейництва". В цій точці треба змагати до відповідного відношення. Цей реферат фахового музеольога призначений був передусім для музейників, але й широкий загал вислухав його з заінтересованістю, хоч дехто в дечому й не погоджувався з референтом. Опісля вислухали учасники річевих звідомлень обласних музеїв. Почав його радн. Кобринський звідомленням музею „Гуцульщина". Коломия, верхівка обласних музеїв, зробила велику організаційну роботу. Дуже цікаві були статистичні дані про те, кільки осіб і якого фаху посвятилося музейництву. Показалося, що їх небогато та що всі вони працюють даром зі щирого патріотизму. Одиноку для них винагороду — це помітний, хоч і повільний ріст музейних осередків! Дальше відчитано звідомлення самбірської „Бойківщини", перемиського „Стрийгору", самбірської „Лемківщини", стрийської „Верховини", „Надсяння", в Теребовлі, Бережан, Сокалі і Станиславова. В цьому місці повідомлено про письмовні привіти, які надійшли від різних осіб (м. ін. від оп. Лепкого). Делегат із Бучача передав привіт від Бучаччини й Чортківщини. Після обідньої перерви відчитав проф. Гавдик (Станиславів) реферат „про межі обласних музеїв та про проблеми звязані з відмежуванням обсягу їхньої діяльности" і подав деякі конкретні пропозиції. Після нього виголосив радн. Кобринський реферат „про організацію обласних музеїв та приватні збірки окремих осіб". Вказавши на органічний звязок музеїв з розвитком культури людських збірнот від найдавніших часів (поганські святині в старовині, монастирі в християнських народів, а дальше приватні збірки світських осіб — це перші зависки музеїв...), звернув увагу на значіння музеїв у народів цивілізованих — державних та на їх велику кількість (в Німеччині в 1937 р. було 2220 обласних музеїв!). І в нас повставання обласних музеїв є показником зросту зрозуміння тієї важної для виховання молоді ділянки культури. Досі маємо 11, може бути ще 4. Дальше подав схему організації музеїв та закликав звернути пильну увагу на приватні збірки, які по смерти збірників звичайно розпорошуються. Вкінці обговорив потребу органу для справ музейництва. В дискусії над рефератами промовляв перший д-р Ів. Свенціцький. Його дуже річеві та всеж легкі субєктивізмом завершені завваги (даремно, що він різко виступив проти субєктивізму у музейних справах, домагаючись тут обєктивізму й рахункової річевости) мала на цілі переконати в першу чергу музейників, що завдання обласних музеїв дещо ширше ніж думають музейні трудівники: „народній побут — це завдання обласних музеїв, не історія!" В тій причини подав у сумнів потребу більшої скількости музеїв, а від тих, що є, домагався великої точности в інформаціях про зібрані речі й інвентаризації. В дальшому забирали слово інші промовці, головно д-р Б. Чайковський і представник Теребовельщини, заторкаючи життєві справи нашого музейництва. На жаль зїзд д-ра Ів. Свенціцького й пізна пора не дали змоги вичерпати всі питання та обговорити й вирівняти всі суперечки, які вийшли з деякої розбіжности між тенденціями референтів і авторитетного дискутанта д-ра Свенціцького. Той день закінчився гутіркою музейників при чаю, улаштованому (замість запланованої спільної вечері) паннами під керму п. радн. Геник-Березовської. Другого дня (6. ц. м.) від 9-ої год. почався порядок дня рефератом м-ра Р. Гарасимчука на тему „Картографічна метода в етнографічному відділі обласного музею" (замість запов'ідженого реферату д-ра Я. Пастернака „про археольогічні проблеми Покуття", який відмовив через виїзд президента до Берліна. Цей реферат був призначений головно для музейників. Зате дальші три: д-ра І. Крип'якевича: „Загальний нарис будівництва Покуття", виголошений прозоро і приступно, д-ра В. Залозецького „Про візантійські та окцідентальні джерела східногалицької архітектури з увагою на Покуття", ілюстрований засвітлюваними епідіаскопом картинами, та о. Р. Луканя ЧСВВ. „Про Василіянські монастирі на Покутті" виходили поза рами музейництва і збагатили численних слухачів дуже цікавими, подекуди цілком невідомими вістками. Вислів цьому дали щирі оплески, якими дякували слухачі референтам, а їхні вражіння сформував словами пред. Чорнявський у прощальному слові, яким замкнув цей перший того роду науковий зїзд у Коломиї. І справді належиться велика подяка за ті два дні всім, що замістили організацію того зїзду, вперше чергу радн. Вол. Кобринському, тому невтомному трудівникові в музейній ділянці, та його тихим, але щирим співробітникам-помічникам пп. д-р М. Кобринській, О. Кобринській, дир. М. Чехові й арт.-маляреві Луковецькому, котрий з молодецьким академізмом виорудкував наново майже цілий музей і гідно

Подяка.

ВП. П. МИРОНОВІ САТУРСЬКОМУ лікареві шпиталю СС. Милосердя в Кракові складають одним Д-р М. і Н. Терленькі сердечну подяку за совісну, дбайливу і щиру лікарську опіку над їх хорою донькою, завдяки якій донька в короткому часі прийшла до повного здоровля.

зарезентував його гостям. Дальше належиться подяка всім шановним референтам, що своїми річевими, гарно виголошеними й актуальними рефератами помогли ширшій інтелігентній громаді вглибнути дещо глибше в ділянку культури, репрезентованої музеями, та збагнути головні основи ваги музеїв у національному житті. Після закінчення зізду музейники залагодили ще низку організаційних справ, допокищли комітет українських обласних музеїв (доукомплетований через смерть д-ра Кобільника) особою д-ра Княжицького в Самбора та визначили місце й час чергового зізду. Численні знимки зі зізду залишаться для учасників справді милою памяткою. **Дм. Н.**

Дитяча виставa. Аматорський гурток при 7-кл. всекодній школі „Рідної Школи" ім. Івана Франка в Коломиї відограв 2-го червня п. р. дитячу пєсу на 3 дії п. з. „За рідний Галич". Ця пєса щойно вийшла зпід пера вчительки тієї школи, п. В. Процівської і її перед друком уперше виставили. Виставу попередив короткий реферат о. катехита М. Кисіля п. з. „Значіння історичної традиції". „Референт змалював найперше могутність і велич галицької держави за кн. Ярослава Осьмомисла, потім вказав на відкопані фундаменти катедри в Крилосі, як на свідка колишньої нашої слави, і наконець закликав усіх, головно шкільну молодь, щоб плекала нашу історичну традицію, що має велике значіння у вихованні нації. Пєса загал добре обдумана і змонтована. У 1-ій дії кн. Ярослав Осьмомисл ще хлопцем грається з товаришами та вправляється у стрілянні з лука на одній поляні, яка йому найбільш із усіх подобається. Він і приріка збудувати оподалік величаву церкву і княжий терем. У II-ій дії бачимо вже збудований прекрасний собор і княжий терем. Князь Ярослав Осьмомисл, як могутній володар галицької волости, виправляє свої війська у похід проти ворога в обороні Галича. Справді ефектовна була сцена дефіляди війська перед князем. Приємні були захоплені тією сценою, чого доказом були рясні оплески та викліки авторки, яка після II-ої дії появилась на сцені. В III-ій дії бачимо знову ту саму поляну, але вже у теперішньому часі в виконаними фундаментами собору. Шкільна дітвора відбуває прогульку до Крилоса та оглядає місце колишньої нашої слави і величі. Декільканадцять хлопців відбилося від гурту і зачочувало на тій поляні під дубом князя Ярослава. Нічим являються мавки та виводять танок довкруги дуба. У сні являється хлопцям дух князя Ярослава та закликає їх до любови і майбутньої оборони Галича. Пєса ефектовно кінчиться. Вся дітвора, довідавшись від хлопців, до того закликав усіх дух могутнього князя, прирікає святочно постояти твердо за рідний Галич. Без огляду на деякі режисерські недомагання пєса зробила на всіх приявних гарне враження. Під виховним оглядом це справді цінний набуток для дитячого драматичного репертуару та заслуговує вповні на те, щоби її видружковати та поширити. Наконець — одна завага. Салю виповнила шкільна молодь, яка в великому числі заступала сцену старшому громадянству, головно в перших рядах. Треба на майбутнє подбати про краще приміщення шкільної дітвори в часі дитячих вистав. **В. М.**

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЧУВАЯ.

В неділю 19. п. м. відбудуться в Перемишлі мистецькі змагання обох дружин за мистецтво Окружної Ліги. Сподіємося, що Україна і ці останні мистецькі змагання вирішить у свою користь, тимбільше, що дружина чорно-червоних рішуче перевищає свого недільного противника.

НАКОЛЕСНИЦЬКІ ДРУЖИНОВІ МИСТЕЦТВА

відбудуться в неділю на трасі Львів—Яворів—Львів. Україна виставляє одну дружину старших змагунів та дві дружини молодших наколесників.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ЗА ВХІД ДО О. Л. ВІДЛОЖЕНІ.

На засіданні В. Г. і Д. пересунули речинці змагань за вхід до О. Л. на один тиждень так що замість 19. п. м. перші мєтчі зачнуться 26. п. м. Отже мєтч Сян — Кадіма в Бориславі відбудеться аж 26. Всі дальші речинці пересунули теж на один тиждень

—o—

Нові книжки и журнали.

КНИЖКИ:

В. Королів-Старий: МИЛОСЕРДНИЙ САМАРЯНИН. Оповідання. З передмовою П. Ісаєва. Українська Бібліотека, ч. 68. Львів 1938. Стор. 126, форм. 16°.

М. Андрусяк: МАЗЕПА І ПРАВОБЕРЕЖЖЯ. Квартальник „Вістника" ч. 2 (18). Львів 1938. Стор. 106, форм. 16°.

О. Іриней Назарко ЧССВВ: МИТРОПОЛИТ РУТСЬКИЙ. Промова на свят. академії у Станиславові 6/II. 1938. Бібліотека Марійських Товариств ч. 5. Львів 1938. Стор. 15, 32°.

О. Теодозій Лежогубський: ПРОПОВІДИ ТА ПРОМОВИ. Посмертне видання. Том I. Випуск II. Проповіди на нерухомі свята. Видавництво Чина Св. Василія В. в Жовкві. Жовква 1938. Стор. 153+256. Формат 8°.

Подяка.

Одним почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаємних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові за скоре й без зайвих трудощів виплачення повної обезпеченої суми по мому бл. п. Мужеві Мгр Філяретові Ортинському, в Самборі.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми управнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим кругам української суспільности.

Марія Ортинська.

Маріон Л. Адамс: АФРИКАСЬКІ КАЗКИ. З англійської мови переклав Антін Лотоцький. Дїточа Бібліотека, кн. 210. Львів 1938. Стор. 68, 16°.

Франц Коковський: ЮНАЦЬКІ СЕРЦЯ. Оповідання з недавно минулого. Дїточа Бібліотека, кн. 212. Львів 1938. Стор. 64, 16°.

Ярослав Гармаш: ГІТЛЄР — БУДІВНИЧИЙ ВЕЛИКОЇ НІМЕЧЧИНИ. Дешева книжка ч. 6. Р. IV., ч. 7—8 за квітень 1938. Стор. 29, 16°.

Совітський обсерватор: З НАШИХ ЛІТНИЩ. Порівняння на релігійно-суспільнім тлі. Накладом УКО. Львів 1938. Стор. 38, 16°.

ЖУРНАЛИ:

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА, місячник. Р. II., ч. 6 (16) за червень 1938. Зміст: Д-р Зиновій Лисько: Іван Лаврівський. — Ферруччіо Бусоні: Спроба нової естетики музики IV. — Мих. Білявський: Недуги й музика. — Д-р Евген Цегельський: Іван Левицький. — Хроніка й рецензії. — Вісті з Вел. України. — Бібліографія. — Листування.

СВІТЛО Й ТІНЬ, тримісячник. Р. VI., ч. 1—3 (51—52) за квітень—травень 1938. Зміст: † Д-р Евген Дурделло. — ем-пе: VIII. виставa української мистецької фотографії. — Вол. Ласовський: Українська мистецька фотографія. — Богдан Тишинський: Дрібовернисте вималювання в мініятурній фотографії. — З нашого досвіду. — Новинки з фотопромислу. — IV. конкурс „Світла й Тіні". — Вісті з УФОТО.

НАША БАТЬКІВЩИНА, орган Українського Краєзнавче-Туристичного Т-ва „Плай" у Львові. Р. II., ч. 5. за червень 1938. Зміст: Інж. Вол. Шиприкевич: Полісся в очах мандрівника. — Проф. д-р Мирон Кордуба: Що кажуть нам назви осель? (III.). — Вол. Огоновський: Що колись радили туристам? — Ганс Цбіндер: Східні Карпати. Мандрівка по гуцульських горах. — Куфом збірочка. — Новини. Комунікати.

ВІСТИ З ЛУГУ, Р. XIII., ч. 9—10 з 1—15. травня 1938.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Р. IX., ч. 6. Ужгород—Мукачів, червень 1938.

КАМЕНЯРІ. Р. VII., ч. 9. з 1. червня 1938.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 19. 6. год. 12. попол. Ташкове видовище „Золота куля". Год. 4. попол. „Король волошок". Год. 8. вєч. „Король волошок".

Понеділок 20. 6. год. 8. „Рос-Марі".

Театр Різнородностей:

Неділя 19. 6. год. 4. попол. „Іван". Год. 8. вєч. „Іван".

Понеділок 20. 6. го. 8.30 вєч. Виступ російського хору „Волга".

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

СТОЯНІВ:
19. 6. Казка старого млина

БУСЬК:
20. 6. Подвійна бухгальтерія.
21. 6. Чорноморці.
22. 6. Нітуш.
23. 6. Синя світка.

ЗОЛОЧІВ:
24. 6. Подвійна бухгальтерія — виступ Стефи Стадникової.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

НАДВІРНА
19. 6. Орленя.
20. 6. Лісова Пісня.
21. 6. Пригода в Черчі.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЧЕЛОНІВ:
19. 6. Гетьман Полуботок.

Театр загостить до Косова, Кут, Жаб'я, Ворохти, Микуличина, Яремча і Делятина.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".
АТЛЯНТИК: „Таємний агент" із Сільвією Сідней.
БАЛТИК: „Історія одної ночі".
ВАНДА: „Отруєний звір" і „Два дні в раю".
ГРАЖИНА: „Кохаймо любов" з Анною Овдра, „Армія Еви".
ЕВРОПА: „Верес" на осн. Родовичівни.
КАСІНО: „Грізний Бій" з Волесом Бірі.
КОПЕРНИК: „Світ говорить про нас", колір. додаток „Чарівний плин".
МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стрілец".
МЕТРО: „Її перше кохання", „Моя зіронька" із Шерлі Темпль.
МІРАЖ: „Царевич" із Мартою Егерт.
МУЗА: „Дама на два тижні", „Малий збиточник" із Шерл. Темпль.
ПАЛЯС: „Орієнт Експресс".
ПАКС: „Жовтий скарб" із Гейрі Купером.
РАЙ: „Премєра".
РІЯЛЬТО: „Народини зірки", „Як вам подобається" (за осн. Шекспіра).
РОКСІ: „Мадам Лєно" з Ренатою Мілєр.
СВІТ: „Пісни засуджених", „Кохана родинонька" з Фліпом і Фляпом.
СТИЛЕВЕ: „Сліпий заулок" і ревія.
ТОН: „Бунт залоги", „Світла бульварів".
УТІХА: „Королева джунглів" і ревія.
ХІМЕРА: „Королева передмістя".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 5).
„Єгипет".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофотен".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 19. червня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Концерт дуової орх., 8.00 Ранішній дєвник, 8.15 Хліб. газетка, 8.35 Сигнал Станиславова, репортаж, 8.36 Хліб. справи Станиславівщини, 8.45 Хор, 8.55 Полуднина господарка, 9.05 Пісні у вик. хору й орх., 9.15—11.45 Станиславівська трансмісія: Діяльн. репортаж, богослуження, Трансм. із спротивлення, діточі співи, Дари Підкарпаття словно-муз. репортаж, 11.45 Культурний огляд, 12.01 Промова стар. всеводи Паславського, 12.06 Симф. поранок: хор, орх., форт., 13.00 Про ночі та дні, літер. варне М. Домбровської, 13.15 Музика дутої орх., співи, гітарове тріо, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, На Кунках, авд. для сільської молоді, Що чувати серед хліборобів, Музика з пл., 16.10 Заболотя йде до світа, 16.30 Театр Уяви: „Повною парою на Гон-Кон" з англ. Ч. Брінінера, 17.00 Рахманінов: Соната на віол. і форт., 17.30 Звук. тижневик, 18.00 „Фрасіта" оп. Лєгара; у перерві: Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Наша варта" словно-муз. авд, 20.35 Прощання Підкарпатя, 20.38 Спорт, 20.40 Поміт. огляд, 20.50 Вєч. дєвник, 21.00 Весела Сарона 21.40 Легкоатлет. мєтч Польща-Франція, 22.15 Танк. музика у вик. орх., 23.10 Ост. вістки.

Понеділок, 20. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дєвник, 7.15 Музика військ. орх., 8.00 Зачинаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.20 Фрагм. з Пучінівських опер, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14. Легка музика з пл., 14.15 Китиця для всіх, орх., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Тайна Львова" повість із 1848 р. невідомого автора, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Фрагм. з оперетки і вальси Івана Штрауса, орх., 16.45 На хвилях пів. Атлянтику, фейл., 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Вірші Й. Едліча, 17.25 Орх. музика, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Рятування потопаючих, 18.10 Сніа. реціталь Мих. Забейди-Суміцького, 19.00 Соната Ант. Штольце, форт., 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 Веселий звіринець, розр. концерт; у перерві казки з королівства фавни і скеч. 20.45 Вєч. дєвник, 20. 55 Актуальна гутірка, 21.00 Технічна скринька, 21.10 На возі та під возом, словно-музична авд., 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Вечір вальсів. пл. 23.05 Ост. вістки.

Вівторок 21. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дєвник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Віртуози скрипки, пл., 12.03 Полудн. авдиція, 14. Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.10 Гутірка ККО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Географічна загадка, авд. для старших дітей, 15.35 фіз.-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Веселі мигунці, розр. концерт: пісеньки, форт. дует, трубка, кларнет, форт. 16.45 Пригоди у Пенінах, 17.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.10 Для жінок: Вакації господині дому, форт. твори, Комунікати, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Концерт жаб, гутірка, 18.10 Твори фр. композиторів, 18.45 „Про браміна, тигра та шість суддів", індійська казка, 19.00 Камер. концерт: обой, форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Подорожуймо" розр. концерт; у перерві „Розбитки з Доради", „Модний роман", „Червоний дорадник", 20.45 Вєч. дєвник, **21.00 Сухоти — найбільший ворог людства" в українській мові вик. д-р Р. Осінчук,** 21.10 „У жартівливім ритмі" легка муз.-словна авд., 21.50, 22.30 Спорт, 22.00 Сніа. реціталь Ади Сарі в супр. форт. 22.35 Турнір револьверів із пл., 23.00 Останні вістки.

Середа, 22. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дєвник, 7.15 Оперетові фантазії, орх., 8.00 Перше снідання при орх., 11.00 Для новобранців, 11.20 Давні танки у сучасній форт. музиці, пл., 12.03 Полудн. авд., **14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Українська музика з плит („Веселі часи в Києві"), 14.25 „Д-р Іван Пулюй, людина й учений" літер. нарис вик. в українській мові інжинір Ром. Крохмалюк,** 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Госп. та сусп. вістки, 15.10 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00

Гармоністи, 16.45 Військовий відчит, 17.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 17.10 Розр. музика, орх., 17.55 Гальо! Поляр! 18.00 Замостєський резерват, 18.10 вміш. реціталь Арно Ніітоф у супр. форт., 18.45 „Генерал Бонапарте" Авант. Франса, 18.55 Скрипка, форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Із історії вальса, розр. концерт, сопран, тенор, орх.; у перерві Анекдоти, 20.45 Веч. денник, 21.00 Пора подумати про довершення нашої, 21.10 Оповідання про Шопена: орх., форт., 21.55 Спорт, 22.05 Симф. концерт, орх., спів, 23.00 Останні вістки

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 19. червня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Орх., форт. тріо, сопран, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.20 Концерт хору, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 17.00 Цит. музика, 19.20 20.00 Концерт оркестри, ВІДЕНЬ 13.00 Розр. концерт, 15.00 Казка, 15.35 Смичк. квартет н-дур Гайдна, 18.20 Воєнські пісні, 19.10 Соліети: віол., сер., форт., бас, хор, орх., 22.30 Розр. музика, спів, ДРОЙТВІЧ 18.00 „Пори року" орат. Гайдна, 21.35 22.00 „Марта" оп. Фльотова, ГІЛЬВЕРЗУМ 11. 21.10 Тіно Россі співає, КОШИЦІ 8.55 9.00 Словацькі нар. пісні, 18.00 20.10 Авдиція, плити, МІЛЯНО 17.00 Легка музика, 18.00 Шісеньки, 19.45 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Концерт військ. орх., МІНАЕН 20.00 21.00 із рос. опер, ПРАГА 12.25 Орх. 18.00 Моравська музика, хор, 18.30 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Джез, 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.00 18.00 19.45 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 20.00 Концерт хору.

Понеділок, 20. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 „Масковий бал" оп. Вердія, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт квінтету, 18.30 Концерт симф. орх., 17.30 Форт., 18.35 Скрипка, 20.45, 21.00 Цит. музика, 21.50, 22.00 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 14.10 Розр. муз., 15.30 Пісні й арії Юнгбавер сопран, 19.00 Смичк. квінтет н-дур Шуберта, 22.30, Все весело, розр. концерт, КОШИЦІ 12.10 18.00 Для Закарпаття, ЛІЛЬ 20.30, 21.00, 22.00 Концерт російської музики, МІЛЯНО 17.15 Популярна музика, 21.10 Муз. вечір, 22.20 Форт. реціталь Ліді Вамбелі, ПРАГА 16.15 Скрип. концерт а-моль Дворжака 18.20 Орх. концерт, 19.30 Словацькі нар. пісні, 20.05 Сонатіна Дворжака на скр. і форт., 21.15 Фільг. концерт, РАДІО ПАРІ 20.15, 21.00, 22.30, 23.00 Опера, РИМ 17.00 Вок. концерт, 19.40, 20.30 Розр. муз., 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика.

Вівторок 21. червня 1938.

БЕРЛІН 15.00, 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Рос. мелодії, БУДАПЕШТ 12.05 Соліети, 13.30, 19.00 Цит. муз., 20.30, 21.00 Твори Римського-Корсакова, ВІДЕНЬ 10.30, 12.00 Розр. музика, 18.20 Пісні, 19.10 У зеленім лісі, зеб. муз. вод., 20.00 Симф. концерт, 21.15 Концерт на скр. і орх. д-дур Брамса, КОШИЦІ 18.00 Гутірка, Російські нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, ПРАГА 11.05, 21.05 Орх., 18.20 Сальон. музика, 19.30, 20.00 Концерт військ. орх., 22.35 Форт., РАДІО ПАРІ 20.15 Камер. муз., 20.45, 21.00, 22.00, 23.00 Театр Уяви: „Пірат" драма Ашара, РИМ 17.15, 19.300, 20.20 Розр. музика, 21.10 „Ля філія ді Йоріо" траг. Анунціо, II. дія, 22.00 Давня і нова танкова музика, СОФІЯ 18.00 Концерт військ. орх., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 21.15 Рос. романси.

Середа, 22. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 18.00 Розр. музика, 19.10 Французька музика, 20.00 Веселе попурі, 20.30, 21.00 Орх. концерт, 21.30 Танк. муз., БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.30, 21.00, Гумор і пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 17.30 Спів, 18.15, 19.00 Цит. музика, 21.55, 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Сопран, форт., 17.00 Японська казка, 20.00, 21.00 „Чи знаєш край, де цитрини достигають" розр. концерт орх. і сол., 22.30, 23.00 Сопран, тенор, орх., ДРОЙТВІЧ 18.45, 19.00, 20.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, КОШИЦІ 18.15 Популярний концерт, 19.30 Цит. музика, 20.10 Словацькі нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, фрагм., 22.10 Опереткові мельодії, ПРАГА 16.15, 17.00 Концерт фільг. орх., 17.40 Концерт хору, 18.20 Нар. пісні, 18.40 Концерт на нар. інструментах, 20.00, 21.00 „Перли п-ни Серафіни" оп. Піскічека, РАДІО ПАРІ 20.30 Спів, 21.00, 22.00 На паризькій хвилі, муз. розр. програма, РИМ 17.15 Камер. музика, 19.40, 21.00 Розр. музика, 22.10 Форт., СОФІЯ 19.45, 20.00, 21.00 Опера.

БІРЖА.

Львів 18 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·47, 90·63. Доляри американські 5·29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·23·50—5·21·00. Фльорени гол. 295·34—293·60, Франки фр. 14·92—, 14·62, Франки швайцарські 1·2·20—121·41 Фунти англ. 26·44—26·25, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 13·51—11·30 Кор. дан. 118·10—117·25 Кор. норв. 133·83—131·85, Корони шв. 136·29—135·30, Ліри італ. 22·90—22·00, Марки фінлянд. 11·68—11·25, Марки нім. 83·00 — 77·00, Гель Авія 26·20—25·95, Марки нім. срібні 104·00 — 98·00

Акції.

Банк Польський 12,·00 Цукор. 34·00, Вугель 28·00, 26·00, Лісьпол 74·00. Можеїв 12·50, Острованець 57·25, Стараховичі, 35·50, 34·75, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·13, 3 із. 1 ем. 80·50, серія пенот. 3 поз. із. 2 ем 81·88 *серія* 91·50 *з конверс.* 70·25 *аремдол.* 42·00 *з консол.* 67·00.

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 18. червня 1938.

1 кг. масла десер. ольок. без оп. 2·15 зол. 1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·25 зол. 1 кг. масла експорт. за зачет. 2·50 зол. молоко . 16—17 сот. сметана . 1·40 зол.

Тенденція на масло знижкова, молоко сильна ціна здержана.

Огол.стка.

Вписи до Державного Рільничого Ліцею з українською мовою навчання в Чернищ. Кандидати, що бажають вступити до І. кл. Державного Рільничого Ліцею в Чернищ, мають внести до дирекції Ліцею письмове зголошення, до якого треба долучити: 1. власноручно написаний життєпис, 2 метрику хрещення на доказ, що кандидат скінчив 16 літ життя, 3. лікарське свідоцтво, 4. свідоцтво покінчення гімназії нового типу, 6 кл. гімназії старого типу, або іншої рівнорядної середньої школи, 5. свідоцтво моральности, якщо від покінчення кандидатом школи минув рік. Кандидата до Ліцею здають вступний іспит, а саме: кандидати, що покінчили загально-освітні гімназії, здають письменний іспит з польської мови та устний з польської мови та хемії, або біольогії до вибору кандидата. Абсольвенти інших шкіл здають ще крім попередньо названих предметів письменний та устний іспит одної з чужих мов, якої вчилися в школі. Про речинець вступних іспитів повідомить Дирекція кандидатів письменно. Учні Ліцею мешкають в інтернаті. За харч і повне утримання платять дійсні кошти (35 зол. місячно). Оплата шкільна 170 зол. річно, платна в двох рівних ратах на початку І. і II. півріччя. Сини державних службовників і немаєтних родичів користають з полекш в оплатах, як в інших середніх школах. Навчання в Ліцею триває 3 роки. Зголошення до вступного іспиту треба слати на адресу: Державний Рільничий Ліцей-Чернища, почта: Писечна коло Жидачова, найдальше до дня 30. червня 1938 року. Скількість місць обмежена. 1220 3-3

Жіноча фахова школа кооп. „Труд" у Львові, Ринок ч. 39. Приймає виписи учениць щоденно від 9—1 і 4—6. В програму тритижневого навчання на кравецькім відділі входять: Предмети фахові: шиття і крій суконь і білля, моделювання, ручні роботи і народні вишивки, фахові рисунки, книговодство і кореспонденція, кооперація, товарознавство, домашнє господарство. Предмети загально-освітні: релігія, українська і польська мова, історія, географія, рахунки, хемія, наука про промадянство, гігієна, руханка, спів. Від кандидаток вимагають 5—6 кляс вселюдної школи та покінчення 13—18 літ життя. Школа має всі права прилюдних шкіл. Ученниці користають із заліжничих і трамвайових знижок. Покінчення науки в школі дає основне фахове знання та право на самостійну заробкову працю. Ученниці можуть мати приміщення в бурсі. Наука в школі і на курсах розпочинається в перших днях вересня.

Приймаємо також зголошення на одноріч ний курс домашнього господарства і кравецтво, що дає практичне знання в кухонарстві і кравецтві та поширює освіту вселюдної школи наукою історії, географії і літератури України, кооперації, гігієни і т. п. Тримісячні курси: кроєння і шиття і суконь, кроєння і шиття білля, Модництва, домашнього господарства, трикотарства. 1222 2-2

Для тривалої зачіски...

Щоб волоссю жінки, як теж мужчини, запевнити гарний і тривалий уклад, треба вживати при чесанні засобу, що не товстить

TENAX

ROGER & GALLET

Подаємо до відома, що публічна збірка на цілі Товариства переведена за дозволом Городського Староства у Львові в днях 12. і 13. червня дала по потрученню видатків связаних зі збіркою у висліді квоту зол. 990.60. Всім, що трудилися коло переведення збірки і жертводавцям складаємо щиру подяку. — Львів, дня 15. червня 1938. — **Товариство Охорони Военних Могил у Львові: Д-р Кривуцький**, голова; **Інж. Гузар**, секретар. 1351

Запрошую Рідню, Друзів і знайомих на спільну молитву за спокій душі **бл. п. Михайла Городецького**, похороненого 13. 6. 1938 р. в Равічу. Службу Божу служитиму в понеділок дня 20. б. п. р. о год. 9-тій рано в Соборі св. Юра у Львові. **о. Леонтій Куницький**, парох.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ХТО з культурних, симпатик, до літ 70 пошукує опікунки, доброї товаришки, з-шанованої господині з добрим вихованням, прошу ласкаво зголоситися Адміністрація „Діла" під „Львів-околиця". 1267 1-1

НАУКА

СТУДЕНТ філософії шукає на вакації лекцій. Підготовляє до гімназії, ліцею, матури в усіх предметів, провадить конверсацію німецької мови. Зголошення до Адміністрації під „Студент". 2-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ШЛЯФРОКИ ЖІНОЧІ в модних фасонах і колірах 5.75, піжами з шовкової поплеліни, пасманті 8.00 — 9.50 — 11.80, як теж усяке білля, жіноче і мужеське, по незвичайно низьких цінах. „АСТРА" Сикстуська 2. 1076 2-2

НОВОВІДКРИТИЙ „Базар оказійних Річкородностей" Джевінського — Домініканська чотири. Продає оказійно-дешево: шафи, столики, крісла, годинники, патефони, плити, образи. Також античні меблі, дивани та всілякі річнородности. Також купує все. Тел. 285-48. 1068 6-10

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія 65 зол., алюміній 99 зол., з млинками залізком поручає РЕНТШНЕР, Леонія ч. 37. 1242 4-5

ПОРОХІВНИКИ дитячі, до 15 літ від 10 золотих, а теж все для дітей „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2, Львів. 1191 2-3

МЕШКАННЯ

СОЛІДНОГО студента або ученика приїму на станцію, вегет. з помічю в ім. мові. Листопада 29 дв. 2. 1350 1-1

ЯСНІ, сонячні 4 кімнати, кухня, лазничка і 3 кімнати, кухня, півкомфорт до винайму вул. Жулінського 15, відомість у сторожа. 1357 1-2

ЗАМІНЯЮ гарне фронтове мешкання 1-кімнатне з кухнею, комірне зол. 38.—, на таке саме комфортове або на 2-кімнатне півкомфортове. Зголошення „Діло" під „Сонце". 2-2

ВИНАЙМУ кімнату умебльовану з харчем або без. Зголошення до „Діла" під „Околиця Стрийського парку". 1320 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

РУТИНОВАНА ЕКСПЕДІЄНТКА з касцією зол. 300.— до продажі вуджених і мяса волового, вепрового і телятини потрібна. Подати умовини. Тернопіль скр. почт. 98. 1361 1-1

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Виключний Дім кіс, мануфактури і галантерії, шукає агентів хрістіян до продажі по селах Łódź, skrytka 338.

ПАНСІОНИ

ЮРА. Первовидний пансіон „Сеченка" (в українській управі) в затишному прегарному місці біля станції положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і в ціложенним первовидним удержанням. Ціни приступні. Студія ю чу молодь має знижки. 1073 4-7

ЯМНЕ — вілли „Гуцулка" побіч станції відкрито від 15. червня. Здоровий домашній харч. Марія Климакова. 1291 2-3

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА" запрошує до себе гостей. Вілла велика, коло „Шоротки" близько дворця, а не при самій, з комфортом уладження, має свій прегарний смерековий ліс. Харч добірний і солідний, на бажання ярський. Зокрема приймає реконвалесцентів до окремої вілли, де мають збайлиху опіку і 6-разове відповідне відживлювання. Зголошення слати на адресу: Наталія Семанюкова, Ворохта, пансіон „Черемшина". 1303 2-2

ДОРА! Пансіон „Малява" дзвініве „Оленя" в найгарнішім і догіднім положенню поручає сонячні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 5-10

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою" під управою Т. Дмитерикової, над Прутом, парк, гринє, сонячна плянта, поручає гарні кімнати з добрим харчем. Ціни приступні. 1316 2-6

ГРЕБЕНІВ, пансіон Яблонських у власній управі. 1358 1-4

ЛІТНИЩА

ГОЛОВЕЦЬКО, станція Тухля, спрагненим тиші, романтики в природі, чудових купелів і доброго кліжа поручає дешеві і гарні сонячні кімнати Іванко Набротович. Інформації телефон 265-10 360 1-2

ЛІТНИЩЕ ДОРА, Пансіон у фундації Ремісничій ім. Конорудзів у Дорі від 15 червня приймає літників в цілим утриманням. Ціни помірковані. Нова обстанова. Реміснича фундація ім. Конорудзів Дора, вул. Яремчинська 54. 1214 4-5

ЯМНА НАД ПРУТОМ. До винайму сонячні кімнати з верандою і бальконами, також із уживанням кухні, від зараз. Адрес: Тіна Галушинська, Ямна. 1288 2-2

ГРЕБЕНІВ, дві кімнати, кухня разом або окремо до винайму, мала вілля, прегарне положення. Інформації дає проф. Чубатий, Онуфрія 8. 1348 2-2

КОРЧИН РУСТИКАЛЬНИЙ, літнього сезону серед шпильковых лісів і гір, над рікою Стрий, купелі, плажа, прогульки на гору Парашка, скали Бубнищі, Урич, поручає сонячні, здорові помешкання. Доїзд зі станції Синевідсько Вижне моторівкою. Інформації: Уряд громадський. 1258 5-5

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 1-20

РІЖНІ

ГРИЖОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, чеські, шкіркові, проти усування матиці від гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА.** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 65-100

ЦЕНТРАЛЬНІ ТА ЗБІРНІ АНТЕНИ системи „ГЛЬОБРАДІО Наршава" виконує фахово електротехнічна спілка „ЕКОМП" Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639 2-2

СКЛАД МЕБЛІВ, комплетні і поодинокі кімнатні уряджения поручає солідні і дешеві ФР. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Львів, Колонтая 8. Тел. 228-10. 1281 4-6

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні колірові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городенська 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 13-0

С-ГАЗ вигублює блощиці із заплодами. Інформації: САНОС, Львів, Таньської 3, телефон 212-62. 1297 3-10

КОВДРИ найдешевше тільки у Вирібні Ковдер Кентшинського 4. 1132 3-3

ГОДИННИКИ і біжутерію найскромніше направить українська фірма П. Карпиняк у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 59-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи І. 1133 6-0

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріали Телефон 270-25. 1349 1-2

ПЕКАРСЬКІ КОШИКИ і всякі кошикарські вироби — Вирібня „РЕКС", Городецька 47. 1353 1-5

НОВООТВОРЕНА українська робітня корсетів, Львів, Вірменська 25, II. пов., дв. 16, виконує: корсети, борсельєти, поопераційні опаски, станики, підвязки, опаски для вагітних — теж чистить, відсвіжує і переробляє. **Маруся Ткачишин.** 1345 1-1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. сіярн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

6. лікар (асистент) Клінік у Берліні. Праві, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

До Хв. Фірми М. Фрайліха завед. спец.

Фрайліх

ЛЬВІВ, УЛ. ГОРОДЕЦЬКА Ч. 35.

З приємністю стверджую, що залагоджений мені Ваш пропуклиновий бандаж вилікував мене зовсім з пропуклини, а сьогодні не маю ні сліду пропуклини.

З поважанням

ВЛАДИСЛАВ ШИМКОВИЧ

1063 Зимна Вода.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

приймає безперервно вліс студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає особливу фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовання до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно навчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИШІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та перероблення садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На ширшу відповідь приєднайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Цінники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Instytut. Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найріжнороднійших хвороб

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

не добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і геморойдах — їх радо приймають хворі.

Єдина українська фабрика дротяних тканин і сіток **„СІТКА"** А. КУЗИК І. СТУПАР

поручає готові сита, решета, рафи і сітки до огорожі

ГОРОДЕНКА, вул. Івана Франка ч. 11.

Український Текстильний Склад

„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та сукенки, — Камгарни на мужеські літні одяги, матерія на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Увага господарі! Поміч для господарства!

Вже вийшла довго очікувана господарська книжка

Д-РА М. СТАХУРСЬКОГО

Ветеринарний Порадник

у недугах домашніх звірят

(2-е значно поширене видання)

Це великий підручник, 312 стор. великого формату з численними малюнками, практичними вказівками і законними постановами.

ЦІНА ТІЛЬКИ ЗОЛ. 4.—.

Продають усі українські книгарні, філії „Сільського Господаря", Районові Молочарні, а гуртові замовлення (понад 10 прим.) приймає:

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР",
Львів, Руська 20.

Фірма **„Paryżanka"**
виконує
ПЛІСИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ
скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.

948 2-30

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE" 50 сот.

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16

Купуйте тільки знаної доброти

ГОЛУБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „ROTR", бо це товар пожиточний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub. Pomorze.

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для установлень водотягових, санітарної техніки та огрівання

Львів, вул. Полчинська 2, тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.

Найдешевші меблі

в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корнякт 1. Тел.: 272-04

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох.-перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, а відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

САМОХОДИ „CITROEN"

МОТОЦИКЛІ: „Baker", „Coventry", польські „Mors", більші мотоцикли „Victoria", частини запасові, окуляри, тощо поручає

Бюро техн.-торговельне

„MOTOR"

Львів, Вірменська 13. — Тел. 209-68.

КІР

Львів, Уйейського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35	Дрібні оголошення від слова:	
1 мм. одношпальтовий в тексті і вісниках	зол. 0.60	матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	куплю, продаж, вимін і т. п.	зол. 0.10
		шукаючі праці	зол. 0.05
		слова товстим друком подвійно	

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „ДІЛО". З друкарні Вид. Спілки „ДІЛО", Львів, Ринок 10.

Ч. 133 (14.964). Львів, в'второк 21. червня 1938. Ціна рос.стотинок вісімдесят гелєрів. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Розстріляли 217 українських совітських старшин.

Як подає фінська преса, у Києві викрило ГПУ велику протимосковську змову під проводом старшини інтендантури Карченка. У звязку з тим розстріляно 217-ох українських старшин

Також в інших українських гарнізонах ГПУ переводить масові екзекуції та арештування

Виборча перемога де Валєри.

ТИМЧАСОВІ ВИСЛІДИ ВИБОРІВ ДО ІРЛЯНДСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

В неділю в год. 19. оголошено висліди парламентарних виборів у 101 виборчих округах (всіх разом є в Ірляндії 136). В тих округах де Валєра здобув 58 мандатів, Косгрейв 32, партія праці — 5, незалежні — 6.

Де Валєра здобув 4 нові мандати: від тепер він мабуть матиме абсолютну більшість і не буде мусіти шукати підтримки партії праці, що мала 13 мандатів.

Популярність де Валєри збільшив договір з Англією, що покінчив шкідливу для ірляндського рільництва митну війну.

Британський уряд не приняв італійської пропозиції

У СПРАВІ ЕВАКУАЦІЇ ДОБРОВОЛЬЦІВ З ЕСПАНІЇ.

Перед 10-ма днями мін. Чіяно запропонував британському амбасадорові, щоби ввести негайно в життя англьо-італійське порозуміння, не узалежнюючи його від евакуації італійських добровольців. Тих останніх Італія погодилась би тимчасом стягнути з фронту і зосередити в одному місці, недалеко пристані, відкіля вони евентуально відчалили би, напр. коло Кадиксу. Італія дала би гарантію, що не вжие тих військ до воєнних операцій, хіба, що якась третя держава допуститься виразної інтервенції на користь червоної Еспанії.

Прем. Чемберлен не приняв пропозиції та поручив амбасадорові у Римі закомунікувати це мін. Чіяновi, що відбув розмову з ним негайно після повороту з Венеції, де бачився з прем. Стоядіновічем.

43 еспанська червона дивізія
перейшла французький кордон.

43. червона дивізія перейшла піринейський кордон з повним вирядом і забрала зі собою 20.000 овець. Небавом приженуть ще 20.000 овець та кілька тисяч коней і мулів.

8.537 вояків 43. дивізії вислано до червоної Еспанії, 643 — до національної.

Німецька й італійська преса гостро атакує французький уряд. Згідно з постановами права народів про невтральність він повинен був роззброїти частини, що перейшли кордон, та інтернувати їх до кінця війни.

Стріча румунського короля з турецьким президентом.

Як повідомляє румунське міністерство двору, король Карло відплив 17. ц. м. на своєму яхті у напрямі Босфору. На другий день у Босфорі на яхт всів турецький премієр та міністр закорд. справ. У Царгороді король відбув розмову з президентом Кемалем Ататірком

Китайські пірати обрабували португальський корабель.

Португальський пароплав „Дон Педро" надав через радіо сигнал „С. О. С.", повідомляючи, що його обрабували китайські пірати.

На прохання португальського генерального консуля британський воєнний корабель випливь, щоб пошукувати „Дон Педра".

КИТАЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗАТОПИЛИ ЧОТИРИ ЯПОНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

Китайський комунікат подає, що літаки затопили на ріці Янтсе 4 японські воєнні кораблі.

ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Як подає японське командування, японське летунство і дальше дуже активне, бомбардує більші китайські центри.

В неділю збомбардували японські літаки китайські позиції між Матаном і Тунлію. 9 китайських літаків, що появилось над Тунлію, мусіло відступити.

На південному відтинку залізниці Кантон —Ганков японські летуни збомбардували Пакончов, знищили вагони і рейки, опісля збомбардували залізничий міст коло Чанліну.

Крім того японці знищили китайські батерії та укріплення коло Гойгов, на Гайнані

Поворот міністра Свєнтославського
з Румунії.

Мін. Свєнтославський відїхав в год. 21.30 з Пльоєшті до Варшави. На двірці прощав його амб. Рачинський з представниками румунської влади. В останньому дні побуту в Румунії, після офіційної частини візити, мін. Свєнтославський звидів Сінаю та копальні нафти в околиці Брашова.

—o—

Вівторок 21/VI год. 19·30 **Велика Заля**
Вищ. Муз. Інст. Ім. М. Лисенка
в рямах III. Попису
Опера Ґунода **„ФАВСТ"**
ціла I, III і частина II дії.
Орхестра (новий твір М. Колесси) — хор, скрипковий концерт.

Наступ на православну церкву.

Львів, 20. червня 1938.

Останніми часами йде скріплений наступ на Православну Церкву. Оскільки на Волині та Поліссі ведеться акція навертання на латинство православних українців, то на Холмщині на перший плян виступає закриття вдруге православних святинь, як масове явище. Замкнули всі нові доми молитви, що перебороли вже всі труднощі, звязані з будовою, замкнули теж наново деякі церкви, що їх були перед тим відчинили та повернули православним. Наново відкрилась рана віроісповідного конфлікту, що вже помалу почала була засклеплюватись.

Почалось було у бурхливі роки 1918—19, коли та нещаслива країна зі своїх 370 (кругло) передвоєнних святинь втратила відразу кругло 320 церков. Більшу частину з них висвятили тоді на латинські костели, хоч ці українські святині ніколи в своїй історії латинськими костьолами не були; решту церков позамикали. Одночасно перетворили у костели добрих кількадесять і таких, що повстали вже за часів православія, себто були вже безспірною власністю православних. Для прикладу наведемо села з півдня Холмщини: Біща білгорайського повіту, Красноброд і Шевня — замівського пов., Тарноватка, Ходиванці, Переспа, Кмичин — томашівського повіту, Горишов, Сагрінь і Теребінь — грубешівського повіту.

Замкнені православні святині пішли на поталу руйнуючої сили часу, вони загибали повільно, але безпощадно. Іноді прискорювали той процес добрі люди, як напр. недавно у Юрові, томашівського повіту, де люди приловили місцевого солтиса на тому, як він підпалював церкву та зробили карне донесення. З такі церкви згоріли останніми часами, не відомо, чи випадково, чи з людською допомогою. З доброї сотні замкнених церков від більшої частини лишились нині тільки спомини...

У 1924. р. була спроба висвятити на латинські костели кількаднадцять таких замкнених церков. Але ця акція припинилась: повстав коло неї таки завеликий шум. У соймі запротестували українські посли, на місцях дійшло до активного спротиву населення, до бійки між православними та латинниками (у селі Степанькowичах на Грубешівщині). Нарешті — horribili dictu — Совіти, які зорко слідкують за найменшими подіями з меншинового терену у Польщі, пригадали собі клявзулі рижського договору та одягались в офіціяльну тогу оборонців православних вірних.

На Холмщині настала більш-менше стабілізація відносин. Хоч повного національно-віроісповідного спокою ніколи там не було, проте масового натиску на релігійному відтинку там не було аж до недавніх часів. Тут і там повставали нові святині, що були радше домами молитви, ніж церквами в будьякому стилі: це були здебільша немов великі стодоли з вікнами. На будову нової церкви управнілі не могли були дістати дозволу ні громади, ні окремі особи, що хотіли на власнім ґрунті по-

ставити начеб для себе приватний дім молитви. Був навіть випадок, коли спершу в одному селі (Хижовиця грубешівського повіту) дозволили були селянам збудувати церкву, але пізніше її розібрали. Тому тільки як виняток поставали денеде нові святині у постаті домів молитви. Це сталося здебільша у таких селах, де, як у Біщі або Тариноватці, вже раніш перемінили на костел попередню церкву.

Іноді пощастило добитись дозволу на відкриття замкненої церкви, найбільше у холмському повіті. Але це рідко траплялось. У Верешині грубешівського пов. звернули були православним церкву після того, як селяни на соймових виборах 1928. р. маніфестаційно йшли до виборчої урни з „одинками" в руках (картками з числом „1"), начеб зі свічками у церковній процесії. Нині ту церкву замкнули. А у Новосілках томашівського повіту місцевий еромонах просив, щоб церкву відчинили для відправи сорокоусту по смерті маршала Й. Пілсудського. І дійсно 40 днів відправляв поминальне богослуження. Тепер і ту церкву замкнули. Вже зовсім інший випадок трапився у с. Бубелі коло Біли Підляшської. Там селяни, вичерпавши всі легальні засоби, самовільно відчинили церкву. А коли прийшлось за це відпокутувати, то попали в якусь таку масову екстазу, яка не рахувалась з прикрощами цього світа, що остаточно церкву селянам залишили.

Ось так у затяжній боротьбі число православних святинь дещо збільшилось.

Два-три роки тому повіяло новим вітром. Варшавська митрополія започаткувала переклад богослужбових книг на польську мову, у поліській, гродненській та виленській єпархії польська мова стала внутрішньо-урядовою, почали там також по польськи викладати релігію православним дітям у народніх школах. У Варшаві в гарнізоновій церкві вперше відправили Службу Божу по польськи в день 11. листопада, на свято самостійности Польщі. Ця нова політика варшавської православної митрополії спонукала спершу владу до зміни й свого відношення. Коли наприкінці 1935. р. розпочав канонічну візитацію церков на Холмщині (арештою по національности москвин) єпископ Сава, у Томашеві зустрічали його урядові чинники маніфестаційно, так само, як це діється при приїзді до такого містечка римо-католицького церковного достойника. Що правда, то єп. Сава теж всюди звертався до пастви (страшенне ломаною) польською мовою.

Але на превелике і неприємне здивування варшавських та льокальних ініціяторів і слухняних виконавців тієї польонізаційної моди в житті Православної Церкви рішуче виступили проти неї єзуїтські польсько-католицькі круги, що займаються місіонарською акцією серед православних. З критикою тих тенденцій виступили теж деякі відважніші польські публіцисти, як нпр. Ст. Мацкевич із виленського католицького „Слова". Найважнішим аргументом для них був острах, чи повний і раптовий неминучий упадок авторитету Православної Церкви, який мусів би прийти через накидання їй політичної і асиміляційної ролі, не спричинив би у масах загального безбожництва, сектярства й большевицької деморалізації. З тих чи інших причин восені 1937. р. VI. Унійна Конференція у Пінську одноголосно осудила польонізацію Православної Церкви. А треба підчеркнути, що ні в одній унійній конференції не брало участи стільки латинських єпископів, як саме на Конференції у 1937. р. Вдодатку це були єпископи з тих самих теренів, на яких тепер відбувається акція навертання православних. Могло здаватись, що VI. Пінська Унійна Конференція буде поворотним пунктом у політиці супроти Православної Церкви. І справді на свято воскресення Польщі — 11. листопада того 1937. року вже не було у Варшаві відправи Служби Божої у польській мові, як ще рік раніш. Крім того деякі інші познаки заповідали прихильне трактування Православної Церкви. Відбулась візита митрополита Діонизія у патріярха Православної Церкви в Румунії, Мирона, підчас якої достойний господар з вдоволенням підчеркнув, що має наступити основна зміна в положенні Православної Церкви — посестри у Польщі: небавом — мовляв — проголосять статут Православної Церкви.

І ось саме у цьому зворотному менті, коли, здавалося, ішло до унормування положення Православної Церкви, дарма, що не шляхом Собору, лише мабуть декретом, несподівано прогомоніли Гриньки і то не як якийсь цілком випадковий випадок, бо зараз потім покотилася хвиля навертання православних, у якій беруть участь чинники, які досі стояли осторонь від справи зєднення Церков. Для нас, українців, цілком незрозуміло, що та нова акція охопила саме найближчу надкордонну смугу, бо чейже навіть теза, щоб у прикордонній смузі створити „охоронний вал" з чисто-польського населення не може чейже рахувати на успіх при її реалізації такими методами. Цікаво, що одночасно та акція перекинулась на польсько-український етнічний кордон, на Холмщину, і тут приняла саме той вигляд, про який ми казали на вступі, а саме в масове зачинювання церков адміністраційними розпорядками.

Є між нами оптимісти, які впевняють, що та нинішня акція теж короткотревала й перехідова. Варшавський кореспондент „Діла" натякав виразно, що на зміну ситуації вплине реванш патріярха Мирона (який у міжчасі став румунським премієром) у митроп. Діонизія. Інші знову вказують на прояви реакції серед православних українських мас, у першій хвилині збитих із пантелику подіями у Гриньках. Чуємо теж і знаємо, що серед польських інтелектуальних кол нема співчуття для тієї акції, а є радше збентеження та острах за дальші наслідки.

І ми не маємо найменших сумнівів, що в остаточному висліді цей нинішній наступ на православну віру й Церкву на українському відтинку не відіб'ється негативно ні на моральному ні навіть на чисельному стані нашого національного масиву. А проте щодо найближчої будуччини — трудно нам бути оптимістами. Радше мусимо бути скептиками, у тому розумінні, щоб бути приготованим на затяжний період цієї нової боротьби. Маємо враження, що ще треба буде довгого часу, щоб ті польські чинники, від яких залежить припинити цю акцію (м. і. польська прилюдна опінія, на яку — на жаль — має вплив тільки преса „ікацового" типу) — зрозуміли, що ця нова площина боротьби приносить користь — величезну користь — тільки „тому третьому". Ані полякам ані українцям, ані римо- ані грекокатолицизмові.

Правда про „переслідування" словаків у ЧСР.

Прага, 15. червня 1938.

В минулу неділю (12. VI.) закінчився в Чехословаччині третій етап громадських виборів. Значних змін у порівнанні з попередніми нема. Перемогли скрізь урядові коаліційні партії. Щож торкається Словаччини, то Глінкова партія не придбала голосів, а ще втратила в кількох місцях.

У р. 1935. підчас виборів було на Словаччині загалом 1,625.549 голосів. Глінкова людова партія одержала тоді 489.641 голосів. Коли відрахувати голоси мадярів і німців, то залишиться 877.637 словацьких голосів, що були подані за інші партії. До цього числа ще треба додати 30.000 голосів словацької національної партії, що не йде тепер разом з Глінкою, а пристала до решти словацьких партій. Це майже вдвоє більше ніж дістала тоді автономічна Глінкова партія. У світлі цих чисел виходить, що Глінка дійсно не може мати титулу такого авторитетного представника всіх словаків, як нпр. Генляйн — німців.

Щож торкається антиєського становища Глінки, то наші земляки в краю під впливом польської преси може мають скривлений образ відносин на Словаччині. Тому пізнаймо спершу безспірні факти.

Згадаймо, яке було становище Словаччини під мадярським режімом. Перед війною Коломан Тіса проголосив був: „Нема словацького народу", а декотрі мадяри йшли далі і навіть казали що „товт нем ембер" (словак не є людина). В мадярському соймі було лише двох послів словаків. На 12.447 державних урядовців на Словаччині лише 35-ох називало себе словаками. Щодо словацького шкільництва, то 1918 р. словаки мали 140 народніх шкіл і ані одної горожанської школи, жадної середньої школи. Словакам мадяри не дозволяли мати ніодної учительської семинарії ані жадної фахової школи. За Мадярщини було лише 390 словацьких учителів і лише два словаки були середньошкільними вчителями, але ніодин словак не був високошкільним професором. Щож до загальної грамотности, то за мадярського режіму відсоток неграмотних доходив до 40 відс. В тім часі словаки мали 22 часописи, з того один щоденник.

Якіж придбання мають словаки за час 20-літнього чеського „гнету"?

Мають у празькім парляменті 58 послів і сенаторів. За 20 літ було 14 словаків 63 рази міністрами, а від 1935 р. словак (який не вирікається своїх земляків і на Словаччині по словацьки промомляє) є головою уряду. Щодо адміністрації на Словаччині, то тепер є там 2957 словаків урядовців у ресорті внутрішніх справ і 113 словаків у Чехії. В жандармерії є 1133 словаків, словацьких нотарів є 900, в судівництві є 227 словаків і 81 правників, що підготовляються до посад суддів. На почті служить 5626 словаків, з того 4018 на Словаччині, на залізниці служить 1.562 словаків.

Словацьке шкільництво розвинулося так, що тепер словаки мають 3277 народніх шкіл, що їх відвідує 412.559 дітей, 197 горожанських шкіл з 63.998 учениками, мають вони 49 середніх шкіл з 26.113 учениками. Фахове шкільництво: 14 учительських семинарій, 20 торговельних шкіл, 32 промислові школи. Мають університет і техніку. Щодо педагогічного персоналу, то тепер словаки мають: 8726 учителів народніх шкіл, 700 середнешкільних професорів і 53 високошкільних професорів і доцентів. Загальна грамотність населення піднеслася до 93 прц. Видавнича справа: виходить тепер 280 словацьких часописів, з того 9 щоденників; за час Республики вийшло 20 мілионів томів словацькою мовою.

Так виглядає в дійсности чеський гнет та чехізація Словаччини. Про економічні вигоди не згадую вже — кілько побудовано будинків під школи, залізничних магістралів, ріжних фабрик і варстатів, що піднесли господарський добробут Словаччини та кілько інвестовано загально державного капіталу на Словаччині Чехія — національно свідома, з розвинутим національним промислом і власним капіталом причинилася чимало до культурного й економічного розвитку Словаччини. Словацькі політики типу Годжі й Дерера це все добре знають і їх не можна назвати „поржондними словаками", бо нема ніякої паралелі між ними та „поржондними русинами" у Галичині. Ці люди раніш вели завзяту боротьбу з мадярським гнетом і поневоленням, а коли тепер не належать до Глінкової протичеської партії, то не тому, що вони стоять за чехізацію та асиміляцію словаків, а тому, що орудують річевими аргументами на доцільність іншої тактики з національно-словацького погляду. Без чеського капіталу — кажуть вони — Словаччина не змоглаб розвинути свого промислу. Щодо культурного розвитку, то при всьому великому здвизі, що його зазнали словаки, вони всетаки мають сьогодні стільки фахових, рутинованих сил, щоб могти обійтися вже тепер без чеської допомоги. Очевидно, що не менше можна рахувати на льояльність мадяр супроти словаків та словацьких обласних інтересів. А що безспірним фактом є, що демократичний устрій ЧСР дав словакам величезні можливости розвитку та що чехи супроти словаків не мають таких „братерських" асиміляційних тенденцій, як нпр. москалі на Україні (нпр. у мовній ділян-

ції), то не всі словаки погоджуються з різкою тактикою о. Глінки.

Донедавна Глінкова словацька народня партія не мала конкретної програми на „будень". Гасло автономії було гаслом маніфестаційним: Як має виглядати ця автономія, які мають бути рямці автономії ніхто не знав, не знали того навіть і самі глінківці, бо не мали конкретного пляну автономії. Просто собі голосили — „Словаччина для словаків", „Геть чехів зі Словаччини" й більш нічого. Тепер вже Глінкова партія має автономістичну програму — вже випрацювала проект зміни чехословацької конституції й подасть його до парляменту. Цей проект пропонує перебудувати республику на дуалістичну державу, щось на зразок колишньої Австро-Угорщини.

Від генляйнівців ще раніш подано до парламенту шість проектів зміни конституції й перебудови Чехословацької Республики на державу автономних національних округ, себто на швайцаризацію Чехословаччини. Колиж тепер Генляйн творить опозиційний блюк разом із Глінкою, то вони в поглядах на устрій ЧСР ріжняться: не можна припустити, щоб глінківці задовольнилися становищем одної з національних округ, як проектує судето-німецька партія. Так само й остання ніколи не підтримає домагання автономії Словаччини, що виглядалаб як незалежна держава. На Словаччині находяться досить численні національні меншини — мадяри, українці й німці. Словаки творять лише 72% населення Словаччини. То ледви чи можна припускати, щоб судето-німецька партія, не говорячи вже про мадяр та українців, могла підтримувати змагання глінківців до словацького тоталізму. Словацький націоналізм і тоталізм Глінки перетворив би Словаччину в терен жорстокої національної боротьби, якої зовсім не бере під увагу Глінка. Щодо українців, то він самовпевнено твердить, що, мовляв, коли він дістане в руки владу на Словаччині, то „за короткий час там не буде ані одного русина", а коли ще залишаться такі, що не підлягають словакізації, то він „позбірає їх на віз і вивезе зі Словаччини". Такі фрази добрі для демагогічної промови на передвиборчім вічу, але їх трудніше буде отцю Глінці перевести в життя, ніж навіть державний дуалізм.

М. О—вич.

Наталко! Всього добра з нагоди уродин Сина. Радію, що Ти й Дитина здорові. Вашу адресу вислали я до Пром-банку, щоб передали Малому уродинову книжечку. Хай від перших днів приймає до ощадности. Одночасно і від себе вложила я малий дарунок на книжечку, щоб згадав колись тету Люсю.

УРОДИНОВА КНИЖЕЧКА
Пром-банку
Львів, Городоцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15
заспевнить Дитині самостійний вартат праці.

З польської преси.

Невідклична умовина незалежности преси.

У статті п. н. „Необхідний закон", уміщеній у виленському „Слові" (ч. 164, з 17-го червня ц. р.) торкнувся її автор п. Аль преважної справи, бо справи незалежности преси. Він стверджує, що преса — це сьогодні великий промисл, який у Польщі дає змогу утриматися щонайменше сотні тисяч людей, а з родинами це число дійде до одного відсотка всієї людности Польщі.

„Це великий, підставовий промисл. Тим важніший, що дає працю винятково високому відсоткові умовних робітників, отже дає засоби істнування верстві, якої положення особливо важке, а втримання її при житті має засадниче значіння для збереження ладу і соціяльного мира в державі.

„Тимчасом влада ніякого промислу так не переслідує, не шикануе та злобно не руйнує, як саме часописний промисл. Як заложу фабрику шпичок до зубів, з влада якусь частину моєї продукції сконфіскує мотивуючи, що мої шпички не відповідають, допустім, санітарним вимогам — то маю рекурс до суду, і, як суд признає, що шпички були в порядку, влада мусітиме виплатити мені відшкодування. Натомість за безпідставну, безправну, довільну, конфіскату, що є виключно вчинком адміністраційного „проізволу" влада матеріяльно не відповідає. А кожна така конфіската — це поважна втрата.

„Кожна конфіската — це втрата для видавництва, це труднощі з виплатою платень, залеглости податкові, обезпеченеві та інші, обнижка платень, утруднювання технічного поступу редакції, персоналу. Як іде про балачку, то влада незмірно щедра у „підтримці" преси, здорової ініціятиви і т. д. Але у практиці? Такий чи інший референт староства затирає руки, кажучи: ну, і сконфіскували ми! Потім приходить присуд, який звільняє занятий наклад. То і що з того? Втрати залишаються втратами, до їх звороту ніхто не зобовязаний, а винуватий сміється в кулак — і знову те саме. А пізніше та сама влада „падькає" над рівнем польської преси — в порівнянні з „Таймсом", як малі формати, як невеличкі наклади, як мало інформацій, як поганий папір, як слабі фотографії, чому ніякий часопис не висилає власних кореспондентів на терен военних операцій у Китаю і т. д. Добре так казати. Нехай би „Таймс" перенісся до Польщі з нашою адміністрацією і з нашим законодавством, то по місяцеві пляйтнув би і його редактори ходили би без черевиків. То і так треба дивуватися, що в наших умовинах, коли маеться тілько трудноцїв, шикан, злої волі і ніякої помочі — польська преса є ще на такому рівні, на якому є."

У звязку з тим автор піддає думку, щоб на цьогорічній другій надзвичайній сесії сойму, якої скликання мають домагатися посли, внести законопроект про те, щоб влада мусіла винагороджувати видавництвам втрати, спричинені безпідставними конфіскатами, які суд відхилив. „Це — пише автор — невідклична умовина незалежности преси, того, щоб вона відважно і совісно виконувала свої великі обовязки, умовина людського істнування для 100 тисяч людей, яким преса дає працю."

Не маємо що додавати до цього від себе. Коли так пишеться про польську пресу, то що ми можемо казати про умови, в яких працює українська преса, власне з тих самих причин, які наводить автор виленського „Слова".

Річ саме в цих „дрібничках".

В найновішому числі „Ютра Праци" (ч. 26 з 19-го червня ц. р.), органу нової політичної групи, що недавно так шумно зірвала з Озоном, появилася стаття п. Вл. Ігнатовича п. н. „Зигзаки української думки", що є відгомоном декларації УНДО. П. Ігнатович теж є того погляду, що декларація УНДО, хоч вона — на його думку — не принесла нічого нового, що моглоб заскочити польську опінію, була енунціяцією не на часі. З другого боку п. Ігнатовичеві здається, що галицькі українці взагалі звели свою національну справу до боротьби за такі дрібнички, як „двомовні написи на громадських урядах чи характер парохіяльної шкілки" забувши про великі проблеми східної політики.

„З партикулярних стежок політичного думання і діяння треба перейти на ширші шляхи, де рішатисяме дилема великости Річипосполитої і майбутньої України. Тимчасом не можна ще домагатися занадто багато, коли невідомо чи ті зиски та здобутки не булиб змарновані зі шкодою для

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 14

З останніх десятилїть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ФРАНКО РЕДАГУЄ „ЛІТ.-НАУК. ВІСТНИК".

Восени 1897 року перестало Наукове Товариство ім. Шевченка друкувати „Зорю" і з почину Михайла Грушевського постановило видавати журнал за типом европейських revue — „Літературно-Науковий Вістник". До редакції нового журналу запросив Михайло Грушевський і Франка. Здавалося б, що нічого дивного нема в тому, коли стає членом-редактором поважного журналу такий великий письменник, як Франко. Деінде, але не в Галичині. Колись з „Діла" прогнали були народовці Франка, кажучи йому на дорогу: „іди й не признавайся, що ти русин!"[3]), а коли з кінцем 1884 р. Омелян Партицький обіцяв був передати Франкові на власність „Зорю", то народовці так були перелякані тим, що поки Франко вернувся з Вікна, куди поїхав був до В. Федоровича переглянути збірники його листування за 1848—1870 рр., власником „Зорі" було вже „Товариство ім. Шевченка"[4]). Коли-ж терпіла яка галицька редакція Франка у себе, мав він крім цензора державного ще й громадського[5]). Правда, в Австрії в початках Франкової діяльности йшла за прикладом Бісмарка боротьба з соціялізмом, але все-ж, якби не заляканість, обскурантизм і ультральоялізм галицьких українців, Франко почував би був себе таки краще вдома і не був би мусів іти в найми до сусідів та тратити час на журналістиці.

Тимто й тепер, коли стало ясне, що Франко став співредактором Літер.-Наук. Вістника, зчинився великий шум у нашій Галичині. Ще не появилася й одна книжка „Літер.-Наук. Вістника", ще ніхто не знав, який буде її зміст, а вже восени 1897 року на однім деканальнім соборчику зібрані духовні запротестували проти участи Франка в журналі і свій протест оповістили в газеті „Душпастир".

Що-ж і говорити, коли справді явилися перші книжки „Літ.-Наук. Вістника" і між співредакторами побачили читачі — Франка? „Наперед настроєні проти нового видання критики — каже сам Франко — бачили злочини та підкопи проти ріжних святощів там, де були б не бачили їх в іншому виданні; добачили його руку там, де була рука нпр. Маковея або когось іншого рівно невинного в ніяких підкопах"[6]). До хору незадоволених прилучилися також „Буковина" та „Руслан", а незабаром піднеслися голоси проти Франка та „Літ.-Наук. Вістника" і на загальних зборах Наукового Товариства ім. Шевченка, і там підносилися вони так довго, поки дальшого видавання небезпечного журналу не перейняла на себе „Українсько-руська Видавнича Спілка" з кінцем квітня 1905 року.

(Далі буде).

[3]) Житє і Слово, V, ст. 454.

[4]) В поті чола, 1890 р., ст. XIV.

[5]) Ібід., XV і Житє і Слово, V, ст. 455.

[6]) Покажчик змісту „Літ.-Наук. Вістника" у Львові, 1903, ст. VI—VII.

Великий Театр НИНІ — вівторок, 8. год. вечор. Невідкличко остання вистава оперети
ROSE MARIE Ціни популярні зол. 1 і 2 на всі місця в партері і льожах

Театр Ріжнородностей НИНІ — вівторок, 8·30 год. вечор. Останній виступ російського гуріка
„ВОЛГА“
Ціни знижені

спільної ідеї перебудови близького сходу. Обсерватор, що добре приглядається, — а таким є безсумніву частина польської прилюдної опінії — здає собі аж надто добре справу з потреби перевести докладну ревізію і вслід за тим перевести необхідні реформи на відтинку польсько-українського співжиття, але угрунтовування тієї свідомости в ширших польських масах не можна утруднювати вимогами, які висуваються не на часі, і які у формі та змісті крайне упрощують становище у цій проблемі."

Не маємо наміру полемізувати з п. Ігнатовичем і обмежуемося до ствердження аксіоми, якої — на жаль — не признають польські публіцисти його типу, а саме, що мова про якунебудь конструктивну політику при участи українців на близькому сході зумовлена полагодженням української справи в Польщі. А в пояснанні цієї справи „характер „парохіяльної школи“ — це не така „дрібничка“, як п. Ігнатовичеві здається. Річ саме в цих „дрібничках“. Пп. Ігнатовичеві не відмовляємо доброї волі: вона видна з дуже пристойного тону статті. Але одночасно видно, що п. Ігнатович не знає ані історії 1917/21 рр. (цілком анальфабетичний зворот про полк. Е. Коновальця, з якого виходить, що автор не знає навіть про існування формації СС-ів та їх ідеольогію), ані історії української політичної думки — до війни і після неї. У таких умовинах дискусія дуже важка.

Молодо-демократичний орґан орати „Політика“ —

В ОБОРОНІ УКРАЇНЦІВ.

Декларація УНДО з 7. травня ц. р. все ще не перестає інтригувати і цікавити польську політичну опінію. Що більше — саме тепер починають лунати дуже цікаві відголоси дискусійно полемічних реперкусій на її тему.

Сце в найновішому числі польського молодо-демократичного органу **„Орка на угорже“**, поміщує отвертого листа поляк п. Станіслав Ванке з гострою критикою нерозважного — як пише — кроку „Політики“ (*першої статті*) супроти українських домагань. Зміст цього листа, який ред. „Орки“ подала під наголовком „Про „Політику“ без маски“, цікавий і варто зацитувати з нього більші уступи:

„З зацікавленням — пише п. Ванке — перечитав я першу українську сторінку (а властиво пів сторінки, бо другу її половину чомусь вибілено) „Орки“ з редакційним вступом і тому пишу цей лист. Змістом цього листа буде моє скромне, бо таке, що походить від пересічного польського читача бажання: щоб „Орка“, пробуючи розплутувати дуже скомпліковану і дуже болісну проблему польсько-українських відносин, мала й надалі відвагу і щирість у висловлюванні думок на цю тему та щоби кинула конкретні помости польсько-українського порозуміння, не ошукуючи та не зводячи надіями тієї останньої сторони, яку ми завсіди ігноруемо і спихаємо до незрозумілого комплексу нижчости.

„На жаль, бо випадок такого політичного шантажу у відношенні до українців знову притрапився в нашій (польській) публіцистиці! Маю на гадці останній протиукраїнський пасус „Політики“, часопису, що до дня 25-го травня ц. р. мав на ринку польської прилюдної опінії захвалюваний собою й реклямований монополь на знання українських справ. 25-го травня „Політика“ помістила нещасливі завваги цілого редакційного „зесполу“ п. з. „Нещаслива деклярація УНДО“. Спочатку гадали, що поява тієї „зесполової декларації“ була непорозумінням, еляборатом редакції що найменше в нетверезому стані тощо.

Далі автор згадує відгук декларації „Політики“ по українській і польській стороні і пише:

„Найгірше — очевидно — вийшла на цьому сама „Політика“. Чому про це пишу? Тому, що сам від багатьох років, від тієї пори, коли сьогоднішня „Політика“ була ще сміливим „Бунтом Млодих““, читав я цей часопис, признаючи, що він має програму в українській справі, якусь польську програму у відношенні до української проблєми, якусь польську програму у відношенні до одної з наших найбільш життєздатних меншинних справ.

„Виявилося, що все, про що я в „Політиці“ дотепере на ту тему перечитував і у що вірив — це буйда, звичайне набирання, флірт (умізгіване сєн) з приймаючою все це в добрій вірі українською стороною, закінчений шантажем.

„Треба признати, що крок „Політики“ був фатальний, запозичений від найдурніших ігнорантів з берлінської теорії українізму, поражаючий у цьому часописі... компромітуючий; бо щож сталося, що УНДО зажадало автономії? Чи це вперше? Мій Боже! Чейже ніхто ще не чув про Генляйна, а вже українці домагалися від нас автономії. І чому, домагаючися її мали наслідувати Генляйна? Чейже це саме роблять нині словаки, цього самого домагається наша польська меншина в Чехословаччині багато менша чисельно від нашої найбільшої меншини.

„Але мені не йде — пише п. Ванке — про саму автономію. Мерітум справи та її вага — деінде, а саме у тому, що з приводу неповажних протиукраїнських виступів ріжних „Політик“ чимраз більше втікає нам зпід ніг спільний ґрунт до поважних і конструктивних українсько-польських розмов.

„Найвища пора, щоб кон'юнктуральні „Політики“ і подібні до них „пісьмідла“ перестали врешті жирувати на скомплікованому та болісному відтинку нашої внутрішньої політики.“

Будь-що-будь цікавий польський голос і — на нашу думку — не повинен пролунати без відгуків та позитивної практичної науки

—o—

Перемога для витревалих.

Є приповідка, що не буде добрим їздцем той, хто найменше сім разів не впав з коня. Іншими словами, щоб навчитися доброї їзди верхом, треба їздити довго і не зневірюватися невдачами: перемагає витревалість.

Коли хтось, кому в якійсь клясі чи льотерії не дописало щастя, зразу знеохочується і перестає зовсім грати, цей по власній волі стає безнадійним „невдачником“, якому вже не засвітить сонце кращої майбутности, та який сам засуджує себе на вічне животіння.

Бо ніколи невідомо, коли і кому усміхнеться Доля, богиня — як говорять — дуже химерна і мінлива. Щастя до гри на льотерії не треба підганяти батогом чи прутом, одначе теж не можна його втримати, коли спрямовує свої кроки до означеної мети. Ніякі комбінації не поможуть; рішає тільки таємна Ананке — призначення, як деякі волять — припадок, як диктує здоровий розум.

Однак вигра не може бути нікому призначена, тимбільше тому, хто не має льосу, подібно, як не може він сподіватися, щоб щасливим припадком впали йому з неба тисячі. Тільки витривалий, що вірить у свою зірку може мати надію, що скоріше чи пізніше щастя таки спрямується в його сторону та принесе йому як не багатство, то бодай корисну зміну в житті.

Тому ті, яким не повелося в минулій льотерії повинні негайно засобитися в льос до першої кляси сородкругої Клясової Льтерії, бо тягнення починається вже 22. червня.

—o—

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 21 (9) червня 1888.

РОСІЯ, НІМЕЧЧИНА, АВСТРІЯ.

„З Петербурга пишуть до „В. Альг. Цайтунг“ що смерть цісаря Фридриха і вступлення на престол Вільгельма II-го не зробили в Росії великого вражіння ані не викликали там занепокоєння. Навпаки, загальна думка в Росії далеко спокійніша, як того можна було сподіватись. „Нов. Время“ каже, що новий цісар не зійде з дороги помирення з сусідами, котру вибрав був його батько, а „Свѣтъ“ сподіється, що тепер і Австрія почне з Росією переговори, що доведуть до порозуміння у балканських справах. Гостріше коментує російська преса положення гр. Кальнокого в делєґаціях і каже, що австрійський міністр заокордонних справ якби зменшував Росію та Фрянцію з ряду европейських держав. Все залежатиме від того, чи кн. Бісмарк порозуміється так з гр. Кальнокім, щоб ставкув на боці ворогів Росії“.

ВІСТКА ПРО СМЕРТЬ СТЕНЛЄЯ.

„Про смерть Стенлея дістав часопис „Журналь де Деба“ вістку з Занзібару. Виновником смерти цього славного подорожника, кажуть, є Тіпотіб, начальник одного племени в середній Африці. Стенлей віддавна заходився, щоби зменшити торговлю невільниками і тому мав багато ворогів. Деякі часописи подають, що бельгійський король вже урядово дістав вістку, про смерть Стенлея.

„ЩОБИ ОБІ ДЕРЖАВИ ЖИЛИ В ДОБРИХ ВІДНОСИНАХ“.

Париж, 21. червня. Карно повідомив раду міністрів про відповідь цісаря Вільгельма на його кондоленційну телєґраму. У відповіді цісар сказав, що прилучається до бажання Карнота, щоби обі держави жили в добрих відносинах“.

„Русская кооперація растетъ!“

В середу, 15-го ц. м. коморник на підставі судового рішення, викинув „Центральний Кооперативний Союз“ з домівки, яку цей „Союз“ займав у „Народньому Домі“ та (русским звичаєм) не платив чиншу. Коморник опорожнив домівку, замкнув, опечатав та казав скинути шумну вивіску „Союзу“. Видно, теперішня управа Народнього Дому не кермується ніякими сентиментами, але маючи на меті добро Нар. Дому, зачинає обтрясати його з москвофільських галапасів.

Для пояснення додамо, що Ц. К. С. — це була дуже мізерна „русская“ кооператива, що тільки завдяки москвофільським керманичам угодовщини дістала була кредит з „Державного Банку Рольного“ (як кажуть, 200.000 зол.) і тими кредитами **„оперувала“** між нашим селянством. Ті **„операції“** були для легковірних дуже некорисні та майже всі покінчились судами.

За комісарщини Міхала Бачинського в Народньому Домі, Ц. К. С. був якийсь час в дуже великих ласках того пана комісаря та був тоді чимсь у роді „Цальштелє“ Народнього Дому. Аж як пан комісар Міхал Бачинський поріжнився зі своїм заступником пок. І. Ліпецьким, який був головним директором Ц. К. С., звізда тієї кооперативи стала погасати.

В часі „розквіту“ кооперативи (а саме по отриманні кредиту), пок. Ліпецький задумав зробити свою кооперативу справжнім „Центральним Кооперативним Союзом“, став приєднувати (акредитувати) сільські кооперативи та навіть „злапав“ декілька. Але як почали виходити на яку некооперативні діяння Ц. К. С. а „Ревизійний Союз Русских Кооператив“ заповів ревізію, то пок. Ліпецький не допустив ревізорів до переведення ревізії, зголосив виступ з Р. С. Р. К. і підчинився ревізії польського звйонзку.

Ті некооперативні „почини“ Ц. К. С. були також причиною, що „Держ. Банк Рольний“ вислав свого урядовця до Ц. К. С. на шконтр, у висліді чого „Держ. Банк Рольний“ перебрав всіх довжників Ц. К. С. безпосередньо на себе. Це рішення „Держ. Б-ку Рольного“ було смертельним ударом для Ц. К. С. та початком його кінця. Зі смертю Ліпецького, „Центральний Кооперативний Союз“ цілковито упав і власне його трупа викинув коморник з домівки „Народнього Дому“.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

В СЕРЕДУ ВИЇДЕ ПЕРШИЙ ПОЇЗД З ПОЛЬЩІ НА ЛИТВУ.

Як подають із Ковна, вся підготовча праця над урухомленням польсько-литовської залізничої комунікації покінчена.

В середу вирушать перші поїзди на Литву

Сторінка без політики.

Сорок літ уже шукають скарбів Атиллі.

Недавно знайдений скарб у старій камяниці при вул. Муфтар у Парижі викликав справжню гарячку серед власників і робітників старих камяниць. Всі постукують молотками по стінах, сподіючися почути порожній відгомін. Також історики згадують при цій нагоді про ріжні скарби, в яких місцях знайдено скарби і в яких місцях люди сподівалися, чи може ще й тепер сподіються скарбів.

Щасливі ті, що знайдуть скарб. Та кільки то припадає на одного щасливого таких, які шукають, шукають і нічого не знаходять.

Така подія трапилася перед 40 роками в Мадярщині. Сорок літ тому якийсь пастух недалеко Будапешту побачив у сні Атиллю.

Вождь гунів повідомив пастуха, що перед своєю смертю він закопав у землю скарб. Місце, в якому той скарб Атилля буцімто закопав, показала сонна мара пастухові дуже точно: в лісі, там, де збереглися ще останки старовинних укріплень, серед таких то й таких дерев.

Пастух пробудився й задумався над сном. Чи не вибратися йому справді на розшуки? Він скопив лопату, пішов у визначене місце, пошпортав троки тут то там, не знайшов нічого і заспокоївся.

По кількох днях Атилля зявився пастухові знову у сні, цим разом грізний і невдоволений та знову велів шукати за скарбом.

Це трапилося сорок літ тому. Пастух і його жінка були ще молоді. Тепер вони перескочили обоє сімдесятку і все ще шукають терпеливо скарбів Атиллі.

Ніхто їх не зачіпає і ніхто їм не боронить шукати. Лиш іноді водять до лісу гостей-туристів та показують шукачів скарбу, як тамошній дивогляд.

Боксер і міліядерка.

Міс Астор, яка приблизно пів року тому вийшла замуж у третє за молодого боксера Ейнцо Фіермонго, дістала перед кількома днями розвід.

Які були причини розводу? Доволі сенсаційні, все таки настільки переконливі, що вважав за відповідне признати подружжя міліярдерки з боксером за розвязане. На розправі виявилося, що підчас пошлюбних місяців місіс Астор мусіла раз-не-раз учитися боксу на рішуче домагання мужа. Її життя уложилося так, наче одна рунда приходила за другою. Одначе найгірше те, що сам Фіермонто вважав свою подругу відповідним спарінґпартнером і била її немилосерно при кожній нагоді, з кожної причини і навіть без причини, просто „оттак собі, щоб не вийти з вправи" — як підчас розводового процесу заявила безталанна міліярдерка.

У наслідок розводу місіс Астор стала тепер у 45 році життя знову вільною жінкою і „знаменитою партією". Фіермонто вийшов незле на розводі, бо дістав від своєї б. подруги 150.000 долярів і виїхав до Европи.

Величезне майно, яке сягає тепер до міліярдів, залишив місіс Астор її перший муж Джон Дженот Астор, який згинув у 1912 р. на „Титаніку".

Конґрес „товстого паперу".

Перед кількома днями в Парижі відбувся конгрес „товстого паперу". Цей конгрес скликали прихильники чистоти Парижа і його завданням було поборювати засмічування відпадками харчів та товстими паперами, в яких були завинені перекуски міських городів, парків, зокрема т. зв. Бульонського Ліску.

На конгресі зложив привіт присутнім головний комісар туристики. Сам конгрес закінчився символічним бенкетом: члени конгресу доказали на ділах, не лиш на словах потребу боротьби з нехлюйними туристами, чи як вони це назвали: „боротьба з товстим папером".

Бенкет відбувся на вільному повітрі в парку Сен-Клю. Учасники конгресу приїхали туди на автобусах і автокарах. Кожний з учасників дістав коробку з перекускою. Бенкет був незвичайно оживлений та веселий, одначе коли він скінчився, в парку було так чисто як і перед бенкетом. Учасники бенкету повизбирували докладно всі останки, папери, пляшки, шнурочки, коробки...

На бенкеті демонстрували ріжні предмети які мають впливати на піддержання чистоти, нпр. кошички на решітки, спеціяльний папір до харчів, тачки до вивозу сміття.

Радіові хвилі, що заварюють воду.

Виявляється, що радіові хвилі виконують не лиш важну ролю в ділянці радіофонії, але що можна їх теж ужити до багато простіших чи навіть практичніших справ. За кордоном викликав величезну сензацію винахід віденського лікаря, який перевів низку досвідів і зумів заварити воду при допомозі коротких радіових хвиль. Ця сензаційна вістка дісталася до часописів і згаданий лікар мусів уладити прилюдний показ варення новою методою. А саме він вложив до горшка зі зимною як лід водою риби й відтак при допомозі спеціяльного висильного апарату скермував на горнець ультракороткі хвилі. По кількох хвилинах риби зварилися, при чому вода задержала свою первісну температуру. Відтак дотепний лікар заморозив бефштик і спік його, причому лід теж не зійшов із мяса.

Інші неменше цікаві досліди з ультракороткими променями перевели інші німецькі вчені, а саме радовими хвилями сушили вони дерево не із зовні лиш зі середини. Виявилося при тім, що дерево може в середині бути зовсім добре звугліле, хоч на верху нема навіть найменшого сліду тління. Час сушення дерева таким способом дуже короткий але одночасно й дуже дорогий.

Потвора Лоч Нес.

Справа шотляндської потвори Лоч Нес ще не затерлася в памяті читачів. Вона вирнає кожного року в огірковім сезоні, особливо тоді, коли закордонні часописи намагаються годувати своїх читачів ріжними неімовірними сенсаціями.

Та в Англії інакше використовують потвору з Лоч Нес. А саме заснували там акційне товариство для розшуків потвори озера Лоч Нес. Товариство має капіталу к. 400.000 фунтів. Тепер, коли набліжаються ферії і літній сезон, реклама Лоч Нес для заманення туристів доходить до небувалих розмірів.

Над берегами озера уладжують три обсерваційні стації, які будуть безупинно слідкувати за кожною появою потвори на поверхні води. Обслуга стацій складається з досвідних моряків, узброєних знаменитими фотографічними апаратами та сильними люнетами й окулярами.

Якщо з цьогорічних обсерваційних стацій нічого не вийде, на другий рік відкриють нові виписи на акціонерів, при чім кожна акція буде куди дорожча, як тепер. Тоді товариство купить власний літак, яким переводитимуть без упину стежні лети над озером, щоб не прогавити тієї хвилини, коли появиться потвора.

Основники акційного товариства запевнюють акціонерів, що дивіденди можна буде виплатити, якщо вдасться зробити хочби одну світлину потвори.

Нема сумніву, що „товариство" має рекламові цілі і його діяльність спиває на субвенціях власників гостинниць і пансіонів над берегами озера. Все таки акції справді розписали і потвора, яка не існує, далі притягає маси туристів до Шотляндії.

Жіноча хитрість.

Професор Борис із Софії був відомий не лиш як знаменитий педагог, але теж як ідеальний муж і батько. Щож, коли наука тепер мало поплачує — прийшли ферії і всі плани та мрії про виїзд над море, чи в гори розбилися об одну дрібницю — брак гроша. Треба було вдоволитися проходами за місто.

„Відтепер мусимо щадити — рішив професор — я перестаю курити — це досить добрих 300 зол. за рік. Перестанемо пити каву — сказала пані професорова — то зробить ще 150 зол. за рік, разом 450 зол. А на чергові ферії запевнене літнище першої кляси".

Професор не тільки сказав, але і справді 2 дні таки не курив — нудився, іритувався, а на третій день почав знову курити. Він потішав себе, що жінка нічого на те не каже, але й вона не дотримала слова — каву пили далі.

Зближалися знову ферії і професорова перша зачепила дразливу справу літнища.

„Деж твої ощадности на куренні?" Професор замнявся. „Але ти, серце, теж не дотримала слова"! Професорова мовчки показала щадничу книжечку — професор очам своїм не вірив. 150 зол. ще й кілька золотих відсотків доплило. „Алеж ми пили каву, серденько, ввесь час — рано, по обіді чорна, часом ще й на підвечірок і то знамениту каву"!

Професорова аж заходилася зі сміху. Так, так, дурнику — правдивий, знаменитий Пражінь. Спершу з домішкою зернистої кави, а потім вже зовсім чистий, нефальшований Пражінь — це є ощадність коло 15 зол. місячно, в додатку ти вже дуже давно не мав биття серця. А тепер постарайся ще 150 зол. зачету і валимо до Ворохти."

ОДНО РЕЧЕННЯ ВАРТОСТИ 100.0000 ДОЛ.

Нюйоркські часописи повідомляють про незвичайно сенсаційний процес, який відбудеться в найближчому часі в Ню Йорку. А саме одна з американських фабрик цукорків і шоколяди заскаржила автора фільмового сценарія за одно речення у фільмі, коли мала Шерлі Темпль відчиняє в однім місці фільми коробку з шоколядками і її тета питається малої зірки, чи вона не має нічого смачнішого до їдження. Фірма-обвинувач вважає, що в тому мачала пальці конкуренційна фірма і домагається за одно коротке речення сто тисяч долярів відшкодування.

ВЕСЕЛЕ

ДОБРИЙ ПРИЯТЕЛЬ.

— Що ти ще живеш? Я думав, що ти вже давно помер.

— Добрий із тебе приятель, що ти не прийшов навіть на мій похорон.

В МАЛІМ МІСТЕЧКУ.

— Чи приймаєте з поворотом товар, який не подобається клієнтам?

— Очевидно. А що ви в нас купили?

— Книжку.

— Чомуж віддаєте її?

— Не подобається мені закінчення.

ОПРАВДАНЕ ОБУРЕННЯ.

— Тепер дідусю — каже молодий мужчина до прошака — не приходіть так часто, бо я вженився і не зможу вас спомагати.

— Це нечуване, женитися моїм коштом.

ДВІ РАДИ.

— Ов, чому ти ходиш на палицях?

— Бо я мав самоходову катастрофу.

— І не можеш ходити без палиць?

— Лікар каже, що можу, лиш адвокат рішуче мені забороняє.

ЖІНОЧА МОДА

Муж переглядає рахунки своєї жінки й міркує:

„За що справді я плачу? Жінка носить мешти зі самих дір, як швайцарський сир, капелюх без крис і без дна, сукні без плечей і переду, при тому чимраз коротші, хоч рахунки чимраз довші.

ДОЛЯ ВДОВИЦІ

— Ех, коби так мій муж жив, не забрався б я тепер зілхне стара прошачка.

— А що робив ваш муж.

— Сам жебрав.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

День українського тіловиховання.

В неділю 19. ц. м. уладив К. Л. К імпрезу, яка відповідала колишнім „Днем Спортовця". Цю імпрезу призначено „Просвіті". Участь взяли Соколи в числі понад 1500, (40 жінок), К. Л. К. понад 90 (12 жінок) (в тім 16 із Гради), Орли, Т-во „Стріха" і Дніпро (Винники). Разом до дефіляди і звіту стануло понад 300 рухомків і змагунів. І знову замаяв жовто-блакитний прапор над „Українським Городом" при звуках національного гимну, що його відграла оркестра „Зорі". Звіт відобрав проф. Терлецький в імени Просвіти. По дефіляді 40 рухомків Соколів виконали взірцевий прорух з пеньками дуже ефектовними картинами. До приладівки виступило 7 гуртів (50) Соколів. (На дручину — 1. рій побр. С.-Б., на поручі — 2. рій С.-Б., на високому коні — старші учениці С.-Б., на поручі високій низькій — 1. рій посестер С.-Б., на коні — 2. рій посестер С. Ш., на кіялі — учасниці С.-Б.). Всі вони виказали справність і високий рівень приладового змагу. Потім вибіг гурток Соколів до долівкових вправ. Вправи незвичайно цікаві виказали велику зручність і дали зараз доказ, що Соколи ведуть загальну тіловиховну працю правильно. Наколесничьким райдом Орлів (крім яких кількох Соколів і К. Л. К.) під проводом дир. Антоновича закінчено першу частину добродатного показу. З Черги відбулися покази шерму і боксу. З легкої атлетики відбулися такі конкуренції: 100 м. мужчин (старт. 8)., 60 м. жінок (старт. 8) по 4 з К. Л. К. і С.-Б. Мет диском з чотирьох рогів площі до середини, високий мет ратицями та біг 1.500 м. при участи 15 змагунів: 1) Варцаба в часі 4,27,2; 2) Соколовський (обо з С.-Б.); 3) Добрянський (КЛК). **В вінцях 4х60 м. жінок Сокіл-Батько** (Гнатейко, Отеткевич, Мареєнко і Йобзяр установили **новий рекорд** в часі **35,2 сек.**, а в шведських гінцях мужчин **400+300+200+100 КЛК.** теж **новий рекорд** в часі **2:10,9 хв.** На закінчення відбувся метч поривачки між С-В і КЛК. Символічним образом зі смолоскипами „Просвіті" у виконанні Соколів і КЛК і відспіванням нац. гимну закінчено цю незвичайно вдалу імпрезу.

ПОРИВАНКА

К. Л. К. — Сокіл-Батько 3:1 (0:1).

Незвичайно цікавий метч. Обі товариства дали своїх найкращих змагунів для показу гри в ручний метч. Перша половина дала публіці незвичайно багато емоції, що її виспідом був величезний крик: Ееее...! як Соколи (Припхая) стрільнули перші ворота. Гра в першій частині дуже гарна. В другій половині гра прибирає на гостроті, до чого довів суддя п. Шухевич. Дуже добре заграв напад КЛК, який (Ласійчук) здобув 3 воріт. Обі воротарі (Шухевич КЛК і Билень С-В) дуже добрі. Оборона Соколів (Жирко М. і Шевчук) кращі як в КЛК. Сокільська поміч в першій половині дуже добра, в другій „опухла". Напад кращий в КЛК. Частійше бачитиб нам гру в поривану у всіх т-вах. **Дзя**

НОВИНА!
„Говерля" найкращі ровери (колеса) **„Буйтур"**
єдиної кооперативної монтівні
Кооп. „ПЛАСТ"
Львів, Городецька 95.
Жадайте проспектів — цінників!

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ:

1) Чорні	26	40:12	74:29
2) Україна	26	**34:18**	**62:42**
3) Польонія	26	32:20	54:45
4) Гасмонея	25	30:20	40:28
5) Погонь І. Б.	25	27'23	63:55
6) Лехія	25	26:24	55:48
7) Юнак	26	26:26	53:49
8) ВКС. Ярослав	26	26:26	50:61
9) Погонь (Стр.)	25	25'25	63:47
10) Ресовія	26	25:27	44:51
11) Р. К. С.	24	24:24	28:30
12) Корона	26	18:34	40'75
13) Чувай	26	17:35	33:57
14) II. Сокіл	26	8:44	18:61

З Окружної Ліги дефінітивно спадають: **II. Сокіл** і Чувай. Корона врятувалася ріжницею одного пункту.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

КРАКІВ: **Вісла—Погонь 1:0 1:0).** Погонь грала майже цілий метч в десятку (другу половину навіть у девятку), бо Матіясові відновилася по ударі з оборонцем давня контузія. Також у другій половині Васевич статистував розбитий на крилі.

КАТОВИЦІ: **Рух—Краковія 4:0 (0:0).** Рух грав без Відімовського. Ворота здобув Петерек 3 і Вехочек.

ПОЗНАНЬ: **Варта—Варшавянка 3:3 (1:0).** У першій половині перевага Варти у другій Варшавянки.

ЛОДЗЬ: **ЛКС.—Сьмігли 1:1 (1:0).** Дуже амбітна гра Сьмігалого, запевнила йому один пункт.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Україна II. — Віс 4:3 (2:0). Ворота для України здобули: Бучацький 2, Каратницький і Дицьо. Україна переважала противника технічно й тактично та в першій половині бавилася противником. У другій половині судця викинув воротаря України Кшика з грища, якого заступив Каратницький. Віс осягає в тому часі перевагу, стріляє із кожної позиції і мало що не виграв змагань. Резерва України грала слабше як на попередніх метчах. Найкращою частиною України був напад та в першій частині поміч. Найслабше грала залога.

*

Степ — Лехія II. 0:0. Лехія грала дуже брутально. У Степі знаменито задебютував на воротах Паньчишин (б. нападник), який виловлював, здавалося, безнадійні бомби. Оборона, як звичайно дуже добра, поміч працьовита. Зате напад, хоч у полі грав гарно й раз-у-раз опинювався на карнім полі, мав безліч знаменитих позицій, то просто з кількох кроків не було кому запхати мяч до сітки. Деяким оправданням може бути хіба те, що в нападі грало трьох юніорів.

ЮНІОРИ.

Рекорд — Україна 2:1 (1:1). Юніори України виступили до цих змагань в ослабленому складі (без залоги). В першій половині перевага України, у другій Рекорду. Ворота для чорно-червоних стрілив Кульчицький, який не використав крім того карного.

ПРОЛОМ ЗАЛИШАЄТЬСЯ В А-КЛЯСІ.

СТАНИСЛАВІВ: **Пролом — Бистшица 3:0 в-о.** Бистшица не приїхала на визначений метч, покликуючися на те, що буцімто II за пізно повідомили. Цю справу розгляне ще Ст. О. П. Н

ІНШІ ВИСЛІДИ.

ПЕРЕМИШЛЬ: **Польна — Пашерні 1:1.** Міжгрупові змагання за мистецтво Б-кляси. Одна з цих дружин зустрінеться у фіналі зі Скалою Стрий.

МИСТЕЦТВО СВІТУ.

ПАРИЖ. **Італія — Мадярщина 4:2 (3:1).** Перемога Італії у футбольних першостях світу, дала їй знову мистецтво. На метчу було 60.000 людей і президент республіки Лєбрен.

БОРДО. **Бразилія — Швеція 4:2 (1:2).** Завдяки цій перемозі Бразилія здобула третє місце в мистецтвах світу.

УКРАЇНСЬКІ ФУТБОЛІСТИ „ПРОСВІТІ".

Щоб ушанувати ювілей „Просвіти" улаштують чотири українські футбольні дружини турнір, який відбудеться у днях 25. і 26. ц. м.

Першого дня зустрінуться в год. 4.15 попол. СТЕП — ДНІСТЕР (Самбір) і в год. 5.45 УКРАЇНА — ЗОРЯ.

В неділю зустрінуться в год. 4. СТЕП — ЗОРЯ і в год. 5.30 ДНІСТЕР — УКРАЇНА. Всі метчі відбудуться на грищі Сокола-Батька.

Товариство „Просвіта", яке обняло протекторат над цим турніром, призначило для переможця пехар і окремі нагороди для учасників. Українське громадянство повинно масово зявитися на мадяні С-В, на цьому цікавому турнірі наших футболістів.

Наколесники України здобувають

ДРУЖИНОВЕ МИСТЕЦТВО ОКРУГИ.

В неділю 18. ц. м. відбулися на львівській шосі Львів—Яворів—Львів (100 км.) дружинові мистецтва львівської округи. Крім дружини України (5 змагунів) стартували дружини Чорних (2 по 5) і Стшельця Рожен. У дружинових мистецтвах числиться час четвертого як загальний час дружини. Україна на старті лосує некорисне місце, бо перше, відтак у відступі 2-ох кв. стартують Чорні II, потім Стшелец Рожен і Чорні I. Зараз на старті не зважаючи на сильний вітер в очі, наша дружина відбивається від решти та їде в рівномірному темпі. Вже за Яповом видно, що боротьбу за перше місце зведе Україна та Чорні I., які сильно зблизилися до дружини Стшельця Рожен. У Яворові Україна має 8 хв. переваги. Всі змагуни у знаменитій формі, що дає запоруку побиття рекорду. В поворотній дорозі, на зїкруті в ринку в Яворові, Буцик (Україна) вилітає і ломить переднє колесо. Цей випадок пешить у дечому наших змагунів, бо найменший дефект чергового змагуна може здекомплєтувати дружину. Буцик тимчасом змінює колесо і не дивлячись на втрачення 6-ох хв. не резигнує і старається дігнати свою чвірку. Та пех не покидає його. Він вдруге дефектує. Степаник, Бабій, Лата та Івасів ведуть на зміну та не дають собі видерти надробленого часу. Щойно на 20 км. перед метою видно, що Івасів та Лата не видержують гострого темпа.

Степаник і Бабій, що їдуть у знаменитій формі, підтягають Лату та Івасіва і впадають у чвірку на мету в часі 3.10,26 год., який є рівночасно рекордом. Другі з черги приходять Чорні I. в часі 3,15,40, 3) Стшелец Рожен у часі 3,29,56.

Наколесники України повторили свій успіх з минулого року, бо не тільки не дали собі видерти здобутого першенства, , але навіть поправили час і доказали своєю їздою та тактикою, що без сумніву є найкращою дружиною у Львові.

Крім цього відбулися дружинові змагання для неліценціонованих на 75 км. Юніори України їхали дуже добре і програли секундовою ріжницею до юніорів Чорних. Висліди: 1) Чорні 2.27,00, **2) Україна 2.27,15** (Левкович, Єзерський, Колтуцький II, Панчак, Ясінський), 3) Стшелец Рожен 2.34,40, 4) Польонія — Львів 2.35,20

ПЕРЕМИШЛЬ. **ЧУВАЙ — УКРАЇНА 4:1 (2:1).**

Останні змагання України за мистецтво Окружної Ліги на 1937/38 р. закінчилися несподіванкою і то високою поразкою нашої дружини. На цих змаганнях Україна вдесяте вже дала доказ своєї химерної і хаменсової форми. Хто бачив нашу одинадцятку на змаганнях у Отрию три дні тому, буа би напевно не пізнав її у Перемишлі; крім одиноких дрезів не бачили ми мабуть нічого схожого з переможцями над Погонею. Вже від перших секунд гри запанував серед грачів України бойдужний сонно-вакаційний настрій. Всі змагуни (за вийнком може Богурата і частинно Скоцень) грали без серця, без амбіції, енергії і волі в перемогу. Не бачили ми старту до мяча, ні боротьби за нього. Україна зовсім злегковажила собі слабого противника, зате Чувай все поставив на одну карту, бо перемога над Україною, при евентуальній утраті Корони 2 або 1 точки в Лехією запевнювала Чувакві деякий побут в Окружній Лізі. Відмолодженна дружина Чувая заграла незвичайно жертвенно, амбітно і у виспіді (коли брати під увагу ці всі примети) заслужено виграла. Чувай є безсумнівну побіч II. Сокола найслабшою дружиною Ліги на клясу нижчою від передових дружин. Ці змагання заграли поодинокі змагуни України наче повинну, в якійсь репрезентації чи у тімах.

Окреме місце в рецензії з цього метчу належиться п. Мельнікові, який до судовництва поважніших змагань рішуче не належиться. Його безнадійні рішення причинилися у великій частині до такого виспіду. Гра весь час ведена обома крилами незвичайно фер і спокійно, так, що за 90 хвилин не було ні одного фавля, або супречки. У першій половині переважно знаменито Чувай і здобуває з ваших нашої дефенсиви двоє воріт. Одинокі ворота для України стрілив Скоцень. По перерві 25 хвилин гінгучої переваги не приносить нашій дружині перемоги, бо всіх наших стрільців переслідує незвичайний пех. Якщо напад України використав би як звичайно хоча частину позицій, то виспід між би бути навіть 6:2 для України. Чувай мав до кінця змагань чотири вилади з чого добував двоє воріт (в тім одні з карного за фавли на Якимовові!).

З дружини України важко котонебудь виріжнити. Всі грали слабо, головно дефенсивні лінії. Напад без Кравевського був багато кращий. Чи не краще оставити цього змагуна у помочі, а випробувати молодших змагунів.

Україна грала в такім складі: Восий, Мікльош II., Воробець; Гошовський, Цимбала, Якимів, Тихоліз, Скоцень, Мікльош, Богурат, Кравевський.

І змагуни і розгорожані глядачі, яких вібралося біля 1.000, були задоволені, що ці нецікаві нудні змагання закінчилися.

ОКРУЖНА ЛІГА.

ЛЬВІВ: **Гасмонея—Юнак 2:1 (0:1).** Ворота для Гасмонеї здобув Ротштайн, для Юнака Шевчик. Суддював проф. Романець.

ЛЬВІВ: **Погонь І. Б.—Польонія 4:2 (1:1).** Усі ворота для Погоні здобув Єдинак, для Польонії Клайн і Ендрух.

РЯШІВ: **Погонь (Стрий)—Ресовія 2:2 (2:0).** Ворота для Погоні здобули: Гофман і Валіньский, для Ресовії Врубель і Бохня. Суддював п. Курцвайль.

ЯРОСЛАВ: **ВКС.—II. Сокіл 1:0 (1:0).** Ворота для ВКС-у здобув Тайхман. Суддював п. Нуссенбаум.

САМБІР: **Корона—Лехія 3:1 (2:0).** Ворота для Корони здобув Міколько 2 і Барбара, для Лехії Козак. Суддював шк. Хомишинець.

Хроніка Совітської України.

„ПЕРШИЙ УКРАЇНЕЦЬ".

Навіть мала дитина на совітській Україні знає, що перший українець це „Нікіта Сергіевіч Хрущов", цей „незломний" большевик. Бо, ясно, не доросла ще Україна до такої чести, щоб давати першим українцем самого „вождя". „Вождь" — це перший кандидат на депутата верховної ради УССР, а Хрущов „перший українець".

Юліян Опільський

ІДУТЬ ПАДУТЬ

історична повість із часів ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Том перший.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „Л І Л А"

170 стор. ЦІНА зол. 2·—

Дістанете у Видавництві „ДІЛО", Львів, Ринок 10, і у всіх книгарнях краю.

Київ за часів великого князя. — Морська виправа Володимира Вел. і його відвідини у партородських імператорів з метою одружитися з їх сестрою. Могутні постаті варягів. Картини битв і давн. побуту.

І на честь цього „першого українця" навіть дали з Москви великий радіо-концерт. І зовсім не треба думати, що як концерт з Москви, то його українського в ньому не буде. Цілком навпаки. Адже артист Гамалей (не Гамалія, а Гамалей), відспівав „песню про казака Голоту" (не Голота, а Голота), відспівав, як „Голота, казак украинский" виробляв ріжні штуки, борючись разом з представниками великого братерського російського народу. (Бігме, вже навіть ним остогидло цитувати про цю велич російського народу, про це братерство з ним. А там же що дня!... Мабуть таки трудно вбити ці аксіоми в голови тих нерозумних та упертих українців?!). Відспівав цю пісню, зрозуміло, чистісінькою російською мовою, якою її й написано.

Не маємо тільки відомостей, як (на кілько семе.ступнів) раділа „квітнуча", дізнавшись про таке вшанування свого „першого"..

ВЗАЄМНА ВВІЧЛИВІСТЬ

Але як Москва ввічливо вміщає в програму свого концерту пісню „про Голоту", треба-ж чимсь їй віддячити, любій сестрі (і зажерлива ця сестриця, між нами кажучи!). Отже, наприклад, для чого там, на совітській Україні, якийсь „Українфільм", тільки „ворогів народу" плодити, чи що? Є ж російські чи пак совітські кінотрести, які і без того постачають фільмами совітську Україну. Чому не „ліквіднути" цей самий „Українфільм", чому не зробити задоволення старшій сестриці?!

Щоб доказати любов до цієї сестри „українські" композитори написали, наприклад, музику, присвячену Пушкіну і Лермонтову. Український композитор Гуров (щоб усі знали, що це український композитор, передбачливо повідомляють, що він мешкає в Одесі), написав музику до вірша Пушкіна „Туча". Композитор Грудін (цей мешкає в Києві!), написав музику до тексту Пушкіна „Цветы последние милей". Композитор Гозеннуд (мешкає у Харкові), написав музику до тексту Лермонтова „Белеет парус одинокій". Композитор Косенко (про цього не треба зазначати, де він мешкає), написав музику аж до двох віршів Пушкіна.

Ну, а щоб все ж українське населення і в дитячому віці розуміло добре „красоту російской литературы" вивчатимуть російської мови цього літа аж 20 тисяч педагогів на спеціяльних курсах, а 25 тисяч вивчатимуть цієї мови по заочних педагогічних школах.

Чи не посміхнеться ласкаво з цього приводу сестриця?!

„НОВЕ ПІКЛУВАННЯ ЦК ВСЕСОЮЗНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ І СТАЛІНА".

На цей раз піклування Совітською Україною виявилось у розподілі Донецької области на дві: Сталінську і Ворошиловоградську. Це дуже втішило українців, ну і приємно. Ніде в СССР нема Сталінської области, а на Україні буде. І Ворошиловоградська область теж не але виходить. Як там не кажіть, а в Кремлі приємно, ну а крім того хтож був ініціятором цього? Ясно, що „товариш Хрущов", якась там подзка та вискочить. А то справді Донецька — тільки нагадує той Донбас; що не тільки про 100 прц. плянy, а й про 90 забув.

ДЕЩО ПРО УКРАЇНСЬКЕ (БЕЗ ЖАДНИХ ЛАПОК) МИСТЕЦТВО.

У Києві гостить тепер харківський театр імени Шевченка. З приводу вистави пєси Кропивницького („одного з найталановитших основоположників українського професіонального театру") „Дай серцеві волю, заведе в неволю" київські рецензенти зазначують, що вся вистава — постанова М. Крушельницького, мистецьке оформлення Бурачека, музика Крижанівського — це відрадний наслідок вдумливого високоякісного засвоєння класичної спадщини української драматургії

ПІДГОТОВА ДО СВЯТКУВАННЯ 125-ИХ РОКОВИН НАРОДИН ШЕВЧЕНКА.

Рада народніх комісарів УССР утворила окремий комітет під головуванням письменника Корнійчука для намічення плану, як увічнити память поета й широко спопулярнаувати його творчість серед українського народу і народів Совітського Союзу... І мимоволі виринає питання, а яке буде з памятником Шевченка у Києві, адже була постанова ради народніх комісарів УССР про відкриття памятника в березні 1936 р.?!..

НОВІ КНИЖКИ.

Державне літературне видавництво УСС видало в останньому часі: „Остапа Горбаня", нову поему харківського письменника Ігоря Муратова (як видно з уривків, що їх видруковано в періодичній пресі, поема не зла, „У всеозброєнні" — збірку нових поезій Марка Зісмана; „Родину" — збірку нових поезій Павла Беспощадного, присвячену життю робітників Донбасу.

НЕНАДРУКОВАНЕ З ТВОРІВ ГОГОЛЯ.

Ленінградський інсгитут літератури Академії Наук СССР ладить до друку третій том академічного збірника творів Гоголя. У ньому вперше опублікують уривки незакінченого роману „Гетьман" та уривки незакінчених оповідань „Страшная рука", „Дождь был продолжителен" і „Страшный кабан". Л.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в першій роковини смерти бл. п.

Стефана Федева

ем. директора гімн.

відправиться дня 22. червня ц. р. в год. 7. рано в Волоській церкві. Р і д н я.

ВИМИНАЙ ІНШИХ З ЛІВОГО БОКУ!

ЮРІЙ СТУДИНСЬКИЙ.

Шарль Морас.

(З приводу його вибору в члени Французької Академії).

„Американці та англійці, яким показують буцімто паризькі дивогляди — пише великий французький письменник і співредактор роялістичного щоденника „Аксіон Франсез", Леон Доде — не догадуються, що найдивнішим і найцікавішим із тих дивоглядів, це Морас уноші в друкарні. З його каламаря і з під його пера вийшло політичне відродження Франції".

Парижани мають нераз нагоду бачити 70-літнього Мораса, як бунтаря на бурхливих націоналістичних вічах, як він в окруженні молоді кидає громи на республику, демократію та уряд.

Зате елеґантна паризька публика часто слухає іншого, вже спокійного Мораса в розкішних салях, як він говорить на літературні, чи фільософічні теми.

І тоді можна замітити,як від часу до часу зір Мораса паде зі сцени на якогось маленького і кругленького добродія, що сидить у першому ряді і дає рукою якісь таємні знаки прелеґентові. Цим кругленьким паном є, очевидна річ, Леон Доде. А ціла тайна того якогось бездротного телеґрафу на салі пояснюється тим, що Морас трохи недочуває, а Доде дає йому вказівку, чи його голос добре розходиться по салі.

Цей благородний, спокійний і дотепний прелеґент, буває, перетворюється в недоброго, нервового та їдкого полеміста, головно у хвилині, як він бере в руки перо в редакції „Аксіон Франсез".

Хто не є полемістом, той не є журналістом, твердить Морас, бо в ґазетяра мусить бути думка, за яку він воює і нерви, які грають і дають живучість писаним рядкам. До його важніших творів належать ось ті праці: Романтизм і революція, що охоплює сюжети: майбутність інтелігенції, А: Комт, Жіночий Романтизм, Панна Монк або покоління подій, далі Три політичні ідеї: Шатобріян, Мішле, Сен Бев. У творі „Кіль і Танже", що появився перед війною, він передбачив розмір воєнної катастрофи: „Пятьсот тисяч французів простягнених, холодних і покровавлених на землі, що не була добре підготована до оборони". На жаль, Морас помилився на 900 тисяч! Як поет Шарль Морас лине думкою у старовинну Грецію, він теж захоплюється творами провансальського поета Містраля, якого він особисто знав.

У своїм головнім політичнім творі „Анкета про монархію", Морас виложив свою політичну фільософію. Він боронить принципу тривкости, що проявляється в політиці у спадщинній монархії (інституція добра, навіть як тимчасовий монарх не відповідає вимогам). Цей принцип тривкости зображує Морас, подібно як і Комт та Фюстель Куланж, тією величавою фразою, мовляв, мерці правлять світом. В економіці принцип тривкости вимагає приватної власности і передачі майна з батьків на дітей. Економічний лад спертий колись на корпоратизмі має тепер віджити. Звідси цей вплив Мораса на модерні фашистівські рухи. Мусоліні і Салязар, диктатор Португалії є духовими учениками Сореля і Мораса. Угода і співпраця Франції з латинським світом є політичною догмою Мораса. Зате він є найбільшим ворогом Німеччини. У хвилині, як німецький канцлер приїздив до Риму, його „Аксіон Франсез" перестерігала Мусолінія словами: „небезпечно германським варварам показувати Рим".

Морас шанує німецьку духову культуру, але він пригадує своїм землякам, що як вони наприклад захоплюються німецькою музикою, то їм не можна забувати, що край, який видав цю музику, є вогогом Франції ч. І.

У творах Мораса пробивається завжди те гордe почуття, що Франція, дочка Атен і Риму, має мати перше місце у світі.

„Людовий фронт" причинився був арештуванням Мораса до великої популяризації його творів. Замкнений у „Санте" в Парижі Шарль Морас писав цілими днями (йому до вязниці перевезли всю його бібліотеку, його відвідувало там коло 40 осіб денно, а цвіти, які надсилали з усіх сторін Франції для Мораса, попросту засипували його вязничні кімнати, — очевидна річ, що Морас у вязниці був найбільшою журбою уряду, щоб йому нічого злого не сталося). Підчас того французькі книгарні робили світлі інтереси випродуючи твори Мораса, а тоді теж появлялися щораз нові і нові наклади важніших його писань. Кілька тижнів тому Морас відвідав націоналістичну Еспанію, де його принимав з великими почестями ген. Франко при окликах многотисячної еспанської юрби „нехай живе Франція!"

Зараз по тій поїздці став він членом Французької Академії. Консервативна рішеліевська установа принимаючи його в ряди „безсмертних", бажала заманіфестувати свої ворожі почування до лівих партій. Pays réel, справжній край, справжня Франція, — цей поділ — це провідна теза Мораса — дала всупереч pays légal — проти волі урядової Франції — найвище достоїнство одному із найбільших сучасних мислителів Франції і світу. Бо Морас критикуючи французький сучасний устрій — т. зв. законну, чи пак легальну Францію, ніколи не допускає, щоб хтонебудь плямив честь його французької батьківщини — цієї справжньої — реальної вічної Франції. І тому так багато інтелектуалістів, навіть із табору тієї „законної", республиканської Франції, утішилося на вістку, що Морас увійшов у мури рішеліевської Академії. Бо ліві і праві французькі інтелектуалісти себе взаємно шанують.

—o—

Подяка львівської дітвори митр. Шептицькому.

В неділю 19. ц. м. передполуднем відбулося в городі святоюрської палати зворушливе свято, а саме після тихої Служби Божої зібралася молодь народніх шкіл Р. Ш. та всіх львівських захоронок (усіх дітей було к. 600), щоб złożити подяку свому Опікунові і Батькові за його щире серце, Митрополитові Шептицькому. Як відомо, заходами Т-ва „Українська Захоронка", чи пак її голови п-і С. Ракової існують у Львові харчівні, в яких молодь дістає обіди. Акція доживлювання дітей дуже важна й важка, бо вимагає багато фондів. І саме в тому найбільше помагає молоді її найкращий опікун Митрополит Андрей.

Щоб висловити йому якнайщирішу вдяку зібралася молодь у городі з китицями квітів і радісною піснею на устах. До молоді привезли Митрополита, який вів щиру й безтурботну гутірку з нашими найменшими.

Маленька Надія Пасіка зі захоронки на Левандівці та учениx школи ім. Б. Грінченка подякували „святочними промовами" Митрополитові за його добре серце й допомогу у доживлюванні української дітвори. Опісля діти зложили у стіп свого Опікуна квіти. Добре вишколений хор школи ім. Б. Грінченка відспівав низку пісень.

—o—

ГПУ викрило тайну протисовітську радіостацію.

ВЕЛИ Її ВИСОКІ ДОСТОЙНИКИ ГПУ.

З Мінська наспіла до Риги вістка, що в одній опущеній лісничівці коло Мінська ГПУ викрило тайну радіостацію, що надавала промови проти Сталіна в імени „Союзу Визволення Росії".

Лісничівку здобуто після довгої облоги, в якій **згинуло кільканацятьох чекістів. У лісничівці лежало двох небіжчиків та двох важко ранених; усі вони — вищі старшини ГПУ;** один з убитих — це комісар Рубінштайн з Мінська.

Крім короткохвилевої 3-кільоватової радіостації з акумуляторами, патефонами й патефоновими кружками найшли чекісти у лісничівці чимало зброї та муніції.

На Білорусі почались великі арештування, зокрема між вищими чекістами. До Мінська приїхала окрема слідча комісія та два китайські куріні чекістів.

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська ч. 1

Розкинули могилу в Реклинці.

В селі Реклинці повіт Жовква традиційний похід з процесією на місцевий цвинтар на могили померших відбувається що-річно в черговому дні по Зелених Святах. В цьому році припав цей день на 14. червня.

В ночі з 13. на 14. червня ц. р. невисліджені досі злочинці розкинули на 1 м. високу могилу, висипану в 1922 р. у память полеглих за волю України борців, під якою спочиває вістун Микола Хомин з камінецького повіту, землю з цієї могили забрали в невідоме місце, а високий, тяжкий дубовий хрест, що від 16 літ на цій могилі стояв, викинули поза паркан.

Про цю зневагу посвяченого місця довідався місцевий парох і вірні щойно тоді, коли з процесією ввійшли на цвинтар. Вразила вона всіх болюче. Люди з жалю плакали, коли о. парох в часі промови над розкиненою могилою осуджував цей ганебний поступок. Відруховo люди пішли по хрест і принесли його назад на де місце, де він раніше стояв. Підчас свята стояло коло цвинтаря двох поліціянтів, які по відправі ввійшли на цвинтар і один з них зняв з хреста табличку з написом. Подібна профанація цієї самої могили трапилася вже перед трьома роками, виновників тоді не викрили.

Кілька днів перед торжеством поправлено згадану могилу. З тієї причини поліціянт вів у селі доходження в тому напрямі, хто могилу поправляв, начеб це була провина.

В селі велике обурення, бо нарід тут освідомлений і тому наведені вище факти викликують саме протилежні наслідки від тих, що їх бажалиб собі ті, які спрофанували гріб. Розкинення могили зміцнило лише духа місцевих селян і причиниться до ще більшого їх освідомлення.

Слід згадати, що в ночі з 13. на 14. червня ц. р. відбувалася забава місцевих стшельців в домі заступника солтиса Станіслава Ржечковського коло самого цвинтаря.

—o—

Українські посли за пятиприкметниковим виборчим правом

до волосних і повітових рад.

В пятницю 17. ц. м. відбулося під проводом пос. д-ра Духа засідання соймової адміністраційно-самоуправної комісії, що тревало від 10. год. рано з малою обідовою перервою до год. 12 вночі. На денному порядку нарад був урядовий проект закону про вибір громадських, волосних і повітових радних, що його референував пос. д-р Кшечунович. Референт подав тільки загальну характеристику проекту і деякі свої завваги до нього, не згадуючи зовсім про потребу усунення з дотеперішнього виборчого права при виборах до волосних і повітових рад посередньої системи голосування. Головна ріжниця між обовязуючими досі виборчими постановами і проектованою виборчою ординацією є радше формального характеру, бо замість цілої низки дотеперішніх виборчих регулямінів, що їх видає у формі розпорядків міністр внутрішніх справ, має обовязувати одноцільний закон, що по своїй суті є компіляцією дотеперішніх виборчих регулямінів. Таких регулямінів було пять: два при виборах громадських радних, два при виборах до волосних рад і один при виборах до повітових рад.

Отже урядовий проект виборчої ординації не вводить ніяких основних змін, лише упрощує та облекшує виборчу техніку і скріплює під деяким оглядом контролю громадянського чинника, передбачуючи вибір членів виборчих комісій та їх заступників відповідними самоуправними установами, яких досі іменував староста — причому предсідників виборчих комісій іменує і на далі староста. Законопроект продовжує теж деякі речинці у виборчому календарі, щоб дати спромогу виборцям берегти своїх прав та усунути всякі несподіванки головно зі зголошуванням кандидатів і при обчисленні голосів. З цього боку новопроектовані постанови корисніші від дотеперішніх.

Як перший в генеральній дискусії промовляв пос. **д-р Степан Баран**, який підкреслив політичну сторінку законів про територіяльну самоуправу і політичні тенденції предложеного проекту та піддав річевій критиці цілу дотеперішню виборчу систему до поодиноких установ територіяльної самоуправи. Ці закони не здали життєвого іспиту і проти них, зокрема проти виборчих ординацій, заявилося не лише українське громадянство, але в цілости і польське село, що домагається голосно основної їх ревізії Видвигають це в першу чергу польські людовці, що на своїх конгресах і в часі відомого кривавого минулорічного хлопського страйку видвигнули як одно зі своїх найголовніших домагань переведення демократичної реформи закону про територіяльну самоуправу і виборчої ординації з обмеженням дотеперішньої супрематії державної адміністрації у справах територіяльної самоуправи. В дальшій своїй промові домагався введення загального, рівного, безпосереднього, тайного і пропорціонального права голосування не тільки до громадських рад, але і до волосних та повітових рад, бо такі ради будуть висловом дійсної волі мільонових мас виборців. Щоб увести до установ територіяльної самоуправи молодий конструктивний у своїй великій більшости елемент села, слід знизити мінімальний вік при активному і пасивному виборчому праві та дати законну охорону перед всякими виборчими зловживаннями.

Всі польські промовці в генеральній дискусії числом 8 заявилися проти пятиприкметникового виборчого права при виборах до волосних і повітових рад, а цю засадничу тезу посла д-ра Барана піддержали тільки посли д-р Зомерштайн і д-р Троян. Проти згаданої тези посла д-ра Барана заявився теж іменем уряду віцемін. Корсак.

Після цього переведено спеціяльну дискусію над поодинокими статтями щодо виборів громадських радних, де цілу низку поправок зголосив теж і пос. **д-р Троян**, якого кілька дрібніших поправок технічного характеру комісія приняла, а відкинені зголосив пос. д-р Троян як внесок меншости на пленум сойму. З важніших поправок комісія приняла, що громадським радним може бути кожний громадянин, який має право вибирання, скінчив 27 років, а не 30, як було в проекті. Активне виборче право має кожний з покінченням 24 років життя. Другою важною поправкою, що її приняла комісія, є те, що виборчі протести вирішує староста не сам, але на основі рішення повітового виділу з рішальним голосом. Комісія приняла цілу виборчу ординацію до громадських рад (49 статтей).

В суботу 18. ц. м. мали відбутися дальші наради комісії над виборчою ординацією до волосних і повітових рад, але засідання відложено з приводу смерти марш. сойму Царa. Чергове засідання відбудеться 24. ц. м., а можливо, що аж 27. ц. м. Тоді прийдуть теж під голосування комісії конкретні внески посла д-ра Барана у справі пятиприкметникового виборчого права до волосних і повітових рад.

Оголошення.

„Суспільний Промисл" кооп. фабрика цикорії і підприємств пави у Львові, вул. Жовківська 188. тел. 242-97. повідомляє, що рішенням Загальних Зборів цієї кооперативи з дня 9. квітня 1938 р. признано членам дивіденду за 1937 р. у висоті 7%, що робить зол. 3.50 від кожного повного уділу. Дивіденду цю можна підняти в касі фабрики в урядових годинах (8—15-ої), а невиплаті залишаться до диспозиції членів на окремому р-ку і на бажання можуть бути перенесені на р-к дальших уділів. 388

50,000.000 КИТАЙЦІВ МУСИТЬ ВТІКАТИ ПЕРЕД ПОВЕНЕЮ.

Якщо не вдасться спинити повені в Китаю, прийдеться евакувати коло 50,000.000 китайців; виглядн на опанування стихії малі, бо з огляду на дощі вода дальше прибуває. Міжнародній комітет помочі голодуючим китайцям вичерпав майже всі засоби; крім того війна паралїжує його діяльність.

—o—

ГОСТРИЙ ВИСТУП ПРОВІДНИКА ФРАНЦУСЬКИХ КОМУНІСТІВ ПРОТИ СОЦІЯЛІСТІВ.

Комуністичний провідник Торес заявив на комуністичній маніфестації в Пікіні, що політика Далядіє не має нічого спільного з людовим фронтом. Він накинувся на провід соціялістичної партії, який своєю підтримкою уможливлює урядові Далядіє вести ту політику і ствердив, що комуністи рахують на соціялістичні маси, які здійснять програму людового фронту хочби і проти волі своїх провідників.

—o—

По широкому світі.

У Німеччині засудили на смерть 4 комуністів, що заложили комуністичну організацію у південній Німеччині.

Естонський посол у Москві зложив протест проти перелету большевицького літака над Нарвою.

Бразилійський президент підписав декрет, що дає право виселювати чужинців, що виступають проти держави, публичного ладу або моралі.

Німецький уряд усуне в Австрії всіх урядовців, що належали до католицьких студентських організацій.

Австрійські націонал-соціялісти святкували 5-ті роковини заборони націонал-соціялістичної організації за уряду Дольфуса.

У британському парляменті відбудеться в найближчому тижні дебата у справі бомбардування британських кораблів у Еспанії.

СССР почав будову 10-ох підводних човнів для своєї балтійської фльоти.

НОВИНКИ.

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої Клясової Льотерії тільки в **українській колектурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю чолагоджуємо відворотно. 11777 —8

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1183 —100

— **Лиси,** пелєринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Лікарську ординацію** шкірних і венеричних недуг по бл. п. д-рові Евгенові Дурделлі перебрав д-р Михайло Дубовий та веде її від 20. червня ц. р. у Львові при вул. Косцюшка 4.

— **По цілорічній праці** належиться заслужений відпочинок. Найкраще відпочити можна лише в Гребенові в пансіоні Зелемін. 1785

— **Чи знаєте,** що фотографічний апарат з Е-комп збільшує радість життя?! 1639

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі Рідної Школи приймає зацікавлених кожного четверга і пятниці від 5 до 7 год. попол. і в суботи від 1 до 3 год.. Порадня урядуватиме перед шкільними феріями лише до 12. липня, по феріях від 15. серпня.

— **Конфіската „Діла".** Недільне число „Діла" (ч. 132) підпало конфіскаті за статейку п. н. „З життя української політичної еміграції".

— **Змагання за гегемонію в Европі.** В четвер 23. ц. м. наш париський кореспондент д-р Юрій Студинський виголосить на цю тему відчит у домівці „Молодої Громади" в год. 7.30 вечором. Вступ для членів, ТОПІЖ-у, „Молодої Громади" та учасників клюбу.

— **Вписи на курси суспільної праці** приймає секретаріят щоденно від год. 5—8 вечором при вул. Підвалля ч. 17 (дівоча школа ім. Сташіца).

— **Всім нашим кореспондентам та принагідним дописувачам і авторам звертаємо увагу, що в теперішній літній час адресовані на назвиська окремих членів Редакції дописи можуть стратити свою актуальність, акщо чекатимуть повороту адресата з відпустки. Тому просимо адресувати редакційний матеріял загальниково до редакції.**

— **Іспит зрілости** в державній гімназії в Сокалі відбувся в другій половині травня. До іспиту допущено 60 учеників, з того 27 оо. Бернардинів. З українців свідоцтво зрілости дістали: Маврипула Роман, Ничай Марія, Онуфрейчук І., Пашкевич Степанія і Пшепюрський Мирослав.

— **За приналежність до О. У. Н.** перед окружним судом у Самборі, станув гімн. абс. Микола Пертак, його брат столяр Степан Пертак та гімн. абс. і голова хирівського „Сокола" Мих. Ольшанський, всі з Хирова. Підсудним закидають приналежність до О.У.Н. М. Ольшанському закидав ще акт обвинувачення, що він був районовим провідником О. У. Н., і боєвим референтом та як голова „Сокола" 14-го грудня 1936 р. влаштував академію в честь бл. п. Біласа й Данилишина, а під притокою сокільських вправ, переводив військовий вишкіл. Підсудні заперечили свою вину. Розправу покищо перервано. Боронить підсудних адв. д-р Рогуцький і д-р Галущинський.

— **Процес за події в Сокалі з липня м. р.** відбудеться від 22. до 25. ц. м. перед окружним судом у Львові.

— **Ідзіковський зголосився до вязниці.** Б. посол Ідзіковський, засуджений на 5 літ вязниці, зголосився до прокуратора, що відіслав його до вязниці. У пятницю Ідзіковський вийшов зі свого мешкання у невідомому напрямі, тому розіслано за ним гончі листи. На волю випустили його за кавцією.

— **Віче власників камениць.** Минулої неділі вполудне відбулося віче львівських власників камениць в кіні „Атлянтік". Усі промовці нарікали на ригористичні постанови негайного ремонту камениць, що довели до нагальної підвишки винагород робітників і будівельних підприємців. Дійшло до того, що за саме випозичення драбини, треба заплатити 5 зол. Присутні приняли резолюції того змісту, щоб міністер внутрішніх справ дозволив перевести ремонт камениць до двох років і щоб уряд призначив відповідні кредити на основний ремонт.

— **Не дають змоги відбути показової лекції релігії.** В Колодіївці, п. Скалат, дня 28. м. м. відбувся деканальний соборчик. У програмі соборчика була між іншим практична лекція з науки гр.-кат. релігії в народній школі в клясі V-ій, на якій мали бути присутні всі священники з деканату. Місцевий парох повідомив про це управителя школи. Вночі перед соборчиком управитель школи доручив парохові Колодіївки письмо такого змісту: „Do Urzędu Parafjalnego w Kołodziejówce. Kierownictwo szkoły powszechnej w Kołodziejówce donosi, że Inspektor szkolny Stanisław Błoński telegramem z dnia 27. V. 1938, godzina 20.30 cofa swoje zezwolenie na odbycie pokazowej lekcji z nauki religji obrz. gr. kat. w szkole powszechnej w Kołodziejówce. W Kołodziejówce, dnia 27. V. 1938. Eugenjusz Baro, kierownik. Деж українські священники мають відбути показову лекцію? Чи в католицькій державі провід школи має противитись показовій лекції з науки релігії, чи навпаки повинен помагати та радіти з того, що такі лекції відбуваються?

— **Градова буря** перейшла над північною Золочівщиною і знищила зовсім у Русилові 55 моргів збіжжа і 45 моргів буряків, крім того поважно ушкодила 100 моргів городовини. У Вільшанці Малій знищив град 100 моргів збіжжа зовсім, 80 моргів збіжжа на 80%, 100 моргів городовини на 20%. Крім того град поробив поважні шкоди у сусідніх селах, як Красне, Зашківці, Ожидів, Королівка, Чишки й ін. та побив чимало шиб. Шкоду обраховують на 263.000 зол.

— **Присуд на провідника людовців.** Минулої неділі вполудне в окружному суді в Перемишлі скінчився процес проти адв. м-ра Єдлінського з Ярослава, що тревав майже два тижні, засудом на півтора року вязниці. Суд станув на становищі, що підс. Єдлінський заснував тайний збройний союз кермуючи боївками людовців, що підчас минулорічного страйку людовців не допускали в Ярославщині і Переворщині селян до міста з продуктами. Хоч засудженому зачислив суд слідчий арешт — Єдлінський буде сидіти ще далі у вязниці, бо суд прихилився до внеску прокуратора, щоб не випускати засудженого на волю.

— **Львівська хроніка.** На Левандівці дійшло до сварки між візниками цегли Цепелевським, Ганутою і Лемпертом. Сварка закінчилася важким побиттям Лемперта, якого відвезли до шпиталю, де він помер. Поліція арештувала обох згаданих візників. — До розкопаного каналу при вул. Мартина впав 40-літній Ст. Палій зі Сигнівки і важко потовкся. Його відвезли до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** З ріки Стривігор витягнули тіло 60-літнього селянина Андрія Гудзана з Бабина пов. Самбір. Слідство виявило, що Гудзана вбив його 30-літній син Михайло на тлі сварки за маєток. — З повітової команди поліції в Надвірній вийшов ще 7. ц. м. поліцай Хвойка і дотепер ще не вернувся. Всякі пошуканки не довели до нічого. Хвойка залишив у Надвірній жінку і дитину. — У Столпині пов. Рівно згинув страшною смертю 26-літній Микола Гарасюк між трибами зубатого кола вітряка Зиновія Ільчука. Машина розторощила нещасливому голову.

— **Намагане вбивство і самогубство листаря.** В Радомі листар Маїнський стрілив до свого шефа Рожниківського, якого легко зранив. Опісля пішов до другої кімнати і застрілився. Причиною намаганого вбивства і самогубства були непорозуміння на службовому тлі. Влада веде слідство.

— **Страшна залізнича катастрофа в Америці.** У стейті Монтана у Злучених Державах локомотива і сім вагонів поспішного поїзду впало до ріки у хвилині, коли поїзд знайшовся на мості, що його ушкодила буря зі зливою. В катастрофі згинуло 94 особи. Здогадуються, що 40 вбитих є ще в затоплених вагонах. З водою пішло 7 трупів.

— **Затроїлося 40 осіб.** В місцевости Рецеа в Румунії затроїлося 40 осіб мясом вола, що згинув на скаженину. У страшних муках померло 5 осіб.

— **Хмари саранчі** навістили полудневу Румунію. Найбільше потерпів повіт Ковурлюй, де саранча обсіла поля і сіножати. В рятунковій акції беруть участь селяни, які обливають загрожені терени бензиною з порохом і підпалюють.

— **Страйк робітників у галерії образів.** Безробітні м. Ванкувер у Канаді відмовилися приймати запомоги домагаючись праці. Коли їм відмовили — 700 робітників заняло будинок галерії образів заявляючи, що не покинуть її, аж доки не дістануть праці.

— **Афера американського консуля.** Уряд найменшої республики в Середущій Америці Коста Ріка зажадав від німецької влади, щоб арештувала її б. консуля Артура Кнофельмахера. Згаданий консуль плянував на велику мірку фальшування документів у справі громадянства і пашпортів республики Коста Ріка для жидів еміґрантів.

— **Пропав у звалищах вулькану.** Зі столиці Перу Ліми надійшли вістки, що від кількох днів нема ніякої вістки про німецького альпініста проф. Фріца Маєра, який з Вернером Сельде і провідником загинув на верху вулькану Чачані. Рятункова експедиція вернулася з порожніми руками і не знайшла найменшого сліду. Літак „Люфтганзи" літав кілька годин понад вулканом, але також не доглянув нікого.

— **Кукурудза — виявом тісної співпраці** Альбанію навістили повені і неврожай. Уряд рішив спровадити більшу кількість кукурудзи. Покищо Мусоліні подарував альбанському урядові 10.000 сотнарів кукурудзи для бідних альбанців. Альбанська преса помістила статті зі широю подякою Мусолінієві та італійському народові.

— **Ріжні вістки.** Княжна Віндсору скінчила 42 роки. З цієї нагоди дістала багато листів і гратуляційних телеграм головно з Америки. — У графстві Ленкашер в Англії осів на мілині човен з 18 пасажирами 5 дітей затонуло. — У громаді Фльорешті в Румунії померла жінка в 120 р. життя. — Недалеко м. Дорна Ватра на Буковині згоріли великі простори ліса. В рятунковій акції брало участь військо і довколичне населення. Шкоди сягають кількох міліонів леїв. — Перед військовим судом у Букарешті стане проф. Йонеску, директор щоденника „Кувантул" за співпрацю зі „Залізною Гвардією".

—o—

Нові книжки і журнали.

КНИЖКИ:

КОЛОССЯ БОЖОЇ МАТЕРІ. Марійські легенди зібрав Антін Лотоцький. Накладом Вид. „Наш Приятель". „Моя книжечка" ч. 4. Львів 1938. Стор. 31, 16°.

30-ЛІТТЯ ГІМНАЗІЇ РІДНОЇ ШКОЛИ В ЯВОРОВІ. історія, спомини, статі. Накладом Ювилейного Комітету. Яворів 1938. Стор. 96, форм. 8°. В тексті 23 знимки.

При затроєнню мясом, вудженинною, рибою або грибами, згірда ужита природна гірка вода **Францішка Йосифа** діває скоро і неохибно, а також в зовсім незвичайним успішним звичним способом. Спитайте В. лікаря.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 21. 6. год. 8. „Роз-Марі".
Середа 22. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".
Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Театр Різнородностей:

Вівторок 21. 6. год. 8.30 Російський гуртик „Волга".
Середа 22. 6. год. 8 „Іван".
Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

БУСЬК:
21. 6. Чорноморці.
22. 6. Нітуш.
23. 6. Синя квітка.,
ЗОЛОЧІВ:
24. 6. Подвійна бухгалтерія [illegible] Стефи Стадниківної.
25. 6. Нітуш.
26. 6. Синя квітка.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

НАДВІРНА:
21. 6. Пригода в Черчі.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОСІВ:
22. 6. Мазепа.
3. 7. Гетьман Полуботок.
РОЖНІВ:
23. 6. Маруся Богуславка.
24. 6. Пісня Бескиду.
25. 6. Чесна Сузанна.
26. 6. Гетьман Полуботок.
27. 6. Мазепа.
КОБАКИ:
26. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду.
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.
КУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанна.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Бесталанна.
ЖАБЄ:
4. 7. Пісня Бескиду.
5. 7. Чесна Сузанна.

Театр приймо до хору теноріа і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „Цирк — арена життя".
АТЛЯНТИК: „Таємний агент" із Сільвією Сідней.
БАЛТИК: „Від вівтіряа до четверга" „Р. 107 взиває помочі".
ВАНДА: „Коли жінка зрадила", „Опір на продаж".
ГРАЖИНА: „Кохаючий лобуз" з Аннов Ондрь, „Армія Еви".
ЕВРОПА: „Нерес" на осв. Родзевичівни.
КАСІНО: „Грішний Він" з Волесом Бірі.
КОПЕРНИК: „Світ говорить про вас", кольр. додаток „Чарівний плин".
МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стріляє".
МЕТРО: „За хвилину щастя", „Ніч в опері".
МИРАЖ: „Царевич" із Мартою Егерт.
МУЗА: „Дама на два тижні", „Малий збіговчанин" із Шерл. Темпль.
ПАЛЯС: „Орієнт Експресс".
ПАКС: „Жовтий скарб" із Гейрі Купером.
РАН: „Премієра".
РІЯЛЬТО: „Народини зірки", „Як вам подобається" (за осн. Шекспіра).
РОКСІ: „Мадам Лало" з Ренатою Мілер.
СВІТ: „Я вбив", „Адміралів син".
СТИЛЬОВЕ: „Сліпий заулок" і ревія.
ТОН: „Бунт залоги", „Світла бульварів".
УТІХА: „Людина-лев" і ревія.
ХИМЕРА: „Королева передмістя".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Єгипет"

ФОТОПЛЯСТІКОН „Сялтовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофотн".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок 21. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Орх. музика, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Віртуозна скрипки, пл., 12.03 Полудн. авдиція, 14. Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.10 Гутірка ККО, 14.15 Концерт банонь, 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Географічна загадка, авд. для старших дітей, 15.35 фін.-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Веселі мигунці, розр. концерт: пісеньку, форт. дует, трубка, кларнет, форт. 16.45 Пригоди у Пенінах, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Для дітей: Вакації господині дому, форт. твори, Комунікати, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Концерт жаб, гутірка, 18.10 Твори фр. композиторів, 18.45 „Про браміна, тигра та шість суддів", індійська казка, 19.00 Камер. концерт: обой, форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Подорожуймо" розр. концерт; у перервах „Розбитки з Доради", „Модний роман", „Червоний дорадник", 20.45 Веч. дениик, **21.00 Сухотн — найбільший ворог людства" в українській мові вик. д-р Р. Осінчун**, 21.10 „У картівливім ритмі" легка муз.-словна авд., 21.50, 22.30 Спорт, 22.00 Спів. реціталь Ади Сарі в супр. форт. 22.35 Турнір реверсів із пл., 23.00 Останні вістки.

Середа, 22. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Оперетнові фантазії, орх., 8.000 Перше снідання при орк., 11.00 Для новобранців, 11.20 Давні танки у сучасній форт. музиці, пл., 12.03 Полудн. авд., **14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Українська музика з плит („Веселі часи в Києві"), 14.25 „Д-р Іван Пулюй, людина й учений" літер. нарис вик. в українській мові інжинір Ром. Нрохмалюк**, 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Госп. та суспільні вістки, 15.10 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гармоністи, 16.45 Військовий відділ, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Розр. музика, орх., 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Замостський резерват, 18.10 Спів. реціталь Арно Нітгоф у супр. форт., 18.45 „Генерал Бонапарте" Анат. Франса, 18.55 Скрипка, форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Із історії вальса, розр. концерт, сопран, тенор, орх.; у перерві Анекдоти, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Пора подумати про доповнення нашої, 21.10 Оповідання про Шопена: орх., форт., 21.55 Спорт, 22.05 Симф. концерт, орх., спів, 23.00 Останні вістки.

Четвер, 23. червня 1938.

6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Концерт мандолністів, спів, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Скрипка, форт., 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.15 Програма на завтра, 15.15 „Головна вигра" оповідання для дітей, 15.30 „Тайни Львова" повість із 1848 р., 15.45 Господарські вістки, 16.00 На балтійській шляху, муз. авд.: орх., міш. хор, сопран, тенор, 16.45 „Д. О. П." репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт із пл., 17.40 „Ця третя" нов. Синевича, 18.00 Огляд видань, 18.10 Кларнет, форт., 18.30 Театр Уяви „Собіткові вогні" з муз., 19.05 Спів, фортепіян, 19.25 20.55 21.00 Актуальна гутірка, 19.35 Розр. концерт (із „Веселою чвертьгодинкою"): орх., пісеньки, гармонійка, форт.,; у перерві „Гумор для дурнів" скеч на осн. Аверченка в опрац. Ю. Тернн, 20.45 Веч. дениик, 21.10 Вісти при мікрофоні: трансм. з корабля на Вислі, дутa орх., солісти, конферансієр, 21.50 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку, словно-муз. авд., орх., пісеньки, конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка музика з пл. (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок 21. червня 1938.

БЕРЛІН 15.00, 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Рос. мельодії, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 18.30, 19.00 Цик. муз., 20.30, 21.00 Твори Римського-Корсакова, ВІДЕНЬ 10.30, 12.00 Розр. музика, 18.20 Пісні, 19.10 У зеленім лісі, вес. муз. авд., 20.00 Симф. концерт, 21.15 Концерт на скр. і орх. д-дур Брамса, КОШИЦІ 18.00 Гутірка, Російські нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, ПРАГА 11.05, 21.05 Орх., 18.20 Сальон. музика, 19.30, 20.00 Концерт військ. орх., 22.35 Форт., РАДІО ПАРІ 20.15 Камер. муз., 20.45, 21.00, 22.00, 23.00 Театр Уяви: „Пірат" драма Ашара, РІМ 17.15, 19.300, 20.20 Розр. музика, 21.10 „Ля філія ді Йоріо" траг. Анунціо, II. дія, 22.00 Давня і нова танкова музика, СОФІЯ 18.00 Концерт військ. орх., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 21.15 Рос. роман.

Середа, 22. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 18.00 Розр. музика, 19.10 Французька музика, 20.00 Веселе попурі, 20.30, 21.00 Орх. концерт, 21.30 Танк. муз., БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.30, 21.00, Гумор і пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 17.30 Спів, 18.15, 19.00 Цик. музика, 21.55, 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Сопран, форт., 17.00 Японська казка, 20.00, 21.00 „Чи знаєш край, де цитрини достигають" розр. концерт орх. і сол., 22.30, 23.00 Сопран, тенор, орх., ДРОЙТВІЧ 18.45, 19.00, 20.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, КОШИЦІ 18.15 Популярний концерт, 19.30 Цик. музика, 20.10 Словацькі нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, фрагм., 22.10 Оперетнові мельодії, ПРАГА 16.15, 17.00 Концерт фільг. орх., 17.40 Концерт хору, 18.20 Нар. пісні, 18.40 Концерт на нар. інструментах, 20.00, 21.00 „Перли п-и Серафини" оп. Піончека, РАДІО ПАРІ 20.30 Спів, 21.00, 22.00 На паризькій хвилі, муз. розр. програма, РІМ 17.15 Камер. музика, 19.40, 21.00 Розр. музика, 22.10 Форт., СОФІЯ 19.45, 20.00, 21.00 Опера.

Четвер, 23. червня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт, 21.30 Спів, реціталь, БУДАПЕШТ 12.05 Орх., 17.30 18.00 Скрипка, 18.30 19.00 Марші й танки у вик. військ. орх., 20.00 Сольо на гітарі, 21.25 22.00 Цик. музика, 22.20 Сонати на форт. і скр. у вик. Ерне Дохнанія, ВІДЕНЬ 10.30 12.00 Розр. музика, 13.15 Популярна музика, 15.00 Твори Шуберта й Шумана у вик. солістів, 16.00 Симф. концерт, 19.25 20.00 „Паяци" оп. Леонкавалля, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Брумель" оп. Гана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.10 Соната на віол. і форт. Р. Штрауса, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, МІНХЕН 19.15 20.00 21.00 22.00 23.00 „Ніби берські співаці" оп. Вагнера, ПРАГА 18.20 Легка музика, 19.30 Серенада ес-дур Сука на смич. орх., 21.30 Словацькі теми на 4 руки Двожака, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Віол., 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РІМ 17.15 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ля вія делля фінестра" оп. Зандоная, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.00 Сольо на флеті, 20.45 Спів. реціталь.

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та суконки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріали на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Міські заведення купелів і соляних інгаляцій у ДЕСЯТИНІ місцевости гірсько-кліматичної в долині Пруту.
Природна соляна сировадувана рурогягами до Заведення просто із славних місцевих джерел — лікує терпіння **РЕВМАТИЧНІ, КРИВУХУ, ЖІНОЧІ НЕДУГИ, ЗОЛОТУХУ, НЕДУГИ СЕРЦЯ і ПАСОКОВИХ СУДИН. — СОЛЯНКОВІ ІНГАЛЯЦІЇ**, індивідуальні, збірні, лікують терпіння **ВІДДИХОВИХ ДОРІГ, ХРИПКУ, АСТМУ і РОЗДУТТЯ ЛЕГЕНІВ.** — Заведення веде само Міська Управа, яка теж дає всякі інформації.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 20 червня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·15 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 2·20 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко - 16—17 сот.
яйця копа) 3·50 зол.
Тенденція на масло знижкова, молоко сильна яйця здержана.

Оповістка.

Дівочий Інститут. Сестри Василіянки відкривають з новим шкільним роком у Тернополі при вул. Острозького ч. 31 Дівочий Інститут для учениць гімназій і інших середніх і народніх шкіл. Інститут буде міститися в новозбудованім комфортовім домі, положенім у середмісті і буде ведений фаховими силами. Ціни умірковані. Зголошення слати: С.С. Василіянки, Тернопіль, вул. Дорошa ч. 40. 1335 2-2

МЕШКАННЯ

ЯСНІ, сонячні 4 кімнати, кухня, лазничка і 3 кімнати, кухня, півкомфорт до винайму вул. Жулінського 15, відомість у сторожа. 1357 2-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПАННА інтеліґентна, літ 34, посяг 6.000 зол., бажає пізнати в цілі подружжа мужчину до літ 50 на становищі.
Poste-restante Gołogóry k. Złoczowa.
1365 1-1 „Христя".

ЛІТНИЦЯ

ЯМНА НАД ПРУТОМ. До винайму сонячні кімнати з верандою і басейнами, також із уживанням кухні, від зараз. Адреса: Тіна Галущинська, Ямна. 1288 1-2

ГОЛОВЕЦЬКО, станція Тухля, спрагненим тиші, романтики в природі, чудових вуйелів і доброго бріджа поручає дешево гарні й сонячні кімнати Іванко Набитович. Інформації телефон 265-10. 360 5-6

ПАНСІОНИ

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 2-20

ЖИВЕЦЬ КРИНИЦЯ — центр вул. Пуласького, Пансіон „Лідія" д-ра мед. Соколинського приймає гостей на літній і зимовий сезон за дешевою заплатою. 1366 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЬНЯНІ у десені, найновіші кольори, взори мужеські сорочки 4.90 — 5.90 — 6.75, кольорові зі сірого шовку короткі мужеські підштанки 2.50. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 2-2

СКЛАД МЕБЛІВ, комплетні і до-одавані кімнатні уряджения поручає солідні і дешеві ФР. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Львів, Коперника 8. Тел. 228-10. 1281 2-3

ПЛАСТОВІ убрання 4.40, сітхові сорочки 1.25—1.75, шовкові мілянес подвійні 3.90 „СВЯТ ДЗЕЦКА", Львів, Сикстуська 2. 1191 1-9

РІЖНІ

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. тех. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 43-5

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Мавзолі, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1208 2-24

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1349 2-2

СЕКРЕТ доброї направи годинника — не додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки мистець годинникарства **Гутерман, Сикстуська чотирнадцять.** 1105 6-12

ТІЛЬКИ 5.— зол. тривка операція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 1357 1-2

МЕШКАННЯ перед уживанням треба очистити від блощиць свічкою С-І'АЗ. Дістанете всюди. 1207 2-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Михайло Дубовий
ординує у шкіряних і венеричних недугах і лікарській косметиці
Львів, Костюшка 4.
Окремі сепаратові ждальні.

ОГОЛОШЕННЯ.

КІР
Львів, Уейського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникає при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту
пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 134 (14.965). Львів, середа 22. червня 1938. Oprata pocztowa uiszczona gotówką. РІК LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з доплатою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Наслідник Петровського ледви вміє читати.

Большевицька преса на Сов. Україні розписується широко про Митрофана Сердюка, який має бути наслідником Петровського, себто головою центрального виконавчого комітету К. П. (б) У. Зі статтей цієї преси виходить, що Сердюк має відограти визначну ролю в уряді Сов. України. Сердюк має 54 роки і походить з рільних робітників з б. Катеринославщини та ледви вміє читати. Дотепер не відограваз ніякої політичної ролі і його прізвище зовсім невідоме. Кандидатуру Сердюка висунули до найвищої ради Сов. України. Підчас XIV. конґресу К. П (б) У., що кінчив минулої неділі свої наради, Сердюка вибрали на внесок Хрущова до президії. Він теж проводив нарадами і виголосив промову про необхідність боротьби „з ворогами народу" складаючи одночасно вірнопідданчу заяву Сталінові (АТЕ).

Японці заняли острів Гайнан.

ФРАНЦІЯ ЗАНЕПОКОЄНА.

Японське міністерство закордонних справ повідомляє, що японська воєнна маринарка обсадила Гайнан — найбільший китайський острів коло південно-китайського берега.

ГАЙНАН І ФРАНКО-ЯПОНСЬКИЙ ДОГОВІР.

У тому комунікаті уряд висловлює певність, що зайняття Гайнану не викличе ніяких міжнародніх труднощів, бо франко-японський договір про охорону японських інтересів у Тонкінському заливі не відноситься до Гайнану.

ФРАНЦУСЬКІ ЛІТАКИ ДЛЯ КИТАЮ.

Домеї подає: Не зважаючи на запевнення французького уряду, Китай дальше дістає поміч від Франції. До Токіо наспіли вісті, що в початках червня прислали до Ганков 30 французьких літаків, переважно бомбардуючих; також до Юнанфу приїхав теж більший відділ французьких літаків.

Перемиря між Китаєм та Японією?

Велике зацікавлення викликали в Пекіні поголоски про можливість закінчення війни між Китаєм та Японією. Ці поголоски звязують із заявою мін. Угакі того змісту, що **зміни в уряді Чанкайшека могліб бути вихідною точкою до підписання миру. Тому в Пекіні здогадуються, що між китайським та японським урядом ідуть балачки про припинення війни.**

ПОВІНЬ ПОШИРЮЄТЬСЯ ДАЛІ.

Японські летуни стверджують, що **повінь загрожує м. Ганкав і не осягнула ще своїх найбільших розмірів. Покищо годі устійнити розміри катастрофи.**

Наступ японців здовж Янтсе зустрічає труднощі. Хоч китайські війська не зірвали гребель на ріці Янтсе, проте високий рівень води спиняє рухи японських і китайських військ. Деякі відділи обох армій відтяті зовсім від своїх операційних баз і опинилися в небезпечному положенні.

ЯПОНСЬКА АРМІЯ ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО ДАЛЬШОЇ ОФЕНЗИВИ.

Японський міністр закорд. справ Угакі повідомив представників чужих держав у Токіо, що японські воєнні ділання правдоподібно розширяться на територію, положену на південь від Жовтої Ріки та на схід від Сіяну (столиці провінції Шансі). Мін. Угакі просить, щоби держави поробили відповідні кроки для охорони інтересів і життя своїх громадян, які перебувають на тій території.

Франція замкнула еспанський кордон?

Англійська преса принесла в понеділок вечором вістку, що Франція замкнула піринейський кордон для всяких транспортів зброї, муніції та інших воєнних матеріялів.

Як відомо, дотепер французький уряд уза-лежнював замкнення кордону від евакуації добровольців з Еспанії.

БОЇ НА ФРОНТАХ ТЕРУЕЛЮ І КАСТЕЛЬЛЬОНУ.

Комунікат національної головної кватири подає, що **на фронті Теруелю** нац. війська зайняли становища в долині потоку Пефляфольора. 500 червоних полягло, 280 попало в полон. **На фронті Кастельльону** очистили війська ґен. Франка терен на південь від Вілля Реаль та взяли в полон 255 вояків і зайняли становища на вихід від того міста. На південь від ріки Міхарес заняли нац. війська нові становища і взяли в полон 100 вояків. Червоний курінь, що попав у полон мин. неділі, складався з 7-ох старшин, 16 хорунжих, 1 політичного комісаря і 477 стрільців.

На відтинку **Пенароя** продовжується наступ нац. військ; здобуто кілька верхів. 263 міліціонерів попало в полон.

Східна Прусія протибольшевицьким бастіоном.

Мин. неділі відбулось у Кенігсбергу свято нац.-соціялістичної партії Східної Прусії. Мін. Рудольф Гес виголосив до 60-тисячної юрби промову, в якій підкреслив взаємини, що вяжуть нац.-соц. партію з німецькою армією. У теперішній політичній ситуації ґарантією мира в Европі є незломна воля Німеччини відперти всякі провокації, що походять звовні. Східній Прусії припадає важна історична місія — бастіону проти большевизму.

Де Валєра має абсолютну більшість

В ІРЛЯНДСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

У виборах до ірляндського парляменту де Валєра здобув 76 мандатів (себто абсолютну більшість), Косґрав — 42, незалежні — 7, партія праці — 9.

Покищо невідомі ще висліди виборів у 4-ох округах.

У міжнародньому вітрі.

Львів, 21. червня 1938.

Коли уважно поведемо зором по міжнародньому овиді, побачимо, що він поволи вигоджується, що в найбільш заогнених місцях нашого ґльобу приходить помалу деяке відпруження.

На далекому Сході було вже дуже горяче Японці здобули лоінайську залізницю — ключ Ґанков, китайський уряд покидав загрожену тимчасову столицю. Безупинне бомбардування Кантону зломило було опір південно-китайської провінції Квантун, що вже приготовлювалась до самовільної капітуляції. Здавалося, що ще кілька тижнів, а все китайське побережжа попаде під японське панування, а незалежний китайський уряд втече до далеких західних провінцій, у дику недоступну верховину, — щоб там дочекатися відомої долі абісинського уряду з Горе.

Чи японцям булоо пощастило покінчити з Китаєм „в чотири очі" — важко збагнути. З японських джерел твердили, що Франція обіцяла дати Китаєві поміч, мабуть щоб охоронити свої кольонії в Індокитаю від небезпечного сусідства з володінням імперіялістичного Китаю. У Москві здавна вігрожувалися негайною збройною інтервенцією на випадок заломання китайської оборони. У совітській монґольській республиці зібралась велика армія, появилися були поголоски про китайсько-совітський договір, що ставив Китай у повну залежність від СССР. Можливо, що все булоб скінчилось на погрозах — у всякому разі далекосхідня війна мусіла ввійти у нову фазу: або розростися до великого міжнароднього конфлікту, або довести до недалекої перемоги Китаю.

Тимчасом та емоціонуюча ґра на далекосхідному театрі покінчилась так, як кінчаться деякі емоціонуючі фільми: у критичному моменті прийшла стихійна катастрофа повені, неначе старогрецький театральний „деус екс махіна", перервала воєнні операції та відсунула на невідомий час вирішну стадію війни.

Відпруження в чесько-німецькому конфлікті прийшло серед менш екзотичних обставин. Граничні інциденти перервалися, чесько-німецькі бійки стали щораз то рідші, праський уряд та провід судетської партії заговорили менше принциціялістичним тоном — і так почались переговори, які покищо дають вигляди на позитивний вислід. Як воно до того дійшло — довідаємося може колись у майбутньому зі споминів якогось британського дипльомата, бо саме британська дипльоматія піднялась нелеґкої місії: ліквідації судетського конфлікту.

Еспанська громадянська війна здавна перестала впливати на нерви европейських читачів преси. Вістки з еспанського фронту читаємо з таким вражінням, як довгу мало цікаву повість, якої кінець нам відомий. На такому сірому (хоч для еспанців трагічному) тлі досить велике вражіння зробили атаки еспанських національних літаків на британські кораблі у пристанях червоної Еспанії. Британська опозиція счинила крик, мовляв: престіж британської імперії вимагає гострої відповіди на таку провокацію. Та прем. Чемберлен виявив чимало холодної крови, зареаґував на події в еспанських пристанях дуже помірковано і відмовився від ґарантії безпеки для тих британських кораблів, які впливають у загрожену смугу воєнних еспанських дій. Хоч таке становище формально опирається на праві народів, проте воно виявляє, що у британського премієра дуже багато доброї волі. Щоб її оцінити, вистане пригадати, що давніше в подібних випадках британський уряд виступав не то що більш енеґійно, але навіть агресивно: напр. підчас

бльокади пристані Більбао британські воєнні кораблі позривали міни, що ними національна фльота замкнула була баскійське побережжа. Теперішня поміркована реакція на бомбардування британських кораблів — це примирний жест не лиш супроти уряду в Бургосі, який скоріше чи пізніше стане владою цілої Еспанії, але й супроти Італії.

Італійський уряд мабуть вичуває податливий грунт у Льондоні, коли він зажадав від Англії ще одної уступки, а саме введення в життя англо-італійського порозуміння ще заки італійські добровольці залишать Еспанію. Цим разом Льондон здобувся на рішуче „ні", зрештою він дальше послідовно веде примирну політику супроти національної Еспанії та Італії, що й ін. проявляється у британському впливі на французьку політику.

Вже становище Англії підчас чесько-німецької кріза виявило, що закріплена вісь Льондон—Париж це зовсім не доктринерський демократичний блок, звернений проти тоталітарних держав. Традиційна англо-французька „сердечна антанта" стає тепер засобом, яким британський уряд витискає совітські впливи з Парижа та намагається притупити дотеперішнє вістря французької закордонної політики. Скріплюючи свої збройні сили та запевнюючи Франції військову співпрацю, Англія унезалежнила париський уряд від орієнтації на Москву — і треба признати, що уряд Далядіе не прогайнував тої нагоди, як це ми бачимо з його закордонної та внутрішньої політики.

Правда — Франко-італійські переговори розбилися, Франція дальше відсилає до Каталонії червоних еспанських міліціонерів, що перейшли піринейський кордон, ідуть теж мабуть переговори у справі французької помочі для Китаю — та всі ті факти треба записати здається виключно на рахунок безпосередних французьких інтересів, а не якихнебудь зовнішніх впливів. З Італією важко було Франції погодитися щодо деяких середземноморських справ; еспанських червоних частин не хоче французький уряд інтернувати мабуть тому, щоб не творити на своїй території нових комуністичних огнищ; про поміч для Китаю згадували ми вище. Зате прийшла вістка, що Франція замкнула піринейський кордон. Якщо це правда, Франція зробила доволі далекий крок у напрямі ліквідації еспанської пожежі, крок, що може поважно облегчити працю комітету неінтервенції.

Додаймо ще, що від довшого часу помітне повне відпруження в англо-японських взаєминах, які довели були до доволі гострих інцидентів, згадаймо, що японська експанзія на Далекому Сході поважно загрожує британським інтересам — а зясуємо собі, що Велика Британія зробила чимало, щоб охоронити світ від воєнної хуртовини. (гал.)

Обабіч Буга.

ПІДЛЯСЬКІ МУЧЕНИКИ.

Підляський римо-католицький епископ вислав до Риму, на руки генерального постулятора францішканина д-ра Тополінського, „акти підляських мучеників", щоб ствердити, чи вистачить їх до негайної беатифікаційної акції в звязку з 500-літтям фльорентійської унії.

З приводу цієї акції „Мали Дзенник" пише: „Ці великі роковини повинні розбудити в нашому громадянстві живе зацікавлення початою акцією з огляду на першорядне завдання Польщі в історичній добі, що настає на східних землях". Отже акцію беатифікації підляшан звязують з політичними інтенціями.

Українське громадянство теж не може не зацікавитися цією акцією, бо підляські „упорствуючі" у своїй масі — це українці-уніяти, що не хотіли прийняти російського православія після 1875. р. На це ми маємо численні акти волосних судів, „зїзду мировых суддів" (апеляційної інстанції) у Седльцах і нарешті седлецького окружного суду; маємо також поважну працю „Уніятскія дѣла" сен. Ф. Коні, що був предсідником седлецького „зїзду мировых суддів" і описав ті жахи, які переживали наші українські мученики-підляшани.

Отже, здається, маємо право дбати про те, щоб наших підляських мучеників за українську унію хтось помилково не взяв за своїх.

РАДОМИСЬКА ЗАГОРОДОВА ШЛЯХТА.

Луцьке „Жице Католіцке" (ч. 20), кажучи про навертання в районі села Радомишля луцького повіту „загородової шляхти" до польського народу й римо-католицької віри, інформує:

„Вже сьогодні, завдяки головним чином енергії осадника з околиці п. Степка, місцевий „звйонзек шляхти загродовей" нараховує понад 120 осіб, виявляючи нахил до дальшого збільшення"... Прізвища польські: Остроріг, Скибицький, Зайончковський, Врублевський і т. д.". Найцікавіше це „і т. д.", за яким скриваються вже чисто українські прізвища, що дбайливо промовчуються.

Не менш цікава й заява, що латинська каплиця, яку мають побудувати в Радомишлі до осени, „не буде вона новинкою — каже „Ж. К.", бо й сьогоднішня радомиська церква перероблена з католицької каплиці". Про те, де-ж поділася церква, не згадується.

Отже одночасно „з ревіндикацією душ" можна сподіватися ще й „ревіндикації церкви".

А КОМУНІСТИ ПОСИЛЮЮТЬ ПРАЦЮ.

Очевидно, чужі аґентури вважають сьогоднішній момент за дуже пригожий до своєї „ревіндикації" волинських душ, бо з кожним днем посилюють працю. Отак у Луцьку цими днями арештували цілий міський комуністичний комітет, а також багато членів місцевих „ячеек", разом коло 200 осіб. Уже ці скупі вістки з польських джерел („Ж. К.") дають погляд на структуру компартії на Волині, яка „під шумок" народовців про боротьбу з „українською небезпекою", розгорнула працю основно й широко: по містах — загальні комітети, в окремих дільницях — „ячейки", а над усім цим, як кажуть, у повному складі ревкоми.

Зрештою, про розмах товаришів свідчать два великі процеси, що незабаром відбудуться в луцькому й рівенському окружному суді.

Чи не у звязку з усім цим сельробівці в деяких селах позакладали чисто польські організації, а тепер ще записуються до „звйонзків шляхти загродової" і міняють віру та національність?

ОСТАННІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Б. сельробівці з приємністю витають вістки про закриття „буржуйських" українських організацій: останнього кружка „С. Г." на Костопільщині та кооперативи в Степані, бо щораз менше матимуть противників і перешкод на своєму червоному шляху.

КОНСТАНТИНА МАЛИЦЬКА.

Іван Підкова.

1578—1938

(ІСТОРИЧНИЙ НАРИС.)

16. червня ц. р. минуло 3 0 літ, як на ринку у Львові з приказу польського короля Стефана Баторого наложив головою отаман війська запорожського **Іван Підкова.** Підковою звали його за незвичайну силу (ламав в пальцях кінські підкови), а в народніх піснях прославлений під іменем **Серпяги.** З уваги на цю дату дозволимо собі пригадати подробиці самої події, спираючись при цьому майже виключно на польських науково-історичних джерелах.

Він був природним братом так само славного тоді й хороброго молдавського господаря Івана чи там Івонії, якого турки зрадою вбили 1574 р. По смерти Івонії турецька Порта посадила на молдавському престолі Петра Скіопула з роду волоських господарів. Та він не любий був молдаванам і вони, щоби позбутися накиненого їм чужинця, призвали потайки кревняка незабутнього в памяті молдаван Івонії — Івана Підкову. Припало це до вподоби Підкові, зібрав козаків і з тодішнім гетьманом Шахом вирушив до Молдавії, побив два рази Петра і його союзників турків та волохів, увійшов до Яс і захопив панування проти волі турецького султана.

І був би Підкова удержався на престолі, якби не тодішня міжнародня ситуація. Польський король Стефан Баторій приготовлявся у тому часі до війни з Москвою, з царем Іваном Грозним, і тому, щоби забезпечити свої границі від Туреччини, приказав своїм семигородським військам помагати поплечникові Порти, господареві Петрові. Іван Підкова, загрожений з двох сторін, від Польщі й від турків, покинув з вірними собі козаками й 14 гарматами Яси та попрямував над Дніпро, щоби стягнути більше війська.

І може вдалося би йому туди пробратися, якби не повірив був словам Януша, князя збаразького і воєводи брацлавського, який радив Підкові, що стояв уже коло Немирова, залишити воєнні пляни, а віддати свою справу в руки короля[1]). І Підкова дався переконати, дарував своїм дорадникам свої гармати, а кам'янецький каштелян Микола Сенявський відправив його до Варшави до короля. Тут його без суду закували в кайдани і посадили в тюрму в Раві Мазовецькій.

І був би вже там Підкова загинув, але зібрана на сойм шляхта вступилася за ним у короля. Та смерть Підкови тільки проволіклася, бо коли Стефан Баторій приїхав до Львова, казав (за намовами турецького посла і господаря Петра) спровадити Підкову з Рави Мазовецької до Львова і тут його на ринку 16. червня 1578 р. стяти. Сам король на той час виїхав на лови: він найшовся у незручній ситуації, бо за Підковою промовляло багато визначних достойників, які високо цінили відвагу й інші особисті прикмети козацького отамана.

Навіть польські літописці признають, що смертний засуд на Івана Підкову був поднктований острахом перед турками. Історик Альбертранді[2]), описуючи панування Баторого, пише: „Пшето так для пострахy їх (козакув) яко догадзайонц жондзи туркув, круль Подковен сьцьонць у Львове казал". Щодо першої причини, очевидно, годі й повірити, щоби смерть одного члена, хоч би й голови запорожського війська, могла настрашити і приневолити приндіпрянських лицарів залишити боротьбу з невірними. Зовсім льогічні висновки Тадея Стецького[3]), який пишучи про смерть Івана Підкови, без обиняків каже: „поймани пшез Стефана Баторего, обавяйонцего сен взрастайонцей потенгі козацкей". А Мартин Бельський[4]) у своїй хроніці пише: „Круль Стефан Батори Подковен дал сьцьонць, ктурего сен цесаж турецкі пільне домагал, аби бил видани".

Інший визначний польський письменник Олександер Пшездзецький пише: „Філіп Тальдуччі подає нам в мальовничих рисах образ сьмерці Подкови, ктури опіс шчегулови і безстронни жуца, нестети, цень мней коржистни на вельком постаць Стефана Баторего"[5]). А той Тальдуччі був тосканським аґентом і стояв дуже близько до короля. В своєму письмі з 12. липня 1578 р. з Кракова згадує про смерть Підкови, яка — по його словах — спричинила королеві великі клопоти. Тальдуччі подає нам теж цікаві подробиці про останні хвилі Підкови на основі письма достовірного свідка (persona degna di fede). Ось як він це описує[6]):

„Його Милость Король, відїзджаючи з Варшави, приказав привезти Підкову, бувшого господаря молдавського, до Рави в мазовецькій землі і тримати його там під строгим наглядом. Наконець велів привезти його до Львова, куди приїхав чауш (турецький посол) не чого іншого (як всі про це говорили), як тільки домагатися голови того Підкови. З тою самою метою явився теж посол молдавського господаря і привіз королеві в дарунку 50 волів,

[1]) Marcin Bielski: Kronika III. Стор. 1435.

[2]) Olbertrandi. Kraków 1860. Стор. 120.

[3]) Tadeusz Stecki. Wołyń. Tom I. Lwów, 1864. Стор. 115.

[4]) Marcin Bielski: Kronika. Sanok 1856. Стор. 1430—1439.

[5]) Al. Przeździecki: Listy Annibala z Kapui, arcybiskupa Neapolitańskiego, Nuncyusza w Polsce. Warszawa, 1852. Стор. 252—258.

[6]) Lettere del Sig-r Talducci all' Illmo et molto magn. Sig.re il Sig-r Cavaliero Gi

РЕДУКЦІЯ УКРАЇНЦІВ

У звязку з нагінкою на українців, яку ведуть деякі „народові" кола, що зараз по уступленні воєводи Юзевського почали складати списи українців, яких треба повикидати з ріжних посад, міський уряд Луцька виповів працю трьом українцям-інжинірам, що зрештою були контрактовими службовиками. Самі поляки признають, що українці скрізь і всюди дуже добре працюють. Навіть ковельський староста, що не грішить сентиментом до українців, якось сказав, що українці — це найкращі робітники. Але, річ ясна, справа не в найкращих робітниках, а в тому, щоб не було українців.

ПЕРЕСУВАННЯ РОБІТНИКІВ.

Львівська українська преса повідомляла, що один староста зза сокальського кордону вислав на Волинь цілу партію польських робітників. Висилають сюди робітників і з центральних польських місцевостей. І це викликає в декого здивування: невже на Волині бракує робітників?

На Волинь наплило вже тільки робітників, що для всіх роботи бракує. Ще гірше, Волинь ледви дає собі раду з безробітними. Вичерпане ріжними датками населення відгукнулося на „зимову поміч безробітним" гірше, ніж сподівалися. Дійшло до того, що в Луцьку одного дня зявилися списи громадян (а були там люди всіх національностей), які не вплатили „добровільного" датку, при чому заповіджено дальші подібні списи у жалібних рамках. Міські-ж уряди тільки про те й думають, які б то видувати роботи, щоб дати працю безробітним.

Але найхарактеристичніший той факт, що перед кількома днями деякі робітники, шукаючи праці, мандрували з Волині аж до майбутнього промислового осередку — до Сандомиру...

Отже імпорт робітників на Волинь зза сокальського кордону хіба має якісь інші, ніж економічні, цілі.

КУРАТОР НОВІЦЬКИЙ НЕ ДОГОДИВ.

У пресі появилися чутки, що волинський шкільний куратор Новіцький відходить та що на його місце призначили кого іншого. Місцеві народовці зараховували п. Новіцького теж до „юзефківців" і обвинувачували його в тому, що він буцім-то насаджував тут українство.

Отак запізно довідуються українці Волині про своїх приятелів-українізаторів! Може й справді п. Новіцький не думав зле про українців, але ні постанова справи в утраквістичних школах, де українську мову звели до ролі вивіски, за якою часто-густо ховалися інші предмети; ні число учителів українців, ні національність тих учителів, що напливали щороку на Волинь, ні спосіб полагоди подань учителів українців, які хотіли працювати на Волині, ні, нарешті, полагода шкільних плебісцитів, ніщо про таке українофільство куратора не говорили.

Отже незадоволення народовців цілковито незрозуміле для українського населення. А ще менш можна зрозуміти, чого ще вони сподіваються від нового куратора.

ЗАБОРОНИЛИ ЗАЛОЖИТИ ФІЛІЮ Т-ВА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В КРЕМЯНЦІ.

Кремянецьке староство не приняло до відома „зе взгляду на безпеченьство публічне" зголошення Управи Т-ва ім. Лесі Українки в Луцьку, про заложення філії Т-ва в Кремянці, де знаходиться українська гімназія, що її утримує Т-во.

Перша Українська Педагогічна Вистава має представити 350-літню виховну працю українського народу, започатковану заложенням у Львові першої нижчої й середньої школи при Ставропігійському Братві в 1586. році. Спішіть усі оглянути віковий культурний доріб ок українського народу.

Закарпаття.

ЧОГО ХОЧЕМО?

Під таким наголовком ужгородський український незалежний щоденник „Нова Свобода" пише:

Пайщики щоденника „Нова Свобода" приняли на своїх зборах такі засади:

Щоденник буде незалежним і безпартійним часописом, що буде допомагати Першій Руській Центральній Народній Раді при здійсненні її завдань і змагань. Стоючи на принципах правдивої політичної й господарської демократії, льояльного відношення до Чехословацької республики щоденник має головно:

1) Боротися за здійснення всіх прав, забезпечених підкарпатським русинам (українцям) мировим договором і конституційною грамотою;

2) Боронити національних політичних, господарських і культурно-освітніх інтересів українського народу в ЧСР взагалі, і на Східній Словаччині і Підкарпатській Руси зокрема;

3) Боротися проти всіх спроб винародовлення українського населення Підкарпатської Руси та Сх. Словаччини і систематично працювати над його національним освідомленням;

4) Систематично розвивати співпрацю всіх чинників українського народу в ЧСР (політичних, господарських і культурних) у всіх справах, що торкаються спільних всенародніх інтересів;

6) Всесторонньо інформувати підкарпатське населення про життя українського народу поза границями ЧСР та про всі важні домашні і заграничні події.

ДОМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАРОДНЬОЇ РАДИ В УЖГОРОДІ.

Перша Руська (Українська Центральна Народня Рада в Ужгороді, беручи під увагу те, що чехословацький уряд сам веде переговори з усіми меншинами про унормування їх правного становища в державі а головно те, що сенжерменський міжнародній договір і конституція чехословацької держави забезпечують закарпатським українцям найширшу автономію, заявила, що стоїть непохитно на становищі єдности Підкарпатської Руси з Чехословаччиною, але одночасно ствердила, що чехословацький уряд досі не перевів у життя закону про права губернатора, тобто так званого першого етапу автономії.

У звязку з тим ПРЦНР домагається, щоб чехословацький уряд безвідкладно виконав обовязки, які чехословацька держава перебрала на себе в сенжерменським мировім договорі і в найближчому часі перевів вибори до підкарпатського автономиного сойму та прилучив до Підкарпатської Руси ту територію Східної Словаччини, що заселена українцями.

Всеж заки будуть здійснені ті основні домагання ПРЦНР вимагає, щоб чехословацька влада негайно:

1) зорганізувала окреме міністерство для Підкарпатської Руси,

2) підпорядкувала цілу адміністрацію в краю компетенції губернатора П. Руси,

3) передала господарку усіх державних маєтків та підприємств під управу автономних органів краю,

4) скасувала реферат міністерства шкільництва й народньої освіти в Ужгороді, як незалежний уряд та приділила його до канцелярії губернатора, як орган підчинений губернаторові,

5) вислала окрему комісію для переведення ревізії потреби чеських шкіл там, де нема відповідного числа чеських дітей,

6) видала строгий наказ усім урядам на Підкарпатській Руси, щодо служби в усіх державних урядах, публичних та державних під-

---

¢ бочки мушкату (вина), дві малі бочки солених цитронів і пишного коня. Відтак в понеділок 16. червня Король Його Милость виїхав досвіта з міста на два дні буцім то на лови. Перед відїздом лишив приказ, щоби ввесь город узброївся, велів теж гайдукам своєї сторожі, щоби брами міста зачинили і наказав теж турецькому чавшові відїхати, так для власної безпеки, як і тому, бо підозрілий був королеві величезний здвиг узброєного народа, що дізнавшися про привіз Підкови, з усіх сторін спішив до Львова.

По відїзді Короля Його Милости і по збереженні усіх осторожностей коло 14 години*) привели на ринок нещасного князя (іль мізеро пріпіпе) але не зі звязанними руками і ніхто не держав його — це випросив собі Підкова по відчитанні смертного засуду. На площі шумів народ і роздавався грохіт барабанів...

Перейшовши двічі по місці смерти, поглажуючи бороду і позираючи на народ без ніякого страху, Підкова просив товпу втихомиритись, а коли настала тиша, промовив: „Панове поляки, я засуджений на смерть і не знаю, защо, бо не почуваю за собою в житті ніякої вини, яка заслугувалаб на таку кару. Знаю тільки одно, що я завжди боровся хоробро і чесно з ворогами християнського імени і завжди старався за добро цієї отчизни нашої. Бути захистом проти невірних було постійною моєю мислею — удержати їх в границях і не дозволити їм переправитися через Дунай та не судилося мені виконати моїх задушевних бажань, Бог знає причину... Але надіюся на Бога, що він в короткому часі того віроломного собаку покарає за мою невинну кров... Знаю одно тільки, що я мушу вмерти з руки того (показуючи на ката), бо так казав поганий собака турок вашому королеві, а король ваш — катові.

„Смерть мені нічим, але памятайте, що не пройде багато часу і вас не мине моя доля. І за волею того поганого турецького собаки відправлять у Царгород усе ваше майно і ваші голови і голови ваших королів". — Потім, помовчавши хвилю, обернувся до вісьмох своїх слуг, що з ним були і говорив дальше: „Прошу вас, щоб тим слугам і товаришам моїм, так шановним як я сам, по моїй смерти ніякої кривди не було та щоби по своїм заслугам для отчизни нагороджені були". Відтак додав: „І прошу ще вас, щоби тому безчесному чоловікові (показуючи на ката), як недостойному доторкнути мого тіла, не позволили і по моїй смерти доторкатися, а щоби це було полишене моїм людям тут приявним для віддачі мені останньої прислуги."

„Один з товаришів підійшов до Підкови з великою чашею вина, а дехто каже, що сам він за це просив; охоче приняв чашу, випив трохи і повернувшися до товариша, сказав по звичаю, що пє до нього за здоровля його і всіх товаришів. Відтак ще двічі перейшовся і готовлячись на смерть, побачив приготовану вязанку соломи, на якій мав приклонити коліна. Побачивши це, закликав: „Боже мій! невжеж я не достойний на чомусь кращому вмирати?" І повертаючись до своїх людей, сказав: „Ідіть до моїх річей і принесіть килим, який ще залишився у мене". Коли це зробили, приклонив коліна, помолився і перехрестився по-руськи (бо був того віроісповідання), а замкнувши очі, дожидав смертного удару. А коли кат зволікав, запитав Підкова: „Чого ждеш?" — „Пане, треба одяг так уложити, щоб не перешкаджав". Підкова відповів: „Гарно". Сам собі уложив одяг, сказав катові, щоби робив своє діло і поручаючись Богові з великим спокоєм відважно дожидав удару топора"

„А потім один з приявних (мабуть навмисне до того вибраний) на доказ, що справедливість сповнена, підніс відрубану голову і тричі показав її народові. І в ту хвилину залунав такий гомін серед народу, що якби не підготова до відпору, можна було сподіватися заворушень. Вже залякані гайдуки спустили рушниці, однак до метушні збройної не прийшло. Але ця подія зробила на загал дуже сильне враження і мабуть Його королівській Милости чимало пошкодила на довірю й любові серед народа".

„Слуги Підкови відібрали мертве його тіло і, пришивши до нього голову, положили мощі в зелену домовину (як кажуть, він сам її приготовив) і занесли в поблизьку руську церков. І нічого більш про це не чути".

Стільки Тальдуччі. Що італієць так спочутливо й подрібно писав про смерть українського лицаря, не диво, бо-ж Італія найбільше відчувала шкоди, які її торговлі на Сході спричиняли турки і не співчувала ніякому пактові з турками.

Тіло Підкови забрали козаки на Україну і поховали в Каневі*). Союзник Підкови, гетьман Шах, щоби піємстити його смерть, розпочав з Польщею боротьбу, яка тягнулася довгі роки.

Але память про Івана Підкову не загинула. Тарас Шевченко, співець козацької доби, присвятив йому свою поему („Було колись — в Україні ревіли гармати") хоч не зовсім вірну історично, бо Іван Підкова ніколи не був гетьманом і не ходив на Царгород. Тільки бадьорий настрій козацького товариства в поемі Шевченка підходить під завзятий характер Підкови.

На Волині співають досі пісні про Підкову. Нарід волинський докладніше ніж свої власні затямив історичні події на Україні і Запоріжжі. За часів козаччини волинська молодь дуже

---

*) Тоді числили час на італійський спосіб від заходу сонця — таким чином 14 година припадала перед полуднем.

*) М. Білозерський: Южно-русск. летописи. Київ 1856, стор. 55.

приємствах треба приймати найменше 66 прц. українців, а провідні місця треба обсаджувати службовиками українцями.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ РАДА И КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ.

„Нова Свобода" пише, що закарпатська українська комуністична партія довідавшись про зміст домагань Української Народньої Ради, заявила, що готова ті домагання вповні підтримати і домагатися разом з Українською Народньою Радою розписання виборів до закарпатського сойму.

ПЛАСТОВИЙ ЗІЗД У БУШТИНІ.

Українські пластуни улаштували підчас Зелених Свят окружний зіздз у Буштині. Зіздз почався посвяченням прапору в Хусті, після чого пластуни перейшли таборувати до Буштина. В поході взяло участь 500 пластунів в одностроях. Буштинське громадянство дуже прихильно відносилось до пластунів та зі сльозами в очах прощало юнаків.

УКРАІНЕЦЬ ПРЕЗИДЕНТОМ СЕНАТУ НАЙВИЩОГО СУДУ.

Президент чехословацької республики іменував радника Найвищого Суду Михайла Лісьневича ,президентом сенату Найвищого Суду у Брні.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЄГАЦІЯ ВІДІХАЛА.

На Закарпатті була делегація американських закарпатських українців, яка знайомилась з теперішнім положенням на Закарпатті та була на авдієнції у премієра Годжі, у якого робила заходи, щоб чехословацький уряд зреалізував закарпатську автономію. Д-р Годжа заявив, що введення автономії в життя вважає за державний інтерес та що ця справа тепер дуже актуальна, але до того передовсім мусять порозуміться між собою закарпатські русини. Делегація вернулася назад до Ужгороду, де поробила кроки, щоб дійшло до порозумінн. Тепер делегація вже у поворотній дорозі до Америки

ПОЛОНИНСЬКЕ СВЯТО.

На полонині Менчул влаштували закарпатські гуцули гарне свято що було показом українських народніх пісень, танків та гуцульських звичаїв. Службу Божу відправив еп. Стойка. На святі був присутний губернатор. Кращі сцени того гуцульсько-полонинського свята фільмували празькі кінооператори.

ВІДНОВИЛИ ТЕАТРАЛЬНИЙ БУДИНОК В УЖГОРОДІ.

Будинок ужгородського міського театру відновили коштом пів міліона корон. Та українці не мають з нього ніякої користи, бо грає в ньому краєвий „Карпаторусскій театер", субвенціонований чеською владою, ставить переважно московські або маловартні чеські песи, перекладені жахливою мовою.

ХТО БУДЕ ПРАВОСЛАВНИМ ЄПИСКОПОМ?

Дотеперішнього епископа православної мукачівсько-пряшівської дієцезії, Дамаскина (серб) мають на його власне бажання перенести із Закарпаття. Як його наслідника на епископському престолі беруть під увагу сербського архимандрита о. д-ра Ю. Поповича або московського еміграната о. Авертія Тавшева, що є тепер священником в Ужгороді. Закарпатська православна церква підлягає сербському патріярхові та синодові. Панує в ній московський дух завдяки духовенству, що походить з російських емігрантів та місцевих москвофілів.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 22 (10) червня 1888.

АНТИСЕМІТИЗМ У ВІДНІ.

Антисемітизм так зріс у Відні — пише „Діло" — що повстала з його прихильників ціла партія,яка здобула кільна мандатів до парляменту.

„Заходилоб тепер питання, яка є причина того зросту і скріплення антисемітизму у Відні та який його характер. На перше питання дає відповідь кореспонденція з Відня, уміщена недавно в „Шлєзіше Цейтунг". Першою причиною ненависти до жидів є на думку кореспондента факт, що жидівський елемент розмножився у Відні дуже скоро. Коли в 1857 р. припадав у Відні один жид на 70 мешканців, то вже в 1869 р. припадав один жид на 9 до 10 мешканців. По протижидівських заворушеннях в Росії, Румунії й Мадярщині, внаслідок яких багато жидів схоронилось до Відня — збільшилось у Відні ще більше число жидів так, що тепер вже припадає там один жид на 6—7 мешканців.

„Та не само збільшення числа жидів у наддунайській столиці викликало і скріпило там антисемітизм, але головно те, що жиди втиснулися там у всі напрями життя, опанували всі головніші фінансово-економічні центри і змагають зайняти всі найважніші та найголовніші становища. Без них не обійдеться ніяка більша фінансова операція держави, вони мають за собою прихильність уряду, в їх руках преса, в їх руках банки, всі найбільші контори, фабрики та інші заведення, вони горою в цілій торговлі. Жиди опанували цілу біржу, на 60.000 торговців є 50% жидів, вони втиснулись взагалі до всіх суспільних і державних інституцій і є навіть суддями християн. Між 370 людьми, зголошеними в долішній Австрії як літератами з фаху, є 325 жидів".

І далі наводить „Діло" статистику, з якої видно, що жиди є у великім відсотку у всіх фахах.

„І та захланність, змагання запанувати над всім і всіми і та на зиск обчислена ексклюзивність є причиною, що антисемітизм у Відні, а потім і в інших точках, де жидівська сила дається відчувати більшій масі, здібній зрозуміти положення і ставити зорганізований опір, росте, кріпшає та набирає поважних форм.

Тим, що люблять народній побут і старовину

під увагу.

За кілька днів заніміють душні кляси шкіл, опорожняться на якийсь час деякі бюрові крісла та місця по варстатах. Покине їх шкільна молодь, покинуть урядовці і робітники, молоді і старі. Залишать вони понурі мури та замкнені подвіря міста і поспішать на села з їх мальовничими, безмежними полями, синім безкраїм небом, зеленими левадами та лісами. Підуть або поїдуть у села, в гори, і в найбільш глуху гущу, у кожний закуток доступної місцевости рідної землі.

Все-ж мусимо при цьому памятати, що у нашому дозвіллі, без особливих зусиль, можемо виконати працю, що буде великим вкладом у розбудову нашої культури. Маємо на увазі наше музейництво. Ще багато предметів нашого народнього побуту та старовини нема по наших краєвих та обласних музеях. І їх треба конче зібрати. В цьому напрямі можуть багато зробити ті, що їдуть на вакації в наші села.

Всім, що хотіли би прислужитися цій справі, подаємо цих кілька інформацій. Треба збирати предмети народнього побуту, предмети матеріяльної культури, з ділянки народнього збирацтва (дикі рослини, що їх їсть нарід тепер, чи їв у часі голоду, ріжні ягоди, овочі, знаряддя до їх збирання, ріжні роди грибів), з ловецтва (ловецька зброя, знаряддя до принаджування звірів і птиць, ріжні деревляні слопці, ступи, самоловки на звірину і птацтво, сіти та сильки на птацтво і звірі), з рибальства (ости, вудки, перемети, сильки на рибу, ліски, клівні, саки, підхватки, ятері, сіти, волоки, ложки, вабити сумн, каганці до лучива, бовти, коші на переховування зловленої риби, іглиці плести сіти, сплавці, тягарці, комони, і прібки сітей), з годівлі домашних тварин (пастуші палиці, труби, деревляні яремця, пута, коса і всі прилади до неї, черепи домових звірят, домове птацтво, вуки, деревляні лопати, вилки, рала, деревляний лиї, пасічниче знаряддя, колоски збіжжа, мотиплуг, соха, деревляні бороні, плахти і коробки до сіяння, кілки вязати снопи, граблі і ціпи), з народнього куховарства (огневі сверли, кресала, кухонне знаряддя, моделі, ступи, жорен і олійні, масничка, ріжне печиво), з ділянки обрібки рослинних, звиринних, і мінеральних сирівців (знаряддя теслярське, колодійське, токарське, боднарське, столярське, мати, коші, лапки, верші, ліси, варстати до плетення кошів і мат, кошикарські вироби, терлиці, щітки, пряслиці, коловоротки, мотовила, звивачки, ткацькі дощинки, ручні і ніжні коросна та варстати, снована, моделі фолюшів, вироби із волосся як щітки, вироби із кори, скіри, кости, рогу, воску і знаряддя до них, каміння до жорен і гострення коси, гончарський варстат і знаряддя та модель гончарської печі, керамічні вироби, горшки, миски, відливні форми до металів, ковальські прилади, модель кузні, рослини, з яких виробляють фарбу, прібки крашеної матерії, збірка звиринних, рослинних і мінеральних барвників, сирівці до виробу смарів і клеїв, з одежі (комплєти і окремі частини давньої одежі, зразки давних кроїв, давні голки, ножиці, гребені, праники і щітки), з будівництва (моделі шатер, хат, господарських будинків, цілої загороди, старі завіси дверей, старі деревляні замки та засуви, моделі печей, старі лямпи і свічники), з хатньої обстанови (моделі ліжка, стола, колиски, лавки), з ділянки транспорту і комунікації (моделі мостів, кладок, саней, возів, човнів, також сідла, упряж, раки, лижви, торби, коші, коромисла, ярма, весла, драбини, остреви).

Велику вартість мають такі предмети, якими нарід послуговується при знакованню, міренню (шнури, міри), лічництві (лічниче зілля) і далі з ділянки магії і релігії (знимки оборювання села, завязування збіжжя, предмети, що хоронять перед чарами, знаряддя з магічними знаками, обрядове печиво, предмети уживані при вороженню, фігурки святих, чорта), предмети, які вживають при рокових, принагідних і родинних звичаях (вертепи, звізди, маски звірят, калатавки, зілля, яким примають хати, знимки, що зображують обряди підчас будови хати і впроваджування в нову хату, першу сійбу, обжинкові вінки та обряд, залишені на полі колоски, обряди: весільний, хрестин, похоронів і предмети, які при них уживають), з ділянки народнього права (атаманські палиці, карбовані раваші, віхи), з ігор і забав (забавки і знимки ігор та забав), з ділянки музики і танків (музичні інструменти, знимки танків), з ділянки народнього мистецтва (кераміка, вишивки, мальованки, витинанки, різьби, плетінки з соломи, лика та ниток, ґердани, різьби). Крім цього музеї збирають світлини і репродукції портретові та мистецькі. збірають монети, банкноти, печатки, почтові марки, екслібріси, рисунки, штихи, воєнно-історичні памятки, церковщину (образи, посуд і одежа). На особливу увагу заслуговують викопалини з ріжних діб, а саме предмети кремінні, глиняні, бронзові, залізні, з кости, також монети, посуд, зброя.

Крім цього треба записувати оповідання, байки, казки, анекдоти, загадки, пісні і т. п.

Збираючи предмети народнього побуту, повинні ми відноситися до того з пієтизмом. Збирання тих річей — це одна із важних ділянок нашої культурної громадянської і народньої праці. Виконувати її можуть люди з ріжних середовищ, ріжного стану, молоді і старші, шкільна молодь, інтеліґенція, селянство і робітництво. Мусимо памятати, що збирати предмети народньої культури повинна кожна одиниця, бо від кожного з нас зокрема залежить збереження народнього багатства. Коли стрічаємося з народом, повинні ми популяризувати ідею музейництва. Памятаймо, що наша збирацька праця має дати якнайкращі успіхи та що нам припадає тепер небуденна роля стати каменярами та піонірами розбудови краєвого і обласного українського музейництва.

М-р Роман Гарасимчук.

часто покидала хати свої й родини і втікала на Україну, щоби закоштувати козацького життя, погуляти з вітром на степу і знову повернутись до рідної стріхи. Отже відносини поміж Волинью та Україною були часті і не переривалися. Співали тут пісень про гетьмана Сверговського, про Мороза, про Хмельницького — тут склали теж думу про козака Серпягу, себто Івана Підкову. Ось її зміст:

„За рікою, за бистрою
Бється турок з Молдавою,
На Дунаї, на Дністрі
Ллються крови води бистрі
По тім боці ліс рубають,
А на цей бік тріски летять,
Козаченьки в Волощині
Господарити хотять.
По тім боці огонь горить,
А на цей бік луна йде,
Пан отаман — що Серпяга
В Волощину Січ веде.
По тім боці дзвони дзвонять
А на цей бік гомін йде,
Пан отаман — що Серпяга
В Волощину іде.
Заржав коник в Україні,
Чути ржання в Запороже,
Гей Серпяги молодого,
Що загинув, жалься Боже!
Ой у Львові сенатори
Серпягові смерть судили.
І козаки молодого
Да ізрадою зловили.
По дорозі вітер віє,
А із Львова віз іде,
То козацтво отамана
На Україну везе.
А всі дзвони задзвонили,
А всі сурми засурмили,
Як Серпягу молодого
Да в Київові положили".

Правнича сторінка.

Законопроєкт про співучасть громадян у вирішуванні карних справ.

Дня 23. березня ц. р. при вирішуванні закону про знесення судів присяглих сенат прийняв таку резолюцію: Сенат взиває уряд предложити законодатним палатам законопроєкт про співучасть громадян у вимірі справедливости.

У звязку з резолюцією рада міністрів предложила на надзвичайній сесії законопроєкт про співучасть громадян у вирішуванні карних справ. Законопроєкт складається зі 7-ох статтей. Перша стаття нормує справи злочинів, що їх вирішуватимуть сенати у складі трьох суддів: предсідник — фаховий суддя і два судді громадяни. Суддів-громадян буде іменувати президент апеляційного суду на 3 роки з осіб, що їх запропонують судові громадянські комісії. Число суддів-громадян на кожну судову округу означить міністр справедливости по вислуханні опінії президента дотичного апеляційного суду. Судові громадянські комісії існуватимуть при кожному окружному суді. Комісія складатиметься з президента окружного суду, як предсідника, прокуратора окруж. суду і двох суддів, яких виберуть на загальних зборах окружного суду. Вони входять до комісії з уряду.

Убрання до міри
з найліпших матеріялів поручає
ШАПІРА, ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1.

Крім них, входять до комісії по одному делегатові виділу повітового з кожного повіту, що в цілости, або частинно належить до судової округи; по двох делегатів міських управ міст, що мають до 100.000 мешканців та є виділені з самоуправного союзу і мають осідок на території окружного суду; по трьох делегатів висилають міські управи міст, що мають понад 100.000 мешканців; Варшава висилає 7 делегатів, Лодзь 5-ьох; окружна рада адвокатів і нотаріяльна рада висилають по одному делегатові. Представником самоуправи не може бути державний урядовець в активній службі.

Судова комісія громадянська укладає листу, що має по трьох кандидатів на кожне становище громадянського судді. Для замісцевого окружного суду комісія укладає окрему листу.

Рішення комісії западають більшістю голосів при участи найменше половини членів комісії, на випадок рівности голосів переважає голос предсідника.

Громадянським суддею може бути польський громадянин, що покористується повнотою цивільних і громадянських прав, є бездоганного характеру, скінчив 30 років життя, володіє польською мовою словом та письмом і своєю суспільною працею для загального добра є гідним виконувати цей почесний уряд.

Не можуть бути громадянськими суддями: посли і сенатори, священники і черці, державні урядовці і воякн в активній службі. Судді-громадяни складають присягу перед президентом окруж. суду або перед предсідником замісцевого виділу, в якому мають виконувати свої обовязки.

Уряд судді громадянина є безплатний. Він дістає лише відшкодування за втрачений заробіток; якщо є замісцевий, дістає діети і зворот коштів доїзду до суду.

Президент апел. суду може звільнити суддю перед скінченням 3-ліття на його власне бажання або якщо цього вимагає справа виміру справедливости — на основі рішення адміністраційної колегії апел. суду.

Мішані сенати вирішують справи: 1) злочинів, за які закон передбачує кару смерти або досмертної вязниці; 2) злочини, за які грозить найменше кара 10 років вязниці; 3) т. зв. політичні провини (державна зрада, порозуміння щодо ворожої акції проти держави, виконування служби у ворожому війську, воєнна диверсійна акція, зловживання при воєнних доставах, публичне поширювання закордоном неправдивих вістох на шкоду інтересів держави, активна напасть на начальника і представника чужої держави, накликування до зачіпної війни, всякі провини проти установ публичного права, як сойму і т. д., вимушення-здіяння уряду або суду та вбивство).

В цих справах западають постанови на тайних засіданнях у складі трьох фахових суддів. Підсудні мусять мати на головній розправі оборонця. Слідство ведеться: 1) на внесок прокуратора, якщо цього вимагає справа; 2) на внесок підсудного, якщо слідчий суддя признає це за указане, 3) з доручення суду.

Справи, що перед заведенням громадянських судів вже розпочалися, докінчуватимуть без цих суддів, хіба, що розправу відложено, відхилено або уневажнено присуд та завернено справу.

На випадок введення виняткового стану, сенати з громадянськими суддями перестануть урядувати на основі самого закону, а справи для них застережені, будуть належати до сенатів окружного суду у складі трьох суддів-фахівців.

Закон входить в життя з днем його проголошення. Окружні суди з участю суддів громадян, будуть урядувати найпізніше за рік від дня оголошення закону.

Д-р Ф. С.

П. Т. Пром-банк, Львів. Сподіюсь, що поможете своєму давньому щадникові й призначите мені короткоречинцеву позичку в висоті зол. 100.—. Як поруку залучую посвідки трьох щадників, що годяться ручити за мене вкладеними ощадностями. Наші ощадности разом перевищають зол. 100.—. З повагою — Ярослав Губка.

Дрібна ощадність заповнює позичку під застав дрібної ощадности в

Пром-банку
Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15

Відповідальність за шкоду.

Засадничо кодекс зобовязань знає відповідальність за шкоду, спричинену власними вчинками: **забороненими** карними законами (побиття, уш..одження тіла) або **занедбанням виконання договору** (довжник не платить довгу). В обох цих випадках головні засади відшкодування такі самі. Отже відповідальність за шкоду буває тоді, якщо: 1) з забороненого вчинку або невиконаного договору **дійсно повстала якась шкода;** 2) **існує тісний звязок між діянням** чи невиконанням договору **шкодою;** 3) можна ствердити **вину.** Кодекс зобовязань постановляє, що кожна особа відповідає за власні, **свідомо заподіяні** вчинки і занедбання або **заподіяні недбальством,** якщо для когось повстала дійсно шкода.

Не відповідає лише той, кого не можна притягнути до відповідальности за вину з причини віку, психічного або фізичного стану (дітей, божевільних, недужих). **Не відповідає теж, хто заподіяв шкоду в конечній обороні відбиваючи** безпосередній, безправний замах на якенебудь власне добро чи іншої особи.

За чужі вчинки кодекс зобовязань знає відповідальність за шкоду лише в деяких випадках. І так батьки та інші особи, які наглядають над дітьми чи умово недужими особами і т. д., відповідають за шкоду тих повірених собі осіб, які самі особисто є невідповідальні за свої вчинки. Далі товариства, організації та установи відповідають за шкоду, що її спричинили правники товариства, організації чи установи. Основою відповідальности за шкоду з чужих вчинків є посередня вина.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ШКОДИ ТВАРИН І ПРЕДМЕТІВ.

Власник тварини або особа, яка послугується твариною, відповідає за шкоду, що її спричинила тварина, без огляду на те, чи вона була під безпосереднім її наглядом, чи приблукалася або втікла, хіба, що викаже свою повну невинність. **Непричасність** у відповідальности Таксамо відповідає льокатор помешкання за шкоду, заподіяну тим, що на когось упав предмет з вікна, вилито воду чи інш. плин, хіба що льокатор докаже, що такий випадок трапився з причини вищої сили або виключно з вини пошкодованого чи особи третьої, за вчинки якої не відповідає або не міг їй перешкодити. Вкінці власник будинку відповідає за шкоду, що повстала від розвалу будинку, упадку частини будинку (частини муру, цегли), хіба що власник будинку докаже, що шкода повстала з незалежних від нього причин.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ШКОДУ ПІДПРИЄМСТВ.

Власники підприємств і заведень, що діють при допомозі пари, газу, електрики або виробляють вибухові матеріяли чи послугуються ними (в каменоломах, копальнях) відповідають за всяку шкоду, що її спричинило підприємство чи заведення особам або навіть майну. Власники підприємств і заведень можуть звільнитися від такої відповідальности **щойно тоді, якщо докажуть, що шкода повстала виключно з вини: 1) самого пошкодованого, 2) третьої особи,** за вчинки якої не відповідають (себто за вчинки осіб, які не працюють у підприємстві) або 3) **вищої сили** (повені, буревію і т. д.). Якщо такого підприємства не веде власник, лише арендар на власний рахунок, тоді замісць власника відповідає саме цей арендар.

Таксамо відповідають за шкоду самоходів, автобусів, автодорожок чи мотоциклів. Якщо власник самоходу чи мотоциклю віддав його до вжитку іншій особі на її виключний рахунок і небезпеку або власникові вкрали самохід, тоді за шкоду відповідає особа, яка фактично користувалася дотичним засобом комунікації.

ЗМІНА ЗАКОНУ ПРО ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК.

У деннику Законів (ч. 26 поз. 226) оголошено новелю з 9. квітня ц. р. про зміну закону державного доходового податку. Ця новеля вводить важні зміни в законі, а саме: звільняє від податку також дивіденди від акційних спілок і доходи з уділів у спілках з обмеженою відповідальністю, кооперативах і в тих підприємствах, що є правними особами, якщо осідок спілки находиться у краю.

Новеля звільнила згадані доходи з дотепершнього подвійного оподаткування, бо раз були оподатковані при вимірі доходового податку для дотичних спілок кооператив як правних осіб, другий раз при вимірі доходового податку для поодиноких уділовців згаданих спілок, як фізичних осіб. Цю зміну візьме під увагу скарбова влада вперше при вимірі доходового податку на податковий 1938 рік. Далі новеля вводить вимір і заплату доходового податку від дрібних платників у гуртовій формі шляхом угоди (між платником і скарбовим урядом) без устійнювання сум доходу в поодинокім випадку. Щойно виконний розпорядок означить ближче засади згуртованого податку, права та обовязки скарбової влади і податника та справи виміру. Гуртова оплата доходового податку повинна принести „дрібним" платникам, яких у нас є багато деякі полекші у формі загально зменшеної висоти податку

—o—

12 ЧЛЕНІВ НАЧАЛЬНОЇ АДВОКАТСЬКОЇ РАДИ.

Президент Польщі призначив таких 12 членів Начальної Адвокатської Ради: Болеслава Белявського (Варшава), Стефана Дембінського (Познань), Яна Гольконта (Лодзь), Тадея Янішевського (Львів), Станислава Янчевського (Варшава), Зигмунта Юндзіла (Вильно), Тадея Міксевича (Краків), Франца Пасхальського (Варшава), Брунона Покорного (Львів), Константина Терліковського (Гродно), Зигмунта Сьоду (Бигдощ) і М. Скочинського (Варшава)

Перше засідання Начальної Адвокатської Ради відбудеться в суботу 26. ц. м. На цьому засіданні 24-ох членів, що їх вибрали недавно окружні адвокатські ради (по трьох від кожної) і 12 новопризначених членів докооптує ще 6-ох адвокатів з Варшави. Щойно після цього відбудеться засідання всіх членів Начальної Адвокатської Ради, на якому Рада уконституюється.

Пізнавши на Першій Українській Педагогічній Виставі напрямні сучасної педагогічної думки, зміркуєте самі, до яких шкіл посилати своїх дітей, якої їм треба науки, освіти й виховання.

Сторінка без політики.

Запаси крови на випадок війни.

В паризькім шпиталі св. Антонія роблять тід цю пору запаси людської крови, потрібної то переливу. Минулого року в паризьких лічницях перевели 6.622 переливи, значить приблизно 20 переливів денно. Кров дають добровольці, які приїзджають до лічниці негайно, коли зайде потреба. Та в деяких випадках, коли дорога кожна хвилина й коли раненний стратив багато крови, така система має свої недомагання.

Проф. Цанк, який завідує відділом „гематольогічних дослідів" прийшов до висновку, що людську кров можна зберігти у скляних посудинах. Та, на жаль, свіжа кров може вдержатися у таких посудинах лиш 15 днів. Над питанням зберігання крови у свіжому стані працює тепер багато вчених. Значіння цієї справи може бути на випадок війни величезне.

На фронті знаходиться величезна скількість свіжої крови, якою можна буде рятувати раненних. Брати кров у воляків, що сидять в окопах неможливо... Значить кров треба магазинувати так, як магазинують тепер зброю, муніцію, харчі й ліки... Покищо в лічниці св. Антонія збирають кров на два тижні наперед.

Міністерство війни рішило зі свого боку уладити в найближчих околицях Парижа підземну лябораторію, в якій магазинуватимуть значні запаси людської крови для потреб армії на випадок війни.

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ Коперника 2, Тел. 258-88

Косметика серед народів світа.

Сліди косметики можемо стрінути серед усіх відомих нам народів світа, серед найстарших народів і серед новітніх, серед культурних і серед примітивних племен. Косметика стоїть на послугах тих, що займають найвизначніші становища і тих, що ведуть майже звіряче життя.

Одначе косметика не всюди однакова — які люди такі й косметичні засоби. Напр. дикі народи опоганення, чи здеформування лиця вважають виявом краси. Щоб осягнути таку „красу", вони натинають шкіру, татуюють її, малюють її пестрими фарбами і т. д. Годиться при тім згадати ще про такі „косметичні" заходи, як спиловування і малювання зубів, переколювання вуха, губ та носа, впихання в переколені отвори найріжнородніших предметів та прикрас.

Інди, які мають старшу цивілізацію від европейської, переколюють не лиш вуха, але й ніздря та перетягають крізь них великі металеві перстені. Ковтки, що їх носять жінки майже в цілій Европі — це без сумніву спадщина по наших прадурах, які колись вели дике життя. Взагалі косметика, хоч вона послуговується найновішими засобами, виводить свій початок із передісторичних часів.

Косметичні звичаї ріжних нинішніх народів доволі дивні. Напр. заміжна японка мусить мати вимальоване лице штучними румянцями, брови опалені й на місце брів мати нарисовані тонесенькі чорні риски. Білі губи можуть мати лиш дівчата, заміжні жінки повинні фарбувати їх на чорно. Про те, що роблять китайки з ногами для добра краси — це загально відомі речі.

На мусульманському сході красуні голять брови і заступають їх мальованою чорною рискою, яка йде над очима аж до насади носа. На чорно фарбують теж долішню повіку.

Арабська й турецька красуня вважає, що „добрий тон" вимагає, щоб нігті рук та ніг і навіть самі пальці були забарвлені на помаранчевий колір.

У Персії чорну бороду вважають найкращою признакою мужеської краси. Тому теж кожний перс, що дбає про свою добру славу рішуче фарбує собі бороду на чорно.

Розвиток косметики в Европі почався щойно після хрестоносних воєн в 13. і на початку 14. століття. Вища косметика найскорше прийнялася в Італії, яка теж аж до середньовіччя вела перед у цій ділянці. У 16. ст. Франція відібрала Італії першенство у косметиці й держить його досі.

Перевозить і магазинує **Меблі, товари** з усіх і до всіх місцевостей краю. МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива ГАРМА Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

Чоловік із залізними легенями.

Ми вже писали про людину із залізними легенями, про молодого мужчину, який не може віддихати без спеціяльного апарату. Тепер лікарі провели спробу, чи хорий зможе витримати якийсь час без віддихового апарату і чи зможе самостійно віддихати. Ця спроба вдалася.

Щоб наші читачі мали змогу докладно познайомитися з цим цікавим явищем, повторимо щераз деякі подробиці цієї події.

Людиною зі залізними легенями є Фред Снайт, син американського міліонера. Молодий Снайт є не лиш найнещаснивішою людиною у світі, але й одночасно найпопулярнішою людиною Америки та може й цілого світу. Цю свою величезну популярність завдячує він недузі, якою він заразився підчас побуту на Далекому Сході. Якісь жахливі мікроби спричинили в нього параліж віддихових проводів. Ця хороба грозила Снайтові неминучою смертю. Від смерти урятував молодого американця д-р Форкер із Пекіну, який негайно застосував півнебіжчикові одинокий радикальний лік: замкнув його в апараті до штучного віддиху.

ЗАЛІЗНІ ЛЕГЕНІ.

Віддиховий апарат складається з металевого панциря, який закриває хорого від ніг до голови, залишаючи лиш голову вільну. Механізм апарату приневолює легені до штучних рухів і спричинює таким чином віддих.

Фред Снайт лежав зі своїм панцирем кілька місяців у пекінській лічниці, засуджений на життя вязня, чи радше на життя живцем погребаного.

Батько, який попав у розпуку, рішив за всяку ціну перевезти сина до Америки, щоб він міг вести бодай трохи уріжнороднене життя серед своїх.

НА МЕЖІ ЖИТТЯ І СМЕРТИ.

Хорого мусіли в першу чергу перенести до іншого апарату. Ця хвилина грозила хорому смертю і справді, коли його переносили до другого апарату, хорий був на межі життя і смерти. Зміну мусіли виконати дуже швидко, бо про життя і смерть рішала кожна секунда.

Коли відчинили старий апарат, Фред Снайт зімлів на операційнім столі. Здавалося, що він умер. Тіло Снайта умістили негайно в новій машині. Коли закрутили останню закрутку, віддихову машину пустили в рух. По трьох хвилинах Фред Снайд почав знову віддихати й вернувся до життя.

У ЗАЛІЗНИХ КЛІЩАХ.

Після повороту Снайта до Америки почалося для нього дивне життя. Його примістили у шкляній кімнаті, скупаній у повені соняшного світла, з видом на широкі поля й городи. Дзеркало приміщене над головою хорого, давало йому змогу бачити всіх, що входили до кімнати. Окрема доглядачка день і ніч пильнувала хорого і стежила за штучним віддихом, який міг у кожній хвилині перерватися.

Спершу молодий Снайт попав був у розпуку, зясувавши собі справу з безнадійности ситуації, в якій він опинився. Згодом під дбайливою опікою батьків та приятелів навчився знову цінити життя та користати з нього. Як колись його пристрастю був спорт, тепер найбільшою приємністю стали книжки. При тому він учився говорити, бо віддиховий апарат утруднював йому вимову.

23 ХВИЛИНИ З ВЛАСНИМИ ЛЕГЕНЯМИ.

Минули два роки. Лікарі почали побоюватися іншої небезпеки, а саме зясовували собі добре справу з цього, що безрух грозить поганими наслідками для цілого організму. Вони рішили перевести рисковний експеримент: приневолити організм самостійно віддихати бодай кілька хвилин денно.

Перший експеримент відбувся недавно в Шікаго, куди хорого привезли зі села. Снайта вийняли з апарату і положили на салі. Успіх був несподіваний. Фред Снайт напружив сили і з важким трудом кілька разів відтхнув. Повних три хвилини був він на волі, відтак знову завмер.

Ці спроби повторяли кілька разів. Одного разу експеримент дав незвичайно гарний успіх: хорий віддихав самостійно 23 хвилини.

Американські лікарі кажуть, що за 6 літ Снайт зможе жити знову самостійним життям. Шість літ буде він ще вязнем сталевих легенів.

—o—

ДЕСЯТЬ ХВИЛИН ДЗВОНЯТЬ ДЗВОНИ ПО НАРОДИНАХ ДИТИНИ.

В околицях Шавмбургу є багато цікавих народніх звичаїв. Одним із найцікавіших звичаїв є те, що по народинах дитини дзвонять там у всі дзвони. Саме тепер село Ререн дістало нові дзвони у звязку з посвяченням нового шкільного будинку. Щоб відсвяткувати якслід посвячення дзвонів, до громадської хроніки записали такі слова:

„Німеччина не старіється, лиш навпаки, вона все молода і буде так довго молода, як довго будуть родитися численно здорові діти. Тому теж громадянство повинно дбайливо та сердешно піклуватися дітьми і кожну появу нової дитини на світі повинні витати якнайвеличавіше. Тому теж громадяни села рішають, щоб відтепер постійно, згідно з прастарим звичаєм дзвонити після кожних народин дитини десять хвилин. Голос дзвону буде нас сповіщати, що одна дитина більше живе для німецької нації".

—o—

ВЕСЕЛЕ

У ВОРОЖКИ.

— Ваш муж, пані, зраджує вас. Мусите слідити його на кожнім кроці.

— О, воно буде тяжко, бо він є листарем.

ПАН У СВОЇМ ДОМІ.

— Якже тобі ведеться?

— Знаменито. Я тепер всевладний пан у своїм домі.

— А жінка?

— Богу дякувати, втекла з моїм секретарем.

АРАБСЬКА ФІЛЬОСОФІЯ.

Якийсь араб купував кожного дня 6 бохонців хліба. Одного разу запитав його знайомий:

— Пощо тобі стільки хліба?

— Один бохонець сам їм, два даю, два віддаю, один викидаю через вікно.

— Якже це? — дивується знайомий.

— Зовсім просто: один хліб їм сам, як я вже тобі сказав, два даю дітям, два батькам і один тещі.

Кині в „Апольо"

Фільмовий архитвір п. н.
ЛЮДИ З ЗАУЛКА
на підставі повісти Максима Горкого „На дні".

Дійсність у Бучаччині.

Основники відділу Т-ва Допомоги Інвалідам у Бучачі дістали від місцевого староства письмо, яким староство забороняє творити відділ УКТОДІ в Бучачі, бо „істнене тегож не да сен погодзіць з правем люб може споводоваць загрожене безпеченьства спокою і порждку публічнего".

Більш-менш у тому самому часі — кінець травня — бучацький повітовий староста припинив діяльність Т-ва „Луг" у Бариші, бо

1) że członkowie stowarzyszenia dopuszczają się czynnych wystąpień w stosunku do osób narodowości polskiej i osób narodowości ukraińskiej, dążących do zgodnego współżycia obu tych narodowości, a Zarząd zupełnie na wystąpienia te nie reaguje. Poza tym stwierdzono,

2) że stowarzyszenie przyjęło zasady bezwzględnego posłuszeństwa członków władzom stowarzyszenia stosując w stosunku do niepodporządkujących się zarządzeniom władz stow. kary fizyczne i pieniężne, co stanowi wyraźne pogwałcenie postanowień art. 6 powołanej wyżej ustawy.

Те саме бучацьке повітове староство не дозволило основати дитячих садків у Сновидові, Зеленій, Цвітовій і Теребовлі, бо зголошені на управительки садків вихованиці не мають „потшебних кваліфікацій", а в Новосілці Язловецькій і Курдванівці тому, що у тих місцевостях „урządzony będzie taki ogródek z ramienia samorządu — zaczym odpada konieczność kreowania go przez inne organizacje."

НАВИЇЗД! Купелеві плащі — ручники — плєди — подорожні коци.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР:
А. Петрушевський
ЛЬВІВ Галицька 20.

КОРИСНА І ТЯЖКА ПРАЦЯ

ПОРАДНЯ МАТЕРЕЙ У ЛЬВОВІ.

Всім відомо, що біда, негігієнічні відносини, брак доброго плекання є причиною, що саме в нас панує найбільша смертність малих дітей. Зарадити цьому хоче Товариство Поради Матерей. Хто із громадян поцікавився би і заглянув на вул. Ходоровського ч. 15., побачив би кілько то людей пересувається через поріг цього Товариства. Там можна довідатися, що в цьому діловому році було в лікарській порадні 902 візит, а домашніх відвідин переведено 220. У дентистичній амбулаторії було 1315 візит; там защіплено 109 дітей проти віспи, та дали 422 насвітлень кварцевою лямпою. Коли до цього додати молочну станцію, з якої пересічно користало денно 30 дітей, видачу ліків і дитячих виправ, ялинку, свячене, день Матери, (де обдаровано діти і мами ласощами та одіжю) поміч у кількацяти випадках старшій молоді та більший грошевий датек для Т-ва Вакаційних Осель, щоб дати змогу кільком найбіднішим виїхати на свіже повітря, то будемо мати образ тої тихої, незамітної, а такої хосенної праці, яку Т-во сповняє.

А фонди на це? Видатки великі, а маленькі оплати, які побирає Т-во у своїй перехідні та амбуляторії не всилі покрити тих всіх видатків.

Т-во дістає від міністерства по 100 зол. місячно на пістунку, а магістрат, що давав давніще молоко, тепер обмежився до датку 200 зол. Трамваєвої карти для пістунки, яка мусить заглядати до дітей по ріжних вулицях, годі чомусь допроситися. Від Митрополита Т-во дістало вагон дров і 100 зол., від Центросоюзу 140, від Маслосоюзу 100 зол., від Дністра і Зем. Банку по 50 зол. від Ревіз. Союзу 45 зол. і від Карпатії 25. Дальше йдуть на покриття видатків членські вкладки від 157 осіб, вуличні збірки, но і дохід тяжко запрацьований з буфетів, які улаштовують звичайно при нагоді зїздів, зборів і забав пані, що займаються тим товариством. І тут треба чолом вдарити перед ними за цей труд, працю та невигоди, які вони беруть на себе. А трапляється нераз, що наші деякі гості при ріжних оказіях, коли приходять до буфету не мають зрозуміння для цих тяжких заходів.

Велику і жертвенну працю сповняють ті пані, що ведуть Т-во. Імен не подаю, бо вони всім відомі. Обовязком громадянства підтримати їх у тяжких змаганнях бодай вписом у члени і місячною вкладкою.

М. Л.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Кепритомна напасть „Дзенніка Польсього".

Ще у справі замаху на С. Масного у Стрию.

На нашу новинку про замах на просвітянського діяча й організатора у Стрию С. Масного, поміщену в ч. 131 „Діла", в якій покликалися ми на „Дзенник Польскі", той часопис помістив у ч. 169. відповідь під дуже шумним наголовком „Пшигважджами ординарне кламства" панув редакторув „Діла". Щоб наші читачі зрозуміли якслід несподіване обурення і схвильованя „Дзенніка Польского", пригадаємо зміст нашої новинки, яка вивела редакторів „Дзенніка" з рівноваги:

— **Атентат на просвітянського діяча у Стрию.** В ночі 16. ц. м. коло год. 11.30 якийсь невідомий справник (як каже інша версія: справники) пострілив важко урядовця філії „Просвіти" у Стрию С. Масного, коли він вертався вул. Кравшевського домів. Масний дістав дві стрілки в рамя та одну у груди. Раненого відвезли до шпитальної лічниці в безнадійному стані. Причина замаху невідома, хоч „Дзенник Польскі" здогадується, що атентат вийшов мабуть із кругів Української Аграрної Партії, яка починає саме тепер на терені стрийського і жидачівського повіту свою акцію. Масний був відомий у цілому повіті як незвичайно ідейний та ревний просвітянський діяч і організатор. Тому теж і не дивно, що вовгусь був він сідлом в очі.

І саме ця новинка спричинила те, що „Дзенник Польскі" виступив із лайливою та образливою статейкою проти „Діла", закидуючи йому брехню:

„Подавання цього роду вісток „Ділом", яке покликується на наш часопис, є ординарною брехнею. Бо „Діло" не подає ні числа, ні дати нашого часопису, який буцімто цю вістку приніс. Вістка, яку ми помістили 18. ц. м. казала, що особа справника невідома і що причиною замаху могла бути особиста пімста, або й інші мотиви. Ніяких коментарів, ні здогадів, крім обективної вістки ми не подавали".

Мабуть у редакції „Дзенніка" панує засада, що „не знає правиця, що робить лівиця" бо в тому самому числі (165) на другій сторінці була інша новинка, на яку ми саме й покликалися. І щоб не було ніяких непорозумінь, то ми її подаємо живцем витяту, так як вона виглядала в „Дзенніку Польскім":

Czim jest zamachowiec inspirowany przez UPA.

Okazuje się, że zamach na Masnyja wyszedł z inicjatywy członków Ukraińskiej Partii Agrarnej. Masnyj, który jest członkiem UON, prowadził z jej ramienia na terenie wsi Wierczany (powiat Styj), znajdującej się pod całkowitym wpływem Ukr. Partii Agr., ożywioną kampanię przeciwko członkom tej partii, co nie leżało w interesie UON. (?) Знак запиту наш. — Ред.).

А за цю новинку в лайці на „Діло" панове редактори „Дзенніка Польского" „ні чичирк" Зате вони тільки погано лаються, вдягаються у тогу менторів правди й моралізаторів та висловлюють надію, що „панове з „Діла" цілу ту „брудну роботу" ліквідують, подадуть відповідне спростування та подадуть число „Дзенніка", в якому згадана вістка появилася". Це домагання ми виконали у 100 відсотках і сподіваємося, що „Дзенник Польскі", який так багато розписався про „брак етичних засад", випише тепер ті моралі під власною адресою. Ціла замітка „Дзенніка Польского" з лапками й інсинуаціями годиться на судову скаргу, але ми з неї резигнуємо, бо це-ж привичний тон „ікацевої" преси.

Про Масного, який бореться зі смертю в лічниці, „Дзенник Польскі" пише, „що в дійсности Масний — це „повітовий провідник ОУН", який воює зі селом Верчани, бо „його мешканці не хочуть належати до... УНДА". Це не лиш справжня денунціяція, але й зайвий доказ, як редактори „Дзенніка Польского" орієнтуються в українських справах.

Як сосновецький магістрат

РОЗБИРАЄ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

Св. Миколаївська церква в Сосновці, (келецьке воєвідство), збудована в 1906 р. з добровільних жертв. Це великий, пятибанний мурований храм, прекрасний на вигляд ззовні, збудований у візантійському стилі, якого бані високо піднімалися до неба і звертали увагу проїжних. До сосновецької парохії, найбільш висуненої на захід краю, належить понад 2.000 православних, розкинених на просторах Шлеська і Домбровської округи.

Управа сосновецького магістрату завзялася за всяку ціну знести православну святиню. Мова про „небезпечну" будову, яка ніби загрожує прилюдній безпеці, базувалася хіба на фактах, що стіни храму мали ширину 1,5—1,25 м. і збудовані з клінкеру на цементовій виправі. Будова була „вічна", чого доказом є трудноші при її розбірці. Згадана акція знаходила відгук у місцевій пресі та в атаках магістрату на Парохіяльний Уряд. Але два роки ці атаки не виходили поза межі словної чи друкованої акції... Аж ось 21-го травня ц. р. зявилася на церковному подвірї „комісія", яка таємничо, без участи пароха і ктиторів, щось обчисляла!... Внаслідок тих оглядин та внесків „комісії" сосновецький магістрат вислав до православної парохії наказ найдалі за 24 години приступити до розбірки храму, бо... стан будови загрожує прилюдній безпеці. На другий день магістратський урядовець опечатав церкву. Ікони, іконостас залишилися в церкві. На третій день рано прийшли робітники, поставили руштування, підтяли головну копулу та скинули її з висоти 30—40 м. Робили це поспішно й неохайно... хрест з копули врізався в землю на глибину коло трьох метрів!.. Так було і з іншими копулами. З опечатаної церкви годі було винести ікони, утвар, а чудово різьблений іконостас з византійськими мистецько виконаними образами і св. престіл та жертвенник засипало румовище. За кілька днів пішли дощі!

Сосновецькому магістратові видно особливо залежало на тому, щоб брутально образити релігійні почуття православної парохії. Скарга Парохіяльної Ради у воєводи (в Кельцах) ні дочого не довела. Міністерство 27-го травня ц. р. наказало припинити розбірку церкви, але магістрат у спішному порядку наказав зірвати камінкову мозаїчну долівку, зруйнувати хори й вікна...

Діється це в році 1938-ому, тобто двацять літ по закінченні світової війни, коли ніби запанували упорядковані відносини. Чи це доказ християнської терпимости?!

Як виховаємо наших дітей, яку їм дамо науку й освіту, таке й буде майбуття українського народу. Перша Українська Педагогічна Виставa має представити вам, яких шкіл, якої науки, освіти й виховання треба українським дітям і молоді. На це все повинні ви поглянути ясними очима.

З українського життя закордоном.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО У БЕРЛІНІ

Заходом „Української Громади" у Берліні відбувся в середу 15-го ц. м., у великій салі Бехштайна, Шевченківський концерт при співучасти визначних артистичних сил: сопраністки І. Синенької-Іваницької, піаніста Тараса Микиши (з Відня), рецитаторки п-і Семаки-Борель і скрипака Маркіяна Лепкого. Акомпаніювали п-на Калина Андрієнківна і відомий берлінський піаніст Герман Гоппе. Святочну промову, присвячену до сучасного положення на Україні, виголосив проф. Кузеля. Усі артисти вивязалися прегарно зі свого завдання так, що свято було великим успіхом нашого мистецтва. Не зважаючи на те, що рівночасно відбувалося пять більших концертів, німецької й чужої публики було богато. Були теж представники німецької преси.

—o—

В XX-ЛІТТЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГРУЗІЇ.

Рим, 13. 6. 1938.

З нагоди XX-ліття проголошення самостійности Грузії відбувся 12. 6. концерт під високим протекторатом князя Грузії Ераклія Багратіона-Муграні і його дружини, що прибули на концерт особисто. Прегарну простору салю виповнила по береги елегантна публика столиці. Були й представники влади сенатори та посли. Святоконцерт відкрив д-р Енріко Інсабато, який ядерно передав історію Грузії та її теперішні змагання до самостійности. Від грузинів привітав зібраних Сада Тіерашвілі. Після цього відбувся концерт, програма якого була цікава й добірна. Між артистами (музики, співаки) були відомі в мистецькому світі імена. **М. З.**

—o—

ПОХОРОН МАРШ. ЦАРА.

У вівторок 21. ц. м. передполудням відбувся у Варшаві похорон марш. Цара. По богослужені в катедрі св. Яна рушив похід на цвинтар Повонзки, де домовину з тілом покійного склали до родинної гробниці. В похороні взяв участь президент Мосціцький, марш. Сьміглі-Ридз, прем. Славой-Складковський, члени уряду і т. п. На цвинтарі виголосили промови марш. Пристор, полк. Славек і през. Стажинський.

МОРОЗИВО

НОВИНКИ.

— **Важне для кравчинь!** Перша українська **робітня гаптів і плісування Олександра Біляк,** Львів, вул. Пілсудського 10. виконує: гапти, пліси, ендлі, (аплікації), мережки, закладки, обтягання гудзиків і пр. Виконання солідне, ціни найнижчі. 1—2

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 24. ц. м. в год. 7. вечір. На сходинах реферуватимуть біжучу медичну літературу.

— **Дві українські гутірки в радіо.** В середу 22. ц. м. львівське радіо передає по українськи гутірку інж. Романа Крохмалюка про одного з найбільших наших учених, д-ра І. Пулюя. Гутірка має заголовок „Д-р Іван Пулюй, людина й учений" і почнеться в год. 14.25. Крім тієї, у пятницю 24. ц. м. почуємо в год. 17.45—17.55 ще іншу українську гутірку, а саме д-ра Олеся Бабія „Останні етапи української літератури".

— **За зневагу міністеріяльної комісії.** Сенсаційний процес за зневагу міністеріяльної комісії на сторінках „Малого Дзенніка" у звязку з лікарськими оглядинами у львівських гімназіях закінчився сенсаційним присудом. Суддя Циган увільнив підсудних відповідальних редакторів Драневича і Марчевського від закиду зневаги міністеріяльної комісії ставши на становищі, що поміри членів комісії ріжного пола викликали невдоволення між ученицями та батьками і відбувалися під психічним примусом. Зате суд засудив підс. Драневича на 6 тижнів безоглядного арешту, підс. Марчевського на місяць арешту за зневагу дир. Маллерової і дир. Фиди.

— **На численні запити** П. Т. Світлицців повідомляємо, що кому бракує фотографічний матеріял, тому висилаємо на літнище приспішеною почтою негайно по одержанні замовлення. Фотокрамниця Екомп, Львів, Сикстуська 29.

— **Львівська хроніка.** При вул. Легіонів самохід переїхав 27-літню зарібницю Марію Галину з Чайкович. Шофер утік. — При вул. Рутовського невідомий мотоцикліст наїхав на 57-літню вдову Г. Вільом і легко зранив її. Мотоцикліст утік. — У брамі при вул. Трибунальській ч. 1 невідома жінка підкинула маленького хлопчика.

— **Кістяки з XVII. в.** Підчас перебудови вул. Костюшка в Перемишлі робітники відкрили стоси людських кістяків. Здогадуються, що кістяки походять ще з XVII. в., де на місці тодішньої границі міста відбувалися великі бої.

— **Буревій із градом над Товмаччиною.** Над товмацьким повітом лютував буревій із градом величини волоського оріха, що знищив зовсім збіжжа і городину в околиці Товмача та Тарновиці Долішньої на просторі коло 400 моргів. Шкоди сягають кількасот тисяч зол.

— **Намагане вбивство і самогубство.** В селі Угринові пов. Підгайці О. Яворський намагався застрілити з кріса крамаря Станислава Маркевича та учительку Фридерику Філєнбавм. Оба стріли хибили. Після того Яворський скінчив самогубством.

— **Згорів літак під Варшавою.** Недалеко Пясечної коло Варшави упав спортовий літак, що відбував досвідний лет. Летун Матек вискочив з легкопадом, але він не розвинувся і летун згинув. Під звалищами літака, що згорів, згинуло ще двох членів залоги.

— **Большевицьке золото до Льондону.** На летовищі у Стокгольмі осів совітський літак з вантажем 450 кг. золота. Кілька годин пізніше літак відлетів зі золотом до Льондону. Золото призначене для банку Англії. Шведська преса

ФОРТУНИ НОВОІ

повідомляє, що тим самим літаком приїхала совітська делєгація до переговорів у справі летунської комунікації на шляху Москва—Рига—Стокгольм.

— **Париж перед гостиною англійського короля.** В Парижі працюють з поспіхом робітники на чотири зміни, підготовляючи столицю Франції на гостину англійської подружої пари. На великій площі міжнародньої вистави нема вже нині ніодного будинку. Розібрали навіть палату, в якій малярі виставляли свої картини. На Елізейських полях збудували 10 дзеркальних обелісків, від яких будуть відбиватися в день проміння сонця, вночі світла рефлекторів. З вежі Айфля, з високої на 300 м. щогли, звисатимуть два державні прапори: французький та англійський, на які пішло 1.500 квадратових метрів матерії. Французький уряд змагає до того, щоб Париж приняв англійську королівську пару ще з більшим блеском, ніж у Берліні приймали Мусолінія, а в Римі Гітлєра. Підчас триденного побуту англійської королівської пари в Парижі відбудуться на площах народні забави з танцями. Студенти паризької академії мистецтв організують великий похід і хоровід самоходів прикрашених символічно. На Сені уладять прегарний водограй штучних вогнів.

— **Знова в Еднбургу.** Поліція головного міста Шкотії Едінбургу оголосила комунікат про змову шкотських націоналістів, які задумували знищити при допомозі вибухових матеріялів урядовий будинок, що його будують в Едінбургу. Поліція знайшла підчас ревізії невеликі кількости вибухових матеріялів у приватних домах, де мешкали провідники шкотського націоналістичного руху. Поліція не арештувала нікого, лише розтягнула нагляд над багатьома шкотськими націоналістами.

— **Таємне вбивство у поїзді.** На шляху Париж—Тіонвіль знайшли в поїзді тіло невідомого мужчини з раною в голові. При вбитім знайшли документи на прізвище одного зі старшин полку з Тіонвіль. Слідство виявило, що документи були фальшиві, бо правдивий старшина з Тіонвіль живе здоровий і радіє життям. Зате поліція попала у звязку з цим убивством на слід великої афери з пачкуванням зброї до червоної Еспанії. Виявилося, що вбитий вів життя на широку мірку в Парижі, черпаючи доходи з невідомих джерел та брав участь у чековій афері. Називається Гіляріон. Далі стверджено, що вбитий виїхав з Парижа зовсім несподівано до Тіонвіль. У його помешканні поліція знайшла шифровані телеграми, в яких згадувалося про Барсельону і міжнародню бригаду. Преса розписується широко про це сенсаційне вбивство здогадуючись, що той злочин тісно вяжеться з пачкуванням зброї до червоної Еспанії.

— **Вже навіть медведі втікають з червоної Еспанії.** Внаслідок боїв у Піринеях недалеко французького кордону з Еспанії втікають до Франції медведі, які жили дико в горах. Прикордонна сторожа стверджує, що число медведів у французьких Піринеях майже подвоїлось. В одній французькій місцевости зголоднілі еспанські медведі напали на череду. Тому французькі верховинці створили спеціяльну сторожу до охорони своєї худоби.

— **Смерть на гладкій дорозі.** На одній з вулиць Букарешту, свіжо скропленій водою, перекинувся автобус. Згинув сотник румунської армії Черневський, який стояв оподалік на хіднику. 5 осіб зпоміж пасажирів автобусу важко ранених.

— **Горять ліси.** На західнім побережжі Сахаліну почали горіти велитенські ліси. Пожежа поширюється дуже швидко. Всі зусилля японських військ загасити пожежу виявилися безуспішними.

— **Великий шпигунський процес.** У Злучених Державах викликав велике враження акт обвинувачення проти 18 підсудних німців, яких прокуратор притягнув до відповідальности за шпигунство в користь Німеччини. Акт обвинувачення офіційно закидає урядові Німеччини, що зорганізував одну з найбільших шпигунських афер. Процес починається в середу 22. ц. м. в Ню Йорку.

— **Стріли підчас іспиту.** Підчас правничого іспиту в багдадському університеті один зі студентів засипав стрілами декана і професора. Декан легко ранений, професор важко ранений. І студент і професори походять з Єгипту.

— **Загинув літак.** Зі столиці Чіле вилетів літак з 4-ма членами залоги і загинув без сліду. Розшуки 10-ох інших літаків залишилися без успіху.

— **Напад пчіл на селянина.** В околиці Інстербурґа у Сх. Прусії рій пчіл напав в полі на селянина, які так його покусали, що селянина мусіли відвезти до шпиталю. Пчоли покусали теж коні, які треба було добити.

— **Запір.** Передові клініки твердять, що природна гірка вода **„Франціška Йосифа"** теж для умовних працівників, невластенінів і жінок є скорим і легко проносним засобом.

найкраще холодить

† Посмертні згадки.

Емілія з Козанкевичів Білинська, вдова по управителеві школи Єронімі, упокоїлася 20-го ц. м. у Збаражі. Покійна була одною з тих старших українських жінок у краю, які не обмежуються лиш до родинного життя: Вона була меткою громадянкою, а її товариський хист влекшував їй звязки з людьми та працю у місцевих громадських організаціях. Залишила сина — адвоката Ростислава Білинського у Збаражі.

Похорон відбудеться в середу в 3 год. поп.

В. Ій П.

—o—

Допис и.

ЛЬВІВ.

Гостина театру в Голоску Великім. В днях від 14. до 17. червня ц. р. гостив у Голоску Великім український театр під управою Н. Войтовича, який виставив такі пєси: „Дума про Нечая", „Черешні володарі", „Ой видно село" та дві комедії. Коли говорити про добір пєс, то він справді дуже добрий та влучний. Заторкнені в них питання сьогоднішнього життя українського народу могли піддати зібраній публиці багато цікавих думок. З ролі Нечая та інжиніра Ревюка прекрасно вимявався Роман Войтович, молодший, що створив тоже під психольогічним оглядом та льогічно обгрунтовані типи. З інших ролі треба згадати партії, що їх відіграла його дружина Юлія Войтович, та батько Н. Войтович (старший). Режисером і душею цілої театральної трупи є Роман Войтович. Загалом беручи цей театр своєю позитивною працею виконує велику культурно-освітню місію, чим заслуговує на повну моральну і матеріяльну підтримку.

СОКАЛЬ.

Загальні Збори Кооперативного Союзу в Сокалі відбулися 7. ц. м. Зборами проводив о. дек. І. Кашубинський, секретарював п. Заборняк зі Шмитків. Зі звітів дирекції виходить, що Союз оперував у звітовім році 2 і пів міл. торговельного обороту, побільшив власне майно та вимазав більшу білянсову надвишку.

Посвячення угольного каменя Народнього Дому в Сокалі відбудеться 3. липня ц. р. Кожний українець повинен доложити і свою цеглину до могутнього заборола українського духа на окраїнах галицької волости. Цього вимагає національний інтерес, щоб у сокальській волості, де цього року відкриється десяток і то може не один таборів „праці", де наступ на українські позиції йде може твердше і безоглядніше як деінде, ставила могутня будівля. Пожертви слід висилати на адресу: Українбанк у Сокалі, вул. Костюшка ч. 29 з допискою Нар. Дім ч. вкл. книжечки 555.

Справа дитячих садків у сокальському повіті до тепер не поладнана. Старостві здається більше цікавитися справою малювання плотів. Тимчасом у Камінеччині вже від 15. п. м. тревають дитячі садки, в Сокальщині про них не чути.

по цілім світі усуваючи відтиски без болю. При купні домагатися оригінальної коробки LEBEWOHL. На кожнім пластерку є також напис

L E B E W O H L

ЯВОРІВ.

Кілька годин у Яворові. Цими днями випало мені побувати на кілька годин до Яворова. Було це по польських Зелених Святах та безпосередньо після свята з нагоди 90-літнього ювилею гімназії „Рідної Школи" в Яворові, що відбулося в днях 4. і 5. червня ц. р. Ці хвилини залишаться для мене назавжди незатертими, бо Яворів зробив на мене дуже гарне вражіння. Від сторони Львова віддитьси до Яворова широким гостинцем, по обох боках якого пишаються в садках білі хати яворівських міщан, сховані за різнокольоровими парканами, переважно зеленими. Питаюся, чому це — та довідуюся, що магістратська санітарна комісія наказала до кількох днів усі придорожні паркани помалювати. Тут і там ще видно, як власники придорожних реальностей нашвидко перемальовують паркани. Ліворуч від дороги в очі впадає в очі прибраний гірляндами двоповерховий будинок гімназії „Рідної Школи", на якому до сонця виблискує золотими буквами напис: Гімназія „Рідної Школи". Тягне мене відвідати цю святиню науки Яворівщини, про якої розмитом я тільки чував. У вестибулі, з правого боку видніє на стіні таблиця з нагоди 20-літнього ювилею гімназії „Р. Ш.", (1908—1928) та імена фундаторів і заслужених діячів „Р. Ш.". З лівого боку бронзова плоскорізьба патрона гімназії, нашого письменника Осипа Маковея. Входжу до канцелярії гімназії, де ввічливо приймає мене директор д-р Іван Великорський, мій товариш з часів визвольної війни. Була це для мене дуже мила стріча. Користаю з чемности п. директора та оглядаю гімназію. В будинку міститься гімназія „Р. Ш." та ліцей, класичний і гуманістичний і два роди торговельних курсів: 1) Торговельна школа (по четвертій клясі гімназії) і 2) торговельна однорічна школа першого ступня (по скінченні вселюдної школи). Завдяки чемности директора, мав я змогу приглянутись науці в одній з вищих клас гімназії, в якій, згідно з координаційною системою вчаться хлопці і дівчата разом. Те саме і в обох річних торговельних школах, які дають добрий вишкіл до ведення крамниць і кооператив. При гімназії гарно уладжений музей Яворівщини, який веде дружина директора п. Великорська. Усе там гарно упорядковане: старі церковні памятки Яворівщини, різьби і плоскорізьби та всякі забавки, знані по цілому краю з яворівським мотивом писанки, монети, дерев'яні й кошикарські вироби та взагалі ввесь культурний дорібок Яворівщини. Далі є в будинку гарна театральна салька. На другому поверсі міститься гімназійна бурса, а в бурсі на стінах олійні образи усіх наших гетьманів жінки нашого артиста Смольського. По коридорах гімназії образи зі змагань Українських Січових Стрільців, та взагалі образово представлена ціла наша історія та література. З вікон видно у середині пятикопульну церкву у візантійському стилі, збудовану інж. Нагірним, а поле самої гімназії простора площа, на якій пару днів тому відсвятковано 90-літній ювилей, що його уладив Комітет під головуванням адв. д-ра Фільця. На цьому святі, як оповідають, гостин один з основників, адвокат зі Львова д-р Роман Сенета, передвоєнний організатор Яворівщини. Коло гімназії міститься найбільша на провінції рідношкільна бібліотека. З товаришів стрічаю в гімназії проф. Гуцуляка. Найкращим будинком в Ринку є Народний Дім в українському стилю. Відвідав я директора Українбанку, Романа Харамбуру, голову Повітового Народнього Комітету, Осипа Назаревича та оглянув пекарню Союзу Кооператив, де ввічливо дав мені виявлення дир. Павлик. Мило вражає активність усіх наших установ у Яворівщині. Ось якраз актуальна для наших промад справа управильнення грунтових спільнот (закон з 4. V. 1938 ч. 333, пос. 206) найшла відгомін по цілій Яворівщині, а внаслід низки анкет вже переслано на руки невтомного працівника, інж. Лапчука у Сільському Господарі у Львові.

М-р З. Решетилович.

САМБІР.

Святкування роковин хрещення України в Самборі. Згідно з обіжником Митрополита Кир Андрея ухвалив дня 5. п. м. парохіяльний комітет у Самборі — по відправі Великої Соборної Служби Божої — ювилейну академію в честь 950-их роковин хрещення України-Руси при співучасти місцевих сил, зокрема Семінарського Бояна, артиста скрипака Білинського і артисток: Марії Сабат-Свірської, сопрана, рецитаторки Лесі Кривицької та хору „Сурма" зі Львова. Академія пройшла з повним успіхом, довозом була маса народу, що зійшлася з довколичних сіл і багато священників. Патріотичну промову про значіння свята виголосив адвокат д-р Галущинський, історичний реферат дир. гімн. „Р. Ш." д-р Скорик. Публика не шадила оплесків виконавцям, зокрема солістці Свірській за сольоспіви: Матюка — арії з опери „Інвалід", „Весінки" і Вахнянина — арії Одарки з оп. „Купало"; артистці Кравіцькій за рецитації: Буревія — Князь Володар, Б. Лепкого — На чужині і Тичини — Скорбна Мати, вкінці відомому хорові „Сурма", що відспівав уперше, спеціально на це свято скомпонованому кантату (988—1938) Б. Кудрика до слів У. Кравченко і на закінчення академії Матюка: Кріпись народе. Обі хорові продукції викликали помітне вражіння. У другій частині відспівав хор „Сурма" низку старогалицьких пісень, про які виголосив короткий реферат проф. д-р В. Кудрик, який мав на академії фортепіянову супроводу. Виконання поодиноких пісень під орудою диригента О. Плешкевича було зразкове.

Гість.

Юліян Опільський

ІДОЛИ ПАДУТЬ

Історична повість із часів ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Том перший.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „Д І Л А"

170 стор. ЦІНА зол. 2·—

Дістанете у Видавництві „ДІЛО", Львів, Ринок 10, і у всіх книгарнях краю.

Київ за часів великого князя. — Морська виправа Володимира Вел. і його відвідини у царгородських імператорів з метою одружитися з їх сестрою. Могутні постаті варягів. Картини битв і дави. побуту.

Спорт.

ТУРНІР ЧОТИРЬОХ ДРУЖИН У ЛЬВОВІ

Як ми вже повідомляли в суботу й неділю 25. і 26. п. м. для вшанування 70-ліття „Просвіти" відбудеться сенсаційний турнір чотирьох футбольних дружин, а саме: Дністра (Самбір) та України, Зорі і Стрию (Львів). Докладніші дані про цей турнір та склади всіх дружин подамо в чергових числах.

Як довідуємося, в неділю підчас перерви між двома матчами відбудеться теж дефілада наколесників, які здобули мистецтво Львова. Після дефіляди представники Центросоюзу вручать найкращому наколесникові Львова Степанівові нагороду — перегоняний ровер, що його уфундував Центросоюз.

Нові книжки и журнали.

ЖУРНАЛИ:

PION. Tygodnik literacko-społeczny. Rok VI. Nr. 18. 8. maja 1938. Warszawa.

SLOVANSKY PREHLED. Sborník pro poznavani politického, socialního a kulturního života slovanskich statu a narodu. Rocnik XXX. C. 5. Kveten 1938. Praha.

UKRAINIAN YOUTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Youth League. Vol. V. Nr. 5. May 1938. Jersey City, N. J. USA.

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. VII.e Année. Nr. 15—16. Mai 1938. Genève.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 22. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".
Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг".
Пятниця 24. 6. год. 8. веч. „Волк короваи Мадагаскару".

Театр Різнородностей:

Середа 22. 6. год. 8 „Іван".
Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Іван".
Пятниця 24. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український Театр пнр. Йосифа Стадничка (сеніора).

БУСЬК:
22. 6. Нітуш.
23. 6. Сини мийко.

ЗОЛОЧІВ:
24. 6. Подвійна бухгальтерія — виступ Стефи Стадниківної.
25. 6. Нітуш.
26. 6. Синя книтка.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КОСІВ:
22. 6. Мазепа.
3. 7. Гетьман Полуботок.

РОЖНІВ:
23. 6. Маруся Богуславка.
24. 6. Пісня Бескиду.
25. 6. Чесна Сузанна.
26. 6. Гетьман Полуботок.
27. 6. Мазепа.

КОБАКИ:
26. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду.
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

ЛУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанна.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Безталанна.

ЖАБЄ:
4. 7. Пісня Бескиду.
5. 7. Чесна Сузанна.
Театр повідає до хору генерія і баєка.

Присилайте передплату!

КІНА.

АПОЛЬО: „Люди з завулка" за оп. М. Горького.
АТЛЯНТИК: „Таїнний агент" із Сільвією Сідней.
БАЛТИК: „Від вівторка до четверга" „Р. 107 завдає помочі".
ВАНДА: „Коли жінка зрадила", „Офіцир на продаж".
ГРАЖИНА: „Коханий лобуз" з Аннов Ондра, „Армія Ева".
ЕВРОПА: „Верес" на оси. Родовища.
КАСІНО: „Грізний Він" з Волесом Бірі.
КОПЕРНИК: „Крила над Гонолюлю", „Відділ сміливих".
МАРУСЕНЬКА: „Німий герой", „У вогні стрілен".
МЕТРО: „За хвилину щастя", „Ніч в опері".
МІРАЖ: „Царевич" із Мартою Егерт.
МУЗА: „Дама на два тижні", „Малий збиточник" із Шерл. Темпль.
ПАЛЯС: „Орієнт Експресс".
ПАКС: „Жовтий скарб" із Генрі Кулесом.
РАЙ: „Наречена з Відня" з Мартов. Егерт.
РІЯЛЬТО: „Народини зірки", „Як вам подобається" (на осн. Шекспіра).
РОКСІ: „Фрелих упасланлюс світ".
СВІТ: „Я вбив", „Адмірала син".
СТИЛЕВЕ: „На Сибір" і ревія.
ТОН: „Бунт залоги", „Світла будучности".
УТІХА: „Людина-лев" і ревія.
ХИМЕРА: „Коронева передмістя".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Єгипет".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Посаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 22. червня 1938.

5.45 Рухалка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Опереткові фантазії, рох., 8.000 Перше сніданок при орк., 11.00 Для новобранців, 11.20 Давні танки у сучасній форт. музиці, пл., 12.03 Полудн. авд., **14.00 Інформаційна газетка в україн-**

ькій мові, 14.10 Українська музика з плит („Веселі часи в Києві"), 14.25 „Д-р Іван Пулюй, людина й учений" літер. нарис вигот. в українській мові інжинір Ром. Нрохмалюк, 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Госп. та суспільні вістки, 15.10 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гармоністи, 16.45 Військовий відчит, 17.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 17.10 Розр. музика, орх., 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Замостський резерват, 18.10 Співи, реціталь Арно Ніітоф у супр. форт., 18.45 „Генерал Бонапарте" Авант. Франса, 18.55 Скрипка, форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Із історії вальса, розр. концерт, сопран, тенор, орх.; у перерві Анекдоти, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Пора подумати про доповнення паші, 21.10 Оповідання про Шопена: орх., форт., 21.55 Спорт, 22.05 Симф. концерт, орх., співи, 23.00 Останні вістки.

Четвер, 23. червня 1938.

6.20 Музика з пл., 6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Концерт мандолністів, співи, 8.00 Плитки, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.15 Скрипка, форт., 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.15 Програма на завтра, 15.15 „Головна виграна" оповідання для дітей, 15.30 „Тейпи Львова" повість із 1848 р., 15.45 Господарські вістки, 16.00 На балтійськім шляху, муз. авд.: орх., міш. хор, сопран, тенор, 16.45 „Ц. О. П." репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт із пл., 17.40 „Ци третя" нов. Сенкевича, 18.00 Огляд видань, 18.10 Кларнет, форт., 18.30 Театр Уяви „Собітківі вогні" з муз., 19.05 Співи, фортепіян, 19.25 20.55 21.00 Актуальна гутірка, 19.35 Розр. концерт (із „Веселою чвертьгодинною"): орх., пісеньки, гармонійка, форт.,; у перерві „Гумор для дурнів" скеч на осн. Аверченка в супр. Ю. Тепи, 20.45 Веч. дениик, 21.10 Вінки при мікрофоні: трансм. з корабля на Вислі, дута орх., соліст, конферансієр, 21.50 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку, словно-муз. авд., орх., пісеньки, конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка музика з пл. (надає Варшава II).

Пятниця, 24. червня 1938.

7.00 Ран. дениик, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Добридень найменшим: оповід. Б. Герца „Театральний поніс" і мельодії та пісеньки з пл., 11.00 Для новобранців, 11.20 Шуман: Квартет А-дур оп. 41. ч. 3. з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Невідомі созвіздя та вороги, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорами, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. орх., 16.45 „Ц. О. П." репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нар. забава, **17.45 Найновіша українська література** вигот. **Ол. Бабій**, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Цікаве з техніки та природи, 18.10 Форт., 18.40 Літер. новини, 19.00 Розр. концерт у вик. тріо „Ню Джорджіяни": арфа, флет, віол. (трансм. з Львівщину), 19.30 20.55 Актуальна гутірка, 19.40 Святоівінський вечір, розр. концерт, орх., сопран, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Програмова резерва, 21.10 Танк. музика у вик. орх., 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Жіночий концерт бажань, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 22. червня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 18.00 Розр. музика, 19.10 Французька музика, 20.00 Веселе попурі, 20.30, 21.00 Орх. концерт, 21.30 Танк. муз., ВІЛГОРОД 18.20 Скрипка, 20.30, 21.00, Гумор і пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Військ. орх., 17.30 Співи, 18.15, 19.00 Циг. музика, 21.55, 22.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Сопран, форт., 17.00 Японська казка, 20.00, 21.00 „Чи знаєш край, де цитрини достигають" розр. концерт орх. і сол., 22.30, 23.00 Сопран, тенор, орх., ДРОЙТВІЧ 18.45, 19.00, 20.00 „Дон Хуан" оп. Моцарта, КОШИЦІ 18.15 Популярний концерт, 19.30 Циг. музика, 20.10 Словацькі нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, фрагм., 22.10 Оперетькові мельодії, ПРАГА 16.15, 17.00 Концерт фільг. орх., 17.40 Концерт хору, 18.20 Нар. пісні, 18.40 Концерт на нар. інструментах, 20.00, 21.00 „Перли п-ни Серафини" оп. Піовачева, РАДІО ПАРІ 20.30 Співи, 21.00, 22.00 На паризькій хвилі, муз. розр. програма, РИМ 17.15 Камер. музика, 19.40, 21.00 Розр. музика, 22.10 Форт., СОФІЯ 19.45, 20.00, 21.00 Опера.

Четвер, 23. червня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, ВІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт, 21.30 Співи. реціталь, БУДАПЕШТ 12.05 Орх., 17.30 18.00 Скрипка, 18.30 19.00 Марші й танки у вик. військ. орх., 20.00 Сольо на гітарі, 21.25 22.00 Циг. музика, 22.20 Сонати на форт. і скр. у вик. Ерне Дегнанія, ВІДЕНЬ 10.30 12.00 Розр. музика, 13.15 Популярна музика, 15.00 Твори Шуберта й Шумана у вик. солістів, 16.00 Симф. концерт, 19.25 20.00 „Паяци" оп. Леонкавала, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Брумель" оп. Гена, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.10 Соната на віол. і форт. Р. Штрауса, КОШИЦІ 18.00 Для Захарчатта, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, МІНХЕН 19.15 20.00 21.00 22.00 23.00 „Ніри берські співці" оп. Вагнера, ПРАГА 18.29 Легка музика, 19.30 Серенада ес-дур Суна на смич. орх., 21.30 Словацькі танки на 4 руки Дворжака, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Віол., 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ля вія делля фінестра" оп. Зандоная, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки, 20.00 Сольо на флеті, 20.45 Співи. реціталь.

Пятниця, 24. червня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Балади у вик. солістів, 18.00 Розр. музика, 20.00 Муз. дрібнички, 20.30 21.00 Симф. концерт, БЕРОМІНСТЕР 21.15 Нар. пісні, БРНО 21.00 22.00 „Міньон" оп. Томаса; III. дія, БУДАПЕШТ 12.00 Солісти, 13.30 Циг. музика, 18.45 19.00 Форт., 19.500 20.00 21.00 „Травіята" оп. Верді в пл., ВІДЕНЬ 18.00 Молодь грає і співає, КОШИЦІ 18.00 Для Захарчатта, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 Розр. мельодії, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, ПРАГА 17.20 Квартет ес-дур Кромер-Крамажа, 18.20 Популярний концерт, 19.30 20.00 „Єва" оп. Душіка у скороченні, 21.00 Концерт фільг., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви „Ан кер ту неф" ком. Вілінка, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Розпіколло" оп. Пієтрія, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 20.00 Популярна музика.

IV. УКРАЇНСЬКИЙ СТАТИСТИЧНИЙ РІЧНИК

у виданню Наукового Т-ва ім. Шевченка накладом Українського Економічного Бюра з текстом українським і англійським.

ЗМІСТ:

I. Етнографічна карта.
II. Людність
III. Рух людности
IV. Сільське господарство.
V. Гірництво й Промисл.
VI. Фінанси й Торговля.
VII. Політична й культурна статистика.
VIII. Пожажчик української культури
IX. Різне.

Редакційний Комітет: Проф. Др. В. Кубійович, Ред. Л. Лукасевич, інж. Є. Гловінський.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД: Книгарня Наук. Т-ва ім. Т. Шевченка. Львів, Ринок 10.
ЗАМОВЛЯТИ: можна видаючи зл. 3— (порто й вартість річника) на конто ПКО 21.776 L. Łukasewicz, Warszawa.
Ціна цієї книги, яка має 340 сторінок друку найпотрібніших відомостей є тільки зл. 2·50.

БІРЖА.

Львів, 21 червня 1938

Акції.

Банк Польський 119·50 Цукор, 13·25, Вугель 27·50, 27·38, Дізельпол 74·00. Моквів 12·50, Островець 57·25, Стариховичі, 35·50, 35·75, Габербуш 47·75.

Папери.

4 % пів проц. внутр. 65·00, 65·38, 3 пр. 1 ем. 81·63, серія 90·00, 3 поз. пр. 2 ем. 82·75 серія неност. 3. конверс. 71·00 прем. дол. 42·50 4 консол. 67·50

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 21. червня 1938.

1 кг. масла десер. ольок. без оп. 2·15 зол.
1 кг. масла бочков. вик. з опак. 2·27 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко . . . 16—17 сот.
яйця копа . . . 3·40 зол.

Тенденція на масло знижкова, молоко сильна яйця вдержана.

Оповістка.

Виділ товариства допомоги вдовам сиротам по священиках „ДОЛЯ" подає до відома, що прилодна збірка на цілі Товариства переведена за дозволом Городського Староства у Львові 29. травня, дала по потручченю видатків звязаних зі збірною кашту зсотих 485.88. Всім жертводавцям і тим, що трудилися коло переведення збірки щиру подяку складає Виділ. Львів, 18. червня 1938.

Жертви зложені в Адміністрації: на **допомогу акад. молоді** М. Геник Березовський, Коломия, зол. 2.—.

ЛІТНИЦЯ

ДОРА! Пансіонат „Малина", давніше „Олена" в найгарнішім і догіднім положенню поручає сонячні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 6-10

ГРЕБЕНІВ, пансіон Яблонських у власній управі. 1358 2-4

КУПНО - ПРОДАЖ

ЗНАМЕНИТА нагода для емерита або амятора домашнього господарства: Мурована вілля з 10 убікаціями у найкращому положенні Станиславова з садом і городом, к. 33.000, зараз на продаж. Ближча відомість у п. Ярослава Дикони, упр. шк. в Петранці п. Рожнітів. 1309 2-3

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 1242 5-7

ПЕКАРСЬКІ КОШИКИ і всякі кошикарські вироби — Виробня „РЕКО", Городецька 47. 1353 2-5

ПОЗІР, НОВИНА! Вже появилися дуже гарні кольорові листівки артиста маляра А. Климка, а саме: Бій під Крутами, Бій на Маківці, Сагайдачний громить турків та інші, можна дістати гуртом і детайл у видавця: І. Стадник, Львів, Городецька 2 б. Для крамниць і відпродавців рабат! 1206 1 -0

КАЗКОВО ДЕШЕВО до продажі перелоги при вул. Сьвєнтоянській (1800 сажнів по 15.— зол.) тел. 116-27. 1977 1-1

ПАНСІОНИ

ОКОЛИЦЯ РОЗЛУЧА. Кімнати з утриманням винайму, домашня кухня. Інформації: Потоцького 7, партер від год. 5—7. 1342 2-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ЛИСТ на почті № 18104. 1374 1-1

Радіокутик.

РАДІО НА СХІДНИХ ЗЕМЛЯХ.

В деяких околицях Польщі, зокрема на східних окраїнах, радіо все ще викликує сенсацію, та часом навіть застереження щодо його доцільности та права діяння. Характеристична на тлі недовіря пригода трапилася кілька день тому в селі Погребище. В сільській школі заложено ламповe радіо. Інсталяцію перевів учитель школи. На святочне відкриття приймача зібралися всі діти та громадою зійшлися всі довколишні селяни. Між ними був також 115-літній дідусь, якого всі довкола шанують, радяться та слухають. Всі авдиції вислухано з великим зацікавленням та напруженням. По закінченні авдиції дідусь сказав: „Річ добра, але хитра та опануюча" і домагався від учителя, щоб він показав наперед, де заховав того, що грає та говорить. Коли вчитель пояснив, що голоси приходять з „повітря", старий остерігав зібраних перед „злим повітрям", яке може околиці якогось лиха принести.

В БОРОТЬБІ З ВОРОГОМ РАДІЯ.

Дуже вразливі та докучливі є підчас слухання радіової авдиції, різні перешкоди як гамір та шелести. Крім заколотів, які мають своє джерело в атмосфері, різні перешкоди спричинюють ще незабезпечені електричні мотори. Цілий ряд невиробних електрівень виступило з прекрасною ініціятивою, яка є справжнім добродійством для слухачів Поморя. Ці електрівні не прилучають до електричної мережі ці прилади та електричні інсталяції, які власники їх не охоронили перед заколотами. Свідчить про це гідне зрозуміння потреб радіослухача, та одночасно консумента струму. Таку гарну ініціятиву повинні би підтримати інші міста.

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ триімнатне III. пов. всякий комфорт нова будова вул. Глибока 11 а (біля Політехніки) до винайму. 1373 1-3

РІЖНІ

НОВОСТВОРЕНА робітня ковдер перероблює КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брама Андріолього. С. Дуб. 1162 8-10

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять. 1105 6-12**

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ Ідальні, спальні, кабінети, сальони, клюси, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 282-78
948 3-10

За 10 сотиків льоду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто в фабриці
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 116-86. 1119 1-20

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конп. підпр. самох. перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, а відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої достави. 1.50

ПІТ
МІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик, Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 135 (14.966). Львів, четвер 23. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Сталін отроїв народнього комісаря важкого промислу Орджонікідзе?

АРЕШТУВАННЯ В СОВІТСЬКІЙ ГРУЗІЇ.

На приказ Єжова переведено у Грузії великі арештування у звязку з крадежю документів з кабінету І. секретаря компартії Грузії, Берії.

Між тими документами були стенограми з тайної розправи проти грузинських націоналістів, яких провідника Мдівання засудили на смерть у липні минулого року.

На тій розправі Мдівані заявив, що **Сталін отроїв наркома важкого промислу Орджонікідзе, який помер серед загадкових обставин у лютім 1937. Причиною був конфлікт Сталіна з Орджонікідзе, що виступив проти масових екзекуцій**

Відписи стенограм, зокрема промову Мдівання з ревеляціями проти Сталіна кольпортують тепер масово серед населення Грузії. (АТЕ.)

ГОЛОВА УЗБЕКІСТАНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ РАДИ ЗМАГАВ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТИ УЗБЕКІСТАНУ.

Як подає ташкентський щоденник „Правда Востока", в неласку попав голова державної ради Узбекістану Сегізбаєв, якому закидують, що він змагав до незалежности Узбекістану.

За таку саму провину розстріляли попередника Сегізбаева, Ходжаєва. (АТЕ.)

Туреччина виступає з Ліги Націй?

Як говорять у женевських колах, турецький уряд повідомив генерального секретаря Ліги Націй, що він **зірвав взаємини з ліговою комісією, яка переводить вибори у санджаку Александрети. Якщо не відкличуть тої комісії, Туреччина бере під увагу можливість виступу з Ліги Націй.**

Важне порозуміння в комітеті неінтервенції.

Як подає Райтер, підчас 2-годинних нарад у комітеті неінтервенції дійшло до поважного порозуміння. Делегації: британська, італійська та совітська вдоволені вислідами вчорашніх нарад.

Британські політичні кола висловлюють признання французькому урядові, який замкнув піринейський кордон для транспортів зброї та муніції.

СССР ПРИНЯВ БРИТАЙСЬКИЙ ПЛЯН ПІД НАТИСКОМ ФРАНЦІЇ.

Не було сумніву, що Франція, Італія та Німеччина приймуть британський плян, — невідомо було лише, як поставиться до нього СССР. З огляду на те Франція вислала до СССР ноту з рішучим домаганням приняти британський плян.

Совітський делегат заявив на засіданні комітету, що не хоче утруднювати введення британського пляну в життя, тому приймає його, хоч не вважає задовільним

ХТО ЗФІНАНСУЄ ЕВАКУАЦІЮ ДОБРОВОЛЬЦІВ?

Члени підкомітету мають до 48-ох годин дістати постанови своїх урядів щодо фінансування евакуації. У пятницю підкомітет збереться, щоб дефінітивно заапробувати плян евакуації.

СССР готов фінансувати лиш евакуацію своїх громадян. Інші держави мабуть погодяться на те і розділять решту коштів на рівні части.

В суботу або в понеділок комітет на пленарному засіданні звернеться до обох еспанських урядів з пропозицією, щоб вони приняли проект евакуації. Коли вони на те погодяться, до 4-ох тижнів виїдуть мішані комісії, які обрахують і посегрегують добровольців. Евакуація потривае яких два місяці.

НАДІЇ НА ПЕРЕМИРЯ.

Британські урядові кола мають надію, що за ті два місяці операції трохи припиняться і тоді лекше буде довести до перемиря.

Китайський яповофільський уряд перенісся зі Шангаю до Нанкіну.

Китайський уряд, що повстав на території, яку окупують японські війська, перенісся зі Шангаю до Нанкіну. На цю зміну вплинули недавні перемоги японських військ, що здобули Анкін та наладнали комунікацію на залізниці Тієнтсін—Пукаў

95 ЯПОНСЬКИХ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ НА РІЧІ ЯНТСЕ.

Як подають з китайських джерел, на Янтсе є тепер між Патуном і Анкіном коло 95 японських кораблів. Китайські літаки непокоять їх несподіваними налетами.

Членам французької тайної орґанізації „каґулярів" загрожує кара смерти.

ЩО ЗАКИДУЄ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

У додатковому акті обвинувачення прокуратор закидує арештованим членам правої орґанізації „каґулярів" („К. С. А. Р.") змову і замах проти уряду.

Коли обвинуваченим докажуть змову, їм загрожує що найменше 5 літ вязниці і навіть заслання. Зате колиб їх засудили на основі 91. статті карного кодексу — за замах, що змагає до домашньої війни та озброєння одної частини населення проти другої, — їм загрожувалаб кара смерти.

Хто хоче зразково вести господарство

мусить обезпечувати від огню і від крадежі-злому своє рухоме майно (живий і мертвий інвентар, збіжжя і пашу) в

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.

Самі інформуймо поляків про себе!

Львів, 22. червня 1938.

Цієї пропаґанди нема і ніколи не було. Себто: була може подекуди у часах ще історичної української державности, за гетьманату Мазепи та помазепинської політичної еміґрації, яка пляни реституції української державности вязала — як і нині вяже — з протимосковським блъоком держав, до якого і тоді належала Польща. Але це були радше звязки дипльоматичного характеру, з вузьким засягом впливу серед офіціяльних чи півофіціяльних польських кол. Українською пропаґандою серед поляків годі теж назвати українську школу польських поетів чи період т. зв. хлопоманії з другої половини мин. ст. Не можна назвати систематичною українською пропаґандою серед поляків ті брошурки українських авторів, які появились польською мовою за часів Австрії, бо їх можна за кількадесять літ (рахуємо від 1848 р.) порахувати на пальцях (деякі, як Ст. Качали, мають історично-політичну вартість по нинішній день). Найбільш питоменна риса польсько-українських відносин — обостороннього гетта — відбилась дуже характеристично на підході цілого українського громадянства, зокрема його політичних та публіцистичних кол, до справи писаного і говореного слова, призначеного для польської публики. Працювати у цьому напрямку не тільки ніхто з відповідальних українських громадських кол не відчував спеціяльної потреби, але й ті, які мали особисті звязки з польським пресовим світом та мали змогу користати хоч в обмежених рямцях із сторінок польської преси — були наражені на грубі неприємности від своїх земляків, які — кермуючись специфічним довірям та любовю ближнього — не думали про користь з такої праці для національної справи, тільки про ворожі національній справі впливи на такого українського журналіста та його „хруняду". Очевидно, що загальні відносини такої праці теж не влекшували. Моральні умовини для тих, що хотілиб зайнятись систематичною інформаційною діяльністю на польському терені були та подекуди і по нинішній день є і з польської і з української сторони страшенне важкі.

На цю тему появилась в останньому „Бюлетині П.-У." передова стаття п. н. „Занедбана ділянка" з докорами під адресою українців, що вони, мовляв, більше уваги присвячують німецькому, англійському чи італійському теренові української інформаційної праці, ніж теренові польському: ті станиці, які ту діяльність у Польщі виконують — згаданий „Бюлетин П.-У." чи щоденний пресовий бюлетин „Вядомосьці Українське" — це видавництва польські, редаґовані поляками та — очевидно — видавані з погляду тих інтересів, що їх мають їхні неукраїнські видавці. У тій статті кажеться про одночасні претенсії українців до поляків за їхне незнання українських справ та про відсутність якихнебудь інформаційних публікацій у польській мові, про видання яких подбалиб самі українці, як напр. відсутність української

енциклопедії у польській мові, українських статистичних збірників і т. п. Українці не втримують з польськими громадянськими колами звязків, не уладжують дискусійних відчитів, пресових конференцій, взагалі не дбають, щоб те, на чому українцям залежить, доходило до відома і свідомости польської сторони якимнебудь іншим шляхом, як тільки за посередництвом української — для поляків незрозумілої — преси. Одночасно автор згаданої статті признає, що і по польській стороні панує нехіть взагалі інформуватись про українські справи та сприймати відомости про них: проявляється воно і в рефератах із соймових дебат і з оглядів української преси у польських часописах (тих, де такі огляди взагалі є) і в мінімальному зацікавленні українською пресою, літературою, мистецтвом, політикою та господаркою...

Ніде правди діти, це занедбана ділянка: це ціла проблема, що ще чекає на те, щоб її зрушити з мертвої точки та щоб приступити до позитивної і конструктивної її розвязки. Звернемо увагу на такі конкретні випадки з останніх часів: Коли появився голосний меморіял кількадесяти польських галицьких організацій, опертий на фальшах брошури проф. Ромера, з українського боку крім обурення, словесних протестів та фрагментаричних спростувань в українській та польській пресі (лист проф. Кубійовича у „Політиці"), не появилась ніяка окрема публікація у польській мові, яка спараліжувалаб вражіння, що його викликала та польська брошура і той меморіял: а яка знаменита нагода була для того, щоб припинити брехню та здискредитувати людину, яка зловживає своїм титулом науковця у своїй тенденційній політичній кампанії проти українців. Або „казус Войцеховський": у відповідь йому впало чимало палких і змістовних слів і на парляментарному терені і зі сторінок української преси, але як добре булоб, колиб бодай найбільш есенціональні речі з усього того були появилися друком у польській мові. Третій приклад: остання декларація УНДО. Яка знаменита нагода для видачі польською мовою повного тексту тої декларації, резолюцій ЦК УНДО, передісторії появи їх, мотивації потреби загострити політичну тактику, що її подав в останніх резолюціях Народній Зїзд, та відповідь ріжним польським голосам зі спростуванням непритомних фантазій і інсинуацій з цього приводу!

І таких нагод було за останніх вже близько 20 літ, є і буде без числа і міри. Кожний день приносить нові нагоди, нові потреби — реаґувати на брехні і напасти, що їх ширить ікацова преса про українство в цілости та окремі його станиці, і з свого боку ширити відомости про наші позитивні і конструктивні вартости, такі, які спонукують — шанувати нас. Коли хтось із нас скаже „поляки все одно знають, що їм знати треба" (бо такий погляд покутує у нашому громадянстві), то відповімо на це, що це погляд помилковий: може знають деякі політичні референти виділів безпеки (не ризикуємо сказати це про всіх тих, які вже займали те становище) та знають ті, які з обовязку мусять читати українську пресу. Але вона не вдаишае сліду на тих, що її читають, бо читають її саме тільки нечисленні одиниці, зате 1) польський загал і його відповідальна верхівка цими справами і нашою пресою не цікавиться і її не знає, 2) через свою ігнораиію та свідому політичну злобу міродайним чинником ьформації є саме польська преса ікацового типу, преса популярна, впливова своєю силою уробльовати польські настрої. Очевидно, можна ставати на ґрунт фаталізму і чекати розвитку польсько-українських подій, займаючись тільки і виключно своїм власним українським тереном та махнувши рукою на терен польський. Можна навіть скласти цілу теорію саме на мотивацію такої тактики елімінування польського терену від української інформаційної служби. Однак нема сумніву, що з моментом, коли українські народні маси та все наше зорганізоване громадянство зревідувало у 1928 р. первісний негативний підхід до справи парляментарних виборів і стануло на слушне становище, що „неприсутні не мають рації", то й льогічно мусить залежати нам на тому польському психольогічному підкладі, який необхідний, щоб українські вимоги, проголошувані з соймово-сенатської трибуни та зі сторінок української преси, могли находити сякий-такий підхожий ґрунт. Очевидно, ми стояли і стоїмо на становищі, що не польське громадянство, кермоване „ікацами", що на шовіністичній демагогії роблять торговельний ґешефт, але уряд і відповідальні державні чинники, кермовані устійненим розумінням державної рації та покликані до того, щоб встановляти закони і ригористично пильнувати їх важности, — мають робити національну політику. Ми вважали і вважаємо, що не вулиця на адміністрацію має впливати, але державна адміністрація має піднестись до рівня надрядного чинника і уряд має накидати свому громадянству навіть найбільш непопулярну лінію національної політики, якщо така лінія в очах уряду держави потрібна. Однак це теорія. Практика каже, що треба шукати дороги до тих польських громадянських кол, які сьогодні не мають просто ніякого іншого інформаційного матеріялу про українські справи, як матеріял, що його систематично, послідовно і безупинно подає ворожа нам тенденційно-брехлива шовіністична преса.

І тому треба покликати до життя ціле українське бюро інформаційної служби на польському терені. Треба приступити до видавання українського часопису польською мовою для поляків, хоч би тільки на сторінках того часопису друкувати огляди української преси, спростування польських пресових брехонь та хроніку українського культурного життя. Ми не потребуємо конспіруватись з своєю працею, ми не потребуємо стидатись нашого нинішнього стану. Хто тільки пізнає правду про наш нарід і край, про українську історію, українську культуру й українську політичну думку, той немов автоматично відскакує від гурту своїх земляків, яких світогляд сформований на підвалинах брехні.

Ці рядки нікому з українського громадянства не закидають спеціяльної вини. Всі ми тут завинили, завинила вся організація інформаційної служби на якомунебудь неукраїнському терені відколи тільки та служба істнує. Не в устійненні винуватця, а в направі лиха суть справи і ту направу треба мерщій перевести. Тому, що у практичній реалізації цього діла це у першу чергу справа грошей — цією справою треба зацікавити всі чинники, в яких інтереси лежить ширити серед поляків правду про себе, — всіх тих, яким брехня про них шкодить. Себто: всі українські установи й організації, ввесь український зорганізований загал.

ік.

Свіжість тіла та успіх, успіх осягнеш вживаючи ПУДЕР ПРОТИ ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Женева ґарантувала, а хто буде платити?

Женева, дня 20. червня 1938.

В 1931. році зробилось господарське і фінансове становище Австрії настільки критичне, що їй загрожувало фактичне банкротство. Щоб запобігти цьому, запропонували деякі політичні кола Австрії, що знайшли собі підтримку і в деяких европейських державах, перевести аншлюс. Цього вистарчило для того, щоб Ліґа Націй почала енергійну, рятункову акцію на користь Австрії. Австрійський уряд поробив зі свого боку відповідні заходи в Женеві. Наслідком цих обопільних старань дістала Австрія кілька невеликих позичок приблизно на 400 міліонів німецьких марок, в яких обчислюють тепер австрійські борги, під патронатом Ліги. Загарантували ці позички Англія, Франція, Італія, Бельгія, ЧСР, Швеція, Голяндія і Швайцарія. Наслідком цієї допомоги та деякого підтриму австрійського експорту здобула Австрія змогу скріпити свій фінансовий стан принаймні в такій мірі, що австрійська валюта втрималась на устійненім тоді рівні аж до прилучення Австрії до Німеччини, хоч вдержати цю фінансову рівновагу було тяжким тягарем для населення малої держави.

Річна сплата австрійських боргів рівна 28 міл. марок, які Німеччина моглаб, розуміється, дуже легко вирівняти. Але в Берліні тримаються тої думки, що ці борги належать до категорії „політичних", бо позичку дали Австрії у виразнім намірі перешкодити прилученню Австрії до Німеччини. А платити політичні борги Німеччина перестала, як це зробили зрештою і деякі інші держави у відношенні до Америки. Такі і деякі інші думки висловив міністр державної господарки Німеччини, Вальтер Функ, у Бремені на святі з нагоди чотиристаліття істнування тамошньої експортової фірми Шіттіґа. Німеччині йде не про сплату тої чи іншої квоти, а про засаду. А платити австрійські борги вона не хоче з погляду правного, господарського і морального. Політичні борги збільшили господарську кризу і фінансовий хаос в Европі, тому для оздоровлення господарських відносин їх треба остаточно скасувати.

Становище держав, що гарантували австрійські позички, зовсім неодностайне. Італія природно не хоче робити ніяких трудноцїв Німеччині і ніякої участи у справі австрійських боргів не бере. Франція використовує очевидно цю справу політично. „Ле Тан" заявляє, що коли Німеччина перебрала золоті запаси Австрії набуті позичками, то мусить і платити її борги.

До цього становища часопис долучає кілька подразнених уваг про невиконання Німеччиною її зобовязань. Становище Англії, що є міродатним для рішення цілої справи, передовсім річеве. Не роблячи особливої ріжниці між політичними і звичайними комерційними боргами британський уряд просто боронить інтересів своїх громадян заангажованих в австрійських позичках; і англійська преса вказує на можливість примусового клірінгу, себто затримання частини виплат за німецький довіз до Англії, щоб покрити домагання англійських власників австрійських позичок. Погроза ця настільки реальна, що білянс закордонного торгу Німеччини наскрізь позитивний. Держави, що гарантують австрійські позички, без Італії, перебирають 45 прц. цілого німецького експорту і покривають лише 30 прц. цілого імпорту до Німеччини.

Але можна сподіватися, що до примусового покриття оплат австрійських позичок не прийде. У своїй бремській промові вказує міністр Функ на те, що неслушно булоб шкодити німецьким приватним експортерам примушуючи їх платити політичні борги Австрії, а з другого боку виявляє готовість Німеччини порозумітися з Англією про включення австрійських боргів у загальну суму німецьких виплат під ріжними титулами. Як повідомляє женевська преса з Льондону, там не дивляться песимістично на можливість дійти до згоди з Німеччиною і гадають, що переговори початі сером Фрідеріком Лейт Росом можуть допровадити до добрих наслідків. З німецького боку жадають, щоб квоту німецького експорту до держав-ґаранток збільшити, а оплату процентів знизити на позичці Дейвіса з 7 на 5½ і на позичці Юнґа з 5½ на 4½. Цим можна звільнити суми потрібні на нормальне покриття австрійських позичок. Уряд Злучених Держав Америки запротестував 9. червня в Берліні проти незаплаченої рати австрійських боргів з 1. червня. Але такі протести Америки стали вже звичайним явищем.

Сприятливим фактом у справі австрійських боргів є у всякім разі те, що ніодній державі й на думку не впало жадати з цього приводу скликання навіть Ради Ліги, хоч ціла „рятункова" акція відбулась під її патронатом. Реальний ґрунт, на який поставлено рішення цієї справи, не має нічого спільного з женевськими методами.

М. Данько.

З життя українців на Далекому Сході.

Ми дістали 1-ше число нового харбінського журналу, що появляється під назвою „Далекий Схід", 1., 10. і 20. кожного місяця, як орган української національної кольонії в Манджурії. Журнал виглядає добре на зверх (16 сторінок, добрий папір і бездоганний друк), і з досить багатим змістом. З передовиці редактора (Ю. Рой) довідуємось про всі ті завдання, що їх ставить собі нове видавництво. Поміж цими завданнями на перше місце поставлене: розбуджування національної свідомости українців на Дал. Сході, бо „тільки національно свідома і вихована наша людина може бути не лише гарячим та активним українським патріотом і борцем за ідею створення соборної самостійної української держави, але такимже непримиренчим та безкомпромісовим ворогом і противником комунізму й комінтерну". „Далекий Схід" має також інформувати своїх читачів в Азії про життя українців в Европі і в Америці, зновуж читачів в Европі і в Америці про життя українців на Далекому Сході, про Манджурію та Японію. За дуже важне редакція вважає об'єднувати свідомі, активні, живі українські сили й оминати всього, що ці сили може роз'єднати.

На дальший зміст журналу складаються статті: Світлій памяті вождя С. Петлюри (І. Шлендика), Доба українського націоналізму (Р. Федорів), Комінтерн в Азії (Д. М.), Утворення держави Манджу-Го (В. А. Одинець). Крім цих довших статтей є обширна хроніка п. н.: Українці під большевицькою окупацією, Українці під Польщею, Українці в Чехословаччині, З міжнароднього життя і Українське життя на Далекому Сході.

Ця остання хроніка для нас найцікавіша.

З неї довідуємось між іншим, що 1. травня ц. р. присвятила українська кольонія в Харбіні для протикомуністичної пропаганди. По місті розліплено афіші з закликом зявитись на збори в У. Нац. Домі, а також розліплено гасла: „Серп і молот — нужда і голод", „Комунізм — рабство націй", „Хай кріпне антикомінтерновський фронт — Токіо, Рим, Берлін", „В боротьбі з комінтерном здобути, або Україні не бути", „Ніппон — форпост боротьби з комінтерном на Дал. Сході", і „Самостійна Україна — смерть комінтернові". На зборах зявилась велика кількість українців. Були теж представники грузинів, тюрко-татар, вірменів і козаків. Зачав збори о. Мик. Труфанів, який відправив панахиду за спокій душ тих, що полягли в боротьбі України з комунізмом. Промовляли: голова У. Н. Кольонії Ю. О. Рой, п. Корда-Федорів, д-р І. Шлендик.

Учасники зборів ухвалили низку резолюцій з подякою владі Манджурії і Японії і з запевненням дальшої боротьби з комунізмом аж поки не повстане самостійна українська держава в Европі і поки українці на Дал. Сході (Зел. Клині) не здобудуть нац.-територіяльної автономії.

Збори закінчились виступом хору під орудою п. В. Лукша.

Дальше довідуємось зі згаданого журналу про працю „Драматичного Гуртка" в Харбіні, про великий український баль „Весни" 24. квітня ц. р., на якому зявились теж як гості члени японської військової місії і деяких місцевих консулятів. На балі вибрано королевою п. Л. Федоровську, а її княжнами: пп. Морозову і Дяченко. На балі відзначився гарними виступами балетовий гурток.

Цікава є також інформація журналу про те, що заходом місцевої Організації Українських Націоналістів дістали засоби для двох повних стипендій для студентів-українців з Дал. Сходу на італійському університеті в Римі. Першу вже віддали Леонідові Шевченкові, членові „У. Д-сх. Січі". Друга ще вільна і в газеті читаємо заклик до студентів, щоб старались за неї.

Якби журнал появлявся часто та систематично, то відограв би велику ролю для обєднання земляків на Дал. Сході. Н.

Пізнаваймо рідний край і нарід.

(Про туристичний рух нашої молоді).

Сучасна туристика в цілому світі має потрійне завдання: гігієнічне, виховне та політичне. Економічна сторінка цього питання грає також свою немаловажну ролю.

Гігієнічне значіння туристики таке очевидне та для кожного ясне, що про нього небагато треба тут говорити. По довшій фізичній чи духовій праці організм мусить відпочити. Інакше він не скріпиться і не відживе. Цю основну правду гігієни знали вже в глибокій старовині, знають і тепер. Мойсей наказав „день святий святкувати", а сучасне соціяльне законодавство забезпечує кожній людині відпочинок не лише в неділі та свята, але основний відпочинок раз у рік.

Найкраще відпочиває людина, легко подорожуючи. Тоді відпочиває не лише тіло, але також мозок і нерви. Духовий відпочинок не менше потрібний, ніж фізичний. Найкращий духовий відпочинок запевнює нам зміна довкілля — місця праці, мешкання, людей, звичайних щоденних турбот. По такому відпочинку, людина обновлена тілом і духом, вертається до своєї звичайної праці з новими силами та охотою вести її далі та жвавіше.

Головно потрібний основний відпочинок молоді, бо вона перетомлена фізичною чи духовою працею може вичерпати свої фізичні і духові сили. Але відпочинок молоді мусить мати на увазі крім гігієни також і виховну ціль. Цю ціль найкраще сповняє туристика.

Міжнароднім туристичним рухом молоді намагається кермувати Міжнародне Бюро Виховання в Женеві при Лізі Народів. Співпрацюють у цьому руху всі уряди й суспільно-виховні організації під проводом краєвих і міжнародніх туристичних товариств. Державн видають на підтримку туристичного руху молоді великі гроші допомоги, признають ріжнородні полекші в переїзді, лікарській опіці, нічлігах, тощо.

Молодь державних народів щедро користає з туристичного руху через свої спортові

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 11.

МИХАЙЛО ПРИЙМАК.

Дивний гість.

На самому краю передмістя в Леобен в домі вбогої, старенької жінки примістились два молоді люди. Один із них низький, плечистий, з карком, що проявляв атлетичну силу юнака, був еміґрантом-наддніпрянцем. Він студіював у гірничій академії. Батьків його вже не було на світі, бо їх, як власників хутора замучили большевики, а йому вдалось утекти й перебратись закордон. За допомогою багатших земляків докінчив середню освіту, а там записався в академію.

Сам русявий, очі смутні, вираз і постава надто поважні. Пережитий у хлопячих літах катаклізм залишив свої незатерті сліди і хто на цю людину не гляне, то набирає до неї якоїсь незрозумілої поваги.

Другий — галичанин. Ростом високий, мов фасолева тичка, завжди рухливий, завжди хапається. Очі, що мають барву його темного волосся, вічно бігають, невпинно суятяться. В розмові запальний, гарячий, у праці теж. Завжди має щось цікавого сказати, майже ніколи не мовчить.

Мовчазний наддніпрянець назвав його „Галайком", і так його тільки й кличе, ба навіть сталo відоме та загально вживане це нове ймення на терені академії між нечисленним українським студентством.

Ясно, що „Галайко" не хотів бути довжником і назвав наддніпрянця „Ковінькою". Прийнялась між студентством і ця назва.

Галайко й Ковінька мешкали зразу поблизу академії, та згодом перебрались на передмістя тому, що Ковіньці зовсім таки забракло засобів до життя. Галайко, маючи в краю не надто багатих батьків, діставав невеличкі грошеві засоби. Але приятелі розлучитись не могли й замешкали вбого з голодом і холодом укупі

Самі харчувались, самі наставляли самовар, самі порядкували в кімнатці. З господинею бачились тільки тоді, коли зявлялася по скромне комірне. У днях платности підходила тихесенько в суконних зелено гаптованих капцях, у крохмальному, коронковому чепці на голові, до дверей своїх льокаторів і тихесенько стукала. Тоді Ковінька безпорадно поглядав на Галайка, а той значуче моргав Ковіньці і кликав: „Герайн!"

Двері відхилялись і старенька щось невиразно прошамкувала беззубим ротом. Та хлопці добре знали, чого вона хоче. Галайко ставав у вишукано чемній позі й жалісно зявляв: „Нох кайн ґельд ґекрігт, ґнедіґе фрав". Старенька знову щось прошамкувала й потакувала спочутливо головою та відходила тихо й незамітно.

Така собі симпатична, добра старенька „ґнедіґе фрав".

Юнакам тяжко було. Доводилось їм частенько не обідати, або без вечері лягати спати. До таких явищ ставились весело, зі сміхом і нічого собі з того не робили, не добачуючи в тому жадної трагедії.

Але в другій половині місяця травня, коли вся земля і вся божа твар женеться за творчим зовом, довелось нашим студентам не на жарти запізнатись із голодом.

Ковінька, другий день не ївши, зщулився якось, ще більше замовк і тільки слину ковтає, а Галайко ходить, бідкається, постогнує голодним животом, що до хребта присох, нарікає — трохи не плаче. Де могли — позичали в товаришів, у знайомих. А далі вже й позичати нема в кого, бо товаришам теж не переливки, а знайомих у студента в чужому місті — мов кіт наплакав! А тут Галайкові батьки наче завзялись. Чи весна забрала їм увесь гріш, чи нещасливий випадок скоївся — не знати. Ні листа, ні грошей із дому, а місяць добігає кінця. Старенька господиня вже третій раз дає про себе знати — дарма!

Третього дня голодівки хлопці не мали вже сил іти на викладн. Залишились дома, порішивши лежати, якнайменше витрачати енергії. Пили воду, але то мало їм помагало. Почалась гарячка і хлопці на ніч відчинили вікно, бо душно їм було.

І лежать вони отак при відчиненому вікні, охлялі, без охоти до розмови, до життя. Травнева нічка погідна, розкішна. Небо поколоте золотими зорями, а в самому зеніті горять зорі Великої Медведиці. Скрізь розсипані пахощі кохання. Іздалека доходить гомін міста.

Хлопцям байдуже це все. Вони мовчки лежать. Уста спалені, шлунки покорчені.

Нагло скочило щось із вікна на долівку.

Глянули хлопці й зрозуміли:; злодюга! Та поки мали час зайняти до непрошеного гостя відповідне становище, той глянув навколо, побачив у кутку на клинку пальто, скочив по котячому, зняв його й на пальцях подався до вікна В одну мить Галайко стояв уже біля нього та зловив за карк. Але злодій жилавий був і звинний. Відтрутив голодного Галайка й перекинув ногу через вікно. Та Ковінька не дав на себе ждати. Прискочив на час, зловив за другу ногу і за карчило та й втягнув злодія назад у кімнату. Злодій пробував увільнитись і втекти, але Ковінька так стиснув його рамя, що той засичав із болю і зрозумів, що краще не пручатись.

Все те сталось раптово.

Галайко кинувся за мотузяам і познаходив того добра чимало. Злодієві звязали руки назад, звязали й ноги та кинули, мов зарізаного барана на долівку. Тоді тільки почалась розмова.

— То ти, пташку, до нас із гостиною? — почав Галайко. — Ми он уже три дні голодуємо, а ти ще й пальто хотів украсти?

— Дідько знав, хто тут мешкає! — відповів злодій.

— Тут мешкають голодні студенти академії, дурню один!

— Так би й казали, а то вяжуть! Що вам із того, що маєте мене ось тут на долівці подротованого? Я не розбитий горнець. Розва-

організації. Держави використовують туристичний рух молоді для своїх політичних цілей. Молодь пізнає не лише рідний край і нарід, але навязує також безпосередні знайомства з запрязненими державами й народами. Відвідини туристичних груп молоді в чужих краях і державах, навіть заморських, належать вині до щоденних явищ суспільного виховання.

Туристика має також своє велике економічне значіння. Головним джерелом народнього багатства Швайцарії була та є туристика. Світова війна та загальна економічна кріза припинила була зовсім туристичний рух; тоді й настали трагічні „худі" роки для Швайцарії.

Туристичний рух серед молоді національних меншин слабо розвинений. Вона не може звичайно користати щедріше з державної опіки, грошових допомог та ріжнородних полекш. Найчастіше не має вона своїх спортових організацій, що могли б пляново організувати й підтримувати її туристичний рух.

Туристичного руху серед української молоді майже нема. Найслабша та найтрагічніша сторінка нашого виховання молоді. Найнебезпечніше тут те, що нема кому зайнятися туристичним рухом української молоді. Кожне наше освітньо-виховне товариство має „свої статутові завдання", має „свій круг ділання" та не має зайвих фондів і людей до праці. Ми заспокоюємося таким „виправданням", тимчасом наша молодь нидіє фізично й духово, не розвивається ні національно, ні суспільно. Її національно-суспільні інстинкти поволі завмирають.

Ось чому повинні найтися в нас освітньо-виховні товариства, що зацікавляться туристичним рухом української молоді. Найвища вже пора, щоб повстав якийсь міжорганізаційний виконавчий комітет з представників усіх наших освітньо-виховних товариств і окремих людей доброї волі, що цікавляться вихованням молоді.

Ми не можемо думати про міжнародній туристичний рух нашої молоді; не можемо покицо думати також про внутрішню живішу туристику, бо до цього ми непідготовані, не маємо організаційного апарату, грошей ні людей до праці. Але таки щось зробити можна і треба.

І. Ю.

Присилайте передплату.

Вистава мап України в Римі.

Рим, 12. червня 1938.

Заходом Інституту для Східної Европи в Римі влаштовано в широких салях цього Інституту виставу мап України в Римі. На виставі бачимо мапи географічні та історичні, доладно за числами розвішені в пятьох салях. Мапи виготовлені Ст. Рудницьким, Полянським, М.Мельником, В. Іванисом, а найбільше В. Кубійовичем і Г. Кулицьким. З цих мап уперше італійці та інші чужинці столиці — ближче познайомляться з Україною — її геольогією, землею, підсонням, фльорою; її земними багацтвами, з політичним розподілом наших земель; з розвитком населення, його густоти розселення, уродин, смерти тощо; зі станом еміграційним, іміграційним, урбанізаційним. В. Кубійович докладно подає розподіл збіжжа та інших земних плодів України, а також і тварин. Дуже докладно подає В. К. цифрові дані про вивіз із Совітської України вугілля, збіжжа, цукру, заліза і сталі.

В окремій салі розвішено історичні мапи України, які є власністю інж. Андрієвського і які він визичив для виставн. Мапи з кінця XVII, XVIII, а то й з першої пол. XIX століття. Вони зокрема ті старші гарно оздоблені символічними фіґурами, виконані штихами по мистецьки. Тут чужинці, багато з них уперше, бачать, що Україна на мапі Европи це ніяка новина, ніяка „німецька інтрига". Нетощо: є одна мапа, на якій окремо зазначено край: Україна, а окремо кордони, далеко на сході поза Слобожанщину, Україна. Виходить ясно, що одни термін не має нічого спільного з другим.

Цю виставу відчинено 11. червня ц. р. На відкриття прибуло своїх і, переважно, чужинців-італійців до сімдесять осіб і то в більшій частині спеціялістів. Між приявними бачили ми м. ін. найбільшого сьогодні італійського вченого ґеографа, члена корол. геогр. товариства проф. Роберта Альмаджю, професорку Вечя Каваліері, дир. школи східних мов, професорку китайської культури п. Іоля-Інсабато, професора Маніно, що написав книжку про Закарпатську Україну. Був теж і д-р Енр. Інсабато з дружиною.

Вистава була відчинена до 18. червня.

М. З.

Що писало „Діло" 50 рэків тому.

Субота, 23 (11) червня 1888.

„ІНСТИТУТ РУСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА".

„Ц. к. намісництво потвердило статути „Інституту руського педагогічного товариства". Це буде вельми важна поміч для наших тутешніх шкіл і шкільництва, а від зацікавлення заложатиме введення в життя тієї від так давна у нас дуже потрібної установи; про неї поговоримо обширніше небавком.

25-ЛІТТЯ РЕАЛЬНОЇ ШКОЛИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

„Реальна школа в Чернівцях обходитиме у вересні ц. р. свої 25-літні роковини. Від професорів промовить при цій нагоді п. Єротей Пігуляк по німецьки, а один ученик по руськи".

УНІЯ В РАРАНЧІ

„В черновецькому старостві зголосило цього тижня знову кілька родин з Рарапча перехід на унію".

УКРАЇНЕЦЬ В СЕНАТІ ПРАСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

„Д-ра Івана Горбачевського вибрали до сенату праського університету з медичного виділу".

ГОНОРАР ЗА ЛІКУВАННЯ ЦІСАРЯ

„Лінарський гонорар д-ра Мекенсія за лікування цісаря Фридриха дійшов до суми 250.000 марок. За кожний день дістав д-р Мекенсі 1.500 марок.

МИРНА АТМОСФЕРА.

Берлін, 23. червня „Нац. Цайтунг" пише, що німецький цісар у престольній промові зазначить, що ситуація в Европі така мирна, як вже від давна не була, а хоч потворилися союзи, то все-ж міжнародні взаємини Німеччини, особливо коли це торкається Росії, далеко кращі, як були давніше.

СТРІЧА ЦАРЯ З ЦІСАРЕМ ВІЛЬГЕЛЬМОМ.

Берлін, 23. червня. Втримується тут чутка, що ще цього літа буде стріча царя з цісарем Вільгельмом.

ЗМІНА В РУМУНСЬКОМУ УРЯДІ.

Член румунського уряду епископ Коляя зрікся теки міністра освіти, залишаючись лише міністром віроісповідань.

Міністр внутрішніх справ Калінеску веде тимчасово міністерство освіти.

Частина матеріялів зібраних на Першу Українську Педагогічну Виставу стала засновком Першого Українського Педагогічного Музею.

жіть, хай собі йду та вдруге тут не загляну, бо нема по що.

— Який ти, голубчику, нетерпеливий! — озвався спокійно Ковінька. — Не штука: розвяжіть! А научку треба тобі дати, чи ні?

— Думаю, що зайве буде вам вовтузитись зі мною, бо красти все одно буду. Адже жити треба.

— Крадіжками хочеш жити, ти нікчемо!

— Якщо нема нічого кращого, то й крадіж — діло.

— Замовчи, а то обірвеш такого прочухана, що не доведеться тобі більше й по божому світі ходити!

— Як бачу, то панове не тутешні. Бачу це з мови, з поведінки. Не забувайте, панове, що я тутешній громадянин і знаю закони, бо я теж колишній студент.

— Не студент, а злодюга.

— Тепер злодюга, але я був студентом. Мене хоронять закони республики. Мені не вільно красти, а вам не вільно давати прочухапів. Можете віддати мене владі.

— Е, почекай-но троха, не фільософуй! Покажи но перше, що при собі маеш! — сказав Галайко й почав нишпорити по кишенях злодія. Врешті вийняв дрантивого гаманця, а в ньому показалось декілька шілінгів.

— Маємо! — втішився Галайко і скочив до виходу так легко, мов би й не голодував три дні.

Ковінька хотів протестувати, але голодний корч горла перешкодив йому і він тільки махнув рукою. Галайко на порозі повернувся й каже:

— Ти Ковінько вважай на цього пташка та настав самовар, а я зараз вернусь.

Ковінька зиркаючи зпід лоба на злодія, заходився біля самовара. За кілька хвилин самовар почав свою поетичну імпровізацію, що нею від віків захоплювалась і по віки захоплюватиметься кожна голодна людина. За той час злодій слідкував за рухами Ковіньки, попробував свої вязання, та переконавшись, що надто солідно наложені, повернувся до стіни, плюнув із пересердя й заявив:

— І який чорт мене сюди нагрів! Що, як що, а до цих жебраків попастись у лапку...

— Добра лапка — правда? — відповів флеґматично Ковінька. — Від нас не втечеш, а як тобі трохи невигідно лежати — вибач! Зайшли такі обставини, що ми тебе краще не можемо прийняти. Гірше булоб, якби ми оба були заснули, а ти тепер мусів би злоститись і клясти нас, що пальто нічого не варт!

Злодій нічого на цю заввагу не відповів, тільки важко зідхнув.

Прибіг із великим пакунком у руці Галайко. Він ще дожовував останки їжі.

— А я таки не видержав і одну „канапку" на бігу стріскав! (Тут звернувся до злодія): Спасибі тобі, добрий чоловіче! Попоїмо троха, бо чорно вже було, дуже чорно! (До Ковіньки): Наливай, Ковінько, чай, але для трьох осіб, а я постою коло цього добродія. Як захоче давати драпака, то нехай тямить, що я зїв уже одну канапку, то нелегко дасть мені ради, автім він, сердега, звязаний, мов подільський околіт.

Ковіньці не треба було два рази говорити. Самовар знайшовся на столі, три склянки чаю добродійно запрошували голодних до стола. Принесений пакунок висипав із себе на стіл гору булок, вудженини, цукру. Смакун Галайко не забув навіть купити вязанку редьківці і кілька молоденьких цибуль.

Коли все вже було готове, юнаки зачинили вікно, розвязали злодія, поставили на ноги. Галайко сальоновим жестом запросив гостя до стола. Злодій хвилину надумувався, а коли Ковінька додав: „У нас два рази не просять", сів і почав мішати ложкою у склянці.

Хлопці їли булки й мясиво навипередки, попивали чаєм і тільки час від часу кивком руки, або словами гамованими повними ротами припрошували „гостя" не зніматися, а бути, як у себе дома.

Злодій зрозумів, що краще хоч наїстись, бо шілінги його безповоротно пропали. Взявся не на жарти до вечері. Напились по другій і третій склянці чаю і їли, їли! Коли вже наситились, позакурювали папіроски, бо Галайко і про це не забув і тоді тільки розвязались їм язики. Галайко почав перший:

— Як щиро признатись, то ми вам, пане гостю, дуже вдячні за ваші злодійські відвідини. Цілих три дні ми нічогісінько не їли й не було надії щонебудь роздобути.

— Чужих пальт красти не вміємо — завважав Ковінька.

— Ну, власне — каже Галайко. — А от Бог надніс вас, а краще кажучи, ваші шілінги... і добре сталось. Може ще папіроску?

— Спасибі! — сказав злодій і закурив папіроску.

— А мене починає морити сон — заявив без обиняків Ковінька й поклався на своє ліжко.

— Проспись, а я ще посиджу — порадив Галайко.

— А якби наш „гість" задумав бути нечемний, то нароблю крику й ти збудишся.

— Само собою — згодився Ковінька й за хвилину захропів.

— Нечемним, як ви сказали, я не буду, бо добре бачу, що помилився. Ви вбогі студенти, а таких не слід обкрадати. Я думав, що тут міщухи...

Довго, довго балакав Ковінька зо злодієм-гостем. У щирости забули оба про ріжницю своїх суспільно-етичних становищ.

Вже зорі почали бліднути, коли Галайко та пробуджений Ковінька прощали злодія. Розставались добрими знайомими. На прощання перепросили його за страту шілінгів, але злодій заявив, що шілінги — дурниця. І додав:

— Признаюсь, що такого милого, цікавого й оригінального вечора я у своєму житті ще не мав. Якщо панове дозволите, то зайду колись на балачку, але з шілінгами й не через вікно.

З природи і життя.

ПРО НЕПЕВНУ СМЕРТЬ.

Вже від найдавніших часів мучить людину страх перед нестверженою лікарями смертю (т. зв. летаргом). Тепер, коли смерть людини та її прояви дуже добре досліджені, ця справа вже менше хвилює загал. Одначе давніше ця справа була дуже популярною темою, а література, головно середньовічна, була переповнена жахливими описами випадків нестверженої смерти.

КОЛИ ШАЛІЛА ЧУМА...

Одною із найстрашніших пошестей, що шаліли у середньовічних часах була чума. Підчас тої хвороби часто приходило до такого стану, коли хворий робив вражіння неживого, бо всякі прояви життя були так дуже обниженні, що на око їх зовсім не було видно. Признати такого хворого на чуму за мертвого було тим лекше, що ніхто не хотів стверджувати смерти ближчими оглядинами зі страху, щоб не заразитись.

Один з німецьких літописів подає випадок нестверженої смерти одної жінки на ймення Рішмодіс фон Адухт, що захворувала в Кольонії на чуму. Вона робила вражіння мертвої і тому її признали за неживу і вивезли на цвинтар. Уночі закрались там злодії трупів, що крали їх для анатомій і просекторій (давніше не можна було лікарям переводити секцій). Хора зі страху прочуняла і на очах остовпілих злодіїв почала втікати до свого дому, де вчерги перестрашила свого чоловіка, що не сподівався такої візити „померлої" жінки.

В літературі зустрічаємо багато подібних випадків. Ось напр. славний італійський письменник любовних історій Боккачіо описує випадок, коли в 1348 р. лікарі признали молоду красуню Катіліну Каччіаніміко неживою. Її суджений не міг погодитися з думкою про втрату коханої і викрав її тіло з гробу; коли приніс її домів, „мертва" несподівано почала рухатися і вернулася до життя.

Романтично-жахливу пригоду пережив веселий мешканець Відня Августін. Хоча у Відні в 1863 р. шаліла епідемія чуми, він глузував собі з неї і так упився до нестями, що мов неживий упав на вулиці і лежав як колода. Грабарі в думці, що це жертва чуми, вивезли його на тачках на цвинтар і вкинули до гробу разом з цілою громадою правдивих жертв чуми. Однак, як каже пияцька приповідка, Бог хіба опікується пияками, бо веселий Августін почав рухатися і його ще в час перед присипанням землею вспіли витягнути з гробу.

У легкій літературі ренесансу залюбки використовували автори випадки такої оманної смерти. І так напр. Боккачіо оповідає про старого лікаря, що мав гарну і молоду жінку. Він підставив коханцеві жінки сильний насонний напиток, який цей випив замість вина. Лікарі признали його мертвим. Його вложили в домовину, прибили міцно цвяхами і поховали.

Таксамо трагічно скінчилася романтична історія з непевною смертю у славній драмі Шекспіра „Ромео та Джуліета", де Ромео не підозріваючи, що його кохана лише спить опяніла, з розпуки накладає на себе руку.

КОМЕДІЇ З ПОЗІРНОЮ СМЕРТЮ.

Історія медицини знає випадки, коли всякі хитруни надуживали жахливої таємниці смерти, щоб нею покрити свої темні справи. Ось напр. в р. 1489 князь Брауншвайгу використав хитро тодішню пошесть чуми. Його любка Ева фон Тротт відограла комедію удаючи смерть перед заздрою жінкою князя і двором. Підчас подорожі Ева ф. Тротт „захворувала" і „померла" на чуму. Одна з її служниць зробила деревляну фігуру подібну до „померлої", інші частини тіла зробила з попелу, землі і сукна; „тіло" прикрили і серед плачу вложили до домовини. Усі повірили у смерть гарної дами, тимбільше, що ніхто не важився зблизитись до домовини, щоб не заразитись чумою. В тім самім часі, коли відбувалися похорони гарної Еви, вона здорова і весела переводила мило час в товаристві невірного князя на замку Штавфенберг.

ЯК ПРИВЕРТАЛИ ДО ЖИТТЯ НЕПЕВНО ПОМЕРЛИХ?

Коли люди з окруження чи лікарі мали підозріння що дана людина вмерла тільки на око, тоді старалися привернути її до життя. Такі спроби були часами незвичайні і їх ужинали частіше духовні, ніж лікарі. Ось напр. за рецептою ігумена Розієра з Ліону в 1775. р. заносили небіжчика до стайні і покривали тіло теплим навозом чи піском, опісля натирали дрібним ледом чи снігом, далі вдували до носа підозрілого небіжчика повітря. Також передавали повітря просто „з уст до уст", себто живий прикладав свої уста до уст буцімто вмерлого (напр. потопельника), рівночасно вдували руркою повітря з протилежної сторони тіла, відходовою кишкою.

Інші старалися ріжними механічними подразненнями привернути „небіжчика" до життя, тому сікли його різками по долонях і підошвах стіп, ласкотали в ніс і т. п. Часами вдавалося оживити захололий людський організм, коли людину загорнули у шкіру барана чи іншого звіряти свіжо вбитого; таких засобів, як кажуть, вживали при рятуванні славного середньовічного авантурника Цезаря Борджії, братанича папи Олександра VII. Борджії.

Якийсь духовник у 1796 р. уважав неохибною методою рятувати людину в летаргу при помочі розжареного заліза, один пастор у 1800 р. винайшов навіть окремий препарат, що мав будити людину з мертвецького сну.

У нинішніх часах методи, які стверджують смерть вже такі досконалі, що помилки у прояві лікаря майже неможливі.

П. Т. Пром-банк, Львів. Сподіюсь, що поможете своєму давньому шадникові й призначите мені короткочинцеву позичку в висоті зол. 100.—. Як поруку залучую подвійки трьох шадників, що годяться ручити за мене вплаченими ощадностями. Наші ощадности разом переходять зол. 100.—. З поважанням — Ярослав Губка.

Дрібна ощадність запевнює позичку під заставу дрібної ощадности в

Пром-банку

Львів, Городецких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

Очі піднебних людей.

Техніка створена і поширена людьми, часто показується досконалішою від самої людини. Багато технічних дослідів виказує, що машина може більше витримати ніж людський організм.

Ось напр. швайцарський лікар Ф. Анзіна в Базилеї займався дослідами, який вплив мають сильні зміни тиску повітря при наглих змінах напряму лету у летунів, на їхні очі. Показалося, що такі хворобливі прояви в очах летунів виступають через силу повітря, яка ставить опір літакові, що скоро та нагло змінює напрям, притискає летуна до сидження, і переміщує кров з горішньої частини тіла в долішну. Рівночасно наглий натиск повітря притискає кровоносні судини тої внутрішньої болони ока, якого людина приймає зорові враження т. зв. сітчатки.

Ці зміни тиску повітря спричинюють зорові розладдя, а саме спершу затьмарення, потім вражіння заслони, що зближається від носа, а далі повну сліпоту. Природно, що тоді майже кожний летун переживає хвилину смертельного жаху. Підчас тих прикрих зорових проявів нема і найменшої втрати свідомости.

Коли підчас наглих звороті літака, сила тиску повітря діє противно себто старається відірвати летуна від сидження, тоді переміщується велика маса крови з тіла до голови і летун бачить усе на червоно

З цього бачимо, що людина не здобуває природи технікою без жертв, бо за свої перемоги дуже часто платить нервами, здоровлям а то й життям.

Алькоголь виводжує раси й веде до загибелі

Відомий від 25-ти літ необхідний обновник кольору сивого волосся ВІДСИВАЧ ORIENTINE

– Paryumerie d'ORIENT –

Чи знаєте, що...

...у Німеччині щораз більше ширіться пошесть папузиної хвороби. Ця хвороба привезена з екзотичних теплих країв папугами переходить на їх власників. У людини вона подібна до черевного тифу, тільки тим грізніша, що при кінці хвороби виступає важке запалення легенів, що в 20% кінчається смертю. У звязку з поширенням папузиної хвороби німецька влада поручила годівельникам папуг провадити спеціяльні книжки, в яких має все бути поданий стан здоровля тих птахів.

...в 1935 р. число шлюбів зросло в 15 краях, залишилося без зміни в 3, а впало у 12. Найбільший упадок числа шлюбів помітили у Болгарії, потім у Німеччині, Італії і Франції. Зріст числа шлюбів записали в Австрії, Новій Зеляндії та Ірляндії. Цікаво, що зріст та упадок подруж не покривається зі зростом та упадком населення, бо Болгарія, як інші балканські народи, як Совітський Союз та Ірляндія єдині з европейських держав вказують на постійний зріст населення.

...найменше дітей на світі вмирає в місті Аделяйда в Австралії.

...в Ірляндії росте число середземноморської хвороби Банґа, що проходить подібно до черевного тифу і є викликана спеціяльними бактеріями. Хороба ця переноситься через молоко кіз та овець. Про рідкий випадок появи тої середземноморської хороби в Галичині, подало „Діло" кілька днів тому вістку в новинках.

Комплет Бібліотеки „Діла"

24 томи вартости зол. 49·—

ТІЛЬКИ ЗА ЗОЛ. 30·—

	ціна поодиноко зол.
Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.26
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ — новелі	1.60
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІЮ І РИЖУ репортаж з Китаю	2.—
Д'Оревіллі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — пов.	3.60
Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧЕРНІ — 2 томи повість	3.60
Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОЇ МУЗИ" — новелі	2.—
Фр. Аляхнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ — спомини засланця	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Юрій Косач: ЧАД — повість	2.—
Мих. Посацький: ГРЕЦІЯ — усміх життя — із 20 ілюстраціями	3.—
Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦІ — „із казки мого життя"	2.20
Гергард Гавптман: УТЕЧА — повість	2.50

—o—

Замовляти: „ДІЛО" — ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Почтова пересилка 30 сот.

Хто замовить цілий комплект — не платить пересилки.

Сторінка без політики.

Землетрус у Совітах.

Московська „Правда" помістила в ч. 156 ось такий фейлетон, який знаменито характеризує деякі явища совітського побуту.

У світі почали діятися якісь несамовиті речі. Сейсмографічна обсерваторія в Ялті занотувала сильні потрясення земської поверхні.

Прецизні інструменти, які визначують насилення дрогань, просто збожеволіли — не спочивали ні хвилинки.

Вкінці вчені рішили розвязати загадку цього дивного явища. Одного разу співробітник згаданої обсерваторії запримітив, що прилади вказують на далекі землетруси, імовірно десь в околицях Суматри. Він почав дбайливо записувати свої помічення, коли раптом йому здавалося, що він почув якийсь підозрілий галас.

— До біса! — подумав учений — Чи воно вже і в нас починалось би? — Схвильований він вийшов на коридор. На коридорі саме стояв якийсь мужчина без блюзи й рубав дрова.

— Що ви тут робите? — крикнув учений.

— Здраствуйте — відповів він спокійно— я саме є вашим льокатором, товаришу.

— Яким льокатором? Адже тут міститься сейсмографічна обсерваторія.

— Та я про те нічого не знаю. Міська управа визначила мені тут мешкання.

— Чекайте, чекайте — перебив йому схвильований учений, якого раптом схопило якесь недобре прочуття. — Сьогодні рубали ви, товаришу, дерево і ствердуємо землетрус в околицях Суматри. Вчора записали ми доволі замітні рухи в околиці Анґори... Що ви робили вчора, товаришу?

— Та шафу пересував — спокійно відповів льокатор. — Хіба не вільно?

— Жахливе — застогнав учений. Тепер це ясне...

— Певно, що ясне — замітив льокатор. — Але ви не переймайтеся тим, товаришу. І так я не один тут. Кілька родин тут мешкає.

Небавом устійнили нові засади, що зовсім перекреслювали істнування сейсмографії, як науки. Автім причини деяких землетрусів вдалося докладно устійнити. А саме: 1) Землетрус на Суматрі — льокатор Іван Петрович рубав дерево. 2) Землетрус в Анґорі — пересунення шафи. 3) Дрогання земської поверхні в околицях Карсу — забава дітей у хованку. 4) Далекі тектонічні дрогання в Андах — одна з багатьох сварок між родинами Моросілкіних із Перепелкіними.

Очевидно не йде тут про наукову точність таких подробиць, як прізвища. Може прізвища були навіть інші. Цікаве радше те, що магістрат Ялти, який хотів раціонально використати мешкальну поверхню згаданого дому, рішив „стіснити" її для вжитку обсерваторії, призначуючи додатково льокаторів до приміщень обсерваторії.

— Теж важна наука, сейсмографія! — договорювали урядовці уряду м. Ялти. — Якщо зачнеться землетрус, то ми почуємо без ніякої науки. Коли наприклад цегла впаде з даху на лепету — то відразу буде ясно. А прилади? Плювать нам на прилади.

Наукові робітники обсерваторії, очевидно, протестували, та магістратські діячі в Ялті енергічно спинили їх протести, загрозивши міліцією та адміністраційними карами. Небавом вмішалася в цю справу Академія Наук, але й це не помогло.

Тому теж магістратські діячі в Ялті не можуть просто нарадуватися своєю перемогою над наукою, названою сейсмографією.

Та праця сейсмографічної обсерваторії в Ялті перекреслена.

Міські Театри у Львові

Літній сезон! Літній сезон!

Знижка цін білєтів до половини від 20. червня ц. р.

Ціни місць від 25 сот. до 3·40 зол.

Огіркова історія.

Досі ми знали лиш огірковий сезон, значить час, у якому доспівають огірки, час ферій, у якому всі відпочивали, ледащіли, час у якому — так сказатиб — нічого путнього не діялося. Від якогось часу огірковий сезон перестав бути огірковий. Правда, огірки й далі цвитуть та доспівають, одначе саме в той час, коли все повинно відпочивати в соняшних променях, все нові події сколихують світом. Таким чином „огірковий сезон" та огірки стратили своє давне значіння.

З уваги на популярність огірка та огіркового сезону, присвятимо саме на початку огіркового сезону кілька слів огірковій історії.

Улюблений серед нас (зокрема серед вибраного народу) огірок має стару й цікаву історію. Першими аматорами огірка були греки й римляни. Щоб огірок набрав відповідного запаху, вони намагалися його плекати серед рож, винограду й морель.

У Римі огірок був невидальщиною, доступною тільки для дуже багатих. „Добрий тон" вимагав, щоб найбільші римські багачі мали власні оранжерії з огірками. З великими гордощами обводили римляни гостей по оранжерії, що гості приймали як окремий вияв гостинности і ввічливости. А вже найбільшою ввічливостю було те, коли господар почастував когось... огірком.

ГАРМАТНІ СТРІЛИ В ЧЕСТЬ ОГІРКА.

Зокрема перси й араби шанували дуже огірок. Коли у Смирні доспів перший огірок, то цей день уважали народнім святом. Підчас збору огірків стріляли з гармат і ціле місто відбувало справжнє свято.

На Україні огірок був і є одним із найважніших харчевих продуктів. Квашений огірок із хлібом — це на нашому селі щось гейби в місті булка з шинкою.

ГРІЗНИЙ МОНГОЛ.

Тімур Ленк, який 25 літ був справжнім пострахом Персії, лиш тоді ставав дещо лагіднішою людиною, коли йому зложив хтось у дарі огірки. Колиж у 1405 р. він умер, щасливе населення вложило йому до могили кіш повний огірків, щоб небіжчик мав доволі своїх улюблених присмаків і щоб не потребував будитися з вічного сну й ходити за огірками знову по світі. Та огірки були ще тоді рішуче за дорогою лакомінкою, щоб могли полежати спокійно в могилі. Тому теж по двох днях огірки щезли невідомо куди... В кожнім разі небіжчик їх не зїв.

У СУЛТАНСЬКІЙ ПАЛАТІ.

Коли Могамед II. здобув у 1453 р. Цагород і зробив його своєю столицею, уладив з тієї нагоди величавий бенкет. Як спеціяльну лакомінку подали підчас бенкету миску огірків приправлену ріжними корінням. Султан перечислив власними руками огірки і ствердивши, що двох огірків не достає, оскаженів. Хоч цілу палату перевернули до гори коренем, злодія не знайшли. Тоді ще більше розлючений султан велів розпанахати пажам жолудок, щоб переконатися, чи котрийсь із них не вкрав.

Коли вже шістьох пажів лежало мертвих, зявився на салі перший гість. Султан перервав криваву кару й почався бенкет. Під кінець бенкету його лють уже проминула. Та коли проковтав власний огірок, задавився і його не вспіли вже відрятувати.

БЕНКЕТ ЗАСУДЖЕНОГО.

Франкфуртський кат у XVII. ст. мав одного разу чималий клопіт. Як наказують старі звичаї, кожний засуджений на смерть злочинець має право домагатися, щоб йому дали все найліпше пити та їсти, чого він лиш забагне, щоб таким чином осолодити засудженому останні хвилини його життя. В такому останньому бенкеті мусіли брати участь усі ті, що мали бути присутні підчас екзекуції, не виключаючи ні суддів, ні священника.

Якийсь Петро Швенгер, небезпечний і жахливий злочинець заявив, що він хоче накінець зїсти пайку огірків. А це його домагання означало, що по думці приписів кожний з учасників бенкету мусів дістати таку саму пайку. Огірки були тоді дуже рідкі. Тому, що доставою огірків мусів зайнятися сам кат, станув він перед важким завданням. Зате кат мав право кошти останньої вечері долучити до рахунку за виправлення засудженого на той світ, подати судові й домагатися заплати.

Та як він не намагався засудженого переконати, що таке домагання просто безглуздя, що перед смертю він не повинен робити нікому пакостей, засуджний вперся й не хотів відступити ні дрібку від свого домагання. Кат уживав усіх заходів, щоб роздобути огірки — даремне. Тоді він мусів просити суд, щоб екзекуцію відложили.

Одначе засуджений не мав щастя, бо восьмого дня, коли вже минав речинець переложеної екзекуції, прийшов кіш огірків замовлених на Україні. Коли накрили до останньої вечері, злочинець стратив раптом апетит на огірки і свою пайку просто викинув за вікно, бо він не хотів огірків, коли хотів, щоб вони йому продовжили життя.

ДВОЄ ЗЛЕТІЛО З III. ПОВЕРХУ.

Перед кількома днями в Неаполі трапилося нещастя, яке з уваги на дивні умовини, в яких воно скоїлося, опинилося на шпальтах майже всіх італійських часописів. Як кожного іншого дня 16. липня Марія Дженаро, яка мешкала на третьому поверсі, вихилилася вечором із свого балькону, щоб сказати свому нареченому „добраніч". На нещастя вона вихилилася за далеко й випала. Наречений, який бачив, що трапилося, витягнув руки, щоб рятувати свою суджену. І справді йому вдалося її схопити за суконку, одначе розгін її тіла був такий великий, що вона потягнула за собою своїм тягарем і нареченого. В повітрі залунав пронизливий крик. На місце трагічного випадку прибігли прохожі, які теж негайно заалярмували лікарське поготівля. Лікар ствердив уже лиш смерть молодої дівчини та важкий стан її нареченого. Ясно, що ця трагедія викликала в цілому місті величезне вражіння.

Кожна жінка повинна старатися про щоденне багате випорожнення, яке можна осягнути, вживаючи по стійну невелику кількість природної гіркої води **Францішка Йосифа.** Спитайте Вашого лікаря.

САМОГУБСТВО З УРОЄННЯ.

У місцевости Гейс у Британських Індіях наложив на себе руку емеритований поліцієнт 73-літній Степан Клімаш. Причиною самовбивства було те, що старець умовив у себе, що він має скрізь ворогів, які хочуть його вбити. Тому теж старець кожного дня „робив стійку" у воротах свого дому й замикав ворота на кілька замків. Одного дня застукав до воріт один знайомий, якого старий чудак добре знав і не лякався впустити до мешкання. Сусід почав насміхатися з уроєних страхів старця, який цим так перейнявся, що виймив з кишені бритву й підрізав собі горло. Кілька хвилин пізніше Клімаш уже не жив.

ДИВНИЙ „ПРОХІД" ГРОМУ.

Дивний прохід відбув грім, який влетів до гостинниці Вітторіо Венето через входові двері, розбив їх до тла, облетів гостей, що сиділи при столі, розбив одну з лавок і вилетівши крізь вікно, вдарив у протилежний дім. Ціла та мандрівка тривала доволі довго, бо приблизно дві хвилини так що гості, які сиділи в гостинниці, могли, не зважаючи на перестрах, докладно приглянутися тому жахливому гостеві з хмар. З добрих пятнацять хвилин після тієї події гості сиділи непорушно при столі.

З польської преси.

„Три етапи русифікації Совітської України".

Під таким наголовком появилась у „Газеті Польскій" з 22. ц. м. вступна стаття пера Отмара, відомого спеця від совітських справ загального щоденника.

Після коротких завваг на тему теперішнього незвичайного скріплення протимосковського руху в УССР п. Отмар реферує книжку **д-ра Миколи Ковалевського** „Національна політика на совітській Україні", що появилась в останніх днях накладом варшавського „Інституту Дослідів Національних Справ".

Д-р Ковалевський дає на початку своєї праці аналізу становища комунізму до визволення поневолених народів і стверджує, що в комуністичному таборі появились були три напрямки: негативний (Роза Люксембург), негативно-нейтральний для білих поневолених народів, позитивний до кольоніяльних (Бухарін) та позитивний (Ленін—Сталін). Зрештою цей останній обмежується до капіталізування національних визвольних змагань для комуністичної революції, і ставиться до них неприхильно.

Бачимо це на еволюції, яку перейшла за 20 літ УССР і яку д-р Ковалевський ділить на 4 етапи.

У першому етапі, до 1923. р. УССР виступала як номінально незалежна, рівнорядна з РСФСР держава, з окремою адміністрацією, армією, дипльоматією і т. п. атрибутами суверенности.

Другий етап починається від договору з 1923. р., коли то повстав СССР, що переняв від обєднаних республик всі важніші ресорти, як армію, закордонну політику, шляхи, пошти, телєграф, закордонну торговлю та скарб. УССР стає фактично автономною областю з автономією у ділянці рільництва, освіти, судівництва, здоровля. Зрештою в 1929. р. Москва підпорядковує собі судівництво, промисл та рільництво УССР, яка ще в 1925. р. втратила суверенність у користь СССР. В 1931. р. московське ГПУ переняло аґенди наркому внутрішніх справ УССР.

Приїзд Постишева на Україну в січні 1933. р. отвирає третій етап русифікації УССР. Наркоми справедливости і здоровля, найвищий суд УССР підпадають під владу Москви, нова конституція з 1936. р. касує фактично рештки автономії УССР, українську військову округу ділять на дві частини. За час панування Постишева накладає на себе руку Хвильовий, Скрипник, після арештування Постишева — Любченко, гинуть „під стінкою" генерали Якір і Примаков. У партійному й державному проводі УССР йде безнастанна чистка, за решітку попадає сам всесильний Постишев, його наслідники Хатаєвич і Кудрявцев, премієр Бондаренко, наркоми внутрішніх справ Балицький і Леплєвський, комендант „дивізії червоного козацтва" Криворучко.

Хрущов, що став тепер необмеженим володарем УССР, почав четвертий період русифікації — і переводить її вже зовсім отверто: основує російські часописи й театри, вводить обовязкове навчання російської мови. У Києві викрили протидержавну змову, до якої замішані високі достойники, Петровський попав до вязниці.

ВУЛ. ФИЛИПА ШЛЯЙХЕРА 6

(давніше Шпитальна 38) тел. 257-10

виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі, залізні сходи як також усе, що входить в обсяг слюсарства. СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВІДДІЛ СТАЛЕВИХ І АЖУРОВИХ РОЛЄТ

Відгук припинення „Союзу Українок"

в Америці

Пишуть нам з Америки, що вістка про розвязання „Союзу Українок" в Галичині зробила там величезне враження. Наше американське жіноцтво, яке було в тіснім звязку з рідним краєм і його жіночими організаціями через тутешні жіночі часописи, листування, а то й відвідини старої батьківщини з нагоди жіночих з'їздів чи конґресів, зрозуміло, яким важким ударом не тільки для жіноцтва, але й цілого галицького громадянства є припинення діяльности „Союзу Українок". Наші земляки й землячки у Сполучених Державах та Канаді мають особливий сентимент для позитивних і конструктивних надбань у старому краю і такі зусилля радо підтримують. Тому й Союз Українок із своїм довголітнім дорібком та жертвенною працею його проводу втішався в українському заморському громадянстві великою популярністю.

Американські українки уладжують тепер сходини, віча й маніфестації, в яких висловлюють свою солідарність із заморськими посестрами при зусиллях вести зорганізовану працю. Філядельфія, Ню Йорк, Дітройт та інші більші й менші міста, де живуть наші, обіцюють теж і матеріяльну поміч у нашому невідрадному фінансовому положенні. К. М.

—o—

З польських справ.

ПОЛК. СЛАВЕК МАРШАЛОМ СОЙМУ.

У вівторок пополудні відбулося пленарне засідання сойму для вшанування памяти померлого маршала Станислава Цара. На урядових лавах засіли члени кабінету з премієром Складковським, на лавах по другому боці заняли місця: маршал сенату Пристор, голова Найвищої Палати Контролі д-р Кшеменський, голова Найвищого Суду д-р Супінський, голова Найвищого Адміністраційного Трибуналу д-р Гелчинський, віцемаршал сенату, сенатори та вищі державні достойники. В льожі маршала сойму засіла родина покійного. Фотель маршала прикрили державним прапором та прибрали вязанкою біло-червоних троянд з жалібною стяжкою. Жалібну промову виголосив віцемаршал Шецель.

В середу відбулося друге засідання сойму, на порядку дня якого була тільки одна точка: вибір маршала. Коли урядуючий віцемаршал сойму Шецель попросив зголошувати кандидатури, ґен. Желіґовський зголосив кандида-

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 15

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

ПРАЦЯ „ЛІТ. НАУК. ВІСТНИКА".

Деякі критики „Літ.-Наук. Вістника" та Франкових писань у ньому дали тоді йому привід до славної сатири „Доктор Бессервіссер". Один з видних наших письменників узяв собі був навіть оцю сатиру дуже живо до свого серця і зламав своє критичне перо, але мені здається, що даремне: Франко не мав наміру вивести якусь особу на сміх, а лише вишмагав добре пугою тип рутенця, подібного до волового очка, що заховалося між орлове піря і коли орел не міг уже летіти вище, воно вилізло з піра і, підлетівши трохи вище від нього, сказало: „А видиш, а я таки вище лечу від тебе!"

Не зважаючи на прикрощі й колючки з ріжних боків, редакція „Літ.-Наук. Вістника" не дала вивести себе з рівноваги і йшла сміливо своїм шляхом: вона давала своїм читачам здоровий духовий хліб і дбала, щоб журнал заступав всеукраїнські інтереси, а не одного клаптика землі, партії чи ґрупи. Франко був дуже дбайливим і пильним редактором „Літ.-Наук. Вістника"; — він аж до померків свого великого духа містив у цьому журналі свої оригінальні й перекладні белетристичні твори, літературні нариси, студії, критики та публіцистичні статті. Що цікавило той великий дух, все те знаходило свій яскравий вираз на сторінках „Літ.-Наук. Вістника".

Десь 1898 р., восени чи взимку, за порадою Осипа Маковея почалися „літературні сходини", що відбувалися в Наук. Товаристві ім. Шевченка й у салі „Руської Бесіди". Звичайно відчитувано якийсь недрукований твір, опісля велася дискусія над прочитаними творами й новими течіями в европейських літературах. На тих сходинах і Франко читав свою „Поему про білу сорочку" і брав дуже живу участь в обміні гадок на літературні теми. Але в нас було замало людей, які займалися своєю літературою, не то чужою, через те на сходинах довелося промовляти одним і тим самим людям: Франкові, Грушевському, Маковеєві, часом Коцовському та полякові д-р В. Морачевському і сходин по якімсь часі занехано. А жаль, що так сталося, бо всеж такі дискусії ворушили нові думки у молоді, яка й сама збиралася писати, а не знала якою піти їй стежкою. От, хоч-би взяти за приклад молоденького, але талановитого поета Олександра Козловського, якому ці сходини причинилися багато до розвитку поетичного таланту, та до національної самосвідомости[1]).

ПЕРЕЛОМОВА ДАТА.

Роковини всенароднього свята національного відродження України позначилися в Галичині не тільки на полі літературнім, але мали також і велике значіння для розвитку політичної думки галицьких українців. Зібрані на святі Котляревського з найбільш глухих закутків інтеліґенти, робітники й селяни зрозуміли, що світло до Галичини прийшло з Наддніпрянщини, тієї зпоза чорно-жовтих стовпів, з тієї, що дала Котляревського й Шевченка; що нарід, який живе по однім і по другім боці Збруча, — це один і той самий, і що центр нашого національного життя в золотоверхому Києві. З тієї пори й почали вживати галичани замість слів „Русь", „руський" — спочатку „Україна-Русь", „українсько-руський", а згодом уже „Україна", „український".

Підо впливом всеукраїнської ідеї повстала й ідея сполуки розєднаних політичних сил галицьких українців. Хотілося дати політичній програмі такі широкі рямці, щоб вона могла притягти до себе всі й найбільш ліві галицько-українські елементи, що змагаються за одну мету — здобути українському народові „культурну, економічну й політичну самостійність" та створити „одноцільний національний орґанізм". На ідеал вільної України погодилися члени відділу політичного товариства „Народня Рада" у Львові й ґрупа українців, яка стояла поза „Народньою Радою", і якої представниками були — Володимир Охримович, Євген Левицький та ін. В цих переговорах брав участь і Франко, виступивши формально з радикальної партії.

Цей вихід Франка дуже засмутив його товаришів. Кирило Трильовський називає перехід Франка до „нової" партії його найбільшим політичним гріхом раз і ще донедавна кидав громи на Михайла Грушевського, думаючи, що „безумовно під його впливом" той перехід став можливим[2]). Я думаю, що докори Трильовсько-

[1]) Михайло Мочульський, Олександер Козловський (Наук. Збірник, присвячений проф. Мих. Грушевському, у Львові. 1906 р., ст. 524—537).

[2]) Іван Франко — як поет-громадянин. Літ.-Наук. Вістник, кн. IX., 1906 р., ст. 42—43.

туру полк. Валерія Славека. Віцемаршал Шецель заявив, що дістав зголошену на письмі кандидатуру посла Ігнатія Новака, лікаря зі Шлеська. Після того зарядив голосування.

Посли зложили 176 карток, з чого 144 було важних, 32 картки білих. Більшість була 73 голоси, полк. Славек дістав 114 голосів, посол Новак 30 голосів. Віцемаршал Шецель заявив, що маршалом сойму вибрали полк. Славека. На запит, чи приймає вибір, полк. Славек просив дати йому короткий час до надуми. За той час мабуть полк. Славек хотів поїхати до Замку, щоб відбути розмови з президентом держави перед своїм рішенням.

Білі картки підчас голосування віддали мабуть члени Озону, які не хотіли голосувати за полк. Славеком, але з другого боку не хотіли підтримати посла Новака. Вибір полковника Славека викликав зрозумілу сензацію.

*

В год. 1.30 віцемаршал Шецель відкрив знову наради сойму. Полк. Славек заявив, що після порозуміння з президентом держави приймає вибір та перебирає уряд маршала сойму. Тоді віцемаршал Шецель передав провід нарадами новому маршалові. Коли полк. Славек переходив до президіяльного стола премієр Складковський та інші міністри склали йому гратуляції. Дякуючи соймові за вибір маршал Славек заявив, що одним з перших своїх обовязків він уважає: зберігати приписи конституції. Після того замкнув засідання, а пополудні поїхав на цвинтар, де зложив квіти на гробі покійного маршала Цара.

го зовсім безпідставні. Після смерти Драгоманова радикальна партія розбилася була на ріжноманітні один одному ворожі елементи. Побіч драгоманівців — Павлика й Трильовського стояли націоналісти (Вячеслав Будзиновський), соціялісти (посол д-р Роман Яросевич) і опортуністи (д-р Окуневський). Роман Яросевич, Михайло Новаківський і Семен Вітик ще в травні 1899 р. перейшли були до соціял-демократів. Човен радикалів плив куди хотів — без весла й керми. Павлика ніхто не слухав. А й Франко не мав охоти брати на себе відповідальність за нездисципліновану партію. Коли Трильовський думає, що Франко був маріонеткою в руках Драгоманова чи Грушевського, він грубо помиляється. Якби Трильовський прочитав листи Драгоманова до Франка, він пересвідчився б, що Франко не так сліпо йшов за Драгомановим і що з того приводу було багато між ними непорозумінь, які малощо не спричинили розриву Драгоманова з Франком. Ще більше; в дні ювілею Франка, коли то Павлик мріяв, що колись не буде іншої всенародньої політичної партії, тільки радикальна, а може й ще скоріше, драгоманівська лінія у світогляді Франка вже була заламана. Певне, що слово Михайла Грушевського теж мало значіння у Франка, але й за ним він не пішов би, якби був іншої від нього думки. Тут справді була на думці велика річ — витягти політичний віз галицьких українців з малого обійстя на широке українське поле, і коли це не вдалося, Грушевський і Франко відійшли, і не взяли участи у дальшому процесі формації нової національно-демократичної партії.

(Далі буде).

Зі судової салі.

За петропавлівські події в Сокалі.

По майже річному слідстві почалась у понеділок 20. ц. м., два дні раніше ніж заповіджено, розправа проти вісьмох молодих українців зі Сокальщини за провину зі ст. 163 к. к. (участь у збіговищі). Розправа відбувається на виїздній сесії окружного суду зі Львова. Розправою проводить суд. Бітнер, обвинувачує прок. Кілянович. Боронять м-р Ю. Ліськевич і д-р Б. Чайковський, адвокати зі Сокаля. Понеділкова розправа почалася в год. 9. Суддя Бітнер виключив з розправи: Макара, Демідонта, Куницького, Водоноса, Кухальського і Запісоцького, які перебувають у слідчій вязниці у Львові під замітом державної зради. На лаві підсудних засіли: **Лаврик Теодор, Андрейчук Степан, Ковальчук Роман, Царик Іван, Сеньків Іван, Кухальський Іван, Дишкант Михайло і Палюшинський Семен.**

Акт обвинувачення каже, що дня 12. липня м. р. підчас відпусту св. Петра й Павла, українці зорганізували акцію проти польських і жидівських купців, що зїхались того дня численно з ближчих і дальших околиць. Одночасно зорганізовано акцію проти участи в польських імпрезах. Підсудні — каже акт обвинувачення — брали в цій акції живу участь.

Зізнання підсудних.

Підс. **Ст. Андрейчук** до вини не почувається. В год. 10-тій вийшов з родинного села Мошкова, а прибувши до Сокаля вступив до церкви. Коло карузелі, де били хлопців, які забавлялися, не був. Опісля стрінув знайому дівчину з Боянич і помандрував з нею до дому. Як вивертали прилавки не бачив, з Р. Ковальчуком не прийшов. Бачив лише, як поліцай Яніцький вів Ст. Куницького, якого тоді ще не знав, а з яким познайомився у вязниці.

Підс. **Теодор Лаврик** до вини не почувається. Коло год. 10-ої прийшов з жінкою до Сокаля, вступив до церкви, опісля зїв обід у шинку. Коло год. 12-ої віднайшов сестру і вернувся до дому.

Підс. **Роман Ковальчук** до вини не почувається. Зізнав що йшов з Водоносом та Андрейчуком, був у церкві, опісля пішов на обід з Водоносом. Того дня купував у жида сандали й матеріял на сподні. Знайдені поліцією луски від набоїв назбирав під лісом, де „двох панів стріляло до цілі".

Підс. **Іван Царик** до вини не почувається, бо їхав на відпуст ровером через Опільсько й ніяких бешкетів не робив. Ровер залишив у жида і пішов до церкви. Був на обіді, вкінці з тов. Кузьневичем поїхав додому. Знайдений у нього автоматичний револьвер і части складаного крісa, як і крісові луски частинно назбирав, частинно дістав від хлопців.

Підс. **Іван Сеньків** відмовив усяких зізнань, заявляючи, що сказав усе в слідстві. Його зізнання суддя відчитав.

Підс. **Іван Кухальський** до вини не почувається. В год. 10-ій поїхав ровером з братом і пішов до Лінскера (крамниця з роверами), опісля на місті випив лімоняду і розстався з братом, який пішов до церкви. Не бачив, щоб під карузелею били парубків, а Сеньків також нікого не бив. Пообідавши в шинку, пішов до церкви, опісля вернувся додому. Справи знайдених у нього шифрів не вияснює.

Підс. **Михайло Дишкант** також до вини не почувається. Пішов критичного дня зі знайомими С. Башуком і С. Климчуком до Сокаля. Його знайомі залишилися коло мосту, підсудний пішов до міста. Біля церкви стрінув І. Костюка і пішов додому. Подорозі бачив поперекидані прилавки, але нікого з підсудних не завважив.

Підс. **Семен Палюшинський** теж не признається до вини. До Сокаля приїхав коло полудня зі шваґром. Бачив, як били якогось хлопця. Приступив до одної групи і дістав по карку. Підсудний схилився, і тоді його побили. Хто був — не знає і не мав часу оглядатися, бо арештували його.

Зізнання свідків.

Спершу відчитано зізнання неприявного св. Гринька, що його побили підчас їзди на карузелі. Свідки: Денисюк зі Старгорода, Ляшук Я., Семен Цьона, Дуда Гриць не вносять нічого нового зізнаючи, що їх побили, але хто бив не можуть сказати. Зізнання неприявного св. Яна Куліга відчитано. Свідок мав прилавок з деволіоналіями. Прилавка ніхто йому не рушив, бо свідок прикидався українцем. Прилавок звинув около год. 12-ої. Буча не тривала довше, ніж десять хвилин. Справниками були молоді люди від 22—30 літ. Вони були озброєні в коли з прилавків, нападали на неукраїнські прилавки. В одного з них бачив свідок револьвер, у другого штилет. Нікого з підсудних не пізнає.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

В год. 8.15 приступив суддя до переслухування дальших свідків. Св. **С. Загурська** зізнала, що коло полудня зявилися сільські хлопці, але пізнати їх не може. Оборонець запитує свідка, куди та як тікали напасники. Свідок не може рішитися, чи втеча була організована, чи плянова. Тоді суддя вияснює оборонцеві, що напасники ділали під впливами ОУН, а керували ними вишколені провідники.

Св. **Щепінська і Кліновська** не вносять до розправи нічого нового.

Св. **Ноєр** чула, що один хлопець роздавав побратимам ножі і взивав їх бити поляків.

Св. **Гузарська** бачила, як якийсь невідомий їй хлопець перескочив прилавок з палкою в руці.

Св. **В. Максимович** заявив, що його прилавка не вивернули. Суддя пригадує йому суперечні зізнання. Свідок зізнає поганою польською мовою, не знає, що казати на крик судді. Після того суддя відчитав зізнання свідка з яких виходить, що прилавок йому вивернули, товар розкинули і вкрали 10 зол., що були сховані в коробці від цукорків. Прилавки його сусідок Шихінської і Шидловської пограбували, справників не знає. Суддя старається витягнути щось від свідка, але свідок заявляє, що він „глупі, по сондах еще не бил і не зна, що поведзець". На подібний запит прокуратора відповідає таксамо.

Св. **Анна Стефановська** оповідає, як то повстало на площі збіговище і крик, як вивернули їй прилавок на землю, але нікого не може пізнати. Св. **Ст. Кипріян** теж нічого добре не памятає.

Св. **Ярошинська** не вносить нічого нового. Нічого не тямить і не знає св. **Альтман.**

Зате **св. Анна Кірик** оповідає, що коло її прилавка стояв український прилавок і його власник, як і покупці насміхалися з поляків. Підчас бійки, здається їй, що чула, як хтось кричав: „того не чіпайте, то свій".

Св. Зендерові потовкли хлопці вишні. Він сам зажурився так стратою, що нікого не обсервував.

Вкінці суддя відчитав зізнання неприявних свідків: Мазера, Мухиса, (що одинокий видів у хлопців ножі), Уйми, Міхаловського і Кізіми та перервав розправу до середи 22. червня.

КРІЗА ЕСПАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО УРЯДУ.

Як говорять у барсельонських добре поінформованих колах, між членами барсельонського уряду виявилась велика ріжниця поглядів, тому небавом треба сподіватись урядової кризи.

На випадок частинної чи повної зміни барсельонський уряд стане більше поміркований.

НОВИНКИ.

— **Камінь Довбуша** над Прутом. Пансіон **„Зелена Палатка“** — поручає кімнати з утриманням. Власний парк і пляжа. (Інформації дає С. Олесницька — Камінь Довбуша п. Ямна). 1-2

— **Адвокат д-р Альфред Говикович у Львові** переніс свою канцелярію на вул. Домініканську ч. 11. 1-4

— **Лиси,** пелеринки, краватки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Останній комунікат.** Перед виїздом до таборів не забувайте засобитися у фотографічний матеріял в українській фото-крамниці Е-КОМП Львів, Снкстуська ч. 29. тел. 203-30. 1639

— **Ексцеленція митрополит** в Духовній Семінарії дає реколекції і з тієї причини не уділяє авдієнцій.

— **Засідання фільольогічної секції** Наукового Товариства ім. Шевченка відбудеться в суботу, 25. червня ц. р. в 18. год. в салі бібліотеки. На порядку дня: 1. К. Кисілевський: Кодекс Галленштайна (розбір і історія рукопису); 2. Біжучі справи.

— **Головна Управа „Рідної Школи“** подає до відома, що крім гуманістичних ліцеїв, що є при всіх гімназіях „Р. Ш.“ ведуть гімназії ще такі спеціяльні ліцеї: давний клясичний при гімназії „Р. Ш.“ в Яворові, математично-фізичний при гімназії у Дрогобичі і природничий при гімназії в Коломиї і Тернополі. Хоч гуманістичний ліцей дає загальну підготову до всіх факультетів, всежтаки спеціяльні ліцеї краще підготовляють до поодиноких відділів і так: клясичний ліцей на теольогію і фільософію, математичний на техніку, природничий на агрономію. Батьки, що вже вирішили післати діти на одну з тих високих шкіл повинні післати діти до цих спеціяльних ліцеїв. Тоді діти оминають додаткових іспитів і приходять краще підготовані на високі школи.

— **Вистава української книжки і преси у Ворохті.** Читальня „Просвіти“ у Ворохті, з нагоди 35-ліття своєї праці уладжує в 70-ліття Матері „Просвіти“ велику виставу української книжки і преси, що відбудеться від 3—12. липня ц. р. (кожного дня) у великій салі „Народнього Дому“. На виставі буде виставлено багато українських книжок, часописів, протиалькогольних та інших картин, світлин, гуцульських строїв і т. п. Хто йде на храм до Ворохти на свято Петра і Павла 12. липня ц. р. або хто від 3.—12. липня перебуває в долині Пруту на літницї чи вибрався на прогульку в гори, повинен обовязково вступити до Ворохти до „Народнього Дому“ (побіч нової церкви) і оглянути цю першу на Верховині виставу. Всі українські видавництва книжок, часописів та образів прохаємо дуже присилати на виставу свої видання експонати на таку адресу: Читальня „Просвіти“ у Ворохті, скритка почтова 39. — Федір Гаврилюк, голова, Василь Гаврищук, секретар.

— **У цілій Галицькій Землі знаний пансіон** Зелемін у Гребенові тим, що лише там можна добре і вигідно відпочити по праці. 1285

— **Контингенти для нових адвокатів.** Начальна Адвокатська Рада устійнить на свому найближчому засіданні, що відбудеться в суботу 25. ц. м., континґенти для нових адвокатів в округах усіх вісьмох адвокатських палат. Свою опінію в цій справі Начальна Адвокатська Рада предложить міністрові справедливости.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненню Клясової Льотерії впали між ін. такі більші вигри: 15.000 зол. на ч. 21023, 10.000 зол. на ч. 11106 130186 143801. 5.000 зол. на ч. 56544. 2.000 зол. на ч. 795 28224 44465 85500 86319 91144 151408. 500 зол. на ч. 27311 67713 139063 141129 143219 145956.

— **На вакації.** У вівторок 21. ц. м. скінчився шкільний рік у народніх і середніх школах у Польщі. Вакації потревають до 2. вересня ц. р. Тепер ще відбуваються іспити для перших кляс державних і самоуправних гімназій в 25. і 27. ц. м. відбудуться іспити до ліцеїв.

— **Львівська хроніка.** При вул. Личаківській ч. 84а земля присипала робітника Павла Лабу в каналі. Робітники витягнули свого легко раненого товариша з каналу. — При вул. Гроттера ч. 6 14-літня учениця Е. Г. намагалася скінчити самогубством тому, що дістала лихе свідоцтво. Важко ранену відвезли до шпіталю.

— **Страшна смерть у хвилях Бугу.** З державного фільварку Вигода в Люблинщині вертались човном робітники до с. Орла. Перевізник Гриньчук хотів скоротити дорогу і їхав навпростець. Одначе сильні хвилі Бугу залили човен і він пішов на дно разом з 6-ма дівчатами і трьома хлопцями.

— **Два кістяки з римських часів.** При земних роботах біля фабрики „Сольвей“ у Моніках к. Іноврощлава робітники натрапили на глибині ½ м. під землею на 2 людські кістяки, що походять здається ще з римських часів. Біля кістяків знайшли бурштиновий нашийник, шкляні коралики, мідяний сиґнет, срібні брансолети і багато інших дорогоцінних предметів. Тому роботи припинили аж до приїзду наукової комісії.

— **Срібло з пограбованих церков.** Французька преса повідомляє, що з Барсельони надійшов дальший транспорт срібла штабами вагою 80 тон. Срібло відвезли негайно до пристані Гавру, де перевантажать його на корабель і відвезуть до Злучених Держав. Преса пише, що вартість посилки сягає 90 міліонів франків. Цим сріблом платить червоний еспанський уряд американським підприемцям за доставу военного матеріялу. Одночасно преса підкреслює, що срібло походить з перетоплення пограбованих дорогоцінних річей з еспанських церков.

— **Найбільша сензація Ню Йорку.** Американська преса і прилюдна опінія куди більше цікавиться вістками про змагання відомого німецького боксера Шмелінґа з американським мурином Люїсом. Провірна комісія цього сензаційного метчу приняла під увагу протест Шмелінґа, який не згодився, щоб його суперник боровся в рукавицях, надісланих йому з Шікаго, що мають за довгий палець, бо це небезпечне для очей. Американці закладаються за великі суми у справі висліду метчу. За Люїсом ставлять 2 проти 5. Сподіються, що на змаганнях буде 40.000 видців, між ними: син президента Рузвельта, міністр почт Фарлей, посадник Ню Порку Ля Гардія, шістьох губернаторів сусідніх стейтів, усі члени спортової ради і т. п. Каси розпродали вже білєтів за суму 820.000 долярів. Радіостації платять 50.000 дол. за право передачі ходу змагань, а фільмові підприемства 20.000 долярів за право сфільмування цих змагань.

— **Сензаційна крадіж евангелії.** Турецька поліція вела від довшого часу слідство у справі таємної крадежі старинного примірника евангелії, по мистецьки прикрашеної. На днях у слідстві дійшло до сензаційного звороту. І так генеральний вікарій патріярха дістав телефонічну вістку від невідомої особи, яка заявила, що примірник евангелії закопаний в городі палати патріярха. Негайні розшуки у вказаному місці закінчилися віднайденням евангелії. Всеж таки слідчий суддя не вдоволився такою розвязкою справи і веде слідство далі.

— **Сильний землетрус в Азії.** З м. Фрунзе, столиці Кіргізії, надійшли вістки, що мин. понеділка відчули там сильний землетрус, що навістив центральну округу гір Тіянчан. Землетрус знищив місцевости Бурульбов і Кізільбайрак. Чергового дня землетрус відчули у м. Фрунзе та Альмо-Ата. Багато домів знищених. Шкоди, що їх спричинив землетрус, великі.

— **Масове затроєння робітників.** У селі Раць в Румунії 52-ох робітників затроїлося мясом хорої безроги. Дотепер померло вже сімох робітників, 30 лежить у шпиталі в дуже важкому стані.

— **Рекорд лету на ширяку.** Два німецькі летуни Кацнер і Шпетер з летунської школи на острові Сильт установили німецький рекорд лету на ширяку, втримуючись у повітрі 17 год. і 22 хвилини. Летуни заявили, що могли би довше здержатись у повітрі, якби не сильний вітер.

—o—

Спорт.

ЮВІЛЕЙНА ІМПРЕЗА КОПУНІВ НА ПЛОЩІ СОКОЛА-БАТЬКА.

У днях 25. і 26. ц. м. (субота й неділя) на площі Сокола-Батька відбудеться турнір четирьох українських дружин з нагоди ювілею „Просвіти“ з участю України, Дністра (Самбір) та Зорі й Стяху. Першого дня зустрінуться в год. 4.15 Дністер — Стяг і в год. 6.45 Зоря — Україна. В неділю зустрінуться в год. 4. попол. дві пічні суперники Зоря і Стяг та в год. 5.30 Дністер — Україна.

В неділю відбудеться ще перед метчом Україна — Дністер дефіляда наволесників, після якої представники Центросоюзу вручать Степанякові, наволесницькому мистцеві Львова нагороду — перегоновий ровер, що її уфундувала дирекція Центросоюзу

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Король волоцюг“.
Пятниця 24. 6. год. 8. веч. „Вояк королеви Мадагаскару“.
Субота 25. 6. год. 4. попол. „Пан Йовіяльський“. Год. 8. веч. „Король волоцюг“

Театр Різнородностей:

Четвер 23. 6. год. 8. веч. „Іван“.
Пятниця 24. 6. год. 8. веч. „Іван“.
Субота 25. 6. год. 8. веч. „Іван“.

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

БУСЬК:
23. 6. Сини шайтана.

ВОЛОЧІВ:
24. 6. Подвійна бухгальтерія — виступ Стефи Стадниківної.
25. 6. Нитуш.
26. 6. Сини шайтана.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БИТКІВ:
23. 6. Під куркулем.
24. 6. Пригода в Чорті.

НАДВІРНА:
25. 6. Лісова пісня.
26. 6. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:
23. 6. Маруся Богуславка.
24. 6. Пісня Бескиду.
25. 6. Чесна Сузанна.
26. 6. Гетьман Полуботок.
27. 6. Мазепа.

КОБАКИ:
26. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду.
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанна.
30. 6. Гетьман Полуботок
1. 7. Мазепа.
2. 7. Весталянка.

КОСІВ:
3. 7. Гетьман Полуботок

ЖАБЄ:
4. 7. Пісня Бескиду.
5. 7. Чесна Сузанна.
Театр приїме до хору тенорів і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „Люди з запулка“ на осн. М. Горкого.
АТЛЯНТИК: „Таємний агент“ із Сільвією Сідней.
БАЛТИК: „Від вівторка до четверга“ „Р. 107 ваша помочі“.
ВАНДА: „Коли жінка зрадила“, „Опір на продаж“.
ГРАЖИНА: „Кошмарний любовник“ з Анною Ондра, „Армія Еви“.
ЕВРОПА: „Не знала кохання“, „Більше ніж секретарка“.
КАСІНО: „Гріховний Бід“ з Волесом Бірі.
КОПЕРНИК: „Кров над Гвоздецею“, „Відділ самітніх“.
МАРУСЕНЬКА: „Слава та тіні жінки“ „Семафором живе світ“.
МЕТРО: „За тяжкину щастя“, „Ніч в опері“.
МІРАЖ: „Царевич“ із Мартою Егерт.
МУЗА: „Дама на два тижні“, „Малий збиточник“ із Шерл. Темпль.
ПАЛЯС: „Збудися і живи!“, „Борнео“.
ПАКО: „Я шукаю“ з Даніелею Дарріє
РАЙ: „Наречена з Відня“ з Мартою Егерт.
РІЯЛЬТО: „Народини зірки“, „Як вам подобається“ (на осн. Шекспіра).
РОКСІ: „Фрідом утворюватиме світ“.
СВІТ: „Я вбив“, „Адмірал ями“.
СТИЛЕВЕ: „На Сибір“ І ревія.
ТОН: „Букет золоти“, „Світла бульварія“.
УТІХА: „Людина-лев“ І ревія.
ХИМЕРА: „Королева передмістя“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Єгипет“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льсфота“

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 23. червня 1938.

6.20 Музика з пл., 6.45 Рухлика, 7.05 Ранішній дневник, 7.15 Концерт мандолінистів, співів, 8.00 Плитки, анекдоти, кому пікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.12 Скрипка, форт., 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.15 Програма на завтра, 15.15 „Голосна книга“ опов. відання для дітей, 15.30 „Тайни Львова“ повість із 1848 р. 15.45 Господарські вістки, 16.00 На балтійським шляху, муз. авд.: орх., міш. хор, сопран, тенор, 16.15 „П. О. П.“ репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. концерт із пл., 17.40 „Ця третя“ пов. Свидовича, 18.00 Огляд видань, 18.10 Кларнет, форт., 18.30 Театр України „Соціяльні шлюби“ в муз., 19.05 Співи, фортепіян, 19.35 20.55 21.00 Актуальна гутірка, 19.35 Розр. концерт (із „Веселою чвертьгодинкою“), орх., піснярки, гармоніїка, форт.; у перерві „Гумор для дурнів“ скеч на осн. Аверченка в опрац. Ю. Тедіе, 20.45 Веч. дневник, 21.10 Вісти при мікрофоні; трансм. з корабля на Віслі, дуети орх., соліста, конферансієр, 21.50 22.00 Спорт.

ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
ПУДЕР З ПУШКОМ

в найнодніших красках
ціна зл. 1.25
Й. ШАХ ВАРШАВА

22.05 У ритмі танку, словесно-муз. вид., орх., пісенька, конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка музика з пл. (надає Варшава II).

Пятниця, 24. червня 1938.

7.00 Ран. дневник, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Добрийдень найменшим: ст-тов. Б. Герца „Театральний пошис“ і мельодії та пісеньки з пл., 11.00 Для новобранців, 11.20 Шуман: Квартет А-дур оп. 41. ч. 3. з пл., 12.03 Полудн. вид., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Невідомі союзники та вороги, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. орх., 16.45 „Ц. О. П.“ репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нар. забава, **17.45 Найновіша українська література виг. Ол. Бабій,** 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Цікаве з техніки та природи, 18.10 Форт., 18.40 Літер. новини, 19.00 Розр. концерт у вик. трія „Ню Джорджіян“: арфа, флет, віол. (трансм. з Льондону), 19.30 20.55 Актуальна гутірка, 19.40 Святоіванський вечір, розр. концерт, орх., сопран, 20.45 Веч. дневник, 21.00 Програмова резерва, 21.10 Танк. музика у вик. орх., 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Живий концерт бажань, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Субота, 25. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. дневник, 7.15 Орх., 8.00 Кінчаємо тиждень, полудня авд., 11.00 Для новобранців, 11.20 Твори Ісаака Альбеніца, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий льорд“ на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Міkрофон серед зір, 16.45 „Ц. О. П.“ репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із спікерового альбуму, 17.45 Спорт. відгомони, 17.55 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Концерт хорів нагороджених у конкурсі, 18.45 Волинь у поезії, 19.00 Віол. твори в супр. форт., 19.25, 20.55 Актуальна гутірка, 19.35 Тріо Лісовських, 20.00 „Під Сточком“ авд. для дітей, На морі, 20.45 Веч. дневник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 А в суботу весело, концерт орх., 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танкова музика з пл. (надає Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 23. червня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт, 21.30 Співн. ресітель, БУДАПЕШТ 12.05 Орх., 17.30 18.00 Скрипка, 18.30 19.00 Марші й танки у вик. військ. орх., 20.00 Сольо на гітарі, 21.25 22.00 Циг. музика, 22.20 Сонати на форт. і скр. у вик. Ерне Дохнанія, ВІДЕНЬ 10.30 12.00 Розр. музика, 13.15 Популярна музика, 15.00 Твори Шуберта й Шумана у вик. солістів, 16.00 Симф. концерт, 19.25 20.00 „Паяци“ оп. Леонкавалля, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 21.00 22.00 „Врумель“ оп. Гана, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.10 Соната на віол. і форт. Р. Штрауса, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 20.30 Розр. музика, МІНХЕН 19.15 20.00 21.00 22.00 23.00 „Ніри берські співці“ оп. Вагнера, ПРАГА 18.20 Легка музика, 19.30 Серенада ес-дур Суга на симф. орх., 21.30 Словацькі танки на 4 руки Двожака, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Віол., 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, 22.30 Гумор, РИМ 17.15 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ля вія делля фінестра“ оп. Зандоная, СОФІЯ 18.00 Військ. орк., 19.00 Пісеньки, 20.00 Сольо на флеті, 20.45 Співн. ресітель.

Пятниця, 24. червня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Баляди у вик. солістів, 18.00 Розр. музика, 20.00 Муз. дрібнички, 20.30 21.00 Симф. концерт, ВЕРОМІНСТЕР 21.15 Нар. пісні, БРНО 21.00 22.00 „Міньон“ оп. Томаса, III. дія, БУДАПЕШТ 12.00 Солісти, 13.30 Циг. музика, 18.45 19.00 Форт., 19.500 20.00 21.00 „Травіята“ оп. Вердія з пл., ВІДЕНЬ 18.00 Молодь грає і співає, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 Розр. мельодії, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, ПРАГА 17.20 Квартет ес-дур Кромер-Крамажа, 18.20 Популярний концерт, 19.30 20.00 „Єва“ оп. Душіка у скороченні, 21.00 Концерт фільг., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви „Ан кер ту неф“ ком. Віліяма, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Розмікольо“ оп. Піетрія, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 20.00 Популярна музика.

Субота, 25. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Балетова музика, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Концерт хору, БУДАПЕШТ 12.05, 17.30, 18.00 Орх., 19.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 22.45 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. муз., 12.00 Танки всього світа, 13.15 Танки для нього Відня, 15.30 з Гавайських островів до Нової Зеландії, з муз. іл., 18.00 Вок. авд., 20.00, 21.00 Вечір танку, КЕЛЬН 20.15, 21.00 „Весела вдова“ оп. Легара, КОШИЦІ 7.50, 18.00 Для Закарпаття: Гутірка, Пісні Рахманінова, МІЛЯНО 17.15 Танкова музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля вія делля фінестра“ оп. Зандоная, ПРАГА 18.20 Сальон. муз., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабаре, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, СОФІЯ 20.00 Опіа, 20.45, 21.000 Концерт.

Український Текстильний Склад
„Manufactura“ Львів, Капітульна Площа 3.
Поручає: модніші тканини на сукні, вовни на літні костюми, комплети та сукенки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Радіокутик.

КОМПОЗИТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО У ПОЛЬСЬКОМУ РАДІО.

У 30-тиліття композиторської праці Василя Барвінського відбулася 8. червня ц. р. у Польському Радіо у Львові авдиція камеральних творів композитора. В авдиції взяли участь п. Санецький фортепіян, п. Свірська, сопран, п. Кришталь, скрипка. Фортепіянний провід мав п. Нестор Нижанківський. Виконані твори, як і всі інші відзначалися оригінальністю інструментальної камерної форми та ще раз підтвердили талант і знання композитора, який є представником новоромантичного напрямку в українській музиці. Фортепіянові твори, як прелюдії, сюїти, мініятюри та інші, далі сольоспіви, хорові твори та орхестральні — це в кількох словах творчість В. Барвінського, що заняв почесне місце в українській музиці.

ПОВІСТЬ ЧИ НОВЕЛЯ?

Під таким наголовком мав недавно гутірку у Польському Радіо у Львові Михайло Рудницький. Автор вийшов від факту, що сучасний світ став подібний до велитенської фабрики із штудерними машинами, кітлами, винаходами, ми всі хотіли-б той новий світ зрозуміть. Такий велитенський, складний механізм сучасного життя не може нам відтворити новеліст у короткому оповіданні, а може це зробити тільки повістяр. Автор порівнює новелю до короткої знайомости в поїзді, коли з припадковим знайомим мусимо несподівано розстатися на найближчій станції, не знаючи, що в ним трапиться далі. Гутірка виголошена цікаво та легко, мала цілу низку різних обсервацій.

БІРЖА.

Львів, 22. червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·47, 90·60, Доляри американські 5,29.50, 5·27·00 Доляри канад. 5 23·30—5.21·00. Фльорени гол. 293·09—293·35, Франки фр. 14·93—14·63, Франки швайцарські 122 30—121 50 Фунти анга. 26 42—26 26, Гульдени данц 100·25—99 75, Корони ч. 13 01—11 00 Кор дан. 117·95—117·10 Кор. норв. 132·78—131·80, Корони шв. 136·24—135·30, Ліри італ. 22·60—21·70, Марки фінлян. 11·67—11·25, Марки нім. 78·00 — 72·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 101·00 — 91·00

Акції.

Банк Польський 119·00. Цукор, 33·25· Вугаль 27·50, 27·50, Ліяпоп 74·00. Мокеля 12·50, Островедь 57·25, Стараховичі, 35·50, 35·75, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·50, 3 (в. 1 ем. 81·25, серія ненот. 3 пов. (ва. 2 ем. 2 38 серія ненот. 3. конверс. 70·25 преюдол. 42·38 4 консол. 67·00

Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 22. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко - 14—15 сот.
яйця копа) - 3·60 зол.
Тенденція на масло й молоко здержана. На яйця заношка.

Оповістка.

Виділ „Українського Інституту для дівчат“ у Перемишлі приймє в шкільному році 1938-39 — 200 інститутоk з ріжних шкіл у Перемишлі. Оплата місячна 60 зол. з застереженням можливої підвишки, залежно від обставин. Вписове-інвентарне 25 зол. одноразово. Подання у справі прийняття вносять усі без винятку до 20. липня ц. р. (Перемишль, Татарська 4). Другий безплатно висилає канцелярія Інституту. Відповідь про прийняття та умови і то постійні на цілий рік, чи відмову дістануть всі на письмі в перших днях серпня. Інститутки, що за них не вирівняно залеглостей, не будуть прийняті до Інституту. — Виділ.

Замкнені реколекції для студенток відбудуться від 1. VII—4. VII. в монастирі СС. Василіянок у Підмихайлівцях (коло Рогатина). Кошти утримання 9 зол. Виїзд ві Львова 1. VII. в год. 15.15. Зголошення прошу слати на адресу „Марійське Товариство Молоді“ Львів, Сикстуська 39. до 28. VI. найдальше. — Виділ М. Д. С. у Львові. 1385

КУПНО - ПРОДАЖ

ЖАРІВКИ до 25 ватів 70 сот., ГОЛОСНИК детекторовий 3.50, ЛЯМПА двополумінна 6.—, ліхтарки, батерії „Даймон“ — найдешевше ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК, Львів, Ринок 21. 1329 2-10

СКЛАД МЕБЛІВ, комплетні і поодинокі кімнатні уряджения поручає солідні і дешеві ФР. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Львів, Колонтая 8. Тел. 228-10. 1281 6-6

ПІЖАМИ попелінові, пасмисті 3.75, хлопячі біткові сорочки шовкові 1.25—1.75 у „СВЯТ ДЗЕЦКА“, Сикстуська 2. 1191 2-3

ПАНІ купують в місцесу шовкові сорочки 2.75, комбінації 3.90—5.50, нічні моделі довгі 3.50—5.90 та гарні жіночі шляфроки по 5.75. „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2, Фабрика білля. 1076 1-2

ПАНСІОНИ

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою“ під управою Т. Дмитеркової, над Прутом, парк, грище, соняшна плажа, поручає гарні кімнати з добірним харчем. Ціни приступні. 1316 3-6

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА“. Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 3-20

ЖИВЕЦЬ КРИНИЦЯ — центр вул. Пуласького, Пансіон „Лідія“ д-ра мед. Смолинського приймає гостей на літній і зимовий сезон за дешевою заплатою. 1366 2-2

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ. Український пансіон „СТЕФАНІЯ“ (центр.) поручає соняшні гарні кімнати. Кухня дієтетична. Ціни низькі. 1379 1-12

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ трикімнатне III. пов. повний комфорт нова будова вул. Глибока 11 а (біля Політехніки) до винайму. 1373 2-3

СОНЯШНА умебльована кімната з харчем до винайму. Беденіх 7. Зголошення Кращевського 25, III. п. двері ч. 15. 1384 1-4

ПАНІ ВЧИТЕЛЬКИ ТА УЧИТЕЛІ, які приїжджають на педагогічні курси до Львова, знайдуть приміщення при інтеліґентній українській родині, особні мебльовані кімнати з харчем або без ул. Гловінського 2, III. пов. м. 7. 1-2

ЛІТНИЦЯ

ЯМНА НАД ПРУТОМ. До винайму соняшні кімнати з верандою і балькономи, також із уживанням кухні, від зараз. Адреса: Тіма Галушинська, Ямна. 1288 2-2

РІЖНІ

С-ҐАЗ вигублює блошиці із заплодами. Інформації: САНОС, Львів, Таїської 8, телефон 212-62. 1297 3-10

МАРКОВІ годинники як Омега, Довса, Льонжін, Шафгавзен і т. д. направляє найкраще **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять,** бо має оригінальні частини годинника. 1105 6-12

300 ЗОЛ. до обороту на короткий речинець шукає купець. Повне забезпечення. Оферти до „Діла“ під „Розбудова“ 1386 1-3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1378 1-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Михайло Дубовий
ординує у шкіряних і венеричних недугах і лікарській косметиці
Львів, Костюшка 4.
Окремі сепараткові ждальні.

Д-р Олександер Лаврівський
перепроваджався з днем 1. червня ц. р.
на вул. Льва Сапіги 2, партер
Тел. 244-56.
Приймає в жіночих недугах і поліжництві. — Лікування коротковиленим апаратом. 3-5

ОГОЛОШЕННЯ.

Найдешевші меблі
в українській кооперативі
АРХО
Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНКУ

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. Тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту
пудру „CSAVE“ 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 18.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 136 (14.967). Львів, пятниця 24. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-20
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060.
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.60 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Політичний процес у Києві.

ЧЛЕНИ ОПОЗИЦІЇ КП(б)У ПІД ЗАМІТОМ „ПАРТІЙНОГО САБОТАЖУ".

Перед найвищим судом УССР стануть небавом члени українського опозиційного блоку, а саме:

Кудрявцев — б. секретар київських партійних комітетів (окружного й міського), член центр. кмітету КП(б)У і політбюра УССР;

Олійник — б. секретар київського партійного комітету;

Марголін — секретар окружного комітету в Дніпропетровську;

Прамек — секретар обласного комітету Донеччини;

Єгоров — секретар міського партійного комітету;

Фролов — інструктор київського партійного комітету;

Гумак і Дроздов — члени КП(б)У.

Начальний прокуратор УССР Вишинський закидує в акті обвинувачення, що підсудні вели „партійний саботаж": **приймали до партії та на відповідальні становища „ворогів народу" і не виконували директив союзної компартії.**

(АТЕ.)

Відносини між словацькими автономістами і празьким урядом загострені.

Президія словацької народньої партії рішила на засіданні у Братиславі запротестувати проти завішення „Словенської Правди" та проти переслідування словацьких автономістів. Делегація словацьких послів і сенаторів предложить прем. Годжі словацькі постулати.

Словацькі посли інтервеніювали, домагаючися щоби випустити на волю 5-ох арештованих за виборчу агітацію, але без успіху.

Як подає „Словак" братиславські чехи почали бойкот словацьких купців і ремісників та звільнювати словацьких слуг і робітників.

ГОСТРИЙ ВИСТУП МІН. ГЕБЕЛЬСА ПРОТИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

На „святі сонця" виголосив мін. Гебельс промову, в якій м. ін. заповів дальші протижидівські репресії, крім того торкнувся судетських німців. Німеччина не буде — мовляв — безконечно толєрувати переслідування німців у Чехословаччині. Приклад Австрії вказує, що не можна прилучувати до чужої держави суцільної національної групи. Досить слів — Німеччині треба діл.

Три британські кораблі затонули коло Валєнсії.

Національні літаки збомбардували і затопили 3 британські кораблі, один у валєнсійській пристані, два недалеко від неї. Залоги врятовані.

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ДІЙШЛИ ДО РІКИ СОНЕЛЛІ.

Як подає комунікат національної головної кватири, на фронті Кастельйону нац. війська пішли вперед, заняли села Валлеро, Санчіз, Рівезанче і Онду та дійшли до долішнього бігу ріки Сонеллі.

На фронті Теруелю нац. частини опанували Вента де ля Кампанера, Ескольон дель Кампо, Рамеляс де Барато, Ля Теферія та ряд менших місцевостей.

Зістрілено 2 червоні літаки

Архикнязь Отто Габсбург замешкає в Аргентині?

Паріський „Матен" довідується з Бразилії, що архикнязь Отто купив більший маєток у провінції Санта Фе і там хоче замешкати на постійне.

РЕЄСТРАЦІЯ ЖИДІВСЬКИХ МАЄТКІВ У АВСТРІЇ.

Жиди — б. австрійські громадяни дістали реєстраційні формулярі, які мусять виповнити до кінця цього місяця, подаючи стан свого майна. Жиди, що перебувають за кордоном, зложать формулярі до осені.

Хоч реєстрація майна не обовязує жидів — громадян чужих держав, вони занепокоєні тим розпорядком

Японці намагаються відтяти Китай від СССР.

Домеї подає: Японські війська рівнобіжно з офензивою на Ганков поведуть офензиву на Сіянфу у провінції Шенсі та на Льоян у Гонані. Ті два міста становлять оперативну базу китайської комуністичної армії. Коли японці їх здобудуть, вони „перетнуть т. зв. „червоний шлях", яким большевики посилають поміч для Китаю.

ЯПОНІЯ ВИПОВІСТЬ ВІЙНУ КИТАЄВІ?

„Ніші-Ніші" твердить, що мін. Угакі видасть Китаєві війну, щоб могти перевести формальну бльокаду і позбавити Китай помочі закордону.

Домеї дементує ту поголоску.

ПОГОЛОСКИ ПРО БРИТІЙСЬКИЙ ДЕСАНТ У ШАНГАЮ.

Японські військові кола дементують поголоску з китайських джерел, немовби англійці висадили в міжнародній концесії у Шангаю 15—20.000 вояків.

НОВИЙ НАНКІНСЬКИЙ УРЯД ВВОДИТЬ НОВУ ВАЛЮТУ В КИТАЮ.

Новий китайський уряд, що повстав на території окупованій японцями в середущому Китаю, опрацював пляни нової китайської валюти на місце грошей, що їх пустив у обіг уряд Чанкайшека. Нова валюта не буде звязана з японською ані оперта на сріблі.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанок „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

Валєри Славек.

Львів, 23. червня 1938.

Бувають несподіванки, яких джерело звязане з тайною людської індивідуальности. Несподіванка, яку вчора пережив польський сойм і всі ті пречисленні польські політики та публіцисти, які вже кількакратно клали хрестик на політичній карієрі полк. Валєрія Славека, полягає у тому, що людина, яка є індивідуальністю, може виплисти завжди, в кожній найменш сподіваній хвилині, при якійнебудь нагоді, а то й без нагоди, сама собі її створюючи. Цим і ріжняться історичні індивідуальности від сірих — хай і найбільш талановитих — політиків та громадських діячів, що не ними кермують події, тільки вони ними кермують, не вони залежать від конюнктури, тільки вони самі нераз собі ту конюнктуру нагинають, або використовують для себе у цілій повноті випадкову й самому собою розмірно дрібну подію. Наприклад кілька тижнів тому польське політичне життя зазнало теж одну несподіванку, звязану теж з тайною індивідуальности людини: досить було того, щоб на одно опорожнене сенатське місце президент покликав колишнього кількакратного післятравневого премієра проф. Бартля, того, про якого теж уже казали, що він „ніколи" до державно-адміністраційної верхівки не вернеться, щоб відразу вся польська преса почала вигадати з особою п. Бартля найвищі державні достоїнства. Будоб засміло і безперечно перебільшенням казати про п. Бартля чи п. Славка як про постаті на міру великих державних діячів, яких імена очолюють окремі сторінки всесвітньої історії. Але нема сумніву, що один і другий — це індивідуальности, кожний зовсім іншого типу, але індивідуальности, такі, які потребують тільки маленької і цілком випадкової нагоди, щоб відразу всіх своїх суперників переростати на голову і залишатись на місці, як єдиний кандидат. Досить було такої цілком випадкової і непередбаченої події, як смерть Царя, щоб поруч із кандидатурою полк. Славека на маршала сойму не було ніодної іншої, що зрівноважилаб питому її вагу. Витворилась гротескова ситуація, що вищість тієї людини, як індивідуальности, мусіли мовчки признати й усі ті земляки, колишні однодумці, співпартійці з ББ та навіть приятелі Славека, які в останньому часі (від яких двох літ) не тільки від нього відійшли, але й усіми явними та критими ходами його поборювали і політично ізолювали.

Полк. Валєри Славек, колишній трикратний післятравневий премієр (від березня до серпня 1930. р., від грудня 1930 до травня 1931 і від березня до жовтня 1935), голова головної управи Звйонзку Легіоністів, співтворець конституції і нової виборчої ординації, та фактичний творець обовязуючої державної системи, був в оцьому новому соймі німою позицією: рідко коли взагалі появлявся, ніколи в ніякій справі не забірав голосу, тільки в кулюарах присідався до нього то один то другий посол, що маркував дуже виразно „диштанс", що його ділить від отого мовчазного і таємничого діяча. Бо характеристичною рисою Валєрія Славека це та риска, що її придбав у рр. 1905—1908, коли працював активно у боєвій організації ППС: темне і похмуре обличчя, на віки покалічене відламком власної бомби, бомби революціоніста, віддзеркалює назверх нахил до конспірації, сильну волю та безоглядність у послідовній реалізації ісповідуваних доктрин. Відсунений від державної верхівки, не тільки офіційльної, але тієї півофіційльної, якою є суспільна верхівка, оперта на кермуючі державні чинники та співпрацюючі з ними, був проте завжди тим, який діяв за кулісами: його імя повторювалось завжди при всіх внутр. грах, по-

рахунках і розрахунках у польському, проурядовому таборі, тому, який розлетівся після розвязання ББ, що став „непотрібний", коли в життя ввійшла нова конституція і нова виборча ординація. Оснування ОЗН було запереченням тези Славка, що для державного устрою зовсім достаточно, щоб він спірався на „право", себто на ту систему, яку створювала нова конституція і нова виборча ординація. ОЗН — цеж політична партія. Чи вона тільки одна з суперницьких політичних партій, яка робить з іншими партіями блюки і обеднює їх коло себе (концепція мін. Квятковського), чи монопартія (концепція Медзінського, пресового шефа ОЗН) — це байдуже. Головне — введення знову партійно- політичного чинника у те польське державне життя, що його полк. Славек з партійництва так дбайливо і безоглядно очищував. Оснування парляментарного клюбу ОЗН було офіціяльним і формальним ствердженням банкрутства системи апартійности сойму: тямило всі, які бої треба було декому з лідерів ОЗН зводити, щоб пок. марш. Цар погодився на той вмарш ОЗН до сойму. Але полк. Славек з ним не погодився. Полк. Славек завжди стояв і стоїть вірно при своєму творі — конституції і виборчій ординації — і веде боротьбу з усіми, хто цим творам загрожує. Сам про це мовить, але так бодай його становище інтерпретують ті, які творять його гвардію. Та гвардія завжди була вірна своєму вождові і вірила в його поворот до державно-політичного життя. Показалося, що за нею правда: слабість ОЗН, його ідеольогічно-програмова безбарвність, його хитність і схильність іти на ідеольогічні та персональні компроміси раз з крайньою націоналістичною правицею (група „Фалянги") то знову з ліберализуючою і демократизуючою лівицею (група „Направи") врешті безупинні особисті сварні й інтриги — це сила Валерія Славека і його „полковницької" групи. З поворотом полк. Славека до великої політики — безумовно скріпиться тенденція загострення режіму, до тоталізму, поглибиться в польській політичній верхівці нехіть до преси, до політичних партій, до демократичних течій, нехіть до того, чого терпіти не може полк. В. Славек. Але коли приймемо одночасно, як для нас безспірний факт, що саме та система, якої основоположником є полк. Славек, не виявила життєздатности, і що зросли та скріпилися опозиційні ряди, то мусимо бути приготовані на нові поважні події у польському внутрішньо-політичному та державному житті.

Наша українська політика може ставити у Польщі (очевидно: поза ставкою на власні сили, як єдине джерело свого національного потенціялу!) 1) або на демократизацію режіму, яка дала б нам змогу більшої парт.-політичної і суспільної активности, або 2) на такий уряд „сильної руки" у тотальному чи скажім нинішньому бюрократичному режімі, який проводив би конструктивну національну політику всупереч волі польських шовіністичних громадських і бюрократичних низів. Очевидно, що в тому останньому випадку треба прийняти, що той уряд взагалі підходив би до української проблеми позитивно і конструктивно. Який-же підхід до неї полк. Славека?

Полк. Славек належить до тих, які стрічалися з українською проблемою неоднократно: і широкою у всеукраїнському масштабі і зокрема з українською проблемою у Польщі, мав неоднократно нагоду і змогу діяти на польсько-українському відтинку позитивно, але цього не зробив. Як старшина до особливих доручень при Начальникові Держави був полк. Славек одним із співтворців варшавського договору з 22. квітня 1920 р., в усякому разі — був у курсі всіх тодішніх переговорів та закулісових ходів польсько-українського союзу. З українською проблемою стрічався швидко після травневого перевороту, коли став урядовцем для спеціяльних доручень у президії ради міністрів. У 1930 році провадив розмови з пок. Михайлом Галущинським, який свою концепцію польсько-українського порозуміння спірав саме на тих розмовах і пережив особисту трагедію, коли потім раптом польська сторона (президія парляментарного клюбу ББ) поставила українцям ультимативні вимоги капітуляції (відкликати пацифікаційні скарги з Женеви та скласти заяву льояльности — без якогонебудь юнктім з задоволенням якихнебудь українських вимог). Вдруге розмовляв з головою УПР д-ром Дмитром Левицьким при нагоді ухвалювання нової конституції, однак в добро йому признати треба, що щиро заявив, що „польсько-українське порозуміння тепер ще неактуальне". Видно, що за кілька тижнів признав його вже актуальним, бо як преміер тодішнього уряду погодився на міністра внутрішніх справ Косцялковського на заініціювання „нормалізаційного" періоду. Як відомо, уряд п. Славека з свого боку обмежив „консолідацію" тільки до виборчого пакту.

Стверджуємо факти і залишаємо кожному робити з них висновки, які кому до вподоби. Можна казати, що хтось залишиться по віки вірний собі, особливо, коли вже не такий молодий, щоб змінювати погляди (полк. Славекові на 60-ий рік життя), можна казати теж, що політик діє відповідно до часу і обставин. Карта політичного минулого полк. Славека не є пуста й безбарвна, але й карта його будуччини не є ясна: це людина, яка ніколи своєї програми і своїх поглядів не висловлювала у ясних словах, лише у ділах, якими теж завжди заскакувала громадян. Сумніваємось, чи як маршал сойму полк. Славек змінить ту свою систему і тому ставити якінебудь прогнози, значилось бавитись у ворожбитство, яке не є завданням журналістики

Хроніка Совітської України.

НОВА КАДЕНЦІЯ ЕКСПОЗИТУРИ ОКУПАЦІЙНОЇ ВЛАДИ.

18. червня закінчилися найважливіші події в політичному житті совітської України. Закінчилася „виборча" кампанія обласних партійних комітетів, „обрано" на нову каденцію справжню експозитуру Москви партійних секретарів. Зрозуміло, що поправді їх ніхто то й не „обирає", але така вже большевицька діялектика, так уже годиться говорити в країні найдемократичнішої у світі конституції.

Те, що відбудуться 26. червня вибори до верховної ради УССР, про які так багато говорять і розписуються, це великого значіння не має. Зрозуміло треба „дігнати і перегнати" наслідки плебісцитів останнього часу в буржуазних країнах, показати, що і в країні совітів нарід не менше обожує свого „вождя". Це назверх, а всередині це для того, щоб тримати цей самий „нарід" у стані метушні, у такому стані завжди менше звертають люди увагу на життя. Хоч ця верховна рада фікція, яка мало кого вже обманює.

Ті „новообрані" секретарі ЦК і обкомів це ті кігті та вусики, якими московська потвора тримає заокуповану Україну.

Зрозуміло, на першому місці „найближчий соратник Сталіна", „непохитний большевик" (якось нема фантазії в цих епітетах — прикладали їх свого часу точнісінько так само до Постишева, і до Косіора!) Хрущов... І на портретах він уже посміхається: зрозуміло, одягнений в українську вишивану сорочку. Переможець! Справді-ж. Досі до 18. червня він тільки виконував обовязки І. секретаря ЦК КП(б)У, а тепер на це становище його „обрали" українські большевики, в даному разі тільки партійні.

Те, що Хрущов почуває себе переможцем видно не тільки з його портретів, але з його промов. Говорячи про нещадну боротьбу з „націоналістичними ворогами народу" Хрущов кричить перед мікрофоном: „коли Андрій зрадив український нарід і перейшов до поляків, його рідний батько, Тарас Бульба, зустрівшись з підлим зрадником-сином, заявив йому:

— „Так продати? Продати віру? Продати своїх? Стій же! злазь з коня! Стій і не ворушись! Я тебе породив, я тебе і вбю!" І тепер теж — аж хрипить Хрущов — ми не дамо дихати всяким Андріям-зрадникам, які запродують нашу соціялістичну батьківщину. Вони будуть знищені всі до одного!"

Прекрасний „промовець" товариш Хрущов! Не говорить, а реве, уявляючи мабуть себе у ролі Тараса Бульби, а старенького Петровського бачить як Андрія.

А щоб ні в кого не виринула якась контрреволюційна думка ніби-то зацитований уступ торкається українців, отже що українці можуть запродаватися не тільки полякам, але іншим сусідам, Хрущов поспішає додати про братерство, про кровні звязки українського та російського народу, отже по суті українці, росіяни — це все одно, хто зраджує українців, зраджує росіян і навпаки...

Найближчий помішник Хрущова це Михайло Олексійович Бурмістенко, 2-ий секретар ЦК. Теж неабияка парсуна. І прізвище цілком підхоже, на „енко" а не якенебудь.

Народився цей Бурмістенко 36 років тому на Саратовщині, працював в органах ДПУ і на партійній роботі, весь час поза Україною, був уже секретарем Калмицького обкому, а потім був на роботі в ЦК ВКП(б), в Москві, звідкіля і взяв його з собою Хрущов. Цілком усе добре, якби не було недавнього прецеденса з Євтушенком — таке саме добре суспільне становище і теж учень Хрущова, а попав таки до складу „ворогів народу".

Це так сказати, найголовніші.

Які стоять на чолі „новообраного" політбюра ЦК КП(б)У? Крім них там є ще четверо людей. Ще торік в червні 1937 р. „вороги народу" обрали політбюро аж з 11 осіб та 5 кандидатів, але цього року — мабуть для ощадности — є тільки 6 членів та 2 кандидатів у політбюрі.

Юліян Опільський

ІДОЛИ ПАДУТЬ

Історична повість із часів ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Том перший.

170 стор. ЦІНА зол. 2·—

Дістанете у Видавництві „ДІЛО", Львів, Ринок 10, і у всіх книгарнях краю.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

Київ за часів великого князя. — Морська виправа Володимира Вел. і його відвідини у царгородських імператорів з метою одружитися з їх сестрою. Могутні постаті варягів. Картини бита і давн. побуту.

Отже до складу політбюра української комуністичної партії входять ще Коротченко, голова ради народніх комісарів УССС, теж протегований Хрущова, теж „енко" з Москви, людина цілком віддана Хрущову і на нашу думку кандидат на фотель президента УССР, вільний після Петровського. Тимошенко, командувач війська Київської військової округи, колишній помішник Якіра, який не тільки не потерпів, а навіть зробив дуже добру карієру при „ліквідації" Якіра, Амеліна, Дубового, Озоліна, Кримакова, Криворучка та іншої совітської генераліції, отже людина ніби цілком певна Успенський, народній комісар внутрішніх справ УССР, безпосередній помічник Єжова, якого Єжов і Хрущов спеціяльно для України відшукали в Оренбурзі. Щербаков, секретар Сталінського обласного партійного комітету, якого відряджено туди дуже недавно з Москви, теж за вказівками Хрущова. Кандидати до членів політбюра це Осипов, секретар Харківського партійного обкому, теж із Москви, з найстарішим стажем перебування на Україні, бо ще від 14. жовтня 1937 р. і Задіонченко, секретар Дніпропетрівського (ніяк не вирішено на яку назву замінити цю контреволюційну!) обкому, якого перекинули туди просто з заступників голови ради народніх комісарів РСФСР, неабияк!

Політбюро це центр, а периферія складається з таких секретарів обласних комітетів (прізвища говорять самі за себе): Власова, Федорова, Сафронова, Телешова, Старигіна, Борісова, Любавіна, бодай двох „енків" Діденка і Мищенка. А ще говорять про якусь русифікацію, коли на 13 секретарів обкомів УССР, аж 3 на „енко"!

Відомо, що кожний секретар партійного обкому за найближчого співробітника має якогось бравого капітана чи майора державної безпеки, начальника обласного відділу „наркомвнутсправ". У УССР запроваджено цілковите „обмолодження" цього складу — всі нові — з березня чи квітня.

Якби хто поцікавився їхніми прізвищами, то прошу: Розанов, Єгоров, Корабльов, Кобизев, Волков, Вяткін, Коркін, Гречухін, Карамишев, Чістов, Афіногенов, Щучкін і Бочаров.

Ось властиво кажучи фактична влада на совітській Україні, влада молода на Україні, алеж Україна — країна південна, там панує любов з першого погляду, отже нема нічого дивного, що український нарід з першого погляду полюбив цих представників влади і всіх їх висунув і до юридичної влади, як кандидатів до Верховної Ради УССР.

Така вже там суспільна температура та організація: сьогодні ти єдиний вибраний і герой революції, а завтра — зрадник і розстріляють тебе як собаку.

Л.

Частина матеріялів зібраних на Першу Українську Педагогічну Виставу стала засновком Першого Українського Педагогічного Музею.

З польської преси.

Як творять чисто польську культурну верству?

„Курієр Варшавскі" (ч. 166. з 19-го червня п. р.) вмістив статтю професора львівського університету д-ра Яна Чекановського п. н. „Що каже статистика середніх шкіл?"

„Переходячи до статистики середніх шкіл не уважаю, що треба ховати під кірцем факт, що впарі зі змінами політичних відносин іде зміна складу учнів. Так, наприклад, на области львівської шкільної округи, в яку входять три південно-східні воєвідства, заведення галицької автономії спричинило в 70-их роках XIX-го віку зріст відсотка римокатоликів. Тоді переходово занехали плекати тирольців Сходу, яких Ян Лям увіковічнив у комісарі Сарафановичеві. Внаслідок того відсоток греко-католиків упав у тому часі. Коли-ж Австрія започаткувала українську політику відсоток греко-католиків підноситься аж до великої війни. Емансипація жидів та розріст їх економічної могутности, який австрійці консеквентно підтримували, спричинює постійний зріст відсотка учнів жидів. Очевидно, діється все те коштом поляків, які з кінцем того сумного періоду не творять навіть половини загалу учнів. Відродження польської держави спричинює радикальну зміну. Польський елемент у середній школі починає швидко рости і за кільканацять літ відроблює ті втрати, які мав за останні десять літ, вертаючись до стану з року 1868".

Проф. Чекановський унагляднює ці свої твердження статистичними табельками, з яких беремо лише кілька даних. Коли мова про львівську шкільну округу, то у шкільному році 1935/36 було в середніх школах на її терені: римо-католиків 58.5, греко-католиків 19.5, жидів 21.7, інших 0.3 відс. Відсоток римо-католиків був у 1868-ому році такий самий, але греко-католиків було в 1868-ому році 31.8 відсотків (жидів було тоді 8.5 відс.).

Далі проф. Чекановський подає статистику з цілого простору держави. Отже у шкільному році 1934/35 в першій клясі нового типу гімназії було: римо-католиків 76, греко-католиків 3.8, евангеликів 2.8, православних 2, жидів 15.2, інших 0.1 відс. У шкільному році 1937/38 в академічних школах було: римо-католиків 81, греко-католиків 3.3, евангеликів 2.6, православних 3, жидів 10, інших 0.1 відс.

З тієї статистики проф. Чекановський робить такий висновок:

„Наведені числа дуже проречисті. Вони стверджують, що Польща швидкими кроками прямує до того, щоб витворити чисто польську культурну верству. І тепер, всупереч всяким демократичним фразам, змагає вона до тієї самої мети, яку давна Річпосполита зуміла осягнути у відношенні до шляхотської верстви. Як далеко у тому напрямі дійшла вже наша демократична Річпосполита, тимчасом на терені школи, то усвідомимо собі щойно тоді, коли зважимо, що на загал поляків складаються не тільки римо-католики, але щонайменше половина евангеликів та більші відсотки інших обрядів і віроісповідань, як це ми допускаємо думаючи все ще категоріями доби чужої влади".

Проф. Чекановський ставить справу ясно: Польща змагає до того, щоб витворити чисто польську культурну верству. Проф. Чекановський тільки не згадує про те, що це діється коштом національних меншин, в першу чергу українців. Малий відсоток греко-католиків в академічних школах — це не наслідок того, щоб українці не хотіли збільшувати своєї культурної верстви, але відомих відносин, в яких брама академічної школи для українців — це малощо не біблійне ігольне ухо для верблюда.

—o—

ŁAMODZIAŁY LEŚCZCKOM

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ Коперника 2. Тел. 258-88

Розвиток теольоґічних студій і дослідів.

VI. НАУКОВІ ЗБОРИ БОГОСЛОВСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ.

Наукові Збори дійсних членів Богословського Наукового Товариства у Львові мають вже свою традицію. Згідно зі статутами БНТ відбуваються вони що кілька літ і мають на цілі дати огляд наукової діяльности товариства та намітити дальший плян праці.

Завдання Т-ва, основаного перед 15-ти роками зясував його основник о. д-р Й. Сліпий так: „Наукова продукція загалом находиться сьогодні в дуже тяжких умовинах, а богословська в іще тяжчих. Не беручи на увагу матеріяльного боку, наше теперішнє ненормальне життя зуживає за багато сил, передовсім у духовенства, так що на наукову працю залишається дуже мало. Наша нація в останнім десятиліттю переходить бурливі, революційні хвилини. Ріжні нераз дивоглядні погляди на суспільно-церковні питання пронизують її нутро: про автокефалію, штунду, патріярхат, відносини Церкви до держави і т. д. — питання, які дотикають безпосередньо народній організм, і суспільність жадно почула би тут здорову думку фахових теольогів. В католицькій церкві творять українці між східними вірними найповажнішу групу, і їх завданням є також науковими працями знайомити Захід зі Східною Церквою і її теольогією, і таким чином в сімї народів Вселенської Церкви забрати у науці слово та дати свідоцтво своєї культурної зрілости. Дотого часто трапляється, що поодинокі особи й інституції за границею відчувають потребу звернутися до нас за науковими, богословськими і загальними інформаціями в церковних справах, бажаючи засягнути їх з фахового джерела. Ось головно ті причини, що дали товчок до оснування в нас Богословського Наукового Товариства".

Ці завдання Т-во виконувало і розвинуло свою науково-дослідчу, науково-популярну та видавничу діяльність. Коли порівняти його з іншими цього роду товариствами у нас, то впадає в очі розмах праці, якою кермує сильна воля проводу, що поборює ріжного роду перешкоди фінансової та організаційної натури.

При скромних своїх засобах веде БНТ інтенсивну видавничу діяльність. Воно видає свій науковий орган „Богословію", що обіймає щорічно понад 280 сторін друку та дві серії своїх видань, а саме серію „Праць БНТ", що містить відбитки важніших наукових праць друкованих у „Богословії". В пятнацятому році свого істнування осягнуло товариство 12-ий том у серії „Праць БНТ", і 23-тє число в серії „Видань Богословії". Крім цього видає товариство становий місячник для українського католицького духовенства „Ниву", що обіймає понад 440 сторінок друку річно і має осібний щомісячний одноаркушевий додаток проповідей.

Живу діяльність проявляє БНТ від 1934 р. в науково-популярній ділянці організуючи тв. „Академічні Вечорі" для студентів вищих шкіл. За чотири роки істнування „Академічних Вечорів" виголошено 56 відчитів у Львові на ріжні теми, що мали на меті скристалізувати християнський світогляд у молоді. Деякі з тих відчитів мали великий успіх по провінціональних містах: у Перемишлі, Тернополі, Станиславові, Коломиї, Стрию, Яворові, Золочеві, Рогатині і в Бродах.

Шестий Науковий Збір БНТ, що відбувся 29. травня ц. р. мав на цілі здати звіт за два роки діяльности товариства (1936-7). Відкрив його голова товариства о. митрат д-р Йосиф Сліпий, згадуючи померлих членів БНТ о. кан. Войнаровського і о. д-ра Василя Гаджегу з Ужгороду. По виборі президії і відчитанні протоколу з попереднього Наукового Збору зложив голова звіт з дволітньої діяльности товариства. Зі звіту виходить, що видавнича діяльність товариства за два останні роки обіймає арім двох річників „Богословії" і „Ниви" три томи праць БНТ (т. 9—10: „У століття „Зорі" Маркіяна Шашкевича", М. Возняка, т. 12: Унійний Зізд у Львові 1936) і два числа в серії „Видань Богословії" (В. Січинського, „Замкова церква св. Миколая", ч. 22: д-ра І. Шпитковського: „Рід і герб Шептицьких", ч. 23). Академічні Вечорі мали у 1936-7 р. 17 а в 1937-8 р. 12 викладів у Львові, не враховуючи провінції. Представники БНТ брали участь в наукових зіздах, що відбулися в р. 1937 в Римі і Зальцбургу та в Унійній конференції в Пинську. Врешті БНТ уладило в грудні 1936 р. Унійний Зізд у Львові з нагоди 300-ліття смерти митрополита Велямина Рутського при численній участи духовенства і світських.

В дальшій черзі вислухали принявні рефератів о. д-ра А. Іщака п. з. „Процесове і карне право в новій кодифікації Східної Церкви" і о. д-ра Л. Глинки п. з. „Про кодифікацію східного церковного права". Оба референти обговорювали проект кодифікації східного церковного права, над яким від 1929 р. почала працювати спеціяльна кодифікаційна комісія.

Після цього розвинулася жива дискусія на науково-організаційні теми та наукова дискусія над виголошеними рефератами. Вкінці відбувся вибір нових дійсних членів БНТ, якими стали у фільософічно-догматичній секції о. С. Сампара і в практично-богословській секції о. Табінський і о. С. Рудь.

Ми подали в найзагальніших рисах огляд діяльности БНТ за останні два роки. З цього огляду може наше громадянство переконатися, що дослідчо-релігійна царина має у нас свого тихого, але видатного опікуна.

Корисна праця нашого жіноцтва.

ГОЛОС СВЯЩЕННИКА З ПРИВОДУ ЗАКРИТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК.

Хочу поділитися з Шановною Редакцією моїми спостереженнями і гадками з приводу закриття Союзу Українок. За час мого довгого, бо майже сімдесятилітнього життя доводилося мені багато дечого пережити і передумати, тому й на теперішне лихоліття дивлюся з рівновагою духа, як на проминаючий період і вірю, що всі удари, які падуть на наш нарід, з Божою помічю не зломлять його, але загартують.

А всеж одно заряджения влади в останніх часів я відчув як вийнятково великий удар. Маю на думці припинення діяльности Союзу Українок.

За моїх молодих літ я не дуже любив т. зв. „еманципантки". Ми дивилися тоді на ті наші перші суспільні дівчки як на жінки „з перевернею головою", які хочуть іти проти Богом, природою і суспільством установленого порядку. І хоч часи змінялися, я все тримався тої засади, що властивим тереном праці жінки є родинний дім, її найсвятішими обовязками — обовязки жінки й матері. що „мулієр тацеат ін еклезія" або іншими словами, що суспільна праця належить до мужчин.

Тому, коли кілька літ тому приїхали до мого села пані з повітового міста С. закладати Кружок „Союзу Українок", скажу правду, що я не дуже був з цього рад. Я боявся, що з того може бути згіршення і деморалізація на селі. Але з рукою на серці мушу признати, що за шість літ істнування Кружка Союзу Українок я змінив думку і переконався, що це товариство дуже причинилося до піднесення моралі і культури села, — хто зна, чи не більше, як інші наші товариства.

Якже виглядала праця Союзу Українок?

Зараз у першому році жінки уладили „Дитячий Садок", який від цього часу відбувається в нашому селі кожного року. В останніх двох роках фірму на „Дитячий Садок" дає Рідна Школа, але опікуються дітьми й учителькою дальше жінки з Союзу Українок. Завели жінки в селі одну велику новину, а саме забави без алькоголю. Коли кілька літ тому Кружок С. У зробив перший раз буфет без алькоголю, то не

мало не спричинило в селі революції: господарі і парубки збойкотували фестин і мало не побили жінок. Але тепер так до цього привикли, що вже не тільки забави в читальні, але навіть весілля відбуваються без алькоголю Загалом забави молоді стали культурніші, бо завсіди приходять старші господині з Союзу Українок і наглядають, як молодь бавиться. Уладив теж Кружок кілька разів курси куховарства, майже всі господині навчилися варити і коли робимо Просфору і Свячене, то жінки вміють так гарно прибрати столи і так понапікають і понаварюють, що і перед міськими гістьми нема чого стидатися. Зробили теж у Кружку курс вишивання, жінки вишили прекрасні хоругви до церкви і портієри до Народнього Дому, а дівчата повишивали собі народні строї. Загалом народня ноша в мому селі вже зачала пропадати, жіноцтво видавало багато грошей на міські „фаталашки", але під впливом Союзу Українок господині знов повитягали зі старих скринь свої опинки і кафтани, бо пані з міста вияснили їм, що ця одежа гарна і цінна. Коли в Народньому Домі відбувається якесь національне свято, дівчата прибирають салю, дбають за чистоту і лад. Перед Народнім Домом і своїми хатами зробили квітові городці. Має Кружок свою бібліотеку, жінки сходяться на голосне читання книжок і часописів. Навчилися вести касову книгу, писати протоколи, вести наради. Тепер хотіли навчитися дещо з гігієни, філія С. У. мала робити при помочі лікарів гігієнічні виклади, а Кружок хотів вислати на свій кошт одну молоду жінку до школи повитух до Львова.

Думаю, що більш-менш те саме, що в мому селі, робив Союз Українок і в інших місцевостях. Чи це робота шкідлива? Здається мені, що на таку роботу в ріжних державах суспільні організації дістають навіть грубі тисячі субвенції.

Докажіть ділом свій культ для полеглих!

Ще не затерлися в нашій памяті могутні враження з недавніх Зеленосвяточних обходів, які щороку дають українському громадянству нагоду відсвіжити в своїй памяті спомини про тих, що життя своє віддали за кращу долю батьківщини.

А далі заняті сірою буденщиною й життєвими турботами забуваємо, що український нарід перебрав у спадщині по них не тільки культ їхньої памяти, але і моральний обовязок подбати про матеріяльне забезпечення їхніх родин.

Саме цей обовязок виконує загально відоме Товариство „Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт" що зі своїх скупих фондів виплачує невеликі підмоги у найбільшій потребі родинам наших полеглих борців. Та ця поміч дрібна й доривочна, бо на видатнішу бракує Тов-у відповідних фондів. В останніх днях одержало Тов-о дозвіл на переведення прилюдної збірки на статутові цілі в днях від 26—28. червня ц. р.

Прилюдна збірка це єдина нагода в році, коли українське громадянство може ділом доказати свою любов і пошану для тих, що сповниши найвищий обовязок супроти своєї батьківщини, не можуть його виповнити супроти своїх найближчих.

Тому Управа Товариства Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт має тверде переконання, що без огляду на невідповідну на загальну збірку пору, Українське Громадянство не відмовить своєї помочі родинам цих Народніх Героїв.

Жертви прохаємо надсилати поштовими складанками ч. 148.655 або прямо на адресу Товариства Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт, Львів, Потоцького 48.

Ухвали громадських радних у селі Якимові.

В селі Якимові, повіт Камінка Струмилова громадські ради на свому черговому засіданні в дні 19-го червня ц. р. приняли одноголосно такі резолюції:

1) Домагаються припинення кольонізації і скасування всіх законів, які обмежовують українців у купівлі землі з парцеляції.

2) Домагаються реалізації закону про автономію для трьох південно-східних воєвідств, ухваленого польським соймом в дні 26-го вересня 1922 р.

3) Домагаються оснування українського університету у Львові.

4) Домагаються територіяльної автономії для всіх земель у Польщі, які компактною масою заселює український нарід, як теж признання українському народові правної особовости.

Дня 21. червня ц. р. явився у селі Якимові війт волости Дідилів разом з контрольором Повітового Виділу, інсп. Блажевським і зажадали від радних, щоби вони на найближчому засіданні анулювали ці резолюції.

На трамваєвих зупинках стримай віз, доки трамвай не рушить!

Припинили діяльність Повітового Руханково-Спортового Союзу у Стрию.

Стрийське староство припинило діяльність Повітового Руханково-Спортового Союзу у Стрию. Одночасно поліція перевела в канцелярії Сокола ревізію та забрала деякі акти.

Померла мати британської королевої.

Минулої ночі в 2. годині померла мати британської королевої, графиня Цецилія Стретмор, у 76. році життя. Вона прийшла на світ як дочка англіканського пастора, 1881 р., вийшла за молодшого сина графа Стретмор і мала 6-ох синів та 4 дочки.

Королева і король були при вмираючій.

Не зважаючи на жалобу, британська королівська пара не відложить своєї офіційної візити в Парижі.

ВИМИНАЙ ІНШИХ З ЛІВОГО БОКУ!

Злучені Держави Північної Америки

приступають до міжнародньої акції проти бомбардування міст.

Американський міністр війни виголосив промову підчас промоції на доктора права. Він заявив м. ін., що великодержави повинні скоро порозумітися, щоб обмежити летунські бомбардування до військових обектів. Злучені Держави готові співпрацювати в тому напрямі з іншими державами.

СССР ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БОМБАРДУВАННЯ КИТАЙСЬКИХ МІСТ.

Як подає ТАСС, совітський полпред у Токіо зложив ноту з протестом проти бомбардування китайських отвертих міст.

Не залишай воза без надзору!

Де подівся великий муфті Палестини?

Великий муфті несподівано виїхав з Бейруту в невідомому напрямі; мабуть він ховається на сирійській території.

Недавно Франція запропонувала двом арабським королям, щоб вони приняли великого муфтія на свою територію.

Орхестрально-оперний вечір

ВИЩОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМ. ЛИСЕНКА У ЛЬВОВІ.

В ряді річних пописів нашої матірньої музичної школи влаштовано дня 21. ц. м. у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові в год. 7.30 вечором великий попис інструментальних та вокальних ансамблів зі співучастю кляси оперного співу проф. Л. Улуханової та проф. Д. Бандрівської. Цими ансамблями були: смичкова орхестра елевів під батутою професора диригентського курсу п. Миколи Колесси та мішаний хор елевів, диригований учнями того диригентського курсу, вкінці теж оперний ансамбль із тими самими орхестральними й хоровими силами, знову під батутою М. Колесси. Програму заінтродукувала смичкова орхестра першою главою суіти „В горах" М. Колесси під батутою композитора, відтак скрипачка п. Леся Деркач, чільна ученица проф. Москвичева (знана теж і з львівського радія), виконала під дострій тоїж орхестри концерт Д-дур Моцарта в цілости. Чистота тону й технічна певність у найтрудніших подвійних тонах ворожать молоденькій скрипачці гарне майбутнє, якщо вона, узброївшися в правдиву любов до „праці для самої праці" — оцю прикмету, якою сам Моцарт так чванився — зуміє встоятися мужно перед найгрізнішим ворогом молодих талантів — перед зманіруванням. Недостача жаданих автором дутих інструментів (обой і рогів) в орхестрації цього концерту викликана місцевими обставинами, мусіла робити деякі дрібні гармонічні, а навіть (у третій главі) мотивічно-тематичні прогалини, які можна би було заповнити втягненням оцих кількох нот із дутих до смичкових голосів і так врятувати цілість твору в подробицях. Та всеж виконання у сольовій і в орхестральній частині свідчило про найкращу волю подати нашій публиці твір великого класика в цілости, подаваний досі лише у фрагментах і при фортепіяні замість орхестри. Після цих двох чисто-інструментальних точок ішли чисто-вокальні, хорові „а капелля" — три народні пісні в обробці Леонтовича: „Козака несуть" і „Ой, ходить царенко" (дир. п. Ераст Бурачинський) та „Ой пряду" (дир. п. Юліян Антонович). Не лише зіспіваність хористів, але теж і прецизійність у диригуванні в обох названих елевів-диригентів свідчила про високий рівень нашої диригентської школи, що вже має за собою чимало часу, виповненого високоплідною працею.

Після чисто-інструментальної „тези" й чисто-вокальної „антитези" йшла інструментально-вокально-сценічна „синтеза" — перша, уривок з другої і третя дія Гунодового „Фавста" у виконанні елевів оперної кляси: Фавст-старик: п. Шухевич, Фавст-молодець: п. Старицький, Маргарета: п. Яросевич, Зібель: п. Романовська, Марта: п. Ладика, Мефісто: п. Гринчишин, Валентин: п. Рейнарович — елевського мішаного хору та орхестри під батутою проф. Колесси. Крім смичкових сил грало в орхестрі й кілька перкусійних сил, а дуту частину орхестри заступлено фортепіяном. Вічно молода мельодика безсмертного хоч уже тільки разів не смерть засуджуваного твору Гунода діяла на неодного постарілого вже душею мов той чародійний дотик Мефістофеля й робила його хоч на хвилину відмолодженим Фавстом — так дуже віяло на нас чаром оних гарних передвоєнних часів, як то бувало, Стадниківська трупа ставила цю оперу! Сценічно-співочі сили давали що могли кращого, приносячи честь своїм обом заслуженим учителькам. Щоб не вичислювати цілої листи подрібних подвигів, вистане згадати знаменитого Валентина-Рейнаровича, що співом та грою творив справжню корону цілости, повну грації й життя Зібель-Романовську, й прегарну звінку кольоратуру Маргарети-Яросевичівної в арії з клейнодами.

Ущерть по береги виповнена авдиторія була пророчистим доказом, що наша українська публика дійсно тужить до своєї рідної опери та з замилуванням до поважної музики в неї не все так зле, як часом видається. Частіші такі оперні імпрези булиб знаменитим засобом збільшити фреквенцію по наших концертових салях та постепенно підховати нашу публику до щораз глибших музичних завдань. Понадто були би вони дуже добрим засобом піднести повагу нашої музичної школи, замало доцінюваної нашим суспільством та збільшити число її учнів. На остаток побажання — дай нам Боже чимскоріше українського Гунода-мельодиста!

Борис Кудрик.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Жіноча сторінка.

На завінчення шкільного року.

Для багатьох закінчення шкільного року є радісною подією, бо вяжеться з тим у дитини почуття виконаного обовязку, вдоволення батьків — ну, і перспектива більш як двох місяців волі.

Для батьків таких успішних учеників закінчення шкільного року означає радість, що їх дитина осягнула ще один ступінь на життевій драбині, який уможливлює їй дальший поступ, можливість дати тій дитині бодай сякий-такий відпочинок, після перевтоми організму.

Та гірше з тими дітьми, що їх поступ в школі не був задовільний. Тут кінець шкільного року несе за собою тільки нові розчарування, невдоволення, часто сльози і непевність для батьків, що з дитиною робити далі. Для дитини звичайно це кінчається ріжними погрозами, карами і перспективою зіпсованого літнього відпочинку, якого і погані ученики всеж потрібують. Ще коли є бодай якась перспектива, що восени можна буде направити іспитом занедбане взимі то скоріше якось там дійде до згоди, але коли вже це остаточно вирішена справа, що треба буде повторювати ще раз ту саму клясу — ну, то тут вже такі події часто є правдивою драмою і для дитини і для батьків.

Але навіть і в тих найгірших випадках треба деякої розваги у дорослих. Тут чи не ліпшеб батьки зробили, якби роздумали поважно над тим, чи мучити нездібного ученика (не говорю тут про випадки хвороби, чи інші причини поза нездібностями і лінивством, які спричинили повторювання кляси) далі ціле літо докорами, чи може вже відразу восени взятись добре до дитини і систематично пильнувати її науки підчас найближчої зими. Нехай подумають огірчені родичі про те, що і організм навіть нездалого учня вимагає по цілорічнім пересиджуванню в чотирьох стінах деякого відпочинку і зміцнення. Часто саме надмірна анемія чи інше фізичне недомагання бувае причиною того, що дитина бувае млява і лінива. Таким дітям можна відмовити деяких розваг, але ніколи не таких, які є конечні для їх фізичного здоровля. Не можна відмовляти дитині сонця, чистого повітря, води, руху, бо це може мати дальші прикрі наслідки і в найближчому шкільному році. Не можна також таку дитину виставляти і на вічний посміх та упокорення. Дитина мусить відчути свою провину, але в ніякому разі це почуття не мусить за собою тягти почуття меншвартности та приниження.

Наука в літі тих, що „репетують" має бути розділена так, щоб було з неї найбільше користи, але найменше втоми. Ліпше змусити дитину вставати скорше і повчитись дві-три години ще тоді, коли голова свіжа і відпочата, аніж кликати дитину з ріки чи проходу в лісі саме тоді, коли найбільше гріе сонце або коли забава з іншими дітьми є найцікавіща. Можна лініву дитину покарати тим, що не пустити її з товаришами на якийсь сільський фестин чи в містечку до театру або до кіна, але неварто їй відмовляти далекої, цікавої прогульки, з якої може малий подорожник винести не тільки багато цікавих, але й корисних на все життя вражінь. Треба такого малого винуватця зробити спортовцем, що тренує до нового рекорду. Зранку, скажім від год. 7-ої наука (тоді ще нема спеки), по двох годинах науки свобода десь до год. 6-ої, а тоді ще перепитати дитину те, чого вранці вчилась і скоро посилати спати, навіть і тоді, коли інші діти ще бавляться, бо сон мусить мати свою довжину. Так не затроять батьки і собі літнього відпочинку, на який вони за цілу зиму клопотів і турбот заслужили.

Х. К.

В ГОРИ!... АЛЕ ЯКІ?

Коли животворне проміння сонця продре завіси оловяних хмар, що більше пів року залягають небесний простір над нашою країною, коли повіе легкий теплий вітер та принесе зі собою подув весни та заповідь скорого літа, коли зазеленяться дерева, що ними обсаджені вулиці великого міста — хотілось би миттю покинути ці сірі мури, цю міську задуху, та поїхати кудись далеко у ліси та гори, щоб відітхнути повними грудьми, щоб направду жити.

Хто з нас, що живемо життям великого міста, не знає як житя у ньому винищує людину. Воно діється ніби непомітно. Але людина систематично виснажується, передовсім все нервово. Цей великоміський рух, це заворотне темпо життя дуже некорисно впливає на нервову систему людини. І люди робляться якісь недобрі, осоружні самим собі, неприв'ітні в відношенні до свого оточення.

Головним чинником регулювання співжиття людей — це здорові нерви. Здорова нервово людина і сама добре почувається і до свого оточення ставиться з вирозумінням, бо здорові нерви дозволяють їй тверезо все обміркувати, спокійно над усім застановитися та не робити нічого під впливом тимчасового настрою — химерних нервів.

Найкращим ліком на нерви — це спокій. А деж його набути? Чи може у санаторіях? Ні! Там не добудете цього бажаного спокою. Бо дивлячись на інших — може й тяжче хворих від вас, самі гірше почуваетесь, а то й можете довести до гіршого стану. А щож — скажете — поможе? Гори! Наші гори! Тільки вони зі своїми лісами, лугами, левадами, потоками, річками та з нашим гарним населенням можуть дати Вам цей бажаний спокій і задоволення.

Довгим пасмом на півдні нашої країни простягнулися Карпати. Замешкують їх гуцули, бойки та лемки. Рік-у-рік велика частина нашого населення їде між гуцулів та бойків, щоб у них, серед краси їх закутин, набрати потрібних сил. Але є ще в нас лемки з їх чудовою гірською природою, з їхніми лікувальними водами. І саме на нашу Лемківщину варт звернути увагу тих, що бажалиб і відпочити, і приємно провести вакаційний час серед свого населення. Там, у цій найдальше висуненій на захід закутині нашого краю, живе наш нарід, що в чужинецькому морі не зденаціоналізувався, не затратив своєї віри, мови та звичаїв. Наш загал мало цікавився лемками.

Хто поїде між них на вакації, напевне не пожалює цього, а на поворотну дорогу до цілорічної важкої праці в місті повезе зі собою такі слова, якими прощала нас, гурток інтелігентів, що повертались з Військового почта Залуж стара 70-літня лемкиня:

„Хай Господь благословить Вас за те, що Ви не забули за нас і приїхали сюди..."

Ліза Крук

Що зробити з кімнатними квітами в літі?

Одним з наших пекучих клопотів перед виїздом на літнище є питання, що зробимо з нашими кімнатними улюбленцями - квітами. Куда їх подіти? Як їх забезпечити, щоб у часі нашого побуту на літнищі не загинули? Навіть і тоді, коли хтось з мужчин лишається на літні вдома, чи когось попросимо почувати у нас в мешканні, щоб хлодії не взялись, скажіть самі, чи догляне Вам чоловік чи брат, чи якийсь там сторонній мужчина квіти? У 99 відсотках ні. Рідко знайдете пана, що має зрозуміння того, що коло кімнатних квітів треба ходити, як коло дитини. Навіть і тоді, коли панове люблять кімнатні квіти, тобто коли вони люблять на них дивитись, то рідко коли вони ними опікуються, і то хіба якийсь старший пан. Молодші напевно при всій любові до квітів і при всьому бажанню догодити нам і догляднути наших улюбленців напевно забудуть кільки день квіти підлити. Ще перші дні по Вашім виїзді будуть памятати і заллють там ввечері чи рано ті ближчі вазонки, але по кількох днях напевно забудуть і квітка кільки день не побачить води, а потім піділлють її так сильно, що вода ріками тектиме по паркетах і в підземних її буде стільки, що коріння зарпиться і почне підгнивати. Ну якже найгірший захові?

Найкраще буде, коли ми перетоваримо з вай ближчим городником і на літо віддамо свої кімнатні рослини до його санаторії. Не думайте, що слово „санаторія" взяти тут помилково. Ні, це слово дуже добре відповідає тому, що хочемо тут сказати. Навіть і тоді, коли ми дуже пильно доглядаємо наші кімнатні рослини бувають деякі хвороби такі, що наш догляд лише (це не торкається очевидно деяких спеціялістів у плеканні кімнатних квітів) для них незадовільний. Треба було їх на весні не тільки пересадити, але і попідтинати зайве коріння чи пагінки та гілочки. Бувають ріжні хвороби на рослинах, які за недосвідченим оком можемо і не доглядіти, а також літі нападають рослину ще й ріжні гадівці, а ми тяжко боротися, щоб не ушкодити рослини. Ось чому побут у городника я назвала санаторією. Тільки добрий фахівець знає, що в таких випадках треба зробити. Тільки досвідчений городник зуміє рослину відкувати і підсилити як треба. Він і пошліпнує де треба, він і перечистить та пересадить якщо того рослина вимагатиме, він і зуміє у себе для кожної рослини такі умови, які для неї в літі будуть найвідповіднші, чи то залишить деякі патупки в городі просто в грунті, чи дасть їх у затінок, чи на сонце. І залишені квіти будуть так стояти і стільки, що треба. А ну зробіть спробу. Дайте на літо бодай ті дорожчі і кращі примірники Вашої кімнатної рістні до фахівця. Побачите, чи я не маю рації і чи не оплатиться Вам трохи труду, при переносинах рослини до городника та невеликими коштами, які будуть з такою справою зв'язані. Як радітиме Ваше око і серце, коли по повороті з літнишка самі поздоровілі і відсвіжені знайдете і свої рослини розвинені і буйні. Тоді здаватиметься Вам, що маєте у себе в кімнаті бодай клаптичок тої природи, що влила Вам на літнишку здоровля. Осінь і зима будуть у Вашій кімнаті милі, коли гляньте на буйну рістню на столику чи поличці.

Але часом таки треба буде лишити наші кімнатні рослини на долю і недолю та випадкову опіку. Що зробимо тоді? Коли маємо кількакімнатне мешкання, знесемо всі вазонки до однієї кімнати і не ставимо їх на сонце, навіть і в тих випадках, якщо то рослини, що в звичайних умовах сонце люблять. Тим облегчимо роботу випадковим опікунам, а також зможемо й рослини так розмістити, що вони одна одну захищатимуть. Тільки вже тут мусимо наперед наші рослини дуже уважно переглянути, щоб бути певним, що нема на них гадівців або хвороб, які могліб перекинутись і на інші рослини. Перегляд такий треба зробити з побільшальним склом, щоб щось таки не сховалось перед нашим оком. Посортуємо також рослини так, щоб були в окремих групах ті, що їх треба більше заливати, а окремо ті, що потрібують менше води і зверенемо на це увагу того, хто коло квітів ходитиме. Тільки не робім таких груп багато, бо напевно випадковий опікун забуде, які саме треба щодня підлити, а які можна підливати й рідше.

Коли до нашого мешкання хочби раз на кільна днів заходить хтось зі знайомих чи сусідів, щоб квіти підлити, то можемо ще собі й так помогти. Деякі рослини, що люблять вогкість, поставимо у балію, або інше широке начиння, але в той спосіб, що вазонки стоятимуть на стільтику чи дошці так, що вода буде рівно в тій дошцинці, але не критиме її. Тоді дно вазонка не буде у воді, але рослина тягтиме вогкість, що напоруватиме з начиння, — отже бодай не так висихатиме, як уже не буде мати тої води подостатком. З таких інше й такий спосіб: до вазонка даємо довгу шматку, один кінець якої закопуємо десь на два-три центиметри в землю, а другий двоємо до начиння з водою, що його ставимо вище рослини, але трохи похило, щоб шматка на краю не перегиналась і щоб рослина могла свобідно тягти воду через шматку. Цей спосіб досить тяжкий до переведення так, щоб осягнути намічену ціль. Тут звичайно, або начиння надто перехилимо і вода аж забагато по шматці стікає, та скоро зовсім витече, або шматка не так добре воду передає рослині, якби того було треба. Але від біди можна й цей спосіб спробувати.

Є ще один дуже добрий спосіб — це дати рослини по городника і занести їх разом з вазонками до землі, але не для всіх рослин цей спосіб відповідний, а також треба й тут відповідного догляду — ну, наразі мало хто з нас у більшому місті такі городника має та ще й так забезпечені, щоб хтось ті ярші рослини не покрав.

І закінчити ці поради треба знову тим, чим почала: віддайте свої рослини до городника, якщо виїздите на літнишко і не можете когось дуже певного, хтоб ті рослини доглядував. Памятайте, любі Пані, що кімнатна рослина теж може видати Вам свідоцтво Вашої дбайливости, естетичного смаку, чутливости, ніжности та інших чисто жіночих прикмет. Постарайтеся, щоб це свідоцтво було не гірше від того, яке дістануть Ваші діти при кінці шкільного року.

Аматорка.

Уважай, щоб твої діти не бавились на вулиці!

Сторінка без політики.

СУЧАСНІ РОБІНЗОНИ.

Ще і в наші часи трапляються романтичні пригоди. Про одну з таких пригод оповідає один з англійських часописів.

Китоловний корабель „Ля Раш" вертався з Антарктиди і в полудневій частині Тихого Океану попав у сильну бурю. Залога працювала цілу ніч над направою діри в кораблі. Над ранком вітер стих і залога добилася на човнах разом із капітаном до якогось невідомого острову.

На березі привитала моряків юрба високих дикунів незвичайно привітних і гостинних. Капітан, який намагався розговоритися з дикунами, звернув увагу, що до розмови дикунів попадають англійські слова. Це його сильно зацікавило і він почав їх випитувати, яким чином вони попали на той острів і відки навчилися англійської мови.

З оповідань старців, в яких була біліша шкіра та майже европейські риси лиця, він довідався, що кількасот літ тому прийшов на острів якийсь велитень із моря, який там поселився і від нього походять майже всі мешканці острову, на якому жило під ту пору ледви кількох людей.

Капітан почав досліджувати, хто був тим велитнем і прийшов до висновку, що це був імовірно моряк із корабля Франка Дрейка, який загинув у 1577 р. в тих околицях, на тій ширині.

Кілька місяців тому португальський корабель „Сперанца" відбував рейд в полудневій частині Тихого Океану. Кількасот миль від Австралії корабель попав у густу мряку, одначе „Сперанца" далі йшла повною парою, переконана, що там нема ніде ніяких островів. Раптом, коли мряка несподівано розвіялася, дижурний закричав, що бачить землю. На невідомий острів виправили човен із моряками, які немало здивувалися, коли їх на березі зустрінув гурток білих. Це були моряки й капітан із корабля „Ля Раш", які прожили на тому острові півтора року.

Оттаку сензаційну вістку повторила за англійською пресою і французька. Реферуючи цю вістку пригадуємо від себе, що саме тепер почався сезон огірків, ріжних потвор та огіркових сензацій

Міські Театри у Львові

Літній сезон! Літній сезон!

Знижка цін білєтів до половини від 20. червня ц. р.

Ціни місць від 25 сот. до 3·40 зол.

Таємнича драма в паризькім експресі.

Паризький експрес приїхав 17. ц. м. на залізничу стацію в Тіонвіль без найменшого опізнення, в год. 6.20 рано. Кількох сонних пасажирів вийшло з поїзду і скермувалося до виходу. Пять хвилин пізніше контрольор почав обходити пусті вози.

Перед купе першої кляси контрольор станув раптом мов укопаний. На дивані лежав труп молодого мужчини, якого голова була ціла в крови. Убитий був одягнений у вишневого кольору пальто, яке напевне вийшло з першорядної кравецької робітні На сірім новім капелюсі видніли ініціяли П. І. Такіж самі ініціяли були виграверовані й на перстені.

Ваґон відчепили й відставили на запасні рейки. У кишенях одягу небіжчика знайшли, на превелике счудування поліції документ виставлений на прізвище Гастона Телєра, поручника „ґард мобіль", команданта спеціяльної частини, якої обовязком було зберігати президента республики підчас його урядових поїздок.

Поліція подзвонила негайно до Парижа:

— У тіонвільськім поїзді згинув із рук убивника, або наложив на себе руку поручник Телєр.

— Це непорозуміння — відповіли з Парижа — Ляйтнант находиться сьогодні в Бурже для охорони президента.

І справді непорозуміння швидко вияснилося. Мужчина, якого трупа знайшли у ваґоні експресу, називався в дійсности Пер Ілляріон, з професії... злодій. Ще 6. січня вдалося йому обікрасти поручника Телєра і забрати портфель із 1700 франками й особистими документами.

Пера Ілляріона знаменито знала криминальна поліція з його давньої діяльности. Покищо поліції важко устійнити, чи Пер покінчив сам зі собою, чи його вбили. На підставі рани поліція здогадується, що злодія вбив якийсь професійний суперник, який їхав разом із ним у поїзді. За убивством для грабунку промовляє те, що при вбитім не знайшли ні одного франка.

Щеплянка проти віспи.

Як відомо, віспа до винайдення загально тепер відомого способу щеплення, була дуже поширена та рік-річно забирала тисячні жертви. Винайдення щеплянки — яке, як і велике число винаходів — завдячуємо випадкові та добрій орієнтації, і це ще дивніше, коли зважимо, що тоді бактерії віспи не були ще відомі. Щойно в 1907 р. відкрили заразка віспи. Відкрив їх проф. Пашен. Вони дуже маленькі. Їх промір рівний усього 1/5.000 мм. Тільки тепер можна було подумати про чисті культури того заразка, а тим самим про щеплянку, яка мала би точно означену „силу". Але заразки віспи ніяк не хотіли розмножуватися на відомих відживних підложжах. Чотирнацять літ утратили вчені на дослідах доки не знайшли, що заразки віспи найкраще розмножуються на живих клітинах. По нових десяти роках мозольної праці випрацювали нові способи, щоб дістати добірної щеплянки. В шкаралупі запліднєного курячого яйця проробляємо віконце та вводимо туди заразка віспи. Віконце засклеплюємо та кладемо на кілька днів в інкубатор. Тоді в ембріональній тканї находимо безліч заразків віспи. Щеплення тою щеплянкою переводимо як звичайно. Хід дії дещо лагідніший, як коровячою щеплянкою.

Нова щеплянка означує немалий поступ у методиці щеплення

Ф.

Смерть підчас купелі.

В кожне літо, майже всі наші води — річки та ставки— потягають за собою смертельні випадки, здебільша нашої молоді. Буває, що зовсім здоровий юнак скаче в воду, не виходить уже наверх і за якийсь час добувають із води небіжчика. Досліди проф. Скоуте в Осльо були присвячені дослідам причин того „шоку". А саме наш організм виділює між іншим „гістамін", речовину, яка в більших кількостях знеруховлює чинність мязів та стін посудин. звичайно управильнює споживання кисня. В деяких одиниць, яких шкіра особливо чутлива на холод, або в одному менті перечулена при раптовнім охолодженні шкіри, витворює того гістаміну так багато, що він стає скоочинною отрутою.

І ці досліди промовляють за тим, що слід тямити старе купальне правило й зігрітому не скакати до води.

Ф.

ВЕСІЛЛЯ СИНА РУЗВЕЛЬТА

Ранком 18. ц. м. відбулося в церкві міста Наґана святочне вінчання Джона Рузвельта, молодшого сина президента з міс Анною Клерк, дочкою багатого промисловця в Бостоні.

Президент Рузвельт розуміє зовсім добре, що настрої серця важко погодити з твердою політичною лінією. Уже старший його син оженився з дочкою Дюпон де Немура, діяча трестів, з яким Рузвельт воював ціле життя... Така сама історія повторилася й цим разом. Батько спершу не хотів погодитися на вінчання свого сина з дочкою чоловіка, який боровся завзято з кандидатурою Рузвельта на президента.

Мало цього, Наган республиканське місто, яке підчас виборів голосувало проти Рузвельта. Одначе це зовсім не перешкодило мешканцям того міста уладити президентові тепер ентузіястичну стрічу. За один день до міста прибуло більше як 50.000 туристів, які з важким трудом промостили повозові президента дорогу до церкви.

Весільна церемонія була незвичайно врочиста. Молода мала на руці бриліянтовий перстінь — дарунок п-і Рузвельт. Після вінчання в тамошнім „Тенісклюбі" відбувся бенкет на 500 осіб. Напередодні вінчання президент уладив на своїм яхті обід на честь молодят.

Американські журналісти намагалися всіми силами розвідати, де молода пара перебуде свій медовий місяць, одначе це їм не вдалося.

МОРСЬКА ВОДА ЛІК.

— Чому багато води в морі? — Бо ніхто її не пе. Ми всі тямимо ту загадку. Дальше говорять злобники, що де є вода, якої не пе ні людина, ні звірина, там повстає водолічничне заведення. Справді „непитні" води заключають соли, що помагають на ті чи інші недуги. Досі вживали морську воду, яка має безліч усяких солей, та навіть золота, тільки зовнішно. Сучасні досвіди потвердили, що пиття морської води вилічує ріжні недуги шлунка та кишок, далі помагає при „волі" (душі), скрофулах та нервових недугах. Переведено досі численні лікування морською водою і то з добрим вислідом. Подекуди вже можна дістати „природну морську воду в аптиках.

Ф.

117 ПРОЦЕСІВ ЗА РИБИ.

У Злучених Державах, краю всіх неімовірностей та рекордів ведуть останніми часами реклямову акцію у справі відбудови харчевого промислу.

Підчас пропаґандивної кампанії, яка мала на меті збільшити консумцію риб, між купцями солодководних риб і купцями морських риб прийшло до справжньої війни, до якої втягнули майже цілу пресу, ґрафіків і журналістів.

Ця пропаґандивна кампанія закінчилася в... суді. Почалося від того, що купці солодководних риб уже по узгідненні конкуренційної поведінки, зголосили в патентовім уряді пропаґандивні гасла, яких не могли вживати.

За гасло: „Іджте риби", яке можна вживати зовсім добре при солодководних і морських рибах, відбулося 117 карних процесів. Звідомлення з тих процесів стали новою формою пропаґанди консумції риб у Злучених Державах.

ДИХАТИ НОСОМ!

Такий приказ чують діти дуже часто не тільки від учителів, але й від батьків. Особливо батьки забороняють дихати устами.

Це має стійке оправдання. У холодну пору повітря вдихуване носом дещо огрівається та не перестуджує легенів. Нормально наш ніс грає ролю фільтру та затримує деяку частину пилу, що заповнює повітря, особливо по містах. Через те багато заразків не попадає у легені та неорганічний пил, не менше шкідливий, як органічний, не доходить до легенів. Для робітників у деяких фахах „добрий ніс" має життєве значіння. На жаль стверджено, що деяка частина робітників через злу привичку дихає устами і крім цього не всі носи працюють правильно! Стверджено, що 80% гірників, хворих на легені, які працюють у каменоломах, мають ненормальні носи, яких слизна болона, що вистелює носові ями, завжди надто суха

Ф.

Як виховаємо наших дітей, яку їм дамо науку й освіту, таке й буде майбуття українського народу. Перша Українська Педаґоґічна Виставa має представити вам, яких шкіл, якої науки, освіти й виховання треба українським дітям і молоді. На це все повинні ви поглянути ясними очима.

Зі судової салі.

За петропавлівські події в Сокалі.

Третій день розправи.

В середу, третього дня розправи зізнавали далі свідки. Св. **Яніцький** зізнавав згідно з актом обвинувачення. Між підсудними пізнає крім Сенькова ще й Андрейчука. Підчас конфронтації свідка з підс. Сеньковим підсудний признав, що був під каруселею, але нікого не бив, ні не зізивав до побоїв чи погромів. Причини свого арештування не знає. Св. **Шабельський** заприсяжений зізнав, що про авантури під каруселею довідався від людей і щойно тоді пішов туди. Там побачив якогось 18—20-літнього хлопця, який втікав, а за ним гнало кількох парубків. Сеньків хотів хлопця бити, але свідок перешкодив йому і відібрав від підсудного палку та візвав пол. Яніцького на допомогу. Яніцький арештував Сенькова, а по списанні протоколу увільнив його. Після того Сеньків побіг з парубками до приладків. Що там робив, свідок не знає. Підс. Сеньків заявляє, що свідок зовсім не вирвав йому з рук палиці. Суддя гостро загазив його. Чергові свідки **Володислав Вареніца**, міський сторож і **Голянь** та **Вайнмілєр** не вносять до розправи нічого нового.

Зчерги суддя переслухав головного свідка, на зізнаннях якого спирається акт обвинувачення, а саме 17-літнього П. **Возняка**, римо-кат., заприсяженого. Свідок зізнав, що критичного дня пішов разом з братом Казимиром до Сокаля на відпуст. Перед ними йшли селянські хлопці у вишиванках зовсім невпорядковано. Хлопці затримались перед мостом на Бузі. Зпоміж підсудних пізнає лише Сенькова, який ішов за групою. Хлопці пішли під каруселю, але свідок не бачив, щоб Сеньків бив, лише бачив, як Сеньків відбирав в якогось хлопця палицю. Тоді пост. Яніцький заарештував Сенькова. За приарештованим бігла юрба хлопців і кричала: гура! Коли-ж поліцаї хотіли арештувати деяких учасників збіговища — юрба вернулася до приладків і розкинула їх. По обіді свідок бачив, як поліцаї арештували якихсь хлопців за бійку, що було далі свідок не знає, бо вернувся до дому. З підсудних пізнає Сенькова, Ковальчука й Кухальського, які були під каруселею, але стояли спокійно і нікого не били. Також не пригадує собі, чи хлопці співали якусь пісню. Тому що теперішні зізнання свідка суперечні зі зізнаннями слідства, суддя відчитав попередні зізнання свідка, де він подав, що хлопці йшли походом і співали: Будем стріляти, будем різати, хочем ляхів з України прогнати. У слідстві свідок подав прізвища усіх підсудних заявляючи, що вони бешкетували під каруселею. Також по повороті до дому чув, як Сеньків хвалився фориалям: „набилисьмо мазурів і жидів". На запити судді заявляє рішуче, що правдивими є його нинішні зізнання, зложені під присягою і заявляє: „не знаю, що там попписано у протоколі". Зазначує, що на поліції не звертали йому уваги, щоб говорив правду ні перед підписанням протоколів поліцай їх свідкові не відчитував. На запит судді каже, що боїться, щоб підсудні його не побили, але всетаки нині зізнав щиру правду. Не відкликав своїх зізнань, зложених на розправі, хоч прокуратор засипував його питаннями. Його брат Казимир Возняк, польовий, заявив, що підс. Кухальський грозив йому смертю минулого місяця. Каже, що на Петра і Павла ішов з братом і бачив на гостинці підс. Лаврика, Андрейчука, Ковальчука, Сенькова та Кухальського. Хлопців було більше, але чи були там Дишкант, Царик і Палюшинський не знає. Ішли вони незорганізовано. Зізнання цього свідка теж суперечні з зізнаннями зі слідства, що довело до суперечки між свідком і суддею. Характеристичні слова свідка, який заявив, що на поліції обіцювали йому не виявляти його прізвища, а по зложенні зізнань не відчитували йому їх, лише веліли „на сліпо" підписати.

По короткій перерві зізнавали далі свідки, які здебільша не внесли до розправи нічого нового, крім того, що обтяжили підс. Сенькова.

При переслухуванні св. **Бутрина** приходить знову до конфлікту, бо свідок у слідстві пізнав підс. Палюшинського як того, що знищив йому приладок, на розправі не пізнав його і заявив, що справник його шкоди був високим брунетом (підс. Палюшинський є середнього росту і бльондином). Також свідки **Клецман, Гневек, Когут і Вікторський** не внесли нічого конкретного. Вкінці зізнавав ком. К. Франк. Заявив, що про події точно довідався від підвладних, а сам наочним свідком подій не був. На питання прокуратора говорить про ОУН в сокальському повіті. Категорично заявив, що петропавлівські події зорганізувало ОУН, чого доказом є те, що підчас і по авантурах крутилися по місті визначні члени ОУН, які нині по ліквідації ОУН на терені Сокальщини сидять у вязницях. Надто в архіві Запісоцького з Воловиня знайдено приказ ОУН помстити день 12. липня 1937 р. чого і випливом була смерть Й. Душки.

Після його зізнань суддя перервав розправу до 23. ц. м.

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорунщини 5., поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 —10

— **Важне для кравчинь!** Перша українська **робітня гаптів і плісування Олександра Біляк**, Львів, вул. Пілсудського 10. виконує: гапти, пліси, ендлі, (аплікації), мережки, закладки, обтягання гудзиків і пр. Виконання солідне, ціни найнижчі. —2

— **Свято Евхаристії.** Гр.-кат. парохіяльний уряд Преображення св. Спаса у Львові подає до відома вірних города Львова, що в неділю 26. ц. м. — в день Пресвятої Евхаристії відправиться у храмі Преображення св. Спаса співана соборна Служба Божа в год. 8.30 рано, опісля вирушить процесійний похід на Ринок до чотирьох престолів. Процесії львівських церков прийдуть на Ринок на годину 10-ту і уставляться так, щоб підчас процесійного походу не було ніякої прогалини. Всі товариства й установи повинні взяти корпоративну участь з прапорами в Богослуженні і процесійнім поході.

— **Нова кооперативна станиця у Львові.** Вже здавна відчували громадяни м. Львова необхідність власної крамниці з фарбарськими предметами. Цю недостачу виповнить кооп. „Фарбокрам", заснована перед роком прихильниками „Рідної Школи" у Львові. Як довідуємося, кооп. „Фарбокрам" отвирає власну крамницю з фарбами, лякерами, покостами та всякими господарськими предметами при вул. Собіського 7, на відтинку між вул. Галицькою і пл. Марійською. Крамницю відкриють 10. липня ц. р. Всі прибутки з торгу передаватиме кооператива на потреби „Рідної Школи". Тому всі українські товариства та установи і всі громадяни повинні поладнувати свої замовлення у крамниці кооперативи „Фарбокрам" при вул. Собіського 7.

— **Нагальна громовиця зі зливним дощем** навістила опівночі зі середи на четвер Львів, Львівський та сумежні повіти. Страшна злива

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 12.

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА.

Дірка в обшивці.

Пан Кмитенко мав дивну і негарну звичку: кожного ранку після купелі замість, як Бог приказав прибратися, піти до їдальні і зїсти зі своєю молодою дружиною снідання, він убирав на себе довгий, купелевий плащ. На голові мав якусь мицку, на ногах якісь старі шланці і так прибраний, уходив до спальні, де пані Зоня саме кінчила туалету. Сідав собі денебудь на малім табуреті, чи на незастеленім ліжку, приглядався дружині, як вона чепурилася і провадив з нею ще якої з пів години балачку. Звичайно ще казав покоївці, яка крутилася по кімнаті, принести собі снідання і так, неодягнений снідав. А згодом вкуривши папіроску, одягався і виходив з дому.

Пані Зоня намагалася всякими способами відовчити мужа від цієї препоганої звички. Найбільше в цілій поведінці вражали її ті пози, які він прибирав. То витягав поперед себе і закладав одну на другу свої неодягнені, волохаті ноги (чиж ніхто не знає, які препогані ноги має звичайно мужчина, який є нашим мужем?) — то знову розхрістувався і наставляв на прилюдний вид своєї груди, які описував Гомер. Цього вона страшенне не любила з огляду на службу, при якій все старалася виглядати пристойно. Висміювала мужа, називала його „новітнім бедуїном — сердилася, часом вбиралася на пів години скоріше і йшла сама на снідання до їдальні, залишаючи його самого в негліжі. Знала, як він любив її товариство і як йому було прикро снідати без неї, але і така кара не помагала. Вперто тримався своєї звички. І нині він знову повагом подався до своєї гардероби і почав одягатися. Але за хвилинку вбіг у штанцях і сорочці до спальні дуже лихий.

— Прошу тебе, Зоню! — кликав — дивися, що то діється з моїми сорочками? Вже третю я вдягнув на себе і в кожній шпинька з обшивки вилітає. Що це сталося? Ніяк шпинька не хоче триматися.

— Чи я знаю, що сталося? — з опріском відбуркнула пані Зоня — мабуть подерлося старе дрантя. А чогож ти звертаєшся до мене? Знаєш, що від того є покоївка.

— Це я дуже добре знаю. Але ти господиня у моїй хаті і ти повинна про це дбати, щоб служба виконувала свої обовязки.

— Я маю дбати про якесь старе дрантя, що тобі його подобається ще носити? Чи ти мусиш носити якісь старомодні сорочки, де вже шпинька з обшивки вилітає?

— Так, мушу. І дуже мені це прикро, що я, маючи за пять хвилин вийти з хати до банку, попросту не маю в що одягнутися.

— Нечувана річ! — глузувала пані — мій муж не має в що одягнутися! — Чому? Бо йому забаглося ходити у якихось старосвітських білих сорочках, з піковими передами, в яких тепер вже ніхто не ходить. А три тузини нових наймодніших, колірових сорочок лежать неторкані в шафі!

— Так, я мушу ходити в білих сорочках до бюра, бо я до них віддавна звик. Попросту люблю ходити в білій сорочці, бо вона дає мені враження чистоти. В колірові видаюся сам собі брудним.

— Бо ти не хочеш відвічитися! Ти просто робиш мені наперекір!

— Ні, то ти робиш мені на злість. Не хочеш знати про мої найпримітивніші потреби. Обовязок господині, з якого ти повинна бути горда, звалюєш на покоївку. Я вже не маю до кого звернутися.

— Та-а-ак? бачу, що завидуеш мені тої дрібки свободи, яку я собі у тебе виборола і хочеш засадити мене до цирування старих панчіх. Не на те родичі дали мені таке виховання та освіту. Зрештою, коли ти зі мною женився, то ти знав дуже добре, що я не люблю сидіти дома.

— Я і не бажаю собі цього, одначе я думаю, що маю право домагатися дрібки того родинного тепла і жіночого піклування.

— Що це нині діється з тобою? Що ти виднагаеш супроти мене тяжкий калібер прав і обовязків! Ліпше, скажи прямо, що тобі навкучило бачити у жінці артистку. Що хочеш перелицювати мене на кухарку у баойвім шляфроку, патинках і з грибком до цирування!

І пані Зоня кинулася на незастелене ліжко та почала похлипувати. Пан Кмитенко перестрашився. Цього він собі не бажав.

— Алеж зрозумій, серце! — пробував приблизитися до неї, — я не бажав робити тобі прикрости. Не плач! Успокійся!

Але вона не бажала собі перемиря. Схопилася і як мячик перескочила на другий бік ліжка та стануда в оборонній позиції.

— Не пробуй навіть наблизитися! Досить уже того! Нині йду до адвоката і подаю на розвід!

І вибігла, червона від гніву зі спальні, та зимкнулася у лазничці. Даремне пан Кмитенко добивався до неї, просив, щоб не гнівалася, щоб вийшла до нього, бо він хоче попрощатися перед відходом до банку. Затялася і не вийшла.

Рад-не-рад, з тяжким серцем мусів вийти з хати. Як директор банку не міг спізнитися до бюра, щоб не давати злого прикладу урядовцям. Навіть дірка в обшивці сорочки, навіть трагічна сцена зі жінкою не могла його спинити.

По його відході пані Зоня вийшла з лазнички і почала збиратися до відходу. Вона брала щоденно передполуднем лекції. Студіювала музику і класичний танок.

(Далі буде).

з громовицею лютувала над Львовом від год. 11.30 до год. 2-ої вночі. Громи з лискавками раз-у-раз продирали повну пітьму. При вул. св. Кінги ч. 1 грім перебіг поміж антени, яких не знищив, і вирвав більшу яму в землі. Недалеко Личаківського цвинтаря грім перекинув ліхтарню. Одночасно вулицями поплили потоки брудної води, що затопили нижче положені помешкання в сутеринах. У деяких випадках бідні мешканці взивали пожежну сторожу, щоб випомпувала воду. Зате велитенські шкоди заподіяла злива селянам, бо прибила до землі збіжжя, жито і пшеницю, що вже мабуть не підведеться аж до жнив. Крім того у багатьох сетах громи спричинили пожежі. І так у Ременові, пов. Львів від грому згоріла стайня Клима Троціва з живим інвентарем. Шкода 2.500 зол. У Каменополі згорів дах хати Сенька Мельника. В Германові згоріла стодола Мартина Гуля. В Білці Шляхотській згоріло дві стодоли зі сіном. В Острові біля Красного згоріли теж від грому господарські будинки Михайла Загороднього зі сіном. Загородний встиг лише вирятувати рогату худобу, але небезпечно попарився. Мешкальна хата Загороднего згоріла. Місцеве населення вважає, що його постигла кара за непошанування свят, бо навіть на Зелені Свята працював коло сіна. — Громи спричинили пожежі в Безбрудах, Утішкові, Пітричах та Ферлеївці, бо з Красного бачили люди сильну заграву пожеж.

— **З радія.** В пятницю 24. ц. м. львівське радіо передає в год. 17.45—17.55 відчит д-ра О. Бабія „Останні етапи української літератури".

— **Сучасна українська література.** На цю тему виголосить у пятницю 24. ц. м. відчит проф. Освальд Бурггард з Міністеру в авлі берлінського університету.

— **На численні запити** П. Т. Світлиців повідомляємо, що кому бракує фотографічний матеріял, тому висилаємо на літнище приспішеною почтою негайно по одержанні замовлення. Фотокрамниця Екомп, Львів, Сикстуська 29.

— **Кінцевий іспит.** У купецькій гімназії „Р. Ш." у Львові відбувся 23., 24. і 25. травня письменний, а 7, 8, 9 і 10. VI. ц.р. устний іспит під проводом дир. А. Ковалиська, як предсідника. Іспит склали: 1. Антонів Ярослав, 2. Весна Володимир, 3. Вишенський Іван Богдан, 4. Гламазда Олексій (з відзн.), 5. Галаган Мих., 6. Демчина Степан, 7. Елиїв Зиновій Олекса (з відзначенням), 8. Жулава Орест, 9. Кизик Михайло, 10. Ковальчик Павлина (з відзначенням), 11. Коник Іванна Ірина, 12. Леміковська Іванна, 13. Кулій Омеляна, 14. Куцай Ірина Ксавера, 15. Леочко Богдан, 16. Лойко Анна, 17. Макух Ольга (з відзначенням), 18. Мандзюк Володимир Евген, 19. Марко Степан, 20. Марутяк Володимир (з відзначенням), 21. Михайлів Анастазія, 22. Михальчук Марія, 23. Мушкевич Володимир Богдан, 24. Нарипеха Павлина, 25. Олійник Марія, 26. Парамуд Василь, 27. Пелікан Наталія, 28. Петрик Ольга, 29. Пиріжок Ірина, 30. Повалена Параскевія (з відзначенням), 31. Попель Наталія (з відзначенням), 32. Рибак Іван (з відзначенням), 33. Рожак Мирослава, 34. Сойка, Осип, 35. Стахів Стефанія, 36. Тарновецький Микола (з відзначенням), 37. Теодорович Микола, 38. Теодорович Ярополк, 39. Чміль Лев, 40. Шиплоцький Степан, 41. Яремко Стефанія. До кінцевого іспиту не допущено 1 ученика. Крім 42 цьогорічних абсольвентів, зголосилося до кінцевого іспиту 2 минулорічних абсольвентів. При кінцевому іспиті репробовано на один рік 1 учня, 2 учениці відступило.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали м. і. більші вигри на такі числа: 5.000 зол. на ч.: 22996 31244 70227 122288; 2.000 зол. на ч.: 22370 33117 72812; 1.000 зол. на ч.: 1082 3978 57256 74577 113142; 500 зол. на ч.: 7623 12269 14699 26874 84964 101476 118079 122788 155020 155306; 250 зол. на ч.: 156 4331 16808 17062 17007 18400 20417 23557 35019 46259 48989 51251 55864 58046 81406 81631 96984 102018 107025 107178 120625 125419 146308 151488 155529 155745.

— **Львівська хроніка.** Минулої ночі невідомі злодії вломилися до помешкання Софії Майхрович і вкрали їй гардеробу та срібло вартости кількасот золотих. — З помешкання Ст. Куліковського при вул. Курковій ч. 7. злодії вкрали білля, золотий годинник і готівкою 40 зол. —

— **Отроїв 11 осіб.** На весілля у Дмитра Захарчука в Шешорах, пов. Косів зайшов невідомий волоцюга і дав випити весільним гостям по чарці якогось невідомого плину. Негайно після того 11 осіб важко занедужало. Поліція арештувала волоцюгу, який називається Франц Гравський з СССР. В арештованого найшли ще трохи трійливого плину.

— **Трагічний кінець веселої забави.** Минулої ночі розбився на одній з головних вулиць Букарешту самохід, яким вертався відомий румунський спортовець Мігайлеску з товаришем і трьома артистками з нічної забави. Видно ціле товариство було добре підхмелене, бо самохід наїхав на придорожне дерево і зовсім розбився. В катастрофі згинув Мігайлеску, всі інші важко ранені.

— **Дивоглядні проекти.** Фармери Злучених Держав надсилають тисячі листів до бюра допомоги фармерам з оцінкою свого положення. В листах подають дивоглядні проекти теперішнього положення фармерів. І так один фармер надіслав довжелезний меморіял з домаганням до уряду, щоб викупив і знищив усі трактори і замість них дав фармерам коні. Щойно тоді вдалось би розвязати проблему безробіття і збільшилась би годівля коней та продукція паші.

— **Гине більше ніж на війні.** Статистичні дані виказують, що у Злучених Державах згинуло в 1937 р. у нещасливих випадках 106.000 осіб, себто майже два рази більше ніж полягло американських вояків підчас світової війни. Число ранених у нещасливих випадках сягає велитенської цифри 9.900.000. Матеріяльні шкоди сягають 3 і пів міліярда долярів. У самоходових катастрофах згинуло 39.000 осіб, було ранених 1.360.000. Виходить, що у Злучених Державах гине денно понад сто осіб у самоходових катастрофах.

— **Море зраджує таємну трагедію.** На беріг японського острова Говатр хвилі моря викинули багато предметів совітського війська. Згідно з телефонічними вістками з м. Люмбетсу на острові Гокатр море викинуло на беріг 300 одностроїв і 500 шапок совітської армії, 400 пар військових чобіт і скринку совітських банкнотів. Над виясненням таємничої трагедії ломить собі голову японська влада.

— **Лови на дітокрада в Льондоні.** „Дейлі Мейль" подає сензаційну вістку про лови на американського дітокрада в Льондоні, який приїхав до Англії на гостинні виступи. Одначе в Льондоні йому не повезло, бо англійська поліція „Скотленр Ярд" заздалегідь довідалася про намір американського гангстера схопити дволітнього синка гр. Ребентльов-Гавґвіца. Його дружина це дуже багата американка Варвара Гаттон, яка в 1933 р. вийшла заміж за кн. Мдівані, але по двох роках з ним розвелася і 1935 р. вийшла заміж за данського аристократа гр. Ревенґльов-Гавґвіца. Вона мешкає тепер зі своїм чоловіком у Льондоні, де недавно побудувала велику палату. Їхнього синка бережуть тайні агенти поліції. Всеж таки американський гангстер рішив спробувати щастя і приїхав до Льондону, щоб схопити маленьку дитину американської міліонерки. Тимчасом англійська поліція витягнула зі своєї пребогатої кримінальної світлину гангстера і розіслала її до всіх пристаней та летовищ з домаганням негайно арештувати його. Одночасно палату гр. Ревентльов-Гавґвіца береже поліція в день і в ночі.

— **Дві летунські катастрофи.** Недалеко Тур у Франції розбився військовий літак підчас нічного лету. Залога літака, зложена з 7-ох осіб, згинула. Літаком їхало 5 старшин штабу міністерства летунства, підстаршина телеґрафіст і підстаршина механік. На летовищі в Тарвісіо в Італії згинув у летунській катастрофі голова аероклюбу Вірджініо Апіяні та заступник секретаря Боцілі.

— **Повітряна труба знищила місто.** Метеорольогічне бюро в Портленд дістало телеґраму від свого обсерватора що повітряна труба знищила містечко на захід від Орегон. Труба навістила теж місцевість Пільтрок, а якої все населення встигло ще на час втекти і тому жертв у людях не було. Шкода сягає понад 50.000 долярів.

— **Дбайте про волосся!** Волосся, прикрасу голови, не можемо лишати тільки опіці долі, але мусимо самі пильнувати і дбати, щоб ця природна прикраса жінок і мужчин не підлягла передчасній руїні. Волосся, як все в організмі людини, підлягає різним недомогам: волосся хворіє, розділюється, крушіє і стає ламке, його живлять паралі, цибульки слабнуть, а волосся врешті починає випадати і голова світить лисиною. Єдиний плин до плекання волосся і підсилення його росту — це Philothrix. Він забезпечує перед лисінням, бо зміцнює цибульки волосся, усуває паралі і тимсамим охороняє волосся перед випадом. Другим щоденним засобом плекання волосся, зокрема, щоб утримати зачіску — це Tonax від бриляптини, яка не товстить і не дає розділюватися волоссю. Tonax не товстить волосся.

— **Розладдя в травленні.** Спеціялісти світової слави стверджують задовільні висліди в ділянці природної гіркої води **„Францішка Йосифа".**

Алькоголь вироджує расу й веде до загибелі

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ДІТИ З ПЕРЕУЛКА".

Є це французька перерібка відомої драми Горкого „На дні", зроблена відомим рос. письменником Замятіном до спілки з якимсь французом. Сценаристи хотіли доповнити песу сценами, що їх можемо тільки догадуватися і показали нам, як „барон" докотився до нічлігу бродяг та злодіїв і як його приятель-злодій Василь переходить зовсім протилежну еволюцію, щоб стати чесною людиною. Замість постійної сцени — нічлігу, яку бачимо в театрі, у фільмі пересуваються різні картини поза ним так, що увага глядача переноситься на зовсім інші моменти. Головні ролі грають першорядні артисти, але драма не має тої сили, що на сцені, хоч може цікавіша для широкої публики своєю різноманітністю. Останній акорд попросту повторений за Чапліновими „Новими часами".

КІНО „ЕВРОПА": „НЕ ЗНАЛА КОХАННЯ", „БІЛЬШЕ НІЖ СЕКРЕТАРКА".

Головно перша фільма в цій програмі може зацікавити глядача своїм досить оригінальним освітленням нещасливого подружжя. Виступає в ній тип молодої жінки страшенне себелюбної, що не потребує нічиєї помочі і не любить людей. Її чоловік закоханий у ній до нестями підлягає всім її примхам і не бачить її справжнього характеру. Щойно зовсім випадковий збіг обставин відкриває йому очі на її вдачу, через яку він утратив усіх своїх приятелів і знайомих. У головних ролях пара добрих артистів.

КІНО „КОПЕРНИК": „КРИЛА НАД ГОНОЛЮЛЮ" І „ВІДДІЛ СМІЛИВИХ".

Перша з цих фільм використала маневри повітряної фльоти маринарки Спол. Держав для ефектовних летів. З цим звязана історія про геройського та чесного американського летуна, який оженився з молодою та гарною дівчиною, приневолений підчас маневрів занедбувати її для обовязку, що стоїть у нього на першому місці. Жінка переходить хвилини вагань і дає себе намовити до забави, яка кінчається скандалом. Ця фільма нагадує славні „Нічні лети" і кілька інших зроблених при співучасти державного американського летунства. „Відділ сміливих" це ковбоєвий „козир" у головній ролі із відомим Бак Джонсом, що заступає покійного Тома Мікса. Боротьба з бандитами серед гір і долин Тексасу має емоційні картини.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

‡ Посмертні згадки.

КОСТЬ МАРКОВИЧ РОМАНЮК

В Моншанен Ле Мін у Франції помер по важкій недузі 9. червня ц. р. **Кость Маркович Романюк,** сотник II. волинської дивізії УНР. Українська громада в Моншанен ле Мін утратила щирого і чесного діяча. Земля Йому пером

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Замираюче товариство. До ряду найстарших українських товариств в Тернополі, існуючих від пів століття, належить Міщанське Братство, теж найстарше українське товариство в краю тої назви і типу. Довгий час гуртувало воно тернопільське міщанство у своїй власній домівці а одиноко в Тернополі українською салею на вистави і збори. Часи розвою товариства минули і привітов не увидок, а буквально постепенне замирання. Довгі роки на чолі цього товариства стояв будівничий Андрій Фалендиш і в тому часі товариство числило коло триста членів, були вистави, зібрання і відчити, що їх за почином виділу давали місцеві інтелігенти. Був хор, трубна орхестра, аматорський театральний кружок і спортовий гурток, що давав діяльних членів для Тов. „Сокіл". Але прийшла криза в Т-ві, зміна проводу і від того часу розпочалось його замирання. Ремісники перенеслися до тов. „Зоря", рільники залишились по своїх хатах і число членів упало майже вдесятеро. Шкода, щоб це міщанське Товариство зовсім завмерло і слід би його оживити.

З Українбанку. 31. травня ц. р. відбулися річні загальні збори Українського Кооперативного Банку в Тернополі, що є одним з найсильніших Українбанків в краю. Акція, яку провадив дехто проти теперішньої Надзірної Ради, зокрема її заступника посла Василя Болоха та проти члена Управи Банку п. А. Фалендиша — закінчилася повною невдачею, бо збори вибрали до Надзірної Ради її попередніх членів.

ГОРОДОК.

Курс „Орлів“ не міг закінчитися. В селі Вишенка Велика, городецького повіту, в днях від 29—31. травня відбувався курс для членів кружка „Орлів“ під проводом делегата з Головного Т-ва „Орли“ зі Львова і при участи місцевого священника. В останньому дні, коли учасники курсу зібралися по молебні у домівці кружка, що міститься в церковному домі, щоби закінчити курс, увійшов до домівки місцевий комендант постерунку поліції Романович і заявляючи, що це є „поліційний час“ (була година 21) наказав розійтися. Коли йому звернули увагу, що поліційний час обовязує на вулиці, а учасники курсу поводиться тихо і зовсім не заколочують публичного спокою, комендант заявив, що в домівці є половина печенів, дарма, що всі присутні — це були члени кружка „Орлів“. Коли провідник кружка хотів предложити йому спис членів на доказ, що в домівці є тільки члени кружка, комендант постерунку не хотів чомусь цього списку негайно провірити, але допильнував, щоб присутні розійшлись, а зі собою забрав на постерунок провідника кружка, щоб там уже по розвязанні сходин провірити спис членів. Після того виявилось, що справді всі присутні є членами. Треба знати, що „Орли“ — це виховна організація, яка стоїть на чисто релігійному грунті. Учасники курсу починали кожний день Службою Божою, молитвою і кінчили молебнем. Отже вкрав вчасного вечора вийшли були з молебня на закінчення курсу.

СТАНИСЛАВІВ.

Зеленосвяточні поминки. Сьогорічні зеленосвяточні врочистости зачалися, як звичайно, панахидою в суботу вечором в катедрі. Правив її при виносженій церкві о. шамб. Луцик в асисті кількох священників. Проповідь виголосив о. Савраш. Підчас панахиди співав, як щорічно, мужеський хор „Думка“. В неділю в год. 12-ій в салі Сокола відбулась святочна академія в честь Невідомого Стрільця. На програму академії вклались: промова д-ра Лабія, деклямація п. Ст. Брандзея та пісні у виконанні „Думки“. Кульмінаційною точкою зеленосвяточних врочистостей був похід попід катедри на міський цвинтар. Хоч дехто на кілька днів перед походом розпускав вістки, що походу не буде, всеж того дня Станиславів був під вражінням походу. Вже від рання заповнилися вулиці народом, що з усіх усюдів напливав. В поході взяло участь коло 15.000 душ, коли вчислити й тих, що йшли хідниками, замість в упадних рядах. Вінків несли коло 340, а це число, булоб напевно більше, коли „Союз Українок“ не був розвязаний. Підчас походу пригравали орхестри та співали хори. В поході взяли участь процесії з усіх церков. На цвинтарі виголосив о. сен. Лободич високопатріотичну, повну безмежною пошаною до Героїв, промову, що викликала дуже глибоке вражіння. При кінці слід стверднти, що увесь похід відбувся у зразковому порядку, без потреби інтервенції влади безпеки. Це доказ, що українське громадянство з належною пошаною й пієтизмом святкує память Найкращих Синів Народу.

З гостинн театру ім. Тобілевича. Премієра: „Пригода в Черчі“. Оперетка на 3 дії Яр. Барнича. По двох оперетках („Дівча з Маслосоюзу“ й „Шарїка“) виставив театр ім. Тобілевича третю оперетку проф. Я. Барнича „Пригода в Черчі“. Лишаючи критику тієї новинки фаховим рецензентам, зазначимо хіба, що „Пригода в Черчі“ під музичним оглядом слабша від „Шарїка“, зміст її досить поплутаний. (Річ зачинається в Черчі і кінчиться в... Сіямі, в магараджі, колишнього Усусуса). Із виконавців роль добре виграв Яковлів, Зельцаль, Отрицька, Бенцалеза, Слюзарівна. Слюзарівна повинна вистерігатись паражування, бо воно може перейти в наліг, а перед Слюзарівною гарна театральна майбутність. В загальному виставив Тобілевич „Пригоду“ двійково й добре. (Може одяг магараджі за скромний). Декорації гарні, нагадували по-зекуди Черче. Публики повна салі. **Б. Л.**

—o—

Спорт.

ХТО ПЕРЕМОЖЕ В „ТУРНІРІ ЧОТИРЬОХ“ ЗА ЧАШУ „ПРОСВІТИ“?

Здавалося би, що це питання не має ніякого оправдання, бо Україна перевищає без сумніву рівнем гри всіх суперників. Одначе при тому не забуваймо, що в копаній мячі велику ролю грає ще задал та амбіція і в першу чергу щастя. А щастя може ставити зовсім добре, всупереч спортовим вартостям, по боці, скажім, Дністра. В кожнім разі це менше певне, що головну боротьбу за **пригарну чашу Т-ва „Просвіта“ (у виконанні фірми Фединського)** ведуть між собою Україна і Дністер. Україну львівська публика мала вже нераз змогу бачити підчас змагань. Зате великою невідомою для львівської публики є самбірський Дністер, який по великих трудах і перешкодах увійшов минулої осени до А-кляси дрогобицької групи і відразу стяв ревеляцію мистецтв. Дністер виграв несподівано два метчі на чужих грищах та один промісував і таким чином відразу запевнив собі місце в А-класі. Дальший хід мистецтв вказав, що щастя самбірська дружина не вдоволюється чимсь більше, але що сягає вище по мистецтво. І мусимо признати, що Дністрові не дуже далеко було до цього. Програний у Самборі різницею одних воріт (2:3) метч із борщівською Калімою та несподіваний ремік із Бетаром перекреслив цьогорічні надії на мистецтво групи. В кожнім разі здобуття новичком третього місця, перед старими А-клясовими клюбами це безсумнівно величезний успіх. Дрогобицька група А-кляси безсумнівно найсильніша у львівській окрузі. При тому не забуваймо, що перемога Дністра над Стрийським (Борислав) 2:0 теж має свою вартість. Адже Стрийські (куди хотів перейти відомий напасник Погоні і реп Польщі Матіяс II) це заправдева в боях з добрими закордонними противниками дружина. Не забуваймо, що ц. р. Сян у Бориславі зремісував та що Україна минулого року з важким трудом перемогла незамітною різницею.

Отже з цього виходить, що Дністер — ця велика невідома буде у Львові справді атракцією. Поміч Дністра і залога має першорядну марку — ці теж ліхі різать про виспід метчу з Україною, бо в лінії нагону чорно-червоні грубо перевищають Дністер.

До турніру виступить самбірська дружина в такім складі: **Рогуцький, Марчук, Ленчицький, Маланій, Кравс, Богоніс; Колодій, Прик (Шпиталь), Вяніовський, Глухий, Коблянський (Стебельський).**

Зоря виступить до турніру в такім складі: **Бавдин, Миськів, Зілинський (Ковалів), Вовк, Данклевич, Андрійчук, Максимів (Снилик), Минитин, Гарбачевський і Крушельницький.**

Степ: Костів (Нагірний), Литвин, Довбуш, Верходай; Каландяк, Тимцьо, Ощудляк, Березюк; Чорній, Петрівський, Оглій, Панчишин, Ґдулл, Гачкевич.

Склад України подамо в черговому числі.

Зоря і Степ — це постійні суперники. Усі стрічі виграв досі Степ, хоч Зоря назагал краща дружина, хоч при тім більше змагерована. Обі дружини грубо вирослися повад рівень Ц-кляси і навіть львівської Б-кляси. І вони теж можуть у „турнірі чотирьох“ зробити чималу несподіванку.

Як бачимо футбольний турнір за чашу „Просвіти“ заповідається якнайкраще і наша спортова публика зможе переконатися, що не лиш мистецькі гри дають емоцію, але що стрічі українських дружин між собою дають не лиш емоцію, але і справжню спортову насолоду. Коби лиш таких турнірів якнайбільше!

НАЙБІЛЬША СПОРТОВА СЕНЗАЦІЯ СВІТУ.

Шмелінг програв із Люї в першій рунді н-о.

Стрічі Макса Шмелінга, найкращого боксера Европи в важкій вазі з мурином Люї, якого Америка проголосила мистцем світу, дожидав цілий спортовий світ із незвичайним зацікавленням. Американці вживали всіх заходів, щоб не допустити до цієї стрічі, в кожнім разі „грали на час“, щоб лиш цю стрічу відложити якнайпізніше, рахуючись зовсім оправдано з тим, що Шмелінгові, який уже переступив тридцятку, не лиш кожний рік, але навіть кожний місяць може стати кінцем боксерської карієри. І такий рахунок виявився зовсім оправданий. Перед двома роками Шмелінг зповалтував Люї завдяки своїй знаменитій техніці й рутині. Тепер два роки зробило своє. Багато молодший мурин пішов відразу від першого гонгу до наступу зі скаженим темпераментом і просто заскочив Шмелінга, який не вмів перед тими атаками оборонитися. Вже перший удар Люї послав Шмелінга на шпурок, зам він скочив опритомнів, другий удар післав німецького боксера до шіотьох на дошки. За третім разом, коли Макс пішов знову на дошки, його тренер кинув на ринг рушник на знак здачі свого змагуна.

Ціла стріча, за яку 80.000 людей платило величезні суми, тривала всього 2 хв. і 24 сек. Дохід із цього метчу дав круглу суму мільона долярів.

Давно, що Шмелінг не вмів застосувати доброї дефензивної тактики перед першим скаженим наступом мурина, бо не зважаючи на різницю віку, можна сприскувати твердження, що рутина Шмелінга могла би була знову затріюмфувати в дальших рунках, як зі першим метчем, над силою і темпераментом мурина.

Після програного метчу Макс Шмелінг заявив журналістам, що він не думав покидати боксу і числить на те, що зможе зустрінутися утретє зі своїм чорним противником Люїсом.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Малярський інкубатор.

Просили мене дві пані з „Товариства Прихильників Українського Мистецтва“:

— Ходіть з нами до малярської домівки.

Викручувався я як міг, але вкінці мусів піддатися.

І не жалую...

Те, що я там побачив врадувало мене з двох причин, що є ще добрі люди на світі і що є в нас малярська домівка. Добрі люди, це ті пані і панове, що грають без надуми і з великим запалом на льотерії малярських талантів, а малярська домівка це одна велика кімната з кількома ліжками і харчем. Як на великий нарід домівка більше ніж скромна, як на малі засоби „Прихильників“ — дуже вибагліва

Деж вона є?!...

Коли хтось вийде на перший поверх у „Народньому Домі“, а зі сходів другого поверху влетить на нього якийсь патлатий молодий чоловік, нехай: 1) Не перестрашується, 2) Не обурюється, 3) Не кличе поліції. Молодий патлай не має напевно кровожадних чи грошежадних намірів супроти нього, хоч більш як певно жадних грошей не має. Це спокійний, скромний і льояльний мешканець малярської домівки, кандидат на маляра, тим і... на вічне недоїдання.

Не знаю, чи в домівці зачули про наші відвідини, чи це був час тілесного або духового пиру, досить, що ніхто з довгим молоссям не показався на сходах.

Зате всі були в кімнаті.

Коли хтось сподівається застати правдиву малярську атмосферу в кімнаті, то дуже розчарується. Ні пороху, ні паперів, ні розлитих фарб, ні запаху шлункового верніксу. Середину кімнати довгий параван, за ним цілий ряд ліжок, а перед ним столи, столики і крісла. Тільки попід стіни і на стінах густо картони, рідше (з огляду на ціну!) полотна. Малярська братія видно не тільки дискутує, але й махає квачем.

А населення домівки?! З усіх сторін світа, що зачинається над риською лінією, а кінчиться над Вислоком. Видобула їх дбайлива рука з сільських закутин, і дала їм оцю кімнату плюс молоко з „М. С.“ на снідання, мішанину з „Ц. С.“ на обід і зупу на вечерю.

— Небагато! — скаже бувалець Брістолю, чи іншого Атляса.

— Дуже багато! — відповість той, хто знає фінанси „Т-ва Прихильників“.

— Міліони! — кажу я, знаючи як мало маємо зрозуміння до таких річей.

А річі це немаловажні. Не тільки з погляду дочасности.

Оповідають мені, що десь на Лемківщині виринув різьбар-самоук. Я бачив дві його роботи, мініятурки з дерева і аж поцмокував. Нині він уже не на наш кошт у Кракові, покищо держить ще стару метрику за пазухою, але вже радили постаратися за нову. Має їхати в Париж, а потім...

— Дивіть, дивіть! Я навіть не припускав, що він з наших!

Дай Боже, щоби так не сталося. Коли дійде до нього моє слово, дай Боже, щоби посварився зі мною за те, що я дурно побоююся.

Але інкубатор велика річ. Кого вигріє, той легко може забути про те, що була рідна квочка.

Тому мені так приємно подати добрим людям до відома, що є в нас малий скромний, але рідний малярський інкубатор, справлений направду мало ким із нас.

Бо колиб так більше з нас і більше від нас...

Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Олександер Лотоцький: СИМОН ПЕТЛЮРА. Вакл. Комітету для вшанування X. річниці смерти Симона Петлюри. Варшава, 1936. Мала 8-ка, стор. 118.

Д-р Володимир Левицький: РЕЛІГІЯ І НАУКА. (Великодні гадки). Накладом автора. Львів, 1938, 8-ка, стор. 30.

Ярослав Дзиндра: ЯК ЗДОБУТИ ЩАСТЯ І БАГАТСТВО? АБО ІСТОРІЯ ОДНОГО СЕЛА. Оповідання. Накладом Т-ва „Відродження“. Львів, 1938. 16-ка, стор. 22.

Евген Грицак: ЛЕКСИКА С. СУШИЦІ РИКОВОЇ У СТАРОСАМБІРЩИНІ. Відбитка з „Літопису Бойківщини“ ч. 10. 8-ка, стор. 14.

Д-р Евген Грицак: ВЕЛИКИЙ ПЕДАГОГ І ГРОМАДЯНИН. У 25-річчя смерти Григорія Цеглинського. Накладом філії Т-ва „Учительська Громада“ в Перемишлі. Львів, 1938. 8-ка, стор. 16.

ЖУРНАЛИ.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIII. Ч. 5. Травень, 1938. Львів. Зміст: о. Всеволод Дурбак: Літургічний рух. — о. д-р Андрій Іщак: Розвал церкви на Радянщині. — о. Вас. Курилас: Кооперативні сали на еренціональних грунтах. — Обсерватор: Божі гроби. — Священник: 50-ліття душпастирської і громадянської праці. — Богдан Кентржа: Що таке ЖОК? — Нові книжки. — Вістунка.

ЄДНІСТЬ. Орган української самостійної соборницько-державної думки. Рік видання II. Ч. 4—5. (6—7). Квітень—травень, 1938. Брно. На правах рукопису, відбито на гестографі.

ПРОБОЄМ. Часопис закордонської молоді. Рік видання V. Ч. 5. за травень 1938. Прага.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 24. 6. год. 8. веч. „Воєн королеви Мадагаскару".

Субота 25. 6. год. 4. попол. „Пан Новінський". Год. 8. веч. „Король волоцюг"

Театр Різнородностей:

Пятниця 24. 6. год. 8. веч. „Іван".

Субота 25. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сезіора).

ДОЛОЧІВ:

24. 6. Подвійна бухгальтерія — виступ Стефи Стадникової.

25. 6. Нітуш.

26. 6. Синя квітка.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ВИТКІВ:

24. 6. Пригода в Черчі.

НАДВІРНА:

25. 6. Лісова пісня.

26. 6. Невольник.

ДЕЛЯТИН:

27. 6. Орфей у пеклі.

28. 6. Орлеяна.

29. 6. Пригода в Черчі.

30. 6. Лісова пісня

1. 7. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:

24. 6. Пісня Бескиду.

25. 6. Чесна Сузанна.

26. 6. Гетьман Полуботок.

27. 6. Мазепа.

КОБАКИ:

28. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду

3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КУТИ:

28. 6. Пісня Бескиду.

29. 6. Чесна Сузанно.

30. 6. Гетьман Полуботок.

1. 7. Мазепа.

2. 7. Безталанна

КОСІВ:

3. 7. Гетьман Полуботок.

ЖАБЄ:

4. 7. Пісня Бескиду.

5. 7. Чесна Сузанна.

Театр приймє до хору тенорів і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „Люди з завулка" за оп. М. Горкого.

АТЛЯНТИК: „Тайний агент" із Сільвією Сідней.

БАЛТИК: „Від вівтаря до четверга" „Р. 107 ванає помочі".

ВАНДА: „Коли жінка зрадила", „Офіцер на продаж".

ГРАЖИНА: „Коханий лобуз" з Аннов Ондра, „Армія Еви".

ЕВРОПА: „Не знала кохання", „Більше ніж секретарка".

КАСІНО: „Грізний Біл" з Волесом Бірі.

КОПЕРНИК: „Краля над Гонолюлю", „Відділ сміливих".

МАРУСЕНЬКА: „Слава та тіві жінка" „Сенсацією живе світ".

МЕТРО: „За хвилину щастя", „Ніч в опері".

МІРАЖ: „Царевич" із Мартою Егерт.

МУЗА: „Дама на два тижні", „Малий збіточник" із Шерл. Темпль.

ПАЛЯС: „Збудися і живі!", „Борнео".

ПАКС: „Я винувата" з Даніелею Даріє

РАЙ: „Наречена з Відня" з Мартою Егерт.

РІЯЛЬТО: „Народини зірки", „Як вам подобається" (на осн. Шекспіра).

РОКСІ: „Фредик ущасливлює світ".

СВІТ: „Я вбив", „Адміралів сни".

СТИЛЕВЕ: „Пратер" і ревія.

ТОН: „Бунт залоги", „Світла бульварів".

УТІХА: „Людина-лев" і ревія.

ХИМЕРА: „Королева передмістя".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 6).
„Єгипет".

ФОТОПЛАСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 24. червня 1938.

7.00 Рав. дениик, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Добрийдень найменодинним: опов. Б. Герца „Театральний попис" і мельодії та пісеньки з пл., 11.00 Для новобранців, 11.20 Шуман: Квартет А-дур оп. 41. ч. 3. з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Невідомі сонзанки та вороги, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. орх., 16.45 „Ц. О. П." репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нар. забава, **17.45 Найновіша українська література вик. Ол. Бабій,** 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Цікаве з техніки та природи, 18.10 Форт., 18.40 Літер. новини, 19.00 Розр. концерт у вик. трія „Ню Джорджіян": арфа, флет, віол. (транєм. з Льондону), 19.30 20.55 Актуальна гутірка, 19.40 Святоівонський вечір, розр. концерт, орх., сопран, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Програмова резерва, 21.10 Танк. музика у вик. орх., 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Живий концерт бажань, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Субота, 25. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Рав. дениик, 7.15 Орх., 8.00 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.20 Твори Іоганна Альбеніна, пл., 12.03 Полуднева задиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий льорд" на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Міхрофон серед зір, 16.45 „Ц. О. П." репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із спіхерового альбуза, 17.45 Спортові відгомони, 17.55 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Концерт хорів нагороджених у конкурсі, 18.45 Волинь у поезії, 19.00 Віол. твори в супр. форт., 19.25, 20.55 Актуальна гутірка, 19.35 Тріо Лісовських, 20.00 „Під Сточком" авд. для дітей, На морі, 20.45 Веч. дениик, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 А в суботу весело, концерт орх., 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Годинна несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танкова музика з пл. (надає Варшава II.).

Неділя, 26. червня 1938.

7.15 Ранішня пісня, 7.20 Концерт орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Для села: Газетка, Актуальна гутірка, Музика з пл. Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Про відживну вартість каштанової покиви та її пристосування, 8.50 Про експорт наших мясних виробів, 9.05 Музика з пл., 9.15 Новий Свич — столиця Зеленого Підгалля, 11.45 Муз. огляд, 12.03 Муз. поранок, орх., сопран, форт., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. нарис, 13.15 Музика дутої орх., хор, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Рахунковість у хліборобстві, На Зеленім Підгалі, „У коршмі" фрагм. з „Пана Тадея" режитує От. Ярач, Село Поточиська у Сх. Галичині закладає водопроводи, 16.30 Театр Уяви: „Зачаровачий журант", 17.05 Гутірка про сазохід, 17.10 Музика з пл., 17.30 Звуковий тиждевник, 18.00 Капели вул. сопаків, дути, орх., солісти, у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Наш водопровід у Поточиських, словно-муз. авд., 20.35 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дениик, 21.00 „Та той" вес. авд., 22.00 „Дон Пасквале" оп. Доніцетія (в скороченні), транєм. з Мілянз, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Популярний концерт із пл. (надає Варшава II)

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 24. червня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Баляди у вик. солістів, 18.00 Розр. музика, 20.00 Муз. дрібнички, 20.30 21.00 Симф. концерт, БЕРОМІНСТЕР 21.15 Нар. пісні, БРНО 21.00 22.00 „Міньон" оп. Томаса, III. дія, БУДАПЕШТ 12.00 Солісти, 13.30 Циг. музика, 18.45 19.00 Форт., 19.500 20.00 21.00 „Травіята" оп. Вердія з пл., ВІДЕНЬ 18.00 Молодь грає і співає, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 Розр. мельодії, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, ПРАГА 17.20 Квартет ес-дур Кромер-Крамажа, 18.20 Популярний концерт, 19.30 20.00 „Ева" оп. Душіка у скороченні, 21.00 Концерт фільг., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви „Ан кер ту меф" ком. Віліяма, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ромніколо" оп. Пієтрія, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 20.00 Популярна музика

Субота, 25. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Балетова музика, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Концерт хору, БУДАПЕШТ 12.05, 17.30, 18.00 Орх., 19.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 22.45 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. муз., 12.00 Танки всього світа, 13.15 Танки давнього Відня, 15.30 з Гавайських осторівів до Нової Зеляндії, з муз. іл., 18.00 Вок. авд., 20.00, 21.00 Вечір танку, КЕЛЬН 20.15, 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, КОШИЦІ 7.50, 18.00 Для Закарпаття: Гутірка, Пісні Рахманінова, МІЛЯНО 17.15 Танкова музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля зіделля фінестра" оп. Зандоная, ПРАГА 18.20 Сальон. муз., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, СОФІЯ 20.00 Спів, 20.45, 21.000 Концерт.

Неділя, 26. червня 1938.

БЕРЛІН 20.000, 21.00 Орх., сопр., барит., арфа, ВІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.50 Циг. музика, 17.00 Хор, 19.35 Спів, 21.45 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, фортепіян, 15.35 Пісні та опр. твори у вик. сол., 18.20 Нар. пісеньки та мельодії, 19.10 Класична камер. і романтична музика у вик. смич. квартету, 20.00 21.00 Оперетові мельодії, МІЛЯНО 17.15 18.00 Симф. концерт, сучасна німецька й італ. музика, 21.00 Комедія, 21.35 22.00 Концерт тріо, МІНХЕН 20.00 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россіня, ПРАГА 15.30 Легка музика та пісні, 17.50 Легка музика, 18.30 Розр. музика, 19.25 Сальон. музика, 20.00 Хор, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Фр.-англ. концерт, РИМ 17.00 18.00 Розр. мельодії, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер: „І пісетові аманті" Парелія, „Ля ніна-нина дельля бамболи" муз. кав ква Фрателі.

Радіокутик.

РАДІО ТА ЗЛОДІЇ АВТ.

Славний лондонський Скотленд Ярд організував спеціяльний відділ для поборювання крадежей авт, що працює вдень та вночі. Від часу його заснування відділ дістає денно 2.000 телефонічних поклинів. Кружляє по місті чимало авт засобленних в радіову апаратуру та які є в постійному контакті з центральною виділовою стацією. В кількох випадках вдалося затримати злодіїв авта вже по 15 хвилинах від хвилини, коли заалярмували поготівля.

ДЕБЮТ КНЯЖНИ.

Маленька голяндська княжна Беатріче, яка має щойно кільки місяців, дебютувала перед мікрофоном. Голяндське радіо трансмітувало церемонію хрестин княжни, висилаючи цю авдицію також і до Голяндських Індій. Церковне свято було величне, а в моменті хрещення, коли замовкла музика, розлався голос малої княжни. В цілій Голяндії, на Яві, Суматрі та Борнео тисячі слухачів зворушилися на голос плачу їх майбутньої королеви.

БІРЖА.

Львів, 23 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·42, 89·95, Доляри американські 5.29.50, 5·27·00 Доляри канад. 5·23·50—5.21·00. Фльорени гол. 294·90—293·20. Франки фр. 14·91—14·61, Франки швайцарські 172·45—121·65 Фунти англ. 26·39—26·23, Гульдени ланц 100·25—99·75, Корони ч. 13·00—11·00 Кор дан. 117·80—116·95 Кор. норв. 132·68—131·70, Корони шв. 136·09—135·10. Ліри італ. 22·80—21·70, Марки фінлян. 11·66—11·25, Марки нім. 76·00 — 70.00, Чехословен. 26·20—25·95,Марки нім. срібні 102·00 — 96·00

Акції.

Банк Польський 118·00 Цукор. 31·00 Вугель 27·50, 27·50, Дальнов 7·25. Мильжів 12·50, Островець 57·25, Старахомнів 35·50, 35·50, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·50, 5 ім. 1 ем. 81·38, серія 90·50 3 пов. зем. 2 ем. 82·50 серія 92·25 5. конверс. 70·50 прем. дол. 42·38 4 консол. 67·13

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 23. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет. 2·30 зол.
молоко . . . 14—15 сот.
ниця копа) . . . . . 3·60 зол.
Тенденція на масло й молоко вдержана.

Оповістка.

Жертви вложені в Адміністрації „Діла": **На допомогу Турчанщині** зол. 25.— вложила Софія Щуровська, Бельсько.

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ трикімнатне III. пов. повний комфорт нова будова вул. Глибока 11 а (біля Політехніки) до винайму. 1378 3-3

СОНЯШНА умебльована кімната з харчем до винайму. Баденів 7. Зголошення Краневського 25, III. п. двері ч. 15. 1384 2-4

ПІДПРИЄМСТВА

300 ЗОЛ. до обороту на короткий речинець шукає купець. Повне забезпечення. Оферти до „Діла" під „Розбудова" 1386 2-3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПРИЙДУ в суботу в 6. год. Не працюю у Львові і тому не приїжджав 18. 1388 1-1

РІЖНІ

ЩЕ НЕДАВНО совісний годинникар виклав зіпсовані прецизійні годинники до Швайцарії — нині вони віковічні оригінальні частини має постійно ГУ. **ТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 6-12

ОГОЛОШЕННЯ.

Вул. Потоцького — ріг Леварторвича
НОВОВІДЧИНЕНА
ХАРЧІВНЯ МОЛОЧАРНЯ
видає смачні на десеровому маслі ріжнородні обіди, снідання і перекуски по уміркованих цінах. Льокаль прекрасний.
Власник В. Крижанівський 1-3

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова тексту друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 137 (14.968).

Львів, субота 25. червня 1938.

Oficyna pocztowa wydawcza g.-tówka.

Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

КОПУНИ ПРОСВІТІ **ПЛОЩА СОКОЛА-БАТЬКА**

ФУТБОЛЬНИЙ „ТУРНІР ЧОТИРЬОХ"

Субота 25. ц. м. Год. 4·15 поп.
Дністер — Степ
Год. 5·45 поп.
Зоря — Україна
Ц'ни вступу: 0·50 зол. і 1 зол.

Неділя 26. ц. м. Год. 4 поп.
Степ — Зоря
Год. 5·30 поп.
Дністер — Україна
Всі на площу Сокола-Батька!

Повстанчий рух на Совітській Україні

В НАСВІТЛЕННІ ФРАНЦУСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

Як подає кореспондент „Парі Міді" з Риги, Москва поважно занепокоєна повстанчим рухом в УССР. Українські селянські маси не криють ворожого становища до офіційної совітської політики, зокрема у звязку з недалекими виборами.

Московський уряд зосередив в УССР поважні збройні сили, зокрема спеціяльні частини ГПУ, що мають перевести велику чистку, в першу чергу у промислових околицях УССР, де ГПУ викрило чимало терористичних осередків, дальше армію, де у старшинському корпусі помітні націоналістичні симпатії, вкінці КП(б)У.

У кількох минулих місяцях розстріляли понад 30-ох визначних українських комуністів, 9 ох членів політбюра партії арештовано.

Генляйн знову їде до Льондону.

У Льондоні сподіються, що небавом — мабуть у 2-ох найближчих тижнях — приїде до Льондону Генляйн зі своїм заступником д-ром Кундтом.

Взаємини між німецькою та італійською поліцією.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє урядово:

У закордонній пресі появилась поголоска, немовби шеф німецької поліції Гімлер подавав некорисні вістки про Італію, Мусолінія та італійську поліцію. Ті вістки неправдиві, вони походять з ворожої кампанії проти обох держав.

ОБОВЯЗОК ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

Марш. Герінґ, як повновласник Гітлера для переведення 4-літнього пляну, видав декрет у справі допливу робучих рук для здійснення того пляну. Для всіх фізично здібних мужчин і жінок введено тимчасово загальний обовязок праці.

Великий муфті Єрусалиму вернувся

до Бейруту.

Великий муфті вернувся до Бейруту, відкіля він несподівано виїхав перед кількома днями. Виявилося, що він їздив у Ливанські гори, куди хоче перенестись на літо

ЖИДІВСЬКА ІММІГРАЦІЯ ДО ПАЛЕСТИНИ МАЛІЄ.

У квітні приїхало до Палестини 115 іммігрантів, між ними лише 57-ох жидів. Є це найменша цифра від 5-ох років.

СУТИЧКА.

В Єрусалимі дійшло до арабсько-жидівської сутички: 2-ох арабів убитих, 7-ох арабів і 3-ох жидів ранених.

Господарська контроля в Японії.

ПРОГРАМА ГОСПОДАРСЬКОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ.

Домей подає: Після вчорашнього засідання уряд повідомив у офіційному комунікаті, що не зважаючи на поважні військові успіхи він мусить рахуватися з тим, що війна з Китаєм проволічеться.

Найважнішим завданням уряду є: засобити армію у харчі та воєнні матеріяли. Щоб виповнити це завдання, уряд мусить перевести в краю сувору господарську контролю.

Японський уряд оголосив програму майбутньої господарської мобілізації. Згідно з нею на випадок війни впровадять контролю цін, примусове вживання сурогатів, контролю споживання предметів першої потреби, першенство продукції муніції та обмежений ужиток деяких сирівців.

Уряд приготовлює повну контролю приділу всіх продуктів

Лиш москалі можуть мешкати в Ленінґраді та в околиці.

На основі декрету наркому внутрішніх справ совітські громадяни неросійського походження мусять покинути уфортифікований смуґу довкола Ленінграду, у промірі 200 км. довкруги міста

ОПОВІСТКА.

Розпорядок Міністерства Скарбу з дня 15. 12. 1937. В. З. Р. П ч. 87, пол. 626, постановив в § 1 точка б), що в Кооперативах, в яких сумі вкладів однакостевих або інших льокат не перевищує квоти 3 мільонів золотих **найвищою границею відсотків мусить бути почавши від 1. 7. 1938, стопа 5% річно.**

Повідомляємо тому, що всі вклади до обороту вголені в Народній Торговлі від 1. 7. 1938, сорепентовані будуть ва 5% річно згідно з обовязковими законними постановами.

Окремих повідомлень про це висилати не будемо

Дирекція „Народньої Торговлі".

Бажана віднова

у гарячковому темпі.

Львів, 24. червня 1938.

Нехай нікого не здивує, що ця справа попадає на це передне газетне місце. Не має вона нічого спільного з високою політикою та всежколи міряти її мірилом актуальности, то можна сміло твердити, що в останньому часі ніодна справа не порушила так глибоко громадянства не тільки нашого краю але й цілої держави, як ота назверхня віднова, оті генеральні порядки, що їх тепер у нас переводять. Діється багато важливих та цікавих річей у широкому світі й у нас, але сьогодні мабуть не знайдете у нас гурта людей, в якому говорилиб про що інше, як про ремонт камениць чи білення плотів.

Цією справою широко займається польська преса. Доказом цього є хочби стаття п. н. „Віднова фасад", в якій варшавський „Час" (ч. 169. з 22-го червня ц. р.) гостро виступає проти того назверхнього порядку за всяку ціну, порядку, що має закрити внутрішню неохайність. Автор, інж. Ф. пише: „Подряпаної фасади або непольованих дощок, ані невиправлених мурів ані неполякерованих плотів ми не потребуємо стидатися, бо вбогість — це не стид. Краща подряпана стіна, а за нею чистота, як бруд і фетор замасковані свіжо поклійстрованою фасадою. Перше — це поступ, друге — толерування первісности і відсталости".

Свого часу писали ми про те, що премієр ген. Складковський дав наказ, що у цілій державі треба перевести генеральний порядок тобто у містах та селах треба довести до пристойного вигляду доми, огорожі, подвіря і т. д. Адміністраційна влада взялася переводити цей наказ ригористично в життя. Отже власники реальностей — як ми про це згадували — дістали у свою чергу наказ до 14-ти днів відремонтувати фасади камениць, фронти крамниць, вибрукувати подвіря, привести до порядку паркани. Кожний сірий громадянин відразу відчував, що хоч не можна мати нічого проти розпорядку, який наказує завести назверхний лад і порядок у містах, то все-ж короткий речинець не дасть змоги власникам реальностей перевести те, чого від них вимагають, особливо у тому розмірно важкому фінансовому становищі, в якому велика частина власників реальностей сьогодні находиться.

Видаючи свій короткоречинцевий розпорядок адміністраційна влада рахувала на те, що у теперішньому часі такого великого безро-

життя легко буде дістати до необхідної роботи робітників і то навіть за дешеву ціну, бо — мовляв — сьогодні маса народу шукає за якою-небудь працею. Тимчасом виявилося, що навал роботи на короткий час (як це зрештою можна було передбачити) довів до нагальної підвищки винагороди робітників та будівельних підприємців. Це зрозуміле. Правда, безробіття велике, але-ж не всі безробітні можуть виконувати роботу при ремонті камениць чи віднові парканів. До цього потрібні фахівці, як до всякої іншої роботи, якщо ця робота має бути якслід виконана. Не повіримо, що якийнебудь власник реальности доручить ремонт своєї камениці якомусь зредукованому урядовцеві якоїсь міської установи, хоч може той безробітний урядовець і піднявся би праці і то за дешеві гроші, виходячи з засновку, що чейже не святі горшки ліплять. Ні, власник реальности, що не хоче двічі робити ту саму роботу і двічі за неї платити, звернеться таки до будівельного підприємця, а той мусить дати фахових робітників. Коли-ж справа так стоїть, то звідки набралося тілько фахових будівельних робітників, ось хочби у Львові, що за 14 днів відновили би майже ціле місто?

Справа з місця була засуджена на невдачу. Не було відповідної кількости фахових робітників, не було навіть необхідної кількости приладдя — за випозичення драбини треба платити 3 золотих — то й не диво, що кошти роботи підскочили, а власники реальностей, якби навіть мали змогу платити дорогого робітника, не мали змоги на час виконати наказаного ремонту, бо не було ким. Тому вони уладжують по всіх містах Польщі віча, на яких ухвалюють резолюції з домаганнями, щоб міністр внутрішніх справ дозволив перевести ремонт камениць до двох років та щоб уряд призначив на те відповідні кредити. Меморіял у цій справі зложили власники реальностей і у Львові на руки львівського воєводи. Не маємо особливих інтересів боронити каменичників, але мусимо в імя правди ствердити, що розпорядок влади наложив на них обовязок просто невикональний.

Трагічніше представляється ця справа на селі, де переводять у життя розпорядок міністерства внутрішніх справ про спосіб відгороджування посілостей. Згідно з цим розпорядком окремі посілости та парцелі треба відмежувати від публичних вулиць, доріг і площ продувною огорожею, що може бути виконана з металевих або деревляних штахет, з дротяної сітки, деревляної плетінки, з муру або бетону. Деревляну огорожу можна полишити у природній красці або імпреґнувати або теж покрасити неяскравою олійною фарбою. Теперішні огорожі треба пристосувати до цих приписів у сільських громадах до 3-ох літ, а огорожі поставлені по 1-ім січня 1935 р. до 5-ти років.

Ми свідомо навели зміст цього розпорядку, щоб показати, як виглядає його реалізація на місцях. Нам пишуть: „Солтиси й інші виконуючі органи адміністраційної влади валять і нищать майже всі істнуючі плоти і паркани і то без попереднього повідомлення дотичних громадян. Валять і нищать огорожі без розбору, також і огорожі в доброму стані, які моглиб ще довший час послужити, щонайменше час, який допускає сам розпорядок. Приходить селянин вечором з поля і застає повалену а то й поломану огорожу. Це прибрало такий масовий характер, що село виглядає мов по наступі. Власники знищених огорож дістають наказ поставити нову огорожу згідно з приписами розпорядку. Тому, що в цілому повіті рівночасно переводять у життя той розпорядок, — ціни на матеріяли (штахети, фарба) пішли вгору. Багато бідних людей, що коли старої деревляної хати без підлоги та крім куска городу в містечку більше майна не мають, ніяк не можуть покрити коштів нової огорожі. Знаємо випадок, що одна бідна вдова мусіла продати єдину корову, кормительку малих дітей, щоб добути гроші на нову огорожу".

На тлі цього розпорядку та ще й у звязку з тим, що на терен тернопільського воєвідства мав приїхати премієр Складковський, волосні управи у тому воєвідстві наказали по селах: повибілювати будинки та плоти, понаправляти та полякерувати двері, вікна, віконниці та ґанки, поусувати огорожі з кільчастого дроту та позакладати інші. Дотичний розпорядок волосних управ заповідав докладну контролю, після якої потягатимуть до гострої відповідальности і не прийматимуть ніяких виправдань.

В одному письмі з равського повіту нам так пишуть про виконання того розпорядку:

„І народ кинув полеві роботи, хоч вони не могли чекати — цього року збіжжя дуже позаростало бурянами — та взявся виконувати розпорядок, що треба було зробити до 24-ох годин, бо він прийшов в останній хвилині. З браку вапна, бо в хаті не було сотика, щоб його купити, народ білив плоти і стодоли глиною. Постягав, згідно з розпорядком, кільчасті дроти, якими здебільша позагороджувані загороди, але якогось нового плоту не було защо поставити: господарства залишилися без огорожі, худоба забігає всюди, робить шкоду. Про якусь направу та лякерування дверей, вікон та ґанків не може бути й мови, бо звідки взяти на все те грошей. І розпука огортає село, бо-ж буде контроля, а за нею... Коли село не має на прожиток то звідки воно візьме засобів на ремонт хат, що густо-часто валяться, на нові плоти і т. д. І як воно може зробити за 24 години те, на що попри великі грошеві засоби треба не 24 години, але 24 роки часу? А те, що село виконуючи розпорядок і що є в його спромозі, робить, то його вартість очевидна: після першого дощу не залишиться на плотах ні сліду глини, якою їх побілили".

Ні, та сіра дійсність нашого села не захована за побіленими плотами. А коли так, то навіщо тоді та зайва декорація? „Залишім Мельпомені папендекель і декорації!" — пише цитований в горі варшавський „Час". А в житті — додамо від себе — треба дбати про те, щоб назверхній вигляд був відповідником внутрішнього дійсного стану. Як той дійсний стан не надзвичайний, то побілений пліт його не змінить.

о. б.

З рішень Управи Пром-банку:

Кредит будуть призначати в першу чергу тим малим міщанам, в яких підприємствах чинно працює ощадностева збіжжя. Доказ зрозуміння дрібної ощадности — це доказ свідомости й совісности підприємця. Надто банк має моральне зобовязання супроти тих, що приходять до банку не тільки тоді, як їм треба кредиту.

Дрібна ощадність запевнює позичку під застав дрібної ощадности в

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

„АНТАНТ КОРДІЯЛЬ".

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ ДО ПАРИЖА.

Увесь Париж живе тепер під враженням заповіджених відвідин королівської англійської пари, „Антант Кордіяль", сердечне англо-французьке порозуміння, завершене у 1904-ім р. великим англійським королем Едвардом VII. і одним із найбільших дипльоматів і політиків довоєнної Европи, французьким міністром закордонних справ, Т. Дельказе — знову воскресло між Парижем і Лондоном. Франція і Велика Британія, колись два найбільші вороги, вороги ч. 1. — стали сьогодні політичними приятелями ч. 1.

Спільнота інтересів на Середземному Морі, де географія рішила про те, що англійський водяний шлях до Індій перехрещується з морською дорогою Франції до її заморських посілостей, передовсім до Північної Африки, де зосереджені французькі кольоніяльні війська, які на випадок війни в Европі пішлиб на фронт. Останні декрети французького міністра кольоній Мандля щодо організації чорних військ, вказують зовсім виразно на плян французького ґенерального штабу щоби використати здоровий і молодий кольоніяльний елемент для оборони Франції

Свобода середземноморських шляхів наказує теж Великій Британії і Франції мати спільну політику в еспанській справі в тій дуже заплутаній домашній війні, яка перетворилася в міжнародній бій за морські комунікаційні шляхи. Цей бій ведений в Еспанії під всякого роду ідеольогічними гаслами: демократії, фашизму і комунізму, є для Франції та Англії життєвою національною справою. „Ніяка інша потуга — з вийнятком самої Еспанії — до речі щораз слабшої по тих довгих кровавих і впертих змаганнях — не може перетяти нам наших морських шляхів" — твердять майже одноздвучно англійські і французькі державні мужі.

Велика Британія, яка найменше (бодай у значінні явности) замішана в іберійську борню, викликує і підсичує національний сентимент еспанців, а гасло „Геть з чужинцями з нашої території!" щораз сильніше лунає по обох боках фронту.

Англо-французька співпраця проявила себе теж зовсім виразно в чеському питанні. „Ми не маємо ніяких зобовязань супроти Чехословаччини" — заявив Чемберлен німецькому амбасадорові, але такі зобовязання має Франція, а вона — наша союзниця, тому ми булиб приневолені допомогти їй на випадок її інтервенції, всіма нашими моральними і матеріяльними силами".

Цей англо-французький блюк, в якого тіні стоїть велика північно-американська демократія та ввесь англо-саксонський світ, є сьогодні один із найсильніших чинників світової політики: безмежний людський матеріял, безмежні багатства, безмежні технічні можливости.

ВОВНИ, ШОВКИ і інше
купиш дешево
В НОВОУТВОРЕНІМ ЛЬОКАЛІ
Рожі Ботвін — Боїмів 9.

Франція, яка вірить, що надходить сьогодні час англо-саксонської ґеґемонії у світі і яка злучена з тим англо-саксонським світом спільними інтересами в Европі, Азії, Африці, Океанії на всіх морях і континентах та французьким компактним тримільоновим населенням у Канаді, — прийме дня 28. червня цього року — тобто в роковини підпису Версайського договору в мурах своєї столиці, короля і королеву Англії.

Коли 1903. р. приїхав до Парижа Едвард VII., із французької юрби посипалися ворожі оклики і свисти. Тоді збентеженому президентові Франції, король заявив преспокійно: „Ті французи мають рацію, бо вони не мають покищо ніякої причини нас англійців любити". Едвард VII. саме тоді замкнув був добу англо-французьких боїв, що від XI. століття тобто від французького князя Нормандії Вільгельма Завойовника щораз відживали аж до початку XX. століття. XIX. століття було виповнене французько-англійським двобоєм у заморських краях.

Тепер, французи витаючи короля і королеву Англії, вже знатимуть, чому мають ґукати „Нехай живе король, нехай живе королева". „Людина з вулиці" і президент держави є сьогодні одної думки: тривка приязнь Франції з Англією — „Антант Кордіяль" — „сердечне порозуміння" є головною забезпекою Франції.

Ю. С.

Перша Українська Педагоґічна Вистава поставить нам перед очі не лише дотеперішні наші осяги, але й недостачі в ділянці шкільництва, освіти й виховання. Вона дасть змогу витичити шлях дальшої організації шкільництва й освіти

Замало ще використовуємо фахові школи.

Скінчився шкільний рік і перед батьками повстає знов питання куди, до якої школи посилати дітей. Це питання сьогодні таке важне, що хочу бодай у формі часописної статті зорієнтувати їх у великій скількости цих фахових шкіл. Бо про ці школи головно йде.

Журба до якої школи посилати дитину перед війною явище незнане, бо тоді суспільна структура була така, що 8 клясова клясична гімназія їй відповідала — адвокат, священних, учитель, лікар і урядник. Ця гімназія давала все — знання, почести і варстат праці.

Як стоїть ця справа під теперішню пору зайве пригадувати. Про це можуть найкраще сказати ті, що з патентами в руках висиджують по домах родичів чи свояків, та вичікують „кращих" часів.

Лишім загально-освітню гімназію талановитій молоді, яка завдяки своїм здібностям знайде собі місце по скінчених студіях, а нерсічно - здібну молодь спрямовуймо до фахових шкіл, підбираючи їх відповідно до замилування молоді.

Закон з р. 1932 щодо фахових шкіл дуже широко подуманий — і передбачує всякі роди цих шкіл нижчих і середніх.

І так для тих, що не мають наміру кінчати середніх шкіл, а хотіли би здобути більше знання у фаху, в якому працюватимуть, служать школи фахового підготування. Є це одчорічні школи, чисто практичні, організовані головно для купецтва, рільництва і домашнього господарства. Отже для прикладу: річні школи кравецько - білизнярські, купецькі, кооперативні, рільничі, сільських господинь і ін. До тих шкіл приймають молодь вже після IV кл. народньої школи.

Відтак є школи нижчі, де наука триває три, або в деяких два роки також з практичним підходом. Вони сповняють ту функцію, яку досі сповняла практика в ремісника та фахово-доповняюча школа. До тих шкіл приймають також після IV кл. нар. школи.

Відтак фахові гімназії і ліцеї мають побіч фахової підготови дати також відповідний засіб теоретичних відомостей, іншими словами мають сіворити тип інтелігентного ремісника.

Статистика ще з р. 1934/35 нараховує 714 фахових шкіл в Польщі та 143 рільничих. Сьогодні цей стан напевно вищий.

А який стан фахового шкільництва в нас?

В нас, від часу проголошення реформи, повстали три фахові школи: рільничий державний ліцей у Чернищі, кравецька гімназія СС. Василіянок у Львові, одноріча нижча торговельна школа в Яворові, а Рідна Школа на місце зліквідованих торговельних курсів у Львові заложила купецьку гімназію.

У цьому шк. році задумує Український інститу для дівчат у Перемишлі заложити торговельний коедукаційний ліцей.

Коли до того врахуємо молочарський курс „Маслосоюзу" в Стрию, рільничі курси для хлопців у Милованні („Просвіта") і для дівчат у Шибалині („Рідна Школа"), школу кравецько - білизнярську кооп. „Труд" у Львові, СС. Служебниць у Дрогобичі, кравецькі варстати в Перемишлі і в стані ліквідації одноріний торговельний курс у Львові, то матимемо ввесь образ фахового шкільництва у нас.

Є вже багато фахових шкіл державних з польською мовою навчання і туди треба спрямовувати нашу молодь. Є це головно гімназії чи ліцеї промислові, бо купецькі і рільничі школи є в нас бодай дві. Тут входять у рахубу гімназії чи ліцеї: механічні, електричні, гарбарські, ткацькі, хемічні, кравецькі та ін.

Фаховий ліцей не є продовженням гімназії так, як ним є загальноосвітній ліцей. Фаховий ліцей творить для себе цілком окрему цілість, незалежну від гімназії, а приймають до нього по кожній середній школі (фаховій і загально-освітній), є лиш ріжниця у складаних при іспиті до ліцею предметах. Напр. ліцей електричний чи кравецький чи який інший не є продовженням гімназії електричної, кравецької, бо до нього приймають і по загальноосвітній гімназії.

В останніх роках молодь у нас масово кинулася до торговельних шкіл, а фреквенція учеників (-ць) у поодиноких гімназіях (в Перемишлі куп. гімназії коло 70), у львівській „Рідної Школи" чи на одноріних торговельних курсах є найкращим показчиком цього. Безперечно сьогодні в купецтві вже не вистачає практика і хист купця, треба тепер калькуляції, опертої на науковій підставі з увагою для змінливих господарських відносин, суспільних, навіть політичних, але з другої сторони не треба прибільшувати стану, бо в такім нагальнім темпі купецький ринок скоро заповниться і станемо знов перед питанням безробіття. Мусимо заповнити всі фахові школи нашою молоддю, але головною підставою організації нашого шкільництва, як і спрямовування молоді у нас повинна бути та ділянка, яка творить величезну більшість заняття нашого народу, а саме рільництво, огородництво (цим покищо на наших землях займаються болгари) і садівництво.

І слушно підніс п. Я. Татомир в „Ділі" (7. IV. 1938 р. „Більше уваги сільсько-господарській акції"), що серед нашого громадянства останніми роками зросло зрозуміння для торговлі і промислу, але ще не доцінюють у нас хліборобства як варстату праці. Автор на підставі обчислень доходить до висновку, що лиш на одним обірнику тому, що його не вміємо переховувати, тратимо коло 60 міліонів зол. річно. А кількож міліонів тратимо не вихісновуючи нашої родючої землі?

Др. Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних

При вул. Городецькій 53 а, II. пов.

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол. Тел. 274-36

1394 1—5

Видатність землі в нас у порівнянні з краями зах. Европи є дуже низька, бо дає 1/3—1/2 збору.

От возьмім для порівнання хочби Данію, яка цілком не стоїть на першому місці щодо збору з одного гектара (хіба у вівсі та ячменю), порівнаймо її і наші збори з літа 1930/31—1934/35 то дістанемо:

Данія	28,7	17,5	27,8	25,7	164,3	310,1
Польща	11,7	11,2	11,9	11,2	112.9	215,4

Але на тім не кінець. Яка є тепер ріжниця між західними та східними частинами Польщі:

	пшениця	жито	бараболі
Познан. і Поморя	16—20	12—16	140—150
полуд.-схід. воєвід.	8—10	8—10	100—110

Якіж величезні суми ми здобулиб, якби збільшили хочби на половину видатність землі у нас.

Тому нехай молодь приступить до розбудови хліборобства на підставі знання добутого у школі, бо сьогодні шабльон „як батьки робили" вже не вистачає

А. Маринович.
Перемишль.

З польської преси.

„Проблема польщини волинських міст".

У вчорашньому числі зреферували ми статтю проф. Чекановського, який на підставі шкільної статистики дійшов до радісного ствердження, що змагання Польщі „створити чисто польську культурну верству" має гарні успіхи: у школах є великий відсоток учнів — поляків і дуже малий українців та інших, коли не згадувати про жидів. І вже вчора підкреслили ми те, що малий відсоток українців, особливо у високих школах, це справа, яка не залежить від українців тільки від т. зв. „обставин". Сьогодні знаходимо в **„Гонцу Варшавскім"** (ч. 171. з 24-го червня ц. р.) іншу статистику, що торкається українців, та інші висновки. Пан К-ські у статті п. н. „Цофами сен на Волині" пише:

„Чужий елемент в господарському житті Волині — це поважна сила, що стає щораз більше домінуючою і рішає про такий чи інший характер волинських міст та містечок. Господарська самоуправа та організації, покликані до наладнання господарського життя — правда — мають у цьому проводі поляків, яким здається, що вони рішають і мають змогу впливати на хід подій та економічних явищ Волині, що не використана під оглядом господарських можливостей. Захоплені числами, статистичними паперцями польські керманичі не подумали над тим, що неофіційний господарський апарат, який залишається в жидівських руках, непомірно рухливий і не відступає з занятих господарських позицій.

„Такий стан, що існує без зміни від моменту відродження держави, маючи до цього вигідні умовини, розвинувся так далеко, що стає сьогодні вже одною з найважніших проблем. Ця проблема тимбільш пекуча, що до тієї господраської боротьби приступає новий чинник, який до того від давна підготовляється — українство, попри жидівство, теж динамічний і певний себе.

„Що воно справді так, досить поміркувати над числами розросту того нового „українського" елементу, який розбудженний у своїх політичних амбіціях, не занедбує господарської акції і щораз більше поширює свій стан посідання. Діється це частинно польським коштом і частинно потребою творити нові варстати праці, на всякий випадок не зменшує жидівських позицій".

Каже п. К-ські: частинно польським коштом. Він наводить далі за грудневим числом „Господарсько-Кооперативного Часопису" (ч. 50. з 1937 р.) статистику торговельних підприємств на Волині, з якої виходить, що від 1928-го до 1937-го року число українських торговельних підприємств майже подвоїлося, а польських у містах, з населенням понад 20 тисяч, зросло небагато. а в містах з населенням нижче 20 тисяч зменшилося. Для п. К-ского це привід до алярму. Дарма, що той, поданий у статистиці, стан українських торговельних підприємств не відповідає чисельности українського народу, що ще треба творити багато нових варстатів праці, щоб задовольнити всі наші національні потреби. П. К-ські сам признає, що чисельний розріст українських торговельних підприємств — це заспокоєння потреб. Та всеж:

„Проблема польщини волинських міст виростає понад всякі інші і стає проблемою незвичайно актуальною... Які чинники працюють над тим, щоб піднести на Волині силу і значіння польського імени, щоб воно було атракцією, щоб воно збуджувало пошану до польської держави і пригортало малоосвідомлені маси, що так легко піддаються чужій сугестії".

Новоотворена крамниця під назвою

Городецький Магазин Новин

Львів, Городецька 76 (ріг Перацького)

продає бавовняні товари по цінах виключно фабричних.

П. К-ські має претенсії до санаційних дічів, що вони „задивлені в кооперативну „ідеольогію" не бачили іншої розвязки справи, коли йшло про збільшення польського стану посідання у волинських містах та містечках. На його думку справу правильно поставив „Курієр Волиньскі", який писав:

„У змаганні до того, щоб піднести стан польського посідання на Волині, перед польським громадянством виростає капітальна проблема, а саме, чи польське громадянство реалізуючи свою національну програму має змагати до того, щоб піднести стан польського купецтва на Волині, чи теж далі поглиблювати сітку кооперативних організацій. В тій акції кооперація, що існує на терені Волині, не має для нас, поляків, ніякого значіння. Більшість кооператив на Волині має характер мішаних організацій і дуже часто без властивих впливів польського громадянства. Поборюючи шкідливу для наших національних інтересів жидівську приватну торговлю, мусимо заступити її польською приватною торговлею".

Ендеки розбивають до решти концепцію „співжиття" колишнього волинського воєводи Юзефського, за якого влади власне творили на Волині „спільні", польсько-українські кооперативи, проти яких українці виступали і руками і ногами боронилися, бо вони руйнували українську кооперацію. Тоді це нічого не помагало. Сьогодні польські чинники прийшли до переконання, що це і їм не помагає. Вони вірять в інший засіб: розбудову польського купецького стану у волинських містах та містечках. Ця розбудова вже почалася.

Міські Театри у Львові

Літній сезон! Літній сезон!

Знижка цін білєтів до половини від 20. червня ц. р.

Ціни місць від 25 сот. до 3·40 зол.

„Бажані кандидати тільки польської національности".

Без ніяких дальших коментарів подаємо нижче заряджения камінецького старости:

Starostwo Kamionka Str. Nr. L. 10.
Do Zarządów Dóbr.

Celem podniesienia kwalifikacyj fachowych służby leśnej i dostosowania ich wiadomości do obecnego sposobu zagospodarowania lasów na terenie Województwa Tarnopolskiego, Urząd Wojewódzki organizuje 6-tygodniowy kurs dla gajowych w Brodach w czasie od 5. września do 15. października 1938 r.

Pożądani są kandydaci tylko narodowości polskiej oraz o ile możności b. wojskowi.

Zgłoszenia kandydatów proszę nadsyłać do dnia 21. czerwca 1938 r.

Starosta powiatowy:
Frączkiewicz mp

Довірочна політична нарада
української шляхти.

Дня 5-го червня ц. р. відбулася в селі Катина Рустикальна, добромильського повіту, районова довірочна політична нарада при участи посла. д-ра Степана Витвицького і голови Повітового Народнього Комітету УНДО д-ра Степана Антоневича, адвоката в Добромилі. В селах Катині Рустикальній, Катині Шляхоцькій і Лопушниці живуть родини української шляхти і саме для скріплення духа тієї шляхти скликали нараду. Відбулася вона в домі місцевого шляхтича Мечиховського, котрий хлібом і сіллю на порозі своєї хати приняв посла.

Нараду скликав і проводив нею о. Рейнарович, парох в Лопушниці. Реферат про наше політичне та економічне положення і про генезу української загородової шляхти виголосив пос. д-р Степан Витвицький. Своєю патріотичною, в гарній формі виголошеною промовою підняв д-р Витвицький духа зібраних шляхтичів та скріпив їх на дальшу національну працю.

У дискусії забирали слово о. Йосип Рейнарович, д-р Степан Антоневич та кількох місцевих шляхтичів.

На нараді було присутніх коло 200 учасників, що не могли помістится в малій кімнаті і прислухувалися нарадам стоячи в сінях і на подвірю.

Нараду закінчено відспіванням національного гимну.

Польсько-литовські торговельні переговори.

Як подає „Ліетувос Зініос", литовський уряд приняв польську пропозицію, щоб увійти в торговельні переговори. Вони відбудуться мабуть у Варшаві.

ЗАЛІЗНИЧА І ЛЕТУНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ ТА ЛИТВОЮ.

Литовський уряд ратифікував документ у справі безпосередньої залізничої комунікації з Польщею, яка почнеться від 1. липня.

У звязку з договором між польським летунським товариством „Льот" і литовським урядом міркують, що „Льот" наладнає безпосередній повітряний звязок між Литвою і Палестиною.

У санджаку Александрети розвязано
всі партії.

Військовий комендант санджаку Александрети полк. Коле розвязав усі політичні партії на підчиненій йому території.

АРАБСЬКИЙ ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ СТРАЙК В АНТІОХІЇ.

В арабській дільниці Антіохії вибух страйк на протест проти арештування провідника арабів-мусулман Сакі Арсузі; зі страйком солідаризувалися християни.

Після 3-денного страйку арештованого увільнили.

Вища Школа Суспільних Наук у Львові.

Від трьох років істнує у Львові Школа Суспільних Наук під назвою „Студіюм Праци Сполечней". Ця школа, затверджена міністерством суспільної опіки та міністерством освіти, має рівень академічних шкіл як пр. „Вшехніца" у Варшаві. Наука в „Студіюм" треває два роки, крім того кожний слухач (студент) мусить відбути обовязково тримісячну практику з обсягу адміністрації в уряді, що його визначує управа школи. „Студіюм Суспільної Праці" має дати слухачам загальну орієнтацію в суспільних напрямках і придбати знання з обсягу суспільної опіки та освітньо-педагогічної праці.

Програма студій така: 1) суспільна опіка, 2) позашкільна освіта, 3) господарські справи, 4) бібліотекарські справи.

а) **Загальні предмети:** 1) суспільна психольогія, 2) загальна психольогія, 3) заг. соціольогія, 4) суспільна етика, 5) сусп. гігієна, 6) ціль і завдання позашкільної освіти, 7) форми освітньої праці, 8) організація позашк. освіти, 9) суспільна рахунковість.

б) **Суспільно-освітні** предмети: 1) спосіб навчання дорослих, 2) освітні товариства та їх праця, 3) методика освітньої праці, 4) дидактика освітньої праці, 5) перегляд програм та їх оцінка, 6) економія.

в) Бібліотечні предмети: 1) бібліографія, 2) бібліотекарство, 3) добір книжки, 4) друкарство і книгарство.

г) **Суспільно-господарські предмети:** 1) суспільно-господарська проблема, 2) аграрна політика, 3) суспільне законодавство, 4) охорона праці, 5) гігієна праці, 6) перегляд інституцій, 7) методика праці інструкторської.

У „студіюм" викладає 46 професорів університету, крім того кількох доїзджає з „Вольней Вшехніци" з Варшави та кількох міністеріяльних вищих урядовців.

Абсолюторія у Студіюм уповажнює абсольвента обняти становище з вибраної ділянки.

Шкільний рік ділиться на три триместри. До „Студіюм" приймають таких кандидатів: до освітньої ділянки: гімназійних і семінаріяльних абсольвентів, на інші ділянки абсольвентів реальних шкіл, економічно-торговельних і купецьких гімназій. Приймають молодь обох полів і без огляду на національність.

Подання слід складати у двох речинцях: від 15. до 25. червня і від 1. до 17. вересня на адресу: Студіюм Праци Сполечней, Львів, вул. Підвале 17/II. До подання слід долучити: 1) метрику хрещення. 2) матуральне свідоцтво (можна відпис), 3) опис життя.

Шкільний рік починається 4. жовтня.

Михайло Шинкарук
слухач II. року.

В кожному селі, в кожній місцевині, ювилейне свято „Просвіти"!

З орган заційного життя УНДО.

ДОВІРОЧНА ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ДОБРОМИЛІ.

Дня 7-го червня ц. р. відбулася в Добромилі довірочна політична нарада УНДО при участи коло 200 осіб з 45 громад повіту, при численній участи духовенства з о. деканом Мариновичем на чолі. Нараду скликав Повітовий Народній Комітет УНДО в Добромилі. Відкрив її і проводив нею голова ПНК УНДО в Добромилі д-р Степан Антоневич, який покликав на секретаря студента Василя Хадая з Княжполя.

Пос. Гринь Тершаковець представив наше політичне та економічне положення під сучасну пору, здав звіт з праці нашої Парляментарної Репрезентації в часі останньої буджетової сесії та представив і пояснив значіння відомої деклярації Центрального Комітету УНДО з дня 7-го і 21-го травня ц. р.

У дискусії забирали слово: Онуфрій Галевич з Городович, о. декан Маринович з Війська, о. Хархаліс, парох Коростна, Михайло Чуківінський з Хирова, Микола Гец, студ. прав з Ляцька, Василь Юристовський, селянин з Коростна і д-р Степан Антоневич з Добромиля. Дискутантам відповідав пос. Гринь Тершаковець.

По дискусії секретар В. Хадай відчитав резолюції Центрального Комітету УНДО з дня 7-го травня ц. р. ,які присутні приняли акламацією. На внесок секретаря зборів принято одноголосно такі резолюції:

1) Зібрані на політичній довірочній нараді в Добромилі в дні 7-го червня 1938 р. домагають українському народові права завідувати своїми культурними й господарськими справами.

2) Домагаються заснування українського університету у Львові.

3) Закликають усе свідоме громадянство добромильського повіту згуртуватися в організації УНДО і посилити його працю в усіх ділянках нашого національного життя.

4) Протестують проти наступу на нашу Церкву і духовенство зокрема проти обиди голови Ексцеленції Митрополита Андрея Шептицького і проти виступів посла Екерта проти Ексцеленції Коциловського на вічах у Добромилі і в Хирові і заявляють, що завсіди вірно та непохитно стоятимуть в їх обороні.

5) Протестують проти розпорядку припинення діяльности Товариства „Сила" і Союзу Українок та вивласнення площі „Сокола Батька".

6) Висказують своє повне довіря до Проводу УНДО, Української Парляментарної Репрезентації, зокрема заявляють довіря послові Гриневі Тершаківцеві, висказують подяку за його працю для добра української справи в теперішньому важкому положенні і взивають Провід і ціле громадянство до успішної боротьби, щоб здійснити резолюції з дня 7-го травня 1938. р.

Відспіванням національного гимну закінчено ці ділові наради.

ються територіяльної автономії на землях заселених в більшости українцями і признання

Юліян Опільський

ДОЛІ ПАДУТЬ

Історична повість із часів ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
Том перший.

170 стор. **ЦІНА зол. 2·—**
Дістанете у Видавництві „ДІЛО", Львів, Ринок 10, і у всіх книгарнях краю.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „Д І Л А"

Київ за часів великого князя. — Морська виправа Володимира Вел. і його відвідини у царгородських імператорів з метою одружитися з їх сестрою. Могутні постаті варягів. Картини битв і дави. побуту.

ШЕФ ПОЛЬСЬКОГО ГОЛОВНОГО ШТАБУ ВИЇЗДИТЬ ДО БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

Шеф головного штабу ген. В. Стахевич виїде з дипл. полк. Яклічем та сотн. Горохом, щоб зревізитувати шефів генеральних штабів Фінляндії, Естонії та Латвії, які минулої осени взяли участь у польських маневрах

—o—

ПРОТЕСТИ ПРОТИ ВИБОРЧИХ НАДУЖИТЬ

Три політичні партії зголосили спротив проти громадських виборів на Словаччині: словацькі автономісти, судетські німці та партія д-ра Ферстера. Вони домагаються нових громадських виборів у Братиславі, бо при попередніх чеський блок вів нельояльну кампанію.

Економічний огляд.

Польща на шляху розбудови „оборонного господарства".

За апровізаційний потенціял. — Новий підсекретаріят стану і нові закони. — „Відпорний елемент". — Проєкт високої військово-господарської школи. — Що важніше: господарський чи моральний чинник? — Воєнно-господарська доктрина і національні меншости.

Рівнобіжно з горячковим зброєнням в усіх державах іде розбудова „оборонного господарства", в якому окремий відтинок представляє **забезпека достаточної апровізації війська і цивільного населення на випадок війни.** Не залишається позаду в тому і Польща. При міністерстві рільництва і рільних реформ зорганізовано тепер окремий **підсекретаріят стану для справ апровізації.** Має він заздалегідь подбати за те, щоб підчас війни Польща не відчула браку харчевих засобів. Проявом відповідної апровізаційної політики, що має на цілі збільшити потенціял Польщі в ділянці продукції харчів, є низка **проєктованих законів,** що найшлися тепер на порядку нарад варшавського сойму. Дотичать вони подачі артикулів першої потреби, управильнення обороту господарськими звіряками, дробиною і мясом та цукрової і бурячаної господарки.

Коли мова про „оборонне господарство", то варто згадати, що зїзд офіцирів резерви при кінці травня у Львові ухвалив м. і. домагатись, щоб з оборонних причин персонал у **чафтовому промислі** складався виключно з людей „на яких Польща може рахувати в кожних обставинах і з елементу відпорного на зазіхання чужої розвідки і диверсійної спроби". Дальше згадаємо проєкт, що його висунула на днях „Газета Польска", щоб у Польщі оснувати **високу військово-господарську школу** („студіюм"). „Сьогодні, — пише вона — так як ніколи досі, оборонна політика мусить опиратись на докладному, грунтовному знанні господарських проблєм". Тому треба виховати можливо найширші **кадри військових економістів і військових господарських політиків.** Проєктоване „студіюм" малоб два відділи: **загальний теоретичний,** подібно, як в інших високих господарських школах, і **спеціяльний військово-господарський,** де предметом викладів булиб господарські справи особливо важні для оборони держави (напр. сирівцеві засоби і можливости, продукція сурогатів, флюктуації споживання, апровізація, диспозиційні осередки в польській господарці, зниобнича мобілізація, суспільний чинник у господарці, психічні рефлєкси господарюючого громадянства і людини, інвестиції, плянування, тощо).

Те все, разом із будовою Ц. О. П., про яку ми недавно писали, вказує, що Польща рішається твердо стануги на шлях **господарської мобілізації,** турбуючись заздалегідь за вимоги воєнного часу.

До яких кінцевих висліців доведуть Польщу ці турботи за оборонний її потенціял у ділянці господарства, годі покищо передбачити. Зате не важко добачити, скільки небезпек і трудноші для вільного вияву господарської підприємчивости скриває це невпинне очікування збройного конфлікту і його підготова.

На увагу заслуговує ще передовиця в журналі **„Господарка Народова"** (ч. 9), де висунена думка, що в „господарській підготові нації до війни на перший плян треба висунути **моральні чинники".** „Матеріяльне підготування національного господарства до війни — пише автор цієї передовиці В. Новицький — менше вяжеться з безпосереднім веденням воєнної акції. Правда — важко вести війну, коли слабі є власні господарські засоби, але сам факт доброго засобления не може ще рішати про перемогу. Зрештою існують безсумнівні можливости доповнити браки в цьому засобленню у союзників чи невтральних. А коли бракує громадянству моральна сила, то її нізвідки доповнити не можна". І автор заявляє: „наскільки занедбання матеріяльного чинника **може** довести до невдачі, то занедбання морального чинника **мусить** до неї довести".

Жаль тільки, що автор, підсуваючи воєнно-господарській доктрині обовязок присвятити увагу „аграрним і взагалі суспільним відносинам", залишає **міжнаціональні відносини в етнографічно-мішаних державах** (а до тих належить Польща) поза рямцями своїх міркувань. Може тому, що не згадував про те виразно фільософ війни Клявсевіц, якого ідеї є засновком міркувань автора. Проте згадане ним заперечення Клявсевіца, немов би вплив політики на війну був шкідливий і його твердження, що шкодить не сама політика, а її **помилковість,** повинна була спонукати п. Новицького зупинитись також на **відношенню до національних меншин.** А найновіші події на польсько-українському відтинку булиб напевно з користю доповнили ілюстраційний матеріял в його представленні ролі морального чинника в часах війни.

В. Н-вич.

Професійна стратегія.

(З приводу появи Звідомлення Дирекції 4-літньої коедукаційної купецької гімназії Р. Ш. за 1937-8 шк. р.).

Мабуть для ніодної нації не є таке шкідливе марнотравство суспільних сил, як для нас, українців. В нашому народі, що все ще тільки незначний відсоток зпоміж себе може перепустити через середне, а ще менший через вище шкільництво, **правильний фаховий добір** чи — як це ми виписали в заголовку — „професійна стратегія", має величезну вагу. І коли не маємо повної змоги пляново боротись із неприродністю величезної суспільно-фахової диспропорції в нашому національному середовищі, то ми повинні бодай іти за засадою утилітаризму, орієнтуючись просто **по можливостях існування.**

Такі можливости відкриває для нашої молоді особливо економічна ділянка, зокрема **торговля.** Що молодь, а також батьки починають це розуміти — того доказом **велика фреквенція,** яку виказує українська купецька гімназія у Львові. Перечитуючи її звідомлення за останній шкільний рік і зараховуючи кількість учениць і учнів усіх кляс та двох відділів курсу абітурієнтів, не можемо скрити своєї радости, що наш купецький нарибок уже не такий то мало чисельний і що тяга до фахових торговельних студій відсуне згодом у тінь наших торгових імпровізаторів, що „з конечности", без ніякої підготови взялись за торговельне діло. Дотого найближчий час готовить нам значне поширення торговельного шкільництва: кооперативний ліцей у Львові і торговельний ліцей жіночий у Перемишлі, плюс згадана вже гімназія у Львові і яворівська торговельна школа — це вже направду „щось", що зможе поставити пленання торговельного знання доволі широко.

Вертаючись до львівської купецької гімназії, треба зазначити, що шк. рік 1937-38 був для неї **особливо корисний** двома моментами: тоді замінили б. торговельну школу на купецьку гімназію і добули уповні відповідне та вигідне приміщення при вул. Курковій. Тому слушно зазначила дирекція у своєму звідомленні, що школа найшлась із того приводу у шк. р. 1937-38 **„на новому етапі".** Особливо просторе приміщення гімназії дозволило розташуватись доцільно з усіми допоміжними науковими засобами, зорганізувати якслід товарознавчий кабінет і товарознавчу робітню, комерційну робітню, реклямові варстати, та багато дечого іншого, так, що школа — якслід вивінувана — може тепер сповняти свою місію беззастережно і з великим успіхом.

Як зачуваємо — також фреквенція у найближчому шкільному році заповідається дуже добре.

Н.

З нашої кооперації.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВИМОГИ „КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ"

В ч. 25. Г. К. Ч. читаємо статтю лікаря „Кооперативи Здоровля" в Боднарові Мирослава Поповича про організаційні вимоги „Кооперативи Здоровля". Практичним завданням „Кооператив Здоровля" вважає М. П. поправу санітарного стану українського села в таких напрямках: 1) звеншення відсотка смертности, 2) зменшення відсотка смертности матерей при породі, 3) збільшення відсотка живих уродин дітей, 4) Зменшення кількости пошесних недуг. Щоби „Кооперативи Здоровля" сповнили на селі свое завдання, мусять бути перш за все матеріяльно самовистарчальні. До цього мусить колись „Кооператива Здоровля" мати щонайменше 450 дійсних членів, які заплатять уділ, вписове і платять евентуальну місячну вкладку. Деморалізуючим чинником вважає автор при основанні „Кооператив Здоровля" збирання фондів від інших кооперативних і фінансових установ. Другою засадничою умовною при організуванні „Кооператив Здоровля" уважає автор законтрактування до праці в кооперативі, крім лікаря — також гігієністки. Дбемід у польських „Осередках Здоровля" виказав, що праці гігієністки на селі є нераз важніша від праці лікаря, бо вона веде головну виховно-санітарну працю. Без сумніву, що і без лікаря „Кооператива Здоровля" не може обійтися.

Дальшим дуже важним чинником у праці „Кооп. Здоровля" уважає автор конечність мати велику підручну аптечку, а навіть по можности виєднатися про дозвіл на ведення малої аптеки. Дуже часто родичі хорої дитини, хоч мають рецепту від лікаря „Кооп. Здоровля" не йдуть по ліки до сусіднього міста, сподіваючись, що хвороба і так перейде.

Згадані вказівки з практики лікаря „Кооп. Здоровля" дуже цінні для організаторів дальших тамтих кооператив.

IV. ВАКАЦІЙНИЙ КУРС ДЛЯ КООПЕРАТОРІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ.

Четвертий з черги Вакаційний Курс для кооператив і прихильників кооперативного руху відбудеться цього року у Ворохті в часі від 11—30 липня. Оплата за цілий побут з мешканням 35 зол. В програму курсу входять реферати на такі теми: 1) Світогляд кооперативного руху, 2) Райфайзен як людина, 3) К. Паньківський як український кооператор, 4) Аполлон Нигай як український кооператор і екон. робітник, 5) три реферати про поодинокі види нашої кооперації, 6) Місто в українській кооперації, 7) Польська кооперація в Галичині, 8) Про методику устної пропаганди, 9) З методики навчань на кооп. курсах, 10) Кооперація в українській літературі, 11) Унормування службових відносин кооп. працівників.

В днях 27. і 28. липня відбудеться в рамцях курсу „Крайовий Зїзд кооп. пропагаторок". В програмі курсу передбачені ріжні прогулькн й інші товариські розваги. Зголошення до Р. С. У. К.

В. Л.

„РОЗБУДОВА ПОДІЛЛЯ".

Жмут цікавих відомостей про господарські плани на Поділлі приносить офіційний орган „Газета Пол." і так довідуємось, що в тернопільському воєводстві започатковують на кількасот гектарах управу югославянських конопель і що в Копичинцях мають збудувати потовіщійне заводення, яке вироблятиме сирівець, що зміщаний з 50% бавовни дасть тканини зближені до чисто-бавовняних. У північних і західних повітах мають осушити меліорацію на просторі коло 9.300 га коштом 730 тис. зол., з чого пів мільона буде вже виданих у цьому році. Впродовж найближчих 2 років мають розпарцелювати коло 24 тис. га, з чого повстане 2.960 самостійних 6-гектарових господарств. Це з приватної парцеляції. Рівночасно державна парцеляція має дати щорічно 2 тис. га. З загального простору 6 тис. га має повстати 4.800 нових господарств із мешкальними та господарськими будинками. (Як бачимо з того — то впродовж найближчих 3-х років має поселитись на Поділлі **7.760 польських родин!**). Плянують дальше: інтенсифікацію лісової продукції і чимало публічних робіт, як: канялізацію і перебудову вулиць Тернополя та Березова, будову водопроводів і каналів у Заліщиках і Золочеві, будову осередків здоровля у борщівському, скалатському і тернопільському повіті, будову холодільні у Бродах, перебудову державних доріг і важніших залізо-бетонних мостів. У цьому всьому велику ролю гратимуть шарварки. Досі завдяки їм вибудовано і упорядковано 150 км. громадських доріг.

НІМЕЦЬКА КООПЕРАЦІЯ В ПОЛЬЩІ.

В Познані відбувся зїзд Союзу Німецьких Кооператив у Польщі. Зі звідомлень виходить, що німецький кооп. рух в Польщі постійно росте. Союз обединює 598 кооператив усіх типів. Найсильнішний є тип кредитовий (348). Замітні є ось-такі речі:

1) 129 торговельних кооператив мало в р. 1936-37 обороту 44 міл. зол., тоді коли в р. 1935-36 тільки 38;

2) 348 кредитівок мало на 31. грудня 1937 р. 57,3 міліона шадничих вкладів, а на 31. грудня 1936 р. 56,4 міл. зол.;

3) 29 кооперативних горалень випродукувало в 1936-37 р. 1.343 тис. літрів спірту, а рік вчасніше 1.267 тисяч;

4) 51 молочарських кооператив переробило в 1936-37 р. 119 міл. літрів молока, а в 1935-36 р. 105 міл. літрів.

ГОСПОДАРСЬКА ВСЯЧИНА.

— У звязку з проектом введення **концесій в молочарстві** стараються 4 найбільші молочарські заведення дістати **монополь** на Варшаву.

— В осени 1939 р. має повстати в Лодзі **нова вища торговельна школа.** Підготову до того вже сповнив організаційний комітет.

Сторінка без політики.

Жіночі боксерські змагання перед 200 роками.

Цілий світ живе сьогодні трьома чинниками: війною, грішми і спортом. Спорт завоював всевладно цілий світ, втиснувся до найбідніших хиж і розпаношився всевладно в люксусових палатах-хмародерах міліонерів. Найріжнороднішні ділянки спорту прийнялися в ріжних краях. Америка, яка легко приймає новини, але й ще лекше ними переїдається, все видумує собі нові ділянки спортів, які найчастіше нічого спільного зі спортом не мають. Очевидно першими звеличниками спорту скрізь і всюди були мужчини і щойно за ними жінки почали братися до спорту. Бокс став улюбленим спортом скрізь і жінки почали останніми роками цікавитися боксом не лиш із вигідних місць глядачів, але й почали вдягати боксерські рукавиці й виходити на ринг. Здавалося, що жіночі боксерські метчі в наших часах поступу, жіночої еманципації та погоні за сензацією — це зовсім природне явище. Та виявилося, що сучасні жінки-боксерки „не відкрили Америки".

Вже в 1722 р. відбувся боксерський метч між Єлисаветою Вількінсон і Ганною Гіфільд.

Яка була причина чи пак генеза цієї зустрічі, важко сказати, в кожнім випадку головну ролю грав у цьому боксерському дво: бою жіночий язик.

Визов кинула перша п-і Вількінсон в незвичайно бомбастичних словах:

„Я Єлисавета Вількінсон із Клеркенвелу мала гостру виміну думок із Ганною Гіфільд. Я домагаюся сатисфакції і запрошую її, щоб вона боксувалася зі мною за ціну трьох гвіней. Кожна з нас має держати в пястуці півкоронову монету. Ця, котра перша випустить монету, програє".

На той визов відповіла суперниця такими словами:

„Я Ганна Гіфільд із Нюгейт Маркету прийняла до відома визов і пропозицію Єлисавети Вількінсон і не жалуватиму, на Бога, дати їй більше ударів, як слів. Не хочу від неї ніякої ласки і над нею теж не буду милосердитися".

Як той сензаційний боксерський метч із перед більше, як 200 літ між двома суперницями покінчився, невідомо, бо цього ніякі джерела не записали.

Мобілізуємо капітали до творчої видавничої акції!

Маємо незвичайно вартісні й успішні видавничі помисли, що вимагають негайної реалізації. Хто має понад 3 тисячі золотих капіталу, хай приступає до співпраці. **Добре діло, запорука звороту капіталу кожночасно до 6-ьох місяців із 25% зиском, а хто хоче, може одержати постійне заняття у Львові.** Точніші інформації листом. Зголошення слати на адресу: **Осередок Видавничої Допомоги Масовій Освіті** (В-тво „Дешева Книжка") **Львів, Гродзіцких 1. II.** із дописком **„Співпраця".**

Подружжя з любови.

Бувають ще сьогодні подружжя з любови і то навіть у такім краю матеріяльних користей та грошелюбства, як Америка. А саме перед кількома днями таке подружжя трапилося у стейті Ню Йорку, в якому донечка міліонера зреклася права до спадщини, щоб лиш вийти заміж за свого коханого, бідного приватного урядовця.

Двацятьдвалітця Роз Марі Вебстер є донькою відомого й дуже багатого нюйорського лікаря. Вона виховувалася в розкошах і ніколи не знала, що таке нужда. Молода красуня-міліонерка студіювала в університеті св. Лаврентія, в якому мала небавом дістати докторський ступінь. Одначе кілька днів перед закінченням своїх студій вона покинула університет, щоб вийти замуж у Речестері, недалеко озера Онтаріо за Павла Джільаона, який є приватним урядовцем і заробляє ледви 21 долярів тижнево. Про заощадження якогось майна з таких заробітків не було навіть і мови.

Тому теж батьки панни Вебстер не хотіли дати згоди на подружжя своєї дочки. Колиж до того Роз Марі покинула ще й свої студії, прийшло до роздору між нею і мамою, який покінчився виключенням від спадку. Амор був сильніщий від грошей і Роз Марі, не зважаючи на розрив з батьками, на погрози матері, ні на просьби батька звінчалася таки зі своїм коханим. Весілля відбулося в судженого.

Тепер молода пара мусітиме очевидно чимало наклопотатися, щоб сяк-так уладитися. А воно буде важко за 21 долярів тижнево.

—o—

Білий серед індіян.

В найближчому часі вийдуть у Берліні спомини б. моряка Гугона Вебера, який може вважати себе сучасним Робінзоном.

Підчас світової війни Вебер служив моряком на панцирнику „Дрезден", який затопили англійці. Якимсь дивним дивом німецькому морякові вдалося добитись до Чілі, відки він на вітрильному човні виправився на Тихий Океан і поселився на однім з островів архіпелягу Фердинанда.

Там він прожив довгі роки й послідовно заводив собі господарство та раз-у-раз його збільшував. Населення острову складалося з 350 індіян. Вебер був між ними одиноким білим чоловіком і вмів здобути для себе великий респект і пошану. Ріжні інструменти, яких зовсім тамошні мешканці не знали здобули йому серед туземців признання й довіря.

Ідилля тривала до недавна, доки до острову не прибула група американських кольоністів. Вся розкіш самітнього життя пропала... Вебер продав новим пришельцям своє майно і дім збудований власними руками та вернувся до Німеччини. Після повороту написав він спомини про свої пригоди, які саме тепер появляться на книгарськім ринку.

ПІТ ЗНИК!..
ПУДЕР SUDORYN

усуває основне
ПІТ і ВОНЬ

КОЛИ ВІЛЬНО СОБАКАМ ГАВКАТИ?

У всіх містах ведуть тепер безпощадну боротьбу з вуличним рухом. В деяких містах автам позаборонювали в означених годинах галасувати на сигналових сиренах, кляксонах і т. д.

За іншими европейськими містами пішла теж і поліція болгарського міста Лом. Одначе тамошня поліція виявила багато оригінальности а саме вона видала доручення, яке мають усі точно виконувати. Той поліційний обіжник надається зовсім добре до гумористичного журналу, бо в поважнім часописі ледви чи хто небудь повірив би в нього. Зміст того обіжника такий:

„Собакам вільно гавкати лиш від год. 21—24 і від 3—6. Котам не вільно цілу ніч нявкати. Хто не послухає цього обіжника, виставить себе на гострі поліційні кари".

Хто не вірить, може поїхати до Лому, щоб подивляти той обіжник, виписаний на спеціяльно до тієї цілі зроблених табличках, розміщених в ріжних точках міста. Одначе при тому треба собакам закладати спеціяльні каганці на голову. Тепер у „славнім" болгарськім місті будуть мовчати пси в поліційних годинах і гавкатимуть лиш ті собаки, що не мають власників, які платилиб за них кару.

—o—

МУЖЧИНА, ЯКИЙ ПЕРЕМІГ НА КУХОВАРСЬКІМ КОНКУРСІ.

В англійськім містечку Велінгборо рішив жіночий комітет уладити конкурс печення.

Тридять девять жінок приладили, що вони лиш найліпше вміли. Сороковий експонат — печиво приладив колишній поліційний урядовець А. Гопкінс. Учасники конкурсу були спершу невідомі, так, що гості, які відвідували конкурс, кушали печиво і відтак вирішували справу нагороди, не знали, хто був автором, чи пак кухарем експонату. Можна собі уявити, яка радість настала серед мужчин і збентеження серед жінок, коли переможцем вийшов одинокий мужчина. Переможець конкурсу заявив, що своє „мистецтво" завдячує він матері, яка при печенню веліла завжди давати таку рецепту: „Обережно доторкатися, ніколи не спішитися і завжди при печенню мати голову на карку". Пані Гопкінс, яка була теж серед учасниць конкурсу заявила, що варення це виключно справа жінок і що вона дозволяє своєму мужеві лиш раз на рік пекти на Різдво

—o—

ДОСЛІДИ ВІЧНОГО ЖИТТЯ.

Д-р Алексіс Карель, американський лікар і вчений покидає Рокефелерівський інститут в Ню-Йорку, щоб присвятитися всецілo дослідам ,які він веде на острівці Ілівк разом із своїм співробітником і помічником Ліндбергом.

Разом із Ліндбергом д-р Карель удосконалив свій апарат т. зв. „живу камеру", в якій йому вдалося приневолити людське серце або серце сотворінь функціонувати якийсь неозначений час. Людське серце вийняте а трупа починало знову битися. Серце звірят пересаджували в тіла інших звірят і вони теж починали битися.

Тепер д-р Карель і Ліндберг працюють над дослідами, які на їх думку можуть виявнити тайну вічного життя. Підчас недавнього побуту в Льондоні Ліндберг відвідав кількох ученних, які теж працюють у тій ділянці.

—o—

300-ЛІТТЯ ВИНАХІДНИКА ШАМПАНСЬКОГО.

Французькі винярі лаштуються святкувати 300-ліття Дом Періньона монаха монастиря Отвілле, якого помилково вважають винахідником шампанського. Імовірно шампан істнує від тієї пори, як лиш у Франції почали появлятися виноградники. Одначе Дом Періньон, який завідував пивницями монастиря, винайшов спосіб „шампанізації" білого вина та його довготривалого зберігання. Після смерти Дом Періньона вдячні винярі поставили йому памятник, який змальовує монаха з чаркою шампанського в руках.

Пересунули речинець таборів на три дні.

КОМУНІКАТ КВОММ-У.

З причин від нас незалежних пересуваємо речинець збірки учасників табору на Остодорі і Соколі з дня 27. VI. на 30. VI. ц. р. Збірка у Львові дня 30. VI. на головному двірці, год. 6., відїзд год. 7.15.

Для тих, що не їдуть через Львів, збірка: стація Брошнів, дня 30. VI., год. 11.30.

Комісія Виховних Осель і Мандрівок Молоді.

Зі судової салі.

За петропавлівські події в Сокалі.

Четвертий день розправи.

Четвертого дня процесу зізнавали свідки оборони. Св. Іван **Водонос** зізнав, що критичного, 12-го липня вийшов із Шмиткова з Р. Ковальчуком. Разом пішли до церкви, разом ходили по місті і ні на хвилину не розставалися. Ковальчук був зодягнений в зелені штани і чорну, пасисту блюзу. Суддя відчитав зізнання самого Ковальчука, який ствердив, що критичного дня був одягнений в чорні штани і попеляту блюзу. Дальше зізнав свідок, що коло год. 14-ої обідали в шинку, а по обіді купували сандали. Вивернених прилавків свідок не бачив. Свідок не пригадує собі, чи того дня бачився ще з підсудним. Свідок нічого не знає про знайдені в підс. Ковальчука револьверові луски. Св. **Марія Гура** заявляє, що 12-го липня 1937. р. пішла з М. Каспрук, Степаном Куницьким і Ст. Цариком до Сокаля на відпуст. Вийшли між год. 9—9.30. Коло мосту над Бугом залишилася М. Каспрук, а Куницький і Царик, подалися до міста. Більше того дня їх не зустрічала. Св. **Марія Каспрук** зізнала зовсім згідно з попереднім свідком. Св. **Ст. Царик,** брат підсудного зізнав подібно, як св. Гура з тим, що зі Ст. Куницьким дійшов аж до церкви і був з ним разом на богослуженні. При виході загубився між людьми і більше Куницького того дня не бачив, ні не їздив з Куницьким на каруселі. Св. **Марія Гладка,** наречена підс. Сенькова, зізнала, що критичного дня йшла разом зі сестрою Розалією та **Анною Водонос** до Сокаля. Коло шоси, в половині дороги дігнав їх підс. Сеньків і разом ішли аж до Сокаля. Коли свідок вступив до церкви підс. Сеньків лишився на дворі. Щойно по богослуженні зустрінулась знову зі Сеньковом і обоє фотографувадися. По фотографії свідок з нареченим, сестрою Розалією та А. Водонос пішла додому. Свідкові представлено зізнання Сенькова, на що вона категорично заявила, що Сеньків не був з нею в церкві, ні в її приявности не арештували його. Про арешт Сенькова довідалась щойно пізніше. Св. **Розалія Гладка** зізнала подібно, як її сестра. Св. **Марія Олекса,** тіточна сестра підс. Палюшинського зізнала, що на відпуст поїхала фірою з Я. і М. Олексами. Коло церкви свідок злізла і пішла на богослуження. Опісля вийшла з церкви і зустріла Я. Олексу та С. Палюшинського. Сіли на фіру і поїхали над Буг до кравця. Коли вже мали їхати додому С. Палюшинський та Я. Олекса вернулися до міста шукати каліку Калиша. Що робили в місті — свідок не знає. Дальші свідки: **М. Покідко, С. Гура, М. Коліда, С. Олекса, М. Олекса, М. Наконечна, Т. Кулинич й А. Коліда** зізнавали у справі підс. Палюшинського.

Зчерги суддя відчитав документи і протоколи ревізій в поодиноких підсудних. Після того промовляв **прокуратор** кажучи, що сокальські події, як і події в Тартакові та Мостах Великих, були без сумніву спровоковані ОУН, а підсудні були виконавцями приказів людей, що є під впливами вище згаданої організації, які нині сидять у вязниці. Зізнанням Возьняків треба повірити, бо їхні слідчі зізнання були без сумніву правдиві, а неясности і плутанина в процесу це виплив тероризування свідків. Підсудні брали участь у змові, що зміряла до нищення всього, що неукраїнське, доказом чого оклики і вигуки юрби підчас згаданих подій. Підсудні вибралися до Сокаля, не на те, щоб молитися, але на те, щоб збірною масою нищити майно бідних людей, байдуже, чи то поляків, чи жидів. Тому прокуратор домагався прикладної кари для всіх підсудних.

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

Обор. д-р **Б. Чайковський** підреслив, що суддя дуже влучно оцінюючи ситуацію, цілу справу взяв як кримінальну провину. Підсудним ніхто не доказав, що вони були спричинниками подій, а доходження за державну зраду проти підсудних припинено. Вони щонайвище могли бути учасниками збіговища. Одначе не вистане сама участь у збіговищу, але треба ще прояву **волі** брати участь в цьому збіговищу, а такого прояву в ніодного з підсудних не ствердженo.

Обор. м-р **Ю. Ліськевич** обговорив справу кожного підсудного зокрема. Оборонець ділить підсудних на чотири ґрупи. З усіх чотирьох ґруп тільки один підс. Сеньків міг би бути в дечому винний, але і він, як малоінтелігентна людина повинен скористати з лагідного виміру кари. Оборонець просить увільнити всіх підсудних, якщоб усе суд кого присудив, то оборонець просить за низький вимір кари і зачислення слідчого арешту

ПРИСУД.

По довшій перерві суддя оголосив такий присуд:

підс. **Сенькова засудив на 18 місяців вязниці,** а підсудних: **Андрейчука, Пухальського, Палюшинського по 10 місяців вязниці;** підсудних, а саме: **Лаврика, Ковальчука, Царика і Дишканта** увільнив від вини і кари. Усім засудженим суддя зачислив слідчий арешт.

На загал цей процес був прикрий і несмачний. Підсудні поводилися дуже дивно, лише один **Лаврик** держався ввесь час дуже добре. Дай Боже, щоб таких процесів траплялося якнайменше!

нвр.

З нових видань.

ПРОСВІТА, місячник освіти, виховання, культури ч. 1—2 (22—23), Львів січень-лютий. **День української молоді.** Тексти до програми. Ст. 1—48. **ПРОСВІТА.** ч. 3—4 (24—25), березень-квітень 1938. **День українки-громадянки.** Тексти до програми. Ст. 49—120.

Перед нами два подвійні числа місячника-журналу „Просвіта", які зокрема заслуговують на те, щоб звернути на них увагу загалу. Журнал „Просвіта", що почав виходити тому два роки, має вже свою добру славу, як одно з найкультурніших наших періодичних видань. Своїм змістом, зверхнім оформленням зразковою мовою „Просвіта" побіч „Життя і Знання" справді сміло може стати поруч подібних видань в інших найкультурніших народів. Журнал „Просвіта" присвячений поглибленню культурно-освітньої роботи на місцях, займається плянową освітою і вихованням, подає вказівки, необхідні для всіх культурних установ і

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 12.

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА. 2

Дірка в обшивці.

(Продовження).

По виході з хати блукала ще деякий час по парку, нерішена, врешті вступила до телефонічної будки і повідомила свого професора, що нині на лекцію не прийде. Потім сіла на лавчині і почала роздумувати.

Була дуже розжалена на свого чоловіка. Небогата з дому, але дуже талановита і вродлива, навмисне вийшла за багатого директора банку, щоб мати безжурне життя і спромогу розвивати свій артистичний хист. Та ось нараз старопарубоцькі звички її чоловіка, дрібномі-щанська вдача, старосвітські пересуди, зручно дотепер прикривані великопанськими манерами — усе те вилізло наверх.

Так усе скінчилося між ними. Вона довше не хоче перебувати під його дахом! Нині він дав доказ такої брутальности, такого нетакту, що вона ніяк не може з ним помиритися. Почала роздумувати, снувати якісь пляни. І так, якось несподівано виринув перед нею образ людини, якій вона моглаб довіритися, яка її зрозуміла би.

Був нею славний фільмовий актор Микола Гнатич, добрий її знайомий і тихий адоратор, що з давніх літ, ще від тоді, коли вони разом ходили до консерваторії. Від тоді, коли вона йде смотриком з кокардою на голові, дозволяла йому носити за собою течку з нотами і подавати плащ. Він недавно вернувся із поїздки за границю, але ніяк не загордів. Видно, прикро йому було, що вона за той час віддалася, але не змінив свого відношення до неї. З великим зацікавленням розпитував завсіди про її поступи, про пляни на майбутнє. При кожній стрічі, чи де на party, на вечірці, на концерті у фільгармонії, де була нагода замінити кілька слів, проявляв їй велику ніжність і уважливість.

— Він мене пожалує. Може піддасть яку думку... Може спільно обговоримо якийсь плян...

Пішла звернутися до нього особисто. Але не знала, де він мешкає. Овва! велика річ. Попросту піде до мельдункового бюра і довідається.

*

...Вже при вході до старенької камениці, в убогій дільниці міста здивувалася, що такий славний актор вибрав собі таке мешкання. Зайшла на третій поверх, то таки вже була дещо лиха, що в камениці нема ліфту. Почала навіть сумніватися, чи добре потрапила, коли побачила його візитівку на дверях.

Застукала до дверей, бо не було електричного дзвінка. Здивувалася ще більше, коли замість льокая або покоївки отворила їй двері старша, поважна пані.

— До кого ви, моя дитинко? — запитала пані Зоню, дещо протекційно і згори.

Поява старшої дами і ця її поведінка так збентежили паню Зоню, що хотіла якстій утікати.

— Я до пана Миколи Гнатича, — промовила несміло і залякано — може я помилилася? Чи він тут мешкає?

Старша пані засміялася:

— І мешкає і не мешкає. Але ходіть ближче, моя дитино... Яка це справа? (вона почала їй „тикати"!) Ти прийшла шукати його під правдивим його прізвищем, мабуть забула, а може і не знаєш, що він для світа не є ніяким „Гнатичем". Він має нове прізвище артиста: „Жан Жільон". Під цим другим прізвищем він має хату в середмісті. Там він приймає своїх знайомих: артистів, кінооператорів, режисерів і петентів. Ти мабуть мусиш бути з ним знайома з давніх літ?

— Так — промовила несміло пані Зоня — ще з часів, як ми разом ходили до музичної консерваторії.

— Ах, то ти належиш до його приятелів. Ходи ближче, сідай собі отут на стільчику, поговоримо.

І на превелике здивування своєї гості, впровадила її до малої чистенької кухонки, та посадила на стільчику.

— Ти мусиш знати, — продовжала — що то мій син. Це мешкання, то наша хата, ще з часів, коли він був бідним студентом і заробляв лекціями на прожиток.

— А чому пані добродійка не мешкають разом зі сином?

— Бо не хочу. Тут маю спокій. А врештою не хочу позбуватися того мешкання, де ми обоє пережили стільки літ і так гірко працювали та бідували. Знаю, як він любить тут кожний кутик, кожну річ. Це мешкання і ці речі я тримаю для нього, для його приємности і відпочинку.

Говорячи, старенька пані не здіймала окулярів і не переставала цирувати якийсь знищений, драгтивенький одяг. Нагло звернулась до пані Зоні.

— Моя дорога, може ти знаєш який спосіб виваблювання плям із ржі? Бачиш, то я цирую улюблену фланелеву піжаму свого Миколки і от від останнього прання взялися такі погані плями. Має він багато вовняних і шовкових одягів, але більше всіх любить ту свою старенькую піжаму, яку я йому її колись давно пошила. І як ночує тут, себто „вдома" то вдягає її і тоді нераз аж сміх мене бере, як він так ранком невдягнений, розхристаний, босий нераз і годину пересидить зі мною в кухні на балачці. Тоді я мушу наливати йому чаю з того старенького чайника, де як бачиш, бракує кусник вушка і де є надщерблений дзюбок. Нераз я собі добре руки попарю, заки того чаю наллю. Щож? не хочу викидати того чайника, він його так любить! Такі то мужчини, мають свої звички! А ці звички, ці малі смішности, то власне корінь їхнього приязання до дому, до родини.

(Докінчення буде.)

працівників. Два згадані числа всеціло присвячені ювилейним святкуванням у сімдесятиліття „Просвіти" і містять, перший: програму (чергу і тексти) Дня Української Молоді, другий: програму Дня Українки-Громадянки. Своє діло зробила Редакція зразково. Після вступу, де говориться про велике національно-виховне значіння таких ювилейних святкувань, слідують вказівки до підготови самого свята, далі докладна програма, вкінці тексти всіх точок програми. Промова, реферати, хорові продукції просвітянських, народніх, стрілецьких та інших пісень з нотами, деклямації-рецитації, сценічні картини. Є теж програма для орхестри і для танкових продукцій і гарний вибір гагілок (На День Українки Громадянки) та оригінальна ритмічна гра „Ясні сонця", де зілюстровані всі рухи і подані ноти. Хори й рецитації окремі для дорослих і для дорасту та дітей. Програму закінчують живі картини, описані і зображені у журналі, наприкінці докладні описи, як прикрасити домівку на ювил. святкування, також з численними ілюстраціями зразків прикрас із смереччини, вирізків, ручників і т. п. Обидва ці зшитки „Просвіти" дають змогу українській молоді і жіноцтву гідно вшанувати ювилей „Просвіти", та за ними — як довідуємося — підуть небавком інші, що принесуть таксамо повну програму на День Господарства, День Народньої Грамотности, Загального Свята „Просвіти" й ін. Ці зшитки певно допоможуть усім працівникам на місцях уладити величаві святкування в честь Ювилятки, а саме їх зредагування послужить культурним зразком іншим видавництвам, що часом пробують видавати щось подібне. Очевидно, що як взагалі журнал „Просвіта", так і ці дальші його числа, присвячені ювилейним святкуванням, можемо тільки гаряче поручити всім свідомим людям. За недорогу ціну, бо тільки 1 зол. за один зшиток, матиме кожна читальня чи інша установа чи її Театральний Гурток найкращий підручник для уладження Ювилею „Просвіти", а в руках кожного громадянина цей журнал дуже цікавий для самої лектури. Найкраще було б, щоб усі читальні, кооперативи й інші установи та і всі культурні працівники цей журнал точно передплачували (річна передплата 5 зол). Без нього і без його вказівок і подаваних у ним зразків для праці не можемо уявити собі правильної роботи в культурно-освітній установі. Тимто повинні ми всім направду зразковим виданням дорожити і його морально і матеріяльно найщиріше підпомогти, бо це одно з таких видань, яке направду гарно свідчить про нашу культуру і перед чужим світом.

З українського життя у Празі.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ

14. червня п. р. відбувся у Празі концерт українського хору під орудою диригентки доц. Т. Щуровської-Россіневич.

Завданням цього концерту було ознайомити слухачів зі старим українським церковним співом, лірницькими піснями і з народніми піснями всієї української етнографічної території.

Концерт складався із трьох відділів — один мав духовні пісні, а два народні пісні.

У програму крім народніх пісень і творів старих композиторів, увійшли теж твори диригентки „Час радости, веселости" й „Ой, на горі кита много" (обі українські народні пісні із Закарпаття).

Здається, що доц. П. Щуровська-Россіневич виступає вперше в Празі, як композитор. Треба признати, що цей празький її дебют був надзвичайно успішний. Чудовою була композиція духовної пісні „Тілом заснув", складена за старими українськими церковними мельодіями. Також гарно були аранжовані українські народні пісні Закарпаття.

Хоч хор і кількістю був невеликий, але визначався своєю якістю. Просто дивно, що за такий короткий час вдалося диригентці так його вишколити. Щодо голосового матеріялу, то хор стоїть на тій висоті, до якої вже Прага звикла, відвідуючи українські концерти, як нпр. Української Республиканської Капелі О. Кошиця, Академічні хори під орудою М. Ращахівського та П. Щуровської-Россіневич. Не тільки празька українська кольонія, що вже кілька літ не чула доброго хору, але й чужинці чехи та найкращі знавці музики, захоплені були цим концертом. Різні чеські часописи вмістили про цей концерт прихильні рецензії. Зі солістів виділялися й користувалися заслуженим успіхом — оперовий співак Е. Гакен, що чарував своїм густим, лагідним баритоном (особливо в „Тілом заснув") та солістки — д-р Е. Балабасова, Т. Храневич і А. Дубіненкова.

Моральний успіх концерту був дуже великий, а це мусить бути спонукою для членів хору та диригентки до дальших виступів.

Підчас головних днів Сокольського Злету, український хор буде мати також виступ для чеської публики, що зїдеться з усіх кінців Республики.

Тішимо себе надією, що від осени український хор у Празі розвине свою діяльність і поширить ся

М. О-вич.

Театральний гурток у Луцьку.

„ХАТНЯ РЕВОЛЮЦІЯ" А. ВОЛОДСЬКОГО.

За часів панування Певного не міг тут ні зорганізуватися власний театральний гурток, ні продукуватися приїжий театр, бо це декому перешкоджувалоб. Та часи змінилися. І дня 19. червня відбулася в Луцьку вистава, яку зорганізував батьківський комітет луцької української гімназії. Ця вистава стала якби переломовим моментом у театральному житті Луцька: Луцьк спромігся на свій незалежний гурток, який дуже добре задебютував згаданого дня на сцені міського театру.

Гурток створив і виставу підготовив заслужений актор і режисер, б. директор українського державного театру, п. М. Орел. На щастя, знайшлося в Луцьку кілька фахових акторських сил, що колись виступали в ріжних театрах, а тепер ниділи тут без сцени. Знайшлися й відповідні аматори, а серед них 4-ох таких, що вперше опинилися на театральних дошках. Але виконання пєси сатири „Хатня революція" перевищило всі сподівання. Не лише грою поодиноких артистів, але й своєю ясно змальованою цілістю — революцією в застояному міщансько-ремісничому багні.

Головні комічні ролі Степаниди (п. Орлова) й шевця Півня (п. Лотоцький) були виконані досконало. Не відставала від них і роля Марії (п. Зоріна). Дуже добрий був і „чиновник" Максименко (п. Бахів) та зрезигнований Корж (п. Барський). Решта артистів у міру своїх спроможностей підтягалася до рівня перших виконавців.

Публика, що виповнила театральну салю, раз-у-раз вибухала нестримним сміхом, а кожна дія кінчалася ураганом оплесків. Словом, наш новий театральний гурток відразу завоював собі публику і здобув міцний грунт для постійної праці. Булоб дуже бажаним, щоб він й продовжував.

Треба додати, що в особі проф. Кисличенка гурток знайшов дуже доброго декоратора.

В. О.

Присилайте передплату!

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ВІДЛОЖИЛА ВИЇЗД ДО ПАРИЖА.

З огляду на смерть мами британської королевої візита брит. королівської пари в Парижі відбудеться щойно між 19. і 22. липня ц. р.

Тому, що мати королеви не належала до пануючої династії, у Льондоні не проголосять двірської жалоби; король і королева є приватно в жалоби.

ЧАСТИННА ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ АРМІЇ ОБНЯЛА ЛИШЕ НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ.

Як говорять у празьких політичних колах, з річника, змобілізованого 21. травня ц. р. зволънено лиш вояків, що належать до національних меншин, зате чехи залишилися під зброєю.

НОВИНКИ.

— **Адвокат д-р Альфред Говикович у Львові** переніс свою канцелярію на вул. Домініканську ч. 11. 2-4

— **Лиси,** пелєринки, кравєтки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, і. телєфон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Хто довго надумується,** той певно зле вибере. Перевести літні ферії можна лише в Гребенові, в пансіоні Зелемін. Тому не надумуйтеся, а їдьте до Гребенова і зголосіться в пансіоні Зелемін — певно не пожалуєте. 1285

— **Інформації про студії.** Інформації про студії у Високих Школах: у Львові, Варшаві, Краківові, Познані, Люблині та закордоном подає Студентське Інформативне Бюро, Львів, вул. Міцкевича 11 (партер). Години дижурів від 12 — 13.30. На відповідь і кошти слід долучити марку за 35 сот. — **Студентське Інформативне Бюро.**

— **Припинили діяльність...** Зборівське старосство припинило діяльність читальні „Просвіти" та кружка „Рідної Школи" в Гарбузові, мотивуючи це тим, що оба ці товариства „переступили" у своїй діяльности межі статуту.

— **Новий „дом людови" і „косьцюлек".** В Бариші, коло Бучача відбулося посвячення угольного каменя під „дом людови". У тому посвяченні взяв участь бучацький староста, Адам Федорович. Староста у своїй промові ствердив, що це вже 25-ий „дом людови", який будують за його влади на терені бучацького повіту. В Дубенку, коло Монастириськ, посвятили угольний камінь під „косьцюлек". На тому посвяченні теж був староста Федорович.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тяганні Державної Клясової Льотерії впали м. і. більші вигри на такі числа: зол. 10.000 на ч. 7981; 5.000 зол. на ч.: 11132 68068 138793; 2.000 зол. на ч.: 20364 64656 91583 113741 130439; 1.000 зол. на ч.: 1241 10819 34292 134374; 500 зол. на ч.: 4037 7758, 19694 72900 83458 138746 141774 146778; 250 зол. на ч.: 1256 12204 14451 17155 40991 50482 60751 72850 78498 78855 83198 83394 88494 88498 91762 106756 109087 1[illegible]179 114172 131971 131764 136457 139662 147630 152996 153280 154777.

— **Тернопільців** — учнів б. держ. гімназії повідомляємо, що зїзд, плянований на 29. VI. 1938 р. з незалежних від Комітету причин у тому річинці не відбудеться. Просимо надалі присилати матеріяли до ювилейного збірника. Про речинець зїзду повідомимо у пресі. — **Комітет.**

— **Хто такий Степан Циб?** „Українські Вісти" ч. 138 містять лист стрийських громадян, які вияснюють, хто такий Степан Циб, „великий діяч" новоспеченої Української Аграрної Партії. Отже виходить із того листа, що Степан Циб є звичайним городником зі Стрия, який ніколи не був і не є інжиніром і з агрономією, чи журналістикою не має нічого спільного. Він скінчив 3 гімназійні кляси і якусь городничу школу. Працював довший час як робітник, городник-помічник і тепер теж займається городництвом. Якийсь час був членом управи Т-ва „Український Городник" і філії „Сільського Господаря", відки його за шкідливі для товариства вчинки викинули, про що було оповіщено у „Стрийській Думці" (ще в 1934. р.) Тепер Степан Циб береться політику робити.

— **Опалюючись на сонці** не забувайте, що найбільш ефектовні знимки з пляжі дістанете на панхроматичних матеріялах з единої української фото-крамниці Е-комп, Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30. 1645

— **Службовички „Тресту" не знають „по руску".** До „Тресту" у Львові коло Віденської кавярні зайшов покупець, щоб купити собі якесь приладдя. Та не міг нічого купити, бо його не хотіли зрозуміти, хоч він говорив по українськи. Управителька крамниці заявила: „Пан не може мець претенсії, ажеби працовніце умяли по руску"... Так ставиться до покупців-українців управителька крамниці, до речі жидівка, для якої важніше те, щоб покупець говорив до неї мовою, яка їй подобається, як те, щоб продати товар.

— **Епільог надвірнянської афери.** Львівський апеляційний суд затвердив присуд на б. старосту в Надвірній, Робакевича, що його засудили в Станиславові на 4 роки вязниці за ріжні надужиття. Секретарові надвірнянської повітової ради Совінському дарували кару (3 місяці зі завішенням на 2 роки).

— **Львівська хроніка.** При Марійській площі повиловили на гарячім вчинку кишеневої краде-

ні кількакратно караного злодія Вільгельма Фрідлендера (Карайська 5), який украв Ф. Королевичові зі Стрия вічне перо. Злодія арештували. — Казимир Пляк (Кордецького 32) повідомив поліцію, що його сестрінець 17-літній Казимир Андрусишин вийшов із дому й досі не вернувся. — Поліція арештувала 24-літню Христину Бек, без місця замешкання, під замітом, що вона покинула 15-місячного хлопчика в брамі при вул. Трибунальській. — Поліція арештувала Л. Гляна, що представляючись як студент, збирав датки на сфальшовану листу. — До слідчого судді зголосився адвокат д-р Шартель, за яким поліція шукала у звязку з аферою службовика кордонної сторожі Конопацького, арештованого за намагане службове надужиття; також д-ра Шартеля замкнули до арешту.

— **Краєва хроніка.** Недалеко станції Бруховичі кинувся вчора пополудні під особовий поїзд Мик. Левицький із Лисятич. Левицький згинув на місці. Причина самогубства покищо невідома. — У Чорнятині, пов. Городенка згоріла загорода В. Шевчука; шкоду оцінюють на 1.500 зол. — У Пасічній, пов. Станиславів згоріло 5 домів, 2 стодоли і 2 шопи. Втрати доходять до 5.000 зол. Пожежу спричинили мабуть діти. — Коломийська поліція притримала 40 власників реальностей, які не перевели приписаного ремонту. — Марія Якубишин, 18-літня служниця одного підстаршини зі Самбора, намагалася перейти по парапеті з одного вікна до другого, але зачепила електричний провід; струм її поразив, вона впала і згинула. — У Білозорині робітник В. Дронюк опустився до криниці, стратив притомність від газів, що там нагромадились і втонув. — Поліцай Хвойка з Коломиї пропав без вісти.

— **Дорогий сон.** Михайло Сидорак із Ванькович, пов. Самбір, який приїхав до Львова за орудками, пішов учора пополудні на Високий Замок і стомлений мандрівкою по Львові, заснув на траві. Той короткий сон дорого його коштував, бо якийсь невідомий злодій украв Сидоракові з кишені камізольки 1.600 зол. готівкою. Просто не хочеться вірити, що є ще такі наївні люди, які хоч мають великі гроші при собі, легкодушно поводяться у Львові, в якому аж роїться від різного роду дурисвітів, пройдисвітів і злодіїв.

— **Трагічна прогулька по Дністрі.** В Острій, бучацького повіту, вибралися три молоді дівчата на прогульку човном по Дністрі. Внаслідок необережної поведінки чотирнацятилітньої Марти Облещук човен перевернувся і дівчата впали до глибокої води. Дві з них урятувалися. Марта Облещук утопилася. Її тіло видобули щойно по кількагодинній пошуканці.

— **Електрифікація села.** В селі Петликівці Старі, бучацького повіту, переводять електрифікацію. Переводять інсталяцію, що діставатиме струм, який витворює водна турбіна торговельного млина Сьвідригелла. Не тільки всі установи і доми, але й вулиці дістануть електричне світло.

— **Велика пожежа в Любачівщині** В Любінці Старім пов. Любачів згоріла стодола Івана Судими, а від неї кільканацять хат з господарськими будинками і живим інвентарем. Пожежу спричинили діти, які бавилися сірниками.

— **Провідник „Залізної Гвардії" добуватиме сіль.** Після розправи перед військовим касаційним судом у Букарешті проти провідника „Залізної Гвардії" вивезли засудженого Кодреану з військової вязниці в Іляві до копальні соли, де засуджені виконують важкі роботи. В суботу почнеться новий процес проти „Залізної Гвардії". Перед військовим судом стане 21 прихильників Кодреану і провідників легіонового руху під закидом бунту проти суспільного порядку. Обвинуваченим загрожує кара від 3 до 7 літ вязниці.

— **Де сушити пеленки?** Берлінський „Анґріф" обурюється на розпорядок власників вибагливих домів у західній дільниці Берліна, які не дозволяють перевітрювати та сушити пеленок на бальконах. Часопис стоїть на становищі, що це недопускальна та асуспільна заборона і твердить, що внаслідок тієї заборони матері мусітимуть сушити пеленки в мешканнях, обридзуючи в той спосіб життя мужам та цілому окруженню.

— **Ще 100.000 турків мають по кілька жінок.** Хоч многоженство в Туреччині вже від літ законом заборонене, то є там ще понад 100.000 мужчин, що мають дві або навіть більше жінок. Цей факт стверджує виразно урядова статистика, яка подає, що в Туреччині живе тепер 3.160:367 женатих мужчин і 3,305.961 замужніх жінок. Як видно з тих чисел, є ще в Туреччині щонайменше 100.000 випадків многоженства.

— **100.000 забитих, майже 10 мільонів ранених.** Американська статистика подає, що в 1937-ому році згинуло у Злучених Державах у нещасливих випадках 106.000 людей. Крім того у ріжних випадках було ранених 9.900.000 осіб. У самоходових випадках було забитих 39.000 людей, ранених 1,360.000. Таким чином денно гинуло у самоходових випадках понад сто осіб. Статистики обраховують, що грошеві втрати, звязані з тими нещасливими випадками, доходять до 3 і пів мілярда долярів.

— **Справжня муринська радість.** Серед муринів у Злучених Державах настало справжне божевілля радости після перемоги Люіса над Шмелінґом. Юрби муринів стримали в багатьох американських містах вуличний рух. У Клівленді радість перемінилася в загальну бійку, яку поліція мусіла ліквідувати. В Шікаго мурини поперевертали стовпи трамваєвих ліній, повибивали з радости шиби в вагонах, домах крамницях і т. д.

— **Шмелінґ лежить у лічниці.** З Америки повідомляють, що Шмелінґ находиться під доглядом лікарів. Над станом його здоровля ведуть дискусії не лиш лікарі, але й боксерські фахівці. Рентґенольоґічні світлини виказали, що Шмелінґ має зломаний хребет вище правої нирки. Стан здоровля Шмелінґа, який після метчу лежить у лічниці, трохи поправився. На думку лікарів лікування трісненої кости буде довгі важке й затяжне. Тому, що Шмелінґ хоче вернутися до Німеччини вже 2. липня, його перенесуть на німецький пароплав на носилках. Шмелінґ заробив на цім програнім метчу 160.622 дол., Люї дістав за свою двохвилинну стрічу 321.245 дол. На метчу було 72.000 людей, з того платних глядачів 66.227. Цей метч дав загального приходу 1,015.096 долярів. Це семий із черги боксерський метч в Америці, який дав більше, як мілїон дол. приходу.

— **Помер найстарший бразиліець.** У Бразилії, недалеко Ріо де Жанейро помер Педро Вансель де Сантос, який уродився ще 24. вересня 1813. р. значить, прожив 124 роки. Померший памятав ще своє місто як малу рибальську оселю. Небіжчик був найстаршим бразилійцем.

— **Катастрофи.** У Гобс (Мексик) дійшло до вибуху підчас верчення шибу; згинуло 9-ох робітників. — Над Гжебенками біля Праги зударилися три літаки; один тільки врятувався на легкопаді, двох згинуло. — Між Тур і Вілля Кубле згорів французький військовий літак; згинуло 5-ох вищих старшин і 2-ох підстаршин.

— **Канадійські пятенята на фільмі.** У Канаді почали накручувати фільму п. н. „Життя дитини", у якій виступають канадійські пятенята. На фільмі будемо мати нагоду побачити їх такими, якими вони є у буденному житті, бо фільмові світлини трактують вони як милу забаву.

— **Вибух вулькан** Аванчинський на Камчатці. Від 3-ох місяців викидає він каміння й попіл, тепер полилася лява, що спричинила пожежу лісів та стопила ледяки. Розшаліла повінь, вода пливе до моря руслом, широким на 20 км. Вулькан не вибухав 12 років.

— **Недуги кишок.** Лікарські повази стверджують, що природна гірка вода **„Францішка Йосифа"** навіть при поважніші кишок діяє скоро і безболісно.

—o—

† Посмертні згадки.

В середу 22. червня 1938 р. помер на запалення легенів у шпиталі „Народньої Лічниці" у Львові **інж. Василь Козіцький** в 34-ім році життя. Він походив із селянської родини, скінчив Українську Господарську Академію в Подебрадах в Чехословаччині з титулом інжиніра на економічно-кооперативному факультеті. Був це визначний діяч української соціял-демократичної партії. Працював в українських робітничих організаціях у Перемишлі, де був директором Каси українських селян і робітників „Праця", секретарем Товариства „Сирітський Захист", книговодом Робітничого Консуму „Надія", членом Комітету УСДП, членом Управи Кружка „Робітничої Громади" і головою Українського Спортового Робітничого Клюбу „Спартак". Як щирий і совісний робітник зєднав собі прихильність не тільки серед українського робітництва, але й інших верств українського громадянства Перемищини.

Похорони відбудуться у Львові в суботу 25. червня в год. 5. попол з криптн Вірменської катедри, при вул. Вірменській на Личаківський цвинтар.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

В Зелену Неділю на ринку перед парохіяльною церквою зібралося українське громадянство м. Бережан. Ждали на процесію, щоб відвідати могили героїв. Процесію провадив о. нам. Е. Бачинський разом з о. Шимлавським і о. Д. Гугаевичем та дюма діяконами. Співав хор Боєва. В поході взяли участь всі установи. Крім того кожна установа несла свій вінець. На військовому цвинтарі під камінним хрестом, на якому видніють слова: „Дульце от деворум ест про патрія морі", перед о. нам. Бачинський виголосив проповідь про традиції Зеленосвяточних походів, вказав шанувати релігійні і національні свята, щоб віра і память про Лицарів визвольних змагань в українському народі залишилася во віки вічні. Опісля відправа панахиду на могилі четаря У. С. С. Карпинського, який полиг на Лисоні і тепер лежить тут ще з кількома стрільцями. Могили були упорядковані і на кожній з них видніє напис У. С. С. На могилах зложено вінці. Вінці військового цвинтаря видніє камінний хрест на могилі от. д-ра Кошеляка, окружного коменданта, де теж відправлено панахиду і після того процесія вернулася до церкви. Зеленосвяточний похід скріпив віру і додав сили, бо участь в поході вказувала на обєднання всіх верств громадянства в поклоні перед нашими Героями.

Спорт.

СКЛАД УКРАЇНИ НА „ЧОТИРОМЕТЧ" ПРОСВІТИ.

У доповненні до поданих учора складів інших дружин, подаємо сьогодні склад України: **Бесий, Мікльош I, Мікльош II; Романець, Цимбала, Красовський; Матєцький, Сноцень, Гошовський, Богурат, Тихоліз (Король, Денів і Каратницький).**

Пригарну чашу-нагороду вимісила відома наша фірма Степана Фединського.

Пригадуємо, що в суботу турнір починається в год. 4.15, а неділю в год. 4. попол. Ціни вступів: 0.50 і 1 зол.

—o—

Нові книжки й журнали.

SLOWO BOZE W PROGRAMACH POLSKIEGO RADIA. XI. lat audycyj religijnych. Nakładem Społecz. rzgo Komitetu Radiofonizacji Kraju. Warszawa, 1938.

—o—

Листування Адміністрації.

о. Петро Патрило. Тексту оголошення, за яке Ви надіслали зол. 2.— ми не одержали. Просимо його прислати. — **Адміністрація**

Театри.

Великий Театр:

Субота 25. 6. год. 4. попол. „Пан Повальський". Год. 8. веч. „Король волощизни"

Неділя 26. 6. год. 4. попол. „Король волощизни"; год. 8. веч. „При мені".

Понеділок 27. 6. год. 8. веч. „Пан Повальський".

Театр Різнородностей:

Субота 25. 6. год. 8. веч. „Іван".

Неділя 26. 6. год. 4. попол. „Іван"; год. 8. веч. „Іван".

Понеділок 27. 6. вистави нема.

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
25. 6. Нітуш.
26. 6. Синя квітка.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

НАДВІРНА:
25. 6. Лісова пісня.
26. 6. Невольник.

ДЕЛЯТИН:
27. 6. Орфей у пекл.
28. 6. Орлеяк.
29. 6. Пригода в Черні.
30. 6. Лісова пісня.
1. 7. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:
25. 6. Чесна Сузанна.
26. 6. Гетьман Полуботок.
27. 6. Мазепа.

КОВАКИ:
28. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду.
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанно.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Богдаланна.

КОСІВ:
3. 7. Гетьман Полуботок

ЖАБ'Є:
4. 7. Пісня Бескиду
5. 7. Чесна Сузанна

Театр дбайме до кору голосів і басів.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
26. 6. Казка старого млина.
27. 6. Чорноморці.
Потім їде театр на Перемишляни, Рогатин, Бурштин, Галич.

КІНА.

АПОЛЬО: „Люди з завулка" за оп. М. Горького.
АТЛЯНТИК: „Золото на вулиці" з Даніелем Дарріє.
БАЛТИК: „Від вівтаря до четверга" „І. 107 взиває помочі".
ВАНДА: „Коли жінка зрадила", „Офіцер на продаж".
ГРАЖИНА: „Концертина", „Їх експедиція сміється".
ЕЛЬВІРА: „Не знала кохання", „Більше ніж секретарка".
КАСІНО: „День на перегонах".
КОПЕРНИК: „Крила над Гонолулю", „Віддія сміливих".
МАРУСЕНЬКА: „Слава та тіні жінки" „Сенсацією живе світ".
МЕТРО: „Буде краще", „Спортовцеві клопоти".
МІРАЖ: „Царевич" із Мартою Егерт.
МУЗА: „Саратога", „Шість літ кохання".
ПАЛЯС: „Збудися і живі!", „Борнео".
ПАКС: „Я винувата" з Даніелем Дарріє
РАЙ: „Наречена з Відня" з Мартою Егерт.
РІЯЛЬТО: „Народжені зірки", „Як вам подобається" (на осн. Шекспіра).
РОКСІ: „Фредик ушляхетнює світ".
СВІТ: „Я вбив", „Адміралів син".
СТИЛЕВЕ: „Пратер" і ревія.
ТОН: „Бунт залоги", „Світла бульварів".
УТІХА: „Людина-лев" і ревія.
ХИМЕРА: „Королева передмістя".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Горішня Австрія: Місто Вельс, Гори Смерти".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 25. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Рав. денник, 7.15 Орх., 8.00 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.20 Твори Ісаака Альбеніца, пл., 12.03 Полуднева хвилина, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий лорд" за оп. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Мікрофон серед зір, 16.45 „Ц. О. П." репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із співочого альбуму, 17.45 Спортові відгомони, 17.55 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма. 18.10 Концерт хорів загороджених у конкурсі, 18.45 Волинь у поезії, 19.00 Віол. твори в супр. форт., 19.25, 20.55 Актуальна гутірка, 19.35 Тріо Лісовських, 20.00 „Під Сточком" авд. для дітей, На морі, 20.45 Веч. денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 А в суботу весело, концерт орх., 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танкова музика з пл. (надає Варшава II).

Неділя, 26. червня 1938.

7.15 Ранішня пісня, 7.20 Концерт орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села. Газетка, Актуальна гутірка, Музика з пл. Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровіть, 8.40 Про відживину вартість квашеної лошани та її приготовлення, 8.50 Про експорт наших м'ясних виробів, 9.05 Музика з пл., 9.15 Новий Санч — столиця Зеленого Підгалля, 11.45 Муз. огляд, 12.03 Муз. поранок, орх., сопран, форт., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. нарис, 13.15 Музика дутої орх., хор, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Рахунковість у хліборобстві, На Зеленім Підгалі, „У коршмі" фрагм. з „Пана Талея" режитує От. Ярач, Село Поточиська у Сх. Галичині закладає водопроводи, 16.30 Театр Уяви: „Зачарований курант", 17.05 Гутірка про самохід, 17.10 Музика з пл., 17.30 Звуковий тижневик, 18.00 Капеля вул. співаків, дуга орх., солісти, у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Наш водопровід у Поточиськах, словно-муз. авд., 20.35 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та йой" вес. авд., 22.00 „Дон Пасквале" оп. Доніцетія (в скороченні), транс. з Мілянв, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Популярний концерт із пл. (надає Варшава II).

Понеділок, 27. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт сальон. музики, 8.00 Зачинаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.20 Сен Сенс, із пл., 12.03 Полуднева авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Китиця для всіх, орк., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Як вони це роблять, весела авд. для дітей, 15.30 Тайни Львова, повість із 1848 р. 15.45 Господарські вістки, 16.00 Музика, рефрени, пісеньки, 16.45 Морський оркестр із Мольдефйорду, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Знаєте — то послухайте, легка муз. авд., орх., пісеньки, 17.55 Гальо! Поїзд! 18.00 21.50 22.00 Спорт, 18.10 Камер. концерт, 19.00 Вонцька авд., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 У товариській стратосфері, розр. концерт, орх.; у перерві: „Під баранами" фейл., 20.45 Веч. денник, 21.00 Радіотехнічні актуалії, 21.10 Морські пісні, муз., опів, 22.05 Вечірня серенада, концерт орх., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 25. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Балетова музика, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Концерт хору, БУДАПЕШТ 12.05, 17.30, 18.00 Орх., 19.00 Нар. пісні у супр. цит. орх., 22.45 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. муз., 12.00 Танки всього світа, 13.15 Танки давнього Відня, 15.30 з Гавайських островів до Нової Зеландії, з муз. ін., 18.00 Вок. авд., 20.00, 21.00 Вечір танку, КЕЛЬН 20.15, 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, КОШИЦІ 7.50, 18.00 Для Закарпаття: Гутірка, Пісні Рахманінова, МІЛЯНО 17.15 Танкова музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля віл делля фінестра" оп. Зандоная, ПРАГА 18.20 Сальон. муз., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабаре, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, СОФІЯ 20.00 Спів, 20.45, 21.000 Концерт.

Неділя, 26. червня 1938.

БЕРЛІН 20.000, 21.00 Орх., сопр., барит., арфа, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.50 Цит. музика, 17.00 Хор, 19.35 Спів, 21.45 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, фортепіян, 15.35 Пісні та скр. твори у вик. сол., 18.20 Нар. пісеньки та мельодії, 19.10 Класична камер. і романтична музика у вик. смич. квартету, 20.00 21.00 Оперетколі мельодії, МІЛЯНО 17.15 18.00 Симф. концерт, сучасна німецька й італ. музика, 21.00 Комедія, 21.35 22.00 Концерт трія, МІНХЕН 20.00 21.00 „Севільський цирульник" оп. Росінія, ПРАГА 15.30 Легка музика та пісні, 17.50 Легка музика, 18.30 Розр. музика, 19.25 Сальон. музика, 20.00 Хор, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симфонічні твори, РИМ 17.15 Форт., 19.40 20.30 Розр. музика, 21.00 Концерт хору, 21.30, 22.00 23.00 Симф. концерт із Базиліки ді Масенціо, СОФІЯ 10.30 Скрипка.

Поз'яр! Єдині українські шоферські курси ім. Ярослава Білинського

Провадженні українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонні знання в ділянці моторизації та запезпечити собі певний прожиток. — Інформації і записи щодня. —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Міські заведення купелів і соляникових інгаляцій у ДЕЛЯТИНІ місцевости гірсько-кліматичної в долині Пруту.

Природна соляна сировадкувана рурогіздом до Заведення просто із славних місцевих джерел — лікує терапевтично РЕВМАТИЧНІ, КРИВУХУ, ЖІНОЧІ НЕДУГИ, ЗОЛОТУХУ, НЕДУГИ СЕРЦЯ І ПАСОКОВИХ СУДИН. — СОЛЯНКОВІ ІНГАЛЯЦІЇ, індивідуальні, зокрема, лікують терапевтично ВІДДИХОВИХ ДОРІГ, ХРИПКУ, АСТМУ І РОЗДУТТЯ ЛЕГЕНІВ. — Заведення веде сама Міська Управа, яка теж дає всякі інформації.

Радіокутик.

МОБІЛІЗАЦІЯ МІКРОФОНІВ.

В Парижі винайдено ще одно застосування. Здібний французький винахідник представив своєму урядові патентове право на репродукцію через мікрофон відголосів підчас війни. За помічю цього винаходу можна симулювати всілякі воєнні відголоси — стріляннину з крісів звичайних та машинових, вибухи гранат, бомб та ін. та таким чином можливо страшити та дезорієнтувати ворога. Винахідник твердить, що можна навіть занесенізувати нічний летунський напад, випускаючи з землі великого змія засобленого в голосник, що мав би відтворювати гуркіт моторів, літаків та вибухи бомб. При помочі таких засобів можливо безумніву вигнати нерви ворога та зігнати йому сон з очей.

БІРЖА.

Львів, 24 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·42, 89·95, Доляри американські 5.29.50, 5·27·00 Доляри канад. 5·23·50—5.21·00. Фунти голл. 294·99—295·25, Франки фр. 14·91—14·61, Франки швайцарські 122·40—121·60 Фунти англ. 26·39—26·25, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 13·51—11·50 Кор. дан. 117·85—117·95 Кор. норв. 132·68—131·70, Корони шв. 136·14—135·15. Ліри італ. 22·70—21·80, Марки фінлян. 11·66—11·25, Марки нім. 78·00 — 72·00, Тень Азії 26·20—25·95 Марки нім. срібні 103·00 — 97·00

Акції.

Банк Польський 119·00 Цукор. 34·00, Вугіль 27·50, 27·75, Ліквідов 74·00. Можеїв 12·50, Островець 57·25, Стрихович, 35·50, 35·50, Габербуш 48·00.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·75, 4 інв. 1 ем. 81·75, серія 91·50 3 пов. ком. 2 ем. 82·75 серія 92·38, 5. конверс. 71·00 прем. дол. 42·38 4 консол. 67·25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 24. червня 1938.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 2·30 зол.
1 кг. масла експорт за зачет. 2·30 зол.
молоко 14—15 сот.
яйця копа 3·60 зол.
Тенденція на масло й молоко вдержана, на яйця зайшкова.

Оповістка.

Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Ходорові подає до відому, що збірка переведена Товариством 13. червня 1938 в Ходорові на підставі дозволу Повітового Староства в Бібрці дала разом суму 220 зол. 70 сот. 1389

Загальні Збори читальні „Просвіти" Львів-Середмістя, відбудуться в неділю 3. липня п. р. в год. 6-тій увечір у власній домівці Ринок 10, II. На випадок неприбуття приписаної статутом кількости членів збори відбудуться годину пізніше. **Виділ.** 1400 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

СІТКОВІ сорочки дитячі 1.45 — 1.75, піжами дитячі поцелінові 3.75 і все на виїзд „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2. 1191 3-3

СЛОВНИК БОТАНІЧНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ, ВУАН, 1928, куплю; заголошення під „Ціна". 1399 1-2

РЕШТКИ на убрання, костюми, тощо поручає дешево „МОТИЛЬ" пл. Голуховських 5,I. (над Брезинатеатром). 1392 1-2

МЕШКАННЯ

СОНЯШНА умебльована кімната з харчем до винайму. Боденіх 7. Зголошення Кравсівського 25, III. п. двері ч. 15. 1384 3-4

КІМНАТА сонячна, умебльована для урядовця до винайму: Вайки 26/12. 1397

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЖІНКА енергійна з добрими поручennями шукає місця за сторожиху у Львові. Зголошення до „Діла" під „Чесна". 1-2

ПАНСІОНИ

...НА — комфортовий пансіон „СВ... ОЛЬНА". Пляжа, кухня, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 4-20

МОРЩИН-ЖИВЕЦЬ. Український пансіон „СТЕФАНІЯ" (центр.) поручає сонячні гарні кімнати. Кухня дієтична. Ціни низькі. 1379 2-17

РІЖНІ

ЗНАВЦІ хвалять наші мужеські сорочки, оксфордові, відпорні на потіння і гоpач, а теж найновіші льняні в десени 4.90 — 5.90 — 6.75, з шовкової поплеліни піжами жіночі і мужеські 9.50 — 10.80 — 11.80. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1076 2-2

ФРАНЦІШОК ГЛЯСГАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 875 44-36

ТІЛЬКИ 5,— зол. тривка ондулянція з 5-місячною гарантією. Сальон чесаннях пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 1367 2-2

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брама Андріолього. С. Дуб. 1162 9-10

КЛІНІКА годинників **ГУТЕРМАН** при Сикстуській чотирнадцять справді видає тільки 1-річну гарантію, але вони ходять роками. 1105 6-12

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 1378 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

Рік основ. 1904. Телефон 213-05.
ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД
Корсетів, черевних поясів, гумових паньчіх і нагрудників
найновіших паризьких і брюсельських кроїв
Я. Шрайбер ЛЬВІВ Гетманська 6.
Ч. 1054 7—10. Ціни фабричні.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто з фабрики
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 116-86. 1119 1-20

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент
пудру „CSAVE" **50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Сальон мужеського кравецтва
В. ЦУКЕРКАНДЕЛЬ
Львів, Коллонтая 10. — Тел. 216-37
поручає свої послуги
Має на складі найновіші матеріяли.
Ціни низькі. Ціни низькі

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик, Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 138 (14.969). Львів, неділя 26. червня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.000.
Баову Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

ПАШУ І ЗБІЖЖЯ
висліди Вашої цілорічної праці і головні засоби на життя, о б е з п е ч у й т е від огню
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Д н і с т е р"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
Найстарша ощадностева установа заснована в 1843 р.
Вклади ощадностеві з гарантією д е р ж а в и.
Рахунки чекові. — Рахунки біжучі. — Дисконт ремес. — Позички вексльові і гіпотечні. — Купно, продаж. — Льомбард вартісних паперів. — Інкасо. — Депозити.
РЕЗЕРВИ 5,668.000 ЗОЛ.
Обсяг діяльности — ціла Галичина.
Замісцеві видати — П. К. О. 500-198.

Голодівка українських політичних вязнів.

Зачуваємо, що українські політичні вязні у всіх вязницях Польщі ведуть вже від десяти днів голодівку. Спричинили цей крок українських політичних вязнів: заборона писати до батьків по українськи, недоручування листів писаних по українськи, недоручування українських книжок і часописів. Крім того вязні домагаються поправи відношення до них органів тюремної влади.

Загадкові погрози червоного еспанського уряду.

„Таймс" повідомляє: Барсельонський амбасадор у Льондоні, Азкарете запитав офіційно міністра Галіфаксе, що є з британським проектом висилки міжнародньої комісії для прослідження справи налетів еспанських національних літаків на червоні отверті міста. Він заявив, що **коли ті налети не припиняться, барсельонський уряд негайно виконає гострі репресії не лише проти Бургосу і Саляманки, але і проти місцевостей, відкіля походять летуни, що бомбардують отверті міста.**

Треба догадуватися, що погроза звернена до Італії.

Британські кола вважають, що теперішня ситуація небезпечна, тому необхідно зліквідувати її.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ПРОПОНУЄ ІТАЛІЙСЬКОМУ ЕВАКУАЦІЮ 10.000 ДОБРОВОЛЬЦІВ.

Як подає льондонський „Стар", британський уряд запропонував італійському, щоб він відкликав з Еспанії 10.000 італійських добровольців; тоді англо-італійський пакт звійшов би негайно в життя, не зважаючи на те, коли здійснять план комітету неінтервенції.

МАРШАЛ ГРАЦІЯНІ НЕ ВИЇЗДИВ ДО ЕСПАНІЇ.

Італійський уряд заперечив у офіційнім комунікаті поголоски, немовби марш. Граціяні виїздив на інспекцію до Еспанії. Марш. Граціяні взагалі не виїздив з Італії.

Протимосковський терор на Совітській Україні.

В УССР щораз то частіше трапляються акти терору проти представників влади.

В околиці Мелітополя хтось застрілив комуністичного діяча Пломіядія, голову ревізійної комісії колгоспу ім. Сталіна.

В іншому колгоспі селянин, що провадив трактор, переїхав свідомо члена найвищої ради СССР, що згинув під машиною; інші комуністи, що лежали разом з Осокіном, повтікали. Убивника розстріляли.

У деяких колгоспах селяни палять господарські забудування і збіжжа та нищать машини. (АТЕ.)

Німеччина не має ніяких спорів з Францією.

ЗАЯВА МІНІСТРА Р. ГЕСА.

З нагоди окружного „партійного дня" у Кобленц виголосив мін. Гес промову, в якій згадав про німецько-італійську приязнь та заявив, що завдяки нац. соціялістам зникли всі спори на франко-німецькому кордоні.

Німецький нарід домагається лише прав, які належаться 75-міліоновому культурному народові.

ЧИ АВСТРІЙСЬКИХ УРЯДОВЦІВ, ЖОНАТИХ ІЗ ЖИДІВКАМИ, НЕ ЗВІЛЬНЯТЬ ЗІ СЛУЖБИ?

Німецький уряд видав новелю до розпорядку з 31. травня ц. р. про службові умовини австрійських державних урядовців. На основі тої новелі урядовці, жонаті з жидівками або півжидівками можуть залишитися в службі на основі окремого дозволу заступника Гітлера.

Британська военна база на Чорному Морі?

Як твердить білгородська „Політіка", б. румунський премієр Татареску веде у Льондоні переговорн у справі военно-морської бази, яку Англія мала би дістати на румунському побережжі. Цей проєкт обговорено вже в минулому році — тепер приходить час на його здійснення.

У тій саме справі переговорював цього тижня румунський король Карло з турецьким президентом Кемалем Ататюрком

Присилайте передплату!

De nobis res agitur.

Львів, 25. червня 1938.

Автор цих рядків говорить формально про своїх товаришів одного звання, про українських адвокатів, фактично про один з дуже важних відтинків нашого національного життя у Польщі, отже в дійсности тут не **de nobis res agitur** — не йде про нас — а справді **nostra res agitur** — йде наша національна справа. Маю на думці нове польське право про устрій адвокатури з 12 травня ц. р. і виданий на його основі розпорядок міністра справедливости з 10. червня ц. р. про замкнення вписів на листу адвокатів і адвокатських аплікантів по кінець 1945 р.

Живемо в часах небувалого розросту польського націоналізму. Не має він сьогодні форми колишньої галицько-польської тромтадратії, яка нікому не шкодила, а сама себе осмішувала. Не є він теж формально і націоналізмом польської народової демократії, чи її радикальних прибудівок, що проповідуючи по всіх усюдах зоольогію націоналізму, звертав на себе увагу кожного й насторожував його проти нього. Офіційний нинішній польський націоналізм, що зродився, ріс і кріпшав у потравневому режимі, а своє ідеольогічне оформлення знайшов у минулорічній лютневій декларації полк. Адама Коца і практичну програму у недавніх тезах нового шефа ОЗН та на сторінках „Газети Польскої" у статтях її шефа віцемаршала Мєдзіньского, — проводить в життя з залізною послідовністю і безоглядністю невідкличну супрематію польського елєменту над непольськими громадянами. У всьому старається здійснити засаду, що Польща є національною державою з усіми наслідками, що виходять з цієї тези, при чому не кричить, як робили це вшехполяки, а робить їх діло, маючи до свого розпорядження цілий державний апарат. Тим він для нас стократно небезпечніший від гомінкого вшехпольського націоналізму.

Яскравим твором цієї найновішої польської націоналістичної течії є теж і право про устрій адвокатури, закон з наскрізь політичним характером. Давня історична польська шляхта на наших очах у своїх решткох мабуть невідкличнo переходить до польського історичного музею, хоч бодай у деяких ділянках польського національного життя моглаб бути дійсно конструктивним чинником. Надто великих сентиментів до цієї дійсної шляхти у нас нема, але теж і гуртом не можемо її осудити. Слід хочби пригадати, що з її рядів вийшов неодин наш справдішній прихильник, а то й наші історичні постаті, мужі заслужені для нашої давнішої і найновішої навіть історії. Цього ніяк не можна сказати про польську бюрократію, яка у відродженій Польщі перейняла на себе ведення практичної національної політики та веде її цілком безоглядно.

Про подрібні постанови нового польського закону про устрій адвокатури нема ніякої потреби тут говорити. Про це писалось нераз і на сторінках „Діла" і правничого журналу „Життя і Право", а зрештою воно торкається передовсім самих безпосередньо інтересованих адвокатів і адвокатських аплікантів. Радше треба згадати про мотиви, чому такий закон появився.

Мотиви, подані до законопроекту про устрій адвокатури, як також і ті, що їх подала польська преса, є ніби бажання піднести морально і матеріяльно адвокатський стан. Перше вимагає далеко йдучої особистої чистки, тому слід обмежити професійну самоуправу і дати широкі повновласти державному чинникові, — міністрові справедливости — в регуляції персонального складу адвокатури і її установ. Лихе матеріяльне положення адвокатури, особливо на території деяких апеляційних судів (Львів і Краків) має свою причину на думку реформаторів не лише у загальній економічній скруті, але передовсім у небувалому перенаселенні адвокатури. Виходом з цього скрутного положення може бути тільки обмеження, а то й часове замкнення доступу до адвокатського звання.

Дійсні мотиви є цілком інші, з чим і не криється та і не крилася польська „народова" преса. Адвокатура у Польщі, за винятком кількох західних воєвідств, у своїй більшости має непольський національний склад, здебільша жидівський (у Варшаві і Кракові більше як половину). Зокрема у Східній Галичині — отже на терені найбільше загостреної національної і віроісповідної боротьби, — адвокатура є не тільки дуже численна (а тим самим і спавперизована), але що більше, 73% творять між нею жиди, а 17.5% українці; так, що число польських адвокатів не сягає тут навіть десять відсотків.

Отже йде про польське знаціоналізування адвокатури, щоб з національного боку достроїти її в цілости до кермуючого бюрократичного апарату. На це вказують недвозначно і самі приписи нового закону з 12 травня ц. р. і згаданого міністерського розпорядку з 10 червня ц. р. про замкнення лист адвокатів і адвокатських аплікантів по кінець 1945 р. У тому часі не можуть стати адвокатами такі дотеперішні адвокатські апліканти, що мають усі законні вимоги (час практики, адвокатський іспит і моральний стаж), зате без перепони мусять бути вписані особи зі судейської і прокураторської служби та з цілої низки інших державних урядів, що ні одної днини у свому житті не працювали в адвокатській канцелярії і цілком необізнані з тим незвичайно складним фахом.

Перед кількома тисячами адвокатських аплікантів на кілька довгих літ замкнули доступ до адвокатури. Широко відчинили до неї двері ріжним державним урядовцям — сьогодні майже виключно полякам, — найчастіше з доброю емеритурою. Завданням їх не буде піднести адвокатуру фахово, бож цього фаху вони з практики і не знають, але спольщити істнуючу адвокатуру і зчасом вигнати з неї небажаних інородців.

У тотальних державах і півтотальних (така є Польща) роля адвокатів значно обмежена і вони не втішаються ласкою урядових кол, бо зі самої внутрішньої природи адвокатура була завжди за демократією. Зате роля адвокатів у новочасних демократичних державах як Злучені Держави Північної Америки, Англія, Франція, перед фашистівською ерою Італія, не кажучи про менші західно-европейські держави, була всюди дуже помітна і передова, особливо на політичному полі поруч публіцистів і професорів високих шкіл. Ще більше треба це сказати про недержавні народи. У передвоєнних часах у клясичній державі ріжнородних національностей — в Австро-Угорщині — у чехів, поляків, південних славян, згодом чи не найбільше в українців, адвокати стояли на чолі еманципаційного політичного руху. Віддавали вони йому свій хист і знання, не кажучи вже про те, що як фахівці оборонці в політичних карних процесах мали теж видатну політичну ролю як оборонці політичних ідей і змагань.

Роля української адвокатури в Галичині знана кожному з життя. Ніодин фах не має стільки заслуг у конструктивній національній праці майже у кожній ділянці, кілько мають їх українські адвокати. Про повоєнні часи можна сказати ще більше, як про передвоєнні, хоч самі адвокати опинилися у незавидному матеріяльному положенні. Національні заслуги української палестри унагляднюють хоч до деякої міри сторінки „Життя і Права", а ще більше сторінки Ювилейного Альманаху СУА, що вийшов перед кількома роками з нагоди десятиліття істнування Союзу Українських Адвокатів. Зрештою наші поодинокі центральні установи у Львові і установи в краю та наша преса є свідками праці української адвокатури. І тут саме треба шукати одного з мотивів того правного оформлення, що недавно у Польщі знайшло свій відомий вислів.

Про саме звання адвоката і про мистецтво правної оборони, про ролю адвоката в житті приватної людини, що шукає свого права і слушности, чи яка знайшлася в колізії з правом і потребує оборони, істнує обширна література, з якої одним зі справді мистецьких творів є книжка представника французької палестри і бувшого декана палати адвокатів у Парижі, що вийшла цього року в Кракові у польському перекладі п. н. „Про місію адвокатури і про оборонне мистецтво". З її сторінок бачимо, що тільки адвокати вміють людину направду розуміти, вміють вчутися в гармонію її душі, її біль і жаль та справді відчути її потреби. Попри духовника і лікаря адвокат стоїть найближче і таки найближче до поодинокої людини, що розкриває перед ним свою душу. І тому правдивими адвокатами не можуть бути ніякі урядовці, які привикли до канцелярської формалістики і сухої писанини, яких уводить тепер в адвокатуру нове польське право.

Українська адвокатура в Польщі чисельно представляється дуже поважно цифрою 513, з чого 353 є членами СУА (кінець 1937 р.) та коло 300 адвокатських аплікантів, з яких 180 було надзвичайними членами СУА, — себто разом цифрою коло 800. Як сказано, більшість наших адвокатів веде злиденне животіння, а вже розпучливе положення наших адвокатських аплікантів. Як виходить з реферату на цю тему м-ра Маріяна Дзьоби, виголошеного на першому конгресі адвокатських аплікантів у Львові 20 лютого ц. р., більшість українських аплікантів працює безплатно, багато з платнею 30 до 50 зол. у місяць, а щасливцями є ті, що заробляють до 100 зол. місячно.

De nobis res agitur — йде річ про істнування і можливість розвою того звання, що у тяжких хвилинах теперішніх часів свому народові дає працю, душу і розум, а загрожене вище згаданими обставинами. Національним обовязком нашого громадянства є допомогти відвернути ті обставини піддержкою своєї палестри!

Д-р Степан Баран.

На літнищі

теж Пані Дому належиться відпочинок,
тому забирає зі собою практичні

MAGGI^го кістки буліонові
і MAGGI^го зупи в кістках

до скорого приладження смачних страв.

Ідилія братерської любови двох народів.

Одна з найактуальніших теперішніх тем у СССР це — ніжні звязки глибокої любови совітської України до братерського російського народу, до Москви, до його вождя.

Росія шле привіт радянській Україні,
Москві радянський Київ шле привіт!...
Братів на світі не було дружніших,
Ніжніш сестер на світі не бувало!

„З якою радістю апльодували трудящі Москви, керівники партії й уряду великий Сталін співцям і танцюристам української опери, запрошеної до Москви на гастролі (і навіть „контрреволюційному" Тарасові Бульбі!)".

„Твори українських композиторів, українські народні пісні і танки міцно увійшли до репертуару московських артистів. Артистка Барсова виконує твори Лисенка і Леонтовича, українського гопака з величним успіхом виконують танцюристи червонопрапорного ансамблю червоноармійської пісні і танцю".

Цими цитатами Москва хоче довести любов до неї совітської України тай її народу, довести в такий спосіб, що раз совітська Москва ніжно любить Україну, то й Україна таксамо любить Москву.

Вперше така любов Москви чи Петербургу до України не є щось нове, спеціяльно совітське. Досить пригадати, як цар Олександер III захоплювався грою Заньковецької та Садовського в „Москалю - чарівнику", як Суворін у своєму „Новому Времени" вихвалював українських артистів, надаючи Заньковецькій титул „хохлацької Дузе".

Знаменита російська співачка Лавровська завжди в „Севільському цирулику" співала на бис „Ой не щебечи, соловейку", гопак завжди вабив російських танцюристів, чи була за часів царату хоч одна військова орхестра в Росії, яка не малаб у своєму репертуарі „попурі з малоросійських пісень"?!

І чи все це свідчило також про взаємну любов українців?!

Але чому, наприклад, Совітська Україна, її трудящі так прагнуть бачити в своїй вехровній Раді першим депутатом улюбленого „товариша Сталіна?!"

Це може пояснити така компетентна особа, як завідувач відділу друку і видавництв центральнкого комітету всесоюзної комуністичної партії Маленков.

Високий партійний достойник каже, що УССР це найбагатіша квітуча республіка СССР, що вугілля вона дає більше ніж Франція і Польща разом, чавуну більше ніж Англія, Франція і Польща разом, залізної руди більше ніж Німеччина, Англія та Швеція разом. Українські колгоспники, маючи у своїх руках землі, що належали раніш російським і польським поміщикам, не пустять уже на свою землю ріжних хижаків. Квітне невідємна від СССР Совітська Україна. Ось чому вона прагне бачити улюбленого „товариша Сталіна" як свого першого депутата в Верховній Раді.

Правду треба сказати висновок не зовсім льогічний. Здається, що своїми народними багатствами Совітська Україна не є зобовязана „товаришові Сталінові". Про відношення до ріжних хижаків українських колгоспників може краще булоб мовчати, а що до „невідємности" це не дуже то переконливий аргумент. Скільки ж то часу перебувала Україна у складі єдиної неподільної теж з обожуваним монархом на чолі, а чим воно скінчилось?!

А крім того може повстати здивування, чому про це говорить Маленков, чи не краще булоб дати з цього приводу слово комусь з тих „трудящих" совітської України. Здається використовує тут Маленков своє прізвище, в якому ж є ніби щось українського, отже дає йому право виступати від імени УССР.

Проте є й інші заяви.

Ось, наприклад, капітан державної безпеки, начальник харківського відділу народнього комісаріяту внутрішніх справ Кобозев (о, цей добродій вже знається на цьому!), категорично свідчить, що український нарід не тільки дуже любить свого старшого брата - російський нарід, але і „славних наркомвнудельцев" з Москви.

І це й ілюструвати можна українською цитатою:

І любить нарід, і шанує
Зелений чекістський кашкет..

Правда, це вірші російського поета, якого звуть Яків Городской, а їх тільки перехопили на українське.

Але чи не найбільше пояснень в цій галузі дає такий „українець", як „товариш Нікіта Сергеєвіч Хрущов". Недаремно за останніх часів він ходить уже в українській вишитій сорочці, недаремне зве себе „шахтарем з Донбасу". Він малює, справді, жахливу картину, як „вороги народу" робили все, щоб відірвати український нарід від братерського російського, а треба знати, що ці народи по суті подібні до сіямських близнят, отже які це муки для них оці спроби розірвати їх!!

І ось від імени українського народу Хрущов запевнює Сталіна і в його особі ввесь російський нарід, що українці ніколи не забудуть допомоги російського народу підчас визвольної боротьби українського, не забудуть, що тільки завдяки російському народові українці живуть тепер вільно.

Здавалосяб, що як льогічний висновок з цього повинназ істнувати в українського народу теж любов до російської мови. Але Хрущов звертається таки зараз до українського народу і каже, що українці відтепер мусять вивчати українську мову, тому, що „російські робітники, в першу чергу робітники Пітера, робітники Москви, піднесли прапор повстання".

Відчуваючи, що це бреннть не дуже переконливо Хрущов додає до цього ніби переконливіше твердження.

„Большевики вивчали німецьку мову для того, щоб в оригіналі вивчати вчення Маркса („Контрреволюційно" дозволяємо собі мати сумнів, чи знає німецьку мову не тільки промовець Хрущов, але навіть сам „вождь"!). Вчення Маркса-Енгельса німецькою мовою розвинуло вчення Леніна-Сталіна російською мовою. Тому українці вивчатимуть російську мову для того, щоб вивчити ленінізм, сталанізм".

Виходить ніби все лихо на Україні було до цього часу тому, що вивчали вчення Леніна-Сталіна українською мовою, мовою другорядною, в усякому разі не відповідною передати всі відтінки цієї високої теорії, хоч перекладають ці російські трактати цілою масою на українську мову.

„Буржуазні націоналісти, що пробралися на ріжні ділянки культурного фронту, чудово розуміли силу впливу російської мови, російської культури, впливу вчення Леніна-Сталіна на українських робітників і селян, на український нарід От чому вони витравлювали з шкіл російську мову" продовжує жахатися Хрущов, що так близько приймає до серця інтереси українського народу та його любов до російської мови.

І закінчує оптимістично - урочисто:

„Український нарід, кровними узами зв'язаний з великим російським народом, буде разом з ним боротися під прапором Леніна - Сталіна до повної перемоги комунізму"... „Сила українського народу в тісному єднанні з великим російським народом. І ми (цікаво хто саме ще ми? адже не українці!) всіма способами зміцнюватимемо це єднання".

Отже ніби так: люби нас, росіян, український народе, а якщо ні, то вживемо „всіх засобів" до цього. Ти вже знаєш, як вони виглядають. Кажуть, що існує такий спосіб лікування, хорий мусить увесь час повторювати собі: „Я вже здоровий, я вже здоровий" і він справді одужає.

Большевики ввесь час повторюють: „український нарід нас любить", але цього мало, вони ввесь час торочать і українському народові: „ти нас любиш, ти нас любиш".

Це єдиний спосіб прищепити цю любов невдячному українському народові. А на цій любові будується все майбутнє.

Тепер, коли „вжито всіх засобів" супроти всього старшого покоління українців, майже супроти всіх більш-менш видатних українських одиниць Москва ставить ставку на сіру масу, на сіру людину, але просякнуту любовю до „вождя", до Москви, до російського народу. Величезну більшість кандидатів до Верховної Ради УССР і складають ці сірі люди. Отже „вождь" і нарід, без „посередників".

Але не зле булоб пригадати одну таку спробу. Підчас виборів до II-ої державної думи теж гадали були спертися виключно на сіру масу українського селянства, яке назверх ніби-то обожувало „батюшку-царя", але ця сіра маса, дістався до палат державної думи, перетворилася на найреволюційнішу. **Гл. Л.**

—o—

БОЛЬШЕВИКИ ПРИТРИМАЛИ НА АМУРІ КОРАБЕЛЬ З КОРЕАСЬКИМИ ДИВЕРСАНТАМИ.

ТАСС повідомляє: 8. ц. м. совітська корденна сторожа притримала на Амурі манджурський корабель з 29-ма кореанцями і китайцями, з яких деякі вже були висіли на совітський беріг; вони мали японську зброю та фотографічний апарат.

Підчас переслухання вони призналися, що їх зорганізував директор японської копальні золота і вислав на совітську територію, щоб вони переводили там диверсійні акти.

—o—

Зміна уряду в Єгипті.

Єгипетський премієр Могамед Паша подався до димісії. Король Фарук поручив йому утворити новий уряд національного обеднання

СКЛАД НОВОГО КАБІНЕТУ.

Як подає Райтер, до нового уряду ввійшли зле більша члени попереднього, крім того 5-ох свадистів, що колись належали до партії — Вафд.

НА ВАКАЦІЇ
І ВІДПОЧИНОК
тільки
ВЗУТТЯ і ШАНЧОХИ
Del-Ka
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
найновіших моделів
Дістанете у вс'х філіях.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 12.

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА. 3

Дірка в обшивці.

(Докінчення).

Старенька пані показала ще своїй гості дві маленькі кімнатки і ліжко, де звичайно спить її син — просте собі залізне ліжко зі соломяним сінником і маленькою подушкою, покрите коцом. „На цім ліжку — сказала — він усе найвигідніше відпочиває".

— Ну, а щож ти, дорогенька? — Ах, я лише про власні свої справи говорю, розкажи мені дещо про себе! Шкода, що ти не прийшла якої півгодини скоріше, булаб Миколу застала дома. — Ти може також думаеш про фільму?

— Може. Покищо студіюю музику і класичний танок.

— Не дивуйся мені, не думай, що я так з цікавости випитую. Я хоч немолода, а також цікавлюся фільмою. Часто відвідую сина і знаю багато артистів. Нераз асистую при накручуванні нових фільм. Часто навіть даю йому деякі ради. Щодо артисток, які до даної фільми, до даної ролі надавались би, то я майже ніколи не помиляюся. Якось воно так складається, що на котру вкажу, як на талановиту, то та і вибеться на перше місце.

По хвилині надуми: — А ти? Ага! Класичний танок. Ану скинь нагортку, я приглянуся твоїй будові!

Пані Зоня почервоніла збентежена і вже була лиха на себе, що замість відійти зараз, вдалася в таку довгу розмову. Але старша пані мала в собі якусь таємну, притяжну силу. Не можна було їй опертися. І вона сама і ціла обстанова вбогого мешкання якось так добре, заспокійливо ділала на розплакану душу і роздратовані нерви. Послухала. Старша пані поставила її перед собою, зморшила брови. Оглядала докладно лице, шию, бедра, веліла перехилятися на боки, витягати руку, виступати одною ногою наперед.

— Як не можна краще — муркотіла до себе. — Яка природна принада, яка грація, які мягкі рухи! Краще не можна. Надається, як ніодна інша!

— Так, моя дитинко, прийди завтра зранку, як мій син буде дома або лиши свою адресу, він тебе відвідає. Ти дуже надаєшся до старинних фільм.

Пані Зоня повеселішала. Вже прощалася зі старшою панею, яка на хвилинку взяла її за руку і заглянула в очі.

— А чи не думала ти ніколи виходити заміж?

— Чому пані про це питають? Чи це таке важне?

— Я думаю, що це для тебе, спеціяльно для тебе важне. Знаєш, прийшло мені на думку, що тебе таки шкода на фільмову артистку. Ти нею і так не зможеш довго бути.

— Чому? чому пані?

— Лише так довго, доки не залюбишся. Знаєш, в тобі властиво є більше жінки, ніж артистки. Твоя будова: дивн на свої округлі, майже опукі бедра, що разом з лінією колін мають форму дозрілого овочу груші — на рамена, так ідеально заокруглені і так гармонійно, граціозно опущені вділ. З тебе булаб ідеальна жінка і мати. Так, я радилаб тобі вийти заміж. Бути матірю, вір мені, часом буває більшим щастям, ніж бути артисткою. Мені можеш повірити, бо я замолоду виступала в театрі.

Пані Зоня була зворушена. Від тих слів зазнала чогось такого, якби її нагло осяло якесь світло, начеб отворилися їй очі на якусь передчувану а незапримічену правду. Пригадалася їй глава зі святого Письма, коли то Марія приходить у відвідини до Єлисавети, а та відгадує її тайну і благословить. Слова старшої пані спливали на її душу бальсамом, як яка таємна, „блага вістка". Нагло усе наче вияснилося: її нинішне роздразнення, плач без причини і гнів на чоловіка — усе те мало свою таємну, глибоку причину.

І несподівано вирнула постанова: Ні, вже більше не буде запобігати, щоб задержати ту вимрінну, ідеально стрункy лінію!

Майже з острахом подумала про свій дім, який могла втратити, щоб йти десь у світ на невідоме, на невідоме.

Так, рішуче більше було в ній жінки, ніж артистки.

* * *

Пан Книтенко цілий день терпів муки і робив собі докори, що спричинив гнів дорогої дружини і так схвилював її. В душі постановл. собі, що як тільки прийде до дому, возьме ті клиті сорочки на оберемок і викине на чотири вітри або подарує якомусь бідному. А сам буде ходити так, як цього бажає собі жінка — в модних, колірових сорочках.

— Про мене — подумав — можу ходити навіть у кропивляним мішку, коли це їй подобається!

Так роздумуючи, з деяким острахом наближався до хати. Перед самими дверима спинився — забракло йому сміливости, хоч на відвагу випив по дорозі дві чарки коняку.

Рішив не йти фронтовими сходами — тай пішов на кухонні. В кухні можна скорше вичути який настрій панує в хаті. Ануж пані лежить в ліжку хвора, ануж усе поперевертане догори коренем, ануж жінка виїхала, а служба

Хороніть Ваше майно і життя перед небезпекою громів!

фахові інсталяції громозводів виконує електротехнічна фірма

„Е-КОМП" ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 29. тел. 203-30.

Кошториси безплатно.

Блудні сини.

Голос у дискусії: „Війна чи мир з москвофілами".

Duobus litigantibus — tertius gaudet („коли двох свариться — третій тішиться) — говорили римляни, та й у нас відома віддавна ця пословиця. Партійні сварки є в кожному громадянстві, але ніде вони не приносять тілько шкоди, що в нас. Бо візьмім наприклад поляків: там поборюються взаємно ріжні табори, але коли прийде справа, де треба виступити проти спільного дійсного чи уроєного ворога, там стають дружньо рука в руку всі польські партії і групи та підносять гармонійно: „Не дами земі, сконд наш руд". А в нас не те. У нас — стають проти себе два табори, які кажуть: або ми або ви. Бо не може бути спільної думки там, де один каже: „я москаль", другий — „я не москаль, але і не українець, лиш „русин", а третій — „серед нас чема взагалі москалів, усі ми українці". Перші кажуть: „ви зрадники, ви виреклися свого прадідного імени Русь, останні — „ні, ви зрадники, бо вирікаетесь своєї мови, свого народу, йдете на службу чужим богам". Українці живуть своїм життям, москвофіли своїм, та це ще не було б великим лихом, якби не оці дві номенклятури — русин і українець, які нас не лише компромітують перед чужими, але й необчислені шкоди приносять, бо штучно витворюють у нас дві нації, які себе взаємно виключають і поборюють, а противники наші підсилюють ще цю боротьбу, бо це вода на їхній млин.

Мене виховали теж у москвофільському дусі. Я вірив у те, що є лише „стомільонний русский народ", що мова, якою ми в Галичині говоримо, це штучна мова, видумана ворогами „єдинства русского народа", що тією мовою ніде на світі (крім Австрії) ніхто не говорить. Я вірив у те, бо дійсности не бачив і не знав. Аж оце приходить світова війна, а з нею мандрівка народів. Я переступив кордон австрійський та став на „русскій" землі. Приходжу в одне село, починаю говорити до селян по літературному, по „русски", а селяни відповідають мені по нашому! Ані словечка по „русски". Думаю, може це тому, що тут близько Австрії, може це якийсь „заволока" австрійський, але інші так само не лише не говорять мовою Пушкина, але просто говорять: „ми не москалі". І так скрізь, куди я не зайшов — селяни Волині, Поділля, котрі живуть не лише біля австрійської границі, але далеко в глибині б. російської імперії, — говорять по українськи. Мені наче заслона впала з очей. Значить, це неправда, що мені говорили мої виховавці. Далі: стрічаюсь з російськими старшинами, думаю, що вони втішаться, коли почують, що натрапили на „русского" з Австрії. Отже говорю до них: „здраствуйте гаспада, я ваш, русскій!" А вони до мене: „А откуда ви"? — „Із Львова", — відповідаю, а вони роблять „великі очі", та до мене: „а разве ва Львове есть русскіе?" Я починаю щось пояснювати, а вони в сміх! „Ну, да, ми уж панімаєм, - ви только ґаваріте па русски, но ви не русскій, а малорос!" І стало мені зовсім ясно. **Справжні москалі не вважають нас „русскими", а зовсім окремою нацією,** для якої вони прийняли були лише офіціяльну **„малоросійську" номенклятуру.** І так воно є по нинішній день: який російський емігрант у Польщі вважає нас, галичан, за своїх земляків?! Хіба відірвані від життя старі російські чорносотенці типу ґен. Денікіна, який писав недавно про „6 міліонів русских у Польщі", викликуючи тим здивування, сміх чи обурення в цілому світі! Відпала нині теж і „малоросійська" номенклятура, а прийнята замість неї у нинішній Московщині назва „одного совітського народу" має ще менші виглядн втриматися!

Отож уже підчас війни решта полуди впала з моїх очей, я прозрів і дивно мені лише було, як можуть наші люди, а думав я про інтеліґенцію, — не признавати тієї правди, як можна з білого робити чорне? Бо я так довго вірив в цей „самообман", як довго не бачив дійсности. Але є в нас люди, які бачили дійсність і далі плетуть теревені про „единство русского народа".

Тому, на мою думку не може бути в нас мови про те, щоб ми пактували з нашими „русскими", щоб ми заключали з ними якісь угоди, бо 1) вони не уявляють собою ніякої сили, а 2) хочби хтось стояв на становищі, що навіть з найслабшим противником треба рахуватися, то ніяк не можна толерувати животіння шкідників нації. Послідовно — треба тільки старатися, щоб шкідники якнайменше шкодили. Отже тут лише може бути мова про **толерантну методу** боротьби проти цих шкідників нації, бож „москвофіли" це наші брати, це заблукані вівці, що їх треба завернути з блудної дороги.

Час вилічить і цю болячку на нашім національнім організмі, але щоб ця болячка довго не ропіла, не треба її дразнити, хай „встоїться" — вона сама щезне. А ми тимчасом бережім решту організму перед затроєнням, хоч і воно сьогодні вже нереальне, не грізне.

В першу чергу треба невпинно освідомлювати **народні маси,** в чому суть річи. Треба перш за все зрозуміти слово: „москвофіл" та не ідентифікувати цього слова зі словом „москаль". Бо „москвофілом" чи „радянофілом" може бути чех, поляк, українець і т. д. Отже, коли наш галицькнй селянин чи міщанин скаже, що він „москвофіл", то значить „приятель москалів", це не є національний шкідник, **якщо він вживає нашої мови, читає наші книжки, належить до наших товариств** і т. п. У поляків теж є „москвофіли" (ендеки), отже можуть бути й у нас, але хай вони признають себе українцями. Отже якщо група галицьких „москвофілів" стане на становищі окремішности (хай буде по їхньому) „малоруської нації", тоді може бути між нами мова про співжиття. Коли-ж цього нема, тоді не лишається нам нічого іншого, як залишити їх на боці, лише стежити за тим, щоб їхня акція не причиняла нам забагато шкоди.

Крім повищого, засадничого, домагання, ми не малиб більш ніяких претенсій до наших „москвофілів". Бо всі інші дрібнички не мають принципіяльного значіння. Вони з часом підуть за поступом часу самі, без нашої заохоти і примуки. Ось недавні то часи, коли наші „москвофіли" підняли нечуваний крик і шум проти „куцохвостої" фонетики. І що сталося? Сьогодні всі „москвофіли" пишуть фонетикою, ба навіть сама Россія покинула „віками освячене" „ъ" і „ѣ" („йор" і „ять"). Або всякі „москвофіли", зокрема ті, що вже перейшли на фонетику, „негодують" ще, що українці занадто „цяцькають", мовляв, народ так не говорить. І тут наші москвофіли „образумляться", бо самі прийдуть до висновку, що діялектів в нас є багато, а літературна мова одна, отже не можна підпорядковувати літературної мови під якийсь діялект, а навпаки, треба вживати літературної мови, а діялекти можуть залишитись для етнографів та фільольогів, як ілюстрація до живучости нашої мови. (Деякі москвофіли вважають українську мову діялектом „русскаво літературного язика", отже ми ніби повинні приняти російську мову, як нашу літературну мову. Цей погляд — це абсурд. Бо наша віковічна історія доказує, що наша мова від віків була інша від російської мови; та хоч в українській мові є багато діялектів, то всі вони мають спільні питоменности з літературною українською мовою, — а не мають ніяких питомих рис із російською мовою). Зрештою — я не мовознавець, не берусь науково доказувати окремішности нашої мови, але зверну увагу на такий факт: Сотні літ находиться українська нація під російським ярмом, були часи, де не вільно було не то писати

Легко перейдеш кр зь життя

вживаючи LEBEWOHL, необхідного пластру на відтиски. При купні домагайтесь оригінальної коробки LEBEWOHL! — Теж на кожнім пластрі є напис: LEBEWOHL

вивтікала, розкравши всі річи! В нинішніх, шалених часах можна всього сподіватися. Читав уже і чував про таке. Дріжаки перейшли йому поза спину.

Знав спосіб, як домашні відчиняють кухонні двері, які навіть в день усе були защіпнені. Легонько відщіпив їх і через малі сіни, незамітно, як кіт, всунувся до кухні. Тут мило вразив його запах улюблених страв, що безжурно, преспокійно булькотіли і шкварчали на кухні, дожидаючи на добрий апетит пана дому. Обличчя кухарки почервоніле і спітніле видалося йому найкращою розквітлою квіткою. Вона дещо злякалася його несподіваної появи і хотіла про щось заговорити, але він у цій хвилині дав їй знак, щоб мовчала, а сам навшпиньках підійшов під легко відхилені двері кімнати для служби, звідки доходив гамір кількох жіночих голосів та страшний гуркіт, наче розганявся який мотоцикль. За хвилину гуркіт втих, то знов обізвався. Пан Кмитенко збагнув, що то щось пильне шиють на машині.

В перерві почув голос своєї пані: — Мусите поробити у всіх цих білих сорочках нові обшивки — сорочки ще зовсім добрі. Але дірки мусять бути дуже сильні!

— О прошу пані, я дірки сама пороблю, вмію це дуже добре! — почувся голос покоївки. — Дивне, чому наш пан саме ці немодні сорочки так дуже любить.

— То не твоя річ — гостро перебила пані. — Ти всьому лише дивуєшся, замість доглянути білля і сповнити свій обовязок.

— Я знаю одного багатого пана — обізвався третій голос, по якім пан Кмитенко пізнав домашню кравчиню — що вічно ходить у старій, заялозеній, спортовій шапці, хоч має кільканацять нових капелюхів і шапок. От, любить її і негоден від неї відвикнути. Така звичка!

— А я знаю одну стареньку паню, маму багатого артиста, що для нього утримує і направляє старе білля і ховає старі речі, що він їх вживав ще тоді, як був бідним студентом. Вони йому наймиліші, бо нагадують йому молодість

— Що то казати! — знов кравчиня — я бачила в кіні, що славний цісар Наполеон залюбки ходив у старім, витертім мундурі і капелюсі, не хотів нового — а проте був цісарем! — А щож звичайні люди? Мусять мати свої звички?

— А ви мені принесіть зразки форм таких білих сорочок з піковими передами — може маєте подібні фасони то вшиємо для пана кілька нових приблизно на таку саму форму, як ці старі — сказала пані.

— Добре, я маю всякі взори і форми, у мене знайдеться щось пригожого. Маю також нові журнали прекрасного жіночого і дитячого білля, зможу служити.

— Ди-тя-чо-го? — протяжно запитала пані — принесіть, я перегляну. Може виберу щось для немовляток. Маю щось на приміті, хочу комусь зробити несподіванку...

Пан Кмитенко подумав: — „Не зовсім правильно нас виховують, що багато річей строго забороняють нам робити. Наприклад: таке підслухування під дверима, часом може бути цікаве а навіть дуже корисне. Людина, над якою щойно висів меч Дамокля, через такий дрібний підслух, може в однім моменті стати безмежно щаслива"...

Навшпиньках, так, як прийшов, віддалився. Але на вулиці не йшов уже поволі, зі спущеною головою. Спішився. Наборзі купив для своєї пані китицю цвітів і улюблений торт. І з тими дарами не скрадався вже через кухонні сходи, але гордо і з розмахом відчинив фронтові двері.

але навіть голосно говорити по українськи, а наш народ цілими століттями леліяв у глибині душі свої ідеали і не вирікався своєї мови. Тридять літ тому, коли „москвофіли" наші являли собою яку-таку силу, впоювали в народ, що нема української нації, нема української мови. Досить, мовляв, щоби впали кордони, а ввесь наш народ заговорить „язиком Пушкина і Достоєвського". І що сталось? Впали кордони, та з-поза тих кордонів — почало гомоніти до нас — українське слово, десь наче з-під землі з'являються українські письменники, вчені, починається відродження нації! І тут саме почалася трагедія галицьких москвофілів. „Як це? За кордонами є українці? Під панованням великої неділимої Росії-Матушки? Це-ж світ кінчиться!" Так говорили наші старі москвофіли, які самі вірили і своїх дітей вчили, що нема України. І в смутку та розпуці відходили з цього світа... А серед молоді (москвофільської) прийшла консternація. Свідоміші причалили до українського брата, а гурток слабодухів, або людей вперших чи відірваних від життя почав згодом знову гуртуватись і продовжувати попередню пропащу роботу.

Яка-ж сила цих сьогоднішніх наших москвофілів? Число читалень О-ва Качковського, число „русских" кооператив — це ледви десята частинка читалень „Просвіти" та українських кооператив. А чейже вони хваляться, що народ за ними! Якщо так, то чому-ж народ не йде під їхній прапор? Вони-ж і в ласках у сильних міра сего, а нам на кожному кроці виростають перепони, — і всетаки ввесь народ за нами, бо ми даємо народові все своє, живу ідею, а вони мертвеччину й чужину. Пригляньмося поверховно пресі та взагалі друкованому слову, яке є ознакою живучости та культури. У „москвофілів" є 2 тижневики і два або три місячники; всі „печатні орґани" галицьких москвофілів **разом взяті не мають стільки передплатників, що найменш популярний один український часопис.** (Найновіший москвофільський періодик „Карпатскій Звон" має коло 200 передплатників, між ними багато українців; тому, що о. Медвецький відмовився давати „пособія" на цей орґан, то в-во шукає інших протекторів, а як не знайде, то зліквідується, бо з 200 передплатників існувати не може). А книжкові видання у москвофілів які? Один „Временник" Ставропігійського Інституту і декілька випусків брошур, річне видання О-ва Качковського. А в нас? Не маю статистики українських видань, але скажу лише те, що я ствердив на днях у книгарні Н. Т. Ш. Переглядаю наші періодики і начислив на столі 58 заголовків, між ними 3 щоденники! Але довідуюсь, що в книгарні **далеко нема всіх** наших періодичних видань, що появляються в Польщі. Отже на цьому полі сила наших москвофілів рівняється такому числу, яке не перевищає (якщо не значно менше!) 2 відс. наших сил! (Беру під увагу тираж періодиків). Книжковий рух у москвофілів майже ніякий. Популярні видання Білоуса, Насальського та інші лежать по складах від 50 літ і ніхто за ними навіть не спитає (хоч москвофіли їх анонсують). А в нас, вже в повоєнних часах, появилось до десять тисяч нових книжок, которих скількість накладу йде в мільони примірників — і деякі книжки **розійшлись у кількох накладах!** (Рахунок дуже простий: на щорічний літературний конкурс Т-ва Письменників і Журналістів приходить ок. 40—50 книжок з такими літературними вартостями, що їх такий конкурс вимагає; а проте це ніякий критерій, бо одночасно існує у нас **кілька** видавництв, які **щомісяця** випускають одну книжку. Чую, що один відомий український артист-маляр тільки в одному місяці намалював 12 книжкових обгорток. До сотні українських книжок виходить у краю поза Львовом. Можна прийняти скромно, що річно виходить у Галичині наших 250—300 книжок, не вчислявчи до того числа календарів, яких в одному минулому році було 52. І все це без ніяких субвенцій, без установи на зразок польського державного „Фонду Національної Культури", чи В-ва типу „Руху" чи „Рою", що мають величезні можливости збуту. При цьому деякі українські видання — монументальні, як напр. деякі книжки „Червоної Калини" чи „Українського Видавничого Інституту", інші знову видання — високо мистецькі, на европейському технічно-видавничому рівні.)

Коротко кажучи — такий противник нам не страшний. Він ще клигає давніми соками „Народнього Дому" і „Ставропігії". Але цих соків у згаданих інституціях вже обмаль. Ще, може бути, що штучно дасться продовжити життя хворого пацієнта — якимись інекціями, але всеодно така чудернацька „нація" існувати не може довго, — тому і війна з такою „нацією" не страшна і мир не дуже радісний. Найкраще — залишити їх самим собі. Тільки тоді, коли вони своїми вчинками шкодитимуть нашій нації, треба достойно й культурно, але рішучо їхні затії параліжувати.

Інша річ, коли вони скинуть з очей полуду і скажуть, що вони теж українці, що українська нація і мова самостійна, тоді просимо дуже до співпраці! Будемо радіти кожним блудним сином, що вертається під батьківську стріху — невмірущої української ідеї. „Москвофілами", себто приятелями москалів, може бути кожний, кому так каже політичний світогляд. Нам може подобатись російська література, російська пісня, ми можемо захоплюватись російськими геніями, але не сміємо говорити, що це наше. Ми можемо навіть говорити там, де зайде потреба, по російськи, але не сміємо цуратись рідної мови, — бо хто її забуває, — „той у грудях не серденько, але камінь має".

Г. М-н.

Дзеркало не говорить цілої правди!

Заглядаєте в дзеркало і переконуєтеся, що Ваші зуби білі і гарні. Але може за зубами почав камінь свою руїнницьку роботу. Коли бажаєте мати не тільки білі, але теж вільні від каменя зуби — вживайте Кальодонту. Це єдина в краю паста, яка має сульфоріцинолеят, успішний у боротьбі з каменем.

KALODONT Проти назубного каменя

Національна проблєма в Чехословаччині.

I.

МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ І СПРОБИ ІХ ЗАМИРЕННЯ. — МАЛЮШИННИЙ СТАТУТ І СЛОВАКИ.

Прага у червні 1938.

На цю тему десь у 1933 р. „Діло" помістило кілька моїх статтей, у яких ми розглянули головніші питання національних відносин у Чехословаччині. З того часу минуло вже пять років і ми бачимо, що всі ті труднощі, на які ми тоді вказали, нині стали руба перед молодою чехословацькою державою. Національна проблема в Чехословаччині тепер ще ускладнилася значними змінами в загальній міжнародній констеляції сил, а саме: 1) Ліга Націй стратила моральне і практичне значіння, як знаряддя регулятивного чинника в міждержавних взаєминах, 2) Змогутніла в середині і назверх Німеччина, 3) Італія почала грати дуже поважну ролю на терезах міжнародніх сил, 4) еспанська війна тисне й невтралізує Францію, 5) Японія натиском на Китай шахує Совітський Союз.

Роля інших держав, з винятком Англії та Зл. Держав Півн. Америки підрядна. Домінентою в дипльоматичній, дуже складній та заплутаній грі є тепер безперечно порозуміння динамічних (тотальних — активних) держав, як кажуть лінія Берлін—Рим—Токіо. Це порозуміння, нібито на тлі спільности ідеольогічної (ідеольогічна війна націоналістичних держав проти комуністичних) само-по-собі викликало рух серед т. зв. демократичних держав, що вже проявили своєрідну гравітацію до т. зв. спільного „лівого фронту". Московщина робить у закордонній політиці уступки в крайне лівих комуністичних позицій на „демократичні" Це а особливо потреба західньо-европейських демократій, тобто французької та чехословацької — невтралізувати напір обединаної Німеччини, змушує їх шукати ближчого зв'язку зі Совітами, що і довело до оборонних військових союзів. Але не що інше, як саме це посилює впливи де факто Московщини в центральній Европі. А не суперечить інтересам Німеччини в першу чергу та Англії у другу. Інтереси Великобритійської Імперії вимагають тепер 1) спокою у середущій і цілій Европі з огляду на можливі небажані для неї наслідки японсько-китайського конфлікту (небезпека страти величезного ринку в Азії); в цьому відношенні інтереси Англії і Зл. Держав Америки майже спільні) і 2) обмеження впливу Совітів, які з одного боку потрібні Англії для ослаблення Японії на випадок завоювання Китаю, але з другого небажані з огляду на розкладову комуністичну пропаганду, спрямовану для зміцнення еманципаційних рухів в англійських домініях і кольоніях, що є загрозою для цілої Великобритійської Імперії. Тому в інтересах Англії є підтримувати сучасну Німеччину, як противажний чинник проти Совітів. Відомо, що Англії цікавіше мати Німеччину по своєму боці проти Совітів, ніж можливе німецько-совітське порозуміння, про яке Москва поважно думає.

Саме ці обставини зручно використовує Німеччина та Італія в свою користь: на тлі новоутворених відносин, суто дипльоматичними маневрами ці держави досягають, порівнюють, значних успіхів. Але ціж самі умови у значній мірі ускладнюють національні проблеми Чехословаччини.

Отже: **питання чехословацьких відносин з одного боку і німецьких з другого, — перестало бути проблємою внутрішньо-державною, а стало суто міжнародньою,** дарма, що уридові кола хотіліб за всяку ціну надати йому внутрішній характер. Всі німці (можемо казати без винятку!) в Чехословаччині не тільки відчувають національну спільноту з рештою німців, але вже не криються із явною тягою до матірнього пня, бож відчувають його силу та моральну і можливу фізичну допомогу. Це почала не тільки використовувати Німеччина, але — незвичайно цікаво! — через своїх відпоручників Англія, ба навіть Франція. — радять до-

бронячливо Чехословаччині йти на далекосяжні уступки... Під тиском тих обставин чехословацька влада інтенсивно працює над т. зв. „народностевим" статутом. Цікаво, що ще донедавна майже вся чехословацька преса писала досить різким тоном про „народню" державу, відкидаючи всі розмови про „народностні стат" (державу, що складається з кількох народів); тепер хоч-не-хоч а доводиться думати над цим способом співжиття та пошани меншин. Ще ніколи тон чехословацької преси не був такий схвильовано-нервовий, як саме останніми часами: багато пишуть там такого, що взагалі не повинноб доходити до прилюдного відома. Більшість заголовків просто сенсаційно вражає, що пресі йде про сугестію маси своїх читачів. І не дивниця, що на тому тлі може зароджуватись лише взаємна національна ненависть, що з неминучою послідовністю веде до поглиблення національних антагонізмів у державі.

Питання чесько-словацьких „братерських" зідносин — це окрема, прецікава проблема, яку „Діло" дуже добре зілюструвало у своїй замітці до статті М. Ос-вича „Словацька опозиція та чехословацькі взаємини" (див. „Діло" ч. 128, ст. 2). Додамо лише, що ця проблема значно глибша ніж може здаватися на перший погляд. Словаки справді почувають себе окремою славянською нацією, пригніченою національно, політично й поважно борються за свою автономію, як перший етап до державної самостійности. Про те, чи це можливе чи ні, доцільне чи ні, небезпечне для єдности чехословацької держави чи ні, не будемо говорити: стверджуємо тільки обективно факти, тимбільше, що і чехи і словаки обвинувачують себе взаємно у шовінізмі. Чехи обвинувачують словаків у перебільшених домаганнях автономії і змаганнях до розбиття держави, особливо в загроженій ситуації німцями, а словаки, будучи свідомими своїх інтересів і змагань, послідовно домагаються своїх прав. Чи плянований „народностні" статут розвяже „гордійський вузол", заздалегідь тяжко сказати.

Про відношення до інших національностей — завтра.

Л. Вітровський.

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.

При вул. Городецькій 53 а, II. пов.

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол. Тел. 274-36.

1394 1—5

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЩКІВ" ЛЬВІВ Коперника 2. Тел. 258-88

Година в Українському Шпиталі.

ЩО МОЖНА ПОБАЧИТИ І ЯК ВИГЛЯДАЄ ПРАЦЯ В НАЙМОЛОДШІЙ ВСЕНАРОДНІЙ ІНСТИТУЦІЇ.

Триповерхова будівля при вулиці Петра Скарги — Український Шпиталь. Проти нього — собор св. Юрія, під опікою якого виріс, збоку — скромний, партеровий будинок, з якого виріс. Ніби дужий парень коло старенького, сивого і згорбленого батька.

В аптично-чистенькому голі повно світла і дверей. Вінда й лавки. На таблиці: „Стан хворих 19. VI. — 22 мужчин і 42 жінки. Дижурний лікар д-р Крупка". Перше враження — ви в якомусь пансіоні. Ні понурости, ні задухи, ні атмосфери, що так наскакують у кожній лічниці.

Мій господар, один з директорів лічниці, втратив від цього білого плаща всю свою „зовнішність" і з ним говориться щиро, як справді з... лікарем. Білий плащ викликує до себе все ваше довіря.

•

— Від 12. квітня ц. р., тобто від дня посвячення Шпиталю, було в нас 249 хворих — так починаю нотувати розмову. — Від 1. січня ц. р. 1191. В тому 95 відсотків українців, 5 відс. поляків і жидів, 90 відсотків всього числа — селяни з Галичини й Волині.

Ми в кімнаті урядовця і книги легко провірити.

— Останній — Теодор Ступка, кушнір з Куликова.

Десять партерових кімнат — це так би мовити, „пропедевтика" Українського Шпиталю. Пять амбуляторій (нервових, жіночих, очних і шкірних хворіб та урольогії), кімната фізикальної терапії з лискучими апаратами для діятермії і кварцовими лямпами, дві розвязальні (окрема для амбуляторій, окрема для ямп). Чисто, спокійно, ясно. Кімната дижурного лікаря і три кімнати Рентгена з масивними лямпами в одній темничка для викликування знимок. Обіч — дирекційна кімната, з портретом творця цієї установи — д-ра І. Курівця, кисти бл. п. Олекси Новаківського та портретами ініціяторів Шпиталю, д-ра Е. Озаркевича і д-ра С. Дрималика. Велика Бібліотека. Бюст покровителя — Митр. Шептицького.

— Наш Рентген діягностичний — оповідає мені у вінді вже господар. — Терапевтичний (лікувальний) — наше найближче завдання. А в амбуляторіях щодень повно народу, просто черга. Досить, що окулістика обслуговує нераз за день і 100 хворих...

— Сто хворих? — не вірю.

— Так. Хоч як у це важко повірити!...

Вінда без шелесту спиняється на третьому, найвищому поверсі.

НА ПОВЕРСІ, ДЕ РОДИТЬСЯ ЖИТТЯ...

На цей третій поверх не впускають нікого. Це своя „святая святих" і я — зпоза шпитальних мужчин — одинокий, що бачу гінекольогічний та поліжничий відділ зблизька. Салі, в яких родиться життя і де нерідко проховзується мати вузькою стежечкою поміж життям і смертю.

Відгороджене від сходів решіткою — те царство тайн життя має в собі щось зворушливе. Чистота 100, ні 200 відсоткова, тиша така сама. Окрема кухня, окремий дижур, окрема сигналізація. Салі і постелі. Ясна, простора й соняшна, з двома складними ліжками — породова саля. В окремій кімнаті збоку цілий магазин лискучого приладдя, але породіля його не бачить, воно не бентежить її. З вікон чудовий вид на вершки дерев на Святоюрській горі. Потім попородова саля і окремий відділ для горячкуючих. А ця маленька? Стоять високі, білі з синьою постіллю ліжечка ніби для лялько і в чистеньких перинах спокійно розглядають кімнату наймолодші громадяни. Під ліжечком мисинка з окремим для кожної дитини приладдям.

— Оце, знаєте, чия донечка? — показує лікар опікун малу громадянку, як добра лялька людину, що перебирає тендітними пальчиками.

— Не вгадаю.

— „Міс України" зперед кількох літ, п-і д-рової Ч. Х. Христя. Пять днів...

Крім матері, лікарів і прислуги я мабуть перший, що бачу „престолонаслідницю". І в черговій кімнаті де гарна мама вже всміхається й видужує, кажу:

— А колись, пані, скажу вашій принцесі, що я бачив її тоді, коли вона була як рукавиця завбільшки...

— Гадаємо, що вдасться в маму — каже лікарка, асистент цього відділу. — А вчора тут повно квітів було...

— Гідно вітають спадкоємця титулу! — і сміємося всі: лікарі, я і щаслива мама...

В сусідній салі є теж кілька жінок і серед них заступниця голови „Союзу Українок" з Глещави, що збирала піря серед членів свого Кружка для Українського Шпиталю й мала з цього приводу тяганину. Подушка, на яку вона оперта, може з власного її піря. Ось хто будував цю установу, на яку магістрат Львова в 1934 р. дав аж... 300 зол. субвенції й від трьох літ нічого.

Заходимо ще до каплиці, в якій правиться щодня, ясної, у квітах і вишивках. Поруч неї е мешкання сестер-монахинь Чина св. Вінкентія а Паавльо. Всі вони — їх десять — українки, навмисне для служби в Українському Шпиталі вступили до того чину й відбули практику у галицьких шпиталях. Тихі, скромні їх постаті, що знають тільки жертву й посвяту, майже безшелесно просовуються салями.

Вінда несе нас на другий поверх.

ПО ДОРОЗІ ДО ОПЕРАЦІЙНИХ САЛЬ.

Тут — шість великих кімнат, по 8—10 ліжок кожна й одна менша. По цей бік поверху — жіночий, по той — мужеський відділ. Від кімнатки дижурної, що має окрему кухонку й сигналізацію, переходимо всі чергою. На ліжках зболені, покорчені й виснажені постаті, з обличчя яких можнаб писати цілу трагедію хвороби й каліцтва. Щойно тут, зокрема в салях, де лежать після операцій, розумієте, що таке — здоровля й довго опісля носите в думці розгарячковані очі й уста. Вік хворих — ріжний, від підростка до сивоволосих.

Звідки? Відповідають на запит мого „повожатого": Скала над Збручем, зпід Дубна, Перемишляни, Борщів — ціла наша волость.

Сонце, незвичайна чистота й тиша — одиноке, чого їм можна позавидувати.

А потім вінда везе нас на перший поверх. Перші — це дві салі з притемненими вікнами. В одній жінки, в другій мужчини у чорних окулярах. Окулістичний відділ.

У лівому крилі — операційний тракт. Він починається з кімнати для приготування хворих до операції, з якої є входи до двох кімнаток, де миють руки та — за ними — двох операційних саль. Чому дві? Одна є для т. зв. чистих, друга для брудних (гнійних і ропних) операцій. Хворий віздить, не бачивши шафок, що аж миготять від безлічі хірургічного приладдя — в зеленими кафлями вимощену асептичну (чисту) чи білу (септичну) салю. Одну і другу заливає повінь світла. Рухомі операційні столи освітлюють лямпи, що не кидають тіні, з потрійними проводами й на кожний випадок власними акумуляторами (якби світло згасло). Обі салі вяже салька для стерилізації інструментів, гази й білля, але входу з неї до операційних саль нема: можна подати, що треба крізь засувне вікно. Стерилізатори — останне досягнення техніки: на пару й електрику, вони одні коштували 20 тис. зол. Чистота, все блестить, аж моторошно. У стінах — електричні вентилятори. Кожна річ, кожний прилад і його місце обдумане до подробиць.

За салею для „брудних" є ще саля для ортопедичних операцій, в якій теж повно приладдя. Все доцільне, нове, модерне — не даром окремі комісії їздили підчас будови Українського Шпиталю по краю й закордоні розглядати найкращі лічниці. У Львові це одна з найкращих операційних саль, найбагатше вивінованих.

— Кілько ви вже мали операцій, пане докторе? — питаю.

— Яких шістьдесять, всі до одної вдатні. Навіть те упередження, яке мала частина громадянства до нас, як зрештою до всього свого, минулося... — прояснюється його обличчя.

В сусідній сепаратці видужує після операції сліпої кишки відомий наш ремісник-прословець, кушнір п. Г. Сміється вже, хоч операція була без наркози, з місцевим тільки знечуленням, бо серце хворе.

— Перекажіть, пане редакторе, на світ — каже — що так, як тут дбають про хворих...

— Без компліментів — просить скромно мій співрозмовець і господар.

ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ.

В сутеринах приміщена господарська частина Українського Шпиталю. По цей бік — магазини вугілля, ледівні, кітли центрального огрівання (подвійне — водою й парою), пральня, що працює без дотику людських рук (спеціяльні німецькі машини), лазнички для прислуги. По той бік — магазин харчів, що їх доставляють окремим, просто з вулиці, входом, кімната, де приготовляють віктуали і може аж надто чиста та ясна кухня. Харч подають на гору другою, малою віндою, на поверхах є газові кухонки, якщо треба загріти щось не-

гайно чи підігріти страву. Окремо є кімната, в якій миють посуд, окремо їдальня сестер, ще окремо — далі — дезинфекційні апарати

*

І ось це все. Сидимо в канцелярії дирекції і під враженням імпозантного діла, яким є Український Шпиталь та якого машинерію я бачив зблизька, питання здоганяють одне одного.

І не хочеться вірити: що ввесь цей велитенський всенародній набуток, який має бути не тільки кузнею здоровля, але й школою гігієни та раціонального життя для всіх, що переходять крізь нього, зокрема научною роботою — не хочеться вірити, що повстав він завзяттям і зусиллям горстки ідейників та оптимістів-лікарів, при допомозі великого нашого Мецената; що ця горстка 10 літ тому кинула гасло будувати Шпиталь, маючи 200 долярів; що виросла з цього мілионової матеріяльної й неоціненої моральної вартости всенаціональна станиця і — врешті — що цей наш, Український Шпиталь є останнім висловом шпитальницької техніки, якої можна нам позавидувати..

А на терасі над 3 поверхом, куди витягнула нас знову вінда, і де мають користати видоровенці з сонця і звідки чудовий вид на город Лічниці та Святоюрську Гору, слухаю дальше й випитую дальше — тепер уже про більш прозаїчні речі.

Про лікарів, що працюють безкорисно дали для своєї „дитини" й серед яких найшовся справжній штаб нашої медичної науки з директором Шпиталю д-ром Т. Бурачинським і таким авторитетом як д-р М. Панчишин, про ціни у Шпиталю (приймають покищо тільки платних, 5.60 зол. — III. кл. і 10 зол. — II. кл.), про працю в амбуляторіях, які беруть тільки добровільні датки, про відвідини хворих, для яких Шпиталь, з огляду на приїздних, має аж 4 дні (вівторок, четвер, субота, неділя від 2—4), про ріжні пляни дальших інвестицій, м. ін. проєктоване купно нового операційного стола, що коштуватиме 4 тис. зол., про все. Потім згадуємо про добродіїв Шпиталю, що помогли його устаткувати й докінчити своїми жертвами по 2.000 зол. на памяткові ліжка (їх 23, з чого дир. Грицак і п-ство Дурбаки мають за свої жертви по 10.000 зол. їх іменем названі кімнати у шпиталі) і про те, що магістрат Львова не то не дає субвенції, але й вулиці вибрукувати коло нашої лічниці не хоче...

А з тієї розмови памятаю слова мого господаря:

— Вже нині нам тісно, хоч є 100 ліжок. Не маємо місця для амбуляторій, яких частина є все ще у старому будинку, для лікарів та прислуги. Бачите цю нашу площу? — показав вниз рукою. — Міркуємо, як ставити тут другий такий будинок, ще кращий...

...Перед моєю уявою тисячі-тисячі, що благословитимуть колись цю постанову. Що виноситимуть з цих будівель найбільший скарб — здоровля, як виносять його вже сьогодні з Українського Шпиталю.

Анатоль Курдидик.

Вміти жити з користю собі і загалові
значить складати свої ощадности
в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові, ул. Словацького 14.
(ФІЛІЯ БАНКУ: Станиславів, ул. Собіського 11).

„Жива вистава".

Вже третій тиждень добігає, відколи Рідна Школа відкрила Першу Педагогічну Виставу. Три тижні містять одні часописи „шпунти" з пригадками про цю виставу, інші пишуть про неї обширні фейлетони. Багато народу старшого й молодшого пересунулося крізь її салі, а в очах відвідувачів іскряться вогники захоплення та подиву від краси та величі матеріялу. Але не бракує й таких навіть претендентів на назву інтелігента, що на запит, чи бачили виставу, відповідають здивуваним питанням: де, яка вистава? Це мабуть тому, що ця вистава не має таких афіш, як кіна. За тиждень уже цієї вистави не буде; її розмонтують, дещо віддадуть власникам, а дещо піде на завязок Педагогічного Музею. Та це вже не буде вистава!

Хоча деякі експонати проречисто до нас говорять своєю мовою, розказують про наші виховні гаразди, умовини, осяги й ті можливости, що їх можуть створити творці експонатів, то всеж Педагогічна Вистава мала свою ще й наскрізь живу частину, де експонатами були справжні представники виховного діла: діти та учителі. В ріжних днях і в ріжних місцях відбулося 4 показові лекції, кожна мала зобразити стаж і спосіб теперішнього навчання в українській школі — очевидно приватній, бо впорядчики вистави, себто її діловий комітет — державною школою не розпоряджали. На кожну показову лекцію були запрошені львівські педагоги і всі ті, що так чи інакше стоять близько до справ виховання, отже в першій мірі представники преси. Треба було дати нагоду пізнати школу з особистого спостереження тим, що мають вплив на громадську думку і справи між якими мусимо виховання поставити таки на першому місці.

Перша лекція відбулася в „Захоронці" СС. Василіянок при вул. Потоцького 95. По стрімких сходах накритих склепінням розлогих дерев входимо в широкий, затишний коридор монастиря. Ввічлива директорка захоронкар. семінарії, п. Литвиненко, витає прихожих привітно, знайомить з учительством та обстановою. Радіємо на вид ніжних малих столиків покритих цератками, низьких кріселок, сходків, драбинок та інших малих, здається, забавок, що для тутешніх дрібних вихованців заступають меблі. Всюди зразкова чистота, долівка блищить. Входить з садку гамірна дітвора ведена дбайливою опікункою, матірю Венедиктою. На швидку ми вже з усіми знайомі. І починається заняття дітей, що для них є чарівною забавою, а для нас — навчанням. Захоплені діточки впялили зір у матір Венедикту, а вона їм розказує про метелика. Та не може сама всього сказати, бо діти беруть живу участь, доповнюють. Навіть не знають того, як то вони вчаться поправної мови, товариської поведінки, як загострюють змисл спостерігання, як вправляють свої мязи наслідуючи метеликів, що летять з квітки на квітку тай саму квітку, що стоїть на одній ніжці, що під вечір хилиться спатоньки, рано підноситься, випростовується та від вітру хитається. Пізнають коліри, вправляють зір і слух, словом — розвивають фізичні й умові сили — для них непомітно, а для нас так наглядно. Повно веселости, радощів, смутку, гомону й дитячої невинности. Незамітно пройшов час і для нас старших, треба було розпрощатися з гадкою: чому то ми не мали віддавна таких захоронок; чому їх у нас так мало...

На другий раз ми вже в кравецькій дівочій школі СС. Василіянок при вул. Длуґоша 17. І тут затишно, привітно; місце вимріяне на школу. Ніякий міський гамір не доходить, а крізь відкриті вікна враз з соняшним промінням вдирається шепіт старих дерев із саду. Входимо до просторої шкільної салі з порозкладаними столиками, а при них на стільцях сидять учениці. На передї таблиця, манекіни на одяги, швальні машини.

Усміхнена вчителька п. Ірина Ґургулівна, веде балачку про жіночі одяги, про костюми, про моду всяких віків. Низка колірових сильветок ілюструє балачку. Але самою чужиною школа не вдоволяється. На тлі кріслатого барока чи ренесансу виростає наш своєрідний, гетьманський стрій, що рештками, в убожчих матеріялах, заховався ще декуди й сьогодні, по міщанських скринях. На дотепні питання вчительки учениці находять місце і нашій рідній моді. Тут довша зупинка: появляються приготовані більші сильветки, учениці піднаходять усякі і своєрідні риси одягу. На манекіни зачіпляють дві прегарного крою сукні. Такі гарні, що не зважаючи на всяку моду повинні завоювати кожну українську жінку. І цій лекції приходить кінець, немов передучасний. Виходимо, бо учениці починають рисувати те, що бачили.

І ось — іншим разом ми у відмінному середовищі; підходимо до будинку, що своєю скромністю такий характеристичний для модного тепер будівельного стилю. На передній стіні напис „Фондація Рідній Школі ім. Іллі й Івании Кокорудзів". Ця пригадка мимохіть викликає оправданий піетизм. Входимо, як до святині. Це огнище освіти дівчат на дальшу дорогу — гімназія та ліцей Р. Ш. Усміхнений як звичайно директор, Іван Винар, веде жмінку відвідувачів по камінних сходах, серед шпаліру українських образів та молодечих лиць дівчат, що глядять на нас цікавими очима з великих абітурієнтських табльо (світлин). Входимо до І-ої кляси ліцею. Дівчата у скромних ученицьких одягах; увага напружена, бо перед ученицями вже біліють на чорній таблиці обриси українських просторів, спертих на Чорне Море. Краю милий, світе тихий... Професор Михайло Ваврик провірює, що дівчата знають з історії України. Як на Гетьманщині, що на Запоріжжі. Наливайко, Хмельницький, Дорошенко, Мазепа, Кальнишевський. За кожним разом інша учениця зясовує нове питання, обговорює, насвітлює, ілюструє вийняток з літератури. Лекція жива, цікава, спокійна, опанована. Кілька образків кинених на ясну стіну скіоптіконом закінчує цю ледви 45-мінутову „годину". Не залишається нам нічого, як хіба поздоровити професора з такими вислідами, а самі питаємо в дусі: Деж ти, Шановний Професоре, набрав часу, щоб поза приписаною програмою дати стільки рідного знання!

І вже нетерпеливо дожидаємо нового показу: директор Августин Домбровський має перевести в VI. класі хлопячої школи Р. Ш. ім. Шевченка писемні вправи. Здається декому (і мені), що це вже не ефектовне, а може й нецікаве. Входимо до знаного у Львові будинку Рідної Школи при вул. Мохнацького ч. 12. Хлопців небагато — 19. З них нарахували 11, що йдуть здавати до середніх шкіл. У класі свобідно, хлопці веселі, говіркі, відразу заприязнюємося, як старі друзі. Відомий педагог і методик А. Домбровський, спокійний назверх, зрівноважений, як завжди. Цікавим підходом торкається

ВЕРШОК
ДОБРОТИ
МИЛА
„Центросоюз"

прогульки з останніх днів. Каже дітям пригадати собі парк Йордана, відпочинок та про зубрецький ліс. Такі 3 теми пише він на таблиці й каже кожному з них на одну з тих тем написати за 15 хвилин. Мене зібрав неспокій: за 15 хвилин — у VI-ій класі? Таж неодному матуристові не вистане такий час, щоб „розмахатися" до т. зв. „вільної теми". У „гостей" росте цікавість. Швидко минає 15 хвилин і паде заклик ш. директора перестати писати. „Хто писав 1-шу тему? Прочитай". І як написане... „А що це за форма писання?" — „Описова" — паде відповідь. „А чи булоб тут що справити стилістично?" На такі запити завжди находяться критики; але автора рятує сам директор своєю власною заміткою: „я не поправляв би тут нічого". Подібно обійшлися діти з 2-ою темою. „Який це спосіб писання?" — „Зразу описовий, а далі оповідальний". Прочитали 3-тю тему: один, другий. Ах, як він написав про ліс... „Старі дерева шу-шу-шу... Мабуть здива, що таких невиданих гостей приймають" і т. д. „Яка це форма?" — Діти: „Літературна". Так, це була така легка, свобідна форма, що аж дивно, як у 15-ти

хвилинах міг 12-літній хлопець так відтворити в думці враження з лісу!

Та не обійшлося при цьому без припадку. „Прочитай свою задачу". — „Я не був на прогульці й написав *оправдання*". — „Прочитай". І чуємо, як то автор пішов день перед прогулькою до української гімназії розвідати, коли іспити до 1-ої кляси й чого потрібно. Довідався, що на день по прогульці останній речинець для вношення прохання до іспиту та до цього треба метрики народин. „І я дуже зажурився (бідака; а такий малий). Але побіг на залізничу станцію, купив білет і поїхав у родинне село. Тому не був на прогульці... Ціла задача, в нічому не уступає іншим.

Та на відчитаній задачі не кінець. „Відчитай перше речення; яке воно?" „А розбери речення на частини". І тут — дзвінок; 45 мінут не змарнованих.

Оце була **жива** вистава. Виховні мистці відкрили нам, профанам, тайники своїх лябораторій. Шкода, що не було більше охочих скористати з цього показу!

Лев Ясінчук.

Чистоту і свіжість тіла запевнить Тобі ПУДЕР ПРОТИ ПОТУ SUDORYN АП. КОВАЛЬСКІ

Несподівані перешкоди в уладженні осель

на „Соколі" й „Остодорі".

Нагло і несподівано виринули труднощі при уладженні осель для молоді на „Остодорі" і на горі „Сокіл" біля Підлютого. Як відомо, Українське Краєве Т-во Охорони Дітей та Опіки над Молодю уладжує від кількох років оселі для дітей у цих двох найкращих місцях наших гір. Про значіння цих осель зайво розписуватися. Щоб цим оселям забезпечити спокій і безпеку, представник Головної Ради Т-ва інформувався особисто в цій справі у львівському воєвідстві. Там подали докладні вказівки, згідно з якими внесено відповідне зголошення до адміністраційної влади про відкриття таборів. І ось тоді дістала Головна Рада Т-ва два письма з львівського воєвідства. В одному з них воєвідство подало відпис свого повідомлення староства в Долині, що Українське Краєве Т-во Охорони Дітей та Опіки над Молодю організує на Остодорі оселю для хлопців у часі від 27. VI. до 23. VII. і для дівчат від 25. VII. до 20. VIII. та на Соколі оселю для хлопців і дівчат у тому самому часі. Одночасно львівський воєвідський уряд повідомив Головну Раду Т-ва, щоб з хвилиною приїзду осель на місце повідомила про це староство в Долині, подала імя і прізвище керманича, число дітей та адресу оселі.

Отримавши такі письма з львівського воєвідського уряду, організатори осель працювали далі з захопленням і пожертвою не сподіючись зовсім несподіваного удару. Аж ось 20. червня ц. р., себто на кілька днів перед виїздом до осель Головна Рада Т-ва дістала таке письмо від старости в Долині:

Starosta powiatowy doliński. Nr. Op. 9/15/38. Dolina 18. VI. 1938. — Do Zarządu Ukr. Kraj. Towarzystwa Ochrony Dzieci i Opieki nad Młodzieżą we Lwowie, ul. Ruska 20. — Wg. pisma Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie z 27. V. 1938 Nr. Po. 16/22/38 Zarząd tamt. Stowarzyszenia zgłosił Urzędowi Wojewódzkiemu, iż w bieżącym roku organizuje w Ostodorze (gmina i gromada Perehinsko) kolonię letnią dla chłopców od 27. VI. do 23. VII. i dla dziewcząt od 25. VII. do 20. VIII., oraz na górze „Sokół" w tej samej miejscowości kolonię dla chłopców od 27. VI. do 20. VII. i dla dziewcząt od 23. VII. do 18. VIII.

Rozpatrując przedmiotowe zgłoszenia wg. właściwości po myśli art. 2 rozp. Prez. R. P. z 22 IV. 1927 o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 354), zgłoszenia tego nie przyjmuję do wiadomości i **zakazuję** Zarządowi Stowarzyszenia uruchomienia w mowie będących koloniji letnich, albowiem Zarząd Stowarzyszenia nie zastosował się do obowiązujących w tej mierze przepisów.

W szczególności: 1) Nie zgłosił Zarząd Stowarzyszenia kierowników odnośnych zakładów opiekuńczych zgodnie z postanowieniem Min. Pracy i Op. Społ. z 10. X. 1927 o kwalifikacjach kierowników Zakł. Opiek. (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 866) i nie przedstawił dowodów, iż kierownicy ci odpowiadają wszystkim warunkom tego rozporządzenia. 2) Nie przedstawił Zarząd Stowarzyszenia projektów regulaminów odnośnych zakładów opiekuńczych zgodnie z postanowieniem rozp. Min. Pracy i Op. Społ. z 12. X. 1927 r. i regulamin zakładów opiek. (Dz. U. R. P. Nr. 100, poz. 867) wraz z imiennym spisem pensionariuszy.

Dalej jeżeli w zamiarze Zarządu Stowarzyszenia leży organizacja nauczania (wykładów, kursów) w toku prowadzenia kolonii (o czym zgłoszenie do Urzędu Wojewódzkiego nie wspomina, co jednak działo się w roku ubiegłym na tut. terenie bezprawnie) zwracam już obecnie uwagę Zarządu Stowarzyszenia na konieczność zastosowania się w tym wypadku do postanowień ustawy z 11. III. 1932 (Dz. U. R. P., poz. 343, wzgl. rozp. z 7. VI. 1932, Dz. U. R. P. nr. 50, poz. 473), to jest uprzedniego uzyskania odrębnego zezwolenia właściwej władzy dla tego rodzaju nauczania. Jednocześnie orzekam w myśl art. 87, p. 4, rozp. Prez. RP. z 22. III. 1928 o postępowaniu administracyjnym, iż ewent. wniesienie odwołania od niniejszej decyzji, jako wskazanej w interesie publicznym, nie będzie mieć mocy wstrzymującej.

Od niniejszej decyzji wolno wnieść odwołanie do U. rzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie, które podać należy do tut. Starostwa w ciągu dni 14 po dniu doręczenia. Ewentualne bezprawne uruchomienie kolonii pociągnie za sobą rygory przewidziane w rozp. Prez. RP. z 22. III. 1928 o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. 36/342) w szczególności zastosowanie przepisu art. 49 tegoż rozporządzenia przewidującego przymus bezpośredni. — Starosta Powiatowy: (Podpis) — **Szachierski.**

Отже староство в Долині видвигнуло як причину заборони справи, що Т-во — згідно з вказівками львівського воєвідства — мало виконати щойно по приїзді осель на місце. Тому представники Т-ва пішли негайно до воєвідства у Львові за вияснеиннями і довідалися, що письмо долинського староства викликало лише здивування. Щоб довідатися щось конкретного в цій справі, відпоручники Т-ва виїхали до воєвідства у Станиславові і до староства в Долині тимбільше, що на телефонічний запит львівського воєвідства станиславівський воєвідський уряд відповів, що мусить сам довідатися про це в Долині.

Відпоручникові Т-ва заявили у Станиславові, що справу прихильно поладнають. Зате долинський староста обстоював при своїй обороні. Остаточна відповідь станиславівського воєвідства мала прийти телефонічно на другий день до львівського воєвідства на год. 12. Одначе відповідь не прийшла, хоч у Станиславові запевнювали і радили осель не відкликати. Тоді Головна Рада Т-ва звернулася телефонічно до станиславівського воєвідства, на що дістала відповідь, що цю інтервенцію воєвідство вважає за відклик і його поладнає староство в Долині.

Тому голова Т-ва звернувся з проханням телеграфічно до прем. Складковського письмом такого змісту:

До пана премієра д-ра Славой-Складковського у Варшаві.

В останній хвилині староста в Долині забороняє уладити чотири оселі нашому Т-ву, що їх зголошено згідно з вказівками львівського воєвідства.

Молоді відмовляють права користати зі сонця і повітря у власних будинках, хоч уже кілька років ці оселі там відбувалися. Просимо сборони. За Українське Товариство Опіки над Молодю: Каратницький. голова. Львів, вул. Руська 20.

КОМУНІКАТ КВОММ-у.

КВОММ подає до відома:

У звязку з ненадійними труднощами при орґанізуванні хлопячих осель на Соколі та Остодорі пересуваємо початок цих осель на три дні пізніше, себто з 27. на 30. ц. м. з тим, що якби ніякими заходами не вдалося змінити рішення староства в Долині, ці оселі відбудуться в інших місцевостях, про що КВОММ своєчасно повідомить усіх зацікавлених.

ЗА ОКЕАНОМ.

ГРЕКО - КАТОЛИЦЬКА СПІВАНА СЛУЖБА БОЖА В АМЕРИКАНСЬКІЙ КАТОЛИЦЬКІЙ СЕМИНАРІЇ.

На спеціяльні запросини ректорату католицької семинарії св. Бернарда у місті Рочестер Н. Й., о. Степан Побуцький, парох в Оберн, Н. Й., відправив 27-го березня ц. р. в каплиці духовної семинарії торжественну співану Службу Божу в нашім українськім східнім обряді. На Службі Божій були присутні: о. пралат Яків Ґоґґин, ректор семинарії, о. пралат Яків Гаршлі, цілий факультет семинарії і 220 семинаристів, богословів ріжної народности та з ріжних епархій і стейтів Злучених Держав.

О. Степан Побуцький відправив Службу Божу в асисті о. д-ра Едварда Бирна, професора теольоґії, о. д-ра Вільфреда Крага професора теольоґії і префекта дисципліни в семинарії та двох діяконів. Ті отці і діякони були повбирані у всі наші літурґічні ризи і виконували всі приписи церемоній Служби Божої згідно з нашим обрядом.

До Служби Божої співав гарно вишколений хор з Обери, в числі 55 осіб, під управою учителя Андрія Дворакіївського. Цей хор переїхав з Оберн до Рочестер — 80 миль — десяти автомобілями.

Це перший раз в історії рочестерської семинарської каплиці, переповненої кандидатами духовного стану латинського обряду, залунала українська церковна пісня нашої Служби Божої, що всім дуже подобалася, всіх до глибини зворушила й очарувала. Присутні отці професори та питомці семинарії не могли найти слів похвали і дивувалися, що в католицькій Церкві є такий гарний український обряд і така чудова Служба Божа.

При кінці Служби Божої о. Степан Побуцький вніс многоліття Папі римському, Митрополитові Кир Андрееві Шептицькому, епископові Кир Константинові Богачевському, Преосв. Якові Карні, рочестерському епископові і ректорові семинарії, професорам, семинаристам і всьому українському народові.

Після Служби Божої відбувся в рефектарі семинарії спільний обід.

ВИКЛАДИ ПРО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ.

О. Степан Побуцький на прохання ректорату рочестерської семинарії дав у тій семинарії кілька викладів про греко-католицьку Церкву, про наш український обряд та наш нарід. Виклади дуже подобалися американцям. Після першого викладу ректор семинарії відзначив о. Побуцького титулом „почесного професора".

При цьому слід згадати, що у травні 1937 р. о. Побуцький мав виклад про наш обряд і наш нарід в Ніягара університеті, в Боффало, Н. Й., та в католицькій вищій школі в Оберн. Ці виклади дуже причиняються до освідомлення чужинців про український нарід та його обряд.

ВІДКРИТТЯ МОНАСТИРЯ СС.. СЛУЖЕБНИЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Дня 15-го травня ц. р. відбулося у Філядельфії торжество благословення та відкриття монастиря СС. Служебниць, які мають займатися захистом для старців та українською лічницею, що їх основав Преосв. Константин. Посвячення доконав Кир Константин в асисті о. о. Тарнавського і Ґреська.

З нагоди відкриття монастиря уладжено виставу ручних робіт, виконаних Сестрами та їх ученицями. Деякі коронкові роботи, гафти, настільники, стихарі і т. д. звертали загальну увагу. Значну частину тих робіт Сестри продали, дохід з того іде на захист і лічницю.

Того самого дня пополудні відбулася спільна вечеря, в якій взяло участь понад 300 осіб.

ПЕРШИЙ ПАМЯТНИК М. ШАШКЕВИЧА В КАНАДІ.

Товариство Рідна Школа імени Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу дістало дозвіл від міської ради побудувати памятник Маркіянові Шашкевичеві на трикутній площі між вулицями Юклид, Джервис і Мід. Місто відступило площу безплатно з тим застереженням, що товариство має її поикрасити та удержувати в порядку.

В 1914-ому році задумували вінніпеґські українці поставити памятник Шевченкові в 100-ліття його народин, але на плянах залишилося.

Літературна сторінка.

Незалежний письменник.

Варшавський тижневик „Піон" присвятив своє останне 24—25 число творчости Карла Іжиковського з нагоди його 55-ліття. Ці роковини не мають нічого спільного з ювилеєм. Іжиковський напевне не взяв би в ньому участи або сказав би з цього приводу щось таке щире, що засоромив би організаторів свята.

Цей самотній письменник належить до Академії П. Літератури; він найменше академічний зпоміж польських письменників з іменем. Довго вів він боротьбу проти засновин Академії а переможений рішив, що краще зробити щось „усередині", ніж нічого „зверха". З подивугідною послідовністю і природністю єднав Іжиковський усе життя незалежність від усяких груп, гуртів, партій, течій і напрямків. Він ненавидів глупоти в усіх її формах і безхребетности. Висловлював тільки те, що думав і поза кожною літературною формою шукав передуманих явищ і проблєм.

30 років тому появилася його незвичайна повість „Палуба", що пролежала 10 років у книгарні, заки дозріли до неї читачі. Вона випередила експерименти Пруста та Джойса і залишилася одною з найоригінальніших повістей польської літератури. Коли кілька років тому я заохочував Іжиковського, щоб її перевидати, бо нове покоління її зовсім не знає, він усміхнувся іронічно як на згадку про гріх молодости. Аж тепер цю давно вичерпану повість перевидадуть напевне.

Іжиковський дуже мало популярний як ворог усіх ідей і форм, що стають популярні. Він непримиренний оборонець прав розуму, коли йде про ідеї; не вірить в авторитети ні пориви, що заступають самостійну працю думки, — він перший у свому „Чині та слові" здирав маски з патріотичної та соціяльної демагогії, що хотіла мовні та масові гасла піднести до звреолу „чину". Його вічно ворушкий ум домагався завсідн лишитн для себе; він не вірив у безмозке надхнення. В оцінці чужої праці та у власній він не знав компромісів. „Палуба" була наче першим прикладом, як треба аналізувати свої переживання, не вірити їх назвам, цілям, впливам і глибинам. Іжиковський ненавидів патосу, коли говорив про високі проблеми та завдання людини, вважаючи, що одною з найвищих прикмет людини є ясність бачити свої недостачі і сміливість признаватися до них.

Завсіди чутливий на всі нові прояви творчости, Іжиковський був невтомним полемістом — залюбки вів дискусії з усіма, навіть наймолодшими, щоб зрозуміти нові настрої та збагатити себе чужим досвідом. Мало доводилося зустрічати між письменниками людей, які так живо розбуджували думку та цікавість до життя, як він. У добі, коли у Львові жив його приятель Ст. Вомеля, кавярні могли неодному заступити університетські студії. Іжиковський писав без думки про своє офіціяльне становище письменника, сучасне чи колишнє: — якби розмовляв із собою. Він нераз брав собі за приклад „Щоденник" улюбленого Гебля, де завваги про буденні справи чергувалися з небуденними блисками думки та уяви.

Від скромних, тільки зарисованих новель, аж до теорій про „зміст" у творі Іжиковський завсіди вмів шукати власних доріг і щойно згодом перевірював їх з перейденими стовпами, які повбивали інші. Його книжка про кіно „Десята Муза" не менше плодотворна, як його нариси із „Слона серед порцеляни" або з „Лекшого калібру". Це один із тих рідких письменників, що не лякався ніколи відкривати своїх професійних таємниць перед читачами і критиками, не журячися, чи цим зменшить свою „величину" або розсіє чар довкола своєї хемічної лябораторії.

У добі пози, забріхання, вічевих фраз, перегонів, що мають на меті гроші, становище, популярність чи „славу", Іжиковський — рідкий зразок письменника, якому вистачає власна професія. Він розуміє цю професію, як потребу підтримувати якнайтісніші взаємини з усіма проявами сучасности перемінюючи її у проблеми і присвятити все своє життя обороні тих духових явищ, які одиниця виборює собі самостійною чесною працею та високо розвиненим інтелектом. Із творів Іжиковського міг би скористати наш неодин автор, що цінить ті прикмети.

м. р

Літературна Хроніка.

„ВОЛИНЬ" САМЧУКА У ПОЛЬСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ.

Появився польський переклад 1-го тому повісти У. Самчука „Волинь" у вид-тві „Руй", зроблений Т. Голендром, із передмовою Ксаверія Прушинського. Із цієї передмови варт навести деякі рефлексії:

„Великі твори селянської літератури Скандинавії, Німеччини, Чехословаччини повстали в добі, яка прийшла в тих краях уже після перетворення села німецького, данського або чеського, після остаточного відходу від середньовічного ладу села, що єднав у собі так згідливо панщинні елементи і... колективістичні під „спільним дахом" темряви і нужди. Селянська література повстала там після комасації і після народньої школи, після кооперативного руху і після загального виборчого права. На велику боротьбу села вона дивиться вже як на минуле. Зате українська селянська література, головно „Волинь" іде поруч з усіма цими перемінами, наче сівач за плугом, що розрізує рілю, наче кінь, що цей плуг на розріжах скиби випереджує. Коли у творчости Тараса Шевченка маємо найможутніший рефлекс панщини в цілій европейській літературі, то дивлячися на творчість Самчука та його земляків можна висловити думку, що ніодне село, ніодна селянська маса в Европі, не буде колись мати такого вірного документу і такої літературно партійної картини, як славно та прокидалося село, як село та селянська маса на схід від Сяну та Бута...

Великою моральною вартістю книжки є її людський підхід до селянина. Передвоєнна російська література і література польська показували нам звичайно селянина як нід-людину або під-людину. Раз це створіння, що тільки молиться і співає, якої думки повна якоїсь нам недоступної мудрости і правди в Божого надхнення, а іншим разом це створіння йде за найнижчими інстинктами: помсти, хапливости, облуди, ненависти та заздрости. Толстой і Горкий, Реймонт і Ковальський. У Самчука — селянського сина і письменника, який не рекламує себе своїм „пролетаріяндзом" нема нічого з такого становища: селянин є в нього людиною з людськими прикметами і хибами, з людською величиною і нуждою. Для цього українця, селянин це майже все його громадянство, не тільки одна суспільна кляса! Але він уміє його картати, докоряти йому, оцінювати негативно, хоч із синівською любовю. Так не писав і не пише ніодин з наших письменників, ліриконемагогів про селянина. Саме так це відчув Самчук.

„Не лякаймося правди! Може згадаємо мимохідно, що той край, край Крашевського та Коженьовського, Словацького і Запольської, єхінчився в нашій літературі на „Пожежі" Коссак-Щуцької. Ще сьогодні тут борється з нами за права до тої землі чужа мова і чужий плуг".

ШЕВЧЕНКОВІ ПОЕМИ У РОЗКІШНИХ „ЛІЛІПУТАХ".

Прийшло до Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові кільканадцять примірників розкішного видання 4-ох поем Шевченка „Кавказу", „Сну", „Наймички" та „Катерини". Це видання мініятурне, мабуть найменше з досі виданих нашою мовою, т. зв. ліліпут, що нагадує жіночі мапесенькі календарики. Всі чотири книжечки складені в один футерал із шовковою стяжечкою. Обгортки шовкові. Кожна поема має два дереворити О. Рубана — на заголовній сторінці та після тексту замість кінцівки. Один такий футерал з 4-ома поемами коштує 7 зол. 50 сот.

КНИЖКА ПРО ГУЦУЛЬЩИНУ СТ. ВІНЦЕНЦА ВИЙДЕ ПО АНГЛІЙСЬКИ.

Відому книжку „На високій полонині" перекладе на англійську мову Н. Стефенс перекладач Шолохова, Жеромського та інших славянських авторів на англійську мову. З нагоди заповіджепої появи цієї книжки помістив проф. львівського університету В. Розе обширну інформаційну замітку про цей твір в англ. „Славянському і Східно-Европейському Віснику" (Oxford). Він повторяє фразу одного шайпікарського критика, що назвав цей твір „Калевалою гуцульського народу" і стверджує, що Вінценц осягнув те, чого не могла ніколи осягнути польська шляхта, над мукою якої він знижувати до простолюдин або його підлизувати звеличав замість вжитися з ним.

НА ВИЇЗДІ Купелеві плащі — ручники — плєди — подорожні коци.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР:

А. Петрушевський ЛЬВІВ Галицька 20.

У невідомих закутинах Зеленого Клина.

W. K. Arsenjew: „Dersu Uzała" Rój.

Подорожні записки, чи спомини мають одну слабу сторінку — дуже швидко старіються. Мине пів року і дика, незамешкала країна стає цивілізованою, а бодай напів цивілізованою. Прокладуть залізні рейки, спрямують туди еміграцію, перетереблять непролазні праліси і країна зміняє своє обличчя. Тоді подорожні записки тратять свою актуальність і стають історією. Заглядає до них хіба історик, географ чи геольог — залежно від того, якого матеріялу в книжці більше.

Але є серед записків чи вражінь мандрівників виняткові твори, які ніколи не постаріються так швидко. До таких творів треба зачислити в першу чергу твори канадійця Томсона (його капітальна річ: „Ральф Трапер"!), чи новий твір Арсеніева „Дерсу Узала". Коли сокира вирубує описувані праліси, а інжиніри збудують залізниці та фабрики, коли даний край зміниться зовсім, книжка Томсона чи Арсеніева буде цікава для широких мас читачів. Бо є в цій книжці щось, чого не можна вирубати, ні забудувати, є не опис, а переживання і вражіння.

„Дерсу Узала" — заголовок, який перед прочитанням книжки Арсеніева нічого не каже, а після прочитання каже все. Дерсу Узала старий мисливець із племени гольдів, що ціле своє життя пережив у пралісах Уссурійського краю заробляючи на прожиток мисливством. Він товаришить науковій виправі російського капітана Арсеніева по бездоріжжях і безлюддях далекої і дикої країни та помагає експедиції своїм досвідом і знанням. Експедиція Арсеніева в Уссурійський край відбулась ще в році 1907. себто тридцять літ тому. Напевно неодне там, тепер змінилося, а населелення збільшилось удесятеро. Але постать шляхотного, чесного і розумного дикуна Дерсу Узали не зміниться ніколи. Вона дає книжці Арсеніева колірн, які нешвидко полиняють.

„Дерсу Узала" писане стилем записок, на гарячe роблених, без стилістичних прикрас, навіть дуже просто, але так живо і безпосередньо, що твір читається з приємністю. Багато там геольогічних, ботанічних і зоольогічних матеріялів, багато цікавих описів околиць, але поруч із цим прекрасні епізоди переживань автора, його товаришів та сильветки подибаних у пущі людей: китайців, тазів, старовірів — московських кольоністів та інших. А над тим усім домінує прегарна і релєфно зарисована сильвета Дерсу Узали. Незіпсутий цивілізацією дикун, з величезним почуттям справедливости і своєрідної етики, загартований на тверду сталь, але з добрим, мягким серцем робить ввесь час добро не тільки людям, але й німій тварині. Помагає незнайомим бідним, милосердитися над звіриною і — не жде на подяку чи похвалу. Робить це тому, бо так треба, так годиться робити.

Мандрівні спомини Аксеніева для українців ще й тим цікаві, що Уссурійський Край це частина Зеленого Клина — нашої азійської кольонії.

Р. К.

Сторінка без політики.

У пастці на звірів.

Трагічні пригоди в джунглях.

З початком цього місяця привезли до Сідней дочку відомого дослідника полуднев их вод Еліи Берен, жінку архітекта Берена і вмістили її в заведенні для божевільних. Таке було закінчення наукової виправи до джунглів, у якій Елен брала теж участь.

Елен Берен, її муж Джон його брат Говард та студент Джон Гепер вибралися в січні м. р. з Мельбурну на Полудневе Море В літі минулого року розложили вони свій табор на східнім причілку острова Уполю, який лежить у групі островів Самоа. Джен Берен та його брат переводили геольогічні досліди, студент Гепер займався звіринним світом. По кількох місяцях мужчини запримітили в Елен якесь дивне схвилювання. Вони почали догадуватися, що вона попала в якусь невідому тропічну недугу. Одначе Елен не звертала ніякої уваги на своє окруження й далі вела свою працю.

Кілька тижнів пізніше студент Джон Гепер пропав десь. При цій нагоді муж і шурин і Елен прийшли до переконання, що вона попала в якусь дивну переслідувальну манію.

З коштами паспорту, дороги, мешкання й повного утримання коштує місячний побут:

В Берліні	зол. 681.—
у Відні	зол. 672.—
в Мілляо	зол. 825.—
в Парижі	зол. 777.—

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ НА КОРИСНЕ ПЕРЕВЕДЕННЯ ВІДПУСТКИ ЗА КОРДОНОМ РАДИТЬ

Пром-банк

Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15

Гірке розчарування.

Люди, що грають на льотерії, переживають підчас кожного тягнення хвилини повні схвилювання і вижидання. Буває, що нам здається, що маємо щастя вже в руках, а воно в останній хвилині виховзнеться й ми бачимо, що ми розминулися з ним на волосок. Таку хвилину пережила недавно одна сімя в Ліль.

Джіль Бангіль працював важко у фабриці і вдержував зі своїх скромних заробітків жінку й дитину. Недавно купив він одну десяту льосу ч. 144706 в державній французькій льотерії. По кількох днях прийшло тягнення. Бангіль відбував саме тоді нічну службу у фабриці. Його малий син Люсієн сидів тихо при радіовім гучномовцеві і ждав терпеливо, аж радіо почне надавати витягнені числа. При тому він конче хотів, щоб йоро батьки виграли і схвильований недочув добре, що головна виграна впала не на число 1447406, яке мали його батьки, лиш на ч. 1147406. Урадований хлопчина повідомив матір, що вони стали раптом багачами, відтак побіг до батька, до фабрики, щоб і його повідомити про несподіване щастя. Батько звільнився негайно з праці, вернувся розрадований домів і ціла родина уладила собі того вечора справжне родинне свято. Найближчого ранку ціла околиця знала вже про щастя, яке усміхнулося до бідного зарібника.

Та радість бідної сімї не тревала довго. Небавом появилася в часописах повна табеля виграних і виявилося, що головна виграна впала на льос 1147406 ,який був власністю держави, бо ніхто його у відповідний час не викупив. Розчарування цілої родини, спричинене неувагою хлопчини було справді гірке. Всеж таки така мала помилка дала тим людям один вечір великої радости й щастя.

—o—

ВОВНИ, ШОВКИ і інше
купиш дешево
В НОВОВТВОРЕНІМ ЛЬОКАЛІ
Рожі Ботвін — Боїмів 9.

МАЛА ШЕРЛІ ВИБИРАЄТЬСЯ ДО — ЕВРОПИ.

Воно вже ввійшло в моду, що фільмові зірки Голівуду люблять уладити собі подорож по старій, бідній при тім романтичній Европі, мка ще не має високого покрою гангстерів, зате має цілу копицю автентичної аристократії, готової на демократично-мистецький мезальянс за грубі американські доляри.

Густо-часто фільмові підприємства використовують поїздки своїх зірок для фірмової реклями, іноді теж самі такі поїздки уладжують.

Якщо вірити словам Даріля ф. Цамука, віцепрезидента 20-Центурі-Фокса, то ця фірма зовсім поважно взяла під увагу проект подорожі малої Шерлі Темпль до Льондону.

Одначе тому, що до такої подорожі треба великої і совісної підготови, то ця подорож відбудеться імовірно аж у черговому році. Бо воно вовсім ясне і зрозуміле, що скрізь де Шерлі появиться, буде вона найважнішою особою, яку витатимуть маси її звеличників та цікавих. Тому теж заздалегідь треба поробити всі підготування, щоб забезпечити здоровля і життя чудесної дитини. Віцепрезидент Цамук не має мабуть великого довіря до льондонської поліції, бо він бере на випадок, якщо пляи подорожі справді здійсниться, відповідну охорону зі старшин поліції в Льос Анджельос, які мають уже окремий досвід, як давати собі раду з масами розрадуваних звеличників. Коли мала зірка появиться без спеціяльного повідомлення на вулицях Льос Анджельос, тоді скрізь поліція мусить опанувати рух юрби, якій Шерлі не довіряє так, як нпр. у фільмовім місті.

—o—

Життєва мудрість.

Як усе на світі умовне — так теж можна сказати і про мудрість, у тому розумінні, що й мудрість буває ріжна й не кожний уважає те саме знання, чи досвід, чи вміння за правдиву мудрість. Та є мудрість, яку кожна вдумчива людина мусить признати мудрістю: це життєва мудрість, практичний розум, себто вміння уладити своє життя так, щоб воно й одиниці й загалові принесло користь. Не важко вказати й на таку людину, яка відзначається таким практичним розумом, пізнати її передовсім по одній засадничій прикметі. Ця прикмета це — ощадність. Справді розумна людина — ощадна у всьому, головно в орудуванні грошем. І навпаки: коли шукати мірки для правдивого практичного розуму, то ощадність є тою міркою. Хто ощадний, той і практично розумний. Бо і справді! Що людині з уміння на всіх інших ділянках, коли вона через свій практичний нерозум не вміє уладити свого життя на користь собі й рідному загалові? І що загалові з такої одиниці? Таж коли людина не має практичної життєвої мудрости, то вона не може використати якслід також інших своїх здібностей на свою і загальну користь! Колиж воно так, то будьмо всі розумні практично й виявляймо цю мудрість назверх: щадім свій гріш у рідних фінансових установах... (Ю.)

—o—

ВЕСЕЛЕ

ВОНА ВІД ЧОГО?

Молода мати дуже дбає про гігієну. Тому теж вона навчає молоду і привабливу няньку.

— Ганусю, як ви поїдете з дитиною до парку, то вважайте, щоб ніхто дитини не гласкав і не цілував.

На те дівчина відповідає.

— Не журіться, пані, того не буде. А вкінці я від чого?

НЕ ВИГЛЯДАЄ...

— Кілько ви даєте мені літ? — допитується молода настирлива панянка.

— Двацятьшість — каже молодий мужчина.

— На чотири роки ви помилилися.

— Алеж на трицятку ви рішуче не виглядаєте!...

ПРИ ІСПИТІ.

— Пане кандидате, чи можете мені сказати, які користи дає вода?

— Так, пане професоре, вода дає нам змогу дістатися на острови.

Лікарі на село.

СПРАВА ЗМІНИ ЗАКОНУ ПРО ЛІКАРСЬКУ ПРАКТИКУ.

На надзвичайній сесії сойму вніс уряд проект зміни закону про виконування лікарської практики. Цей проект ставить на першому місці справу, щоб на цілому терені деяких лікарських палат, або в поодиноких місцевостях замкнути листу нових лікарів. Винятком могли б бути в першій мірі ті лікарі, які по дні 1-го липня 1937 осядуть у сільських громадах і щонайменше три роки виконуватимуть там лікарську практику. Очевидно є в законопроекті багато інших застережень, але вони не суттєві. Референтом цієї справи в комісії Суспільної Опіки і Здоровля у сеймі вибрано посла о. д-ра Любельського, який всеціло скритикував закон і поставив зовсім нові пропозиції, спираючись на розмовах з поодинокими послами та користуючись матеріялом, який одержали члени комісії від лікарських організацій та студентів медицини. Перше засідання комісії у цій справі відбулося 22-го червня ц. р., на якому боронили закону міністр Косцялковський і віцеміністр Пещинський, а члени комісії майже в цілости виступили проти законопроекту. Від Української Парляментарної Репрезентації промовляв у цій справі **пос. Дмитро Великанович.**

Законопроект про лікарську практику — говорив пос. Великанович — дуже подібний до того закона, який ухвалено у справі замкнення адвокатських лист. Але між одним і другим станом велика ріжниця. Якби навіть можна виправдати нарікання на надмір адвокатів у деяких місцевостях, то про лікарів цього сказати не можна. На 34 міліонів населення Польщі є ледви 12.612 лікарів, себто один лікар випадає на 2.755 мешканців. До того треба мати на увазі, що не всі лікарі виконують практику і не всі воєвідства мають рівномірний доплив лікарських сил. Тому проект, щоб замкнути лікарську листу нещасливий і невиправданий.

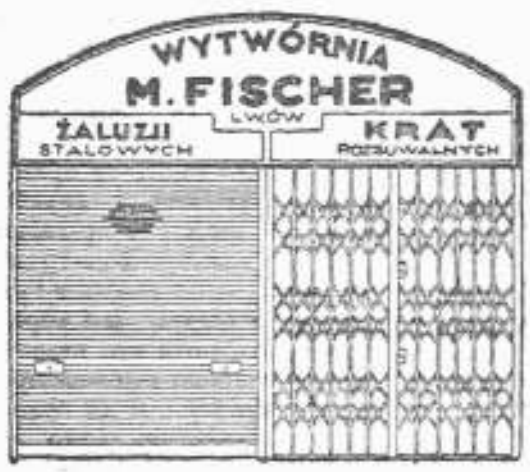
Промовець признає, що на селі сьогодні нема належної лікарської помочі, але тим засобом, який пропонує законопроект, тієї справи не можна поліпшити. До цього може довести інший шлях. В першій мірі треба облекшити студіюючій молоді самі студії на медицині, звільнити від високих шкільних оплат, а селянським та робітничим дітям дати ще й матеріяльну допомогу, щоб могли ті студії кінчити. Коли мова про лікарів-українців, то вже велике їх число працює по селах, але їх не допускають до того, щоб вони користали з високих урядових платень, які мають лікарі-поляки від уряду обезпечалень чи самоуправних установ. П. міністр заявив, що має на терені Польщі 260 необсаджених місць, де є платня 200—500 зол. місячно, але ніхто по ці посади не зголошується. Промовець стверджує, що є кандидати на ті посади, але їх не приймають тому, бо вони — українці. Український нарід, примушений життєвими обставинами, сам творить кооперативи здоровля по селах і стягає до них лікарів, які прекрасно працюють серед сільського і робітничого населення". Але — закінчив пос. Великанович — маємо претенсію, щоби у тій ділянці ми мали поміч від держави і самоуправних установ".

По промовах кількох інших послів і обороні міністра вибрано підкомісію, до якої від УПР увійшов пос. Великанович, ця комісія має опрацювати зміну предложеного законопроєкту.

В дні 23-го ц. м. підкомісія відбула своє засідання, на якому виголосили своє експозе лікарські знавці під проводом проф. Шенайха та д-ра Каспшака. Ці знавці протиставилися законопроектові, признали його неактуальним та доказували, що зло не лежить у надмірі лікарів по містах, але у загально малому числі лікарів. По виході знавців відбулася дискусія над зміненим текстом закона, який предложив референт по порозумінню з міністерством суспільної опіки, внутрішніх і військових справ.

Всі члени підкомісії станули на становищі, що село має право до лікарської опіки і що треба поробити можливі заходи в тому напрямі, щоб воно цю опіку дістало. Проект змінили в той спосіб, що право до постійної практики у довільній місцевости признаватимуть тільки таким лікарям, які по скінченні фахових студій працюватимуть щонайменше два роки у місцевостях, в яких є менше як 5 тисяч населення. Ці місцевости, де мав би осісти початкуючий лікар означить міністр суспільної опіки у спеціяльному розпорядку. Закон обовязуватиме від 1-го січня 1939 р. тих лікарів, які тепер кінчитимуть свої студії. Підкомісія ухвалила кілька резолюцій референта, зокрема про потребу збільшити число місць для медиків в університетах, про обнижку шкільних оплат та створення стипендій для селянської молоді, про підручні аптики на селі, лікарські льокальні осередки і т. п. В часі дискусії пос. Присторова поставила внесок, щоб на „східних кресах" не допускати до практики комуністів, антидержавників і загалом давати там тільки лікарів-поляків. Проти цього внеску запротестував пос Великанович.

Новий проект на підкомісії перейшов в цілости і його передадуть до дальшого вирішення соймові.

ВУЛ. ФИЛИПА ШЛЯЙХЕРА 6
(давніше Шпитальна 38) тел. 257-10

виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі, вальні оходи як також усе, що входить в обсяг слюсарства. СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВІДДІЛ СТАЛЕВИХ І АЖУРОВИХ РОЛЄТ.

РОВЕРОВІ ОПОНИ

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 16

З останніх десятиліть життя в. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

IV.

НА КРИЛАХ ПОЕЗІЇ.

Франко замикається у своїй убогій хаті, його дух підіймає вгору крила і з запалом та з небувалою енергією — творить. Ми бачили його тільки в певних порах дня, як він поспішав до друкарні, або з друкарні додому. Завжди з похиленою головою, глибоко задуманий. Знайомі пояснювали собі жартівливо поетову задуму тим, що то він у часі ходу з дому до дому до друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка і назад обдумує свої твори і ховає обдумане до своїх шухлядок у голові: обдумає, кажуть вони — одни свій твір, зараз кладе його в шухлядку й відчиняє другу, щоб покласти до неї новообдумане, і так дотепні порахували, що поки Франко зайшов з дому до друкарні і з друкарні додому, мав у голові кілька нових творів.

Усі, в кого трохи живіше било українське серце, радувалися розмахом крил Франкового генія й у блаженнім супокої споживали солодкі плоди його духа. І нікому навіть на думку не приходило поспитати, бодай себе, чому в нашого поета обличчя таке сумне-невеселе, задумане. Поет не жалувався нікому, не плакав, не нарікав на свою долю, і ніхто не журився ним. Тимчасом чорні тіні смутку та журби падали на його душу.

Гете сказав, що поетичний зміст лірики — це зміст власного життя поета. Оці його слова можна сміливо прикласти й до Франкової поезії. Поезія була Франкові єдиною вірною повірницею в житті; їй сповідав він усі свої болі, журбу, жалі, тугу й мрії. Тимто Франкова поезія — це чародійне дзеркало, в якому, хто хоче, може побачити вірний образ його душі в кожній добі його життя.

Розгорніть його книжечку „Із днів журби" і ви побачите в ній його таємні думки, його найделікатніші тремтіння душі. Оця книжечка це щоденник Франкової душі, де записані мистецькою рукою його переживання „в днях журби", себто в роках від 1897 до 1900. Франко творив, Франко писав, Франків дух купався у блакиті неба, його крила підіймалися до сонця, але в його душу внадився шашіль і поволі дуже поволі, але систематично підточував тонесенькі фібри його душі. Хоч як Франко не хотів „ритися в своїм нутрі і всяку думку гірш онучки розскубувати і всякий рух жувати, міряти, важити"[1]), все-ж під примусом непереможної психічної сили не встерігся показати нам у своїх поезіях підсвідомі рухи своєї душі.

ХВИЛИНИ ЗНЕВІРИ І ПОРИВУ.

Франкову душу почало охоплювати врядигоди якесь дивне „безсилля": його почування в „серці полумям горіли"; „думи рвалися як орел ширять", але „воля" була в нього „розбита", „душа слаба, безкрила, холодом прибита", „слова і блиски й фарби не хотіли служить уяві" і його творчий дух, „чахнув серед зневіря"[2]). Бодлер підкріплював знесилену фантазію ганишем, опієм; Мопасан етером; Тассо, Е. Т. А. Гофман, Ленав, Ґотфрід Келєр та інші додавали їй огню вином, — нашому Франкові були противні всякі наркотики[3]); він мучився, журився, втомлювався, але не вживав їх. Хвилини безсилля проходили самі собою, в душу вступала нова енергія і нові, білі крила підіймали її в ясний світ фантазії та мрій.

Находили на поета хвилини піднесення духа й раптового пониження його. Він наче птах почував себе легким, чув в собі надмір сили, хоче обняти ввесь світ своєю любовю[4]) і вигляд кров стає оливом у його жилах, в серці не стає запалу й віри[5]), а приятель стає йому „хижим звіром"[6]).

У поета являлися час від часу непрошені гості: безсонниця[7]), меланхолійний настрій[8]) і подібно, як у Ньютона, Тассо або Руссо, mania persecutiva.

Чорні думки, наче настирливі мухи в пізню осінь, докучали поетові, відганяли сон і непокоїли його:

[1]) Із днів журби, ст. 11 і 13
[2]) Ібід., ст. 13.
[3]) Ібід., ст. 14.
[4]) Ібід., ст. 16.
[5]) Ібід., ст. 52.
[6]) і [7]) Ібід., ст. 52—53 та 12, 23, 24 і 43.

[1]) Із днів журби, Львів, 1900, ст. 13.

Вул. Потоцького — р.г Ленартовича
НОВОВІДЧИНЕНА
ХАРЧІВНЯ МОЛОЧАРНЯ
видає смачні на десеровому маслі різнородні обіди, снідання і перекуски по уміркованих цінах. Льокаль прекрасний.
1355 2—3 власник **В. Крижанівський.**

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ.

Т-во українських студентів львівської політехніки „Основа" подає до відома зацікавленим студентам необхідні інформації про студії у львівській політехніці. Львівська Політехніка має пять виділів: 1) **Виділ інжинірії сухопутньої і водної** з трьома відділами: сухопутним, водним і мірничим. 2) **Виділ Архітектури.** 3) **Механічний виділ** з трьома відділами: машиновим, електротехнічним і нафтовим. Машиновий відділ має такі групи: конструкційну, залізничу, технольогічну та рухову. На групі конструкційній існує летунська секція. 4) **Хемічний виділ.** 5) **Рільничо-лісовий виділ** з двома відділами: рільничим та лісовим. Рільничий відділ розпадається на такі групи: економічно-рільничу, рільничу та годівельну.

Студії на виділі інжинірії та архітектури тревають 4 і пів року, на всіх інших виділах 4 роки. Одначе з огляду на великий навал праці студії на всіх виділах тревають 6 до 8 років. На рільничому виділі студії відбуваються лише в перших трьох семестрах у Львові, опісля в Дублянах під Львовом. Речинець зголошення подань проголошує щороку ректорат, звичайно на 15. вересня. До подання слід долучити такі документи: 1) метрику уродження, 2) свідоцтво зрілости, 3) військовий документ, 4) свідоцтво моральности, якщо від часу зложення іспиту зрілости минув один рік і 5) три непідклеєні світлини. По зложенні подання та лікарських оглядинах треба приступити до вступного іспиту з таких предметів: на виділі інжинірії: математику, нарисну ґеометрію, шкіцування; на виділі архітектури: нарисну ґеометрію, рисунки, загальні відомости з історії культури і мистецтва; на механічнім виділі: математику, нарисну ґеометрію, фізику, шкіцування та іспит психотехнічний. Першенство мають ті, що викажуться свідоцтвом відбутої варстатової практики (один місяць); на хемічнім виділі: фізику, хемію; на рільничім виділі: природу (ботаніку), математику. Першенство мають ті, що викажуться свідоцтвом відбутої рільничої практики та сини рільників.

Українців приймають у політехніку у Львові невеликий відсоток, що постійно зменшується з огляду на малі кваліфікації українців, здебільша абсольвентів клясичних ґімназій.

Для нововступаючих до львівської політехніки орґанізує Т-во „Основа" підготовні курси, ведені фаховими силами. Одначе треба підчеркнути, що з огляду на великий обсяг матеріялу, ці курси тоді дають стовідсоткову користь, якщо кандидати самі підчас ферій зазнайомляться з іспитовим матеріялом. Тому хто поважно рефлектує на технічні студії, повинен вже тепер взятися до праці. Курси з обсягу всіх предметів до вступного іспиту починаються в „Основі" коло 10. серпня ц. р. Речинець зголошень минає 5. серпня.

Шкільні оплати такі: вписове 30 зол., манінуляційна оплата 10 зол., оплата за лікарські оглядини 4 зол., оплата за кожний іспит 10 зол., річні шкільні оплати 230 зол. Прожиток у Львові від 50 зол. вгору.

Ближчі інформації у звязку з вимогами до вступного іспиту дає Т-во „Основа". За інформаціями слід звертатися підчас ферій на адресу: Юрій Шухевич, Львів, вул. Косинерська ч. 18 а. І. пов. На відповідь треба долучити поштову марку.

Ще про орхестрально-оперовий вечір.

ВИЩОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМ. ЛИСЕНКА У ЛЬВОВІ.

В рецензії цього вечора в ч. 136 з дня 24. ц. м. пропущено в оспіху, на жаль, деякі дуже важні моменти, а саме відповідну оцінку виконавців головної ролі: Фавста-старця п. Шухевича та Фавста-молодця п. Старицького. У п. Шухевича не надто сильний, але дуже шляхотний і милий у тембрі голос, природне музичне та акторське зрозуміння цієї хоч невеликої, але „небезпечної" ролі. П. Старицький як „відмолоджений" Фавст дав справжній доказ, скільки може осягнути завзятою, пильною працею учень і повною посвяти працею його вчитель. Його голос шляхотно вирівняний усередині, блищить уже металічно та дуже повно на верхах. Подивугідне є дуже заокруглене фразування і взагалі зовсім зріла інтерпретація за такий короткий час студій. Треба сподіватися, що при дальших студіях п. Старицький стане справжнім оперовим співаком, на що вже тепер дає дуже поважний завдаток. П. Гринчишин як Мефісто розвинув богаті голосові та акторські вальори і створив постать, яку не все бачимо навіть на правдивих оперових сценах. Дуже звучний і виразистий голос у всіх відтінках і реґістрах прегарно вязався з уповні свобідною акторською грою. Зовсім рівнорядною партнеркою Мефіста-Гринчишина була п. Ладика як Марта, що впродовж своєї недовгої ролі вспіла показати незвичайно цінні голосові дані та глибоко-музикальну інтеліґенцію. Виконання квартету в 3 дії було таке чисте й прецизійне, яке направду рідко чуємо навіть на великих оперових сценах. Це ще один проречистий доказ великої музикальности всіх виконавців і незвичайно солідної підготови диригентом проф. М. Колессою. Слід ще згадати, що п. Яросевич-Маргарета в останній сцені 3 дії голосово й інтерпретаційно піднялася на висоту зрілої оперової співачки. Вона розпоряджає дуже гнучким у виразі голосом кольоратурним

Що писало „Діло" 50 раків тому.

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

З приводу Зелених Свят, що припадали на 24-го і 25-го червня, „Діло" два дні не вийшло.

Вівторок, 26 (14) червня 1888.

ХРЕСТНІ ХОДИ НА КЛАДОВИЩА У ЛЬВОВІ.

„В неділю Сошествія св. Духа відбулися хрестні ходи з приходів св. Юра і св. Петра і Павла на Личаківське; з св. Пятниць на знесене кладовище „Паперівна" на Жовківськім, а з Успенської церкви на Стрийське; в понеділок зі св. Юра на Стрийське, а з Успенської церкви на Личаківське. При тій нагоді виголошено на кладовищах руські проповіди при великій участи вірних. На гробі наших архиєреїв і інших визначніших патріотів відправлено панахиди. В першу неділю по Сош. св. Духа відбудеться хрестний хід з церкви св. Юра на знесене городецьке кладовище".

„КАРИДОСТОЙНА АҐІТАЦІЯ".

„Черновецька „Газета Польска" подала ось яку вістку: „Цими днями внесла православна консисторія в Чернівцях письмо до міської шкільної ради, що три учителі міських шкіл пп. Руснак, Продан і Ом. Попович, ведуть від якогось часу каридостойну аґітацію по селах, основуючи руські народні читальні і при цій нагоді бунтують руський нарід, як це було у Вителівці, Лашківці і Ставчанах. Ті панове радили там селянам, щоби вони не давались визискувати і трималися купи. Вони мали казати селянам: „Ми вам порадимо, удавайтеся до нас. Не платіть процентів (?), а як ваш панотець недобрий, то кажіть, а ми вам дамо кращих, уніятських". Дальше подає консисторія, що ці три учителі в одній місцевости так стерияризували пароха, що мусів відправити богослуженнє при отвореній читальні".

Кожний мебель був мій ворог,
кожна книжка, то була
пявка, що систематично
кров і мозок мій пила.

Кожна добрість, то наївність,
кожний друг, то хижий звір,
кожна думка, то помилка,
кожний спомин, то докір[9])

Поет усією силою свого ясного духа боровся із своїми непрошеними гістьми, проганяв їх від себе, але вони вертались й добувались до його дверей чимраз дужче...

Одночасно почалися ще більші страждання поета: його мучили зразу елементарні галюцинації, а потім і складні. Йому причувався „легенький стук в вікно чи в двері[10]), теленькання дзвоника[11]) або бренькіт мушки, замотаної в павуковій сіті"[12]). Коли ви читали „Перехресні стежки", вас певне мусіло охопити легке тремтіння, коли ви прийшли до того місця, де Франко пише: „Хробачок стукає в стіні: раз, два, три, зотири — і став"[13]). Так кілька разів. А це-ж не вигадка поета тільки фотографія його переживання. Що-ж і думати, коли душа поета стала висотувати з себе складні картини і кидати їх перед його очі?

Привид весільної дараби, на якій поет бачить себе зі своєю любкою у веселому товаристві, опісля привид трупа-любки на воді, коли щезла дараба за чорною скелею, за закрутом, закріпив поет у срібні строфи своєї поезії[14]) і в поетичну прозу „Перехресних стежок"[15]). Питанню: чи він описав нам свою галюцинацію, як виходить з поезії, чи сон, як виходить з „Перехресних стежок", присвятив я окрему студійку. Коли образ весільної дараби був би справді галюцинацією і поет бачив себе на тій дарабі, то це був би відомий психіятрам phénomène d'autoscopie. Подібна галюцинація була і в Мопасана. Великий новеліст розказував своїм приятелям, що коли він сидів раз за столом і писав, йому видалося немов відчинилися двері і він на своє велике здивування бачить, що гість — це він сам[16]).

Вельми цікава з психольогічного боку поезія „Із днів журби", що починається словами: „Ніч. Довколо тихо, мертво"[17]). Вона, ця неоцінена перлина людського ґенія, збудована на галюцинаційнім елементі і в ній записано мистецькою рукою спосіб, яким повстала поетова галюцинація. Душа, обтрушена з земного пилу, зосередилася, прояснилася, „щось мов тихий дзвін" залунало в ній і повстала в ній „якась невідома гармонія" „мов у гаю свисти дроздів гілка гілці подає". „В розколисаній уяві" поета піднявся ряд картин:

гори в світлі золотому,
фіолетова тінь долин,
річка наче срібна стрічка,
і скалистая стіна,
шлях закурений, мов кладка,
що у безвість порина...
Вулиця... Доми низенькі,
за штахетами, в садках
георгіні і астри
на малесеньких грядках;
стежечки круті між ними,
деревлянний ґанок...

. . . . . .

І ось раптом вирина
з рам зелених у вікні
тихе лице жіноче
..... знайоме .....

„Мигнув" цей чудовий образ і розвіявся мов імла. „Лице кохане" пропало, і очі поета побачили несподівано — „побитий градом лан... повінь"... Ні, не очі побачили... Все те в його душі жило, „на крилах із гармоній, світла й запаху" плило. Поет каже:

Чую, що се власний твір мій,
хоч створив його не я:
що це часть єства мойого,
хоч не в ній душа моя.

(Дальше буде).

---

[9]) Ібід., ст. 52.
[10]) Ібід., ст. 6.
[11]) Ібід., ст. 18.
[12]) Перехресні стежки, ст. 292—293.
[13]) Перехресні стежки, ст. 294.

[14]) Поезія „Над великою рікою" написана 24 серпня 1899 р. й уперше видрукована в „Літ.-Наук. Вістнику" в книжці II, за 1900 р., ст. 119—120 під псевдонімом Марко В-в.
[15]) Уступ XXI „Перех. стежок" видрукований уперше у „Літ.-Наук. Вістнику" за 1900 р., кн. V.
[16]) Guy de Maupassants Krankheit. Von Dr. Gaston Vorberg. Wiesbaden, 1908, ст. 16.
[17]) Із днів журби, ст. 63—66.

(про що вже була мова) і драматичним, а крім цього великим акторським талантом.

Як на місцеві обставини вистава опери зробила незвичайно культурне враження, і ледви чи котра львівська музична школа вспіла би поставити власними силами оперу на такому високому рівні. В цьому чимала заслуга знаменитого режисера проф. Ол. Улуханова, що безкорисно вкладав максимум праці та за короткий час зумів віддати кожному виконавцеві такий спосіб виконання, що вповні вміщався в рямцях цілости і не менш відповідав індивідуальности кожного зокрема. Ще раз можна ствердити, що цілість вийшла незвичайно культурно й місцями справді по високо-мистецьки. Вищий Музичний Інститут ім. Лисенка й разом з ним усе наше українське громадянство можуть бути горді, що в таких несприятливих обставинах ведуть так поважно і завзято музичну справу.

Борис Кудрик.

ПРИПИНИЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТИ" І КРУЖКА „Р. Ш." У ПІДКАМЕНІ.

П. А. Т. повідомляє: Повітовий староста у Бродах припинив діяльність чит. „Просвіти" і кружка „Р. Ш." за демонстраційний виступ дня 12. травня ц. р. у роковини жалоби по марш. Пілсудськім.

НОВИНКИ.

— **Найцікавіший** і найбагатший змістом український релігійний часопис **„Лицарство Пресвятої Богородиці".** Львів, вул. П. Скарги 5. Ч. розр. переказу 233. Річна передплата 1.20 зол. Поодиноке число 10 сот. —4

— **Камінь Довбуша** над Прутом. Пансіон **„Зелена Палатка"** — поручає кімнати з утриманням. Власний парк і пляжа. (Інформації дає С. Олесницька — Камінь Довбуша п. Ямна). -2

Юліян Опільський

ІДОЛИ ПАДУТЬ

Історична повість із часів ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
Том перший.

170 стор. **ЦІНА зол. 2·—**
Дістанете у Видавництві „ДІЛО", Львів, Ринок 10, і у всіх книгарнях краю.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ЛІЛА"

Київ за часів великого князя. — Морська виправа Володимира Вел. і його відвідини у царгородських імператорів з метою одруження з їх сестрою. Могутні постаті варягів. Картини битв і давн. побуту.

— **Провідниці Дитячих Садків.** Багато нових віршів, пісень, сценок, порад, вказівок, тощо потрібних у вашій праці, знайдете в журналі „Українське Дошкілля" ч. 5-6. Ціна 0,50 зл. — Замовляти: Адміністрація „Українське Дошкілля", Львів, Руська 3.

— **Пансіон „Стахова Воля" у Гребенові у** власнім кількаморговім саді та городі, під управою М. Гікавого поручає 50 сонячних кімнат з верандами (6 віль). Смачні та здорові харчі. Ціни приступні. Розваги: щоденно концерти, дансінги, радіо. Бібліотека. **Постіль треба з собою привезти.** Всі добрі та давні знайомі і приятелі зустрічаються в цім сезоні в „Стаховій Волі". Ближчі інформації: Гребенів „Стахова Воля". 1-1

— **Промоція.** Вчора відбулася на львівському університеті промоція лікаря хірургічної клініки п. **Романа Бариляка** на доктора медицини на підставі наукової праці з обсягу хірургії.

— **На численні запити** П. Т. Світливців повідомляємо, що кому бракує фотографічний матеріял, тому висилаємо на літницю приспішеною почтою негайно по одержанні замовлення. Фотокрамниця Екомп, Львів, Сикстуська 29.

— **Іспит зрілости в гімназії „Р. Ш" в Чорткові.** Остання матура старого типу в гімназії „Р. Ш." ім. Шашкевича відбулася в днях від 27. до 30. м. м. під проводом візитатода д-ра Поляньского. До письменної матури допущено 12 учеників, до устної 8-ох. Крім того здавав один, якого попереднього року репробовано. Іспит зрілости здали: Білинський Володимир, Чеховська Леонтина, Липовий Микола, Яковишин Богдан, Яремків Степан, Островський Володимир, Горбовий Адам, Запотічний Іван, Гашуляк Остап.

— **Іспит закінчення загально - освітньої гімназії (мала матура) в гімназії „Рідної Школи" в Тернополі** відбувся під проводом п. Домінїка Питля, директора І. держ. гімн. у Тернополі. До іспитової комісії входило 7 учителів гімназії „Р. Ш." і 3-ох учителів з І. держ. гімн. При письменнім іспиті в днях 30. травня до 4. червня ц. р. з числа 37 кандидатів (-ок) репробовано 13, при устнім у днях 9—17. червня 2-ох. Іспит склали 22 абітурієнти (-тки), а саме: Габлевич Богдан, Гладкий Павло, Данилевич Северин, Зазуля Любомира, Захарків Борис, Івахів Марія, Клим Олена, Король Омелян, Лель Евген, Лисобей Мирослав, Литвин Олена, Лошній Зиновій, Майка Ольга, Медиський Антін, Павлишин Роман, Попович Віра, Ракочий Теодор, Ромілович Любомир, Салій Зиновій, Філь Григорій, Чумак Олег, Шевадзуцька Степанія.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Державної Льотерії Кляс. впали м. ін. більші вигри на такі числа: 100.00 зол. на ч. 13537, 5.000 зол. на чч. 87039, 122101, 2.000 зол. на чч. 75631, 101160, 104615, 139642, 1.000 зол. на чч. 33937, 43805, 96581, 101110, 500 зол. на чч. 7067, 22744, 28087, 29053, 35665, 73480, 98515.

— **Голодівка адвокатських аплікантів.** Минулої пятниці почався в домівці організації адвокатських аплікантів при вул. Коперника ч. 7 окупаційний страйк адвокатських аплікантів на знак протесту проти замкнення лист до кінця 1945 р. Одночасно адвокатські апліканти оголосили голодівку. Адвокати намовлюють адвокатських аплікантів, щоби перервали страйк і боролися іншими легальними засобами за свої права.

— **Накликують вулицю.** „Слово Народове" з 25. ц. м. (ч. 183) помістило статейку п. н. „Українська демонстрація підчас вчорашнього богослуження в Рынку", в якій накидується з з питомою собі лайкою на українців за поведінку дівчат зі школи „Труд", мовляв, вони „спрофанували польське богослуження". Підчас богослуження в Рынку — **читаємо далі — в наго**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мрії і дійсність.

Нераз іду і мрію: Камениця з городцем, або хоч вілля з чотирма кімнатами і „приналежностями". Коли каменица, то велика, найменше на вісім партій (не політичних!), а коли вілля, то обовязково з високим парканом, щоб ніхто мені не заглядав до городу.

Буває, що й про село подумаю. Хатина над Прутом у лузі, в садочку, обведена плотом, щоб ніхто не сувався мені через подвіря.

Іду нераз і завидую. І тим у місті і тим на селі, тим, що мають одно чи друге і тим, що мають одно і друге.

Але вчора наслухався я таких історій, що далебі не знаю як тепер з моїми мріями буде.

Зайшли до мене в редакцію два мої добрі знайомі: один власник каменици, другий власник хатини, хоч не над Прутом, але у лузі.

— Панове, — кажу — ви всеж таки панове. Своя хата — своя правда і си...

— Помало, помало! Не розганяйтеся так занадто.

— Не розумію?!

— Бачили ви — питає власник каменици — ті тисячі дощок, стовпів і драбин коло каменицъ?

— Бачив...

— Коло моеї так само. Тому пять літ відновляв з власної пильности, тепер мушу з наказу. А паркан коло городця поставив тому два роки, тепер мушу дати сітку.

— Зате каменица буде як нова. А ви? — звернувся я до власника хати на селі.

— Ми маємо тільки поставити огорожу і вибілити її та полякерувати двері, вікна, віконниці і ганки.

— Е, що вам там на селі: привіз пруття — огородив, розробив вапна — побілив, розпустив фарбу — помалював.

— Добре вам казати: легко, а як нема грошей?!

— Все таки це зовсім інша пара кальошів. Прийшло — відновляти, кинувся я за майстром — тридцять золотих на день і мій матеріял. Шукаю підмайстра — двацять золотих і обід з горівкою. А помічники по десять з самим обідом. Обрахував і аж за голову зловився. Коби то в нас так як за границею, що можна один поверх продати. Пригадав собі „Анум". Малюють образи, то хіба зі стіною чи штахетами дадуть собі раду. Кажуть мені — виїхали на село церкви малювати. Падоньку мій, — думаю — що робити. На щастя добрі люди вибавили з клопоту. Нараяли мені чоловіка, може не дуже фахового — емеритованого учителя рисунків. Погодився на пять золотих і харч.

— А руштування?

— З тим була ще більша біда. Ледви зловив одного зредукованого радника будівництва. І в однім і в другім випадку, то просто рука Божа. Пять хвилин пізніше — вже були обидва замовлені. А так якось вийду з того всього. Понад тисячу золотих буде коштувати, але половину я мав, бо заощадив за останніх десять літ, а другу половичу позичаю в банку. Щоправда, на дуже короткий речинець, але цього я вже не боюся... Наказ заплати, пролъонгата, маю майже нове півпіно...

Оптимістичний настрій каменичника удівився і власникові сільського господарства.

— Я також маю дещо на збуття. Одна корова мені не дуже доїться і з пастівника міг би від біди частину вкроїти...

— Бачите, панове, не є так зле! — сказав я.

Але дуже сумніваюся, чи мої мрії підуть тепер по лінії каменици, вілли, або хати на селі. Перейду, здається, на головну виграну, ще не знаю, чи клясової льотерії чи долярівки. Гріш є гріш і не має ні плота, ні фасади, ні тим подібних ганків.

Галактіон Чіпка.

ЕЛЯСТИЧНО
БЕРСОНІ

свята Найсвятішого Серця Христового, кс. Доманський виголосив проповідь про любов ближнього. У своїй проповіди заявив, що „поляки — цитуємо буквально за „Словом Народовим" — навіть супроти своїх ворогів поступають завжди отверто. Саме тоді у поблизькій українській кравецькій (дівочій) школі повстав вереск, стали пересувати різні предмети, щоб заглушити слова проповідника. Що цей стукіт не був зовсім припадковий, вказують на це іронічно розсміяні обличчя учениць, що виглядали з вікон". Тимчасом — як довідуємося від управительки кравецької робітні „Труду" — учениць кравецької школи взагалі нема вже в „Труді", бо шкільний рік уже скінчився і учениці розїхалися до дому. Зате з вікон робітні „Труду" приглядалися процесійному походові дві старші пані польки, які прийшли до управительки „Труду" з проханням, щоб їм дозволила приглядатися з вікон і слухати богослуження. Управителька робітні згодилася на це. В тому часі робітниці „Труду" виконували найспокійніше свої обовязки і зовсім не счиняли вереску та не пересували предметами, щоб „спрофанувати" польське богослуження або образити почування „архикатоликів" зі „Слова Народового", що не провірившись справи, накинулося з лайкою на українців, намагаючись викликати протиукраїнські настрої запевненням про їх свідому протипольську демонстрацію.

— **Зливні дощі і пожежі в Жовківщині.** Над жовківським повітом лютувала на днях нагальна громовиця зі зливним дощем і заподіяла великі шкоди. Жовква була 23 години без електричного світла. Буря позривала телефонічні дроти. В Туринці, Зіболках і Сулимові пожежа знищила по кілька будинків; у Жовкві і Зіболках від громів згинуло кілька штук худоби і коней. В Реклинці згоріли будинки С. Фліндер з живим інвентарем. Шкоди є на 5.000 зол. Пожежа повстала від лихої будови комина. В с. Блищиводи згоріла хата Мандзяка. Причина пожежі — підпал з пімсти.

— **Спека в Заліщиках.** Температура в Заліщиках доходить на сонячній пляжі до 56 ступнів. Заліщики достарчають черешні з своїх садівничих плянтацій вже від 1. червня. В перших днях липня відбудеться в Заліщиках посвячення мосту на Дністрі, що веде до Румунії.

— **Тепер мовчать.** Минулого року арештували в Заліщиках бурмістра Гебду. Слідство ви-

В треті болючі роковини смерти бл. п.

Ярослави Яскуляк-Макарушкової

відправиться 28. червня ц. р. в годині 8-ій зранку у храмі св. Петра і Павла при вул. Личаківській у Львові

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

на яке друзів та знайомих Покійної запрошують **Родичі.**

явило, що він невинний і його випустили на волю. Польські часописи накинулися на нього по арештуванні з лайками, а тепер мовчать і ні словечком не згадають про припинення слідства проти Гебди.

— **„Хто звалив хрест під Миклашевом?"** Під таким наголовком „Слово Народове" з 25. ц. м. помістило новинку того змісту, що в ночі з 19. на 20. ц. м., безпосередньо по посвяченні вугольного каменя під будову костела в Миклашеві „невідомі справці звалили камінний тираменний хрест, що стояв при дорозі з Миклашева до Білки Шляхотської. Одночасно „українські шовіністи — запевняє „Слово Народове" — почали ширити в Миклашеві поголоску, що цього вчинку допустилися поляки з Білки Шляхотської, які верталися з фестину по посвяченні вугольного каменя. Згідно з нашими інформаціями — читаємо там далі — деяким українським діячам ішло про підбехтання українського (в оригіналі „руського") населення проти поляків. Влада — кінчить „С. Н." — повинна перевести слідство у справі звалення хреста, щоб викрити винуватців (не виключений випадок — забезпечується заздалегідь „С. Н."), — а тих, що нарушують публичний спокій притягнути до відповідальности". Так, так! Ми теж цього бажаємо, щоби влада висвітлила якнайшвидше не лише справу з хрестом у Миклашеві, але також з витяганням хрестів з могил на наших цвинтарях (напр. у Реклинцях пов. Жовква і т. д.) та притягнула винуватців, яким хрести стали сіллю в очі, до строгої відповідальности.

МОРОЗИВО

— **Гарний примір.** До каси „Рідної Школи" заплатив Воловик Тимко з Ульгівка 4.35 зол. як однопроцентовий даток від проданих товарів в місяці травні ц. р., а п. Харко Андрій з Замку Думичі зложив квоту 4 зол. замість алькогольних напитків з нагоди свого вінчання з Анною Думич. Гарний примір обох громадян повинно наслідувати наше громадянство. Зокрема про цей обовязок повинні памятати всі наші купці і дати змогу „Рідній Школі" придбати потрібні фонди на ведення і вдержання шкіл „Рідної Школи".

— **Нагла димісія старости.** Прем. Складковський видав обіжник до всіх воєводів у справі естетичного і здорового стану сіл та містечок. Премієр згадав, що звільнив олькуського старосту і загрозив димісією старості в Мехові за невиконання його розпорядків у цій справі. Вкінці остеріг промисловців, щоби старі паркани і мури заступили естетичними штахетами або сітками. Премієр доручив виконати його розпорядки ще в цьому сезоні.

— **Львівська хроніка.** У Збоїських під Львовом 29-літня М. Ковчун важко зранила свого приятеля Я. Буру, тому, що він хотів покинути її і вернутися до своєї жінки. Раненого відвезли до шпиталю. Ковчун сама зголосилася на поліцію. — При вул. Стрийській застрайкували робітники, які працюють при будові каналу. — При вул. Білогорській намагалася скінчити самогубством 37-літня Л. Пітула. Її відвезли до шпиталю.

— **Страшна трагедія** трапилася в Черниці, пов. Броди. Селянин Олекса Бакай віз з поля до дому коноплі. По дорозі впав з воза 7-літній хлопчина Осип. Батько скочив його ратувати і сам дістався під віз, де коло зломило йому руку. Жінка Бакая хотіла рятувати чоловіка і сина. Тому намагалася спинити коні, але сама дісталася під віз і за кілька хвилин померла. Трагічна подія викликала сильне враження тимбільше, що Марія Бакай осиротила 9 дрібних дітей.

— **Бандитський напад.** Пишуть нам: Дня 12. ц. м. в год. 10. рано ішов з Верхрати Мриглоди до церкви у Верхраті член „Сельробу" і кандидат на посла з партії „Сельроб" Василь Бадель. На нього напало трьох комуністичних бандитів, що від 3-ох літ переховуються на терені Любича — Верхрата, а саме Микола Несторак з Верхрати - Горай, Гузій з Любичі та ще один, якого Бадель не пізнав і колами — не зважаючи на прохання Баделя — поломали ноги, руки, повибивали зуби, словом змасакрували його так, що у непритомному стані відвезли Баделя до шпиталю у Львові. Напасники змасакрували Баделя за те, що покинув комуністичну партію і перед своїми односельчанами розкрив ганебну працю комуністів. З прикрістю слід завважити, що таких виступів комуністичних наймитів було вже кілька, але влада безпеки до нині не зловила навіть тих, які переховуються по селах.

— **Залізнича катастрофа під Краковом.** Минулої пятниці впала з насипу льокомотива і 7 вагонів поспішного поїзду на стації Бежанів. В катастрофі 5 осіб було важко раненних, одна легко. З Варшави приїхала міністеріяльна комісія і веде слідство, щоб висвітлити причину катастрофи.

При надмірнім тиску і неправильнім кружінні крови природна гірка вода вже в невеликих дозах є приємним і необхідним засобом, що прочищує жилки, коли її постійно вживати. Спитайте Вашого лікаря.

— **Лет довкола світа.** Американський мільонер Говард Юс, який є одночасно визначним летуном і продуцентом фільм, звернувся до американської влади з проханням, щоб дала йому дозвіл на лет довкола світа. Юс задумує побити рекорд швидкости, що його устійнив покійний летун Пост. У своїй подорожі довкола світа Юс задумує затриматися в Парижі, Москві і двох інших місцевостях ССР., у Фербенкс на Алясці та в Едмонтоні в Канаді.

— **Катастрофальне положення живців у ЧСР.** Чеський тижневик „Пржітомность" оголосив кілька статистичних даних, що ілюструють катастрофальне положення у Карлових Варах. У 16-ох великих гостинницях мешкає лише 9-ох лікуванців. В одній гостинниці, що має ледви 60-ть кімнат, занятих ледви три кімнати. В найбільшій гостинниці „Імперіяль" мешкає ледви 10 осіб, у вибагливій гостинниці „Річмонд" 6, а в ресторані цієї гостинниці їсть обід ледви 10 до 20 осіб.

— **Спить від двох тижнів.** До одного зі шпиталів у Ковні привезли молодого мужчину, який спить від двох тижнів. Усякі спроби лікарів збудити його залишились без успіху.

— **Таємна недуга.** У місцевостях над еспансько-французьким кордоном занедужало кількасот осіб на таємну недугу, подібну до черевного тифу. На цю недугу померло вже кількасот осіб. Здогадуються, що розсадниками недуги була худоба, що її загнали недобитки розбитої 43-ої червоної дивізії. Вояки цієї дивізії били худобу та їли мясо без попередньої ветеринарної контролі. Французька влада вислала над кордон окремі гігієнічні комісії, щоб недопустити до поширення пошести на територію Франції.

ФОРТУНИ НОВОЇ

— **Боротьба зі самоходовими катастрофами.** Німецький міністр Гебельс започаткував промовою в радіо „тиждень пропаганди проти самоходових випадків", що потягають за собою в Німеччині майже 8.000 вбитих і 160.000 ранених та спричиняють коло міліярда марок страт. Мін. Гебельс заявив, що німецький уряд рішився повести послідовну боротьбу з цими випадками і тому в останне взиває населення до боротьби. У майбутньому уряд оголосить розпорядки зі строгими карами на особи, що спричинюють самоходові катастрофи.

— **Летунська катастрофа** трапилася на Формозі підчас якої згинуло 5 осіб. Пасажирський японський літак розбився підчас осідання на летовищі Герсо на північно-західнім побережжі Формози. Літак упав з висоти 30 м. Підчас катастрофи згинув летун і 4-ох подорожніх. Влада веде слідство у справі катастрофи.

— **Вуж покусав возьного.** Підчас гостинних виступів егзотичного балету Дурлей у берлінській галі трапилося, що вуж кинувся несподівано на возьного, який помагав при виставі і покусав його. Завдяки негайній допомозі лікарів удалося врятувати життя возьного.

— **Нарешті свобідніше відітхнуть.** В Алєнбург у Сх. Прусії поліція відобрала двом старим панам 40 котів, що їх вони ховали у своїм помешканні. Верески котів і запахи так надоїли сусідам, що вони звернулися вкінці до поліції за допомогою. Тому поліція усунула котів, а помешкання наказала очистити.

— **Мило** — урядово проаналізоване, пристосоване до кожної цери, навіть до найвразливішої. Мило видатне до останку, з густою піною і милим запахом, то лише мило Віяля, аптекаря в Перемишлі. 1-7

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „ЗБУДИСЯ І ЖИЙ!" І „БОРНЕО".

Перша фільма це американська комедія зі співами, танцями і широко розведеними кулісами американського радія. Виходилоб із неї, що американське радіо випередило своїми засобами реклями всі европейські радіові програми, бо дає доступ навіть репортерам, що щодня в означеній годині передають до відома слухачів усякі сензації та сплітки. Перед мікрофоном відбуваються теж діяльогові змаги між дотепними спікерами та конферансієрами. Головний дотеп цієї фільми в тому, якто один провінціяльний актор із добрим голосом у день свого дебюту перед мікрофоном нюйорського радія дістає смертельну трему і не може добути із себе голосу. Такий „радіоляк" має бути своєрідною епідемічною недугою. Зате молодець із голосом співає пригарно і захоплює всіх радіо-слухачів, коли він переконаний, що його ніхто не слухає.

„Борнео" це репортаж славної пари мандрівників-дослідників Джонсонів, що продираються у нетри пралісів і пустелі невідомих країн. Бачимо тут прецікаві лови на звірів і побутові картини диких народів.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ЗОЛОТО НА ВУЛИЦІ".

Безжурний молодий паризький вітрогон, що не працював ніколи і завсіди жив тільки хитро-мудро. Заробляє по парках, на заміських прогульках грою „у три карти". Є це, як відомо, звичайне ошукування людей. При нагоді одної прогульки до Фонтенебльо із своїм товаришем, він робить знайомість із одною молодою, гарною дівчиною, яку хоче здобути тому, що заложився із своїм товаришем у вірі, що ніодна жінка не може опертися його чарові. Дівчина зацікавлена симпатичною появою картограя вірить у те, що він має високе становище. Колиж небавком виявляється, яке він веде життя, вона покидає його. Він, щоб вернути її серце, пробує нових способів заробітку і стає зовсім випадково співробітником старого чудака-хеміка, який уже 14 років працює над винаходом штучного золота. Старий хемік повірив у винахід, коли його молодому співробітникові вилетіли при вибуху золочені шпильки на землю. Навіть учених, що перевірюють експеримент він зумів ошукати новим трікєм і на короткий час заживає вигоди та почестей. Вся історія кінчається якнайморальніше у світі. Головні ролі грає пресимпатична пара Альберт Прежан і Даніеля Дарріє. Ця комедія має кілька справді превеселих сцен.

‡ Посмертні згадки.

Д-Р АНТІН БРАЩАЙКО.

Ужгородський щоденник „Нова Свобода" приніс сумну вістку про смерть д-ра Антона Бращайка, одного з трьох відомих українських закарпатських діячів, який вмер як вояк на стійці, виконуючи свої обовязки в ординації ужгородської робітничої каси хорих.

Д-р Антін Бращайко був щирим українським патріотом. Тому не тільки його рідня, але й увесь український загал сумують з приводу його передучасної смерти.

Покійний був приятелем спорту, довголітнім головою „Футболевої Жупи" і заступником голови дружини „Русь".

Вічна Йому Память!

найкраще холодить

Спорт.

ЛЬВІВ. **Недільна програма: Площа Сокола-Батька:** год. 4. поміл. **Степ — Зоря,** год. 5.30. **Україна — Дністер** — футбольні метчі за чашу „Просвіти" а нагоди її ювилею.

БОРИСЛАВ. **Сян — Надія.** Метч за вхід до Окружної Ліги.

Нові книжки и журнали.

ЖУРНАЛИ.

СЛУЖБОВИК. Орган Союзу Українських Приватних Службовників „СУПРУГА" у Львові. Ч. 5. Травень, 1938. Львів.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований релігійно-виховний місячник. Рік видання III. Ч. 5-6. Травень-червень 1938. Львів.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНВАЛІД. Чверть річник Українського Товариства Допомоги Інвалідам. Рік II. Ч. 2 Червень, 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган „Взаємної Помочі Українського Вчительства". Рік XXVI. Ч. 8-9. 1—15. травня 1938. Львів.

САМООСВІТНИК. Ілюстрований часопис масової освіти. Двотижневик. Рік II. Ч. 9-10. З 15. травня 1938. Львів.

СОНЕЧКО. Український часопис для дітей. Рік видання III. Ч. 3. Травень, 1938. Рівне.

СВІТ МОЛОДІ. Дівочий журнал. Рік VI. Ч. 5. Травень, 1938. Коломия.

ЖИТТЯ І СЛОВО. Місячник. Рік II. Ч. 7-8. Травень-червень 1938. Дрогобич.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 20. З 15. травня 1938. Париж.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та дошкільних і питанням суспільної опіки. Рік I. Ч. 3. Травень 1938. Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 26. 6. год. 4. попол. „Король волоцюг"; год. 8. веч. „При меті".

Понеділок 27. 6. год. 8. веч. „Пан Яновіяльський".

Вівторок 28. 6. год. 8. веч. Виступ арт. театру „Цирулик Варшавський".

Середа 29. 6. год. 3.30 попол. „Король волоцюг. Год. 7.15 і 9.15 веч. Виступ арт. театру „Цирулик Варшавський".

Театр Різнородностей:

Неділя 26. 6. год. 4. попол. „Іван"; год. 8. веч. „Іван".

Понеділок 27. 6. виставу нема.

Вівторок 28. 6. год. 8. веч. „Іван".

Середа 29. 6. год. 4. поп. „Іван". Год. 8. веч. „Іван".

На виїзд на вакації
найдогідніше позичає книжки
у 5 мовах 1—4
„VITA" пл. Марійська 8.

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
26. 6. Синя квітка.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЧАДВІРНА:
26. 6. Невольник.
ДЕЛЯТИН:
27. 6. Орфей у пеклі.
28. 6. Орлеяна.
29. 6. Пригода в Черні.
30. 6. Лісова пісня.
1. 7. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:
26. 6. Гетьман Полуботок.
27. 6. Мазепа.
КОВАКИ:
26. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду.
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.
КУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанно.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Вертеляниа.
КОСІВ:
3. 7. Гетьман Полуботок.
ЖАБЄ:
1. 7. Пісня Бескиду.
5. 7. Чесна Сузанна.
Театр прийме до хору тенорів і басів.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
26. 6. Казка старого млина.
27. 6. Чорноморці.
Потім іде театр на Перемишлини, Рогатин, Бурштин, Галич.

КІНА.

АПОЛЬО: „Люди в зазулька" за оп. М. Горького.
АТЛЯНТИК: „Золото на вулиці" з Даніелем Даріо.
БАЛТИК: „Від вівтаря до четверга" „Р. 107 взятий полоні".
ВАНДА: „В тіни смерічої ялиці", і „Любов для початкуючих".
ГРАЖИНА: „Концертіна", „Їх експедиція бабусь".
ЕВРОПА: „Не знала кохання", „Більше ніж секретарка".
КАСІНО: „День на перегонах".
КОПЕРНИК: „Крила над Гонолюлю", „Відділ смілливих".
МАРУСЕНЬКА: „Слава та тіні жінки" „Сенсацією живе світ".
МЕТРО: „Буде краще", „Спортсмени з конюшні".
МІРАЖ: „Сан Франціско".
МУЗА: „Саратога", „Шість літ кохання".
ПАЛЯС: „Збудися і живи!", „Борнео".
ПАКС: „Я винувата" з Даніелем Даріо
РАЙ: „Наречена з Відня" з Мартою Егерт.
РІЯЛЬТО: „З кохання недостаточно", „Все жіноча правда".
РОКСІ: „Фредік ушляхетнює світ".
СВІТ: „Я вбив", „Адміралів син".
СТИЛЕВЕ: „Прагер" і ревія.
ТОН: „Бунт залоги", „Світла бульварія".
УТІХА: „Людина-лев" і ревія.
ХИМЕРА: „Королева передмістя".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська 8).
„Горішня Австрія: Місто Вельс, Гори Смерти".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 26. червня 1938.

7.15 Ранішня пісня, 7.20 Концерт орк., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Для села: Газетка, Актуальна гутірка, Музика з пл. Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровіть, 8.40 Про відкриту вартість хвашеної поживи та її пристосування, 8.50 Про експорт наших м'ясних виробів, 9.05 Музика з пл., 9.15 Новий Санч — столиця Зеленого Підгалля, 11.45 Муз. огляд, 12.03 Муз. поранок, орк., сопран, форт., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. нарис, 13.15 Музика дутої орк., хор, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Рахунковість у хліборобстві, На Зеленім Підгалі, „У коршмі" фрагм. з „Пена Тадеи" рецитує От. Ярач, Село Поточиська у Сх. Галичині закладає водопроводи, 16.30 Театр Уяви: „Зачарований курант", 17.05 Гутірка про самоміл, 17.10 Музика з пл., 17.30 Звукова тижневик, 18.00 Капели вул. співають, дуети орк., солісти, у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Наш подорожовід у Поточиських, словно-муз. авд., 20.35 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. дениик, 21.00 „Та йой" вес. авд., 22.00 „Дон Паскале" оп. Доніцетія (в скороченні), трансм. з Мілану, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Популярний концерт із пл. (надає Варшава II).

Понеділок, 27. червня 1938.

6.45 Рухлива, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Концерт сальон. музики, 8.00 Зачинаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.20 Сен Сеенс, із пл., 12.03 Полудневі авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Китиця для всіх, орк., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і суспол. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Як вони це роблять, веселі авд. для дітей, 15.30 Тайни Львова, повість із 1848 р. 15.45 Господарські вістки, 16.00 Музика, рефрени, пісеньки, 16.45 Морський оповір із Мальдефйорду, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Знаєте — то послухайте, легка муз. авд., орк., пісеньки, 17.55 Гальо! Пожір! 18.00 21.50 22.00 Спорт, 18.10 Камер. концерт, 19.00 Воєнна авд., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 У товариській стратосфері, розв. концерт, орк.; у перерві: „Під баранами" фейл., 20.45 Вечірній дениик, 21.00 Радіотехнічні актуалії, 21.10 Морські пісні, муз., спів, 22.05 Вечірня серенада, концерт орк., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика (надає Варшава II).

Вівторок, 28. червня 1938.

6.45 Рухлива, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Концерт військ. орк., 8.00 Плани, завдання, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Бріссе: Секстет в-дур оп. 36, з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл.; у перерві о год. 14.10 Авд. ККО, 14.15 Концерт балянь, 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і суспол. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Таборовий день, обрахок для старших дітей, 15.40 Фіз.-госп. актуалій, 15.50 Господарські вістки, 16.05 Розр. концерт: орк., спів, два форт., 16.45 По Пенінах, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Орк., 17.55 Гальо! Пожір! 18.00 Суспільність термітів, 18.10 Морські образки, авд. з циклю „Фортепіан і книжка", 18.45 „Меморіал" фрагм. От. Жеромського, 19.00 Концерт абсольвент. муз. консерваторії у Вильні, 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 „З Гдині на далекі океанолли", орк., у перервах анекдоти, 20.00 Трансм. із святочного апелю тп. 20.00 Трансм. із святочного апелю тп. 20.00 Трансм. із святочного апелю тп.

ПАНІ ВЧИТЕЛЬКИ ТА УЧИТЕЛІ, які приїжджають на педагогічні курси до Львова, знайдуть приміщення при інтелігентній українській родині, особні мебльовані кімнати з харчем або без ул. Словінського 2, III. пов. м. 7. 2-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Василковий Дім моди, мануфактури і галянтерії, шукає агентів християн до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

ПАНСІОНИ

ДОРА. Першорядний пансіон „Саронна" (в українській управі) в затишному мальовничому місці біля стації положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілоденним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студіюють молодь має знижки. 1073 7-7

ЯМНА — вілля „Гуцулка" побіч стації відкрита від 15. червня. Здоровий домашній харч. Марія Климакова. 1291 3-3

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА" запрошує до себе гостей. Вілля велика, коло „Шаротки" близько двірця, а не при дорозі, з комфортом уладжена, має свій простірний смерековий ліс. Харч добірний і солідний, на бажання ярський. Зокрема приймає реконвалесцентів до окремої вілли, де мають дбайливу опіку і фразове відповідне відживлювання. Зголошення слати на адресу: Наталія Семанюкова, Ворохта, пансіон „Черемшина". 1303 3-3

ДОРА! Пансіон „Малява" давніше „Олена" в найгарнішім і догіднім положенню поручає сонячні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 6-10

ГРЕБЕНІВ, пансіон Яблонських у власній управі. 1358 3-4

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою" під управою Т. Дмитеркової, над Прутом, парк, гроші, сонячна плажа, поручає гарні кімнати з добірним харчем. Ціни приступні. 1316 4-6

ОКОЛИЦЯ РОЗЛУЧА. Кімнати з утриманням винайму, домашня кухня. Інформації: Потоцького 7, партер від год. 5—7. 1342 3-3

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Плажа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 5-20

КУПНО - ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 1242 6-7

ЛЕКАРСЬКІ КОШИКИ і всякі вошиварські вироби — Виробнія „РЕКС", Городецька 47. 1358 3-5

РЕШТКИ на убрання, костюми, тощо поручає дешево „МОТИЛЬ" пл. Голуховських 5/I. (над Брандштедтером). 1392 2-2

ДОБРА НАГОДА. Недокінчений дім каменний бляхою, 4 кімнати, кухня, лазничка, комора, пивниця й ін., балькон з терасою, криниця; парцели до полудня 950 сяжнів квадр. в Рудні — Зимна Вода, 10 мін. їзди зал. зі Львова, 2 мін. ходу від стації. — Відомости подасть Т-во „Супруга", Львів, Коперника 26. 1402 1—2

КУПЛЮ верк, що грає (позитивку) на 2—3 мельодії. Листи до „Діла" під „Годинник". 1404 1—1

ПОЛОТНА лляні (ручної роботи) поручає по найнижчих цінах „ВОЛОКНО", Львів, Замарстинівська 29. 1407 1—4

РІЖНІ

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1. 1133 7-0

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3
Поручає: модніші шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплєти та сукенки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріали на загортки, поплєтини та оксфорди на спортові сорочки та інше.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найріжнороднійших хвороб
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
це добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гнильні субстанції, які затроюють організм.
ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА
вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1080 60-0

СЕКРЕТ доброї направи годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Всякі оригінальні частини має тільки мистець годинникарства Гутерман, Сикстуська чотирнадцять. 1105 7-12

МЕШКАННЯ перед уживанням треба очистити від блощиць свічкою С-1 АЗ. Дістанете всюди. 1297 3-

МИХАЙЛО ІЛЬКІВ будівельний майстер виконує нові будови та відновлює фасади. Зголошення: Отечковського ч. 1. 1406 тел. 118-61. 1—3

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 141 1—2

1. ЗОЛОТИЙ — перероблюю капелюхи жіночі, мужеські, найновіші моделі. Коперника 26, подвірря. 1405 1—1

ПЕРЕЛИЦЬОВУЮ, направляю, перероблюю, шию гардеробу жіночу, мужеську. Коперника 26, подвірря. 1405a. 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики
Др. ФІШЕР
б. лікар (асистент) Клінік у Берліні. Прави. Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

Д-р Михайло Дубовий
ординує у шкірних і венеричних недугах і лікарській косметиці
Львів, Костюшка 4.
Окремі сепараткові ждальні.

Кожна мудра й інтелігентна жінка знає, що у випадках, де лікар стверднв пропуклину (брух) або обниження жолудка, треба митю звернутися до
Заведення спеціяльно патентованих
БАНДАЖІВ М. ФРАЙЛІХА
Львів, Городецька 35,
де дають фахові інформації та виробляють індивідуально для кожного хорого бандаж — під гарантією і по дуже приступній ціні.

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ Їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюбн, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
948 34-50

Сальон мужеського кравецтва
В. ЦУКЕРКАНДЕЛЬ
Львів, Коллонтая 10. — Тел. 215-37
поручає свої послуги
Має на складі найновіші матеріяли.
Ціни низькі. Ціни низькі.

Новість для НАЙВРАЗЛИВІШОЇ ЦЕРИ і для НОВОРОДКІВ І НЕМОВЛЯТ
приладжене — діями — перевезу
Аптикаря Візля
НІЖНЕ МИЛО для ЛИЦЯ і для ДІТЕЙ
готове продаж
Аптика „Звіздою"
на військової вежі
Перемишль

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166.
Станиславів, 3-го Мая 12.

Робітня ювілерсько-золотнича
Йосифа ГАХУЛЯ
Львів, ул. Хорущини 14.
виконує всякі роботи з біжутерії, нові, перерібки, направи скоро і солідно, теж відзнаки товариств, кнюбів, жетони, плякети, прапорці, і ін.

Важне для Пань! Важне для Пань!
ПЕРША УКР. РОБІТНЯ ГАПТІВ І ПЛІСУВАННЯ
ОЛЕКСАНДРА БІЛИК
Львів, вул Пілсудського 10.
Виконує: гапти, пліси, ондулі, аплікації, мережки, закладки, обтягання гудзиків і пр. Виконання солідне. — Ціни вмірковані.
1413 1—6

Присилайте передплату!

Найдешевші меблі
в українській кооперативі АРХО
Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

Купуйте тільки знаної доброти
ГОЛУБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ
ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „РОТР", бо це товар пожиданий і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спец'яльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 в.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самот.-перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його міра в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вставках . вол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
куплю, продаж, винайм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 139 (14.970). Львів, вівторок 28. червня 1938. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з виносом) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Табори не відбудуться.

Комунікат КВОМК-у.

Табори на Остодорі та Соколі, що мали відбутися в липні та серпні ц. р. — невідклично не відбудуться.

КВОМК.

НА ДОМАГАННЯ МУСОЛІНІЯ

ген. Франко зобовязався не бомбардувати брит. кораблів

Як подає „Дейлі Мейль", „Дейлі Експрес" „Дейлі Телеграф", минулої неділі Мусоліні у порозумінні з Льондоном і Парижем згодився зробити натиск на еспанський нац. уряд, щоб він припинив летунські бомбардування британських кораблів, які вивантажують у пристанях червоної Еспанії товари, до яких не відноситься неінтервенційне ембарго.

Ген. Франко — як твердить британська преса — згодився на те. Під кінець цього тижня британський ген. агент у Бургосі привезе до Льондону гарантії нац. уряду в цій справі.

НЕВДАТНІ ПРОТИНАСТУПИ ЧЕРВОНИХ.

Комунікат еспанської нац. головної квартири повідомляє: Нац. війська без труду відбили всі ворожі наступи на фронті Кастельйон-Теруель та на відтинку Пералєда Зансеха.

На фронті Кастельйону нац частини вирівнали перші лінії та закріпили новоздобуті становища.

Під натиском Парижа і Льондону

Барсельона відкликала погрози проти Німеччини й Італії.

НІМЕЧЧИНА И ІТАЛІЯ ЗАГРОЗИЛИ ВІЙНОЮ.

Як твердить „Парі Суар" італійський уряд повідомив у пятницю уряди Англії та Франції, що він

уважатиме всякий напад есп. червоних летунів на якенебудь італійське місто як „казус беллі". Німеччина вповні солідаризується з Італією.

Значить це, що на випадок налету червоних на Італію та остання застерегла собі право виступити збройно проти червоної Еспанії.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ОСТЕРІГАЮТЬ.

Погрози барсельонського уряду викликали обурення у Парижі у всіх колах за винятком комуністичних.

Французький і британський уряд відповіли на барсельонську ноту дуже поважно і категорично, остерігаючи барсельонський уряд перед провокуванням Італії.

НЕВДАТНИЙ МАНЕВР.

Маневр барсельонського уряду обернувся проти самої таки червоної Еспанії. Постава Парижа і Льондону не лишає ніяких ілюзій, що на випадок італійсько-німецьких кроків проти червоної Еспанії Англія і Франція зберегли би невтральність. Значить — надії на спровокування міжнароднього конфлікту завели. Зате коли би Німеччина й Італія явно виступили збройно проти червоної Еспанії, це довело би до дуже скорої ліквідації еспанської червоної армії та влади

БАРСЕЛЬОНА ВІДСТУПАЄ.

Як твердить британська преса, під натиском мін. Бонне барсельонський уряд відступив зі свого агресивного становища і змінив інтерпретацію, яку первісно давав своєму демаршеві у Льондоні — а саме погрози бомбардування італійських міст.

Британська преса стверджує поважне відпруження.

Порозуміння між Ватиканом і Ковном.

У Ковні йдуть дальші переговори у справі ліквідації довголітнього конфлікту з Ватиканом. Дотепер уже поладнано кілька спірних точок; ще не розвязано питання католицьких організацій молоді.

Папа прийняв усіх литовських єпископів-ординаріїв під проводом митрополита.

(КАП).

Обєднання німецького студентства.

ЛІКВІДАЦІЯ КАТОЛИЦЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ КОРПОРАЦІЙ У НІМЕЧЧИНІ.

У Гайдельберґу відбувся „день німецького студента", на якому оголошено повстання одного націонал-соціялістичного філістерського союзу та ліквідацію всіх студентських обєднань, що мають релігійну чи політичну закраску. Тим самим зліквідовано всі католицькі студентські корпорації та інші організації.

ДО НІМЕЦЬКИХ ВИСОКИХ ШКІЛ МОЖНА ДІСТАТИСЯ БЕЗ МАТУРИ.

Підчас „дня німецького студента" рішено и ім. розбудувати доповняючу освіту молоді, яка дозволила би вступати до високих шкіл людям, які не мають матури; вони могли би діставати там звичайні академічні ступні.

НІМЕЧИНА ЗМАГАЄ ДО МИТНОЇ УНІЇ З МАДЯРЩИНОЮ.

З Льондону прийшла непотверджена вістка, буцімто Німеччина хоче довести до митного союзу з Мадярщиною, вихісновуючи теперішні німецько-мадярські торговельні переговори. Як кажуть, у Мадярщині є чимало прихильників того пляну.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам

Безробіття, а нема кому працювати.

Львів, 27. червня 1938.

Кілько нарікань чуємо щодня довкола, що молодь, скінчивши якісь студії, не має змоги найти заробітку! Кілько журби мають батьки із своїми дітьми, для яких не мають змоги найти відповідного напрямку студій! У нашій пресі вже від кількох, як не від кільканацяти років, появляються раз-у-раз статті, що звертають увагу батьків і молоді на змінені обставини життя і нові потреби. Чимало чорнила пролили автори тих статтей, пригадуючи і доказуючи, що треба свою освіту та свій хист пристосовувати до нових вимог, дивитися тверезо на дійсність, підходити реальніше чи практичніше до неї, ніж досі. А проте, коли глянемо довкола — бачимо, як страшенне пиняво відбувається зміна у поглядах нашої галицької інтеліґенції та селянства на те, що треба, що можна і що необхідне.

Ось свіжі приклади, які вражають нас не як відокремлені, винятькові явища, а як явища дуже характеристичні у нашому громадянстві. Від року одна наша установа шукає інтеліґентного меткого адміністратора — надаремне; від довгих місяців одна наша фірма розбивається за молодою жінкою, що гарно вмілаб шити білля для мужчин; три дні наша редакція шукала при помочі телефону та ріжних посередніх інформацій за особою, що вмілаб добре писати під диктат на машині і що моглаб заробити собі більшу суму. Виявляється, що кандидатів та кандидаток на такі способи заробітку в нас нема. Чи це поодинокі приклади?

Пічнім від тої установи, де ми працюємо. Коли трапляється, що в якійсь українській редакції хтось поважно занедужає і треба його негайно заступити, то нелегко найти якогось скінченого чи нескінченого студента або і вчителя без посади, що вмів би відразу взяти в руки перо і бодай без помилок робити переклади з чужих ґазет, звичайних новинок зі світа. На пальцях одної руки можнаб порахувати в нас і таких, яким можнаб доручити коректу ґазети чи книжки, бо вони знають граматику і мають знання літературної мови. А для такого знання не треба студії ні патентів, тільки трохи самостійної праці та безплатної практики.

Не інакше стоїть справа з нашими ріжними виданнями — цінними та корисними, що лежать на складах і знеохочують видавців тому, що нема в нас посередників-кольпортерів, які понеслиб їх на провінцію. А десятки наших містечок не мають навіть крамниці, що моглиб продавати книжки.

Львів не має ніодного більшого українського ресторану, а менших є смішно мало; нема тут крамниць з готовою обувю, фризієрів, ювелірів, годинникарів, з вибагливою дамською конфекцією, з паперовим приладдям і десятка інших буденної потреби. Неодин молодець чи панночка, що втратили великі ґроші на студії на чужині могли були за них відкрити собі варстат самостійної праці, не перестаючи студіювати для приємности те, що їх цікавить і навіть працювати науково чи літературно, маючи забезпечений добрий прожиток. „Та звідки батьки і молодь можуть знати, з чого можна нині жити?" — скаже лехто. Правда, у Львові нема навіть такого осередка, де можнаб звернутися за порадою: який фах вибрати, який варстат праці найбільше потрібний, кілько требаб вложити в нього капіталу, як до нього підготовитися, від чого та як починати. Ніхто в нас не стежить за такими потребами, ніяка установа ні приватні люди не створили організації,

бюра праці чи іншого роду інформатора, що спрямовував би безробітних на ділянки занедбаної праці.

Разом із тим треба ствердити факт, що ще рідко трапляються в нас випадки, коли інтеліґенти не цураються **ніякої** праці, забуваючи про свою ролю „інтеліґента". Як довго вони мають можливість жити на ласці, хочби бідних батьків чи родини, пересуватися хитро-мудро з дня на день дурничками або надією на якусь „відповідну посаду", так довго вони воліють ходити з похнюпленою головою і жалем до всіх, ніж стануть до будьякої фізичної чи напів інтеліґентської праці. Зміна у цьому явищі приходить поволи, дуже поволи. Цим саме ми ріжнимося ще від західньо-европейських країв та Америки, де ніякі покінчені студії не спинюють безробітного від тимчасової тяжкої праці для заробітку, заки не трапиться нагода піднятися на один щабель вище.

Говоримо і пишемо багато про боротьбу за істнування та для шматка хліба, але хоч бачимо довкола себе чимало жертв нехоліття і безробіття, не бачимо, щоб наші безробітні сміливо і по мужиньому ставали до праці там, де їх треба і до роботи, яка їх не понижує. Ще частіше мусимо стверджувати, що серед нашого старшого і молодшого покоління нема ще відповідного зрозуміння реальних обставин і того, як треба виборювати собі працю.

Національна проблема в Чехословаччині.

II.

МАДЯРИ, УКРАЇНЦІ, ПОЛЯКИ І ЖИДИ.

Друга з черги та важности проблєма чехословацько-мадярських відносин. Вона, на нашу думку покищо ще знаходиться у жалюгідному стані і певно вибухне в цілій своїй силі щойно після того, як Мадярщина явно заявить про свою позицію в середньо-европейській констеляції. Ясно, що мадяри домагатимуться „культурної автономії" коли не національно-політичної.

Щораз більше починає викристалізовуватися теж й питання чесько-українських відносин на Закарпаттю, де останніми часами консолідаційний процес серед українських груп почав набирати щораз більшої пляновости. Внаслідок цього наші закарпатські політичні чинники зясували ясніше свої вимоги щодо автономії згідно з мировими договорами (Санжерменським) та конституцією чехослов. республики. Загально ці відносини можемо схарактеризувати, як льояльні, згідні з уже усталеною традицією послідовних добрих відносин, ще з часу творення чехо-словацьких легій на Україні. Слід зазначити, що самим чехам і словакам найбільше залежить, щоб ці відносини, в таку скрутну для них добу не попсувалися, особливо через деякі протиукраїнські тенденції, що дали нераз себе у знаки на шкоду значно поважніших спільних інтересів.

Автономічні побажання дуже незначної польської меншини в ЧСР. більше ніж маловажні, бож цих пару десятків тисяч поляків, які істнують на Шлеську, користають у значній мірі з демократичних прав і можливостей, ніж інші національности, а деякі непорозуміння при добрій волі обидвох сторін можуть бути зліквідовані.

Чехо-словацько-жидівські відносини, це окреме, дуже „тонке" питання в Ч. С. Р. Загальне поширена думка про жидів така: „Жиди, як фінансово - торговельний нарід, має велнкі впливи на хід міждержавної політики. Чехословаччина, як демократична держава, даючи захист частині світового жидівства, тимсамим не тільки послідовно дотримується демократичних основ своєї політики, але і забезпечує своїй державі у значній мірі теж успіх у міждержавній політиці, зокрема, — економічній. Таке становище само по собі зрозуміле і випливає з самого демократичного ладу держави. Питання міжнародніх господарських і суто політичних успіхів трохи складніше і важко сказати, чи справді Чехословаччина може рахувати на політичну поміч жидів. Коли свої впливи у закордонній політиці держава опирає на т. зв. прилюдній світовій опінії (більшість впливової преси є переважно в жидівських руках), то може розраховувати на деякий успіх. Але коли взяти на увагу те, що жидівство все орієнтується на сильнішого. — то хто його зна, чи ця надмірна толєранція жидівства не буде на шкоду державі, що оточена з усіх сторін державами вороже настроєними до фінансово-сильного жидівства. Про бідніше жидівське населення тут не йде мова. Але ми були б дуже необєктивні, якби докоряли Чехословаччині за цю толєранцію жидів, без огляду на те, які наші особисті чи національні симпатії. З другого боку, на нашу думку, не слід занадто перецінювати значіння жидівських впливів у боротьбі за незалежність.

Як розвяжуться в Ч. С. Р. всі ці головніші національні проблеми — про це важко щонебудь нині сказати.

Л. Вітровський.

З польської преси.

Б. львівський воєвода Борковський про політику воєводи Юзевського на Волині.

Політика б. волинського воєводи Юзевського на Волині викликала застереження тих польських політичних кол, які — як ендеки — стояли на становищі, що з українством на Волині не треба рахуватися та що до тієї землі треба ставитися як до суто національно-польської. З такого становища воєвода Юзевський був для тих кол вже навіть не пробудником українства на Волині, але просто його творцем, чого йому згадані кола не могли і досі не можуть дарувати. Не треба мабуть пригадувати, що українські політичні чинники ніколи не ставилися позитивно до української політики воєводи Юзевського, навпаки, гостро її критикували та поборювали. Цікаве світло на цю політику кинув б. львівський воєвода Петро Дунін Борковський у розмові зі співробітником варшавської „Політики" (ч. 14. з 25-го червня ц. р.). Б. воєвода Борковський так зясовує мету польської політики на Волині:

> „Засадничою метою нашої політики у всіх окраїнних провінціях повинно бути: втримати їх для польської держави. Для цього треба витворити якнайбільші психічні ріжниці між нашим східним сусідом та окраїнними провінціями. Бо поверх 150-літне співжиття з російською державністю витворило дуже велику психічну подібність між Волинню і властивою Росією. Навіть якщо на румовищах сьоголнішнього СССР повстане колись незалежна Україна, буде важною річчю, щоб Волинь під оглядом психічного та культурного типу якнайбільше від неї ріжнилася. Це велика частина так званої польської місії на сході".

Це становище зовсім ясне. Якщо ми добре зрозуміли, то б. воєвода Борковський теж є тієї думки, що український нарід на Волині треба за всяку ціну сепарувати від його головного пня так само, як воєвода Юзевський робив це у відношенні до Галичини. Як це докладно повинно виглядати, цього зі слів б. воєводи Борковського не можна збагнути. Коли мова про політику воєводи Юзевського, то вона на думку п. Борковського не вела до тієї згаданої вгорі засадничої мети польської політики на Волині, бо

> „протиставлення уніятській церкві православія — це в багато більшій мірі протиставлення Червенській землі ніж людности совітської України. Також у соціяльній політиці діяльність п. Юзевського не змагала до того, щоб надто сильно підкреслити ріжниці між капіталістичним і колективістичним ладом".

На думку п. Борковського воєвода Юзевський розбудовував сокальський кордон коштом кордону на Случі. Цей сокальський кордон відбився шкідливо передусім на тому, що галицькі поляки відіграли розмірно невеличку ролю у формуванні життя на Волині. Що торкається українців, то наслідком сокальського кордону була ліквідація всіх легальних культурних та господарських організацій, що були у звязках з Галичиною. Той сокальський кордон не був тільки „достаточною перешкодою для елементів направду небезпечних для держави", що продіставалися на Волинь. П. Борковський має на увазі У. В. О.

Недоцільна була на думку п. Борковського і аґрарна політика на Волині за влади воєводи Юзевського.

„Під впливом наших лівих партій на Волині від давна була дуже поширена думка, що як українські селяни дістануть землю, стануть поляками. У висліді при нагоді парцеляції та комасації давали українській людности можливо найбільше землі. Навіть при військовому осадництві заспокоювали в першу чергу потреби місцевої людности. Під тим оглядом волинська політика була противенством до червенської. Та все-ж і тим шляхом не осягнено ніякого додатнього асиміляційного ефекту".

Що торкається ревіндикаційної акції, то б. воєвода Борковський, коли мова про колишні уніятські церкви та римо-католицькі костели перемінені на православні, уважає її засадничо правильною, але уважає, що її часами незручно переводять, тобто не ревіндикують церков, які православній людности майже непотрібні, але часто забирають церкви у місцевостях, де майже нема римокатоликів. На ревіндикацію осіб п. Борковський дивиться дуже скептично:

> „Назагал беручи треба признати, що рівень православного віроісповідання в Польщі дуже низький. Впливає на те мабуть не так православний обряд, як радше брак звязку з універсальною ідеєю, яку Рим дає католицизмові. Свідчили би про те в кожному разі подивугідні поступи греко-катол. обряду в Червенській землі, який наближаючися щораз більше до римського католицизму одночасно підносить свій рівень. Тому зі справжньою тривогою треба обсервувати невиявлені підстави деяких напрямків нашої віроісповідної політики у відношенні до справославія, які мабуть мають на меті створити щось в роді польського православія, яке має поволи виперти універсальний католицизм. Що-ж торкається ревіндикації осіб до римо-католицької віри на Волині, то гадаю, що вона не може мати значніших успіхів з уваги на занадто упрощену, навіть як на таку східну країну, методу полагоди релігійних проблєм".

На думку п. Борковського нема суттевих ріжниць між політикою воєводи Юзевського на Волині і політикою воєводи Бернацького на Поліссі. Ріжниця між тими політиками є головно в тому, що воєвода Бернацький не веде своєї політики з уваги на закордонну політику, як це робить воєвода Юзевський і не має коло себе, як мав воєвода Юзевський дружнього гуртка українських емігрантів, що зрештою не мали ніякого впливу на життя дільниці.

> „Те, про що на мою думку — каже б. воєвода Борковський — головно йде, це: почати на Волині справді західно-европейську політику, що з одного боку викопала би пропасть між тією провінцією і Росією, а з другого боку зробила би з Волині країну справді атракційну для народів, що живуть поза межами Річипосполитої".

Убрання до міри
з найліпших матеріялів поручає
ШАПІРА, ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1.

Нові ревеляції.

У ЗВЯЗКУ З УБИВСТВОМ ПОЛК. Е. КОНОВАЛЬЦЯ

Французький щоденник „Парі Соар" приніс ревеляційні вістки у звязку з убивством полк. Коновальця. Ці вістки дістав співробітник того щоденника з розмови з „відомим українським терористом, знаним під псевдонімом „Федя", що був „найближчим та найбільш довіряючим співробітником" полк. Коновальця.

УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВА В КАНАДІ.

Інформатор „Парі Соар" твердить, що Валюх, організатор атентату на полк. Коновальця був в Америці. Від 1936 р. згідно з планом, що його затвердив Провід ОУН, українці зорганізували в Канаді осередок своєї військової підготови до майбутньої війни. Полк. Коновалець твердив, що нова европейська війна неминуча та що вона принесе Україні незалежність.

Українське військо мали на випадок війни перетранспортувати до Европи. Мало його бути до 40.000 людей. Разом з українцями з совітської, польської, чехословацької та румунської армії можна булоб створити українську армію в числі міліона людей.

Ця американська підготова дійшла вже доволі далеко. В Канаді є 6 старшинських шкіл: 3 піхоти, 2 кавалерії і 1 артилерії. З кадри „Січової Громади" творяться стрілецькі групи. Ген. Капустянський перевів на тому терені інспекцію в 1937 р. Головна роля припадає полк. Морей де Морлян, українцеві французького походження, колишньому командантові куреня, що боровся в 1919 р. у Східній Галичині. Цього року з фондів, які доставили Валюх, Морей де Морлен та інші, створили у стейті Саскачеван в Канаді школу пільотажу. На випадок війни українська армія мала передусім почати повстання на терені Східної Галичини і звідти повести акцію.

УКРАЇНСЬКА РЕСПУБЛИКА НАД СПОКІЙНИМ ОКЕАНОМ.

Ця підготова в останньому часі до деякої міри втратила розмах. Мало це бути наслідком конференції в Монако. На тій конференції німці вимогли згоду Проводу на тайний договір, силою якого на випадок війни українські формації замість іти до Польщі, мали би виїхати на Далекий Схід. Транспорту підмагасяб Японія. Там воювали би проти Совітів по японському боці. Як рекомпенсата за те, мала повстати незалежна українська республика на „Зеленому Клині" в Азії. Ця республика — пише „Парі Соар" — тягнуласяб над берегами Спокійного океану, де живе „понад 2 міліони українців".

Ця, заключена в Монако умова, викликала протести Англії та американців, які сприяють українцям, як теж і непорозуміння серед самих українців. Провід затвердив умову 7-го квітня. Валюх-Софронюк приїхав до Монако 6-го квітня і виїхав звідти 8-го.

Цей сам інформатор „Парі Соар" подав, що до Проводу ОУН входять тепер: Капустянський, Андрієвський, Грибівський, Мартинець, Онацький, Федин, Ярий і Морей де Морлян (у французькому оригіналі назвиська сильно перекручені — подаємо їх згідно зі своїми здогадами. — Ред.). Кожний з них кермує секцією, маючи до помочі технічного референта. Найвизначніші з них — це Бохенек, Барановський, Лойко. Найважнішою секцією є К. Е., що діє у Польщі.

Вкінці інформатор „Парі Соар" подає, що вбивство полк. Коновальця викликало декомпозицію і хаос у дотеперішній праці українців.

В кожному селі, в кожній місцевині, ювилейне свято „Просвіти"!

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лінар. косметики.

При вул. Городецькій 53 а, II. пов.

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол. Тел. 274-36.

1394 3—3

Митр. Андрей дає реколекції

ДЛЯ ГР.-КАТ. ДУХОВНИКІВ.

В днях від 21—25. червня 1938 р. відбули ся під проводом Митрополита Кир Андрея реколекції для священників в Духовній Академії у Львові. 172 священників з цілого краю зїхались, щоби скористати на духовних роздумуваннях під проводом свого улюбленого Митрополита. Навязуючи до науки і прикладу Христа Спасителя Митрополит вказував на обовязки душпастиря під теперішню хвилю свою евхаристію приносити для вірних по прикладу Евхаристії Ісуса, що себе в жертву приніс за людей, щоби люди були спасенні. В окремих конференціях подавав засоби, як дійти до досконалого душстараннитва через духовну лектуру, думки і молитву. Спеціяльна конференція присвячена молитві Господній „Отче наш" захопила учасників глибиною і оригінальним підходом до тієї молитви, що є школою молитви, університетом, де ціла наука молитви... Чимало глибоких думок впало підчас отих реколекцій, призначених молитві та філософії молитви.

В пятницю вечером голова Т-ва св. Андрея о. крил. Юліян Дзерович подякував їх Ексцеленції за ті цінні духовні справи, обіцюючи в імені учасників завтрішнє Причастя жертвувати за здоровля їх Ектцеленції Митрополита.

В суботу зранку на співаній Службі Божій, що її відправив Екс. Митрополит з діяконами — Митрополит особисто запричащав усіх учасників.

Учасник.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Т-ва св. Андрея у Львові.

Дня 25. червня ц. р. відбулися в салі Духовної Академії у Львові Загальні Збори старої організації священників — Т-ва св. Андрея — при участи 127 членів. Збори були назначені на 24. VI., але відложили їх на день з причини реколекцій, про які пишемо окремо.

Збори відкрив в год. 9.30 голова Т-ва о. крил. Ю. Дзерович, витаючи Їх Ексцеленцію Митрополита Кир Андрея, що як почесний член довший час прислухувався нарадам і по звітах при дискусії виголосив свої завваги щодо розвою Т-ва, признаючи правильність праці Т-ва та обіцюючи свою поміч у матеріяльнім піднесенні духовенства, якщо само духовенство зрозуміє вагу позитивної конструктивної праці і буде в рямках статуту над поліпшенням своєї долі працювати.

По дискусії З. Збір дав абсолюторію управі з діяльности і рахунків, затвердив внесок Контр. Комісії приняти звіт і на місце виїсованих членів Н. Ради вибрав оо. Щербачука Івана, Лящинського Миколу, Горчинського Омеляна, Бодиара Юрія і д-ра Глинку Льва та крім них пять заступників і Контр. Комісію.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" ч. 13.

НАТАЛКА ДОРОШЕНКО.

Пригода на балю.

Стара палата „земського"*) блищала сотнями вогнів. Ціла амфіляда кімнат стояла навстіж відчинена, покровці позіймані і кімнати від того зразу набрали урочистого, чепурного вигляду. Роскішне шовкове оббитя меблів вабило око.

„Земський" справляв свої іменини, а що воно припадало на переддень неділі, то свято заповідалося на довше. З цього приводу вся надвірня служба: робітники й дівчата-тютюнниці вже від заходу сонця того дня були вільні від роботи.

Лютий до людей був „земський". Нераз бувало, як їде селом, а хтось шапки не здійме перед ним, то попросту вперіщить його нагайкою куди попало: „Чого, мовляв, такий сякий сину не кланяешся? не знаеш, йолопе, хто їде"? та по пиці, та по пиці. Так оповідав старий Юхим пасічник. Ну, але ж любив старий вдівець і побавитися і пан був на цілу губу. Вже як справляє баль, то цілий повіт знає про це, а всі вже готуються далеко заздалегідь. А що понаворять з міста перекусок, риби всякої, вин тих заморських, овочів, то й не перелічити. Ото, як господиня, Ганна Іванівна, перебирає все з допомогою нової покоївки Параски, дівчини з села, до своїх рук то та аж руками сплескувала аж очі зпід лоба вилазили з дива: „І, Господи, Матінко, моя! де воно таке й росте і що воно за риба така" — це на осетра. Або: „І що воно за садовина така, ще й з чубком!" і цікаво перевертала ананаси.

Отаж Параска (вона панночкина покоївка) так почистила ручки від дверей та вікон, що їй здавалося, ніби всі гості тільки й дивитимуться на них та дивуватимуться: „І хто це, мовляв, так міг почистити оті ручки?, диви, блищать як золото!" А вже в панночкиних покоях, нагорі, вона поробила просто чудеса: мякі, з рожевого у квіти атласу мебельки з золотом, у стилі рококо пересовувала цілий день, та все питала панночку: „Чи так буде добре?" Аж тій надокучило: „Та дай мені з тим спокій! стань, як хочеш і швидше забирайся!" Розставила по куточках купками кріселка, фотелі, канапки, аж все це манило спочинути. Тут була призначена одягальня для панночок, що мали позїздитися з усього повіту. Під стіною поставлений був довгий стіл, а на ньому вряд дзеркала: посередині найбільше, паннине, в срібній рямі, а по боках трохи менші — покупили для гостей — усіх 20. Параска по черзі зазирнула в кожне: невже однаково відбивають? На неї мов із таємного вікна визирали по черзі цікаві кирпаті личка, з чорними очиськами й підпитими здивовано бровами. Параска аж злякалася: „Цур йому! ще присниться в ночі. Баба Повдоха казали, що проти ночі не можна довго зазирати у дзеркало". Перебирала якісь чудернацькі коробки, фляшони, що довгими рядами стали перед дзеркалами, мов військо на перегляд. Тут зібране було всіляке причандя жіночої краси, пудри, щіточки, різні перфуми. А дзеркала немов нетерпляче чекали чести відбити кокетливі усмішки гарненьких, розпалених, розмріяних личок. Стемніло. Через відчинені вікна потягло прохолодою й пахнуло ароматом садових квітів. Параска зідхнула й побігла одягнути ще спальні для панночок: вони були на тому самому поверсі паннних покоїв.

А долина дому вже ожила: знадвору долітав кінський тупіт, вигуки кучерів, що спиняли коні.

Фасада дому переливалася від огнів а вікна будинку ніби лукаво підморгували та манили до себе. Велика розявлена паща парадних дверей прокоатувала все нові людські хвилі, що невпинно висідали з багатих повозів, карет, фаетонів, коляс...

Привітний господар, із своєю молоденькою донечкою Лілею, інститутскою останньої класи („піліперкою") не встигали витати все нових і нових гостей. Дім вщовнився веселим, гомінким, різнобарвним натовпом: генеральські лампаси, блискучі однострої гвардійських старшин чергувалися з вибагливими фраками цивільних чепурунів; замішалися тут і один білий кавалергардський мундир а навіть паковий, форми фрака з розшитими взаду полами золотом. Легенько випорхували з повозів панночки і дискретно зникали в одягальних нагорі, щоб через хвилину звитися веселим роєм барвистих метеликів. Шелестів у натовпі тяжкий шовк поважніших пань. Все гомоніло, сміялося, жартувало...

З веселими окликами витався добрі знайомі, приятелі, рідня, що може не бачилися, але тут можна було навязати розгублені звязки, віднайти давніх приятелів. Сміх, дзвінкі молоді голоси далекою луною відбивалися в селі, що змією крутилося вздовж за садибою. Дім дідича-земського стояв, як звичайно всі панські будинки, за селом.

У великій, на два поверхи завширки білій салі, на підвищенню, за решіткою вже гриміла військова орхестра, яку п. Н-ко („земський") спровадив аж за 40 кільометрів із повіт. міста.

*) Земський начальник у російській імперії за царських часів, вищий урядовець, що мав судово-адміністративну владу на своїй районі.

XXV. Загальні Збори Ревіз. Союзу Українських Кооператив.

При вщерть виповненій великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка, почалися 27. VI. ц. р. з год. 10 рано 25-ті з черги Загальні Збори Р. С. У. К. Збори відбуваються конґресовим порядком, згідно з правильником ухваленим Загальними Зборами 1936 р., і тривають два дні. Першого дня перед полуднем відбулося перше пленарне засідання, а пополудні відбували свої засідання поодинокі комісії.

ВІДКРИТТЯ ЗБОРІВ

Перше пленарне засідання, а разом з тим Загальні Збори відкрив Голова Ради Р. С. У. К. сен. інж. **Ю. Павликовський,** стверджуючи правосильність Зборів. На Збори явилося 442 делеґатів, які репрезентують 1179 членів. Витає делеґатів культурно-освітних і господарських установ та представників північно-західних земель, що все таки творять з нами одну кооперативну родину і йдуть до спільної цілі (оплески). Витає і представників преси, що явилися на Зборах.

Голова Ради обіймає провід і покликує до президії Зборів пп. Кантимира з Красноставців і Фура з Ременова.

Піддає внесок під голосування Ради, щоби Збори відбути згідно з правильником у конґресовій формі. За внеском заявилася велика більшість і тим самим внесок перейшов.

Після того предсідник згадує померших у цьому році кооператорів, а присутні вшановують память покійних повстанням з місць.

Приступаючи до порядку дня, взиває присутніх до річевої критики, яка помоглаб усунути хиби чи недостачі. Українська кооперація обіймає всіх без огляду на їх нац.-політ. погляди і тому кооперація все уважливо прислухується до голосу меншости. В квітні минуло 10 літ від зміни устрою Р. С. У. К. Той устрій мав вплив на хід праці Р. С. У. К. і цілої української кооперації. Р. С. У. К. зайняв одно з перших місць із усіх Союзів, які діють на території Польщі. Обговоривши новий статут Р. С. У. К., ту кооперативну конституцію, прийняту Загальними Зборами в 1928 р., порівняв його за старим, що був за вузький для нашого повоєнного життя. Новий статут дав змогу Р. С. У. К. зискати те велике значіння, що має його серед своїх і серед чужих. Р. С. У. К. не є мертвою канцелярією, а творчою і живою громадською установою. Р. С. У. К. як еманація кооперації, працює над визволенням, а не погнобленням вільної людини. На вічу 1883 р. виголосив Нагірний економічний реферат. Цей реферат не написав Нагірний а І. Франко. Польська преса поставилася ворожо до спроби українців створити підстави економічного життя. На те відповів Франко: „Русини, це не партія, це громада". І ми — каже предсідник — перейдемо ці Збори як свідома і згідна громада.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ Р. С. У. К.

Після того Голова передає слово нач. дир. сен. **О. Луцькому.**

О. Луцький, зазначив у своєму рефераті, що кооперація це важний і певний шлях, який собі пробиває український нарід до кращої будучности. Застановімся, чи пішли ми за останній рік вперед, чи поглибився наш кооп. вишкіл. Ані покора, ані бунт раба не може бути елементом думки українця. Вихід з тяжкого положення є у власних силах. Ніхто не прийде робити слабих сильними. Самі мусять скріплюватись. Дехто каже, що можна дійти до цього одинцем. І тим шляхом можуть творити сильні одиниці, але там є небезпека самолюбства. Ми проповідуємо, що до сили треба доходити гуртом. Неодин режім переводить працю примусом. Це не шлях кооперації. Ми є добровільна спілка вільних українців. *Людина це найбільший наш скарб,* але треба пізнати і оцінити людину. А кооперація дає найкращу нагоду до цього. В нас не імпровізація, не соломяний запал, але орґанізація і методична праця — це є та дуже потрібна форма нашого громадського життя. Основа освіти і культури — це загальний добробут нації. Тому привязуємо таку велику вагу до господарського поступу. Кооперативна ідея виходить з глибин душі українця і вже нераз проявлялася. Ми навязуємо кооперативну нитку традиції до наших стародавніх звичаїв і суспільних форм.

Дальше обговорив стан української кооперації в 1937 р.

По кінець 1937 р. було: 3330 кооператив, у тім 2292 кооп. для заг. закупу і збуту (69%), 668 кредитових (20%), 189 міських споживчих (5.5%), 143 молоч. кооператив (4.5%), 38 робітничих, ремісничих і інш. Протягом 1937 р. прибуло 243 нових кооператив. Це великий осяг! Нові кооперативи це більшість загально-закупочні, відтак кредитівки, молочарні і інш. В 1938 р. по 10 червня прийшло 66 кооператив, так що тепер Р. С. У. К. обєднує 3.396 кооператив. Перед війною було в нас 507 кооп. В 1934 р. відпало від нас насильно понад 200 кооператив з північних земель і з Лемківщини. Ревізійний Союз москвофільських кооператив має 280 кооператив. Хоч які нерівні шанси нашого розвитку і польського, всеж таки поступ наш великий і це найліпший доказ сили нашого народу. Серед членів кооператив жінки творять понад 16% загального числа. За 1937 р. прибуло поверх 51 тисяч членів. Працюємо не на ефект а на вислід, спокійно, тихо і солідно.

Пригляньмося проводові низовних кооператив. Уже 70% членів проводів уповні відповідає своєму завданню.

Торги. В усіх кооперативах І. ст. торги ростуть у 1935 і 1936 р. В 1935 р. торги виносили 46 міл., у 1936 — 55 міл. Роки кризи потрясли нашою кооперативною будівлею, але велике зусилля всіх врятувало ситуацію і без ніякої помочі ззовні потрапило не тільки вдержати, але й розвинути кооп.-економічне життя. Українська кооперація торгує і з нечленами, але веде пропаґанду, щоби перейти на торги тільки з членами.

Від літ бореться кооперація з боргами. В 1929. р. ми входили в кризу і була небезпека, що борги завалять кооперацію. В 1930. р. падуть торги, але борги ростуть. Аж у 1935. році готівковий торг переріс борг. З того часу торги ростуть — борги зменшуються. Боротьба з довжниками йде успішно далі, ліпше на селі, як у місті. Тяжкі господарські умовини молочарської кооперації відбилися на скількости її продукції. Але люди не зражуються. Зросли і члени і фонди. Для польського молочарства відкрито величезні кредити, ми мусимо власними силами вдержувати і розвивати молочарську кооперацію.

Справа збуту хліборобських продуктів. У 1935 р. вибивався на верх збут яець, у 1936. р. збільшується збут яець і живини значно, але найбільше розростається збут збіжжя (більш як десятькратно). В 1937. р. дальший помітний зріст в збуті збіжжя. В той спосіб ми стали на збіжевім ринку одним з найповажніших купців. Наша промислова продукційна кооперація ще в початках, але всетаки і вона розвивається і з року на рік виказує кращі висліди. Основою доброго розвитку усіх видів кооперації є безсумніву добра кредитова кооперація. Майно нашої кредитової кооперації зросло вже до 5,264 тис. зол. Вкладки ощадности по кредитових кооперативах також ростуть з 6.100 в 1935. р. на 7.100 в 1937. р. без Центробанку. У Центробанку з кінцем 1937. р. було ощадностевих вкладів 1.820 тис. золотих. Так своїм власним великим зусиллям відповідаємо на наші великі запотребования. Уся наша кооперація закінчила 1937. рік з поважною білянсовою надвишкою.

Протягом 1937. р. Р. С. У. К. розбудував і уліпшив організацію заочних курсів, поширив вакаційні курси, перевів кооп. курси в ріжних навчальних установах. Розбудовано пропаґандивний відділ. Протягом року зроблено 216 кооп. свят. Побільшено обем Г. К. Ч. і тіраж „Кооперативної Родини". Ревізори і організатори виконали таку працю по кооперативах, якої не зробив ні один ревізійний союз у Польщі. Поширилися організаційні колегії при Повітових Союзах і ця новість дала добрі висліди Дрібна ощадність, мимо перешкод, розвивається успішно. На 1938. р. кладемо собі нові завдання: охопити наш домашній промисл. Думка власного репрезентативного Дому Української Кооперації зреалізувалася в 1937. р. остаточно. Перевів це діло цілий край, спільними силами і спільними жертвами.

Йдемо постійно вперед, але маємо багато перешкод на нашій дорозі. Ми виросли високо і тому стягаємо на себе громи. Але це нас тільки гартує. Ми творимо нову фалянгу людей, що йдуть у перших лавах нашого економічного походу. Співпраця, що виходить не тільки з ума, але й серця, любов така як любов мами, незнищима і вічна — ось та наша сила, що все переможе.

Звідомлення з рахункового замкнення здав дир. І. **Филипович.** Збільшення скількости кооператив і нові закони примусили Р. С. У. К. збільшити число працівників.

З видатків, які мав Р. С. У. К. „Кооперативна Рада" в Варшаві дістала 10.900 зол. Ціна каменици коштувала 147.100 зол., контракти 22 тис. Перерібка цілого будинку і надбудова коштувала 144 тис. зол. Цілий будинок так як є коштує 320 тис. зол.

Інж. **Дутка** іменем Контрольної Комісії здає звіт з контролі. Контроля Контрольної Комісії ствердила правильність рахунків РСУК і тому Контрольна Комісія ставить внесок на затвердження рахунків і білянсу та уділення Раді і Дирекції абсолюторії.

Дир. **Луцький** подає до відома, що 28. VI. в год. 3.30 буде висвітлена перша кооперативна фільма „До добра і краси".

Після того предсідник Зборів перед закриттям першого пленарного засідання, витає прогульку кооператорів з Лемківщини (оплески). Лемківщина, механічно відтята від нас, але далі рука об руку з нами до кращої будучности нації.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на липень 1938 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Плавко поплили у танці пари одна за другою. Вальс, венгерка, чардаш, па-д'еспань, мазурка, па-де-катр, полька-кокетка і багато інших танців, що ворушили молоді серця, мінялися по черзі.

Ось пролетів у вальсі Жорж Нестеренко („душка!" так прозвали його інститутки) з Ніночкою Звягіною. Вона мелянхолійно схилила свою голівку на його мужне плече, а лукава усмішка тремтить у напів заплющених очицях і вушко червоніє від нашіптуваних гарячих слів юнака. Ліля Носенко, дочка господаря дому, повненька, ніжна білявка вся в рожевому промайнула щаслива в обіймах бравого ґвардійця, Шури Дуброви-Уляновича. Та чи можна всіх перелічити? Що значили імення? Всі ці Коко, Мімі, Зізі, Вови, Шури, Алексіси, Ніночки, обернулися в один яскравий рій, у танцюристий вир, з якого промайне часом з хвилі коронкових, ґазових дівочих одягів офіцерський еполет, чи чорна пола фрака. Танець пяних, манив, розворушував і найхолодніші серця. Поважний суддя, 50-літній черевань Розумів, (злі мазепинські голоси твердили, що колись рід його звався Розуми, але для швидкого поступу карієри котрийсь предок дочепив спасенне „ов") не втерпів, шваркнув карти на стіл перед здивованими партнерами і викотився із сусідньої кімнати, а очі розбіглися серед розбавленого гурту. Запросив першу з черги паню в танець. Пані Мальченко, ощасливлена, манірно схилила голову на його плече і зашелестіла сірим шовком, мов ящірка. Вона уважала нижчим своєї шляхетської гідности зрадити моду своєї молодости і зявилася на баль у сукні бодай зперед 30 літ. І ось тепер плила в натовпі вся в фальбанах, кокардах, рюшах і з тюрніром.

(Далі буде).

Юліян Опільський

ІДОЛИ ПАДУТЬ

Історична повість із часів ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Том перший.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „Л І Л А"

170 стор. **ЦІНА зол. 2·—**

Дістанете у Видавництві „ДІЛО", Львів, Ринок 10, і у всіх книгарнях краю.

Київ за часів великого князя. — Морська виправа Володимира Вел. і його відвідини у царгородських імператорів з метою одружитися з їх сестрою. Могутні постаті варягів. Картини битв і давн. побуту

Сторінка без політики.

Найбільший багач і найбільший скупар.

Найбагатішою людиною на світі є князь Нізаму, володар великої країни в серці Азії, що називається Гайдерабад і Берар. Всі американські міліярдери, як Морган, Рокфелер, Вандербільдт та всі індійські магараджі, є жебраками в порівнянні з тим східним Крезом. Кажуть, що Нізам, має сьогодні тільки самої готівки на суму 10 міліярдів золотих!.. Його майно постійно росте з року на рік. На кожні свої уродини дістає він у дарунку від своїх підданих гостинці, вартости 15 міліонів. А минулого року з нагоди свого срібного весілля зібрав Нізам у готівці коло 20 міл. золотих. Володар Гайдерабаду є власником 30 чудових теренів, його дорогоцінности оцінюють на головокружну суму — 200 міліонів золотих.

Але кажуть, що цей багатій є страшенно скупий. Нікуди не виїздить, не подорожує, їсть дуже скромні страви, одежину так довго носить на собі, поки вона не розлетиться на клапті. Найміліщою його розривкою є замкнутися на вечір у самітному підземеллі, де зібрані всі його скарби та насичувати своє око тими казочними багатствами, що там лежать від віків.

Великий Театр
НИНІ в веч. Гостинний виступ артистів театру
ЦИРУЛИК ВАРШАВСЬКИЙ
Невідклично востанне в сезоні
КОРОЛЬ ВОЛОЦЮГ
ЗАВТРА 3·30 ПОПОЛ.
(Б діти в дні зон. 1 і 2 на всі місця в партері, ложах і бальконах)

Штучне серце.

Ми писали про найновіші досліди американського вченого д-ра Карель. Сьогодні подаємо ще кілька подробиць про незвичайно цікаву справу т. зв. штучного серця.

Славний біольог Інституту Рокфеллера Карель, що в 1934 р. відбув спільний лет над океаном з полк. Ліндбергом, відомий зі своїх студій над відкриттям т. зв. „механічного серця". Тому 2 тижні, в розмові з представником Фільософічного Т-ва в Філядельфії, представив він поступи у своїй праці. Досі вдалося Карелеві затримати в замкненій бутлі при житті серце курки продовж кількох хвилин. Тепер Карель заявляє, що таксамо можна вдержати при житті кілька літ людське серце, зміняючи його в т. зв. „механічне серце". Він каже, що вже дуже близько практичної розвязки цієї проблеми. Всі американські газети застановляються над тим, чи „механічне серце" справді продовжить на кількадесять літ людське життя, як це заявляє д-р Карель.

У кожному разі справа т. зв. „вічного життя" стає в науковому світі чимраз більше актуальна. Може і справді прийде такий час, що люди будуть підтримувати своє життя штучним серцем і житимуть доки їх не втомить життя.

Підземні магазини на випадок війни.

Перед кількома днями писали ми що підземні магазини лабораторії, в яких на доручення французького міністерства війни магазинуватимуть запаси свіжої крови потрібної раненим воякам на випадок війни. Це може і здивувало декого, що задивлені в марево війни держави памятають лиш про те, якби продовжувати життя своїх вояків. Та як пишуть ріжні часописи воєнні приготування йдуть у всіх державах стрімголовним темпом і почин французького міністерства війни це, так сказатиб, лиш один із останніх етапів у підготові. Інші держави, що остались позаду, мусять уживати всіх заходів, щоб у тих воєнних перегонах наспіти за іншими. Вони мусять починати від дозброювання і придбання харчів. А харчі в деяких випадках і державах, рішають про перемогу, про бути й не бути.

Англія забралася щойно в останньому часі поважно до воєнних приготовань. Парлямент ухвалив міліярдові суми на зброєння, на виріб воєнного знаряддя — гармат, муніції, літаків, кораблів — зокрема пильну увагу звернули на справу прохарчування підчас майбутньої війни. Як відомо, Англія це промислова країна. Власних харчевих запасів — обрахували — там вистачилоб ледви на 17 днів. І колиб ворожі сили заблькували Англію зі всіх боків — то дуже скоро Англія мусілаб піддатися внаслідок браку поживи.

ОКРЕМИЙ ХАРЧЕВИЙ УРЯД.

І тому при міністерстві війни створили спеціяльний харчевий уряд, під проводом сер Генрі Френча, що вже підчас війни був харчевим інтендантом і є визначним фахівцем у тій ділянці. До співпраці в цім уряді запросили найвизначніших фахівців Англії. Є там Джо Ренг, найбільший збіжевий промисловець Англії, якого батько був колись звичайним мельником у графстві Суфолк. Його син є нині власником багатьох і найбільших парових млинів. Другим фахівцем — є льорд Ліверголь, власник великої фабрики мила „Санлайт". Він є спеціялістом від продукції маргарини і рибних консерв. Самуель Смедлі, британський „король консерв", працює над способом консервування ярин і бульби. Найбільші фабриканти мармоляди Гартлі, Робертсон і Тіклер прислали зі собою пробні мармоляди з грейп-фрутів і небавом вони дістали великі замовлення для воєнних харчевих резерв. В комісії засідає, очевидно, теж „король чаю" Ліптон, бо — як це недавно ствердив Вінстон Черчіль — Англія скорше обійдеться без хліба, як без чаю.

КУПУЮТЬ... КУПУЮТЬ.

Харчевий уряд, чи інакше сер Генрі Френч приступив тепер до приготування відповідних запасів. З тією метою він зорганізував цілий відділ знаменитих агентів, яких вислав на суходіл робити закупи. Завдання агентів було доволі дискретне: не можна було дати пізнати, що це закупи для англійського міністерства війни, бо першим наслідком такої вістки булаб звишка цін збіжжевих та інших продуктів Агенти вивязалися знаменито з порученого їм завдання й поробили міліонові трансакції.

Одночасно цілий штаб учених — хеміків, біольогів, лікарів — перестудіював пляни прохарчування міліонових мас людей теоретично. Перша річ, на яку звернули увагу — це справа дослідів вітамін. Всі консерваційні засоби харчів мають ту небезпеку, що в них може бути замало потрібних для орґанізму вітамін і тому учені дійшли до способу продукування синтетичних вітамін А, Б, Ц і Д, консервованих у спеціяльних препаратах. В інших лабораторіях міністерства народньої оборони працюють учені над витворенням синтетичних харчевих продуктів. Кажуть, що вдалося їм витворити шоколяду з дерева. Почали теж випробовувати винахід двох англійців, що полягає на плеканні рослин у пивницях без сонця. Одначе продукти витворені в такий спосіб, мають цю хибу, що вони гіркі.

МАҐАЗИНИ В КОПАЛЬНЯХ.

Ці всі засоби поживи — збіжжа, овочів, консерв, товщів і т. д. — треба десь помістити. В першу чергу треба підшукати такі сховища, де не легко моглаб їх доглянути ворожа бомба, друге — таке місце повинно бути достаточно сухе, холодне, з постійною температурою. Міністр війни Гор Беліша звернув увагу на старі, виекспльотовані копальні в гірничих теренах Вельсу, Лекшайру і Дорґем, що моглиб стати знаменитими магазинами. І ось — населення цих теренів звернуло увагу, що вже від кількох місяців зїжджаються там цілі партії інжинірів очищують, щось будують у старих копальнях, що досі лежали собі призабуті й поросли травою. Ввесь цей терен у великому промірі окружило військо й недопускало там нікого навіть журналістів. Врешті загадка вияснилася — населення виселило, що до копалень звозять великі засоби харчів — і спускають їх вінґами у підземелля. Тепер вже й преса пише про це — і в пресі появляються точні описи цих небудинних магазинів у глибині 100, 200, 500 метрів. Побудували там величезні галі, холодільні, вентилятори і т. д.

ХАРЧЕВІ КАРТКИ.

Приготування йдуть так далеко, що в тайних державних друкарнях видрукували вже гори готових харчевих карток, які негайно пішлиб в рух з хвилиною вибуху війни. Що більше: іменовано навіть сотки харчевих комісарів — без відома цих останніх — які негайно обняліб свій уряд. У пресі, в ріжних жіночих та інших товариствах ведеться жива пропаганда за веденням скромнішого „харчунку" (як відомо, англійці дуже вибагливі щодо їди). Взагалі — воєнна підготова англійців у ділянці їди й харчів ведеться повною силою пари, з використанням усіх адміністративних, військових, наукових і інших сил.

На випадок війни мусимо бути приготовані не лиш на наступ ворожих армій та летунів, але теж на наступ... на наш апетит і шлунок.

—o—

ОРИҐІНАЛЬНИЙ РЕКОРД.

Особливий рекорд здобув один підстаркуватий турок Мустафа Кішлі. Коли його недавно приловили на гарячому вчинку крадежі та поставили перед суд, суддя, що переводив розправу, запитав його, скільки разів він був уже караний.

— 400 разів! — відповів із гордістю Мустафа.

Суддя зразу зміркував, що злодій строїть собі невідповідні жарти, але заглянувши до актів, переконався наглядно, що підсудний говорить правду. Згаданий турок ціле своє життя мандрував постійно з вязниці на волю і з волі до вязниці. За незлічені свої проступки пересидів він у холодній беручи на гурт 32 роки!... Карали його завжди за дрібну крадіж. Мустафа Кішлі має тепер 58 літ.

—o—

ВЕСЕЛЕ

КОЛИ ПАНИ ОБІДАЮТЬ.

Перед бідним студентом, що через свою вбогість не їв часто обіду, хвалився багатий панок-доробкевич, як він дбає про своє здоровля:

— Я — каже він — обідаю правильно в полудне, часом і передполуднем, бо тоді обідають всі високопоставлені й багаті люди.

Йому у відповідь сказав іронічно студент:

— Помиляєтеся, пане! Знаю, що перед полуднем обідають зовсім бідні люди, в полудне підпанки, пополудні багаті пани, вечором міністри, але цісар аж на другий день. Я, очевидно, тримаю руку з найвищими достойниками та обідаю тоді, коли й вони, себто вечором, або аж на другий день.

В ОБЕЗПЕЧАЛЬНІ.

Контрольор обезпечальні питає служницю:

— В якім характері працюєте в цьому домі?

Служниця: „Я.. н... я без характеру".

ПЕРЕХИТРИВ.

Скупар найняв цигана косити. Щоб його харчі дешевше коштували він сказав жінці дати циганові рано нараз: снідання, обід і вечерю. Коли циган наївся, скупар каже: „Тепер ходім косити". На те циган: „Господарю, вижзнаєте, що по вечері порядні люди спати лягають".

СПРАВЕДЛИВА.

Мачуха дає своєму синкові Михасеві один пиріжок, пасербові Петрусеві аж два і каже до нього: „Петрусю, дай Михасеві (половину) 1 пиріжок, бо ти дістав аж 2, а він лиш один!.

НЕ ҐІДНИЙ.

Удовець у місяць по смерти своєї жінки хвалиться приятелеві, що женився вдруге.

Приятель, якому подружне життя надоїло, відповів обурений:

„Хто по першім подружжі хоче скочити у друге, той не є ґідний того, щоб йому перша жінка вмерла".

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Українські копуни „Просвіті".

У днях 25. і 26. ц. м. відбувся на грищі Сокола-Батька футбольний турнір чотирьох українських дружин: з нагоди ювілейного року Просвіти. У турнірі взяли участь такі дружини: Україна, Степ, Зоря (Львів) та Дністер (Самбір). Першого дня відбулися дві стрічі, а саме Дністер — Степ і Зоря — Україна. Переможцем турніру вийшла, як цього можна було сподіватися, Україна, яка у двох матчах по прегарній грі здобула 4 пункти і відношення воріт 19:1. Друге місце зайняв завдяки кращому відношенню воріт Дністер, який взагалі розчарував, бо крім кількахвилинної хвилини доброї гри в першій половині підчас зустрічі з Україною, нічого особливого не показав. Найбільшою хибою Дністра була його слаба кондиція. Зоря — це доволі химерна дружина і при тім дружина солістів. Її найслабшою лінією є напад, у якому грають найталановитіші змагуни дружини. Кожний добрий індивідуально грач, як підсть — грачі себе зовсім не розуміють або не хочуть розуміти. Найприємнішою несподіванкою турніру був Степ, який зарепрезентувався з якнайкращого боку. У дружині Степу понад рівень виростає хіба лиш Тимцьо на середині помочі, позатим ціла дружина вирівняна, амбітна і працює рівномірно у всіх лініях.

Поодинокі стрічі дали такі висліди:

Дністер — Степ 2:1 (1:1). Заносилося на чималу сенсацію, бо Степ від майже цілу першу половину 1:0 зі стрілу Чорнія і при тому ввесь час переважав, витворюючи під воротами Дністра багато небезпечних ситуацій, яких він не використав лиш завдяки добрій поставі воротаря Дністра та стрільовій недисципліні.

Дністер мабуть злегковажив собі Ц-класового противника й виставив дещо ослаблений склад, без кількох добрих змагунів. Степ заграв зі небувалою амбіцією і щойно у другій половині піддався більш рутинованому противникові.

Ці дружини грали в таких складах:

Дністер: Рогуцький, Шпиталь, Ленчицький, Маланій, Кравс, Богоніс, Колодій, Прик, Ванівський, Кульчицький, Фуверський.

Степ: Костів, Литвин, Березюк, Верходай (Ощудлик), Тимцьо, Каландяк, Чорній, Петрівський, Оглій, Панчишин, Гдуля.

УКРАЇНА — ЗОРЯ 11:0 (5:0).

Україна заграла концертово в лінії нападу, якому вдавалися всі акції, хоч інші лінії дружини теж виконали своє завдання. В нападі на спеціяльне признання заслуговує трійка: Скоцень, Мікльош і Богурат. Із крайніків кращий Тихоліз. Зовсім добре грав Каратницький на середині помочі і Краєвський на бічній помочі. Залога не мала надто великої праці, при чім Мікльош грубо лішний від Магоцького II. Босий оборонив прегарно кілька грізних ситуацій.

Ціла дружина Зорі грала нижче свого звичайного рівня зі сильною тремою. Одначе треба при тім признати Зорі, що не зважаючи на гураганні наступи України, Зоря ні на мент не обмежувалася до дефензиви й намагалася адержати рівнорядну гру. Дуже приємно грав у Зорі Баздик на воротах і Зілинський на залозі. В помочі неслий Данилевич. Напад не вмів повязати якслід своїх акцій і все запізно рішався на стріл.

Ворота для України здобули: Богурат 5, Скоцень 5 і Мікльош 1. Обі дружини виступили в таких складах:

Зоря: Баздик, Миськів, Зілинський; Андрійчук, Данилевич, Вози; Максимів, Баздик, Гарбачевський, Крупельницький, Микитин.

Україна: Босий; Мікльош II, Магоцький II; Король, Каратницький, Краєвський; Тихоліз, Скоцень, Мікльош, Богурат, Гошовський.

ЗОРЯ — СТЕП 3:1 (1:1).

Зоря не мала досі щасти до Степу, з яким програла досі три мечі підряд. І цим разом свою перемогу не осягнула Зоря тим легко і вислід був радше щасливий, ніж заслужений. У Зорі виходить назверх давні гріхи поодиноких змагунів, а саме їх завеликий егоїзм та слабший старт. Степ мав у першій половині куди більше з гри і щойно у другій половині Зоря почала сильніше натискати і в тому теж часі здобула двох воріт. В Зорі добре грав у нападі Микитин (у другій половині), Зілинський і Данилевич. У Степі ціла дружина грала незле, крім дивно слабого Чорнія і безрадного Оглія. Найкращим грачем обох дружин був Тимцьо на середині помочі.

Обі дружини грали приблизно в подібних складах, як і минулого дня. Ворота для Зорі здобули: Ковалів, Микитин і Крушельницький, для Степу Чорній (при допомозі рук).

УКРАЇНА — ДНІСТЕР 8:1 (4:1).

Дністер виступив у трохи кращому складі і вмів теж куди краще, як у суботу. У першій половині зумів Дністер держати не лиш рівнорядну гру, але й до 16. хв. від він 1:0 з притомного й гарного стрілу Ванівського. Та слаба фізична кондиція Дністра була найбільшою перешкодою до осягнення якогось більшого успіху. У Дністрі найбільше подобався Маланій у нападі, Ленчицький в обороні та воротар. В Україні знову концертував цілий напад, зокрема трійка, в помочі знаменитий Цимбала й зовсім добрий Каратницький. Оборона певна. Босий лиш у першій половині мав працю.

Ворота для України здобули в такій черзі: 16. хв. Мікльош, 26 хв. Мікльош, 27 хв. Скоцень, 44 хв. Скоцень; після перерви Богурат у 4 хв., Богурат у 7 хв., 16 хв. Скоцень і 22 хв. Скоцень.

*

Перед матчем України з Дністром відбулася дефілада виколесників України й Зорі. Виколесники обїхали на прикрашених національними барвами колесах бінню довкола й устинилися на грищі, на якому теж зібралися всі чотири дружини копунів. Дир. Шепарович Юліян виголосив до виколесників щиру промову й відтак бажаючи й далі якнайкращих успіхів для добра і слави українського спорту, передав найкращому українському виколесникові Степанякові прегарний дорогий перегоновий ровер (до якого рами виконала українська молода фірма слюсарсько-механічна братів Шмотолохів зі Самбора). Це скромне, але й симпатичне свято наших виколесників залишило помітне враження не лиш серед самих змагунів, але й серед публики. Це свято закінчили виколесники ефектовним, показовим бігом довкола бінні.

*

Після закінчення турніру голова Матірського Т-ва д-р Іван Брик вручив переможній дружині України прегарну срібну чашу виконання Ст. Фединського. Одночасно голова передав срібні плякети за II. і III. місце та за участь у турнірі Дністрові, Зорі і Степові, заохочуючи всіх змагунів до дальшої праці над красою душі й тіла. В імени копунів промовляв дир. Чучман. Трикратне „Слава" в честь Просвіти закінчило цю прегарну удатну спортову імпрезу.

Видців у суботу к. 500, в неділю до 2000.

Складаючи впродовж року щотижнево
по зол. 13.10 виїдеш на місячний побут до Берліна
по зол. 12.90 виїдеш на місячний побут до Відня
по зол. 15.90 виїдеш на місячний побут до Міляно
по зол. 15.15 виїдеш на місячний побут до Парижа

Запевнить Тобі змогу виїзду за кордон послідовна ощадність у
Пром-банку
Львів, Гродзіцких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15

Признання і пересторога.

БОРИСЛАВ. **СЯН — КАДІМАГ 3:1 (2:0).**

Сян заслуговує на признання не лише за переконуючий вислід на борославському грищі, але й за розумну тактику, перебоє спанування, якого не захитала навіть брутальна гра господарів та потурання безконечним їхнім фавлям судді змагань п. Свіцького. Дружина Сяну диктувала мяча, не ніг противника й гому акції та її гра була продуктивна й доцільна. Коли [illegible] наша застосує таку сяну тактику і на реванжу в Перемишлі за усіх можемо бути спокійні. Коліб наша дружина пішла на принаймнішій гачок мести за борославські фавлі та грала в надто самопевним наставленням — може пропасти не лише сам успіх ревизикової стрічі, але воно могло коштувати саму дружину й цілий клюб дуже дорого. Ці маси глядачів, що прибудуть на відплатний мечт Сяну, схочуть бачити гарну, доцільну і жертвенну гру нашої дружини. Зокрема слабовики повинні відплатний мечт заграти якнайспокійніше й не дати себе вивести з рівноваги. Це їх обовязок як господарів, а Кадіма, як пахільників готові на виведенні Сяну з рівноваги „спекулювати".

Вертаючись до самої гри треба ствердити, що Сян заграв дуже добре в першій половині щойно після здобуття двох голів. І навпаки Кадіма була до того часу рівнорядною дружиною і мавіть небезпечнішою в офензивних акціях. Це теж спомагує нас до здогаду, що вислід відплатного мечту в Перемишлі не є у сто відсотках певний, не дивлячись на це, що Сян буде фаворитом в цьому мечті.

Друга половина належала до Сяну лише на початку (перед безпідставним усуненням з гриша судді Ходаня з гри в 11 хвилині) і напрямці, коли Сян гарним фінішом підвищив вислід на 3:1. Почесні ворота здобула Кадіма в 10 хв. II-ої половини).

Найкращою частиною дружини Сяну була поміч, зокрема Федорович II. на середині, та Лозинський на воротах. Найкращою частиною дружини господарів був напад з Окерманом на чільнику.

Ворота для Сяну здобули по черзі: Медицький і двічі Турко. Судія п. Свіцький назагал слабий і викинув з гриша Ходаня за правильний і дозволений підскок до горішнього мяча.

Склад Сяну на цих змагальних виглядав так: Лозинський, Медаіть, Побідинський, Ходань, Федорович II, Неофіта; Ришівський, Суський, Турко, Гібалевич, Медицький.

ТЕРНОПІЛЬ. **Т. С. Л. — ЄГУДА 2:0.**

Ворота для львівської дружини здобув Бас.

Поручаємо!
„Говерля" „Буй-тур"
ТА ІНШІ РОВЕРИ (КОЛЕСА)
кооп. „ПЛАСТ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА 95.
ЖАДАЙТЕ ПРОСПЕКТІВ — ЦІННИКІВ.

При мігрені і нервовій вразливости внаслідок розладдя у травленні шлунка або кишок, вистане дуже часто невелика кількість природної гіркої води **Францішка Йосифа**, щоб скоро усунути ці недомоги.

МИСТЕЦТВА Б-КЛЯСИ.

ДРОГОБИЧ. **Ватра — РКС (Стрий) 3:2 (2:1).** Мечт за вдержання в Б-класі.

СТРИЙ. **ТУР (Дрогобич) — Скала 3:2 (3:0).** Міжгрупове мистецтво Б-класи. Скала заграла дуже слабо. Ворота для Скали здобув Заплатинський і Павлічка. **Черговий мечт у Дрогобичі Скала мусить рішуче виграти,** щоб не відпасти від дальших розгривок.

ОКРУЖНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Лехія — Погонь І Б. 2:1 (1:0).** Ворота для Лехії здобули: Книжацький і Ведрилю, для Погоні Гавдала. Суддював п. Земан.

СТРИЙ. **Погонь (Стрий) — РКС 6:2 (2:0.** Ворота для Погоні здобули Гофман 3, Парилак 2 і Ваніцький, для РКС-у Полуектов і Канда. Суддював п. Нусенблят.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ЛЬВІВ. **Погонь — Висла 2:1 (0:0).** Дуже погамий мечт, ведений при свистах і вигуках публики. Ворота для Погоні здобув Шумілас (самобійчі) і Шмідт із карного, для Висли Грач. Суддював п. Реттіг.

КРАКІВ. **Краковія — Рух 3:2.**

ВИЛЬНО. **Сьмігли — ЛКС 4:0 (3:0).**

ВАРШАВА. **Варшавянка — Варта 2:1 (1:1).**

КАТОВИЦ. **АКС — Польонія 1:0 (0:0).**

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

КЛАДНО. Кладно — ГАСК 3:1; БРНО. Жідєнїце — Ференцварош 3:1; ДЖЕНОВА. Дженова — Спарта 4:2; БІЛГОРОД. СК Београдський — Славія 2:3; БУДАПЕШТ. Угорщина — Ювентус 3:3. БУКАРЕШТ. Уйпешт — Рапід 4:1; МІЛЯНО. Амброзіяна — Кіпшент 4:1; ТЕМЕШВАР. Рінензія — Міляно 3:0.

—o—

КОРИСНЕ ВИДАННЯ.

Накладом Українського Туристично-Краєзнавчого Т-ва Плаю появилася книжечка **Юліяна Тарновича п. з. „Верхами лемківського Бескиду".** Ця книжечка — це справжній мандрівницький провідник по Лемківщині, який повинен опинитися в руках усіх спортовців, які вибираються літом на мандрівки. Досі так воно якось складалося, що мандрівничі прогульки спортовців і неспортовців прямували на Бойківщину, Горгани, Чорногору, лиш Лемківщину лишали забуту.

Видавний провідник є найкращим інформатором для мандрівника про Лемківщину й найкращою охотою до вибрав у лемківські гори. Крім загальних даних про Лемківщину, дає автор у провіднику ще й докладні дані про мандрівничі шляхи й бесередки, літніськові полонини, історичні памятки й лещетарські терени. Хто підчас цьогорічних ферій вибереться в мандрівку, повинен купити собі цю багато ілюстровану книжечку і точкову мапку Лемківщини.

Мобілізуємо капітали до творчої видавничої акції!

Маємо незвичайно вартісні й успішні видавничі помисли, що вимагають негайно реалізації. Хто має понад 3 тисячі золотих капіталу, хай приступає до співпраці. **Добре діло, запорука звороту капіталу кожночасно до 6-ьох місяців із 25% зиском, а хто хоче, може одержати постійне заняття у Львові.** Точніші інформації листом. Зголошення слати на адресу: **Осередок Видавничої Допомоги Масовій Освіті** (В-тво „Дешева Книжка") **Львів, Гродзіцких 1. III.** із дописком **„Співпраця".**

Закінчення драматичного конкурсу.

КОМУНІКАТ РАДИ „ТОПІЖ".

Рада „ТОПІЖ-у" на засіданні 16. VI. ц. р. вирішила дефінітивно справу драматичного конкурсу:

1) Розділити гроші, призначені на I. і II. нагороду на дві рівні частини для Ю. Косача за пєсу „Кирка з Льолео" і Евг. Іванцева за пєсу „Мрячні дні" по зол. 200 (двіста).

2) Відступити від вимоги виставити нагороджені пєси одним театром з огляду на те, що Ю. Косач законтрактував свою пєсу на власну руку з театром „Заграва", а театр „Заграва" відмовився виставити рівночасно другу відзначену пєсу.

3) Дати вільну руку авторам щодо виставлення пєс. Тим самим Рада „ТОПІЖ-у" уважає себе звільненою від умовини конкурсу виплатити премію театрові за перші вистави обох пєс.

Львів, 23. VI. 1938.

ЗА РАДУ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. ІВ. ФРАНКА:

Р. Купчинський, голова — **В. Софронів-Левицький,** реф. літ. нагород

Затонський признається до вини.

З Києва повідомляють, що Затонський признався у слідстві до шкідництва на полі народньої освіти України, до звязку з ворогами совітської влади, буржуазними націоналістами і фашистівськими агентами та до всіх інших злочинів які йому ГПУ закидає. Треба додати, що на конгресі КП(б)У Хрущов виступив особливо різко проти комісаріяту народньої освіти УССР, якому він закидає цілу низку хиб і прочин. (Офінор.)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД НІКОЛИ НЕ ЗАБУДЕ...

Конгрес КП(б)У розпочався 13. ц. м. Як повідомляють „Ізвєстія" з 14. ц. м. відкрив його секретар ЦК КП(б)У, Хрущов. „Партійні організації прийшли на цей Конгрес обєднані як ніколи дотепер навколо ленінсько-сталінського ЦК ВКП(б) та великого Сталіна. Робота на Україні була незвичайно напружена, бо німецькі барони і польські пани висилали на Україну своїх агентів, які робили все можливе, щоб нам шкодити... Успішний розгром ворогів на Україні завдячується сталінському ЦК і самому Сталінові. Український нарід не забуде ніколи тої братньої помочі, яку дав йому великий московський нарід..." Хрущов закликав розвинути на зїзді большевицьку критику і самокритику і викрити похибки в роботі, та вибрати до нового ЦК КП(б)У найвірніших співробітників Сталіна. До президії конгресу вибрано Хрущова, Бурмистенка, Коротченка, Успенського, Тимошенка, Косаурова, Дюканова, Кривоноса, Рябошапку, Панченка та інш. в числі 27 осіб. Загальний звіт зложив Хрущов. Бурмистенко піддав гострій критиці діяльність комісаріяту народньої освіти, закидаючи між іншим йому, що він надто повільно направляє наслідки шкідництва. В кількох областях не робиться нічого у справі затвердження учителів, плян будови шкіл загрожений, подібно як і приготування до нового шкільного року. Бурмистенко заявив, що справжня боротьба проти „буржуазних націоналістів" на Україні розпочалась щойно коли приїхав на Україну Хрущов.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО XIV. КОНГРЕС КП(б)У.

Европейська, зокрема німецька преса звернула належну увагу на київський конгрес. Такі поважні німецькі щоденники як „Фелькішер Беобахтер" та „Франкфуртер Цайтунг" подають телєграфічні повідомлення про хід конгресу. „Ф. Беобахтер" підкреслює, що московський уряд провадить виразну політику асиміляції українського населення, наказуючи обовязкове навчання московської мови по українських школах. Подаючи становий склад учасників конгресу, німецький часопис підкреслює дуже незначну участь представників робітництва, зокрема селянства, а також незвичайно низький культурний рівень значної частини делєгатів, між якими є чимало аналфабетів. (Офінор).

РЕПЕРТУАР КИЇВСЬКОЇ ОПЕРИ.

„Ізвєстія" повідомляють, що по закінченні XIV Зїзду КП(б)У має відбутися у Києві премієра „Шорс" на закінчення цього сезону. „Опера ця малює геройську боротьбу українського народу з німецькими окупантами та їхніми наємниками, гайдамаками. Оперу цю скомпонував Б. Лятошинський, лібретто написав драматург Кочерга при співучасти Максима Рильського. Музику основано на мотивах української народньої пісні. З нагоди 20-ліття геройського здобуття Перекопу виставлять в Києві та по інших містах України оперу „Перекоп". Головною дієвою особою в ній є большевицький командарм Фрунзе. Склали цю оперу Рибальченко, Тиц і Мейтус. В майбутньому сезоні виставлять „Тараса Бульбу" і проєктують оперу „Богдан Хмельницький"... (Офінор)

Розгром китайського летунства над Нанчаном.

Райтер подає: 90 китайських літаків виконало в неділю налет на японський летунський майдан у Нанчані, столиці провінції Кіянсі.

Як повідомляють з японських джерел, **японські протилетунські гармати і мисливські літаки зістрілили 35—50 китайських літаків.** Японські втрати невеликі: на основі японських джерел японці втратили 3 літаки, на основі китайських — 5.

Плянували замах на британійську королівську пару.

Маркіз де Ревальзо, арештований у звязку зі шпигунською аферою, повідомив французьку поліцію, що британський королівський парі загрожує замах підчас її недалекої візити у Парижі; він подав назвища головних змовників — є це здебільша чужинці.

Присилайте передплату.

Що писало „Діло" 50 рокiв тому

Середа, 27 (15) червня 1888.

„ІММЕР УМ ЕІНЕ ІДЕЕ ЦУ КУРЦ".

„Берлінська „Пост", що недавно принесла статтю „Про русинів" звернула в ч. 165 з 17-го червня знову свою увагу на статю „Діла" з 27 (15) мая, в якій ми в імені всієї Руси запротестували проти того, що гр. Ігнатієв, нівеліатор Руси, приймався аранжувати ювілей хрещення Руси і злуки України-Руси переяславським договором з Росією. Цю статтю подала „Пост" без усякого коментаря. Але яка при цьому аномалія! Коли орган кн. Бісмарка слідкує так уважно за всім, що у нас діється, австрійська офіційна преса здрімала собі на добре і до всього відноситься лиш з апатією. „Іммер ум айне ідее цу курц" — сміло можна про неї сказати.

МИР НА ДВА РОКИ.

„Дивну трохи і невідомо наскільки правдиву вістку подав віденський „Таґблят". Пише він, що ген. Гурко сказав, буцімто при останнім головнім рапорті, що Росії забезпечили мир на два роки, а той час треба ужити на тактичний вишкіл війська і на організацію армії і потім на будову залізниць. Кажуть, що ці слова викликали у Варшаві велику сенсацію".

„КОРОЛЬ — ПЕРШИЙ СЛУГА ДЕРЖАВИ".

„Берлін, 27. червня. Престольна промова, виголошена нині при відкритті пруського сойму, заявідає, що уряд прусього короля буде такий як і його преднів. Король берегтиме так само прав народу як і корони. Король заповідає опіку всім віроісповіданням, радіє з добрих відносин держави до католицької церкви і висловлює своє вдоволення з фінансового положення. Вкінці король обіцяє дальші податкові пільги для громад і біднішим людей і кінчить промову словами: „Король — це перший слуга держави".

НЕБЕЗПЕЧНЕ БОГАЦТВО.

„У Глинній, бережанського повіту, ударив грім в хату начальника громади і спалив її. Народ рівно балакає про те нещастя. Кажуть, що „нечесно нажитим добром ще ніхто не розбогатів", бо хату побудував цей господар з дерева, яке дістав від панів за послуги при останніх виборах"

ЗА ОКЕАНОМ.

КНИЖКА ПРО УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ У ВІННІПЕГУ.

„Підсумки нашої праці" — це наголовок нової книжки, що появилась недавно у Вінніпегу. На 95 сторінках, прикрашених 46 фотографіями, коротко зібрана історія і представлений теперішній стан парохій, просвітних товариств, Рідних Шкіл, Запомогових Братств і торговельних організацій.

В книжці є також прегарно написані історичні статті про національно - просвітний рух в Галичині. Книжку цю видав Центральний Просвітно-Економічний Комітет, до якого належать Г. Мудрий, А. Криськів, Д. Якимішак, І. Мазар і Й. Щербаневич. Матеріяли до книжки зібрав А. Криськів, редагував її інжинір-агроном М. Карабут.

—o—

Наради сойму.

В понеділок відбулося засідання сойму, який ухвалив у першому читанні та відіслав до комісії закордонних справ законопроєкт ратифікації договору між Апостольською Столицею і польським урядом у справі звороту поуніятських дібр. Крім цього сойм ухвалив ще 11 законів, що ратифікують різні міжнародні умови і закони про конверзію облігацій 6-ти процентової долярової і 7-ми процентової стабілізаційної позички

—o—

У-те Звідомлення

РІДНОЇ ШКОЛИ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВИСТАВИ.

1. По день 26. червня ц. р. включно відвідало Першу Українську Педагогічну Виставу поверх 3.000 осіб.

Межи відвідувачами було кілька прогульок кооператорів. Були також - гості з Білорусі (Вильно), з Болгарії (Софія) та з Югославії (Белград).

24. червня ц. р. відвідав Педагогічну Виставу куратор Л. Ш. О. п. Т. Купчинський.

2. Діловий комітет продовжив річницю Першої Української Педагогічної Виставу до неділі 3-го липня ц. р. включно.

В цьому дні виїмково буде Виставa відкрита безперервно від 9-ої год. рано до 18-ої год. вечора.

3. Продовження Педагогічної Вистави поза 3-го липня ц. р. непередбачене. Хто бажав відвідати цю Виставу, повинен це зробити в цьому тижні.

Зі судової салі.

СПРАВА НАПАДУ НА РЕДАКЦІЮ „УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ" ПЕРЕД СУДОМ.

Підсудні.

Перед львівським окружним судом станули чині під замітом відомого нападу на „Українські Вісти" у звязку з розвязанням „Сили": 1) 26-літній Юлій **Петречко**, 2) 22-літній Теодор **Сліпенький**, 3) 20-літній Володимир **Яричьский**, 4) 25-літній Олекса **Свиняр**, 5) 22-літній Дмитро **Боруцький**, 6) 25-літній Михайло **Гринівець**, 7) 23-літній Михайло **Голуб**, 8) 24-літній Василь **Бараняк**, 9) 22-літній Степан **Корман**, 10) 28-літній Станислав Дмитро **Ткач**, 11) 28-літній Михайло **Миськів**.

АКТК ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор закидує усім обвинуваченим **проступок зі 163. статті карного кодексу, себто збіговище з насиллям.**

Тло нападу зясовує акт обвинувачення ось як:

„Українські Вісти" виступали проти управи „Сили", закидуючи їй м. ін. злу господарку. Коли влада у квітні ц. р. припинила діяльність „Сили", члени того товариства добачували у тій події вислід кампанії „Українських Вістей". Серед них зродилася думка, щоби напасти на редакцію „Українських Вістей" та на мешкання ред. Д. П ева.

Напад виконали вони 2 травня. **Кільканацятьох членів розвязаної „Сили" вдердося до редакції і там побито Івана Ліщинського, Михайла Нітефора, Володислава Топорницького й Івана Леськова — рівночасно вони ушкодили телефонічний апарат і розкинули акти. 5 інших членів побило ред. Д. Паліева, виваживши двері до його помешкання.**

11-ох напасників поліція арештувала — вони відповідають перед судом; інші розбіглися.

Чотирьох обвинувачених: Боруцький, Корман, Ткач і Миськів призналися до участи в нападі, але заявили, що вони нікого не били. Сліпенький заперечив, немовби він був у хвилині нападу в редакції „Українських Вістей" — **інші заявили, що вони попали туди не нарочно.**

ЗІЗНАННЯ ЮЛІЯ ПЕТРЕЧКА.

Перший з підсудних — **Петречко признається до участи в нападі, але до вини не почувається і не жалує.** Не пригадує собі, що кинув думку нападу на „Українські Вісти". Перший раз зорганізовано напад 29 квітня ц. р., але тоді редакція була замкнена, тому напали другий раз 2 травня.

Суддя відкинув запит оборонця д-ра Бобинського, чи „Українські Вісти" писали правду про „Силу" та не дозволив підсудному пояснити мотивів нападу.

Розправу веде суддя Бітнер, боронить д-р Бобинський, д-р Лещій і д-р Гляйх, обвинувачує прок. Дворніцький.

Обовязком батьків і матерей посилати своїх дітей до шкіл, дати їм освіту й виховання. Спішіть же, **українські батьки й матері, на Першу Українську Педагогічну Виставу; там пізнаєте, яких шкіл та освіти треба українському народові, як виховувати дітей і молодь.**

По широкому світі.

Єпископ Данцігу О'Рурке уступив з огляду на непорозуміння з тамошною владою.

Французький уряд оголосив на основі своїх повноважень 31 декретів, які відносяться здебільша до рільництва.

Бельгійський міністр господарства Імаис приїхав на кілька днів до Берліна, ревізитуючи міш. Функа.

У Вазірістані організується повстання армії, яка хоче вирушити проти Афганістану.

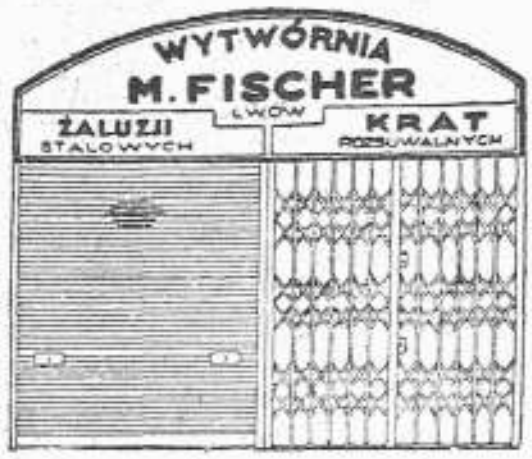
Німецький щоденник „Ессенер Національ Цайтунг" твердить, що большевики вбили 700.000 німців.

Судетсько-німецькі посли домагаються, щоби уряд не творив нових поліційних станиць у Судетах.

Китайський премієр Чанкайшек стрінеться — як говорять у Москві — зі совітським маршалом Бліхером.

Перед румунським військовим судом у Бухаресті почався процес проти 22-ох членів „Залізної Гвардії".

Пізнавши на Першій Українській Педагогічній Виставі напрямні сучасної педагогічної думки, зміркуєте самі, до яких шкіл посилати своїх дітей, якої їм треба науки, освіти й виховання.

ЗУЛ. ФИЛИПА ШЛЯЙХЕРА 6
(давніше Шпитальна 23) тел. 257-10

виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі, залізні сходи як також усе, що входить в обсяг слюсарства. СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВІДДІЛ СТАЛЕВИХ І АЖУРОВИХ РОЛЄТ.

НОВИНКИ.

— **Конфіската „Діла".** Недільне число „Діла" (ч. 138) з 26. ц. м. підпало конфіскаті за першу вістку на першій сторінці про українських політичних вязнів.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 —100

— **Лінси,** пелеринки, кравятки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Калітульна 5, І. телефон 264-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Адвокат д-р Альфред Говикович у Львові** переніс свою канцелярію на вул. Домініканську ч. 11. 5-а

— **Виділ Українського Лікарського Товариства** підготовляє прогульку-зїзд членів та їх рідні у живці Черче на день 10. липня ц. р. Зі Львова виїзд автобусом 10. липня зранку. Виділ Українського Лік. Тов. запрошує на прогульку охочих з усіх окружних відділів Товариства. Зголошення зі Львова приймає д-р Осип Філяс Львів, Сапіги 21, тел. 279-53 до дня 5. липня включно.

— **Засідання Начальної Адвокатської Ради** відбулося минулої суботи і затягнулося майже до півночі. На початку Начальна Адвокатська Рада кооптувала 6-ох членів зпоміж адвокатів у Варшаві, опісля сама уконституувалася вибираючи своїм головою адв. Людвика Домановського, дотеперішнього голову і 4-ох віцепрезидентів. З черги Начальна Адвокатська Рада вибрала членів до виконного виділу, вищого дисциплінарного суду і членів палати до справ адвокатури при Найвищім Суді у Варшаві. Вкінці призначила членів до поодиноких окружних адвокатських рад. До львівської окружної Адвокатської Ради призначила двох українських адвокатів і трьох жидів. Зпоміж українців увійшли до львівської ради **адв. д-р Старосольський,** а до дисциплінарного суду **адв. д-р Л. Ганкевич, д-р К. Паньківський** та ще б. прок. **Сивуляк.**

— **Буревій** зі зливним дощем лютував минулої неділі над Львовом і заподіяв великі шкоди. Буревій позривав з кількох камениць дахи, повибивав багато вікон і поломив дерева у Стрийському парку. — В Любіні Великім буревій знищив паркан, поломив дерева, що ушкодили кілька самоходів.

— **Масові ревізії й арештування дітей у Ставчанах к. Львова.** Почавши від 18. ц. м. поліція переводить щодня масові ревізії та арештування в с. Ставчани к. Львова між т. зв. доростом, себто хлопцями від 11 до 18 років. Усіх арештованих відставляють до арешту в Городку, звідкіля деяких відвозять до Львова, м. ін. Дениса Миколу. Арештованим закидають, що вони створили „військові відділи" (!), вчилися військових вправ, співали пісні, слухали викладів з історії України, яку викладав їм Денис Микола (16 літ), зберігали безоглядну карність та послух, за зломання якої карали буком і т. д. Все це мали робити на пасовиську підчас пасення худоби. Арештованим відбирають деревляні криси та дитячі пістолі на корки! Невже звичайна дитяча забава у „військо" була така страшна і грізна для Польщі, що аж дітей треба арештувати?!!

— **Останній комунікат.** Перед виїздом до таборів не забувайте засобитися у фотографічний матеріял в українській фото-краминці Е-КОМП Львів, Сикстуська ч. 29 зал. 203-20. 1639

— **Львівська хроніка.** Минулої неділі шофер К. Подоляк (вул. Кохановського ч. 47) переїхав на стрийській гостинці 15-літнього хлопця М. Кокошку з Липника. Шофер відвіз раненого хлопця до шпиталю. — На перехрестю вулиць Сенаторської та Академічної таксівка І. Олійника віхала на хідник та ушкодила двері фірми Прецель. — При вул. Личаківській ч. 138 А. Шикалік наїхав рівером на 66-літню Антоніну Кишинську, яка важко потовклася. — В понеділок в год. 5.45 вранці перегонове авто переїхало при вул. Жовківській 32-літнього селянина Івана Тріску зі Ситіхова, який негайно помер. Перегоновим автом кермував Донет Фролевич зі Сонівця. Тіло трагічно померщого І. Тріски, який осиротив молоду жінку і дитину, відвезли до інституту судової медицини. — В помешканні Миколи Фірлея в Голоску Малім помер наглою смертю 43-літній прошак Б. Марчинський. — Поліція арештувала повитуху Анну Якубишин (вул. Піярів ч. 25) і Катерину Радкевич за недозволену операцію.

— **Таємний напад.** Село Радомишль на Волині відоме з „навертання" в ньому українських селян до шляхотства і римо-католицизму. Не так давно трапилася в ньому подія при дуже таємничих обставинах. Мешканець цього села Фелікс Скибинський брав дуже активну участь в цій акції. Після цього хтось напав на нього і сильно побив. Скибинського перевезли до повітового шпиталю в Луцьку, де він вмер. Одні кажуть, що це були парубоцькі порахунки, інші — що цей напад вяжеться з акцією навертання.

— **Присуд у процесі ОУН в Самборі.** Перед трибуналом окружного суду в Самборі закінчився процес проти гімн. абс. Миколи Пертака і гімн. абс., б. голови „Сокола" в Хирові, Михайла Ольшанського, яких обвинувачували за державну зраду. Пертака засудили на півтора року вязниці за переховування нелегальної літератури, Ольшанського на рік вязниці за уладження академії в честь Біласа і Данилишина. Від закиду державної зради обох увільнили. Обом зарахували 10-тимісячну слідчу вязницю.

— **Таємне вбивство в Рекшині.** Минулої неділі згинув у Рекшині пов. Бережани від револьверових стрілів таємних замаховців 29-літній Лев Синлик з Бережан. Синлик був організатором та одним з основників „Лугів" у Бережанщині і з тією метою поїхав до Рекшина. По дорозі зі стації до села посипались до нього револьверові стріли зпоза придорожніх дерев і важко зранили Синлика в голову та груди. Стріли були смертельні. На відгомін стрілів вибігли селяни з поблизьких хат і намагалися зловити двох убивників, які — стероризувавши селян — утікли до ліса. За ними шукає поліція. До Рекшина приїхав слідчий суддя Польний, прок. Вежбіцький, лікар і комісар поліції з поліційними агентами. Покійник залишив у Бережанах матір і трьох членів родини, яким опікувався по смерти свого батька-учителя, який помер перед трьома роками. Тоді теж перервав свої студії в Богословській Академії у Львові, щоб працею в канцелярії адв. д-ра В. Бемка заробити на прожиток рідні. Тло і подробиці вбивства невідомі. В Бережанах загально говорять, що вбитий впав жертвою свого організаційного завзяття, за яке йому нераз погрожували та що вбивники приїхали за Синликом аж на стацію Рекшин тим самим поїздом, яким приїхав і він. Похорон вбитого відбувся в Бережанах в год. 17. у понеділок.

— **Краєва хроніка.** В Рогізні під Жидачевом грім убив на полі 55-літнього селянина Василя Шведа. — Окружний суд у Львові засудив Гаврила Кміта за грабунковий напад і вбивство А. Занька в Мостах Великих на 15 років вязниці.

— **Підпалив дім, щоб осягнути обезпеченеву премію.** В Іскані, пов. Перемишль вибухла грізна пожежа в будинках Казимира Круля, що згоріли до тла не зважаючи на негайну рятункову акцію. Слідство виявило, що вогонь підложив сам господар, щоб осягнути асекураційну премію. Справою Круля зацікавився прокуратор.

— **Страшна пожежа від почесних стрілів.** Велитенська пожежа знищила майже зовсім місцевість Сан Педро до Ріо в Португалії, де згоріло кількадесять домів з господарськими будинками, худобою і збіжжам. Пожежа повстала від вистрілів сліпими набоями підчас весілля. Шкоди велитенські.

— **Хвиля пожеж.** Минулого тижня лютувала над Зборівщиною і Тернопільщиною громовиця з зливним дощем та заподіяла великі шкоди селянам. У с. Ярчівцях від грому згоріла стодола зі сіном і машинами Михайла Сороки та стодола Івана Балабуха, якому згоріло крім того 30 вуликів з бджолами, вартости понад 2.000 зол. У Лопушанах згоріли будинки М. Келбіцького, в Гаврбузові згоріла цегольня, а в Богутині сто-

дола Андрія Ганьчука. В Кобрівцях, пов. Тернопіль, згоріли будинки Михайла Струтинського. Шкода сягає понад 1.500 зол.

— **Самогубства в Польщі.** Головний Статистичний Уряд оголосив статистичні дані про самогубства в Польщі, з яких виходить, що минулого року було в Польщі 4.347 випадків самогубства, внаслідок чого померло 2.567 осіб. У центральних воєвідствах було 2.253 самогубств, у полудневих воєвідствах 890, в західніх 713, у східніх 491. Зпоміж мужчин намагалося скінчити самогубством 2.538 осіб (з того померло 1.737), зпоміж жінок 1.811 (померло 830). По містах було 2.724 самогубства, по селах 1.623. По містах число жінок, що намагалося скінчити самогубством було менше більше однакове з числом мужчин (1. 16), по селах переважають мужчини (1.120 і 403 жінок). На 100.000 мешканців Польщі припадає 12.6% самогубств, зокрема по містах на 100.000 мешканців 29.4%, по селах на 100.000 мешканців 6.5%. Перше місце щодо числа самогубств займає Варшава. Зі загального числа на римо-католиків припадає 3.211, жидів 360, греко-кат. 323, православних 281, евангеликів 144 та 28 іншого віроісповідання. Якщо йде про вік — то найбільше самогубств припадає на особи у віці від 20 до 24 р. життя.

— **Повінь в Румунії.** Внаслідок великих злив у полудневій Румунії, Дунай виступив з берегів і залив великі простори к. Галачу та коло Браїли. Шкоди дуже великі.

— **Лет Берлін—Каїро в одному дні.** З летовища Темпельгоф у Берліні вилетів минулої неділі опівночі пасажирський літак „Ф. А. 200 Кондор" до Каїро. Літак має вернутися на летовище в Берліні ще в понеділок вечором. Літак обслугує 4 члени залоги і призначений для 26-ох пасажирів. Швидкість літака 430 км. на годину.

— **Лише державі можна відпродувати самоходи.** Нім. уряд зладжує регулямін купна т. зв. „народніх возів". Згідно з новим регуляміном не можна буде відпродувати самоходу приватним особам, лише „фронтові праці".

— **Пошесть чуми** ширяться у прикордонних місцевостях Болівії з Аргентиною. Санітарна влада Аргентини поробила всі можливі заходи, щоби спинити пошесть чуми.

— **Самоходова катастрофа Грети Гарбо.** Самохід, що ним їхала Грета Гарбо та її наречений диригент Стоковський перекинувся на закруті під Стокгольмом. Грета Гарбо і Стоковський вийшли з катастрофи без поважніших наслідків.

— **Відкрили новий водопад в Аргентині.** 80 км. від Обера відкрили припадково новий водопад і назвали його „Сальто Енкатадо". Водопад високий на 57 метрів. Вода, що спадає прямовісно в долину з висоти 57 метрів, губиться в підземнім тунелі і випливає на поверхню у віддалі коло 200 метрів, де творить другий водопад, високий на 25 метрів.

— **Трагічне закінчення шкільного року.** Підчас закінчення шк. року у промисловім ліцею в м. Пітесті (Румунія) дійшло до вибуху штучних вогнів-петард. Наслідок вибуху був такий, що 35 учеників важко попарилося і їх треба було відвезти до шпиталю.

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ДЕНЬ НА ПЕРЕГОНАХ".

Молода дівчина веде санаторію у місті, куди зїзджаються з цілої Америки люди на перегони. Ця дівчина має молодого симпатичного нареченого, який має надію стати оперовим співаком, бо володіє гарним голосом. Але що його наречена потребує негайно грошей, щоб оминути банкротства з санаторією, то він купує перегонового коня в надії, що виграє першу нагороду. Довкола цієї симпатичної наївної пари крутяться джокеї та льокаї, що придумують усякі штуки, щоб допомогти санаторії та перегоновому коневі. І так вони спроваджують для одної американки-міліонерки, що дікується в санаторії, якогось її знайомого на становище головного лікаря, хоч він є провінціональним ветеринаром. Ветеринар має фантазію та розмах не менші від домашніх непроханих помічників і все те, що діється в санаторії та на перегонах перемінюється у божевільний цирк. У фільмі є теж прегарні три мистецькі сцени — гри на фортепіяні та сольового танцю одної молодої балеріни

В кожній місцевині, в день ювілейного Свята „Просвіти" на всіх вікнах ювілейні наліпки „Просвіти"!

✝ Посмертні згадки.

ВАСИЛЬ СКОПЛЯК

емеритований учитель, помер 19. червня ц. р. у 87-му році життя.

Не стало між живими одного з найстарших учителів Сокальщини. 21-го червня маса народу провела його на вічний спочинок. Після торжественної Служби Божої і панахиди, красномовну прощальну проповідь виголосив о. парох Ничай. Не міг він найти кращих та сердечніших слів, якими можнаб ще достойніше попрощати людину на останній її дорозі. Покійний вчителював цілих 27 років в селі Завишня коло Сокаля. І хоч других 27 років був уже на емеритурі, поселившись у Сокалі, то Завишня не могла його забути і він не міг забути Завишню, що залишилась для нього немов рідним селом. З нею вязали його довголітні спогади і численні друзі, що живуть ще, або в міжчасі спочили вічним сном на завишенському кладовищі. І ось прохав Покійний свою рідню: Поховайте мене в Завишні! Там буду між своїми, між дорогими. І вволила рідня його волю та похоронила там, де він цього бажав.

Заносилось на дощ, коли зближалась сумна хвилина похоронів. Це Сокальщина плакатиме за своїм зразковим громадянином — говорили люди. Зявилась у Сокалі процесія з Завишні і разом зі сокальською процесією та масою народу рушив похід у Завишню при звуках хорової пісні „Со святими упокой". Небо прояснилось, немов хотіло пощадити цей великий гурт людей, що прийшов віддати останню прислугу старенькому вчителеві.

В Завишні знову відправа в церкві, прощальне слово місцевого пароха. І знову похід. Але що кілька кроків читання евангелії, бо не було хати, щоб на просьбу господаря не мусів священник прощати святим словом Покійника.

На цвинтарі свіжа, розрита могила. Нарід тисненься, щоб кинути болий оком на те місце, де спічне на віки його дорогий вчитель. А ось і прощальні промови. Перший бесідник прощає щиро від „Взаїмної Учительської Помочі". Він називає Покійного генералом, як першого голову Організації. Другий бесідник рад. Киш — прощав від усіх культурних і економічних організацій, бо всіх він колись був основником. Третій, емеритований учитель, але учень Покійного, родом з того села, прощає від усіх виведених в люди учнів і як товариш по званню. Останній, сивий як голуб господар (також учень покійного) каже тремтячим голосом: З радістю приймаємо Тебе до себе знову, бо на Твоїм гробі будемо черпати віру і сильну волю так, як колись Ти нас учив. „Со святими упокой" і „Вічная память" були останніми піснями.

Сонце подалося до склону, як гробокопатель приплескував лопатою насипану і зруханну землю.

Громадяни відходили гуртками, хто в село, а хто до Сокаля. І згадували по дорозі „що то був за чоловік-учитель".

Знеможена віком дружина Покійного просить передати цією дорогою свою найбільшу вдяку всім, хто став їй помічним в тім горю. Сини, внуки і від себе просять прияти щиру подяку за стільки виказаного для них співчуття

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСТНИК. Орган Лікарської Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Виходить раз на 2 місяці. Рік XVI. Ч. 2. з 1. квітня 1938. Львів. Зміст: Т. Е. Бураченський: Хірургічне поступовання при сепсисі. — Софія Парфанівич: Тріхоцефалюзіс. — Н. Лужіцький: Перегляд матеріялу Амбулаторії для нервових і психічних хорів „Народньої Лічниці" за 1937 р. — Загальні Збори У. Л. Т. — Діяльність філій У. Л. Т. в 1937 р. — 15-річчя Спілки Українських Лікарів у Ч. С. Р. — Хроніка сходин У. Л. Т. — Загальні збори „Медичної Громади". — З медичної преси. — Новинки.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 6. Червень 1938. Львів. Зміст: На окраю днів. — В. Іваніс: Цукрова промисловість в УССР та на Північному Кавказі за панування московських большевиків. — Ів. Костюк: Ідейний розвиток нашої сільської молоді. — В. Мартос: Змагання кооперативних продавців. — К. Коберський: Солідаризм як одна з підставових проблем української політики. — Д. Піснячевський: Франція на повороті. — Документ до історії картелів. — Серед книг. — З преси й життя.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіді і катехизації. Рік III. Ч. 6. Червень, 1938. Львів. Зміст: о. Вол. Рабій: Пропов. на Нед. св. Отців. — о. Сев. Зубрицький: Христос ваша Сила! — о. П. Мригляд: Пропов. на Нед. Всіх Святих. — о. Василь Пондюк: Осьма реколєкційна наука (також на Празник Пресв. Евхаристії). — о. П. Даедаш: Катехизи для II. кл. всел. шкіл на червень. — о. Вол. Рабій: Короткі катехизи для приготування дітей до І. св. Сповіди і Причастя. — о. В. Пондюк: Третя наука в честь Пр. Д. М. на міс. травень. — Третя станова наука для мужчин. — о. д-р Й. Застирець: Слово при вінчанні. — Рецензії. — Бібліографія

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Орган Українського Технічного Товариства. Рік XIV. Ч. 5. Травень, 1938. Львів. Зміст: За наші напрямні. — Завдання У. Т. Т. — Наші досягнення. — Станова амбіція. — До фахової підготови інженірського дорасту. — За українське технічне слово-виробництво. — Технічно-господарський огляд — Звіти, реценлії. — З життя У. Т. Т.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 21. з 22. травня 1938. Париж.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 22. З 29. травня 1938. Париж.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Виховний журнал української молоді. Рік видання VI. Ч. 5. за травень 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган „Взаїмної Помочі Українського Вчительства". — Рік XXVI. Ч. 10. з 1. червня 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протибольшевицького й протинімецького руху. Рік видання XI. Ч. 6. Червень, 1938. Львів.

—o—

ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
ПУДЕР З ПУШКОМ
ціна зл. 1.25
в найкращих крамницях
Й. ШАХ ВАРШАВА

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 28. 6. год. 8. веч. Виступ арт. театру „Цирульник Варшавський".

Середа 29. 6. год. 3.30 попол. „Король волошок". Год. 7.15 і 9.15 веч. Виступ арт. театру „Цирульник Варшавський".

Театр Різнородностей:

Вівторок 28. 6. год. 8. веч. „Іван".

Середа 29. 6. год. 4. попол. „Іван". Год. 8. веч. „Іван".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДЕЛЯТИН:
28. 6. Орлеан.
29. 6. Пригода в Черчі.
30. 6. Лісова пісня.
1. 7. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанно.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Безталання.

КОБАКИ:
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КОСІВ:
3. 7. Гетьман Полуботок.

ЖАБЄ:
4. 7. Пісня Бескиду.
5. 7. Чесна Сузанна.

Театр приймє до хору теноріе і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „Люди з завулка" за осн. М. Горкого.

АТЛЯНТИК: „Золото на вулиці" з Даніелею Даріе.

БАЛТИК: „Прокляний острів", „24 години кохання".

ВАНДА: „В тіни самітної вілли" і „Любов для початкуючих".

ГРАЖИНА: „Концертіна", „Іх експеленція бабуся".

ЕВРОПА: „Не знала кохання", „Більше ніж секретарка".

КАСІНО: „День за переговах".

КОПЕРНИК: „Крила над Гонолюлю", „Відділ сміливих".

МАРУСЕНЬКА: „Слава та тіні жінки" „Сенсацією живе світ".

МЕТРО: „Діти вулиці", „Срібні остроги".

МІРАЖ: „Сан Франціско".

МУЗА: „Саратога", „Шість літ кохання".

ПАЛЯС: „Збудися і жий!", „Воравео".

ПАКС: „Я вигуваю" з Даніелею Даріе

РАЙ: „Наречена з Відня" з Мартою Егерт.

РІЯЛЬТО: „З кохання недостаточно", „Все жінчина правда".

РОКСІ: „Фредик ушляхетнює світ".

СВІТ: „Чорний орел", „Дівча з Парижа" з Лілі Пове.

СТИЛЕВЕ: „Пратер" і ревія.

ТОЙ: „Пострах Монголії", „Невинно почалося".

УТІХА: „Пропаще місто" та ревія.

ХИМЕРА: „Королева передмістя".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Горішня Австрія: Місто Вельс, Гори Смерти".

ФОТОПЛАСТІКОН „Салтовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофотн".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 28. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Бремс: Секстет g-дур оп. 36, з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл.; у перерві о год. 14.10 Авд. КІКО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і суєп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Таборовий день, образок для старших дітей, 15.40 Фін.-госп. актуалії, 15.50 Господарські вістки, 16.05 Розр. концерт: орх., спів, два форт., 16.45 По Пекінах, 17.00 Біжучі вістки з міста, та провінції, 17.10 Орх., 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Суспільність термітів, 18.10 Морські образки, авд. з циклю „Фортепіан і книжка", 18.45 „Межиморя" фрагм. От. Жеромського, 19.00 Концерт абсольвент. муз. консерваторії у Вільні, 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 „З Гдині на далекі суходоли", орх., у перервах анекдоти, 20.00 Транем. із святочного апелю поль. свята льв. стшельців, 20.45 Веч. денник, 20.57 Справи репертуару сільського театру, 21.10 Транем. з Білгороду: „Моє гарне село", 21.50 Спорт, 22.05 „Під констеляцією близнюків" словномуз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика з пл. (надає Варшава II)

Середа, 29. червня 1938.

7.15 Трансм. з военного корабля у Гдині, 7.30 Концерт орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Розр. концерт сальон. музики, 10.30 „Море" Дебісія, з пл., 11.00 „Серце Володислава IV" фейл., 11.10 Море — тема піеньки, з пл., 11.45 16.20 Актуальна гутірка, 12.03 Муз. поранок: симф. орх., міш. хор, солістка спів, Морські твори Фел. Нововейського, 13.00 „Данемора", виняток із повісти, 13.15 Орх., сопран, тенор, 15.00 „Гдиня" авд. для старших дітей, 15.30 Для села: „Село й море", Музика з пл., Що нам дала організація господарств, 16.30 Нар. капели, спів, 17.30 Трансм. з життя, 18.00 Театр Уяви: „Єпископ із Міри" Як. Вережева, 18.30 На морській хвилі, розр. концерт у вик. сальон. орх., хор (кашубські піеньки) Щепко й Тонько, М. Кавпе, пісні, Ст. Русецький піеньки, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Легка муз. авдиція, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.10 Оповідання про Шопена, соліст Г. Штомпка, фортепіян, 21.50 21.51 Спорт, 22.10 Від Гдині до Нью-Йорку, муз. авд.: орх., хор, солісти, 22.50 Цепфенштрайх моряків, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика з пл. (надає Варшава II).

Четвер, 30. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Рад. денник, 7.00 Оркестра мандоліністів, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Фрагмент з опер Р. Вагнера, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Пісні у вик. Ігн. Багаріса, тенор, у супр. форт., 14.35 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Господарські та суєп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Для дітей: Великий день Юлька Горошка, 15.30 Тайни Львова, повість із 1848 р., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Сальон. оркестра, 16.45 Зілярська кооператива, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камеральна музика з пл., 17.40 „Степами" Г. Сенкевича, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Відчит про Матейка, 18.10 Пісні у вик. Реслер-Стоковської, мецосопран, у супр. форт., 18.30 Театр Уяви: „Еліасейські поля" діялог Сальвадора де Мадаріяги (Еспанія), 19.00 Твори Г. Мельцера у вик. Г. Оттавової, 19.20, 20.55, 21.00 Актуальна гутірка, 19.30 Веселе містечко, розр. концерт; у перерві два скечі, 20.45 Веч. денник, 21.10 Неаполь співає, словномуз. авд., 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика з пл. (Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 28. червня 1938.

БЕРЛІН 19.10 музика, 20.00 Орх. концерт, альтівка, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Циг. музика, 17.00 Скрипка, 19.00 Концерт трансатлантійської музики, 20.00 Форт., 22.00 Камер. музика, БЕРОМІНСТЕР 21.00 22.00 „Африканка" оп. Маербера, фрагм., ВІДЕНЬ 17.10 Військ. орх., 19.25 20.00 21.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні, КОШИЦІ 18.00 „Сватання при чарці" пєса П. Міговка, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер: „І діспетові аманті" оп. Парелія, „Ля пінна нана деля бамболя" муз. казка Прателія, ПРАГА 18.30 Популярний концерт, 19.30 Нар. пісні Двожака, 20.45 21.00 Концерт орх., скрипка, 21.15 Концерт орх., хор, Р. ПАРІ 10.15 Кам. муз., РИМ 17.15 Віол., 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 22.00 Пісеньки, танки, СОФІЯ 20.00 Спів, 21.15 Рос. романси.

Середа, 29. червня 1938.

БЕРЛІН 16.50 Концерт квартету, 18.00 Розр. музика, 20.00 Розр. концерт, орх., сол., баритон, 21.00 Балетова музика, БУДАПЕШТ 16.00 Танк. музика, 17.30 18.00 Циг. музика, 19.00 Орх., спів, ВІДЕНЬ 15.30 Камер. музика, 20.00 Вок. концерт, 21.00 „Давід Пенітент" оратерія на гол. сол., хор, орх., органи, 22.30 Орх., сопран, КОШИЦІ 17.06 Сокільський здвиг у Празі, 18.00 „Посилаймо хліборобство", 18.20 Заворд. огляд, МІЛЯНО 17.15 Розр. музика, 21.30 22.00 „Іль дуо де М. Аффріканна" оп. Кабалєра, ПРАГА 17.50 Розр. музика, 20.30 21.00 Галевий концерт зі здвигу Соколів, РАДІО ПАРІ 20.30, 21.00 Театр Уяви на осн. Прево, 21.30 22.00 Камер. музика, РИМ 17.15 Пісні, 21.00 22.00 23.00 „Золотий півник" оп. Римського-Корсакова.

Четвер, 30. червня 1938.

БЕРЛІН 17.000 Форт., 21.00 Орх., БУДАПЕШТ 12.05, 21.30, 22.00 Цик. муз., 13.30 Концерт військ. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Твори Шумана і Шуберта, 16.00 Орх., тенор, 19.10 Орх., хор, 20.00 Пісні, 20.15 Форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 „Золотий півник" оп. Римського-Корсакова, ПРАГА 21.00 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Форт., 20.20, 21.00, Симф. концерт, РИМ 17.15 Спів, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, оспіли арфа та спів, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 28. червня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет.	2·30 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця копа)	3·60 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана. На яйця звишкова.

Оповістка.

Звичайні Загальні Збори вид. кооп „Червона Калина" відбудуться в четвер 30. 6. п. р. в год. 5.30 попол. у домівці Тов. „Молода Громада", Львів, вул. Костюшка ч. 1 в. І. пов. П. Т. Членів запрошує до участи — Надзірна Рада. 1414

Жертви вложені в Адміністрації „Діла": На Народню Лічницю зол. 25.— Антія Бесей, Рава Руська як неприйнятий гонорар д-ром Пальчишином; на Інвалідів зол. 5.— Гевашишкі, Ходорів.

ПАНСІОНИ

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Плавба, купіль, всякі вигоди. Ціни поміркувані. Українська управа. 1362 6-20

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ. Український пансіон „СТЕФАНІЯ" (центр.) поручає сонячні гарні кімнати. Кухня дієтетична. Ціни низькі. 1379 3-12

КУПНО - ПРОДАЖ

ДОБРА НАГОДА. Недовінчений дім критий бляхою, 4 кімнати, кухня, лядничка, комора, пивниця й ін., балькон з терасою, криниця; парцеля до полудня 350 сяжнів квадр. в Рудні — Замна Вода, 10 мін. їзди зал. зі Львова, 2 мін. ходу від стації. — Відомости подають **Т-во „Супруга"**, Львів, Коперника 26. 1402 2—3

СЛОВНИК БОТАНІЧНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ. ВУАН, 1928, купаю; заголошення під „Ціна". 1390 2-2

ДІМ двофронтовий комфортовий Шопена Монюшка. Дохід 14.500 зол. Амортизаційна позичка 70.000 довлата 55.000. Інформації: Софії 32 м. 12. 1416 1-4

ОБЄКТ промисловий, віллова брама, з трикімнатним мешканням до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Відіфа, Львів 24. Телеф. 213-41. 1417 1-3

ЛІКАРІ- Лікарське уряджения на бесцін „Хірургія", Львів. Ягайлонська 17. 1058 1-2

РІЖНІ

ІМПРЕҐНОВАНІ ПЛАЩІ від 10 золотих і вовне білля дитяче і хлопяче до літ 12 майже даром „СВІТ ДОБЦКА", Сикстуська 2. Львів. 1191 3-3

ФРАНЦІШОК ГЛЯСҐАЛЬ — упр. техн. дентист тепер Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 45-50

МИХАЙЛО ІЛЬКІВ будівельний майстер виконує нові будови та відновляє фасади. Заголошення: Стечковського ч. 1. 1406 тел. 118-61. 2—2

ТІЛЬКИ тоді добре направлений годинник, коли додамо оригінальні частини марки годинника. Всякі оригінальні частини до всіх марок має тільки **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 7-12

С-ГАЗ вигублює блощиці із заплодами. Інформації: САНОС, Львів, Тапсього 3, телефон 212-62. 1297 4-10

ТІЛЬКИ 5.— ЗОЛ. трвала ондуляція з 5-місячною гарантією. Сальон чесання пань, Сикстуська 8, вхід через браму. 1418 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот.
Пробний пакет. Перфумерія
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Вул. Потоцького — ріг Ленартовича
НОВОВІДЧИНЕНА
ХАРЧІВНЯ МОЛОЧАРНЯ
видає смачні на десеровому маслі різнородні обіди, сніданки і перекуски по уміркованих цінах. Льодяна прекрасний.
Власник В. Крижанівський 2-3

За 10 сотинів леду — 3 дні холоду дають тільки ГЕРМЕТИЧНІ
ледівні САКА
найдешевше купите просто з фабрики
Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка)
тел. 116-86. 1119 1-20

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. Н. [illegible] 135
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

Слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Коста
Видає Видавнича Спілка „Діло",
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 140 (14.971). Львів, середа 29. червня 1932. Орган робітничої преси з Львова. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-65
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯГУ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Заборонили товариський зїзд учнів колишньої державної гімназії!

Tarnopol, dnia 24 czerwca 1938 r.
Wojewoda Tarnopolski
Nr. PN. 70 a.

Do
Pana Dra Dmytra Ładyki
adwokata
w Tarnopolu.

Zgodnie z art. 22 i na zasadze art. 27 pkt. 2. ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. III. 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 450/1932 zakazuję odbycia zgłoszonego na dzień 29. VI. 1938 r. do Tarnopola towazyskiego zjazdu maturzystów b. ukr. gimnazjum państw. tarnopolskiego z braku warunków prawnych dla tego rodzaju zjazdu, ile że zakład ten został przez władze rozwiązany i obecnie nie istnieje.

Od decyzji tej służy prawo odwołania do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które można wnieść w ciągu dni 14-tu od dnia następnego po doręczeniu decyzji.

Wojewoda:
Mgr. Tomasz Malcki

Поміщуючи в оригіналі цю останню заборону, яку зареєструвало українське життя в Польщі, звертаємо на неї особливу увагу всіх правників, як цікавий дискусійний юридичний „casus": чи вільно уладжувати товариські зїзди членів установи, яка сьогодні наслідком розпорядку влади не істнує, але істнувала як легальна установа на державний кошт у часах, коли ініціятори того зїзду та його евент. учасники до неї належали, при чому той плянований зїзд торкався виключно й спеціяльно тих давніх, державою залегалізованих часів?!

ПРИГАДКА.

Приглашуємо Вп. Членів Народної Торговлі, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Уповажнених
НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

відбудуться в середу 29. червня 1938 р. година 10-та вранці в домі Реґіонального Союзу Українських Кооператив у Львові, при вул. Технічній ч. 1.

Того самого дня год. 8-а вранці відбудеться в церкві св. Спаса (Преображенській) при вул. Краківській

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за померлих членів Народної Торговлі

Дальша русифікація Сов. України.

У 13-ох округах заіменовано нових секретарів місцевих партійних комітетів; між ними є лише 3-ох українців.

Наркомом внутрішних справ УССР є Успенський, москаль з Оренбурщини. Всі вищі становища у тому ресорті займають москалі й жиди, як Розенблюм, Волков, Кортін і ін. (АТЕ).

Еспанські національні кораблі затопили два брит. кораблі.

В понеділок рано 5 нац. літаків кинуло коло 50 бомб на брит. корабель у валєнсійській пристані; він запалився й затонув.

Рівночасно нац. літаки збомбардували другий британський корабель в Аліканте; хоча пожежу погашено, корабель затонув. Згинуло 3-ох моряків і кількох пасажирів; чимало ранених.

БРИТІЙСЬКИЙ ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ ПРЕДСТАВНИК З БУРГОСУ ВИЇХАВ ДО ЛЬОНДОНУ.

На домагання прем. Чемберлєна британський ген. агент з Бургосу виїхав у вівторок до Льондону на нараду у справі налетів на британські кораблі.

Франко-турецьке порозуміння.

МІНІСТР БОННЕ ВИЇДЕ ДО АНКАРИ.

Розмови між представниками ґенеральних штабів Туреччини і Франції тривають дальше. Обі сторони дійшли вже до повного порозуміння щодо принципів, тепер обговорюють подробиці співпраці обох штабів.

Поголоски, немов би турецькі військові частини вже ввійшли до санджаку Александрети, передчасні.

Французький міністр закордонних справ Бонне потвердив ,що він хоче виїхати до Анкари, де підпише франко-турецько-сирійський договір.

Чанкайшек просить Велику Британію посередничити?

Як подає японська преса, у Гонконі відбулася нарада амбасадорів: британського, французького, німецького й італійського. Марш. Чанкайшек мабуть просив британський уряд посередничити у китайсько-японській війні.

НІМЕЧИНА Й ІТАЛІЯ ЗІРВУТЬ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З КИТАЄМ?

Німецького амбасадора несподівано завізвали до Берліна; він відлетів туди з Гонкону.

Ходять поголоски, що після упадку Ганків Німеччина й Італія зірвуть дипльоматичні взаємини з урядом Чанкайшека.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ ДЕСАНТ У ПІВДЕННОМУ КИТАЮ.

200 японських моряків причалило на південно-китайському побережжі, в заливі віддаленому на 175 миль на північний схід від Гонкону; цей десант висадило на беріг 12 японських воєнних кораблів.

КИТАЙ ВТРАТИВ ЗВЯЗОК З ГОНКОНОМ.

Як подають з японських джерел, японські летуни знищили міст на залізниці Кантон—Кавлюн, що лучить Китай з британською кольонією Гонкон.

Ця залізниця становить головний шлях довозу воєнних матеріялів для Китаю, тому якщо ця вістка правдива, засоблення китайської армії стане нелегке.

ФРАНЦУСЬКА ПОЗИЧКА ДЛЯ КИТАЮ.

Як подають з Токіо, у Парижі підписано договір, яким Франція зобовязується дати Китаєві 150-міліонову позичку на розбудову залізничних шляхів у південному Китаю. Японські кола вважають, що Китай вихіснує ту позичку на закупно воєнних матеріялів.

Франція і Велика Британія остерігають Японію

перед окупацією Гайнану.

Британський віцеміністр війни заявив у палаті громад: Англія та Франція закомунікували Японії, що евентуальну окупацію острова Гайнану вони вважали би за крок, який може довести до небажаних комплікацій.

Якщо би до таких комплікацій дійшло, оба уряди взаїмно поможуть собі.

—o—

У вичікуванні наслідків.

Варшава, 26. червня 1938.

Коли автор цих рядків на першу звістку про вибір маршалом сойму полк. Валерія Славка писав за редакційним столом сильвету того діяча, то — жаліючи, що не був присутній того цікавого дня у соймі, — мав на увазі тільки одну свою втрату: що не бачив на обличчях польських „суверенів нації" того виразу крайнього збентеження і спантеличення, що його можна вже було неоднократно зауважити впродовж дотеперішньої історії польського парляменту, у хвилинах, коли його члени самі мусіли здавати собі справу, що не доросли до установи, якої легітимації носять у кишенях. Чи це відзивалась у нас вроджена людській вдачі „любов ближнього", чи сатисфакція, що здійснюються прогнози, ставлені цьому соймові на цій 1-ій сторінці „Діла" вже в першому дні його відкриття та оперті на тодішній дуже мінорній оцінці вартости і його структури і особового складу, — все одно суттєва у тому нашому підході була свідомість, що сталася у польському політичному житті велика й поважна подія, яка мусіла заворушити ввесь польський політичний і журналістичний світ, що опинився перед новою ситуацією на терені самого сойму та перед наслідками тієї нової ситуації у цілій польській державній дійсности.

Настрій вичікування наслідків вибору нового маршала сойму панує в цілій Варшаві. Сміливо можна сказати, що до найменшої, найчисленнішої групи належать ті, які вибір полк. Славка на маршала сойму легковажать собі та звужують його значіння виключно до терену сойму, який з черги, як відомо, в цілому польському державному житті грає ролю мінімальну (хоч Польща не держава авторитарна і монопартійна, де парлямент виконує зовсім уже декоративну функцію, проте і навпів авторитарна та навпів тоталістична польська державна система, оперта на переважі бюрократії, з природи річи відсунула в тінь установу парляменту: це речі ноторійно відомі і безспірні). Зате всі інші погоджуються, що „ренесанс полк. В. Славка", тотожний із ренесансом старо-полковницької групи з часів ББ, мусить мати далекосяжні наслідки, дарма, що колишня полковницька група була одноцільна, бо належали до неї і полк. Славек і полк. Коц і полк. Медзінський — нині вона так само розслоєна і смертельно розсварена, як усі інші польські політичні партії, групи й течії. Очевидно, що 10-грошова варшавська преса, яка находиться у вічній погоні за сенсаціями, роздуває до розмірів політичної події навіть такий факт, як сходини кількох колишніх членів полковницької групи за їхнім старим і на якимсь занедбаним столиком в Европейській каварні у Варшаві. Такі речі так само смішні, як смішна напр. „радість" з приводу вибору п. Славка у ріжних колах, які взаємно поборюють себе. Поважніше слід уже трактувати такі міркування про будучий розвиток подій, які спираються на засновках політичної льогіки. І тому дозволимо собі для прозорости поділи-

ти на три ґрупи тих, які в акті вибору п. Славка бачать подію позитивну і для розвитку польських подій корисну.

1) До першої зарахуємо тих, які найбільше мало в нинішньому польському політичному житті вбачають в ОЗОН-і і через те признають засаду „противники ОЗОН-у еднайтеся". ОЗОН — мовляв — є кепським наслідовництвом колишнього ББ; той колишній твір полк. Славка був подуманий як допоміжний громадсько-політичний засіб державної адміністрації та простягаючись і на неполяків — признавав засаду т. зв. державної асиміляції і конституційної рівности громадян; ББ на власну руку нічого не робив, ліпше підтримував режим, за яким стояв авторитет Пілсудського; ББ мав теж виконати ту місію, яку мусів довести до кінця травневий переворот, а саме основну зміну конституції і щоб її перевести, можна було навіть лякати „ломанням костей", як це робив голова ББ з соймової трибуни. Зате ОЗОН претендував на монопартію, при чому хитався від початку по нинішній день між течіями і концепціями. З сервілізму до ОЗОН-у приступили й ті, які були і є в засаді противні ще одній новій польській політичній партії, і ті, які готові йти в кожній хвилині на компроміси з польською опозиційною лівицею, і ті, які хотять миритися навіть зі старою ендецією, і ті, які відкидають всякі міжпартійні компроміси. Це не тільки ріжниці поглядів на тактику, але й найосновніші ріжниці світоглядів: від людей із ґрупи „Направи" до діячів із „Фаланги" — це справді такий простір, що втриматись на ньому абсолютно неможливо. Через те й ОЗОН нічого ще позитивного і конструктивного не вдіяв, навіть не окреслив виразно, себто програмово, свого становища до уряду, як уже почались у ньому розлами, сецесії, що не вгавають і яким не видно кінця. Тому — чуємо — добре сталося, що при виборах нового маршала сойму виявилась у ввесь ріст слабість ОЗОН-у і на чолі сойму станув безоглядний ворог ОЗОН-у, бо остаточна ліквідація тієї імпрези доведе до вияснення внутрішньо-польської ситуації, яка терпить саме через штучне підтримування при житті нежиттєздатних творів.

Зокрема, кажуть і деякі пілсудчики і їх противники, добре буде, коли припинить зловживання деким іменем пок. маршала, якого фірмою прикривають деякі діячі ОЗОН-у свої націоналістичні вихиляси.

2) Валери Славек, як маршал сойму — впевняють інші — не буде займатись закулісовими ходами і грами. Він буде ревнісно стояти на сторожі конституційних прав сойму, при чому як автор конституції і її фанатичний звеличник буде вважати себе покликаним виступати в її обороні при кожній нагоді. Почав це вже від особливого підкреслювання черговости своїх куртуазійних відвідин у новому своєму характері. Тому й маршал Славек не стерпить, щоб сойм, його сойм, сам ломив основи, на яких спирається: таким проступком є напр. оснування Парляментарного Кола ОЗН, себто перепачковування назад вигнаних із сойму політичних партій. А що урядові не так легко розвязати парляменту, на якого чолі стоять такі два „старі пілсудчики", як марш. Пристор і марш. Славек, то довести до цього може тільки — сам Славек. І тому Славек (впевняє дехто у Варшаві) стане спадкоємцем старої, відомої з української історії, максими: „Я тебе породив і я тебе вбю". Очевидно, що повинні радіти з цього всі ті, які бачать негативну ролю нинішнього сойму.

3) До третьої ґрупи можнаб зарахувати тих, яких неслушно називають циніками через їхню девізу „чим гірше тим ліпше". Їх міркування не позбавлене теж деякої льогіки: вибір Славка, мовляв, безумовно загострює внутрішньо-польські парадокси і мусить довести їх до абсурду. Таким нісенітним парадоксом мусить стати ригористична оборона того існуючого стану (напр. виборчої ординації), що виявився в міжчасі рішуче недоцільним і проти якого є велика більшість польського і не-польського населення держави. Очевидно, що тут можнаб спитати, чи і сам полк. Славек не перейшов деякої еволюції поглядів, чи не зревідував їх у тих точках, що стали осередком політичної боротьби. Але мабуть він залишився собі вірний і тому — його активна роля на одній із найчільніших позицій у державі мусить ситуацію так поважно загострити, що прийде криза, яка прочистить атмосферу. Факт, що сьогодні найбільш актуальним питанням стає вже розмірно недалекий вибір президента держави — мусить причинитися до розплутання ґордійського вузла...

Ми передали просто для інформації ріжні погляди ріжних польських кол із варшавського терену, які далі про ніщо інше не ґоворять, як тільки про вибір п. Славка і наслідки того вибору. Як повинна в цій ситуації поводитись українська національна політика, яка повинна бути її лінія у вичікуванні тих наслідків — це вже зовсім окрема справа.

ік.

НАВИЇЗД! Купелеві плащі — ручники — плєди — подорожні коци.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР:
А. Петрушевський
ЛЬВІВ
Галицька 20.

Всеукраїнський Національний Конґрес - найактуальніша справа.

(З приводу статті „Діла" про потребу самим нам інформувати чужинців про себе).

Заторкнене питання у подробицях безумовно дискусійне. Але згори завважуємо, що в основі — щодо самої ідеї Всеукраїнського Національного Конґресу та думки покликати до життя українське центральне інформаційне бюро — цілком з цим. автором погоджуємося. — Редакція.

Автор статті „Самі інформуймо поляків про себе" у ч. 135 „Діла" з 3. ц. м. доторкнувся одної з найважніших і пекучих справ: **пропаганди української справи** між чужинцями. Щоправда виходить з льокальних потреб, які випливають з українсько-польських взаємин, при чому покликується м. ін. на голос „Бюлєтину П.У." одного із рідких польських прихильників українського питання. Не від речі буде ствердити, що зацікавлених осіб між іншими народами куда більше, ніж між поляками, що підходять до української проблеми з привичного старо-ендецького шовіністичного становища, нагинаючи до нього державний інтерес.

Пропаґанда, так як реклама в торговельнім світі, грає величезну ролю і є одною з головних передумов успіху. Тому всі держави і народи не жаліють коштів на пропаґанду своїх державних і національних інтересів у світі. Навіть числом найменші народи, як литовці, естонці, лотиші та інші, а на еміґрації ґрузини, ведуть пропаґанду своєї справи у чужих мовах. Тільки кількадесятьмільоновий український нарід немов не привязує ваги до цієї справи, заколихуючи себе вірою, що „правда як олива вийде на верх". Але не треба нам забувати, що олива, герметично замкнена в резервуарах, ніколи на верх не вийде, необхідно її випустити, розілляти, помастити осі й пружини, а нераз і придати й до вогню ясного смолоскипу.

Від кількох літ товчеться у нас як Марко по пеклі, думка скликати Всеукраїнський Національний Конґрес, якого метою між іншим булоб зорґанізувати центральне бюро пропаґанди. Сама ідея і досі не перестала бути актуальною, хоч останніми часами виринули значні труднощі, як зразу задумано. Вже й вироблені певні основи та план праці в напрямку до консолідації української політичної думки і її пропаґанди, але реалізувати гарний задум нема охоти ні відваги. Останні важливі події на міжнародній політичній арені і на наших землях перейшли попри нас „тихою ходою". Питання невеличкої ледви стотисячної польської меншини в ЧСР наробило чимало шуму, але питання такої меншини як мільони українців у Польщі, мартирольоґія 30-ти мільонів українців у Совітах та нестерпна нинішня ситуація українців у Румунії — це ще вічна та правда, яка спочиває у ґерметично зачинених і сторожко бережених скриньках. Тут і там появилися тільки дрібненькі завваги, очевидно на основі чужих джерел, як напр. у паризькому „Фіґаро", який писав недавно, що в Польщі є теж 6.5 мільонів (двох) **меншин:** української і **русинської!**

Згадана стаття редактора „Діла" „Самі інформуймо..." напевно найшла найкращий відґук у широкому українському громадянстві за кордоном. Вона повинна викликати зацікавлення і додати охоти до інтенсивної праці. Щоб ця праця увінчалася добрим успіхом — мусить бути скоординована, спиратися на довірі, певній фінансовій базі та мусить бути підтримана певним авторитетом. Витворення такого авторитету, при добрій волі керуючих чинників українського культурного і політичного життя у краю і на еміґрації, не повинно натрапити аж на непереборні труднощі. Беручи в основу принципи приняті „Підготовчим Комітетом" для скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, можна короткою дорогою подібне авторитетне тіло зложити, очевидно з тимчасовим його характером, доки не збереться в майбутності конґрес, який це тіло (назвім його напр.: Тимчасова Центральна Українська Національна Рада) або затвердить, або переведе зміни і доповнення або зліквідує і вибере інше тіло. Така Тимчасова Рада з місцем осідку в одній з европейських або американських держав та своїми експозитурами або філіями в інших державах, може собі покласти завдання: вести інформаційну працю серед чужинців друком у ріжних чужих мовах; видавати часописи і журнали з ділянки української ґеоґрафії, статистики, історії, культури, економії, земного багацтва, тощо; підшукувати дипльоматичні звязки; врешті у звязку з тим — заснувати національний фонд (банк). Особливо наша американська еміґрація, з уваги на свою важливу історичну і культурну місію, обовязана в першій мірі до реалізації цієї думки; обовязком закордонного підготовчого комітету булоб: підготувати ґрунт і виробити плян для тієї акції. Нам відомо, що такий проєкт вже навіть виготовлений і вже у цьому напрямку дещо зроблено. Нехайже заклик на сторінках „Діла", пять хвилин перед дванацятою, не буде голосом до порожнечі, але до широкого українського зорґанізованого загалу. Події чергуються так скорим темпом, що нам негайно треба направити оце, що в останніх роках занедбали, нам необхідно знайти дорогу до кузні історичних подій і до керманичів світової політики, щоб удруге не повторилось те, що було в часі наших визвольних змагань при ріжних конференціях на міжнародньому форумі, де рішали про нас без нас.

аг.

Прага, 24. червня 1938.

ФАРБИ ЛЯКЕРИ, ПОЯОСТИ, КОСМЕТИКА, предмети домашньої потреби, засоби до прання, миття, чищення — новоотворений відділ фірми
Богдан Попович
Львів, вул. Руська ч. 16,
Тел.: 105-05.

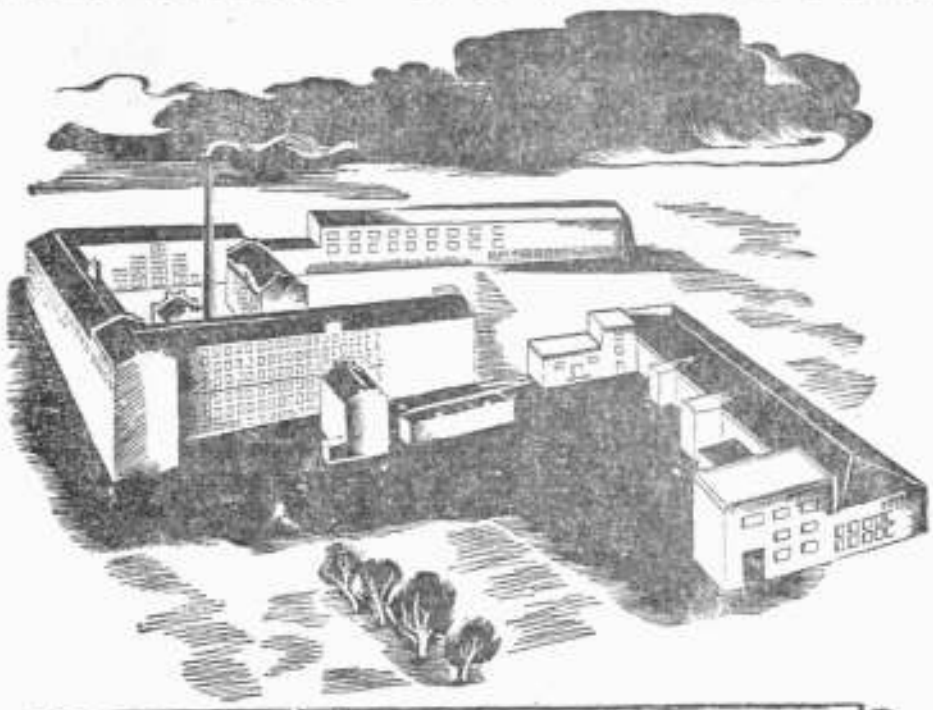
Українці на авдієнції

У ПРЕМІЄРА СКЛАДКОВСЬКОГО.

У понеділок 27-го ц. м. в часі пленарного засідання сойму, премієр ген. Славой Складковський приняв у своєму кабінеті у соймі сенатора д-ра Антона Горбачевського, посла д-ра Степана Барана і адвоката з Чорткова д-ра Михайла Росляка, голову кружка Рідної Школи в Чорткові у справі заборони дальшої будови будинку гімназії і ліцею Р. Ш. в Чорткові. Справу представив д-р Росляк на основі актів і плянів, виказуючи, що рішення воєвідського уряду в Тернополі, який не затвердив плянів будови, чи докладно кажучи не дав додаткового дозволу, на зміну первісного пляну щодо внутрішнього розкладу в самому будинку з тієї єдиної причини, що будинок находиться близько вязниці — річево нічим невиправдане. Невиправдане, тимбільше, що і львівська кураторія заявила, що на тій парцелі, де будують будинок Р. Ш., можна будувати школу. На підставі цієї відмови магістрат у Чорткові припинив дальше внутрішнє викінчування будови — сам будинок під дахом ще від осени м. р. — не оглядаючися на те, що проти відмовних рішень воєвідського уряду внесено відклик до міністерства внутрішніх справ. Премієрові вручено відповідне письмо. У відповіді премієр заявив, що накаже негайно справу відклику розглянути і вирішити, при чому сказав, що близькість вязничного будинку не повинна бути перепоною для помішення школи, зате може нею бути, якщоб там мали примістити бурсу.

Після того ген. Славой Складковський приняв о. пралата Леонтія Куницького зі Львова у справі положення політичних вязнів українців та поведінки вязничних та поліційних органів при допитах слідчих вязнів. З черги посол д-р Степан Витвицький, що був на авдієнції з о. пралатом Куницьким, представив премієрові справу перепон, які робить повітове староство в Долині вакаційним таборам на Соколі, Осмолоді й Остодорі, врешті обговорив справу виступу одного ротмістра уланів проти кінної бандерії при нагоді привитання Преосв. Будки в часі канонічної візитації у Розвадові к. Миколаєва. Премієр обіцяв усі ці справи розглянути і видати відповідні розпорядки.

НОВА ФАБРИКА
МАТЕРІЯЛІВ ФОТОГРАФІЧНИХ

Сп. Акц. „Й. Франашек" має за шану повідомити, що в дні 28. 6. відкрила нову фабрику фотографічних матеріялів. Папери фотографічні Mirax, Nigrona, Topaz дістанете у всіх фотографічних крамницях.

Franaszek S.A. WARSZAWA

Franaszek S.A. WARSZAWA

ОБАБІЧ БУГА.

КОНФІСКАТА „ДИТИНИ".

Комісаріят уряду м. Варшави сконфіскував чергове число (6) додатку до митрополитального органу „Слова", скромненького дитячого часопису „Дитина", що виходить українською мовою. Це вже третя зчерги конфіската „Дитини". Не знаємо змісту сконфіскованого числа. Але практика каже, що по двох чергових конфіскатах кожна редакція обережніше укладає нове число. Так мусіло бути і з дитячим додатком до „Слова". І все-ж — конфіската.

Трикратна конфіската „Дитини", що виходить один раз на місяць, це велика втрата для православної української дітвори цілої митрополії, бо це одинокий дитячий часопис на цих теренах, до якого, як видно з дописів і літературних спроб, діти вже дуже привязалися.

У звязку з трикратною конфіскатою „Дитини", цього єдиного друкованого виховного засобу українських православних дітей, пригадується нам історія іншого українського органу, що його видавала митрополія, а саме „Духовної Бесіди". В моменті найбільшого його поширення (в 1925 р.) міністерство освіти і віроісповідань (були то часи С. Грабського) довший час вимагало припинення його, і врешті справа була поставлена так, що українське православне населення таки втратило свій церковний орган.

Тепер знов українська православна дітвора не може дочекатися, коли нарешті побачить свою любу „Дитину".

ПРИЄМНОСТИ НА ЗБОРАХ НАЦІОНАЛЬНО-МІШАНОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Дня 21. червня відбулися в Луцьку загальні збори волинського окружного відділу польського кооперативного союзу, до якого сьогодні належать ті українські кооперативи, які колись належали до РСУК. А тому, що до цього союзу належать і польські кооперативи Волині, то, зрозуміла річ, склад делегатів на збори був мішаний — українці й поляки.

Коли взяти під увагу, що українських кооператив на Волині більше, то українці повинніб мати на зборах перевагу, але завжди виходить якось інакше. Частина вини за це спадає і на самих українських кооператорів, які не пильнують своїх інтересів і не використовують усіх своїх можливостей. Ще більша вина спадає на тих українців-членів ради, що дуже помітно ковають голову й носять звання радних для чого хочете, лише не для оборони української кооперації. І цим разом не підготовили вони делегатів до зборів.

А були моменти, коли така підготова була дуже потрібна. Між іншим мало місце на зборах таке явище: почулися голоси:

— Ту Польска. Мувіць по польску. Я румун з походження, — заявив один, — а говорю по польськи.

Аж двічі ставили внески на заборону говорити по українськи. З приємністю треба ствердити, що українські кооператори, за виняткоm одного, поставилися до подібних шовіністичних вимог з повною гідністю та розумінням своїх прав і національної чести й промовляли українською мовою (за виїмком згаданого одного, що пожертував рідною мовою для якихось інших цілей).

Треба зазначити, що предсідник зборів, голова хліборобської палати, відчув себе ніяково від безсоромних вибриків своїх земляків і заявив, що не вільно нехтувати мови українців, які становлять на Волині 80 відсотків населення.

Звичайна річ, як би йшло не про „марш на кресы", а про розуміння одними одних, то буднб цілковито можливі пояснення незрозумілих місць у промовах. Колиж польські кооператори захотіли накинути українцям свою волю, зустрілися з гідною поставою.

Отже „марш на кресы", як показали ці збори, має в собі багато абсурду.

ОБОЗИ, ОБОЗИ, ОБОЗИ!"

Всі добре знають, як то росіяни своєчасно викинули гасло: „Шапками закидаємо!" та як то в наслідку цього завалився російський престіл.

Всі знають і те, як то на весні ц. р. проголошено у Варшаві „марш на кресы", між іншим у формі делегування на східні землі студентських „обозів", що мають на меті здобувати українське селянство — асимілювати, ревіндикувати й т. д. Як зачувати, намічено вислати „на кресы" 50 таких „обозів", у склад яких входитимуть: медики, ветеринарі, „місіонери" й т. д.

Якже поставилися до цієї „місійної" експедиції волиняни?

Дуже несподівано й оригінально: зраділи, далебі зраділи. Кажуть, що нема нічого ліпшого для наших селянських мас, як звести їх з тими, що плянують їх винародовити, як показати їм їх з близького близька.

— Коли придивляться, — кажуть наші селяни — до цих „приятелів", то в сто разів міцніше триматимуться свого рідного й твердо стануть на сторожі нації та віри. КОП, вирвавши нам кількасот слабих одиниць, причинився до активізування національної волі українського селянства та зміцнення його інстинкту національного самозбереження. Польські студенти докінчать нам роботу національного освідомлення мас та посилення їхньої відпорности. Не дарма-ж росіяни кажуть: „За битого двох небитих дають, та й то не беруть".

Польські політики дуже слабо знають психіку українців, а тим менше — волинян. Може завдяки своїм експериментам, хоч трохи пізнають їх.

Х. Х.

По широкому світі.

На Мадярщині ввійшов у життя закон, що обмежує участь жидів у вільних званнях та в урядах.

Парагвайсько-болівійські переговори у справі округи Чако розбиваються, їх перервано на кілька днів.

Литовський міністр закордонних справ Лозорайтіс відбув довшу розмову з мін. Рібентропом підчас переїзду через Берлін.

В Румунії злагіднено цензуру; преса може обговорювати постанови влади загальної адміністрації.

До Німеччини приїхав новий совітський амбасадор Мерекалов.

Литовський міністр освіти подався до димісії. Треба сподіватись реконструкції литовського уряду.

В Уругваю перебрав владу нововибраний президент ген. Альфредо Бальдомір.

Польський шеф головного штабу ген. Стахевич приїхав до Риги; приняв його латвійський президент, міністр закордонних і військових справ та начальний вожд.

Б. німецький цісар Вільгельм II. заперечив поголоску, немов би він хотів замешкати у Швайцарії.

На перехресті звільни хід воза!

Кіно паляс

МОНУМЕНТАЛЬНИЙ АРХІТВІР ЗА ВІДОМИМ ТВОРОМ ОЛЕКСАНДРА ПУШКІНА Режисерії ФЕДОРА ОЗЕРА

ПІКОВА ДАМА

Маделєн Озере, Пєр Бляншар, Андре Люгіс.

Події відбуваються в царській Росії.

З польської преси.

Питання „Вєку Нового“,

НА ЯКІ ВІН НЕ МАЄ ВІДВАГИ ВІДПОВІСТИ

„Век Нови“ у своїй вступній статті (з 29 червня ц.р.) п. н. „Ланцюг без одного звена“, міркує над „ломиголовкою“, якою для нього є факт, що справа наладнання українсько-польських взаємин знайшлася в останньому часі на мертвій точці.

„Закордонна політика — читаємо на початку тієї статті — не мусить впливати на напрямок внутрішньої політики. Можна би навести багато прикладів держав звязаних союзами, не вважаючи на глибокі ріжниці державного ладу, і тих ріжниць не намагаються з моментом заключення союзу затерти. Республиканська Франція звязуючись з царською Росією ані на крок не наблизилася до деспотизму. Німеччина, підписуючи під натиском військових кол договір у Рапалльо, не приймала в той спосіб комунізму і п. Олександер Бохенський безумовно правильно твердить у своїй книжці „Між Німеччиною й Росією“, що Гітлєр ні на хвилину не завагавсяб подати руку Сталінові, якби того вимагала німецька державна рація. Найгостріше підкреслювані ідеольогічні ріжниці не перешкоджують міжнародній співпраці і навпаки ця співпраця не мусить нівелювати ріжниць“.

„Не мусить, але може“ — каже автор статті і наводить як приклад Чехословаччину, яка після заключення політичного та військового договору з Совітами почала у внутрішній політиці вибачливий курс супроти акції Коміптерну. Подібне діється — на думку автора статті — і в Польщі після договору з Німеччиною. Наслідком наближення Польші до Німеччини є її віддалення від Росії. Тепер ведеться на багато відтинках польського життя боротьба з Росією.

„Але не на всіх. Протисовітський курс, що сам у собі хіба не має в нас опонентів, формує з конечности також відношення до інших сил, вмішаних у гру. Такою силою є, напр., Японія, силою позитивною, яку позитивно оцінюється навіть, як робить наїзд на Китай. Такою силою є й українці. У боротьбі з Росією — це природний союзник. І тому, коли в 1935 р. заключали з ними нормалізаційну умову, це була льогічна послідовність нового курсу. Цей курс обовязує по сьогоднішній день, але нормалізація не обовязує. Вона розхиталася і не видно спроб її кращого видання.

„Це проблема, яка вилмлюється з загального правила і творить ломиголовку. У широкому і дрібничково змонтованому фронті, що має забезпечити нас від східного сусіда, одна капітальна, і як твердять історики — вузлова позиція нечинна. Щось там при ній помайстрували, але пізніше дали спокій. Може бути, що виринули труднощі та комплікації. Може бути, що план, який опрацював та парафував п. Косьцялковський, мав недостачі. Але це не виправдує теперішнього положення на тому відтинку. Обсервуючи його треба булоб зробити висновок, що наше відношення до Росії не будо давно таке добре, таке повне довіря і таке забезпечене перед усякими несподіванками.

„Насправді воно інакше. Але тимбільше ми хотіли би знати, чому український момент злегковажили та занедбали. Чи може хтось ствердив, що не вважаючи на історичний досвід, він без вартости? Чи теж втягнути його до гри занадто багато коштувалоб? Чи вкінці він занадто важкий? Українці твердять, що вони самі не знають. Просто, почалося добре, знайдено платформу, але потім протекло між пальцями і сьогодні нема нічого: ані війна, ані мир, ані співпраця, ані остаточне зірвання. В ланцюгу бракує одного звена і рації, для якої воно вилетіло“.

Гадаємо, що всі ті реторичні питання „Вєку Нового“ так і залишаться реторичними: на них ніхто не дасть ніякої відповіди. Зрештою „Вєк Нови“ її й не потребує, він її знає.

Що писало „Діло“ 50 рэків тому.

Четвер, 28 (16) червня 1888.

ФАБРИКИ СТАЛИ І ДИНАМІТУ В РОСІЇ.

„Заходами російського уряду має незадовго в південній Росії повстати кілька великих фабрик сталі, гармат і машин тому, що тепер залізниця з глибини Росії до нового порту над Чорним Морем у Маріюполі над рікою Калміюсом отворила приступ до богатих донських копалень камінного вугля. Одна шведська фірма дістала першу концесію на фабрику динаміту, який досі спроваджували з Гамбурга“.

„НЕ ТРЕБА РОБИТИ ДОРОГИ ФРАНЦУЗАМ“.

„Льондон, 28. червня. В палаті послів промовляв Гекобич проти закона про тунель під каналом Ляманш і доказував, що відносини у Франції дуже непевні і в будуччині стануть ще більше непевні, тому не треба робити через тунель нової дороги французам. В другому читанні відкинено цей закон 307 голосами проти 165“.

АПТИКАРКИ.

„Російське міністерство внутрішніх справ дозволило жінкам вступати до аптики в характері учениць на підставі свідоцтва зі скінченої четвертої кляси мужеської гімназії і з латинської мови. По скінченні практики в аптиках вони мають складати іспит на ступінь аптикарського помічника і провізора перед медичним факультетом або у військовій лікарській академії. Потрібні до іспиту відомости вони мають набувати приватно, а в аптиках, де будуть ученици, не можна приймати учнів.

Убрання до міри

з найліпших матеріялів поручає

ШАПІРА, вул. Личаківська 1.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

РИМ У ЛІТІ.

Хто вперше прибуває до Риму, то в першу чергу звертає свою увагу не на простірність міста, на його широкі майдани, на потужний, простірний віддих його палат — і тих, що в руїнах видніють по старовинних римлянах! — а звертає свою увагу на зелень і квіти Риму. Ця єдина столиця Европи, якої суворо-марсовий вираз обличчя, чи хід молоді ритмом „passo romano“, ви бачите крізь мереживо квітів.

Кожна пора року має свої квіти: весна прибирається тут у розкішні, високі дерева мімоз, що сонцем леліють; усі тераси, балькони, городці ясно фіолєтіють гліцініями, ірісами, — а ввесь травень просто заливає Рим своїм пристрастно пяним запахом квіту помаранчі і троянд. А приходить оце літо, то всі парки, городці біля каменяниць і палат, а то просто вулиці жахтять квітом олеандрів, пахнуть ясночистим квіттям міртів, прикрашуються широкими пучками білого квіту магнолій. І все те цвіте до осени.

А вже самих парків у Римі є стільки, що вони самі викликують враження, наче Рим столиця зелені, квітів. Це ті легені, якими столиця дихає. Згадатиб хоч такі парки: парк Борґезія, що з усіх найпростірніший і найбільший; парк Шарра, затишний, чепурний, де поміж кріслаті, пишні пальми гордо похожають пави, слухаючи фонтан; парк Челімонтана, де в спеку в густо-тінистих алеях закохані шепчуть собі палкі слова нероздуманого визнання; сади Палятину, де в спеку літа і тіні лінивo потягаються і пахне гіркаво черствим запахом кипарису та троянд. А ще парки Панфіля, Гльорі. Та про ці два краще іншим разом окремо, бо з ними вяжуться деякі важні моменти з історії сучасної Італії. А є ще чимало інших менших парків.

Рим звертає на себе увагу ще й тим, що має деякі дільниці, які самі собою творять мов чудові парки. Така дільниця Паріолі, де все літо її віллі ясніють серед полумяних олеандрів; дільниця Номентана, що теж своїми садами біля віль творить один просторий парк. Сама вулиця Номентана, що від Порта Пія проходить добрих два кільометри аж до Монта Сакро, це одна широка алея. А дальше — ті затишні, на староримський зразок, начеб атрій, подвіря — кортіле — палат чи й каменяниць, де звичайно бачите зелень, квіти, якусь статую і водограй, — це серед сірих мурів малі оази.

В будень у цих парках не багато народу: повно дітей, що граються на зелених майданах для них призначених; на лавках сидять, проходжуються стежками чужинці-туристи, то інші, що мають багато часу.

Зате в неділю та свято, ці парки гомонять народом: і старе і мале, сумне і веселе, самотники і шибайголови, закохані і посварені — все суне туди. Щоразу на тлі полумяних квіті: олеандрів, при бризках безлічі фонтан вириняють перед вами палкі вогкаві чорні очі італійки, що своєю гнучкою, гаромнійною поставою захоплює вас.

— Бачиш, ці бедра досконаліші за сонет Петрарки! — захоплено говорить до мене мій приятель італієць.

— А її очі мають усю силу музики Вагнера в Ізольді! — докидуєте.

— Проте, й наші Марусі, Одарки, Оришки, не сумнівайся, видержалиб, а то й перевищилиб у суперництві ваших Кармен, Джіолет, — по хвилині додаєте, бо хочете звернути увагу приятелеві, що не тільки римлянки красуні.

— Мовчу, поки не побачу! — коротко відповідає приятель.

І те людське муравлище заливає у літі усі зелені простори й поза Римом: Остія, Апія Антіка, Монте Маріо, Монте Сакро. Дуже багато їде на ввесь день у апенінські села — Кастеллі Романі, на добре, щире, хлопське вино. І коли сонце усіми кольорами веселки заходить, тоді з Апенін довгими рядами вертаються до Риму авта, позаміські трамваї. Усі їдуть — гонять не бензиною, не електрикою, а вином і: трамвай на трамвай пакується, а то й буває таке, що трамвай у трамвай впакується на три метри і досить сумно декому ця виправа по „золоте вино“ кінчається; авто друге авто штовхає. Весело! Всі співають, а то й ревуть. Тоді ви бачите, що правду говорить вірш псалому, що його у нас на вечірні співають:

„Вино возвеселить серце чоловіка!“

Це ще краще можна бачити в Римі у виноградниці Антоніниянській за термами Каракалли. Ці виноградні та городовинні поля якихсь ченців, які тут живуть і мають велику пивницю, а в ній презнаменити вина —і то щирі, нерозпущені і... дешеві. Уявіть собі: літра мальвазії чи маляги, аллеатіко чи марсаля — чотири ліри, себто по доброму курсі ліри — не цілого півтора золотого. Не вільно цим ченцям шинку тримати, але продавати вільно. І ось народ купує цей благородний напиток і сідає на подвірю хто де може: на камені, на стовпі, на присті, на мурі, попід пліт і гуторить і пе. Перед заходом сонця тут повно! Сонце заходить і мягко рожевіють мури термів, вітя винограду і так само мягко і лагідно вино вливається у „серце чоловіка“, що сам не знає: клекоче вино в горлі, чи спів жайворонка в просторі?

А потому, вже пізно вечором, „чоловік“ блукає по парку Борґезія і на квіт магнолій каже:

— Ти тільки глянь! Цеж зорі на небі ясніють!

А коли сяде біля фонтани „плакучих верб“, що озером розливається широко, то „чоловік“ мовчки зідхає, а як жаба квакне, то він:

— Михайле! Чуеш? Жаба! Та я, друже, давно вже не чув цього концерту!

А небо кобальтового кольору над ним...

Рим, літо 1938.

Правнича сторінка.

Довго- і короткоречинцеві позички під будову домів.

Міністр скарбу видав таке доручення Банкові Господарства Краєвого у справі фінансування коштів уладження теренів, призначених на будову мешкальних домів (Урядовий Денник Міністерства Скарбу з 20. червня ц. р. ч. 17). Як відомо, Банк Господарства Краєвого дає коротко і довгоречинцеві позички на будову мешкальних домів та на інвестиції на цих теренах, себто на будову вулиць, водопроводів, каналізацію і ін.

ДОВГОРЕЧИНЦЕВІ ПОЗИЧКИ.

Довгоречинцеві позички дає Банк Господарства Краєвого містам, самоуправним союзам, правним і фізичним союзам до висоти повних коштів теренових робіт на основі провірених проєктів і кошторисів. Банк може наложити на довжника крім відсотків і всіх видатків, ще адміністраційний додаток і провізію у висоті пів % від позички. Початок сплати довгоречинцевих позичок означує Банк. **Речинець довгоречинцевих позичок не може бути довший ніж 25 років.** Довгоречинцеві позички забезпечується актом договору позички і гіпотекою на одній або кількох нерухомостях.

ПОДАННЯ У СПРАВІ ПОЗИЧОК.

Фізичні особи повинні долучити до подання у справі позички такі документи: 1) проєкти та кошториси задуманих робіт і 2) випис чи пак посвідку про гіпотечний стан нерухомости, що на ній довжник установляє забезпечення своєї позички. Крім того Банк може домагатися ще інших документів або звільнити їх від цього.

КОРОТКОРЧИНЦЕВІ ПОЗИЧКИ.

Речинець короткоречинцевих позичок не може бути довший ніж два роки. Таку позичку сплачується по скінченні робіт готівкою або заміняється П на довгоречинцеву позичку. Довжник обовязаний забезпечити позичку своїм кавційним векслем „ін бянко" доручуючи до нього декларацію та гіпотечною кавцією на одній або кількох нерухомостях.

НА ТЕ ЄДИНА РАДА:

Вживати пластер LEBEWOHL, неохибний на відтиски. При купні домагайтесь оригінальної коробки LEBEWOHL! — На кожнім пластрі є напис: LEBEWOHL.

ПОКЛИКАНІ ЧЛЕНИ АДВОКАТСЬКОЇ РАДИ І ДИСЦИПЛІНАРНОГО СУДУ У ЛЬВОВІ.

Начальна адвокатська Рада у Варшаві на своєму першому засіданні 25. ц. м. покликала таких членів до Ради Адвокатської Палати у Львові: д-ра Волошина Михайла, д-ра Лициняка Володимира, д-ра Старосольського Володимира — усіх трьох зі Львова; Белговського Юліяна, Борисевича Витовта — обох зі Львова, Босаковського Тадея з Коломиї, Чудовського Адольфа, Франке Яна, Губриновича Людвика Маріяна, Гофмана Максиміліяна, Калінського Маріяна, Конопацького Антонія — усіх шістьох зі Львова, Кропінського Адама з Перемишля, Любачевського Яна, Нападіевича Анджея, Пєрацького Яна, Шмідта Йосифа, Соколовського Тадея, Стронського Каєтана, Шпіля Маріяна, Врублевського Болеслава, Аксера Мавриків, Ляндесберґа Генрика, Мізера Йосифа — усіх 11-ох зі Львова.

Члени Сулу Дисциплінарного Львівської Палати такі: д-р Ганкевич Лев і радн. Сивуляк Олекса, д-р Паньківський Кость — усі три зі Львова; Аргасінський Кароль, Воробєц Юзеф — оба зі Львова, Дворський Адольф зі Станиславова, Футима Евген. Гжесік Станислав, Каменський Стефан, Квятковський Фердинанд, Льонщамп Богуслав, Мацелінський Леонард, Масловський Юліян, Надаховський Маріян, Несьвятовський Вацлав, Плєхавський Маріян, Росенкевич Юрій — усі 11-ть зі Львова, Семкович Еразм зі Стрия, Стенцель Едвард зі Львова, Шпунар Юліян зі Сокаля, Тешнар Леопольд, Альвайль Давид, Гельб Зиґмунт і Льорія Роман — усі три зі Львова.

Ось так на 24-ох членів Ради Адвокатської Палати у Львові і 24-ох членів Дисциплінарного Суду у Львові, Начальна Адвокатська Рада обсадила по три мандати українцями і жидами. Решту обсадили поляки — ендеки або члени О. З. Н.

СУДОВІ ФЕРІЇ.

Судові ферії — згідно з новелею до закону про устрій загальних судів з 14. квітня 1937 р. — тревають від 1. липня до 15. серпня. Підчас судових ферій розправи відбуваються лише в тих справах, що на них ферії не мають ніякого впливу. Отже судові ферії не мають ніякого впливу на справи: карні, неспірні, гіпотечні, уґодові та конкурсові, екзекуційні і забезпечні, спірні цивільні, якщо вартість предмету спору не перевищає 300 зол.; без огляду на вартість предмету спору у справах, що їх розглядають суди праці, у справах за аліменти, нарушення в посіданні, справи з найму та аренди, наказові справи і забезпечення доказів. Крім того — на внесок сторони — суд може на своїм неявним засіданні признати кожну справу пильною і розглядати її. Від рішення суду нема ніякої жалоби. Дальше значіння судових ферій в тому, що підчас ферій спиняється хід судових речениць. Речениці, що їх початок припадав би підчас ферій, починаються з першим днем по ферії. До того якщо частина речениця припадав підчас ферій — цілу частину обчислюється на дні по ферії. Одначе не не торкається річних і довших речениць. Вкінці якщо кінець такого речениця припав би підчас ферій — він кінчиться ...о місяця по ферії.

ЛЕЦКІВСЬКІ САМОДІЛИ і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА

склад „ЛЕЦКІВ" ЛЬВІВ Коперника 2. Тел. 258-88

Відповідальність залізниці і самоходів за нещасливі випадки.

Відповідальність за нещасливі випадки підчас руху залізниці нормує в Галичині б. австрійський закон з 5. березня 1869 р. Отже згаданий закон постановляє, що **за ушкодження тіла або за вбивство людини** відповідає завжди залізниця. Закон каже здогадуватися, що нещасливий випадок трапився завжди з вини підприємства або осіб, якими залізниця послуговується. Тому залізниця відповідає за всю шкоду. **(Від винагороди шкоди залізниця звільнена щойно тоді, якщо докаже, що нещасливий випадок трапився внаслідок: 1) вищої сили, 2) з вини третьої особи, за яку залізниця не відповідає, або теж 3) з вини самого пошкодованого.** Залізниця не може звільнитися від цієї відповідальности за шкоду, якщо заздалегідь оголосить, що не бере на себе ніякої відповідальности.

Справу відшкодування за ушкодження тіла, важку недугу чи смерть нормує кодекс зобовязань у ст. 161—167.

Отже згідно зі ст. 161 к. з. відповідальні за шкоду (залізниця) обовязані заплатити кошти лікування за ушкодження тіла і покрити взагалі всі кошти з цього приводу. Якщоб пошкодований втратив зовсім або лише частинно здатність до заробітної праці, або якщоб збільшились його вимоги чи зменшились можливости в майбутньому — в такому випадку відповідальний за шкоду (залізниця чи інше підприємство) обовязаний виплачувати відповідну ренту. Висоту цієї ренти означує суд. На випадок смерти або важкої недуги пошкодованого — відповідальний за шкоду обовязаний покрити кошти лікування і похорону. Крім того відповідальний за шкоду обовязаний виплачувати відповідну ренту **особам**, яких утримував пошкодований або мав такий обовязок на основі закону. Крім того свояки, споріднені, вихованки та інші близькі особи, яким пошкодований добровільно і постійно давав засоби на прожиток, можуть теж домагатися від відповідального за шкоду відповідної ренти.

Далі залізниця відповідає теж за речі, що їх перевозить. Висоту відшкодування за речі, взяті до перевозу, устійнює залізнича тарифа. Отже залізниця **відповідає завжди** за речі, передані до перевозу. Від цієї відповідальности **ва шкоду** залізниця може звільнитися, якщо до- **каже, що шкода повстала** внаслідок 1) **вищої сили,** 2) **поганого опакування,** що його не можна було доглянути наверх або внаслідок 3) хиб **самої речі чи товару.**

Крім того залізниця відповідає теж за речі, що їх не взяла до перевозу (напр. за вбивство коней і знищення возу підчас переїзду через залізничий шлях, за дім, що згорів від іскри льокомотиви і т. п.). В таких випадках залізниця відповідає на основі б. австрійського концесійного закону з 1854 р. **Отже залізниця мусить доказати, що виконала всі обовязки, що їх накладає закон і не поносить ніякої вини. Словом, закон перекидає на залізницю ввесь тягар доказів.**

Вкінці кодекс зобовязань накладає на залізницю відповідальність за шкоду у випадках, якщо завалиться будинок залізниці або впаде з такого будинку цегла комусь на голову і т. п. Тоді залізниця відповідає згідно зі ст. 151 к. з.

Відповідальність самоходу за ушкодження тіла або і смерть людини, така сама, як відповідальність залізниці. **Отже власник чи співвласник** самоходу відповідає на основі закону з **1908 р. солідарно зі шофером** (взагалі керманичем самоходу) **за всяку шкоду, якщо самохід забє або зранить когось підчас їзди на публичних вулицях і дорогах.** Від відповідальности наложеної на шоферів звільняє закон усі ті військові особи, які їхали самоходом, виконуючи свою службу. Тоді відповідає за шкоду лише державний скарб.

Не відповідає за шкоду власник і шофер самоходу тоді, якщо докаже, що: **1) шкода повстала з вини самого пошкодованого, 2) з вини третьої особи, 3) годі було відвернути шкоду, хоч збережено всі міри, передбачені постановами і практикою при кермуванні та при поведенні самоходу і 4) вкінці причиною випадку не була ні якість самоходу ні недомагання або інші недостачі.**

Право домагатися винагороди шкоди передавнюється по 1) **шістьох місяцях від дня, коли пошкодований довідався про шкоду та особу,** обовязану до звороту шкоди; 2) **по трьох роках від дня нещасливого випадку,** без огляду на те, чи довідався чи не довідався про шкоду чи особу. Далі домагання у справі винагороди шкоди вигасає теж ще швидше, якщо особа, яка може домагатися звороту шкоди, **занедбала з власної вини повідомити зобовязаного до звороту шкоди про нещасливий випадок до 4-ох тижнів від дня,** коли довідалася про особу обовязану до звороту шкоди, хіба, що докаже, що згадана особа сама довідалася про нещасливий випадок.

м-р м. х.

Сторінка без політики.

Не все золото, що світиться.

ДИВНІ ФРАНЦУСЬКІ ЗВИЧАЇ.

Що край — то звичай, каже приповідка. І справді — коли порівнюємо звичаї народів, що живуть навіть у сусідстві, то стверджуємо стільки ріжниць і парадоксів, що з дива не можемо вийти: як це так, що два культурні народи, що живуть іноді на тій самій землі, так основно ріжняться між собою.

Ось напр. кілька звичаїв французьких, що викликують здивування в кожного іншого европейця. Ось хочби відоме в нас право гостинности. Запросити когось до себе, до своєї родини, на обід чи на якесь свято, річ у нас буденна. В тім випадку не робимо ніяких ріжниць між своїми земляками й чужинцями. Не те у Франції. Пересічний француз, бажаючи виявити чужоземцеві свою приязнь, запросить його дуже радо до свого бюра і виявить йому цілу свою ввічливість і чемність. Дуже радо запросить його теж на обід до ресторану — але, борони Боже, не запросить його до свого дому. Треба вже знімкового випадку, щоб запросити його до дому на обід і представити своїй дружині. Домашнє вогнище пересічного французького міщуха це таке „святая святих", що вступ там мають тільки свояки і найближче окруження.

Це відокремлення домашнього вогнища доходить до таких меж, що навіть свояки не складають собі візит без спеціяльного запрошення. Якщож уже хтось успів здобути собі довіря родини й статися близьким знайомим, пані дому прийме його, не вважучись — у шляфроку чи в ліжамі.

ЗАСАДИ ЧЕМНОСТИ.

Одною з головних засад чемности француза — це відповідати на всі листи. Ніодин лист не може залишитися без відповіди. Правдивий француз потвердить теж завжди відбір кожної посилки. Чужинці знають дуже добре, як трудно по французьки закінчити лист. Кінцеві формулки чемностей іноді довші, як сам зміст листу.

Дуже цікаве відношення французів до жінок. Як відомо Франція це одинокий край в культурній Европі, де жінки не мають виборчого права. Але ніде инде — культ жінки в мистецтві, в літературі і т. д. не є більший, як у Франції. Тільки-ж — хто хотів би бачити цей „культ" теж у приватнім житті — грубо помилився би. Мужчини з засади не уступають жінкам місця в метро, ані в автобусі. Виїмок роблять тільки щодо старих жінок, з якими поводяться таксамо, як зі старшими мужчинами. У кавярні — мужчини ніколи не встають з місця, коли підходить до столика жінка, хіба що це конечне, щоб зробити їй місце при столі. Якщо хтось підходить до столика, при котрім сидить ціле товариство, й бажає розмовитися тільки з одною особою, то перешіптується з нею аж любо, не звертаючи на нікого уваги. Як відомо, в нас така поведінка булаб крайно нечемна.

До доброго „тону" належить у Франції — витатися поданням руки з кельнерами і льокаями в льокалі, де француз є постійним гостем. Француженка ніколи не пудриться й не малює собі уст публично.

Дуже характеристичне явище це факт, що француз входить чи то до кабінету лікаря, чи дентиста — в пальті. Вішало — це у Франції прилад зовсім незнаний. Пальто кидають на крісло, фотель, поруччя, або просто на... підлогу. І тимто вияснюється дивний для нас факт, що маринарка, плащ — мужеський чи жіночий, куплений і Франції, не має, звичайно, як у нас, вшитої при ковнірі петлі.

Витаючись із групою знайомих, француз здоровляє подає руку наперед усім мужчинам, щойно відтак жінкам.

Жебрачка з Марсей.

На людній, одній із головних марсейських вулиць можна було побачити кожного дня жебрачку в чорних окулярах, з палицею в руці. На грудях висів надпис такого змісту:

„Сліпа, яка втратила зір унаслідок автомобільної катастрофи, не має ніякої платні й голодує разом із дочкою. Прошу батьків і матерей чимнебудь спомогти мене".

Убогій давали люди щедро датки.. Вечором вона заходила до сусідньої кавярні й міняла цілоденну милостиню на 50-франковий, іноді й на 100-франковий банкнот. Це тривало до тієї пори, доки поліція не дістала анонімного повідомлення такого змісту:

„Сесіль Рур зовсім не сліпа. Вона багата жінка, яка галапасує на людській доброті й довірливості".

За „жебрачкою" почали добре стежити й вислід слідства був справді неожиданий. „Убога" мала справді знаменитий зір; її муж був професійним учителем і давав лекції фортепіяну і французької мови. Сесіль мала в Марсей розкішне й багато вивіноване мешкання, в якому замість дочки, держала аж четверо собак...

Підчас слідства вона заявила, що стала жертвою завзисних сусідів. Її муж тепер не заробляє і їм не стає на життя...

— А тому, що своєчасно я сама давала чимало вбогим, я рішила, що тепер у свою чергу маю теж право звернутися за допомогою добрих людей.

Імовірно поліція була тієї думки, що вона не мала цього права і „сліпу убогу" арештували.

—o—

Перевозить і магазинує
Меблі, товари
з усіх і до всіх місцевостей краю.
МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

Мода на рижих.

Голівуд лянсує нову моду, а саме на думку фільмових знавців жіночої краси всі жінки, що хочуть бути справді гарні, мусять бути рижі, рудоволосі, чи як хто хоче їх називати мідноволосі. Винахідних „платинового" кольору волосся популярний голівудський фризіер Карльос Валентіно заявив, що з винаходом кольорової фільми, на екрані найкраще виходять рижоволосі. Таким чином акції Катерини Гепбурн, Клярн Бов і Джінджер Роджерс, з природи рудоволосих, сильно скріпилися.

Творці нової моди заявляють, що рижоволосі першусього дуже мудрі, дотепні, талановиті і для потвердження своїх теорій наводять імена славних рудоволосих: Клеопатри, Сафо, Люкреції Борджія, президента Вашінґтона, Віктора Гіго, Падеревського, Сінклера Льоїс і інш.

—o—

ІСТОРІЯ ІТАЛІЇ НА КОЛЮМНАХ.

Досі Рим мав дві колюмни, що ними величалося вічне місто, це зн. колюмна Антонія на площі Кольомпи і колюмни Траяна, на Форумі Траяна. Небавом прибуде третя колюмна. Вона буде збудована цілковито з мармору, її висота разом з педесталом даватиме 36 метрів, промір 4 метри. Буде прикрашена плоскорізьбами, що ілюструватимуть історію Італії. Модель у мініятурі виконав відомий різьбар Карльо Фонтана Колюмну незадовго викінчать, хоч місця її будови ще досі не визначили.

Нема доброго снідання
без кави з цикорією
ЛУНА
— яку виробляє єдина —
українська коопер. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

Жінка, яка була мужчиною.

Паріська поліція переводила перед кількома днями облаву при вул. Сен-Поль і ввійшла до малого готелику, щоб провірити документи. Коли інспектор поліції підійшов до кімнати ч. 27. господар гостинниці сказав:

— Тут живе мадмуазель Клементина Дюбуа. Вона з професії служниця з ресторанів, але тепер сидить без праці.

Поліцисти застукали до дверей і ввійшли. Молода, замітно схвильована жінка лежала на постелі й поспішно поправляла собі причіску. Поліцисти підійшли ближче і счудовані пристанули: лице панни Клементини покривала густа, чорна щітина неголеної цілу добу бороди.

— Ви жінка, чи мужчина?

— Жінка. Ось вам мої папери.

І справді всі папери були в якнайкращім порядку. Одначе борода так бентежила поліцистів, що вони підозрівали, чи під жіночим одягом не скривається якийнебудь дезертир. Панну Клементину попросили на поліційний комісаріят і піддали лікарським оглядинам.

— Мадмуазель Клементина справді — мужчина — заявив лікар.

Як згодом виявилося, помилка трапилася ще при народинах. Мер вписав у метрикальні книги народини дитини жіночого полу. Таким чином „Клементина Дюбуа" стала перед законом жінкою і згодом охоче з тим погодилася. Ціле своє життя „вона" носила жіночі одяги й білля, шила, варила, спрятувала, служила як покоївка і т. д. Найбільшою невигодою було те, що вона мусіла кожного дня рано голитися.

—І, на жаль, кожного дня зміняти ножики в машинці до голення.

Поліцаї звільнили Клементину Дюбуа й пустили її на чотири вітри. Бо й щож мали з нею робити? Адже ця „жінка" живе справді на підставі законно виданих їй урядових документів. Та одночасно в урядах почали вести справу про потребу признати панну Клементину паном Клементієм.

ПРИ ПРОЩАННІ ЗЛОМИВ ПАЛЕЦЬ.

Леон Мічель, адвокат з Шікаго, від ряду літ веде з великим успіхом свою адвокатську канцелярію. До його клієнтів зараховувався м. ін. добродій Шарль Келлі, співробітник концерну Едізона. Одного дня Келлі відвідав адвоката за порадою в якійсь важній справі. Конференція тривала годину. Прощаючись адвокат подав руку панові Келлі, і той її так щиро стиснув, що зломив йому при тому малий палець. Адвокат заскаржив добродія Келлі до суду, домагаючись 2.000 долярів відшкодування. Келлі боронить ся тим, що він так сердечно дякував адвокатові за пораду, але адвокат опрокидує це. Каже, що Келлі тому його так стиснув, бо хотів йому спричинити біль. Лікарі ствердили, що адвокат має виїмково крихкі кости в пальцях, внаслідок давньої недуги. Одначе суд признав адвокатові бажане відшкодування.

Великий Театр

Нині 3·30 попол. Невідклично востанне в сезоні
КОРОЛЬ ВОЛОЦЮГ
Ціни місць зол. 1 і 2 на всі місця в партері льожах і бальконах.
7·15 веч. 9·15 веч. Передостанні гостинні виступи артистів театру
Цирулик Варшавський

Населення совітських мусулманських республик мало є

Оголошено офіційні висліди виборів до найвищих рад совітських республик: Азербейджану, Узбекістану й Киргізістану. Виявляється, що хоча фреквенція виборців була дуже велика (98 прц. у Киргізістані, 99 прц. в Азербейджані та 97 прц. в Узбекістані), скількість управнених до голосування зменшилась у порівнанні з попередніми виборами.

У Киргізії з 799.408 на 793.966 в Азербейджані з 1,648.877 на 1,572.346, в Узбекістані з 3,548.441 на 3,437.225.

Аґенція АТЕ пояснює ці цифри переслідуваннм проти людей, що стримались від голосування підчас виборів у грудні минулого року: понад 195.000 громадян тих трьох республик виселено тоді на північний Сибір.

XXV. Загальні Збори Ревіз. Союзу Українських Кооператив.

(Другий день).

Після засідань по комісіях поодиноких видів кооперації, пополудні 27. VI. другого дня зрана відбулось висвітлення кооперативної фільми „До добра і краси". На висвітленні були присутні головні актори фільми: п. Маруся Сафіянівна і п. Андрій Поліщук, відомий наш баритон. Дир. Луцький подякував молодим артистам за працю і передав п. Сафіянівні китицю квітів від Р. С. У. К. Учасники Зборів уладили обоїм артистам голосну овацію.

Відтак почалося друге пленарне засідання, яке відкрив предсідних інж. Ю. Павликовський.

До голосу прийшли референти поодиноких комісій.

Дир. Мартюк реферує резолюції комісії для заг. закупу і збуту. Після дискусії комісія всіма голосами крім одного, що здержався, рішила прийняти проект резолюцій Ради РСУК. Крім цього одноголосно рішили уділити абсолюторію та затвердити пляни на наступний рік. Висказали побажання, щоби Р. С. У. К. звернув увагу на слабі окружні осередки, щоби зорганізував збут овочів і збут живини, зокрема на Підкарпатті. Треба збільшити дрібну оощадність і всі кооперативи мають вступити до Ц. Б. Кооперативи, які не вплатили ще всіх грошей на Дім Укр. Кооператора — мають це зробити. В нарадах комісії брало участь 205 осіб з 597 голосами.

Представник молочарської кооперації **інж. Мельникович** здає звідомлення з нарад комісії молочарського виду.

Представник комісії кредитової кооп. **дир. Харамбура.** Комісія приняла до відома замкнення рахунків Р. С. У. К. Резолюції прийняла з малими додатками. Ствердила, що розвій кредит. кооперації ще не задовільний. Центро-Банк повинен зміцнити і поширити організаційну працю. Перевести дошкіл кооп. працівників у кредитівках. Справа утруднення основин Українських Райфайзенок на місцях була предметом гарячої дискусії. Всі види кооперації мусять разом старатися за поборення трудностей. Фонд Нац. Розбудови з оощаджених дрібних сотиків мусить зміцнюватися. Ця акція натрапляє на незрозуміння інших видів кооперації. Тому взиває всі види брати в акції живу участь.

Проф. Демчук: Комісія міcько-споживчої кооперації ствердила відсталість міської спож. кооперації у порівнанні з сільською. Ствердено недостаточну скількість організаційного і пропаґандивного апарату по централях. Інші види кооператив не відносяться так до міських спож. кооп. якби це було побажане. Велика вага міської кооп. є в нас недоцінювана. Це є велика хиба. Комісія прийшла з внеском, щоби вставити резолюцію, яка поручилаб РСУК звернути особливу увагу на міську кооперацію, щоби призначити якусь квоту на вишкіл персоналу. Комісія пропонує, щоби РСУК доручив П. С. К. зліквідувати детайлічні крамниці.

П. Ірина Павликовська, референтка комісії кооп. виробництва. Комісія виготовила свої спеціяльні резолюції. Ця комісія складалася з представників ріжного роду виробництва і тому її наради через навалу матеріялу протягнулися найдовше. Побажання: Щоби кооп. виробництво грало найважнішу ролю в доставі товару на наші села. В резолюціях своїх комісія домагається від Р. С. У. К., щоб він зорганізував спеціяльну комісію, яка кермувалаб справою розбудови промислової кооперації. Щодо домашнього промислу, то ця справа вимагає якнайбільшої опіки. Він може дати соткам тисячам заробіток. Треба уфундувати централю домашнього промислу і на це мусять зложити фонди усі наші види кооперації. Взиває, щоби сильніші наші кооперативи давали стипендії для підготови фахівців, ремісників у ремісничих школах. Відчитує резолюції комісії домашнього промислу.

До всіх резолюцій забирає голос від Дирекції Р. С. У. К. дир. О. Луцький.

АБСОЛЮТОРІЯ І РЕЗОЛЮЦІЇ.

Після цих звітів предсідник піддав під голосування внесок Контрольної Комісії на абсолюторію Раді Р. С. У. К. і Дирекції. Внесок принято одноголосно.

Предсідник піддав дальше усі резолюції під голосування. Загальні Збори прийняли всі резолюції оплесками. Предсідник подякував за уділення абсолюторії.

УХВАЛЕННЯ БУДЖЕТУ Р. С. У. К.

Представник буджетової комісії д-р **Палійчук** пояснив короткий буджет Р. С. У. К. на удержання персоналу видає РСУК біля пів мільона золотих. Буджетова комісія ствердує, що персонал не є так винагороджений, як цього вимагає його фаховість і теперішний час. Річеві видатки виносять коло 250 тисяч. Доходи РСУК основуються на вкладках кооператив, що до яких комісія уложила норму, яку приняла одноголосно і просить її затвердити. Буджетова комісія приняла в цілости прелімінар буджету, принятий Дирекцією РСУК у загальній квоті 780 тис. золотих. Окрім того буджетова комісія приходить перед Заг. Збори зі своїми резолюціями, які референт відчитує. Буджетова комісія піддержує якнайгорячіше резолюцію щодо присилки кооперативами залеглої складки на Дім Української Кооперації.

Дир. І. Филипович забрав голос в справі буджету від Дирекції РСУК.

Предсідник Зборів піддав під голосування прелімінар буджету. Загальні Збори приняли прелімінар буджету великою більшістю голосів. Проти буджету впало 143 голосів, за буджетом 721 голосів. Здержалося 8 голосів.

ВИБІР ЧЛЕНІВ РАДИ І КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

З черги приступлено до вибору 6 членів Ради і двох заступників, 3 членів контрольної комісії і двох заступників. Представник комісії-матки дир. Кузів зазначив від комісії матки, що вплинули дві листи. Після довгих нарад

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" ч. 13.

НАТАЛКА ДОРОШЕНКО. 2

Пригода на балю.

Кількадесять насмішливих очей пань проводило її старомодну сильветку та вона не помічала цього, щаслива можливістю ще раз пережити солодкі хвилини танцю. Суддя через свій товстий живіт смішно далеко тримав свою даму і це викликало стриманий сміх серед гляда чів. Їм все було байдуже, а судді навіть було байдуже: з ким танцює, він може навіть не дуже й розгледів свою пару. Музика лящала, тонкі голоси скрипок мішалися з дзенькотом літаврів, гремінням труб, бубона, до сотні пар закрутилося в шалі танцю. Від всього цього крутилося в голові і можна було втратити почуття дійсности.

А музика гриміла й неслася геть далеко. Долетіла вона й до кухні, де готувалася святошна вечеря для гостей. Товстий кухар у білому халаті й ковпаці мов завмер саме над „розсолом", з великим ополонником у руках. Раптом двері з лоскотом відчинилися і в кухню ускочила Параска з розпаленим обличчям і блискучими очима: „Пан казали живо подавати ласощі та морозиво до салі". Через відчинені двері увірвалася музика гомінким струмом і наповнила задористими звуками кухню.

Кухар остовпів: зігнутий над розсолом повним парі він стояв мов оголомшений: „Та це — гопак, справжній гопак, або нехай мене чорт візьме!" — скрикнув він. Гікнув хвацько і як стояв з ополонником у руках, так і вхопив огрядну Ганну Іванівну та пустився у танець. Молодий льокай Йосип підхопив Параску, що від насолоди аж затремтіла. Навіть старий дворецький, що на хвилину вступив був до кухні і сидів досі, спокійно попихкуючи люльку, не витримав. Чвіркнув на бік, зіскочив і з вигуком „Ех, чорт-ма!" ухопив кухарку, і кухня затанцювала... Тільки й видно було, як маяли закаблуки, а розтанцьовані пари хвацько вигукували час до часу та все з більшим і більшим запалом крутилися у танці.

Раптом кухар пустив з розгону Ганну Іванівну, ляснув себе по бедрах, підкрутив вуса і пустився навприсідки.

А музика котилася все далі. Долетіла вона й до гурту дівчат та парубків, що відпочивали, сидючи на току на колодках. Тут теж почалася забава.

Село теж не спало. Музика сполошила сон не тільки у молодих, а й у старих. Молодь, що от як звичайно молодь, висипала на вулицю, на вечірню прохолоду в літню ясну ніч, зачула й собі задьоритсі звуки. Парубки спочатку мрійливо покручували головами, прицмокували, притупцювали в такт ногами, а далі й не витримали: „Та що до лиха, чи ми не втнемо гопака?" — і пустилися в танець Грицьки, Петри, Івани, Горпини, Марусі, Йовдохи, Гапки. Дарма, що музика вже не грала козачка, а венгерку чи там що інше — їм байдуже: ніщо не перешкоджувало виводити їм рідного танцю.

В цю розбавлену літню теплу ніч все наче танцювало: панство в білій салі, кухня, тік коло клуні, вулиця. А небо сміялося беззубим ротом щербатого місяця, зірки хитро підморгували з темної ночі і ніби самі танцювали.

Старі діди й баби, що вже перший сон бачили, хто на печі, хто на лаві лежучи, попрокидалися та й собі вуха старечі насторожили: щось йойкнуло у зів'ялому серці на веселі звуки, а голови самі почали в такт хитатися, губи прицмокувати, а ноги дригати.

Підлітки й діти юрбою понеслися під панський будинок і мов рій цікавих бджілок облипили вікна салі та запускали цікаві оченята через завіски відчинених вікон: там творилася казка. — „А во, дивись, немов павич із хвостом", говорило котресь, коли чура Коко Несвіжський промайнув повз вікна із своїми вишиваними полами пажого одностроя. Цікаві очі перебігали вже далі по барвистому натовпі. „А наші панночка Ліля, найкращі!" — скоса позирали на чужих покоївок, що їх панночки понавозили з собою, аби було кому допомогти перебратися, гудзики позапинати, черевички почистити.

— Де, де вони? — понеслися запити.

— А он там, дивись, танцює з тим вирячуватим довготелесим паном. (Бідний Вова Заваликутів, що так пишався своїми великими мрійливими очима!).

В серцях чужих дівчаток заговорила образа: кожна була переконана, що їх панночки „найкращі" і готові були обстоювати оце своє переконання навіть кулаками, якби треба було. Перша відізвалася Оксеня Тарантульських

— І що так говорити, що панна Ліля найкращі! Ось наші панна Льоля кращі: чорняві брівки на шнурочку, очка карі, не то, що ваші панна Ліля.

Але тут Зінька штовхнула її під бік:

— Цить, а то ще хто з панства почує, збе

висунула комісія матка третю листу, на яку всетаки меншість не погодилася.

Перша листа більшости: члени Ради: дир. Палій, Львів, дир. Харамбура Яворів, дир. Поритко Рогатин, о. Мохнацький Теребовля, Вол. Кохан Сокаль, Мих. Бережницький Калуш. Заступники: о. Ломницький Яворів, дир. Дорота Жовква. Контрольна Комісія: дир. Мартюк Львів, дир. Мудрик Львів, інж. Дутка Станиславів. Заступники дир. Петрицький, д-р Хробак.

Листа меншости. Дир. Палій, дир. Харамбура, д-р Олійник Тернопіль, дир. Поритко, Кантимир, Комищук. Заступники: о. Ломницький і Пилипек (Самбір). Контрольна Комісія: дир. Мартюк, д-р Лисин, дир. Мудрик. Заступники: дир. Петрицький і Мир. Угрин, Городенка.

Тому, що не можна було устійнити одної листи, вирішила третя компромісова листа, яка покривається з листою першою з тим, що замість кооп. Бережницького комісія пропонує кооп. Кантимира Святин. Однак не можна було узгіднити думок і тому комісія матка вибрала двох генеральних посідників, які на пленарнім засіданні мають виступити в обороні двох листи більшости і меншости.

Як заступник меншости промовив кооп. Степан Боднарчук, після нього як посідник більшости промовив дир. Кузів, який поручив зборам компромісову листу більшости.

Предсідник зборів щераз запитався, чи внескодавці листи меншости годяться на компромісову листу. Внескодавці не погодилися. Тоді предсідник піддав під голосування першу листу комісії матки. Загальні Збори заявилися за явним голосуванням. За першою листою більшости впало 736 голосів проти листи впало 131 голосів, здержалося 5. Членами Ради і Контрольної Комісії та їх заступниками вибрано кандидатів з першої листи

ВНЕСКИ.

З черги забрав голос **інж. Семенчук,** який від буджетової комісії забрав становище до внеску 38 кооператив щодо вкладки до РСУК. Буджетова комісія відкинула цей проект і вносить на Загальні Збори відкинути його.

Інж. Павликовський від комісії внесків, до якої вплинув внесок на зміну статуту РСУК, заявив, що комісія дійшла до заключення, що проект зміни статуту є шкідливий для РСУК і цілої нашої кооперації, і пропонує внесок на зміну статуту відкинути. Загальні Збори рішили такою самою великою більшістю голосів відкинути внесок на зміну статуту.

ПРИВІТ ІНЖ. Ю. ПАВЛИКОВСЬКОМУ.

Дир. Луцький на цьому місці забрав слово і привітав провідника української кооперації інж. Ю. Павликовського напередодні укінчення ним 50 життя. Загальні Збори гучними оплесками виявили свою симпатію і пошану до голови Р. С. У. К.

Інж. Ю. Павликовський відповів на це привітання короткою промовою, в якій подякував за щирий вияв симпатії і рівночасно зазначив, що завданням нашого народу не є бути рутинованим гречкосієм, а господарем на своїй землі. Через добробут мусимо визволити українця-людину з неволі духа.

На цьому Загальні Збори закінчено відспіванням національного гимну.

—o—

З життя Холмщини.

Під таким заголовком „Слово" — орган варшавської православної митрополії, у несконфіскованому ч. 25—26 з дня 19—26. VI. ц. р. подає такі відомости:

„Заборона богослужень у неетатових парохіях люблинського воєвідства, що впала в місяці квітні на західні його повіти, перейшла і на східні.

У більському повіті заборонили богослуження і священникам казали виїхати з парохій у таких селах: Київець, Межилісся, Костомолоти, Загорів, Кодель, Бубель.

У володавському повіті — в селах: Королева, Головно, Любень, Голя, Угнин, Цитичне.

У грубешівському повіті запечатали молитовні доми та церкви в багатьох парохіях, а зокрема — у Городлі, Неледві, Буську.

У томашівському деканаті, крім сел, в яких замкнули церкви у квітні, заборонили богослуження в м. Замості, в с. Тарноватці, Переорську, Реплині, Ваніові.

Усі священники неетатових парохій одержали на письмі заборону хрестити, вінчати та хоронити.

У с. Отові на Грубешівщині, світські власти розібрали церкву. Це саме казали зробити місцевому населенню в селах Копилово, Коснів і Ласнів.

Усіх священників неетатових парохій білостоцького деканату за відправу богослужень після закриття церков під голим небом, покарали по 50 зол. кожного, за „нелегальні зібрання". Потім у всіх них зробили труси, іноді у відсутности священика, і позабирали всі книги церковно-нотаріяльного книговодства.

Труси і відібрання метрикальних книг та взагалі книг нотаріяльного книговодства, зробили також в інших парохіях люблинського воєвідства

Свято Евхаристії у Львові.

Прегарний, теплий, сонячний день, що його ми мали в минулу неділю, був вимріяний на таке свято, як празник св. Евхаристії. Не диво, що це свято притягнуло великі маси народу на львівський Ринок, на якому приготовано традиційні чотири вівтарі, прикрашені килимами та зеленю: біля Народньої Торговлі, під ратушем, біля Книгарні НТШ та біля крамниці Вінклера.

Того дня в год. 8.30 рано в Преображенській церкві о. мітрат Сліпий відправив торжественну Службу Божу в асисті о. д-ра Лаби, о. д-ра Костельника, о. П. Табінського та о. Хомина. Дияконував о. Козіцький. Співав мішаний хор Преображенської церкви. Коло 10-ої години з Преображенської церкви вийшла процесія на Ринок. Взяли в ній участь церковні брацтва з хоругвами та образами, Міщанське Брацтво, Товариства „Воля" і „Зоря" з орхестрами, Марійські Товариства та численне вище духовенство. За о. мітратом Сліпим, що ішов з Найсвятішими Тайнами під традиційним бальдахимом, ішли представники українських організацій, товариств та установ з президентом д-ром Костем Левицьким на чолі.

За той час на Ринку зійшлися процесії з усіх львівських церков, що окружали походом ринковий чотирокутник. В часі походу співали наперемін хори ріжних церков та грали орхестри. При нагоді з приємністю підкреслюємо, що орхестра Т-ва „Зоря" виявила великий поступ і не потребує стидатися найкращих музик у Львові. У процесіях видно було перевагу нашого міщанства, інтеліґенції було, на жаль, небагато, і та, що була, стояла здебільша абоку, на хідниках.

Процесія з Преображенської церкви обійшла Ринок, причому при всіх чотирьох вівтарях відчитано евангелії та відправлено суплікації. Ці відправи при вівтарях кінчилися — як звичайно — розхапуванням зелені, що нею були прикрашені вівтарі.

Не вважаючи на те, що не було спеціяльних впорядників, свято відбулося в порядку.

НОВИНКИ.

— **Важка недуга ген. Тарнавського.** Як довідуємося, ген. Тарнавський поважно занедужав і мабуть мусітиме піддатися операції. Ген. Тарнавський лежить у Бродах у тамошній лічниці. Імовірно його перевезуть до Львова до Народньої Лічниці.

— **Заборона будувати церкву на замковій горі в Давидгородку.** В Давидгородку відбулася нарада при участи віцеміністра освіти Александровича, на якій рішено признати замкову гору в Давидгородку історичною памяткою. Тому влада не дозволить збудувати церкви на замковій горі, лише в іншому місці.

— **Авантура біля кавярні „Рома".** Перед кавярнею „Рома" спинилося минулого понеділка вечором елегантне авто, з якого висів один відомий граф зі Львова з дамою. Висідаючи з авта граф станув на ногу собаці, що її вів відомий лікар-ґінекольоґ. Собака заскавуліла з болю, а її власник звернув увагу графові, що повинен бодай перепросити його за зранення собаки. З цієї причини повстала пекольна авантура, бо граф не жалував соковитих слів. Колиж якась молода пані висловилася критично під адресою ґрафа і він відповів їй: „ти маш цось до ґадання", тоді прискочив до ґрафа молодий мужчина і вибив його по лиці. Епільоґ цієї авантури відбудеться перед судом.

— **Львівська хроніка.** З перегонової площі на Персенківці привезли до шпиталю Михайла Стахова, який упав з коня підчас перескакування плотів і важко зранився. — При вул. Краківській намагалася скінчити самогубством 29-літня Б. Сосніківська. Її відвезли до шпиталю. Причиною самогубства нещаслива любов. — При вул. Городецькій таксівка наїхала на Ст. Берета, при вул. Сикстуській на робітника Стащинського, який важко потовкся. — Дир. Гальпернові з Тернополя вкрали злодії на Підзамчі 50 зол.

— **Опалюючись на сонці** не забувайте, що найбільш ефектовні знимки з пляжі дістанете на панхроматичних матеріялах з единої української фото-крамниці Е-комп, Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30. 1639.

— **Буревій з градом над Ряшевом.** Минулого понеділка лютував над Ряшевом буревій з градом і заподіяв великі шкоди. Буревій знищив паркани і повирівав дерева з корінням. У поблизьких селах град вибив збіжжя. В селі Красне селяни мають шкоду понад 10.000 зол., у Волковиї понад 3.000 зол. Покищо обчислюють шкоди на кількадесять тисяч золотих.

— **Число циганів у Польщі.** Циганський король Квєк перевів загальний спис циганів, які мешкають у Польщі і мандрують таборами. В половині цього року в Польщі перебувало 38.000 циганів. Виходить, що число циганів зросло цього року в Польщі на 4.500 осіб.

— **Злодій-джентельмен** склав на днях опівночі візиту емеритованому гімназійному професорові Адольфові Ямполерові у Дрогобичі. Професора збудив опівночі якийсь рух, шелест. На питання „хто там", зпід його ліжка виліз мужчина і заявив: Прошу зберегти спокій. Я чув, пане професоре, що маєте багато грошей і тому прошу мені дати, бо потребую для одної особи. Злодій не дозволив засвітити лямпи, лише світлом своєї електричної ліхтарки допоміг професорові найти гроші, який рад-не-рад мусів їх видати йому. Вкінці злодій попросив ключа від брами дому і спокійно помандрував з грішми. Поліція шукає за злодієм, який по шнурі дістався до помешкання професора.

— **Краєва хроніка.** Окружний суд у Львові засудив Василя Савицького з Острова на 6 років вязниці за крадіж у Марії Созанської. — Окружний суд у Ряшеві засудив Владислава Шалая с. Андрія на 10 років вязниці, його трьох товаришів: В. Шалая с. Станислава, І. Стебніцького та А. Хшана по 7 років вязниці за грабунковий напад на купців недалеко Динова.

— **Сензаційний лист у справі господарки польського посла.** „Варшавскі Вечур" помістив відкритого листа Павла Дуніна до директора тютюневого монополю у Варшаві, що викликав ріжні коментарі в політичних колах. З цього листа виходить, що директор тютюневого монополю признав пос. А. Снопчинському, дівчеві між ремісниками, дуже великі полекші, бо з його довгу — 204.000 зол. — відписав йому половину, а другу половину розложив на сплати по 200 зол. місячно, що їх мав сплачувати зі своїх посольських діет. Автор листа підкреслює, що в такому випадку Снопчинський мусів би бути 43 роки послом, щоби сплатити довг. Виходило б, що держава вельми зацікавлена, щоб Снопчинський був далі послом і щоб виборці давали на нього свої голоси в майбутніх виборах. Якщоб було з виборами погано, то в найгіршому

хто перекаже. Памятаєш, як панство Горошкови посварилися через свою Гапку з панством Назаренками?

— Тай до тогож і не ваші панна Льоля кращі, а вже як говорити правду, то наші Люся кращі...

А музики все грали... Неслися звуки то ніжні, пянкі і солодкі, то мелянхолійні — віденського вальса, то бурхливі, скочні. Кружляли, кидали парами, то збирали їх у довгий ланцюг, то розсипали всіх по салі і творили несподівані фіґури. Раптом музика урвалася. Стомлений, чапівохриплий аранжер, Вова Заваликутів тремкою рукою стирав краплі поту зі свого чола...

Саме тоді широко відчинилися входові дьорі і нова хвиля гостей влилася у салю. Наперед йшов емеритований ґенерал Козаченко, під руку із своєю одиначкою, красунею Фатмою. Генерал оженився з туркинею в часі російсько-турецької війни. Молода мати життям заплатила за народини дочки й перед смертю взяла слово в чоловіка, що назве дочку її іменем. Десятки урядовців в консисторії гарячково перекидали „святці", шукаючи імени Фатми серед православних святих, та даремне. Єдиним схожим іменем було Фотина, що при бажанні можна було вимовляти „Фатима". Генерал знизав плечима й погодився. Дочку сам звав і скрізь представляв, як Фатиму і вирішив, що покійниця мусить бути задоволена. Багато знайомих так і не знали дійсного імени його дочки, а переконані були, що вона таки Фатма. Уродою вона пішла в маму. Великі східні, мов мигдали чорні очі, обрамлені пухнатими довгими чорними віями, дивилися зпід густих тонких брів таємничо.

(Далі буде.)

випадку Сноп'янський буде кандидувати в Пінську, де „польське ремесло" підтримає його явно з цілою енергією... тамошнього воєводи. Тому автор радить директорові тютюневого монополю, щоби скреслив решту довгу Сноп'янському, бож 100.000 зол. мають мінімальне значіння для монополю. Зате немаловажне значіння має ця справа для сойму і „польського ремесла". Далі автор листа з іронією питає, чи дійсно обнижено ціни тютюневих виробів, чи може згорів тютюн у гуртівні Сноп'янського, чи в Польщі вільно продавати тютюневі вироби на кредит? Здається — іронізує автор листа далі — Сноп'янський вже перетомився працею на становищі посла і голови ріжних ремісничих палат та хоче вернутися до свого ремісничого... варстату. Але невідомо лише, в якому це варстаті працював пос. Сноп'янський — підкреслює автор — бо мені не вдалося устійнити, що за варстат мав Сноп'янський. Імовірно мусів бути, якщо його вибрали ремісником. Автор закінчує свого листа заввагою, що ця справа Сноп'янського може бути поганим прецеденсом, бо тоді всі гуртівники тютюневих виробів схочуть сплачувати свої залеглости грішми з посольських діет. Щож тоді буде? Чи тоді директор тютюневого монополю буде визначувати їх послами до сойму.

— **Повінь в Австрії.** Кількагодинний буревій зі зливами спричинив велику повінь у північно-західній Стирії, де вода знищила зовсім збіжжа в повіті Гартберґ. У хвилях ріки втопилося багато штук худоби. Повінь знищила дороги і 8 мостів.

— **Пошесть між худобою в полудневій Африці.** Пошесть прищиці в Наталю, в полудневій Африці прибрала розміри катастрофи. Директор ветеринарійної служби заявив, що доведеться знищити 50.000 штук худоби, щоб винищити недугу. Одначе це було би великим ударом для експортової торговлі і викликало би господарську кризу в полуднево-африканській Унії. Влада заборонила продавати та експортувати хліборобські продукти в Наталю

МОРОЗИВО

— **Великий здвиг соколів у Празі.** На здвиг Соколів до Праги у Чехословаччині прибуло коло 70.000 соколів. Вправам приглядалися також члени дипльоматичного корпусу і великі маси народу. З Югославії прибуло на здвиг 10.000 соколів. Здвиг зміцнив патріотичні настрої у Чехословаччині.

— **Катастрофальний занепад хліборобства на Сов. Україні.** Большевицька преса помістила заяву комісара хліборобства Сов. України, в якій він стверджує, що українські хлібороби не мають коней, щоб вивезти погній на поле. Його заступник ком. Лученко заявив, що в українських колхозах взагалі нема погною. Хоч ГПУ розстріляло вже кількох комісарів хліборобства та їх заступників — все одно їхні наслідники не можуть промовчати наслідків велитенських спустошень, що їх спричинила колективізація. Заяви обох комісарів стверджують лише дальший катастрофальний занепад хліборобства, зокрема годівлі тварин.

— **Досвіди з телевізією.** На днях перевели на побережжі Англії досвіди з телевізією, що її надавали з вежі Айфля. Спроба вдалася прегарно. Глядачі могли побачити, що діється на площах і в театрах Парижа. Тепер задумують використати нові досвіди з телевізією, щоб передавати до Льондону сцени величавої гостини королівської пари в Парижі.

— **Гемороїди.** Славні хірурги стверджують, що перед і після операції поручували пацієнтам пити природну гірку воду „Францішка Йосифа" з найліпшим успіхом.

—o—

Зі судової салі.

ПРИСУД У СПРАВІ НАПАДУ НА РЕДАКЦІЮ „УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ".

Як нашим читачам уже відомо, перед суддею Бітнером відбулася минулого понеділка розправа проти **Ю. Петречка** і 10-ох товаришів за напад на редакцію „Українських Вістей". Розправа закінчилася засудом **Ю. Петречка** на 8 місяців, 9-ох його товаришів по 6 місяців. Підс. Т. Сліпенького суд увільнив.

Неписьменність — не страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає; з ним треба вести постійну та витривалу боротьбу, щоб винищити його геть-чисто. В цьому допоможе нам найкраще буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ" — найновіша книжечка „Просвіти".

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

„Ходіть з нами на мандрівку"...! Заходом Туристично-Краєзнавчого Т-ва „Плай" відбувся в суботу 11. ц. м. в салі оо. Василіян вечір мандрівки та таборництва. На програму вечора вложились: 1) Промова п. Кузьмовича зі Львова, в якій промовець змалював виховне значіння мандрівок і таборництва для молоді; 2) Рамок на мандрівці; 3) Ігри вечірній натрі; 4) Молитва. Цілість була неозвичайно ефектовна та викликала сильне зрежіння між молодю. Вечір „Ходіть з нами на мандрівку" осягнув свою ціль, бо багато перемиської молоді вибереться до таборів на прогульки.

Кооперативна анкета. Дня 13. ц. м. передполуднем в салі Народнього Дому відбулася кооперативна анкета, що її скликала дирекція О. С. У. К. Анкету відкрив головна Н. Р. ОСУК. д-р М. Хробак. Інсп. Баковіч обговорив основно наш господарський стан взагалі і подав огляд послідніх кооператив Перемищини. Дир. Гула обговорив організаційні справи. По рефератах відбулася дискусія. В анкеті взяло участь майже 200 визових кооператорів.

Просвітянська анкета. В п'ятницю 17. ц. м. відбулася в салі Нар. Дому повітова просвітянська анкета у справі ювілейного свята „Просвіти". Анкету відкрив заступник голови філії Т-ва „Просвіта" дир. О. Станімір. Річевий реферат виголосив інсп. Кобів зі Львова. По рефераті відбулась дискусія, в якій між іншими забирали голос д-р В. Загайкевич і От. Микита, освітній референт. В анкеті взяло участь 120 осіб.

З гаразділ читалень у волости Кривче н. С. Вже кільна разів згадували ми про Дубеччину та про невідрадні відносини, які там панують, зокрема про волосного секретаря Кривча н. С., який на кожному кроці спиняє просвітянську працю та переслідує читальні і членів читалень „Просвіти". Цьому панові не подобалася спокійна культурно-освітня праця в читальнях. Він замість виконувати свої обовязки, займається чим іншим. Його дуже болить те, що читальні улаштовують свята, дають вистави і що в тих читальнях не гуркотить бубон, нема пійництва, лише спокійна освітня праця. Дня 4. ц. м. один з членів видїлу чит. „Просвіти" в Середній прийшо до волосного уряду у Кривчі подання до старостава у справі дозволу на ювілейне свято „Просвіти", яке мало відбутись 18. ц. м. щоб заплатити податок від імпрез. Секретар стягнув оплату і забрав подання казучи, що сам відішле його до старостава в Перемишлі. День перед святом виявилося, що у старості цього подання нема і тому свято не могло відбутись. Вкінці виявилося, що секретар вислав подання 12. вечором. Дня 21. ц. м. видїл читальні у Кривчі виконав тісю самою дорогою подання у справі дозволу на свято „Просвіти", що мало відбутись 26. ц. м. Секретар цього подання не прийняв домагаючись, щоб було написане у двох мовах, себто в українській і польській мові. Пригадуємо, що той сам секретар волости, що належить ще до території з велитенською більшістю українського населення, де ще маємо право звертатися до урядів українською мовою, заявив минулого року одному просвітянинові, що він не розуміє „хінського язика". Віримо, що китайської мови направду не розуміє і знаємо, що селянин до нього по китайськи не говорив, ні теж китайського письма не давав йому. Можеб нарешті компетентна влада повчила секретаря волости Кривче н. С. про його обовязки.

ФОРТУНИ НОВОЇ

Свято Евхаристії. Цьогорічне свято Евхаристії відбулося в неділю 26. червня п. р. В год. 11-тій з катедрального храму вирушили процесії: катедральна і василіянська походом до Ринку, де під чотирма українськими прапорами Преосвященний Кир Григорій в асисті численного духовенства відправив богослужения з виставленням Найсвятіших Тайн. У святі взяло участь коло 3000 вірних перемиських громадян. В поході приспівували: хор богословів під управою о. Лавора та мішаний хор василіянської церкви під управою м-ра Чубинського. Вкінці слід підкреслити, що члени Т-ва „Зоря" і Міщанського Братва взяли участь у поході зорганізовано.

К-к.

РОҐАТИН.

Де були радні українці? На день 21 червня п. р. були визначені у волости Княгиничі, повіт Рогатин, доповнюючі вибори члена повітової Ради. На 24-х волосних радних, управнених до голосування, українці мають 13 радних, поляки 10 і один жид. І коли польські радні як один муж явилися в означеному часі, то з українських радних не явилося аж 6-ох, а саме: о. Хабурський, парох Ябча, і в Радикальної Партії: Моховецький, Мелько, Хомин, Дронь і Василик, місцеві люди. Всі вони були в час повідомлені, зокрема, що засідання зачнеться точно в годині 11-ій та що предметом його буде вибір члена повітової ради. Внаслідок їх неприсутности поляки могли перевести вибір свого чоловіка.

Спорт.

ПРОГУЛЬКА НА МЕТЧ СЯН — КАДІМА

У справі прогульки до Перемишля на метч Сян — Кадіма в неділю 3. липня п. р. довідуємося, що відїзд популярного поїзду до Перемишля непевний.

Зате при відповідній окільности прогульковців, прогулька моглаб відбутися люксусовими автобусами.

Просимо всіх, що хотілиб вибратися на прогульку до Перемишля, заголошуватись до четверга 30. б. ц. р. „Змаг" Ринок 10, II.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Русь (Хуст) — Славія (Пряшів) 1:1 (1:0). Цей метч грала Русь із Хусту в Пряшеві за вхід до дивізії. Рівносильний виспід Руси у Пряшеві є не лиш несподіванкою, але й одночасно успіхом, який може рішити про вхід до дивізії. Ворота для Руси здобув Філик. Другий метч за вхід до дивізії відбувся в Хусті, де ГШК програв із КІПЕ (Кошиці) 0:1.

КАЦ-ові не водиться. Кошицький КАЦ, який уживав усіх заходів, підчас дивізійних змагань, щоб спекатися Руси, що йому теж при допомозі деяких спортових діячів та другого мадярського клюбу УАЦ-у вдалося, тепер у грах за вхід до Державної Ліги не має щастя, бо сидить на останнім місці табелі. Минулої неділі КАЦ знову програв, цім разом високо з Батя Злін 1:6 (0:2). Покищо найбільше даних на вхід має СК Лібень і Кошіце. На дальших місцях стоять: Батя Злін, Теплице, Богеміяно і КАЦ

—o—

ШАХИ.

ТУРНІР ЗА МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОГО ЛЬВОВА ЗАКІНЧЕНИЙ.

По кількамісячних змаганнях закінчився турнір за мистецтво українського Львова зорганізований під протекторатом „Молодої Громади". Турнір протягнувся дещо за довго. Дарма, деяких старших шахістів манив більше брідж. Перше місце по розгривці зайняв Туркевич, 2) Романишин по 8 т., 3) Пенель, 4) і 5) Мороз і Плаксій, далі йдуть Лозинський, Іваньо, Данів Прийма і Кордуба.

Перші два місця припали зовсім справедливо обом старим змагунам ТУШ-у, які всі партії грали солідною позиційною грою, не рискуючи й тому не програли ніодної партії, тільки по дві ремісували. Туркевич з Пенелем і Романишином та Романишин із Морозом. Пенель стягув до гри без тренінгу. З молодших добре заповідаються: Плаксій, Лозинський та Іваньо, лиш мусять попрацювати над теорією, без якої не осягнуть поважніших успіхів. Кордуба грав без щастя.

Головним завданням турніру було розбудити знову шахове життя у Львові, що й далося осягнути. Одначе успішно культивувати і пропагувати шахи зможе тільки шаховий клюб. Тому конче треба відновити по феріях Тов. Українських Шахістів

найкраще холодить

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

УНІЙНИЙ ЗІЗД У ЛЬВОВІ. Матеріяли зібрав і упорядкував **о. Володимир Кучабський.** Праці Богословського Наукового Товариства у Львові. Накладом Богословського Наукового Товариства. Львів, 1937, 8-ка, стор. 270.

ЖУРНАЛИ:

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки і громадського життя. Річник VI. Книжка 6. Червень, 1938. Львів. Зміст: П. Б. Шеллі: Ода до західнього вітру (перекл. Ю. Клен). — Анрі Бордо: Можливо, що це тільки те... — С. Змучинало: Роковані години. — Йозефіна Бургардт: Трагедія українського студентства в СССР. — Г. деля Фуштадіор: Про кури, що ніколи не бачили лиса. — Н. З.: Родовичівна і Полісся. — Річардсон Вуд: Навчання штуки крамарювання. — О. Токаржевська-Карашевич: Великих слів велика сила. — М. Андрусяк: Хто деправує молодь? — М. Гопа: За повість і означеність думки. — Отецан Луцик: Вистава Василя Перебийноса. — Д. Д.: Безмері каліки. — І. Бут: Осип Фаддеевич миротворець Галицької Руси. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ. Педагогічний тримісячник. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік XII. Кн. 1. Січень-березень 1938. — Львів. Зміст: М. Надрутинський: Проект єдиної школи в Україні. — Адський: В боротьбі за освіту вчителів. — Д-р Микола Пушкар: Діти, що їх тяжко виховувати. — Іван Филипчак: Учительська Семінарія в Самборі. — Д-р Петро Біланюк: Громадський устрій класи як виховний чинник. — Аркадій Жинотко: Руконисні часописи української молоді. — З освітньої діяльности. — Серед книжок

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

Театри.

Великий Театр:

Середа 29. 6. год. 3.30 попол. „Король золотих гір". Год. 7.15 і 9.15 веч. Виступ арт. театру „Цирульня Варшавська".

Четвер 30. 6. год. 8. веч. „Цирульня Варшавська".

Театр Різнородностей:

Середа 29. 6. год. 4. поп. „Іван". Год. 8. веч. „Іван".

Четвер 30. 6. год. 8. веч. „Іван".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДЕЛЯТИН:
29. 6. Пригода в Черчі.
30. 6. Лісова пісня.
1. 7. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:
29. 6. Чесна Сузанна.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Бесгетьманна

КОВАКИ:
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

ХОСІВ:
3. 7. Гетьман Полуботок.

ЖАВЕ:
4. 7. Пісня Бескиду.
5. 7. Чесна Сузанна.
Театр приймє до хору тенорів і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „Люди з завулка" на осн. М. Горкого.

АТЛЯНТИК: „Золото на вулиці" з Даніелею Дарьє.

БАЛТИК: „Пропащий острів", „24 години кохання".

ВАНДА: „В тіни самітної алиці". і „Любов для позиткучих".

ГРАЖИНА: „Концертіна", „Іх ексцеленція бабуся".

ЕВРОПА: „РОБЕРТ І Гльорія" (Магда Шнайдер).

КАСІНО: „День на перегонах".

КОПЕРНИК: „Крила над Гоколюю", „Відділ смілявих".

МАРУСЕНЬКА: „Слава та тіні жінки" „Сенсацією живе світ".

МЕТРО: „Дітя вулиці", „Срібні остроги".

МІРАЖ: „Сан Франціско".

МУЗА: „Саратога", „Шість літ кохання".

ПАЛЯС: „Збудися і живі!", „Воркує".

ПАКО: „Я винувата" з Даніелею Дарьє

РАЙ: „Наречена з Відня" з Мартою Егерт.

РІЯЛЬТО: „З кохання недостаточно", „Все жіноча правда".

РОКСІ: „Фредна ушасливлює світ".

СВІТ: „Чорний орел", „Дівча з Парижа" з Лілі Понс.

СТИЛЕВІЙ т: „Світ говорить про нас" і ревія.

ТОН: „Пострах Монголії", „Невинно почалося".

УТІХА: „Пропаще місто" та ревія.

ХИМЕРА: „Обережно з коханням!"

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Горішня Австрія: Місто Вельс, Гори Смерти".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 29. червня 1938.

7.15 Транем. з военного корабля у Гдині, 7.30 Концерт орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Розр. концерт сальон. музики, 10.30 „Море" Дебісія, з пл., 11.00 „Серце Володислава IV" фейл., 11.10 Море — тема пісеньки, з пл., 11.45 10.20 Актуальна гутірка, 12.03 Муз. полудник: симф. орх., міш. хор, солістка співа, Морські твори Фел. Нововейського, 13.00 „Данемора", виняток із повісти, 13.15 Орх., сопран, тенор, 15.00 „Гдиня" авд. для старших дітей, 15.30 Для села: „Село й море", Музика з пл., Що нам дала організація господарств, 16.30 Нар. капеля, співа, 17.30 Трансм. з життя, 18.00 Театр Уяви: „Єпископ із Міри" Як. Вережева, 18.30 На морській хвилі, розр. концерт у вик. сальон. орх., хор (кашубські піснеьки) Щенко й Тонько, М. Кавпе, пісні, Ст. Русоцький пісеньки, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Легка муз. авдиція, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.10 Оповідання про Шопена, соліст Г. Штомпка, фортепіян, 21.50 21.51 Спорт, 22.10 Від Гдині до Нью-Йорку, муз. авд.: орх., хор, солісти, 22.50 Центеншрайх моряків, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика з пл. (подає Варшава II).

Четвер, 30. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.00 Оркестра мандоліністів, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.20 Фрагмент з опер Р. Вагнера, пл., 12.03 Полудненa авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Пісні у вик. Ігн. Багарієва, тенор, у супр. форт., 14.35 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Господарські та суєп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Для дітей: Великий день Юлька Горошка, 15.30 Тайни Львова, повість із 1848 р., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Сальон. орхестра, 16.45 Зілярська кооператива, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камеральна музика з пл., 17.40 „Степами" Г. Сенкевича, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Відчит про Матейка, 18.10 Пісні у вик. Реслер-Стоковської, мецосопран, у супр. форт., 18.30 Театр Уяви: „Елізейські поля" діяльог Сальвадора де Мадаріяги (Еспанія), 19.00 Твори Г. Мельцера у вик. Г. Оттавової, 19.20, 20.55, 21.00 Актуальна гутірка, 19.30 Веселе містечко, розр. концерт; у перерві два скечі, 20.45 Веч. денник, 21.10 Неаполь співає, словесно-муз. авд., 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика з пл. (Варшава II.).

Пятниця, 1. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орхестра, 8.00 Добрийдень знайомодним, оповідання, пісеньки, 12.03 Пол. авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика з п., 15.00 Хліборобська біржа, 15.05 Господарські та суєп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 у білостежській пущі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.45 Городницькі кооператяни на Шлеську, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Фейлетон, Підлявівські пісні у вик. вок. енсамблю, 17.55 Гальо! Позір! 18.00 Кольорова фотографія, 18.10 Дуети Шуберта на скр. і форт., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Музика у вик. сальон. трія: Ем. Філіповський скрипка, Мих. Зінькін віольончеля, Вол. Орлінський форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Оперетковий вечір, орх., сопран, тенор, форт. 20.45 Веч. денник, 21.00 Діяльог про літературу: Двацяте століття та середньовічні часи, 21.10 Пісеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Живий концерт бажань, орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Пісні сучасних композиторів, із пл. (Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 29. червня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Концерт квартету, 15.00 Розр. музика, 20.00 Розр. концерт, орх., сол., баритон, 21.00 Балетова музика, БУДАПЕШТ 16.00 Танк. музика, 17.30 18.00 Цит. музика, 19.00 Орх., співа, ВІДЕНЬ 15.30 Камер. музика, 20.00 Вок. концерт, 21.00 „Давід Пенітент" оратория на гол. сол., хор, орх., органи, 22.30 Орх., сопран, КОШИЦІ 17.06 Сокільський здвиг у Празі, 18.00 „Посилаймо хліборобство", 18.20 Акорд. оглад, МІЛЯНО 17.15 Розр. музика, 21.30 22.00 „Ілъ дуо де М. Аффрікана" оп. Кабалєра, ПРАГА 17.50 Розр. музика, 20.30 21.00 Галевий концерт зі здвигу Соколів, РАДІО ПАРІ 20.30, 21.00 Театр Уяви на сов. Прево, 21.30 22.00 Камер. музика, РИМ 17.15 Пісні, 21.00 22.00 23.00 „Золотий півник" оп. Рімського Корсакова.

Четвер, 30. червня 1938.

БЕРЛІН 17.000 Форт., 21.00 Орх., БУДАПЕШТ 12.05, 21.30, 22.00 Цит. муз., 13.30 Концерт військ. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Твори Шумана і Шуберта, 16.00 Орх., тенор, 19.10 Орх., хор, 20.00 Пісні, 20.15 Форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова, ПРАГА 21.00 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Форт., 20.30, 21.00, Симф. концерт, РИМ 17.15 Спів, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, оповід арфа та спів, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки.

Пятниця, 1. липня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Пісні. 17.15 Рондо на скр. і орх. Шуберта, 19.10 Розр. музика, 20.00 Марші у вик. військ. орх., БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 Форт. твори Ліста, 18.15, 19.00 Цит. музика, 19.30 Спів. реціталь Марії Василіадес, 21.20, 22.00 Орг. реціталь. ВІДЕНЬ 16.00 Орх. 18.00 Молодь грає і співає, 21.00 Симф. концерт, КЕЛЬН 23.00 Симфонія ч. 3. „Еройка" Бетовена. МІЛЯНО 17.15 Форт., 18.30 Концерт солістів, 20.30 Розр. муз., 21.30, 22.0, 23.00 Симф. концерт, ПРАГА 13.00 Орх., хор, 20.55, 21.00 Солісти, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Асмодей" драма Моріяка, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 „Розпіколько" оп. Пістрія, СОФІЯ 20.45 Спів. реціталь, 21.50 Симф. концерт.

БІРЖА.

Львів, 28 червня 1938

Гроші.

Куповно-продажа: Бельги бельг. 90·42, 90·95, Долярн американські 5.30.00, 5·27·50 Долярн канад. 5·25·00—5.22·50. Фльорени гол. 294·89—293·15. Франки фр. 14·92—14·62, Франки швайцарські 122·50—121·50 Фунти англ. 26·40—26·24, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 13·50—11·50 Кор. дан. 117·85—117·00 Кор. норв. 132·63—131·65, Корони шв. 136·19—135·20 Ліри італ. 22·70—21·80, Марки фінлян. 11·66—11·25, Марки нім. 78·00 — 72·00, Гель Авія 26·20—25·95, Марки нім. срібні 104·00 — 98·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукр. 34·00 Вугель 37·50, 30·00, Ліліпоп 74·25. Можеїв 12·50, Остроленець 37·25, Стараховичі, 35·75, 37·00, Габербуш 48·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 66·25, 3 інв. 1 ем. 81·63, серія непот. 3 поз. інв. 2 ем. 52·50 серія 92·50, 5. конверс. 71·00 прем. дол. 42·63 4 консол. 67·13

Тенденція сильніша.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 28. червня 1938.

1 кг. масла десер. бабок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет.	2·30 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця попа)	3·60 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана. На яйця зниження.

Оповістка.

СТАРШИНА Повітового Кружка Рідної Школи ім. Тараса Шевченка в Самборі оголошує конкурс на управителя 7-ми клясової всевладної Р. Ш. в Самборі. Подання належить вносити найдальше до дня 1-го серпня 1938 на адресу Д-р Микола Галушинський, адвокат в Самборі, для Кружка Р. Ш. До подання належить залучити потрібні прилоги. Платня після умови. 1421 1-2

ПАНСІОНИ

ДОРА! Пансіон „Малява" давніше „Олена" в найгарнішім і доглядним положенню поручає совнішні кімнати, домашний здоровий харч у власній управі. Зголошення в Управі. 1218 8-10

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Пляжа, купіль, великі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 7-20

Міські заведення купелів і соляникових інгаляцій у ДЕЛЯТИНІ місцевости гірсько-кліматичної в долині Пруту.

Природна соляна сироваджувана рурогягами до Заведення просто із славних місцевих джерел — лікує терпіння **РЕВМАТИЧНІ, КРИВУХУ, ЖІНОЧІ НЕДУГИ, ЗОЛОТУХУ, НЕДУГИ СЕРЦЯ і ПАСОКОВИХ СУДИН. — СОЛЯНКОВІ ІНГАЛЯЦІЇ,** індивідуальні, збірні, лікують терпіння **ВІДДИХОВИХ ДОРІГ, ХРИПКУ, АСТМУ і РОЗДУТТЯ ЛЕГЕНІВ.** — Заведення веде само Міська Управа, яка теж дає всякі інформації.

ВІД НИНІ Посезонова випродаж
по небувало низьких цінах у відомім магазині жіночої конфекції
Ё. ТАВБЕ, Львів, Рутовського 11.
УВАГА: Тільки короткий час. Просимо оглянути наші вистави. 1422 1-2

ВОРОХТА: Пансіон під „Матірю Божою" під управою Т. Дмитеркової, над Прутом, парк, грище, соняшна плажа, поручає гарні кімнати з добірним харчем. Ціни приступні. 1316 5-6

КУПНО - ПРОДАЖ

ОКАМЕНИТА нагода для емерита або аматора домашнього господарства: Мурована віллі з 10 убікаціями у найкращому положенні Станиславова з садом і городом, к. 33.000, зараз на продаж. Ближча відомість у д. Ярослава Дякона, упр. шк. в Петранці п. Рожнітів. 1809 3-3

ЛІКАРІ- Лікарське уряджения за безцінь „Хірургія", Львів, Ягайлонська 17. 1058 2-2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, жіркові, проти усування матиці від гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 66-100

НОВООТВОРЕНА робітня ковдер переробляє КОВДРИ по 2.50. Ринок, Брама Андріолього. С. Дуб. 1162 10-0

ЛЕДІВНІ найновішої конструкції, машинки до морозива поручає РЕНТШНЕР, Легіонів 37. 1242 7-7

ПЕКАРСЬКІ КОШИКИ і всякі кошикарські вироби — Виробня „РЕКС", Городецька 47. 1338 4-5

ПОЛОТНА льняні (ручної роботи) поручає по найнижчих цінах „ВОЛОКНО", Львів, Замарстинівська 29. 1407 2—4

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 141 2—7

МАРКОВІ годинники як Омега, Довса, Льонжін, Шафгазен і т. д. направляє найкраще **ГУТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять,** бо має оригінальні частини годинника. 1105 6-12

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот. Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

МЕБЛІ Ідальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська виробня столярсько-тапіцерська
ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-78.
948 35-50

БРАТИ ДМИТЕРКИ
єдине українське конц. підпр. самох. перевозове
Львів, Ринок 43, тел. 272-48
виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів; з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 806 найкращої достави. 1-50

Важне для Пань! Важне для Пань!
ПЕРША УКР. РОБІТНЯ ГАЛТІВ І ПЛІСУВАННЯ
ОЛЕКСАНДРА БІЛИК
Львів, вул Пілсудського 10.
Виконує: ганти, пліси, ендалі, аплікації, мережки, закладки, обтягання гудзиків і пр. Виконання солідне. — Ціни вмірковані.
1413 2—6

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 141 (14.972). ЛЬВІВ, ЧЕТВЕР 30. ЧЕРВНЯ 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ґенерал

МИРОН ТАРНАВСЬКИЙ

колишній Начальний Вожд УГА

помер у Львові у год. 9·50 ранку 29 червня 1938. у 69 році життя.

Перенос тіла з Українського Шпиталю в середу 29 ц. м. в год. 8 веч. до собору св. Юра. Парастас у пятницю 1 липня год. 6 попол. у св. Юрі. У суботу 2-го липня Заупокійне Богослуження в год. 8·30 ранку, похорон в год. 4 попол. з церкви св. Юра на Янівський цвинтар.

Хороніть Ваше майно і життя перед небезпекою громів!

фахові інсталяції громозводів виконує електротехнічна фірма

„Е-КОМП" ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 29. тел. 203-30.

Кошториси безплатно.

ШКОЛА, БАТЬКИ І ДІТИ.

З ДУМОК ПРИ КІНЦІ ШКІЛЬНОГО РОКУ.

Рік праці у школі покінчився, шкільні будинки пустіють, по містах учнів видно вже мало, бо й ті учні своїм зверхнім виглядом, а буває й поведінками, учнів мало нагадують.

А вкупі з тим часописи дістали нову тематику: хроніку самогубств або чинних зневаг учителів, вибивання шиб тощо. А приватно чути глухий гомін громів на школу, а ще більше на вчителів.

І саме тепер, коли справа найбільше актуалізована, вона вимагає найінтенсивнішого насвітлення та совісної аналізи.

Аксіомою є те, що нашої молоді на вищі студії попадає дуже мало та що огляд студій цієї вибраної дружини виглядає не найкраще; що кількість „залізних" студентів росте, бо конкуренція в праці і працездатности інших, напр. жидів гальмує їх поспіх у змаганнях за кінцеві висліди. І тому слід нам шукати за коренем зла.

Заздалегідь застерігаюся, що роблю помічення й висновки на терені одної тільки гімназії, і тому вже й сам справи не узагальнюю, хоча в основі нижче подані помічення можна вязати з цілістю справи.

І. КУЛЬТ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЗІ ШКОДОЮ ДУХОВИХ ЗАІНТЕРЕСУВАНЬ.

Покищо вислід такий: апатичне відношення учнів середньої школи до праці над придбанням знання.

Ми нарід типових наслідувачів, без огляду на те, чи наслідування відповідає нашим потребам, чи воно в нас доцільне та корисне.

Ніхто не буде ремствувати з того приводу, що під оглядом фізичної культури у нас є тенденція дорівняти цій великій праці, яка сьогодні йде на Заході. Та одночасно не слід нам забувати про те, що під оглядом культурним ми ще дуже відсталі, а це може ще більше загрозливе, як те, що фізична культура в порівнянні з такою самою справою в Европі залишається позаду.

Наші діти тільки у незначному відсотку виховалися у великих промислових і міських осередках і їм не хибує того, від чого терплять найбільше діти західне-европейських народів: контакту з природою, руху й фізичної праці, бо значний їх відсоток цього руху чи праці має аж забагато (щоденні мандрівки з периферій міста і з довкільних сіл до школи, примусова фізична праця дома й на полі). Те, від чого наші діти хиріють, це не брак руху, а систематичне недоживлювання та фізичне виснаження від надміру руху.

Ми в останній війні мали воїна, який майже цілком не перейшов через сито шкільного фізичного виховання, а який коли йшло про його витревалість, був зразковий. Він розчаровував під іншим оглядом — під оглядом духового розвитку та фахового вишколу проводу. Та те, що наша школа може зробити, цього вишколу не дає.

На жаль не дає вона також умового розвитку, який повинен виказувати абсольвент середньої школи, — у значній мірі по причині легковаження цього розвитку сьогоднішньою школою, яка переживає недугу гіпертрофії фізичного виховання. Ця гіпертрофія булаб доцільна, якби ми дорівнювали західне-европейській суспільности під оглядом духовим, якби ми вже мали рівень европейців під оглядом культурним. Та так воно не є. І нам не вільно впоювати в молодь легковаження праці для здобування справжньої освіти. Навпаки, ми повинні плекати в нашій молоді культ знання більше, ніж це діється в інших народів. Тимчасом наша молодь ставиться негативно до праці для вивчення чужих мов, читає мало, або читає політичну та белетристичну макулятуру, бо й до праці на терені школи виказує слабе зацікавлення.

Досвід учить нас, що наша молодь дуже охоче бере участь у прогулькax в гори, зате трудно найти кандидатів на прогульку наукову (напр. до Львова), яка, спеціально нашій молоді сільського походження дуже потрібна з огляду на її примітивізм. В боротьбі з цією недугою школа повинна найти союзника в батьках. Тимчасом... Тимчасом, на жаль, батьки є союзниками учнів у боротьбі зі школою і з працею школи.

ІІ. ВІДНОШЕННЯ БАТЬКІВ ДО ШКОЛИ.

Вже стало в нас нормою те, що батькові не вільно сказати, що його дитина замало талановита, або не хоче працювати, що вона збиває хідники замість учитися, або на лекціях сама не працює та ще й не дозволяє іншим працювати — бо хто це стверджує то зараз ображує батька і часто цей батько реагує на це з обуренням.

Чогось тепер, коли шкільні свідоцтва так, як векслі сильно захитались своєю вартістю на біржі праці, батьки, майже всі без винятку, домагаються від учителів не справжньої оцінки знання учнів, а свідоцтв-векслів без реальної вартости. — „Я знаю, що мій син, чи моя донька не заслуговує на добре свідоцтво, проте я прошу, ба навіть домагаюся свідоцтва з позитивними оцінками, бо син чи дочка моєї сусідки його має". Осьтаке доводиться вчителеві чути доволі часто. І звичайно кінчиться громами на вчителів, погрозами, а то й образами.

Фікція нам симпатичніша за дійсність — без огляду на пізніше розчарування й запізне каяття.

ІІІ. ВІДНОШЕННЯ УЧНІВ І БАТЬКІВ ДО НАУКИ РІДНОЇ МОВИ Й КУЛЬТУРИ.

Нераз учителеві української мови доводиться вислухати від батьків вислови обурення за те що син, чи дочка мають з польської мови оцінку: достаточно, а з української недостаточну ноту. А недавно був такий випадок, що учні, не червоніючися, признавалися директорові школи, що вони ввесь час обертають на вивчення лекцій польської мови, що працюючи над мовою українською нітрохи.

І як ці дві події зримувати?

Для малоосвічених, до того маловартних батьків і їх синів чи дочок ця справа ясна. Вчитель українець не сміє не дати доброї, по змозі навіть дуже доброї, оцінки учневі, коли до того йде мова про українську мову. Бо деж тоді патріотизм учителя. А українієт безумовно повинен бути „патріотом", хоча його учень та його батько від цього мита звільнені.

ІV. ФАЛЬШИВЕ РОЗУМІННЯ ПАТРІОТИЗМУ.

З тим патріотичним обовязком учителя виходить справжнє непорозуміння. В імя цього обовязку на думку батьків учитель повинен закрити очі на всі гріхи учня: на його невибачне неуцтво, на нехтування шкільних приписів коли він ходить на недозволені сеанси кіна, навіть у нічній порі, збиває ввесь день хідники по місті, заходить до публичних льокалів, читає недозволені лектури, не носить приписаного однострою. Горе тому вчителеві, який відкриє очі на ці гріхи учня та ще й на них реагує. Кожний батько чи мати мають святе право вичитати йому лекцію патріотизму і то таким тоном, від якого йому аж в очах почорніє!

V. ВЧИТЕЛІ — ЛОВЦІ ПОПУЛЯРНОСТИ.

Щож дивного, що в кожній школі находяться такі вчителі, що стероризовані батьками пускаються на ховзьку дорогу полювання на популярність між учнями та їхніми батьками? А чи після того можна дивуватися, що учитель, який як слід розуміє своє завдання, і якого совість не дозволяє йому обманювати батьків та громадянства, що терпить від хибно вихованої молоді, опиниться у становищі національного зрадника, ще й бувае предметом брутальних нападів?

А висновок? Висновок такий, що не тільки учні потребують виховання і праці над собою; їх потребує також значний відсток батьків учнів, а нераз і дехто з учительського збору.

Старий педагог.

Убрання до міри

з найліпших матеріялів поручає

ШАПІРА, ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1.

Нова сторінка в історії Австрії.

І.

РІЖНІ КОНЦЕПЦІЇ.

Роля союзних держав. — Настрої австрійського населення. — Кандидат на престіл. — Дві течії.

Ріжниці між цими всіми концепціями і настроями видно яскраво тепер, коли розглядаємо їх ретроспективно і безпристрастно. Само собою зрозуміло, що в дійсности кристалізація їх ішла повільно, непрямолінійно і часто не зовсім виразно, — відбуваючись під впливами ріжних внутрішніх і зверхніх чинників.

* * *

Хто і серед яких настроїв обороняв ці концепції?

Самостійної австрійської републики бажали собі демократичні уряди переможних держав і світова міжнародня фінансієра, щоб зберегти і поширити свій політичний (демократичний) та економічний (ліберально-капіталістичний) лад у світі. Щож до місцевого населення, то ця концепція мала серед нього прихильників лиш у дуже вузьких колах професіональних демократичних політиків та деяких фінансістів. Хоч вони мали до розпорядження світові кредити, газети та багато інших засобів (включно до прихильної їм світової ліберальної „публичної опінії"), але таки їм не вдавалося захопити ширших політично-активних верств населення для цієї концепції, яку загал уважав конечним злом, накиненим зверхніми силами, яке й мало тревати лиш так довго, доки ці зверхні сили могли диктувати свою волю.

Політично-пасивна маса австрійського населення — як усяка маса в історії — інтуітивно хотіла авторитету, тривкої влади, справедливости, порядку і мира. Вона була все готова підтримати кожну поважну спробу активної меншости, яка мала на меті цей порядок і мир. Так напр. коли6 вона була мала певність або

По світовій війні виросла в Австрії ціла низка політичних концепцій щодо її тимчасового існування і щодо можливостей у майбутньому. Велика кількість ріжних і суперечних політичних концепцій — це вже загальна доля переможених. Не могла ця доля минути й Австрії, яка з великої імперії перемінилася під оглядом фізичним в маленьку, нездібну до життя державку, а під оглядом історичного духа в якусь майже абстрактну формулку.

В повоєнних обставинах реально здійсненою була концепція самостійної (що зовсім не значить, як власне з прикладу Австрії найліпше бачимо, незалежної) республики, нібито свобідної, але „в межах тріянонського диктату".

Поза цією реально здійсненою концепцією виринули в Австрії дві монархічні концепції. Одна з них уявляла собі Австрію у новій формі монархії, якої внутрішнє громадське життя укладалось би на засадах християнського корпоративізму, а яка назверх увійшлаб як окремішня особистість в орґанічний федеративний звязок з іншими німецькими землями. Ця концепція не вязала себе з питанням династичним вже тому, що не мала ознак „реставраційних". Друга монархічна концепція навпаки, мала на меті реставрацію та відродження ядра колишньої дуалістичної монархії Австрії й Угорщини — під Габсбургами.

Поруч з цими двома монархічними концепціями виринули ще дві немонархічні, які мали на меті повне злиття Австрії з Німеччиною. Одна з них хотіла цього злиття у формах демократично-соціялістичних, забарвлених марксизмом, друга у формах національно-демократичних (пізніше у формі націонал-соціялізму).

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар., косметики.

При вул. Городецькій 53 а, II. пов.

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол. Тел. 274-36.

1394 4—5

Лікарський комунікат

ПРО ПРИЧИНУ СМЕРТИ ТА ОСТАННІ ХВИЛИНИ ГЕН. МИРОНА ТАРНАВСЬКОГО.

Дня 28. червня ц. р. повідомлено управу Українського Шпиталю, що в загальнім шпиталі у Бродах лежить важко хворий ген. Мирон Тарнавський. Від Народньої Лічниці виїхав туди хірург д-р Малис і застав пана генерала у дуже важкому стані, а саме ствердив запалення очеревної наслідком пробиття шлунків ої виразки. На бажання пана генерала і за згодою його сина перевезли недужого до Українського Шпиталю у Львові, куди приїхав в год. 8.30 вечором. Негайно зібралося консиліюм кількох лікарів з д-ром М. Панчишином у проводі, яке ствердило безнадійний стан недужого. З огляду на загальний стан недужого про операцію не можна було і думати. Стан з години на годину погіршувався і в год. 9.50 рано дня 29. червня 1938. р. серце перестало працювати.

Д-р Л. ПОДОЛИНСЬКИЙ
урядуючий заст. директора Народньої Лічниці.

ДО ВСІХ П. Т. СПІВАКІВ У ЛЬВОВІ.

Прошу всіх Вп. п. співаків хорів мужеських і міщаних узяти участь у похороні Бл. п. генерала Мирона Тарнавського. Парастас у пятницю год. 6. попол. Субота год. 8.30 співана Служба Божа в св. Юрі, год. 4. попол. панахида і похорон на Янівський цвинтар.

Іван Охримович.

в тому числі і міжнародньої фінансієри. В тій самій течії, репрезентованій Ротшильдом та іншими банкірами, опинились вкінці і його прихильники — згідно з французькою приповідкою: „Який господар, такий і слуга". На безактивности цієї групи заважило й те, що Угорщина під проводом Гортія поставилася до реставрації негативно. Отже ця група не мала коріння. Корінням не можна було вважати тої частини старшого сільського населення, яка органічно відчувала потребу авторитету і ладу, була нині економічно придушена, але ще памятала „ліпші часи" імперії та тому в деякі моменти схилялася в сторону Габсбургів. Ці шари населення завжди мало активні. Вони більш здібні на маніфестацію, ніж на бій. Зактивізувати їх може присутність і риск авторитету в боротьбі за їх добро. Маніфестації вони робили: велика скількість сільських громад вибрала архикнязя Оттона своїм почесним членом. Але він не відповів їм ніяким видимим відгуком.

Не стрінули вони цього відгуку до останніх часів; навіть тоді ні, коли закордонний спротив проти Габсбургів вже став значно зменшатися в силу зміни поглядів Італії та в силу підтриму Габсбургів міжнародньою фінансієрою. Архикнязь Оттон, як показалося, був одним із тих типів монархів, які уже доживають свого віку і які вміють лиш комбінувати, „плисти" та оперувати, а не проявити ініціятиву.

Проти монархії в Австрії взагалі і проти Габсбургів спеціяльно, були переможні західні держави та держави Малої Антанти. Головною ціллю зберегти Австрію було власне не що інше, а бажання не допустити до повороту Габсбургів на австрійський та угорський престіл та не допустити до злуки цих двох держав, яка могла наступити саме тільки під спільним, традиційним для обох, Габсбурським скіптром. Держави Малої Антанти були проти повороту Габсбургів до Австрії, бо боялися, що Габсбурги — злучивши згодом Австрію з Угорщиною — стануть домагатися звороту деяких земель, які після поділу Австро-Угорщини припали були державам Малої Антанти.

Далі, як згадано, помітні були серед активних елементів австрійського населення ще дві супротивні, сильні і високо-емоціональні струї: романтичний всенімецький націоналізм з гаслом національної спільноти і єдности австрійського населення з великим німецьким народом, та економічно-матеріялістичний марксизм з гаслом єдности і спільности міжнароднього пролетаріяту і його класової

Чи конче паризькі чи інші західні креми?
Ні! бо наш КРЕМ МЕРІДА рівний найкращим!

МЕРІДА

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" ч. 13.

НАТАЛКА ДОРОШЕНКО. 5

Пригода на балю.

Яскраво-червоні уста на матовому смаглявому личку і пишне чорне волосся закінчували її образ.

Ліля кинулася в обійми Фатми: „Душечка! нарешті! я боялася, може щось сталося! так пізно?... всі вже очі вигляділи за тобою", додала лукаво. Дівчата були товаришками з інституту і вчилися в одній клясі.

Цілий рій молодих людей злетівся привитати Фатму і навипередки всі говорили їй компліменти. Вонаж легко усміхалася і спокійно поводила своїми великими продовгуватими очима. Біла, прозора, пишна газова сукня, заграна маленькими золотими зіроньками, привабливо вирисовувала її стрункy фігурку. Червона китиця троянд коло пояса і така сама на чорнявій голівці, зпід суконки визирали малі ніжки в золотих черевичках. Її чарівна поява зацікавила навіть знудженого молодого ловела са „Мішеля" Маренича. Він вже у 23-ому році свого життя був пересичений життям. Багатий дідич жив переважно за кордоном і ось тепер випадково доля затримала його в селі (управитель ще не виплатив всіх грошей з маєтку) і він з чемности приїхав на цей баль, приготований на нудьгу. Льокай Іван був як завжди з ним, щоб сповняти всі забаганки свого розпещеного пана.

Мішель мав славу „пожирателя сердець" і про його пригоди ходили цілі легенди, що надавали йому в очах гарного поду чар „небезпечного".

— Прошу представити мене п. генералові Козаченкові і його казково-гарній дочці, — процідив крізь зуби Мішель, звертаючися до Назаренка, трохи прищуплюючи очі.

Знову заграли музики і пари у танці пішли в рух, а серед них найбільше нових паняночок. Фатма переходила з рук до рук, як звичайно. Атракцією вечора була мазурка з повною чаркою шампана в руках та вибір королеви балю. Коли Фатма плила мов лебідь тримаючи в одній руці чарку повну шампана, молодий офіцир Олексій Шатурин відчув, що вмре, якби чарка скинулася, а шампан розлився: він того не пережиє! Тоді саме він гостро відчув, що кохає цю екзотичну вродливку. Він пристукував острогами, зручно ведучи її через салю. Вся саля задивилася на цю пару. Фігурка молодої дівчини плила мов небесна хмарка, ніжки легко пересувалися, головка граціозно перехилилася і вабила всіх навколо чарівною усмішкою. Її кавалер гордий своєю дамою, упевнившися, що вона танцює добре і доля чарки запевнена, навіть захопився. То ніся плавно вперед, то раптом ставав на коліно, а Фатима пропливала навколо нього.

Голосне „браво" неслося з усіх уст, коли скінчивши танець Фатима стала коло свого крісла, з повною чаркою шампана. Журі признало її королевою балю та проголосили, що вона має владу наказувати своїм підданим, а „особливо молоді, яка не сміє перечити її наказам і обовязана їх сповняти!" закінчив лукаво підсміхаючися „суддя", сивоусий полковник Затиркин і святошно провів по салі серед захоплених вигуків королеву балю.

Дві пари мужеських очей не спускали з неї зору. Ті самі дві пари мужеських очей кресали на себе гнівними іскрами очей. Це були: Олексій Шатурин і Маренич. Останній не сподівався, щоб жіноча краса могла так його захопити. Досі він звик до легких перемог, а тут не бачив, щоб ця „провінціялочка" відзначувала його бодай зайвим поглядом.

Це ще більше розпалювало його і йому здавалося, що він готовий навіть одружитися з нею, якби вона того схотіла.

Олексій Шатурин був товаришем її брата. Вона сама не здавала собі справи, що вона почуває до нього? Вона звикла, що і брат і Олексій однаково кидалися сповняти кожну її забаганку і готові були дрипатися на небо, щоб зняти місяць, якби вона того забажала.

— Чи можу просити до кадрилі? — почула нараз над собою знайомий голос.

Це Олексій схилився над нею. Мимоволі глянула на нього уважніше і здивовано помітила, що він гарний, більше того: він був найкращий з усіх кавалерів на салі, хіба що... та її очі обійшли всіх по черзі й на мить зупинилися на випещеному, білому, гарному обличчі Мішеля. Вона легко почервоніла зустрівши його гарячий погляд і спустила вії, що мов крильця ластівки лягли на очі.

Баль досягав свого вершка. Обличчя пашіли, дами обмахувалися віяльцями і в перервах, коли музика переставала грати, прохожувалися по салі парами, а коло них крутилися кавалери. Льокаї розносили солодощі і прохолодні напої та морозиво. Пані вінком обсіли стіни салі і церемонно брали срібними щипчиками цукорки, тісточка на маленькі тарельчики. П. Мальченко ще переживала приємні хвилювання підчас танцю з суддею Розумовим, коли вмить згадала про залишену дома донечку.

боротьби. Але хоч націоналізм і марксизм взаємно поборювалися, то однаково вони обидва працювали в напрямку злиття Австрії з Німеччиною, хоч правда: кожний з них з іншими цілями і надіями. Австрійські марксисти домагалися того злиття в часі, коли Німеччина була демократична з нахилом до марксизму, а проти злуки з Німеччиною поставилися аж тоді, коли в Німеччині до влади прийшов націонал-соціялізм. Затє австрійські націоналісти бажали тої злуки постійно, а з приходом в Німеччині націонал-соціялізму й самі ставали націонал-соціялістами. Що-ж до становища західних держав та держав Малої Антанти, то вони були постійно проти аншлюсу, бо боялися зросту політичної, мілітарної та економічної сили і впливу Німеччини в Европі.

Але цей поділ на демократів, два роди монархістів, марксистів та націоналістів не був якийсь прямолінійний, твердий та незмінний. Були, правда, екстремні монархісти, екстремні націоналісти, екстремні демократи та екстремні марксисти, але багато було таких, що раз хилилися до марксистів, коли тоті жадали аншлюсу, а раз до націоналістів, коли націоналісти були за аншлюсом, а марксисти проти. Були й такі, що могли йти з кожним іншим (і з монархістами обох напрямків і з націонал-соціялістами), аби лиш проти марксистів. (Далі буде).

Р. М-кий.

Українські визвольні змагання і франко совітський пакт.

Паризький радикальний щоденник „Ля Репюблік" обговорює у великій статті національні питання в СССР та добачує у них джерело безсилля совітів. Безнастанні арештування у провідних колах поодиноких совітських республік виявляють виразні сепаратистичні тенденції тих республік. Вони найсильніше виступають на Україні та викликують там най більш суворі репресії.

Автор статті пригадує, що українців ворожо настроєних до Москви живе в СССР трийцятькілька міліонів і застановляється над питанням, яке становище займуть вони до Москви на випадок війни. Це питання дуже важне — мусять ного орати під увагу французькі сигнатарі франко-совітського пакту

Алькоголізм стелить ліжко сухотам

Барсельонський уряд дезавуює своїх амбасадорів

ЯКІ ВИСЛОВИЛИ ПОГРОЗИ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

Барсельонський уряд після наради видав комунікат, яким осуджує поведінку своїх амбасадорів у Парижі и Льондоні, що висловили погрози проти Італії; всю відповідальність складає уряд на них.

ГЕНЕРАЛ ФРАНКО ПРОПОНУЄ УТВОРИТИ НЕВТРАЛЬНУ ПРИСТАНЬ В ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

Еспанський нац. уряд відповів на британську ноту у справі бомбардування британських кораблів Ген. Франко заявив, що бомби не були звернені до британських кораблів; нац. літаки скидували їх з такої висоти, що годі було пізнати британський прапор ,а нижче годі було опуститися з огляду на протилетунську артилєрію.

Ген. Франко погодиться на те, щоб одну пристань у червоній Еспанії визнати невтральною та піддати її під контролю обсерваторів комітету неінтервенції; чужі кораблі могли би там безпечно вивантажувати товари.

На таку невтральну пристань ген. Франко пропонує Альмерію.

Совітський проект фінансування евакуації добровольців з Еспанії.

На засіданні підкомітету неінтервенції у вівторок делегат СССР запропонував:

1) поділити кошти організації евакуації добровольців з Еспанії, які покрили би СССР, Франція, Англія Італія і Німеччина в 1/6 — всі інші обєднані в комітеті неінтервенції держави. Якби ті останні відмовились від покриття 1/6 коштів, її треба би розділити між 5 великодержав, якщо евакуація відбудеться у 4-ох місяцях.

2) Кошти утримання добровольців до хвилини їхньої репатріації покриють оба есп. уряди.

3) Кошти подорожі доброволців покриють держави пропорціонально до скількости іхніх громадян між добровольцями

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 29 (17) червня 1888.

„НАРІД ПРОЗРІВ УЖЕ".

В дописі „з Самбірської верховини" читаємо:

„Ваш голос піднесений у статті „Діла" п. н. „По парляментарній кампанії" відбився грімким відгомоном серед нашої верховини. Прийдемо, як Бог дасть дожити, прийдемо до Вас, панове львовяни, на всенародне руське віче! Вся наша Бойківщина, тверда як скала Пікуй, загостить до Вас, щоб спільно і дружно порадитись, що вже діяти тому забутому в Австрії народові. Ви вірно запримітили, що за 27 літ важкої національної боротьби в соймі і державній раді ми русини одні вийшли з порожнісінькими руками. Це правда воістину! Дальше так бути не може! Живемо в конституційній державі, але парляментарні більшости гнетуть нас якби яких парієів. А чейже це наша земля, нашими кістьми засіяна, нашою кровю зрошена і нашим кровавим потом управлена. Ваш заклик до віча, на якому ми висказали би все, що нас болить, виразили би з нашої душі. Кожне село вишле своїх депутатів, кожний, кому дорога батьківщина, явиться на ті збори. Нашою довготерпеливістю зловживають. Ми у своїй хаті не маємо ніяких прав ні національних, ні політичних. А нарід прозрів уже і бажав своїх свобід".

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМЯТНИКА НА МОГИЛІ Ю. ФЕДЬКОВИЧА.

Дня 25-го червня посвятили памятник на могилі Ю. Федьковича на кладовищі Горечі. Памятник посвятив парох о. Попескул разом з о. І. Воробкевичем, який виголосив при тій нагоді дуже патріотичну проповідь.

Д-Р І. ПУЛЮЙ РЕКТОРОМ НІМЕЦЬКОЇ ТЕХНІЧНОЇ АКАДЕМІЇ.

Д-ра І. Пулюя, славнозвісного нашого земляка і професора німецької технічної академії вибрали ректором тієї академії на найближчий рік.

АНШЛЮС!

„Петербург, 28. червня. „Новое Время" каже, що цісар Вільгельм носиться з гадкою злучити всі німецькі племена через злуку всіх державних інституцій Німеччини й Австрії".

Заг. Збори „Народної Торговлі".

В середу, 29-го червня ц. р. відбулися 83. Звичайні Загальні Збори уповажнених „Народної Торговлі", Краєвого Споживчого Союзу, кооперативи з відп. уділами у Львові, при участи 68 осіб, в тому: 27 уповажнених, 18 представників міських споживчих кооператив, 21 членів-гостей, 2 представників установ.

Збори відкрив президент Надзірної Ради, д-р Кость Левицький та покликав на секретарів дир. Евстахія Нагірного зі Львова і п. Осипа Андрійовича з Печеніжина. Президент Левицький відчитав спис померших від останніх Загальних Зборів членів Народної Торговлі, яких память присутні вшанували вставши з місць.

Звіт з діяльности Народної Торговлі за діловий рік (1. І. 1937—31.XII. 1937.) склав начальний директор сен. інж. Юліян Павликовський. Директор д-р Володимир Мацькевич зреферував буджет на 1938-ий рік. Після того ревізор Д. Квасниця склав звіт з переведеної ревізії РСУК. Директор інж. Юліян Павликовський подав до відома, що цього року не переводила ревізію діяльности Народньої Торговлі комісія Ради Спулдзельчої у Варшаві.

По річевій дискусії, в якій забирали слово: д-р Іван Копач (Львів), проф. Амброз Березовський (Львів), д-р Іван Макух (Товмач), дир. Мартюк (Львів), дир. Волощак (Яворів) і о. Салук (Белз), Збори приняли одноголосно внесок на уділення абсолюторії.

Після того відбувся доповнюючий вибір Надзірної Ради. Збори вибрали знову дотеперішніх членів, яких 3-літня каденція була скінчилася, а саме: дир. Миколу Чучмана з Миколаєва (від міських споживчих кооператив), о. крил. Дамяна Лопатинського (від групи фізичних членів) і дир. Івана Кузева зі Стрия (від групи кооператив усіх видів). Заступників вибрано теж тих самих, що були досі, а саме: дир. Никифора Даниша зі Станиславова (від групи фізичних членів), дир. Михайла Коржана зі Снесіння (від міських споживчих кооператив) і д-ра Степана Чумака з Тернополя (від групи кооператив усіх видів).

Збори ухвалили найвищу межу зобовязань Народної Торговлі 2,500.000 зол., найвищу межу кредиту для одного члена: 5-тикратний уділ.

На цьому збори закінчилися в год. 15-ій.

Після закінчення зборів подано прикрим сумну вістку про смерть ген. Мирона Тарнавського. Зібрані вшанували память Покійного тихвилинною мовчанкою.

—o—

дона розгорнула хусточку до носа на колінах і складала тули ласощі: „Це для моєї Козюні", маніжно говорила до сусідок.

Групи молодих танцюристок виходили подихати свіжим повітрям на широку білу террасу. Вона була прибрана пальмами, а її балюстрада обвита правдивим виноградом. Господар дому кохався в рідких ростинах і тримав вправного садівника. Він гордився, що це тільки у нього достигав справжній виноград, росли заморські дерева і чудові екзотичні квіти в теплицях.

Ось і тепер оранжерія поруч салі відчинена була для проходу гостей, повна пахощів південних квітів з чарівними куточками, альтанками з ліян, пальм, фіги, помаранч. Та молодь вибрала свою живу природу і розмістилася на терасі.

В кімнаті поруч із салею розташувалися грачі. Тут сидів гурт завзятців зеленого столика вже від кількох годин. У клубах диму тільки й чути було: „пас", „віст"; „сім каро"... Траплялося, що котрийсь з грачів на хвилинку дезертував до танцювальної салі „відсвіжитися", „ноги розімняти" та „надхнення набратися", а після танцю знов вертатися на своє місце кінчати „робер чи „пульку".

Ось за одним із столиків зібралася компанія „старих картярських вовків". Присадкуватий Тимошевський сидів напроти високого і простого, як ломака Скибського.

Побіч них сиділи: з одного боку капітан Волошенко, а другого — дідич Цвіт. Люди прозвали його за прикладом прикажчика з німців, „дикманом". Це був грубезний чоловіга, що ва: "в 12 пудів. Казали, що коли він бувало розсердиться то зїдає все, що коло нього стоїть. Один раз його умисне роздратували. Було це також десь на іменинах і на столі перед ним стояв величезний іменинний торт, смажене порося та інші перекуски. Коли почали сперечатися, Цвіт так розсердився, що почав кумедно гарчати та умить зїв торт і порося.

Роздавав карти Скибський. І так високий, він, даючи карти, ще якось кумедно підносився і при тому зиркав до рук сусідів: які карти мають. Його партнер Тимошевський мав інший спосіб: коли розбирав свої карти, то раз перехиляв свою кудлату голову на один бік, спирався на неї рукою й зазирав до карт сусіда, потім повторював такий самий маневр на другий бік. Всі старі знайомі знали ці звички і не звертали уваги; ради на це не було, хіба ховати свої карти та брати це ніби за жарти. Тепер у розгарі гри Тимошевський запустив свої очі в карти Воловенка, але той тримав їх так, що нічого не було видно. Даремно Тимошевський повторював свій маневр кілька разів. „Це каже, що!" скрикнув, нарешті, забувшися, „Що це за мода! тримати карти не вміете! не знає чоловік, що ви там маєте". Розлючений Цвіт (він грав з ним уперше) хотів скочити з крісла, але мягке товсте тіло, мов тісто угрузло глибоко в фотель (для нього вишуками найширший) і він встав із кріслом. Гучний сміх навколо загладив інцидент, а засоромлений Цвіт мусів безрадно знову сісти на старе місце. Почувся звук трубки — це сигнал, що в саду пускатимуть фаєрверки. Всі поспішили на терасу, звідкиля був виглад на сад, який спускався згори далеко вниз широкими терасами.

В салі лишився маленький тісніший гурток. Молодий, гарний священник Галинський не втерпів і скориставши із нагоди в салі майже нікого нема, підморгнув музикам і підібравши поли шовкової фіолетової ряси, пустився в танець із вдовичкою Морковкиною...

(Далі буде).

З природи і життя.

Лікування повітрям і купелями.

У лічництві від найдавніших часів велику ролю грало свіже повітря чи зміна клімату (т. зв. **кліматотерапія.** Люди лікувалися пючи всякі води, купаючися в цілющих водах (т. зв. **бальнеотерапія).** Ці способи мали нераз незвичайні добрі висліди при лікуванні деяких органів людського тіла.

Кліматичне лікування

полягає на лікувальнім впливі зміни клімату на організм людини, якої тіло старається застосовати до змінених кліматичних умовин. Через те організм людини побуджується до живішої чинности, що виходить даній людині на здоровля. Кліматотерапія полягає на цілющім діянні даного клімату, головно на шкіру людини, віддихові проводи і нервову систему. Тими побудливими чинниками клімату, що мають вплив на здоровля людини є насвітлення даної кліматичної місцевости, її теплота, вогкість, тиск повітря, ростинність та інші прикмети як вітри, ріки та ін.

Згадані прикмети даного клімату залежать від географічного положення даної місцевости, її положення понад рівнем моря.

Клімат краю.

В нашім краю і решті польської держави маємо ріжні кліматичні умови. З огляду на висоту положення даної місцевости понад рівень моря розріжняємо клімат **високогірський,** до якого належать в сер. Европі місцевости, що лежать повище 1000 м. над поземом моря (у нас такими місцевостями вважають місцевости положені вже на висоті 750 м. н. п. м. з огляду на переважно низинний характер решти краю). До таких місцевостей зачисляємо Ворохту, Закопане, Яблоницю, Буркут.

Клімат **підгірський** обіймає місцевости положені між 450 до 750 м. н. п. м. як Криниця, Мушина, Татарів, Гребенів, Зелемянка, Тухля, Яремче.

Кліматичні місцевости нижче 450 м. не мають правда підгірського клімату, всеж і вони є для мешканців низин цінною зміною клімату.

Клімат **морський** має доволі холодне літо, лагідну зиму, вогке і чисте повітря і замітний сильним діянням сонця.

Зновуж інші кліматичні місцевости мають дуже лагідний клімат, який завдячують своєму положенню нпр. Косів гуц., Заліщики у Дністровім ярі, що заслонений високим скалистим берегом від подільських вітрів, щораз більше набирає значіння у клімато- і гидротерапії.

Лікарі поручають виїзд на кліматичне лікування особам, що нездужають на неврастенію (загальне ослаблення та хиткість нервової системи), виснаження, затяжні хвороби крови, недуги віддихових доріг, стареча немічі, конституціональні хвороби (цукровниця, артретизм, сухоти) та ін.

Недужі особи повинні порадитися лікаря до якої кліматичної місцевости вони мають їхати, бо невідповідним добором кліматичного відпочинку недужа особа може собі навіть пошкодити.

Бальнеотерапія.

Лікування купелями, т. зв. бальнеотерапія, обіймає лікування цілющими водами мінеральних джерел, боровиною, мулом та ін. Такі лікувальні купелі діють побудливо подражнюючи шкіру, а через те і глибші органи людського тіла. Їх діяння залежне від їх хемічного складу і температури.

Цілющих вод уживаємо також до пиття, бо у деяких випадках випита цілюща вода діє навіть сильніше ніж у формі купелі.

На лікувальну вартість мінеральних вод складаються три чинники: теплота і хемічний склад. Щодо **теплоти** розріжняємо води **теплі** (з темп. повище 20 ст. Ц.) і холодні (темп. понижче 20 ст. Ц.). В Польщі є лише два джерела гарячої води: в Цехоцінку і Ящурівці к. Закопаного. Туди їдуть недужі на суглоби, виснаження і шкірні хвороби. Із заграничних теплих джерел найславніші чеський Йоахімсталь і Тепліце.

Інші мінеральні води в краю належать до холодних.

Щодо **хемічного складу** ділимо мінеральні води на 1. **радочинні** чи радонові, 2. **алькалічні,** 3. **солянки** враз з водами йодо-бромовими, 4. **гіркі води,** 5. **сірчані води** і 6. **залізно-аршенікові.**

Крім мінеральних вод велику ролю в лікуванню відограє боровина, намул (шлям) і луг.

Боровина — це відміна торфу, що повстає через бутвіння ростин у вогкім середовищі без доступу повітря. Нею лікують цілий ряд недуг як запалення суглобів, гіхт, затяжні схоріння нервів (ісхіяс, пораження), хронічні ропіння, деякі жіночі недуги, затроєння металями та ін. З наших живців має дуже цінну лікувальну боровину м. ін. Черче.

Намул, якого вживають у формі окладів, це мінеральний осад, що твориться на дні моря, солоних озер та сірчаних джерел. В лічництві дуже популярні оклади з намулу, що походить з італійської місцевости Батталія т. зв. муд Фанго. У нас такий намул в Трускавці, Рабці.

Луг — це рідина, яку добувають при варенні соляники. В ній згущено багато мінеральних солей, головно — кухонна сіль, соли сірки, потасу, магнезу, вапна, йоду і брому. Луг „Фанго" вживають у подібних випадках як боровину.

Коли хтось хоче користати з кліматично-водно-мінерального лікування, повинен безумовно порадитися лікаря, бо таке лікування муспть бути стисло індивідуальне себто спеціяльне для даної особи, і тоді лиш принесе воно побажані цілющі висліди.

Лікар.

Мобілізуємо капітали до творчої видавничої акції!

Маємо незвичайно вартісні й успішні видавничі помисли, що вимагають негайно реалізації. Хто має понад 3 тисячі золотих капіталу, хай приступає до співпраці. **Добре діло, запорука звороту капіталу кожночасно до 6-ьох місяців із 25% зиском, а хто хоче, може одержати постійне заняття у Львові.** Точніші інформації листом. Зголошення слати на адресу: **Осередок Видавничої Допомоги Масовій Освіті** (В-тво „Дешева Книжка") **Львів, Ґродзіцких 1. II.** із дописком **„Співпраця".**

Води нашої землі.

Як відомо, більшу частину поверхні нашої Землі покриває вода, що творить великі водні збірники — океани, і менші моря. Ці велитенські зборища вод поміж якими лежать суходоли, мають ріжний характер. Новітній науковий поділ вод нашої Землі, що його подав в 1933 р. французький географ Валльо розріжняє між тими зборищами вод лише чотири океани, інші зборища зачисляє до морей.

Океаном називає Валльо велитенський водяний простір, щонайменше з поверхнею кількадесять міліонів км², обмежений великими континентами-частинами світа. Море, де на його думку зборище вод менше, що може доходити до величини найвище 10,000.000 км², як нпр. Півн. Лед. Море, яке є найб. з морей і яке давніше називали океаном. Переважно моря є значно менші від того найбільшого моря. Моря звичайно відгороджені краями чи островами, що лежать вподближу континенту, і підлягають впливам тих континентів, не так як океани, на яких не слідно жадних континентальних впливів

Океани нашої Землі.

Валльо відріжнює серед мас вод нашої Землі чотири океани, а не, пять як давніші географи. До тих найвищих одиниць морської гидросфери належить **Океан Полудневий,** що творить великий перстень вод довкруги полудневого бігуна Землі і де сходяться три інші океани: Тихий, Індійський та Атлянтик.

Даніший пятий океан — північний, зачисляє Валльо то морей, серед яких він найбільший.

Роди морей.

Моря нашої Землі ділить Валльо на чотири групи: бігунові чи полярні, — інші це моря Далекого Сходу, яких прикметою є обрамовання від сторони океану вінком островів, — третю групу творять середземні моря, глибокі, — четверту мілкі моря, що лежать на континентальній земній основі, яких глибина не доходить 200 м.

До **полярних,** ледових морей належить Північне Ледове Море і прибережні підбігунові моря Росса і Веддела.

Друга група, це східно-азійські моря, т. зв. **ґірляндові** як море Берінга, Охотське, Японське, Китайське і Анламенське, що відгороджені від океану вінцем островів, богатих на вулькани.

Третю групу творять глибокі **середземні** моря, що лежать між суходолами чи островами і остають під впливами тих країн. Одні з них лежать у гарячім кліматі як нпр. глибокі моря між островами малайського архіпелягу — море Целебес, м. Сулю, Банда, або море Карайбське, що лежить між середною Америкою і антильськими островами, чи на північ від нього мексиканський залив. В помірковапій клімат. смузі нашої Землі маємо також середземні моря, як класичне Середземне Море зі своїми придатками Адрійським, Егейським та Чорним Морем.

Врешті до четвертої категорії морей належать **плитки моря,** що лежать на континенті на т. зв. шельфі (подібно як озера) і не бувають глибші як 200 м.

До таких морей зачисляємо М. Балтійське, Північне (Німецьке), Канал Ляманш, Море Британське з Ірляндським, Залив Гудсона та ін.

В підбігуновій околиці таким морем є М. Біле, а в гарячій Залив Перський і Море Сундайське між малайськими островами.

Згаданий поділ великих водних зборищ нашої Землі дуже доцільний і незвичайно плястично представляє обличчя водної покриви нашої Землі.

І ростини мають гормони.

Чародійні субстанції, що мають могутній вплив на ріст, розвиток, здоровля, на недугу людини чи тварин існують теж у ростин. Гормонольогія — ця модна сьогодні наука відкрила такі гормони і в ростин, яких мати-природа не скривдила і обдарувала такими самими гормонами як і людсько - тваринний світ, зазначуючи тим щераз єдність живого світа у всяких його постатях.

В найновішій природничій літературі зустрічаємо цікаві висліди дослідів над гормонами у ростин, спеціяльно над гормоном росту, що його назвали **авксином.**

Учені вже давно припускали, що існує якась субстанція росту в насінні ростин, від якої кількости залежний ріст і величина даної ростини.

В 1936 р. Поль виказав, що цей гормон не витворюється в молодій ростині, але походить з насіння, звідки мандрує до молодого била ростини. Авксини спеціяльно багато в насінні та овочах, що є неначе збірниками того гормону росту, що потрібний молодій ростині до правильного розвою в перших періодах її життя. З тих дослідів дійшов Поль до висновку, що колиб штучно підвищити кількість гормону росту в насінні, тоді з такого посіву виростуть більші та сильніші ростини, ніж нормально.

В 1937 р. два німецькі природники Амльонг і Навендорф потвердили своїми дослідами цей здогад.

Вони брали до дослідів старе, залежале через кілька літ насіння, в якім вже було мало гормону авксини. Коли вони таке нечинне насіння вимочили в розчині гормону росту ростини, показалося, що можна було таким чином дістати не тільки сильніший розвиток молодих ростинок, а опісля і квітів. У всіх випадках дослідники подавали розчин гормону росту ростин тільки насінню. Хемічно цей гормон ростин має творити хемічна сполука індола, як квас бетаіндолільоцтовий, який можна найти також в бактеріях і грибах.

Ці досліди виказали, що під впливом такого додатку гормону росту до насіння ростин з насіння можна дістати на 50—70 пр. більше ростин, ніж це діється нормально, без додатку гормону.

Сторінка без політики.

Чому американці розводяться?

Не всюди домагаються поважних розводових причин, зате всюди такі причини мусять давати запоруку, чи певність, що двоє людей не може зі собою жити й що такого стану не можна довше толерувати. І тому, хоч в Америці розводові процеси для американця те, що хліб із маслом, то всеж таки не все вони кінчаться розводом, як цього хотіли би сторони, що зголошують скаргу. Деякі причини, що їх невдоволені подружжям подають, такі дивогляді й навіть абсурдальні (зокрема причини, що їх подають мужчини), що навіть заправленим, у розводових процесах американським суддям стає волосся дуба. Такі скарги, в яких мужі жалуються, що їх жінки не вміють варити — це зовсім буденна річ. Ці скарги потверджують лиш відому приповідку, що „до серця мужчин можна дістатися через жолудок". Проте такі мотиви нікого ще й нічим не дивують, одначе натрапляється у скаргах чимало таких причин, які буцімто доказують, що жінка осточортіла через них мужові.

Напр. у Клівленд один нещасний муж подав у розводовій скарзі таку причину:

„Не можу рішуче жити з моєю жінкою, бо хоч я її просив уже безліч разів не вживати перфум, яких я не терплю, вона всеж таки мені наперекір їх уживає".

Інший муж нарікав у суді, що його жінка одягається так неестетично й без смаку, що вже лиш на саму згадку, як вона, скажім вийде до гостей одягнена, він попадає в нервовий шал.

Справді оригінальну, хоч при тім уже не таку безглузду скаргу вніс один купець у Шікаго:

„На панчішках моєї жінки можна постійно запримітити спущене „очко". Вона його ніколи не направить і не огляне панчішки, заки одягне її на ноги. Я не можу такої недбайливости стерпіти, тимбільше, що така недбайливість дискваліфікує її як жінку".

Та ще оригінальніша була інша розводова справа в Шікаго. Недавно один із „нещасних" мужів зголосив до суду скаргу, в якій просто благав суддів, щоб дали йому конче розвід, бо довше він не міг би мешкати разом із жінкою під одним дахом.

Той „нещасний" описав довжезним листом свою трагедію, яка тривала дуже коротко, бо всього секунду - дві. Та ця секунда мала фатальні наслідки. Отже, коли він вернувся одного дня домів із бюра, побачив, як його жінка пестила кота - ангору. І в тому самому менті жінка поцілувала кота в мордочку. Від тієї фатальної хвилини жінка, яку він зі щирого серця любив, так остогидна, що він негайно спакував свої найконечніші речі й перенісся до недалекої гостинниці. Плач жінки не зробив на нього найменшого враження, бо після тієї події вигасли в ньому раптом усі почування до жінки. При тому муж замітив у листі, що причиною є в цім випадку не заздрість за кота, лиш найзвичайніше обридження, таке, як дехто має до щура, жаби, вужа чи до скислої страви.

Цей процес цікавить всю прилюдну американську опінію.

О. ЛЕВИЦЬКА І СКА. ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

З калькуляції молодого термінатора: Маю років 14 і маю мене три роки терміну й три челадничої практики, разом 312 тижнів праці. Кожного тижня відложу зол. 2.— і не дасть мені зол. 624.—. З відсотків прибуде мені коло зол. 100.—. Маючи 20 років змогу відчинити самостійний ремісничий варстат, як буду письмий та охайний.

І найдрібніша послідовна цілева ощадність у

Пром-банку

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 202-15 і 200-15

дозволить відкрити самостійний варстат праці.

Штаб париських пожежників.

Головний „штаб" париських пожежників міститься в новім велитенськім будинку біля воріт Шампере. В якійнебудь дільниці Парижа вибухла би пожежа, рівно 30 секунд пізніше із 10 воріт пожежних касарень Шампере може виїхати 10 найновіших пожежних авт. Паризька пожежна сторожа має механічну драбину, яка може підійматися на 45 м. і далекострумні вужі, що гонять воду до висоти вежі катедри Нотр Дам.

У пожежному штабі є теж кіно, в якому молодим пожежникам показують фільми велитенських пожеж, які траплялися не лиш у Парижі, але й у цілому світі. Інспектори дають при тому ріжні пояснення та науки. Крім кіна є там теж і фотографічний архів зі світлинами ріжних нещасливих випадків. Оглядаючи світлини, пожежник пізнає, як треба витягати зі сіни потопельника, як викликати штучне віддихання, як працювати підчас вибуху газу і т. д.

В казармі уладжена теж лябораторія, в якій переводять досліди над хосенністю ріжних нових засобів до боротьби з вогнем. Є там теж робітні, в яких монтують і направляють пожежні авта.

В кабінеті полковника пожежної сторожі, який кермує усіми пожежами Парижа, висить на стіні велитенська карта столиці. Час від часу, кілька разів денно на карті запалюються кольорові світла. Полковник знає, де почалася пожежа і на підставі кольору світла орієнтується, який саме характер має пожежа. Безпосередньою лінією із казарми счиняють алярм, він довідується чи треба вислати підмогу, чи ні.

Найстарше подружжя.

Золоті і срібні весілля святкують доволі часто. Та щоб двоє людей святкувало 75-ліття свого подружжя — це вже небувальщина. А саме на другий місяць подружжя Лефрансуа, яке живе в селі Сен-Ремі в Кальвадосі святкуватиме 75-ліття свого подружжя. Муж уродився в 1842 р., жінка в 1845 р. Обоє тримаються ще зовсім добре і не жалуються зовсім на старечу кволість. Він працює кожного дня у своїм городі, жінка займається пранням білля. Старешка Лефрансуа памятає зовсім добре свою тітку, яка хотіла урятувати Марію Антуанету одягнувши її в селянський одяг. Лефрансуа любить оповідати, як його батько, який був сенатором в Малім Тріяноні, забавляв дюфіна і салив його в коронаційну карету Наполеона І.

Лефрансуа мають сина-одинака. „Малий", як його називають старенькі, живе на емеритурі і має всього... 70 літ.

—o—

МОБІЛІЗАЦІЯ ЖІНОК В АНГЛІЇ.

В Англії організують саме тепер „Жіноче Товариство Добровольців". У проводі цього товариства, яке не має ніякого політичного характеру, стоїть маркіза Редінг. Централя організації буде міститися в Льондоні, кожне більше провінціональне місто матиме свої філії.

Підчас війни змобілізують усіх жіночих добровольців. Їх завданням буде: виконувати санітарну службу, дбати про ранених, пасивна оборона, евакуація цивільного населення й т. д. Організатори сподіються, що в найближчих місяцях до того товариства добровольців запишеться 500.000 англійських жінок у віці від 17—65 літ.

ШТУЧНІ ПОГНОЇ.

Перед нецілими сто роками вживали люди тільки „природні" погної, в тому майже виключно стаєнний навіз або обірник. Вжитом штучних погноїв, як чілійської салітри, томасини та інших суперфосфатів, амонової салітри, калійних солей збільшує збір на 100—150 проц. Але й тепер ще є люди, які не „довіряють" штучним доживам, впевняючи, що вони шкідливі для споживачів плодів, виплеканих штучно. Довголітні досліди агрономічних інститутів заперчують цьому зовсім рішуче.

Ф

Юліян Опільський

ІДОЛИ ПАДУТЬ

Історична повість із часів ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Том перший.

НОВА КНИЖКА БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА"

170 стор. ЦІНА вол. 2·—

Дістанете у Видавництві „ДІЛО", Львів, Ринок 10, і у всіх книгарнях краю.

Київ за часів великого князя. — Морська виправа Володимира Вел. і його відвідини у царгородських імператорів з метою одружитися з їх сестрою. Могутні постаті варягів. Картини бита і давн. побуту.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СТАРИХ ДІВ.

В Льондоні відбулися перед двома тижнями перші загальні збори асоціяції старих днів. На ці збори позіздилися представниці з усіх кінців краю, при чому деякі делегації приїхали зі своїми пасторами. Як відомо, цю асоціяцію основали на те, щоб домагатися від уряду визначення платень для старих дів.

Предсідниця міс Вайлі виголосила промову, в якій повідомила що під цю пору живе в Англії 125.000 старих дівиць, які не знайшли для себе мужа (повоєнна недостача мужчин) і заробляють самі на себе. За тих жінок та за їх старість турбується асоціяція.

Відтак виступали інші бесідниці, між ними одна стара кухарка, теж стара діва, яка нарікала на важкі труди і працю, яку вона мусить виконувати вже 17 літ.

—o—

750 РОДІВ БЛОЩИЦЬ.

Московський еміграит, інж. Н. Корнілов, який живе тепер у Югославії, має доволі гарний маєток біля Скопля. Він цікавиться незвичайно живою природою. В одній із кімнат дому завів він годівлю блощиць і веде при цій нагоді досліди над ріжними родами тих галапасів. Недавно між югословянськими природниками чималу сензацію викликала заява Корнілова, в якій йому вдалося зладити збірку аж 750 ріжних родів блощиць. Серед тієї збірки є чимало нових, зовсім невідомих родів тих поганих галапасів. Імовірно ці нові блощиці назвуть іменем їх дослідника і лиш понумерують, напр. будуть блощиці Корнілова ч. 1, ч. 2 і т. д.

—o—

НОВИЙ ЛЕТ ДОВКОЛА СВІТА НА ЛІТАКУ.

З Вашінгтону повідомляють, що визначний летун й американський кіновирібник Говард Юз звернувся до уряду з проханням дозволити йому на лет довкола світу.

Проект Юза держать покищо в тайні. Відоме лиш те, що свій рейд почне він із Льос Анджельос, де під цю пору стоїть дводвигуновий літак Юза.

Говард Юз хоче побити рекорд установлений Віллі Постом, який лет довкола світа відбув у 7 днях, 18 годинах, 49 хв. і 30 сек. Юз буде летіти такою трасою: Ню Йорк—Париж—Москва—Фербенкс в Аляски і Едмонтон.

В інтересі історичної правди.

Чи Українська Мирова Делегація в Бересті зреклася Криму?

Після рішучих заяв б. голови Української Мирової Делегації в Бересті п. О. Севрюка, поміщених у „Ділі" в ч. 108 у відповідь берлінському „Українському Вістникові" і потім у ч. 130 у відповідь на мій лист в ч. 109 „Діла" та після прочитання мого спомину про резеляції п. М. Любинського, зроблені ним у 1919. р. в Камянці н. П. і передані мною в ч. 33 з 1923 р. „Громадського Вістника" (що виходив тоді замість „Діла"), я не маю вже ніякого сумніву, що епізод, про який говорив п. Любинський, ні на повних офіціяльних **засіданнях Мирової Конференції** в Бересті, ні на засіданнях її комісій, в часі **до підписання мирового договору** і виїзду п. Севрюка з Берестя, **не мав місця.**

Та чи підчас мирових переговорів у Бересті не було взагалі згадки про Крим і чи Українська Мирова Делегація взагалі не займала становища в цій справі? Зокрема: **чи ревеляції п. М. Любинського** про його виступ у Бересті в справі Криму зовсім **апокрифічні і не відповідають дійсности?**

Заки відповісти на поставлені вище питання, треба передовсім ствердити такі безперечні факти:

1) Коли після підписання мирового договору між Центральними Державами і Україною почався похід їх військ на Україну, то перше ввійшло до Криму і заняло його військо українське, а саме відділ от. Натієва. Одначе незабаром українське військо мусіло з Криму вийти і Крим заняли німці, котрі стали трактувати його як край, що не належить до Української Держави.

2) Одночасно з тим появилися такі повідомлення в справі Криму:

„Офіційне повідомлення Українського Генерального Штабу про відкликання українських військ з Криму.

„27. квітня. По **політичним** обставинам частям запорожської бригади приказано **покинути Кримський півострів** і відійти до станції Джанкой.

„28. квітня. Відділови отамана Натієва приказано відійти до Перекопу.*)

А в київському українському щоденнику „Відродження" з 28. квітня 1918 р. читаємо:

„Ми довідалися із певних джерел, що одна з дружніх нам держав, **згідно з мировим договором у Бересті,** заявила претенсії на **Крим.** Через те український уряд знайшов **непотрібним** надалі держати своє військо в Криві."

З наведених щойно вісток зовсім очевидне, що німці і та „одна з дружніх нам держав" (це Туреччина, якої воєнна фльота приїхала була негайно до Севастополя, про що й появився комунікат турецької головної кватири з дня 4. травня 1918. р.), інтерпретували мировий договір у Бересті в тім сенсі, що Крим не є частиною України, та що також український уряд (тоді ще Центральної Ради) такій інтерпретації берестейського договору зовсім не спротивився, але, навпаки, пішов їй навіть назустріч.

Та на якій підставі німці і турки могли **так** інтерпретувати берестейський договір у справі Криму?

П. О. Севрюк твердить у ч. 108 „Діла", що „в Бересті справа Криму між українською та іншими делегатами не обговорювалась", а в ч. 130, що „на нарадах делегації справа Криму ніколи не підносилася". Твердження те відповідає дійсности. Одначе тільки остільки, що справа Криму на засіданнях Мирової Конференції в Бересті справді не обговорювалась **спеціяльно** — отак, як нпр. справа Холмщини, над якою була ціла дискусія.

Та всеж Українська Мирова Делегація в Бересті **зазначила** на повних офіціяльних засіданнях Мирової Конференції своє становище в справі Криму і то навіть **зовсім виразно.**

Мало це місце двічі.

Перший раз було це тоді, коли українська Мирова Делегація дня 10. січня 1918 р. відчитала на засіданні Мирової Конференції III-ій Універсал Української Центральної Ради, в котрім між ін. стоїть дослівно таке:

„Отож оповіщаємо:

„До території Народньої Української Республики належать землі, заселені у більшости українцями: Київщина, Поділля, Волинь, Чернигівщина, Полтавщина, Харківщина, Катеринославщина, Херсонщина, Таврія **(без Криму).**"

*) „Діло", 1918 г. 104.

Отже, відчитуючи на засіданні Мирової Конференції **таку** декларацію, Українська Мирова Делегація підносила справу Криму і **займала в тій справі** становище чи ні?

Отого свого становища в справі Криму Українська Мирова Делегація ніколи пізніше не змінювала на інше. Навпаки. Незабаром ще вдруге зазначила те своє становище.

Мало це місце на засіданні Мирової Конференції дня 1. лютого 1918 р. На тім засіданні п. О. Севрюк, збиваючи аргумент російського большевицького делегата Л. Троцького, що Українська Мирова Делегація **не має права** виступати в імени України, бо її не признав большевицький Харківський Виконний Комітет, сказав, що на основі такого аргументу мусілаб зложити свої уповноваження передовсім російська большевицька делегація, бо в ній нема представників ні Молдавії, ні **кримських татарів,** ні донських козаків, ні кавказьких племен, ні Сибіру, які також не признають уряд Ради Народніх Комісарів*). Отже п. голова Української Делегації вважав тоді Крим так само чужим краєм, як Молдавію, Дон, Кавказ і Сибір, які репрезентувала російська делегація.

Чи супроти всього сказаного вище можна дуже дивуватися, що Німеччина зразу вважала Крим краєм неукраїнським і противилася влучити його до Української Держави?

Річ ясна, що відповідальність за таке становище в справі Криму паде не так на Українську Мирову Делегацію, яка займала в тій справі становище ідентичне зі становищем III-го Універсалу, як передовсім і головно на **Українську Центральну Раду,** котра в своїм III-Універсалі —одинокім її акті, що означував територію Української Держави — виразно **зреклася була Криму.** Це безперечний історичний факт, якого ніхто не всилі заперечити.

На тлі такого становища в справі Криму Української Центральної Ради й Української Мирової Делегації ревеляції п. М. Любинського не тільки що не дивні, але — навпаки — зовсім самозрозумілі і не викликують ніякого сумніву щодо своєї мериторичної автентичности. Річ тільки в тім, коли, де і з ким оповіджений п. Люблинським факт мав місце?

Супроти рішучих заяв п. О. Севрюка, що справа Криму не була обговорювана ні на повних засіданнях Мирової Конференції ні на засіданнях її Комісій аж до хвилі підписання мирового договору, виходить, що виступ п. Люблинського в справі Криму мав місце **вже по закінченню** мирових переговорів, тоді, коли мирові делегати вже були розїхалися, і в Бересті з Української Мирової Делегації залишився ще тільки п. М. Люблинський а з німецької ген. Гофман, що як командант німецької армії, котра стояла на Підляшші й у Берестейщині, перебував постійно в Бересті. Зокрема не було тоді вже п. О. Севрюка, котрий виїхав був до Відня і Берліна. Що це мусіло статися саме тоді, виходить виразно з берестейських споминів п. М. Залізняка, котрий твердить, що між п. Любинським і ген. Гофманом ішли дальші переговори між ін. в справі **німецької військової помочи Україні** та що ген. Г. навіть вимусив на п. Л. підпис на відозві до німецького народу за помічю для України проти большевиків.**) На це вказав виразно в своїх ревеляціях і **сам п. Люблинський,** коли сказав, що його виступ мав місце тоді, як уже **вирішувалася** справа **воєнного походу німців на Україну.** А переговори в тій справі вів, як згадано вже, якраз п. Любинський з ген. Гофманом, що був на Мировій Конференції в Бересті представником німецької Начальної Команди, отже — німецької армії.

Але без огляду на те, де, коли і з ким епізод п Любинського мав би місце, то становище п. Л. в справі Криму покривалося, як виказано вище, вповні зі становищем у тій справі Української Мирової Делегації в Бересті згл. Української Центральної Ради. І зовсім певне, що не становище п. Любинського рішило про початкове негативне супроти України становище Німеччини в справі Криму, але становище в тій справі Української Мирової Делегації чи то Української Центральної Ради.

Багато заходів коштувало згодом гетьманський уряд, щоб направити те, що напсувала була Центральна Рада у справі Криму. Була про це мова підчас відвідин гетьмана у Вільгельма II в Берліні, важив у тій справі заходів міністр закорд. справ Д. Дорошенко перед німецьким урядом. І тільки завдяки згаданим заходам справа Криму була кінець-кінців вирішена для України корисно. Крим і всю чорноморську воєнну фльоту, що була у Севастополі, Німеччина згодилася була передати Українській Державі.

Вкінці кілька слів про домо суа.

В закінченні своєї статті в ч. 130 „Діла" п. Севрюк між ін. пише:

„Сьогодні, на жаль, не можна встановити, чи завинив у тій справі тільки М. Любинський, чи призабув і не точно передав ту справу також і п. І. Кревецький, що оголосив її після 4 років з памяти і, як він сам застерігається, — лише „менш-більш" другий учасник цієї наради п. О. Назарук нічого про цей епізод не згадував)".

У відповідь на це стверджую, що ревеляції п. М. Любинського в справі Криму в Бересті переповів я в „Громадськім Вістнику" (в 1923 р. з приводу 5-ти роковин берестейського мира) в суттєвій части **вірно** та що це можна встановити і сьогодні, бож не всі учасники пресової конференції в Камянці н. П. 1919 р., що чули тоді ревеляції п. Л, залишилися, як п. Л., на Вел. Україні і може дехто памятає їх.

І. Кревецький.

*) Див. Die Friedensverhandlungen in Brest-Litovsk und der Friede mit Russland. Autentische Berichte. Leipz. Ст 96, також: Берестейський мир, Львів—Київ, 1928 (Вид. Чер. Калина). Ст. 106.

**) Берестейський мир. Львів, Ст. 122.

БУДИНКИ

в будові як до часу їх закінчення і ужитання, фабрики і фабричні будинки, більші млини водні, турбінові і машинові, цегольні, будинки тимчасові до часового вжитку, будинки в яких міститься театральна салю, якщо сала займає більш половину будинку (напр. салі „Народніх Домів" і Читалень „Просвіти") є вільні від пожежового обезпечення в П.З.У.В. Ці будинки кожний українець обезпечує на повну вартість у

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.

Загальні Збори Т-ва ВПУВ.

У вівторок 28. ц. м. відбулися в салі Народнього Дому у Львові річні Загальні Збори Взаїмної Помочі Українського Вчительства, попереджені богослуженням за душі померших членів Т-ва. Проводив Зборами голова Т-ва Іван Лилик. Присутних було коло 250 членів Т-ва. Збори вислухали звіти референтів окремих ділянок праці Т-ва та звіт Головної Контрольної Комісії, що його відчитав п. Г. Коваль. Після того відбулася дискусія і вибір трьох нових членів Управи, яка в повному складі виглядає так (в азбучному порядку): **Дм. Великанович, М. Гева, О. Гіряк, В. Котович, І. Лилик, Д. Петрів, І. Стевчак, Д. Стельмах і В. Цалинюк.** Заступники: С. Волошинівна, О. Заклинська, П. Лопата, Л. Семчишин. Контрольна Комісія: Г. Коваль, К. Малис і А. Метельський; заст.: М. Панейківна. Мировий суд: В. Бень, І. Герасимович, І. Свистун, П. Шеремета, Ю. Шубертівна; заст.: А. Молчко, Д. Сниляк, І. Тоган.

В цьому році Загальні Збори ріжнилися від попередніх Зборів тим, що не були попереджені ніякою пресовою дискусією та відбулися без представництва української преси, якої ніхто на Збори не просив. Тому й обмежуємось до цього короткого повідомлення а чисто інформаційних оглядів.

КОНТРАБАНДА ДО ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

Комісія комітету неінтервенції оголосила звіт у справі ноти ген. Франка, що обвинувачує 12 британських кораблів у контрабанді военних матеріялів до червоної Еспанії; комісія **назвала заміти безосновними.**

...нині в **Аполло** славний судовий процес за пірвання і вбивство у небувало цікавій фільмі

При замкнених дверях

Реж. Павло Вегенер. — Гол. ролі Ольга Чехова, Іван Петрович, Сабіна Петерс і Альфред Абель.

Жидівські заворушення у Палестині.

Начальний вождь британських військ у Палестині затвердив смертний присуд на жида Соломона Бен Йозейфа засудженого за участь у терористичній акції. В середу рано мали виконати присуд; інтервенції жидів з цілого світу не помогли.

У палестинських містах жиди улаштовують демонстрації, тому влада оголосила виняткови стан у Єрусалимі.

Чим Ви *причинилися* до звеличання Ювілею „Просвіти"?

Єгипет не хоче торговельних взаємин з большевиками.

Літвінов запропонував єгипетському урядові торговельний договір, на основі якого в Александрії мало би повстати совітське дипльоматичне представництво з дипльоматичними правами.

Єгипетські урядові кола ставляться до акції Літвінова неприхильно. Єгипетський уряд ставиться неприхильно до торг. договору і категорично відкидає проект торговельного представництва

Великий Театр Нині 8 веч.

Прощальний гостинний виступ арт. театру

Цирульник Варшавський

Театр Ріжнородностей Нині 8 веч.

Востаннє в сезоні

І В А Н

Ціни місць знижені.

ШКІЛЬНІ ВИСТАВИ.

ВИСТАВА ШКІЛЬНОГО МУЗЕЮ В УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ ГІМНАЗІЇ В СТАНИСЛАВОВІ.

Багато слів признання належиться тим, що в українській гімназії заснували шкільний музей. Дир. Левицький і проф. Голембйовський заслуговують за те вповні на щиру вдячність цього громадянства. Багато теж причинився до розвитку музею перший його голова, б. учень Роман Смик, що в перших кроках музею був його душею.

Музей основано 7-го листопада в шкільному році 1935/36 р. Свою діяльність опирає музей на статуті, затвердженому Кураторією. На випадок ліквідації майно переходить на власність Т-ва „Просвіта". Музей має секції, та розвивається з року-на-рік краще. Доказом розросту є число експонатів, що з 250 в першому році та з 450 у другому — зросло в цьому році на 2.500! Притому слід зазначити, що всі експонати — власність музею. Це треба підкреслити, ще й тому, що музей власних фондів не має, а дістає тільки допомоги від дирекції чи деяких організацій. Управа музею має надію поширити діяльність в найближчому році, бо тоді дістане від дирекції окрему салю. Тепер опікуном музею є проф. Голембйовський, головою учень Володимир Мельник.

Вистава розміщена у двох салях. В одній находяться експонати т. зв. властивого музею, в другій гімназійний архів. Поважне місце в музейній салі займають писанки з усіх-усюдів Гуцульщини, як теж прегарні вишивки. Особливу увагу скупчує на собі жіночий кабат з Жовчева, що його носили ще 100 літ тому. Не можна вийти з дива, чому нарід перестає носити такі чудові зразки народньої творчости.

Находимо тут теж гарну збірку грошей із найдавніших часів: є навіть дві староримські монети.

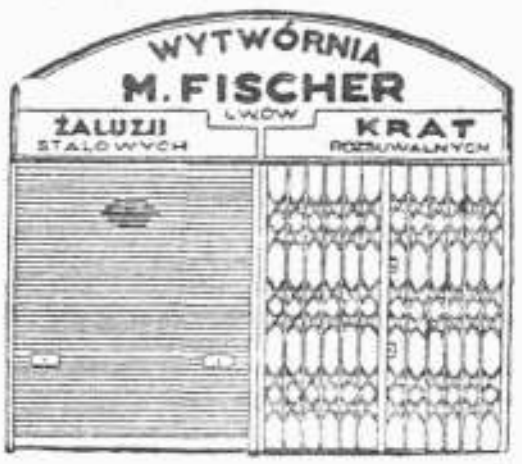
Музей придбав теж кілька образів, що маркувались на церквах. Цінний особливо образ з Голоскова, на якому представлений Христос у сні, а Йому сняться всі Його муки й Воскресення.

Надзвичайно цінною, на нашу думку, є збірка, недрукованих ще, текстів весільних звичаїв, гаївок та щедрівок з цілої Станиславівщини.

Між старими книгами находимо Літургію 1608 року та Церковне Право, писане рукою.

Друга саля, — це архів, з якого можна читати минуле гімназії. Находяться тут ріжні афіші, повідомлення, запросини з усяких свят та імпрез, що відбувались у гімназії. Бачимо теж шкільну пресу, що має гарне минуле. Подивляємо прецизні фізикальні й інші прилади, виконані учнями. Миле і зворушливе враження робить „Золота Книга", в якій поміщено згадки про тих учнів, що „заслуговують на наслідування", — як написано в тій книзі.

Вистава робить дуже корисне враження й тому жаль, що широкі кола громадянства так мало нею зацікавились. Невжеж батькам і опікунам не цікаво, як працює молодь? І невжеж громадянство не розуміє того, що його завданням є цікавитись молодю? Бо не штука опісля обороняться, мовляв, „молодь не хоче старших розуміти", коли ті старші не хочуть нею цікавитись.

ВУЛ. ФИЛИПА ШЛЯЯХЕРА 6

(давніше Шпитальна 38) тел. 257-10

виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі, залізні сходи як також усе, що входить в обсяг слюсарства. СПЕЦІЯЛЬНИЙ ВІДДІЛ СТАЛЕВИХ І АЖУРОВИХ РОЛЄТ.

ШКІЛЬНА ВИСТАВА УЧНІВСЬКИХ ПРАЦЬ.

Впродовж минулого тижня відбувались вистава учнівських праць учнів державної купецької гімназії, державної столярської гімназії та приватної кравецької гімназії. Про цю виставу кожний відвідувач мусить висловитись з найбільшим признанням. Те, що ми на ній оглядали — це просто мистецькі твори у своєму роді. При цьому треба памятати, що всі виставлені там експонати, — це діло рук учнів названих вгорі заведень. З експонатів купецької гімназії добре представлялись реклямові плякати, незвичайно ефектовні, а при цьому прості у виконанні. Помислові були виставові способи, як притягати кліента та виставове приладдя. Габльоти й вистави у робітні техніки реклями не встидались би і великоміського виставового вікна. Дуже гарні текстильні вистави з манекінами у повені світла вражали дбайливим виконанням та цікавими ефектами. На цьому місці з приємністю зазначуємо, що серед авторів, помітили ми і прізвища українців. Естетично представлялось опакування, чи пак проекти опакувань, охоронних знаків. Особливу увагу звертала шкільна кооператива, зразково уладжена.

Серед експонатів столярської гімназії чільне місце завдяки спортове приладдя, як каюки, лещета санки, луки, ратища, диски, тички до скоків і т. ін. Прегарні теж були меблі: не хотілося вірити, що вони вийшли зпід рук учнів.

Кравецька гімназія виставила експонати з ділянки кравецтва, білизнярства, ручних робіт, фахових рисунків та інш.

Вистава містилась в будинку купецької гімназії, при вул. Перацького в 8-ми салях, а відвідало її понад 2.000 осіб. Крім цього виставу оглянула шкільна молодь усіх станиславівських шкіл і кілька прогульок з провінції. Між відвідувачами було багато українців. Оглянення вистави матиме добрий вплив на вибір відповідних гімназій для своїх дітей Б. Л.

—o—

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТИПЕНДІЯ НТШ НА ЗАГРАНИЧНУ ТОРГОВЕЛЬНУ ПРАКТИКУ.

Господарський Стипендійний Фонд при Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові розписує конкурс на одну стипендію на заграничну торговельну практику на таких умовинах:

1. Кандидат мусить мати дипльом одної з високих торговельних шкіл Польщі.

2. Мусить виказатися знанням німецької або англійської мови.

3. Перед виїздом мусить перевести фахову практику в краю.

Подання слід вносити найдальше до кінця серпня на адресу: Господарський Стипендійний Фонд при Н. Т. Ш. Львів, вул. Чарнецького 26.

До подання колучити: докладний відпис дипльому, життєпис, опінію студентських товариств; в поданні зазначити, в якому напрямі кандидат бажав би спеціялізуватися.

Львів, дня 1. липня 1938.

ЗА ПРЕЗИДІЮ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА:

Д-р І. Раковський голова — **Д-р Р. Цегельський** секретар.

МОБІЛІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВА В ЯПОНІЇ.

Японська рада міністрів рішила ввести у життя б. і 20. точку закону про нац. мобілізацію; вони передбачують збільшену продукцію воєнних матеріялів та реєстрацію громадян з технічною освітою.

—o—

КИТАЙЦІ ВЖИВАЮТЬ ТРІЙЛИВИХ ГАЗІВ?

З Таюану наспіла вістка, що китайські війська почали вживати трійливих газів, дуже сильних і шкідливих.

—o—

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ И ЛІТАКИ НА ЕСТОНСЬКИХ ТЕРИТОРІЯЛЬНИХ ВОДАХ.

Як подає естонська преса, естонські рибалки помітили недалеко острова Ваіндльо, на естонських територіяльних водах совітські панцирники „Кіров" і „Ленінград" та кілька підводних суден; 3 большевицькі літаки зі скорострілами перелетіли низько над естонською територією.

НОВИНКИ.

— **Лиси**, пелеринки, краватки в футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 5, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Адвокат д-р Альфред Говиковнч у Львові** переніс свою канцелярію на вул. Домініканську ч. 11. 4-4

— **Нова промислова станиця у Львові.** Що йно минув рік, як при Союзі Українських Купців у Львові засновано секцію гастрономічного промислу, членами якої стали власники, управителі, працівники, а навіть учні гастрономічного промислу. Провід секції поставив собі за завдання в найкоротшому часі відкрити у Львові, згодом і на провінції першорядний гастрономічний льокаль, недостачу якого ширші кола нашого громадянства дуже відчувають. Цю постанову виконала секція вже частинно, бо 7. липня ц. р. відчинює у Львові при вул. Костюшка ч. 3. біля Народної Гостинниці ресторан і кімнати до снідань під назвою „Гастрономія". Провід підприємства спочиває в руках найкращих наших фахівців кулінарної і гастрономічної штуки, а що кухня диспонуватиме широкою картою смачних страв, буфет і пивниця вивінувані в добірні напитки, льокаль зовсім відновлений, до того найважніше — невисокі ціни — дають запоруку про повне вдоволення П. Т. гостей і розвиток підприємства. Відкриття відбудеться в четвер 7. липня ц. р. в згадних св. днях в год. 9-ій рано.

— **На численні запити** П. Т. Світлицців повідомляємо, що кому бракує фотографічний матеріял, тому висилаємо на літнице приспішеною почтою негайно по одержанні замовлення. Фотокрамниця Екомп, Львів, Систуська 29.

— **До Березн Картуської** вивезли відомого варшавського вломника Бронислава Оберкоха, чкий у техніці вломів дійшов до такої вправи, що поліція ніколи не могла йому доказати вини перед судом.

— **Жертви громів.** Грім вдарив у міську ріяню в Олександрії (Волинь), розвалив стіну, убив двох різників та ранив одного різника і ветеринаря. — Під волинським селом Волошки грім убив селянина Панька Почкалюка що сховався під дерево. — У дім А. Пиплінського у Пугачеві (к. Берестя), де кватирували вояки, вдарив грім, що убив одного артилериста і трьох важко поранив. — На полонині Явір на Закарпатті грім убив 156 овець; пастухи, що були з віцями в колибі, живі.

— **§ 19.** З воєвідства дістаємо таке спростування: Неправда, що Семена Чабана з Лопушної візвано на станицю поліції у Вишгородку за зміст промови на академії в честь Т. Шевченка в Лопушні пов. Кремянець дня 7. IV. ц. р., зате правда, що Семена Чабана візвано на станицю поліції у звязку з допитом у справі зневаження портретів державних достойників. Неправда, що комендант поліції Мулярський висловив до Чабана зневажливі слова про память Т. Шевченка й образливі та з погрозою під адресою Чабана, зате правда, що ні шпод. Мулярський ні ніхто з поліцаїв у Вишгородку не вжили до Чабана образливих слів чи погрози ні не висловлювалися зневажливо про память Шевченка, як писалося у згаданій статті. Правда теж, що на станиці поліції у Вишгородку переслухано Чабана у справі протидержавної агітації, що її він вів між шкільними дітьми. Воєвідський комендант поліції К. Зьоловський, підінспектор.

— **Львівська хроніка.** До мешкання Богдана Юзкевича (Петра Скарги 12) дістались злодії та вкрали гардеробу вартости 1.000 зол. — Станислава Донямус підкинула дитину на вул. Золотій і втікла. — В Суспільній Обезпечальні (Фредра 2) найшли 8-місячну дівчинку, яку підкинула невідома жінка. — Шофер Станислав Соколовський наїхав на вул. Баторія на магістратського возного М. Пясецького і легко поранив його.

— **Страшна трагедія на горі Грегіт к. Космача.** На станицю поліції у Криворівні зголосився 70-літній гуцул Онуфрій Копчук з Жабя і зізнав, що його сина Василя з нареченою Гафійкою Вережак вбили на верху Грегіт к. Космача. Батько зізнав що його син Василь вибрався дня 18. ц. м. до Космача з грішми, щоб там купити поле та полонину і там на постійне поселитися, бо в Жабю мав за багато ворогів. Вибираючись у дорогу син попросив у батька благословення і додав, що його остерігли приятелі, що його вороги: Василь Петрук з братом Даниломи і слугою Процем Данилюком зробили на нього засідку на версі гори „Грегіт". Батько порадив синові, щоб пішов до Космача іншою дорогою й умовився зі сином, що він вернеться до Жабя по трьох днях. Колиж минуло кілька днів і Копчук з Гафійкою не вертався старенький батько вислав пастухів на розшуки за сином. І дійсно 26. ц. м. посланці вернулися зі страшною віскою для батька кажучи, що на версі „Грегіт" знайшли тіло обоїх молодят: його сина з нареченою. Поліція шукає за вбивниками.

— **Дивна пімста.** У Минську Мазовецькім купець Френер облив кварсом лице сестри своєї жінки, 16-літньої Файги Рознер та випалив їй очі. Тим способом хотів він пімститися на своїй жінці, що покинула його та втікла до Парижа. Поліція з трудом охоронила злочинця перед лінчем.

— **Страйк робітників.** У Лодзі почався страйк робітників, які працюють у броварах і фабриках содової води. Робітники домагаються 15% підвишки платні і підписання збірного договору. Покищо станула частина підприємств, але сподіються ,що страйк поширяться на всі підприємства.

— **Марушечко повисне на шибениці.** Минулого вівторка Найвищий Суд у Варшаві затвердив присуди кількох окружних судів у справі відомого бандита Марушечка, який має на совісті вбивство девятьох осіб. Тому Марушечко повисне на шибениці.

— **Страшні сцени підчас пожежі кіна.** Минулого понеділка в кіні „Байка" в Седльцах вибухла пожежа замикаючи вихід глядачам. Перестрашена публика рятувалася крізь вікна, з яких скакала на землю з висоти першого поверху. Важко ранений Ян Любішевський помер у шпиталі, пять осіб бореться зі смертю.

— **Памятник короля над берегами Ізери.** Дня 24. липня ц. р. відкриють на берегами ріки Ізери памятник покійного бельгійського короля Альберта І. Памятник збудували бельгійці в тому місці, де підчас світової війни бельгійські війська зірвали греблі, щоби спинити наступ німецької армії. Там теж бельгійська армія боролася довший час під проводом свого короля Альберта на вузькому клаптику землі. Памятник короля, що його будували понад два роки, буде найбільший у Бельгії і робить велитеське враження. На відслонення приїдуть представники б. комбатантів союзних армій.

Особам повнокровистим, опасистим, артритикам і тим, що терплять на гемороїди щоденна прогулянка гірської води **Францішка Йосифа** жити рано вечір приносить полекшу. Спитайте Вашого лікаря.

— **Розкопи звалищ Трої.** До Стамбулу прибула нова археольогічна експедиція університету в Кембрідж. Згадана місія має намір оглянути всі розкопки старинного міста Трої, що находяться недалеко Дарданель. Над розкопками працює від років американська експедиція під проводом проф. Блеген. Преса пише, що праці експедиції скінчаться вже цього року, бо район Трої прилучено до военної смуги, що тягнеться здовж побережжа.

— **Без дозволу не можна торгувати поштовими марками.** Віденський девізовий уряд видав розпорядок, на основі якого торгівля поштовими марками з закордоном вимагатиме дозволу цього уряду. Ця заборона торкається теж імпорту книжок, часописів, нот, картин і фотографій до б. Австрії.

— **Пропав син нового мільонера.** Злучені Держави мають нову сенсацію. В Абукерк пропав дня 22. ц. м. 21-літний Джон Мек-Кормік, син мільонера і видавця з Шікаго. Здогадуються, що молодого наслідника велитенського маєтку схопили дітокради.

— **Геройська самопосвята.** Над берегом Дунаю проходжувався у Будапешті молодий 32-літній мадярський графік Ю. Немеш і завважив, що на Дунаю перекинувся човен з молодою дівчиною. Немеш скочив негайно до води, щоб рятувати молоду дівчину, але сам втратив сили і його ледви витягнули на беріг. Тимчасом Немеш побачив, що дівчина виплила на верха й останками сил бореться з хвилями Дунаю. Тому скочив ще раз за нею до води, але дівчина схопила його сильно за волосся й вони обоє пішли на дно Дунаю.

— **Одно нещастя тягне за собою друге.** Підчас будови хмародеру у Бруклині трапився такий нещасливий випадок. Одному робітникові, який працював на чотирнацятому поверсі, випав нагло з рук важкий молот і впав на дах автобусу, що саме тоді переїздив вулицею. Молот пробив дах автобусу і вбив шофера. Наслідок був такий, що автобус ударився зі стіною дому, при чому чотири подорожні важко ранилися.

— **Шлюб 60 подруж.** У громаді Гасмас у Семигородщині відбувся одної днини шлюб 60 подруж, які дотепер жили без шлюбу. Богослуження відправив і дав шлюб епископ Поповічі. Свідками шлюбу був префект повіту Фольгреску та його дружина. Шлюб викликав сенсацію в околиці.

— **Страшний переполох у готелю.** Минулої неділі вибухла пожежа в однім з паризьких готелів при вул. Клері. Причиною пожежі був вибух газів у сходовій клітці. Пожежа сходів викликала переполох між мешканцями готелю. Дві особи намагалися перебігти крізь вогонь по сходах, але так важко попарилися, що померли у шпиталю. Третя особа вилізла на дах, з якого впала на подвіря і вбилася. Пожежу загасила пожежна сторожа.

— **Філятелістична виставa під охороною поліції.** Минулої неділі відкрили у Празі міжнародню філятелістичну виставу, що протягнеться до 4. липня ц. р. Уже першого дня виставу оглянуло кілька тисяч філятелістів. Виставу береже в день і в ночі 25 поліційних агентів, зокрема біля габльотки з двома марками з острова Маврикій, обезпеченими на 4 і пів мільона чеських корон, стоїть постійно поліційна стійка. Чехословацька пошта виставила марок вартости 50 мільонів корон. Перед Народнім Домом, де відбувається виставa, виконував свої поштові обовязки поштовий уряд у великому автобусі.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ЯРМАРОК СМІХУ" ВИСТУП „ЦИРУЛИКА ВАРШАВСЬКОГО".

Одна частина колишньої варшавської трупи „Кві про кво", що якийсь час була „Бандою", складається тепер з Лявінського, Круковського, С. Гурської та Рентгена. Всі вони мусять здебільша обмежитися до монольогів і сольоспівів. Лявінський і Круковський мають віддавна своєрідний репертуар і гумор; там де вони обидва розмовляють, можнаб їх слухати не 5 хвилин, а цілу годину. Підзаголовок „Ярмарку сміху" — „сатирично-політична ревія" зовсім невірний, бо на політичні теми є там ледви два-три добрі дотепи, врештою всі про загально-людські слабощі. Програма тягнеться рівно дві години і задовольнює публику погідним, легким гумором, різноманітна, наскільки це можливо при чотирьох артистах у супроводі фортепіяну.

—o—

Спорт.

СЯН — КАДІМА.

Відплатні змагання за шлях до Окружної Ліги обох дружин відбудуться в Перемишлі в неділю 3. липня ц. р. на площі Польській. Початок матчу в год. 5.15.

Сян виступить до цих змагань у своїм найкращім складі і доложить усіх сил, щоб і цей матч вирішити у свою користь та зустрінутися вдруге із місцевим гуртом Львів-Теребовіля (іменовано ТСЛ — Львів). Сподіваємося, що українська дружина зможе собі якслід справу з важких завдань та відповідальности, яка на ній тяжить і не дасть перемогти собі противникам, якого Сянові вдалося перемогти в його здоров. Змагуни мусять грати рівномірно й амбітно від першого свистка до останнього і перемогти. Цього вимагають від них спортовці цілого краю.

НАЙЛІПША

»ДАЙМОН«

Нові книжки й журнали.

Дзвони. Літературно-наукований журнал. Рік видання 8. Ч. 4-5. Квітень-травень 1938. Львів. Зміст: Ю. Клен: Майже елегія. — О. Мешура: Христос на міській вулиці. У місяцній порі. — К. Бобикевич: Сила. — Г. Костельник: Розмови з Христом. — І. Пилин: Німі. — М. Пузик: Бар на цвинтарі (репортаж з Есканії), переклад. М. К. — М. Матій-Мельник: Дві зірки в творах Федьковича. — Д. Горлигівський: Мандрівка і Вічудовний. — Ж. Бержерон: Із щоденника літального пароплава (переклад І. Гузар-Монтебовичевої). — М. Грушевський: Українська шляхта в Галичині на переломі XVI. і XVII. в. — Вічні слова (переклад Н. Черняк). — Дро В. Левицький: Дмитро Вергун-Гладкий. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 30. 6. год. 8. веч. „Цирулик Варшавський".

Пятниця 1. 7. год. 8. веч. „Вовк боротьби Мадагаскару".

Субота 2. 7. год. 8. веч. „Люди в білому" премієра.

Театр Різнородностей:

Четвер 30. 6. год. 8. веч. „Іван".

Пятниця 1. 7. виставу нема.

Субота 2. 7. виставу нема.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЦЕЛЯТИН:

30. 6. Лісова пісня.

1. 7. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:

30. 6. Гетьман Полуботок.

1. 7. Мазепа.

2. 7. Безталанна.

КОБАКИ:

3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КОСІВ:

3. 7. Гетьман Полуботок.

ЖАБЄ:

4. 7. Пісня Бескиду.

5. 7. Чесна Сусанна.

КІНА.

АПОЛЛО: „При запертих дверях".

АТЛЯНТИК: „Золото на вулиці" з Даніелем Дарріє.

БАЛТИК: „Прокляний сестрів", „24 години кохання".

ВАНДА: „В тіні самітної алеї". і „Любов для початкуючих".

ГРАЖИНА: „Концертіна", „Із весілля бабусі".

ЕВРОПА: „РОБЕРТ І Гльорія" (Магда Шнайдер).

КАСІНО: „День на переговах".

КОПЕРНИК: „Серце і шпада".

МАРУСЕНЬКА: „Серце і шпада".

МЕТРО: „Діти вулиці", „Срібні остроги".

МІРАЖ: „Син Франціско".

МУЗА: „Саратога", „Шість літ кохання".

ПАЛЯС: „Пікова дама".

ПАКО: „Я зізнаюся" з Даніелем Дарріє

РАЙ: „Дядя" з Даніелем Дарріє.

РІЯЛЬТО: „З кохання недостаточно", „Все жіноча правда".

РОКСІ: „Дівча з темпераментом".

СВІТ: „Чорний орел", „Дівча з Піарижа" з Ліді Поос.

СТИЛЕВЕ: „Світ говорить про нас"

ТОЙ: „Пострах Монголії", „Невинно почалося".

УТІХА: „Пропаще місто" та ревія.

ХІМЕРА: „Обережно з коханням!"

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Горішня Австрія: Місто Вельс, Гори Смерти".

ФОТОПЛАСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофота".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 30. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. дениик, 7.00 Оркестра мандоліністів, 8.00 Плити, анекдоти, комунікати, 11.00 Для новозбранців, 11.20 Фрагмент з опер Р. Вагнера, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика в пл., 14.15 Пісні у вик. Іги. Багаріяа, тенор, у супр. форт., 14.35 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Хліборобська бірша, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Для дітей: Великий день Юлька Горошка, 15.30 Тайни Львова, повість із 1848 р., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Сальон. оркестра, 16.45 Зілрська кооператива, 17.00 Бігучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камеральна музика з пл., 17.40 „Степами" Г. Сенкевича, 17.55 Гальо! Поар! 18.00 Відчит про Матейка, 18.10 Пісні у вик. Реслер-Стобовської, мецосопран, у супр. форт., 18.30 Театр Уяви: „Еліземські поля" дільог Сальвадора де Мадаріяги (Еспанія), 19.00 Твори Г. Мальцера у вик. Г. Оттавової, 19.20, 20.55, 21.00 Актуальна гутірка, 19.30 Веселе містечко, розр. концерт; у перерві два скечі, 20.45 Веч. дениик, 21.10 Неаполь співає, словно-муз. авд., 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 Веселий четвер, слювно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика з пл. (Варшава II.).

Український Текстильний Склад
„Manufactura" Львів, Капітульна Площа 3
Поручає: модніші тканини на сукні, тканини на літні костюми, комплекти та сукенки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріяли на загортки, попелини та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Пятниця, 1. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Оркестра, 8.00 Добрийдень найменшим, оповідання, пісеньки, 12.03 Полудневидиція, 14.00 Легка музика в пл., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Хліборобська бірша, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 у білоруській пущі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорами, 15.45 Господарські вістки, 16.45 Господарські кооперативи на Шлеську, 17.00 Бігучі вістки з міста та провінції, 17.10 Фейлетон, Підлвівські пісні у вик. вок.-інструм. ансамблю, 17.55 Гальо! Поар! 18.00 Кольорова фотографія, 18.10 Дуети Шуберта на скр. і форт., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Музика у вик. сальон. тріо: Ем. Філіпський скрипка, Мих. Зіньків віольончель, Вол. Орліцький форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Оперетковий вечір, орх., сопран, тенор, форт. 20.45 Веч. дениик, 21.00 Діялог про літературу: Двадцяте століття та середньовічні часи, 21.10 Пісеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Жидний концерт бальний, орх., конферансієра, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Пісні сучасних композиторів, із пл. (Варшава II.).

Субота, 2. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дениик, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Кінчаймо тиждень, погідна авд., 12.03 Полудневаавд., 14.00 Легка музика в пл., 14.15 Орх., 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Пінаколя на фарбованих лисах", 15.45 Господарські вістки, 16.00 Квартетові мініятюри, у програмі італійська музика, у вик. смичк. квартету, 16.45 Культура харчу, 17.00 Бігучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із спікерового альбуму, 18.15 „Золочів" гутірка, 17.55 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Концерт солістів: форт., віол., 18.45 Фрагмент з „Пана Тадеї". 19.00 Співи, реціталь Б. Мишковського, баритон у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Зі сцени та танком по Шлеську: нар. ансамбл, тенор, форт., 20.00 „Рік 1920" авд. для дітей, „Казкоси по Вісли та Німані", 21.15 Вечірній дениик, 21.00 Гутірка з хорами, 21.10 Танк. музика, співи, 22.00 Спорт, 22.05 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 30. червня 1938.

БЕРЛІН 17.000 Фест., 21.00 Орх., БУДАПЕШТ 12.05, 21.2 22.00 Цит. муз., 18.30 Концерт військ. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Твори Шумана і Шуберта, 16.00 Орх., тенор, 19.10 Орх., 20.00 Пісні, 20.15 Форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, МІЛЯНО 17.15 Вок. конц., 21.00, 22.00, 23.00 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова, ПРАГА 21.0 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 20.15 Форт., 20.30, 21.00, Симф. концерт, РИМ 17.15 Співи, 19.0 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля арфа та співи, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Пісеньки.

Пятниця, 1. липня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, 17.15 Рондо на скр. і орх. Шуберта, 19.10 Розр. музика, 20.00 Марші у вик. військ. орх., БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.30 Форт. твори Літа, 18.15, 19.0 Цит. музика, 19.30 Співи, реціталь Марії Василіадес, 21.20, 22.00 Орг. реціталь, ВІДЕНЬ 16.00 Орх. 18.00 Молодь грає і співає, 21.00 Симф. концерт, КЕЛЬН 23.00 Симфонія ч. 3 „Еройка" Бетговена, МІЛЯНО 17.15 Форт., 18.30 Концерт солістів, 20.30 Розр. муз., 21.30, 22.0, 23.00 Симф. концерт, ПРАГА 13.00 Орх., хор 20.55, 21.00 Солісти, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Молодей" драма Моріяка, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 „Розпікольо" оп. Пітрія, СОФІЯ 20.45 Співи. реціталь, 21.50 Симф. концерт.

Субота, 2. липня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 16.00 Весела китиця мельодій, 20.10 Нар. музика, 21.00 22.30 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Концерт військ. орх., 21.10 22.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Орх., 20.10 21.00 Дівні оперетки, орх., сол., ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 19.10 Вес. нар. авд., 20.00 21.00 Вес. муз. авд., 22.30 Розр. концерт, орх., співи, КОПЕНГ 18.00 Для Заварзаття, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Чортів учень" ком. Шоза, ПРАГА 18.30 Сальон. музика, 19.40 20.00 Веселі мельодії, 20.30 21.00 Галевий концерт із сок. адвіту, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабаре, 22.05 Симф. музика, РИМ 19.30 Розр. музика, 22.00 Орх., СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 20.00 Співи.

БІРЖА.

Львів, 29 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельгія бельг. 90·32 90·85, *Долярн американські* 5.29.50, 5·27·05 Долярн канад. 5·25·00—5.22·50. Фунти готів. 294·44—29·270, Франки фр. 14·90—14·60, Франки швайцарські 122·00—121·20 Фунти англ. 26·36—26·20, Гульденн голл. 100·25—99·75, Корони ч. 14·50—11·50 Кор. дан. 117·70—116·85 Кор. норв. 132·44—131·50, Корони шв. 135·94—134·95, Ліри італ. 22·70—21·80, Марки фінлян. 11·64—11·28, Марки нім. 77·00 — 71·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 104·00 — 98·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·00 Вуголь 57·50, 30·00, Дізапол 74·00. Можеїв 12·50, Островець 57·25, Стараховичі, 35·75, 37·00, Габербуш 48·00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 66·13, 3 і пів 1 ем. 81·50, серія 91·25, 3 пов. ів. 2 ем. 82·50 серія непот. з. конверс. 71·00 прем., дол. 42·63 4 консол. 67·00

Тенденція сильніша.

ШИНИ "МАСЛОС ОЮЗУ"

Львів, 29. червня 12038.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. нов. з опак.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт. на зачет.	2·30 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця копа	3·60 зол.

Тенденція на масло й молоко здержана. На яйця зниїкова.

Оповістка.

Управа Жіночої Промислової Бурси (ІІ. Філія Крайового Т-ва охорони дітей і опіки над молодю) повідомляє, що із збірки в дні 19. червня ц. р. вплинуло **зол. 489.12** і дякує щиро всім жертводавцям та всім Вп. Панам і Панам, що не жалували часу і труду для переведення збірки. — **Виділ.**

КУПНО - ПРОДАЖ

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія 65 зол., алюмінія 99 зол., з млинками заліаком поручає РЕНТШНЕР, Легіонів ч. 37. 1242 5-5

ПОРОХІВНИКИ дитячі, до 15 літ від 10 золотих, а теж все для дітей „СЬВЯТ ДЗЄЦКА", Сикстуська 2, Львів. 1191 3-3

ПАНСІОНИ

МОРШИН-ЖИВЕЦЬ. Український пансіон „СТЕФАНІЯ" (центр.) поручає сонячні гарні кімнати. Кухня дієтетична. Ціни низькі. 1379 4-12

ЯМНА — комфортовий пансіон „СВІТЕЗЯНКА". Пляжа, купіль, всякі вигоди. Ціни помірковані. Українська управа. 1362 8-20

ВОРОХТА, пансіон „Черемшина" запрошує до себе гостей. Пансіон великий, який приміститься в лишн куро „Ревізійного Союзу" зі Львова має приміщення і на приватних гостей. Зголошення приймає Наталія Семанюкова, Ворохта „Черемшина". 1451 1-2

МЕШКАННЯ

ОБЄКТ промисловий, віадова брама, з трикімнатним мешканнем до продажі або винайму. Відомість: Друкарня Вільфа, Львів 24. Телеф. 213-41. 1417 2-3

ДО ВИНАЙМУ 1 покій і кухня при вул. Собіського ч. 28. Ближчі інформації дасть сторож. 1435 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

СТАРШИНА Повітового Кружка Рідної Школи ім. Тараса Шевченка в Самборі оголошує конкурс на управителя 7-ми клясової всесводної Р. Ш. в Самборі. Подання належить вносити найдальше до дня 1-го серпня 1938 на адресу Д-р Минова Галушинський, адвокат в Самборі, для Кружка Р. Ш. До подання належить залучити потрібні прилоги. Платня після умови. 1421 2-2

ШУКАЮ інтелігентної старшої жінки до управи домом на провінції. Зголошення до „Діла" під „Урядовець". 1436 1-2

РІЖНІ

МЕШКАННЯ перед уживанням треба очистити від блощиць свічкою С-1 АВ. Діставте всюди. 1297 4-6

ЩЕ НЕДАВНО совісний годинникар висилав зіпсовані прецизійні годинники до Швайцарії — нині всякі віковічні оригінальні частини зам постійно **ГУ. ТЕРМАН, Сикстуська чотирнацять.** 1105 7-12

ТОРБИНКИ жіночі, пляжові, паски, перерібки, направи, „БАРАШ", Сикстуська 28. 1432 1-1

МИХАЙЛО ІЛЬКІВ будівельний майстер виконує нові будови та відновлює фасади. Зголошення: Стечковського ч. 1, тел. 115-61. 1406 3-3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
недуг шкірних, венеричних та лін. косметики

Роман Лисяк

Довголітній заступник д-ра Е. Дурделля та лікар шкірно-венер. клініки ординує 1434 при вул. СИКСТУСЬКІЙ 56. 1-10

Д-р Олександер Лаврівський
перепрозаднився з днем 1. червня ц. р.
на вул. Льва Сапіги 2, партер
Тел. 244-56.
Приймає в жіночих недугах і поліклініці. — **Лікування коротковилевим апаратом.** 4-5

ОГОЛОШЕННЯ.

Найдешевші меблі
в українській кооперативі
АРХО
Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-04

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-38
Станиславів, 3-го Мая [illegible]
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патенту пудру „CSAVE" **50 сот.** Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

За редакцію відповідає Олександер Костик
Видає Видавнича Спілка „Діло".
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

F 493